Jir Shidun

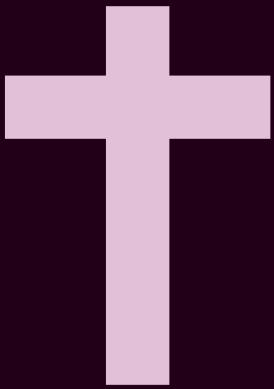

Jibu: Jir Shidun (New Testament)

Jir Shidun

Jibu: Jir Shidun (New Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Jibu)

Contributor: The Nigeria Bible Translation Trust

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
a1139895-fa13-5ff1-8c00-a8ad25fcfa2f

Contents

Matiyu 1
Markus 72
Luka 116
Yohanna 190
Swàm Yann Aswamká 245
Romawaká . . . 319
1 Korintiyawaká 351
2 Korintiyawaká 382
Galatiyawaká . . 402
Afisawaká 413
Filibiyawaká . . 424
Kolosiyawaká . . 431
1 Tasalonikawaká . . . 438
2 Tasalonikawaká . . . 445
1 TIMOTI 449
2 TIMOTI 458
TITUS 464
FILIMON 468
IBRANIYAWAKA 470
YAKUBU 494
1 BITRUS 503
2 BITRUS 511
1 YOHANNA . . . 516
2 YOHANNA . . . 524
3 YOHANNA . . . 525
YAHUDA 527
Buká Yesu Tìya Sig Yohanna . . . 530

Jir Ajwár Zyun-à MATIYU
Ba Sig

Tarkada zyun-à Matiyu ba sig níng, tarkada-à hi ri dinya yi jír á shinn barà Yesu shí nì àsàin-à má pinn zu mpìrká. Yesu í wà zyun-à Shìdun rì gib sig nu rag kwá swam bi á dunyaru. Ku í wùn Shìdun. Matiyu ri dang jír á shinn barà big mà sig Yesu, ma barà big sa ku batisma, ma barà Shaitan màg màg fig ku, ma barà ku tàg mpìrká bu nìnànn nímá, ma barà Yahuda Iskariyoti ya tafinn ku, ma barà big gban ku, ma barà Shìdun gbar dù nann zu ku ma yonki. Bu káníng í bu-à tarkada Matiyu ri tàg yi.

Swai Mpìrká Bu Yesu
(Luk 3:23-38)

1 Wàníng í tarkada á shinn yàkúká bu Yesu Kristi wùn Dawuda, Dawuda í wùn Ibrahim.
2 Ibrahim mà Ishaku, Ishaku mà Yakubu, Yakubu mà Yahuda ma shunwàuwá big ma wunzàwá big. 3 Yahuda mà Parisa ma Zaraha, zìnn nàbá í Tamara. Parisa mà Hasaruna, Hasaruna mà Arama. 4 Arama mà Aminadabu, Aminadabu mà Nahashuna, Nahashuna mà Salmuna, 5 Salmuna mà Buaza, zyun-à nàwá í Rahab. Buaza mà Obida zyun-à nàwá í Rautha. Obida mà Yassa, 6 Yassa mà kùr Dawuda.

Dawuda bó mà Sulemanu zyun-à nàwá í wà ki Uriya. 7 Sulemanu mà Rahabama, Rahabama mà Abiya, Abiya mà Asa. 8 Asa mà Yahushafata, Yahushafata mà Yurama, Yurama mà Uzzaja. 9 Uzzaja mà Yuthama, Yuthama mà Ahaza, Ahaza mà Hizkiya. 10 Hizkiya mà Manassa, Manassa mà Amuna, Amuna mà Yushiya. 11 Yushiya mà Yakunya ma wunzà wàníng big, á sai-à big gbar zìg yag sig mpìr Israilaká ma gbam mà Babila.
12 Barà big zìg yag big mà Babila, ásim Yakunya bi mà Shaaltila, Shaaltila mà Zarubabila. 13 Zarubabila mà Abihuda, Abihuda mà Aliyakima, Aliyakima mà Azura. 14 Azura mà Saduka, Saduka mà Ahima, Ahima mà Aliyuda. 15 Aliyuda mà Aliazara, Aliazara mà Mattana, Mattana mà Yakubu. 16 Yakubu mà Yusufu nù Maryamu, Maryamu zyun-à mà sig Yesu wà big ri bar rag í Almasihu.
17 Bu-à pànn sig á zamanu Ibrahim hár bi fòr Dawuda í zamanu dwib agban yina. Bu-à pànn sig á zamanu Dawuda hár bi fòr á sai-à big zìg yag big mà Babila, í zamanu dwib agban yina tìnn. Bu-à pànn sig á sai-à big zìg yag big mà Babila hár big mà sig Yesu, í zamanu dwib agban yina tìnn.

Barà Big Mà Yesu Kristi
(Luk 2:1-7)

18 Wàníng í barà big mà
sig Yesu Kristi áni. Nàwá
Maryamu ma Yusufu big rag
bá sìr ban, ama á sai-à ku
kà fig ma á lu wunù-à hi
ni bàna, ku shi sig ma finn
zyun-à bi sig mà byar Awun
Shìdun. 19 Yusufu í mpìr
ǹsàn, ku zìm fig aku sa pànn
Maryamu àzunái áyau bìr
mpìrká ni bàna. A byar-à
hi ku kyab barà kwá bònn
ta fim rìg wàníng, kada
mpìrká abig yì bàna. 20 Barà
ku ri kyab àdòníng, sái wùn
aswam Shìdun mà wai bi á
byarwá ni á la-à ni n rag,
"Yusufu yiwai Dawuda, á
shàr zinn wà wá zìg wàwú
Maryamu bàna, jir kai bàna
ku yìm fig í finn sa bàna,
ama finnwá bi sig á byar
Awun Shìdun. 21 Kwá mà
wùn wunù, wá bar zìnnwá
Yesu, jir kai bàna wàníng má
zìg zú nì mpìrká buwá á bu
pyìrbá ni."

22 Bu káníng sa sig àjirà
bu-à mpìr adang kyann jir
Shìdun dang sig sai-à rì
níng, aku shi àràg barà ku
rì dang sig. 23 Ku dang
rag, "Aning myàng, uwà
sáb zyun yì fig wunù bàna
má yìm finn, má mà wùn
wunù, bá bar zìnnwá Im-
manuel." (Yìr zìnn Im-
manuel í "Shìdun shi sig ma
yi.")

24 Barà Yusufu dù nann zu
á na-à ni, ku sìr ban ma
wàwá Maryamu àràg barà
wùn aswam Shìdun dinya
sig ku. 25 Ama ku yì fig
wàníng í uwà bàna hár
wàníng bi mà wùnwá. Ku
bar zìnn wùn-à hi rag Yesu.

2

Mpìr Yarká Bi Abig Myàng Yesu Wùn Ajann-à Níng

1 Big mà sig Yesu mà
finn swann Baitalami á jànn
Yahudiya, á sai-à Hirudus
rì na sig kùrwá. A byar-à
níng hi mpìr yarká zyun-à
ri myàng yì asuswirká níng,
bi sig mà agunn àyúnn sàn
kyùr, n yag fòr mà Urushal-
ima. 2 Big bib rag, "Ma
wùn-à big mà sig ku í kùr
Yahudawaká níng, ku shi
sig áni rà? Yi myàng hing
asuswirwá mà agunn àyúnn
sàn kyùr, í bu-à sa yi bi sig
jirà ayi wib ku."

3 Barà kùr Hirudus fig
àdòníng, pìkyinnwá í bai
rìgwá ma bu mpìrká mà
Urushalima bidìm pár. 4 Ku
bar kwonn rìg àgbamká ri
twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni, ma malamká, n
bib big byar-à bá mà Al-
masihu, zyun-à Shìdun dang
rag kwá swam bi níng.

5 Big dinya ku n rag, bá
mà wàníng á finn swann
Baitalami mà jànn Yahudiya,
jir kai bàna í bu-à mpìr-à ri
dang kyann jir Shìdun níng,
ba sig n rag:

6 "Wù Baitalami swann
Yahudiya,
wù í swann títi bàna á finn
jànn Yahudiya,
jir kai bàna áyauwú ni bá
zìg zu bi kùr
zyun-à má shi kang mpìr
Israilaká."

7 A byar-à níng hi, kùr
Hirudus bònn bar mpìr yar
káníng n bib big ádàn n
rag, big myàng sig asuswir-
à níng ákaun rà? 8 Ku swam
yag big mà Baitalami n rag,
“Aning yag àjirà aning bib
byann jir wùn-à hi ádàn. Wà
na bib dìg hing ku, aning bi
dinya mì jirà mì má ń yag ń
wib ku tìnn.”
9 A byar-à hi big dù n
yag kyonnbá. Asuswir-à big
nìm myàng sig mà agunn
àyúnn sàn kyùr níng, ri
yag á pyànnbá ni hár n
yag sar mà byar-à wùn-à hi
shi sig. 10 Barà big myàng
asuswir-à àdòníng, big fig
àjwár á pìkyinnbá ni wàni.
11 Big kà yag mà lu-à hi,
n myàng wùn-à shi sig ma
nàwá Maryamu, big bìnn
kir wann á pyànnwá ni n
wib ku. Big fìnn swánnbá,
n ya wùn-à hi zinariya ma
lubann ma mur, bu káníng
ri ning swìnn ǹsàn nímá.
12 Shìdun dinya big á la-à
ni n rag abig kàng yag mà
byar Hirudus bàna, abig bàg
gbìb zyun kim ma abig kàng
yag mà jànnbá ni.

Yusufu Ma Maryamu Zìg Wùn Ajann-à n Shàr Yag Mà Jànn Masar

13 Barà mpìr yar káníng
dù mi ri yag àdòníng, sái
wùn aswam Shìdun bi á
byar Yusufu á la-à ni n rag,
“A dù, á zìg wùn-à níng ma
nàwá. A shàr yag rìg mà
Masar jirà aning shi màhàn,
sái àyúnn-à ma dang rag á
dù, jir kai bàna Hirudus ri
zìm aku gban rìg wùn-à hi.”
14 Ku dù n zìg wùn-à ma
nàwá á fi-à níng hi, n yag
mà Masar. 15 A byar-à níng
hi, ku shi shuwá màhàn hár
Hirudus bi wu kiwá.
Bu-à níng sa sig àdòníng
jirà bu-à Shìdun rì dang sig
á nu mpìr-à rìi dang kyann
jírwá n rag, “N zìg zu hing
wùnmí áyau mpìr Masar ni”
níng, aku shi àràg barà ku rì
dang sig.

Kùr Hirudus Gban Yanká Nìnànn Nímá

16 Barà Hirudus myàng
mpìr yar káníng tonn gban
ku, n kàng bi fig rag bàna
níng, pìkyinnwá í bai rìg-
à. Ku swam yag rag, abig
gban rìg yann wunùká á
Baitalami ma ká zyun-à shi
yàr sig ma finn swann-à hi,
ká zyun-à jibá fòr sig pyànà,
ma ká zyun-à fòr fig bàna.
Bu-à níng sa sig àdòníng, jir
kai bàna mpìr yar káníng
dinya sig ku sai-à big myàng
sig asuswir wùn-à níng.
17 A byar-à níng hi, bu-
à Irimiya mpìr-à rìi dang
kyann jir Shìdun dang sig
níng, sa hing àràg barà ku
dang sig. 18 Ku dang rag:

“Mpìrká fig big ri kig
nàikitáu ki mà Rama.
I Rahila ri kig yanká buwá.
Ku ngàng wà a mpìrká tonn
bying ku,
jir kai bàna yanká buwá wu
gban rìghing.”

Barà Yusufu Big Kàng Bi Mà Masar

19 Barà Hirudus wu àdòníng, sái wùn aswam
Shìdun mà wai bi á byar
Yusufu á la-à ni á Masar n
rag, 20 “A dù á zìg wùn-à
níng ma nàwá á kàng yag
rìg mà jànn Israila, jir kai
bàna mpìrká ri zìm abig
gban wùn-à níng, big wu
rìghing.” 21 Ku dù n zìg
wùn-à ma nàwá, n kàng yag
rìg mà jànn Israila.
22 Barà Yusufu fig rag
Arkilayas wùn Hirudus zìg
rìghing kùr tawá Hirudus,
mi ri na kùr á shinn mpìrká
á Yahudiya, sái zinn pànn
rìg ku wà kwá yag màhàn. A
byar-à hi Shìdun bi á byarwá
ni á la-à ni n twìb ku byur.
I byar-à ku í yag rìg-à mà
jànn Galili. 23 A byar-à hi ku
yag n shi mà swann-à big ri
bar rag í Nazarat, àjirà bu-à
Shìdun dang sig á nu mpìrká
rìi dang kyann jírwá níng,
aku shi àràg barà ku dang
sig. Big dang rag, “Bá bar ku
mpìr á Nazarat.”

3

Jir Shìdun Zyun-à Yohanna Asàin Batisma Dang Sig

(Mar 1:1-8; Luk 3:1-18; Yoh 1:19-28)

1 Asai-à bó hi ni, Yohanna
àsàin-à ri sa batisma bi, mi ri
dang jir Shìdun mà awúnn-
à ni mà Yahudiya. 2 Ku
ri dang rag, “Aning fim bu
pyìr sa, jir kai bàna àyúnn-
à Shìdun má na kùrwá áni
níng, nyàan fòr.” 3 Yohanna
í mpìr-à Ishaya mpìr-à rìi
dang kyann jir Shìdun rì
dang sig jír á shinnwá ni n
rag,
“Mpìr zyun-à má swam yag
ku níng,
ku shi sig mà awúnn-à ni,
ku ri dinya mpìrká jírmí rag,
‘Aning wàu kyàr gbìb-à
Shinn Luyí má bàg
áni.
Byar-à gbìb-à gor sig níng,
aning wàu lab finn yag rìg
mà pyànn.’ ”
4 Jà Yohanna big zwàu sig
ma wai rakumi, ku sìr gbam
sig agau mìrwá ma wau.
Bujuwá í àtìbàin ma dain.
5 A byar-à níng hi, mpìrká
mà Urushalima ma mpìrká
mà Yahudiya bidìm pár ma
byar-à shi yàr sig mà Ning
Urdun, big zu n yag mà
byarwá ni. 6 Big dang bu
pyìrbá big sa sig, í wà ku
wau big dìr batisma mà Ning
Urdun.
7 Barà Yohanna myàng
Farisawaká ma Sadukiyawaká
nìnànn nímá ri bi àjirà aku
wau big dìr batisma, sái
ku bib big n rag, “Ning
í bushùwí big, í ni dinya
sig ning í nì rag, ‘Ná zu
shwìn bu-à Shìdun dang sig
rag kwá swam bi níng’ rà?
8 Aning sa bu-à mpìrká má
yì rag ning fim rìghing bu
pyìrná. 9 Kada aning kyab
rag, ná zìg zu shinn ná á
shwìn-à ri bi níng ni jirà
taná í Ibrahim níng, bàna.
N dinya ning Shìdun má sa
yì bu-à ku ri zìm, kwa zìm
hing, kwá zìg abàn káníng
ma màm yann adaká bu
Ibrahim ma kàhi. 10 Aki
shi sig áni zyun-à bá kyag

ta wann rìg bín-à ma wan
fig awan ǹsàn bàna, bá ta
kà rìg mà pyìr-à ni. 11 Mì
ri wau ning dìr batisma ma
zàpìr jirà mpìrká abig yì rag
ning fim rìghing bu pyìrná.
Ama mpìr-à má bi ásimmí
ni níng, kwá wau ning dìr
batisma ma Awun Shìdun,
ma pyìr. Ku í àgbammí, kó
tabarwá má, ǹ fòr fig wà má
swann dù bàna. 12 Atìtìrwá
shi sig á vùwá ni, kwá pìm
kyàr rìg zawá ǹsàn nímá,
ma wìr kwonn rìg yìr zawá
í byar ńzyun má wìr kà rìg
mà vonn-à ni. Kwá wìr kà
rìg asinnká á pyìr-à má dim
fá dim bàna."

Yohanna Wau Yesu Dìr Batisma
(Mar 1:9-11; Luk 3:21-22; Yoh 1:31-34)

13 Asai-à níng hi, Yesu
dù mà Galili mi ri yag mà
Ning Urdun á byar Yohanna,
àjirà a wàníng wau ku dìr
batisma. 14 Yohanna ri zìm
aku kan dim ku, n rag, "Mì
zyun-à mì ri zìm á wau mì
dìr batisma, í wà à bi á
byarmí ni rag ń wau wù rà?"

15 A byar-à níng hi, Yesu
dinya ku rag, á sa mì
àdòníng tàma-à níng, àjirà
ayi bàg bu-à Shìdun ri zìm.
A byar-à hi Yohanna í zìm
rìg-à.

16 Barà big wau kinn rìg
Yesu dìr batisma àdòníng,
sái ku í nann zu rìg-à mà
zàpìr-à ni, waisháu-à bó í pù
fim-à sa hauu. Ku myàng
Awun Shìdun ri wann bi
àràg í àlàb ri bí nì á shin-
nwá ni. 17 Nài jír zu
bi mà waisháu-à ni n rag,
"Wàníng í wùnmí zyun-à mì
ri zìm, zyun-à pìkyinnmí ri
fig àjwárwá wàni."

4

Shaitan Màg Màg Fig Yesu Aku Sa Bu-à Bibai
(Mar 1:12-13; Luk 4:1-13)

1 A byar-à níng hi, Awun
Shìdun zìg yag Yesu mà
awúnn-à ni àjirà a Shaitan
màg màg fig ku. 2 Ku sìnn nu
su dìpyànà fi ma àyúnn, ku
ji fig bu zyun bàna. A byar-à
níng hi amor bi gban ku. 3 I
byar-à Shaitan bi á byarwá
ni n rag, "Wà wù ma í wùn
Shìdun, á dang abàn káníng
abig kàng buju."

4 Sái Yesu dinya ku n rag,
"Big ba sìnn sig á tarkada
Shìdun n rag, 'Mpìr má shi
fig ma yonki íri jir buju ji
bàna, ama sái ma jírká zyun-
à ri zu bi mà nu Shìdun ni.'
"

5 I byar-à Shaitan zìg yag
ku mà finn swann Urushal-
ima, n sìnn ku á shinn lu
Shìdun ni mà wai, 6 n rag,
"Wà wù ma í wùn Shìdun, á
pìm tìg wann bi á jìnn ni, jir
kai bàna big ba sig rag,

'Shìdun má swam bi yann
aswamwá big,
bá myàng kwonn ma wù í
zyun.
Bá jag vù má pànn wù,
àjirà kada á wab barwú
abàn bàna.' "

7 A byar-à hi Yesu dinya
ku rag, "Ama big ba sig
rag, 'Kada á màg màg fig
Shìdunwú bàna.' "

8 A byar-à hi Shaitan zìg
yag ku mà shinnkwìnn-à ni
mà wai, n tìya ku byar shu
kùrká á dunyaru bidìm pár,
ma barà káníng wài sig áni,
9 n dinya ku rag, “Wà wa
bìnn kir wann hing á jìnn ni
ma wib hing mì, bu káníng
bidìm pár má ya wù.”
10 A byar-à hi Yesu dinya
Shaitan rag, “A gàb dìr ma
mì, jir Shìdun dang rag, ‘A
wib íri Shinn Luwú Shìdun
ku awínwá ni.’ ”
11 A byar-à hi Shaitan dù n
fim ku. Yann aswam Shìdun
mà wai bi, n myàng kwonn
ma ku í zyun.

Yesu Sa Jag Swàmwá Mà Galili
(Mar 1:14-15; Luk 4:14-15)

12 Barà Yesu fig big rag
big pànn rìghing Yohanna n
sìnn kà rìghing wàníng mà
tonn fi níng, sái ku dù mi
í yag rìg-à mà Galili. 13 Ku
shi fig mà swann Nazarat
bàna, ku í yag rìg-à mà Ka-
farnahum n shi màhàn mà
nu zàpìr-à ni, mà shab jànn
Zabuluna ma Naftali, 14 àjirà
bu-à Ishaya mpìr-à rìi dang
kyann jir Shìdun dang sig
níng aku shi àràg barà ku
dang sig n rag:
15-16 “Mpìr káníng bidìm pár
shi sig á zufi-à ni.
Mpìrká á Zebuluna ma Naf-
tali,
ma mpìrká á nu níng-à ni,
ma ká zyun-à shi sig mà
agunn Ning Urdun,
ma ká zyun-à big í mpìr
Yahudawaká bàna shi
sig mà jànn Galili,
mpìr káníng bidìm pár shi
sig á zufi-à ni,
ama tàma-à níng àyar yar
wann bi hing á byarbá
ni.”
17 A byar-à níng hi, Yesu kà
mi ri dang rag jir Shìdun n
rag, abig fim bu pyìr sa, jir
kai bàna àyúnn-à Shìdun má
na kùrwá nyàan fòr.

Yesu Bar Mpìr Agban Jái Yina Abig Shi Yann Sukàwá Big
(Mar 1:16-20; Luk 5:1-11)

18 Barà ku ri kyann yag
mà nu Ayunn Galili àdòníng,
sái ku myàng mpìr pyànà,
zyun í Siman zyun-à big ri
bar rag Bitrus, ma wunzàwá
Andarawus. Big ri vinn
birgi mà zàpìr-à ni, jir kai
bàna big í mpìr apànn jái
big. 19 Yesu dinya big n
rag, “Aning bàg bi mì. Barà
ning ri pànn jái níng má tàg
ning barà ná pànn zìg bi rág
mpìrká á byarmí ni.” 20 A
byar-à níng hi, big dù báb,
n fim rìg birgibá, n bàg yag
rìg ku.
21 Barà ku ri yag àdòníng,
sái ku myàng mpìr pyànà
big, zyun í Yakubu wùn
Zabadi, big Yohanna
wunzàwá. Big shi sig á kòr-
à ni, kwonn ma tabá Zabadi.
Big ri sa samyib birgibá, sái
Yesu bar big. 22 A byar-à
níng hi, big dù báb, n fim
rìg kòrbá ma tabá, n bàg
yag ku.

Bìr Mpìrká Nìnànn Nímá Bàg Yag Yesu
(Luk 6:17-19)

23 Yesu kyann gban rìg
finn swannká á jànn Galili
mi ri dang jir Shìdun mà
tonn bìr kwonn-à ni. Ku ri
dang jír á shinn barà Shìdun
má na kùrwá, mi ri dàb
kwonn ma mpìr dorká kim
kim. 24 Taiwá kàng kwìb
vinn rìg jànn Suriya. A byar-
à níng hi, mpìrká ri zìg bi
mpìr dorká kim kim, ma ká
ri wa shwìn, ma ká zyun-à
wàu dab sig big, ma mpìr
dor kwonnká, ma ká zyun-
à dìrbá wu tag sig. Ku
dàb gbam rìg big bidìm pár.
25 Bìr mpìrká nìnànn nímá
dù n kan bàg yag rìg ku mà
jànn Galili big Dikapolis big
Urushalima big Yahudiya big
jànn mà agunn Ning Urdun
mà jann.

5

Jír á Shinn Mpìrká Má Fig Ajwár
(Luk 6:20-23)

1 Barà Yesu myàng bìr
mpìrká àdòníng, ku nann zu
mà shinnkwìnn-à ni, n shi
màhàn. Yann sukàwá big bi
á byarwá ni. 2 A byar-à hi ku
kà mi ri tàg big n rag,

3 “Mpìrká yì hing Shìdun
á kyinnbá ni, n yì
hing rag big kinn fig
bu bàna níng, bá fig
àjwár,
jir kai bàna big shi sig á vù
Shìdun, ku í kùrbá.

4 “Mpìrká zyun-à pìkyinnbá
ri bai níng, bá fig
àjwár,
jir kai bàna Shìdun má sa tag
wann rìg pìkyinnbá.

5 “Mpìrká ri myàng shinnbá
àràg big í bu zyun
bàna níng, bá fig
àjwár,
jir kai bàna dunyaru má shi
í bubá.

6 “Mpìrká zyun-à ri zìm abig
sa bu-à Shìdun ri zìm
níng, bá fig àjwár,
jir kai bàna Shìdun má ya
big bu-à big ri zìm.

7 “Mpìrká ma ri myàng ashi
jàubá, bá fig àjwár,
jir kai bàna Shìdun má
myàng ashibá tìnn.

8 “Mpìrká zyun-à ma shi sig
ma pìkyinn-à kyìkyàr,
bá fig àjwár,
jir kai bàna bá myàng
Shìdun.

9 “Mpìrká zyun-à ma ri jùn
kwonn mpìrká í byar
ńzyun, bá fig àjwár,
jir kai bàna bá bar big yann
Shìdun.

10 “Mpìrká zyun-à mpìrká
ma ri ya big shwìn jir
shinn bu-à ǹsàn big ri
sa á zìnn Shìdun, bá
fig àjwár,
jír kai bàna kùr Shìdun í
bubá.

11 “Wà mpìrká ma ri swau
ning, ma sìnn kà ning á
shwìn, ma gim ya mpìrká
ǹsáng á shinn ná ni jirà
ning í bumí, ná fig àjwár.
12 Wà ba sa hing àdòníng,
aning fig àjwár, jir kai bàna
ladaná ùwài nímá shi sig mà
wai. Wàníng í barà big rì sa

sig mpìrká ri dang kyann jir
Shìdun wàrì, káníng wa sig
shwìn.

Mann Ma Ayar
(Mar 9:50; Luk 14:34-35)

13 “Ning shi síg nì mann
dunyaru. Wà àdór mann ma
vinn rìghing bá sa dor rág
ma kai rà? Ai bàna. Má sàn
fig rag bàna, bá wìr kìfinn
rìg. Mpìrká má tib wam zu
bar áni.
14 “Ning shi síg nì àyar
dunyaru. Finn swann-à ba
mi sig mà shinn mwír-à ni
má shi fig í bu atàm bàna.
15 Mpìr má mònn bàg hing
pitila kwá zìg fig kwài má bir
dim fig áni bàna. Sái kwá
sìnn á shinn bu àjirà aku
yar gban rìg lu-à bidìm pár.
16 Ayarná aku yar á pyànn
mpìrká ni àràg barà pitila
ri yar àjirà abig myàng bu
ǹsànká ning ri sa, ma abig
wib Taná zyun-à shi sig mà
wai.

Atàg Yesu á Shinn Doka

17 “Kada aning kyab rag
ǹ bi sig jirà ń vim bìr rìg
doka-à Musa ba sig, kó bu-
à mpìrká rìi dang kyann jir
Shìdun ba sig. N bi fíg jir
wàníng bàna, ama ǹ bi síg
jirà ń sa yà zu bu-à big ba
sig. 18 Mì ri dinya ning àjai,
hár dunyaru ma waisháu
má vinn rìg, ama áyau doka
Musa kó bu ńzyun má jànn
fig bàna, sái bu-à big ba sig
níng ma sa hing. 19 Mpìr-
à ma bàg fig doka káníng,
kó zyun-à áyau-à ni títi nímá
níng bàna, ma tàg mpìrká
rag abig bàg bàna tìnn, bá
myàng ku àràg bu títi mà
lu Shìdun ni. Ama mpìr-
à ma wib hing doka-à níng,
hár ma tàg hing mpìrká, bá
bar ku í bu ùwài mà lu
Shìdun. 20 Mì ri dinya ning,
wà na sa àsàn ná ma kab fig
bu malamká ma Farisawaká
bàna, ná kà fig kùr Shìdun
bàna.

Atàg Yesu á Shinn Kyinn Dù

21 “Ning fig hing big rì
dinya sig àgbamká buyí
wàrì n rag, kada abig gban ki
bàna, mpìr-à ma gban hing
ki bá wà kwonnwá. 22 Ama
mì ri dinya ning mpìr-à ma
nànn hing àgùnn ma jàuwá
big, bá wà kwonnwá. Mpìr-
à ma dang rag jàuwá í àning,
bá zìg yag ku mà pyànn
àgbamká ri wà kwonn jír.
Mpìr-à ma dang rag, jàuwá
bàna ma kyinn, bá zìg ku
má tìr kà rìg mà lu pyìr-à
ni. 23 Wà wù ma ri zìm á ya
Shìdun bu mà luwá ni, mà
byar-à níng hi, wà wù ma
ri kyab pànn barà ning ma
jàuwú bai sig dìr, 24 sái á fim
rìg bu yawú hi màhàn. A
yag àjirà á dìg jàuwú hi ma
aning jùn kwonn rìg ḿpyim,
í wà á bi ya rag Shìdun bu-à
à zìg bi sig.
25 “Mpìr-à ma bar sig wù
kara, wà ning ma ku ma
ri yag á gbìb-à ni, á jùn
kwonn ma ku, jirà kada aku
dang bai wù á pyànn agib
jír bàna, agib jír aku ya kà
wù á vù asìr dìr, jirà abig du
kà wù á tonn fi bàna. 26 N
dinya wù, wa sa fig àdòníng
bàna, wá shi mà tonn fi-à ni

sái wà wa vinn rìghing bài-à
big gib ya sig wù níng.

Atàg Yesu á Shinn Ayái

27 “Ning fig big rì dang
rag, ‘Kada á sa àyái bàna.’
28 Ama mì ri dinya ning,
mpìr-à ma myàng byann
hing uwà ma ri zìm aku
sa àyái ma wàníng, ku sa
rìghing àyái á kyìnnwá ni.
29 Wà zu vìm nuwú ma ri sa
wù á sa bu-à bibai, á kpab zu
rìg ma á tafinn rìg. Sàn kab
síg wà zuwú aku bai rìg ma
wà bá ta kà rìg dìrwú bidìm
pár á pyìr-à ni. 30 Wà vìm
nuwú ma ri sa bu-à bibai, á
gib kìm rìg ma á tafinn rìg,
sàn kab síg nì àdòníng ma
wà dìrwú bidìm pár má kà á
pyìr-à ni.

Atàg Yesu á Shinn Ban Gban
(Mat 19:9; Mar 10:11-12; Luk 16:18)

31 “Big dang hing n rag
‘Mpìr-à ma kan hing wàwá,
aku ya wàníng tarkada ban
gban.’ 32 Ama mì ri dinya
ning, mpìr-à ma kan tafinn
hing wàwá, wà ma í jír àyái
bàna, ku ri sìnn kà a wàníng
sa àyái. Mpìr-à ma zìg
hing uwà-à big kan tafinn sig
àkan tafinn, ku ri sa àyái ma
wàníng tìnn.

Atàg Yesu á Shinn Ki Tun

33 “Ning fig hing big rì
dinya hing àgbamká n rag,
‘Wà wa tun hing ki, á sa bu-
à à gib sig nu ma Shìdun n
rag wá sa níng.’ 34 Ama mì
ri dinya ning, aning tun ki
bàna, kó títi nímá, kó ma
waisháu, jir kai bàna í byar-
à Shìdun ri na kùrwá, 35 kó
mà jànn á jinn ni, jir kai
bàna í byar-à Shìdun ri tib
barwá áni, kó mà Urushal-
ima, jir kai bàna í finn
swann kùr ùwài. 36 Kada á
tun ki ma shinnwú bàna, jir
kai bàna wá sa yì fig jinn
mìmìg aku kàng pìpìr bàna.
37 Kada aning tun ki bàna,
ama aning zìm rag, ‘Nn,’ kó
‘A a.’ Wà na tun hing ki, sàn
fig bàna.

Atàg Yesu á Shinn Bu Sa Pyann
(Luk 6:29-30)

38 “Ning fig hing big dang
rag, ‘Mpìr-à ma wab bàg
zuwú, á wab bàg zuwá tìnn.
Mpìr-à ma wab kag ngin-
nwú, á wab kag nginnwá
tìnn.’ 39 Ama mì ri dinya
ning tàma-à níng kada aning
sa pyann mpìr-à ma sa ning
bu-à bibai bàna. Mpìr-à
ma dab wù vù á sun kyìr
agunn vìm nu, á vim bìr
ya ku agunn vìm súr-à tìnn.
40 Mpìr-à ma bar karawú
àjirà aku zìg jàwú, á fim ya
ku jà wàuwú tìnn. 41 Mpìr-
à ma sìnn kà wù ma gbam
rag á swann ya ku swánnwá
mel zyun, á swann ya ku mel
pyànà. 42 Mpìr ma vig wù
bu, á ya ku. Mpìr ma ri zìm
aku zìg tonn á byarwú ni, á
ya ku.

Aning Zìm Mpìr Azíbná
(Luk 6:27-28, 32-36)

43 “Ning fig hing big rì
dang rag, ‘A zìm jàuwú, á
ngàng mpìr azíbwú.’ 44 Ama
tàma-à níng mì ri dinya

ning aning zìm mpìr azíbná.
Mpìr-à ma sìnn kà ning
á shwìn, aning vig ya ku
Shìdun, àjirà a Shìdun sa
sàn ya ku. 45 Wà na sa hing
àdòníng, ná shi yann ǹsàn
mà byar Taná mà wai. Ku
ri sa àyúnn ri yar wann bi á
byar mpìr bibaiká ma mpìr
ǹsànká. Ku ri sa shyù ri
tab mà byar mpìrká ri sa
bu-à ǹsàn ma ká ri sa bu-à
bibai tìnn. 46 Wà ning ma ri
zìm íri mpìr azìmná, Shìdun
má ya fig ning bu-à ning ri
zìm bàna. Kó mpìr azìg
bài jànnká má, ri zìm mpìr
azìmbá. 47 Wà ning ma ri bib
kà íri jàuná, sàn fig bàna.
Ning kab sig mpìr kádà níng
ma kai rà? Kó mpìrká yì fig
Shìdun bàna má, ri bib kà
jàubá. 48 Aning shi mpìrká
shi sig ma pìkyinn-à ǹsàn,
àràg barà Taná mà wai shi
sig ma pìkyinn-à ǹsàn níng.

6

Atàg Yesu á Shinn Bu Ya

1 "Aning myàng, kada an-
ing ya mpìrká bu jirà ning
myàng sig zu mpìrká bàna.
Na sa hing àdòníng, ná dìg
fig bu zyun mà byar Taná mà
wai bàna.
2 "Wà wù má ya mpìr bu,
kada á sa mpìrká abig yì wù
ri ya bu bàna, àràg barà
mpìrká káhi ri sa mà tonn
bìr kwonn-à ni, mà gbìb-à
ni tìnn, àjirà mpìrká abig
myàng big, ma abig wib big.
Mì ri dinya ning àjai, big zìg
rìghing ladabá. 3 A sai-à wá
ya mpìr ashiká bu á bònn
yíya. Kada á zìm vìm súrwú
aku yì bu-à vìm nuwú ri sa
bàna, 4 jir kai bàna bu-à wa
bònn ya sig áya, Tawú zyun-
à myàng sig níng, má swàb
kà ya wù.

Yesu Tàg Mpìrká Barà Bá Vig Shìdun
(Luk 11:2-4)

5 "Sai-à ná vig Shìdun,
kada aning sa àràg barà
mpìr agbar dù shinnká ri sa
níng bàna, jir kai bàna big
ri zìm abig sar dù nann zu
á tonn bìr kwonn-à ni ma
gbìb-à ni abig vig Shìdun,
àjirà mpìrká abig myàng
big. Mì ri dinya ning àjai
big zìg rìghing ladabá. 6 Sai-
à wa vig Shìdun, á kà mà
tonnwú ni, á kìg dim rìg
nu nkyun-à ma á vig Tawú
zyun-à ri myàng wù barà à
bònn shi sig mi ri vig ku.
Kwá ya swàb kà ya wù.

7 "Wà ning ma ri vig
Shìdun kada aning dang
nànn jírká zyun-à bàna ma
yìr, àràg barà mpìr asa
bukiká ri sa níng bàna. Big
ri kyab rag bu sìnnbá má
fig jírbá wà ba vig hing big
nìnànn nímá. 8 Kada aning
shi àràg big bàna, jir kai
bàna Taná yì rìghing bu-à
ning ri zìm sai-à ning vig
fig ma ku bàna. 9 Wàníng
í barà ná vig Shìdun áni,
aning dang rag,

'Tayí wà mà wai, á sa mpìrká
abig wib zìnnwú.

10 Byar shu kùrwú aku bi á
byaryí ni.

Ayi sa bu-à wù ri zìm á
dunyaru àràg barà big
ri sa mà wai.
11 A ya yi buju àyúnn ma
àyúnn.
12 A yafa ya yi bu bibaiká yi
ri sa,
àràg barà yi ri yafa ya
mpìrká ri sa yi bu-à
bibai níng.
13 Kada á fim yi ayi sa bu-à
bibai bàna.
A zìg zu yi á vù Shaitan
mpìr-à bibai.'
14 "Wà na yafa ya mpìrká
bu pyìrbá, Taná mà wai má
yafa ya ning tìnn. 15 Wà na
yafa ya fig mpìrká bu pyìrbá
bàna, Taná má yafa ya fig
ning buná bàna tìnn.

Atàg Yesu á Shinn Nu Sìnn

16 "Sai-à ning ma ri sìnn
nu, kada aning gbar sìr
mùnnpyànn ná àràg barà
mpìr agbar dù shinnká ri sa
níng bàna. Big ri sa àdòníng
àjirà mpìrká abig yì rag big
ri sìnn nu. Mì ri dinya ning
àjai, big dìg rìghing ladabá.
17 Ama wù, á sai-à wa sìnn
nu, á tung byìr á shinnwú ni
ma á tu zuwú, 18 àjirà kada
mpìrká abig yì rag wù ri sìnn
nu bàna. Sái Tawú zyun-
à big ri myàng fig ku bàna
níng, aku yì nì. Taná zyun-à
ri myàng bu-à ning ri bònn
sa níng, ku í àsàin-à má ya
ning lada.

Aning Sìnn Gbam Buká Ning Shi Sig Ma Kàhi Níng Mà Wai
(Luk 12:33-34)

19 "Kada aning sìnn gbam
buká ning shi sig ma kàhi
níng á dunyaru bàna, byar-à
ayìgkwài má yìg ji sa bai rìg,
má da rìg jì, byar-à ajwúká
má jwi rìg. 20 Ama aning
sìnn gbam buká buná mà
wai, byar-à ayìgkwài má yìg
ji sa bai fig bàna, má da fig
jì bàna, ajwúká má jwi fig
bàna tìnn. 21 Byar-à buká
buná ma shi sig, í byar-à
kyinn ná má shi màhàn tìnn.

Zuyí í Ayar Dìryí
(Luk 11:34-36)

22 "Zuyí shi sig àràg í àyar
dìryí. Wà zuwú ma àgbam,
dìrwú bidìm pár má yar yà
zu rìg. 23 Ama wà zuwú ma
sàn fig bàna, dìrwú má yar
yà zu fig bàna. Wà àyar-à á
dìrwú ni níng ma í zufi, zufi-
à níng má shi á shinn rà?

Kada Aning Kyab Bu Zyun Bàna
(Luk 16:13; 12:22-31)

24 "Mpìr ńzyun má wib sar
fig àsàin lu pyànà bàna. Sái
dái kwá ngàng zyun, má zìm
zyun, kó kwá fig jir zyun,
má ngàng jir zyun. Wà na
zìm kab síg bài, ná zìm fig
Shìdun bàna.
25 "Mì ri dinya ning jír-à
níng, kada aning kyab jír á
shinn byar shuná ni bàna,
kó buju-à ná ji, kó bu-à ná
wa bàna, kó jà-à ná wìr kà
á dìrná ni bàna. Yonki kab
hing buju. Dìrná kab hing jà.
26 Aning myàng ayinnbuká,
big ri tàg fig buju bàna, big
ri binn fig buju bàna, big
bàna ma vonn, ama Taná mà
wai ri pyag big í ni. Buná,

ning kab fig ayinnbu káníng
bàna rà? 27 Wà ning ma ri
kyab jír, jír kyabná má swàb
kà ya fig ning yonki bàna.

28 “Bu-à sa ning ri kyab jir
jà wà ná wìr kà á dìrná ni
í jir kai rà? Aning myàng
awu buká mà awúnn-à ni
barà big ri wài áni. Big
ri sa fig swàm bàna, big ri
pìnn fig shwam bàna tìnn.
29 Mì ri dinya ning jir àjai, kó
Sulemanu ma bàiká ma jàká
ku shi sig ma kàhi níng, sàn
fòr fig awu bu káníng bàna.
30 I Shìdun ri sá nì byannká
abig shi ǹsàn, kó barà big ri
shi nonn fig bàna níng. Wà
má àdòníng, ning yì fig wà
Shìdun má ya ning jà-à ná
wìr bàna rà? Bu-à sa ning
ri bir fig pìkyinn ná á byar
Shìdun ni bàna í jir kai rà?

31 “Jir wàníng, kada aning
kyab jir bu-à ná ji, kó bu-à
ná wa, kó bu-à ná wìr kà á
dìrná ni bàna. 32 Bu káníng
bidìm pár í mpìrká zyun-à
yì fig Shìdun bàna níng ri
kyab kyánn nì á pìkyinnbá
ni. Ama buná, Taná mà
wai yì hing rag, ning ri zìm
bu káníng, kwá ya ning.
33 Bu-à ná sa jag bàna, aning
kyab jír áshinn barà Shìdun
ri na kùrwá, aning sa bu-
à ǹsàn àràg barà Shìdun
ri sa níng. I wà kwá ya
swàb kà ning bu-à ning ri
zìm. 34 Kada aning kyab jír
wà akìn bàna. Kada aning
kyab shwìn wà akìn bàna,
wà akìn í bu Shìdun. Aning
kyab íri shwìn-à wà janá-à
níng.

7

Kada Aning Wà Kwonn Mpìr Bàna
(Luk 6:37-38, 41-42)

1 “Kada aning wà kwonn
mpìr bàna, jirà kada a
Shìdun wà kwonn ná bàna
tìnn. 2 Gbìb-à ning ri wà
mpìrká kwonn áni níng, í
gbìb-à Shìdun má wà ning
kwonn áni tìnn. Tasa-à na
màg ya sig jàuná áni, ning
má Shìdun má màg ya ning
ma kàhi tìnn. 3 Sáshinn wù
ri dinya jàuwú, ku í mpìr-à
bibai, ama à sa kab bu bibai-
à ínì níng rà? Sáshinn wù
ri dinya jàuwú bu shi sig á
yìzuwá ni, ama à màm jànn
rìghing buwú shi sig ùwài
nímá á yìzuwú ni níng rà?
4 Sáshinn wá dinya jàuwú
rag, wá zìg zu ya ku bu-à
kù kà sig ku á yìzuwá ni,
n fim rìg buwú ùwài nímá
zyun-à shi sig á zuwú ni níng
rà? 5 Wù mpìr kyinn pyànà,
á zìg zu jag ma buwú ùwài
nímá shi sig á zuwú ni níng,
àjirà á myàng kyàr, ma á zìg
zu ya jàuwú buwá tìnn.

6 “Kada aning ya báiká bu-
à kyìkyàr bàna, kada aning
ya zyùká àmyinn wàin bàna
tìnn. Na sa hing àdòníng,
bá tib wam zu barbá áni,
bá kàng bi má pànn zwam
ning.

Wà Na Vig Hing Shìdun Kwá Ya Ning
(Luk 11:9-13)

7 “Aning vig, bá ya ning.
Aning yàn, ná dìg. Aning
kwìb nu nkyun-à, bá pù ya
ning. 8 Kó ni ma vig hing, bá

ya ku. Mpìr-à ma yàn hing,
kwá dìg. Mpìr-à ma kwìb
hing nu nkyun-à, bá pù ya
ku. 9 Ning mpìrká shi sig ma
yann, wà yanká buná ma vig
ning buju, ná ya big abàn rà?
10 Kó wà ba vig ning jái, ná
ya big bushùwí rà? 11 Ning
zyun-à ning í mpìrká bibai
má, ning yì hing barà ná
ya yanká buná big bu ǹsàn
ǹsàn, n bi bib Taná zyun-
à mà wai, kwá ya ning bu
ǹsànká wà na vig hing ku.
12 "Barà ning ri zìm á mpìr
sa ya ning níng, ning má, an-
ing sa ya mpìr àdòníng tìnn.
Wàníng í yìr doka-à Shìdun
ri zìm ayi sa. Wàníng í bu-
à mpìrká rìi dang kyann jir
Shìdun ba sig.

Jír á Shinn Nu Nkyun-à Ya Fig Aya Bàna
(Luk 13:24)

13 "Aning kà á nu nkyun-à
ya fig aya bàna níng, jir kai
bàna nu nkyun-à ma gbìb-
à má zìg yag mpìr mà byar
pyìr-à ni níng ya sig wàni.
Gbìb-à hi bàna ma shwìn,
mpìrká nìnànn nímá má bàg
wàníng hi. 14 Gbìb-à má zìg
yag mpìrká mà byar yonki-
à níng, ya fig aya bàna.
Gbìb-à hi shi sig ma shwìn.
Mpìrká má kà mà byar-à
níng hi, nànn fig bàna.

Mpìr-à Nsàn Má Sa Bu-à Nsàn
(Luk 6:43-44)

15 "Kada aning zìm mpìrká
ri gim ǹsáng rag big í mpìr
adang kyann jir Shìdun níng
abig tonn gban ning bàna.
Big shi sig àràg í àdùn á zu-à
ni, ama big í mpìr bibai àràg
jwànnzwam. 16 Ná myàng
yì big á swàmbá ni. Kó
swai bín-à wà áni ri wan
awanwá. Mpìr má dìg fig
awan ating á bin sí bàna.
Mpìr má dìg fig awan murbu
á bín bàna. 17 Bín ǹsàn
ma wan awan ǹsàn. Ama
bín àbai má wan awan àbai.
18 Bín ǹsàn má wan fig awan
àbai bàna, bín àbai má wan
fig awan ǹsàn bàna. 19 Bín-
à ma wan fig awan ǹsàn
bàna, bá gib rìg, má ta kà
rìg mà pyìr-à ni. 20 Wàníng
í barà ná myàng yì mpìrká
ri gim ǹsáng rag big í yann
aswam Shìdun níng áni, á
byar swàmbá big ri sa.

Yesu Má Dang Rag ǹ Yì Fig Ning Bàna
(Luk 13:25-27)

21 "I jir wà kó ni ri bar
mì rag, 'Shinn Lumí, Shinn
Lumí,' má kà nì lu Shìdun
bàna. Ama sái mpìr-à ma
ri sa bu-à Tamí mà wai rì
zìm. 22 Ayúnn-à níng hi,
mpìrká nìnànn nímá má bar
mì rag, 'Shinn Luyí, Shinn
Luyí, á zìnnwú ni yi ri dang
jir Shìdun, á zìnnwú ni yi
ri kan zu wàuká, mi ri sa
bu mamakiká kim kim á
zìnnwú ni.' 23 A byar-à níng
hi, má dinya big rag, 'N yì
fig ning bàna, aning dù á
pyànnmí ni, ning í mpìrká ri
sa bu-à bibai.'

Tai Mpìr Ami Tonn-à Nsàn
(Luk 6:47-49)

24 "Mpìr-à ma fig hing
jírmí ma wib hing, ku shi
sig àràg mpìr yar-à mi sig

tonnwá á shinn abàn-à ni.
25 Barà shyù bi tab, níngká
na mònn rìg ma zàpìr, wàu
shyù bi gbar ma gbam á
tonn-à níng hi, ama tonn-à
hi kù fig bàna, jir kai bàna
big mi sig á shinn abàn-à ni.
26 “Mpìr-à ma fig hing
jírmí ma wib fig bàna, ku
shi sig àràg mpìr àning-à mi
sig tonnwá á shinn vun-à ni.
27 Barà shyù-à tab, níng-à
gbànn yor, wàu shyù bi gbar
ma gbam á tonn-à níng hi. A
byar-à hi tonn-à í wim wann
rìg-à wìb.”

Gbam Yesu

28 Barà Yesu dang kinn
rìg jír káníng, sái mpìrká
kwonn shi sig màhàn níng,
sa mamaki ma buká ku ri
tàg níng, 29 jir kai bàna bu
tàgwá shi sig ma gbam, shi
fig àràg bu tàg malamká
bubá bàna.

8

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dor Akùnn

(Mar 1:40-45; Luk 5:12-16)

1 Barà Yesu tìg wann bi
mà shinnkwìnn-à ni, sái bìr
mpìrká bàg yag ku. 2 A byar-
à níng hi, mpìr dor àkùnn
zyun bi á byarwá ni n bìnn
kir wann á pyànnwá ni n
rag, “Shinn Lumí, wà wa zìm
hing, à shi sig ma gbam-à wá
dàb gbam mì.”

3 Yesu du yag vùwá n tib
ku vù á dìr-à ni n rag, “N
zìm hing, á gbam á dorwú
ni.” A byar-à níng hi, wunù-
à níng í gbam rìg-à. Dor
àkùnn-à níng dà fim rìghing
ku. 4 I wà Yesu dinya ku rag,
“Kada á dinya mpìr bu-à sa
sig níng bàna. Ama á yag
mà lu Shìdun ni, á yag tìya
àgbam-à ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni dìrwú, ma
á ya bu màhàn, àràg barà
Musa dang sig abig sa, jirà
mpìrká abig myàng barà à
gbam rìghing níng.”

Yesu Dàb Gbam Wùn Lu Agbam Soja Zyun

(Luk 7:1-10; Yoh 4:43-54)

5 Barà Yesu ri kà yag mà
Kafarnahum, sái àgbam soja
zyun bi á byar Yesu n vig
ku, 6 n rag, “Shinn Lumí,
wùn lumí na sig dor mà lu-
à ni. Dìrwá ma barwá wu
tag rìghing. Ku ri wa shwìn
wàni.”

7 Yesu dinya ku rag, “Má bi
má dàb gbam ku.”

8 A byar-à níng hi, mpìr
àgbam-à níng zìm n rag,
“Shinn Lumí, ǹ kinn fig wà
wá bi hár á lumí ni bàna. A
dang íri jír mà byar-à à sar
sig níng, jirà wùn lumí aku
gbam rìg. Kwá gbam rìg wà
wa dang hing. 9 Mì má, ǹ shi
sig á vù mpìr zyun ni. Sojaká
shi sig á vùmí ni tìnn, ma
dinya hing zyun-à níng rag
aku yag, kwá yag rìg, zyun-
à bó aku bi, kwá bi rìg. Ma
dinya hing fàumí rag aku sa
bu-à níng, kwá sa rìg.”

10 Barà Yesu fig àdòníng,
sái ku sa mamaki n dinya
mpìrká ri bàg ku níng n
rag, “Mì ri dinya ning àjai,
kó áyau mpìrká á Israila,
ǹ myàng fig mpìr-à má bir
pìkiyinnwá á byarmí ni àràg
wunù-à níng bàna. 11 Mì ri

dinya ning, mpìrká nìnànn
nímá má bi mà agunn àyúnn
sànkyùr ma agunn àyúnn
àkamzau, bá shi, má ji buju
ma Ibrahim ma Ishaku ma
Yakubu mà lu Shìdun ni mà
wai. 12 Ama yann Israila,
bá zìg big má ta kà á zufi-
à ni, byar-à bá kig nàikitáu
hár ma zwàm kà vù á nginn
wàni." 13 Yesu dinya àgbam
soja-à níng n rag, "A yag
kyonnwú. Barà à bir sig
pìkyinnwú á dìrmí ni níng,
aku shi àdòníng."
A byar-à níng hi wùn luwá
í gbam rìg-à.

Yesu Dàb Gbam Mpìrká Nìnànn Nímá
(Mar 1:29-34; Luk 4:38-41)

14 Yesu kà mà lu Bitrus.
Bitrus bó, na wàwá na sig
dor awàu. 15 Yesu pànn
vùwá, á byar-à hi awàu-à í
fim rìg-à ku, ku dù nann zu
n sa wàníng buju.
16 Barà kamzau rag aku sa
níng, sái big zìg bi mpìrká
zyun-à wàu dab sig big níng
á byar Yesu. Ku dang íri
jír átai, wàuká í zu rìg-
à. Ku dàb gbam kwonn ma
mpìr dorká bidìm pár. 17 Bu
káníng sa sig àdòníng, jir
kai bàna Ishaya mpìr-à rìi
dang kyann jir Shìdun dang
sig rag, "I ku kwá áwinwá
ni ku zìg zu sig dorká buyí
í nì."

Mpìrká Zyun-à Dang Rag Bá Bàg Yesu
(Luk 9:57-62)

18 Barà Yesu myàng
mpìrká nànn kab gbam á
pyànnwá ni àdòníng, sái ku
dinya yann sukàwá big n
rag, abig zìg yag ku mà jann.
19 Sái malam zyun bi á byar
Yesu n rag, "Malam, má bàg
yag wù byar-à wa yag bidìm
pár."
20 Yesu dinya ku rag,
"Jwànnzwamká shi sig ma
sharbá, ayinnbuká shi sig
ma lubá, ama mì Wùn Mpìr
Jíkwìnn, ǹ bàna ma byar
shu."
21 Mpìr zyun áyau yann
sukàká buwá ni dinya ku
rag, "Agbammí, sai tamí ma
wu hing ma jì ku hing, í wà
má bàg wù."
22 A byar-à níng hi Yesu
dinya ku rag, "A bàg bi mì,
á fim mpìrká zyun-à ri bàg
fig mì bàna abig jì kibá."

Yesu Kan Dim Wàu Shyù
(Mar 4:35-41; Luk 8:22-25)

23 Barà Yesu kà mà kòr-à
ni àdòníng, sái yann sukàká
buwá big bàg yag ku. 24 A
byar-à hi, wàu shyù bi gbar
ma gbam wùwài nímá á
zàpìr-à ni. Kòr-à shi shirag
má sib kà rìg mà zàpìr-à ni.
A sai-à níng hi, Yesu ri na
aná. 25 Yann sukàká buwá
yag n bar finn zir ku n rag,
"Shinn Luyí, á zìg zu yi, wà
ma nímá bàna yá wu."
26 Yesu bib big n rag, "Bu-à
sa ning ri shàr zinn í jir kai
rà? Ning bir fig pìkyinn ná á
byarmí ni bàna rà?" A byar-
à hi ku dang jír ma gbam, n
kan dim rìg wàu-à ma zàpìr-
à, big í na tag wann rìg-à
yirr.
27 A byar-à hi kó ni sa
mamaki n rag, "Mpìr-à níng

shi sig áshinn, hár wàu ma
zàpìr ri wib jírwá níng rà?”

Yesu Dàb Gbam Mpìr Pyànàká Wàu Dab Sig Big
(Mar 5:1-20; Luk 8:26-39)

28 Barà Yesu yag mà agunn
vù níng-à ni mà jann mà
jànn Gadarawá, sái mpìr
pyànàká zyun-à wàuká dab
sig big níng, dìg kwonn ma
ku á sai-à big ri zu bi á
byar amirká ni. Mpìr pyànà
káníng hi fàn kab gbam, hár
mpìrká ri shàr zinnbá, big
ri zu fig gbìb-à káníng shi
sig áni níng bàna. 29 Mpìr
pyànà káníng yan nài yán n
rag, “Wù Wùn Shìdun, bu-à
kwonn wù ma yi í kai rà? A
bi sig jirà á ya yi shwìn barà
suyí fòr fig ma bàna níng
rà?”
30 Zyùká nìnànn nímá ri
yàn ji bujubá, big nonn fig
ma byar-à níng hi bàna.
31 Wàu káníng vig Yesu n
rag, “Wà wá kan zu yi, á fim
yi ayi kà á dìr zyù káníng
ni.”
32 Ku dinya big n rag, “An-
ing yag.” Big í zu rìg-à, n yag
kà rìg á dìr zyù káníng ni.
A byar-à hi zyùká bidìm pár
shàr wann bi mà gàin-à ni, n
kù kà mà zàpìr-à ni, mi í wu
rìg-à.
33 A byar-à níng hi, mpìrká
ri myàng kwonn ma zyù
káníng, shàr yag mà finn
swann-à ni, n dinya gban rìg
mpìrká bu-à sa sig mpìrká
zyun-à wàu dab sig big níng.
34 Mpìrká nìnànn nímá mà
finn swann-à ni yag àjirà
abig myàng Yesu. Barà big
myàng ku àdòníng, big vig
ku aku dù á jànnbá ni.

9

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dìr Wu Titag
(Mar 2:1-12; Luk 5:17-26)

1 Yesu kà mà kòr-à ni, n
zu yag mà jann, n kàng
yag mà finn swannwá ni.
2 Mpìrká káhi swann zìg
bi mpìr zyun-à dìrwá wu
tag sig. Ku na sig á syu-
à ni. Barà Yesu myàng big
bir sig pìkyinnbá á dìrwá ni
àdòníng, sái ku dinya mpìr
dìr wu titag-à níng n rag,
“Wùnmí, á tib pìkyinnwú,
ǹ yafa ya rìghing wù bu
pyìrká buwú.”
3 A byar-à níng hi,
malamká dang jír ma ba
dìrbá n rag, “Mpìr-à níng
sa bai hing zìnn Shìdun.”
4 Yesu yì rìghing bu-à big
ri kyab á kyinnbá ni, sái ku
bib big n rag, “Bu-à sa ning
ri kyab bu-à bibai á kyinn
ná ni àdòníng, í jir kai rà?”
5 Ku bib big n rag, “I wà áni
fonn kab síg nì rà, wà ma
dang rag, ‘N yafa rìghing wù
bu pyìrwú,’ ma wà ma dang
rag, ‘A dù nann zu á kyann
kyonn?’ I wà áni fonn kab
síg nì rà? 6 Ama má tìya ning
rag, mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, ǹ
shi sig ma gbam á dunyaru
barà má yafa ya mpìr bu
pyìrwá.” Ku dinya mpìr dìr
wu titag-à níng n rag, “A dù
nann zu, á pìnn syuwú ma á
kàng yag mà luwú ni.”
7 A byar-à níng hi, mpìr-à
níng dù nann zu, n yag mà

lu-à ni. 8 Barà bìr mpìrká
myàng àdòníng, zinn pànn
rìg big, big swam yan zìnn
Shìdun barà ku ya sig mpìr
gbam-à níng.

Yesu Bar Matiyu a Wàníng Shi Wùn Sukàwá
(Mar 2:13-17; Luk 5:27-32)

9 Barà Yesu ri wam zu
àdòníng, ku myàng mpìr
zyun zìnnwá í Matiyu, ku í
mpìr azìg bài jànn, ku shi sig
mà nu swàmwá ni. A byar-à
níng hi, Yesu bar bi ku n rag,
“A bàg mì.”
Ku dù n bàg yag wàníng.
10 Barà Yesu ri ji buju
mà lu Matiyu àdòníng, sái
mpìr azìg bài jànnká nìnànn
nímá ma mpìr bu pyìrká bi
n ji buju ma ku, ma yann
sukàká buwá big. 11 Barà
Farisawaká myàng àdòníng,
big bib yann sukàká buwá
n rag, “Bu-à sa Shinn Luná
ri ji kwonn buju ma mpìr
azìg bài jànnká, ma mpìr bu
pyìrká í jir kai rà?”
12 Barà Yesu fig àdòníng,
ku dinya big n rag, “Mpìr-
à shi sig ma gbam dìr ku ri
yàn fig adàb dor bàna, sái
mpìr-à dìrwá ma ri wúwa
í mpìr-à ri yàn kyann adàb
dor. 13 Aning yag ma aning
kyab bu-à jir Shìdun dang
sig rag, ‘Bu-à mì ri zìm bàna,
aning myàng ashi mpìrká,
ma wà ning nìm má twìb
swànn bu á pyànnmí ni.’ N
bi síg á dunyaru jirà ń bar
mpìr bu pyìrká. N bi fíg á
byar mpìrká ri kyab rag big
í mpìr sìsàn níng bàna.”

Big Bib Yesu Abib á Shinn Nu Sìnn
(Mar 2:18-22; Luk 5:33-39)

14 Yann aswam Yohanna bi
á byar Yesu n bib ku rag,
“Bu-à sa yi ma Farisawaká
ri sìnn nu kó ákaun, ama
yann sukàwú big ri sìnn fig
nu bàna níng, í jir kai rà?”
15 Yesu sa big misali n
dang rag, “Wà àyúnn-à mpìr
zyun ma sìr ban, jàuwá big
má fig àjwár. Bá sìnn fig
nu bàna. Ama àyúnn zyun
ki ma zìg rìghing wunù-à
níng, àyúnn-à níng hi jàuwá
big má sìnn nu.
16 “Mpìr má zìg fig jà àpyú
má kwìb bàg kwonn fig ma
jà àkor bàna. Mpìr ma kwìb
bàg kwonn hing jà àpyú ma
jà àkor, àkor-à má ka zu
rìg, má ka bai kab wàrì.
17 Walako mpìr-à ma wìr kà
zàn inabi àpyú á wau àkor,
zàn inabi àpyú sái wau àpyú
tìnn. Zàn inabi àpyú ba
wìr kà hing á wau àkor má
ka rìg, zàn inabi-à má wìr
kìfinn rìg. Zàn inabi àpyú
big ri wìr kà á wau àpyú. Má
àdòníng, zàn inabi-à hi má
zu kìfinn fig bàna. Wau-à hi
má bai fig bàna tìnn.”

Yesu Dàb Wìm Ki n Dàb Gbam Uwà Zyun Dor Wàjì
(Mar 5:21-43; Luk 8:40-56)

18 Barà Yesu dinya big
jír àdòníng, sái àgbam
mpìr Yahudawa zyun bi
á byarwá ni, n bìnn kir
wann á pyànnwá ni n rag,
“Wùn uwàmí wu rìghing,
wúshèní, mì ri zìm á bi á

tib ku vù á dìr-à ni àjirà aku
wìm kàng rìg.”
19 A byar-à hi, Yesu ma
yann sukàwá big dù n bàg
yag ku.
20 Uwà zyun dor wàjì ri
sa shi ku hár ji dwib agban
pyànà, àsà-à hi gib fig bàna.
Ku bi ásim Yesu n tib vù á
sung jà wàníng. 21 Ku kyab
á pìkyinnwá ni n rag, kó wà
kwa tib hing íri jà wàníng
kwá gbam rìg.
22 Barà Yesu myàng kàng
bi zu ásim, sái ku myàng
wàníng n rag, “Wùnmí,
á fig àjwár, jir kai bàna
pìkyinnwú à bir sig á dìrmí
ni níng, dàb gbam rìghing
wù.” Gbìb fig tá bàna, uwà-
à níng í gbam rìg-à.
23 Barà Yesu kà yag mà
lu àgbam-à hi àdòníng, ku
myàng mpìrká ri winn shàm
ma yur ma bìr mpìrká, big
ri gbam nài gbam jir ki-à wu
sig níng. 24 Ku dinya big n
rag, “Aning dù áyág, wùn
uwà-à níng wu fig bàna, ku
ri na aná.” A byar-à níng hi,
big jwann ku jonn yawari.
25 Barà bìr mpìr káníng zu
yag mà myann àdòníng, ku
kà yag n pànn wùn-à hi á vù-
à ni, wàníng í dù nann zu-
à. 26 Tai bu-à ku sa sig níng,
kàng kwìb gban rìg jànn-à
hi bidìm pár.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Afau Big Pyànà

27 A byar-à níng hi, barà
Yesu fim rìg swann-à hi mi
ri yag àdòníng, sái mpìr
àfau big pyànà bàg yag ku n
rag, “A myàng ashiyí, Wùn
Dawuda.”
28 Barà ku kà yag mà lu-
à ni, mpìr àfau káníng yag
mà byarwá ni. Yesu bib big
n rag, “Ning bir hing pìkyinn
rag má dàb gbam ning rà?”
Big zìm n rag, “Nn, Shinn
Luyí.”
29 I byar-à hi ku tib káníng
vù á zubá ni n rag, “Barà
ning bir hing pìkyinn ná
á dìrmí ni níng, aku shi
àdòníng.” 30 A byar-à níng
hi, zubá í pù finn rìg-à. Ama
Yesu twìb big byur n rag,
“Aning myàng, kada aning
dinya mpìr zyun bàna.”
31 Ama big dù n yag dinya
gban rìg mpìrká á jànn-à ni
tai bu-à Yesu sa sig bidìm
pár.

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Dang Sar Fig Jír Bàna

32 Barà big ri zu yag
àdòníng, sái big zìg bi mpìr-
à dang sar fig jír bàna á
byar Yesu. I wàu dab síg
ku nì. 33 Barà Yesu kan zu
rìg wàu-à níng àdòníng, sái
mpìr-à níng dang rag jír. A
byar-à níng hi, bìr mpìrká sa
mamaki n rag, big myàng fig
bu àdòníng kó kàun ńzyun á
jànn Israila bàna.
34 A byar-à hi barà Fari-
sawaká myàng àdòníng, big
dang rag, “Ku ri kan zu wàu
káníng ma gbam kùr wàu.”

Yesu Rag Abig Vig Shìdun Aku Swam Bi Mpìrká Má Dang Jir Ajwár

35 Yesu kyann gban rìg
finn swannká ma kauyeká,
mi ri tàg jir Shìdun mà

tonn shinn kwonn-à ni, mi
ri dinya mpìrká jír á shinn
barà Shìdun má na kùrwá.
Ku ri dàb gbam kwonn
ma mpìr dorká kim kim.
36 Barà ku myàng bìr mpìrká
àdòníng, sái ashi káníng
pànn rìg ku, jir kai bàna big
ri wa shwìn, big yì fig bu-à
bá sa bàna. Big shi sig àràg
í àdùnká bàna ma anu. 37 A
byar-à níng hi ku dinya yann
sukàwá big n rag, "Bujuká
byann rìghing, ama abinnká
nànn fig bàna. 38 Aning vig
Shìdun àsàin da-à níng, aku
swam bi mpìrká zyun-à má
binn buju-à hi."

10

Yann Aswam Yesu Dwib Agban Pyànà

(Mar 3:13-19; Luk 6:12-16)

1 Yesu bar kwonn bi yann
aswamká buwá big dwib
agban pyànà n ya káníng
gbam wà bá kan zu wàu
á dìr mpìrká ni, ma abig
dàb gbam dor kó swai-à wà
áni bidìm pár. 2 Zìnn yann
aswam dwib agban pyànà
káníng í Siman Bitrus, ma
wunzàwá Andarawus, ma
Yakubu wùn Zabadi, ma
wunzàwá Yohanna, 3 Filibus
ma Bartalamawas, Toma ma
Matiyu zyun-à rìi zìg bài
jànn, ma Yakubu wùn Halfa,
ma Tadawas, 4 ma Siman
Zaloti, ma Yahuda Iskariyoti
zyun-à wann tafinn sig Yesu.

Yesu Swam Yag Yann Sukàwá Big Dwib Agban Pyànà

(Mar 6:7-13; Luk 9:1-6)

5 Mpìr dwib agban pyànà
káníng, Yesu swam yag big
n ya big gbam n rag, "Aning
yag íri byar Yahudawaká,
kada aning kà mà finn
swann mpìrká zyun-à big í
Yahudawa bàna, ma swann
Samariya bàna tìnn. 6 Ama
aning yag mà byar mpìrká
mà jànn Israila. Big shi sig
àràg í àdùnká zyun-à nang
jànn sig. 7 Wà na yag hing,
aning yag dang jir Shìdun,
aning rag, 'Ayúnn-à Shìdun
má na kùrwá áni níng,
nyàan fòr.' 8 Aning dàb
gbam mpìr dorká, aning dàb
wìm kiká, aning dàb gbam
mpìr dor àkùnnká, aning
kan zu wàuká á dìr mpìrká
ni. Ning dìg sig gbam-à
níng átai, aning dàb gbam
mpìrká átai tìnn. Kada an-
ing kyab jir bài kó bu zyun
bàna. 9 Kada aning zìg bài
bàna, kó títi nímá. 10 Kada
aning zìg lúr á kyonn ná ni
bàna, kó jà pyànà, kó tab, kó
tun bàna, jir kai bàna mpìr
asa swàm, sàn sig abig ya ku
bu-à ku ri zìm.

11 "Wà na yag hing mà finn
swann kó kauye zyun ni,
aning yàn mpìr ǹsàn zyun-
à ma zìm hing rag aning shi
mà luwá ni, aning shi mà
luwá ni hár àyúnn-à ná dù.
12 Na kà hing mà lu zyun ni,
aning dang rag, Shìdun aku
sa sàn ya big. 13 Wà mpìr
á lu-à hi ma shà hing ning
nài bib-à ning bib kà sig big
níng, aku shi àdòníng. Ama
wà ba shà fig ning bàna, nài
bib-à níng aku kàng bi á
byarná ni. Aning fim rìg lu-

à hi. 14 Finn swann-à na yag
bidìm pár, mpìrká màhàn
ma shà fig ning, ma zìm fig
jírná bàna, aning dab pìg
kyàr rìg àzwìmká á barná
ni ma aning fim rìg finn
swann-à hi. 15 Mì ri dinya
ning àjai, ásai-à Shìdun má
wà kwonnwá níng, mpìrká
zyun-à ngàng sig ning níng,
bá wa shwìn, shwìnbá má
kab bu mpìrká á Saduma ma
Gamurata.

Yesu Dang Rag Bá Ya Mpìrká Buwá Shwìn Wàni
(Mar 13:9-13; Luk 21:12-17)

16 "Mì ri swam yag
ning àràg barà big ri
swam yag àdùnká áyau bìr
jwànnzwamká ni. Aning
shi ma yar àràg bushùwí.
Aning shi àràg àlàb zyun-à
ri yàn fig jír bàna. 17 Aning
sa ádàn, jir kai bàna mpìrká
káhi má pànn ning má zìg
yag ning mà byar agib jír, bá
yang ning ashor mà tonn bìr
kwonn-à ni. 18 A jir shinnmí
ni bá zìg yag ning mà byar
agib jírká, ma kùrká. Bá
zìg yag ning jir shinnmí jirà
aning dinya big, ma mpìrká
zyun-à í Yahudawaká bàna
níng, jir Shìdun. 19 Ama
á sai-à ba zìg yag ning mà
byar-à bá wà ning kwonn,
kada aning gib kyinn jir bu-
à ná dang bàna. Ayúnn-à
hi, Shìdun má tìya ning bu-à
ná dang. 20 Ayúnn-à níng hi,
ná dang fíg nì ma shinn ná
bàna, ama Awun Taná zyun-
à shi sig á pìkyinn ná ni, má
tàg ning bu-à ná dang.

21 "Mpìr má zìg rìg yi-
waiwá, má ya kà á vù
mpìrká ni, abig gban rìg.
Ta má ya kà wùnwá á vù
mpìrká ni, abig gban rìg.
Yanká má ngàng rìg jir tabá
ma nàbá, má ya kà káníng
á vù mpìrká ni, abig gban
rìg. 22 Mpìrká má zib ning
jir shinnmí, ama mpìr-à ma
sar gbam hing hár kinn kinn,
kwá wìm zu rìg. 23 Wà
mpìrká ma zìm fig ning mà
finn swann-à ning shi sig áni
níng bàna, big ma ri ya ning
shwìn, aning fim rìg swann-
à hi, aning yag rìg mà swann
zyun kim. Mì ri dinya ning
àjai, na kyann gban fig finn
swannká á Israila bàna, sái
wà wùn mpìr jíkwìnn ma
kàng bi hing.

24 "Mpìr-à ma ri shwann
bu, kwá kab fig mpìr-à ri tàg
ku bàna. Fàu má kab fig
àsàin luwá bàna tìnn. 25 Sàn
hing mpìr ashwann bu aku
yì bu àràg mpìr-à ri tàg ku,
sàn hing fàu aku shi àràg
àsàin luwá. Wà mpìrká ma
bar mì àsàin luná rag, mì í
Shaitan, bá bar ningká zyun-
à ning ri bàg mì níng, má
kab àdòníng.

Aning Shàr Iri Shìdun
(Luk 12:2-7)

26 "Kada aning shàr zinn
mpìrká bàna. Bu-à ma shi
sig bu bònn tàm má zu bi
rìg á myann, mpìrká má yì
rìg. 27 Bu-à ma dinya sig
ning á zufi-à ni, aning dang
kyàr zu rìg. Bu-à na bònn
fig sig, aning dang zu rìg á
myànn. 28 Kada aning shàr

zinn mpìrká zyun-à má gban
íri wi dìrná, má gban sar fig
adìn ná bàna. Ama aning
shàr zinn Shìdun, zyun-à má
gban sar rìg dìrná ma adìn
ná mà lu pyìr-à ni. 29 Ning
yì fig wà ayinnbu pyànà bá
wann tafinn sule bàna rà?
Ai kó áyau ayinnbu káníng
ni Shìdun má màm jànn fig
kó ńzyun bàna. 30 Buná
kó jinnká á shinn ná ni,
Shìdun wànn vinn rìghing.
31 Jir wàníng kada aning
shàr zinn bàna, jir kai bàna
ning kab hing ayinnbuká
nìnànn nímá.

Aning Dinya Mpìrká Rag Ning Ri Bàg Yesu
(Luk 12:8-9)

32 “Wà mpìr ma tàg hing
shinnwá áyau bìr ma rag,
ku í bumí, mì má, má sa
ya ku àdòníng tìnn mà byar
Tamí mà wai. 33 Ama mpìr-à
ma ngàng hing mì áyau bìr
mpìrká ni, mì má, má ngàng
ku á pyànn Tamí ni mà wai
tìnn.

A Jir Shinn Yesu Ni Mpìrká Má Gàb Dìr
(Luk 12:51-53; 14:26-27)

34 “Ning ri kyab rag n bi
síg jirà ń jùn kwonn mpìrká
í byar ńzyun rà? Ai ǹ bi
fíg jirà ń jùn kwonn mpìrká
bàna. N bi síg jirà ń gàfinn
mpìr. 35 Wùn má ngàng
tawá, wùn uwà má ngàng
nàwá. Uwà má ngàng na
nùwá. 36 Azíb mpìr má shi
á pyù barwá ni.

37 “Mpìr-à ma ri zìm aku
bàg mì, aku zìm mì wàni,
aku zìm kab mì ma tawá
ma nàwá ma yanká buwá,
má àdòníng bàna, kwá shi
sar fig wùn sukàmí bàna.
38 Mpìr-à ma ri zìm aku
bàg mì, kada aku ngàng wà
kwá wa shwìn àràg barà
má wa níng, bàna. Má
àdòníng bàna, kwá kinn fig
barà kwá shi wùn sukàmí
bàna. 39 Mpìr-à ma ri zìm íri
yonkiwá, kwá dìg fig bàna.
Ama mpìr-à ma ya tafinn
hing yonkiwá jir shinnmí,
kwá dìg wà kinn kinn.

40 “Mpìr-à ma pànn hing
ning vù pyànà, ku pànn
síg mì. Mpìr-à ma pànn
hing mì vù pyànà, ku pànn
síg zyun-à swam bi sig mì.
41 Mpìr-à ma pànn hing wùn
aswam Shìdun vù pyànà
jirà wàníng í wùn aswam
Shìdun, Shìdun má ya swàb
kà mpìr-à níng hi. Mpìr-
à ma pànn hing mpìr ǹsàn
vù pyànà jirà wàníng í mpìr
ǹsàn, Shìdun má ya swàb
kà ku. 42 Kó ni ma ya hing
wùn sukàmí zyun-à fòr fig
bu zyun bàna níng zàpìr aku
wa, jirà ku í wùn sukàmí,
Shìdun má ya mpìr-à níng hi
bu-à ku ri zìm.”

11

Yohanna Asàin Batisma Bib Yesu Jír
(Luk 7:18-35)

1 Barà Yesu dinya kinn rìg
yann sukàwá big dwib ag-
ban pyànà jír àdòníng, ku
dù màhàn n yag rìg mà
kauyeká kim kim mi ri tàg
mpìrká jir Shìdun.

2 Barà Yohanna àsàin
batisma shi sig mà tonn fi-
à ni, ku fig bar buká Yesu
Kristi ri sa, sái ku swam yag
yann sukàwá big mà byar
wàníng ni. 3 Big bib Yesu n
rag, “A dinya yi, wù í zyun-à
Shìdun rì dang sig rag kwá
swam bi níng rà, kó ayi shi
kir mpìr zyun kim rà?”
4 A byar-à níng hi, Yesu
zìm n dinya big n rag,
“Aning kàng yag, aning
dinya Yohanna bu-à ning fig
sig, ma bu-à ning myàng
sig. 5 N dàb gbam rìghing
àfauká, big ri myàng rag
ma zubá. N dàb gbam
rìghing mpìrká kyann sar
fig kyonn bàna, big ri kyann
rag. N dàb gbam rìghing
mpìr àkùnnká, ǹ dàb gbam
rìghing mpìr sung àkúnnká,
big ri fig rag jír. Mì ri dàb
wìm mpìrká wu rìghing,
big ri dù nann zu kàng
ma yonkibá. Mì ri dinya
mpìr ashiká jír ǹsàn á shinn
Shìdun. 6 Aning dinya
Yohanna rag, mpìr-à ma fim
fig wà bir pìkyinn á byarmí
ni bàna, Shìdun má sa sàn
ya ku.”
7 Barà yann sukà Yohanna
big yag rìg, sái Yesu dinya
mpìrká kwonn shi sig ma
ku níng jír á shinn Yohanna.
Ku bib rag, “Ning yag sig
mà awúnn-à ni, ning yag
myàng sig í kai rà? Ning
yag myàng síg byann zyun-
à wàu ri gbar ning rà? 8 Kó
ning yag myàng sig í kai
rà? Ning yag myàng síg
mpìr-à wìr sig jà sìsàn nímá
níng rà? Wíi, mpìrká ri wìr
jà sìsàn níng, í mpìrká mà
lu kùr. 9 Ning yag myàng
sig Yohanna zyun-à Shìdun
swam bi sig níng rà? Nn.
Ayau mpìrká zyun-à Shìdun
swam bi sig níng, í Yohanna
kab nì. 10 I Yohanna zyun-
à Shìdun dang sig jír á shin-
nwá ni n rag, ‘Má swam
bi jag mpìr-à aswammí á
pyànnwú ni. Kwá sa samyib
ya wù gbìb-à wá bàg áni.’
11 Mì ri dinya ning àjai, áyau
mpìrká á dunyaru bidìm
pár, Yohanna àsàin batisma
kab síg big ni. Ama kó mpìr
títi nímá ma kà hing mà
byar-à Shìdun má na kùrwá
níng, ku kab hing Yohanna.
12 Sai-à Yohanna dang jag
sig jir Shìdun, hár bi tàma-
à níng, mpìrká nìnànn nímá
shi, mi ri zìm abig kà mà
byar-à Shìdun ri na kùrwá
níng. 13 Mpìrká rì dang
kyann sig jir Shìdun níng,
big dang sig rag, ‘Ayúnn
zyun Wùn Shìdun má bi
kwá na kùr.’ Doka Musa
dang àdòníng tìnn. Big dang
àdòníng, hár Yohanna bi
dang jír á shinnwá ni tìnn.
14 Big rì ba sìnn sig rag, ‘Mpìr
zyun àràg Iliya má bi, má
sa samyib gbìb-à Kristi má
bàg áni.’ Mpìr-à níng bi
rìghing, ku í Yohanna. An-
ing bir pìkyinn ná á byarwá
ni. 15 Mpìr-à ma shi sig ma
sung-à kwá fig jír, aku fig.

16 “Mpìrká tàma-à níng í
mpìr sung gbam big. Big
shi sig àràg yann sung gbam
big. Má sa ya ning misali.
Big shi sig àràg í yann títi

big shi sig á fir jau-à ni. Big
dinya bar dìrbá n dang rag,
17 'Yi gbà ǹggan ǹsàn, ama
ning gbìb fig jau bàna. Yi dài
jonn ashi, ama ning kig fig
nàikitáu bàna.' 18 Yohanna
ji n wa fig bàna. Mpìrká
dang rag, 'Ku í mpìr wàu.'
19 Mì í Wùn Mpìr Jíkwìnn, mì
ri ji, mì ri wa. Mpìrká dang
rag mì í mpìr finn, mì í mpìr
apyann shin, mì í jàu mpìr
bu pyìrká, mì í jàu mpìr azìg
bài jànnká. A byar swàm-à
mpìr ma ri sa, í byar-à bá yì
kó ku í mpìr yar."

Swannká Ngàng Wà Bá Zìg Jìr Shìdun
(Luk 10:13-15)

20 A swannká zyun-à Yesu
dang jir Shìdun, n sa swàm
bu mamakiká kim kim, ama
big ngàng jir Shìdun, big fim
fig bu pyìrbá bàna níng, í
bu-à sa Yesu yan ta big 21 n
rag, "Mpìrká á Korasinu, ná
wa shwìn. Mpìrká á Bat-
saida, ná wa shwìn. Swàm-à
big sa sig á jànn ná ni níng,
big nìm ma sa sig á Taya ma
Sidon, mpìrká màhàn nìm
má fim bu pyìrbá, n nìm
má shi kà á sún, n nìm má
wìr àswàr jà. 22 N dinya
ning àjai, shwìn ná má kab
bu Taya ma Sidon àyúnn-
à Shìdun má wà kwonnwá.
23 Ning mpìrká á Kafar-
nahum, ning í mpìr agbar dù
shinn. Shìdun má ta kà rìg
ning mà pyìr-à ni. Bu ma-
makiká big sa sig á byarná
ni níng, big nìm ma sa sig
mà Saduma, wàníng big nìm
fim rìghing bu pyìrbá, Sad-
uma nìm má shi hár tàma-
à níng. 24 Mì ri dinya ning
àjai, àyúnn-à Shìdun má wà
kwonnwá, kwá myàng ashi
mpìrká á Saduma. Ama
buná kwá myàng fig bàna."

Aning Bi á Byarmí Ni Ajirà Aning Shi Ngàng
(Luk 10:21-22)

25 Asai-à bó ni, Yesu dang
rag, "I soko buwú Tamí. Wù
í àsàin-à pànn sig waisháu
ma byar-à á jìnn ni. I soko
buwú, jir kai bàna à tàm
jànn rìghing yìr bu káníng
á byar mpìr yarká ni, ma
mpìrká yì sig bu. Ama à
tìya rìghing mpìrká shi àràg
í yann wùnshái big níng.
26 Tamí, à sa sig àràg barà
pìkyinnwú ri zìm.

27 "Tamí ya hing mì ayì á
shinn bu bidìm pár. Walai
mpìr-à yì sig mì, sái Tamí.
Walai mpìr-à yì Tamí, sái mì,
ma mpìrká ká ma dinya sig
big barà ku shi sig áni.

28 "Aning bi á byarmí ni,
ning mpìrká ri wa shwìn
níng ma mpìrká zyun-
à swann sig swánn lìlìb
nímá níng, má sa tag wann
pìkyinn ná. 29 Aning kwonn
shinn ná á byarmí ni. Aning
shwann bar shumí. Mì í
mpìr ǹsàn, mì ri yàn fig
ngain bàna. Má ya ning byar
shu byar-à ná shi ngàng.
30 Wà ná kwonn shinn ná ma
mì, bàna ma shwìn. Swánn-
à má ya ning aning swann
níng, lib fig bàna."

12

Big Bib Yesu Jír á Shinn Swàm Ayúnn Asabar
(Mar 2:23-28; Luk 6:1-5)

1 Ayúnn su zyun í àyúnn
Asabar, Yesu ri wam zu
yag mà da-à ni. Yann
sukàwá big fig amor n gbar
kab jímyànn, mi ri zwam.
2 Barà Farisawaká myàng
àdòníng, big dinya Yesu rag,
“A myàng bu-à yann sukàwú
big ri sa. A dokayí ni sàn fig
wà abig sa àdòníng àyúnn
Asabar bàna.”
3 A byar-à níng hi Yesu
bib big n rag, “Asái ning
jangga fig bu-à Dawuda rì sa
sig bàna rà? Ku fig amor
ma mpìrká ku ma káníng ri
yag kyìnn í zyun. 4 Barà
ku kà yag mà lu Shìdun ni,
ku zìg brodi-à big wib sig
Shìdun ma kàhi níng, n ji, n
ya mpìrká buwá a káníng ji
tìnn, wà zyun-à sàn fig wà
abig ji bàna, sái àgbamká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni níng má jì ni. Ama
big ji rìghing. 5 Ning jangga
fig bu-à Musa ba sig bàna
rà? Ku ba sig rag, ‘Agbamká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni, ri sa swàm àyúnn
Asabar. Ama shi fig bu pyìr
bàna á pyànn Shìdun.’ 6 N
dinya ning àjai, mpìr zyun
shi sig áyág zyun-à kab lu
Shìdun. 7 Jir Shìdun dang
rag, ‘N zìm kab sig aning
myàng ashi jàuná, ǹ zìm
kab fig bu twìb swànn bàna.’
Wà ning nìm ma yì hing yìr
wàníng, ning nìm má swau
fig mpìr ǹsàn bàna. 8 Mì
Wùn Mpìr Jíkwìnn, ǹ shi sig
ma gbam barà má dang bu-à
mpìr má sa àyúnn Asabar.”

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Vùwá Wu Tag Sig
(Mar 3:1-6; Luk 6:6-11)

9 Yesu dù mà byar-à níng
hi, n yag mà tonn bìr kwonn-
à ni. 10 I byar-à hi, mpìr
zyun shi sig áni, vùwá wu
tag rìghing. Mpìrká káhi
shi sig màhàn, big ri zìm
abig dìg pyù-à bá dang bai
Yesu. I byar-à big bib ku
rag, “Dokayí dang sig rag,
ayi dàb gbam mpìr àyúnn
Asabar rà?”
11 I byar-à hi, Yesu bib
big n rag, “Wà mpìr zyun
áyauná ni ma shi sig ma
àdùn, wà ma kù kà hing á
shar àyúnn Asabar, kwá zìg
zu fig àyúnn-à níng hi bàna
rà? 12 Mpìr kab hing àdùn.
I bu-à sa dokayí zìm hing
ayi sa shang mpìr àyúnn
Asabar.” 13 I byar-à hi, ku
dinya mpìr-à vù-à wu tag sig
níng n rag, a wàníng gbar
lafinn vùwá.
Wàníng gbar lafinn vù-
à hi, n myàng vùwá gbam
rìghing àràg vù zyun-
à níng. 14 I byar-à hi
Farisawaká dù n yag kwonn
nu, àjirà abig gban rìg Yesu.

Yesu í Mpìr-à Shìdun Shig Zu Sig

15 Barà Yesu yì rag mpìr
káníng ri zìm abig gban ku,
sái ku dù mà byar-à níng
hi, mi í yag rìgwá. Mpìrká
nìnànn nímá bàg yag ku, ku
dàb gbam vinn rìg mpìrká
zyun-à dìrbá ri wa. 16 Ku

twìb big byur n rag, kada abig dinya mpìrká bàna.
17 Ku sa sig àdòníng àjirà bu-à Ishaya mpìr-à rìi dang kyann jir Shìdun dang sig níng, aku shi àdòníng hi. Ishaya rag,
18 “Wàníng í fàumí zyun-à ǹ shig zu sig,
zyun-à mì ri zìm, ǹ bir hing pìkyinnmí á byarwá ni.
Má sìnn kà Awunmí á dìrwá ni.
Kwá dinya mpìrká jír á shinn barà má wà kwonnmí á byar mpìrká bidìm pár.
19 Kwá gbìb fig shùr bàna, kwá yan fig yán bàna.
Walai mpìr-à má fig nài yánwá á gbìb-à ni.
20 Kwá sa shang mpìrká zyun-à bàna ma gbam,
ma mpìrká yì fig bu zyun bàna níng.
Kwá sa mpìrká abig sa kó kai á gbìb gwangga.
21 Mpìrká á jànn-à ni má sìnn pìkyinnbá á dìrwá ni.”

Yesu Ma Kùr Wàuká (Mar 3:20-30; Luk 11:14-23)

22 Mpìrká káhi zìg bi mpìr àfau á byar Yesu. Ku dang yì sar fig jír bàna, jir kai bàna wàu dab sig ku. Yesu dàb gbam mpìr-à níng hi, àjirà aku myàng ma aku dang sar jír. 23 I byar-à hi, bìr mpìrká shi sig màhàn níng, sa mamaki n rag, “Kó wàníng í wùn Dawuda rà?”

24 Barà Farisawaká fig àdòníng, big dang rag, bu-à sa mpìr-à níng ri kan zu wàuká níng, í Baalzabul kùr wàuká ya síg ku gbam nì aku sa àdòníng.

25 Yesu yì rìghing bu-à big ri kyab á pìkyinnbá ni. I bu-à sa ku dinya big n rag, “Jànn-à ma gàfinn hing shinnwá byar pyànà ma ngain hing dìrbá, bá shi nonn fig bàna. Finn swann-à ma gàfinn hing kyau pyànà, má nonn fig bàna. Finn lu-à ma gàfinn hing kyau pyànà, má nonn fig bàna tìnn. 26 Wà Shaitan ma kan zu kàng yann sukàwá, ku gàfinn rìghing shinnwá kyau pyànà, kwá sa sar fig bu bàna, gbamwá má shi nonn fig rag bàna. 27 Ning dang rag, mì ri kan zu wàuká ma gbam Baalzabul, mpìrká buná big ri kan zu wàuká ma gbam ni rà? A jir shinn wàníng ni, bá wà ning kwonn. 28 Shi fig àràg barà ning ri dang níng bàna. Mì ri kan zu wàuká ma gbam Awun Shìdun. Wàníng ri tàg rag kùr Shìdun bi rìghing á byarná ni.

29 “Walai mpìr-à má kà mà lu mpìr zyun-à shi sig ma gbam, má jwi wàníng ajwú, sai wà kwa sìr gbam hing wàníng, í wà kwá kà yag, má jwi bu.

30 “Mpìr-à ma bàg fig mì bàna, ku í mpìr azíbmí. Mpìr-à ma zà kwonn shang fig mì zaká bumí bàna, ku í àsàin-à ri sa yam kìfinn.

31 Mì ri dinya ning, kó íri bu
pyìr wà áni bidìm pár, ma
bu-à bibaiká mpìr ri dang,
Shìdun má yafa ya ku. Ama
mpìr-à ma dang hing jír
bibai á shinn Awun Shìdun,
Shìdun má yafa ya fig mpìr-
à níng hi bàna. 32 Mpìr-à ma
dang hing jír á shinn Wùn
Mpìr Jíkwìnn, bá yafa ya ku.
Ama mpìr-à ma dang jír á
shinn Awun Shìdun, bá yafa
ya fig ku á dunyaru bàna, kó
mà wai.

Mpìr-à Nsàn Má Sa Bu-à Nsàn
(Luk 6:43-45)

33 "Bín-à ma sàn hing,
awanwá má sàn tìnn. Bín-
à ma bai, awanwá má
bai tìnn. Bá myàng yì
bín sìsàn á jir awanwá ni.
34 Ning mpìr káníng, ning
í bushùwí. Wà barà ning í
mpìr bibai níng, ná dang jir
sìsàn á shinn rà? Ai bu-à
ma shi sig á pìkyinn mpìr,
í bu-à kwá dang. 35 Mpìr
ǹsàn má dang jír-à ǹsàn, jir
kai bàna ku í mpìr pìkyinn
ǹsàn. Mpìr-à bibai má dang
jír àbai, jir kai bàna ku í
mpìr pìkyinn àbai.

36 "Mì ri dinya ning, íri
jírká mpìrká ri dang kìfinn
átai átai níng, àyúnn-à
Shìdun má wà kwonnwá áni
níng, kwá yan ta mpìrká
níng hi. 37 Jírká à dang sig,
í jírká bá wà kwonnwú áni.
Wa dang sig jír ǹsàn, Shìdun
má yan ta fig wù bàna. Wa
dang sig jír bibai, Shìdun má
yan ta wù."

Yesu Dang Rag Kwá Sa Aràg Barà Yunana Sa Sig
(Mar 8:11-12; Luk 11:29-32)

38 Malamká ma Fari-
sawaká káhi, dang rag,
"Malam, yi ri zìm á sa ya
yi bu mamaki."

39 Yesu dinya big n rag,
"Ning asa bu pyìrká, ma asa
àyáiká, ning ri zìm ń sa
ya ning bu mamaki. Má
sa ya fig ning bàna, sái bu
Yunana. 40 Barà Yunana shi
sig mà finn jái mà níng-à
ni su sara níng, í barà mì
má, mì Wùn Mpìr Jíkwìnn,
má shi mà amir-à ni su
sara. 41 Mpìrká rì á Nineve
má dang tir ning àyúnn-à
Shìdun má wà kwonnwá, jir
kai bàna wà Yunana dinya
big jir Shìdun níng, big
dà fim rìghing bu pyìrbá.
Mpìr-à kab Yunana shi sig
níng, ama ning dà fim fig bu
pyìrná bàna. 42 Uwà zyun-à
í kùr ùwài mà agunn àyúnn
sàn kyùr, ku bi sig mà byar
zyun ni pyunn ninonn nímá
àjirà aku myàng írì yar-à
Sulemanu shi sig ma kàhi.
Ama tàma-à níng zyun-à kab
sig Sulemanu shi sig áyág,
ama ning ri zìm fig aning
fig jírwá bàna. Jír wàníng,
uwà-à níng má dang tir
ning àyúnn-à Shìdun má wà
kwonnwá.

Barà Wàu-à Kàng Bi
(Luk 11:24-26)

43 "Wà wàu ma zu hing á
dìr mpìr, kwá yag mà byar
àwun àjirà aku dìg byar-
à kwá shi ngàng awunwá,
ama wà kwa dìg fig bàna,

44 kwá dang rag kwá kàng
yag rìg mà byar-à ku nìm
zu bi sig níng. Wà kwa
kàng yag ma myàng lu-à hi
ma shi sig átai, ba zà kyàr
rìghing, 45 kwá yag dinn
kwonn bi wàu sùmpyànn ká
bai kab ku. Bá kà yag ma shi
màhàn. Mpìr-à níng má wa
kab shwìn tàma-à níng ma
wàrì. Wàníng í barà má sa
áni ma mpìr bibaiká tàma-à
níng."

Na Yesu Ma Wunzàwá Big
(Mar 3:31-35; Luk 8:19-21)

46 A sai-à Yesu ri dang
jír ma mpìrká, nàwá ma
wunzàwá big bi sig á byarwá
ni. Big sar sig mà myann,
big ri zìm abig dang jír ma
ku. 47 A byar-à níng hi mpìr
zyun màhàn dinya ku n rag,
"Nàwú ma wunzàwú big bi
sig, big sar sig mà myann.
Big ri zìm abig dang jír ma
wù."
48 Yesu zìm n rag, "Má tìya
ning mpìr zyun-à í nàmí ma
wunzàmí big." 49 I byar-
à hi, ku tàg yag vùwá mà
byar yann sukàwá big n rag,
"Káníng í nàmí ma wunzàmí
big. 50 Mpìr-à ma sa hing
bu-à Tamí mà wai ri zìm, í
wunzàmí ma ajunwàmí, ma
nàmí."

13

Tinn Jír á Shinn Mpìr-à Yag Minn Sig Za Mà Da
(Mar 4:1-9; Luk 8:4-8)

1 Ayúnn-à níng hi, Yesu dù
mà lu-à ni, n yag shi mà
nu zàpìr-à ni. 2 Bìr mpìrká
nìnànn nímá kwonn bi á
byarwá ni. Ku kà á kòr-
à ni n shi wann, bìr mpìr
káníng sar sig á nu gàin-
à ni. 3 A byar-à níng hi,
ku dinya mpìr káníng jírká
nìnànn nímá ma misali n
rag,
"Aning myàng, mpìr zyun
yag sig mà dawá ni n yag
minn za. 4 Barà ku minn za-
à àdòníng, káhi ta kù wann
sig á gbìb-à ni, ayinnbuká bi,
mì wun ji rìg-à. 5 Swaiká
káhi ta kù wann sig á jànn
abàn-à ni. Jànnká yan sig á
shinn abàn-à hi ni títi nímá.
A byar-à níng hi, nonn fig
bàna za-à í nga nann zu rìg-
à kíni, jir kai bàna jànn-à
hi zwàun fig bàna. 6 Barà
àyúnn fàn wann áni, jìká í
wim wu rìg-à, jir kai bàna
adinnká kà zwàun fig bàna.
7 Swaiká káhi ta kù kà sig
áyau sí, síká hi wài nann zu,
n bim nann zu rìg á shinn
zaká ni. 8 Swaiká káhi ta kù
wann sig á byar jànn ǹsàn,
nga nann zu ǹsàn nímá, n
yìm adau wàni. Adau za-à
hi shi sig ǹkwònn ǹkwònn
nímá, káhi kab dìb-swana,
káhi kab dìb-sara, káhi kab
dìzyun agban dwib.
9 "Mpìr zyun-à ma shi sig
ma sung-à kwá fig jír, aku
fig."

Yesu Dinya Big Bu-à Sa Ku Ri Dang Tinn Jír
(Mar 4:10-12; Luk 8:9-10)

10 Yann sukàká bi á byar
Yesu ni, n bib ku rag, "Bu-
à sa wù ma ri zìm á dinya
mpìr jír, wù ri dang ma tinn
jír, í jir kai rà?"

11 Yesu dinya big n rag,
“Buná big ya hing ning
gbam-à ná yì barà kùr
Shìdun shi sig áni. Ama
bubá big ya fig big gbam-à
hi bàna. 12 Mpìr-à ma shi sig
ma bu, bá ya swàb kà ya ku
àjirà aku dìg nànn. Mpìr-à
ma bàna ma bu, kó wà títi-à
ku shi sig ma kàhi níng, bá
zìg rìg á vùwá ni. 13 Bu-à sa
mì ri dinya big tinn jír níng,
í jirà big ri myàng, ama big
myàng yì fig bàna. Big ri fig,
ama big fig byann fig bàna.
14 Bu-à Ishaya ba sig níng,
sa hing dáb àràg barà ku ba
sig. Ku ba sig jír-à Shìdun
dang sig n rag,
‘Bá fig, má fig jakàng, ama
bá fig byann fig bàna.
Bá myàng, má myàng
jakàng, ama bá
myàng kyàr fig bàna,
15 jir kai bàna pìkyinnbá wu
rìghing,
big ri fig fig rag jír bàna.
Big bir dim rìghing zubá,
nìm má àdòníng bàna, big
nìm má myàng.
Sungbá nìm má fig jír,
big nìm má fig byann,
n nìm má vim bìr kàng bi rìg
á byarmí ni.
N nìm má dàb gbam rìg big.’
16 “Ama buná ning fig hing
àjwár, jir kai bàna ning ri
myàng kyàr, sungná ri fig
jír tìnn. 17 Mì ri dinya ning
àjai, yann aswam Shìdun
big ma mpìrká rì sa bu ǹsàn
á pyànn Shìdun ni níng, big
rì zìm abig myàng bu-à ning
myàng sig níng, ama big
myàng fig bàna. Big ri zìm
abig fig bu-à ning fig sig
níng, ama big fig fig bàna.

Yesu Dinya Byann Big Yìr Tinn Jír-à á Shinn Aminn Za
(Mar 4:13-20; Luk 8:11-15)

18 “Aning fig, má dinya
ning yìr tinn jír á shinn
aminn za-à níng. 19 Swaiká
zyun-à ta kù wann sig á
gbìb-à ni níng, shi sig àràg
mpìrká fig sig jir Shìdun,
ama big fig byann fig bàna.
Shaitan bi tonn gban big, n
gbar vim bìr rìg bu-à big tàg
sig á pìkyinnbá ni. 20 Swai
buká ta kù wann sig á jànn-
à yan sig á shinn abàn-à ni
níng, shi sig àràg mpìrká
fig sig jir Shìdun ma pìkyinn
àjwár, 21 ama big bir zwàun
fig pìkyinnbá áni bàna. Ba
shi nonn títi nímá. Shwìn
ma bi dìg hing big dò jirà
big zìg sig jir Shìdun níng,
í nann-à hi big í dà fim
rìg-à. 22 Swai buká zyun-
à ta kù wann sig á sí-à ni
níng, shi sig àràg í mpìrká
fig sig jir Shìdun, ama big
ri kyab jír wàni. Big ri
zìm abig fig àjwár. Big ri
zìm abig shi mpìr bài. Bu
káníng bidìm pár í bu-à ri
kan dim big wà bá bàg jir
Shìdun. 23 Ká zyun-à ta
kù wann sig á jànn-à ǹsàn
níng, shi sig àràg í mpìrká
fig sig jir Shìdun, n fig byann
hing wàni. Big shi sig àràg
í yìr bu-à má wan awan
ǹsàn. Káhi kab dìb-swana,
káhi kab dìb-sara, káhi kab
dìzyun agban dwib.”

Tinn Jír á Shinn Byann

24 Yesu dinya big tinn jír
zyun n rag, “Byar-à Shìdun
ri na kùrwá shi sig àràg í
mpìr-à minn sig swai buju
ǹsàn nímá mà dawá ni.
25 Ama á sai-à mpìrká na
jànn gban rìghing níng,
mpìr azíbwá bi n minn kà
yìr byann mà yau bujuká ni,
mi í yag rìg-à. 26 Barà buju-
à wài dù nann zu n nìm,
má sa rag yìr níng, í wà
byann-à í wài dù nann zu-à.
27 A byar-à níng hi, fàuká bu
mpìr-à níng bi n bib ku rag,
‘Malam, swai bu-à à minn
sig mà dawú ni í swai bu
ǹsàn. Byann káníng bi sig
áni rà?’ 28 A byar-à níng
hi, ku dinya káníng n rag, ‘I
mpìr azíbmí big minn síg nì
bu-à níng.’ Fàu káníng bib
ku n rag, ‘Kó ayi yag gbìb zu
ya wù rà?’ 29 Ku dinya big
n rag, ‘A a, kada aning yag
gbìb zu bàna, jir kai bàna
kada aning gbìb zu kwonn
ma buju-à í zyun. 30 Aning
fim buju-à ma byann-à abig
wài dù nann zu í zyun har
sai-à má binn buju-à. I wà
má dinya mpìrká má binn
níng, abig bi gbìb zu rìg
byannká, ma abig sìr kwonn
í byar ńzyun, abig ta kà rìg
mà pyìr-à ni. Bujuká abig
sìnn kwonn í byar ńzyun ma
abig ngàb kà rìg mà vonn-à
ni.’ ”

Mpìrká Ri Bàg Shìdun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yìr Masita Ri Wài Níng

(Mar 4:30-32; Luk 13:18-19)

31 Yesu dinya mpìrká tinn
jír rag, “Byar-à Shìdun ri na
kùrwá shi sig àràg mpìr-à
ma minn sig swai masita mà
dawá ni. 32 Swai-à hi shi sig
títi nímá, ama wà ba minn
hing, má wài nann zu hing
ri wài kab kó jì bu-à wà áni
bidìm pár. Ayinnbuká ri sa
lubá mà ayabwá ni.”

Mpìr Shìdun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yisti Ri Lib Swàb Kà

(Luk 13:20-21)

33 Yesu dinya jakàng big
tinn jír zyun n rag, “Byar-à
Shìdun ri na kùrwá shi sig
àràg í yisti bu-à ri lílib. Uwà
zyun ma zìg hing yisti, ma ta
kà hing á mìg tasa sara, mìg-
à ma ji bànn kwonn hing, má
lib swàb kà.”

Yesu Ri Dang Jírwá Ma Tinn Jír

(Mar 4:33-34)

34 Yesu ri dinya kyann bìr
mpìr káníng jírwá ma tinn
jír, ku ri dinya fig mpìr jír
átai bàna, sái ma tinn jír.
35 Ku ri sa bu káníng àràg
barà mpìr-à rìi dang kyann
jir Shìdun dang sig rag,
“Má dinya mpìrká tinn jír.
Má dang vinn rìg bu-à big
rì bònn tàm sig tun
sai-à big màm jag sig
dunyaru.”

Yesu Dang Kyàr Vinn Rìg Tinn Jír á Shinn Byann

36 Barà Yesu dù dà fim bìr
mpìr káníng, ku kà yag mà
lu-à ni, á byar-à hi yann
sukàwá big bàg yag ku n bib
ku rag, “A dinya yi yìr tinn
jír-à á shinn byann-à mà da-
à ni.”

37 Ku dinya big n rag, “Mpìr-à minn sig swai
buju-à ǹsàn níng í Wùn
Mpìr Jíkwìnn. 38 Da-à hi í
dunyaru, swai buju-à ǹsàn
níng í mpìrká á kùr Shìdun
ni. Byann káníng í mpìrká
zyun-à big í bu Shaitan.
39 Mpìr azíb-à mìnn sig
byann káníng, í Shaitan.
Ayúnn-à bá binn áni níng,
í àyúnn-à dunyaru má vinn
áni. Abinnká í yann aswam
Shìdun mà wai. 40 Aràg barà
big ri wun kwonn byannká
mi ri du swànn mà pyìr-
à ni níng, í barà má sa
áni àyúnn-à wà kinn shinn.
41 Wùn Mpìr Jíkwìnn má
swam bi yann aswamwá
mà wai abig wun kwonn
rìg mpìrká zyun-à ri sa
mpìrká abig sa bu-à bibai,
ma mpìrká ri sa bu pyìr.
Abig zìg zu rìg káníng mà
byar-à Shìdun ri na kùrwá,
42 abig ta kà káníng á lu pyìr-
à ni, á byar-à bá kig nàikitáu
wàni, hár má zwàm kà
vù á nginnbá ni. 43 Mpìr
Shìdun big má fig àjwár.
Mùnnpyànnbá má zwàm
átai kpàin kpàin mà byar-à
Tabá ri na kùrwá. Ká zyun-à
shi sig ma sung, abig fig jír-à
níng.

Tinn Jír á Shinn Mpìr-à Shi Sig Ma Bu

44 “Byar-à Shìdun ri na
kùrwá shi sig àràg í zinariya
ùwài big jì dim sig mà da-
à ni. Wà mpìr zyun ma dìg
hing, kwá tàm jànn rìg, má
yag ma àjwár á pìkyinnwá
ni, aku yag wann tafinn
gban rìg buká ku shi sig
ma kàhi bidìm pár, ma aku
wann da-à níng, jir kai bàna
ku ri zìm zinariya-à níng.

Tinn Jír á Shinn Abàn Nsònn

45 “Byar-à Shìdun ri na
kùrwá shi sig àràg í mpìr-
à yag mi ri yàn kyann abàn
nsònn. 46 Barà ku dìg wà
ǹsàn-à níng, í byar-à ku yag
n wann tafinn rìg buká ku
shi sig ma kàhi, mi í wann
rìg-à abàn-à níng ma kàhi.
Ku zìm kab sig abàn nsònn-
à níng ma kó kai bidìm pár.

Tinn Jír á Shinn Apì

47 “Byar-à Shìdun ri na
kùrwá shi sig àràg mpìr
agban jáiká zyun-à wìr sig
àpìbá mà níng-à ni, n gban
sig jáibá kim kim. 48 Barà
jáiká kà mònn sig mà àpì-à
ni àdòníng, big í gbar zu bi
rìg-à á myann, n shi wann
rìg á jìnn ni, n shig zu rìg
jáiká wà ǹsàn ǹsàn níng, n
sìnn kà rìg á gágsàg-à ni. Ká
zyun-à sàn fig bàna níng, big
í tafinn rìg-à. 49 Wàníng í
barà má shi áni àyúnn-à wà
kinn shinn. Ayúnn-à níng hi,
yann aswam Shìdun mà wai
má bi, bá shig zu rìg mpìr
bibaiká áyau ǹsànká ni. 50 A
byar-à níng hi, bá ta kà rìg
big mà pyìr-à ni mà byar-à
bá kig mínn hár má zwàm kà
vù á nginnbá ni.”

Bu Tàg Akor Ma Bu Tàg Apyú

51 Yesu bib big abib n rag,
“Ning fig byann hing jír-à
níng rà?”

Big zìm n rag, “Nn.”

52 Ku dinya big n rag,
“Malamká bidìm pár zyun-
à kàng sig yann aswam á
shinn barà Shìdun má na
kùrwá níng, shi sig àràg
àsàin lu, áyau buká ku shi
sig ma kàhi níng, ku ri zìg zu
bi bu àpyúká ma àkorká.”

Mpìrká Mà Jànnwá Ni Mà Nazarat Ngàng Ku
(Mar 6:1-6; Luk 4:16-30)

53 Barà Yesu dang vinn
rìg tinn jírwá àdòníng, ku
dù mi í yag rìg-à. 54 Barà
ku kàng yag sig mà jànnwá
ni àdòníng, sái ku kà mi
ri tàg mpìrká jir Shìdun
mà tonn bìr kwonn-à ni.
A byar-à níng hi, mpìrká
sa mamaki n rag, “Mpìr-
à níng dìg sig yar-à níng
ma gbam-à níng áni rà?
55 Wàníng í wùn kapinnta
bàna rà? Nàwá í Maryamu
bàna rà? Wunzàwá big
í Yakubu, ma Yusufu, ma
Siman, ma Yahuda bàna
rà? 56 Wàníng í zyun-à
ajunwàwá big shi sig ma yi
níng bàna rà? Ku dìg sig yar
káníng áni rà?” 57 I byar-à
big ngàng ku.

Sái ku dinya káníng n rag,
“Mpìr-à ma ri dang kyann
jir Shìdun, big ri wib ku kó
áni bidìm pár, ama mpìrká
á jànnwá ni, ma mpìrká á
luwá ni, big ri ngàng ku,
mi ri wib fig ku bàna.”
58 Ku sa fig swàm bu ma-
makiká nìnànn nímá màhàn
bàna, jir kai bàna big bir fig
pìkyinnbá á byarwá ni bàna.

14

Barà Big Gban Yohanna Asàin-à Wau Mpìrká Dìr Batisma
(Mar 6:14-29; Luk 9:7-9)

1 A sai-à níng hi, Hirudus
kùr-à á Galili fig tai á shinn
Yesu. 2 Ku dinya yann
sukàwá big n rag, “Wàníng
í Yohanna àsàin-à rìi wau
dìr batisma, ku dù nann zu
rìghing mà amir ki-à ni, í bu-
à sa ku dìg sig gbam-à, mi ri
sa bu mamaki-à níng.”

3 Sai-à bu-à níng sa fig
ma bàna níng, Hirudus dang
rìghing rag abig pànn rìg
Yohanna, ma abig sìr ku,
abig kìg kà ku mà tonn fi-à
ni. Hirudus sa sig àdòníng
á jir shinn Hirudiyas wà
shunwòwá Filibus. 4 Bu-à
sa níng, Yohanna rì dinya
kyann sig Hirudus rag, barà
wàníng zìg sig uwà-à níng,
sàn fig bàna. 5 Hirudus ri
zìm aku gban rìg Yohanna,
ama ku ri shàr zinn bìr
mpìrká, jir kai bàna mpìrká
ri myàng wàníng rag í mpìr-
à ri dang kyann jir Shìdun.

6 A sai-à Hirudus sa buki
àyúnn-à big mà sig ku áni
níng, wùn uwà Hirudiyas
gbìb jau á pyànn bìr mpìrká
ni, hár Hirudus fig àjwár
wàni. 7 A byar-à níng hi
Hirudus myàng àdòníng, n
tun ki n dinya wùn uwà-à
níng n rag, “Bu-à wù ma ri
zìm í bu-à má ya wù.”

8 Wùn uwà níng hi, nàwá
dinya ku n rag, “A vig
Hirudus aku ya wù shinn
Yohanna, àsàin-à ri wau dìr
batisma níng, á tasa.”

9 Barà kùr-à hi fig àdòníng, dìrwá í wu tag rìgwá. Ama jirà ku nìm
gib rìghing nu á pyànn bìr
mpìrká ni, sái ku dinya
mpìrká buwá n rag, abig
ya wùn uwà-à níng bu-à
wàníng ri zìm. 10 Ku dinya
mpìrká abig yag gib shinn
Yohanna mà tonn fi-à ni.
11 A byar-à hi big yag zìg
bi shinn Yohanna á tasa-à
ni, n ya wùn uwà-à níng,
ku zìg yag mà byar nàwá ni
n ya wàníng. 12 Yann sukà
Yohanna big bi, n zìg rìg ki
Yohanna, mì jì rìg-à mà shar-
à ni. A byar-à hi, big yag n
dinya Yesu.

Yesu Ya Mpìr Dubu Swana Buju

(Mar 6:30-44; Luk 9:10-17; Yoh 6:1-14)

13 Barà Yesu fig tai
Yohanna àdòníng, ku dù á
byar-à níng hi, n kà á kòr-
à ni, mì yag rìgwá mà byar
awù zyun. Barà mpìrká fig
àdòníng, big dù mà kauyebá
ni kim kim, n bàg yag ku
mà bar. 14 Barà Yesu tìg
wann mà kòr-à ni, ku myàng
bìr mpìrká, sái ashi káníng
pànn rìg ku, ku í dàb gbam
rìg-à mpìr dorká.

15 Barà kamzau fòr
àdòníng, sái yann sukàká
buwá bi á byarwá ni n
rag, “Byar-à níng í awúnn,
kamzau sa rìghing. A dwim
mpìr káníng abig yag mà
kauyeká ni àjirà abig wann
ya shinnbá buju.”

16 A byar-à níng hi, Yesu
dinya big n rag, “Kada aning
fim mpìrká abig yag bàna.
Ning ma shinn ná aning ya
big buju abig ji.”

17 Big dinya Yesu n rag,
“Bu-à yi shi sig ma kàhi í
brodi àkunn swana ma jái
àkunn pyànà.”

18 A byar-à hi, Yesu dinya
big n rag, abig zìg bi á
byarwá ni. 19 Ku dinya bìr
mpìr káníng abig shi wann
á shinn byann-à ni. Ku zìg
brodi àkunn swana ma jái
àkunn pyànà, n myàng yag
zuwá mà wai, n sa Shìdun í
soko. Ku ngir gàfinn brodi
awín awín n ya yann sukàká
buwá big abig gàfinn ya bìr
mpìr káníng. 20 Bìr mpìr
káníng ji hár n ji mònn rìg
finnbá. Yann sukàwá big
wun kwonn brodi-à ma jái-
à dà sig níng, mònn gágsàg
dwib agban pyànà. 21 Bìr
wunùká ká zyun-à ji sig
buju-à níng, big fòr hing
dubu swana. Wàníng íri
wunùká, big wànn kà fig
uwàká ma yanká áni bàna.

Yesu Kyann Kyonn á Shinn Zàpìr-à Ni

(Mar 6:45-52; Yoh 6:15-21)

22 A byar-à níng hi Yesu
dinya yann sukàká buwá big
abig kà á kòr-à ni, abig yag
jag ku mà jann, sai wà kwa
dwim gàfinn hing dìr ma
bìr mpìr káníng ḿpyim, í
wà kwá yág ni. 23 Barà ku
dwim gàfinn dìr ma mpìrká
àdòníng, ku nann yag mà
mwír-à ni, n vig Shìdun. Ku
shi sig màhàn awínwá ni hár
àkamzau. 24 A sai-à níng hi,
kòr-à shi sig mà yau níng-à

ni, afag zàpìr ri dab wìr kà
áni, jir kai bàna wàu ri gbar
bi mà pyànnbá ni.
25 I pinnpàin Yesu bi á
byar yann sukàwá big ni,
ku ri kyann á shinn zàpìr-à
ni. 26 Barà yann sukàwá big
myàng ku ri kyann á shinn
zàpìr-à ni àdòníng, big shàr
rìg zinn n yan yán n rag,
“Wàníng í wàu.” Dìrbá ri
zwab kàg kàg kàg.
27 A byar-à níng hi, Yesu
dinya big jír n rag, “Aning tib
wann pìkyinn ná, í mì ǹ bi
síg nì, kada aning shàr zinn
bàna.”
28 Sái Bitrus zìm n rag,
“Shinn Lumí, wà má í wù
àjai, á sa ń kyann yag á
byarwú ni á shinn zàpìr-à
ni.”
29 A byar-à hi, Yesu bar
bi Bitrus n rag, “A bi!” Sái
Bitrus tìg wann bi á kòr-à ni,
n kyann yag mà byar Yesu á
shinn zàpìr-à ni. 30 Barà ku
myàng wàu ri gbar àdòníng,
ku í shàr rìgwá zinn, ku
myàng ku ri sib kà wann mà
mìr zàpìr-à ni. A byar-à hi,
ku yan nài yán n rag, “Shinn
Lumí, á zìg zu mì.”
31 Kinn fig su bàna, Yesu
du yag vùwá n pànn zu bi
ku n bib ku n rag, “A bir fig
pìkyinnwú á byarmí ni bàna
rà? Bu-à sa wù ri shàr zinn
í jir kai rà?”
32 A byar-à níng hi, big
pyànà bidìm pár, big kà rìg
mà kòr-à ni, sái wàu-à hi
í sar rìg-à. 33 A byar-à hi,
mpìrká zyun-à shi sig mà
kòr-à ni níng, wib ku n rag,
“Ajai wù í Wùn Shìdun.”

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dorká
(Mar 6:53-56)

34 Big pìm zu yag rìg mà
jann, mà jànn zyun Janis-
arata. 35 Barà mpìrká màhàn
myàng yì rag í Yesu àdòníng,
big dwim bar kwonn gban
rìg mpìr dorká mà jànn-à
níng hi bidìm pár, abig bi
á byarwá ni. 36 Big vig ku
n rag, aku fim mpìr dorká
a káníng pànn íri nu jàwá.
Ká zyun-à pànn sig nu jàwá
níng, big gbam rìghing.

15

Sù Bu Agbamká
(Mar 7:1-13)

1 I byar-à hi Farisawaká
ma malamká, big bi sig mà
Urushalima á byar Yesu ni,
big bib ku jír n rag, 2 “Bu-à sa
yann sukàwú big ngàng wà
bá wib jír bu-à yàkúyí big rì
dang sig í jir kai rà? Bu-à sa
big ri tu fig vùbá ḿpyim jirà
abig ji buju íni bàna níng, í
jir kai rà?”
3 Yesu zìm n dang rag,
“Bu-à sa ning wib fig doka
Shìdun bàna, ning ri bàg
íri bu tàgná í jir kai rà?
4 Shìdun dang rag, ‘Aning
wib tạná ma nàná.’ Ku
dang jakàng n rag, ‘Mpìr-
à ma swau hing tawá kó
nàwá abig dab gban rìg ku.’
5 Ama buná ning tàg mpìrká
n dang rag, kó ni aku dinya
tawá ma nàwá aku rag, bu-à
ku nìm má ya káníng, ku ya
rìghing Shìdun. Mpìr-à ma
sa hing wàníng, ku ri wib fig
tawá bàna. 6 Ning dang rag,

má sàn fig wà aku wib tawá
bàna, wà má àdòníng, ning
kìm hing doka Shìdun, n
bàg rìghing íri jír buká ning
ri tàg. Jírná sàn fig bàna.
7 Ning í mpìrká ri dang jír nu
pyànà, jír-à Ishaya rì ba sig á
shinn ná ni níng, í àjai. Ku
ba sig jir Shìdun n rag,
8 'Mpìrká tàma-à níng ri wib
mì ma nu átai.
Ama big bir fig pìkyinnbá á
byarmí ni bàna.
9 Big ri wib mì ma nu átai,
big ri tàg sù bu àgbamká
bubá rì, mi ri sa shi
rag í dokamí.' "

Buká Ri Sa Bai Mpìr
(Mar 7:14-23)

10 Yesu bar bìr mpìrká n
dang rag, "Aning gang sung,
ma aning fig byann jírmí.
11 Walai bu-à mpìr má ji
zyun-à má sìnn kàng ku jín,
sái bu-à ma zu bi á nu mpìr,
í bu-à má sìnn kàng ku jín."
12 I byar-à yann sukàwá
big bi n dinya kàng ku n rag,
"A yì fig wà Farisawaká ri
nànn àgùnn ma jír-à à dang
sig níng bàna rà?"
13 Ku dinya káníng n rag,
"Bu-à ba jann sig, wà ma í
Tamí mà wai ma jann fíg
nì bàna, bá gbar gbìb zu
rìg. 14 Aning fim big, big í
àgbamká shi sig àràg àfau
big. Afau ma gbar hing àfau,
big pyànà bidìm pár bá kù
kà á shar."
15 I byar-à hi Bitrus dang
rag, a wàníng dinya byann
big yìr jír-à níng.
16 Yesu dinya big n rag,
"Hár tàma-à níng ning fig yì
fig yìr jírmí bàna rà? 17 Ning
yì fig wà bu ma kà hing á nu,
ri kà yag mà finn, mi ri zu bi
rìg á myann níng bàna rà?
18 Ama bu-à ma zu bi á nu,
ri zu bi mà pìkyinn mpìr. I
bu-à má sa bai mpìr. 19 Bu
bibai-à mpìr ma sa bidìm
pár ri zu bi mà pìkyinnwá
ni, àràg ki gban, ma jir àyái,
ma ajwú, ma jír ǹsáng, ma
jír azìnn. 20 Bu káníng í bu-
à ri sa bai mpìr. Ama jirà
mpìr má ji buju ku tu fig
vùwá bàna, kàhi má sa bai
fig mpìr bàna."

Uwà Zyun Bir Pìkyinn á
Byar Yesu
(Mar 7:24-30)

21 Yesu dù á byar-à hi ni n
yag mà jànn Taya big Sidon.
22 I byar-à hi uwà zyun mà
jànn Kananiya bi n kig dinya
Yesu rag, "Shinn Lumí, Wùn
Dawuda, á myàng ashimí,
wàu dab sig wùn uwàmí
zyun, ku fig fig àjwár bàna."
23 Yesu dang fig jír ma ku
bàna. Sái yann sukàwá big
bi á byarwá ni, n vig ku n
dang rag aku kan rìg uwà-à
níng, kada a wàníng bàg big
ma nài yán bàna.
24 I byar-à Yesu dang n
rag, "Big swam bi sig mì á
byar àdùnká nang jànn sig,
àdùnká hi í mpìr Israilaká."
25 I byar-à hi sái uwà-
à níng bi bìnn kir wann
á pyànnwá ni n dang rag,
"Shinn Lumí, á sa shang
mì."
26 Ku dang rag, "Sàn fig wà
abig zìg buju yanká abig ta
ya bái bàna."

27 I byar-à hi uwà-à níng
dang rag, “Jírwú àjai, Shinn
Lumí. Ama báiká ri ji buju-à
yanká ma ji dà sig.”
28 I byar-à Yesu dinya
ku rag, “Kai, uwà-à níng
pìkyinnwú à bir sig á byarmí
ni níng wài hing. Bu-à wù
ri zìm níng, má sa ya wù.”
Kinn fig su bàna sái wùnwá
í gbam rìg-à.

Yesu Dàb Gbam Mpìrká Nìnànn Nímá

29 Yesu dù màhàn n bàg á
nu Ayunn Galili, n nann zu
yag mà shinnkwìnn-à ni, n
shi sig màhàn. 30 Bìr mpìrká
nìnànn nímá ri bi á byarwá
ni big swann bi kwonn sig
ma mpìrká ri kyann sar fig
kyonn bàna, ma mpìrká vù-
à ma bar-à kìm rìghing, ma
àfau big, ma mpìr anam àsír
big, ma mpìrká nìnànn nímá
dor kim kim big sìnn sig
big á pyànnwá ni. Ku dàb
gbam vinn rìghing big bidìm
pár. 31 Hár mpìrká sa ma-
maki big myàng mpìr anam
àsír ri dang rag jír, mpìrká
vùká ma barká kìm rìghing
níng, bidìm pár bànn kinn
kàng rìghing. Mpìrká ri
kyann sar fig kyonn bàna
níng ri kyann lafinn rag ma
barbá. Afauká ri myàng rag
ma zubá tìnn. I byar-à hi
big swam yan Shìdun mpìr
Israilaká á sai-à hi ni.

Yesu Ya Mpìr Dubu Yina Buju

(Mar 8:1-10)

32 Yesu bar yann sukàwá
big n dang rag, “Mì ri myàng
ashi bìr mpìr káníng wàni,
jir kai bàna janá-à níng subá
sara big shi sig á byarmí ni,
big dìg fig bu-à bá ji bàna.
N zìm fig wà ń dwim gàfinn
dìr ma big átai bàna, jir kai
bàna kada abig kù ànù á
gbìb-à ni bàna.”
33 I byar-à hi yann sukàwá
big dinya ku n rag, “Yá dìg bi
buju-à yá ya bìr mpìr káníng
awúnn-à níng ni á ni rà?”
34 Yesu bib big n dang
rag, “Ning shi sig ma brodi
àkunn pínà rà?”
Big dang rag àkunn
sùmpyànn ma jái títi nímá
tìnn.
35 I byar-à hi ku dinya bìr
mpìr káníng abig shi wann
á jìnn ni. 36 I byar-à ku
zìg brodi àkunn sùmpyànn
ma jái, n sa Shìdun ísoko,
n ngir gàb fim, n ya yann
sukàwá big abig gàb fim
ya bìr mpìr káníng. 37 I
byar-à big ji har finnbá
zìr. I wà yann sukàwá big
wun kwonn brodi-à ma jái-
à dà sig níng, mònn gágsàg
sùmpyànn. 38 Mpìrká ji sig
buju káníng dubu yina íri
wunù big. Big wànn kà fig
uwàká ma yann wùnsháiká
áni bàna.
39 I byar-à hi Yesu dwim
gàb fim dìr ma big, n kà á
kòr-à ni, mi í yag rìg-à mà
jann Magadan.

16

Big Ri Zìm Yesu Aku Sa Ya Big Bu Mamaki

(Mar 8:11-13; Luk 12:54-56)

1 Sái mpìr Farisawaká ma
mpìr Sadukiyawaká bi abig

màg màg fig Yesu, í wà big
dinya ku n rag, aku sa ya
big bu mamaki àjirà abig yì
wà kwa wann bi síg mà byar
Shìdun ni àjai. 2 Ama Yesu
dang rag, “Wà na myàng
àyúnn-à ma kà rìghing ná
dang rag àyúnn-à pinn sig
apa, shyù má tab fig bàna.
3 I pyim byau yìì nímá, na
dang rag shyù má tab, wà
na myàng waisháu ma wa
kwonn sig jín pìpìr. Ná
myàng yì bu káníng, ama
bu-à Shìdun má sa tàma-à
níng ná myàng yì sar fig
bàna. 4 Ning mpìrká á jànn-
à tàma-à níng, ning í mpìr
asa bu pyìr, ning í mpìr asa
àyái big, bu mamaki-à ning
ri zìm ń sa ya ning, í wà
áni rà? Ai má sa fig bàna.
Bu mamaki-à má sa ya ning
níng, má shi àràg bu Yu-
nana rì níng.”

Sái ku fim rìg káníng mi í
yag rìg-à.

*Jír á Shinn Bu-à Fari-
sawaká Ma Sadukiyawaká Ri
Tàg*

(Mar 8:14-21)

5 Barà big yag fòr mà jann,
àsái yann sukàwá big màm
jànn rìghing big pànn zìg
yag kwonn fig ma brodi í
zyun bàna. 6 Sái Yesu dinya
big n rag, “Aning pànn shinn
ná, kada aning bir pìkyinn
ná á yisti Farisawaká ma
Sadukiyawaká ni bàna.”

7 I byar-à hi big dang jír
áyau bar dìrbá ni n rag,
“Bu-à sa ku dang àdòníng, í
jirà yi zìg bi fig brodi bàna
níng.”

8 Yesu yì rìghing jír bu-
à big ri dang níng, í wà
ku dang rag, “Ning bir fig
pìkyinn ná bidìm pár á
byarmí ni bàna, í bu-à sa
ning ri dang jír á shinn barà
ning zìg bi fig brodi bàna.
9 Hár tàma-à níng ning yì
byann fig bàna rà? Ning
kyab pànn fig sai-à ǹ ngir
gàb fim brodi àkunn swana,
n ya mpìr dubu swana níng
bàna rà? Ning wun kwonn
wà dà níng mònn gágsàg
píná rà? 10 Ma sáshinn
brodi àkunn sùmpyànn yi
ya mpìr dubu yina níng fa?
Ning wun kwonn wà dà níng
mònn gágsàg píná rà? 11 Bu-
à sa ning fig yì fig bàna
í jir kai rà? Ai ǹ dang
fig í jir brodi bàna, ǹ dang
rag, aning pànn shinn ná ma
jir yisti bu Farisawaká ma
Sadukiyawaká níng.”

12 I byar-à hi yann sukàwá
big í fig yì rìg-à. Wato jír-à
ku dinya sig káníng níng, í
jír á shinn yisti bàna, ama
ku ri dinya káníng jír á
shinn bu tàg Farisawaká ma
Sadukiyawaká.

*Bitrus Dang Rag Yesu í
Wùn Shìdun*

*(Mar 8:27-30; Luk 9:18-
21)*

13 Barà Yesu yag mà jànn
Kaisariya Filibi, í byar-à hi
ku dinya yann sukàwá big n
rag, “Mì Wùn Mpìr Jíkwìnn,
mpìrká ri kyab rag, mì í ni
rà?”

14 I byar-à hi big dang rag,
“Mpìrká káhi dang rag, wù í
Yohanna awau dìr batisma.
Káhi dang rag, wù í Iliya.

Káhi dang rag, wù í Irimiya.
Káhi dang rag, kó wù í mpìr
zyun áyau mpìrká rìi dang
kyann jir Shìdun bi síg nì."
15 Ku bib big n rag, "Ma
bigná, ning ri kyab rag, mì
í ni rà?"
16 I byar-à Siman Bitrus
zìm n dang rag, "Wù í
Almasihu Wùn Shìdun,
Shìdun àsàin-à shi sig ma
yonki níng."
17 Yesu dinya ku rag,
"Jírwú sàn hing, Siman wùn
Yohanna. I Tamí mà wai tàg
síg wù jír-à níng nì. I mpìr
zyun kim tàg fíg wù nì bàna.
18 Mì ri dinya wù, wù Bitrus,
wù í abàn. Má bar kwonn
mpìr iklisiyamí á byar abàn-
à hi. Gbam lu pyìr má sa fig
iklisiya bu bàna. 19 Má ya
wù kíi-à wá pù nu nkyun lu
Shìdun áni mà wai. Bu-à wa
kìg sig á jànn-à ni má kìg
mà wai tìnn. Bu-à wa pù sig
á jànn-à ni má pù mà wai."
20 I byar-à Yesu dinya yann
sukàwá big n rag kada ba
dinya swann kó mpìr ńzyun
rag ku í Almasihu.

Yesu Dinya Mpìrká Barà Kwá Wu Kiwá
(Mar 8:31—9:1; Luk 9:22-27)

21 I byar-à Yesu kà mi
ri dinya yann sukàká buwá
barà kwá wu kiwá áni. Ku
dang rag shi sig ku àràg í
dole aku yag mà Urushal-
ima. Agbamká ma mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni ma malamká má
du kà ku shwìn wàni. Hár
kwá wu rìg, áyau su sara
kwá dù nann zu kàng ma
yonki.
22 I byar-à hi Bitrus gbar
yag ku mà byar zyun n yan
ta ku n dang rag aku shi
àdòníng bàna.
23 Yesu vim bìr n myàng
Bitrus n dang rag, "A dù á
pyànnmí ni, wù í Shaitan,
wù ri zìm ator pànn mì. Bu-
à wù ri kyab níng, wù ri
kyab fíg bu Shìdun bàna.
Wù ri kyab bu-à mpìr ri
kyab."
24 Ku dinya yann sukàwá
big n rag, "Mpìr-à ma ri
zìm aku bàg mì, aku wann
tafinn shinnwá, ma aku zìg
shwìn-à má bi á dò jir shin-
nmí ni, í wà aku bàg mì.
25 Mpìr-à ma ri zìm shin-
nwá, kwá dìg fig yonkiwá
bàna. Ama mpìr-à ma wann
tafinn shinnwá á dò jir shin-
nmí ni, kwá dìg yonkiwá.
26 Wà mpìr ma dìg gban rìg
buká á dunyaru, ma dìg fig
yonkiwá bàna, buká ku dìg
sig níng má swàb kà ya ku
kai rà? Bu-à mpìr má ya
jirà aku dìg kàng yonkiwá, í
kai rà? 27 Wùn Mpìr Jíkwìnn
nyàan bi, kwá bi ma gbam
Tawá. Kwá bi kwonn ma
yann aswamká mà wai, kwá
wà kó ni kwonn ábibir bar
buká big sa sig. 28 Jír-à níng
í jír àjai, mpìrká káhi má
shi sig ma áni á jànn-à ni,
bá wu fig bàna, hár àyúnn-à
Wùn Mpìr Jíkwìnn má wann
bi ma kùrwá."

17

Barà Zwánn Yesu Vim Bìr
(Mar 9:2-13; Luk 9:28-36)

1 Na kù su sùnnjin Yesu
zìg yag Bitrus ma Yakubu
ma Yohanna wunzà Yakubu
mà shinnkwìnn zyun ni mà
wai. Big shi sig màhàn
awínbá ni. 2 Barà big ri
myàng ku àdòníng, í byar-
à zwánnwá í vim bìr rìg-
à, sái big myàng zwánnwá
ri zwàm kpàin kpàin àràg
í àyúnn. Jàwá mìg shi
karr àràg í sònn. 3 I byar-
à yann sukà sara káníng
myàng Musa ma Iliya mìr
gbìb zu, mi ri dang jír ma
Yesu. 4 Sái Bitrus dinya Yesu
n rag, "Shinn Luyí, barà yi
shi sig áyág níng, sàn hing.
Wa zìm hing má dab apig
sara, zyun í buwú, zyun í bu
Musa, zyun í bu Iliya."
5 Barà ku ri dang níng,
sái akor mìmìg karr nímá
wann bi, n nim dim gban
rìg big màhàn. Nài jír zu
bi áyau akor-à ni n dang
rag, "Wàníng í wùnmí zyun-
à mì ri zìm wàni, mì ri fig
àjwárwá, aning fig jírwá."
6 Barà yann sukà Yesu big
fig jír-à níng sái zinn pànn
rìg big, hár big yag bir kù
ma finn. 7 I wà Yesu bi fòr
á byarbá ni, n tib big vù á
dìr n dang rag, abig dù nann
á wai, abig shàr zinn bàna.
8 I byar-à big dù nann zu big
myàng fig mpìr bàna, sái íri
Yesu.
9 Barà big tìg wann bi mà
shinnkwìnn-à ni, Yesu dinya
big rag, "Aning dinya mpìr
bu-à ning myàng sig níng
bàna fa, sái àyúnn-à ba gbar
dù nann zu kàng hing Wùn
Mpìr Jíkwìnn ma yonki."
10 I byar-à yann sukàká
bib Yesu n rag, "Bu-à sa
malamká dang rag, Iliya má
bi jág nì, í wà Kristi má bí ni
níng, í jir kai rà?"
11 Yesu dinya big n rag,
"Iliya má bi jág nì àjai, kwa
bi hing kwá sa samyib kó
kai bidìm pár. 12 Ama mì
ri dinya ning, ái Iliya bi
rìghing, ama mpìrká á jànn-
à ni yì fig ku bàna. Big sa
rìghing ku bu-à big ri zìm.
Wàníng má í barà bá sa ma
Wùn Mpìr Jíkwìnn áni tìnn."
13 I byar-à hi yann sukàwá
big yì rìghing ku ri dang jír
á shinn Yohanna awau dìr
batisma.

Yesu Dàb Gbam Wùn Wunù-à Wàu Dab Sig

(Mar 9:14-29; Luk 9:37-43a)

14 Barà big fòr bi áyau bìr
mpìrká ni, sái mpìr zyun bi á
byarwá ni, n bìnn kir wann
á pyànnwá ni n dang rag,
15 "Shinn Luyí, á myàng ashi
wùnmí, kwonn ri gbar ku,
ku ri wa shwìn wàni kàun
nìnànn nímá. Ku ri kù kà
kyann á pyìr ma zàpìr. 16 N
zìg yag ku mà byar yann
sukàwú big ni, big dàb gbam
yì sar fig ku bàna."
17 I byar-à Yesu dinya big
n rag, "Kai! Bu-à sa ning bir
fig pìkyinn ná á byarmí ni
bàna, hár tàma-à níng, í jir
kai rà? Ning ri gbam sung. N
sa muyar ma ning hár ákaun
rà? Aning zìg bi wùn-à hi
áyág." 18 Yesu yan ta wàu-
à níng nài yán, sái wàu-à í
zu bi rìg-à á dìr wùn-à ni. I

nànn-à hi sái wùn-à í gbam rìg-à màhàn.
19 I byar-à hi, yann sukàwá
big bònn yag mà byarwá ni
n bib ku rag, “Bu-à sa yi kan
zu sar fig wàu-à níng bàna,
í jir kai rà?”
20 Ku dinya káníng n rag,
“Bu-à sa níng, ning bir wai
fig pìkyinn ná bàna. Mì
ri dinya ning í jír àjai.
Wà na bir hing pìkyinn á
byar Shìdun ni kó títi nímá
àràg barà yìr masita shi
sig títi nímá níng, na dang
rag shinnkwìnn-à níng aku
gbìb dù ma mìrwá aku yag
màhàn bó, má yag. Wà na
bir hing pìkyinn, ná sa kó
kai bidìm pár. [21 Iri swai
wàu-à níng má zu fig átai
bàna, sái ba sìnn hing nu ma
vig hing Shìdun.]”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(Mar 9:30-32; Luk 9:43b-45)

22 Sai-à big kwonn shi sig
mà Galili, Yesu dinya big
n rag, “Bá zìg Wùn Mpìr
Jíkwìnn má ya kà á vù
mpìrká ni, 23 bá gban rìg
ku, ama àyúnn wà wa sara,
kwá dù nann zu kàng ma
yonkiwá.”

Barà yann sukàwá big fig
àdòníng pìkyinnbá í bai rìg-
à.

Bài Jànn-à Big Wa Ya Lu Shìdun

24 Barà big bi fòr á Kafar-
nahum, sái malamká ri zìg
bài jànn á lu Shìdun ni níng,
big yag mà byar Bitrus n bib
rag, “Shinn Luná ri wa bài
jànn bu Lu Shìdun rà?”
25 Ku zìm n rag, nn,
wàníng ri wa.

Barà ku kàng bi á lu-à ni,
sái Yesu bib ku rag, “Siman,
à myàng ashinn rà? Mpìrká
ri wa kùr bài jànn íni rà? I
yann jànnká rà, kó í kyìnnká
rà?”
26 Bitrus dang rag, “I
kyìnnká.”

I byar-à Yesu dinya ku rag,
“To, kàhi yann jànnká má
wa fig bàna. 27 Ama yi zìm
fig ayi sa bai mpìr káníng
pìkyinn bàna. A yag mà
níng-à ni, á ta zwann, á gbar
zu jái-à ma pànn jag sig. Wá
myàng bài á nuwá ni, wà
zyun-à má màg bài jànnyí yi
pyànà. A zìg á wa big í bài
jànnyí.”

18

Yann Sukàká Sa Yipyàr á Shinn Mpìr-à Má Shi Agbam Ayaubá Ni
(Mar 9:33-37; Luk 9:46-48)

1 Nonn fig bàna, sái yann
sukàká bu Yesu big bi n bib
ku rag, “Ayauyí ni mpìr-à má
shi àgbam mà fir kùr Shìdun
ni í ni rà?”
2 Sái ku bar wùn zyun títi
nímá, n sìnn kà wàníng, a
wàníng sar á pyànnbá ni.
3 I wà ku dang n rag, “Má
dinya ning jír àjai. Wà
na vim bìr fig ma kàng fig
àràg ning í yann wùnshái
big bàna, ná kà fig mà byar-
à Shìdun ri na kùrwá bàna.
4 Mpìr-à ma sìnn kàng hing
shinnwá àràg ku í wùnshái

títi-à níng, ku í mpìr-à má
shi àgbam mà byar-à Shìdun
ri na kùrwá. 5 Mpìr-à ma
pànn hing wùn zyun àràg
wùnshái-à níng vù pyànà á
jir shinnmí ni, shi sig àràg
ku pànn síg mì.

Buká Má Sìnn Kà Mpìrká
Má Sa Bu Pyìr
(Mar 9:42-48; Luk 17:1-2)

6 "Ama mpìr-à ma du kà
hing wùnshái zyun áyau
yann káníng ni, zyun-à bir
sig pìkyinn á byarmí ni rag,
a wàníng sa bu pyìr, má sàn
kab ya mpìr-à níng hi abig
zìg wann bu wau, abig dìnn
gbam á wàinwá ni, abig ta
kà wann ku á byinn aku wu
rìg. 7 Sàn fig wà bu zyun
shi sig áni, aku sìnn kà mpìr
á bu pyìr bàna. Bu zyun
má sìnn kà mpìr má sa bu
pyìr, ama mpìr-à ma sìnn kà
jàuwá a wàníng sa bu pyìr,
kwá myàng àzing.

8 "Wà vùwú kó barwú ma
ri sìnn kà wù rag á sa bu-à
bibai, á gib tafinn rìg. Má
sàn kab nì á kà á lu Shìdun
ni mà wai ma bar àkìm kó vù
àkìm, ma wà wá shi kwonn
ma vù pyànà, kó bar pyànà
bá ta kà wù á lu pyìr. 9 Wà
zuwú ma ri sìnn kà wù rag á
sa bu-à bibai, á kpab tafinn
rìg. Má sàn kab nì á kà mà
lu Shìdun ni ma zu ńzyun
kwonn ma yonkiwú, ma wà
wá kà mà lu pyìr ma zuwú
pyànà.

Tinn Jír á Shinn Adùn
Zyun-à Jànn Sig
(Luk 15:3-7)

10 "Kada aning sa wùn
zyun áyau yann káníng ni
yawari bàna. Mì ri dinya
ning yann aswam Shìdun
big ká ri myàng kwonn
ma yann káníng, big ri shi
kyann á pyànn Shìdun ni mà
wai. [11 Wùn mpìr jíkwìnn
bi sig jirà aku zìg zu mpìrká
nang jànn sig.]
12 "Wà mpìr zyun ma
shi sig ma àdùn dìb-swana,
zyun áyaubá ni ma jànn
hing, kwá fim ká dà sig
dìb-yina agban dwib agban
zu áni ajinndúbi níng mà
gàu shinnkwìnn-à ni jirà aku
yag yàn dìg rìg ma zyun-à
jànn sig níng ḿpyim. Kó
í àdòníng bàna rà? 13 Wà
kwa yàn dìg hing wàníng,
kwá fig àjwár wàni. N
dinya ning àjwár-à kwá fig
á shinn zyun-à jànn sig níng
má kab ká zyun-à jànn fig
bàna níng. 14 I barà Taná
mà wai má zìm fig áyau
yann káníng ni, kó ńzyun
aku jànn bàna tìnn.

Wunzàwú Zyun-à Ma Sa
Bu-à Ma Sàn Fig Bàna

15 "Wunzàwú zyun-à ma
sa wu bu-à sàn fig bàna, á
yag mà byarwá ni á dinya ku
bu bibai-à ku sa sig. A yag
dìg ku, ning ma ku pyànà.
Kwa fig hing jírwú, to, à gbar
kàng bi rìghing wunzàwú á
byarwú ni. 16 Wà kwa rag,
ku ngàng, á yag ma mpìr
zyun kó mpìr pyànà, jirà a
mpìrká fig jír káníng á nuná
ni, ning sara. 17 Wà kwa
ngàng wà kwá fig jír káníng,
á dinya àgbamká iklisiya.

Wà kwa ngàng hing jir mpìr
iklisiyaká tìnn, á sìnn kàng
rìg ku àràg í mpìr-à yì fig jir
Shìdun bàna, kó àràg mpìr
azìg bài jànn.

*Wà Mpìrká Ma Shi Kwonn
Sig á Zìnn Yesu Ni, Kwá
Yaubá ni*

18 "Mì ri dinya ning, bu-à
na kìg sig á jànn-à ni, bá kìg
mà wai tìnn. Bu-à na pù sig
á jànn-à ni, bá pù mà wai
tìnn.
19 "Mì ri dinya swàb kà
ning jír, wà na shi kwonn
sig mpìr pyànà, pìkyinn ná
ma yag hing ńzyun á shinn
bu-à ning ri vig, Tamí mà
wai má fig jírná, kwá sa ya
ning bu-à ning ri vig níng hi.
20 Byar-à mpìr pyànà kó sara
ma shi kwonn sig á zìnnmí
ni, ǹ shi kwonn sig ma big í
zyun tìnn."

*Jír á Shinn Wùn Sukà-à Ri
Yafa Ya Fig Mpìr Bàna*

21 I byar-à Bitrus sar bi
sim, n bib rag, "Shinn Lumí,
mpìr-à ma ri sa kyann mì bu-
à bibai, ń yafa ya ku kàun
píná rà? N yafa ya ku hár
kàun sùmpyànn rà?"
22 Yesu dinya ku n rag,
"I kàun sùmpyànn í nànn-à
hi bàna, kó dìb-sara agban
dwib hár byar sùmpyànn
má sàn hing, 23 jir kai bàna
byar-à Shìdun ri na kùrwá
shi sig àràg kùr zyun ri zìm
aku wànn byann bàiwá ma
yann sukàwá big. 24 Barà
ku ri wànn byann bài-à
àdòníng, sái wunù zyun-
à ku ri bàg wàníng tonn
bài àràg dubu dwib, big
pànn zìg bi sig wunù-à hi á
byarwá ni. 25 Barà wunù-à
níng bàna ma bài-à kwá wa
kàng àsàin luwá, sái àsàin
luwá dang rag, abig wann
tafinn rìg ku ma wàwá ma
yanká buwá big, ma buká
ku shi sig ma kàhi, abig
wa zu ku áni. 26 I byar-à
fàu-à níng bìnn kir wann á
jìnn ni, n dang rag, 'Shinn
Lumí, á sa muyar, má wa
kàng vinn rìg wù bài-à níng
bidìm pár.' 27 Barà fàu-
à níng dang àdòníng, sai
shinn luwá myàng ashiwá n
fim ya rìg ku tonn bài-à hi,
aku yag.

28 "Ama fàu-à níng zu yag
mà myann, n yag dìg kwonn
ma fàu zyun-à ku ri bàg
wàníng tonn bài sule dìb-
swana níng, n yag mòr pànn
gbam wàníng á wàin-à ni n
dang rag, a wàníng wa kàng
ku bàiwá. 29 Fàu-à ku ri bàg
wàníng bài-à níng bìnn kir
wann á jìnn ni n dang rag, 'A
sa muyar, má wa kàng vinn
rìg wù bài-à níng bidìm pár.'
30 Sái mpìr-à níng ngàng rìg,
n zìg yag rìg jàuwá níng
n kig kà wàníng á tonn fi,
jirà a wàníng wa ku bàiwá.
31 Ayau fàuká shi sig ma ku
níng, big myàng bar bu-à ku
sa sig níng, sái pìkyinnbá
í bai rìg-à. Big kàng yag
n yag dinya shinn lubá bar
jír káníng. 32 I byar-à hi
shinn lubá bar bi ku, n dinya
ku n rag, 'Wù í wùn sukà-à
bibai, jír kai bàna ǹ fim ya
vinn rìghing wù bài-à mì ri
bàg wù dò jir barà à vig sig

mì níng. 33 Wá myàng fig
ashi jàuwú zyun àràg barà ǹ
myàng sig ashiwú níng bàna
rà?’ 34 I byar-à shinn luwá
dù rìg kyinn, n ya kà ku á
vù mpìrká ri ya mpìr shwìn
àjirà aku wa kàng vinn rìg
bài-à níng.
35 “Wàníng í barà Tamí mà
wai má sa ma ning áni, wà
na yafa ya fig jàuná big ma
kyinn ńzyun bàna.”

19

Yesu Dang Jír á Shinn Uwà Kan Tafinn
(Mar 10:1-12)

1 Barà Yesu dang vinn rìg
jírwá àdòníng, ku dù á Galili
n yag mà jànn Yahudiya, n
pìm zu á Ning Urdun. 2 Bìr
mpìrká nìnànn nímá bàg
yag ku màhàn, ku ri dàb
gbam káníng.
3 I byar-à hi Farisawaká
káhi dìg ku màhàn, big
ri màg màg fig ku, big
dang rag, “A dokayí ni sàn
hing wà mpìr aku ya wàwá
tarkada ma aku kan tafinn
wàwá àràg barà kyinnwá ri
zìm rà?”
4 Yesu bib big rag, “Ning
jangga fig bu-à jir Shìdun
dang sig bàna rà? Jir Shìdun
dang sig rag, sai-à Shìdun
màm jag mpìr, ku màm jag
sig wunù ma uwà, 5 ku dang
rag, ‘Jir wàníng, í bu-à sa
mpìr má dù dà fim nàwá
ma tawá, má yag shi kwonn
ma wàwá, jirà abig shi í bu
ńzyun.’ 6 Hár á pyànná-à
níng bá shi fig rag pyànà
bàna. Bá shi í bu ńzyun.
Bu-à Shìdun sìnn kwonn sig,
kada mpìr aku gàfinn bàna.”
7 I byar-à hi Farisawaká
bib ku n rag, “Sáshinn doka
Musa dang rag, ‘Mpìr aku ya
wàwá tarkada ban gban ma
aku kan rìg wàwá níng’ fà?”
8 I byar-à Yesu zìm n dinya
big rag, “Bu-à sa Musa dang
rag, aning ya wàná tarkada
ban gban níng, í jirà ning
shi sig ma sung gbam. Ama
bu káníng shi fig àdòníng
ásai-à big màm jag sig jànn
á jìnn ni bàna ba. 9 Mì ri
dinya ning, mpìr-à ma ya
hing wàwá tarkada, ma kan
tafinn hing wàwá, wà wàwá
hi ma sa fíg àyái bàna, mpìr-
à níng ma zìg kàng hing
uwà zyun kim, ku ri sa àyái.”
10 I byar-à hi yann sukàwá
big dinya ku n rag, “Wà
jir uwà ma nùwá ma shi
sig àdòníng, má sàn kab nì
mpìr aku zìg uwà bàna.”
11 Yesu dinya big n rag,
“Walai mpìr-à má zìm jír-
à ning ri dang níng, sai kó
mpìr-à Shìdun ma ya sig ku
gbam barà kwá shi àdòníng.
12 Mpìrká káhi tun sai-à big
mà sig big, big bàna ma dìr,
mpìrká káhi bó í mpìr sa
síg big í nì big bàna ma
dìr, mpìrká káhi shi àràg
big bàna ma dìr jirà abig
sa swàm Shìdun ǹsàn nímá.
Mpìr-à má shi yì shu átai má
zìg fig uwà bàna, to aku shi.”

Yesu Wìr Kà Ya Yann Títiká Asàn
(Mar 10:13-16; Luk 18:15-17)

13 Mpìrká káhi ya bi Yesu
yanká títi, aku tib káníng vù

á dìr, ma aku vig ya káníng
Shìdun. Ama yann sukàwá
big yan ta mpìr káníng.
14 Yesu dang rag, “Aning fim
yann títi káníng abig bi á
byarmí ni, kada aning kan
dim big bàna, jir kai bàna
írì swai yanká àdòníng, bá
kà nì mà byar-à Shìdun ri na
kùrwá.”
15 I byar-à hi ku bi tib yann
káníng vù á dìr-à ni, mì yag
rìg-à.

Mpìr Bài Zyun Bib Yesu Abib
(Mar 10:17-31; Luk 18:18-30)

16 Ayúnn zyun wunù zyun
bi á byar Yesu ni n dang rag,
“Malam, bu-à sìsàn má sa
jirà ń dìg yonki kinn kinn í
kai rà?”
17 I wà Yesu dinya ku rag,
“Bu-à sa à bib mì jír àdòníng
á shinn bu-à sìsàn í jir kai
rà? Mpìr ńzyun í mpìr-à
ǹsàn í Shìdun. Wà wa ri zìm
á dìg yonki kinn kinn á wib
jir Shìdun.”
18 I byar-à hi ku dinya Yesu
n rag, “Má wib í kai ma kai
rà?”
I wà Yesu dinya ku n
rag, “Kada á gban ki bàna,
kada á sa àyái bàna, kada á
jwi ajwú bàna, kada á gim
ǹsáng á shinn mpìr bàna,
19 á wib tawú ma nàwú, ma
á zìm jàuwú àràg barà wù ri
zìm shinnwú tìnn.”
20 I wà wùn wunù-à níng
dinya ku n rag, ai bu
káníng bidìm pár ku sa vinn
rìghing, bu-à dà sig aku sa í
kai rà?
21 Yesu dinya ku n rag, “Wà
wa ri zìm á wib vinn rìg
jir Shìdun bidìm pár, á yag
wann tafinn vinn rìg buká à
shi sig ma kàhi bidìm pár, á
zìg bài-à á ya mpìr ashiká,
jirà wá dìg bu-à sàn kab
wàníng mà wai, ma á bi bàg
mì.”
22 Barà wunù-à níng fig
jír-à níng, ku í yag rìg-à,
pìkyinnwá bai rìghing, jir
kai bàna ku shi sig big bu
wàni.
23 I byar-à Yesu dinya yann
sukàwá big n rag, “Mì ri
dinya ning í jír àjai, shi sig
ma shwìn wà mpìr bài má kà
á lu Shìdun ni mà wai. 24 N
dinya swàb kà ya ning jír
zyun, tù hing wàni wà mpìr
bài aku kà á lu Shìdun, má
fonn kab wà rakumi aku kà
á pùr àbònyir, ma wà mpìr
bài aku kà á byar-à Shìdun
ri na kùrwá.”
25 Barà yann sukàwá big
fig àdòníng, sái mamaki
pànn rìg big. Big bib ku n
rag, “Kai! Mpìr-à má wìm zu
í ni rà?”
26 Yesu myàng yag big n
dang rag, “Bu-à mpìr má sa
sar fig bàna, Shìdun má sa
sar, jir kai bàna walai bu-à
má nì kan Shìdun.”
27 I byar-à Bitrus dang
rag, “To, tàma-à níng yi fim
rìghing buká buyí bidìm pár
jirà ayi bàg wù, yá dìg í kai
rà?”
28 Yesu dinya big n rag,
“Mì ri dinya ning í jír
àjai, àyúnn-à wùn mpìr
jíkwìnn má na kùr ma gbam
mà wai, ásai-à níng hi
ning yann sukà dwib agban
pyàna káníng, ning má, ná
shi ma gbam, ná na kùr á

shinn swai mpìr dwib ag-
ban pyànà ká á jànn Is-
raila. 29 Mpìr-à ma fim luwá,
kó kwa fim shunwòwá, kó
wunzàwá, kó ajunwàwá, kó
tawá, kó nàwá, kó yanká
buwá, kó dawá, á dò jir shin-
nmí ni, kwá dìg bu-à kab
bu káníng kàun dìb-swana,
kwá dìg yonki kinn kinn
tìnn. 30 Mpìrká nìnànn nímá
ká shi sig mpìr ùwài tàma-
à níng, bá kàng mà sim.
Mpìrká kinn fig bu bàna
níng, má yag mà pyànn.

20

Mpìrká Ri Sa Swàm á Da Inabi

1 "Byar-à Shìdun ri na
kùrwá mà wai shi sig àràg
í àsàin lu zyun-à, zu yag
sig í pyimbyau yìì nímá mà
myann jirà aku yag yàn
mpìrká má sa ya ku swàm
á dawá ni. 2 Ku ma káníng
dang byann sig, su zyun kwá
ya káníng bài pam zyun. I
byar-à hi, ku tìr yag káníng
mà da-à ni. 3 Sái ku zu
yag mà kasuwa-à ni àsháu
ajinndúbi, ku yag dìg kàng
mpìrká shi sig màhàn, big
ri sa fig swàm bàna, big shi
sig átai. 4 I byar-à hi, ku
dinya mpìr káníng n rag,
abig yag mà dawá ni, kwá
wa káníng bài bar swàm-à
káníng ma sa sig bidìm pár.
I byar-à hi, big í yag rìg-
à. 5 Ku yag jakàng àyúnn
áyau shinn, n bar bi mpìrká
kádà, àsháu sara àkamzau
ku yag jakàng n yag bar bi
jakàng mpìrká kádà. 6 Ku
yag jakàng mà kasuwa ni
àràg àsháu swana, n dìg
mpìrká sar sig. Sái ku dinya
káníng n rag, 'Bu-à sa ning
ri shi átai, mi ri sa fig swàm
bàna í jir kai rà?' 7 Big dinya
ku n rag, mpìr zìg fig big
swàm bàna. I wà ku dang
rag, to a káníng yag sa ya ku
swàm mà dawá ni.

8 "Barà àkamzau-à màg
níng, sái àsàin da-à bar
mpìr-à ku du kà sig a
wàníng shi shinn mpìrká ri
sa ya ku swàm-à níng, a
wàníng bar kwonn mpìrká
jirà a wàníng wa big bài
swàmbá, a wàníng wa jag
ma mpìrká bi sig ásim níng
ḿpyim, í wà a wàníng wa
mpìrká bi jag sig níng íni.
9 Mpìrká zyun-à bi sig ásim
níng big bidìm pár big dìg
pam zyun zyun. 10 Mpìrká
nìm kà jag sig swàm-à níng
bi fòr, big ri kyab rag kó bá
wa big bài-à má kab bu ká
bi sig ásim níng. Sái big má,
big ya big pam ńzyun ńzyun
tìnn. 11 Barà big zìg bài-
à àdòníng, sái big kà hing
jír yàng dang, pìkyinnbá
bai rìghing ma àsàin da-
à. 12 I wà big dinya ku n
rag, 'Mpìrká bi ásim níng sa
fòr fig swàmyí bàna, ama à
wa màg yi bài-à ábibir ma
big. Yi zyun-à yi nìm zu
sig tundaka í pyimbyau, hár
àyúnn-à kà, àyúnn fàn yi
fànfàn.' 13 I byar-à àsàin da-
à dinya mpìr zyun áyaubá ni
n rag, 'Awàn, ái ǹ lir ji fig wù
bàna, yi ma wù dang byann
rìghing jir bài-à ḿpyim, ǹ

dang rag swàm su zyun pam
zyun. 14 A zìg bàiwú tàma-à
níng á yag mà luwú ni, má
wa mpìrká bi sig ásim níng
àràg barà ǹ wa sig wù níng.
15 Asái ǹ bàna ma gbam á
shinn buká ǹ shi sig ma kàhi
rà? Kó wù ri nànn àgùnn
buká mì ri sa níng rà?’ ”

16 I byar-à Yesu dang vinn
rìg jírwá n rag, “Mpìrká kà
sig á pyànn níng, í ká má
kàng ásim, ká ásim níng í ká
má yag mà pyànn.”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(Mar 10:32-34; Luk 18:31-34)

17 Yesu ri yag mà Urushal-
ima, ku zìg kwonn sig ma
yann sukàwá big dwib ag-
ban pyànà káníng í zyun.
Barà big ri yag á gbìb-à
ni, sái ku bar kann káníng
agang, n bònn dinya káníng
jír n rag, 18 “Yi ri yag mà
Urushalima, mà byar-à bá
zìg Wùn Mpìr Jíkwìnn má ya
kà ku á vù àgbamká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun
ni, ma malamká. Bá wà ku
kwonn, má dang rag abig
gban rìg ku. 19 Bá zìg ku má
ya kà ku á vù mpìrká ká í
Yahudawaká bàna. Bá màm
jwann ku, bá yang ku ashor,
bá dab bàg gbam ku atàm
bín. Ayúnn su sara kwá dù
nann zu kàng ma awunwá.”

Bu-à Na Yakubu Ma Yohanna Vig Sig
(Mar 10:35-45)

20 I byar-à hi wà Zabadi ma
yanká buwá bi á byar Yesu
ni, ku bìnn kir wann n vig
wàníng bu.

21 Sái Yesu bib ku rag, ku
ri zìm í kai rà?

Ku dinya wàníng rag, “Mì
ri zìm yanká bumí big pyànà
níng, zyun aku shi á agunn
vìm nuwú ni, zyun aku shi á
agunn vìm súrwú ni, á sai-à
wá na kùrwú.”

22 Yesu dinya big n rag,
“Ning yì fig bu-à ning ri vig
mì bàna. Wàníng ná wa sar
shwìn-à má wa níng rà?”

Big dang rag, nn, bá wa
sar.

23 I byar-à hi, ku dinya
káníng n rag, “Shwìn-à má
wa níng, í wà zyun-à ná wa.
Ama byar shu agunn vìm
numí ma agunn vìm súrmí,
í bigmí bàna, ǹ bàna ma
gbam-à má ya mpìr kàhi.
I byar shu mpìrká Tamí sa
sìnn ya sig big.”

24 Barà yann sukà dwib
kádà sig níng fig bu-à jàubá
pyànà káníng vig sig Yesu
níng, big nànn káníng
àgùnn. 25 I byar-à Yesu bar
kwonn bi big í byar ńzyun,
n dang rag, “Ning yì hing
kùrká á jànn-à ni ri tàg
gbam á shinn mpìrká bigbá
ni. Big ri twìm káníng, mi
ri dinya káníng bu-à káníng
má sa. 26 Ama bigná má shi
fig àdòníng áyauná ni bàna,
wà mpìr zyun áyauná ni ma
ri zìm aku shi àgbam, to,
aku shí nì fàuná. 27 Mpìr-à
ma ri zìm aku shí nì wà jijag,
to, aku shí nì fàuná, 28 àràg
barà Wùn Mpìr Jíkwìnn bi
fíg jirà abig sa ya ku bu
bàna, ama jirà aku sa ya

mpìrká bu, aku ya shinnwá
jirà mpìrká abig dìg yonki.”

Yesu Pù Finn Zu Mpìr Afau Pyànà
(Mar 10:46-52; Luk 18:35-43)

29 I byar-à Yesu ma yann
sukàwá big dù á Yariko mi
ri yag, sái bìr mpìrká nìnànn
nímá ri bàg yag big ásim.
30 Mpìr àfau pyànà big shi
sig á kur gbìb-à ni. Barà big
fig í Yesu ri wam zu yág nì, í
byar-à hi big gbam nài gbam
n rag, “Shinn Luyí á myàng
ashiyí, wù Wùn Dawuda!”
31 I byar-à hi, bìr mpìr
káníng kan dim big n rag,
abig pànn shi rìg akim abig
wa nài yán bàna. Ama big
pànn shi fig bàna, n wa
swàb kà nài yán ma gbam
n dang rag, “Ayáa Shinn
Luyí Wùn Dawuda, á myàng
ashiyí.”
32 I byar-à Yesu sar wann
n bib big n rag, “Ning ri zìm
ń sa ya ning í kai rà?”
33 Big dinya ku n rag,
“Shinn Luyí, yi ri zìm á sa yi
ayi myàng ma zuyí.”
34 I byar-à Yesu myàng
ashibá, n tib big vù á zu-à ni,
á byar-à hi sái big í myàng
rìg-à ma zubá, n kan bàg ku.

21

Mpìrká á Urushalima Shà Yesu
(Mar 11:1-11; Luk 19:28-40; Yoh 12:12-19)

1 Barà big nyàan fòr
á Urushalima, n yag mà
Baitafaji, á byar zyun big
ri bar Wùn Mwir Zaitun,
í byar-à hi Yesu swam yag
yann sukàwá big pyànà,
abig yag bab. 2 Ku dinya big
n rag, “Aning yag mà kauye-
à mà pyànn ná ni níng.
Na kà yag hing ná dìg big
sa gbam sig aswannswánn
màhàn, na-à ma wùn-à,
aning fìnn ya bi mì. 3 Mpìr-
à ma bib hing ning, aning
dang rag, ‘I Shinn Luyí dang
síg nì rag, ayi fìnn ya bi ku,
kwá tìr kàng bi rìg kíni.’ ”
4 Wàníng sa sig àdòníng
jirà bu-à wùn aswam Shìdun
rì dang sig níng aku shi àràg
barà ku rì dang sig. Ku dang
rag,
5 “Aning dinya mpìrká á Siyona,
kùrná ri bi zyun-à má myàng ashiná.
Ku nann shi sig á shinn wùn aswannswánn zyun ni.”
6 I byar-à hi, yann sukà
Yesu big wib jir Yesu, mi í
yag rìg-à. 7 Big yag zìg bi
aswannswánn-à hi, na-à ma
wùn-à, n wan zu jàbá, n
bir wann á kwíb-à ni. I wà
Yesu nann zu n shi wann
á shinn aswannswánn-à hi
ni. 8 Mpìrká nìnànn nímá
shi sig màhàn. Big zìg
jàbá n jag wann á gbìb-à
ni. Mpìrká káhi kyag sig jì
bu, mi ri jag yag á gbìb-à ni
tìnn. 9 Sái bìr mpìrká káhi
ri yag mà pyànnwá ni, káhi
bó ásimwá ni. Bìr mpìrká
nìnànn nímá ri swam yan
ku, big dang rag, “Pyib sìsàn
aku shi á shinnwú ni, wù
Wùn Dawuda. Pyib sìsàn
aku shi á shinn mpìr-à ri bi
á zìnn Shinn Luyí ni níng,

Shìdun í zyun-à mpìrká má
swam yan.”
10 Barà ku ri kà yag
mà finn swann Urushalima
àdòníng, sái mpìrká á finn
swann-à ni ri sa yàg yàg
yàg. Mpìrká ri dang jír kim
kim, big dang rag, “Wàníng
í ni rà?”
11 I wà mpìrká dang rag,
“Ai wàníng í mpìr-à ri dang
kyann jir Shìdun, zìnnwá
í Yesu mpìr Nazarat, ku í
mpìr-à á jànn Galili.”

Yesu Kan Zu Mpìrká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shìdun
(Mar 11:15-19; Luk 19:45-48; Yoh 2:13-22)

12 Yesu kà yag mà lu
Shìdun ni n kan zu rìg
mpìrká ri wann tafinn bu
màhàn, ma ká ri wann bu
màhàn. Ku gbar ta wann
rìg teburká mpìrká ri pyann
bài áni níng, ma kujeraká bu
mpìrká ri wann tafinn àlàb
lu. 13 Ku dinya big n rag,
“Big ba sìnn sig jír-à Shìdun
dang sig rag, ‘Lumí, mpìrká
ma bar rag í byar-à big ri vig
Shìdun,’ ama ning sìnn kàng
rìghing í byar ajwú jwi.”
14 Sái àfauká ma mpìrká
ri gbìb títing níng, bi á
byarwá ni á lu Shìdun. I
wà ku dàb gbam rìg káníng.
15 Barà yanká ri swam yan
Yesu n rag, “Bu-à nsàn aku
shi á shinnwú ni, wù Wùn
Dawuda.” Barà àgbamká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni, ma malamká
myàng bu mamaki-à Yesu sa
sig, n fig jír-à yanká ri swam
yan ku níng, sái big nànn rìg
àgùnn. 16 Big dinya ku n rag,
“Wù ri fig bu-à yann káníng
ri dang rà?”
I wà Yesu dinya big n rag,
“Mì ri fig. Ning myàng fig
bu-à big ba sìnn sig níng
bàna rà? Big ba sìnn sig n
rag, ‘Shìdun sìnn kà yanká
abig swam yan ku.’ Ning
jangga fig bàna rà?”
17 I byar-à hi ku fim rìg
káníng, ku í zu yag rìg-à mà
finn swann-à ni, mi í ya rìg-à
mà Baitanya, n tìg màhàn.

Yesu Ya Bin Ating Zyun Nài Ya
(Mar 11:12-14, 20-24)

18 Na kyàr byar-à ku ri
kàng yag mà finn swann-à
ni, sái amor gban ku. 19 Barà
ku myàng yag mìr bin ating
zyun sar sig á nu gbìb-à ni,
ku yag màhàn, ku dìg fig
awan áni bàna, sái íri jì. I
byar-à hi, ku dinya bin ating-
à níng, n rag, “Wá wan fig
rag awan bàna, hár kinn
kinn.” I byar-à hi bin ating-à
hi í wim rìg-à.
20 Barà yann sukàwá big
myàng àdòníng, sái mamaki
sa rìg big. Big dang rag,
“A, hár bin ating-à níng wim
rìghing kíni àdòníng rà?”
21 I wà Yesu dinya big, n
rag, “Mì ri dinya ning jír
àjai, wà na bir hing pìkyinn
ná á byar Shìdun ni ma kyab
fig kyinn pyànà bàna, bu-
à ná sa má kab bu ating-
à níng, kó na dang rag,
shinnkwìnn-à níng aku gbìb
dù ma mìrwá, aku yag jann
kà shinnwá á zàpìr-à ni, má
wib ning, má gbìb dù rìg
má yag jann kà rìg shinnwá.

22 Kó kai na vig hing Shìdun,
wà na bir hing pìkyinn ná á
byar Shìdun ni, ná dìg.”

Big Bib Yesu Jír á Shinn Gbamwá Ni
(Mar 11:27-33; Luk 20:1-8)

23 Barà ku kà yag mà lu
Shìdun ni mi ri tàg mpìrká
bu, sái àgbamká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun
ni, ma àgbam mpìrká kádà
bi á byarwá ni. Big dang
rag aku dinya big, ku dìg sig
gbam-à ku ri sa bu káníng
ma kàhi níng áni rà? I ni ya
síg ku nì rà?
24 I byar-à Yesu dinya big
n rag, “Má bib ning jír zyun,
wà na dinya hing mì, í wà
má dinya ning mpìr-à ya
sig mì gbam-à mì ri sa bu
káníng ma kàhi. 25 Mpìr-à
ya sig Yohanna gbam-à aku
wau mpìrká dìr batisma í ni
rà? I Shìdun rà, kó í mpìr
rà? Aning dinya mì.”

I byar-à hi àgbamká wà
jír ma bar dìrbá n rag, “Wà
ya dang rag, í Shìdun ya
sig Yohanna gbam-à íni, kwá
dang rag, bu-à sa yi bir fig
pìkyinn á jir Yohanna ni
bàna í jir kai rà? 26 Wà
ya dang rag, í mpìr ya sig
Yohanna gbam-à íni, yi ri
shàr bìr mpìr káníng, jir
kai bàna big yì rìghing wà
Yohanna í mpìr-à ri dang
kyann jir Shìdun.” 27 I byar-
à big dinya Yesu n rag, “Yi yì
fig bàna.”

I byar-à hi ku dinya
káníng n rag, “Mì má, má
dinya fig ning mpìr-à ya
sig mì gbam-à mì ri sa bu
káníng ma kàhi níng bàna.

Jír á Shinn Yann Pyànà

28 “Mpìr zyun shi sig áni
ku mà sig yann pyànà. Ku
yag mà byar wùnwá zyun-
à àgbam-à, n rag, a wàníng
yag sa swàm mà da. 29 Wùn-
à hi dinya tawá n rag ku
ngàng. Ama ásim, ku bi
zìm, mi í yag rìg-à. 30 I byar-
à mpìr-à níng vim bìr n yag
mà byar wùnwá zyun ni, n
dinya wàníng rag, a wàníng
yag mà da-à ni. Wùnwá
zyun-à níng hi zìm, n dang
rag kwá yag, ama n bi ngàng
rìg, n yag fig bàna. 31 To,
bigná ning myàng áshinn,
áyau yann pyànà káníng ni,
mpìr-à sa sig bu-à tawá ri
zìm í ni rà?”

Sái mpìrká dang rag, “I
wùnwá wà àgbam-à.”

I byar-à Yesu dinya big
yìr jír n rag, “N dinya ning
jír àjai, mpìr azìg bài jànn
káníng, ma uwà àyái káníng
ma kà jág ning nì á byar-
à Shìdun má na kùrwá.
32 Aning myàng, Yohanna bi
aku dinya ning gbìb-à ná
bàg. Ning ngàng n bir
fig pìkyinn ná á byarwá ni
bàna. Ama mpìrká ri zìg
bài jànnká, ma uwà àyáiká
bir hing pìkyinnbá á byarwá
ni, ama bigná kó barà ning
myàng big bir sig pìkyinnbá
níng, ning ngàng wà ná fim
bu pyìr sa, má bir pìkyinn á
byarwá ni.”

Tinn Jír á Shinn Mpìrká Ngàng Yesu
(Mar 12:1-12; Luk 20:9-19)

33 Yesu dinya big n rag,
“Aning fig jakàng tinn jír
zyun-à níng. Mpìr zyun
nàm sig da inabi, n pì kàng
kwìb sig da-à hi áni, n
kànn sig kàb byar-à bá shi
kan bu, n kab sig shar jirà
abig pinn wìr kà zàn inabi
áni. Ku zìg da-à hi, n pag
alaru. Ku dù n yag rìg mà
jànn zyun ni. 34 Ayúnn-à
bá binn kìnn kwonn awan
inabi-à níng sa, sái mpìr-à
níng swam yag fàuwá mà
byar anàm bu káníng ni abig
ya ku anìwá. 35 Anàm bu
káníng pànn fàuká buwá n
dab zyun dab dab, n gban
rìg zyun, n ta zyun abàn
ta ta. 36 Hár tàma-à níng
ku swam yag jakàng fàuwá
big, ká kab wàrì. I barà
big ri sa káníng akyib, mi
ri dab big. 37 I nànn-à hi,
ku swam yag wùnwá á byar
káníng ni n dang rag, bá wib
wùnwá níng. 38 Barà anàm
bu káníng myàng wùn àsàin
da-à ri bi, big dang n rag, ‘To,
wàníng í àsàin-à má ji gado
da-à níng, ayi gban rìg ku,
jirà ayi pànn nì da-à níng.’
39 I byar-à hi, big pànn ku
n vinn ta zu yag rìg ku mà
myann n gban rìg ku.
40 “Wà àsàin da-à níng ma
kàng bi hing, kwá sa mpìr
anàm bu káníng í kai rà?”
41 Mpìrká dinya ku n rag,
“Asàin da-à níng má gban
rìg mpìr káníng bidìm pár.
Kwá ya rìg da-à á vù mpìrká
káhi kim abig nàm, jirà
àyúnn-à ba binn hing buju-
à bá ya ku anìwá.”
42 Yesu dinya big n rag,
“Ning taba jangga fig bu-à jir
Shìdun dang sig bàna rà?
‘Abàn-à mpìr ami buká
ngàng sig rag bai
níng,
í zyun-à big zìg kàng bi,
n mi kà ágù kinn-à ni,
í wà zyun-à sàn kab sig kádà.
Wàníng í Shìdun sa síg nì.
A byaryí ni, yi ri myàng í bu
mamaki.’ ”
43 Yesu dang swàb kà jírwá
n rag, “Bá zìg rìg byar-à
Shìdun ri na kùrwá á byarná
ni, bá ya mpìrká ma ri wan
awan sìsàn. 44 Mpìr-à ma kù
hing á shinn abàn-à níng ni,
kwá kìm, ama mpìr-à abàn-à
níng ma ku hing á dìrwá ni,
má wau nam rìg ku murrr.”
45 Barà àgbamká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun
ni, ma Farisawaká fig yìr jír-
à níng, big yì rìghing Yesu ri
dang ma big. 46 Sái big yàn
pyù-à abig pànn sìr Yesu,
ama zinn pànn rìg big, jir kai
bàna bìr-à nànn kab gbam.
Mpìrká yì rìghing wà Yesu
í mpìr-à ri dang kyann jir
Shìdun.

22

Tinn Jír á Shinn Ban
(Luk 14:15-24)

1 Yesu dinya kàng big tinn
jír zyun n rag, 2 “Byar-à
Shìdun ri na kùrwá shi sig
àràg barà kùr zyun ri sa
buki ban wùnwá. 3 Ku dinya
mpìrká nìnànn nímá abig bi

ji buju ban wùnwá. Barà
big sa kinn buju-à níng, ku
dinya fàuwá big n rag, abig
yag bar bi mpìrká. Ama
mpìrká ngàng wà bá bi. 4 Ku
swam yag jakàng fàuwá big
abig yag dinya mpìrká ku
dwim bar sig níng, ku sa
byann rìghing buju-à. Big
gib gban sig naiká kùkwònn
nímá. Big sa kinn rìghing
buká bidìm pár, abig bi bùkí-
à. 5 Ama mpìrká big dwim
bar sig níng, walai mpìr-à
bir pìkyinn á jír-à hi ni, big
yag rìg kyonnbá, kádà í yag
rìg-à mà dabá ni, kádà yag
rìg mà byar swàmbá ni tìnn.
6 Mpìrká dà níng pànn gbam
fàu káníng, n dab big dab
dab, n dab gban rìg big. 7 I
byar-à hi pìkyinn kùr-à bai,
ku swam yag sojawá big, big
yag ta gban rìg mpìrká gban
sig ki-à níng, n du swànn
rìg finn swann mpìr káníng
bidìm pár. 8 Kùr-à níng
dinya fàuwá big n rag, 'Big
sa kinn rìghing buju bùkí-
à, ama mpìrká ǹ dwim bar
sig, big ngàng níng, big fòr
fig wà bá bi bàna. 9 To, ma
àdòníng, aning yag mà finn
swann-à ni, mpìrká na dìg
màhàn bidìm pár, aning bar
bi big, abig bi bùkí-à níng.'
10 I byar-à hi fàu káníng bàg
nu gbìbká n bar kwonn bi
mpìrká ba dìg á gbìb-à ni
bidìm pár, mpìr bibaiká ma
mpìr sìsànká tìnn. Har byar
bùkí-à mònn rìg.

11 "I byar-à kùr-à yag
mà byar-à kyìnnká shi sig,
ku yag myàng mpìr zyun
màhàn wìr fig buwá jà ban-
à bàna. 12 Ku bib wàníng n
rag, 'Ayor! A sa sig áshinn
n kà síg nì áyág, barà à
wìr fig jà ban-à bàna níng
rà?' Mpìr-à níng pù fig
nuwá bàna. 13 I byar-à hi,
kùr-à dinya fàuwá big n rag,
abig sìr rìg wunù-à wìr fig
jà ban-à bàna níng, vùwá
ma barwá, abig ta zu yag
ku mà myann ma fi-à ni, í
byar-à kwá kig má zwàm pòr
anamwá màhàn."

14 Sái Yesu dang n rag, "To,
mpìrká nìnànn nímá big ri
bar big, ama mpìrká bá shig
zu í títi nímá."

Big Bib Yesu Jír á Shinn Bài Jànn Wa

(Mar 12:13-17; Luk 20:20-26)

15 I byar-à Farisawaká
kwonn nubá, big ri zìm abig
tib fig nu Yesu. 16 Sái big
swam yag yann sukà big, ma
mpìr kùr Hirudus, big dang
n rag, "Malam, ái yi yì hing
wù í mpìr gwangga, jir kai
bàna wù ri tàg jir Shìdun á
gbìb ǹsàn. Wù ri shig fig
mpìr bàna, jir kai bàna kó
ni wù ri myàng í bu ńzyun
á byarwú ni. 17 To, á dinya
yi bu-à à myàng sàn sig. Sàn
hing wà ayi wa kùr Kaisar
bài jànn rà, kó sàn fig bàna
rà?"

18 Yesu yì rìghing big ri
tib fig nuwá. I wà ku dinya
káníng n rag, "Ning í mpìr
bibai big. Bu-à sa ning ri tib
fig numí níng, í jir kai rà?
19 Aning tìya mì bài-à ning ri
wa bài jànn-à hi áni."

I byar-à hi big ya ku bài
àsháu zyun. 20 I wà ku bib
big n rag, “Ma hoto mpìr-à á
dìr bài-à hi ni ma zìnn-à áni
níng, í bu ni rà?”
21 Big dang n rag, “I bu kùr
Kaisar.”
I wà ku dinya big n rag,
“To, bu-à ma í bu kùr Kaisar,
aning ya kàng kùr Kaisar.
Bu-à ma í bu Shìdun, aning
ya kàng Shìdun.”
22 Barà big fig jir Yesu, sái
mamaki pànn rìg big. I
nànn-à hi big gàb rìg dìr ma
ku, n bib fig rag ku jír zyun
bàna.

Big Bib Yesu Jír á Shinn Barà Ki Má Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki

(Mar 12:18-27; Luk 20:27-40)

23 Ayúnn-à níng hi,
Sadukiyawaká zyun-à dang
rag, mpìr ma wu hing, má
dù nann zu kàng fig ma
yonki bàna níng, bi á byar
Yesu ni, n bib ku jír, 24 n
rag, “Malam, Musa dang
rag, ‘Mpìr ma wu tafinn sig
wàwá, ku ma wàníng ma mà
fig wùn bàna, a wunzàwá
zìg kàng uwà-à níng jirà aku
mà ya shunwàuwá yann.’
25 Tàma-à níng yi shi sig
ma jír á shinn mpìr zyun,
ku shi sig ma wunzàwá big
sùnnjin. Mpìr-à níng hi zìg
uwà, ku ma wàníng mà fig
wùn bàna, ku wu rìghing.
26 Wà wa pyànà zìg kàng
uwà-à hi, ku ma wàníng
mà fig wùn bàna. Ku má,
ku wu rìghing tìnn, wà
wa sara níng má àdòníng
tìnn. Big sùmpyànn bidìm
pár big zìg yà rìg uwà-à
níng, big mà fig wùn bàna.
27 Barà big zìg yà rìg uwà-
à níng, sái uwà-à hi, í wu
rìg-à. 28 To, tàma-à níng
barà mpìr káníng zìg yà zu
vinn rìghing uwà-à níng, to,
àyúnn-à ba dù nann zu kàng
hing ma yonki, uwà-à níng
hi má shi í bu ni áyaubá ni
rà?”
29 I byar-à Yesu dinya big
n rag, “Ning yì fig gbam
Shìdun ma bu-à big ba
sig á jir Shìdun ni bàna,
wàníng í bu-à sa ning nang
jànn sig gbìb gwangga níng.
30 Ayúnn-à Shìdun má gbar
dù kàng hing mpìr ma
yonki, mpìrká má zìg fig
rag uwà bàna, jir kai bàna
mpìrká má shi àràg í yann
aswamká Shìdun mà wai.
31 Jír wà ki má dù nann zu
kàng ma yonki níng, ning
jangga fig bu-à Shìdun dinya
sig ning níng bàna rà? 32 Ku
dang sig rag, ‘Mì í Shìdun
bu Ibrahim, mì í Shìdun
bu Ishaku, mì í Shìdun bu
Yakubu.’ Jír-à níng ri tàg
yi rag, mpìrká rì wu sig
níng, shi sig ma yonki tàma-
à níng. Shìdun í Shìdun ki
bàna, ku í Shìdun mpìr-à ma
yonki.”
33 Barà mpìrká fig bu-à ku
tàg sig níng, sái mamaki
pànn rìg big.

Doka Zyun-à Wài Kab Kádà

(Mar 12:28-34; Luk 10:25-28)

34 Barà Farisawaká
myàng ku dang tir rìghing
Sadukiyawaká ma jír, sái

Farisawaká bi í byar ńzyun.
35 Zyun áyaubá ni í malam ri
tàg bu á shinn tarkada Musa,
ku ri zìm aku màg màg fig
Yesu. 36 Ku rag, “Malam,
doka zyun-à wài kab kádà, í
wà áni rà?”
37 Yesu dinya ku rag, “A
zìm Shinn Luwú Shìdun
ma pìkyinn ńzyun, ma
yonkiwú, ma bu-à wù
ri kyab á kyinnwú ni.
38 Wàníng í doka-à wà jijag
zyun-à wài kab sig kádà.
39 Doka-à tib sig wàníng, á
zìm jàuwú àràg barà wù
ri zìm shinnwú. 40 Doka-à
Musa ba sig, ma bu-à mpìrká
rìi dang kyann jir Shìdun
dang sig níng, bidìm pár shi
sig áyau doka pyànà káníng
ni.”

Kristi í Wùn Dawuda; Ku í Asàin Lu Dawuda Tìnn
(Mar 12:35-37; Luk 20:41-44)

41 Barà Farisawaká kwonn
bi, sái Yesu bib big jír, 42 n
rag, “Ning ri kyab Almasihu
í wùn ni rà?”
Big rag, “I wùn Dawuda.”
43 Ku bib káníng n rag,
“Ma sáshinn Dawuda dang
rag, Almasihu í Shinn Luwá
níng rà? I barà Awun
Shìdun sìnn kà ku aku dang.
Dawuda dang rag,
44 ‘Shìdun dinya Shinn Lumí
n rag,
á bi á shi á vìm numí ni
áyág.
Má sìnn kà mpìr azíbwú big
á mìr barwú ni.’
45 Dawuda ma shinnwá bar
ku Shinn Lumí. To, sáshinn
kwá shi wùn wàníng rà?”
46 Walai mpìr-à zìm sar
ya ku bu-à ku bib sig níng.
Daka àyúnn-à níng hi kó
mpìr ńzyun wim fig pìkyinn
n bib fig rag ku jír bàna.

23

Yesu Fù Bu-à Bibaiká Malamká Ma Farisawaká Ri Sa
(Mar 12:38-39; Luk 11:43, 46; 20:45-46)

1 I byar-à Yesu dinya bìr
mpìrká ma yann sukàwá big
jír n rag, 2 “Malamká ma
Farisawaká ri tàg bu á shinn
tarkada Musa. 3 Aning wib
kó kai bu-à bá dinya ning.
Ama kada aning sa bu-à big
ri sa bàna, jir kai bàna big ri
wib fig buká big ri dang níng
bàna. 4 Big zìg swánn lìlìb
nímá n sìnn kà sig mpìrká á
shinn káníng ri tàng kyann
ma kàhi. Ama big swann
shang fig big bàna, kó títi
nímá. 5 Swàmká big ri sa
bidìm pár í swàm bu jirà
mpìrká abig myàng big, big
ri ba jir Shìdun, mi ri bàg á
mùnnpyànnbá ni kwonn ma
azwìnn vùbá ni, jirà mpìrká
abig myàng big. Big ri wìr jà
lulor nímá ri fòr hár mà kan
barbá ni. 6 Big ri zìm abig
shi á bushu sìsàn nímá á
byar bùkí, kwonn ma bushu
àgbam á tonn bìr kwonn-à
ni. 7 Big ri zìm abig bib kà
kyann big mà fir ati, ma abig
bar kyann big malam. 8 Ama
bigná, abig bar ning malam
bàna, jir kai bàna malamná
í mpìr ńzyun. Ning bidìm
pár ning í bu ńzyun, ning
í yiwai. 9 Aning bar kó

ni ta á dunyaru bàna, jir
kai bàna ning shi sig ma
ta ńzyun, ku í zyun-à shi
sig mà wai, ku awínwá ni.
10 Ning má, abig bar ning
àgbam bàna, jir kai bàna
àgbamná í mpìr ńzyun, ku
í Almasihu. 11 Ama wà
mpìr zyun áyauná ni ma ri
zìm aku shi àgbamná, aku
sìnn kàng shinnwá àràg ku í
fàuná. 12 Mpìr-à ma gbar dù
hing shinnwá, kwá fig zunái.
Ama mpìr-à ma gbar dù fig
shinnwá bàna, bá gbar dù
ku.

Yesu Dang Rag Malamká Ma Farisawaká Má Wa Shwìn

(Mar 12:40; Luk 11:39-42, 44, 52; 20:47)

13 "Ná wa shwìn, ning
malamká ma Farisawaká,
ning í agbar dù shinn big.
Ning kìg dim rìghing gbìb-
à mpìrká nìm má kà á byar-
à Shìdun ri na kùrwá mà
wai. Ning ngàng wà ná
kà màhàn. Ning kan dim
rìghing mpìrká ri zìm abig
kà màhàn. [14 Ná wa
shwìn, malamká ma Fari-
sawaká, ning í mpìr agbar
dù shinn big. Ning í mpìr
alir ji bu á vù uwà kiká ni.
Ning ri vig nonn Shìdun, jirà
mpìrká abig myàng ning, jir
wàníng, ná wa shwìn.]
15 "Malamká ma Fari-
sawaká, ná wa shwìn, ning
í mpìr agbar dù shinn big.
Ning shi kàng kwìb vinn
rìghing jànn-à bidìm pár
ma nu zàpìrká jirà aning dìg
wùn sukà zyun. Wà na dìg
hing ning ri sìnn kàng rìg
ku àràg ku í mpìr asa bu-à
bibai, shi rag ku kab ning
bu-à bibai sa.
16 "Ná wa shwìn, ning
àfauká ri gbar jàuná big
níng. Ning dang n rag, wà
kó ni ma tun hing ki ma
lu Shìdun, bu má sa fig ku
bàna, ama mpìr-à ma tun
hing zinariya á lu Shìdun ni,
ma sa fig bu-à ku tun sig ki
áni bàna, to, bu-à ku tun sig
níng má pànn ku. 17 Ning
í àfau àning big, áyau lu
Shìdun ma zinariya, í wà áni
kab nì rà? Lu Shìdun í àsàin-
à ri sa zinariya-à níng ri
dìg gbam. 18 Ning dang rag,
mpìr ma tun bagadi byar-à
big ri twìb swànn bu màhàn
níng, bu má sa fig ku bàna.
Ama mpìr-à ma tun hing wi-
à big sìnn sig á shinn bagadi-
à ni, ma sa fig bu-à ku tun
sig ki áni níng bàna, ki-à ku
tun sig níng, má pànn ku.
19 Ning í mpìr àfau big, áyau
bagadi ma wi-à big ri sìnn á
shinn bagadi, í wà áni kab
nì rà? I bagadi ri sa wi-à
aku dìg gbam íni. 20 To, kó
ni ma tun hing bagadi byar-à
big ri twìb swànn bu, ku tun
dig sig kàhi, ma bu-à á shinn
bagadi hi ni tìnn. 21 Mpìr-à
ma tun hing lu Shìdun, ku
tun dig sig kàhi ma Shìdun
àsàin-à ri shi màhàn níng
tìnn. 22 Mpìr-à ma tun hing
waisháu, ku tun síg byar-
à Shìdun ri shi, ku tun sig
shinnwá ma Shìdun tìnn.
23 "Ná wa shwìn, ning
malamká ma Farisawaká,
ning í mpìr agbar dù shinn
big. Ning ri sa fig bu-à
ńsàn ma mpìr bàna. Ning ri

myàng fig ashi mpìrká bàna.
Ning í mpìr gwangga bàna.
Kó áyau buká ning shi sig
ma kàhi kyau dwib níng,
ning ri ya Shìdun kyau zyun,
hár ashìtá ma jì byù. Bu-
à sàn kab sig bàna, aning
zìm Shìdun aning zìm mpìr.
24 Ning í àfauká ri gbar
jàuná big. Ning ri shann
zu kó àgìmbu títi nímá á
zàpìr-à ná wa. Ama ning ri
wa mann kà rakumi zyun-à
ùwài nímá.
25 "Ná wa shwìn, ning
malamká ma Farisawaká,
ning í mpìr agbar dù shinn
big, ning ri tu kyàr íri
kwìb akpaká buná big jwang
jwang. Ama ning ri fim finn-
à mà yau íri jín, bu-à mònn
sig áni bàna, íri bu-à bibai.
26 Wù Farisawa-à níng, wù í
mpìr àfau, á tu kyàr jag ma
finn akpa ḿpyim, í wà á tu
kyàr kwíb-à íni, jirà kwíb-à
aku shi ákyàr tìnn.
27 "Ná wa shwìn, ning
malamká ma Farisawaká,
ning í mpìr agbar dù shinn
big, ning shi sig àràg amirká
big sa samyib sig wà á
myann sìsàn nímá, ama wà
mà yau mònn sig íri akibká
swàr wìr na sig fáin. 28 Ning
shi sig àràg amir káníng.
A zu mpìrká big ri myàng
ning, ning í mpìr ǹsàn, ama
á pìkyinn ná, ning mònn sig
íri bu-à bibai. Ning ri gbar
dù shinn.

Yesu Dang Rag Bá Wa Shwìn
(Luk 11:47-51)

29 "Ná wa shwìn, ning
malamká ma Farisawaká,
ning í mpìr agbar dù shinn
big. Ning ri sa samyib amir
mpìrká rìi dang kyann jir
Shìdun. Ning ri sìnn samyib
amir mpìrká big ri dang
rag í mpìr sìsàn. 30 I wà
ning dang n rag, 'Wàníng
yi má, yi nìm ma shi sig
àràg á zamanu yàkúyí big ni,
yi nìm má gban fig mpìrká
rìi dang kyann jir Shìdun
níng bàna.' 31 Ning má,
ning dang hing ma shinn ná,
ning dang rag, ning í yann
mpìrká rì gban sig mpìrká
zyun-à rìi dang kyann jir
Shìdun níng. 32 To, tàma-à
níng aning sa bànn rìg bu-
à yàkúná big rì sa dà síg
níng. 33 Ning mpìr káníng
ning í bushùwí, ning ri kyab
rag, ná zu áyau kwonn-à
Shìdun má wà níng ni rà?
34 Jir wàníng má swam bi ya
ning mpìrká ri dang kyann
jir Shìdun, ma mpìr yarká,
ma mpìrká zyun-à má tàg
ning bu. Ama ná gban rìg
káhi, ná dab bàg káhi átàm
bín, ná yang káhi ashor mà
tonn bìr kwonn, ná kan dù
káhi á finn swannká ni. 35 Jir
wàníng ná wa shwìn á shinn
mpìr ǹsànká ning gban sig,
bu-à pànn sig daka á shinn ki
Habila hár ki Zakariya wùn
Berikiya zyun-à ning rì gban
sig áyau byar-à big ri twìb
swànn bu mà lu Shìdun.
36 Mì ri dinya ning í jir
àjai, ning mpìrká á zamanu-
à tàma-à níng, Shìdun má
du kà ning shwìn jir ki mpìr
káníng.

Yesu Fig Fig Ajwár Ma

Mpìrká á Urushalima Bàna
(Luk 13:34-35)

37 “Ning mpìrká á Urushalima! Ning mpìrká á Urushalima! Ning gban rìghing mpìrká ri dang kyann jir Shìdun. Ning ta gban rìghing mpìrká Shìdun swam bi sig níng ma abàn. Mì ri zìm ń tonn ning àràg barà kwìnn ri tonn yanká buwá mi ri bir káníng á asàwá ni, ama ning ngàng mì. 38 Luná má kàng kànnfinn. 39 N dinya ning, ná myàng fig rag mì bàna, sái àyúnn-à ma kàng bi hing. Ayúnn-à níng hi, ná dang rag, ‘Mpìr-à ri bi á zìnn Shìdun ni níng, a Shìdun ya ku bu-à ku ri zìm.’ ”

24

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Bá Dab Gbànn Rìg Lu Shìdun
(Mar 13:1-2; Luk 21:5-6)

1 Barà Yesu dù á lu Shìdun ni, mi ri yag kyonnwá, í wà yann sukàwá big bi n tìya ku barà kinn-à á lu Shìdun sàn sig. 2 Ku dinya káníng n rag, “Barà ning ri myàng bu káníng, àyúnn zyun ri bi, bá dab gbànn rìg lu-à hi, kó abàn ńzyun má shi fig á shinn jàuwá zyun ni bàna.”

Yesu Dang Rag Ayúnn Zyun Ri Bi Wà Mpìrká Má Wa Shwìn
(Mar 13:3-13; Luk 21:7-19)

3 Barà Yesu shi sig mà Wùn Mwir Zaitun, sái yann sukàwá big yag mà byarwá ni, n bònn bib ku n rag, “A dinya yi sai-à bu káníng má sa, má sa ákaun rà? Bu-à yá myàng jirà ayi yì àyúnn-à wá kàng bi áni í kai rà? Bu-à yá myàng jirà ayi yì àyúnn-à dunyaru ma nyàan vinn í kai rà?”

4 Sái Yesu tàg big bu, n rag, “Aning pànn shinn ná, kada aning zìm mpìr zyun aku tonn gban ning bàna, 5 jir kai bàna mpìrká nìnànn nímá má bi má rag big bi sig á zìnnmí ni. Bá dang rag big í Almasihu. Bá sa mpìrká nìnànn nímá má nang jànn. 6 Ná fig tai kànn kó áni bidìm pár, ama kada aning gib kyinn bàna, jir kai bàna bu káníng má sa àdòníng, ama sai-à dunyaru má vinn níng màg fig ma bàna. 7 Jànn zyun má nu kànn ma jànn zyun. Kùr zyun má nu kànn ma kùr zyun kó áni bidìm pár á jànn-à ni. Amor má kà á jànn-à ni wàni. Jànn-à á jìnn ni má ning kó byar-à áni bidìm pár. 8 Ama wàníng ri jag má mìr átai.

9 “Sai-à hi, mpìrká má pànn ning, bá ya ning shwìn, hár má gban rìg ning. Mpìrká á jànn-à ni má zib ning á dò jir shinnmí ni. 10 Mpìrká nìnànn nímá má fim rìg gbìbmí. Káhi má kwonn nubá jirà bá ya kà jàubá á vù mpìr azíbká ni. Mpìrká má zib bar dìrbá. 11 A sai-à níng hi, mpìrká nìnànn nímá ká má gim ìnsáng rag big í mpìrká ri dang kyann jir Shìdun níng, bá bi á jànn-à ni, má tonn

gban mpìrká. 12 Bá sa swàb
kà bu-à bibai á jànn-à ni.
Mpìrká nìnànn nímá má
zìm fig jàubá bàna. 13 Ama
mpìr-à ma wim hing kyinn
hár àyúnn-à wà kinn shinn,
Shìdun má pinn zu ku. 14 Bá
dinya mpìrká bidìm pár jir
àjwár á shinnmí ni, jirà abig
fig vinn rìg á jànn-à ni, í wà
dunyaru má vinn.

Bu Azing Má Shi á Lu Shìdun
(Mar 13:14-23; Luk 21:20-24)

15 "Ná myàng bu àzing má
shi á lu Shìdun. Daniel ba
sig jír á shinn bu àzing-à hi.
(Mpìr-à ma ri jangga bu-à mì
ri ba níng, aku yì byann.)
16 A sai-à níng hi, mpìrká
ma shi sig mà yau jànn
Yahudiya, abig shàr yag mà
shinnkwìnnká ni. 17 Mpìr-à
ma shi sig mà shinn tonnwá
ni, aku tìg wann kíni aku
shàr yag, kada aku dang rag,
kwá kà mà finn tonn-à ni,
kwá zìg bu zyun, í wà kwá
shàr yag ni, bàna. 18 Mpìr-
à ma shi sig mà da-à ni,
kada aku dang rag, kwá yag
mà lu-à ni, kwá zìg jà, í
wà kwá shàr yág ni, bàna.
19 Ayúnn-à hi, uwàká shi
sig ma finn, ma ká shi sig
ma yann àjann níng, bá wa
shwìn. 20 Aning vig Shìdun
rag àyúnn-à ná shàr shàu-
à níng, aku shi á yau dí
bàna, aku shi àyúnn Asabar
bàna tìnn. 21 A sai-à hi,
mpìrká má wa shwìn wàni,
írì shwìn-à big taba wa fig
bàna, tun sai-à Shìdun màm
sig dunyaru. Mpìr má wa
jakàng fig rag írì shwìn-à
níng bàna. 22 Wà Shìdun
nìm ma gib màg gban fig su
shwìn-à níng bàna, kó mpìr
ńzyun nìm má wìm zu fig
bàna. Ama kwá gib màg
gban su shwìn-à níng áni á
jir shinn mpìrká ku shig zu
sig, big shi sig á dunyaru.

23 "Wà mpìrká ma dinya
ning rag, aning myàng, mà
Almasihu níng, kada aning
zìm bàna. Kó ba dinya ning
rag, mà ku bó, aning zìm
bàna. Big ri gim ǹsáng.
24 Mpìr agim ǹsángká má
bi, bá rag big í Almasihu,
káhi má dang rag, big í mpìr-
à ri dang kyann jir Shìdun.
Hár bá sa bu mamaki kim
kim, jirà abig gbar nang
jànn mpìrká Shìdun shig zu
sig, wà big nìm má sa sar.
25 N dinya rìghing ning bu
káníng, barà su-à màg fig
ma bàna níng.

26 "Mpìrká ma dinya ning
n ma rag, 'Almasihu shi sig
mà awúnn-à ni,' kada an-
ing yag màhàn bàna. Kó
ba dinya ning ma rag, 'Ku
shi sig mà lu-à ni,' an-
ing zìm bàna, big ri gim
ǹsáng. 27 Aràg barà mpìrká
ri myàng shyù ri zwàm zu
mà waisháu-à ni níng, í barà
bá myàng mì, mì í Wùn Mpìr
Jíkwìnn má kàng bi áni.

28 "Byar-à kiká ma wu na
sig, í byar-à shwibká má
kwonn yag màhàn.

Bu-à Má Sa Ayúnn-à Wùn Mpìr Jíkwìnn Má Kàng Bi

Ani
(Mar 13:24-27; Luk 21:25-28)

29 “Asim shwìn-à mpìrká
má wa níng ni, àyúnn má
sìr rìg fi, sònn-à má mìg
fig bàna. Asuswirká mà
waisháu-à ni má kù wann bi
rìg á jìnn ni. Bu gbamká
shi sig mà wai má ning
dìrbá. 30 I wà mì Wùn Mpìr
Jíkwìnn má wann bi mà
waisháu-à ni. Má kàng bi
ma gbam ùwài nímá kwonn
ma awàimí. Swai mpìrká
bidìm pár bá myàng mì, mì
Wùn Mpìr Jíkwìnn. Bá kig
nàikitáu, má sa bai pìkyinn.
31 Bá winn yur, í wà má
swam yag yann aswamká
bumí big á byar mpìrká á
dunyaru bidìm pár, jirà abig
bar kwonn bi ya mì mpìrká
Shìdun shig zu sig. Bá bar
kwonn bi mpìrká á jànn-à
ni bidìm pár, daka mà mìr
swann hár mà shinn swann.

Tinn Jír á Shinn Bin Ating
(Mar 13:28-31; Luk 21:29-33)

32 “Aning myàng misali á
shinn bin ating. Wà na
myàng bin ating ma ri twìb
jì àpyú, ning yì hing shyù
nyàan kù. 33 To, wàníng
má í àdòníng tìnn, sai-à na
myàng buká ǹ dinya sig ning
níng ma ri sa, aning yì rag
ǹ nyàan kàng bi. 34 Mì
ri dinya ning àjai, mpìrká
tàma-à níng má wu vinn fig
bidìm pár bàna, sái wà buká
ǹ dinya sig ning níng ma
sa rìghing. 35 Waisháu ma
jànn-à á jìnn ni má bab jànn
rìg, ama jírmí má vinn fig
ávinn bàna.

Walai Mpìr-à Yì Ayúnn-à Yesu Má Kàng Bi Ani
(Mar 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)

36 “Walai mpìr-à yì àyúnn-
à Wùn Mpìr Jíkwìnn má
kàng bi áni. Kó yann aswam
Shìdun mà wai má, big yì fig
bàna. Kó mì Wùn Shìdun
má, ǹ yì fig bàna tìnn. Sái
Shìdun Ta-à ku awínwá ni yì
síg nì. 37 Barà rì sa sig á
sai-à Nuhu ri shi sig níng, í
barà má sa áni àyúnn-à Wùn
Mpìr Jíkwìnn má kàng bi á
jànn-à ni. 38 A sai-à zàpìr-
à rì binn fig ma bàna níng,
mpìrká rìi ji, mi ri wa, big
ri zìg uwà mi ri ya ban, hár
bi fòr àyúnn-à Nuhu bi kà á
kòr-à ni. 39 Big yì fig bu-à má
sa bàna, hár sai-à gbànn yor-
à níng bi binn swann yag rìg
big. Wàníng í barà mpìrká
má sa áni, hár àyúnn-à Wùn
Mpìr Jíkwìnn má bi. 40 A sai-
à níng hi, wunù pyànà ma
shi sig ma da-à ni, bá zìg rìg
zyun, má fim zyun. 41 Uwà
pyànà ma ri wau bu, bá
zìg rìg zyun, má fim zyun.
42 Buná, aning pànn shinn
ná, jir kai bàna ning yì fig
sai-à Shinn Luná má kàng bi
á ni bàna. 43 Wa àsàin lu-
à nìm ma yì hing sai-à ajwú
má kà á luwá ni, ku nìm
má shi àzír, má myàng luwá,
jirà ajwú aku kà á luwá ni
bàna. 44 Aning shi àzír, jir
kai bàna Wùn Mpìr Jíkwìnn
má bi á sai-à ning kyab fig
rag má bi bàna.

Tinn Jír á Shinn Fàu-à Ma í Fàu Gwangga
(Luk 12:41-48)

45 “Fàu-à shi sig ma yar,
n shi sig ma gwangga í
wà áni rà? Asàin lu ma
dìg hing fàu-à shi sig ma
gwangga, kwá ya kà luwá
á vù wàníng ni, a wàníng
ya fàuká dà níng buju kó
ákaun. 46 Asàin lu-à ma ya
sig fàuwá swàm, kwa kàng
bi kwa dìg wàníng ma ri sa,
fàu-à hi má fig àjwár. 47 Mì ri
dinya ning jír àjai, kwá sìnn
kà wàníng a wàníng myàng
kwonn ma buká ku shi sig
ma kàhi bidìm pár. 48 Ama
wà fàu-à hi ma í fàu-à bibai,
kwá dang rag, àsàin luwá
má kàng bi fonn fig bàna.
49 Kwá dab jàuwá big fàuká.
Kwá ji má wa, kwá wa pyann
shin ma mpìrká ri wa pyann
shin. 50 Asàin lu fàu-à níng
má kàng bi, fàu-à níng má yì
fig àyúnn-à hi bàna. 51 Asàin
lu-à má yang fàuwá ashor,
hár dìr fàu-à má pòr. Kwá
sìnn kà wàníng á shwìn àràg
barà ku ri sìnn kà mpìrká ri
gbar dù shinn. Wàníng má
kig mínn wàni, má zwàm kà
vù á nginn.

25

Tinn Jír á Shinn Yann Uwà Dwib

1 “A sai-à Shìdun má na
kùrwá áni níng, má shi àràg
barà yann uwà big dwib zìg
pitilaká bubá mi ri yag abig
shà ango. 2 Uwà swana
áyaubá ni shi sig ma yar,
swana bó, í àning. 3 Aning
káníng zìg pitilabá, n pànn
kwonn fig ma byìr á vùbá ni
bàna. 4 Ama uwà yar káníng
pànn kwonn sig ma byìrbá í
zyun á àkwìnn-à ni, kwonn
ma pitilabá. 5 Ango-à hi bi
fonn fig kíni bàna, hár uwà
káníng ri dìm ná, big í na
jànn rìg-à.

6 “Ama áyau fi-à ni, big fig
nài jir bìr mpìrká, mpìrká ri
dang rag ango ri bi, aning
bi shà ku. 7 A byar-à níng
hi, uwà dwib káníng fim zir
n sa samyib pitilabá. 8 Uwà
àning káníng dinya uwà yar
káníng n rag, ‘Aning ya yi
byìr títi, jir kai bàna pitilayí
ri dim.’ 9 Ama uwà yar
káníng dinya kàng big n rag,
‘Má màg fig yi hár ma ning
bàna. Bu-à ná sa bàna, an-
ing yag mà fir ati-à ni aning
wann buná.’ 10 A byar-à
níng hi, big dù jirà abig yag
wann byìr-à hi, sái ango í
bi fòr rìg-à ásimbá ni. Uwà
swanaká dà sig níng, kà yag
sig ma ku, í byar-à mpìrká
kìg dim rìg nu nkyun-à, uwà
swana bi ji buju ban-à ma
ango.

11 “Uwàká zyun-à yag sig
abig wann byìr-à níng, í fòr
bi rìg-à. Big kwìb nu nkyun-
à n rag, ‘Shinn Luyí, Shinn
Luyí, á pù ya yi nu nkyun-
à.’ 12 Ango dinya big n rag,
‘Mì ri dinya ning àjai, ǹ yì
fig ning bàna.’ ”

13 Yesu dinya kinn big
jírwá n rag, “Aning shi àzír,
jir kai bàna ning yì fig
àyúnn-à má kàng bi á dun-
yaru bàna.

Tinn Jír á Shinn Fàu Saraká Big Ya Sig Bài
(Luk 19:11-27)

14 “Byar-à Shìdun má na
kùrwá má shi àràg mpìr-à
yag sig kyìnn, n bar kwonn
bi sig fàuwá big, n ya sig
big bài. 15 Ku ya mpìr
zyun bài dubu swana, zyun
dubu pyànà, zyun bó dìg
dubu zyun. Ku ya kó ni
bar swàmwá. Barà ku ya
vinn rìg káníng àdòníng, ku
í yag rìg-à kyìnn. 16 Fàu-à
big ya sig ku dubu swana-
à níng, yag n dìg swàb kà
dubu swana á shinn-à ni.
17 Mpìr zyun-à big ya sig ku
dubu pyànà níng, dìg swàb
kà dubu pyànà á shinn-à ni.
18 Ama mpìr-à big ya sig ku
bài dubu zyun níng, ku yag
n kab shar n tàm jànn rìg
bài-à àsàin luwá ya sig ku
níng.

19 “Barà shi nonn nonn í
byar-à àsàin lubá kàng bi,
ku yag dìg fàuwá big, n bib
big bu-à big sa sig ma bài-à
ku ya sig big níng. 20 A byar-
à níng hi, fàu-à big ya sig
ku bài dubu swana-à níng
bi, n ya àsàin luwá bu-à ku
dìg swàb kà sig dubu swana.
Ku dinya àsàin luwá n rag,
‘Asàin lumí, à ya sig mì dubu
swana, tàma-à níng bu-à ǹ
dìg swàb kà sig á shinn-à ni
bàna, í dubu swana tìnn.’
21 A byar-à níng hi, àsàin
luwá yan ku n rag, ‘Isoko ma
swàm-à à sa sig, wù í fàu-à
ǹsàn. A sa hing swàm ma
pìkyinn ńzyun ma bài títi-à
ǹ ya sig wù níng. A dìg swàb
kà bi hing bu á shinn-à ni
àràg barà ǹ ya sig wù níng.
Tàma-à níng, má ya wù wà
kab wàrì níng. A bi ayi fig
àjwár ábìr-à ni.’ 22 Zyun-
à big ya sig ku dubu pyànà
níng, kà bi n rag, ‘Asàin
lumí, à ya sig mì bài dubu
pyànà, tàma-à níng bu-à ǹ
dìg swàb kà sig bàna, í dubu
pyànà.’ 23 A byar-à níng hi,
àsàin luwá yan ku n rag,
‘Isoko ma swàm-à à sa sig,
wù í fàu-à ǹsàn. A sa hing
swàm ma pìkyinn ńzyun ma
bài títi-à ǹ ya sig wù níng.
A dìg swàb kà bi hing bu á
shinn-à ni, àràg barà ǹ ya
sig wù níng. Tàma-à níng
ma ya wù wà kab wàrì níng.
A bi ayi fig àjwár ábìr-à ni.’
24 Fàu-à big ya sig ku dubu
zyun-à níng, bi n rag, ‘Asàin
lumí, ǹ yì hing pìkyinnwú
bai. Wù ri binn kwonn buju-
à à tàg fíg nì bàna. Wù ri
zà kwonn yìr bujuká zyun-
à à minn fíg nì bàna. 25 Mì
ri shàr zinnwú, í bu-à sa ǹ
yag n tàm jànn rìg bàiwú
á shar-à ni. Tàma-à níng
á zìg bàiwú.’ 26 A byar-à
níng hi, àsàin luwá dinya ku
n rag, ‘Wù í fàu àbai, wù
í mpìr dìjar. A yì hing, mì
í mpìr pìkyinn àbai, mì ri
binn kwonn buju-à ǹ tàg fíg
nì bàna, mì ri zà kwonn yìr
buju-à ǹ minn fíg nì bàna.
27 Wàníng wù nìm ma zìg
yag rìghing bàimí mà tonn
byar-à big ri sìnn gbam bài,
tàma-à níng barà ǹ kàng
bi sig níng, ǹ nìm má dìg
swàb kà bu zyun á shinn-
à ni. 28 To, aning zìg rìg

bài-à á vùwá ni, aning ya
zyun-à shi sig ma bài dubu
dwib níng. 29 Mpìr-à ma shi
sig ma bu, bá ya swàb kà
ku, kwá dìg swàb kà ùwài
nímá. Ama mpìr-à ma bàna
ma bu, títi zyun-à ku shi sig
ma kàhi níng, bá zìg rìg á
vùwá ni. 30 Aning kan tafinn
yag rìg fàu bibai-à níng mà
byar zufi á byar-à kwá kig
mínn wàni hár kwá zwàm
kà vù á nginn.'

Ayúnn-à Shìdun Má Wà Kwonn Mpìrká

31 "Ayúnn-à Wùn Mpìr
Jíkwìnn má bi áni, kwá bi
àràg í kùr, kwá bi kwonn
ma yann aswamwá big í
zyun. Kwá shi á byar
shu kùrwá ni. 32 Mpìrká
á jànn-à ni bidìm pár má
kwonn bi rìg á pyànnwá
ni. A byar-à hi, kwá
gàfinn mpìr káníng kyau
pyànà àràg barà aza àdùnká
ri kyàb gàfinn àdùnká ma
byínnká. 33 Kwá sìnn kà
àdùnká agunn vìm nuwá ni,
ama kwá sìnn kà byínnká
agunn vìm súrwá ni. 34 A
byar-à hi, kùr-à ma dinya
ká zyun-à shi sig agunn vìm
nuwá ni níng, má rag, 'An-
ing kà bi ning mpìr ǹsànká
bu Tamí, aning bi shi ngàng
á lu-à big sa sìnn ya sig ning,
tun daka sai-à big màm fig
ma dunyaru bàna. 35 Amor
rì gban mì, ning ya mì buju
ǹ ji, ajor zàpìr rì gban mì,
ning ya mì zàpìr ǹ wa, ǹ
rì bi sig kyìnn, ning pag mì
byar ná. 36 N rì kyann dìr
áyonn, ning wìr mì jà, ǹ rì
na sig dor, ning bi myàng
kwonn ma mì í zyun. Big
rì kìg kà sig mì mà tonn
fi-à ni, ning bi bib kà hing
mi.' 37 A byar-à hi, mpìr
ǹsàn káníng má zìm má rag,
'Shinn Luyí, yi myàng sig
wù ákaun, amor rì gban sig
wù hár yi ya wù buju rà?
Ajor zàpìr rì gban sig wù
ákaun, hár yi ya wù zàpìr á
wa rà? 38 A bi sig kyìnn á
byaryí ni ákaun, hár yi pag
wù byar ná rà? A kyann sig
dìr áyonn ákaun, hár yi ya
wù jà rà? 39 Yi myàng wù à
na sig dor ákaun, big kìg sig
wù mà tonn fi-à ni ákaun,
hár yi bi bib kà wù rà?' 40 A
byar-à hi, kùr má rag, 'Mì ri
dinya ning àjai, barà ning sa
ya sig wunzàmí zyun-à títi
buká ǹsàn níng, ning sa ya
sig mì.'

41 "Kwá dinya ká zyun-
à shi sig á vìm súrwá ni
má rag, 'Aning dù á byarmí
ni, ning zyun-à ning í bu
Shìdun bàna níng. Aning
yag kà mà lu pyìr-à big sa
sìnn sig wà má dim fig ádim
bàna, jir shinn Shaitan ma
yann aswamwá big. 42 Amor
rì gban mì, ning ya fig mì
buju ń ji bàna, ajor zàpìr
rì gban mì, ning ya fig mì
zàpìr ń wa bàna. 43 N rì bi
sig kyìnn, ning pag fig mì
byar ná bàna, ǹ rì kyann
dìr áyonn, ning ngàng wà
ná wìr mì jà, ǹ rì na sig
dor, ning ngàng wà ná yag
má bib kà mì, big kìg kà mì
mà tonn fi-à ni, ning ngàng
wà ná yag má bib kà mì.'

44 A byar-à hi, bá dang má
rag, ‘Shinn Luyí, yi myàng
sig wù ákaun, amor rì gban
wù, ajor zàpìr rì gban sig wù
ákaun rà? A bi sig kyìnn
ákaun rà? A kyann sig dìr
áyonn ákaun rà? A na sig
dor ákaun rà? Big kìg kà sig
wù ákaun, wà yi ngàng wù
rà?’ 45 A byar-à hi kwá dang
má rag, ‘Mì ri dinya ning
àjai, barà ning ngàng sig
wunzàmí zyun, n sa ya fig
ku bu ǹsàn bàna níng, ning
ngàng síg mì.’ 46 A byar-à hi,
mpìr káníng, bá tìr yag big
mà lu pyìr-à má dim fig ádim
bàna, ama mpìr ǹsànká bá
dìg yonki zyun-à má vinn fig
ávinn bàna.”

26

Agbamká Kwonn Nu á Shinn Yesu Ni
(Mar 14:1-2; Luk 22:1-2; Yoh 11:45-53)

1 Barà Yesu dang vinn
rìg jírká àdòníng, ku dinya
yann sukàwá big n rag:
2 “Ning yì hing su pyànà
ma wam zu hing, yá ji buju
àyúnn Pìm Wam Zu. Ayúnn-
à níng hi bá zìg mì, mì Wùn
Mpìr Jíkwìnn, bá dab bàg
gbam mì á tàm bín-à ni.”
3 A byar-à níng hi
àgbamká áyau mpìrká ri
twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni ma àgbam mpìrká
kwonn bi sig í byar ńzyun
mà lu Kayafa. Ku í àgbam
áyau mpìrká ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni. 4 Big
shi kwonn, n kwonn nubá
barà bá bònn pànn Yesu má
gban rìg ku. 5 Ama big dang
rag bá pànn sar fig ku á sai-
à bìr mpìrká kwonn shi sig,
mi ri fig àjwár níng bàna, jir
kai bàna kada mpìrká abig
dù ngain.

Big Pàb Yesu Byìr Mà Baitanya
(Mar 14:3-9; Yoh 12:1-8)

6 A sai-à Yesu shi sig mà
Baitanya mà lu Siman mpìr-
à rì shi sig ma dor àkùnn.
7 Uwà zyun bi á byarwá ni
ma wùn àkwìnn byìr zyun-
à ri ning swìnn ǹsàn, byìr-
à hi shi sig ma bài wàni,
ku wìr wann á shinn Yesu
ni á sai-à wàníng ri ji buju.
8 Barà yann sukàwá big
myàng àdòníng, big nànn
rìg àgùnn n rag, “Bu-à sa
uwà-à níng ri sa kìfinn byìr-
à níng í jir kai rà? 9 Byìr-
à níng big nìm ma wann
tafinn ma bài ùwài nímá, n
nìm má zìg bài-à má ya mpìr
ashiká.”
10 Yesu yì rìghing bu-à big
ri dang, sái ku bib big n rag,
“Bu-à sa ning ri sa shi uwà-à
níng í jir kai rà? Bu-à ku sa
sig mì níng, ku sa síg mì bu-
à ǹsàn. 11 Ning ri shi kyann
ma mpìr ashiká í zyun kó
ákaun, ama bigmí, yi ma
ning má shi kyann fíg zyun
bàna. 12 Byìr ǹsàn uwà-à
níng wìr sig mì á dìr-à ni
níng, ku wìr sig mì jirà sai-à
bá jì mì áni. 13 Mì ri dinya
ning àjai, byar-à ba dang
jir àjwár Shìdun kó áni á
dunyaru, bu-à ku sa sig níng
bá dinya mpìrká, mpìrká má
kyab pànn ku áni.”

Big Kwonn Nu Ma Yahuda Jirà Abig Pànn Yesu
(Mar 14:10-11; Luk 22:3-6)

14 Ayau yann sukà Yesu dwib agban pyànà níng, zyun-à big ri bar zìnnwá Yahuda Iskariyoti níng, ku yag mà byar àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, 15 n rag, “Wà ma ya kà hing Yesu á vùná ni, ná ya mì í kai rà?” A byar-à níng hi, big wànn bài azurfa àkunn dìzyun agban dwib n ya ku. 16 I wà ku yàn pyù-à kwá wann tafinn ya big Yesu.

Big Sa Buju Ayúnn Pìm Wam Zu
(Mar 14:12-21; Luk 22:7-13, 21-23; Yoh 13:21-30)

17 Ayúnn wà jijag wà bá ji brodi-à bàna ma yisti níng fòr, sái yann sukàká bi á byar Yesu n bib ku rag, “Wù ri zìm ayi sa buju àyúnn Pìm Wam Zu-à níng áni rà?”

18 Ku rag, “Aning yag mà finn swànn-à ni, ná dìg mpìr zyun màhàn. Aning dinya ku rag, ‘Malam rag, suwá nyàan màg, kwá bi má ji brodi-à bàna ma yisti níng mà luwú ni ma yann sukàwá big.’ ”

19 A byar-à níng hi, yann sukàká yag n sa àràg barà Yesu dinya sig big. Big yag n sa sìnn buju àyúnn Pìm Wam Zu-à níng màhàn.

20 Barà kamzau fòr àdòníng, sái Yesu ma yann sukàwá big dwib agban pyànà níng, shi wann í byar ńzyun n ji buju. 21 Barà big ri ji buju àdòníng, sái Yesu dinya big n rag, “Mì ri dinya ning àjai, mpìr zyun áyauná ni má wann tafinn mì.”

22 Barà big fig àdòníng, pìkyinnbá bai wàni, big bib ku zyun zyun n rag, “Shinn Luyí, kó í mì rà?”

23 Yesu zìm n rag, “Mpìr-à níng hi í mpìr-à ri swab ji kwonn brodi ma mì á tasa-à ni níng, má wann tafinn mì nì. 24 Mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, má wu àràg barà big ba sig á shinnmí ni á jir Shìdun ni rag má wu níng. Ama mpìr-à má wann tafinn Wùn Mpìr Jíkwìnn níng, kwá wa shwìn, má sàn káb nì wà big nìm ma mà fig ku bàna.”

25 Yahuda zyun-à má wann tafinn Yesu níng, bib ku n rag, “Malam, kó í mì rà?”

Sái Yesu rag, “Nn, à dang hing ma nuwú.”

Buju-à Yá Kyab Pànn Kyann Shinn Luyí Ani
(Mar 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

26 Barà big ri ji buju àdòníng, í byar-à Yesu zìg brodi n vig Shìdun, n sa wàníng ísoko, n ngir gàfinn, n ya yann sukàwá big. Ku dinya káníng rag, “Aning zìg ma aning ji, wàníng í dìrmí.”

27 Ku zìg kwài n sa Shìdun ísoko, n ya big n rag, “Ning bidìm pár, aning wa áni. 28 Wàníng í àsàmí zyun-à má kìfinn á dò shinn mpìrká ni nìnànn nímá, jirà Shìdun aku yafa ya big bu pyìrbá, àràg barà ku gib sig nu níng. 29 Mì ri dinya ning, má wa fig

rag zàn inabi-à níng ma ning
bàna, sái àyúnn-à yi ma ning
má wa wà àpyú-à mà byar-à
Tamí ri na kùrwá."
30 A byar-à níng hi big dài
jonn n swam yan Shìdun,
mì yag rìg-à mà Wùn Mwir
Zaitun.

Yesu Rag Bitrus Má Ngàng Ku
(Mar 14:27-31; Luk 22:31-34; Yoh 13:36-38)

31 Yesu dinya big n rag,
"A fi-à níng ni, ning bidìm
pár ná shàr tafinn rìg mì,
jir kai bàna big ba sig á
shinnmí ni á jir Shìdun ni
n rag, 'Shìdun má gban rìg
aza àdùn-à, àdùnká má shàr
yam rìg.' 32 Ama sai-à ma
dù nann zu kàng hing ma
yonki, má yag jág ning nì mà
Galili."
33 Bitrus dinya Yesu n rag,
"Kó wà jàumí big bidìm pár
ma fim rìghing wù, bigmí
má fim fig wù bàna."
34 A byar-à hi Yesu dinya
ku n rag, "Mì ri dinya wù
àjai, á fi-à níng ni, kwìnn má
dab fig ma aku bàna, wá sa
yipyàr kàun sara má rag à yì
fig mì bàna."
35 Bitrus dinya ku n rag,
"Kó wà mpìrká ma rag bá
gban bàg kwonn mì big wù
má, má sa fig yipyàr rag ǹ yì
fig wù bàna."
Yann sukà kádà níng dang
àdòníng tìnn.

Yesu Vig Shìdun Mà Gatsemani
(Mar 14:32-42; Luk 22:39-46)

36 Yesu yag kwonn ma
yann sukàwá big mà byar-
à big ri bar Gatsemani. Ku
dinya big n rag, "Aning shi
wann áyág, má yag màhàn
bó má vig Shìdun." 37 Ku
zìg Bitrus ma yann Zabadi
àkunn pyànà, n yag kwonn
ma big. Pìkyinnwá bai sig
wàni. 38 Ku dinya káníng n
rag, "Pìkyinnmí bai sig wàni,
shi rag má wù wu. Aning
shi áyág, ama aning shi àzír
àràg mì."
39 Ku yag sim mà
pyànn títi, n kànn wann
mùnnpyànnwá á jìnn ni,
n vig Shìdun n rag, "Tamí,
wà má sa, á zìg zu rìg mì
áyau shwìn-à má wa níng ni.
Ama á bàg bu-à á kyinnmí
ni bàna, sai bu-à kyinnwú ri
zìm."
40 Ku kàng bi á byar yann
sukàwá big sara, n dìg big
na jànn rìghing. Sái ku
dinya Bitrus n rag, "Wá shi
fig àzír kó awa ńzyun bàna
rà? 41 Aning shi àzír ma
aning vig Shìdun jirà kada
bu-à bibai aku tonn gban
ning bàna. Pìkyinn ná ri
zìm aning sa bu ǹsàn, ama
gbamná fòr fig bàna."
42 Yesu yag jakàng n vig
Shìdun n rag, "Tamí, wà wa
zìg fig shwìn-à má wa níng
bàna, ǹ zìm hing má wa rag
shwìn-à hi." 43 Ku kàng bi
jakàng n dìg yann sukàwá
big ri na aná, jir kai bàna
zuná ri dìm big.
44 Yesu fim big n kàng yag
jakàng wà wa sara, n vig
Shìdun àràg barà ku nìm

vig sig níng. 45 Ku kàng bi
jakàng á byar yann sukàwá
big n rag, “Hár tàma-à níng
ning ri na aná, mi ri na
ngàng awun ná rà? An-
ing myàng, àyúnn-à màg
rìghing wà bá wann tafinn
mì, mì Wùn Mpìr Jíkwìnn,
bá ya kà mì á vù mpìr bu
pyìrká ni. 46 Aning dù nann
zu, ayi yag ning. Aning
myàng, mpìr-à má ya tafinn
mì níng, ma ku níng.”

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku
(Mar 14:43-50; Luk 22:47-53; Yoh 18:3-12)

47 Barà Yesu ri dang jír
àdòníng, í byar-à Yahuda
mpìr zyun áyau yann sukà
dwib agban pyànà níng, bi
kwonn ma bìr mpìrká. Big
bi kwonn ma kafai ma tun,
jir kai bàna shun àgbamká
ma àgbamká áyau mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni níng, swàm bi
síg big nì. 48 Zyun-à má
ya tafinn Yesu níng, dinya
rìghing mpìrká bu-à kwá sa.
Ku dinya big n rag, “Mpìr-à
na myàng ma kàm pànn ku,
í mpìr-à ná pànn.”

49 Gbìb fig tá bàna, sái
Yahuda yag mà byar Yesu ni
n rag, “Malam, mì ri bib kà
wù.” I byar-à ku kàm pànn
wàníng.

50 Sái Yesu dinya ku n rag,
“Jàumí, á sa bu-à zìg bi sig
wù.”

A byar-à níng hi, mpìr
káníng bi n pànn ku, n zìg
yag rìg ku. 51 Mpìr zyun
áyau mpìrká bu Yesu ni,
gbar wàm zu kafaiwá n kyag
fàu àgbam-à áyau mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni. Ku kyag zu rìg
wàníng sung-à. 52 A byar-
à hi Yesu dinya ku n rag,
“A sìnn kà kàng kafaiwú mà
pyirwá ni, jir kai bàna mpìr-
à ma nu kànn ma kafai, kafai
í bu-à má gban ku. 53 Ning
yì fig wà kó tàma-à níng
ma zìm hing, má vig Tamí,
kwá swam bi ya mì yann
aswamwá mà wai big dubu
nìnànn nímá bàna rà? 54 Wà
ma sa hing àdòníng, bu-à
big ba sig á jir Shìdun ni á
shinnmí ni níng, má shi fig
àràg barà big ba sig níng
bàna.”

55 A byar-à hi Yesu bib bìr
mpìr káníng n rag, “Ning bi
sig ma kafai kwonn ma tun
àjirà aning pànn mì níng,
mì í mpìr ajwú rà? Su
ma su bidìm pár mì ri yag
kyann mà lu Shìdun, mi ri
tàg kyann mpìrká, ama ning
pànn fig mì bàna, 56 ama sái
tàma-à níng, ná pànn mì rà?
Bu káníng bidìm pár sa sig
àjirà bu-à mpìrká rìi dang
kyann jir Shìdun ba sig níng,
aku shi àràg barà big ba sig.”

A byar-à níng hi, yann
sukàwá big bidìm pár shàr n
fim rìg ku, mì yag rìgbá.

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Agbam Jànnká Ni
(Mar 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Yoh 18:13-14, 19-24)

57 Mpìrká zyun-à pànn sig
Yesu níng, zìg yag ku mà lu
Kayafa àgbam áyau mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn

Shìdun, á byar-à malamká
ma àgbamká kwonn shi sig.
58 Ama Bitrus bàg yag ku
ásim pyunn ninonn nímá,
hár mà fir lu àgbam áyau
mpìr-à ri twìb swànn bu. Ku
kà yag n shi wann mà byar-
à asa gadiká shi sig, àjirà
aku myàng vinn rìg bu-à má
sa. 59 Agbamká áyau mpìrká
ri twìb swànn bu káníng,
ma àgbamká zyun-à dà sig
níng, ri yàn kyann mpìrká
zyun-à má gim ǹsáng á
shinn Yesu, àjirà abig gban
rìg ku. 60 Kó barà agim
ǹsángká bi dang jírbá áni
bidìm pár, big dìg fig ku ma
jír àbai zyun bàna. Ama
ásim, mpìr pyànà big bi, 61 n
rag, “Mpìr-à níng dang rag,
ku shi sig ma gbam-à kwá
dab gbànn rìg lu Shìdun, má
mi kàng rìg á su sara.”

62 A byar-à níng hi,
àgbam-à áyau mpìrká ri
twìb swànn bu níng, dù
nann zu á wai n bib Yesu
rag, “A bàna ma jír-à wá
dang á shinn jír-à níng ni rà?
Bu-à mpìr káníng ri dang á
shinnwú ni níng, í kai rà?”
63 Ama Yesu pànn shi rìg
akim. Agbam-à áyau mpìrká
ri twìb swànn bu níng, vig
ku n rag, “N kwonn hing wù
ma Shìdun, á dinya mì àjai,
wù í Almasihu wùn Shìdun
rà?”

64 Yesu zìm ya ku n rag, “A
dang hing ma nuwú. Ama
mì ri dinya ning, àyúnn
zyun ná myàng Wùn Mpìr
Jíkwìnn má shi agunn vìm
nu Shìdun ni, kwá wann bi
áyau akor-à ni mà waisháu-
à ni.”
65 A byar-à níng hi,
àgbam-à níng gbar ka rìg
jàwá n rag, “Mpìr-à níng
dang bai hing zìnn Shìdun.
Bu-à sa yá yàn mpìrká káhi
abig bi dang kàng jír á
shinnwá ni níng, í jir kai rà?
Tàma-à níng, ning fig hing
bu-à ku dang sig. 66 Ning
myàng ashinn?”

Big zìm n rag, “Bu bibai-à
ku sa sig níng fòr hing wà yá
gban ku.”
67 Big tu wìr ku sháng á
mùnnpyànnwá ni, n dab ku
gbàr. Ká dab sig ku níng,
68 dang rag, “A tìya yi mpìr-
à dab sig wù, wà wù ma í
Almasihu.”

Bitrus Ngàng Yesu
(Mar 14:66-72; Luk 22:56-62; Yoh 18:15-18, 25-27)

69 Barà Bitrus shi sig mà
myann, í byar-à wùn uwà
zyun bi á byarwá ni, n rag,
“Wù má, wù nìm shi kwonn
sig ma Yesu mpìr-à á Galili.”
70 Ama ku sa yipyàr á
pyànnbá ni bidìm pár n rag,
“N yì fig bu-à wù ri dang
níng bàna.” 71 A byar-à
níng hi, ku í zu yag rìg-à
mà myann, n sar rìg mà gbà
dán-à ni. Sái wùn uwà zyun
mà lu kùr-à ni bi jakàng, n
myàng ku n dinya mpìrká
rag, “Mpìr-à níng nìm shi
kwonn sig ma Yesu mpìr
Nazarat.”
72 Bitrus sa jakàng yipyàr
n tun ki n rag, ku yì fig mpìr-
à níng bàna.
73 Shi kàng títi nímá,
mpìrká zyun-à sar sig

màhàn níng, kwonn bi á
byar Bitrus n rag, “Ajai, wù í
mpìr zyun á yaubá ni, jir kai
bàna anam jírwú tìya síg yi
ni.”
74 I byar-à Bitrus dang rag,
“N tung hing shinnmí ma
Shìdun, ǹ yì fig mpìr-à ning
ri dang níng bàna.”
Gbìb fig tá bàna, sai kwìnn
dab aku. 75 Sái ku kyab
pànn bu-à Yesu rì dinya sig
ku rag, “Sai-à kwìnn ra aku
dab aku níng, wá sa yipyàr
kàun sara, má rag à yì fig mì
bàna.” A byar-à hi ku zu yag
mà myann, n kig mínn wàni.

27

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna
(Mar 15:1; Luk 23:1-2; Yoh 18:28-32)

1 I pyimbyau yìì nímá,
àgbamká áyau mpìrká ri
twìb swànn bu káníng, ma
àgbamká zyun-à dà sig níng
su kwonn nubá á shinn Yesu,
jirà abig gban ku. 2 Big sìr
ku, n zìg yag ku n ya kà á
vù gwamna. Gwamna-à hi
zìnnwá í Bilatus.

Yahuda Gban Shinnwá
(Swàm Yann 1:18-19)

3 Barà Yahuda mpìr-
à wann tafinn sig Yesu
níng, myàng barà big pànn
rìghing Yesu má gban rìg
wàníng, sái ku myàng bu-à
ku sa sig níng sàn fig bàna.
Ku zìg yag kàng rìg bài
azurfa dìzyun agban dwib-
à níng mà byar àgbamká
áyau mpìrká ri twìb swànn
bu, ma shun àgbamká. 4 Ku
dinya big n rag, “N sa hing
bu pyìr barà ǹ wann tafinn
mpìr-à níng átai, ku sa fig
bu-à bibai bàna níng.”
A byar-à hi, àgbamká
dinya ku n rag, “Bu-à du yi
í kai, wàníng í jírwú.”
5 A byar-à níng hi, ku í
tafinn rìg-à bài-à hi mà lu
Shìdun ni, mi í yag rìgwá,
n yag swànn gban rìg shin-
nwá.
6 Agbamká wun kwonn rìg
bàiká hi n rag, “Wàníng í
bài àsà, barà dokayí dang
sig sàn fig wà ayi sìnn kà
mà lu Shìdun bàna.” 7 Big
kwonn nubá n yag wann
agunn jànn-à mpìrká ri mi
pár áni, àjirà abig jì kyìnnká
màhàn. 8 I bu-à sa big ri bar
byar-à níng hi, jànn àsà hár
tàma-à níng.
9 Bu-à Irimiya, mpìr-à rìi
dang kyann jir Shìdun ba
sig níng, shi hing àjai, ku
ba sig rag, “Big zìg azurfa
dìzyun agban dwib. Wàníng
í bài-à mpìrká á Israila zìm
sig abig wann tafinn ku áni.
10 Big zìg bài-à hi, n wann rìg
agunn jànn-à mpìrká ri mi
par áni, àràg barà Shìdun
dinya sig mì.”

Gwamna Bib Yesu Abib
(Mar 15:2-5; Luk 23:3-5; Yoh 18:33-38)

11 Yesu sar sig á pyànn
gwamna-à ni, gwamna bib
ku n rag, “Wù í kùr Yahu-
dawaká rà?”
Sái Yesu zìm n rag, “Aràg
barà à dang níng.” 12 Shun
àgbamká ma àgbamká ri
twìb swànn bu á pyànn

Shìdun ni, big tìr ya Yesu jír,
ama ku pù fig nuwá bàna.
13 Bilatus bib ku n rag, “A
fig hing barà mpìrká ri dang
jír á shinnwú ni nìnànn
nímá níng kó?”
14 Ama Yesu dinya fig ku
kó jir ńzyun bàna. Sái
gwamna sa mamaki wàni
barà wàníng dang fig jír
bàna níng.

Big Gib Jir Yesu n Rag Bá Gban Ku
(Mar 15:6-15; Luk 23:13-25; Yoh 18:39—19:16)

15 A sai-à mpìrká ma ji
buju àyúnn Pìm Wam Zu,
àyúnn-à níng hi, gwamna
ri zìg zu kyann mpìr zyun
áyau ká big kìg sig mà tonn
fi-à ni, wà zyun-à mpìrká
ma vig hing ku rag aku zìg
zu. 16 A sai-à níng hi mpìr
zyun shi sig mà tonn fi-à ni,
zìnnwá í Barabas. Mpìrká
yì hing wà ku í mpìr bibai.
17 Barà bìr mpìrká kwonn bi
àdòníng, sái Bilatus bib big
n rag, “Ning ri zìm ń fìnn
tafinn í ni rà? N fìnn tafinn
Barabas rà, kó Yesu zyun-à
big ri bar ku Almasihu níng
rà?” 18 Ku yì hing rag í jir
akyib í bu-à sa big ya kà sig
Yesu á vùwá ni.
19 Barà Bilatus shi sig mà
byar kwonn wà àdòníng, sái
wàwá dwim yag adwim n
rag, “A zu rìg á yau mpìr-à
níng ni, ku sa fig bu bibai
bàna, jir kai bàna la-à ǹ la
sig jana-à níng, ǹ wa hing
shwìn wàni á jir shinnwá
ni.”
20 Agbamká áyau mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni ma àgbamká káhi
kar zìng bìr mpìr káníng n
rag, abig vig Bilatus aku fìnn
tafinn Barabas, ma aku gban
rìg Yesu. 21 I byar-à Bilatus
bib big n rag, “Ayau mpìr
pyànà káníng ni, ning ri zìm
ń fìnn tafinn ni rà?”

Big zìm n rag, “Yi ri zìm á
fìnn tafinn Barabas.”

22 Bilatus bib big n rag,
“To, má sáshinn ma Yesu
zyun-à big ri bar ku Al-
masihu níng rà?”

Big bidìm pár big rag, abig
dab bàg gbam ku á tàm bín-
à ni.

23 Sái Bilatus bib big n rag,
“I jir kai rà? Ku sa sig í kai
wà bá dab bàg gbam ku rà?”

A byar-à níng hi, big gbam
nài gbam wàni n rag, “Abig
dab bàg gbam ku.”

24 Barà Bilatus myàng
káníng fig fig jírwá bàna, big
ri gbam íri nài gbam níng,
ku zìg zàpìr n tu rìg vùwá
á pyànnbá ni n rag, “Ki-à
mpìr-à níng má wu níng í
vù jírmí bàna, í vù jírná.”

25 A byar-à hi bìr mpìr
káníng zìm n rag, “Yi zìm
hing kiwá kwá wu níng,
alaki-à aku shi á shinnyí ni,
ma yanká buyí big.”

26 A byar-à hi ku fìnn
tafinn ya big Barabas n du
kà big yang Yesu ashor. Ku
ya kà wàníng á vù sojaká ni,
a káníng dab bàg gbam rìg
wàníng á bín-à ni.

Sojaká Màm Jwann Yesu
(Mar 15:16-20; Yoh 19:2-3)

27 Sojaká bu Bilatus zìg yag
Yesu mà lu gwamna. Bìr so-
jaká bidìm pár kwonn kàng
kwìb sig ku áni. 28 Big wan
zu ku jàwá, n wìr kà ya ku
jà zyun àràg í jà kùr. 29 Big
tànn kwonn àkar sí n wan
kà ku á shinn-à ni, n sìnn kà
ya ku tun agunn vìm nuwá
ni, í wà big bìnn kir wann
á pyànnwá ni, mi ri màm
jwann ku n rag, “Suwú aku
nonn, wù kùr Yahudawaká.”
30 Big tu wìr ku sháng, n zìg
rìg tun-à níng n mìb ku á
shinn-à ni mìb mìb. 31 Barà
big màm jwann kinn rìg ku
àdòníng, big í wan zu kàng
rìg-à jà kùr-à, n wìr kà ya
kàng ku jàwá. A byar-à níng
hi big í zìg yag rìg-à ku, jirà
abig dab bàg gbam ku á bín-
à ni.

Big Dab Bàg Gbam Yesu á Bín
(Mar 15:21-32; Luk 23:26-43; Yoh 19:17-27)

32 Barà big ri zu yag
àdòníng, sái big myàng
mpìr Kurane, zyun-à zìnnwá
í Siman, big sìnn kà ku big
gbam rag aku swann atàm
bín-à bá dab bàg gbam Yesu
áni níng. 33 Big bi fòr mà
byar zyun big ri bar Golgota,
yìr zìnn byar-à níng hi, í
akib shinn. 34 Big ya Yesu
zàn inabi, kwonn ma zàn
àban n rag aku wa. Barà ku
màg màg fig àdòníng, ku í
ngàng rìgwá.
35 Barà big dab bàg rìg ku
mà atàm bín-à ni àdòníng,
big í gàfinn rìg-à jàká buwá
mi ri dab shasha jirà abig
myàng wà kó ni má dab ji.
36 A byar-à níng hi, big shi n
myàng gbam sig ku ma zu.
37 Mà shinnwá ni mà wai,
big ba sìnn sig yìr bu-à sa
big kànn bàg sig ku níng,
n rag, WANING I YESU KUR
YAHUDAWAKÁ. 38 Big dab bàg
gbam kwonn sig ku ma mpìr
ajwú big pyànà, zyun águnn
vìm nuwá ni, zyun bó águnn
vìm súrwá ni.
39 Mpìrká zyun-à ri wam
zu yàr màhàn níng, myàng
Yesu n ning shinnbá n swau
ku shì, 40 n rag, “Awúsharée,
wù zyun-à à dang rag wá
dab gbànn rìg lu Shìdun, má
mi kàng rìg áyau su sara,
to, á zìg zu shinnwú. A tìg
wann bi á bín-à ni, wà wù
ma í wùn Shìdun.”
41 Agbamká áyau mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun, ma malamká, ma
shun àgbamká kàhi, jwann
ku àdòníng tìnn. 42 Big
rag, “Ku zìg zu yì hing
mpìrká káhi, ama ku zìg zu
yì fig shinnwá bàna. Ku
dang rag ku í kùr Israila.
Aku tìg wann bi á bín-à
níng ni ayi myàng, àjirà ayi
bir pìkyinnyí á byarwá ni.
43 Ku ri sìnn kyinnwá á byar
Shìdun, mi ri dinya mpìrká
rag, ku í Wùn Shìdun. Ayi
myàng kó Shìdun hi má zìg
zu ku tàma-à níng, wàníng
ma ri zìm ku.”
44 Mpìr ajwúká big dab
bàg gbam kwonn sig ma ku
níng, swau ku shì àdòníng
tìnn.

Barà Yesu Wu Kiwá
(Mar 15:33-41; Luk 23:44-49; Yoh 19:28-30)

45 Barà àyúnn fòr áyau
shinn, fi í sìr dim gban
rìg-à jànn-à bidìm pár,
hár fòr àsháu sara wà
àkamzau. 46 Barà àsháu
sara sa àdòníng, sái Yesu bar
nài abor n rag, “Eli, Eli, lama
sabatani?” Yìr jír-à níng í
“Shìdunmí, Shìdunmí, bu-à
sa à fim wa mì àdòníng, í jir
kai rà?”

47 Barà mpìrká zyun-à sar
yàr sig màhàn níng fig
àdòníng, big dang rag, “Ku
ri bar Iliya.” 48 Nonn fig
bàna, sái mpìr zyun áyaubá
ni shàr yag, n yag zìg bi soso
n du kà á zàn zyun shi rag í
shin àban, n sìr gbam á bín-
à ni, n ya Yesu a wàníng wa.

49 Mpìrká zyun-à dà sig
níng dang rag, “Ayi shi kim,
ayi myàng wà kó Iliya má bi
má zìg tìg wann ku.”

50 Yesu kig jakàng nài ng-
bam nímá, á byar-à níng hi
ku í wu rìg-à.

51 A sai-à níng hi, jà-à big
gag dim sig nu nkyun lu
Shìdun áni níng, í ki gàfinn
rìg-à byar pyànà, daka mà
wai hár á jìnn ni. Jànn-
à á jìnn ni ning wàni, hár
abànká gbànn kìfinn rìg
byar pyànà pyànà. 52 Shar
kiká pù finn rìg, mpìrká bu
Shìdun nìnànn nímá ká rì
wù sig níng, nann zu kàng
mà yonki. 53 Mpìr káníng
hi, zu bi rìg mà shar ki-à
ni. Asim barà Yesu dù nann
zu mà amir-à ni, big kà yag
mà finn swann kyìkyàr-à ni.
Mpìrká nìnànn nímá myàng
sig big màhàn.

54 Barà àgbam sojaká ma
sojaká zyun-à ri sar myàng
kwonn ma Yesu, myàng
barà jànn-à á jìnn ni ning
àdòníng, ma buká sa sig
níng, big shàr rìg zìnn n rag,
“Ajai, ku í Wùn Shìdun.”

55 Uwàká nìnànn nímá shi
sig màhàn, big sar sig pyunn
ninonn nímá mi ri myàng
bu-à ri sa. Big í àsàinká
bàg bi sig Yesu daka mà
Galili, n sa ya sig ku buju.
56 Ayau uwà káníng hi ni,
zyun í Maryamu Magdaliya,
ma Maryamu na Yakubu ma
Yusufu, ma wà Zabadi.

Barà Big Jì Ki Yesu
(Mar 15:42-47; Luk 23:50-56; Yoh 19:38-42)

57 Barà kamzau sa
àdòníng, sái mpìr bài zyun
bi, ku í mpìr-à mà Arimatiya,
zìnnwá í Yusufu, ku í wùn
sukà Yesu tìnn. 58 Ku yag
fòr mà byar Bilatus ni, n vig
wàníng rag a wàníng ya ku
ki Yesu. A byar-à níng hi,
Bilatus dinya mpìrká buwá
abig ya Yusufu ki-à hi. 59 A
byar-à hi, Yusufu zìg ki-à,
n bing kà á jà àpyú mìmìg
nímá, 60 n sìnn kà mà shar ki
àpyú-à ni, zyun-à ku rì kab
sig mà mìr abàn. I byar-à ku
zìg abàn ùwài nímá, n tidim
nu nkyun amir-à ma kàhi.
61 Maryamu Magdaliya shi
sig màhàn, ma Maryamu
zyun tìnn, big shi sig mi ri
myàng gbam shar ki-à.

Ká Zyun-à Ri Sar Kang Shar Ki-à

62 Ayúnn-à byar kyàr,
àyúnn-à níng hi, í àyúnn

Asabar, àgbamká áyau
mpìrká ri twìb swànn bu
á pyànn Shìdun ni ma
Farisawaká big yag mà
byar Bilatus, 63 n dang rag,
“Agbamyí, yi kyab pànn
hing bu-à mpìr agim ǹsáng-
à níng dang sig sai-à ku
shi sig ma yonki níng. Ku
rag kwá dù nann zu kàng
ma yonki áyau su sara.
64 A sìnn kà mpìrká káhi
abig sar myàng kwonn ma
shar amir-à níng í zyun hár
àyúnn su sara, jirà kada
yann sukàwá big abig yag
ma abig jwi zìg zu ku, ma
abig dinya mpìrká rag ku dù
nann zu rìghing ma yonki.
Wà má àdòníng, ǹsáng-à
wà tàma-à níng, má kab wà
àkwor-à.”
65 Bilatus dinya big n rag,
“Aning zìg mpìr asa gadiká
jirà abig sar myàng kwonn
ma amir-à, àràg barà ning ri
zìm.”
66 Big yag n nà bàg bu
zyun ma abàn-à ni, n sìnn kà
mpìrká ri sar myàng kwonn
ma amir-à hi.

28

Barà Yesu Dù Nann Zu Kàng Big Yonki

(Mar 16:1-10; Luk 24:1-12; Yoh 20:1-10)

1 Ayúnn Ladi í pyimbyau
byar kyàr fig ma bàna,
sái Maryamu Magdaliya ma
Maryamu zyun, big yag abig
myàng amir-à. 2 Gbìb
fig tá bàna, jànn-à í ning
rìg-à, wùn aswam Shìdun
mà wai wann bi n tìr
dù rìg abàn-à níng mà
amir-à ni, n shi wann rìg
áni. 3 Mùnnpyànnwá ri ngìg
kpàin kpàin. Jàwá mìg shi
karr nímá, mi ri ngìg kpàin
kpàin tìnn. 4 Mpìrká zyun-
à ri sar myàng kwonn ma
amir-à níng, barà big myàng
ku àdòníng big shàr zinn.
Dìrbá í zwab rìg-à shi rag big
wu rìghing.

5 A byar-à níng hi, wùn
aswam Shìdun dinya uwà
káníng n rag, “Kada an-
ing shàr zinn bàna, jir kai
bàna ǹ yì hing ning ri yàn
kyann Yesu zyun-à big dab
bàg gbam sig á bín-à ni.
6 Ku bàna áyág, ku dù nann
zu rìghing àràg barà ku
dang sig. Aning bi aning
myàng byar-à big sìnn kà
sig ku. 7 Aning yag kíni
tàma-à níng, aning dinya
yann sukàwá big rag, ku dù
nann zu rìghing ma yonki
mà amir-à ni. Kwá yag jág
big nì mà Galili, í byar-à bá
myàng ku màhàn. Aning
màm jànn bàna.”

8 A byar-à hi uwà káníng
dù rìg kíni mà amir-à ni,
zinn pànn rìg big, ama big
ri fig kwonn ma àjwár á
pìkyinnbá ni ùwài nímá. Big
shàr yag n dinya yann sukà
Yesu.

9 Sái big rag abig myàng
níng, mà Yesu. A byar-à hi
ku bib kà big n rag, “I soko
bigná.” Big bi á byarwá ni,
n bìnn kir wann á pyànnwá
ni n pànn barwá, n wib ku.
10 A byar-à hi Yesu dinya
big n rag, “Kada aning shàr
zinn bàna. Aning yag dinya

wunzàmí big abig yag mà
Galili, í byar-à bá myàng mì
màhàn.”

Sojaká Gim Nsáng Rag Big Jwi Rìghing Ki Yesu

11 Barà uwà káníng yag
rìg kyonnbá àdòníng, sái
sojaká káhi áyau ká ri sar
kang amir-à níng, kàng
yag mà finn swann-à ni,
n dinya vinn rìg àgbamká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni bar buká sa sig.
12 A byar-à hi àgbamká ri
twìb swànn bu-à níng bar
kwonn àgbamká káhi, big
shi kwonn, n kwonn nubá
n ya sojaká bài ùwài nímá,
13 n dinya big n rag, “Aning
dang rag yann sukàwá big bi
á fi-à ni, n jwi rìghing ki-à á
sai-à ning ri na aná. 14 Wà
gwamna ma fig hing jír-à
níng, yi má, ya sar gbam á
shinn ná ni, jirà kada aning
kà á jír bàna.”
15 A byar-à níng hi soja
káníng zìg bài-à, n sa àràg
barà àgbamká dinya sig big.
Jír-à àgbamká dinya sig so-
jaká rag abig dang rag yann
sukàká jwi rìghing ki Yesu
níng, kyann kàng kwìb gban
rìghing jànn Yahudawaká
bidìm pár hár àràg tàma-à
níng.

Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Ni

(Mar 16:14-18; Luk 24:36-49; Yoh 20:19-23; Swàm Yann 1:6-8)

16 Yann sukàká dwib ag-
ban zyun-à níng, yag rìg mà
Galili mà wùn mwír-à ni,
byar-à Yesu dinya sig big rag
abig yag níng. 17 Barà big
myàng ku àdòníng, big wib
ku. Ama áyaubá ni, káhi
bir fig pìkyinnbá rag í Yesu
bàna. 18 A byar-à hi Yesu bi
yàr á byarbá ni n rag, “Big
ya rìghing mì gbam kó kai
bidìm pár mà wai, ma wà á
jìnn ni. 19 Jir wàníng, aning
yag mà byar mpìrká kó áni
bidìm pár, aning dinya big
jir Shìdun, aning sa abig
kàng yann sukàmí big, ma
aning wau big dìr batisma
á zìnn Ta, ma Wùnwá, ma
Awun Kyìkyàr. 20 Aning tàg
big, abig wib buká ǹ dinya
sig ning, mì má, má shi
kyann ma ning kó ákaun
bidìm pár hár àyúnn-à dun-
yaru má vinn.”

Jir Ajwár Zyun-à MARKUS Ba Sig

Markus ba sig jír-à níng rag í jir àjwár á shinn Yesu Kristi ni, zyun-à í wùn Shìdun. Tarkada-à Markus ba sig níng ri tàg yi rag Yesu í mpìr-à shi sig ma gbam ùwài. Ku í mpìr ùwài. Ku shi sig ma gbam á shinn dor, ma wàuká ma wàu-à ri gbar, ma shyù. Tarkada-à Markus ba sig níng ri dinya yi jír á shinn bu mamakiká Yesu sa sig. Tarkada-à hi ri dang jír á shinn barà big wà Yesu kwonn á gbìb-à sàn fig bàna, ma barà big dab bàg gbam ku, ma barà ku dù nann zu kàng ma yonki.

Jir Shìdun Zyun-à Yohanna Asàin Batisma Dang Sig

(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Yoh 1:19-28)

1 Wàníng í jír-à ǹsàn í tai Yesu Kristi, wùn Shìdun.
2 Jír-à níng shi sig àràg barà Ishaya mpìr-à rìi dang kyann jir Shìdun ba sig rag,

“Wùnmí, má swam yag wùn
aswammí zyun má kà
jag wù á pyànn í ni,
jirà aku wàu kyàr ya wù
gbìb-à wá bàg áni.

3 Mpìr zyun-à má swam yag
ku níng, ku shi sig mà
awúnn-à ni,
ku ri dinya mpìrká jírmí rag,
‘Aning wàu kyàr gbìb-à
Shinn Luyí má bàg
áni.
Byar-à gbìb-à gor sig níng,
aning wàu lab finn
yag rìg mà pyànn.’ ”

4 Jír-à níng Shìdun ri dang Yohanna zyun-à bi mi ri wau mpìrká dìr batisma mà awúnn-à ni. Ku ri dinya mpìrká rag abig fim bu pyìr sa, ma abig wau dìr batisma, jirà a Shìdun yafa ya big bu pyìrbá. 5 I byar-à mpìrká nìnànn nímá í bi-à á byarwá ni. Mpìrká á jànn Yahudiya ma mpìrká á finn swann Urushalima big nìnànn nímá, big bi á byar Yohanna ni. Big bi, n dang bu pyìrbá big sa sig. Yohanna wau big dìr batisma á finn Ning Urdun.

6 Yohanna wìr sig jà zyun-à big zwàu sig ma wai rakumi. Ku sìr gbam sig agau mìrwá big wau. Bu-juwá í àtìbàin ma dain. 7 Ku dinya mpìrká rag, “Mpìr zyun má bi ásimmí ni. Mpìr-à hi kab síg mì nì. N fòr fig wà má kir wann, má fìnn jùr tabarwá bàna. 8 Bumí mì ri wau ning dìr batisma ma zàpìr. Ama buwá kwá wau ning dìr batisma ma Awun Shìdun.”

Yohanna Wau Yesu Dìr Batisma

(Mat 3:13—4:11; Luk 3:21-22; 4:1-13; Yoh 1:31-34)

9 A sai-à níng hi, Yesu dù mà Nazarat lu zyun á jànn Galili, n bi fòr á byar Yohanna. Wàníng wau ku dìr batisma á Ning Urdun.

10 Barà ku ri nann zu bi mà
zàpìr-à ni, í byar-à ku myàng
waisháu-à í pù gàfinn-à sa
hauu, Awun Shìdun wann bi
àràg í àlàb áshinnwá ni. 11 I
byar-à big fig nài jír wann bi
mà waisháu-à ni, n rag, “Wù
í wùn azìmmí, pìkyinnmí ri
fig àjwárwú wàni.”
12 Gbìb fig tá bàna, Awun
Shìdun zìg yag rìg ku mà
awúnn-à ni. 13 Su dìpyànà
ku shi màhàn, ku ma wi
awúnnká í zyun. Shai-
tan màg màg fig ku jirà
aku sa bu-à bibai. Yann
aswamká bu Shìdun bi n
myàng kwonn ma ku í zyun.

Yesu Bar Mpìr Agban Jái Big Yina Abig Shi Yann Sukàwá Big
(Mat 4:12-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)

14 Sai-à big kìg kà rìghing
Yohanna mà tonn fi-à ni,
Yesu dù n yag mà jànn Galili,
n kyann mi ri dang jir àjwár
bu Shìdun màhàn. 15 Ku
dinya mpìrká rag, “Tàma-à
níng su-à màg rìghing wà
Shìdun má na kùrwá. Ning
mpìrká, aning dà finn rìg bu
pyìr sa, aning bir pìkyinn á
jir àjwár bu Shìdun ni.”
16 Barà Yesu yag á nu
Ayunn Galili, ku myàng
mpìr pyànà ri vinn birgi á
zàpìr-à hi ni, jir kai bàna big
í mpìr apànn jái big. Mpìr
pyànà káníng, zyun zìnnwá
í Siman, ma wunzàwá zyun
zìnnwá í Andarawus. 17 I
byar-à Yesu dinya big rag,
“Aning bàg bi mì. Barà
ning ri pànn jái níng, má
tàg ning barà ná pànn zìg
bi rag mpìrká á byarmí ni.”
18 A byar-à níng hi gbìb fig tá
bàna, big dà finn rìg birgibá
níng, n bàg yag rìg ku.
19 Ku yag mà pyànn títi
nímá, í byar-à ku dìg mpìr
pyànà, big shi sig á finn
kòrbá ni. Big ri sa samyib
birgibá. Mpìr pyànà káníng,
í Yakubu ma wunzàwá
Yohanna. Tabá í Zabadi.
20 Yesu myàng big n bar big
n dang rag, abig bàg ku. Big
dù dà fim rìg tabá á finn kòr-
à ni, ma mpìrká ri sa swàm
ma ku, n bàg Yesu.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Zyun-à Wàu Dab Sig
(Luk 4:31-37)

21 Big yag fòr á finn
swann Kafarnahum. Ayúnn
Asabar Yesu yag mà tonn
bìr kwonn Yahudawaká ni,
mi ri tàg mpìrká jir Shìdun.
22 Mpìrká fig sig bu-à ku tàg
sig níng big sa mamaki, jir
kai bàna bu tàgwá shi sig
ma gbam, shi fig àràg bu tàg
malamká bigbá bàna.
23 Barà ku ri tàg big jír
àdòníng, í byar-à mpìr zyun
wàu dab sig ku, ku dù nann
zu mà tonn bìr kwonn-à ni,
n dinya Yesu jír big gbam n
rag, 24 “Yesu mpìr Nazarat,
bu-à dù wù ma yi í kai
rà? A bi síg jirà á gban
rìg yi rà? N yì hing wù,
wù í mpìr pìkyinn-à kyìkyàr
zyun-à Shìdun dwim bi sig
níng.”
25 Yesu dinya wàu-à níng
hi n rag, “A mib nuwú, á zu
bi á dìr mpìr-à níng ni.”

26 I byar-à wàu-à níng
gbar ning dìr mpìr-à níng, n
yan nài yán ngbam nímá, í
wà n zu rìg á dìr mpìr-à hi
ni. 27 Barà mpìrká myàng
bu-à Yesu sa sig níng, big
bidìm pár big sa mamaki n
bib bar dìrbá rag, “Bu-à ku
sa sig níng, í kai rà? Ku shi
sig ma gbam hár ku ri dang
wàuká ri wib jírwá. Jana-à
níng yi myàng hing bu tàg
àpyú.”
28 A byar-à níng hi kinn
fig su bàna, tai Yesu kyann
kàng kwìb gban rìg jànn
Galili.

Yesu Dàb Gbam Mpìrká Nìnànn Nímá
(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)

29 Yesu zu á tonn bìr
kwonn-à ni n yag mà lu
Siman ma Andarawus. Ku
ma Yakubu ma Yohanna big
yag síg zyun. 30 Na wà
Siman na sig dor awàu. Barà
Yesu fòr màhàn àdòníng, big
dinya ku. 31 A byar-à níng
hi, ku dù, n yag mà byar
wàníng ni, n pànn wàníng á
vù n gbar dù nann wàníng
á wai. Awàu-à dà finn rìg
wàníng. Wàníng dù nann
zu n sa ya big buju.
32 Barà kamzau fòr,
àyúnn-à kà rìghing, í byar-
à mpìrká ya bi Yesu mpìr
dorká, ma mpìrká wàu dab
sig big níng. 33 Mpìrká mà
finn swann-à ni bidìm pár
bi sar sig á nu nkyun-à ni,
mi ri myàng kà yag. 34 I
byar-à Yesu dàb gbam mpìr
dor nìnànn nímá, mpìrká
dor kim kim. Ku kan zu
rìg wàuká á dìr mpìrká ni
nìnànn nímá. Ku kan dim
big rag abig dang jír bàna,
jir kai bàna big yì rìghing
ku.

Yesu Dang Kyann Jir Shìdun á Jànn Galili
(Luk 4:42-44)

35 I pyimbyau yìì nímá,
Yesu zu á lu-à ni n yag mà
byar-à mpìr bàna màhàn, n
vig Shìdun. 36 Siman ma
jàuwá big dù n yag yàn
kyann ku. 37 Big yag dìg ku n
dinya ku rag, “Mpìrká bidìm
pár ri bib yàn kyann wù.”
38 Ama ku dinya káníng
n rag, “Ayi yag mà pyànn,
ayi yag mà kauyeká shi kàng
kwìb sig áyag, jirà ń dinya
mpìrká jir Shìdun, jir kai
bàna í bu-à zìg bi sig mì.”
39 I byar-à ku dù n kyann
yà zu rìg jànn Galili kó áni
bidìm pár. Ku ri kà tonn bìr
kwonnká bigbá mi ri dang
jir Shìdun, mi ri kan zu wàu
á dìr mpìrká ni.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dor Akùnn
(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)

40 Mpìr àkùnn zyun bi á
byar Yesu ni n bìnn kir wann
n vig ku rag, “Wà wa zìm
hing, à shi sig ma gbam-à wá
dàb gbam mì.”
41 Yesu fig àdòníng, ku
myàng ashi wàníng, ku du
yag vùwá n pànn wàníng vù
á dìr, n rag, “N zìm hing, á
gbam á dorwú ni.” 42 Gbìb
fig tá bàna, dor àkùnn-à í
dà finn rìg-à ku, dìrwá í
gbam rìg-à. 43 I byar-à Yesu
twìb ku byur n rag, “A yag,
44 kada á dinya mpìr bu-à ǹ

sa sig wù níng bàna, á yag
mà lu Shìdun ni, á yag tìya
àgbam-à ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni dìrwú, ma
á ya bu màhàn, àràg barà
doka Musa dang sig, jirà a
mpìrká myàng barà à gbam
rìghing níng."
45 Ama mpìr-à níng yag mi
ri dang kyann jír-à hi, hár bi
sa Yesu zu fig rag áyau bìr-
à ni bàna. Ku í shi rìgwá
á myann mà byar-à lu bàna
màhàn. Mpìrká bi sig kó áni
bidìm pár big ri bi á byarwá
ni.

2

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Dìrwá Wu Tag Sig
(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

1 Na su pyànà, í byar-à
Yesu dù n kàng bi á Ka-
farnahum. Mpìrká fig ku
shi sig mà lu-à ni. 2 Bìr
mpìrká nìnànn nímá kwonn
bi á byarwá ni hár kó byar
zyun shwìyí nímá dà fig á
finn lu-à ni bàna, hár á
pyànn nu nkyun-à ni bidìm
pár. I byar-à ku dinya big
jir Shìdun. 3 I byar-à mpìr
yina swann ya bi ku mpìr-à
dìrwá wu tàg rìghing. 4 Big
bi myàng bìr mpìrká shi
kidim rìghing gbìb-à bá kà
yag á byar Yesu ni. I byar-
à big zìg mpìr dor-à níng,
n swann nann zu yag ku
mà shinn tonn-à ni mà wai,
n sa pòr pùr á byar-à Yesu
shi sig, n du kà wann bi
mpìr dor-à níng màhàn, ku
na sig á syu-à ni. 5 Barà
Yesu myàng mpìr káníng hi
bir hing pìkyinn á byarwá ni
níng, í byar-à ku dang rag,
"Wùnmí, ǹ yafa ya rìghing
wù bu pyìrwú."
6 Malamká ri tàg jir
Shìdun níng, káhi shi sig
màhàn. Big kyab á kyinnbá
ni n rag, 7 "Gborororo!
Sáshinn mpìr-à níng ri dang
àdòníng rà? Ku ri swau
Shìdun. Mpìr-à má yafa ya
mpìr bu pyìrwá bàna, sái
Shìdun."
8 Yesu yì rìghing bu-à big
ri kyab á kyinnbá ni. I
byar-à ku bib big rag, "Bu-
à sa ning ri kyab jír-à níng
àdòníng, í jir kai rà? 9 Wà
ma dinya mpìr dìr wu titag-à
níng rag, 'N yafa ya rìghing
wù bu pyìrwú,' ma wà ma
dang rag, 'A dù nann zu
ma á pìnn syuwú, á kyann
kyonn,' í wà áni fonn kab síg
nì rà? 10 Ama má tìya ning
rag mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, ǹ
shi sig ma gbam á dunyaru
barà má yafa ya mpìr bu
pyìrwá." I byar-à ku dinya
mpìr dìr wu titag-à níng rag,
11 "A dù nann zu, á pìnn
syuwú ma á kàng yag mà
luwú ni."
12 Big ri myàng, big rag
abig myàng níng, wàníng
dù nann zu sa pyar, n pìnn
syuwá mì yag rìg-à. I byar-
à mpìr káníng swam yan
Shìdun n dang rag, "Kai, bu-
à yi myàng sig níng, yi taba
myàng fig swai bu-à níng
bàna." Big bidìm pár, big sa
gban rìg mamaki.

Yesu Bar Lawi a Wàníng

Shi Wùn Sukàwá
(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

13 Yesu dù á finn lu-à ni n
yag jakàng mà Ayunn Galili.
Ku shi sig mà nu zàpìr-à
ni, í byar-à bìr mpìrká yag
dìg ku màhàn. Ku ri tàg
big jir Shìdun. 14 I byar-
à ku dù màhàn, mi ri yag
mà pyànn. Ku yag dìg mpìr
azìg bài jànn zyun shi sig mà
nu swàmwá ni. Zìnn mpìr-
à níng í Lawi í wùn Halfa.
Yesu myàng ku n dinya ku
rag, "A bàg mì." Lawi dù n
bàg ku.
15 Wàníng zìg yag ku mà
luwá ni. Ku ma yann
sukàwá big shi mi ri ji buju
màhàn. Mpìrká ri zìg bài
jànn ma mpìr bu pyìrká, big
shi sig màhàn, mi ri ji tìnn.
Shinnbá big nìnànn nímá
big ri bàg Yesu. 16 Barà big
ri ji buju, í byar-à malamká
káhi áyau Farisawaká ni
myàng àdòníng, n bib yann
sukàwá big rag, "Bu-à sa ku
ri ji kwonn buju ma mpìr
azìg bài jànnká ma mpìr bu
pyìrká í jir kai rà?"
17 Yesu fig barà big ri bib
jírbá àdòníng, í byar-à ku
dinya big rag, "Mpìr-à shi sig
ma gbam dìr, ku ri yàn fig
adàb dor bàna, sái mpìr-à
dìrwá ma ri wúwa, í mpìr-
à ri yàn kyann adàb dor. N
bi sig á dunyaru jirà ń bar
mpìr bu pyìrká. N bi fíg á
byar mpìrká ri kyab rag big
í mpìr sìsàn níng bàna."

Big Bib Yesu Abib á Shinn Nu Sìnn
(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

18 Su zyun yann sukàká bu
Yohanna ma Farisawaká ri
sìnn nu. I byar-à mpìrká
káhi bi á byar Yesu ni, n
bib ku rag, "Yann sukàká bu
Yohanna ma bu Farisawaká
ri sìnn nu, bu-à sa yann
sukàká buwú ri sìnn fig nu
bàna í jir kai rà?"
19 Yesu bib big rag,
"Ayúnn-à mpìr zyun ma sìr
ban, jàuwá big má sìnn nu
rà? Ai bàna. A sai-à àsàin-à
zìg sig uwà-à níng ma shi sig
áni, big ri sìnn fig nu bàna.
20 Ama àyúnn zyun ki ma
zìg rìghing wunù-à níng,
àyúnn-à níng hi, jàuwá big
má sìnn nu.
21 "Mpìr má zìg fig jà àpyú
má kwìb bàg kwonn fig ma
jà àkor bàna. Mpìr ma kwìb
bàg kwonn hing jà àpyú ma
jà àkor, àkor-à má ka zu rìg,
má ka bai kab wàrì. 22 Mpìr
má wìr kà fig zàn inabi àpyú
á wau àkor bàna. Wà mpìr
ma wìr kà hing zàn inabi
àpyú á wau àkor, zàn-à má
lib ka rìg wau-à, zàn inabi-à
ma wau-à bidìm pár má bai
rìg. Zàn inabi àpyú sái big
wìr kà á wau àpyú."

Big Bib Yesu Jír á Shinn Swàm Ayúnn Asabar
(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

23 Ayúnn su zyun í àyúnn
Asabar, Yesu ma yann
sukàwá big ri wam zu yag
á da zyun ni. I byar-à
yann sukàká gbar kab zu yìr
jímyànn n zwam. 24 I byar-
à mpìr Farisawaká bib Yesu
rag, "Bu-à sa yann sukàwú
big ri sa bu-à á dokayí ni sàn

fig wà abig sa àyúnn Asabar
bàna, í jir kai rà?”
25 I byar-à Yesu bib big n
rag, “Asái ning jangga fig bu-
à Dawuda rì sa sig bàna rà?
Ku fig amor ma mpìrká ku
ma káníng ri yag kyìnn í
zyun. 26 Ku kà yag mà lu
Shìdun ni, á sai-à Abiyata í
àgbam áyau mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun
ni, n zìg brodi-à big wib sig
Shìdun ma kàhi níng, n ji n
ya mpìrká buwá a káníng ji
tìnn, wà zyun-à sàn fig wà
abig ji bàna, sái àgbamká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni níng má ji í ni.
Ama big ji rìghing.”
27 I byar-à ku dinya big rag,
“Shìdun màm fíg mpìr dò
shinn àyúnn Asabar bàna,
ku sìnn sig àyúnn-à hi dò
shinn mpìr. 28 Mì Wùn Mpìr
Jíkwìnn, ǹ shi sig ma gbam
barà má dang bu-à mpìr má
sa àyúnn Asabar.”

3

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Vùwá Wu Tag Sig
(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

1 I byar-à Yesu dù n kà yag
kàng mà tonn bìr kwonn-à
ni. Ku yag dìg mpìr zyun
vù wàníng wu tag rìghing.
2 Mpìrká káhi shi sig màhàn,
mi ri wonn myàng Yesu kó
wàníng má dàb gbam mpìr
dor-à níng àyúnn Asabar,
jirà abig dìg gbìb-à bá dang
bai ku. 3 I byar-à Yesu dang
jír ma mpìr-à vù-à wu tag sig
níng, n rag, “A zu bi á sar á
pyànn áyág.” Mpìr-à níng í
zu bi-à. 4 I byar-à Yesu bib
mpìrká ri myàng ku níng n
rag, “Bu-à doka dang sig í kai
rà? Sàn sig àyúnn Asabar
abig sa bu-à ǹsàn rà, kó bu-
à bibai rà? Abig dàb wìm
mpìr rà, kó abig fim mpìr
aku wu rà?”
Big pù fig nu bàna. 5 Ku
myàng káníng pìkyinnwá
bi wa ku jir sung gbam
káníng. Ku myàng káníng
ma àgùnn, í wà n dinya
mpìr-à níng rag, a wàníng
gbar lafinn vù wàníng.
Barà wàníng gbar lafinn vù
wàníng àdòníng, í nànn-à
hi vù wàníng í gbam rìg-
à. 6 I byar-à Farisawaká dù
màhàn n yag dìg mpìrká bu
kùr Hirudus, n su kwonn nu
ma káníng jirà abig gban rìg
Yesu.

Bìr Mpìrká Nìnànn Nímá Bàg Yag Yesu

7 Yesu ma yann sukàwá
big dù n yag mà nu ayunn-à
ni. Mpìrká nìnànn nímá bàg
yag ku. Mpìrká á jànn Galili,
ma mpìrká á jànn Yahudiya,
8 ma ká á Urushalima, ma
ká á jànn Idumiya, ma ká
mà Ning Urdun mà jann, ma
ká mà finn swann Taya ma
Sidon. Káníng bidìm pár big
fig tai buká ku ri sa níng,
big bi á byarwá ni. 9 Bìr
mpìrká bi kwonn shi kàng
kwìb ku áni hár shi àràg bá
tib gban ku atib gban. I byar-
à ku dinya yann sukàwá big
rag abig zìg bi kòr-à kwá
kà áni. 10 Bu-à sa níng, ku
dàb gbam sig mpìr nìnànn
nímá, í bu-à sa mpìr dorká

yag sim mà byarwá ni, jirà
abig tib vù á dìrwá ni jirà
abig gbam. 11 Wàuká dab
sig mpìrká níng, sai-à ba
myàng hing ku, big ri kù
wann á pyànnwá ni, mi ri
yan yán, mi ri dang rag, "Wù
í Wùn Shìdun."
12 Ama ku yan ta káníng
ma gbam rag, kada abig
dinya mpìrká bàna.

Yesu Shig Zu Yann Aswamwá Big Dwib Agban Pyànà
(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

13 Yesu dù n yag mà wùn
mwír zyun, ku bar mpìrká
ku ri zìm káníng. 14 Ku
bi shig zu mpìr dwib agban
pyànà, aku káníng kyann
zyun, aku swam yag káníng
aswam, a káníng yag dang
kyann jir Shìdun. 15 Ku ya
káníng gbam abig kan zu
wàu á dìr mpìr.

16 Wàníng í zìnn mpìr
dwib agban pyànàká ku
shig zu sig níng. Zyun
zìnnwá í Siman, í wà Yesu
vim bìr zìnnwá àpyú big
bar ku Bitrus. 17 I byar-
à mpìr pyànà, Yakubu ma
wunzàwá Yohanna, big í
yann Zabadi. Ku bar káníng
zìnnbá Buwanarjis. Yìr
zìnnbá níng, í yann shyù
dìng. 18 Kádà níng í An-
darawus, ma Filibus, ma
Bartalamawas, ma Matiyu,
ma Toma, ma Yakubu wùn
Halfa, ma Tadawas, ma
Siman Zaloti, 19 ma Yahuda
Iskariyoti àsàin-à ya tafinn
sig ku níng.

Yesu Ma Kùr Wàuká
(Mat 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)

20 Ku dù n kàng yag mà
lu-à ni. Bìr mpìrká kwonn
bi kàng á byarwá ni, hár sa
ku ma yann sukàká buwá
dìg fig pyù barà bá ji buju
bàna. 21 Barà yiwaiwá big
fig àdòníng, big bi n rag
bá myàng kwonn ma ku, jir
kai bàna mpìrká ri dang rag,
"Kwá shàr ìnsáng."
22 Malamká ká bi sig
mà Urushalima níng, big
myàng àdòníng, n dang rag,
"Wàuká ku ri zìg zu á dìr
mpìrká ni níng, ku dìg sig
gbamwá á byar Baalzabul
kùr wàuká, jir kai bàna
wàníng shi sig á pìkyinnwá
ni."
23 I byar-à Yesu bar bi
mpìr káníng n bib big rag,
"Sáshinn Shaitan má kan
Shaitan rà? 24 Finn jànn
zyun-à ma gàfinn hing kyau
pyànà, ma ri gbìb shùr, finn
jànn-à hi má nonn fig bàna.
25 Finn lu-à ma gàfinn hing
pyànà, finn lu-à hi má shi
fig bàna. 26 Wàníng í barà
shi sig áni tìnn, Shaitan ma
gàfinn hing pyànà ma ri
gbìb shùr, kwá shi fig bàna.
Gbamwá má jànn kà rìg.
27 "Walai mpìr-à má kà mà
lu mpìr-à shi sig ma gbam
má jwi wàníng ajwú, sái wà
kwa sìr gbam hing wàníng, í
wà kwá kà yag má jwi bu.
28 "Mì ri dinya ning àjai,
kó írì bu pyìr-à wà áni bidìm
pár, ma bu-à bibaiká mpìr ri
dang, Shìdun má yafa ya ku.
29 Ama mpìr-à ma dang jír

àbai á shinn Awun Shìdun,
Shìdun má yafa ya fig ku
bàna hár kinn kinn, jir kai
bàna ku sa sig bu pyìr zyun-
à kinn kinn." 30 Bu-à sa Yesu
dang àdòníng, í jirà mpìrká
dang rag, ku ri sa swàm ma
gbam wàu.

Na Yesu Ma Wunzàwá Big
(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

31 I byar-à na Yesu ma
wunzàwá big bi n sar sig
mà myann n swam kà yag
aswam rag aku bi. 32 Bìr
mpìrká shi kàng kwìb sig
ku áni, í byar-à big dinya
ku rag, "Nàwú ma wunzàwú
big shi sig mà myann, big
rag, á yag."
33 Yesu zìm n rag, "Má
tìya ning mpìr zyun-à í nàmí
big wunzàmí big." 34 I wà
ku myàng mpìrká shi kàng
kwìb sig ku áni níng n rag,
"Káníng í nàmí ma wunzàmí
big. 35 Mpìr-à ma ri sa bu-à
Shìdun ri zìm, ku í nàmí ma
wunzàmí ma ajunwàmí."

4

Tinn Jír á Shinn Mpìr-à Yag Minn Sig Za Mà Da
(Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)

1 Yesu dù n yag mà nu
ayunn-à ni, n shi mi ri tàg
mpìrká bu màhàn. Bìr
mpìrká kwonn kàng kwìb
sig ku áni, big nànn kab
gbam. I byar-à ku dù n kà
á kòr-à ni. Ku shi sig á finn
kòr-à ni, bìr mpìrká sar sig á
nu gàin-à ni. 2 Ku dinya mpìr
káníng jírká nìnànn nímá
ma tinn jír. Ayau bu-à ku tàg
big ku rag,
3 "Aning fig jírmí. Mpìr
zyun yag sig mà dawá ni jirà
aku minn za. 4 Barà ku ri
minn za àdòníng, káhi ta kù
wann á gbìb-à ni, ayinnbuká
bi mì wun ji rìg-à. 5 Swaiká
káhi ta kù wann sig á jànn
abàn-à ni. Jànn-à yan sig á
shinn abàn-à hi ni títi nímá.
A byar-à níng, nonn fig bàna
za-à í nga nann zu rìg-à kíni,
jir kai bàna jànn-à hi zwàun
fig bàna. 6 Barà àyúnn-à
nann zu n fàn wann áni
àdòníng, jìká í wim wu rìg-
à, jir kai bàna adinnká kà
zwàun fig bàna. 7 Swaiká
káhi ta kù kà sig áyau sí, síká
hi wài nann zu, n bim nann
zu rìg á shinn zaká ni, zaká
sa fig yìr bàna. 8 Swaiká
káhi ta kù wann sig á byar
jànn ǹsàn, nga nann zu ǹsàn
nímá, n yìm adau wàni, n sa
swàb kà yìr wàni. Adau za-
à hi shi sig ǹkwònn ǹkwònn
nímá, sa hing yìr wàni, yìrká
káhi kab dìzyun agban dwib,
káhi kab dìb-sara, káhi kab
dìb-swana."
9 I wà ku dang rag, "Mpìr
zyun-à ma shi sig ma sung-à
kwá fig jír, aku fig."

Yesu Dinya Big Bu-à Sa Ku Ri Dang Tinn Jír
(Mat 13:10-17; Luk 8:9-10)

10 Sai-à Yesu dwim gàfinn
dìr ma bìr mpìrká, yann
sukàwá dwib agban pyànà
big ma mpìrká dà sig mà
byarbá ni níng, big bib ku
yìr jír-à ku dang sig níng.
11 I byar-à ku dinya big rag,

"Bigná Shìdun zìm hing aning yì yìr jírwá á shinn barà ku na sig kùrwá ni. Ama mpìrká kádà níng, jírwá shi ya sig big í tinn jír.
12 Wàníng shi ya sig big àràg barà big ba sig á tarkada Shìdun ni n rag,
'Bá myàng má myàng jakàng, ama bá myàng yì fig bàna.
Bá fig má fig jakàng, ama bá fig yì fig bàna.
Nìm ma nímá bàna, big nìm má bi á byar Shìdun,
ku nìm má yafa ya big bu pyìrbá.' "

Yesu Dinya Byann Big Yìr Tinn Jír-à á Shinn Aminn Za (Mat 13:18-23; Luk 8:11-15)

13 I wà ku bib big rag, "To, barà ning fig yì fig yìr tinn jír-à níng bàna níng, ná sáshinn má fig yì yìr tinn jírká kádà rà? 14 Bu-à mpìr-à níng minn yag sig níng, shi sig àràg í jir Shìdun. 15 Swai buká kù wann sig á gbìb-à ni níng, shi sig àràg í mpìrká ma fig hing jir Shìdun, gbìb fig tá bàna, Shaitan bi mi ri zìg rìg bu-à big fig sig á pìkyinnbá ni. 16 Swai buká kù wann sig á byar abàn níng, shi sig àràg mpìrká fig sig jir Shìdun ma pìkyinn àjwár. 17 Ama big bir zwàun fig pìkyinnbá áni bàna. Bá shi nonn títi nímá, ama shwìn ma bi dìg hing big jirà big zìg sig jir Shìdun níng, í nànn-à hi big í dà fim rìg-à gbìb-à hi kíni. 18 Swai buká kù kà sig áyau sí níng, shi sig àràg mpìrká ri fig jir Shìdun, 19 ama big ri kyab shwìn dunyaru, big ri zìm bu dunyaru, big ri sa sunu wàni. Bu káníng ri sa big, big ri dà finn jír-à big fig sig, mi ri myàng jír-à hi àràg í bu zyun bàna. 20 Swai buká kù wann sig á jànn-à ńsàn níng, big shi sig àràg í mpìrká ri fig jir Shìdun, mi ri zìg ma kyinn ńzyun, mi ri sa swàm ma kàhi. Big shi sig àràg í swai buká ri sa yìr, káhi yìr dìzyun agban dwib, káhi yìr dìb-sara, káhi yìr dìb-swana."

Tinn Jír á Shinn Pitila (Luk 8:16-18)

21 Yesu dinya big tinn jír zyun n rag, "Mpìr ma mònn bàg hing pitila kwá bir dim kwài áni rà, kó kwá sìnn kà á mìr buná rà? Kwá sìnn á shinn bu jirà mpìrká abig myàng àyarwá rà, kó bàna rà? 22 Bu-à ba tàm sig bidìm pár, bá zìg zu bi rìg á myann, bu-à ba bir dim sig bidìm pár, bá pù fim rìg bu-à hi. 23 Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig."

24 Ku dinya big rag, "Aning fig jírmí. Tasa-à ning màg ya sig mpìr áni, í tasa-à bá màg ya ning áni tìnn. Má kab wà ning màg ya sig mpìr. 25 Mpìr zyun-à ma shi ma bu, bá ya swàb kà ya ku. Mpìr zyun-à ma bàna ma kàhi, kó wà títi-à ku shi sig ma kàhi níng, bá zìg rìg á vùwá ni."

Tinn Jír á Shinn Barà Yìr Bu Ri Wài Nann Zu

26 Yesu dinya big rag “Kùr
Shìdun shi sig àràg barà
mpìr ri minn yìr bu mà da.
27 Fi-à ma sìr, ku na, byar-
à ma kyàr ku dù nann zu,
hár à myàng wà yìr za-à
níng ma nga nann zu hár ma
wài hing. Mpìr-à minn sig
níng ri yì fig barà ri sa mi ri
wài áni bàna. 28 Jànn-à ma
shinnwá í àsàin-à ri sa wài.
Wà jijag í swai, í wà bi yìm,
í wà n bi sa yìr. 29 Ayúnn-
à za-à ma byann hing í wà
kwá zìg kwìnn má gib, jir kai
bàna sai-à kwá gib áni fòr
rìghing. Wàníng í barà kùr
Shìdun shi sig áni.”

Mpìrká Ri Bàg Shìdun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yìr Masita Ri Wài Níng

(Mat 13:31-32, 34; Luk 13:18-19)

30 Yesu dang rag, “Má mam
kùr Shìdun ma kai rà? Má
dinya ning barà kùr Shìdun
shi sig áni. 31 Kùr Shìdun shi
sig àràg í yìr masita, yìr bu-
à zwau kab sig kádà, wà big
ri minn á jìnn ni. 32 Mpìr
zyun yag minn sig mà dawá
ni, bu-à ku minn sig níng
wài, n yab ayabwá wài kab
jì buká kádà ínì, ayinnbuká
bi sa lubá áni.”
33 Yesu dinya big jir
Shìdun ma tinn jír nìnànn
nímá àràg káníng, barà bá
fig yì. 34 Ku ri dinya fig big
bu zyun átai bàna, sái ma
tinn jír. Ama wà ku ma yann
sukàwá big ma ḿpyànn, ku
ri dinya kyàr káníng.

Yesu Kan Dim Wàu Shyù

(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

35 Ayúnn-à níng hi
àkamzau, ku dinya yann
sukàwá big rag, “Ayi pìm zu
yag ning mà jann.” 36 Big fim
bìr mpìrká mà sim, ku shi sig
á kòr-à ni, big kà á kòr-à ni,
n zìg yag rìg ku. Kòrká kádà
shi sig màhàn tìnn. 37 I byar-
à wàu shyù dù bi ùwài nímá,
afag zàpìr ri wìr kà mà yau
kòr-à ni. Kòr-à ri zìm aku sib
kà wann rìg. 38 Yesu na sig
á mìr kòr-à ni mà sim. Ku
na sìnn sig shinnwá á bu-à
big ri na sìnn shinn áni. I
byar-à yann sukàwá big bar
finn zir ku n dinya ku rag,
“Malam, yá wa wu á zàpìr-à
ni, á fala fig yi bàna rà?”
39 I byar-à ku finn zir n
yan ta wàu-à ri gbar níng
hi, n dinya zàpìr-à hi rag, “A
shi kim.” I byar-à wàu-à í
na tag wann rìg-à. Byar-à
í shi rìg-à yirr. 40 Ku bib
yann sukàwá big rag, “Bu-à
sa ning ri shàr zinn àdòníng
í jir kai rà? Hár tàma-à níng,
ning bàna ma pìkyinn bir
rà?”
41 I byar-à big shàr rìg zinn
wàni, big bib bar dìrbá n
rag, “Mpìr-à níng í ni rà?
Hár wàu ma zàpìr ri wib
ku.”

5

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Wàu Dab Sig

(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

1 Yesu ma yann sukàwá big
zu yag mà agunn vù ayunn-à
ni mà jann, mà jànn Garasi-
nawa. 2 Barà Yesu zu á kòr-
à ni àdòníng, mpìr-à wàu
dab sig ku níng dù mà byar

amirká ni, n bi á byarwá
ni. 3 Mpìr-à níng hi ri shi
kyann mà byar amirká ni,
walai mpìr-à má sìr sar ku,
kó ma sarka. 4 Big ri sìr bab
kyann ku ma sarka, vùwá
ma barwá. Ama ku ri gbar
gib sarka. Walai mpìr-à shi
sig ma gbam-à kwá pànn sar
mpìr-à níng hi, jir kai bàna
mpìr-à níng hi shi sig ma
gbam wàni. 5 Fi ma àyúnn,
ku ri shi mà yau amirká ni,
kwonn ma mwírká tìnn. Ku
ri yan kyann yán, ku ri gbar
fan pòr dìrwá ma abàn.
6 Barà ku myàng yag
Yesu pyunn ninonn nímá
àdòníng, ku dù bi sa báb,
n bìnn kir wann á pyànn
wàníng ni, n wib wàníng.
7 Ku gbam nài gbam n rag,
“Bu-à du wù ma mì í kai,
Yesu Wùn Shìdun? Mì ri vig
wù á zìnn Shìdun ni, kada
á ya mì shwìn bàna.” 8 Bu-
à sa ku vig Yesu àdòníng, í
jirà wàníng dinya rìghing
ku rag, “Wù wàu-à níng, á
zu bi á dìr mpìr-à níng ni.”
9 I byar-à Yesu bib ku rag,
“Zìnnwú í kai rà?”
Ku dang rag, “Zìnnmí í Bìr,
jir kai bàna yi nànn hing.”
10 I byar-à ku vig Yesu vig vig
rag, kada a wàníng kan zu
big á jànn-à ni bàna.
11 Mà agunn-à níng hi ni,
zyùká nìnànn nímá ri yàn
ji buju mà adìr mwír-à ni
màhàn. 12 Wàuká vig Yesu
n rag, “A tìr yag yi mà yau
zyùká ni, á fim yi ayi kà mà
dìrbá ni.” 13 Ku ya big pyù-
à, í byar-à wàuká zu bi rìg,
n yag kà rìg á dìr zyùká ni.
Bìr zyùká hi yag hing dubu
pyànà. Big shàr wann kà yag
mà nu gàin zàpìr-à ni, mì wa
wu vinn rìg-à.
14 Mpìrká ri kan kyann
zyùká níng, shàr yag rìg
n yag dinya mpìrká mà
finn swann-à ni, ma ká mà
kauyeká ni. Mpìrká yag jirà
abig myàng bu-à sa sig níng.
15 Big bi á byar Yesu ni, n
myàng mpìr-à bìr wàuká shi
sig á dìrwá ni níng, ku shi
sig màhàn, n wìr kà rìghing
jà, n shi sig kyinnwá ǹsàn
nímá, í byar-à zinn pànn rìg
bìr mpìrká. 16 Mpìrká ká
myàng sig bu-à sa sig níng,
big dinya bìr mpìrká barà
Yesu dàb gbam sig mpìr-à
wàuká dab sig ku níng áni, n
dinya mpìrká jir zyùká tìnn.
17 I byar-à big kà mi ri vig
Yesu rag, aku fim jànnbá.
18 Barà ku ri kà á kòr-à ni
àdòníng mpìr-à wàuká dab
sig níng, vig ku rag aku ma
wàníng yag zyun.
19 Ama Yesu zìm fig bàna,
n dinya ku rag, “A kàng yag
mà lu-à ni, á dinya mpìrká
buwú bu-à Shinn Luwú sa ya
sig wù, kwonn ma barà ku
myàng sig ashiwú.”
20 I byar-à mpìr-à níng dù
n yag mà jànn Dikapolis, mi
ri dinya mpìrká bu-à Yesu sa
ya sig ku. Mpìrká bidìm pár
fig jírwá n sa mamaki.

Yesu Dàb Wìm Ki n Dàb Gbam Uwà Zyun Dor Wàjì
(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

21 Yesu kà á kòr-à ni n
zu kàng yag mà agunn vù-
à ni mà jann, bìr mpìrká

kwonn kàng kwìb sig ku áni
mà nu zàpìr-à ni. 22 Mpìr
zyun áyau àgbamká mà
tonn bìr kwonn-à ni zìnnwá
í Yayirus, barà ku myàng
Yesu àdòníng, ku bìnn kir
wann á pyànn wàníng ni,
23 n vig wàníng vig vig n
rag, “Wùn uwàmí títi nímá
nyàan wu, wúshèní, á bi ma
á tib ku vù á dìr jirà aku
gbam, ma aku shi wìm zu.”

24 I byar-à Yesu ma mpìr-
à níng dù n yag. Bìr mpìrká
bàg yag ku wàni, big ri tib
ku.

25 Uwà zyun shi sig áni,
àsà wàjì ri sa shi ku hár ji
dwib agban pyànà. 26 Ku wa
shwìn wàni á vù mpìrká shi
sig ma gantí, ku gban vinn
rìg bu-à á vùwá ni, ama sa
ma fig bàna, mi ri swàb kà
yág mà pyànn. 27 Ku fig
rìghing tai Yesu, í byar-à ku
yag áyau bìr-à ni ásim Yesu
ni, n tib jà wàníng. 28 Ku
dang mà kyinnwá ni rag, “Kó
ma tib hing íri jàwá, má
gbam rìg.”

29 Ku tib vùwá á jà Yesu ni,
gbìb fig tá bàna, àsà-à ri sa
shi ku níng, í gib rìg-à. Ku
fig rag gbam dìrwá. 30 Yesu
yì rìghing rag gbam zu hing
á dìrwá ni, gbìb fig tá bàna,
ku vim bìr áyau bìr-à ni n
bib rag, “Mpìr-à tib jàmí í ni
rà?”

31 Yann sukàwá big rag, “A
myàng hing barà bìr mpìrká
kwonn kàng kwìb sig wù áni
mi ri tib wù. Bu-à sa wù ri
bib rag mpìr-à tib wù í ni rà
níng, í jir kai rà?”

32 Ama í barà Yesu ri
zìm aku myàng mpìr-à tib
sig ku níng. 33 Uwà-à
níng yì rìghing barà dìrwá
gbam rìghing níng, í byar-
à azyúnn sa rìg ku, dìrwá
zwab rìg. Ku bìnn kir
wann á pyànn wàníng ni, n
dinya wàníng bu-à sa sig ku.
34 I byar-à Yesu dinya uwà-à
níng rag, “Wùnmí, pìkyinn
birwú à bir sig á byarmí ni
níng, dàb gbam rìghing wù,
á yag fòr ítau, ma á gbam rìg
á dorwú ni.”

35 Barà ku ri dang jír
àdòníng í byar-à mpìrká
káhi bi mà lu Yayirus àgbam
á tonn bìr kwonn-à ni,
n dang rag, “Wùnwú wu
rìghing, bu-à sa wù ri sa shi
rag malam í jir kai rà?”

36 Yesu gang fig sung
á jírbá ni bàna, n dinya
Yayirus rag, “A gib kyinn
bàna, á bir pìkyinn.” 37 Ku
zìm fig a mpìr zyun bàg
yag ku bàna, sái Bitrus ma
Yakubu ma Yohanna wunzà
Yakubu. 38 Barà big yag
fòr mà lu Yayirus ni, Yesu
myàng bìr mpìrká ri kig nài
ki ma nài yán wàni. 39 Ku kà
yag mà yau n rag, “Bu-à sa
ning ri yan yán mi ri kig nài
ki níng, í jir kai rà? Wùn-à
níng wu fig bàna. Ku ri na
aná.”

40 I byar-à big jwann ku
jonn yawari. Ku rag abig
zu yag rìg mà myann. Ku
zìg ta wùn-à ma na wùn-
à, ma yann sukàwá big, ká
shi sig ma ku màhàn, n kà
yag mà byar-à wùn-à shi sig.
41 Ku pànn wàníng á vù-à

ni n dang rag, “Talita kumi.”
Yìr jír-à níng, í “Wùnsháí-à
níng, á dù nann zu.”
42 Gbìb fig tá bàna, wùn-
à níng í wìm kàng rìg-à ma
yonki, n dù nann zu n kyann
kyonn. Jiwá dwib agban
pyànà. I byar-à bìr mpìrká
sa mamaki wàni. 43 Ku twìb
big byur rag, kada a mpìr
fig tai-à níng bàna. I wà ku
dinya big rag, abig ya wùn-à
buju a wàníng ji.

6

Mpìrká Mà Jànnwá Ni Mà Nazarat Ngàng Ku
(Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)

1 Yesu dù mà byar-à níng
hi n kàng yag mà finn swan-
nwá ni, yann sukàwá big
bàg yag ku. 2 Ayúnn Asabar
ku ri tàg mpìrká bu mà
tonn bìr kwonn-à ni. Mpìrká
fig sig jírwá níng, big sa
mamaki n dang rag, “Mpìr-
à níng dìg sig yar-à níng
áni rà? Aning myàng barà
ku ri sa bu mamaki kim
kim. 3 Wàníng í kapinnta
zyun-à í wùn Maryamu níng
bàna rà? Wunzàwá big í
Yakubu ma Yosi ma Yahuda
ma Siman bàna rà? Wàníng
í zyun-à ajunwàwá big shi
sig ma yi níng bàna rà?” I
byar-à big ngàng ku.
4 Yesu dinya big rag, “Big ri
wib wùn aswam Shìdun kó
áni bidìm pár, ama mpìrká á
jànnwá ni, ma yiwaiká buwá
ma mpìrká á luwá ni big ri
ngàng ku, big ri wib fig ku
bàna.”
5 Ku sa sar fig bu mamaki
màhàn bàna, sái íri wà ku
tib wann mpìr dorká vù á
dìr-à ni n dàb gbam big,
big nànn fig bàna. 6 Ku sa
mamaki wàni, jir kai bàna
big bir fig pìkyinn á byarwá
ni bàna.

Yesu Swam Yag Yann Sukàwá Big Dwib Agban Pyànà
(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

I byar-à Yesu yag mà
kauyeká shi kàng kwìb sig
màhàn níng, mi ri tàg
mpìrká jir Shìdun. 7 Ku bar
kwonn bi yann sukàwá big
dwib agban pyànà, n swam
yag big pyànà pyànà, n ya
big gbam abig kan zu wàu
á dìr mpìrká ni. 8 Ku dinya
big rag abig zìg bu zyun á
kyonnbá ni bàna, sái íri tun.
Abig zìg buju bàna, abig zìg
lúr bàna, abig zìg bài bàna.
9 Abig pag tab, ama abig wìr
bàg kwonn jà pyànà bàna.
10 Ku dinya big rag, “Lu-à
na kà bidìm pár, aning shi
màhàn, hár àyúnn-à na dù á
kauye-à hi ni. 11 Mpìrká ma
shà fig ning, ma zìm fig jírná
bàna, aning fim lu-à hi, an-
ing pìm kyàr rìg àzwìmká á
barná ni, wàníng tàg sig rag
big ngàng sig jir Shìdun.”
12 I byar-à yann sukàwá
big dù n yag, n dinya mpìrká
rag a káníng fim bu pyìr sa,
abig kàng bi á byar Shìdun.
13 Big kan zu wàuká nìnànn
nímá á dìr mpìrká ni. Big
pàb byìr á dìr mpìr dorká
ni nìnànn nímá, n dàb gbam
káníng.

Barà Big Gban Yohanna Asàin-à Ri Wau Mpìrká Dìr Batisma
(Mat 14:1-12; Luk 9:7-9)

14 Kùr Hirudus fig rìghing
tai á shinn buká ri sa níng
ni, jir kai bàna mpìrká fig
rìghing tai Yesu kó áni bidìm
pár. Mpìrká káhi dang rag,
"I Yohanna àsàin-à rìi wau
mpìrká dìr batisma níng, dù
nann zu kàng síg nì. I bu-à
sa ku dìg sig gbam, mi ri sa
bu mamaki káníng."
15 Mpìrká káhi dang rag,
"Ku í Iliya."
Káhi dang rag, "Ku í wùn
aswam Shìdun àràg yann
aswamká bu Shìdun ká rì
níng."
16 Barà Hirudus fig tai á
shinn Yesu ni, ku dang rag
Yesu í Yohanna, wà ku gib
kìm sig shinn wàníng níng,
wàníng dù nann zu kàng
síg nì ma yonki. 17 Hirudus
swam yag rìghing aswam
rag abig pànn Yohanna abig
sìr ku ma abig ta kà ku
á tonn fi-à ni. Hirudus
sa sig àdòníng á jir shinn
Hirudiyas wà shunwòwá Fil-
ibus ku zìg sig níng. 18 Bu-
à sa níng, Yohanna rì dinya
kyann Hirudus rag, "Barà à
zìg sig wà shunwòwú níng,
sàn fig bàna."
19 I byar-à hi, Hirudiyas
pànn Yohanna á kyinn, mi
ri zìm aku gban rìg wàníng.
Ama ku dìg fig pyù bàna,
20 jir kai bàna kùr Hirudus
ri shàr zinn Yohanna. Ku
yì hing wàníng í mpìr sìsàn,
í mpìr Shìdun. Ku fim
wàníng ítau. Ku ri zìm aku
fig jir Yohanna, kó barà bu-
à Yohanna ri dinya ku ri wa
ku níng.
21 Hirudiyas dìg sig pyù-
à kwá gban Yohanna áni á
sai-à Hirudus sa buki wà
ku kyab pànn àyúnn-à big
mà sig ku áni. Ku bar
kwonn bi àgbam swàmwá
big ma àgbamká bu so-
jaká ma àgbam mpìrká á
jànn Galili, n sa ya káníng
buki. 22 A byar-à hi wùn
uwà Hirudiyas kà bi n gbìb
jau. Jau-à ku gbìb sig níng,
jwar ya hing kùr Hirudus
ma kyìnnká buwá. I wà
ku dinya wùn uwà-à hi rag,
"Bu-à wù ma ri zìm bidìm
pár, á dinya mì, má ya wù."
23 Ku tung ki rag, kó wàníng
ma zìm agunn jànnwá vù
zyun, kwá ya rìg wàníng.
24 I byar-à wùn uwà-à níng
yag dìg nàwá n bib nàwá
rag, aku vig kai rà?
Nàwá dinya ku rag aku
dang rag ku ri zìm shinn
Yohanna àsàin-à ri wau
mpìrká dìr batisma.
25 I byar-à hi ku kàng
bi kíni, n dinya kùr-à rag,
ku ri zìm a wàníng ya
ku shinn Yohanna àsàin-à
ri wau mpìrká dìr batisma,
tàma tàma-à níng á tasa.
26 Barà Hirudus fig
àdòníng, dìrwá í wu tag rìg-
à. Ku kyab barà ku nìm
tung sig ki á pyànn kyìnnká
buwá ni níng, bai wà kwá
ngìngàng. 27 I byar-à ku
swam yag soja asar gadi
zyun, a wàníng yag zìg bi
shinn Yohanna. Wàníng yag
mà tonn fi-à ni, n yag gib

kìm shinn Yohanna, 28 n zìg
bi á tasa-à ni, n ya wùn uwà-
à níng. Wùn uwà-à níng zìg
n ya yag nàwá. 29 Barà yann
sukàká bu Yohanna fig tai
big gban rìghing ku níng,
sái big bi zìg dìrwá n jì kà
wann rìg á shar amir-à ni.

Yesu Ya Mpìr Dubu Swana Buju
(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Yoh 6:1-14)

30 Yann aswamká bu Yesu
kàng bi n dinya ku bu-à big
yag sa sig, ma bu-à big tàg
sig. 31 Barà big ri dinya ku
bu-à big yag sa sig, mpìrká
nìnànn nímá ri bi á byarwá
ni, káhi ri kàng yag. Hár
Yesu ma yann sukàwá big
dìg fig pyù barà bá ji buju
bàna. I byar-à Yesu dinya
yann sukàwá big rag, “Aning
bi, ayi yag shi mà byar-à
mpìr bàna màhàn, jirà an-
ing dìg pyù-à ná shi ngàng
awun.” 32 I byar-à big dù
n kà á kòr-à ni, mì yag
rìg-à mà byar-à mpìr bàna
màhàn.
33 Barà mpìrká nìnànn
nímá myàng àdòníng, big yì
rìghing wà í Yesu ma yann
sukàwá big, big dù á lubá ni,
n shàr shàu ma bar, n yag
fòr jag rìg mà byar-à Yesu ri
yag níng. 34 Barà Yesu fòr
yag n zu á kòr-à ni àdòníng,
ku myàng bìr mpìrká kwonn
shi sig nìnànn nímá. Ku
myàng káníng shi sig àràg
àdùnká bàna ma anu. Ku
myàng ashi káníng. I
byar-à ku kà mi ri tàg
káníng bu nìnànn nímá.
35 Barà kamzau fòr àdòníng,
sai yann sukàwá big bi á
byarwá ni n rag, “Byar-à
níng í awúnn, kamzau sa
rìghing. 36 A dwim mpìr
káníng abig yag mà daká ni
ma kauyeká shi yàr sig áyág,
àjirà abig wann ya shinnbá
buju.”
37 I byar-à Yesu dinya yann
sukàká big n rag, “Ning ma
shinn ná aning ya big buju
abig ji.”
I byar-à big bib ku n rag,
“Wù ri zìm ayi yag wann bi
brodi bu dinari dari pyànà,
jirà ayi ya big abig ji rà?”
38 I byar-à Yesu bib big n
rag, “Ning shi sig ma brodi
píná rà? Aning yag myàng.”
Big yag myàng, n dinya
ku rag, “Brodi swana ma jái
pyànà.”
39 I byar-à Yesu dinya yann
sukàwá big rag á káníng
dinya mpìrká abig shi wann
kyau kyau á shinn byann-à
ni. 40 Mpìrká shi wann á jinn
ni, kyauká káhi dìb-swana,
kyauká káhi dìpyànà agban
dwib. 41 Ku zìg brodi akunn
swana ma jái akunn pyànà,
n myàng yag zuwá mà wai,
n sa ya Shìdun í soko. I wà
ku ngir gàfinn brodi awín
awín, n ya yann sukàwá
big, abig gàfinn ya bìr mpìr
káníng. I wà ku ngir gàfinn
jái àkunn pyànà káníng n ya
big bidìm pár. 42 Bìr mpìr
káníng ji hár n ji mònn rìg
finnbá. 43 Yann sukàwá big
wun kwonn brodi-à ma jái-
à dà sig níng, mònn gágsàg
dwib agban pyànà. 44 Ayau

mpìrká ji sig brodi-à níng,
íri wunùká big fòr hing mpìr
dubu swana.

Yesu Kyann Kyonn á Shinn Zàpìr-à Ni
(Mat 14:22-23; Yoh 6:15-21)

45 Gbìb fig tá bàna, Yesu
dinya yann sukàká buwá big
abig kà á kòr-à ni, abig
yag jag ku mà agunn vù-
à ni mà jann mà Batsaida,
sai wà kwa dwim gàfinn
hing dìr ma bìr mpìr káníng
ḿpyim, í wà kwá yág ni.
46 Barà ku dwim gàfinn dìr
ma big àdòníng, ku nann
yag mà mwír-à ni, n vig
Shìdun. 47 Barà bu-à bir
rìghing àdòníng, kòr-à shi
sig áyau zàpìr-à ni. Yesu
shi sig á myann ku áwinwá
ni. 48 I byar-à ku myàng yag
yann sukàká buwá big ri sa
shwìn ma kòr ya, wàu-à ri
gbar kàng yag big mà sim.
Ku shi shi, í pinnpàin, ku
dù n yag mà byar káníng ni.
Ku ri kyann á shinn zàpìr-
à ni. Ku yag nyàan káníng
wam zu. 49 Ama barà big
myàng ku ri bi àdòníng, big
wà sig rag í wàu. I byar-à
big yan yán. 50 Big bidìm pár
big myàng ku pìkyinnbá gib
rìghing.

I byar-à ku dinya big rag
a pìkyinnbá na tag wann.
Ku dinya big rag, “Aning tib
wann pìkyinn ná, í mì ǹ
bi síg nì, kada aning shàr
zinn bàna.” 51 I wà ku bi
kà á kòr-à ni á byarbá ni,
sái wàu-à í sar rìg-à. Big
sa mamaki ùwài nímá, 52 jir
kai bàna barà ku ya mpìr
nìnànn nímá brodi níng, big
yì fig yìr-à bàna. Big í mpìr
sung gbam big.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dorká Mà Janisarata
(Mat 14:34-36)

53 Big pìm zu yag rìg mà
jann. Big yag fòr rìg á jànn
Janisarata, n sìr gbam rìg
kòr-à á nu zàpìr-à ni. 54 Barà
big zu á kòr-à ni àdòníng,
mpìrká myàng yì rag í Yesu.
55 Barà big myàng í Yesu
níng, big shàr kàng yag mà
lubá ni, n kà hing mpìr
dorká swann bi á buná-à
káníng na sig áni, n zìg bi
káníng á byar-à ba fig Yesu
ma shi sig màhàn. 56 Byar-
à kwa yag bidìm pár, kó mà
kauye, kó mà finn swann,
kó mà da, mpìrká ri swann
zìg yag mpìr dorká mà fír-à
ni. Big vig ku n rag aku fim
mpìr dorká á káníng pànn
íri nu jàwá. Ká zyun-à pànn
sig nu jàwá níng, big gbam
rìghing.

7

Sù Bu Agbamká
(Mat 15:1-9)

1 Mpìr Farisawaká bi á
byar Yesu ni kwonn ma
malamká ká bi sig mà
Urushalima. 2 Big myàng
yann sukàwá big káhi ri ji
buju ma vù jín, káníng bàg
fig sù bu àgbamká n tu fig
ma zàpìr ḿpyim bàna.

3 Farisawaká ma Yahu-
dawaká kádà níng ri bàg
sù bu yàkúbá. Big ri ji fig
buju átai bàna, sai wà ba
tu hing vùbá àràg barà shi

sig á sùbá ni. 4 Bu-à ba
dìg mà kasuwa-à ni, big ri ji
fig bàna, sai wa ba tu hing
vùbá. Big shi sig ma gbìbká
big ri sìnn sùbá áni kim kim,
àràg kwài tu, ma par tu, ma
tasa tu.
5 I byar-à Farisawaká ma
malamká bib ku rag, “Bu-à
sa yann sukàwú big ngàng
wà bá wib jír bu-à yàkúyí big
rì dang sig í jir kai rà? Bu-à
sa big ri tu fig vùbá ḿpyim
jirà abig ji buju í ni bàna
níng í jir kai rà?”
6 Yesu dinya big rag, “Ning
í mpìrká ri dang jír nu
pyànà. Jír-à Ishaya rì ba sig
á shinn ná ni níng, í àjai. Ku
ba sig jir Shìdun rag,
‘Mpìrká tàma-à níng ri wib
mì ma nu átai.
Ama big bir fig pìkyinn á
byarmí ni bàna.
7 Big ri wib mì ma nu átai,
big ri tàg sù bu àgbamká
bigbá rì,
mi ri sa shi rag í dokamí.’
8 “Ning sìnn kann rìghing
jir Shìdun agang, mi ri bàg
bu-à mpìrká ri tàg ning.”
9 I byar-à ku dinya big rag,
“Ning sa yì hing barà ná
ngàng doka Shìdun jirà an-
ing pànn sù bu yàkúná big.
10 Musa dang rag mpìr aku
wib tawá ma nàwá, mpìr-à
ma swau tawá kó nàwá abig
gban rìg mpìr-à hi. 11 Ama
bigná ning ri tàg fig mpìrká
àdòníng bàna. Bigná ning
ri dang rag wà mpìr-à ma
shi sig ma bu-à kwá sa shang
tawá ma nàwá áni, ama kwa
ya fig káníng bàna, ma dang
hing rag, wàníng í kurban
wato í bu Shìdun, í nànn-
à hi. 12 Wà ning ma ri
tàg big àdòníng, ning ri kan
dim mpìr rag aku sa shang
tawá ma nàwá bàna. 13 To,
barà ning ri sa àdòníng, í
barà ning ri sìnn kàng jir
Shìdun àràg í bu zyun bàna,
jirà aning bàg sù bu yàkúná.
Ning ri sa buká kádà nìnànn
nímá àdòníng.”

Buká Ri Sa Bai Mpìr
(Mat 15:10-20)

14 Yesu bar bi jakàng
mpìrká n dinya big rag,
“Ning bidìm pár aning gang
sung, ma aning fig byann
jírmí. 15 Walai bu-à mpìr má
ji zyun-à má sìnn kàng ku
jín, sái bu-à ma zu bi á nu
mpìr, í bu-à má sìnn kàng
ku jín. [16 Mpìr-à ma shi sig
ma sung-à kwá fig aku fig.]”
17 Barà ku dù n kà yag mà
lu-à ni, yann sukàká buwá
bi bib ku yìr jír-à hi. 18 I
wà ku bib big rag, “Asái ning
má ning fig yì byann fig bàna
rà? Bu-à mpìr má ji má sìnn
kàng fig ku mpìr bibai bàna,
19 jir kai bàna bu-à ri kà á
finn mpìr ri kà fig á kyinnwá
ni bàna. Ama ri kà á finnwá
ni, mi ri zu kàng á dìrwá ni.”
Wàníng Yesu ri tìya mpìrká
rag kó buju-à wà áni bidìm
pár sàn hing wà jì ji.
20 I wà ku dang rag, “Bu-
à ri zu bi á kyinn mpìr, í
bu-à ri sìnn kàng mpìr jín,
21 jir kai bàna pìkyinn í bu-
à mpìr ri kyab bu-à bibai
áni, àràg àyái sa, ajwú jwi,
ki gban, 22 sunu, akyib, mpìr
tonn gban, ma wà mpìr ma

ri pànn fig shinn bàna, bu
wìm, mpìr zìnn swau, shinn
gbar dù, bu àning sa. 23 Bu
bibai káníng bidìm pár ri zu
bi á kyinn mpìr, mì ri sìnn
ku jín."

Uwà Zyun Bir Pìkyinn á Byar Yesu
(Mat 15:21-28)

24 Yesu dù á byar-à hi n yag
mà jànn Taya ma Sidon. Ku
yag shi á lu zyun ni, n zìm
fig a kó ni yì wà ku shi sig
màhàn bàna. Ama ku wù
jànn sar fig shinnwá bàna.
25 Uwà zyun shi sig áni, wàu
dab sig wùn uwàwá, ku fig
tai Yesu, n bi bìnn kir wann
á pyànn wàníng ni. 26 Uwà-à
níng hi ku í mpìr Helena, big
mà sig ku mà Surofinikiya.
Ku vig Yesu rag a wàníng
kan zu ya ku wàu-à níng á
dìr wùnwá ni. 27 I byar-à
Yesu dinya ku rag, "Yanká
abig ji mònn ma ḿpyim, sàn
fig wà abig zìg buju yanká
abig ya bái bàna."
28 I byar-à uwà-à níng
rag, "Jírwú àjai, Shinn Lumí,
ama báiká ri ji buju-à yanká
ma ji dà sig."
29 Ku dinya uwà-à níng
rag, "Barà à dang hing
àdòníng á yag kyonnwú.
Wàu-à dà fim rìghing
wùnwú."
30 Uwà-à níng yag mà lu-
à ni, n yag dìg wùnwá na
sig á buná-à ni, wàu-à dà fim
rìghing wàníng.

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Sungwá í Akúnn Anamwá í Asír

31 Yesu kàng bi mà jànn
Taya n wam zu mà Sidon,
n yag mà Ayunn Galili
n yag mà jànn Dikapolis.
32 Mpìrká káhi swann ya bi
ku mpìr sung àkúnn. Bai
wà wàníng má dang jír, í
byar-à big vig ku rag aku
tib vùwá á dìr mpìr-à níng
hi ni. 33 Ku zìg zu wunù-
à níng hi áyau bìr mpìrká
ni, n zìg kann wàníng agang
n du kà pwai vùwá á sung
wàníng ni, n tu sháng, n
pànn anam wàníng. 34 I
byar-à Yesu myàng nann
yag zuwá mà wai n tim
atim ǹzwàun nímá, n dinya
wunù-à níng hi rag, "Efata."
Yìr jír-à níng í "Sungwú aku
pù fim."
35 Gbìb fig ta bàna, sung
wunù-à níng í pù fim rìg-
à, ku kà mi ri dang rag jír
kyìkyàr nímá. 36 I byar-à
Yesu twìb big byur rag kada
abig dinya mpìr zyun bàna,
ama bidìm pár big yag dinya
rìg mpìrká nìnànn nímá jír-
à hi. 37 Mpìrká fig sig jír-
à níng, big bidìm pár big
sa mamaki. Big dang rag,
"Mpìr-à níng sa yì hing kó
kai bidìm pár wàni, hár ku ri
dàb gbam mpìr sung àkúnn
a wàníng fig jír. Ku ri dàb
gbam anam àsír a wàníng
dang jír."

8

Yesu Ya Mpìr Dubu Yina Buju
(Mat 15:32-39)

1 A suká bó ni, bìr mpìrká
kwonn jakàng, big dìg fig

bu-à bá ji bàna. I byar-à
ku bar kwonn yann sukàwá
big n dinya big rag, 2 “Mì ri
myàng ashi bìr mpìr káníng,
jir kai bàna subá sara big
shi sig á byarmí ni, big dìg
fig bu-à bá ji bàna. 3 Wà
ma dwim hing big rag abig
kàng yag mà lu-à ni, bá kù
ànù á gbìb-à ni, jir kai bàna
mpìrká káhi áyaubá ni bi sig
byar pyunn ninonn.”

4 I byar-à yann sukàwá
big bib ku rag, “Yá dìg bi
buju-à yá ya bìr mpìr káníng
awúnn-à níng ni áni rà?”

5 I byar-à ku bib káníng
rag, “Ning shi sig ma brodi
àkunn píná rà?”

Big dang rag, “Sùmpyànn.”

6 Ku dinya bìr mpìrká rag
abig shi wann á jinn ni, ku
zìg brodi àkunn sùmpyànn-
à níng hi, n sa Shìdun
ísoko, n ngir gàfinn awín
awín, n ya yann sukàwá
big a káníng ya bìr mpìrká,
káníng zìg n ya bìr mpìrká.
7 Big shi sig ma àbyìr jái títi
nímá, ku zìg n sa Shìdun
ísoko, n rag a yann sukàwá
big ya bìr mpìrká. 8 I
byar-à big ji hár finnbá
zìr. I wà yann sukàwá big
wun kwonn brodi-à ma jái-
à dà sig níng, mònn gágsàg
sùmpyànn. 9 Mpìrká màhàn
fòr hing dubu yina. I byar-
à ku dwim bìr mpìr káníng
hi. 10 Kinn fig su bàna,
Yesu ma yann sukàwá big kà
á kòr-à ni, n yag mà jànn
Dalmanuta.

Big Ri Zìm a Yesu Sa Ya Big Bu Mamaki
(Mat 16:1-4)

11 Farisawaká bi á byarwá
ni, mi ri sa ku yipyàr, big ri
zìm abig màg màg fig ku. I
byar-à big rag aku tìya big
bu mamaki zyun jirà abig yì
wà kwa wann bi síg mà byar
Shìdun ni àjai. 12 I byar-à hi
dìrwá í wu tag rìg-à. Ku rag,
“Kai. Bu-à sa mpìrká tàma-
à níng ri zìm abig myàng
bu mamaki í jir kai rà? Mì
ri dinya ning àjai, má tìya
fig mpìrká tàma-à níng bu
mamaki bàna.”
13 I byar-à ku fim big n kà
á kòr-à ni, n zu yag rìg mà
jann.

Jír á Shinn Bu-à Farisawaká Ma Mpìrká Bu Hirudus Ri Tàg
(Mat 16:5-12)

14 Yann sukàwá màm jànn
rìghing, big zìg yag kwonn
fig ma brodi bàna, bu-à big
shi sig ma kàhi, í brodi
àkunn zyun í nann-à hi. 15 I
byar-à ku twìb big byur rag,
“Aning pànn shinn ná, kada
aning bir pìkyinn ná á yisti
Farisawaká ma bu mpìrká
bu Hirudus ni bàna.”
16 I byar-à yann sukàwá
big dang jír áyau bar dìrbá
ni n rag, “Bu-à sa ku dang
àdòníng í jirà yi zìg bi fig
brodi bàna níng.”
17 Yesu yì rìghing bu-à big
ri dang, í byar-à ku dinya big
rag, “Bu-à sa ning dang rag
ning bàna ma brodi níng, í
jir kai rà? Hár tàma-à níng
ning yì byann fig bàna rà?

Ning í mpìr sung gbam big
rà? 18 Zuná ri myàng bu,
sáshinn ning myàng yì fig
bàna rà? Sungná ri fig jír,
sáshinn ning fig yì fig bàna
rà? Ning ri kyab pànn fig
bàna rà? 19 Sai-à ǹ zìg brodi
àkunn swana n ngir gàfinn
ya mpìr dubu swana níng,
ning wun kwonn wà dà níng
mònn gágsàg píná rà?”

I byar-à big dinya ku
rag, “Gágsàg dwib agban
pyànà.”

20 Ku rag, “Wà ǹ zìg brodi
sùmpyànn n ngir gàfinn, n
ya mpìr dubu yina níng,
ning wun kwonn wà dà níng
mònn gágsàg píná rà?”

Big dinya ku rag, “Gágsàg
sùmpyànn.”

21 Ku bib big rag, “Hár
tàma-à níng ning yì byann
fig ma bàna rà?”

Yesu Dàb Gbam Mpìr Afau Zyun Mà Batsaida

22 Big bi á Batsaida,
mpìrká káhi ya bi ku mpìr
àfau zyun, n vig ku rag aku
tib wàníng vù á dìr. 23 Yesu
zìg zu rìg wunù àfau-à níng
á kauye-à ni, n tu sháng á zu
wàníng ni, n tib wàníng vù
á dìr, n bib wàníng rag, “Wù
ri myàng bu rà?”

24 I byar-à wunù-à níng
myàng nann zu zuwá n rag,
“Mì ri myàng mpìrká, ama
mì ri myàng big àràg í bínká
ri kyánn nì.”

25 Yesu tib jakàng vù á
zu wunù-à níng ni, í byar-
à wunù-à níng myàng finn
zuwá ma gbam, zuwá í yar
finn rìg-à, ku myàng kyàr
rag kó kai bidìm pár. 26 Yesu
dwim ku n rag aku kàng yag
mà luwá ni, n dinya ku rag,
“Kada á kà mà kauye-à ni
bàna.”

Bitrus Dang Rag Yesu í Wùn Shìdun
(Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

27 I byar-à Yesu ma yann
sukàwá big dù n yag mà
kauyeká ni mà Kaisariya Fil-
ibi. Barà big ri yag á gbìb-à
ni, ku bib yann sukàwá big
rag, “Mpìrká ri dang rag mì
í ni rà?”

28 Káníng dinya ku rag,
“Big ri dang rag wù í
Yohanna awau dìr batisma,
kádàkí ri dang rag wù í Iliya,
kádàkí ri dang rag wù í mpìr
zyun áyau mpìrká ri dang
kyann jir Shìdun.”

29 I byar-à ku bib big rag,
“Bigná, ning ri kyab rag mì í
ni rà?”

Bitrus dinya ku rag, “Wù í
Almasihu Wùn Shìdun.”

30 I byar-à ku dinya big rag
kada ba dang swann.

Yesu Dinya Mpìrká Barà Kwá Wu Kiwá
(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

31 I byar-à ku kà mi ri
dinya big rag, “Wùn Mpìr
Jíkwìnn má wa shwìn kim
kim. Agbamká áyau mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun, ma malamká má
ngàng ku, bá gban rìg ku,
áyau su sara kwá dù nann
zu kàng ma yonki.” 32 Ku
dang zu kyàr jír-à níng kyàr
kyàr. I byar-à Bitrus zìg
kann ku agang, n yan ta

ku. 33 Yesu vim bìr n myàng
yann sukàká buwá, í wà ku
yan ta Bitrus rag, “A dù á
pyànnmí ni, wù í Shaitan,
bu-à wù ri kyab níng, wù ri
kyab fig bu Shìdun bàna, wù
ri kyab bu mpìr.”

34 I byar-à Yesu bar kwonn
bìr mpìrká ma yann sukàwá
big n dinya big rag, “Mpìr-à
ma ri zìm aku bàg mì, aku
wann tafinn shinnwá, ma
aku zìg shwìn-à má bi á dò
jir shinnmí ni, í wà aku bàg
mì. 35 Mpìr-à ma ri zìm shin-
nwá, kwá dìg fig yonkiwá
bàna. Ama mpìr-à ma wann
tafinn shinnwá á dò jir shin-
nmí ni, ma dò jir shinn
jir àjwár, kwá dìg yonkiwá.
36 Wà mpìr ma dìg gban rìg
buká á dunyaru, ma dìg fig
yonkiwá bàna, buká ku dìg
sig níng má swàb kà ya ku
kai rà? 37 Bu-à mpìr má ya
jirà aku dìg kàng yonkiwá
í kai rà? 38 Mpìrká tàma-
à níng ri sa bu pyìr wàni.
Wà mpìr ma shàr zunái barà
kwá dinya mpìrká tàma-à
níng rag ku í mpìrmí, mì
Wùn Mpìr Jíkwìnn má shàr
zunáiwá tìnn àyúnn-à ma
bi hing ma gbam Tamí, ma
yann aswamká bu Shìdun
mà wai.”

9

1 I byar-à ku dinya big rag,
“Mì ri dinya ning jir àjai,
mpìrká káhi má shi sig ma
áni á jànn-à ni, bá wu fig
bàna, hár bá myàng àyúnn-
à Shìdun má na kùrwá ma
gbam.”

Barà Zwánn Yesu Vim Bìr
(Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)

2 Na kù su sùnnjin,
Yesu zìg yag Bitrus ma
Yakubu, ma Yohanna mà
shinnkwìnn-à ni, ku ma
káníng shi sig ḿpyànn.
Barà big ri myàng ku
àdòníng, í byar-à zwánnwá
í vim bìr rìg-à. 3 Jàwá mìg
shi karr, walai mpìr zyun-
à má tu mìg yì àdòníng á
dunyaru. 4 I byar-à yann
sukà sara káníng myàng
Iliya ma Musa mìr gbìb
zu, mi ri dang jír ma Yesu.
5 Bitrus dinya Yesu n rag,
“Shinn Luyí, barà yi shi
sig áyag níng, sàn hing ayi
dab apig sara, zyun í buwú,
zyun í bu Musa, zyun í bu
Iliya.” 6 Ku yì fig bu-à kwá
dang bàna í bu-à sa ku dang
àdòníng, jir kai bàna zinn
sa rìghing big.

7 Akwor nim dim gban
rìghing big, í byar-à nài jír
zu bi áyau akwor-à ni n
rag, “Wàníng í wùn azìmmí,
aning fig jírwá.” 8 Gbìb fig
tá bàna, big rag abig myàng
níng, big myàng fig rag mpìr
bàna, sái íri Yesu.

9 Barà big tìg wann bi mà
shinnkwìnn-à ni, Yesu dinya
big rag, kada abig dinya
mpìr bu-à big myàng sig
níng bàna, sái àyúnn-à Wùn
Mpìr Jíkwìnn ma dù nann zu
kàng hing ma yonki.

10 Big dinya fig kó ni bàna.
Big bib bar dìrbá rag, “Yìr
bu-à ku ri dang rag sái wà
Wùn Mpìr Jíkwìnn ma dù
nann zu kàng hing níng, í
kai rà?” 11 I byar-à big bib ku

rag, “Bu-à sa malamká dang
rag Iliya má bi jág nì, í wà
Kristi má bí ni níng, í jir kai
rà?”
12 Yesu dinya big rag, “Iliya
má bi jág nì, kwa bi hing
kwá sa samyib kó kai bidìm
pár. To, bu-à sa big ba sig
rag, ‘Wùn Mpìr Jíkwìnn má
wa shwìn kim kim, bá ngàng
ku’ níng í jir kai rà? 13 Ama
mì ri dinya ning, ái Iliya bi
rìghing. Mpìrká sa rìghing
ku bu barà big ri zìm, àràg
barà big ba sig á jir Shìdun
ni á shinnwá ni níng.”

Yesu Dàb Gbam Wùn Wunù-à Wàu Dab Sig
(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43a)

14 Barà big dìg kwonn
ma yann sukàká kádà níng,
big myàng bìr mpìrká wàni,
kwonn ma malamká, káníng
ri sa yipyàr ma yann sukàká.
15 Barà mpìrká myàng Yesu
àdòníng, big sa mamaki
wàni, big shàr yag ma
byarwá ni n shà ku. 16 Yesu
bib yann sukàwá big rag,
“Ning ma big ri sa yipyàr á
jir kai rà?”
17 Mpìr zyun áyau bìr
mpìrká ni dang rag, “Malam,
ǹ zìg bi sig wùnmí á byarwú
ni, jir kai bàna wàu dab sig
ku, bai wà kwá dang jír.
18 Sai-à wàu-à hi ma dù bi
hing ku wà sashi, wàníng ri
gbar ta ku á jìnn ni, nuwá ri
bìm zu ashwib, ku ri zwam
nginnwá, dìrwá ri lab gbam.
N vig yann sukàwú big rag
abig kan zu rìg wàu-à níng,
ama big sa sar fig bàna.”
19 I byar-à Yesu dinya big
rag, “Kai! Bu-à sa ning bir
fig pìkyinn á byarmí ni bàna
hár tàma-à níng í jir kai rà?
N shi ma ning hár ákaun
rà? N sa muyar ma ning hár
ákaun rà? Aning ya bi mì
wùn-à hi.” 20 Big zìg bi wùn-
à hi á byarwá ni.
Barà wàu-à níng myàng
Yesu àdòníng, gbìb fig tá
bàna, ku gbar ning wùn-à
níng, wùn-à níng kù wann
á jìnn ni, mi ri bing kàng
kwìb byar-à, ashwib ri zu á
nuwá ni. 21 I byar-à Yesu bib
ta-à rag, “Bu-à hi dìg sig ku
ákaun rà?”
Ta-à rag, “Dìg sig ku á sai-
à ku í wùnshái. 22 Wàu-à
ri gbar ta kà ku á pyìr ma
zàpìr, jirà aku wu rìg. To,
ama wà wá sa sar bu zyun, á
myàng ashiyí, ma á sa shang
yi.”
23 Yesu bib ku rag, “A dang
rag má sa sísar rà? Mpìr-à
ma bir hing pìkyinn, kó kai
bidìm pár Shìdun má sa ya
rìg ku.” 24 Gbìb fig tá bàna,
ta wùn-à níng dang rag, “Mì
ri bir pìkyinn, ama pìkyinn
birmí zwau, á sa shang mì ń
bir swàb kà.”
25 Barà Yesu myàng bìr
mpìrká ri shàr kwonn bi
àdòníng, ku yan ta wàu-à
hi n rag, “Wù wàu-à ri sa
mpìrká abig kàng mpìr sung
àkúnn, ma anam àsír níng,
mì ri dinya wù rag á gàb dìr
ma ku, kada á kà jakàng á
dìrwá ni bàna.”
26 I byar-à wàu-à níng
yan yán n gbar ning dìr
wùn-à níng, dìr wùn-à níng

ri zwab, í byar-à wàu-à
níng gàb rìg dìr ma wùn-à
níng. Wùn-à níng na sig,
hár mpìrká dang rag ku wu
rìghing. 27 I byar-à Yesu
pànn wùn-à hi á vù-à ni, n
gbar dù nann zu ku. Ku sar
dù nann zu á wai.
28 Barà Yesu kà yag rìg mà
lu-à ni, í byar-à yann sukàwá
big bònn bib ku n rag, “Bu-
à sa yi kan zu sar fig wàu-à
níng bàna, í jir kai rà?”
29 I byar-à ku dinya big rag,
“Swai wàu-à níng, mpìr má
kan zu sar fig átai bàna, sái
wà kwa vig hing Shìdun.”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(Mat 17:22-23; Luk 9:43b-45)

30 I byar-à big dù n yag
wam zu mà agunn jànn
Galili. Ku zìm fig a kó ni
yì bàna, 31 jir kai bàna ku
ri tàg yann sukàwá big, mi
ri dinya káníng rag, “Bá ya
kà Wùn Mpìr Jíkwìnn á vù
mpìrká ni, bá gban rìg ku,
wà ba gban rìghing ku, ama
àyúnn-à wà wa sara kwá dù
nann zu kàng ma yonki.”
32 Ama big fig yì byann fig
yìr jír-à níng bàna. Big ri
shàr zinn wà bá bib ku.

Yann Sukàká Sa Yipyàr á Shinn Mpìr-à Má Shi Agbam Ayaubá Ni
(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

33 Big bi á Kafarnahum,
big kà yag mà tonn-à ni. I
byar-à ku bib yann sukàwá
big rag, “Bu-à sa ning nìm ri
sa yipyàr á gbìb-à ni níng, í
jir kai rà?”
34 Big pù fig nubá bàna,
jir kai bàna sai-à nìm á
gbìb-à ni, big nìm ri sa
yipyàr áyau bar dìrbá ni
jir mpìr-à má shi àgbam-
à áyaubá ni. 35 I byar-à
Yesu shi wann á jìnn ni,
n bar kwonn yann sukàwá
dwib agban pyànà, n dinya
káníng rag, “Mpìr-à ma ri
zìm aku shi àgbam aku sìnn
kàng shinnwá ásim, ma aku
shi fàu kó ni.” 36 I byar-
à ku zìg wùnshái zyun, n
sìnn kà áyaubá ni, n pyàr
kà wàníng ágàu n dinya big
rag, 37 “Mpìr-à ma pànn wùn
zyun àràg wùnshái-à níng
vù pyànà á jir zìnnmí ni,
shi sig àràg ku pànn síg mì.
Mpìr-à ma pànn hing mì vù
pyànà, shi àràg ku pànn sig
àsàin-à swam bi sig mì.”

Mpìr-à Ma Zib Fig Yi Bàna í Mpìryí
(Luk 9:49-50)

38 Yohanna dinya ku rag,
“Malam, yi myàng mpìr
zyun ri kan zu wàu á dìr
mpìrká ni ma zìnnwú, yi
kan dim rìg ku, jir kai bàna
ku ri bàg fig yi bàna.”
39 Ama Yesu dinya ku rag,
“Kada aning kan dim ku
bàna, jir kai bàna mpìr-à ma
ri sa bu mamaki á zìnnmí ni,
á pyànná-à níng, kwá dang
fig rag jír-à bibai á shinnmí
ni bàna. 40 Mpìr-à ma zib fig
yi bàna, ku í mpìryí. 41 Mì ri
dinya ning àjai, mpìr-à ma
kab zàpìr ma ya hing ning
jirà ning í bu Kristi, mpìr-à
níng má dìg lada.”

Buká Má Sìnn Kà Mpìr Abig Sa Bu-à Bibai
(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)

42 “Mpìr-à ma du kà hing
wùnshái zyun áyau yann
káníng ni, zyun-à bir sig
pìkyinn á byarmí ni rag a
wàníng sa bu pyìr, má sàn
kab abig sìr gbam wann bu
wau á wàin mpìr-à níng hi
ni, ma abig ta kà rìg ku mà
zàpìr-à ni. 43 Wà vùwú ma
ri du kà wù rag á sa bu pyìr,
á gib tafinn rìg vù-à hi, má
sàn káb nì á kà á lu Shìdun
ma vù ńzyun, ma wà wá
shi kwonn ma vùwú pyànà
bidìm pár, bá ta kà wù á lu
pyìr, [44 mà byar-à dwir ri
wu fig bàna, pyìr ri dim fig
bàna.] 45 Wà barwú ma ri
du kà wù á sa bu pyìr, á gib
tafinn rìg, má sàn káb nì wà
á kà mà lu Shìdun ni ma bar
ńzyun, ma wà wá shi kwonn
ma bar pyànà má kà mà lu
pyìr, [46 mà byar-à dwir ri
wu fig bàna, pyìr ri dim fig
bàna.] 47 Wà zuwú ma ri
du kà wù rag á sa bu pyìr,
á kpab tafinn rìg. Má sàn
káb nì á kà lu Shìdun ma zu
ńzyun, ma wà wá shi kwonn
ma zu pyànà má kà mà lu
pyìr, 48 mà byar-à dwir ri wu
fig bàna, pyìr ri dim fig bàna
tìnn.

49 “Bá sa kyàr kó ni àràg
barà big ri wìr kà mann á
byù. 50 Mann í bu-à dudor,
ama wà ador mann ma zu
rìghing, bá sa dor rag ma kai
rà? Aning shi àràg í mann,
ma aning shi shu pìkyinn na
tag áyau bar dìrná ni.”

10

Yesu Dang Jír á Shinn Uwà Kan Tafinn
(Mat 19:1-12; Luk 16:18)

1 I byar-à Yesu dù mà byar-
à níng hi, n yag mà jànn
Yahudiya, n pìm zu á Ning
Urdun. Bìr mpìrká kwonn bi
jakàng á byarwá ni, í byar-à
ku tàg big àràg barà ku ri sa
bab kyann.

2 I byar-à mpìr Farisawaká
bi jirà abig màg màg fig ku.
Big bib ku rag, “A dokayí ni,
sàn hing wà mpìr aku kan
tafinn wàwá rà?”

3 I byar-à ku bib big rag,
“Musa dinya sig ning rag í
kai rà?”

4 Big dinya ku rag, “Musa
ya sig doka rag abig ba
tarkada ban gban, abig kan
tafinn rìg uwà.”

5 Yesu dinya big rag, “Bu-
à sa Musa ba ya sig ning
doka àdòníng, í jirà ning í
mpìr sung gbam big. 6 Sai-
à Shìdun rì màm jag sig
dunyaru, ku màm wunù ma
uwà. 7 Jir wàníng í bu-à sa
wunù má dù dà fim tawá ma
nàwá, má yag shi kwonn ma
wàwá, 8 jirà abig shi í bu
ńzyun. Hár á pyànná-à níng
bá shi fig rag pyànà bàna,
bá shi í bu ńzyun. 9 Bu-à
Shìdun sìnn kwonn sig, kada
mpìr aku gàfinn bàna.”

10 Barà big kàng yag mà
lu-à ni, yann sukàwá big bib
ku jír-à níng. 11 I byar-à
ku dinya big rag, “Mpìr-à
ma kan tafinn wàwá, ma zìg
uwà zyun kim, ku ri sa àyái
á shinn wàwá ni. 12 Uwà-à

ma fim nuwá ma zìg wunù
zyun kim, ku ri sa àyái.”

Yesu Wìr Kà Ya Yann Títiká Asàn
(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)

13 Big zìg bi yanká á
byarwá ni n rag aku tib
káníng vù á dìr. Ama
yann sukàwá big yan ta
mpìr káníng. 14 Barà Yesu
myàng àdòníng, pìkyinnwá
bai, ku dinya yann sukàwá
big n rag, “Aning fim yanká
abig bi á byarmí ni, kada
aning kan dim big bàna,
jir kai bàna mpìrká ká ma
shi àràg yanká níng, bá
kà nì mà byar-à Shìdun ri
na kùrwá. 15 Mì ri dinya
ning àjai, mpìr-à ma sìnn
kàng fig shinnwá àràg kù
wùnshái bàna, kwá kà fig
byar-à Shìdun ri na kùrwá
bàna.” 16 I byar-à ku pyàr
káníng ágàuwá ni, n tib
wann káníng vù á shinn-à
ni, n wìr kà ya káníng àsàn.

Mpìr Bài Zyun Bib Yesu Abib
(Mat 19:16-30; Luk 18:18-30)

17 Barà ku dù mi ri yag
àdòníng, wunù zyun shàr
yag n yag bìnn kir wann á
pyànnwá ni, n bib ku rag,
“Malam ǹsàn, bu-à má sa
jirà ń dìg yonki kinn kinn í
kai rà?”
18 I byar-à Yesu bib ku rag,
“Bu-à sa à bar mì mpìr ǹsàn
í jir kai rà? Mpìr ǹsàn bàna,
sái íri Shìdun awínwá ni.
19 A yì rìghing dokaká wá
bàg: ‘A gban ki bàna, á sa
àyái bàna, á jwi ajwú bàna,
á gim ǹsáng bàna, á lir ji
mpìr bàna, á wib tawú ma
nàwú.’ ”
20 I byar-à wunù-à níng
dang rag, “Malam, ǹ wib
vinn rìghing doka káníng
bidìm pár tun sai-à mì í
wùnshái hár tàma-à níng.”
21 Yesu myàng ku n zìm
hing ku, n dinya ku rag,
“Dà sig wù bu zyun, á yag
wann tafinn rìg buká à shi
sig ma kàhi bidìm pár, ma
á ya mpìr ashiká bài-à, ma
á bi á bàg mì. I wà wá
dìg bu-à sàn kab wàníng mà
wai.” 22 Barà wunù-à níng
fig àdòníng, àsà kyag kù kà
ku á pìkyinn-à ni, pìkyinnwá
í bai rìg-à, kù yag rìgwá, jir
kai bàna ku shi sig ma bu
wàni.
23 Yesu myàng yann
sukàwá big n rag, “Shi sig
mà shwìn wàni wà mpìr
bàiká má kà á byar-à Shìdun
ri na kùrwá.”
24 I byar-à yann sukàká sa
mamaki ma jír-à ku dang
sig níng. Yesu dinya big
rag, “Yanká bumí, shi sig ma
shwìn wà mpìr má kà mà
lu Shìdun ni. 25 Má fonn
kab nì rakumi aku kà á pùr
àbònyir, ma wà mpìr bài aku
kà á byar-à Shìdun ri na
kùrwá.”
26 Barà yann sukàká fig
àdòníng, big sa mamaki
wàni, n rag, “Wà má
àdòníng, mpìr-à má wìm zu
í ni rà?”
27 Yesu myàng big n rag,
“Bu-à mpìr má sa sar fig
bàna, Shìdun má sa sar, jir
kai bàna walai bu-à má nì
kan Shìdun.”

28 Bitrus dang rag, “To, yi
fim rìghing kó kai bidìm pár,
yi ri bàg wù.”
29 I byar-à Yesu dinya big
rag, “Mì ri dinya ning àjai,
mpìr-à ma fim luwá, kó
wunzàwá big, kó shunwòwá
big, kó ajunwàwá, kó nàwá
kó tawá, kó yanká buwá,
kó jànnwá á jir shinnmí
ni, ma dò jir shinn jir
àjwár, 30 kwá dìg kab
buká ku fim sig níng, kwá
dìg kàng hár kàun dari,
luwá, ma wunzàwá big,
ma shunwòwá big, ma
ajunwàwá big, ma nàwá, ma
yanká buwá, ma jànnwá. Bá
ya ku shwìn, ama àyúnn-
à wà kinn shinn, Shìdun
má ya ku yonki kinn kinn.
31 Mpìrká nìnànn nímá ká
shi sig mpìr ùwài tàma-
à níng, bá kàng mà sim.
Mpìrká kinn fig bu bàna
níng, má yag mà pyànn.”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)

32 Big ri yag mà Urushal-
ima. Yesu kà síg nì sukàwá
big á pyànn. Sukàwá big
sa mamaki wàni. Mpìrká ri
bàg yag big ásim níng, big
shàr rìg zinn. Ku bar kwonn
yann sukàwá big dwib ag-
ban pyànà níng, n zìg kann
big akur, n dinya káníng
bu-à má sa ma ku. 33 Ku
dinya káníng rag, “Aning
fig, yi ri yag mà Urushal-
ima mà byar-à bá zìg Wùn
Mpìr Jíkwìnn, má ya kà ku
á vù àgbam mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun
ni, ma malamká. Bá wà ku
kwonn, má dang rag abig
gban rìg ku. Bá ya kà ku á
vù mpìrká ká í Yahudawaká
bàna. 34 Bá màm jwann ku,
bá tu wìr ku sháng, bá yang
ku ashor, bá gban rìg ku,
àyúnn su sara kwá dù nann
zu kàng.”

Bu-à Yakubu Ma Yohanna Vig Sig
(Mat 20:20-28)

35 Yakubu ma Yohanna,
yanká bu Zabadi, big bi á
byar Yesu ni n dinya ku rag,
“Malam, yi ri zìm á sa ya yi
bu-à ya vig wù bidìm pár.”
36 Yesu bib big rag, “Ning
ri zìm ń sa yá ning kai rà?”
37 Big dinya ku rag, “Sai-
à wa na hing kùrwú, yi ri
zìm á zìm ayi shi ma wù í
zyun, zyun águnn vìm nuwú
ni, zyun águnn vìm súrwú
ni.”
38 Yesu dinya big rag,
“Ning yì fig bu-à ning ri vig
mì bàna. Wàníng ná wa sar
shwìn-à má wa níng rà? Kó
ná wau sar dìr batisma-à má
wau níng rà?”
39 Big dinya ku rag, nn, bá
wa sar.
I byar-à Yesu dinya big rag,
“Shwìn-à má wa níng, í wà
zyun-à ná wa. Dìr batisma
zyun-à bá wau mì níng, í
zyun-à bá wau ning. 40 Ama
byar shu águnn vìm numí
ni, ma wà águnn vìm súrmí
ni, í bigmí bàna, ǹ bàna ma
gbam-à má ya mpìr kàhi.
I byar shu mpìrká Tamí sa
sìnn ya sig big.”

41 Barà yann sukà dwib
kádà sig níng fig bu-à
Yakubu ma Yohanna vig sig
Yesu níng, big nànn káníng
àgùnn. 42 I byar-à Yesu bar
kwonn bi big í byar ńzyun
n dinya big rag, “Ning yì
hing kùrká á jànn-à ni ri tàg
gbam á shinn mpìrká bubá
ni. Big ri twìm káníng, mi
ri dinya káníng bu-à káníng
má sa. 43 Ama buná má shi
fig àdòníng áyauná ni bàna,
wà mpìr zyun áyauná ni ma
ri zìm aku shi àgbam, to,
aku shí nì fàuná. 44 Mpìr-à
ma ri zìm aku shí nì wà jijag,
to, aku shi fàu kó ni bidìm
pár. 45 Wùn Mpìr Jíkwìnn
bi fíg jirà abig sa ya ku bu
bàna, ama ku bi síg jirà aku
sa ya mpìrká bu, ma aku
ya shinnwá jirà mpìrká abig
dìg yonki.”

Yesu Pù Finn Zu Mpìr Afau Zyun
(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)

46 Big bi fòr á Yariko, barà
ku ma yann sukàwá big ri dù
á Yariko ni ma bìr mpìrká,
wunù àfau zyun, big ri bar
ku Bartimawas, ku í mpìr
avig bu, ku í wùn Timawas,
ku shi sig á kur gbìb-à ni.
47 Barà ku fig rag í Yesu mpìr
Nazarat ri wam zu yág nì, í
byar-à ku gbam nài gbam n
rag, “Yesu Wùn Dawuda, á
myàng ashimí.”

48 Mpìrká nìnànn nímá
yan ta ku rag aku shi kim,
ama ku dang swàb kà n
rag, “Ayáa, Wùn Dawuda, á
myàng ashimí.”

49 Yesu sar wann n dang
rag abig bar bi ku.
I byar-à big bar mpìr àfau-
à níng, n dinya ku rag, “A
fig àjwár, á dù bi. Ku ri bar
wù.”
50 Ku pù tafinn rìg
mayafiwá, n dù nann zu n
yag dìg Yesu.
51 I byar-à Yesu bib ku rag,
“Wù ri zìm ń sá wù kai rà?”
Mpìr àfau-à níng dang
rag, “Malam, mì ri zìm á sa
mì ń myàng ma zumí.”
52 I byar-à Yesu dinya
ku rag, “A yag kyonnwú,
pìkyinnwú à bir sig á byarmí
ni níng, dàb gbam rìghing
wù.”
Gbìb fig tá bàna, ku
myàng rag ma zuwá, n bàg
yag Yesu.

11

Mpìrká á Urushalima Shà Yesu
(Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Yoh 12:12-19)

1 Barà big nyàan fòr yag
mà Urushalima, big yag fòr
á Baitafaji mà Baitanya á
byar zyun big ri bar Wùn
Mwir Zaitun. Ku swam yag
yann sukàwá big pyànà, 2 n
dinya káníng rag, “Aning
yag mà kauye-à mà pyànn
ná ni. Na kà yag hing, ná
dìg big sa gbam sig wùn
aswannswánn màhàn, wà
zyun-à mpìr nann màg fig
fig bàna, aning fìnn ya bi
mì. 3 Mpìr-à ma bib ning
rag, ‘Bu-à sa ning ri fìnn
aswannswánn-à níng, í jir
kai rà?’ aning dang rag, ‘I
Shinn Luyí dang síg nì rag

ayi fìnn ya yag ku. Kwá tìr
kàng bi rìg níni.’ ”
4 I byar-à big yag n yag
dìg wùn aswannswánn-à hi,
big sa gbam sig á nu nkyun-
à ni, á gbìb-à ni. Barà big
ri fìnn àdòníng, 5 mpìrká
sar sig màhàn níng bib big
rag, “Bu-à sa ning ri fìnn
wùn aswannswánn-à níng í
jir kai rà?”
6 I byar-à big dinya káníng
bu-à Yesu dinya sig big abig
dang. Káníng fim big, big
yag. 7 Big zìg bi wùn
aswannswánn-à hi á byar
Yesu ni, n wan zu jàbá n
bir wann á kwíb-à ni, Yesu
nann zu n shi wann áni.
8 Mpìrká nìnànn nímá jag
yag jàbá á gbìb-à ni, mpìrká
káhi kyag jì bu á daká ni
n jag yag á gbìb-à ni. 9 Ká
kà sig kà pyànn, ma ká á
sim, big dang ma gbam rag,
“Ayi swam yan Shìdun. Pyib
sìsàn aku shi á shinn mpìr-
à ri bi á zìnn Shinn Luyí ni
níng. 10 Pyib sìsàn aku shi á
shinn kùr bu Tayí Dawuda,
wà ri bi níng. Shìdun aku
shi bu-à mpìrká má swam
yan.”
11 I byar-à Yesu kà yag mà
finn swann Urushalima, n kà
mà lu Shìdun ni, n myàng
kó kai bidìm pár. Barà bu-
à bir rìghing, ku zu, ku
ma yann sukàwá big dwib
agban pyànà, big yag mà
Baitanya.

Yesu Ya Bin Ating Zyun Nài Ya
(Mat 21:18-19)

12 Byar-à kyàr, barà big ri
kàng bi mà Baitanya, amor
gban ku. 13 Ku myàng
yag mìr bin ating pyunn ni-
nonn nímá, ku yag màhàn,
jirà aku myàng wà kó kwá
dìg awan áni. Ku yag fòr
màhàn, n dìg fig awan áni
bàna, sái íri jì, jir kai bàna
í sònn-à ating ri wan bàna.
14 I byar-à Yesu dinya bin
ating-à níng n rag, “Mpìr má
dìg fig rag awan á byarwú ni
bàna.”
Yann sukàwá big fig bu-à
ku dang sig níng.

Yesu Kan Zu Mpìrká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shìdun
(Mat 21:12-17; Luk 19:45-48; Yoh 2:13-22)

15 Big bi fòr á Urushalima,
ku kà yag mà lu Shìdun ni,
n kan zu mpìrká ri wann
tafinn bu màhàn, ma ká
ri wann bu màhàn. Ku
gbar bir wann rìg teburká
mpìrká ri pyann bài áni
níng, ma kujeraká bu
mpìrká ri wann tafinn àlàb
lu. 16 Ku kan dim mpìrká
rag kada a kó ni swann kà
yag bu zyun mà lu Shìdun
ni bàna. 17 I byar-à ku
tàg mpìrká rag, “Big ba
sìnn sig á jir Shìdun ni rag,
‘Lumí, mpìrká bidìm pár má
bar rag í byar-à big ri vig
Shìdun,’ ama ning sìnn kàng
rìghing byar-à hi í byar ajwú
jwi.”
18 Agbamká áyau mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni ma malamká fig
àdòníng, big yàn gbìb-à abig
gban ku áni. Ama big ri shàr

zinn, jir kai bàna bìr mpìrká
fig bu-à ku tàg sig níng, big
sa mamaki.

19 Barà kamzau sa, í byar-
à Yesu ma yann sukàwá big
zu rìg á finn swann-à ni.

Bin Ating Wim Wu
(Mat 21:20-22)

20 Big ri wam zu yag í py-
imbyau, í byar-à big myàng
bin ating zyun-à Yesu ya
ku nài ya níng, ku wim
wu rìghing, hár kwonn ma
adinnwá. 21 Bitrus kyab
pànn, n dinya ku rag, “Ag-
bamyí, á myàng bin ating
zyun-à à ya ku nài ya níng,
ku wim rìghing.”

22 I byar-à Yesu dinya big
rag, “Aning bir pìkyinn á
byar Shìdun. 23 Mì ri dinya
ning àjai, mpìr-à ma dinya
shinnkwìnn-à níng rag, ‘A
gbìb dù ma mìrwú, ma á yag
jann kà shinnwú á zàpìr-à
ni,’ bu-à ku dang sig níng,
wà kwa sa fig shaka á kyin-
nwá ni bàna, ma bir hing
pìkyinn rag bu-à ku dang
sig níng má sa, bu-à hi má
sa àjai. 24 Jir wàníng, mì
ri dinya ning, bu-à na vig
Shìdun bidìm pár, aning bir
kyinn rag ná dìg bu-à hi, ná
myàng ná dìg bu-à hi. 25 Sai-
à ning ma ri vig Shìdun,
aning yafa ya jàuná big ká
ma sa sig ning bu-à bibai,
jirà a Taná zyun-à mà wai
aku yafa ya ning bu pyìrná.
[26 Wà na yafa ya fig jàuná
big bàna, Taná mà wai má
yafa ya fig ning bàna tìnn.]”

Big Bib Yesu Jír á Shinn
Gbamwá Ni
(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

27 Big bi jakàng á Urushal-
ima. Barà ku ri kyann
mà lu Shìdun ni, àgbamká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni, ma malamká, ma
àgbamká, big bi á byarwá
ni, 28 n bib ku rag, “Gbam-à
wù ri sa bu káníng ma kàhi
níng, à dìg sig áni rà? Mpìr-
à ya sig wù gbam-à hi í ni
rà?”

29 I byar-à Yesu dinya big
n rag, “Má bib ning jír zyun,
wà na dinya hing mì, í wà
má dinya ning mpìr-à ya
sig mì gbam-à mì ri sa bu
káníng ma kàhi. 30 Mpìr-à
ya sig Yohanna gbam-à aku
wau mpìrká dìr batisma íni
rà? I Shìdun rà, kó í mpìr
rà? Aning dinya mì.”

31 I byar-à big wà jír ma
bar dìrbá n rag, “Wà ya dang
rag, í Shìdun ya síg Yohanna
gbam-à ínì, kwá dang rag
bu-à sa yi bir fig pìkyinn á
jir Yohanna ni bàna í jir kai
rà? 32 Kó ayi dang rag, í
mpìr ya síg ku nì rà?” Big
ri shàr bìr mpìrká, jir kai
bàna mpìrká yì rìghing wà
Yohanna í mpìr-à ri dang
kyann jir Shìdun. 33 I byar-à
big dinya Yesu n rag, “Yi yì
fig bàna.”

Yesu dinya big n rag, “Mì
má, má dinya fig ning mpìr-
à ya sig mì gbam-à mì ri
sa bu káníng ma kàhi níng
bàna.”

12

Tinn Jír á Shinn Mpìrká Ngàng Yesu
(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

1 Yesu dinya big tinn jír n
rag, “Mpìr zyun nàm sig da
inabi, n pì kàng kwìb sig da-
à hi áni, ku kànn sig kàb
byar-à mpìr má shi kan bu
màhàn, ku kab sig shar jirà
abig pinn wìr kà zàn inabi
áni. Ku zìg da-à hi n pag
mpìrká alaru. Ku dù n yag
rìg mà jànn zyun ni. 2 Barà
awan inabi-à byann, í byar-
à ku swam yag fàuwá zyun
mà byar anàm bu káníng ni
abig ya ku anìwá. 3 Ama
anàm bu káníng pànn fàuwá
níng n dab dab, n kan kàng
yag wàníng vù áyonn. 4 I
byar-à ku swam yag jakàng
fàuwá zyun, mpìr káníng
dab pòr wàníng shinn, n sa
wàníng buká sàn fig bàna.
5 Ku swam yag jakàng fàuwá
zyun, big dab gban rìg
wàníng. Ku swam yag káhi
nìnànn nímá, mpìr káníng
gban rìg kádàkí, n dab
kádàkí dab dab. 6 Dà kàng
sig í mpìr zyun, wàníng
hi í wùnwá wà ku ri zìm
wàni. Ku swam yag wùnwá
á byar káníng ni n dang
rag, ‘Mpìr káníng má wib
wùnmí.’ 7 I byar-à anàm bu
káníng dinya bar dìrbá rag,
‘Wàníng í àsàin-à má ji gado
da-à níng, aning bi ayi gban
rìg ku mám, jirà ayi pànn
nì da-à níng.’ 8 I byar-à big
pànn wùn-à níng mì ku í
gban rìg-à, n ta yag rìg kiwá
mà myann.”
9 I byar-à Yesu bib n rag,
“To, buná, á myàngná ni,
àsàin da inabi-à níng má sa
rág kai rà? Kwá bi má yag
gban rìg mpìr káníng, má
zìg da inabi-à má ya mpìrká
káhi. 10 Ning jangga fig bu-
à big ba sig á jir Shìdun ni
bàna rà? Big ba sig rag,
‘Abàn-à mpìr ami buká
ngàng sig rag bai
níng,
í zyun-à big zìg kàng bi n mi
kà ágù kinn-à ni,
í wà zyun-à sàn kab sig kádà.
11 Wàníng í Shìdun sa síg nì.
A byaryí ni, yi ri myàng í bu
mamaki.’ ”
12 Agbam Yahudawaká
yàn gbìb-à abig pànn sìr ku,
jir kai bàna big yì rìghing
wà ku ri dáng tinn jír-à níng
ma big. Ama big ri shàr zinn
bìr mpìrká, í byar-à big dù n
fim ku mì yag rìgbá.

Big Bib Yesu Jír á Shinn Bài Jànn Wa
(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

13 Big swam yag Fari-
sawaká ma mpìrká bu
Hirudus á byarwá ni, jirà a
káníng tib fig nuwá. 14 Big
bi á byarwá ni n bib ku rag,
“Malam, yi yì hing rag wù
í mpìr gwangga, wù ri tàg
jir Shìdun á gbìb ǹsàn, wù
ri shig fig mpìr bàna, kó ni
bidìm pár wù ri myàng í bu
ńzyun á byarwú ni. Sàn hing
wà ayi wa kùr Kaisar bài
jànn rà, kó sàn fig bàna rà?

Ayi wa rà, kó ayi wa bàna rà?”
15 Ama Yesu yì rìghing bu-
à mà kyinnbá ni, í byar-à ku
bib big rag, “Bu-à sa ning ri
tib fig numí níng, í jir kai
rà? Aning ya bi mì bài àsháu
zyun ń myàng.”
16 Big ya bi ku, í wà ku
bib big rag, “Ma hoto mpìr-à
á dìr bài-à ni ma zìnn-à áni
níng, í bu ni rà?”
Big dinya ku rag, “I bu kùr
Kaisar.”
17 I byar-à Yesu dinya big
rag, “To, bu-à ma í bu Kaisar,
aning ya kàng Kaisar. Bu-
à ma í bu Shìdun, aning ya
kàng Shìdun.”
I byar-à big sa mamakiwá.

Big Bib Yesu Jír á Shinn Barà Ki Má Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki
(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

18 Sadukiyawaká dang rag
mpìr má dù nann zu kàng
fig ma yonki bàna. Big bi
á byar Yesu ni n bib ku rag,
19 “Malam, Musa ba ya sig yi
doka rag, mpìr ma zìg uwà
ma mà fig wùn bàna, wà
kwa wu rìghing, a wunzàwá
zìg kàng uwà-à níng hi, jirà
aku mà ya shunwòwá yann.
20 Yi shi sig ma jír á shinn
mpìr zyun, ku shi sig ma
wunzàwá big sùnnjin. Mpìr-
à níng hi zìg uwà n mà fig
wùn bàna, ku wu rìghing.
21 Wà wa pyànà zìg kàng
uwà-à hi, ku ma wàníng mà
fig wùn bàna, ku má ku
wu rìghing. Wà wa sara-
à níng má, àdòníng tinn.
22 Big sùmpyànn bidìm pár
big zìg yà zu rìg uwà hi, big
mà fig wùn bàna, í nànn-
à hi uwà-à níng hi í wu
rìg-à tìnn. 23 To, barà big
sùmpyànn bidìm pár big zìg
yà zu rìghing uwà-à níng,
àyúnn-à Shìdun má gbar dù
nann zu kàng mpìrká ma
yonki, uwà-à níng má shi í
bu ni áyaubá ni rà?”
24 Yesu dinya big n rag,
“Ning yì fig gbam Shìdun ma
bu-à big ba sig á jir Shìdun ni
bàna, wàníng í bu-à sa ning
nang jànn sig gbìb gwangga
níng. 25 Ayúnn-à Shìdun
má gbar dù kàng hing mpìr
ma yonki, bá shi àràg yann
aswamká bu Shìdun mà wai.
Mpìrká má zìg fig rag uwà
bàna. 26 Jir wà ki má
dù nann zu kàng ma yonki
níng, ning jangga fig bu-à
Musa ba sig bàna rà? A
byar-à ku ba sig á jir Shìdun
ni á shinn akyar bín-à pyìr
rì swànn áni. Ku ba sig bu-
à Shìdun dinya sig ku rag,
‘Mì í Shìdun bu Ibrahim, mì
í Shìdun bu Ishaku, mì í
Shìdun bu Yakubu.’ 27 Jír-
à níng ri tàg yi rag, mpìrká
rì wu sig níng, shi sig ma
yonki tàma-à níng. Shìdun í
Shìdun ki bàna, ku í Shìdun
mpìr-à ma yonki. Ning nang
jànn dikina á nang jànn.”

Doka Zyun-à Wài Kab Kádà
(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

28 Malam zyun fig barà big
ri dang jír àdòníng, ma barà
Yesu dinya big jír ǹsàn nímá
níng, í byar-à ku bib Yesu n

rag, “Doka zyun-à wài kab
kádà í wà áni rà?”
29 Yesu dinya ku rag,
“Doka-à wài kab sig í
wàníng: ‘Aning fig, ning
mpìr Israila, Shinn Luyí
Shìdun ku í Shìdun ńzyun.
30 A zìm Shinn Luwú
Shìdun ma kyinn ńzyun, ma
gbamwú, ma yonkiwú, ma
bu-à wù ri kyab á kyinnwú
ni.’ 31 Doka-à tib sig wàníng
dang rag: ‘A zìm jàuwú àràg
barà wù ri zìm shinnwú.’
Doka-à kab pyànà káníng
bàna.”
32 I byar-à malam-à níng
dang rag, “Barà à dang níng
í àjai, Malam! A dang hing
rag Shìdun ńzyun, zyun
bàna. 33 A mpìr zìm ku
ma kyinn ńzyun, ma bu-
à mpìr ri kyab, ma gbam
mpìr bidìm pár, ma aku
zìm jàuwá àràg barà ku ri
zìm shinnwá. Doka pyànà
káníng kab hing bu twìb
swànn á pyànn Shìdun, kab
síg nì kó kai bidìm pár wà
big ri ya Shìdun.”
34 Yesu yì hing rag jír-
à wunù-à níng dinya kàng
ku níng, sàn hing wàni, í
byar-à ku dinya wàníng rag,
“A nonn fig ma kùr Shìdun
bàna.”
A byar-à níng hi, walai
mpìr-à wim kyinn n bib
kàng ku jír.

Kristi í Wùn Dawuda, Ku í Asàin Lu Dawuda Tìnn
(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

35 Yesu tàg mpìrká bu
mà lu Shìdun ni n rag,
“Sáshinn malamká dang rag
Almasihu í wùn Dawuda
níng rà? 36 Dawuda ma
shinnwá Awun Shìdun tàg
ku, ku dang rag,
‘Shìdun dinya Shinn Lumí n
rag, á bi á shi á vìm
numí ni áyág.
Má sìnn kà mpìr azíbwú big
á mìr barwú ni.’
37 Dawuda ma shinnwá bar
ku Shinn Lumí. To, sáshinn
kwá shi wùn Dawuda rà?”
Bìr mpìrká fig jírwá ma
pìkyinn àjwár.

Yesu Dang Bu-à Bibaiká Malamká Ri Kyab á Pìkyinnbá Ni
(Mat 23:1-36; Luk 20:45-47)

38 Barà Yesu ri tàg big bu
í wà ku rag, “Aning pànn
shinn ná ma malamká, big
ri zìm jà lilor wìr, big ri
zìm a mpìrká bib kà kyann
big á fir ati-à ni. 39 Big ri
shig bushuká zyun-à sàn kab
sig mà tonn bìr kwonn-à ni
ma wà á byar-à mpìrká ma
ri sa bùkí. 40 Big ri lir ji
uwà kiká. Big ri vig Shìdun
nunonn nímá jirà a mpìrká
myàng big. Shwìn-à bá wa
má kab gbam.”

Uwà Ki Zyun Ya Vinn Rìg Shìdun Bu-à Ku Shi Sig Ma Kàhi
(Luk 21:1-4)

41 Yesu shi sig mà byar
ashìkáun bài mà lu Shìdun
ni, ku myàng barà mpìrká ta
kà bài màhàn. Mpìr bàiká
nìnànn nímá ta kà bài ùwài
nímá. 42 I byar-à uwà ashi
zyun bi, ku í uwà ki, ku bi
ta kà naira pyànà. 43 Yesu
bar kwonn yann sukàwá big

n dinya káníng rag, “Mì ri
dinya ning àjai, bu-à uwà
ki-à níng ta kà sig níng,
kab hing bu mpìrká bidìm.
44 Mpìrká kádà níng tinn zu
sig áyau bàibá big shi sig ma
kàhi, ama uwà-à níng, kó
barà ku í mpìr ashi níng, ku
ya vinn rìg Shìdun bu-à á
vùwá ni. Bàkyinn bu-à ku
nìm má wann ji bu áni níng,
ku ta kà gban rìghing bidìm
pár.”

13

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Bá Dab Gbànn Rìg Lu Shìdun
(Mat 24:1-2; Luk 21:5-6)

1 Barà Yesu ri zu á lu
Shìdun ni, wùn sukàwá zyun
dinya ku rag, “Malam, á
myàng barà big mi sig lu-à
níng ǹsàn nímá ma abànká
ùwài.”
2 I byar-à Yesu bib ku rag,
“Wù ri myàng lu-à níng wài
hing kó? Ayúnn zyun ri bi
bá dab gbànn rìg lu-à hi,
kó abàn ńzyun má shi fig á
shinn jàuwá zyun ni bàna.”

Yesu Dang Rag Ayúnn Zyun Ri Bi Wà Mpìrká Má Wa Shwìn
(Mat 24:3-14; Luk 21:7-19)

3 Yesu shi sig mà Wùn
Mwir Zaitun, shi yàr sig mà
lu Shìdun, í byar-à Bitrus
ma Yakubu ma Yohanna ma
Andarawus bi á byarwá ni.
4 Big bònn bib ku n rag,
“Malam, bu káníng má sa
ákaun rà? Bu-à yá myàng
jirà ayi yì wà àyúnn-à hi
nyàan fòr í kai rà?”
5 I byar-à Yesu dinya big
rag, “Aning pànn shinn ná,
kada aning zìm a mpìr zyun
tonn kà ning á gbìb ajànn
bàna. 6 Mpìrká nìnànn nímá
má bi, bá dang rag big bi sig
á zìnnmí ni. Bá dang rag
big í Almasihu, bá sa mpìrká
nìnànn nímá má nang jànn.
7 Wà na fig tai kànn kó
áni bidìm pár, kada aning
gib kyinn bàna, bu káníng
má sa àdòníng, ama sai-à
dunyaru má vinn níng màg
fig ma bàna. 8 Jànn zyun
má nu kànn ma jànn zyun.
Kùr zyun ma nu kànn ma
kùr zyun kó áni bidìm pár á
jànn-à ni. Jànn á jìnn ni má
ning á swannká ni kim kim
á dunyaru, amor má kà á
jànn-à ni wàni, ama wàníng
ri jag má mìr átai.

9 “Ama aning pànn shinn
ná, jir kai bàna bá pànn
ning, má zìg yag ning á
pyànn agib jír, bá dab ning
á tonn bìr kwonnká ni, bá
zìg yag ning, ná sar á pyànn
gwamnaká ni ma kùrká á
dò jir shinnmí ni, jirà an-
ing dinya big jírmí. 10 Sái
wà ba dinya hing mpìrká á
dunyaru bidìm pár jir àjwár
á shinnmí ni, í wà dun-
yaru má vinn. 11 Sai-à ba
zìg yag ning mà byar-à bá
wà ning kwonn, kada aning
shàr zinn rag ning yì fig bu-
à ná dang bàna. Shìdun
má tìya ning bu-à ná dang,
jir kai bàna ná dang fíg nì
ma shinn ná bàna, í Awun
Shìdun má dang nì. 12 Mpìr
má zìg rìg yiwaiwá, má ya

kà á vù mpìrká ni abig gban rìg. Ta má ya kà wùnwá á
vù mpìrká ni abig gban rìg. Yanká má ngàng rìg jir tabá
ma nàbá, má ya kà káníng á vù mpìrká ni abig gban
rìg. 13 Mpìrká nìnànn nímá má zib ning á dò shinnmí ni.
Ama mpìr-à ma wim hing kyinn hár àyúnn-à wà kinn
shinn, Shìdun má pinn zu ku."

Bu Azing Má Shi á Lu Shìdun
(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)

14 "Ná myàng bu àzing má shi á lu Shìdun. (Mpìr-à
ma ri jangga bu-à mì ri ba níng, aku yì byann.) A sai-
à níng hi, mpìrká ma shi sig mà yau jànn Yahudiya, abig
shàr yag mà shinnkwìnnká ni. 15 Mpìr-à ma shi sig mà
shinn tonn-à ni, kada aku kà mà finn tonn-à ni ma aku
zìg ma bu mpyim, í wà aku shàr yág ni, bàna. 16 Mpìr-
à ma shi sig mà dawá ni, kada aku shàr kàng yag mà
lu-à ni, aku zìg jà, í wà aku shàr yág ni, bàna. 17 Ayúnn-
à hi uwàká shi sig ma finn, ma ká shi sig ma yann àjann
níng, bá wa shwìn. 18 Aning vig Shìdun rag àyúnn-à ná
shàr shàu-à níng, aku shi áyau dí bàna. 19 Asai-à hi,
mpìrká má wa shwìn wàni, írì shwìn-à big taba wa fig
bàna, tun sai-à Shìdun màm sig dunyaru. Mpìr má wa
jakàng fig rag írì shwìn-à níng bàna. 20 Wà Shìdun
nìm ma gib màg gban fig su shwìn-à níng bàna, kó mpìr
ńzyun nìm má wìm zu fig bàna. Ama ku gib màg gban
sig su shwìn-à hi, jir shinn mpìrká ká ku shig zu sig.

21 "Wà mpìrká ma dinya ning rag, aning myàng, mà
Almasihu níng, kada aning zìm bàna. Kó ba dinya ning
rag, mà ku bó, aning zìm bàna. Big ri gim ǹsáng.
22 Mpìr agim ǹsángká má bi, bá rag big í Almasihu, káhi
má dang rag big í mpìrká ri dang kyann jir Shìdun. Bá
sa bu mamaki kim kim jirà abig gbar nang jànn mpìrká
Shìdun shig zu sig, wà big nìm má sa sar. 23 Aning
pànn shinn ná, ǹ dinya rìghing ning bu káníng barà
su-à màg fig ma bàna níng.

Bu-à Má Sa Ayúnn-à Wùn Mpìr Jíkwìnn Má Kàng Bi Ani
(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

24 "Asim shwìn-à mpìrká
má wa níng ni, àyúnn má sìr
rìg fi, sònn má mìg fig bàna.
25 Asuswirká mà waisháu-
à ni má kù wann bi rìg
á jìnn ni. Bu gbamká shi
sig mà wai má ning dìrbá.
26 I byar-à mpìrká má myàng
mì, mì Wùn Mpìr Jíkwìnn
má wann bi mà wai áyau
akwor-à ni. Má kàng bi ma
gbam ùwài nímá kwonn ma
awàimí. 27 Má swam yag
yann aswamká bumí big á
byarká á dunyaru bidìm pár,
jirà abig bar kwonn bi ya mì
mpìrká Shìdun shig zu sig.

Bá bar kwonn bi big á jànn-
à ni bidìm pár, daka mà mìr
swann hár mà shinn swann.

Tinn Jír á Shinn Bin Ating
(Mat 24:32-35; Luk 21:29-33)

28 “Aning myàng misali á
shinn bin ating. Wà na
myàng bin ating ma ri twìb
jì àpyú, ning yì hing shyù
nyàan kù. 29 To, wàníng
má í àdòníng tìnn, sai-à na
myàng buká ǹ dinya sig ning
níng ma ri sa, aning yì rag
ǹ nyàan kàng bi. 30 Mì
ri dinya ning àjai, mpìrká
tàma-à níng má wu vinn fig
bidìm pár bàna, sái wà buká
ǹ dinya sig ning níng ma
sa rìghing. 31 Waisháu ma
jànn-à á jìnn ni má bab jànn
rìg, ama jírmí má vinn fig
ávinn bàna.

Walai Mpìr-à Yì Ayúnn-à Yesu Má Kàng Bi Ani
(Mat 24:36-44)

32 “Walai mpìr-à yì àyúnn-
à Wùn Mpìr Jíkwìnn má
kàng bi áni. Kó yann aswam
Shìdun mà wai má, big yì fig
bàna. Kó mì Wùn Shìdun
má, ǹ yì fig bàna, sai Shìdun
ta-à awínwá ni yì síg nì.
33 Aning pànn shinn ná, an-
ing shi àzír, ma aning vig
kyann Shìdun, jir kai bàna
ning yì fig àyúnn-à níng
hi bàna. 34 Má shi àràg
barà mpìr dù dà fim sig
luwá, n yag sig kyìnn, n ya
sìnn sig fàuwá big swàm-à
káníng má sísa, ku dinya sig
àsàin-à ri sa gadi á luwá ni
a wàníng sa kyann gadi-à.
35 Jir wàníng aning shi àzír,
jir kai bàna ning yì fig sai-
à má bi bàna. Kó má bi
àkamzau rà, kó áyau fi rà,
kó pinnpàin rà, kó pyimbyau
rà, ning yì fig bàna. 36 Kada
ń bi dìg ning, ning ri na aná.
37 Bu-à ǹ dinya sig ning níng,
mì ri dinya kó ni bidìm pár.
Aning shi àzír.”

14

Agbamká Kwonn Nu á Shinn Yesu Ni
(Mat 26:1-5; Luk 22:1-2; Yoh 11:45-53)

1 Dà sig su pyànà ma wà
bá ji àyúnn Pìm Wam Zu
ma brodi-à bàna ma yisti. I
byar-à àgbamká bu mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun, ma malamká ri yàn
gbìb-à bá bònn pànn Yesu
áni jirà abig gban rìg ku.
2 Ama big dang rag bá sa fig
á sai-à big ri ji bùkí-à níng
bàna, jir kai bàna mpìrká
má dù ngain.

Big Pàb Yesu Byìr Mà Baitanya
(Mat 26:6-13; Yoh 12:1-8)

3 Barà ku shi sig mà Bai-
tanya á lu Siman mpìr-à rì
shi sig ma dor àkùnn, ku ri
ji buju. I byar-à uwà zyun bi
ma wùn àkwìnn byìr zyun-à
ri ning swìnn ǹsàn, byìr-à hi
shi sig ma bài wàni, zìnnwá
í nardi. I byar-à uwà-à níng
zìg àkwìnn-à hi n dìng kìm
á wàin-à ni, n wìr wann
Yesu byìr-à hi á shinn-à ni.
4 Barà mpìrká káhi myàng
àdòníng, big nànn àgùnn n
bib bar dìrbá rag, “Bu-à sa

uwà-à níng ri sa kìfinn byìr-
à níng í jir kai rà? 5 Byìr-
à níng big nìm ma wann
tafinn hing, big nìm má dìg
bài dinari dari sara n nìm
má ya mpìr ashiká.” I byar-à
big nànn uwà-à níng àgùnn,
mi ri zìnn swau ku.

6 Ama Yesu dinya big rag,
“Aning fim uwà-à níng. Bu-
à sa ning ri sa shi ku níng í
jir kai rà? Bu-à ku sa sig mì
níng, ku sa síg mì bu-à ǹsàn.
7 Ning ri shi kyann ma mpìr
ashiká í zyun kó ákaun, sai-
à ning ma ri zìm kó ákaun
bidìm pár, ná sa ya big bu-
à ǹsàn. Ama yi ma ning
má shi kyann fíg zyun bàna.
8 Ku sa sig bu-à sàn sig wà
aku sa. Ku pàb síg mì byìr
á dìr jir sai-à bá jì mì áni.
9 Mì ri dinya ning àjai, byar-
à ba dang jir àjwár Shìdun
kó áni á dunyaru, bu-à ku
sa sig níng bá dinya mpìrká,
mpìrká má kyab pànn ku
áni.”

Big Kwonn Nu Ma Yahuda Jirà Abig Pànn Yesu
(Mat 24:14-16; Luk 22:3-6)

10 Yahuda Iskariyoti zyun
áyau yann sukà dwib
agban pyànà níng, dù n
yag mà byar àgbamká ri
twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni, jirà aku ya tafinn
big Yesu. 11 Barà big fig
àdòníng, big fig àjwár, n gib
nu rag bá ya ku bài. Ku yàn
pyù-à kwá wann tafinn ya
big Yesu.

Big Sa Buju Ayúnn Pìm Wam Zu
(Mat 26:17-25; Luk 22:7-14, 21-23; Yoh 13:21-30)

12 Ayúnn wà jijag wà bá ji
brodi-à bàna ma yisti níng
fòr. Ayúnn-à hi í sai-à big
ri gib gban kyann wùn àdùn
wà bá ji àyúnn Pìm Wam Zu
ma kàhi. Yann sukàká bi n
bib Yesu rag, “Wù ri zìm ayi
yag sa buju àyúnn Pìm Wam
Zu-à níng áni rà?”

13 I byar-à Yesu swam yag
mpìr pyànà áyaubá ni, n
dinya káníng rag, “Aning
yag mà finn swann-à ni, ná
dìg kwonn ma wunù zyun
swann sig àgur zàpìr, aning
bàg yag ku 14 mà lu-à kwá
kà áni, ma aning dinya àsàin
lu-à rag, ‘Malam dang rag
tonn-à ku ma yann sukàwá
má shi má ji buju àyúnn
Pìm Wam Zu áni, í wà áni
rà?’ 15 I wà kwá tìya ning
tonn zyun ùwài nímá mà
wai, wà big sìnn sig kó kai
mà ni. Aning sa sìnn buju
àyúnn Pìm Wam Zu-à níng
màhàn.”

16 Yann sukàwá big yag mà
finn swann-à ni, n dìg kó
kai bidìm pár àràg barà Yesu
dinya sig big. I byar-à big sa
sìnn buju àyúnn Pìm Wam
Zu-à níng màhàn.

17 Barà kamzau fòr í byar-
à Yesu ma yann sukàwá big
dwib agban pyànà níng yag
màhàn. 18 Big shi mi ri ji
buju. I byar-à Yesu dinya big
rag, “Mì ri dinya ning àjai,
mpìr zyun áyauná ni má
wann tafinn mì, í wà zyun-
à ri ji buju ma mì níng.”

19 Barà big fig àdòníng
pìkyinnbá bai wàni, big bib
ku zyun zyun n rag, “Shinn
Luyí, kó í mì rà?”
20 Yesu dinya big rag,
“I mpìr zyun áyauná ni
barà ning dwib agban pyànà
níng. Mpìr-à níng hi í mpìr-
à ri swab ji kwonn brodi
ma mì á tasa-à ni níng.
21 Mì Wùn Mpìr Jíkwìnn,
má wu àràg barà big ba sig
á jir Shìdun ni á shinnmí
ni rag má wu níng. Ama
mpìr-à má wann tafinn Wùn
Mpìr Jíkwìnn níng, kwá wa
shwìn, má sàn káb nì wà big
nìm ma mà fig ku bàna.”

Buju-à Yá Kyab Pànn Kyann Shinn Luyí Ani
(Mat 26:26-30; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

22 Barà big ri ji buju
àdòníng, í byar-à Yesu zìg
brodi n vig Shìdun, n sa
wàníng ísoko, n ngir gàfinn,
n ya yann sukàwá big. Ku
dinya káníng rag, “Aning
zìg, wàníng í dìrmí.”
23 I byar-à ku zìg zàn inabi
á kwài n sa Shìdun ísoko, n
ya big. Big bidìm pár big wa
á kwài-à hi ni. 24 Ku dinya
big rag, “Wàníng í àsàmí
zyun-à má kìfinn á dò shinn
mpìrká ni nìnànn nímá. I
àsà nu-à Shìdun gib ya sig
mpìrká. 25 Mì ri dinya ning
àjai, má wa fig rag zàn inabi
bàna, sai àyúnn-à má wa wà
àpyú-à mà byar-à Shìdun ri
na kùrwá.”
26 Big dài jonn n swam
yan Shìdun, mì yag rìg-à mà
Wùn Mwir Zaitun.

Yesu Rag Bitrus Má Ngàng Ku
(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Yoh 13:36-38)

27 Yesu dinya big n rag,
“Ning bidìm pár ná shàr
tafinn rìg mì, jir kai bàna
big ba sig á shinnmí ni, á jir
Shìdun ni n rag ‘Shìdun má
gban rìg aza àdùn-à, àdùnká
má shàr yam rìg.’ 28 Ama
sai-à ma dù nann zu kàng
hing ma yonki, má yag jág
ning nì mà Galili.”
29 Bitrus dinya ku n rag,
“Kó wà jàumí big bidìm pár
ma fim rìghing wù, bumí
má fim fig wù bàna.”
30 Yesu dinya ku rag, “Mì
ri dinya wù àjai, á fi-à níng
ni sai-à kwìnn ra aku dab zu
aku nu pyànà níng, wá sa
yipyàr kàun sara má rag à yì
fig mì bàna.”
31 Bitrus dang ma gbam n
rag, “Kó wà ba rag bá gban
bàg kwonn mì big wù má,
má sa fig yipyàr rag ǹ yì fig
wù bàna.”
Jàuwá big kádà níng dang
àdòníng tìnn.

Yesu Vig Shìdun Mà Gatsemani
(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

32 Big bi fòr á byar-à big
ri bar Gatsemani, í byar-à
ku dinya yann sukàwá big
rag, “Aning shi wann áyág,
má vig Shìdun.” 33 I byar-
à ku zìg Bitrus ma Yakubu
ma Yohanna. Pìkyinnwá bai
wàni. 34 Ku dinya káníng n
rag, “Pìkyinnmí bai sig wàni,
shi rag má wù wu. Aning shi
áyág, ama aning shi àzír.”

35 Ku yag sim mà pyànn
títi nímá n bìnn kir wann á
jìnn ni, n vig Shìdun rag, wà
má sa a Shìdun zìg zu rìg ku
á shwìn-à kwá wa níng ni.
36 Ku dang rag, “Tamí, kó kai
bidìm pár wá sa sar, á zìg
zu rìg mì áyau shwìn-à má
wa níng ni. Ama á bàg bu-à
á kyinnmí ni bàna, sái bu-à
kyinnwú ri zìm.”

37 I byar-à ku bi dìg yann
sukàká sara níng, big ri na
aná. Ku dinya Bitrus rag,
“Siman, wù ri na aná rà?
Wá shi fig àzír kó awa ńzyun
bàna rà? 38 Aning shi àzír
ma aning vig Shìdun, jirà
kada bu-à bibai aku tonn
gban ning bàna. Pìkyinn ná
ri zìm aning sa bu ǹsàn, ama
gbamná fòr fig bàna.”

39 I byar-à ku yag jakàng
n vig Shìdun, ku vig jakàng
bu-à ku nìm vig sig. 40 Ku
kàng bi jakàng n dìg sukàwá
big big ri na aná, jir kai bàna
zuná ri dìm big. Big yì fig bu-
à bá dinya ku bàna.

41 Ku kàng bi wà wa sara,
ǹ dinya káníng rag, “Hár
tàma-à níng, ning ri na
aná, mi ri na ngàng dìrná
rà? Wà ning na níng, màg
hing. Ayúnn-à màg rag
hing. Aning myàng, big ri
ya kà mì Wùn Mpìr Jíkwìnn
á vù mpìrká ri sa bu pyìr.
42 Aning dù nann zu, ayi yag
ning. Aning myàng, mpìr-à
má ya tafinn mì níng, ma ku
níng.”

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku
(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Yoh 18:3-12)

43 Barà Yesu ri dang jír
àdòníng, í byar-à Yahuda
mpìr zyun áyau yann sukà
dwib agban pyànà níng,
bi kwonn ma bìr mpìrká.
Big bi kwonn ma kafai
ma tun, jir kai bàna shun
àgbamká ma malamká ma
àgbamká áyau mpìrká ri
twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni níng, swam bi síg
big nì. 44 Mpìr zyun-à má
ya tafinn Yesu níng, dinya
rìghing mpìrká bu-à kwá sa.
Ku dinya mpìrká rag, “Mpìr-
à na myàng ma kàm pànn
ku í mpìr-à ná pànn. Aning
pànn gbam ku gbam gbam,
ma aning zìg yag ku.”

45 Gbìb fig tá bàna, Yahuda
yag fòr mà byar Yesu ni, n
dinya wàníng rag, “Malam,
mì ri bib kà wù.” I byar-à ku
kàm pànn wàníng. 46 I byar-
à mpìrká pànn wàníng n zìg
yag rìg wàníng. 47 I byar-
à wùn sukà Yesu zyun gbar
wàm zu kafaiwá n kyag fàu
àgbam áyau mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun
ni. Ku kyag zu rìg wàníng
sung-à. 48 I byar-à Yesu
bib bìr mpìr káníng n rag,
“Ning bi sig ma kafai kwonn
ma tun jirà aning pànn mì
níng, mì í mpìr ajwú rà?
49 Su ma su bidìm pár yi ma
ning ri shi kyann í zyun mà
lu Shìdun, mì ri tàg kyann
mpìrká, ama ning pànn fig
mì bàna. Ama wàníng sa sig
àdòníng jirà bu-à mpìrká rìi
dang kyann jir Shìdun ba sig

níng, aku shi àràg barà big
ba sig.”
50 I byar-à yann sukàwá
big bidìm pár shàr n fim rìg
ku, mì yag rìgbá.
51 Wùn sukà zyun bàg yag
ku. Wùn sukà-à níng hi
wìr fig jà bàna, ku bir sig
íri mayafi, big pànn ku, 52 í
byar-à ku wan tafinn rìg
mayafiwá, n shàr yag rìg dìr
áyonn.

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Agbam Jànnká Ni

(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Yoh 18:13-14, 19-24)

53 Big zìg yag Yesu mà
byar àgbam-à áyau mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni. I byar-à àgbam
áyau mpìrká ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni
ma àgbamká kádà áyaubá
ni ma malamká ma shun
àgbamká, big bidìm pár
big kwonn í byar ńzyun.
54 Ama Bitrus bàg bi ku ásim
pyunn ninonn nímá, hár mà
lu àgbam-à áyau mpìrká
ri twìb swann bu. Ku shi
mà byar-à níng hi, ku ma
mpìrká ri sa gadi, ku shi,
mi ri jwar pyìr. 55 Agbam
mpìrká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun, ma àgbamká
kádà níng, big yàn kyann
mpìrká zyun-à má dang jír
á shinn Yesu ni, jirà abig
gban rìg ku, ama big dìg fig
ku ma jír àbai zyun bàna.
56 Mpìrká nìnànn nímá gim
ńsáng á shinn Yesu ni, ama
jírbá yag fig ńzyun bàna.
57 Mpìrká káhi sar dù
nann zu n gim ńsáng á shin-
nwá ni, n dang rag, 58 “Mpìr-
à níng dang rag kwá dab
gbànn rìg lu Shìdun wà
mpìrká mi sig níng, má mi
kàng zyun áyau su sara, kwá
mi fig àràg bu mpìr bàna.”
59 Ama bidìm pár, jírbá yag
fig ńzyun bàna.
60 I byar-à àgbam-à áyau
mpìrká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni níng, sar
dù nann zu n bib Yesu rag,
“A bàna ma jír-à wá dang á
shinn jír-à níng ni rà? Bu-
à mpìr káníng ri dang á
shinnwú ni níng, í kai rà?”
61 Ama Yesu pànn shi rìg
akim, n dang fig jír bàna.
Agbam-à áyau mpìrká ri
twìb swànn bu níng, bib
jakàng ku rag, “Wù í Al-
masihu Wùn Shìdun rà?”
62 Yesu dang rag, “Mì í
Wùn Shìdun. Ná myàng
Wùn Mpìr Jíkwìnn má shi
agunn vìm nu Shìdun ni,
kwá wann bi áyau akwor-à
ni mà waisháu-à ni.”
63 Agbam-à áyau mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni níng, gbar ka rìg
jàwá n dang rag, “Bu-à sa
yá yàn mpìrká káhi abig bi
dang kàng jír á shinnwá ni
níng, í jir kai rà? 64 Ning
fig hing barà ku dang bai sig
zìnn Shìdun. Ning myàng á
shinn?”
I byar-à big dang rag, bu
bibai-à ku sa sig níng fòr
hing wà abig gban rìg ku.
65 I byar-à mpìrká káhi tu
wìr ku sháng n sìr dim rìg
zuwá, n fam ku vù n dinya

ku rag, “A dinya yi mpìr-à dab sig wù.” Mpìrká ri sar myàng kwonn ma lu Shìdun níng, pànn yag ku n dab ku.

Bitrus Ngàng Yesu
(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Yoh 18:15-18, 25-27)

66 Barà Bitrus shi sig mà myann á jìnn ni, í byar-à wùn uwà zyun bi, ku í wùn lu àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni. 67 Ku myàng barà Bitrus shi, mi ri jwar pyìr àdòníng, ku myàng wàníng n dang rag, “Wù má, wù nìm shi kwonn sig ma Yesu mpìr Nazarat.”

68 Ama Bitrus sa yipyàr n rag, “N yì fig bu-à wù ri dang níng bàna.” A byar-à níng hi, ku í zu yag rìg-à mà gbà dán-à ni.

69 Wùn uwà-à níng myàng ku n dinya jakàng mpìrká sar yàr sig ma ku níng n rag, “Mpìr-à níng má, ku í bu Yesu tìnn.” 70 Bitrus sa jakàng yipyàr rag, “bàna.”

Shi kàng títi nímá, mpìrká sar yàr sig ma ku níng, dinya ku rag, “Wù má, wù áyaubá ni àjai, jir kai bàna wù í mpìr Galili.”

71 I byar-à Bitrus dang rag, “N tung hing shinnmí ma Shìdun, ǹ yì fig mpìr-à ning ri dang níng bàna.”

72 Gbìb fig tá bàna, kwìnn dab zu aku nu pyànà. Bitrus kyab pànn jír-à Yesu dinya sig ku rag, “Sai-à kwìnn ra aku dab zu aku nu pyànà níng, wá sa yipyàr kàun sara má rag à yì fig mì bàna.” Barà ku kyab pànn àdòníng ku kig mínn wàni.

15

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna
(Mat 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Yoh 18:28-38)

1 I pyimbyau yìì nímá, àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma shun àgbamká ma malamká ma àgbamká kádà níng big kwonn í byar ńzyun n dang jír á shinn Yesu ni. Big pànn Yesu n sìr ku n zìg yag ku n ya kà ku á vù gwamna. Gwamna-à hi zìnnwá í Bilatus. 2 Bilatus bib Yesu rag, “Wù í kùr Yahudawaká rà?”

Yesu zìm n dang rag, “Aràg barà à dang níng.”

3 I byar-à àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu tìr ya ku jír nìnànn nímá. 4 Bilatus bib jakàng ku rag, “A bàna ma bu-à wá dang rà? A fig swai jírká big ri zìg bi á shinnwú ni nìnànn nímá níng.”

5 Ama Yesu pù fig nuwá bàna, í byar-à Bilatus sa ma-maki.

Big Gib Jir Yesu N Rag Bá Gban Ku
(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Yoh 18:39—19:16)

6 A sai-à mpìrká ma ji buju àyúnn Pìm Wam Zu, àyúnn-à níng Bilatus ri zìg zu kyann mpìr zyun áyau ká big kìg kà sig mà tonn fi-à ni, wà zyun-à mpìrká ma vig hing ku rag aku zìg zu.

7 Ayau mpìrká big kìg kà sig
mà tonn fi-à ni níng, mpìr
zyun shi sig áni, big ri bar ku
Barabas. Ku sa big nu hing
kànn ma finn swann-à ni hár
ku gban sig ki. 8 Bìr mpìrká
kwonn í byar ńzyun n vig
Bilatus rag aku zìg zu ya big
mpìr zyun àràg barà ku ri
sa bab kyann. 9 Bilatus bib
big rag, “Ning ri zìm ń zìg
zu ya ning kùr Yahudawaká
rà?” 10 Ku yì hing rag í
jir akyib, í bu-à sa àgbamká
áyau mpìrká ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni níng
big ya kà sig Yesu á vùwá ni.
11 Ama àgbam mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni kar zìng bìr
mpìrká rag abig vig Bilatus
a wàníng zìg zu ya sòr
big Barabas. 12 Bilatus bib
jakàng big n rag, “To, má
sáshinn ma mpìr-à ning
ri bar ku kùr Yahudawaká
níng rà?”
13 I byar-à big wa nài yán
n rag, “A dab bàg gbam rìg
ku á tàm bín-à ni.”
14 I byar-à Bilatus bib big
rag, “I jir kai rà? Bu-à bibai-
à ku sa sig í kai rà?”
Big yan swàb kà nài yán
n rag, “A dab bàg gbam rìg
ku.”
15 Bilatus ri zìm a bìr
mpìrká fig àjwárwá, í byar-
à ku zìg zu ya big Barabas,
n zìg Yesu n du kà big yang
wàníng ashor, n ya á vù
sojaká ni, a káníng dab bàg
gbam rìg wàníng mà bín-à
ni.

Sojaká Màm Jwann Yesu
(Mat 27:27-31; Yoh 19:2-3)

16 Sojaká zìg yag Yesu mà
lu gwamna. Big bar kwonn
sojaká kádà. 17 Big wìr kà
ku jà zyun àràg í jà kùr, n
tànn kwonn àkar sí n wan
kà ku á shinn-à ni. 18 I byar-à
big bib kà ku n rag, “A suwú
nonn, wù kùr Yahudawaká.”
19 Big zìg tun n mìb wann
ku á shinn-à ni mìb mìb, n
tu wìr ku sháng. Big bìnn
kir wann á jìnn ni n sa shi
rag big ri wib ku. 20 Barà
big màm jwann kinn rìg ku
àdòníng, í byar-à big í wan
zu kàng rìg-à jà-à big wìr kà
ya sig ku àràg í jà kùr níng,
n wìr kà ya kàng ku jàwá.
Big zìg zu yag ku mà myann
jirà abig dab bàg gbam rìg
ku á bín-à ni.

Big Dab Bàg Gbam Yesu á Bín
(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Yoh 19:17-27)

21 Mpìr zyun big ri bar
Siman, ku ri kàng bi mà
kauye, ku í mpìr Kurane.
Ku í ta Alizanda ma Rufas.
Big du kà ku big gbam rag
aku swann atàm bín-à bá
dab bàg gbam Yesu áni níng.
22 Big zìg bi Yesu á byar
zyun big ri bar Golgota. Yìr
zìnn-à níng hi í akib shinn.
23 Big zìg ya ku zàn inabi, big
vù kwonn sig ma zàn gantí
zyun big ri bar mur. Ama
ku wa fig bàna. 24 I byar-
à big dab bàg gbam ku mà
bín-à ni, n gàfinn jàká buwá
n dab shasha ma kàhi, jirà
abig myàng wà zyun-à kó ni
má dab ji buwá. 25 Sai-à big
dab bàg gbam sig ku á bín-
à ni níng, í àsháu ajinndúbi

í pyimbyau. 26 Big ba sìnn
sig yìr bu-à sa big kànn bàg
gbam sig ku níng n rag, “Kùr
Yahudawaká.” 27 Big dab
bàg gbam kwonn sig ku ma
mpìr ajwú big pyànà, zyun
águnn vìm nuwá ni, zyun
bó águnn vìm súrwá ni. [
28 Wàníng sa sig àràg barà
big ba sig á jir Shìdun ni rag,
“Big wànn bàg kwonn ku ma
mpìrká sa sig bu-à bibai.”]
29 Mpìrká ká ri wam zu
yàr màhàn níng, big ning
shinnbá n swau ku shí n rag,
“Awúsharée, à dang rag wá
wab gbànn rìg lu Shìdun,
má mi kàng rìg áyau su sara.
30 To, á zìg zu shinnwú á bín-
à ni, ma á tìg wann bi.”
31 Agbamká áyau mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni ma malamká
màm jwann ku n rag, “Ku
zìg zu yì hing mpìrká, ama
ku zìg zu yì fig shinnwá
bàna. 32 Almasihu kùr mpìr
Israila, aku tìg wann bi á
bín-à ni ayi myàng jirà ayi
bir pìkyinn rag ku í Wùn
Shìdun.”
Mpìr pyànàká big dab bàg
gbam kwonn sig ma ku níng,
swau ku shi àdòníng tìnn.

Barà Yesu Wu Kiwá
(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Yoh 19:28-30)

33 Barà àyúnn-à fòr áyau
shinn, fi í sìr dim gban rìg-
à jànn-à bidìm pár, hár fòr
àsháu sara wà àkamzau.
34 Barà àsháu sara sa
àdòníng, Yesu bar nài abor
n rag, “Eloi, Eloi, lama
sabatani?” Yìr jír-à níng í
“Shìdunmí, Shìdunmí, bu-à
sa à fim wa mì àdòníng, í jir
kai rà?”
35 Mpìrká ká sar yàr sig
màhàn fig àdòníng, big dang
rag, “Aning fig, ku ri bar
Iliya.” 36 I byar-à mpìr zyun
áyaubá ni yag n zìg bi soso,
n dù kà á zàn zyun shi rag
í shin àban, n sìr gbam á
bín-à ni, n ya Yesu a wàníng
wa, n rag, “Ayi shi kim, ayi
myàng wà kó Iliya má bi má
zìg tìg wann ku.”
37 Yesu kig nài ngbam
nímá, í byar-à awunwá í zu
rìg-à.
38 Jà-à big gag dim sig nu
nkyun lu Shìdun áni níng, í
ki gàfinn rìg-à byar pyànà,
daka mà wai hár á jìnn ni.
39 Barà àgbam soja-à níng
myàng Yesu barà wàníng
wu níng, ku dang rag, “Ajai,
mpìr-à níng í Wùn Shìdun.”
40 Uwàká sar sig pyunn ni-
nonn nímá mi ri myàng bu-à
ri sa, zyun í Maryamu Mag-
daliya, zyun í Maryamu na
Yusufu ma Yakubu wà àsháí-
à, zyun í Salome. 41 Big í
àsàinká bàg bi sig ku sai-à
ku mà jànn Galili, big sa ya
ku buju. Uwàká káhi nìnànn
nímá shi sig màhàn tìnn, í
uwàká bàg yag sig ku mà
Urushalima.

Barà Big Jì Ki Yesu
(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Yoh 19:38-42)

42-43 Mpìr zyun shi sig áni,
zìnnwá í Yusufu, ku í mpìr
Arimatiya. Mpìrká ri yan
kyinnwá wàni. Ku í àgbam
Yahudawaká. Ku ri shi kir
àyúnn-à kùr Shìdun má bi.
Barà àkamzau ri sa rá asa,

byar-à ma kyàr hing í àyúnn-
à bá shi ngàng áni, ku wim
kyinn n yag mà byar Bila-
tus n vig wàníng a wàníng
ya ku ki Yesu. 44 Bilatus
sa mamaki barà ku fig big
rag Yesu shà wu rìghing
níng. Ku bar àgbam soja-à n
bib wàníng wà Yesu ma wu
rìghing jirà aku yì. 45 Barà
Bilatus fig kinn rìg jír á nu
àgbam soja-à ni rag Yesu wu
rìghing níng, í byar-à ku
dinya Yusufu rag a wàníng
zìg ki Yesu. 46 Yusufu yag
wann jà mìmìg, n zìg tìg
wann ki Yesu n bing kà áni,
n yag sìnn kà wàníng mà
shar ki-à big kab sig mà
mìr abàn. I byar-à ku zìg
abàn ùwài nímá n kidim
nu nkyun amir-à ma kàhi.
47 Maryamu Magdaliya ma
Maryamu na Yusufu, big
myàng byar-à big sìnn kà sig
ki Yesu.

16

Barà Yesu Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki

(Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Yoh 20:1-10)

1 Barà àyúnn Asabar
wam zu rìghing, Maryamu
Magdaliya ma Maryamu na
Yakubu, ma Salome, big
wann sig tulare jirà abig pàb
Yesu á dìr-à ni. 2 Ayúnn Ladi
í pyimbyau, barà àyúnn-à ta
nann zu rìghing, big dù n
yag mà amir-à ni. 3 Barà big
ri yag má á gbìb-à ni, big bib
bar dìrbá rag, “Mpìr-à má tìr
dù ya yi abàn-à á nu nkyun
amir-à ni í ni rà?” 4 Abàn-à
hi wài hing wàni. Big yag fòr
màhàn, n myàng big tìr dù
rìghing abàn-à á nu amir-à
ni. 5 Big kà yag mà yau amir-
à ni n myàng wùn sukà zyun
wìr sig jà mìmìg nímá n shi
sig águnn vìm nu-à ni, big
sa rìg mamaki.

6 I byar-à mpìr-à níng
dinya big rag, “Aning sa
mamaki bàna. N yì hing
ning ri yàn kyann Yesu mpìr
Nazarat wà big dab bàg
gbam sig á bín-à ni níng.
Ku bàna áyág, ku dù nann
zu kàng rìghing. Aning
myàng byar-à big sìnn kà
sig ku. 7 Aning yag dinya
yann sukàwá big, kwonn ma
Bitrus rag, ku ri yag mà
Galili, kwá yag jág big ni, bá
myàng ku màhàn àràg barà
ku dinya sig big níng.”

8 I byar-à big zu mà amir-
à ni n shàr yag, jir kai bàna
azyúnn sa rìghing big, big sa
mamaki. Big dinya fig mpìr
bàna, jir kai bàna big ri shàr
zinn.

Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn Maryamu Magdaliya

(Mat 28:9-10; Yoh 20:11-18)

[9 Barà ku dù nann zu
kàng àyúnn Ladi í pyim-
byau, ku mìr gbìb zu jag á
pyànn Maryamu Magdaliya,
àsàin-à ku kan zu sig wàu
sùmpyànn á dìr wàníng ni
níng. 10 Wàníng yag n yag
dinya mpìrká ma Yesu rìi
kyann zyun níng, ku dìg
káníng ri bai pìkyinn, mi ri
kig. 11 Barà big fig ku dang
rag Yesu dù nann zu kàng

rìghing ma yonki níng, big
bir fig kyinn á jírwá ni bàna.

Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Pyànà
(Luk 24:13-35)

12 I wà yann sukà pyànà
dù á Urushalima mì yag rìg-
à mà kauye zyun ni. Ku
mìr gbìb zu á pyànnbá ni, ku
vìm bìr rìghing dìrwá. 13 Big
kàng bi n dinya yann sukàká
dà níng, ama káníng bir fig
pìkyinn á jírbá ni bàna.

Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Dwib Agban Zyun
(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Yoh 20:19-23; Swàm Yann 1:6-8)

14 Yesu mìr gbìb zu á
pyànn yann sukàwá big ni,
big dwib agban zyun á sai-à
big ri ji buju. Ku yan ta big,
jir kai bàna big ngàng wà bá
bir pìkyinn á jírwá ni, ma
barà big gbam sung wàni,
n bir fig kyinn á jir mpìrká
myàng sig ku sai-à ku dù
nann zu kàng sig níng bàna.
15 Ku dinya big rag, “Aning
yag kó áni bidìm pár á dun-
yaru, aning dinya mpìrká jir
àjwár á shinnmí ni. 16 Mpìr-
à ma bir hing pìkyinn, ma
wau hing dìr batisma, kwá
wìm zu. Mpìr-à ma bir fig
pìkyinn bàna, kwá wìm zu
fig bàna. 17 Wàníng í bu ma-
makiká mpìrká ma bir hing
pìkyinn á dìrmí ni, bá sa. Bá
kan zu wàu ma zìnnmí, bá
dang nu jír àpyú, 18 kó wà ba
pànn hing bushùwí, kó wà
ba wa gantí-à bibai, bu má
sa fig big bàna, bá tib wann
vùbá á shinn mpìr dorká ni,
káníng má gbam rìg.”

Shìdun Zìg Nann Zu Yag Yesu Mà Wai
(Luk 24:50-53; Swàm Yann 1:9-11)

19 Barà Shinn Luyí Yesu
dang kinn jír ma big
àdòníng, Shìdun zìg nann
zu yag rìg ku mà wai. Ku
shi sig mà agunn vìm nu
Shìdun ni. 20 Yann sukàwá
big yag n dang kyann jírwá
kó áni bidìm pár, ku sa
shang káníng n ya káníng
gbam-à má tìya mpìrká rag
jir káníng í àjai.]

Jir Ajwár Zyun-à LUKA
Ba Sig

Luka í mpìr adàb dor. Jír-à Luka ba sig níng ri tàg yi rag Yesu shí nì àsàin-à má pinn zu mpìrká, kwá pinn zu fig íri Yahudawaká bàna, kwá pinn zu mpìrká kádà níng tìnn. Tarkada-à hi ri tìya yi rag Yesu ri zìm mpìr ashiká, ma mpìrká zyun-à ri wa shwìn. Tarkada-à hi ri tàg yi barà yá vig Shìdun, ma barà Shìdun má yafa ya mpìrká. Tarkada-à hi ri tàg yi jír áshinn Awun Shìdun ni. Luka í àsàin-à ba sig tarkada "Swam Yann Aswamká".

Jír-à Luka Ba Sig Wà Jijag

1 Yesu sa sig bu nìnànn nímá sai-à ku shi sig á dunyaru. Mpìrká nìnànn nímá ba sig bu á shinn bu-à ku sa sig. 2 Big myàng hing bu káníng sai-à ku sa jag sig. Big dinya hing yi bu káníng. Yi fig hing tai á shinn bu káníng ni. 3 Mì má ǹ bib byann hing tai-à níng í jír àjai. N fig hing tai bar buká ku sa jag sig. I bu-à sa ǹ dang rag, má ba má dinya wù bu káníng, Tiyofalas. Má wànn dinya wù bu káníng bidìm pár. 4 Mì ri sa àdòníng, jirà á yì jír àjaiká big tàg sig wù.

Big Dang Rag, Bá Mà Yohanna Asàin-à Awau Dìr Batisma

5 Sai-à Hirudus rì na sig kùr Yahudawaká, mpìr zyun shi sig áni, ku í mpìr-à ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, big ri bar ku zìnnwá í Zakariya. Ku í mpìr-à áyau mpìr Abiya, ku zìg sig uwà zyun í yiwai Haruna. Zìnn uwà hi í Alisabatu. 6 Zakariya ma wàwá big ri sa bu-à Shìdun ri zìm, big ri wib jir Shìdun ma bu-à Shìdun ma dang rag abig sa, big ri yàng dang fig jír bàna, big ri sa ma pìkyinn ńzyun. 7 Ama big bàna ma wùn kó ńzyun, jir kai bàna Alisabatu í gbág. Big pyànà bidìm pár big íri àwàutím tìnn.

8 Ayúnn kyau swàm Zakariya á lu Shìdun ni fòr, Zakariya shi sig mà lu Shìdun ni, mi ri sa swam. 9 A bu sù swàm àgbamká ri twìb swànn bu á lu Shìdun ni, big ta kuriya bi pànn á shinn Zakariya, aku sa swàm á lu Shìdun, ma aku bìm bu bìm-à. 10 Sai-à ku ri bìm bu bìm-à níng, mpìrká sar sig á myann big ri vig Shìdun, àràg barà big ri sa kyann wà bá bìm bu bìm-à. 11 I byar-à hi wùn aswam Shìdun mìr gbìb zu á pyànn Zakariya ni, águnn vìm nuwá á byar-à ku bìm sig bu bìm-à níng. 12 Barà Zakariya myàng wàníng àdòníng, sái zinn pànn rìg ku, dìrwá zwab. 13 Ama wùn aswam Shìdun dinya ku rag, "A shàr zinn bàna, wù Zakariya. Shìdun fig rìghing bu-à à vig sig níng. Wàwú Alisabatu

má yìm finn. Kwá mà ya
wù wùn, wá bar ku zìnnwá
í Yohanna. 14 Pìkyinnwú má
kyàr, wá fig àjwár, mpìrká
nìnànn nímá bá fig àjwár
ma wùn-à kwá mà níng
tìnn. 15 Shinn Luyí má
myàng ku rag ku í mpìr
ùwài. Kwá wa fig shin bàna,
kwá wa fig bu-à má pyann
ku bàna. Tun daka ku shi
sig má mà finn nàwá ni,
Awun Shìdun má wìr mònn
ku pìkyinnwá. 16 Ku í àsàin-
à má zìg kàng bi mpìr Is-
railaká nìnànn nímá á byar
Shìdunbá ni. 17 Kwá kà jag
Shinn Luyí á pyànn í nì.
Kwá shi ma gbam àràg Iliya
wàrì. Kwá bar jùn kwonn
àgbamká ma yanká í byar
ńzyun. Kwá sìnn kàng mpìr
bibaiká abig kàng bi á byar
Shìdun. Kwá sìnn kwonn
mpìrká bu Shìdun abig shi
kir Asàin Luyí.”

18 I byar-à Zakariya dinya
wùn aswam Shìdun rag, “Má
yì áshinn wà bu-à hi má sa
àjai rà? Ndá mì í àwàutím,
wàmí í àwàutím tìnn.”
19 I byar-à wùn aswam
Shìdun-à níng dinya ku rag,
“I mì Jibrailu zyun-à ri sar á
pyànn Shìdun ni. Big swam
bi sig mì ń dinya wù jir
àjwár. 20 Ama à wib fig
jírmí bàna. Jír-à hi má sa
àjai àyúnn su zyun. Barà à
wib fig jírmí bàna níng, wá
dang sar fig jír bàna. Wá shi
àdòníng sái àyúnn-à bu-à ǹ
dinya sig wù níng ma sa hing
àjai.”

21 A byar-à níng hi, mpìrká
ri shi kir Zakariya níng, big
ri kyab bu-à sa sig, ku nonn
sig mà lu Shìdun ni níng.
22 Barà ku zu bi àdòníng ku
dang sar fig rag jír ma mpìr
káníng bàna. I byar-à big
myàng yì n dang rag, “Wùn
aswam Shìdun zyun mà wai
dang hing jír ma ku mà lu
Shìdun ni.” Ku dang sar fig
jír ma káníng bàna. Bu-à
kwa dinya káníng, ku tàg
rág ma vù.

23 Barà àyúnn-à swàmwá á
lu Shìdun ni vinn àdòníng,
sái ku í kàng yag rìg-à mà
luwá ni. 24 I byar-à na nonn
fig bàna, sái wàwá Alisabatu
yìm finn. Ku zu fig á lu-à ni
bàna hár sònn swana. 25 I
byar-à Alisabatu dang rag
ku fig hing àjwár á pyànn
Shìdun ni. Wàníng sa shang
hing ku, n zìg zu rìghing ku
á zunái á pyànn mpìrká ni.

Big Dang Rag, Bá Mà Yesu Wùn Shìdun

26 Alisabatu shi sig ma finn
sònnwá sùnnjin. Shìdun
swam bi wùn aswamwá Ji-
brailu á jànn Galili, á finn
swann Nazarat. 27 Ku shi sig
ma jír zyun-à ku ri zìm aku
dinya wùn uwà sáb zyun,
zìnn wàníng í Maryamu.
Wùn uwà-à níng hi yì fig
ma wunù bàna. Wunù zyun,
zìnnwá í Yusufu, má sìr ban
ma ku. Yusufu í wùn ada
kùr Dawuda. 28 I byar-à wùn
aswam Shìdun yag mà byar
Maryamu, n dinya ku rag, “N
bi sig ń bib kà wù, wù í zyun-
à big shig zu sig, Shìdun shi
sig ma wù.”

29 Sai-à Maryamu myàng
wùn aswam Shìdun-à níng,
pìkyinnwá na tag wann
fig bàna. Ku kyab jír á
pìkyinnwá ni n rag í kai
rà? 30 Ama wùn aswam
Shìdun dinya ku rag, “Kada
á shàr zinn bàna Maryamu,
à dìg hing bu ǹsàn á pyànn
Shìdun ni. 31 Wá yìm finn,
má mà wùn, má bar ku
zìnnwá YESU. 32 Kwá shi
àgbam. Bá bar ku Wùn
Shìdun mà wai. Shìdun
má gbar dù ku àràg kùr
bu yàkúwá Dawuda rì níng.
33 Kwá na kùr á shinn yann
adaká bu Yakubu, hár kinn
kinn. Kùrwá má vinn fig
ávinn bàna.”

34 I byar-à Maryamu dinya
wùn aswam Shìdun rag,
“Sáshinn má shi àdòníng
rà? Hár barà ǹ yì fig ma
wunù bàna.”

35 I byar-à wùn aswam
Shìdun zìm n dinya ku rag,
“Awun Shìdun má wìr mònn
wù, gbam Shìdun má shi á
shinnwú ni tìnn. Jir kai
bàna wùn-à wá mà níng í
wùn kyìkyàr bu Shìdun. Bá
bar ku Wùn Shìdun. 36 A
kyab pànn yiwaiwú Alis-
abatu. Big dang rag ku í
gbág, kwá mà fig wùn bàna.
Ama ku shi sig ma finn
sònn sùnnjin tàma-à níng,
kó barà ku í àwàutím níng.
37 A myàng, bu-à Shìdun má
sa sar fig bàna níng, bàna.”

38 Maryamu dang rag, “Mì
í fàu Shìdun, aku shi á shin-
nmí ni àràg barà à dang
níng.” I byar-à wùn aswam
Shìdun í ku í fim rìg-à.

Maryamu Yag Mà Byar Alisabatu

39 Ayau su pyànà káníng
ni Maryamu dù, n yag mà
swann zyun ni, swann-à hi
shi sig á dìr shinnkwìnn mà
jànn Yahuda. 40 Ku kà yag
á lu Zakariya ni aku bib kà
Alisabatu. 41 Barà Alisabatu
fig nài bib-à Maryamu bi
bib kà ku níng, í byar-à
wùn àjann-à á finnwá ni
níng ding dìrwá. I nànn-
à hi Shìdun wìr mònn
rìg Alisabatu ma Awun
Kyìkyàrwá. 42 Alisabatu
dang jír ma gbam n dang
rag, “Maryamu, wù í uwà
zyun-à Shìdun shig zu sig
áyau uwàká ni bidìm pár.
Wùn-à á finnwú ni níng, í
wùn zyun-à Shìdun shig zu
sig tìnn. 43 Mì bó, ǹ fòr síg
kai, hár na Shinn Lumí má
bi á byarmí ni aku bi bib kà
mì rà? 44 Hár barà ǹ fig à
bib kà mì níng, wùn àjann-à
á finnmí ni níng fig àjwár, n
ding dìrwá.

45 “A bir hing pìkyinnwú á
jir Shìdun-à big swam bi sig
á byarwú ni níng. I bu-à sa
wá fig àjwár níng. Jírwá má
sa àràg barà ku dinya sig wù
níng.”

Maryamu Dài Swam Yan Shìdun

46 I wà Maryamu dang rag,
“Pìkyinnmí ri swam yan
Shìdun.
47 Pìkyinnmí ri fig àjwár, jir
kai bàna Shìdun zìg
zu rìghing mì.
48 Jir kai bàna ku kyab pànn
hing ashimí, mì í fàu
átai.

Tun daka tàma-à níng
mpìrká má bar rag mì
í mpìr afig àjwár.
49 Shìdun shi sig ma gbam,
jir bu ùwàiká ku sa ya
sig mì níng.
Zìnnwá í zìnn kyìkyàr.
50 Shìdun ri myàng ashi
mpìrká ri wib ku, kó
mpìrká tàma-à níng
kó mpìrká wàrì.
51 Ku shi sig ma gbam.
Ku kan tafinn rìghing
mpìrká ri gbar dù
shìnn níng.
Ku zìg zu rìghing bu-à big ri
kyab á pìkyinnbá ni.
52 Ku gbar tìg rìghing kùrká
á kùrbá ni,
ku gbar dù nann zu rìghing
mpìrká ri gbar dù fig
shìnn bàna níng.
53 Ku ri pyag mpìrká ri fig
amor ma buju-à ǹsàn,
ama mpìr bàiká ku kan kàng
yag rìghing káníng vù
áyonn.
54 Shìdun sa shang rìghing
mpìrká buwá mpìr Is-
railaká,
àràg barà ku gib sig nu tun
sai-à á ninonn,
ku rag kwá myàng ashi
káníng.
55 Shìdun sa rìghing buká ku
rì dinya sig tayí big ma
Ibrahim ma swai mpìr
Ibrahim big.”
56 I byar-à Maryamu ma
Alisabatu shí zyun hár sònn
sara. I wà ku í kàng yag rìg-
à mà luwá ni.

Big Mà Yohanna Asàin Awau Dìr Batisma

57 To, í byar-à àyúnn-à Al-
isabatu má mà áni í fòr-à, ku
bi mà wùn wunù. 58 Sái ayor
luwá big ma yiwaiwá big fig
tai jír bu-à Shìdun sa ya sig
ku níng, big fig àjwár wàni
á bìr-à ni.
59 Su awinyin fòr. I wà
big kyag wùn-à jur, big ri
zìm abig bar ku zìnn tawá
Zakariya. 60 Ama nàwá dang
rag, N ń, abig bar ku zìnnwá
í Yohanna.
61 I wà big dinya ku
rag, “Ai ning bàna ma yi-
wainá zyun-à shi sig zìnnwá
àdòníng.” 62 I byar-à big bib
tawá jír ma vù, n dang rag
kwá bar zìnn wùnwá í kai
rà?
63 I byar-à ku tàg ma vù
àjirà abig ya ku bu-à kwá
ba ma kàhi, í wà ku ba
zìnn wùnwá rag í Yohanna.
I byar-à kó ni màhàn wim
gbam rìg big mamaki. 64 I
byar-à hi Zakariya shinn
anamwá í fìnn finn rìg-à,
ku dìg pyù-à n dang rag
jír, mi ri swam yan Shìdun.
65 Mpìrká ku ma káníng shi
kwonn sig zyun níng, zinn
pànn rìg big, tai bu káníng
kàng kwìb vinn rìg agunn
shinnkwìnnká á Yahudiya.
66 Mpìrká fig tai jír káníng
n bib jír á shinnwá ni, n
rag, “Wùn-à níng má shi í
kai rà?” Bu-à sa big dang
àdòníng, big myàng hing
gbam Shìdun shi sig ma ku.

Bu-à Zakariya Fig Ajwár n Dang Sig

67 Zakariya ta Yohanna
Awun Shìdun shi sig ma ku.
Ku dang jir Shìdun, n rag,

68 “Ayi swam yan ning Shinn Luyí Shìdun bu Israilaká,
ku bi aku sa shang mpìr káníng
aku zìg zu big áyau shwìn.
69 Ku ya hing yi àgbam mpìr-à má zìg zu yi,
mpìr-à hi í wùn ada Dawuda fàuwá,
70 àràg barà ku rì dang sig á nu mpìrká ri dang kyann jírwá.
71 Ku dang rag kwá zìg zu yi á vù mpìr azíbyí big ni,
àràg mpìrká ri zìm fig yi bàna níng.
72 Ku rì dang rag kwá myàng ashi yàkúyí big,
ku màm jànn fig bu-à ku rì dang sig rag kwá sa níng bàna.
73 I ki-à ku rì tun ya sig yàkúyí Ibrahim n rag,
74 kwá zìg zu rìg yi á vù mpìrká ri zib yi,
jirà ayi sa swàm Shìdun, ayi shàr zinn bàna,
75 jirà ayi shi mpìr kyìkyàr ma shu nsàn á pyànnwá ni
áyau su shuyí ni bidìm pár.
76 Wù wùn-à níng, bá bar wù, wùn aswam Shìdun.
Wá kà jag Shinn Luyí á pyànn í nì.
Wá wàu kyàr ya ku gbìb-à kwá bàg áni.
77 Wá dinya mpìrká jir Shìdun,
má dang rag, Shìdun aku zìg zu big á bu pyìrbá ni.
Kwá zìg zu big, kwá yafa ya big.
78 Shìdun ri myàng ashi mpìr.
Kwá swam bi hing jir àjwárwá má shi àràg àyar ri yar wann bi mà wai.
79 Ayar-à má wann bi níng, má kan rìg fi,
má kan rìg ki tìnn, má kan rìg zinn á pìkyinn mpìrká ni,
má tìya yi gbìb-à nsàn, jirà pìkyinnyí aku na tag.”
80 Wùn-à níng hi wài gbam mi ri wib Shìdun. Ku shi sig mà awúnn-à ni hár àyúnn-à ku zu bi á byar Israilaká, í byar-à ku kà rag hing swàmwá sa.

2

Barà Big Mà Yesu
(Mat 1:18-25)

1 Asai-à níng hi kùr Augustas dang rag abig bar nài abor. Ku dang rag abig ba wànn mpìrká á jànnwá ni bidìm pár. 2 Sai-à big kà bu wànn-à níng wà jijag sai-à níng hi Kiriniyas shi síg nì gwamna á Suriya. 3 A byar-à níng hi, kó ni kàng yag mà jànnwá ni, àjirà abig ba wànn ku màhàn.

4 I byar-à hi Yusufu dù mà swann Nazarat, á jànn Galili, n yag mà swann Baitalami á jànn Yahudiya. Baitalami í byar-à big mà sig Dawuda. Yusufu yag sig màhàn, jir kai bàna ku í wùn ada Dawuda. 5 Ku yag kwonn sig ma Maryamu uwà ku ri zìm kwá zìg. Wàníng shi sig ma finn. Big yag àjirà abig ba wànn big. 6 Ayúnn-à big shi sig

màhàn níng, sái sù màwá fòr. 7 Ku mà wùn màsábwá
í wunù, n bir wàníng á jà.
Ku jag wann wùnwá á kwài
buju bu apyagká ni, jir kai
bàna big dìg fig byar ná á lu-
à big tìg sig níng ni bàna.

Aza Adùnká Yag Bib Kà Yesu Sai-à Big Mà Ku Ajann

8 A sai-à níng hi, aza
àdùnká na sig mà awúnn-à
ni. Big na yàr sig mà finn
swann-à ni. Big ri myàng
kwonn ma bu apyagká bubá
í zyun á fi-à ni. 9 A byar-à
níng hi wùn aswam Shìdun
mà wai fòr bi n sar á shinnbá
ni. Ayar Shìdun tìg wann bi
n sar kàng kwìb big bidìm
pár, zinn pànn big. 10 I
byar-à wùn aswam Shìdun
dinya big rag, "Aning shàr
zinn bàna. N zìg bi ya sig
ning tai ǹsàn, má sa pìkyinn
ná má fig àjwár wàni. Tai
ǹsàn-à níng, í bu mpìrká
bidìm pár. 11 Janá-à níng
á finn swann-à big mà sig
Dawuda, big mà ya sig ning
mpìr-à má sa shang ning. Ku
shì síg nì Almasihu Shinn
Luyí wà Shìdun swam bi sig.
12 Wàníng í bu-à ná myàng.
Ná dìg wùn àjann, big bir sig
ku á jà, ku na sig á kwài buju
bu apyagká ni."

13 Big rag abig myàng
àdòníng, bìr yann aswamká
bu Shìdun mà wai bi dìg
zyun-à dinya mpìrká tai
àjwár-à níng, big sar kàng
kwìb gban rìghing byar-à hi.
Big ri dài jonn, big ri swam
yan zìnn Shìdun. 14 Big dài
dang rag,

"Shìdun, í Shìdun ùwài mà
wai.
Mpìrká Shìdun ri zìm á jànn-
à ni,
pìkyinnbá má fig àjwár."

15 A sai-à níng hi yann
aswamká bu Shìdun kàng
yag rìg mà wai. Aza àdùnká
myàng dìrbá, n dang rag,
"Ayi yag mà finn swann
Baitalami, ayi myàng wùn-à
Shìdun dinya sig yi rag, big
mà sig níng."

16 Big dù n yag kíni, n dìg
Maryamu ma Yusufu, ma
wùn àjann-à na sig á kwài
buju bu apyagká ni àràg
barà wùn aswam Shìdun
dinya sig big. 17 I byar-
à hi big dù, mi ri dinya
mpìrká buká wùn aswam
Shìdun dinya sig big á shinn
wùn àjann-à big mà sig
níng. 18 Barà mpìrká fig
bu-à aza àdùn káníng dinya
sig big níng, big sa ma-
maki. 19 Maryamu sìnn
sig bu káníng á pìkyinnwá
ni, mi ri kyab. 20 Aza
àdùnká kàng yag, mi ri
swam yan zìnn Shìdun á
shinn buká big fig sig, ma
bu-à big myàng sig, wato
wùn àjann-à níng, àràg barà
wùn aswam Shìdun dinya
sig big.

Big Zìg Yag Yesu Wùn Ajann-à Níng Mà Lu Shìdun

21 Ayúnn su awinyin fòr,
bá kyag Yesu jurwá, n bar
zìnnwá Yesu àràg barà wùn
aswam Shìdun dang sig á
sai-à nàwá yìm fig ma finn
bàna.

22 Ayúnn-à Maryamu má
sa kyàr dìrwá fòr barà

doka Musa dang sig, sái
big zìg Yesu n zìg yag ku
mà lu Shìdun á Urushal-
ima jirà abig sìnn ku á
pyànn Shìdun, 23 jir kai bàna
doka Shìdun dang rag, “Wà
uwà ma mà wùn màsábwá
wunù, bá zìg yag ku mà
lu Shìdun àjirà abig ya
ku Shìdun.” 24 Maryamu
sa kyàr dìrwá ma yann
àlàb pyànà, jir kai bàna jir
Shìdun dang rag, “Bá sa kyàr
ma yann àlàb lu pyànà kó
àlàb awúnn pyànà.”

25 Mpìr zyun shi sig
màhàn á swann Urushalima,
zìnnwá í Simiyan. Ku
í mpìr ǹsàn, ku ri wib
Shìdun. Awun Shìdun shi
sig á pìkyinnwá ni. Ku ri
shi kir àyúnn-à Shìdun má
swam bi wùnwá á byar mpìr
Israilaká a wàníng sa shang
big. 26 Awun Shìdun tìya
sig ku kwá wu fig bàna,
sái kwa myàng hing Kristi
zyun-à Shìdun má swam bi.
27 Awun Shìdun dinya ku
aku kà yag mà lu Shìdun.
Yusufu ma Maryamu zìg kà
Yesu wùn àjann-à níng mà
lu Shìdun jirà abig sa bu-à
doka dang sig. 28 Simiyan
zìg wùn àjann-à níng, n
wau swann sig ku, mi ri yan
Shìdun, mi ri dang rag,

29 “Shìdun zyun-à màm sig
yi,

tàma-à níng ǹ myàng hing
wùnwú, àràg barà wù
rì dang sig.

Kó ma wu tàma-à níng, sàn
hing,

30 jir kai bàna tàma-à níng
zumí myàng hing wùn
azìmwú,

zyun-à má zìg zu mpìrká á
bu pyìrbá ni,

31 wà à swam bi sig, jirà
mpìrká bidìm pár abig
myàng ku.

32 Kwá tàg mpìr nu jírká kim
kim gbìb-à bá bàg.

Ba wib mpìr Israilaká á jír
shinnwá ni.”

33 Ta wùn-à ma nàwá sa
mamaki ma jírká Simiyan
dang sig á shinn wùn àjann-
à níng. 34 I byar-à hi,
Simiyan vig Shìdun aku sìnn
big á byar-à ǹsàn, n dinya
Maryamu na Yesu n rag,
“Wùn-à níng í àsàin-à má sa
mpìrká nìnànn nímá má kù,
ama mpìrká nìnànn nímá
má dù nann á shinnwá ni á
jànn Israila, 35 jir kai bàna
kwá dang kyàr vinn rìg bu-
à mpìrká nìnànn nímá ri
kyab á pìkyinnbá ni. Wù
Maryamu, pìkyinnwú má
bai àràg big twìb kà sig wù
kafai á pìkyinnwú ni.”

36 Uwà zyun shi sig mà
lu Shìdun, zìnnwá í Hanatu.
Ku í wùn Fanuyila, yiwai
mpìrká ma Ashiru. Ku í
àwàutím, ku rì shi sig á
lu nùwá ni ji sùmpyànn.
37 Daga àyúnn-à nuwá wu
sig, ku í wà ki, hár tàma-
à níng jiwá dìb-yina agban
yina. Ku ri yag kyann mà
lu Shìdun, fi ma ayúnn. Ku
ri vig Shìdun, ku ri sìnn
nu tìnn. 38 Uwà-à níng bi
fòr á byar-à wùn àjann-à
níng shi sig. Ku yan Shìdun
á shinn wùn-à níng. Ku

dinya mpìrká nìnànn nímá
jír á shinn wùn àjann-à níng
ni. I mpìrká ri shi kir
àyúnn-à Shìdun má sa shang
bìr mpìrká mà Urushalima
níng.

*Yusufu Ma Maryamu Zìg
Yag Yesu Mà Swann Nazarat*

39 Barà big sa vinn rìg
bu-à jir Shìdun dang rag
abig sa níng, sái big í kàng
yag rìg-à mà jànn Galili, á
finn swannbá ni mà Nazarat.
40 Wùn-à níng wài gbam
rìghing. Ku yar rìghing, mi
ri wib Shìdun. Shìdun ri sa
sàn ya ku.

*Yesu Wùnshái-à Níng Kà
Shi Sig á Lu Shìdun*

41 Tawá ma nàwá ri yag
kyann mà Urushalima jir
shinn àyúnn wùwài, zìnn
àyúnn-à níng hi í àyúnn Pìm
Wam Zu. 42 Yesu jiwá fòr ji
dwib agban pyànà. Ku ma
káníng ri yag rág í zyun mà
Urushalima àràg barà big
ri yag kyann àyúnn ùwài-à
níng. 43 Barà big sa vinn
rìg bu-à zìg yag sig big, sái
big ri kàng yag rág mà lu-
à ni. Sái Yesu í sar rìg-à á
Urushalima, tawá ma nàwá
yì fig bàna. 44 Big ri kyab
rag káhi kwá áyaubá ni, hár
big kyann kyonn hár àyúnn
kà. I byar-à big yàn kyann
ku áyau bar yiwaiwá big ni,
ma jàuwá big ni, áyau barà
big yag sig níng. 45 Big dìg
fig ku bàna. I byar-à big
í kàng yag kàng rìg-à mà
Urushalima, mi ri yàn kyann
ku. 46 Ayúnn su sara, í wà big
yàn dìg rag ku mà lu Shìdun
ni. Ku shi kà sig áyau àgbam
malamká ri tàg bu. Ku ri
fig jírbá, mi ri bib káníng
jír tìnn. 47 Mpìrká fig sig
jírwá níng, big sa mamaki,
jir kai bàna ku shi sig ma
yar. Jír-à ba bib ku, ku ri
zìm ǹsàn. 48 Barà nàwá ma
tawá myàng ku, sái big sa
mamaki. Nàwá dang rag,
“Wùnmí, á myàng, sáshinn
à sa yi àdòníng rà? A
myàng, yi ma tawú ri yàn
kyann wù hár pìkyinnyí bai
rìghing.”

49 Sái ku dinya káníng rag,
“Bu-à sa ning ri yàn kyann
mì àdòníng í jir kai rà? Ning
yì fig wà ǹ shi sig á lu tamí ni
bàna rà?” 50 Big fig yì fig bu-
à ku dinya sig big níng bàna.

51 A byar-à níng hi, Yesu
kàng yag ma big í zyun
mà Nasarat. Ku ri wib
káníng. I barà nàwá ri kyab
bu káníng á pìkyinnwá ni
bidìm pár. 52 I byar-à Yesu ri
wài. Yarwá ri swàb kà tìnn.
Shìdun ri zìm ku, mpìrká ri
zìm ku tìnn.

*Jir Shìdun Zyun-à
Yohanna Asàin Batisma
Dang Sig*

*(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8;
Yoh 1:19-28)*

3

1 Asai-à Kaisar Tibaryus
na sig kùrwá hár ji dwib
agban swana níng, Shìdun
dang jír ma Yohanna, í sai-
à Buntus Bilatus í gwamna
á jànn Yahudiya, Hirudus
í gwamna á jànn Galili,
Filibus wunzà Hirudus í
gwamna á jànn Ituriya mà

jànn Tarakunitis, Lisaniyas
í gwamna á jànn Abiliya,
2 Hanana ma Kayafa í
àgbam áyau mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun. A
sai-à níng hi, Shìdun dang jír
ma Yohanna wùn Zakariya
mà awúnn-à ni. 3 I byar-à
Yohanna dù n yag rìg mà
jànn agunn Ning Urdun, ku
ri dang jir Shìdun màhàn,
ku dang rag, “Aning fim bu
pyìrká ning ri sa. Abig wau
ning dìr batisma, jirà Shìdun
aku yafa ya ning bu pyìrká
buná.” 4 Yohanna í zyun-à
Ishaya wùn aswam Shìdun
rì dang sig jír á shinnwá ni.
Ku ba sig rag,

“Mpìr zyun-à má swam yag
ku níng, ku shi sig mà
awúnn-à ni,
ku ri dinya mpìrká jírmí rag,
‘Aning wàu kyar gbìb-à
Shinn Luyí má bàg
áni.
Byar-à gbìb-à gor sig níng,
aning wàu lafinn yag
rìg mà pyànn.
5 Kó shar-à áni bidìm pár,
abig wàu jì dim rìg,
kó shinnkwìnn-à áni abig
wàu bab jànn rìg.
Abig wàu lafinn rìg gbìb-à
hi, ma abig sa jann
rìg.
6 I byar-à kó ni bidìm pár má
myàng barà Shìdun sa
wìm zu sig mpìrká
buwá.’ ”

7 A byar-à níng hi, bìr
mpìrká ri bi á byar Yohanna
aku wau big dìr batisma.
Ku dinya káníng rag, “Ning
í bushùwí big, í ni dinya
sig ning í nì rag, ‘ná zu
shwìn bu-à Shìdun dang sig
rag kwá swam bi níng’ rà?
8 Aning sa bu-à mpìrká má
yì rag ning fim rìghing bu
pyìrná. Kada aning dang
ma shinn ná rag, ná zìg zu
shinn ná á shwìn-à ri bi níng
ni, jirà taná í Ibrahim níng,
bàna. N dinya ning, Shìdun
má sa yì bu-à ku ri zìm,
kwa zìm hing, kwá zìg abàn
káníng má màm yann adaká
bu Ibrahim ma kàhi. 9 Aki
shi sig áni zyun-à bá kyag ta
wann rìg bín-à ma wan fig
awan ǹsàn bàna, bá ta kà
rìg mà pyìr-à ni.”

10 I byar-à mpìrká bib ku
rag, “Wà má àdòníng yá sa í
kai rà?”

11 Ku dinya káníng rag,
“Mpìr-à ma shi sig ma jà
pyànà aku ya jàuwá zyun-
à bàna ma kàhi níng, zyun.
Mpìr-à ma shi sig ma buju,
aku ya mpìr-à bàna ma
kàhi.”

12 Mpìrká ri zìg bài jànn-
à níng bi sig abig wau big
dìr batisma, big bib ku rag,
“Malam, yá sa í kai rà?”

13 I byar-à ku dinya big rag,
“Kada aning zìg wam zu nu-
à big dinya sig ning bàna.”

14 Sojaká káhi bib ku rag,
“Buyí yá sáshinn rà? Yá sa í
kai rà?”

Ku dinya big n rag, “Kada
aning gbar shwar bu zyun
á vù mpìrká ni bàna, kada
aning yan ta mpìr átai bàna
tìnn. Aning bir pìkyinn ná á
bài swàmná ni kawai.”

15 I byar-à mpìr káníng
kyab jír á pìkyinnbá ni, n
dang rag, “Kó Yohanna í

Almasihu-à Shìdun dang rag
kwá swam bi níng rà?” 16 I
byar-à Yohanna dinya big n
rag, “Mì ri wau dìr batisma
ma zàpìr, ama mpìr zyun má
bi kwá shi àgbammí, kó jùr
tabarwá má, ǹ fòr fig wà
má fìnn sar bàna. Kwá wau
ning dìr batisma ma Awun
Shìdun ma pyìr. 17 Shìdun
má zìg zu rìg mpìrká buwá.
Mpìrká ma í buwá bàna,
kwá wìr kà rìg káníng á
pyìr-à má dim fig á dim
bàna, àràg barà mpìr ri pìm
zu asinn za á za-à ni, mi ri
wìr gbam rìg yìr za-à, mi ri
zìg asinn-à mi ri wìr kìfinn
rìg níng.”
18 Yohanna dinya mpìrká
jir Shìdun á shinn buká
nìnànn nímá. 19 Sái ku dinya
kùr Hirudus jír á shinn bu-
à wàníng sa sig bai n zìg
rìg sig wà wunzà wàníng
níng, uwà-à hi big ri bar
ku Hirudiyas. Hirudus sa
sig buká sàn fig bàna kim
kim. 20 Sái ku sa swàb kà
bu-à sàn fig bàna, n pànn rìg
Yohanna n kìg kà á tonn fi.

Yohanna Wau Yesu Dìr Batisma
(Mat 3:13-17; Mar 1:9-11)

21 Barà Yohanna wau vinn
rìg mpìrká dìr batisma
àdòníng, sái Yesu bi abig
wau ku tìnn. Barà Yohanna
wau vinn rìg ku dìr batisma
àdòníng, sái ku dang jír
ma Shìdun. A byar-à hi,
waisháu-à í pù finn-à sa
hauu. 22 I byar-à hi, big
myàng Awun Shìdun wann
bi n kir wann á shinn Yesu
ni, àràg àlàb. I byar-à big
fig nài abor wann bi mà
wai, n dang rag, “Wù í wùn
azìmmí. Pìkyinnmí ri fig
àjwárwú wàni.”

Swai Mpìrká Bu Yesu
(Mat 1:1-17)

23 Sai-à Yesu dang jag jir
Shìdun ku shi sig ma ji
dìzyun agban dwib. Big sìnn
sig rag, ku í wùn Yusufu,
Yusufu í wùn Hali. 24 Hali
í wùn Matati, Matati í wùn
Lawi, Lawi í wùn Malki,
Malki í wùn Yanna, Yanna
í wùn Yusufu, 25 Yusufu í
wùn Mattathiya, Mattathiya
í wùn Amos, Amos í wùn
Nahoma, Nahoma í wùn
Hasli, Hasli í wùn Najaya,
26 Najaya í wùn Maatha,
Maatha í wùn Mattathiya,
Mattathiya í wùn Shimi,
Shimi í wùn Yuseka, Yuseka
í wùn Joda, 27 Joda í wùn
Yohanna, Yohanna í wùn
Risa, Risa í wùn Zarubabila,
Zarubabila í wùn Shaaltila,
Shaaltila í wùn Niri, 28 Niri
í wùn Malki, Malki í wùn
Addi, Addi í wùn Kusama,
Kusama í wùn Almodama,
Almodama í wùn Iri, 29 Iri
í wùn Joshuwa, Joshuwa
í wùn Aliazara, Aliazara
í wùn Yorima, Yorima í
wùn Matati, Matati í wùn
Lawi, 30 Lawi í wùn Simiyan,
Simiyan í wùn Yahuda,
Yahuda í wùn Yusufu,
Yusufu í wùn Jonam, Jonam í
wùn Aliyakima, 31 Aliyakima
í wùn Malaya, Malaya í
wùn Mainana, Mainana í
wùn Matthata, Matthata í
wùn Nathana, Nathana í
wùn Dawuda, 32 Dawuda
í wùn Yassa, Yassa í wùn

Obida, Obida í wùn Buaza,
Buaza í wùn Salmuna,
Salmuna í wùn Nahashuna,
33 Nahashuna í wùn Am-
inadabu, Aminadabu í
wùn Arama, Arama í wùn
Hasaruna, Hasaruna í wùn
Parisa, Parisa í wùn Yahuda,
34 Yahuda í wùn Yakub,
Yakub í wùn Ishaku, Ishaku
í wùn Ibrahim, Ibrahim
í wùn Taraha, Taraha í
wùn Nahura, 35 Nahura í
wùn Saruja, Saruja í wùn
Rauwa, Rauwa í wùn Falaju,
Falaju í wùn Abiru, Abiru í
wùn Shalahu, 36 Shalahu í
wùn Kinana, Kinana í wùn
Arfakshada, Arfakshada í
wùn Sama, Sama í wùn
Nuhu, Nuhu í wùn Lamaka,
37 Lamaka í wùn Matusha-
laha, Matushalaha í wùn
Enok, Enok í wùn Yarada,
Yarada í wùn Mahalailu,
38 Mahalailu í wùn Kanana,
Kanana í wùn Anosha,
Anosha í wùn Shitu, Shitu
í wùn Adamu, Adamu í wùn
Shìdun.

4

Shaitan Màg Màg Fig Yesu, Aku Sa Bu-à Bibai
(Mat 4:1-11; Mar 1:12-13)

1 Awun Shìdun shi sig á
pìkyinn Yesu ni wàni. Ku
kàng bi sig mà Ning Urdun.
Awun Shìdun zìg yag sig
ku mà awúnn-à ni. 2 Ku
shi màhàn hár su dìpyànà.
Shaitan shi sig ma ku á byar-
à ku shi sig níng, mi ri màg
màg fig ku, aku sa bu bibai.
A su káníng hi ni, ku ji fig bu
bàna. Barà su-à vinn vinn
níng, í wà amor gban rag ku.
3 Shaitan rag, “Wà wù má
wùn Shìdun, á dang abàn-
à níng aku kàng buju ń
myàng.”
4 Yesu zìm ǹ rag, “Big ba
sìnn sig á tarkada Shìdun
rag, ‘Mpìr má shi fig ma
yonki íri jir buju ji bàna.’ ”
5 Sái Shaitan zìg dù yag ku
mà wai, n tìya ku byar shu
kùrká á dunyaru bidìm pár
àràg barà big ri mig kinn zu
mi ri pù finn. 6 Shaitan dinya
ku n rag, “Má ya wù gbam á
shinnbá ni bidìm pár, jir kai
bàna big ya síg mì. Má ya
mpìr-à mì ri zìm aku pànn.
7 Wà wa bìnn kir wann hing
á jìnn ni ma wib hing mì, bu
káníng bidìm pár má shi í
buwú.”
8 I byar-à Yesu dinya ku
n rag, “Jir Shìdun dang sig
rag ‘A wib íri Shinn Luwú
Shìdun ku awínwá ni.’ ”
9 Sái Shaitan zìg yag ku mà
Urushalima n zìg dù nann
zu ku mà wai á shinn lu
Shìdun, n dang rag, “Wù
Yesu, wa dang rag wù í wùn
Shìdun, á pìm tìg wann bi
á jìnn ni, 10 jir kai bàna
jir Shìdun dang rag, ‘Kwá
swam bi yann aswamwá big
abig myàng kwonn ma wù í
zyun. 11 Bá jag vù má pànn
wù, àjirà kada á wab barwú
abàn bàna.’ ”
12 Yesu zìm n rag, “Big ba
sig n rag, ‘Kada á màg màg
fig Shìdunwú bàna.’ ”
13 Barà Shaitan màg màg
fig kinn rìg Yesu àdòníng, ku
dù dà fim ma wàníng mì yag
rìg-à.

Yesu Sa Jag Swàmwá Mà Galili
(Mat 4:12-17; Mar 1:14-15)

14 Barà Yesu kàng yag
mà jànn Galili, gbam Awun
Shìdun shi sig ma ku. Taiwá
kyann kàng kwìb vinn
rìghing kó áni bidìm pár.
15 Ku ri tàg mpìrká bu á tonn
bìr kwonnká ni, big ri yan
ku.

Mpìrká Mà Jànnwá Ni Mà Nazarat Ngàng Ku
(Mat 13:53-58; Mar 6:1-6)

16 Sái Yesu dù màhàn, n
kàng yag mà jànnwá ni mà
Nazarat, í byar-à ku wài
gbam sig màhàn. Ku yag
àràg barà ku rìi yag jwar
kyann, n yag mà tonn bìr
kwonn. Ayúnn Asabar, ku
yag n yag jangga ya mpìrká
jir Shìdun màhàn. 17 Big du
ya ku tarkada Shìdun zyun-
à Ishaya mpìr-à rìi dang
kyann jir Shìdun ba sig. Ku
pù fim n dìg byar zyun big
ba sig rag,
18 "Awun Shìdun shi sig á
shinnmí ni,
jir kai bàna ku shig zu sig mì
ń dinya mpìr ashiká
jír àjwár á shinnwá ni.
Ku swam bi sig mì ń dang
abig zìg zu mpìr á
tonn fi,
ń dàb gbam àfau abig
myàng,
ń zìg zu mpìrká big ri lir ji,
19 ń dinya mpìrká jír ń dang
rag àyúnn-à Shìdun
má zìg zu mpìrká
buwá bi fòr hing."

20 I byar-à ku bir dim
rìg tarkada-à n ya kàng rìg
mpìr-à sar sig mà pyànn, mi
í shi wann rìg-à. I byar-à kó
ni mà finn tonn-à ni myàng
gbam sig ku kyarr. Big ri zìm
abig fig jír-à má zu á nuwá
ni. 21 Sái ku dang swàb kà
n rag, "Janá-à níng jír-à ǹ
jangga sig níng sa hing àjai
á zuná ni."

22 Big bidìm pár big yan
ku, n sa mamaki ma jírká
ku dang sig níng. Hár big
dang rag wàníng má shi
wùn Yusufu ràu.

23 Yesu dinya big rag, "N
yì hing ná dinya mì tinn jír-
à níng má rag, ń dàb gbam
shinnmí, wà mì má adàb
dor. Ná dang rag, buká
ning fig ǹ sa sig mà swann
Kafarnahum níng, ń sa á
jànnmí ni tìnn." 24 Ku dinya
big n rag, "Mì ri dinya ning
àjai, wùn aswam Shìdun á
jànnwá ni big ri zìm fig abig
fig jírwá bàna. 25 Ama mì
ri dinya ning í jír àjai, ásai-
à Iliya rìi dang kyann jir
Shìdun, shyù tab fig á Israila
bàna hár ji sara big sònn
sùnnjin. Buju bàna á jànn-
à ni. A sai-à níng hi uwà
kiká nìnànn nímá shi sig
mà Israila. 26 Ama Shìdun
swam yag fig Iliya aku yag
sa shang uwà káníng bàna.
Sái ku swam yag wàníng á
byar uwà ki zyun mà Zari-
fat á jànn Sidon. 27 Sai-
à Aliyasha rìi dang kyann
jir Shìdun níng, mpìr àkùnn
big rì nìnànn nímá mà Is-
raila. Ama ku dàb gbam fig
big bàna, sái Naaman mpìr-
à mà Suriya áwinwá."

28 Barà mpìrká shi sig

á tonn bìr kwonn-à ni fig
àdòníng, big bidìm pár
pìkyinnbá í bai rìg-à á shinn
Yesu ni. 29 I byar-à hi big pìm
dù nann zu, n zìg zu rìg ku
á finn swann-à ni, n zìg yag
ku ma kwib swann-à ni mà
byar agau. Big ri zìm abig
tìr ta kà ku áni. 30 Ama ku
kyann vù kà áyaubá ni, mì
yag rìg-à. Big yì fig bàna.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Zyun-à Wàu Dab Sig
(Mar 1:21-28)

31 I byar-à Yesu yag mà
Kafarnahum á jànn Galili.
Ayúnn Asabar ku tàg big bu
màhàn. 32 Mpìrká sa ma-
maki ma bu tàgwá, jir kai
bàna jírwá shi sig ma gbam.
33 Barà ku ri tàg mpìrká jir
Shìdun mà tonn bìr kwonn-
à ni, sai mpìr zyun wàu dab
sig ku, ku yan ta Yesu nài
yán, 34 n rag, "Yesu mpìr
Nazarat, á dù áyág, bu-à
dù wù ma yi í kai rà? A
bi síg jirà á gban rìg yi
rà? N yì rìghing wù, wù í
wùn kyìkyàr zyun-à Shìdun
dwim bi sig níng."
35 Yesu dinya wàu-à níng
hi n rag, "A mib nuwú, á
zu bi á dìr mpìr-à níng hi."
Wàu-à níng gbar ta wann
mpìr-à níng á jìnn ni n fim
rìg ku. Mpìrká màhàn ri
myàng. Dìrwá bu zyun sa fig
rag ku bàna.
36 Mpìrká sa mamaki n
dang rag, "Wàníng í atàg kai
rà? Hár Yesu dang jír ma
gbam, í wà wàuká ri wib
kyann ku, mi ri zu á dìr
mpìrká ni." 37 Tai bu-à ku sa
sig níng kù akigtái, hár jànn-
à bidìm pár fig vinn rìghing.

Yesu Dàb Gbam Mpìrká Nìnànn Nímá
(Mat 8:14-17; Mar 1:29-34)

38 Barà big dù á tonn bìr
kwonn-à ni, àyúnn-à hi ku
yag mà lu Siman. Na wà
Siman fig fig àjwár bàna.
Awàu pànn sig ku. Big vig ku
aku dàb gbam wàníng. 39 Ku
sar á shinn wàníng ni. N yan
ta awàu-à níng. I nànn-à hi
awàu-à dà finn rìg ku. Ku dù
nann hár n yag sa ya káníng
buju.
40 Barà àyúnn-à kà,
mpìrká zìg zu bi mpìr dorká
kim kim á byar Yesu ni aku
tib big vù á dìr. Ku tib
big bidìm pár, big gbam
rìg. 41 Wàuká ri zu bi á dìr
mpìrká ni nìnànn nímá. Big
ri wa nài yán, mi ri dang rag,
"Yesu, wù í wùn Shìdun."
I byar-à ku kan dim rìg
káníng, kada a káníng dang
jír bàna, jir kai bàna big yì
rìghing ku í Almasihu wà
Shìdun swam bi sig.

Yesu Dang Jir Shìdun á Byarká Nìnànn Nímá
(Mar 1:35-39)

42 Barà byar-à ri kyàr
àdòníng, ku zu n yag mà
byar zyun, byar-à mpìr
bàna. Sái bìr mpìrká nìnànn
nímá ri yàn kyann ku, big
yag fòr mà byarwá ni. Big
ri zìm abig kan dim rìg ku,
aku dù dà fim finn swannbá
bàna. 43 Ku dinya big rag,
"Sàn sig wà ń dinya mpìrká
mà finn swannká káhi kim

kim jir Shìdun tìnn, jir kai
bàna í swàm bu-à Shìdun
swam bi sig mì ń sa."
44 I barà ku shi mi ri dang
kyann jir Shìdun á tonn
bìr kwonnká á jànn Yahu-
dawaká ni.

5

Yesu Bar Jag Mpìr Káníng Abig Shi Yann Sukàwá Big
(Mat 4:18-22; Mar 1:16-20)

1 Su zyun Yesu sar sig á nu
Ayunn Janisarata, ku ri tàg
jir Shìdun. Mpìrká nìnànn
nímá sar kàng kwìb sig ku
áni, big ri fig jir Shìdun.
2 Ku myàng kòr pyànà shi
sig á nu zàpìr-à ni, mpìr
agban jáiká sìnn síg nì, big
zu rìghing áni. Big ri tu kyàr
birgibá. 3 Ku kà á finn kòr
zyun ni, í kòr Bitrus, í wà ku
dinya wàníng rag a wàníng
ya kà yag ku mà yau zàpìr-à
ni títi. Ku shi sig á finn kòr-
à ni, mi ri dinya mpìrká sar
sig á myann níng jir Shìdun.
4 Barà ku dang vinn rìg
jírwá, ku dinya Bitrus rag,
"A ya kà yag kòr-à níng mà
yau, ma aning wìr kà bir-
giná."
5 I byar-à Bitrus dinya ku
n rag, "Asàin Luyí, nà níng
yi nà na fig aná bàna, yi
ri sa swàm. Yi dìg fig bu
bàna. Ama barà à dang
hing níng, má wìr kà birgi-à
hi." 6 Barà big wìr kà wann
birgi-à níng àdòníng, í byar-
à hi big pànn jái wàni, hár
birgibá ri ka, jir kai bàna
jái-à mònn kab gbam. 7 I
byar-à hi big bar bi jàubá mà
kòr zyun ni kim a káníng bi
gbar zu shang big. I byar-
à káníng bi n gbar zu jái
mònn gban rìg kòr pyànà
káníng, hár kòrká shi shirag
má sib kà wann rìg á zàpìr-
à ni. 8 Barà Bitrus myàng
àdòníng, ku bìnn kir wann
á pyànn Yesu ni n dang rag,
"Asàin Luyí, á dù á fim mì,
jir kai bàna mì í mpìr bu
pyìr."
9 Ku ma mpìrká dà níng,
mamaki pànn rìg big á jir jái
yanyínká big gban sig níng.
10 Yann Zabadi, Yakubu ma
Yohanna, big sa mamaki
tìnn. Big ma Bitrus nu
swàmbá ńzyun. Yesu dinya
Bitrus rag, "Kada á shàr zinn
bàna. Daka tàma-à níng,
wá pànn zìg bi rág mpìr á
byarmí ni, ma wà wá pànn
rag jái."
11 I byar-à big yag zìg
kòrbá á nu zàpìr-à ni, n fim
kó kai bidìm pár, n bàg rìg
Yesu.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dor Akúnn
(Mat 8:1-4; Mar 1:40-45)

12 Barà Yesu shi sig mà finn
swann zyun ni, mpìr zyun
bi, dìrwá bidìm pár íri dor
àkùnn. Barà ku myàng Yesu
àdòníng, ku bìnn kir wann
á pyànn wàníng ni, n vig
wàníng rag, "Shinn Luyí, wa
zìm hing, à shi sig ma gbam-
à wá dàb gbam mì."
13 I byar-à Yesu du yag
vùwá n tib ku vù á dìr-à
ni n rag, "N zìm hing, á
gbam á dorwú ni." I byar-
à hi wunù-à níng í gbam
rìg-à. Dor àkùnn-à níng dà

fim rìghing ku. 14 Sái Yesu
twìb ku byur n rag, “Kada
á dinya mpìr bu-à sa sig wù
níng bàna, ama á yag mà
lu Shìdun ni. A yag tìya
àgbam-à ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni dìrwú, ma
á ya bu màhàn àràg barà
Musa dang sig abig sa, jirà
mpìrká abig myàng barà à
gbam rìghing níng.”
15 Ama tai Yesu kyann
kàng kwìb vinn rìghing
byarká bidìm pár. Mpìrká
ri bi abig fig jírwá, aku
dàb gbam big dorbá tìnn.
16 Kó ákaun ku ri yag, mi ri
yàn kyann byar awù aku shi
màhàn, jirà aku wib Shìdun
ma aku vig wàníng.

Barà Yesu Dàb Gbam Mpìr Dìr Wu Titag
(Mat 9:1-8; Mar 2:1-12)

17 Ayúnn zyun barà ku
ri tàg mpìrká bu, Fari-
sawaká ma malamká shi sig
màhàn. Big bi sig mà
kauyeká kim kim kim á
jànn Galili ma jànn Yahudiya
ma finn swann Urushal-
ima. Gbam Shìdun shi sig
á byarwá ni jirà aku dàb
gbam mpìr dorká. 18 Mpìrká
káhi swann zìg bi sig mpìr-à
dìrwá wu tag sig á syu. Big
ri zìm abig zìg kà yag ku mà
finn tonn-à ni, abig jag wann
ku á pyànn Yesu ni. 19 Big
zìm abig du kà yag ku áyau
bìr mpìr káníng, aku fòr yag
á byar Yesu ni. Big dìg fig
pyù-à bàna. Sái big nann zu
yag mà shinn tonn-à ni mà
wai, n fòr yag mà byar Yesu
ni, n sìnn wann bi wunù-à
níng á pyànn Yesu ni áyau
bìr mpìrká ká kwonn kàng
kwìb sig ku áni níng, mi
ri myàng barà ku na sig á
syu-à ni mà pyànn Yesu ni.
20 Barà Yesu myàng mpìrká
zìg bi sig ku níng bir hing
pìkyinnbá á byarwá ni, í
byar-à ku dang rag, “Jàumí,
ǹ yafa ya rìghing wù bu
pyìrwú.”

21 Farisawaká ma
malamká ri kyab á
pìkyinnbá ni, n dang rag,
“Mpìr-à níng sìnn kàng sig
shinnwá á shinn rà? Ku ri
sa bai zìnn Shìdun. Mpìr-à
má yafa ya mpìr bu pyìrwá
bàna, sái Shìdun.”

22 Yesu yì rìghing bu-à big
ri kyab. Ku bib káníng n
rag, “Sáshinn ning ri kyab
bu káníng á pìkyinn ná ni
àdòníng rà? 23 Wà ma dang
rag, ‘N yafa ya rìghing wù
bu pyìrwú,’ ma wà ma dang
rag, ‘A dù nann zu ma á
kyann kyonn,’ í wà áni fonn
kab síg nì rà? 24 Ama má
tìya ning rag, mì Wùn Mpìr
Jíkwìnn ǹ shi sig ma gbam
á dunyaru barà má yafa ya
mpìr bu pyìrwá.” I byar-à
ku dinya mpìr-à dìr-à wu tag
sig níng n rag, “A dù nann
zu, á pìnn syuwú, á kàng yag
mà luwú ni.”

25 A byar-à hi big rag abig
myàng níng, ku dab dù
nann zu n zìg syuwá, n yag
mà luwá ni mi ri swam yan
yag zìnn Shìdun á gbìb-à ni.
26 Kó ni sa mamaki hár zinn
sa rìg big, big swam yan
Shìdun swam yan yan yan.

Big dang rag big myàng hing
bu àpyú janá-à níng.

Yesu Bar Lawi a Wàníng Shi Wùn Sukàwá
(Mat 9:9-13; Mar 2:13-17)

27 I byar-à Yesu fim rìg finn
swann-à, mi ri yag. Ku yag n
yag dìg mpìr zyun ri zìg bài
jànn, wàníng shi sig mà nu
swàmwá ni, zìnnwá í Lawi.
Ku dang rag a wàníng fim
rìg swàm bài jànn-à níng, a
wàníng bàg ku. 28 Lawi fim
rìg swàmwá, n dù n bàg yag
rìg Yesu.

29 Lawi bar Yesu a wàníng
yag ji buju mà luwá ni, ma
mpìrká nìnànn nímá, ma
mpìr azìg bài jànnká tìnn.
Big ri kwonn ji buju á bìr-
à ni. 30 Ama Farisawaká big
malamká dang jír ma yann
sukàká n rag, sáshinn ning
ri ji kwonn buju ma mpìr bu
pyìr káníng rà?

31 Yesu zìm n dang rag,
“Mpìr-à shi sig ma gbam
dìr, ku ri yàn fig adàb dor
bàna. Sái mpìr-à dìrwá ma
ri wúwa í mpìr-à ri yàn
kyann adàb dor. 32 N bi sig
á dunyaru jirà ń dinya mpìr
bu pyìrká abig vim bìr bi
pìkyinnbá á byar Shìdun. N
bi fíg á byar mpìrká ri kyab
rag big í mpìr sìsàn níng
bàna.”

Big Bib Yesu Abib á Shinn Nu Sìnn
(Mat 9:14-17; Mar 2:18-22)

33 Big dang rag, “Yann
sukà Yohanna big ri sìnn
kyann nu sìnn, mi ri vig
Shìdun tìnn. Hár yann
sukà Farisawaká má ri sa
àdòníng tìnn. Ama yann
sukàwú big ri ji, mi ri wa.”

34 Yesu bib big rag, “Ning
ri kyab rag sai-à mpìrká ma
ri nu ban bá sìnn nu rà?
Bá sìnn fig nu bàna. Bá
ji buju ma mpìr-à zìg sig
uwà-à níng. 35 Ama àyúnn-
à ki ma zìg rìghing wunù-à
níng, àyúnn-à níng hi jàuwá
big má sìnn nu.”

36 Yesu sa misali n dang
rag, “Wá gib ka jà àpyú, má
kwìb bàg kwonn ma jà àkor
rà? Wi. Sái jà àpyú bá
kwìb bàg kwonn ma àpyú.
Ma í nímá bàna, àkor-à má
ka zu rìg. Má bànn kwonn
fig bàna. 37 Mpìr má wìr
kà fig zàn inabi àpyú á wau
àkor bàna, zàn inabi àpyú
sái wau àpyú tìnn. Zàn inabi
àpyú ba wìr kà hing á wau
àkor má lib gbànn kìfinn rìg,
wau-à má ka rìg. 38 Zàn
inabi àpyú big ri wìr kà á
wau àpyú. 39 Kó ni zìm kab
sig zàn inabi àkor ma àpyú-
à. Big dang rag, ‘Sù àkwor-à
sàn kab síg nì.’ ”

6

Big Bib Yesu Jír á Shinn Swàm Ayúnn Asabar
(Mat 12:1-8; Mar 2:23-28)

1 Ayúnn su zyun í àyúnn
Asabar, Yesu ri wam zu yag
ma yann sukàwá big á da
jímyànn zyun ni. I byar-à
yann sukàwá big gbar kab
jímyànn-à, mi ri pìg zwam.
2 Sái Farisawaká káhi dang
rag, “Bu-à sa ning ri sa bu-à
á dokayí ni sàn fig wà abig sa

àyúnn Asabar bàna í jir kai
rà?”
3 I byar-à Yesu bib big n
rag, “Asái ning jangga fig bu-
à Dawuda rì sa sig bàna rà?
Ku fig amor ku ma mpìrká
ku ma káníng ri yag kyìnn
í zyun. 4 Ku kà yag mà
lu Shìdun ni, ku zìg brodi-à
big wib sig Shìdun ma kàhi
níng, n ji n ya mpìrká buwá
a káníng ji tìnn, wà zyun-à
sàn fig wà abig ji bàna, sái
àgbamká ri twìb swànn bu
á pyànn Shìdun ni níng má
ji í ni. Ama big ji rìghing.”
5 I byar-à Yesu dang vinn
rìg jír-à n rag, “Mì Wùn Mpìr
Jíkwìnn, bigmí ǹ shi sig ma
gbam barà má dang bu-à
mpìr má sa àyúnn Asabar.”

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Vùwá Wu Tag Sig
(Mat 12:9-14; Mar 3:1-6)

6 Ayúnn Asabar zyun, ku
yag mà tonn bìr kwonn-à ni,
ku ri tàg mpìrká jir Shìdun.
Mpìr zyun shi sig áyaubá ni,
vìm nùwá wu tag rìghing. 7 I
byar-à malamká ma àgbam
Farisawaká ri wonn myàng
Yesu, kó wàníng má dàb
gbam mpìr àyúnn Asabar,
jirà abig dìg pyù-à bá dang
bai ku. 8 Yesu yì rìghing bu-
à big ri kyab á pìkyinnbá ni.
I byar-à ku dang jír ma mpìr-
à vù-à wu tag sig níng, n
rag, “A dù nann zu, ma á bi
sar áyau bìr mpìr káníng ni
áyag.” I byar-à hi wàníng
dù n bi sar. 9 Sái Yesu bib
mpìrká ri wonn myàng ku
níng jír n rag, “N bib ning jír.
Bu-à doka dang sig í kai rà?
Sàn sig àyúnn Asabar abig sa
bu-à ǹsàn rà, kó bu-à bibai
rà? Abig dàb wìm mpìr rà?
Kó abig fim mpìr aku wu
rà?” 10 I byar-à ku myàng
gban rìg káníng bidìm pár n
dang rag, wunù-à níng aku
gbar lafinn vùwá. Wunù-à
níng gbar lafinn vùwá àràg
barà Yesu dang níng. I
nànn-à hi vùwá í gbam rìg-
à.

11 I byar-à big nànn rìg
àgùnn á jír-à níng ni wàni,
mi ri dang jír barà bá sa ma
Yesu áni.

Yesu Shig Zu Yann Aswamwá Big Dwib Agban Pyànà
(Mat 10:1-4; Mar 3:13-19)

12 Ayau suká bó ni, Yesu dù
n yag mà wùn mwír zyun ni
jirà aku vig Shìdun màhàn.
Ku vig Shìdun hár byar kyàr.
13 Barà byar-à kyàr àdòníng,
ku bar kwonn yann sukàká
buwá big, n shig zu mpìr
dwib agban pyànà áyaubá
ni. Ku dang rag, káníng í
yann aswam, bá shi dang
kyann jírwá. 14 Mpìr káníng
í Siman, (í wà Yesu vim
bìr zìnnwá àpyú big bar
ku Bitrus,) ma wunzàwá
Andarawus. Kádà níng í
Yakubu, ma Yohanna, ma
Filibus, ma Bartalamawas,
15 ma Matiyu, ma Toma,
ma Yakubu wùn Halfa,
ma Siman Zaloti, 16 ma
Yahuda wùn Yakubu, ma
Yahuda Iskariyoti zyun-à
wann tafinn sig Yesu.

Bìr Mpìrká Nìnànn Nímá Bàg Yag Yesu
(Mat 4:23-25)

17 Ku ma káníng ri tìg
wann bi á wùn mwír-à ni,
n fòr bi n sar á byar zyun
ni yiyar nímá. Bìr mpìrká
nìnànn nímá shi sig màhàn,
mpìrká á byar kim kim á
jànn Yahudiya bi sig, ma
mpìrká á Urushalima, ma
mpìrká águnn zàpìr ayunn
yiya nímá, big ri bar finn
swannká hi Taya ma Sidon.
Mpìr káníng bi sig abig fig
jírwá, aku dàb gbam big
dorbá tìnn. 18 Mpìrká wàu-
à dab sig níng, ku dàb gbam
rìghing big. 19 Bìr mpìr
káníng kó ni ri yàn pyù-à
aku tib Yesu, jir kai bàna
gbam adàb dor shi sig á
byarwá ni. Gbamwá ri dàb
gbam mpìrká bidìm pár.

Jír á Shinn Mpìrká Má Fig Ajwár
(Mat 5:1-12)

20 Sái ku myàng yann
sukàwá big, n dang rag,
"Ning mpìr ashi káníng, ná
fig àjwár,
jir kai bàna ning shi sig á vù
Shìdun, ku í kùrná.

21 "Ning mpìrká amor-à ri
gban tàma-à níng, ná
fig àjwár,
jir kai bàna bá pyag ning.
Ning mpìrká ri kig nàikitáu
tàma-à níng, ná fig
àjwár,
jir kai bàna ná jwann jonn á
pyànn.
22 "Wà mpìrká ma ri zib
ning, ma ngàng ning, ma
swau ning, ma shi sig ma
pìkyinn-à pìpìr ma ning
á jir shinnmí, mì Wùn
Mpìr Jíkwìnn, ná fig àjwár.
23 Aning shi ma pìkyinn-à
mìmìg àyúnn-à hi, aning fig
àjwár, jir kai bàna ná dìg
ladaná mà lu Tayí ni mà
wai. Wàníng í barà yàkúká
bigbá rì sa sig mpìrká rì
dang kyann jir Shìdun níng
áni.

Jír á Shinn Mpìrká Má Wa Shwìn

24 "Ayáa, ning mpìrká shi sig
ma bài,
ning dìg rìghing ladaná á
myann áyag.

25 "Ayáa, ning mpìrká ri ji
mònn tàma-à níng, ná
fig amor.
Ayáa, ning mpìrká ri jwann
jonn tàma-à níng,
pìkyinn ná má bai, ná kig
nàikitáu.
26 Ningká big ri swam yan
ning tàma-à níng, ná myàng
àzing, wàníng í barà yàkúká
bigbá rì sa sig áni ma mpìrká
zyun-à ri gim ǹsáng rag big
í mpìrká ri dang kyann jir
Shìdun níng.

Aning Zìm Mpìr Azíbná
(Mat 5:38-48; 7:12a)

27 "Ama mì ri dinya ning,
ning mpìrká ri fig jírmí, an-
ing zìm mpìr azíbná. Aning
sa ya mpìr azíbná bu-à ǹsàn.
28 Aning yafa ya mpìrká ri
swau ning. Mpìrká ma du
kà ning shwìn, aning vig ya
big Shìdun aku ya big bu-
à big ri zìm. 29 Mpìr-à ma
dab wù vù sung kyìr, kada

á dab ku bàna. A gang ya
ku sung kyìrwú agunn zyun
aku dab jakàng. Mpìr-à ma
gbar shwar jàwú, á fim ya
ku jà zyun-à dà sig níng, aku
zìg rìg tìnn. 30 Mpìr-à ma
vig wù bu, á ya ku. Mpìr-à
ma tùshwar wù buká buwú,
kada á yàn kyann ku bàna,
à fim ya ku. 31 Barà ning ri
zìm a mpìr sa ya ning níng,
ning má aning sa ya mpìr
àdòníng tìnn.

32 "Wà na ri zìm íri mpìr
azìmná, ná dìg fig bu zyun
bàna. Ai kó mpìrká shi sig
ma bu pyìr má, big ri zìm
mpìr azìmbá tìnn. 33 Wà má
íri mpìrká ri sa ya ning bu-
à ning ri zìm, na zìm kab íri
big, ná dìg fig bu zyun bàna.
Ai kó mpìr bu pyìrká má, big
ri sa àdòníng tìnn. 34 Wà má
íri mpìrká ning yì sig bá wa
ning tonn í wà ná ya tonn
íni, ná dìg fig bu zyun bàna.
Ai kó mpìr bu pyìr má ri ya
mpìr tonn tìnn, jir kai bàna
big ri zìm abig ya kàng big
ábibir. 35 Aning zìm mpìr
azíbná big. Aning sa ya big
bu-à ǹsàn. Aning ya big
tonn. Kada aning kyab wà
bá ya kàng ning bàna. Na sa
hing àdòníng, Shìdun má ya
swàb kà ning wà mà pyànn.
Na sa hing àdòníng, ná shi
yann Shìdun, jir kai bàna ku
ri myàng ashi mpìrká bibai
ma mpìrká ri swam yan fig
ku bàna. 36 Aning myàng
ashi mpìr, àràg barà Tayí mà
wai ri myàng ashiyí níng.

Kada Aning Wà Kwonn Mpìr Bàna
(Mat 7:1-5)

37 "Kada aning wà kwonn
mpìr bàna. Ning má, bá wà
fig ning kwonn bàna. Kada
aning mam ya mpìr bu-à
bibai bàna. Ning má, bá
mam ya fig ning bàna tìnn.
Aning yafa ya mpìr. Ning
má, bá yafa ya ning tìnn.
38 Aning ya mpìr bu. Bigná
bá màg má mùmònn í wà bá
ya kàng ning. Ná dìg ùwài
nímá. Na ya hing títi, bá ya
ning títi. Na ya hing ùwài,
bá ya ning ùwài."

39 Yesu dinya big tinn jír
káníng n rag, "Ning myàng
hing barà àfau ri gbar àfau
rà? Má àdòníng, big pyànà
bidìm pár bá kù kà á shar.
40 Mpìr-à ma ri shwann bu,
kwá kab fig mpìr-à ri tàg ku
bàna. Ama wà ba tàg byann
hing ku, í wà kwá shi àràg
mpìr-à tàg sig ku.

41 "Sáshinn wù ri dinya
jàuwú, ku í mpìr-à bibai,
ama à sa kab bu bibai-à í
ni níng rà? Sáshinn wù
ri dinya jàuwú bu shi sig á
yìzuwá ni, ama à màm jànn
rìghing buwú shi sig ùwài
nímá á yìzuwú ni níng rà?
42 Sáshinn à dinya jàuwú
rag, wá wun zu ya ku bu á
yìzuwá ni, ama buwú ùwài
nímá zyun-à shi sig á yìzuwú
ni, à wun zu fig bàna níng
rà? Wù mpìr kyinn pyànà,
á zìg zu jag ma buwú ùwài
nímá shi sig á zuwú ni níng,
àjirà á myàng kyàr, ma á zìg
zu ya jàuwú buwá tìnn.

Mpìr-à Nsàn Má Sa Bu-à Nsàn
(Mat 7:16-20; 12:33-35)

43 “Bín-à ǹsàn má wan fig
awan àbai bàna. Bín-à àbai
má wan fig awan ǹsàn bàna.
44 Bá myàng yì bín sìsàn á
jir awanwá ni. Mpìr má dìg
fig awan ating á bin sí bàna.
Mpìr má dìg fig awan murbu
á bín bàna. Bín-à ǹsàn big
ri myàng yì ku awanwá ni.
45 I barà mpìr shi áni. Mpìr-à
sìsàn má dang jír-à ǹsàn, jir
kai bàna ku í mpìr pìkyinn-à
ǹsàn. Mpìr-à bìbai má dang
jír-à àbai, jir kai bàna ku í
mpìr pìkyinn àbai. Ai bu-à
ma shi sig á pìkyinn mpìr, í
bu-à kwá dang.

Tai Mpìr Ami Tonn-à Nsàn
(Mat 7:24-27)

46 “Ning ri bar mì Shinn
Luyí, Shinn Luyí. Bu-à
sa ning wib fig bu-à mì ri
dinya ning bàna í jir kai rà?
47 Mpìr-à ma ri bi á byarmí
ni, ma ri zìm jírmí, ma wib
hing jírmí, má tìya ning mis-
aliwá á shinn mpìr zyun ni.
48 Ku shi sig àràg mpìr-à mi
sig tonn zyun, n kab zwàun
hing mìr tonnwá hár ku mi
sig á shinn abàn. Zàpìr-à ma
pa kà hing á tonn-à ni, má
ning fig kinn-à bàna. Bu-à
sa níng, ku kab zwàun hing
mìr tonn-à. 49 Mpìr-à ma
bàg fig jírmí bàna, shi sig
àràg mpìr-à mi sig tonnwá,
n kab fig mìr-à bàna. Zàpìr
bi n pa kà áni, kinn-à í wim
wann rìg-à wìb.”

7

Yesu Dàb Gbam Wùn Lu Agbam Soja Zyun
(Mat 8:5-13)

1 Barà Yesu dang vinn rìg
jírwá bidìm par á pyànn
mpìrká ni, ku í yag rìg-à
mà finn swann Kafarnahum.
2 Sai àgbam soja zyun shi sig
màhàn ma wùn luwá, zyun-
à ku ri zìm wàni. Wàníng
na sig dor, hár shi shirag
kwá wù wu. 3 I byar-à hi,
ku fig tai big rag Yesu ri
bi. Ku swam yag àgbam
Yahudawaká, jirà a Yesu bi
dàb gbam ya ku fàuwá níng.
4 To. Big vig Yesu ádàn-à,
aku bi ma big, aku dàb gbam
ya àgbam soja-à níng wùn
luwá. Big rag, “Ku fòr hing
wà á sa ya ku, 5 jir kai bàna
ku ri zìm jíryí. Ku mi ya sig
yi tonn shinn kwonn, byar-à
yá wib Shìdun áni.”

6 I byar-à hi, Yesu yag ma
big. Barà kwá fòr yag mà
lu-à hi ni àdòníng, í byar-
à àgbam soja-à níng swam
yag jàuwá n rag, “Shinn
Luyí, àgbam sojaká rag,
kada á ya dìrwú shwìn bàna,
ku fòr fig wà wá bi á byarwá
ni bàna, 7-8 jir kai bàna ku
kinn fig wà kwá bi dìg wù
áyág bàna. A dinya ku jír
á byar-à à sar sig níng, jirà
wùn-à á luwá ni aku gbam
rìg. Ku yì hing, jir kai bàna
ku shi sig á vù mpìr, ku má,
sojaká shi sig á vùwá ni tìnn.
Kwa dang rag abig yag, bá
yag, abig kàng bi, bá kàng
bi. Hár ma fàuwá tìnn, aku
sa wàníng kó wà bó, wàníng

ri sa. Ku ri zìm á dang á
rag aku gbam. Ku yì hing
fàuwá má gbam rìg wà wa
dang hing."
9 Barà Yesu fig jír-à níng
àdòníng, ku sa mamaki. Ku
myàng mpìrká ri bàg ku n
dang rag, "Kó áyau Israila,
ǹ dìg fig mpìr-à má bir
pìkyinnwá á byarmí ni àràg
mpìr-à níng bàna."
10 Barà mpìr aswam
káníng kàng yag níng, big
yag dìg fàu-à níng gbam
rìghing.

Yesu Dàb Wìm Kàng Mpìr Ma Yonki

11 Nonn fig bàna, Yesu big
yann sukàwá big í yag rìg-à
mà kauye zyun ni big ri bar
Nayin. Bìr mpìrká nìnànn
nímá bàg yag sig big. 12 Barà
big bi fòr á nu nkyun finn
swann-à ni àdòníng, sai big
dìg kwonn, big ri swann zu
bi ki wunù zyun, ku áwinwá
ni á finn nàwá ni. Nàwá í
uwà ki tìnn. Mpìrká á finn
swann-à ni nìnànn nímá bi
sig ma ku á bìr-à ni. 13 Barà
Yesu myàng àdòníng, ashi
uwà-à níng pànn rìg kù. Ku
rag, "A kig bàna." 14 Ku yag
fòr mà byar ki-à ni, n tib vù
á bín-à big jag kà sig ki-à áni
níng. Mpìrká ri swann yag
ki-à níng, í sar wann rìg-à,
n sìnn wann ki-à á jìnn ni.
Ku dang rag, "Wunù-à níng,
á dù nann zu, á wìm kàng
ma yonki." 15 Mpìr-à wu
rìghing níng, shi dù nann
zu, n dang jír ma mpìrká.
Yesu zìg ku, n ya kàng ku
nàwá.
16 Sái zinn pànn vinn rìg
big bidìm pár màhàn. Big
ri bar swam yan Shìdun n
rag, "Agbam mpìr-à ri dang
jir Shìdun shi sig áyauyí ni
tàma-à níng." Mpìrká káhi
dang rag, "Shìdun bi hing,
jirà aku sa shang mpìrká
buwá."
17 Tai Yesu níng kàng kwìb
vinn rìg jànn Yahudiya ma
finn swannká tìnn, n yag kó
áni bidìm pár.

Yohanna Asàin Batisma Bib Yesu Jír
(Mat 11:2-19)

18 Yann sukàká bu
Yohanna dinya vinn rìg
Yohanna bu-à Yesu ri sa.
19 Ku bar bi yann sukàwá big
pyànà. Ku swam yag big á
byar Yesu ni abig bib wàníng
rag, "Wù í zyun-à Shìdun rì
dang sig rag kwá swam bi
níng rà, kó ayi shi kir mpìr
zyun kim rà?"
20-21 Sái yann sukà pyànà
dìg Yesu á byar-à ku ri dàb
dor-à níng. Ku dàb gbam
mpìrká shi sig ma dor kim
kim. Mpìrká wàu dab sig
níng, ku ri kan zu wàuká
á dìr káníng ni. Ku ri dàb
gbam àfauká tìnn. Yann
sukà pyànà káníng bib ku
jír-à Yohanna dinya sig big
níng n rag, "Wù í zyun-à
Shìdun rì dang sig rag kwá
swam bi níng rà, kó ayi shi
kir mpìr zyun kim rà?"
22 Yesu dang rag, "Aning
yag dinya Yohanna buká
ning myàng sig, n fig sig. N
dàb gbam rìghing àfauká,
big ri myàng rag ma zubá, ǹ
dàb gbam rìghing mpìrká

ma kyann sar fig kyonn
bàna, big ri kyann rag, ǹ
dàb gbam rìghing mpìr
àkùnnká, ǹ dàb gbam
rìghing mpìr sung àkúnnká,
big ri fig rag jír, mì ri dàb
wìm mpìrká wu rìghing,
big ri dù nann zu kàng
ma yonkibá, mì ri dinya
mpìr ashiká jír ǹsàn á shinn
Shìdun. 23 Aning dinya ku,
mpìr-à ma fim fig wà bir
pìkyinn á byarmí ni bàna,
Shìdun má sa sàn ya ku."

24 Barà yann sukà
Yohanna big yag rìg, sái
Yesu dinya mpìrká kwonn
shi sig ma ku níng jír á shinn
Yohanna. Ku bib rag, "Ning
yag sig mà awúnn-à ni, ning
yag myàng sig í kai rà? Ning
yag myàng síg byann zyun-à
wàu ri gbar ning rà? 25 Kó
ning yag myàng sig í kai
rà? Ning yag myàng síg
mpìr-à wìr sig jà sìsàn nímá
níng rà? Wíi, mpìrká ri
wìr jà ǹsàn níng, í mpìrká
mà lu kùr-à ni. 26 Ning yag
myàng sig Yohanna zyun-à
Shìdun swam bi sig níng rà?
Nn. Ayau mpìrká Shìdun
swam bi sig níng, í Yohanna
káb nì. 27 I Yohanna zyun-
à Shìdun dang sig jír á
shinnwá ni n rag, 'Má swam
bi jag mpìr-à aswammí á
pyànnwú ni. Kwá sa samyib
ya wù gbìb-à wá bàg áni.'
28 Mì ri dinya ning, áyau
mpìrká á dunyaru bidìm
pár, Yohanna kab síg nì.
Ama kó mpìr-à títi nímá ma
kà hing á byar-à Shìdun má
na kùrwá níng, ku kab hing
Yohanna."
29 Mpìrká bidìm pár zìm
hing jir Yesu, hár ma azìg bài
jànnká. Big bidìm pár big yì
hing gbìb Shìdun sàn hing. I
byar-à Yohanna wau big dìr
batisma. 30 Iri Farisawaká
ma mpìrká ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni, big
ngàng wà Yohanna má wau
big dìr batisma. Big ngàng
rìg bu-à Shìdun rag abig sa.

31 Yesu rag, "Mpìrká tàma-
à níng í mpìr sung gbam big.
Big shi sig àràg yann sung
gbam big. 32 Má sa ya ning
misali. Big shi sig àràg í
yann títi big shi sig á fir jau-
à ni. Big dinya bar dìrbá
n dang rag, 'Yi gbà ǹggan
ǹsàn, ama ning gbìb fig jau
bàna. Yi dài junn ashi, ama
ning kig fig nàikitáu bàna.'
33 Yohanna ji n wa fig ma
ning bàna. Ning dang rag
ku í mpìr wàu. 34 Mì Wùn
Mpìr Jíkwìnn, mì ri ji, mi
ri wa. Ning ri dang rag mì
mpìr finn, mì mpìr apyann
shìn, mì jàu mpìr bu pyìrká,
mì jàu mpìr azìg bài jànnká.
35 A byar swàm-à mpìr ma ri
sa, í byar-à bá yì kó ku í mpìr
yar."

Uwà Ayái Zyun Tu Bar Yesu n Wib Ku

36 Wunù Farisawa zyun
bar Yesu a wàníng yag ji
buju mà luwá ni. Ku zìm
hing. Barà ku shi wann
má ji buju-à àdòníng, 37 uwà
àyái zyun á finn swann-à
ni fig big rag, "Yesu ri ji
buju á lu Farisawa zyun ni."
Sái ku zìg bi byìr zyun-à ri

ning swìnn ǹsàn níng á wùn àkwìnn. 38 Ku bi á sim Yesu
ni, mi ri kig, n wìr tag bar
Yesu ma zàn mínnwá, n tùn
wim rìg ma jinnwá, n mam
bar Yesu, n wib ku. N zìg
byìr-à níng n wìr ku á bar-à
ni. 39 Wunù Farisawa-à níng
kyab á kyinnwá ni n rag,
“Yesu nìm má mpìr adang
kyann jir Shìdun, ái ku nìm
má yì rag uwà níng í uwà
àyái.”
40 I byar-à Yesu zìm ya ku,
n rag, “Siman, mì ri zìm ń
dinya wù bu zyun.”
I wà ku rag, “To, á dang,
Malam.”
41 Sái Yesu dinya ku misali
yìr jír zyun n rag, “Mpìr
zyun ya sig mpìr pyànà tonn
bài, ku ya mpìr zyun 500, n
ya mpìr zyun 50. 42 Ama big
dìg fig bài-à bá wa kàng ku
bàna. Sái ku yafa ya rìg big
pyànà bidìm pár. To, áyaubá
big pyànà níng, í wa á ni má
zìm kab ku rà?”
43 Siman zìm n dang rag,
“N myàng zyun-à tonn bài-
à ùwài nímá ku yafa ya sig
níng, má zìm kab ku í ni.”
Yesu dang rag, “Jírwú à
dang níng í ábibir.”
44 I byar-à ku myàng kàng
yag uwà-à níng n dang rag,
“Siman, á myàng yag uwà-
à níng bìnn kir wann sig á
jìnn ni áyág. Sai-à ǹ kà bi
á luwú ni níng, à ya fig mì
zàpìr ń tu barmí áni bàna,
ama ku tu ya rìghing mì
ma zàn mínnwá, n tùn wim
rìghing ma jinnwá tìnn. 45 A
ngàng rìghing á bib kà fig
mì bu aladayí bàna, ama ku
bi n bib kà rìghing mì, hár
n wib mì n tu barmí. I
barà ǹ bi níng, ku ri wib mì.
46 A ya fig mì byìr ń pàb á
shinnmí ni bàna, ama uwà
níng pàb hing mì byìr-à ri
ning swìnn á barmí ni. 47 N
dinya wù, bu pyìrká buwá
nìnànn nímá níng, ǹ yafa
ya rìghing ku bidìm pár, jir
kai bàna ku shi sig ma kyinn
azìm á pìkyinnwá ni. Ama
mpìr-à ba yafa ya ku bu títi,
ku ri zìm mpìr títi nímá, ku
ri zìm sàn fig mpìr bàna.”
48 Sái ku dinya uwà-à níng
rag, “N yafa ya rìghing wù
bu pyìrwú big.”
49 Mpìrká shi kwonn sig
ma ku níng dang rag, “Mpìr-
à níng bó í ni rà? Hár ku ri
dang rag ku yafa ya rìghing
mpìr bu pyìrwá.”
50 Sái Yesu dinya uwà-à
níng n rag, “Kyinnwú à bir
sig á byarmí ni níng, í bu-
à sa ǹ zìg zu sig wù á bu
pyìrwú ni. A yag fòr ítau.”

8

Uwàká Bàg Sig Yesu

1 Nonn fig bàna, Yesu dù
n yag kyonnwá mà finn
swannká ni kim kim mà
kauyeká kim kim. Ku ri
dinya mpìrká jir Shìdun ma
tai àjwár barà Shìdun má
na kùrwá. Yann sukàwá big
dwib agban pyànà káníng
yag sig ma ku í zyun.
2 Ku ma uwàká káhi yag
sig í zyun. I uwàká ku
dàb gbam sig káníng dor
wàu ma dorká kim kim.
Ayaubá ni uwà zyun zìnnwá
í Maryamu, ama big ri bar

ku Magdaliya, í uwà big kan
zu sig ku wàu sùmpyànn á
dìrwá ni, 3 ma Yuwana wà
Kuza wùn sukà kùr Hirudus,
ma Susanatu, ma uwà káhi
nìnànn nímá big ri zìg buká
big shi sig ma kàhi, mi ri ya
Yesu ma yann sukàwá big.

Tinn Jír á Shinn Mpìr-à Yag Minn Sig Za Mà Da
(Mat 13:1-9; Mar 4:1-9)

4 I byar-à mpìrká nìnànn
nímá kwonn bi á byar-à Yesu
shi sig. Big bi sig mà finn
swannká ni kim kim. I wà
ku dinya káníng tinn jír n
rag,
5 "Su zyun mpìr zyun yag
sig mà dawá ni, n yag minn
za. Za-à ku minn sig níng,
káhi wìr wann sig á gbìb-à
ni. Mpìrká tib wam zu yag
sig barbá áni. Ayinnbuká
bi n wun ji rìg za-à. 6 Ká
ta kù kà sig á jànn abàn ni
níng, nga nann zu, mi í wim
wu rìg-à, bu-à sa níng jànn-
à yan sig títi nímá á shinn
abàn ni. 7 Yìr za-à ta kù kà
sig áyau sí káníng, wài hár
mà wai. Sái síká wài n bim
gbar gwor rìg. Sa fig shinn
bàna. 8 Ama za-à ku minn
sig áyau jànn ǹsàn níng, yìm
adau ǹkwònn ǹkwònn nímá
kab hing kàun dìb-swana
ma wà ku rì minn sig níng."
I byar-à Yesu dang vinn rìg
jírwá n rag, "Mpìr-à ma shi
sig ma sung-à kwá fig jír, aku
fig."

Yesu Dinya Big Bu-à Sa Ku Ri Dang Tinn Jír
(Mat 13:10-17; Mar 4:10-12)

9 I byar-à yann sukà Yesu
big bib ku n dang rag, yìr jír-
à ku dang níng í kai ra? 10 I
byar-à Yesu dang rag, "Bigná
big zìm hing aning yì barà
kùr Shìdun shi sig áni. Ama
ǹ dinya sig mpìrká í tinn jír,
jirà abig fig, ama bá yì fig yìr-
à bàna.

Yesu Dinya Byann Big Yìr Tinn Jír-à á Shinn Aminn Za
(Mat 13:18-23; Mar 4:13-20)

11 "Wàníng í yìr jír buká,
ǹ nìm dinya sig ning níng.
Swai bu káníng í jir Shìdun.
12 Swai buká ta kù wann
sig á gbìb-à ni níng, shi
sig àràg mpìrká fig sig jir
Shìdun. Ama Shaitan bi
tonn gban big, n gbar vim
bìr rìg pìkyinnbá, n tonn ta
kà sig big á gbìb ajànn jirà
kada abig bàg gbìb-à má zìg
zu big bàna. 13 Swai bu-à wà
ta kù wann sig á jànn-à yan
sig á shinn abàn-à ni níng,
shi sig àràg í mpìrká fig hing
jir Shìdun n zìm hing ma
pìkyinn àjwár ama big bir
fig pìkyinnbá áni bàna. Big
zìm sig títi nímá. Wà shwìn
ma dìg hing big, big í fim rìg-
à gbìb Shìdun. 14 Swai buká
ta kù kà sig áyau sí káníng,
shi sig àràg í mpìrká fig hing
jir Shìdun, ama big ri kyab
shwìn dunyaru. Big ri zìm
abig shi mpìr bài, ma abig
fig àjwár. Bu káníng ri kan
dim big, wà bá bàg Shìdun.
15 Swai buká shi sig á jànn-
à ǹsàn níng, shi sig àràg
mpìrká ri pànn jir Shìdun vù
pyànà ma kyinn-à mìmìg mi

ri sìnn kà á pìkyinnbá ni mi
ri sa swàm ma kàhi. Big shi
sig àràg í yìr bu-à má wan
awan ǹsàn.

Tinn Jír á Shinn Pitila
(Mar 4:21-25)

16 “Mpìr ma mònn bàg
hing pitila, kwá sìnn kà fig
á mìr bunáwá ni bàna. Kwá
sìnn má zìg kwài má bir dim
fig áni bàna. Kwá sìnn á
shinn bu, jirà abig myàng
àyarwá.
17 “Bu-à ba tàm sig bidìm
pár, bá zìg zu bi rìg á
myann, bu-à ba bir dim sig
bidìm pár, bá pù fim rìg bu-
à hi.
18 “I bu-à sa mì ri zìm
aning yì byann, ma aning fig.
Mpìr-à ma shi sig ma bu, bá
ya swàb kà ya ku. Mpìr-à ma
bàna ma bu, kó wà títi-à ku
shi sig ma kàhi níng, ba zìg
rìg á vùwá ni.”

Na Yesu Ma Wunzàwá Big
(Mat 12:46-50; Mar 3:31-35)

19 Na Yesu ma wunzàwá
big bi sig á byarwá ni. Ama
big dìg fig pyù-à bá fòr
yag bàna, jir kai bàna bìr
mpìrká nìnànn nímá mònn
sig mà byarwá ni. 20 Sái big
dinya ku n rag, “Nàwú ma
wunzàwú big bi sig, big sar
sig mà myann. Big ri zìm
abig myàng wù.”
21 Yesu dang rag, “Mpìrká
ma ri fig jir Shìdun ma ri
wib, í nàmí ma wunzàmí
big.”

Yesu Kan Dim Wàu Shyù
(Mat 8:23-27; Mar 4:35-41)

22 Ayúnn zyun, ku ma
sukàwá big kà á kòr-à ni, ku
dang rag abig pìm zu yag mà
vù níng-à ni mà jann. Sái big
dù n yag. 23 Big shi sig áyau
kyonn, sái ná zìg rìg ku. I wà
shyù pìr, wàu shyù ri gbar
á zàpìr-à ni. Hár kòrbá shi
shirag má sib rìg. 24 Sái big
yag n yag bar finn zir ku, n
dang rag, “Asàin Luyí, Asàin
Luyí, yi wu hing.”
I byar-à ku í finn zir-à
n yan ta wàu-à nài yán,
n yan ta zàpìr-à nài yán
tìnn. I byar-à hi big í na tag
wann rìg-à yirr. 25 Yesu rag,
“Pìkyinn birná shi á ni rà?”
I byar-à zinn sa rìg big, í
wà big dang jír ma ba dìrbá,
n dang rag, “Mpìr-à níng í ni
rà? Hár wàu ma zàpìr ri wib
jírwá.”

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Wàu Dab Sig
(Mat 8:28-34; Mar 5:1-20)

26 Sái big bi fòr á jànn
Garasinawaká, jànn-à hi shi
sig águnn vù-à níng ni. Jànn
Galili shi sig mà jann. 27 Barà
ku ri tìg wann bi á kòr-à ni
àdòníng, sái ku dìg kwonn
ma mpìr-à wàu dab sig, í
mpìr-à màhàn. Wàu dab sig
ku nonn hing. Ku bàna big
lu. Ku ri kyann mìr áyonn
byànntí bàna. Ku ri na
kyann mà amirká ni. 28 Barà
ku myàng Yesu àdòníng, ku
bìnn kir wann á jìnn ni, n
gbam nài gbam n rag, “Yesu
Wùn Shìdun, bu-à du wù
ma mì í kai rà? Mì ri
vig wù kada á ya mì shwìn
bàna.” 29 Bu-à sa ku vig

Yesu àdòníng, í jirà Yesu
dinya rìghing wàu-à, n rag
a wàníng zu á dìr wunù-à
níng ni. Wàu-à níng ri sa
shi ku kó ákaun. Big ri sìr
ku á jùr kó sarka, vùwá ma
barwá, mpìrká sar sig big ri
myàng ku. Ku ri síg mi ri
gbar gib rìg jùr-à ma sarka
big sìr sig ku áni níng. Wàu-
à níng ri zìg yag kyann ku
mà awúnn-à ni.
30 Yesu bib ku rag,
"Zìnnwú í kai rà?"
Ku dang rag, "Zìnnmí í
Bìr." Bu-à sa níng, wàuká
hi nànn hing á dìrwá ni.
31 Wàuká vig n vig jakàng, n
dang rag, kada aku kan zu
big bàna. Wà kwá kan zu
big, kada aku kan yag big mà
byar pyìr bàna.
32 Byar-à zyùká ri yàn ji
buju á dìr mwír-à ni, wàuká
vig Yesu n rag, aku tìr yag
big abig yag kà á dìr zyùká
bó ni. Ku ya big pyù-à. 33 I
byar-à wàu káníng gàb rìg
dìr ma wunù-à níng, n yag
kà á dìr zyù káníng ni. I
byar-à zyù káníng shàr yag
ma shàu n yag shàr kù kà rìg
mà nu gàin zàpìr-à ni, mì wa
wu vinn rìg-à bidìm pár.
34 Sái mpìrká ri kan kyann
zyù káníng, shàr kàng
yag mà finn swann-à ni
ma kauyeká tìnn, n dinya
mpìrká tai bar bu-à sa sig.
35 A byar-à hi ni, bìr mpìrká
shàr kwonn bi, abig bi
myàng bu-à sa sig. I wà big
myàng mpìr-à big kan zu
sig wàu-à á dìrwá ni níng,
shi sig á pyànn Yesu ni, n
wìr kà rìghing jà. Ku shi
sig rag ma kyinnwá ǹsàn
nímá. I byar-à bìr mpìrká
shi sig níng, zinn pànn rìg
big. 36 To. Mpìrká myàng sig
bu-à sa sig níng, big dinya
bìr mpìrká níng barà Yesu
dàb gbam sig wunù-à níng
áni. 37 I wà kó ni vig Yesu
n dang rag a wàníng yag,
a wàníng fim big dò jir bu
zinn-à wàníng sa ya sig big
níng. I byar-à hi ku dù n
yag kà á kòr-à ni, n fim rìg
jànn Garasinawaká, n yag
rìg mà níng ùwài-à ni mà
jann. 38 Mpìr-à big kan zu sig
ku wàu káníng dinya Yesu n
dang rag aku ma wàníng yag
zyun.
Yesu ngàng, 39 n dang rag,
"A kàng yag mà byar yi-
waiwú big ni, á dinya big bu
mamaki-à Shìdun sa ya sig
wù."
I byar-à ku kàng yag,
mi ri swam yan Yesu jir
bu mamaki-à wàníng sa sig
níng.

Yesu Dàb Wìm Ki n Dàb Gbam Uwà Zyun Dor Wàjì

(Mat 9:18-26; Mar 5:21-43)

40 Mpìrká ri shi kir ku
mà agunn zàpìr-à mà jann.
Ku yag fòr, big zìg ku vù
pyànà. 41 Sái mpìr zyun
zìnnwá í Yayirus, ku í àgbam
á tonn bìr kwonn-à ni, ku
bi n bìnn kir wann á pyànn
Yesu ni, n vig wàníng n rag,
aku ma wàníng yag zyun mà
luwá ni, 42 jir kai bàna wùn
uwàwá í ńzyun níng, na sig
dor, shi shirag kwá wu wu.
Wùn uwà níng hi jiwá dwib
agban pyànà.

I byar-à Yesu yag big
Yayirus. Bìr mpìrká ri tib
ku. 43 Uwà zyun shi sig
áni. Ku nonn hing ma dor
àsà wàjì. Jiwá dwib agban
pyànà ma dor wàjì-à níng.
Buká á vùwá ni vinn rìghing
bidìm pár á byar mpìrká shi
sig ma gantí. Walako mpìr-
à dàb gbam uwà níng. 44 I
byar-à uwà níng bònn yag
á sim Yesu ni, n tib sung
jà wàníng. Sái ku rag aku
myàng níng, àsà wàjì-à níng
í gib rìg-à. 45 Sái Yesu dang
n rag mpìr-à tib ku níng, í ni
rà?

Kó ni ngàng rìg. Bitrus
rag, “Agbamyí, í bìr yanyín
káníng tib pyàr sig wù í ni.”

46 Yesu dang rag, kai, mpìr
zyun tib hing ku, jir kai bàna
ku fig hing gbam zu hing
á dìrwá ni. 47 Uwà níng
myàng kwá tàm jànn sar
fig shinnwá bàna. Dìrwá ri
zwab. Ku bi n bìnn kir wann
á pyànn Yesu ni áyau bìr
mpìrká ni, n dinya wàníng
bu-à sa ku pànn sig sung
jà wàníng, hár ku gbam
rìghing á sai-à níng hi ni.
48 Yesu dang rag, “Wùnmí,
pìkyinn birwú à bir sig á
byarmí ni níng dàb gbam
rìghing wù. A yag fòr mà lu-
à ni ítau.”

49 Barà ku ri dang jír
àdòníng, sái ku myàng mpìr
zyun bi sig mà lu àgbam
Yahudawaká ni n dang rag,
“Ai wùnwú wu rìghing.
Kada á sa shi rag Malam
bàna.”

50 Ama barà Yesu fig
àdòníng, ku dinya Yayirus n
rag, “Kada á gib kyinn bàna,
á bir pìkyinn á byarmí ni.
Wùnwú má wìm kàng rìg.”

51 Barà ku yag fòr mà lu
Yayirus ni, ku zìm fig wà a
mpìr zyun bàg kà yag ku
bàna, sái Bitrus ma Yohanna
ma Yakubu, sái nà wùn-à ma
ta wùn-à. 52 Bìr mpìrká ri
kig nài ki ma nài yán wàni jir
shinn wùn uwà níng. Ama
Yesu rag abig shi kim. Ai ku
wu fig ki bàna, ku ri na aná.

53 Sái big jwann ku jonn
yawari. Big yì rìghing
wà wùn uwà-à níng wu
rìghing. 54 Sái ku pànn
wàníng á vù-à ni n bar
wàníng n rag, “Wùnmí, á dù
nann zu.” 55 I byar-à wùn
uwà-à níng í wìm kàng rìg-
à ma yonki, n dù nann zu.
Yesu dang rag, to abig ya ku
buju. 56 I byar-à nàwá ma
tawá sa mamaki. Yesu twìb
big byur n dang rag, kada
abig dinya mpìr bu-à sa sig
níng bàna.

9

Yesu Swam Yag Yann Sukàwá Big Dwib Agban Pyànà

(Mat 10:5-15; Mar 6:7-13)

1 Ayúnn zyun Yesu bar
kwonn bi vinn rìg yann
sukàwá big dwib agban
pyànà, n ya big gbam abig
kan zu wàu, abig dàb gbam
mpìr dorká. 2 I byar-à hi ku
tìr yag rìg káníng kó áni,
abig dinya kó ni jír á shinn
barà Shìdun má na kùrwá,
abig dàb gbam mpìr dorká
abig dìg gbam dìrbá. 3 Ku

dinya káníng rag, “Kyonn-à
ná kyann níng, kada aning
zìg tun bàna, aning zìg lúr
bàna, aning zìg buju bàna,
aning zìg bài bàna, aning
zìg jà pyànà bàna tìnn. 4 Lu-
à na kà bidìm pár, aning
shi màhàn, hár àyúnn-à ná
dù. 5 Mpìrká ma shà fig ning
bàna, aning fim finn swann-
à hi, aning pìm kyàr rìg
àzwìmká á barná ni, wàníng
tàg sig rag mpìr káníng
ngàng sig jir Shìdun.”
6 Sái big dù n yag, mi ri
kyann á kauyeká ni, mi ri
dang jir Shìdun, mi ri dàb
gbam mpìr dorká tìnn.

Pìkyinn Kùr Hirudus Gib Jir Shinn Yesu

(Mat 14:1-12; Mar 6:14-29)

7 Barà Kùr Hirudus fig tai
á shinn Yesu, kyinnwá gib
rìghing, jir kai bàna mpìrká
káhi dang rag, “I Yohanna
wàrì wu sig níng, wìm kàng
síg nì.” 8 I wà mpìrká káhi
dang rag, “I Iliya kàng bi
síg nì.” Mpìrká káhi dang
rag, “I mpìr adang kyann
jir Shìdun zyun kàng bi síg
nì.” 9 Kùr Hirudus dang rag,
“N gib kìm rìghing shinn
Yohanna. Mpìr-à mì ri fig
taiwá níng í ni rà?” Hirudus
ri zìm aku myàng Yesu.

Yesu Ya Mpìr Dubu Swana Buju

(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Yoh 6:1-14)

10 I byar-à yann aswam
Yesu big kàng bi, big dinya
ku buká big sa sig. Ku zìg
yag rìg íri káníng mà swann
zyun ni, big ri bar Batsaida.
11 Barà bìr mpìrká fig tai-à
big kan bàg ku. Ku shà big,
n dinya big jír á shinn barà
Shìdun má na kùrwá. A
byar-à níng hi, ku dàb gbam
mpìr dorká.
12 I nànn-à hi, àyúnn-à
dab gang rìghing, sái yann
aswamwá big dinya ku n
rag, “Byar-à níng í awúnn.
A dwim gàfinn dìr ma mpìr
káníng jirà abig yag yàn
buju mà daká shi yàr sig ma
yi níng, ma kauyeká. Abig
yàn byar ná ma bu-à bá ji
tìnn, jir kai bàna buju bàna
áyag.”
13 Ku dinya yann sukàwá
big rag, “Ning ma shinn ná
aning ya big buju abig ji.”
Big dang rag, “Buju bàna,
íri brodi àkunn swana ma jái
pyànà. Yá yag wann ya mpìr
káníng buju rà?” 14 Big sa
hing àràg wunù dubu swana
màhàn.
Yesu dang rag, “Aning
dinya big abig shi wann á
jìnn ni kyau kyau àràg mpìr
dìpyànà agban dwib.”
15 Big sa àdòníng. Kó ni
shi wann á kyauwá ni. 16 Sái
Yesu zìg brodi àkunn swana
ma jái pyànà níng, n myàng
yag zuwá mà wai n sa
Shìdun ísoko. I wà ku ngir
gbànn gàfinn awín awín, n
ya yann sukàwá big, abig
gàfinn ya bìr mpìr káníng.
17 Bìr mpìr káníng ji hár n
ji mònn rìg finnbá. Yann
sukàwá big wun kwonn
brodi-à ma jái-à dà sig níng,
mònn gágsàg dwib agban
pyànà.

Bitrus Dang Rag Yesu í Wùn Shìdun
(Mat 16:13-19; Mar 8:27-29)

18 Su zyun Yesu shi sig á byar awù, mi ri vig Shìdun màhàn. Ku ma yann sukàwá big í zyun. Ku bib káníng rag, “Mpìrká ri kyab rag mì í ni rà?”
19 Yann sukàwá big dang rag, “Mpìrká kyab rag wù í Yohanna awau dìr batisma, káhi dang rag wù í Iliya, káhi ri kyab rag wù í mpìr adang kyann jir Shìdun áyau ká rì wu sig níng, à kàng bi síg nì.”
20 Yesu bib big n rag, “Ma bigná, ning ri kyab rag, mì í ni ra?”
Bitrus dang rag, “Wù í Almasihu zyun-à Shìdun swam bi sig.”

Yesu Dinya Mpìrká Barà Kwá Wu Kiwá
(Mat 16:20-28; Mar 8:30—9:1)

21 I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big n rag kada ba dang swann. 22 Ku dang rag, “Shi sig àjai, mì Wùn Mpìr Jíkwìnn ń wa shwìn kim kim. Agbam mpìrká ma àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ma malamká má ngàng mì, hár bá gban rìg mì, bá jì mì, áyau su sara má dù nann zu jakàng ma yonkimí.”
23 Ku dinya mpìr káníng bidìm pár ṅ rag, “Mpìr-à ma ri zìm aku bàg mì, aku wann tafinn shinnwá, ma aku zìg shwìn-à má bi á dò jir shinnmí ni, í wà aku bàg mì. 24 Mpìr-à ma ri zìm shinnwá, kwá dìg fig yonkiwá bàna. Ama mpìr-à ma wann tafinn shinnwá á dò jir shinnmí ni, kwá dìg yonkiwá. 25 Wà mpìr ma dìg gban rìg buká á dunyaru ma dìg fig yonkiwá bàna, buká ku dìg sig níng má swàb kà ya ku kai rà? 26 Wà mpìr ma shàr zunái barà kwá dinya mpìrká tàma-à níng rag ku í mpìrmí, mì Wùn Mpìr Jíkwìnn má shàr zunáiwá tìnn àyúnn-à ma bi hing ma gbammí ma gbam Tamí ma gbam yann aswamká bu Shìdun mà wai. 27 Mì ri dinya ning jír àjai, áyauná ni, mpìrká káhi má wu fig bàna, hár bá myàng sai-à Shìdun má na kùrwá.”

Barà Zwánn Yesu Vim Bìr
(Mat 17:1-8; Mar 9:2-8)

28 Sai-à ku dang sig jír-à níng sa hing àràg su awinyin, í wà ku zìg Bitrus ma Yohanna ma Yakubu, big yag mà shinnkwìnn-à ni abig vig Shìdun. 29 Barà ku ri dang jír ma Shìdun àdòníng, í byar-à hi, zwánnwá í vim bìr rìg-à. Jàwá mìg shi karrr, mi ri zwàm kpàin kpàin. 30 Nonn fig bàna sái mpìr pyànà mìr gbìb zu á pyànnwá ni. Big ri dang jír ma ku màhàn. Zyun í Musa, zyun í Iliya. 31 Mpìr pyànà káníng mìr gbìb zu sig ma gbam Shìdun. Jàbá ri mìg karrr. Big ri dang jír ma Yesu àyúnn-à kwá yag má wu ki mà Urushalima nyàan fòr. 32 Bitrus ma jàuwá big

na jànn rìghing pátág. Barà
big rag abig finn zir níng,
big myàng barà jà Yesu mìg
sig karrr, ku ma mpìr pyànà
sar sig zyun. 33 Barà mpìr
káníng ri fim Yesu àdòníng,
sái Bitrus dinya Yesu rag,
“Asàin Luyí, barà yi shi sig
áyág níng, sàn hing ayi dab
apig sara, zyun aku shi í
buwú, zyun aku shi í bu
Musa, zyun aku shi í bu
Iliya.” Ku yì fig bu-à ku ri
dang bàna.
34 Barà ku ri dang
àdòníng, sái akwor bi nim
dim rìg big. Barà akwor-à
níng kà áyaubá ni, sái zinn
pànn rìg big. 35 I byar-à hi
nài jír wann bi mà akwor-
à ni n dang rag, “Wàníng í
wùnmí zyun-à ǹ shig zu sig.
Aning fig jírwá.”
36 Barà nài jír-à níng jànn
rìg àdòníng, sái big myàng
Yesu sar sig, kwá áwinwá
ni. I byar-à yann sukàwá big
pànn shi sig jír bàna á nubá
ni. Big dinya fig mpìrká bu-à
big myàng sig níng bàna.

Yesu Dàb Gbam Wùn Wunù-à Wàu Dab Sig
(Mat 17:14-18; Mar 9:14-27)

37 Na kyàr byar-à big tìg
wann bi mà shinnkwìnn-à
ni. Bìr mpìrká dìg kwonn
ma Yesu. 38 Ayau bìr-à ni
mpìr zyun bar nài abor, n
dang rag, “Malam, mì ri vig
wù á myàng wùnmí. Ku í
ńzyun-à níng hi. 39 Wàu ri
sa shi ku, ku ri yan nài yán
átai, wàu-à níng ri gbar ta
wann ku á jìnn ni. Nuwá ri
bìm zu íri ashwib. Dìrwá ri
monn. Wàníng ri fim fonn
fig ku bàna. 40 N vig yann
sukàwú big abig kan zu rìg.
Big kan zu yì sar fig bàna.”
41 Yesu dang rag, “Kai! Bu-
à sa ning bir fig pìkyinn ná á
byarmí ni bàna hár táma-à
níng í jír kai rà? Ning í mpìr
sung gbam big. N sa muyar
ma ning hár ákaun rà? A zìg
bi wùnwú áyág.”
42 Barà wùn-à ri bi á byar
Yesu ni, wàu gbar ta wann
ku á jìnn ni, dìrwá ri zwab.
I byar-à Yesu yan ta wàu-
à, n kan zu rìg wàu-à á dìr
wùn-à ni, n dàb gbam rìg
ku, n zìg ku, n ya kàng ku
tawá. 43 Mpìrká bidìm pár
sa mamaki áshinn gbam-à
Shìdun shi sig ma kàhi.

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(Mat 17:22-23; Mar 9:30-32)

I byar-à big ri sa ma-
maki ma bu-à Yesu ri sa,
ku dinya yann sukàwá big
n rag, 44 “Aning fig byann
jírmí. Bá ya kà Wùn Mpìr
Jíkwìnn á vù mpìrká ni. Bá
du kà ku shwìn.” 45 Ama big
fig yì byann fig yìr jír-à níng
bàna, jir kai bàna Shìdun
tàm rìghing yìr jír-à hi. Big
ri shàr zinn wà bá bib ku.

Yann Sukàká Sa Yipyàr á Shinn Mpìr-à Má Shi Agbam Ayaubá Ni
(Mat 18:1-5; Mar 9:33-37)

46 Yann sukàwá big sa
yipyàr á shinn mpìr-à má shi
àgbam-à áyaubá ni. 47 Barà
Yesu yì bu-à big ri kyab

àdòníng, sái ku zìg wùnshái
zyun n sìnn á gàuwá ni.
48 Ku rag, “Mpìr-à ma pànn
hing wùn-à níng vù pyànà
á jir zìnnmí ni, shi sig àràg
ku pànn síg mì. Mpìr-à ma
pànn hing mì vù pyànà, shi
àràg ku pànn síg àsàin-à
swam bi sig mì, jir kai bàna
mpìr awib-à áyauná ni, ku í
àgbam.”

Mpìr-à Ma Zib Fig Ning Bàna, í Mpìrná
(Mar 9:38-40)

49 Yohanna dinya ku rag,
“Agbamyí, yi myàng hing
mpìr zyun ri kan zu wàu á
dìr mpìrká ni ma zìnnwú. Yi
kan dim rìg ku, jir kai bàna
ku ri bàg fig yi bàna.”
50 I byar-à Yesu dinya ku
rag, “Kada aning kan dim
ku bàna, jir kai bàna mpìr-
à ma í mpìr azíbná bàna, í
mpìrná.”

Mpìrká á Kauye Zyun Mà Jànn Samariya Ngàng Jir Yesu

51 Sai-à bá zìg yag ku mà
wai nyàan fòr. Ku sìnn
rìghing á pìkyinnwá ni kwá
yag mà Urushalima. Ku
í yag rìg-à. 52 Ku swam
yag yann sukàwá big abig
yag jag ku í ni mà kauye
zyun á Samariya, jirà abig
dinya mpìrká màhàn ku ri
bi. 53 Ama mpìrká màhàn
ngàng. Bu-à sa níng, big
yì rìghing ku ri yag mà
Urushalima. 54 Barà sukàwá
big Yohanna ma Yakubu
myàng àdòníng, big dang
rag, “Shinn Luyí, wù ri zìm
ayi vig Shìdun aku tìr bi pyìr
mà wai aku swànn gban rìg
mpìr káníng rà?”
55 Yesu vim bìr n yan ta
big. 56 I wà big kà á pyànn,
big yag rìg mà kauye zyun
ni.

Mpìrká Zyun-à Dang Rag Bá Bàg Yesu
(Mat 8:19-22)

57 Barà big ri yag á gbìb-à
ni, wunù zyun dang rag kwá
bàg wàníng byar-à wàníng
ma yag bidìm pár.
58 Yesu rag, “Jwànnzwamká
shi sig ma sharbá,
ayinnbuká shi sig ma lubá.
Ama mì Wùn Mpìr Jíkwìnn,
ǹ bàna ma byar shu.”
59 Ku dinya wunù zyun a
wàníng bàg ku.
Wàníng dang rag, “Sai
tamí ma wu hing, ma jì hing
ku, í wà má bàg wù.”
60 Yesu rag, “A fim mpìrká
zyun-à ri bàg fig mì bàna
abig jì kibá. Buwú á yag
dang jír á shinn barà Shìdun
má na kùrwá.”
61 Mpìr zyun dang rag, ku
ri zìm aku bàg Yesu, ama
ku ri zìm aku yag dwim gàb
finn dìr ma mpìrká mà luwá
ni ḿpyim.
62 Yesu rag, “Mpìr-à ma
dang rag kwá bàg fig mì
tàma-à níng bàna sái á
pyànn, kwá dìg fig byar-à
Shìdun má na kùrwá bàna.”

10

Yesu Swam Yag Mpìrká Dìb-sara Agban Dwib

1 A sim wàníng ni, Yesu
shig zu mpìr dìb-sara agban
dwib. Ku tìr yag káníng

pyànà pyànà abig yag jág
ku nì mà finn swannká
ni, kwá bàg yag káníng.
2 Ku dinya káníng rag, “Bu-
juká byann rìghing, ama
abinnká nànn fig bàna. An-
ing vig Shìdun Asàin da-à
aku swam bi mpìrká zyun-à
má binn buju-à hi. 3 Aning
yag. N swam yag sig
ning àràg àdùnká áyau bìr
jwànnzwamká ni. 4 Kada an-
ing zìg ashìkáun bài bàna.
Kada aning zìg bà bàna.
Kada aning zìg tabar bàna
tìnn. Kada aning gbar nànn
nài bib ma mpìr á gbìb-à
ni bàna. 5 Lu-à na tìg áni
bidìm pár aning dang rag,
Shìdun aku ya mpìr-à níng
hi wà sìsàn. 6 Wà mpìr-
à ma shi sig ma pìkyinn-à
kyìkyàr màhàn, wà sìsàn-
à níng má shi mà luwá ni.
Wà mpìr kyinn-à kyìkyàr ma
bàna màhàn, wà sìsàn ná
má kàng bi rìg á byarná
ni. 7 Aning shi á lu-à níng
hi ni, kó kai bá ya ning á
lu-à hi ni, ná ji ná wa, jir
kai bàna mpìr-à ma ri sa
swàm, sàn sig wà abig ya
ku buju. Kada aning yag lu
zyun bàna. 8 Finn swann-
à na kà bidìm pár, ba shà
hing ning, kó swai buju-à
wà áni wà ba ya ning an-
ing ji. 9 Aning dàb gbam
mpìr dorká. Aning dinya
big àyúnn-à Shìdun má na
kùrwá nyàan fòr. 10 Ama
finn swann-à na tìg ba shà
fig ning bàna, aning bàg
gbìbká á finn swann-à ni, an-
ing dinya mpìrká, aning rag,
11 ‘Kó avír-à á finn swann-à
ni ma bàg hing á baryí ni, yá
pìm kyàr rìg, wàníng tàg sig
rag ning ngàng jir Shìdun.
Ama aning yì rag àyúnn-à
Shìdun má na kùrwá níng,
nyàan fòr bi.’ 12 Mpìrká á
finn swann-à níng hi ni má
wa shwìn má kab ká á finn
swann Saduma.

Swannká Ngàng Wà Bá Zìg Jir Shìdun
(Mat 11:20-24)

13 “Mpìrká á Korasinu,
ná wa shwìn. Mpìrká
á Batsaida, ná wa shwìn.
Swàm-à big sa sig á jànn
ná ni níng, big nìm ma
sa sig á Taya ma Sidon,
mpìrká màhàn nìm má fim
bu pyìrbá, n nìm má shi kà
á sún, ǹ nìm má wìr àswàr
jà. 14 Shwìn ná má kab
bu Taya ma Sidon àyúnn-
à Shìdun má wà kwonnwá.
15 Ning mpìrká á Kafar-
nahum, ning í mpìr agbar dù
shinn. Shìdun má ta kà rìg
ning á pyìr.”

16 Yesu dinya yann sukàwá
big n rag, “Mpìr-à ma ri fig
jírná, ku ri fig jírmí. Mpìr-
à ma ngàng ning, ku ngàng
síg mì. Mpìr-à ma ngàng mì,
ku ngàng síg zyun-à swam
bi sig mì.”

Mpìr Dìb-sara Agban Dwib Káníng Kàng Bi Ma Ajwár

17 Mpìrká Yesu swam
yag sig dìb-sara agban
dwib níng, big kàng bi ma
pìkyinn àjwár. Big dinya
Yesu rag, “Asàin Luyí, wà

ya bar hing zìnnwú, wàuká
ri wib jíryí.”
18 Ku dinya big rag, “N
myàng hing Shaitan kù
wann bi mà wai àràg í shyù
ri zwàm zu. 19 N ya hing
ning gbam-à ná tib bushùwí,
ná tib nai. N ya hing ning
gbam á shinn azíbná big
ni. Bá sa fig ning bu bàna.
20 Kada aning fig àjwár íri
jirà wàuká ri wib ning bàna.
Ama aning fig àjwár jirà big
ba rìghing zìnn ná mà lu
Shìdun ni mà wai.”

Yesu Fig Ajwár
(Mat 11:25-27; 13:16-17)

21 A sai-à níng hi Awun
Shìdun sa Yesu fig àjwár.
Ku dang rag, “I soko buwú
Tamí. Wù í àsàin-à pànn
sig waisháu ma byar-à á jìnn
ni. I soko buwú, jir kai bàna
à tàm jànn rìghing yìr bu
káníng á byar mpìr yarká ni,
ma mpìrká yì sig bu. Ama à
tìya rìghing mpìrká zyun-à
shi sig àràg í yann wùnshái
big níng. Tamí, à sa sig àràg
barà pìkyinnwú ri zìm.
22 “Tamí ya hing mì ayì á
shinn bu bidìm pár. Walai
mpìr-à yì sig mì sái Tamí.
Walai mpìr-à yì Tamí, sái mì
ma mpìrká ká ma dinya sig
big barà ku shi sig áni.”
23 Ku vim bìr, n myàng
yag yann sukàwá big, n bònn
dinya big n rag, “Zu-à ning
myàng sig níng, ning myàng
sig í bu-à ǹsàn. 24 N dinya
ning jír-à níng í jír àjai.
Mpìrká rì dang kyann sig
jir Shìdun ma kùrká big rì
zìm abig myàng bu-à ning
myàng sig níng, ama big
myàng fig bàna. Big zìm
abig fig bu-à ning fig sig
níng, ama big fig fig bàna.”

Tinn Jír á Shinn Mpìr
Samariya Zyun-à Sa Sig Bu-à
Nsàn

25 Ayúnn zyun àgbam
malam zyun ri zìm aku màg
màg fig Yesu. Ku sar dù
nann n dang rag, “Asàin
Luyí, má sa kai ń dìg yonki
kinn kinn rà?”
26 Yesu bib ku rag, “Musa
ba sig doka rag í kai rà? A
jangga sig áshinn rà?”
27 Sái wunù-à níng zìm n
rag, “Musa ba sig rag, ‘A
zìm Shinn Luwú Shìdun ma
kyinn ńzyun, ma gbamwú,
ma yonkiwú, ma bu-à wù ri
kyab á kyinnwú ni. A zìm
jàuwú àràg barà wù ri zìm
shinnwú tìnn.’ ”
28 Yesu rag, “A zìm hing
jír-à níng ǹsàn nímá, á
sa kyann àdòníng, wá dìg
yonki kinn kinn.”
29 Mpìr-à níng hi ri zìm
mpìrká abig myàng ku, ku í
mpìr-à ǹsàn. I byar-à ku bib
Yesu jír-à níng n rag, “Mpìr-
à má shi jàumí í ni rà? Mpìr
zyun-à sàn sig ń zìm í ni rà?”
30 Sái Yesu dang rag, “Mpìr
zyun dù sig mà Urushalima,
kwá yag mà Yariko. Ku dìg
kwonn ma ajwú big. Big jwi
vinn rìg buká ku shi sig ma
kàhi. Big zìg vinn rìg jàwá
tìnn, n dab ku dab dab, n
fim ku á gbìb-à ni. Dà sig
títi nímá ku wu rìg dà hing.
31 Agbam zyun ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni ri wam
zu yag á gbìb-à níng hi ni.

Barà ku myàng wunù-à big
dab sig níng, ku vinn zu rìg
á kur gbìb-à ni, mi í yag rìg-
à. 32 A byar-à níng hi, mpìr
Balawe zyun-à ri sa swàm á
lu Shìdun ni níng, ku má ku
bi n kyìg zu á kur gbìb-à ni,
n yag rìg tìnn. 33 I byar-
à wunù Samariya zyun bi
fòr màhàn. Barà ku myàng
wàníng àdòníng, ku myàng
ashi wàníng. 34 Ku yag
màhàn, n wìr kà byìr ma zàn
bín á byarká big dab pòr sig
wunù-à níng ni, n sìr gbam
rìg byarká big dab pòr sig ku
níng ma jà, n gbar dù nann
wàníng, n sìnn wàníng á
shinn aswannswánnwá ni, n
zìg yag wàníng á byar-à kwá
tìg níng ni, mi ri dàb dor
wàníng. 35 Na kyàr byar-à
ku ya àsàin lu-à bài, dinari
pyànà. Ku dang rag, ‘A
dàb dor wunù-à níng. Bu-
à wa dàb dorwá ma pànn
sig píná, ma kàng bi hing, á
dinya mì má wa wù.’ ”

36 Yesu rag, “Ayau mpìr
sara káníng ni, mpìr-à ajwú
káníng dab nauna sig níng,
íni má shi jàuwá rà?”

37 Malam-à níng rag, “I
wà zyun-à myàng sig ashiwá
níng.”

Yesu dinya ku n rag, ku má
aku yag sa àdòníng tìnn.

Yesu Yag Bib Kà Marta Ma Maryamu

38 Yesu ma yann sukàwá
big ri yag kyonnbá. Ku bi
fòr á kauye zyun ni. I byar-
à uwà zyun zìnnwá í Marta,
ku bar Yesu n dang rag a
wàníng bi shi á luwá ni.
39 Ku shi sig ma ajunntun
zyun, zìnnwá í Maryamu.
Wàníng shi sig á pyànn Yesu,
mi ri fig jír-à wàníng ri dang.
40 Marta bó, swàm buju-à
ku ri sa níng zìg rìghing
pìkyinnwá. Sái ku bi á byar
Yesu ni ku rag, “Shinn Luyí,
à kyab fig wà ajunntunmí
fim ya rìghing mì, má sa
swàm buju-à níng áwinmí ni
níng bàna rà? A dinya ku
aku bi sa shang mì.”

41 Shinn Luyí Yesu rag,
“Marta, Marta, pìkyinnwú
dù nann zu rìghing á shinn
buká nìnànn nímá. 42 I
bu ńzyun sàn kab sig.
Maryamu shig zu rìghing
bu-à sàn kab sig. I bu-à bá
zìg fig á vùwá ni bàna.”

11

Yesu Tàg Mpìrká Barà Bá Vig Shìdun
(Mat 6:9-13; 7:7-11)

1 Ayúnn zyun Yesu shi, mi
ri vig Shìdun á byar zyun.
I byar-à hi wunù zyun áyau
yann sukàwá big ni vig ku n
dang rag, “Asàin Luyí, á tàg
yi barà yá vig Shìdun àràg
barà Yohanna tàg sig yann
sukàwá big.”

2 Yesu dinya big n rag, “Wà
ná vig Shìdun, aning dang
rag,
‘Tayí wà mà wai, á sa mpìrká
abig wib zìnnwú.
Byar shu kùrwú aku bi á
byaryí ni.
3 A ya yi buju àyúnn ma
àyúnn.
4 A yafa ya yi bu pyìrká yi ri
sa,

àràg barà yi ri yafa ya
mpìrká ri sa yi bu-à
bibai níng.
Kada á fim yi ayi sa bu-à
bibai bàna.’ ”
5 Ku dinya big misali jír
zyun, n rag, “Mpìr zyun shi
sig ma jàuwá zyun. Ku yag
á byar wàníng ni á yau fi-
à ni, n vig wàníng, n dang
rag, a wàníng ya zu ku agir
brodi sara, 6 jir kai bàna
kyìnn zyun tìg sig á byarwá
ni, ku bàna ma bu-à kwá ya
wàníng. 7 Jàuwá má zìm
ya ku ma dang rag, ‘Kada
á sa shi mì bàna. Bigmí, n
kìg rìghing nu nkyunmí. Yi
ma yanká bigmí big na wann
rìghing. Má dù sar fig ń
ya wù bu zyun bàna tàma-
à níng.’ 8 N dinya ning, wà
wàníng ma dù fig jirà ku
í jàuwá bàna, ama wàníng
má dù jirà mpìr-à níng ri
sa shi ku. 9 Mì ri dinya
ning, aning vig, bá ya ning.
Aning yàn, ná dìg. Aning
kwìb nu nkyun-à, bá pù ya
ning. 10 Mpìr-à ma vig hing,
bá ya ku. Mpìr-à ma yàn
hing, kwá dìg. Mpìr-à ma
kwìb hing nu nkyun-à, bá pù
ya ku. 11 Ning mpìrká shi
sig ma yann, wà yanká buná
ma vig ning jái, ná ya big
bushùwí rà? 12 Kó wà ba vig
kìn kwìnn, ná ya big í nai rà?
13 To. Aning myàng, ning
zyun-à ning í mpìrká bibai
má, ning yì hing barà ná ya
yanká buná big bu-à ǹsàn, n
bi bib Shìdun zyun-à í Tayí
mà wai, kwá ya mpìr-à ma
ri vig ku Awun Kyìkyàrwá.”

Yesu Ma Kùr Wàuká
(Mat 12:22-30; Mar 3:20-27)

14 Ayúnn zyun Yesu ri kan
zu wàu á dìr mpìr zyun ni.
Wàu-à níng ri kan dim mpìr-
à níng wà dang jír. Barà
Yesu kan zu rìg wàu-à níng,
wunù-à níng dang rag jír.
Bìr mpìrká màhàn níng sa
mamaki. 15 Ama mpìrká
káhi dang rag, ku ri kan zu
wàuká níng ma gbam Baalz-
abul kùr wàuká.
16 Mpìrká káhi ri zìm abig
màg màg fig ku. Big vig ku
n dang rag, aku tìya big bu-à
má ya big mamaki, jirà abig
yì ku bi síg mà byar Shìdun
ni àjai. 17 Ku yì rìghing bu-
à big ri kyab á pìkyinnbá
ni. I bu-à sa, ku dang rag,
“Jànn-à ma gàb finn hing
shinnwá byar pyànà, ba ri
gbìb shùr, jànn-à hi má nonn
fig bàna. Finn lu-à ma gàb
finn hing kyau pyànà, finn
lu-à hi má nonn fig bàna
tìnn. 18 Shaitan ma gàb finn
hing kyau pyànà, kwá sa sar
fig bu bàna. Mì ri dinya
ning jír-à níng, jir kai bàna
ning dang rag, mì ri kan zu
wàuká ma gbam Baalzabul.
19 Aning dinya mì, mpìrká
buná ri kan zu wàuká ma
gbam ni rà? Big ri kan zu
ma gbam Shaitan rà? A jir
shinn wàníng ni, bá wà ning
kwonn. 20 Shi fig àràg barà
ning ri dang bàna. Mì ri
kan zu wàu káníng ma gbam
Shìdun. Wàníng ri tàg rag
byar shu kùr Shìdun bi hing
á byarná ni.
21 “Wà mpìr gbam zyun

ma sar sig á luwá ni ma
tàu ma bìg, ma ri myàng
kwonn ma buká buwá big,
buká buwá big má jànn fig
bàna. 22 Wà mpìr-à ma
gbam kab ku ma bi hing, ma
tùshwar vinn rìghing bu-à
ku sar gbam sig áni, wàníng
má zìg vinn rìg buká buwá
big, má gàb finn vinn rìg.
23 "Mpìr-à ma bàg fig mì
bàna, ku í mpìr azíbmí.
Mpìr-à ma zà kwonn shang
fig mì zaká bumí bàna, ku í
àsàin-à ri sa yam kìfinn."

Barà Wàu-à Kàng Bi
(Mat 12:43-45)

24 "Wà wàu ma zu hing
á dìr mpìr, kwá yàn byar-
à aku shi ngàng awunwá,
ama kwá dìg fig bàna. Kwá
dang rag kwá kàng yag rìg
mà byar-à ku nìm zu bi sig.
25 Kwá kà kàng yag hing mà
dìr mpìr-à níng ni, kwá dang
rag lu-à sàn hing, n kyàr
hing. 26 Kwá yag, má yag
dinn zìg bi wàu sùmpyànn,
ká bai kab ku. Bá shi
màhàn. Mpìr-à níng má wa
kab shwìn tàma-à níng ma
wàrì."

Mpìrká Ma Ri Wib Shìdun, í Mpìrká Shìdun Má Sìnn Big á Byar Nsàn

27 Barà ku ri dang jír
àdòníng, uwà zyun áyau
bìr-à ni, dang jír ma gbam, n
rag, "Uwà mà sig wù n pyag
gbam sig wù níng, kwá fig
àjwár."
28 Ama Yesu dang rag,
"Mpìrká ri fig jir Shìdun mi
ri wib níng, í mpìrká má fig
àjwár."

Yesu Dang Rag Kwá Sa Aràg Barà Yunana Sa Sig
(Mat 12:38-42)

29 Barà bìr mpìrká ri bi
swàb kà á byar Yesu, ku
dang rag, "Mpìrká á jànn-
à ni tàma-à níng, big ri sa
bu-à bibai. Big ri vig mì
bu-à má ya big bu mamaki.
Má sa ya fig big bu mamaki
bàna, sai àràg bu Yunana.
30 Barà Yunana shi sig á finn
jái su sara níng, í barà mì
má, má sa áni àdòníng tìnn.
Barà Yunana kàng sig bu
mamaki á byar mpìrká mà
Nineve níng, í barà mì má
mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, má sa
mpìrká á jànn-à tàma-à níng
áni tìnn. 31 Uwà zyun-à í kùr
ùwài mà agunn àyúnn sàn
kyùr, ku bi sig mà byar zyun
ni pyunn ninonn nímá, àjirà
aku myàng íri yar-à Sule-
manu shi sig ma kàhi. Ama
tàma-à níng zyun-à kab sig
Sulemanu shi sig áyág, ama
mpìrká tàma-à níng ri zìm
fig abig fig jírwá bàna. Jir
wàníng uwà-à níng má dang
tir mpìrká tàma-à níng mà
byar-à bá wà kwonn-à níng.
32 Ayúnn-à Shìdun ma wà
kwonnwá, mpìrká rì á Nin-
eve má dang tir ning mpìrká
tàma-à níng, jir kai bàna wà
Yunana dinya big jir Shìdun
níng, big dà fim rìghing bu
pyìrbá. Mpìr-à kab Yunana
shi sig níng. Ama ning dà
fim fig bu pyìrná bàna.

Zuyí í Ayar Dìryí
(Mat 5:15; 6:22-23)

33 "Mpìr má mònn bàg
pitila má bir dim fig kwài áni

bàna. Kwá sìnn kà fig á shar
bàna tìnn. Ama kwá sìnn á
shinn bu jirà pyìr-à aku yar
wann bi, mpìrká abig myàng
àyarwá. 34 Zuyí shi sig àràg
í àyar dìryí. Wà zuyí ma
ágbam, dìryí bidìm pár má
yar yà zu rìg. Ama wà zuyí
ma sàn fig bàna, dìryí má
yar la fim fig bàna. 35 Aning
zìm àyar á dìrná ni. Kada
aning zìm fi bàna. 36 Wà
dìrná ma shi sig ma àyar, fi
bàna, àyar-à níng má sa yar
gban rìg dìrná, àràg barà
pitila ri yar ya yi níng."

Yesu Dang Bu-à Farisawaká Ma Malamká Ri Kyab á Pìkyinnbá Ni

(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40)

37 Barà Yesu dang vinn
rìg jír-à àdòníng, mpìr Fari-
sawa zyun bar ku, aku yag
ji buju mà luwá ni. I byar-
à Yesu kà yag, n yag shi
wann. 38 Ama Farisawa-
à níng myàng Yesu tu fig
vùwá bàna, ku sa mamaki.
39 I byar-à Shinn Luyí Yesu
dinya ku, n rag, "Ning Fari-
sawaká, ning shi sig àràg
akpa big ri tu kyàr íri kwíb-
à. Finn-à mà yau í jín. I barà
ning má, ning mònn sig íri
bu pyìr. 40 Ning í mpìr àning
big, ning yì fig wà Shìdun
àsàin-à sa sig kwíb-à níng,
í àsàin-à sa sig finn-à bàna
rà? 41 Ning í mpìr jiju. Aning
sa bu-à ǹsàn á byar mpìr
ashiká ni, ma wà ná shi mpìr
jiju. Wà na sa hing àdòníng
í wà ná shi mpìr pìkyinn-à
sìsàn á pyànn Shìdun.

42 "Ning Farisawaká, buká
ning ri sa níng, sàn fig bàna.
Ná wa shwìn. Ning ri sa
fig bu-à ǹsàn ma mpìrká
bàna. Ku má, ning ri zìm fig
Shìdun ma pìkyinn ńzyun
bàna. Ayau buká ning shi
sig ma kàhi kyau dwib níng,
ning ri ya Shìdun kyau zyun,
hár ashìtá ma jì byù. Bu-à
sàn kab sig bàna, aning zìm
Shìdun, aning zìm mpìr.
43 "Ning Farisawaká, ná
wa shwìn. Ning ri zìm
byar shu àgbam á tonn bìr
kwonn-à ni. Ning ri zìm abig
wib ning mà fir ati-à ni tìnn.
44 Ná wa shwìn. Ning shi sig
àràg amir byar-à mpìrká ri
kyann wam zu áni, big yì fig
bàna."
45 Ayau malamká ni, zyun
dang rag, "Malam, wa dang
hing àdòníng, wù ri swau yi
tìnn."
46 Yesu rag, "Ning
malamká ri tàg tarkada
Shìdun, ná wa shwìn. Ning
zìg swánn lìlìb nímá, n zìg
n sìnn kà sig á shinn mpìr
káníng ni, big ri tàng kyann
ma kàhi. Ning swann shang
fig big bàna, kó títi nímá.
47 Ná wa shwìn. Ning ri sa
samyib amir mpìrká rìi dang
kyann jir Shìdun, ká yàkúná
big rì gban sig. 48 Ning zìm
hing bu-à yàkúná big ri sa
sig, wato big gban mpìrká rìi
dang kyann jir Shìdun. Ning
bó, ning ri sa samyib amir-
à. 49 I bu-à sa sai-à rì Shìdun
zyun-à shi sig ma yar níng,
dang jírwá n rag, kwá swam
ya bi big mpìrká má dang
jírwá ma yann aswamká

buwá. Bá gban káhi, bá du
kà káhi á shwìn. 50 Mpìrká
tàma-à níng, ná wa shwìn
á jir shinn mpìrká rìi dang
jir Shìdun big rì gban sig, tun
sai-à big ri màm sig dunyaru.
51 Mpìrká tàma-à níng, ná
wa shwìn bu-à pànn sig daka
á ki Habila hár ki Zakariya,
zyun-à big rì gban sig áyau
byar-à big ri twìb swànn bu
mà lu Shìdun.
52 "Ning malamká ri tàg
tarkada Shìdun, ná wa
shwìn. Ning zìg rìghing
bu-à big ri pù nu nkyun-
à áni, byar-à mpìrká má
dìg yar. Ning ngàng wà
ná kà màhàn, ning kan dim
rìghing mpìrká ri zìm abig
kà màhàn."
53 Barà Yesu zu bi á lu-à
ni àdòníng, sai malamká ma
Farisawaká ri swau ku, big
ri bib ku jír á shinn buká
nìnànn nímá. 54 Big ri wonn
ku, big ri zìm abig pànn ku
ma jír buká ku nìm má dang
níng.

12

Yesu Dinya Mpìrká Abig Gbar Dù Shinn Bàna
(Mat 10:26-27)

1 I byar-à mpìrká nìnànn
nímá sar kàng kwìb sig ku
áni. Big sa hing dubu
nìnànn nímá. Káhi ri tib
bar dìrbá. Yesu dinya yann
sukàwá big n rag, "Aning
pànn shinn ná, kada an-
ing bir pìkyinn ná á yisti
Farisawaká ni bàna, big í
mpìrká ri dang jír nu pyànà.
Big sìnn sig shinnbá àràg
big í mpìr-à ńsàn, ama big
í mpìr ńsàn bàna. 2 Bu-à
ma shi sig bu bònn tàm, má
zu bi rìg á myann, mpìrká
má yì rìg. 3 Bu-à mpìr ma
bònn dang sig má zu bi rìg á
myann, mpìrká má fig vinn
rìg. Bu-à mpìr ma shàm
dinya sig jàuwá mpìrká má
fig rìg.

Aning Shàr Iri Shìdun
(Mat 10:28-31)

4 "Mì ri dinya ning, ning
jàumí big, aning shàr zinn
mpìrká má gban ning bàna,
jir kai bàna bá gban íri wi
dìrná átai, ama bá sa fig bu-
à má kab gbam bàna. 5 Má
dinya ning mpìr-à ná shàr,
aning shàr Shìdun. Na wu
hing ku shi sig ma gbam-
à kwá ta kà ning á lu pyìr.
Ajai, mì ri dinya ning aning
shàr zinnwá.
6 "Ning yì fig wà ayinnbu
swana bá wann tafinn sule
pyànà bàna rà? Ai kó áyau
ayinnbu káníng ni Shìdun
má màm jànn fig kó ńzyun
bàna. 7 Kó jinnká á shinn
mpìr má, Shìdun wànn vinn
rìghing. To kada aning shàr
zinn bàna. Ai ning kab hing
ayinnbuká nìnànn nímá.

Aning Dinya Mpìrká Rag Ning Ri Bàg Yesu
(Mat 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 "Mì Wùn Mpìr Jíkwìnn,
mì ri dinya ning wà na
dinya hing mpìrká rag ning
í bu Yesu, mì má má dinya
yann aswamká bu Shìdun
mà wai rag ning í bumí tìnn.
9 Ama mpìr-à ma ngàng hing
mì, mì Wùn Mpìr Jíkwìnn,

má ngàng ku á pyànn yann
aswamká bu Shìdun ni mà
wai.
10 “Mpìr-à ma dang hing
jír-à bibai á shinn Wùn Mpìr
Jíkwìnn, Shìdun má yafa
ya ku. Ama mpìr-à ma
dang hing jír-à bibai á shinn
Awun Shìdun, Shìdun má
yafa ya fig ku bàna.
11 “Sai-à ba zìg yag hing
ning mà pyànn àgbamká mà
tonn bìr kwonn-à ni, kó mà
pyànn agib jír, kó mà pyànn
àgbam jànnká, aning shàr
zinn barà ná dang ji jír bàna.
12 Awun Shìdun má tàg ning
yar bu-à ná dang á sai-à hi
ni.”

Anam Jír á Shinn Mpìr Bài Zyun-à Bàna Ma Kyinn

13 Ayau bìr mpìrká ni, sái
mpìr zyun dinya Yesu rag,
“Malam, á dinya mpìrmí aku
gàb finn ya yi bu ki tayí.”
14 I byar-à Yesu zìm ya ku,
n dang rag, “Mpìr-à sìnn kà
mì ń gàfinn ya ning bu ki
taná í ni rà?” 15 Ku dang
jakàng n rag, “Aning fig,
kada aning sìnn pìkyinn ná
á buká á dunyaru bàna, jir
kai bàna buká á dunyaru má
ya fig yi yonki bàna.”
16 I byar-à Yesu dinya big
tinn jír n rag, “Mpìr bài zyun
dawá sàn sig wàni, ku dìg sig
buju ùwài nímá. 17 Ku kyab
á kyinnwá ni n rag, ‘Má sa
á shinn rà? N dìg fig byar-
à má wìr kà bujuká bumí
bàna.’ 18 Sái ku kyab ku
rag, ‘N yì hing bu-à má sa
tàma-à níng. Má dab gbànn
rìg vonnká bumí bidìm pár,
má mi kàng àpyúká ùwài
nímá. Má ngàb kà gban rìg
bujumí áni bidìm pár. 19 I
wà má dinya shinnmí rag, ǹ
shi sig ma bu ùwài nímá, hár
bu káníng má fòr ji nìnànn
nímá. To, má shi ngàng,
má ji má wa, má fig àjwár.’
20 Barà ku dang àdòníng,
Shìdun dinya ku rag, ‘Wù í
mpìr-à bàna ma kyinn. A fi-
à níng ni bá zìg rìg yonkiwú.
Tàma-à níng ma buwú à yàn
dìg sig níng má shi í bu ni
rà?’ ”
21 I byar-à Yesu dang vinn
rìg jírwá n rag, “To, wàníng
má, í barà mpìr-à ma ri yàn
ya shinnwá bu nìnànn nímá,
ku bàna ma gbìb bu zyun á
pyànn Shìdun.”

Shìdun Má Ya Mpìrká Ri Bàg Ku Bu-à Big Ri Zìm (Mat 6:25-34)

22 I byar-à Yesu dinya
yann sukàwá big n rag, “Jir
wàníng í bu-à sa mì ri dinya
ning kada aning kyab jír á
shinn byar shuná ni bàna,
kó buju-à ná ji, kó jà-à ná
wìr kà á dìrná ni. 23 Yonki
kab hing buju, dìr kab hing
jà-à mpìr má wìr. 24 Aning
myàng ayinnbuká, big ri tàg
fig buju bàna, big ri binn
fig buju bàna, big bàna big
vonn, ama Shìdun í àsàin-
à ri pyag big. Ning kab sig
ayinnbuká íni. 25 Wà ning
ma ri kyab jír, jír kyabná má
swàb kà ya fig ning yonki
bàna. 26 Ná sa sar fig bu
títi àràg wàníng bàna, bu-
à du ning ma wà ùwài í kai
rà? 27 Aning myàng awu

buká barà big ri wài áni.
Big ri sa fig swàm bàna.
Big ri pìnn fig shwam bàna
tìnn. Mì ri dinya ning jír
àjai, Sulemanu ma bàiká ma
jàká ku shi sig ma kàhi níng,
sàn fòr fig awu bu káníng
bàna. 28 Shìdun í àsàin-à ri
sa byannká abig shi ǹsàn, kó
wà bá shi nonn fig bàna má.
Wà má àdòníng, ning yì fig
wà Shìdun má ya ning jà ná
wìr bàna rà? Bu-à sa ning
ri bir fig pìkyinn ná á byar
Shìdun ni bàna í jir kai rà?
29 "Kada aning kyab bu-
à ná ji kó bu-à ná wa á
pìkyinn ná ni nìnànn nímá
bàna. 30 I mpìrká ri bàg
fig Shìdun bàna níng, big ri
kyab nì bu-à bá ji má wa.
Ama bigná Taná Shìdun yì
hing bu-à ning ri zìm, kwá
ya ning. 31 Ama aning bir
pìkyinn ná á byar Shìdun. I
ku kwá ya ning nì bu-à ning
ri zìm.

Shìdun Ri Zìm Ayi Ya Mpìr Ashi Bu
(Mat 6:19-21)

32 "Yanká bumí big, kada
aning shàr zinn bàna.
Shìdun ri fig àjwár ma
ning. Ná dìg byar shuwá,
byar-à ku na sig kùrwá.
33 Aning wann tafinn rìg
buká buná, aning zìg bài-à
aning ya mpìr ashiká. Na sa
hing àdòníng, shi sig àràg
ning sìnn ya síg shinn ná
ashìkáun bài-à má vinn fig
ávinn bàna mà wai byar-à
ajwú má fòr yag fig bàna,
byar-à ayìgkwài má yìg ji
sa bai fig bàna. Na sa hing
àdòníng, ná dìg kab kàhi mà
wai. 34 Byar-à buká buná ma
shi sig, í byar-à kyinn ná má
shi màhàn tìnn.

Aning Shi Kir Ayúnn-à Yesu Má Kàng Bi

35 "Aning sar gbam samyib
á swàmná ni, aning shi
samímyib 36 àràg barà yann
sukà á lu ri shi kir àyúnn-à
shinn lubá má kàng bi mà
lu ban-à ni. Kwa kàng bi
hing, kwá dìng nu nkyun-
à, bá pù ya ku aku kà bi.
37 Mpìrká ma ri sa ya shinn
lubá swàm, shinn lubá ma
kàng bi ma dìg big àzír bá fig
àjwár. N dinya ning shinn
lu-à má dinya big abig shi
wann á jìnn ni, kwá sìr gbam
dìrwá jirà aku ya káníng
buju. 38 Fàu káníng má fig
àjwár wà shinn lubá ma bi
áyau fi, kó yau fi ma wam
zu rìghing, wà ba shi sig
àzír ba ri shi kir ku. 39 Ama
ning yì hing wà àsàin lu
nìm ma yì hing wà ajwú má
bi, ku nìm má shi àzír má
myàng kwonn ma luwá jirà
ajwú aku kà á luwá ni bàna.
40 Aning shi àzír. Mì Wùn
Mpìr Jíkwìnn, má bi á sai-
à ning kyab fig rag má bi
bàna."

Tinn Jír á Shinn Fàu-à Má í Fàu Gwangga
(Mat 24:45-51)

41 I byar-à Bitrus bib ku n
rag, "Asàin Luyí, tinn jír-à
níng wù ri dang ma yi rà, kó
wù ri dang big mpìrká bidìm
pár rà?"

42 Yesu dang rag, "Fàu-à
shi sig big yar, n shi sig

big gwangga í wà áni rà?
Asàin lu ma dìg hing fàu-
à shi sig big gwangga, kwá
ya kà luwá á vù wàníng ni,
a wàníng ya fàuká dà níng
buju kó ákaun. 43 Asàin lu-à
ma ya sig fàuwá swàm, kwa
kàng bi kwa dìg wàníng
ma ri sa, fàu-à hi má fig
àjwár. 44 Mì ri dinya ning
jir àjai, kwá sìnn kà wàníng
á wàníng myàng kwonn big
buká ku shi sig ma kàhi
bidìm pár. 45 Ama wà fàu-
à hi ma dang rag, àsàin
luwá má kàng bi fonn fig
bàna, wà kwa kà ma ri dab
fàuká kádà níng wunùká ma
uwàká, wà kwa ji ma wa, ma
ri wa pyann shin, 46 àyúnn-à
àsàin lu fàu-à níng má kàng
bi áni, fàu-à níng má yì fig
àyúnn-à hi bàna. Kwá zìg
fàuwá níng má sìnn kà mà
byar-à bá sìnn mpìrká ri fig
fig sung bàna níng.

47 “Fàu zyun-à ma yì hing
bu-à àsàin luwá ma ri zìm
aku sa, ama kwa sa fig bàna,
bá dab ku gbàr ùwài nímá.
48 Ama fàu zyun-à ma yì fig
bu-à shinn luwá ri zìm aku
sa bàna, ama kwa sa hing
bu-à ma fòr hing wà bá dab
ku gbàr, bá dab ku gbàr títi
nímá. Mpìr-à ba ya sig ku
bu-à ùwài, sàn sig abig dìg
bu-à ùwài á byarwá ni.

A Jir Shinn Yesu Ni Mpìrká Má Gàb Dìr
(Mat 10:34-36)

49 “N bi sig ń tai swànn
pyìr á dunyaru, mì ri zìm
àràg pyìr-à hi nìm swànn
rìghing. 50 N yì hing
shwìn nìnànn nímá shi sig
á pyànnmí ni. Bá sìnn kà
mì áyau shwìn àràg barà big
ri sìnn kà mpìr áyau zàpìr
mi ri wau ku dìr batisma.
51 Ning ri kyab rag ǹ bi síg
jirà ń jùn kwonn mpìrká í
byar ńzyun rà? N bi síg
jirà ń gàfinn mpìr. 52 A
pyànn ná-à níng mpìr swana
ma shi sig áyau lu zyun,
bá gàfinn rìg big áni kyau
pyànà. Kyau zyun mpìr
pyànà, kyau zyun mpìr sara.
53 Ta má ngàng wùnwá,
wùn má ngàng tawá. Na
má ngàng wùnwá, wùn má
ngàng nawá. Jwáu má
ngàng wà wùnwá, wà wùn
má ngàng na nuwá.”

Barà Ná Myàng Yì Ayúnn-à Bu Má Sa
(Mat 16:2-3)

54 Yesu dinya bìr mpìr
káníng n rag, “Wà na myàng
waisháu-à ma pìr hing, ning
ri dang rag shyù má tab. I
wà shyù-à hi ri tab. 55 Wà
na myàng apírpi ma ri nim
kwonn, ning ri dang rag
sònn byafàn nyàan sa, í
wà sònn byafàn-à hi ri sa.
56 Ning í mpìrká ri tonn gban
mpìr. Ning yì hing barà ná
dang jír á shinn waisháu ma
jànn-à á jìnn ni, ama ning yì
fig bu-à má sa tàma-à níng
bàna níng í jir kai rà?

Aning Dang Byann Rìg Jírná Mpyim Jirà Kada Abig Zìg Yag Ning Mà Pyànn Agib Jír Bàna
(Mat 5:25-26)

57 “Bu-à sa ning yì fig barà
ná kyab bu-à ǹsàn bàna í

jir kai rà? 58 Mpìr ma bar
sig wù á pyànn agib jír, bu-
à wá sa bàna, aning ma
ku dang ma jír á gbìb-à ni
ḿpyim, jirà aku zìg yag wù
mà pyànn agib jír-à ni bàna.
Kwa zìg yag hing wù mà
pyànn agib jír-à ni, agib jír-
à má zìg wù má ya kà wù á
vù asìr dìr. Bá kìg wù á tonn
fi. 59 Mì ri dinya wù, bá fim
fig wù bàna, sái wà wa wa
rìghing bài-à ba yàn á vùwú
ni.”

13

Wà Na Fim Fig Bu Pyìrká Ning Ri Sa Níng Bàna, Ná Wu Vinn Rìg

1 A sai-à níng hi, mpìrká
shi sig màhàn dinya Yesu tai
á shinn mpìrká á Galili, ká
Bilatus du kà sig big gban sig
big á sai-à big ri twìb swànn
bu mà lu Shìdun. 2 I byar-
à Yesu bib big n rag, “Ning
ri kyab rag, mpìrká á Galili
ká big gib gban sig níng, bu
pyìrbá kab nì bu mpìrká dà
níng, í bu-à sa big gib gban
sig big níng rà? 3 N dinya
ning, í àdòníng bàna. Wà
na fim fig bu pyìrná bàna
fa, ná wu vinn rìg bidìm
pár. 4 Mpìr dwib agban
awinyinká mà Siluwam, ká
tonn-à big mi sig lilor nímá
mà wai, wim wann big á dìr-
à ni n gban rìg big níng,
ning ri kyab rag big sa káb
nì mpìrká á Urushalima bu
pyìr rà? 5 N dinya ning, ái í
àdòníng bàna. Wà na dàfinn
fig bu pyìrná bàna, ná wu
vinn rìg káb.”

Jír á Shinn Ating-à Ri Wan Fig Awan Bàna

6 I byar-à Yesu dinya big
tinn jír zyun. Ku dang rag,
“Mpìr zyun jann sig bin at-
ing zyun. Ayúnn zyun, ku
yag aku pyib awan-à. Ku
dìg fig awan áni bàna. 7 I
byar-à ku dinya mpìr-à ri
myàng da-à níng n rag, ‘A
myàng, jimí jana-à níng sara
mi ri bi áyág ǹ dìg fig awan
ating-à níng bàna. A gib ta
wann rìg á jìnn ni. Sáshinn
bín-à níng má sar dim byar
átai rà?’ 8 I byar-à wunù-
à níng dinya àsàin luwá n
dang rag, ‘Shinn Lumí, ayi
fim ma bín-à níng ji zyun,
ayi myàng, má nàm kyàr
samyib rìg mìrwá, má sìb kà
jànn á mìrwá ni, má wìrkà
gantí áni. 9 Ma wan hing ji-
à ri bi níng, to. Wà ma wan
fig bàna, ayi gib ta wann rìg
mìr-à á jìnn ni.’ ”

Yesu Dàb Gbam Uwà Zyun Ayúnn-à Big Ri Shi Ngàng Ani

10 Ayúnn Asabar Yesu ri
tàg mpìrká mà tonn bìr
kwonn bu Yahudawaká ni.
11 Uwà zyun màhàn wàu dab
sig ku, ku na sig dor ji dwib
agban awinyin, ku ri kyann
lafinn fig bàna. 12 Yesu
myàng ku, n bar ku aku bi,
n rag, “Uwà níng, dorwú
gbam rìghing.” 13 Yesu sìnn
vùwá á shinn uwà níng ni.
A byar-à níng hi, wàníng
kyann lafinn dìrwá, n wib
Shìdun.

14 Ama àgbam-à ri sa
swàm mà tonn bìr kwonn-à

ni níng, nànn Yesu àgùnn,
jir kai bàna wàníng dàb
gbam sig uwà-à níng àyúnn
Asabar. Ku dinya mpìrká n
rag, “Su sùnnjin shi sig wà
mpìr má sa swàm. Aning bi
á àyúnn káníng hi abig dàb
gbam ning. Ama kada aning
bi àyúnn Asabar bàna.”
15 Yesu dang rag, “Ning í
mpìr agbar dù shinn. Ning
ri fìnn fig bu apyagká buná
mi ri ya fig big zàpìr àyúnn
Asabar bàna rà? 16 Uwà
níng í swai Ibrahim. Shaitan
sìr ku n du kà ku dor ji
dwib agban awinyin. Kó sàn
fig wà ǹ fìnn zu ku àyúnn
Asabar bàna rà?” 17 Barà
Yesu dang àdòníng, sai mpìr
azíbwá big fig zunái. Ama
mpìrká dà níng fig àjwár ma
swàmká Yesu sa sig.

Mpìrká Ri Bàg Shìdun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yìr Masita Ri Wài Níng
(Mat 13:31-32; Mar 4:30-32)

18 Yesu dang rag, “Má mam
kùr Shìdun ma kai rà? Má
dinya ning barà kùr Shìdun
shi sig áni. 19 Kùr Shìdun
shi sig àràg í yìr awan bu
títi nímá, big ri bar í masita.
Mpìr zyun zìg n yag minn
sig mà dawá ni. Bu-à ku
minn sig níng, wài n kàng
bín. Ayinnbuká sa sig lubá
á atàm bín-à hi ni. I barà
byar-à Shìdun ri na kùrwá
má swàb kà áni.”

Mpìr Shìdun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yisti Ri Lib Swàb Kà
(Mat 13:33)

20 Yesu dang rag, “Ma mam
kùr Shìdun ma kai rà? N
dinya ning. 21 Kùr Shìdun
shi sig àràg í yisti bu-à ri
lílib. Wà uwà zyun ma zìg
hing yisti, ma ta kà hing á
mìg tasa sara, mìg-à má ji
bànn má lib swàb kà.”

Jír á Shinn Nu Nkyun-à Ya Fig Aya Bàna
(Mat 7:13-14, 21-23)

22 I byar-à ku dù mà byar-
à hi, ku ri yag kyonnwá.
Bu-à pànn sig daka mà finn
swann-à ni, hár mà kauyeká,
agunn-à yág mà Urushalima,
ku ri tàg mpìrká jir Shìdun.
23 Mpìr zyun bib ku, n dang
rag, “Shinn Luyí, mpìrká má
dìg yonki kinn kinn níng
nànn fig bàna rà?”
I byar-à ku dinya káníng
rag, 24 “Mì ri dinya ning,
aning sa pyù-à aning kà á
nu nkyun-à ya fig aya bàna,
jir kai bàna mpìrká nìnànn
nímá má yàn pyù-à abig kà,
bá dìg fig bàna. 25 Asàin
lu-à má dù nann zu má kìg
dim rìghing nu nkyun-à, ná
sar sig mà myann mi ri kwìb
nu nkyun-à abig pù ya ning
aning kà, ná bar má dang
rag, ‘Shinn Luyí, á pù ya
yi nu nkyun-à.’ Kwá dang
rag ku yì fig byar-à ning
bi sig bàna. 26 Ná dang
rag ning yì hing ku, ning
ji kwonn hing buju ma ku,
hár ku tàg hing ning bu á
gbìb luná ni. 27 Kwá dang
rag, ‘Wi, ǹ yì fig ning bàna,
ǹ yì fig byar-à ning bi sig
bàna. Aning dù á pyànnmí
ni, ning í mpìrká ri sa bu-à

bibai.’ 28 Ayúnn-à na myàng
hing Ibrahim ma Ishaku ma
Yakubu ma mpìrká ri dang
kyann jir Shìdun ma shi sig
mà lu Shìdun ni, bigná bá
kan ning. I byar-à ná yì,
ná kig nàikitáu, ná zwàm
kà vù á nginn wàni, ning yì
rag hing bu dìg hing ning.
29 Mpìrká má bi mà shinn
swann, bá bi mà mìr swann,
bá bi mà gàu swann agunn
vìm nu, ma agunn vìm súr.
Bá shi kàng kwìb byar-à
Shìdun má na kùrwá. Bá ji
buju màhàn. Ama bigná ná
yag fòr fig mà byar-à hi ni
bàna. 30 Aning fig, mpìrká
nìnànn nímá ká shi sig mpìr
ùwài tàma-à níng, bá kàng
mà sim. Mpìrká kinn fig
bu bàna níng, má yag mà
pyànn.”

Yesu Fig Fig Ajwár Ma Mpìrká á Urushalima Bàna (Mat 23:37-39)

31 Ayúnn-à níng hi, sái
Farisawaká bi n dinya Yesu
rag aku dù kíni, jir kai bàna
kùr Hirudus ri zìm a wàníng
gban rìg ku.
32 Sái ku dinya káníng
rag, “Aning yag dinya
jwànnzwam-à níng rag, mì
ri sa ma swàm áyau janá-
à níng ma akìn. Mì ri kan
zu wàu, mì ri dàb gbam
mpìrká tìnn. Akìn níng
má, má shi àdòníng, sái
azìnn í wà swàmmí má vinn.
33 Ama ma yag kyonnmí
janá-à níng mà Urushalima.
Má fòr azìnn, jir kai bàna
sàn fig wà abig gban mpìr-à
ri dang kyann jir Shìdun á
byar zyun ni bàna, sái mà
Urushalima.
34 “Ning mpìrká á Urushal-
ima! Ning mpìrká á
Urushalima! Ning gban
rìghing mpìrká ri dang
kyann jir Shìdun. Ning
ta gban rìghing mpìrká
Shìdun swam bi sig níng ma
abàn. Mì ri zìm ń tonn ning
àràg barà kwìnn ri tonn
yanká buwá big, mi ri bir
káníng ásàwá ni, ama ning
ngàng mì. 35 Luná má kàng
kànnfinn. N dinya ning, ná
myàng fig rag mì bàna, sái
àyúnn-à ma kàng bi hing.
Ayúnn-à níng hi, ná dang
rag, ‘Mpìr-à ri bi á zìnn
Shìdun ni níng, a Shìdun ya
ku bu-à ku ri zìm.’ ”

14

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dor Zyun

1 Ayúnn Asabar, Yesu yag
mà lu àgbam Farisawa zyun
ni, jirà aku ji buju màhàn.
I byar-à mpìrká ri wonn ku.
2 Sái ku rag aku myàng níng,
mpìr zyun vùwá ma barwá
mònn sig, shi sig á pyànnwá
ni. 3 Yesu bib malam káníng
ma Farisawa káníng rag,
“Sàn hing wà abig dàb gbam
mpìr dor àyúnn Asabar rà,
kó sàn fig bàna rà?”
4 Big pù fig ku nu bàna.
Yesu pànn wunù-à níng, mi
í ku í dàb gbam rìg-à, n
dinya ku rag aku kàng yag
mà luwá ni. 5 I byar-à ku
dinya káníng yìr jír zyun n
rag, áyaubá ni mpìr zyun
ma shi sig ma bu apyag wà

ma kù kà hing á shar zàpìr
àyúnn Asabar, kwá gbar zu
kíni rà, kó kwá gbar zu fig
bàna rà?
6 I byar-à hi big pànn shi
rìg akim, big dang fig jír
bàna.

Kada Aning Gbar Dù
Shinn Bàna

7 Barà Yesu myàng mpìrká
bi sig buki-à níng ri shig
byar shu àgbam byar-à bá
shi, í wà ku sa misali n
rag, 8 "Wà ba bar wù buki
ban, kada á shi á byar shu
àgbamká ni bàna, jir kai
bàna kó big bar sig mpìr
àgbam zyun má bi zyun-à
kab wù. 9 Mpìr-à dwim bar
bi sig ning, ning pyànà níng,
má dang rag, 'A dù, á ya
mpìr-à níng byar shu-à.' Wà
má àdòníng, zunái má pànn
wù. Wá kàng yag má shi mà
sim. 10 Ama sai-à ba bar hing
wù buki, á yag shi mà sim.
A byar-à níng hi, àsàin-à bar
sig wù níng, má bar wù rag,
'Jàumí, á bi shi á pyànn.' A
byar-à níng hi, wá dìg gbam
á pyànn mpìrká ni. 11 Mpìr-
à ma gbar dù shinnwá, kwá
fig zunái. Ama mpìr-à ma
gbar dù fig shinnwá bàna,
bá gbar dù ku."
12 Ku dinya mpìr àsàin
buki-à níng n rag, "Wà wa
bar hing mpìr aku bi ji
buju buki, kada á bar íri
jàuwú big, kó yiwaiwú big,
kó mpìrká buwú big, kó
mpìr bàiká ning ma big shi
kwonn sig í zyun níng bàna.
Wa sa hing àdòníng bá bar
pyann kàng wù tìnn. 13 Sái á
bar mpìr ashiká, ma mpìrká
barbá wu tag sig ma vùbá,
ma mpìr àfau, 14 í wà Shìdun
má ya swàb kà wù bu-à wù
ri zìm, jir kai bàna mpìr
káníng má ya pyann kàng
sar fig wù bàna. Ayúnn-
à mpìrká bu Shìdun ma
dù nann zu kàng hing ma
yonki, Shìdun má wa kàng
wù."

Tinn Jír á Shinn Buki
Wùwài Zyun Ni
(Mat 22:1-10)

15 Mpìr zyun áyau mpìrka
ma Yesu ri ji buju í zyun
níng, ku fig jir Yesu. I wà
ku dang rag, "Mpìrká ma ji
buju-à mà byar-à Shìdun má
na kùrwá níng, bá fig àjwár
wàni."
16 Yesu dinya ku rag, "Mpìr
zyun bar kwonn sig mpìrká
nìnànn nímá abig bi ji buju.
17 Ayúnn-à bá ji buju-à níng
màg, ku swam yag fàuwá
a wàníng yag dinya mpìrká
àyúnn-à màg rìghing, ku
sa rìghing buká big ri zìm.
18 I byar-à mpìrká ku bar
sig níng, ngàng rìg. Zyun
dinya ku n rag, 'N wann sig
da, má yag myàng. Mì ri
vig wù, á zìm jírmí, má yag
sar fig bàna.' 19 Zyun dang
rag, 'N wann sig nai bu nàm
àkunn dwib. Má yag má
màg màg fig big. Mì ri vig
wù á zìm jírmí, ma á yafa ya
mì.' 20 Zyun dang n rag, 'I
wà ǹ zìg sig ma uwà tàma-
à níng, í bu-à sa má yag fig
bàna.' 21 Fàu-à níng kàng
bi n dinya shinn luwá tai-à
níng. I byar-à shinn luwá

nànn àgùnn, n dinya fàuwá
rag, a wàníng zu yag kíni,
a wàníng bàg gbìbká á finn
swann-à ni, byar-à mpìrká
shi sig. A wàníng bar kwonn
mpìr ashiká, ma àfauká, ma
àkùnnká, ma mpìrká bàna
ma bar níng tìnn, jirà mpìr
káníng abig ji buju-à níng.
22 Nonn fig bàna, fàu-à níng
dang rag, 'Asàin lumí, bu-
à à dang níng, ǹ sa vinn
rìghing. Ama í barà byar
shu-à dà sig.' 23 I byar-
à àsàin buju-à níng dinya
fàuwá rag, 'A zu yag, á bàg
gbìbká kim kim. A bar
kwonn bi mpìrká jirà abig
bi mònn á lumí ni. 24 N
dinya wù, áyau mpìrká yi
dwim bar jag sig níng, kó
mpìr ńzyun áyaubá ni má ji
fig buju-à níng bàna kó títi
nímá.' "

Gbìb Yesu Shi Sig Ma Shwìn
(Mat 10:37-38)

25 Mpìrká nìnànn nímá ri
bàg ku, ku vim bìr n myàng
big, n dang rag, 26 "Mpìr-
à ma ri zìm aku bàg mì,
aku zìm mì wàni, aku zìm
kab mì ma tawá, ma nàwá,
ma yiwaiwá big, ma wàwá,
ma yanká buwá, hár ma
yonkiwá. Má àdòníng bàna,
kwá shi sar fig wùn sukàmí
bàna. 27 Mpìr-à ma zìm fig
wà aku wa shwìn àràg barà
má wa níng bàna, kwá shi
sar fig wùn sukàmí bàna.
28 Mpìr-à ma ri zìm aku mi
tonn, kwá shi wann ma á
jìnn ni ḿpyim, jirà aku kyab
bài-à má màg bu miwá, hár
má kinn. 29 Kada aku kà
bu mi-à átai bàna. Kwá
kà hing bu mi-à bàiwá má
màg fig bàna, bu mi-à má
kinn fig bàna. Mpìrká nìm
myàng sig bu mi-à níng má
jwann ku, 30 má dang rag,
mpìr-à níng kà sig bu mi
daka í janá-à níng bàna, hár
tàma-à níng ku mi kinn fig
bàna. 31 Wà kùr zyun ma
dang rag, kwá nu kànn ma
kùr zyun, kwá shi wann má
dang byann ma ḿpyim, kó
soja dubu dwib má nu sar
soja dubu dìzyun rà? 32 Wà
kwa myàng má sa sar fig
bàna, to, bu-à kwá sa bàna,
kwá swam yag mpìrká abig
yag dang byann rìg jír-à mà
byar kùr pyunn ninonn-à bó
ḿpyim a wàníng sa muyar.
33 I bu-à sa ǹ dang rag, ń
dinya ning, kó ni ma fim
fig buká ku shi sig ma kàhi
bàna, kwá shi sar fig wùn
sukàmí bàna.

Ador Mann Ma Zu Rìghing, Bai Rìghing
(Mat 5:13; Mar 9:50)

34 "Mann í bu-à dudor,
ama àdórwá ma zu rìghing,
bá sa dor rág ma kai rà? Ai
bàna. 35 Mann-à hi má sàn
fig rag bàna, má shi fig í taki-
à bá wìr kà á da bàna tìnn.
Bá wìr kìfinn rìg átai. Mpìr-
à ma shi sig ma sung-à kwá
fig jír aku fig."

15

Tinn Jír á Shinn Adùn Zyun-à Jànn Sig
(Mat 18:12-14)

1 I byar-à mpìrká ri zìg
bài jànn-à níng ma mpìr

bibaiká sar sig abig fig jír bu-
à ku ri dang. 2 Sái àgbam
Farisawaká ma ká ri tàg bu
á tarkada Musa ni níng ri
nànn àgùnn, mi ri dang rag,
“Haba! Sáshinn mpìr-à níng
ri dang kwonn jír ma mpìr
bibai káníng rà? Hár big ri
ji kwonn buju á bìr-à ni.” 3 I
byar-à ku dinya káníng tinn
jír n rag,
4 “Ayauná ni mpìr zyun
ma shi sig ma àdùn dìb-
swana, zyun ma jànn hing,
kwá sa í kai rà? Kwá fim rìg
dìb-yina agban dwib agban-
à zu áni ajinndúbi níng mà
awúnn-à ni, jirà aku yag yàn
dìg rìg ma zyun-à jànn sig
níng. 5 Kwa dìg hing àdùn-à
níng, bu-à kwá sa bàna, kwá
dab kà wàníng á wàinwá
ni, má kàng bi ma kàhi ma
àjwár. 6 Kwa kàng bi hing
á luwá ni, kwá bar kwonn
jàuwá big, ma ayor luwá
big. Kwá dinya káníng rag
ku yàn dìg rìghing àdùnwá
jànn sig níng. Kwá fig àjwár,
kwá bar káníng a káníng bi
fig shang ku àjwár-à níng
áni. 7 N dinya ning jír-à
níng, Shìdun má fig àjwár
wàni mà wai, wà mpìr zyun
ma fim hing bu pyìr sa, kab
hing mpìr dìb-yina agban
dwib agban-à zu áni ajin-
ndúbi, ká zyun-à ri kyab big
í mpìr ǹsàn, mi ri kyab fig
wà abig fim bu pyìr sa bàna
níng.

*Tinn Jír á Shinn Bài Zyun-
à Kù Jànn Sig*

8 “Kó àràg uwà zyun ma
shi sig ma bài kó pam dwib,
pam zyun áyau bài káníng
ni, ma kù jànn hing. Ai kwá
mònn bàg pyìr á pitila, má
zà kyàr rìg lu-à, jirà aku yàn
dìg rìg bài-à níng, kó nímá
bàna rà? 9 Uwà níng ma
yàn dìg hing bài-à níng, kwá
bar kwonn bi jàuwá big ma
ayor luwá big, kwá dang rag,
ku yàn dìg rìghing bàiwá
jànn sig níng, ku ri fig àjwár,
kwá sa buju, kwá bar káníng
abig bi fig shang ku àjwár-
à níng áni. 10 I barà yann
aswamká bu Shìdun mà wai
má fig àjwár áni tìnn, wà
mpìr zyun ma fim hing bu
pyìr sa.”

Wùn Zyun Jànn Sig

11 Yesu dang rag, “Mpìr
zyun shi sig ma yann wunù
pyànà. 12 Wùn zyun-à àsháí-
à níng dinya tawá rag, a
wàníng ya ku bu ki-à buwá
ma a wàníng wu í ni. A byar-
à hi ta-à bi gàb finn ya big bu
ki-à byar pyànà. 13 A byar-
à hi, ku zìg bu ki-à buwá
mì yag rìgwá mà jànn zyun
ni nunonn nímá, n yag gban
vinn rìg bàiwá átai á gbìb-à
sàn fig bàna. 14 Barà bàiwá
bi vinn rìg, amor bi kà á
jànn-à ni, ku dìg fig rag buju-
à kwá ji bàna. 15 A byar-à
níng hi, ku yàn swàm á finn
swann-à ni. Ku bi dìg swàm
á byar mpìr zyun. Asàin
lu-à ri swam yag kyann ku
aku ya zyùká buju mà da-à
ni. 16 Ku ri zìm aku ji mònn
finnwá ma buju-à zyùká ri ji,
ama mpìr-à má ya ku bàna.
17 Wùn-à bi kyab pànn n
rag, ái fàuká mà lu tawá

ni shi sig ma buju nìnànn
nímá, í wà ku shi sig amor ri
gban wa ku, ku dìg fig bu-à
kwá ji bàna rà? 18 Kwá yag
mà byar tawá ni, má dinya
wàníng rag, 'Tamí, ǹ sa ya
hing Shìdun ma wù bu-à sàn
fig bàna. 19 N fòr fig rag wà
má shi wùnwú bàna, ama
má shi àràg í wùn-à á luwú
ni.' 20 A byar-à hi, wùn-à dù,
mì yag rìgwá mà byar tawá
ni.

"Barà ku ri bi mà gbìb-à
ni byar pyunn nunonn nímá,
tawá myàng yag ku, ku ri bi,
tawá myàng ashiwá n shàr
yag mà byarwá ni, n kàm
pànn bi ku á lu-à ni. 21 Wùn-
à dang rag, 'Tamí, ǹ sa hing
bu pyìr á pyànn Shìdun ni
ma wù tìnn, ǹ sàn fòr fig
wà má shi wùnwú bàna.'
22 Ama ta-à dinya yanká á
luwá ni n rag, abig sa kíni
abig zìg bi jà ǹsàn ma abig
wìrkà ku, abig pag ku tá á
vù-à ni, ma tab ǹsàn á barwá
ni. 23 Ku dinya yanká á luwá
ni a káníng zìg bi zà nai
ǹkwònn-à níng ma abig gib
gban jirà abig sa buju abig ji,
ma abig fig àjwár. 24 'Wùnmí
ǹ rì dang rag ku wu rìghing
níng, ku shi sig ma yonki.
Ku rì jànn rìghing, tàma-à
níng yi dìg hing ku.' A byar-
à hi big gbìb jau, n ji buju, n
fig àjwár.

25 "A sai-à níng hi, wùnwá
àgbam-à shi sig mà da-à
ni. Ku ri kàng bi rag á
lu-à ni, ku nyàan fòr, sái
ku fig mpìrká ri gbà ǹggan,
mi ri gbìb jau. 26 Ku bar
wùn zyun á luwá ni, n bib
wàníng rag, 'Buká big ri sa
níng í kai rà?' 27 Wùn-
à á luwá ni dinya ku rag,
'Wunzàwú kàng bi rìghing.
Ibáwú gib gban sig zà nai
jirà abig zwam. Ibáwú ri fig
àjwár jirà wunzàwú kàng bi
hing ítau.' 28 Pìkyinn wùn-à
àgbam-à í bai rìg-à, ku zìm
fig aku kà yag mà byar buki-
à bàna. A byar-à hi, tawá zu
yag mà myann n vig ku aku
kà bi. 29 A byar-à hi ku dinya
tawá n rag, 'Ji nìnànn nímá
mì ri sa ya wù swàm àràg
í fàu, mì ri fig jírwú. Ama
kó kàun ńzyun à gib gban
fig mì byínn ayi ma jàumí
big fig àjwár bàna. 30 Ama
wùnwú níng yag gban vinn
rìghing bàiwú mà byar uwà
àyáiká ni, n kàng bi á lu-à ni,
à bi gib gban ku zà nai rà?'
31 Ta-à dinya kàng ku n rag,
'Wùnmí, yi ma wù í zyun
kó ákaun. Buká ǹ shi sig
ma kàhi níng, í buwú tìnn.
32 Ayi sa buki jirà ayi fig
àjwár, jir kai bàna wunzàwú
rì wu rìghing, ama tàma-à
níng ku ma yonki. Ku rì jànn
rìghing, tàma-à níng yi dìg
hing ku.' "

16

Yesu Dinya Big Jír Ashinn Wùn Sukà Ri Sa Fig Bu-à Nsàn Bàna

1 Yesu dinya mpìrká ri bàg
ku n rag, "Mpìr bài zyun rì
shi sig áni, ku shi sig ma
wùn sukà. Mpìrká yag gib
mìr wùn sukàwá mà byarwá
ni, n rag wàníng ri ji bàiwá.
2 Ku bar bi wùn sukàwá n

bib wàníng rag, ‘Ma buká
mì ri fig áshinnwú ni níng
í kai rà? A wànn dinya
mì buká à sa sig, jir kai
bàna wá shi fig rag wùn
sukàmí bàna.’ 3 Wùn sukà-
à kyab á pìkyinnwá ni n rag,
‘Asàin lumí kan rìghing mì
á swàm. Tàma-à níng má
sa rag í kai ra? N bàna ma
gbam-à má nàm bu, mì ri
sa zunái wà má vig mpìrká
bu. 4 Tàma-à níng ǹ yì rag
hing bu-à má sa, jirà kó kwa
kan hing mì á swàm, má dìg
mpìrká má zìm mì ń yag á
lubá ni.’ 5 Ku bar kwonn
mpìrká àsàin luwá ri bàg big
tonn bài. Ku bib jag mpìr
zyun, n rag, ‘Asàin lumí ri
bàg wù píná rà?’ 6 Wàníng
dang rag, ‘Asàin luwú ri bàg
mì byìr garwa dìb-swana.’
A byar-à hi ku rag a wàníng
zìg tarkada ma a wàníng ba
sìnn kà dìpyànà agban dwib.
7 I byar-à ku bib jakàng mpìr
zyun n rag, ‘Asàin lumí ri
bàg wù píná rà?’ Wàníng
dang rag, ‘Ku ri bàg mì
bà jímyànn dìb-swana.’ A
byar-à hi ku dinya wàníng n
rag a wàníng ba sìnn kà bà
dìb-yina. 8 Asàin lu-à swam
yan wùn sukà ri lir ji ku níng
jir yar-à wàníng shi sig ma
kàhi. Mpìrká ri zìm buká
á jànn-à níng ni yar kab sig
mpìrká ri bàg Shìdun.”

9 Yesu dinya big n rag,
“Mì ri dinya ning, aning sa
bu-à sìsàn ma bàiká ning
shi sig ma kàhi á dunyaru,
jirà àyúnn-à na bàna ma
bài, Shìdun má pànn ning
vù pyànà mà luwá ni mà
wai. 10 Mpìr-à ma pànn sàn
hing bu títi, kwá pànn yì bu
ùwài. Mpìr-à ma pànn sar
fig bu títi ma kyinn ńzyun
bàna, kwá pànn samyib fig
wà ùwài bàna. 11 Wà na
pànn yì sar fig bài á dunyaru
bàna, í ni má ya ning bu
ǹsàn nímá mà wai rà? 12 Wà
na pànn yì sar fig bu mpìr
bàna, í ni má ya ning bu
shinn dìrná í ni rà?

13 “Mpìr ńzyun má wib sar
fig àsàin lu pyànà bàna, kó
kwá zìm zyun, má ngàng
zyun. Kwá wib jir zyun,
má ngàng jir zyun. Wà na
zìm kab síg bài, ná zìm fig
Shìdun bàna.”

Yesu Kan Dim Farisawaká
(Mat 11:12-13; 5:31-32; Mar 10:11-12)

14 Farisawaká fig jír-à Yesu
dang sig níng, big màm
jwann ku, jir kai bàna big
ri kyab jir bài á pìkyinnbá
ni. 15 Ku dang rag, “Ning
í mpìrká ri gbar dù shinn
á pyànn mpìrká ni, ama
Shìdun yì rìghing bu-à á
pìkyinn ná ni. Bu-à mpìrká
ri myàng fòr hing bu á
pyànnbá ni níng, ama á
pyànn Shìdun fòr fig bu
bàna.

16 “Sai-à Yohanna rì bi
níng, big rìi tàg mpìrká jir
doka Musa, ma bu-à yann
aswamká bu Shìdun ba sig.
Tàma-à níng big ri tàg rag
jír á shinn barà Shìdun ri
na kùrwá. Kó ni bidìm
pár ri zìm aku kà á lu
Shìdun. 17 Má fonn káb nì,
wà waisháu ma jànn-à á jìnn
ni abig pìnn rìg ma wà yìr jir
Shìdun ńzyun má jànn.

Yesu Dang Jír á Shinn Uwà Kan Tafinn

18 “Mpìr-à ma kan tafinn wàwá ma zìg zyun, ku ri sa àyái. Mpìr-à ma zìg uwà big
kan tafinn sig níng, ku má,
ku ri sa àyái tìnn.

Mpìr Bài Zyun Ma Mpìr Ashi Zyun

19 “Mpìr bài zyun rì shi
sig áni, ku rì wìr jà ǹsàn,
ku ri fig àjwárwá kó ákaun.
20 Mpìr ashi zyun shi sig
áni. Big ri bar ku Liyazaru.
Dìrwá bidìm pár íri yun. Ku
ri shi kyann á nu nkyun
mpìr bài-à níng ni. 21 Ku ri
fig àjwár aku ji mònn bujuká
mpìr bài-à níng ri ji wìr
wann á jìnn ni. Báiká bi mi
ri tann ji yunwá. 22 Nonn
fig bàna sái Liyazaru bi n
wu rìg. Yann aswamká bu
Shìdun mà wai bi zìg yag rìg
Liyazaru mà byar Ibrahim.
Mpìr bài-à níng wu rìg tìnn,
big bi kab jì rìg ku. 23 Ku shi
sig mà lu pyìr-à ni mi ri wa
shwìn. Ku gbar dù nann zu
shinnwá n myàng Ibrahim
sar sig pyunn nunonn, ma
Liyazaru á byarwá ni. 24 Sái
ku bar nài abor n rag, ‘Tamí
Ibrahim, á myàng ashimí,
ma á swam bi Liyazaru aku
du kà pwai vùwá á zàpìr, ma
aku sa tag shinn anammí,
jir kai bàna mì ri wa shwìn
á pyìr-à níng ni.’ 25 Ama
Ibrahim dang rag, ‘Wùnmí,
á kyab. Sai-à wù rì shi
sig ma yonki á dunyaru,
wù rìi fig àjwár, Liyazaru
rìi wa shwìn. Ama tàma-à
níng ku ri fig rag àjwárwá,
wù bó wù ri wa shwìn.
26 Iri wàníng bàna má, shar
ǹzwàun nímá shi sig áyauyí
ni, pyù-à yá yag mà byarná
ni bàna. Ning má ná bi sar
fig á byaryí ni bàna tìnn.’
27 I byar-à àsàin bài-à níng
í dang-à rag, ‘Tamí, mì ri
vig wù á swam yag Liyazaru
mà lu tamí ni á dunyaru.
28 N shi sig ma wunzàmí
big àkunn swana. Liyazaru
aku yag dinya big, kada
abig bàg gbìb-à ǹ rì bàg
sig níng bàna, jir kai bàna
tàma-à níng mì ri wa shwìn
á byar-à ǹ shi sig níng.’
29 I byar-à Ibrahim dang rag,
‘Wunzàwú big shi sig ma
tarkada wà Musa ma mpìrká
rìi dang kyann jir Shìdun ba
sig. Abig jangga ma abig fig
jír káníng.’ 30 Mpìr bài-à
níng í dang kàng-à rag, ‘A
à, Tamí Ibrahim, mpìr-à ma
wu rìghing, ma kàng yag síg
nì, bá fig jírwá, bá vim bìr
á bu pyìrbá ni.’ 31 Ibrahim
dang rag, ‘To, wà ba fig fig jir
Musa ma jir mpìrká ri dang
kyann jir Shìdun bàna, kó
mpìr zyun-à wu rìghing má
ma kàng yag, bá fig fig jírwá
bàna tìnn.’ ”

17

Sàn Fig Wà Mpìr Aku Sìnn Kà Jàuwá A Wàníng Sa Bu Pyìr Bàna

(Mat 18:6-7, 21-22; Mar 9:42)

1 Yesu dinya yann sukàká
buwá n rag, “Buká má sìnn
mpìr aku sa bu pyìr shi sig
áni, ama mpìr-à ma sìnn
kà jàuwá a wàníng sa bu

pyìr, mpìr-à níng hi má wa
shwìn wàni. 2 Wà mpìr ma
du kà wùn zyun áyau yann
káníng ni, a wàníng sa bu
pyìr, má sàn kab ya ku abig
dìnn gbam wann bu wau á
wàinwá ni, ma abig ta kà ku
á byinn. 3 Aning shi shuná
ma aning hakyira.

"Wà jàuwú zyun ma sa
wù bu-à ma sàn fig bàna, á
dinya ku. Wà kwa vig hing
wù, á yafa ya ku. 4 Kó wà
kwa sa wù bu bibai kàun
sùmpyànn àyúnn ńzyun, wà
kwa kàng bi hing á byarwú
ni kàun sùmpyànn, ma dang
rag á yafa ya ku, to á yafa ya
ku."

Big Ri Zìm Abig Bir Swàb Kà Pìkyinn á Byar Shìdun

5 Yann aswamká dinya
Yesu rag, "A swàb kà ya yi
gbam, jirà ayi bir swàb kà
pìkyinn á byar Shìdun."

6 Yesu dang rag, "Wà na bir
hing pìkyinn á byar Shìdun
ni kó títi nímá àràg barà
yìr masita shi sig títi nímá
níng, ná dang rag a bín-à
níng gbìb dù ma mìrwá, ma
aku yag jann shinnwá á finn
níng-à ni, kwá wib jírná, má
yag jann kà rìg shinnwá mà
finn níng-à ni."

Fàu-à Ri Bir Kyinn á Swàmwá ni

7 Yesu dang rag, "Wà mpìr-
à ma shi sig ma fàu zyun-
à ma ri sa ya ku swàm á
da-à ni, kó wàníng ma ri za
ya ku àdùn, sai-à fàu-à hi
ma kàng bi hing á lu-à ni,
àsàin luwá ma dinya ku rag
aku bi kíni, aku shi wann á
jìnn ni, ma aku ji buju rà?
8 Wi! Kwá dang má rag, 'A
sa ya mì buju ń ji, ń wa. Wà
ma ji kinn rìghing, í wà á
ji rag buwú ni.' 9 Asàin lu-
à má yan fig fàuwá bàna,
jir kai bàna wàníng í fàu.
10 Ning má àdòníng tìnn, sai-
à na sa hing bu-à ba dinya
ning aning sa, aning dang
rag, 'Bigyí yi fàu. Yi sa sig
íri swàmyí.' "

Yesu Dàb Gbam Mpìr Akúnn Big Dwib

11 Su zyun Yesu ri yag
mà finn swann Urushalima,
sái ku zu á gbìb shab jànn
Samariya mà jànn Galili.
12 Barà ku ri kà yag á kauye
zyun ni, sái mpìr dor àkùnn
big dwib, big bi dìg ku, n
sar sig á gbìb-à ni, big sar
sig byar pyunn nunonn. 13 I
byar-à hi big bar nài abor n
dang rag, "Asàin Luyí Yesu,
á myàng ashiyí."

14 Barà Yesu myàng big,
ku dinya big rag abig yag
mà lu Shìdun, ma abig tàg
shinnbá á byar àgbamká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun, jirà a káníng myàng
barà big gbam rìghing.

Barà big ri yag, sái big rag
abig myàng níng big gbam
rìghing. 15 Zyun áyaubá
ni myàng big dàb gbam
rìghing ku, sái ku kàng yag,
mi ri swam yan Shìdun ma
nài gbam. 16 Ku bìnn kir
wann á jìnn ni, n sa Yesu
í soko, ku í mpìr Samariya.
17 Yesu dang rag, "Ning í
mpìr dwib big dàb gbam
sig, ma mpìr ajinndúbiká

dà níng shi sig áni rà?
18 Asái áyau mpìr káníng
ni, mpìr-à má swam yan
Shìdun bàna, sái íri wunù
kyìnn-à níng áwinwá ni rà?”
19 Yesu dinya ku rag, “A dù
á yag kyonnwú, à bir hing
pìkyinnwú á dìrmí ni, í bu-
à sa à dìg sig gbam dìrwú
níng.”

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Shìdun Má Na Kùr (Mat 24:23-28, 37-41)

20 Farisawaká bib Yesu n
dang rag, “Ayúnn-à Shìdun
má na kùrwá má fòr ákaun
rà?” Ku zìm n dang rag,
“Ai àyúnn-à Shìdun má na
kùrwá big ri myàng fig á zu
bàna. 21 I bu-à ná dang fig
rag, ‘Shi sig níng, kó shi sig
bó,’ bàna. Ama Shìdun ri na
kùrwá á pìkyinn ná ni.”
22 Ku dinya yann sukàwá
big n rag, “Mì Wùn Mpìr
Jíkwìnn. Ayúnn su zyun ri
bi wà ná zìm aning myàng
mì, ama ná myàng fig mì
bàna. 23 Bá dinya ning rag,
‘Almasihu shi sig níng, kó
ku shi sig bó,’ aning yag
bàna, ma aning yàn ku bàna
tìnn. 24 Wùn Mpìr Jíkwìnn
má kàng bi jakàng, àyúnn-
à kwá kàng bi áni níng má
shi àràg shyù ri zwàm zu
sàu sàu, byar má yar àjirà
kó ni má myàng ku. 25 Ama
Wùn Mpìr Jíkwìnn má wa
ma shwìn kim kim ḿpyim,
mpìrká á dunyaru tàma-à
níng má ngàng ku, hár má
gban rìg ku. 26 Barà rì sa
sig á sai-à Nuhu rì shi sig
níng, í barà má sa kàng áni
àyúnn-à Wùn Mpìr Jíkwìnn
má kàng bi á jànn-à ni.
27 Sai-à Nuhu shi sig á jànn-
à ni, mpìrká rìi ji, mi ri wa,
big ri sìr ban, mi ri zìg uwà,
hár àyúnn-à Nuhu kà á kòr-
à ni. I byar-à zàpìr-à bi na
dim gban rìg mpìrká á jànn-
à ni bidìm pár. 28 I barà
sa sig áni á sai-à Lutu rì
shi sig áni à jànn-à ni tìnn.
Big ri ji mi ri wa, big ri
wann, mi ri wann tafinn, big
ri tàg buju, mi ri mi tonn.
29 Mpìrká rìi sa bu káníng,
hár àyúnn-à Lutu dù á finn
swann Saduma. Shìdun tìr
bi pyìr mà waisháu-à ni bi
swànn gban rìg big bidìm
pár. 30 Wàníng í barà má
sa áni, àyúnn-à Wùn Mpìr
Jíkwìnn má kàng bi áni.

31 “Ayúnn-à hi mpìr-à ma
shi sig mà tonn zyun ni mà
wai, kada aku tìg wann bi
mà tonnwá á jìnn ni aku zìg
bu zyun bàna. Mpìr-à ma
shi sig mà dawá ni, kada
aku kàng bi á lu-à ni bàna
tìnn. 32 Aning kyab bu-à sa
sig wà Lutu. 33 Mpìr-à ma
ri zìm íri yonkiwá, kwá dìg
fig bàna. Ama mpìr-à ma
ya tafinn hing yonkiwá, kwá
dìg wà kinn kinn. 34 Ayúnn-
à ma kàng bi hing, tonn
zyun mpìr pyànà ma na sig
áni, bá zìg zu rìg mpìr zyun,
má fim zyun. 35 Ayúnn-à hi,
uwà pyànà ma ri wau bu í
byar ńzyun, bá zìg rìg zyun,
má fim rìg zyun. [36 Wunù
pyànà ma shi sig mà da-à
ni, bá zìg rìg zyun, má fim
zyun.]”

37 Big bib n dang rag, “Bu-à

hi má sa áni rà?”
Ku dinya big ma tinn jír
n rag, “Byar-à kiká ma wu
na sig, í byar-à shwibká má
kwonn yag màhàn.”

18

Tinn Jír á Shinn Uwà Ki Ma Agib Jír Zyun

1 Ayúnn zyun Yesu dinya
yann sukàwá big tinn jír
zyun, tinn jír-à níng ku ri
tàg big abig shi vig Shìdun,
abig fim vù áni bàna. 2 Ku
dang rag, “A swann zyun ni,
agib jír zyun shi sig áni. Ku
ri shàr fig Shìdun bàna, ku
ri myàng fig mpìr ma jinn á
shinn bàna. 3 A finn swann-
à níng hi, uwà zyun shi sig
áni, nùwá wu rìghing. Uwà-
à níng ku ri yag kyann á
byar agib jír-à ni. Mi ri
dinya wàníng rag, ‘A kà ya
mì áyaumí ni yi ma mpìr
azíbmí.’ 4 Uwà-à níng dang
kàun nìnànn nímá agib jír-
à níng ngàng, ama á sim
ku bi n zìm á pìkyinnwá ni,
n dang rag, ‘Kó ma ri shàr
fig Shìdun bàna, kó ma ri
myàng fig mpìr ma jinn á
shinn bàna, 5 ama barà uwà-
à níng ri sa shi mì níng, má
kà nuwá, jirà kada aku shi sa
shi mì bàna.’ ”
6 Sái Yesu dang rag, “Aning
fig bu-à agib jír-à níng ri
dang. Kó kwa ri myàng fig
mpìr ma jinn bàna, ama ku
kà hing nu uwà-à níng. 7 Tò
wàníng í barà Shìdun má sa
áni tìnn, Shìdun má fig jír
mpìrká buwá sai-à ba ri vig
ku fi ma àyúnn. Kwá ngàng
fig big bàna. 8 Bu-à ba vig
ku kwá sa ya rìg big kíni.
Jír-à má bib ning í wàníng.
Mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, sai-à
ma kàng bi hing má bi dìg
mpìrká ri wib Shìdun íshág
rà?”

Yesu Dang Rag Mpìr Aku Gbar Dù Shinn Bàna

9 Mpìrká shi màhàn big
rag, big í mpìr kyìkyàr, big
í mpìr ǹsàn. Big ri myàng
mpìrká dà níng, kinn fig
bu á pyànnbá ni bàna. Ku
sa ya mpìr káníng misali n
rag, 10 “Mpìr pyànà yag sig
mà lu Shìdun n yag vig sig
Shìdun. Zyun í Farisawa,
zyun í mpìr azìg bài jànn.
11 Sái Farisawa-à níng dù
nann zu n vig Shìdun n rag,
‘Shìdun, ǹ gode hing barà
ǹ shi fig àràg mpìrká dà
níng bàna. Mì í mpìr bu
pyìr bàna, mì ri sa fig àyái
bàna. Mì ri lir ji fig mpìr
àràg azìg bài jànn-à níng
bàna. 12 Mì ri sìnn nu kàun
pyànà áyau su sùmpyànn.
Mì ri ya Shìdun buká mì
ri dìg, áyau kyau dwib, mì
ri ya Shìdun kyau zyun.’
13 Azìg bài jànn-à níng sar
sig pyunnwá nunonn nímá.
Ku zìm fig wà aku gbar dù
nann shinnwá á wai bàna.
Ku mìb gwàin pìkyinnwá, n
dang rag, ‘Shìdun, á yafa ya
mì. Mì í mpìr bu pyìr.’ ”
14 Yesu dang rag, “N dinya
ning, mpìr-à níng í zyun-à
Shìdun zìm sig jírwá. Ku
zìm fig jir Farisawa-à níng
bàna. Mpìr-à ma gbar dù
shinnwá, kwá fig zunái, ama

mpìr-à ma gbar dù fig shin-
nwá bàna, Shìdun má gbar
dù ku.”

Yesu Wìr Kà Ya Yann Títiká Asàn
(Mat 19:13-15; Mar 10:13-16)

15 Mpìrká káhi ya bi Yesu
yanká bubá, aku tib káníng
vù á dìr. I byar-à yann
sukàwá big myàng àdòníng,
sái big yan ta mpìr káníng.
16 I byar-à Yesu bar bi
yann káníng á byarwá ni, n
dinya sukàwá big rag, “An-
ing fim yann káníng abig
bi á byarmí ni. Kada an-
ing kan dim big bàna. Yiri
swai yanká àdòníng, bá kà
nì mà byar-à Shìdun ri na
kùrwá. 17 Má dinya ning
jír àjai. Mpìr-à ma sìnn
kàng fig shinnwá àràg ku í
wùnshái bàna, kwá kà fig
byar-à Shìdun ri na kùrwá
bàna.”

Agbam Zyun-à Shi Sig Ma Bài
(Mat 19:16-30; Mar 10:17-31)

18 Agbam zyun bib Yesu n
rag, “Malam ǹsàn, bu-à má
sa jirà ń dìg yonki kinn kinn
í kai rà?”
19 Sái Yesu bib ku rag, “Bu-
à sa à bar mì mpìr sìsàn í jir
kai rà? Ai mpìr sìsàn bàna,
sái Shìdun kwá áwinwá ni.
20 Buwú à yì hing dokaká wá
bàg: ‘Kada á sa àyái bàna,
kada agban ki bàna, kada á
jwi ajwú bàna, kada á gim
ǹsáng bàna, awib tawú ma
nàwú.’ ”
21 Mpìr-à níng rag, “Ai mì
ri wib doka káníng tun sai-
à mì í wùnshái hár tàma-à
níng.”
22 Yesu dinya ku rag, “Hár
tàma-à níng dà sig wù bu
zyun. A wann tafinn vinn
rìg buká à shi sig ma kàhi
bidìm pár. A ya mpìr ashiká
bài-à, ma àjirà á bàg mì.
I wà wá dìg bu-à sàn kab
wàníng mà wai.” 23 Sái
wunù-à níng fig àdòníng,
àsà kyag kù kà ku á pìkyinn-
à ni, jir kai bàna ku shi sig
big bu wàni.
24 Yesu myàng ku, ku ri
yag, n dinya yann sukàwá
big rag, “Shi sig ma shwìn
wà mpìr bàiká má kà á byar-
à Shìdun ri na kùrwá. 25 Má
fonn káb nì wà rakumi aku
kà á pùr àbònyir, ma wà
mpìr bài má kà á byar-à
Shìdun ri na kùrwá.”
26 Mpìrká ká fig sig jír-à
níng big dang rag, wà má
àdòníng mpìr má wìm zu
rà?
27 Yesu dang rag, “Bu-à
mpìr má sa sar fig bàna,
Shìdun má sa sar.”
28 I byar-à Bitrus dang rag,
“To, yi fim rìghing buká
buyí, yi ri bàg wù.”
29 Yesu dang rag, “Má
dinya ning, kó ni ma fim
hing luwá, ma wàwá, ma
wunzàwá big, ma tawá, ma
nàwá, ma yanká buwá big á
jir shinn Shìdun, 30 Shìdun
má zìg ku vù pyànà, má ya
kab ku buká ku fim sig níng.
Ayúnn-à wà kinn shinn, í wà
kwá ya wàníng yonki kinn
kinn.”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(Mat 20:17-19; Mar 10:32-34)

31 Ku bar kwonn yann sukàwá big dwib agban pyànà, n dinya káníng, n rag, “Barà ning yì níng, yá yag mà Urushalima. Ya yag fòr hing màhàn, bu-à big rì ba sìnn sig á shinnmí ni, mì Wùn Mpìr Jíkwìnn níng, bidìm pár má sa àràg barà big ba sig. 32 Bá zìg mì, má ya mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. Bá dang bai mì, bá màm jwann mì, bá tu wìr mì sháng. 33 Bá yang mì ashor, bá gban rìg mì, àyúnn su sara má dù nann zu kàng.”

34 Ama yann sukàwá big yì fig bu-à ku ri dang bàna, jir kai bàna yìr jír-à hi shi sig á byar awù. Big yì fig bu-à ku dang sig níng bàna.

Yesu Pù Finn Zu Mpìr Afau Zyun
(Mat 20:29-34; Mar 10:46-52)

35 Barà big yag fòr á Yariko, mpìr àfau zyun shi sig á kur gbìb-à ni, mi ri vig bìr mpìrká bu. 36 Barà ku fig bìr mpìrká ri wam zu, ku bib, ku rag, “I kai sa síg nì rà?”

37 Big dinya ku, n dang rag, “I Yesu mpìr-à á Nazarat ri wam zu íni.”

38 Sái ku gbar dù nài jírwá, n dang rag, “Ayáa, Yesu Wùn Dawuda, á myàng ashimí.”

39 Sái mpìrká kà sig á pyànn-à níng kan dim rìg ku, aku pànn shi rìg. Ama ku shi, mi ri wa nài yán ngbam nímá. Ku dang rag, “Ayáa, Yesu Wùn Dawuda, á myàng ashimí.”

40 Sái Yesu sar, n dang rag abig zìg bi mpìr-à níng á byarwá ni. Barà ku bi fòr àdòníng, Yesu bib ku n rag, 41 “Wù ri zìm ń sa ya wù í kai rà?”

Afau-à níng dang rag, “Shinn Luyí, mì ri zìm á sa mì ń myàng kàng ma zumí.”

42 Yesu dinya ku rag, “A myàng kàng ma zuwú, pìkyinnwú à bir sig á byarmí ni níng, dàb gbam rìghing wù.”

43 A byar-à níng hi ni, ku í gbam rìg-à, mi ri myàng rag. Ku í kan bàg-à Yesu, mi ri swam yan Shìdun. Barà big myàng àdòníng, sái mpìrká bidìm pár swam yan Shìdun tìnn.

19

Mpìr Azìg Bài Jànn Zyun Bir Pìkyinnwá á Byar Yesu

1 Yesu bi fòr á finn swann Yariko, mi ri wam zu. 2 Mpìr zyun màhàn big ri bar ku Zaka, ku í àgbam mpìr azìg bài jànnká. Ku í mpìr alir ji mpìrká. Ku í mpìr bài. 3 Ku yàn gbìb-à aku myàng Yesu barà wàníng shi sig áni, ama ku í mpìr àkìm. Ku myàng sar fig Yesu áyau bìr mpìr káníng ni bàna. 4 I byar-à, ku shàr yag mà pyànn, n yag nann bin ating zyun aku myàng byann Yesu, jir kai bàna í gbìb-à wàníng ri bi áni. 5 Barà Yesu bi fòr á byar-à hi ni, ku myàng nai

yag n rag, “Zaka, á tìg wann
bi kíni kíni. Janá-à níng má
tìg mà luwú ni.”
6 I byar-à hi, Zaka tìg wann
bi n shà Yesu ma pìkyinn-
à mìmìg. 7 Barà bìr mpìr
káníng myàng àdòníng, big
zìnn swau Yesu, n rag, “Ku
yag kà sig kyìnnwá mà lu
mpìr asa bu pyìr.”
8 Zaka sar dù nann zu n
dinya Yesu rag, “A myàng,
Shinn Luyí, má gàbfinn
buká ǹ shi sig ma kàhi, kyau
pyànà. Má ya mpìr ashiká
kyau zyun. Mpìr-à ma lir
ji sig ku bidìm pár, má wa
kàng ku kàun yina yina.”
9 Yesu dang rag, “Janá-à
níng ǹ zìg zu rìghing mpìr-
à níng ma mpìrká á luwá ni
á bu pyìrbá ni, jir kai bàna
ku í wùn Ibrahim tìnn. 10 Mì
Wùn Mpìr Jíkwìnn, ǹ bi sig
ń yàn kyann mpìrká nang
jànn sig, jirà ń zìg zu big.”

Tinn Jír á Shinn Fàu Dwibká Big Ya Sig Big Bài (Mat 25:14-30)

11 Ku nyàan fòr yag mà
Urushalima. Barà mpìrká
ri fig jírwá, big dang rag,
tàma-à níng kwá na kùr. I
byar-à ku sa ya káníng mis-
ali, 12 n rag, “Mpìr àgbam
zyun yag sig mà jànn zyun
ni pyunn nunonn nímá, jirà
aku yàn ya shinnwá kùr, ma
aku kàng bi. 13 Sai-à ku yag
fig ma bàna níng, ku bar
kwonn fàuwá big dwib. N
ya káníng pam zyun zyun
zyun. Ku rag, a káníng sa
swàm ma kàhi sái kwa kàng
bi hing. 14 Mpìrká buwá big
rag, big ngàng ku. Big swam
yag mpìr á simwá ni n dang
rag, big ngàng. Big zìm fig
aku shi kùrbá bàna.
15 “Ku dìg kùrwá, n kàng
bi á jànnwá ni. N bar
fàuwá big ká ku ya sig bài-
à níng, n bib káníng big
dìg swàb kà sig bài-à píná
rà? 16 Wà jijag-à níng bi á
pyànnwá ni, n dinya ku rag,
‘Asàin Luyí, pam zyunwú
níng gbar bi hing pam dwib.’
17 I byar-à àsàin lu-à dang
rag, ‘Sàn hing. Wù í fàu-
à ǹsàn. To, barà à sa hing
bu ǹsàn ma bu-à títi níng,
á na kùr finn swann dwib.’
18 I byar-à wà wa pyànà bi, n
dang rag, ‘Shinn Luyí, pam
zyunwú níng gbar bi hing
pam swana.’ 19 Asàin lu-à
dang rag, ‘Wù má á na kùr
finn swann swana.’ 20 Fàu
zyun bi buwá n rag, ‘Shinn
Luyí, pam zyunwú shi níng.
N zìg níng ǹ dìnn gbam sig
á jà, n sìnn gbam sig. 21 Bu-à
sa níng, mì ri shàr zinnwú.
Wù í mpìr pìkyinn. Wù í
mpìr-à ri zìm á dìg átai. Wù
ri zìg bu-à í wù à tàg fíg nì
bàna.’ 22 Shinn lubá dinya
ku rag, ‘Wù í fàu bibai. Má
pànn wù ma jírká à dang sig
ma nuwú níng. A yì hing mì
í mpìr-à ri zìm bu átai. A yì
hing mì í mpìr-à ri zìg bu-à
ǹ tàg fíg nì bàna. 23 Barà
à yì hing àdòníng, bu-à sa
à sìnn kà fig bàimí á byar-
à ma kàng bi hing, má dìg
bu swàb kà hing á shinn-à
ni bàna, í jir kai rà?’ 24 Ku
dinya mpìrká sar sig màhàn
níng, ku rag abig zìg rìg

pam zyun-à á vù wàníng ni
níng, abig ya mpìr-à shi sig
ma pam dwib níng. 25 Big
dinya ku rag, ‘Shinn Luyí, ái
wunù-à níng hi shi sig ma
pam dwib.’ 26 Asàin lubá
dinya big n rag, ‘Mì ri dinya
ning, mpìr-à ma shi sig ma
bu, í mpìr-à bá swàb kà ya
ku. Ama mpìr-à ma bàna ma
bu, títi zyun-à ku shi sig ma
kàhi níng, bá zìg rìg á vùwá
ni. 27 Mpìr azíbmí big, ká
dang rag, big zìm fig ń shi
kùrbá bàna níng, aning zìg
bi big, aning gib gban rìg big
á pyànnmí ni.’ ”

Mpìrká á Urushalima Shà Yesu
(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Yoh 12:12-19)

28 Barà Yesu dang vinn
rìg jírwá àdòníng, ku
pànn gbìbwá mi ri yag mà
Urushalima. 29 Ku fòr yag á
Baitafaji ma Baitanya á byar
zyun big ri bar Wùn Mwir
Zaitun. Ku swam yag yann
sukàwá big pyànà, 30 n dang
rag, “Aning yag mà kauye
mà pyànn bó, na kà hing
màhàn ná dìg big sa gbam
sig wùn aswannswánn,
zyun-à big nann màg fig fig
bàna, aning fìnn ya bi mì.
31 Mpìr-à ma bib hing ning,
ma dang rag, ‘Bu-à sa ning
ri fìnn í jir kai rà?’ aning
dinya ku rag, ‘Shinn Luyí ri
zìm íni.’ ”

32 Mpìrká ku swam
yag sig níng, yag dìg
aswannswánn-à àràg barà
ku dinya sig big. 33 Barà
big ri fìnn aswannswánn-à
àdòníng, àsàinká bib big n
dang rag, “Bu-à sa ning ri
fìnn wùn aswannswánn-à
níng í jir kai rà?”

34 Big dang rag, “Shinn
Luyí ri zìm íni.” 35 I byar-
à hi big zìg bi á byar Yesu
ni. N bir wann jàbá á kwíb-à
ni. Big sìnn dù nann zu Yesu
áni. 36 Barà ku shi sig áyau
kyonnwá ni, mpìrká káhi zìg
bi jàbá, mi ri jag á gbìb-à ni.

37 Barà ku ri tìg wann bi
mà Wùn Mwir Zaitun, sái bìr
sukàká buwá big fig àjwár.
Big ri bar mi ri swam yan
zìnn Shìdun ma nài yán ng-
bam nímá, á jir bu mamaki-
à big myàng sig níng. 38 Big
dang rag, “Pyib sìsàn aku shi
á shinn kùryí, zyun-à ri bi
á zìnn Shinn Luyí ni níng.
Shìdun-à mà wai sàn hing,
ayi swam yan ku.”

39 Mpìr Farisawaká áyau
bìr-à ni dinya Yesu rag,
“Malam, á dinya yann
sukàwú big abig pànn shi
rìg.”

40 Yesu rag, “N dinya ning,
kó yann sukàmí big ma
pànn shi rìghing, abànká
má swam yan mì.”

Yesu Kig á Jir Shinn Mpìrká á Urushalima

41 Ku nyàan fòr bi á
Urushalima, n myàng yag
finn swann-à, n kig. 42 Ku
rag, “Ning mpìrká á Urushal-
ima, pìkyinnmí ri bai ma
ning. Ning yì fig mpìr-
à má sa tag wann ning
pìkyinn ná bàna. Tàma-
à níng, ning yì fig bàna.
43 Ayúnn zyun má bi, mpìr

azíbná big má sar kàng kwìb
ning. Bá du ning shwìn.
44 Bá fam wann ning á jìnn
ni, bá gban rìg ning bidìm
pár. Bá mìb gbànn vinn rìg
tonnká á Urushalima bidìm
pár. Bá fim fig abàn ńzyun
á shinn jàuwá ni bàna.
Bu-à sa má sa àdòníng,
ning ngàng rìghing mpìr-à
Shìdun swam bi sig."

Yesu Kan Zu Mpìrká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shìdun
(Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Yoh 2:13-22)

45 Yesu kà yag mà lu
Shìdun. Ku ri kan zu mpìrká
ri wann tafinn bu màhàn.
46 Ku rag, "Big ba sìnn sig
jír-à Shìdun dang sig rag,
'Lumí, mpìrká ma bar rag
í byar-à big ri vig Shìdun,'
ama ning sìnn kàng rìghing
í byar ajwú jwi."
47 Kó ákaun ku ri yag, mi ri
tàg mpìrká bu mà lu Shìdun
ni màhàn. Ama àgbamká ká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni, ma malamká ma
àgbamká áyau mpìrká ni,
big ri zìm abig gban rìg ku.
48 Big yì fig rag bu-à bá sa
bàna, jir kai bàna mpìrká
zìm hing jírwá wàni.

20

Big Bib Yesu Jír á Shinn Gbamwá Ni
(Mat 21:23-27; Mar 11:27-33)

1 Su zyun Yesu shi sig
mà lu Shìdun ni, mi ri tàg
mpìrká, mi ri dinya mpìrká
jir Shìdun, mi ri dinya big
tai àjwár. I byar-à àgbamká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun, ma malamká ma
shun-à àgbamká, big bi á
byarwá ni, 2 n bib ku rag,
"Gbam-à wù ri sa bu káníng
ma kàhi níng, à dìg sig áni
rà? Mpìr-à ya sig wù gbam-
à hi í nì rà?"
3 I byar-à Yesu dang rag,
"Má bib ning jír zyun tìnn.
Aning dinya mì ḿpyim.
4 Mpìr-à ya sig Yohanna
gbam-à aku wau mpìrká dìr
batisma í ni rà? I Shìdun rà,
kó í mpìr rà?"
5 I byar-à big kyab bu-à bá
dang á shinn jír káníng ni.
Big dang jír ma bar dìrbá,
n dang rag, "Wà ya dang
rag í Shìdun ya sig Yohanna
gbam-à íni, kwá dang rag,
bu-à sa yi bir fig pìkyinn á
jir Yohanna ni bàna, í jir
kai rà?" 6 Big bib bar dìrbá
n dang rag, "Wà ya dang
rag, í mpìr ya síg Yohanna
gbamwá í nì, mpìr káníng
má ta gban yi ma abàn.
Big yì rìghing wà Yohanna
í wùn aswam Shìdun." 7 I
byar-à big dinya Yesu n dang
rag, big yì fig bàna.
8 I wà Yesu dinya big n
rag, "To, mì má, má dinya fig
ning mpìr-à ya sig mì gbam-
à mì ri sa bu káníng ma kàhi
níng bàna."

Tinn Jír á Shinn Mpìrká Ngàng Yesu
(Mat 21:33-46; Mar 12:1-12)

9 I byar-à Yesu dinya
mpìrká tinn jír n rag, "Mpìr
zyun nàm sig da inabi, n
zìg n pag mpìrká alaru.
Ku dù n yag rìg kyìnn mà
swann zyun ni, n yag shi

nonn màhàn. 10 I byar-à
awan inabi-à níng byann,
ku swam yag fàuwá zyun
mà byar anàm bu káníng
abig ya ku anìwá. Anàm bu
káníng dab fàuwá níng dab
dab n kan kàng yag rìg ku vù
áyonn. 11 I byar-à ku swam
yag jakàng fàuwá zyun. Big
dab wàníng dab dab, n sa
wàníng buká sàn fig bàna,
n kan kàng yag rìg wàníng
vù áyonn tìnn. 12 I byar-à
ku swam yag jakàng fàuwá
zyun wà wa sara mà byar
anàm bu káníng ni. Big
dab pòr ku dìrwá wàni, n
kan kàng yag rìg kù. 13 Sái
àsàin da-à níng dang rag,
kwá sa í kai tàma-à níng
rà? Kwá swam yag wùnwá
zyun-à ku ri zìm wàni, kó
anàm bu káníng má wib
wàníng. 14 Barà anàm bu
káníng myàng wùn-à níng
àdòníng big dang rag, 'A
myàng, wùn-à níng, í wùn-
à má ji gado da-à níng. Bu-
à yá sa bàna ayi dab gban
rìg ku, jirà ayi pànn nì da-à
níng.' 15 I byar-à anàm bu
káníng vinn ta zu yag rìg
wùn-à níng mà myann, n
gban rìg ku màhàn.

"To, bigná á myàngná ni,
bu-à àsàin da-à níng má sa,
kwá sa rág kai rà? 16 Ayúnn-
à àsàin da-à níng ma bi hing
kwá gban vinn rìg anàm bu
káníng bidìm pár. Kwá zìg
rìg da-à má ya rìg anàm
buká káhi kim, abig nàm."

Barà mpìrká fig tai-à níng
big dang rag, "A Shìdun kan
dim."

17 I byar-à Yesu myàng big,
n dang rag, "Aning fig tinn
jír-à níng, yìrwá í kai rà?
'Abàn mpìr ami buká ngàng
sig rag bai níng,
big zìg kàng bi n mi kà sig
ágù kinn-à ni,
í wà zyun-à sàn kab sig
kádà.'
18 Mpìr-à ma kù hing á shinn
abàn-à níng ni, kwá kìm.
Ama mpìr-à abàn níng ma
kù hing á dìrwá ni, má wau
nam rìg ku murr."

Big Bib Yesu Jír á Shinn Bài Jànn Wa
(Mat 22:15-22; Mar 12:13-17)

19 Barà malamká ma
àgbamká ri twìb swànn bu
á pyànn Shìdun fig jír-à níng
àdòníng big yì rìghing Yesu
ri dang jír-à níng ma big. Big
ri zìm abig pànn ku á sai-
à níng hi. Ama big ri shàr
bìr mpìrká. 20 Big yàn pyù-
à abig pànn Yesu. I byar-à
big swam yag mpìrká mà
byar Yesu ni, abig sa àràg
big í mpìr-à ńsàn big. Big
ri zìm abig wonn pànn Yesu
ma jír jirà abig zìg yag ku
mà pyànn gwamna. 21 Big
bib ku n dang rag, "Malam,
ái yi yì hing jírwú ma bu
tàgwú shi sig ma gwangga
wàni, jir kai bàna à sìnn sig
kó ni í bu ńzyun. Zyun kab
fig zyun bàna. Wù ri tàg jir
gbìb Shìdun wàni, bu tàgwú
í àjai. 22 Sàn hing wà ayi wa
Kaisar bài jànn rà, kó sàn fig
bàna rà?"

23 Ku bó ku yì rìghing bu-
à big ri kyab á pìkyinnbá
ni. Ku dinya big n rag,

24 “Aning zìg bi bài àsháu
zyun, ń myàng.” Big zìg bi,
ku myàng, n bib káníng rag,
“Ma hoto mpìr-à á dìr bài-à
ni ma zìnn-à áni níng, í bu
ni rà?”
Big dang rag, “I bu kùr
Kaisar.” 25 I wà Yesu dang
rag, “To. Bu-à má bu
kùr Kaisar, aning ya kàng
kùr Kaisar. Ama bu-à má
bu Shìdun, aning ya kàng
Shìdun.”
26 Big sa sar fig barà bá
pànn ku ma jír-à níng áyau
bìr mpìrká ni bàna. Sái
mamaki pànn rìg big, big
dang fig rag jír bàna.

Big Bib Yesu Jír á Shinn Barà Ki Má Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki
(Mat 22:23-33; Mar 12:18-27)

27 Mpìr Sadukiyawaká
dang rag, mpìr ma wu hing,
ri dù nann zu kàng fig ma
yonki bàna. Sái big bi á
byar Yesu ni. 28 Big bib ku
n rag, “Malam, Musa ba
ya sig yi doka káníng, n
rag, ‘Mpìr ma zìg uwà ma
mà fig wùn bàna, wà kwa
wu rìghing, a wunzàwá zìg
kàng uwà-à níng hi, jirà aku
mà ya shunwàuwá yann.’
29 Mpìr zyun shi sig ma
wunzàwá big sùnnjin. Ku
zìg uwà, ku ma wàníng mà
fig wùn bàna, ku wu rìg.
30 Wunzàwá zyun-à tib ku
níng zìg uwà-à hi, big mà
fig wùn bàna tìnn. 31 Hár
wà wa sara má àdòníng, big
sùmpyànn bidìm pár big zìg
yà zu rìg uwà-à níng, big
mà fig wùn bàna. 32 Uwà-
à níng bi n wu rìg tìnn.
33 Mpìr sùmpyànn káníng
bidìm pár, zìg yà zu rìghing
uwà-à níng. To, àyúnn-à
Shìdun ma gbar dù nann
zu kàng hing mpìrká ma
yonki, uwà-à hi má shi í bu
ni áyaubá ni rà?”

34 I byar-à Yesu dinya big
n rag, “Mpìrká tàma-à níng
big ri sìr ban, mi ri zìg uwà.
35 Mpìrká Shìdun má gbar
dù nann zu kàng á ki níng,
bá shi ma yonkibá kinn kinn,
bá zìg fig uwà màhàn bàna,
bá sìr fig ban bàna tìnn.
36 Ayúnn-à hi yonki mpìrká
má shi àràg bu yann aswam
Shìdun mà wai, bá wu fig
ki bàna, jir kai bàna big í
yann Shìdun, Shìdun gbar
dù nann zu kàng rìghing big
ma yonki. 37 Musa dinya sig
yi jír á shinn barà mpìrká
ma wu hing, bá dù nann
zu kàng ma yonki. A finn
tarkada Shìdun ni, Musa ba
sig jír á shinn akyar bín-à
pyìr swànn áni. Ku dang
rag, ‘Shìdun í Shìdun bu
Ibrahim, í Shìdun bu Ishaku,
í Shìdun bu Yakubu tìnn.’
38 Jír-à níng ri tàg yi rag,
mpìrká rì wu sig níng, shi
sig ma yonki tàma-à níng.
Shìdunyí í Shìdun ki bàna.
Ama í Shìdun mpìr-à ma
yonki.”

39 Malamká káhi dinya
Yesu rag, “Malam, jír-à à
dang sig níng, í jír àjai.”
40 Tun daka á sai-à níng hi
big ri shàr zinn wà bá bib ku
jír.

Kristi í Wùn Dawuda; Ku í Asàin Lu Dawuda Tìnn
(Mat 22:41-46; Mar 12:35-37)

41 Yesu dinya big n rag, “Má bib ning jír tìnn. Sáshinn big dang rag, ‘Kristi í wùn Dawuda rà?’
42 Dawuda ma shinnwá ku dang rag, Kristi í Shinn Luwá. A tarkada Shìdun ni zyun-à big ri bar rag í Zabura, Dawuda dang rag,
‘Shìdun dinya Shinn Lumí n rag,
á bi á shi á vìm numí ni áyág.
43 Má sìnn kà mpìr azíbwú big á mìr barwú ni.’
44 Dawuda ma shinnwá bar ku Shinn Lumí. To, sáshinn kwá shi wùn wàníng rà?”

Yesu Dang Bu-à Bibaiká Malamká Ri Sa
(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40)

45 Yesu dinya yann sukàwá big jír á pyànn mpìrká ni bidìm pár, 46 n dang rag “Aning pànn shinn ná ma malamká, big ri zìm jà lilor wìr, big ri zìm mpìrká abig bib kà kyann big á fir ati-à ni. Big ri shig bushu ǹsàn mà tonn bìr kwonn-à ni, big ri zìm bushu ǹsàn á byar-à big ri sa bùkí. 47 Big ri lir ji uwà kiká. Big ri vig Shìdun ninonn nímá jirà a mpìrká myàng big. Shwìn-à bá wa má kab gbam.”

21

Uwà Ki Zyun Ya Vinn Rìg Shìdun Bu-à Ku Shi Sig Ma Kàhi
(Mar 12:41-44)

1 Yesu myàng yag zuwá, ku myàng mpìr bàiká ri ta kà ya Shìdun bài ashìkáun-à ni á lu Shìdun. 2 Ku myàng uwà ki zyun, wàníng í mpìr ashi, wàníng bi ta kà bàiwá naira pyànà. 3 Yesu dang rag, “Mì ri dinya ning àjai, bu-à uwà ki ashi-à níng ta kà sig níng, kab hing bu mpìrká bidìm. 4 Mpìr káníng tinn zu sig áyau bàibá big shi sig ma kàhi, n ya sig Shìdun, ama uwà ki-à níng, kó barà ku í mpìr ashi níng, ku ya vinn rìg Shìdun bu-à ku shi sig ma kàhi.”

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Bá Dab Gbànn Rìg Lu Shìdun
(Mat 24:1-2; Mar 13:1-2)

5 Yann sukàká káhi ri dang jír á shinn barà big mi sig lu Shìdun ma abàn ǹsàn ǹsàn nímá, ma barà mpìrká ri ya Shìdun buká jirà lu Shìdun aku sàn. Ama Yesu dang rag, 6 “Barà ning ri myàng bu káníng, àyúnn zyun ri bi bá dab gbànn rìg lu-à hi, kó abàn ńzyun má shi fig á shinn jàuwá zyun ni bàna.”

Yesu Dang Rag Ayúnn Zyun Ri Bi Wà Mpìrká Má Wa Shwìn
(Mat 24:3-14; Mar 13:3-13)

7 Big bib ku n rag, “Malam, bu káníng má sa ákaun rà? Bu-à yá myàng ḿpyim, jirà ayi yì àyúnn-à hi nyàan fòr í kai rà?”
8 Ku dinya big n rag, “Aning pànn shinn ná, kada aning zìm a mpìr zyun tonn gban ning bàna, jir kai bàna

mpìrká nìnànn nímá má bi,
má rag big bi sig á zìnnmí
ni, bá dinya ning rag big í Al-
masihu. Kó ba dang rag sai-à
níng hi nyàan sa, kada aning
zìm jírbá bàna. 9 Wà na fig
tai kànn ma barà mpìrká ri
gban ki àjirà abig na kùr,
kada aning gib kyinn bàna.
Bu káníng má sa àdòníng,
ama sai-à dunyaru má vinn
áni níng màg fig ma bàna."

10 Ku dinya big n rag,
"Jànn zyun má nu kànn ma
jànn zyun. Kùr zyun má
nu kànn ma kùr zyun kó
áni bidìm pár á jànn-à ni.
11 Jànn-à á jìnn ni má ning
wàni, amor má kà á jànn-à
ni wàni, mpìrká má na dor
ùwài nímá, buká má ya mpìr
zinn má sa mà waisháu-à ni.
12 Ama àyúnn-à bu káníng
ma nyàan sa, bá pànn ning,
má ya ning shwìn á tonn
bìr kwonn, má zìg yag ning
á pyànn kùr ma gwamna,
bá kìg dim ning á tonn fi á
dò jir zìnnmí ni. 13 Byar-à
na yag áni bidìm pár, aning
dinya mpìrká jírmí. 14 Aning
sar ma pìkyinn ńzyun, kada
aning gib kyinn barà ná zìg
zu shinn ná áni bàna. 15 Má
ya ning yar barà ná dang
jír, barà azíbná má dìg fig
ning, hár má ngang sar fig
ning bàna. 16 Hár taná ma
nàná ma yiwainá ma jàuká
buná, ma mpìrká buná bá
ya kà ning á vù mpìr azíbná
ni. Ayauná ni bá gban rìg
káhi. 17 Mpìrká bidìm pár
má zib ning á jir shinnmí ni.
18 Ama wai jinn ná kó ńzyun
má jànn fig bàna. 19 Wà na
sar gbam hing ma pìkyinn
ńzyun ná dìg yonki.

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Bá Nu Kànn á Urushalima
(Mat 24:15-21; Mar 13:14-19)

20 "Wà na myàng sojaká
ma sar kàng kwìb rìghing
finn swann Urushalima, an-
ing yì rag wà bá pànn finn
swann-à hi nyàan sa. 21 A
byar-à níng hi, ká ma shi sig
mà yau jànn Yahudiya, abig
shàr yag mà shinnkwìnnká
ni. Ká ma shi sig mà yau
finn swann-à ni, abig zu bi
á myann. Ká ma shi sig mà
kauye, kada abig kà á finn
swann-à ni bàna. 22 Wàníng
í àyúnn-à Shìdun má wà
kwonnwá. Buká big ba
sig á tarkada Shìdun, má
sa àdòníng. 23 Ayúnn-à hi
uwàká shi sig ma finn, ma
ká shi sig ma yann àjann
níng, bá wa shwìn. Mpìrká
á jànn-à ni má wa shwìn
nìnànn nímá, jir kai bàna
í àyúnn-à Shìdun má wà
kwonnwá áni. 24 Bá wa gban
mpìrká káhi ma kafai. Bá
zìg yag mpìrká káhi mà byar
shwìn, ma jànnká káhi kim
kim. Mpìrká zyun-à yì fig
Shìdun bàna níng má na kùr
Urushalima hár sai àyúnn-
à Shìdun ma dang rag, màg
hing.

Bu-à Má Sa Ayúnn-à Wùn Mpìr Jíkwìnn Má Kàng Bi Ani
(Mat 24:29-31; Mar 13:24-27)

25 “Ayúnn-à hi, àyúnn ma
sònn ma asuswirká má vim
bìr rìg. Mpìrká á jànn-à á
jìnn ni má wa shwìn wàni.
Hár níngká ma zàpìr ùwàiká
má ning dìrbá. Mpìrká má
shàr zinn wàni, bá yì fig bu-
à sa sig bàna. 26 Mpìrká
má shàr zinn, hár awunbá
má kìnn, bá kyab buká kim
kim bu-à má sa á dunyaru.
Buká shi sig ma gbam mà
waisháu-à ni má ning dìrbá.
27 I byar-à bá myàng Wùn
Mpìr Jíkwìnn má wann bi
mà wai áyau akworká ni,
kwá mìg karr àràg asuswir,
kwá bi ma gbam íko Shìdun.
28 Wà na myàng bu káníng
ma sa hing, aning shàr zinn
bàna, aning fig àjwár, aning
myàng yag zuná mà wai, jir
kai bàna àyúnn-à Shìdun má
fìnn zu ning nyàan bi fòr.”

Tinn Jír á Shinn Bin Ating
(Mat 24:32-35; Mar 13:28-31)

29 I byar-à Yesu dinya big
tinn jír zyun, n rag, “An-
ing myàng misali á shinn
bin ating káníng, ma bínká
kim kim. 30 Wà na myàng
jì bín káníng ma ri twìb
jì àpyú, ning yì hing shyù
nyàan kù. 31 To, ning má,
sai-à na myàng bu káníng
ma ri sa àdòníng, aning yì
rag àyúnn-à Shìdun má na
kùrwá nyàan fòr.

32 “N dinya ning, mpìrká
tàma-à níng má wu vinn
fig bidìm pár bàna, sái
bu káníng ma sa rìghing
ḿpyim. 33 Waisháu ma
jànn-à á jìnn ni má bab jànn
rìg, ama jírmí má vinn fig á
vinn bàna.

Aning Shi Azír Kó Akaun

34 “Aning pànn shinn ná
fa, kada aning sìnn kàng
shinn ná àràg mpìrká ri
kyab jír shin á pìkyinnbá ni
bàna, jirà kada aning kàng
mpìr awa pyann shin big
bàna. Kada aning kyab buká
á dunyaru bàna. Na kyab
hing bu káníng, àyúnn-à
Shìdun ma bi hing, àyúnn-à
níng hi má pànn ning àràg
barà jùr ri pànn wi. 35 Bu
káníng má sa vinn rìg kó ni
á dunyaru bidìm pár, àràg í
bu mamaki. 36 Aning shi àzír
kó ákaun, aning vig Shìdun
jirà aning dìg gbam, jirà an-
ing zu áyau shwìn buká má
bi níng, jirà aning dìg pyù-
à ná sar á pyànn Wùn Mpìr
Jíkwìnn.”

37 Kó ákaun Yesu ri shi
mà lu Shìdun ni, mi ri tàg
mpìrká bu. Ama fi ma sìr
hing, ku ri zu yag, mi ri
na mà wùn mwír zyun ni,
big ri bar Wùn Mwir Zaitun.
38 Ama í pyimbyau yìyì nímá
mpìrká ri shi kir ku mà lu
Shìdun ni, jirà abig fig jírká
kwá dang.

22

Agbamká Kwonn Nu á Shinn Yesu Ni
(Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Yoh 11:45-53)

1 Ayúnn-à ùwài-à bá ji
buju-à bàna ma yisti nyàan
fòr. Ayúnn ùwài-à níng
zìnnwá í Pìm Wam Zu.
2 I byar-à àgbamká áyau

mpìrká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni níng ma
malamká big ri zìm abig
yàn gbìb-à bá bònn gban rìg
Yesu, kada mpìrká abig yì
bàna, jir kai bàna big ri shàr
zinn mpìrká.

Big Kwonn Nu Ma Yahuda Jirà Abig Pànn Yesu
(Mat 26:14-16; Mar 14:10-11)

3 I byar-à Shaitan du kà
Yahuda, wà zyun-à big ri bar
rag í Iskariyoti, í wùn sukà
zyun áyau yann sukà dwib
agban pyànà, a wàníng sa
bu-à bibai. 4 I byar-à Yahuda
yag, n yag dang jír ma
àgbamká áyau mpìrká ri
twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni, ma malamká ma
sojaká ri myàng kwonn ma
lu Shìdun tìnn, jirà aku ya
tafinn big Yesu. 5 I byar-
à hi big fig àjwár, n dinya
ku rag bá ya ku bài. 6 Sái
Yahuda í zìm-à, n yàn pyù
barà kwá sa, má ya kà Yesu á
vù mpìr káníng ni, jirà kada
bìr mpìrká abig yì bàna.

Big Sa Buju Ayúnn Pìm Wam Zu
(Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Yoh 13:21-30)

7 Ayúnn-à bá ji brodi-à
bàna ma yisti níng fòr, í
àyúnn-à bá gib gban wùn
àdùn-à áni. Zìnn àyúnn
ùwài-à níng hi, big ri bar í
àyúnn Pìm Wam Zu. 8 Sái
Yesu swam yag Bitrus ma
Yohanna a káníng yag abig
sa samyib buju-à bàna ma
yisti níng, jirà aku ma
káníng ji.

9 Big bib ku n rag, "Wù ri
zìm ayi sa buju-à níng áni
rà?"
10 Ku dinya big n rag, "Sai-
à na kà hing finn swann-
à, ná dìg kwonn ma wunù
zyun swann sig àgur zàpìr.
Aning bàg ku hár mà lu-à
kwá kà. 11 Aning dinya àsàin
lu-à hi rag, 'Malam dang
rag, tonn byar-à ku ma yann
sukàwá big má shi má ji buju
àyúnn Pìm Wam Zu-à níng,
shi sig áni rà?' 12 Kwá tìya
ning tonn zyun ùwài nímá
mà wai, wà big sìnn sig kó
kai mà ni. Aning sa sìnn
buju àyúnn Pìm Wam Zu-à
níng màhàn."
13 Big yag n dìg bu káníng
àràg barà Yesu dinya sig big,
í byar-à big sa buju àyúnn
Pìm Wam Zu-à níng màhàn.

Buju-à Yá Kyab Pànn Kyann Shinn Luyí Ani
(Mat 26:26-30; Mar 14:22-26; 1 Kor 11:23-25)

14 Barà big sa kinn buju-à
í sa kinn níng, sái Yesu ma
yann sukàwá big shi wann á
bìr-à ni, jirà abig ji buju-à.
15 Yesu dinya big n rag, "Tún
daka á ninonn mì ri zìm ń ji
buju-à níng ma ning ḿpyim,
í wà ń wa shwìn-à níng í ni.
16 Mì ri dinya ning, yi ma
ning má ji fig rag buju-à níng
á bìr-à ni bàna, sái àyúnn-à
Shìdun ma na hing kùrwá."
17 I byar-à Yesu zìg wùn
kwài, n swam yan Shìdun,
n dinya big n rag, "Aning
zìg, aning wa yà zu vinn rìg
shinn ná. 18 Mì ri dinya ning,
tun daka janá-à níng má wa

fig rag zàn inabi bàna, sái
àyúnn-à Shìdun ma na hing
kùrwá.”
19 I byar-à ku zìg brodi,
n swam yan Shìdun n ngir
gàfinn n ya big, n dinya
big rag, “Brodi-à níng í wi
dìrmí. Wi dìrmí í bu-à ǹ ya
sig ning. Na ji hing brodi-
à níng, aning kyab pànn mì
áni.” 20 Barà big ji vinn buju-
à í ji vinn rìg níng, Yesu zìg
wùn kwài n rag, “Zàn-à níng
shi sig àràg í àsàmí zyun-à
má kìfinn dò jir shinn ná,
àràg barà Shìdun rì gib sig
nu ma mpìrká buwá níng.
21 “Ama mpìr-à má zìg mì,
má ya mpìrká má gban mì
níng, yi ma ku ri ji buju
í kwài ńzyun. 22 Mì Wùn
Mpìr Jíkwìnn, má wu àràg
barà big ba sìnn sig á jir
Shìdun ni á shinnmí ni rag
má wu níng. Ama mpìr-
à má wann tafinn mì níng,
kwá wa shwìn wàni.”
23 I byar-à big bib bar
dìrbá n rag, “Mpìr-à má sa
bu-à níng í ni rà?”

Yann Sukà Yesu Big Sa Yipyàr á Shinn Byar Shu Agbam

24 I byar-à yann sukà Yesu
big sa yipyàr n dang jír
ma gbam n rag, áyaubá ni,
àgbam-à má shi í ni rà?
25 Yesu yan ta big n dang
rag, “Kùrká á jànn-à ni big
ri tàg gbam á shinn mpìrká
ni wàni, mi ri gbar dù
shinn. 26 Buná, kada aning
sa àdòníng bàna. Mpìr-à
àgbam-à áyauná ni, aku shi
mpìr-à títi, aku shi mpìr-à
má gàfinn ya ning buju-à ná
ji. 27 Mpìr-à ma shi sig á
jìnn ni jàuwá ma ri ya bi ku
buju, áyaubá big pyànà níng
àgbam-à í ni rà? Agbam-à
shí nì zyun-à shi sig á jìnn ni
big ri ya bi ku buju-à níng.
Ama bigmí ǹ shi sig áyauná
ni àràg fàu-à ri zìg bi ya ning
buju.
28 “Yi ma ning shi sig zyun,
ning myàng hing shwìnká ǹ
wa sig. 29 Barà Tamí wìr sig
mì kùr níng, mì má, má wìr
ning kùr tìnn. 30 Ná ji má wa
ma mì, sai-à ma na hing kùr.
Ning í àsàinká má na kùr
á shinn swai mpìr Israilaká
dwib agban pyànà níng.”

Yesu Rag Bitrus Má Ngàng Ku

(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Yoh 13:36-38)

31 Yesu dang rag, “Siman,
Siman, Shaitan ri yàn gbìb-à
kwá màg màg fig ning, àràg
barà big ri vinn za. 32 Mì
ri vig Shìdun á shinnwú ni.
Pìkyinnwú à bir sig á dìr
Shìdun níng, kada á gàb dìr
ma kàhi bàna. Wa kàng
bi hing á byarmí ni, á gbar
bying kà yiwaiwú big kádà
sig níng.”
33 Bitrus dang rag, “Shinn
Luyí, kó ba du kà wù tonn
fi, mì má abig du kà mì tìnn.
Ba gban hing wù, mì má abig
gban mì tìnn.”
34 Yesu dang rag, “N dinya
wù, Bitrus. Janá-à níng
kwìnn ma dab fig ma aku
bàna, wá ngàng mì má sa
yipyàr kàun sara, wá rag à
yì fig mì bàna.”

Yesu Dinya Yann Sukàwá Big Rag Bá Wa Shwìn á Jir Shinnwá Ni

35 Yesu dang rag, “Wà ǹ swam yag ning, ning zìg fig bài bàna, lúr bàna, tabar bàna, bu zyun nì hing ning rà?”

Big dang rag, “Bu bàna.”

36 Ku dinya big rag, “Ama tàma-à níng, mpìr-à ma shi sig ma bài, aku zìg. Mpìr-à ma shi sig ma lúr, aku zìg. Mpìr-à ma bàna ma kafai, aku wann tafinn jàwá aku wann. 37 Big ba sig á shinnmí ni á tarkada Shìdun ni n rag, má wa shwìn ma mpìrká ri sa bu-à bibai. Mì ri dinya ning, bu-à níng má sa àjai. Bu-à big ba sig á shinnmí ni níng, nyàan fòr bi.”

38 Yann sukàwá big dang rag, “Shinn Luyí, kafai pyànà shi sig níng.”

Yesu dang rag, “Màg rìghing.”

Yesu Vig Shìdun Mà Wùn Mwir Zaitun

(Mat 26:36-46; Mar 14:32-42)

39 I byar-à Yesu dù n yag mà Wùn Mwir Zaitun àràg barà ku ri yag kyann. Yann sukàwá big bàg yag ku ásim. 40 Barà ku yag fòr byar zyun àdòníng, ku dinya káníng n rag, abig vig Shìdun jirà kada bu zyun aku màg màg fig big bàna.

41 Ku dù dà fim rìg káníng mi í yag rìg-à á byar zyun ni, nonn sàn fig bàna. N yag bìnn kir wann n vig Shìdun màhàn. 42 Ku rag, “Tamí, wa zìm hing, á zìg zu rìg mì áyau shwìn-à má wa níng ni. Ama á bàg bu-à á kyinnmí ni bàna, sái bu-à kyinnwú ri zìm.” 43 I byar-à wùn aswam Shìdun zyun bi mà waisháu-à ni, n ya ku gbam. 44 Pìkyinn Yesu gib sa pár. Ku sar gbam n vig Shìdun wàni. Byafànwá shi rag í àsà ri tìg nì.

45 Barà ku dù á byar-à ku vig sig Shìdun níng, ku kàng yag n yag dìg yann sukàwá big na jànn rìghing, jir kai bàna pìkyinnbá bai rìghing. 46 Ku dinya káníng n rag, “Bu-à sa ning ri na aná í jir kai rà? Aning dù nann, aning vig Shìdun, jirà kada bu-à bibai aku tonn gban ning bàna.”

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku

(Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Yoh 18:3-11)

47 Barà Yesu ri dang jír àdòníng, sái bìr mpìrká bi fòr. Big ri bàg Yahuda ásim, í wùn sukà Yesu. Ku bi á pyànn Yesu ni, ku kàm pànn wàníng. 48 Ama Yesu dang rag, “Yahuda, wù ri kàm pànn mì jirà á sa pyù-à abig pànn mì Wùn Mpìr Jíkwìnn rà?”

49 Barà yann sukàwá big myàng bu-à káníng ri sa àdòníng, big dang rag, “Shinn Luyí, ayi gbar wàm zu kafaiyí ayi kyag rà?” 50 I byar-à sukà Yesu zyun gbar wàm zu kafai-à, n kyag fàu àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun

ni, ku kyag zu rìg wàníng
sung vìm nu-à.
51 I byar-à Yesu dang rag,
“Màg hing nímá.” Yesu tìb
vù á sung mpìr-à big kyag
sig níng, mi í dàb gbam rìg-à
wàníng.
52 Yesu dinya àgbamká
áyau mpìrká ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni, ma
sojaká ri myàng kwonn ma
lu Shìdun, ma àgbamká bi
sig níng bidìm pár n rag,
“Ning bi sig ma kafai kwonn
ma tun jirà aning pànn mì
níng, mì í mpìr ajwú rà?
53 Yi ma ning ri shi kyann í
zyun mà lu Shìdun ni á bìr-
à ni. Ning sa fig mì bu zyun
bàna. Ama tàma-à níng jirà
swàm zufi bi rìghing í bu-à
sa ning dìg sig pyù jirà aning
pànn mì.”

Bitrus Ngàng Yesu
(Mat 26:57-58, 69-75; Mar 14:53-54, 66-72; Yoh 18:12-18, 25-27)

54 Big pànn Yesu, n zìg yag
rìg ku mà lu àgbam áyau
mpìrká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni. Bitrus ri
bàg yag big ásim ásim, ama
pyunnwá nonn hing. 55 Mpìr
káníng tai swànn sig pyìr á
finn lu-à ni. Big shi kàng
kwìb sig áni, mi ri jwar.
Bitrus bi shi kà áyaubá ni
tìnn. 56 Uwà sáb zyun ri
sa swàm màhàn, ku myàng
Bitrus shi sig á dìpyìr-à ni,
ku myàng gbam sig wàníng
kyarrr. Ku dang rag, “Mpìr-
à níng í mpìr Yesu.”
57 Bitrus sa yipyàr n dinya
uwà níng rag, ku yì fig Yesu
bàna.
58 Nonn fig bàna mpìr
zyun myàng yì rìg Bitrus n
dang rag, “Wàníng í wùn
sukà Yesu tìnn.”
Bitrus dang rag, “Mì í
mpìrwá bàna.”
59 Shi nonn fig bàna, sái
wunù zyun áyau bìr mpìrká
ni, dang jír ma gbam n rag,
“I bu yipyàr bàna. Mpìr-à
níng í mpìr Yesu, jir kai bàna
ku í mpìr á Galili.”
60 I byar-à Bitrus dang rag,
“N yì fig bu-à wù ri dang
bàna.”
Barà ku dang vinn fig ma
jír-à bàna, sái kwìnn dab
aku. 61 Yesu myàng kàng bi
Bitrus zu. A byar-à hi Bitrus
í kyab pànn rìg-à jír-à Yesu
dinya sig ku n rag, “Janá-à
níng wá sa yipyàr má rag,
à yì fig mì bàna kàun sara
ḿpyim, í wà kwìnn má dab
aku.” 62 A byar-à hi Bitrus
zu yag mà myann n kig mínn
wàni.

Big Swau Yesu Shì, n Dab Ku Gbàr
(Mat 26:67-68; Mar 14:65)

63 Mpìrká ri shi myàng
kwonn ma Yesu níng, big shi
sig mi ri jwann ku hár mi ri
dab ku gbàr. 64 Big sìr dim
ku jà á zu-à ni n dab ku, n
bib ku rag, “A dinya yi mpìr-
à dab sig wù níng.” 65 Big
swau Yesu shí kim kim.

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Agbam Jànnká
(Mat 26:57-66; Mar 14:55-64; Yoh 18:19-24)

66 Na kyàr byar-à í pyimbyau mpìr àgbamká ma
àgbam áyau mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun
ni, ma malamká kwonn í
byar ńzyun n bar bi Yesu.
67 Big bib ku n rag, “A dinya
yi wù í Almasihu rà?”
Yesu zìm n dinya big rag,
“Ma dinya ning rag mì í
Almasihu, ná zìm fig bàna.
68 Kó ma bib ning jír ná
zìm fig bàna. 69 Ama
daka tàma-à níng, mì Wùn
Mpìr Jíkwìnn má shi rág mà
agunn vìm nu bu Shìdun.”
70 Big bib ku rag, “Wù í
Wùn Shìdun rà?”
Yesu zìm ǹ rag, “Nn, ning
dang hing àjai, mì í Wùn
Shìdun.”
71 A byar-à níng hi big rag,
“Ku dang hing ma nùwá, bu-
à sa yá yàn jakàng mpìr-à
má dang jír á shinnwá ni, í
jir kai rà?”

23

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna
(Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Yoh 18:28-38)

1 I byar-à bìr mpìr káníng
dù nann zu n zìg yag rìg
Yesu mà pyànn gwamna,
zyun-à zìnnwá í Bilatus, aku
wà kwonn Yesu. 2 Sái big
tìr ya ku jír áshinn bu káhi
nìnànn nímá. N dang rag,
“Yi dìg mpìr-à níng ri sa bai
mpìrká buyí, ku rag kada
abig wa ya kùr Kaisar bài
jànn bàna. Ku dang rag ku
í Kristi zyun-à Shìdun swam
bi sig. Ku dang rag ku í kùr.”
3 Bilatus bib ku n rag,
“Asái wù í kùr Yahudawaká
rà?” Yesu zìm n dang rag,
“Aràg barà à dang níng.”
4 I byar-à Bilatus dinya
àgbamká áyau mpìrká ri
twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni, ma bìr mpìrká,
n dang rag ku myàng fig
jír bibai-à bá pànn Yesu ma
kàhi bàna.
5 I byar-à bìr mpìrká dang
jír ma gbam n rag, mpìr-
à níng ri gbar dù pìkyinn
mpìrká, bu-à pànn sig daka
á jànn Yahudiya hár á jànn
Galili hár áyág.

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Kùr Hirudus

6 Barà Bilatus fig àdòníng,
ku bib n rag, “Wàníng mpìr
á Galili rà?” 7 Barà Bilatus
fig Yesu í mpìr-à á Galili á
byar-à Hirudus na sig kùrwá
níng, ku tìr yag wàníng mà
byar Hirudus, jir kai bàna
Hirudus shi sig á Urushalima
á sai-à níng hi tìnn. 8 Barà
Hirudus myàng Yesu, ku fig
àjwár wàni, jir kai bàna ku
fig nonn hing tai Yesu, ku ri
zìm aku myàng wàníng, a
wàníng sa ya ku bu mamaki.
9 Ku bib wàníng jír nìnànn
nímá. Ama Yesu pù fig nuwá
bàna. 10 I byar-à àgbamká
áyau mpìrká ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni ma
malamká, big dù nann n
dang jír á shinn Yesu ni
nìnànn nímá. 11 Hirudus
ma sojawá big sa Yesu bu-à
sàn fig bàna. Big wìr ku jà
ǹsàn nímá àràg í kùr, mi ri
màm jwann ku. I wà big tìr

kàng yag ku mà byar Bilatus.
12 Ayúnn-à níng hi Hirudus
ma Bilatus pànn rìg ayor, jir
kai bàna sai-à rì níng big rì
kyag fig dìr bàna.

Big Gib Jir Yesu n Rag Bá Gban Ku
(Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Yoh 18:39—19:16)

13 Bilatus bar kwonn
àgbamká áyau mpìrká ri
twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni, ma àgbamká
káhi, ma bìr mpìrká. 14 Ku
dang rag, "Ning tìr bi sig
mpìr-à níng á byarmí ni,
ning dang rag ku ri tàg sa
bai mpìrká. N fig hing jírwá,
ǹ fig hing jírná tìnn, ama ǹ
myàng fig byar-à jírwá bai
sig á jír-à ning zìg bi sig níng
ni bàna. 15 Hirudus pànn fig
ku ma jír bu zyun bàna tìnn.
I bu-à sa wàníng tìr kàng bi
sig ku á byaryí ni. Barà ning
fig níng, ku sa fig bu-à bibai-
à má gban ku bàna. 16 Má
dab ku átai, má tafinn ku."
[17 Sai-à àyúnn Pìm Wam
Zu ma màg hing, Bilatus ri
fìnn tafinn mpìr zyun áyau
mpìrká big kìg sig á tonn fi,
zyun-à bìr mpìrká ma ri zìm
abig fìnn.] 18 I byar-à bìr
mpìrká wa nài yán, n dang
rag abig gban rìg Yesu. Abig
fìnn tafinn ya big Barabas.
19 Big kìg kà sig Barabas á
tonn fi, jir kai bàna ku sa
big nu hing kànn ma finn
swann-à ni, hár n gban hing
ki.
20 Bilatus dinya jakàng bìr
mpìrká níng n rag, buwá ku
ri zìm aku fìnn tafinn Yesu.
21 Sái big wa nài yán, n dang
rag abig dab bàg gbam ku á
tàm bín-à ni. Abig dab bàg
gbam ku á tàm bín-à ni.
22 Ku dinya big hár kàun
sara, n dang rag, "Bu bibai-
à wunù-à níng sa sig í kai
rà? Mì ri myàng ku sa fig
bu-à fòr sig barà má gban ku
bàna. Mì ri zìm ń dab ku, ń
fim ku aku yag."
23 Big shi yan nài yán, n
dang rag abig dab bàg gbam
ku á tàm bín-à ni. I byar-
à Bilatus zìm jírbá. 24 Ku
gib jír-à àràg barà bìr mpìr
káníng ri zìm. 25 I byar-à ku
fìnn zu ya big Barabas, zyun-
à sa big nu kànn, hár n gban
ki níng. I byar-à ku zìg Yesu
n ya big abig sa bu-à bá sa
ma wàníng.

Big Dab Bàg Gbam Yesu á Bín
(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Yoh 19:17-27)

26 Big zìg yag rìg Yesu.
Barà big ri yag, big yag
dìg kwonn ma mpìr zyun,
zìnnwá Siman, mpìr-à á Ku-
rane, ku ri kàng bi mà
kauye. I byar-à big zìg atàm
bín-à bá dab bàg gbam Yesu
áni, n pyàg kà ku, n dang
rag aku swann, aku bàg Yesu
ásim.
27 Mpìrká nìnànn nímá
bàg yag ku, ma uwàká big
ri yag mà nàikitáu ma jonn
ki. 28 Ama Yesu myàng kàng
bi big n dang rag, "Uwàká
á Urushalima, aning kig mì
bàna, aning kig jir shinn ná,
ma yanká buná. 29 Aning
myàng, àyúnn zyun ri bi wà
mpìrká má wa shwìn ùwài

nímá. Mpìrká má dang rag
sàn kab wà uwà aku shi
shu gbág àràg uwàká mà fig
wùn bàna níng jir shwìn-à
má bi á pyànn níng. 30 Asai-
à níng hi, bá rag abànká
abig kù wann bi á shinnbá
ni, shinnkwìnn aku bir dim
gban rìg big. 31 Iri bu-à
àdòníng ma ri sa ma bín
àtag, wà ma wim rìghing
má sa rag á shinn rà?"

32 Big zìg bi mpìr ajwú big
pyànà jirà abig gban kwonn
ma Yesu. 33 Barà big fòr
mà mwír wà big ri bar rag
í Akib Shinn, á byar-à hi big
dab bàg gbam ku á bín-à ni,
ma mpìr ajwú káníng, zyun
águnn vìm nuwá ni, zyun bó
águnn vìm súrwá ni. 34 Yesu
dang rag, "Tamí, á yafa ya
big, jir kai bàna big yì fig bu-
à big ri sa bàna."

Big zìg jàwá n sìnn kwonn
í byar ńzyun, big dab
shasha, kó ni dab ji buwá.
35 Mpìrká sar mi ri myàng
ku, àgbamká ri màm jwann
ku. Big rag, "Ku zìg zu
yì hing mpìrká káhi, ama
ku zìg zu yì fig shinnwá
bàna. Wà ku ma í Almasihu
bu Shìdun, zyun-à Shìdun
shig sig níng aku zìg zu
shinnwá."

36 Sojaká má, ri màm
jwann ku tìnn. Big ri bi á
byarwá ni, mi ri ya ku zàpìr
àban. 37 Big rag, "Wà wù má
í kùr Yahudawaká, á zìg zu
shinnwú."

38 Big ba sig bu á shinnwá
ni, n rag, "WANING I KUR
YAHUDAWAKÁ."

39 Zyun áyau mpìr ajwú
káníng swau Yesu shí n rag,
"Wù í Almasihu bàna rà? A
zìg zu shinnwú ma yi tìnn."

40 Ama mpìr ajwú zyun-
à níng yan ta jàuwá n rag,
"A shàr fig Shìdun bàna rà?
A myàng barà yi bidìm pár
yi ri wa shwìn, yá wu rìg.
41 Big ya sig yi shwìn á jir
shinn bu-à bibaiká yi sa sig
níng. Ama Yesu sa fig bu-
à bibai bàna." 42 Ku dinya
Yesu n rag, "A kyab pànn mì
á sai-à wá na kùrwú."

43 Yesu dinya ku n rag, "Mi
ri dinya wù àjai, janá-à níng
yi ma wù má shi ńzyun á lu
Shìdun."

Barà Yesu Wu Kiwá
(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Yoh 19:28-30)

44 Barà àyúnn fòr áyau
shinn, fi í sìr dim gban
rìg-à jànn-à bidìm pár, hár
fòr àsháu sara wà àkamzau.
45 Ayúnn-à í sar rìg wá, n yar
fig rag bàna. Jà-à big gag
dim sig lu Shìdun áni níng,
í ki gàfinn rìg-à byar pyànà.
46 Yesu bar nài abor ngbam
nímá n rag, "Tamí, mì á
vùwú ni, n ya sig yonkimí á
byarwú ni." Barà ku dang
vinn rìg àdòníng, awunwá í
zu rìg-à.

47 Barà àgbam soja-à níng
myàng bu-à sa sig níng, ku
swam yan Shìdun n rag,
"Wàníng í mpìr ńsàn."

48 Barà bìr mpìrká kwonn
sig màhàn jirà abig myàng
buká sa sig níng, big myàng
buká sa sig níng, big mìb vù
á pìkyinnbá ni, mi í kàng yag
rìg-à. 49 Mpìrká ká yì hing

ku, ma uwàká zyun-à bàg bi
sig ku mà Galili, big sar sig
pyunn ninonn mi ri myàng
bu káníng.

Barà Big Jì Ki Yesu
(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Yoh 19:38-42)

50 Mpìr zyun áni zìnnwá
í Yusufu. Ayau mpìrká
big bar kwonn sig níng,
ku má, ku í mpìr àgbam
tìnn. Ku í mpìr ǹsàn, ku
í mpìr gwangga. 51 Ku í
mpìr-à mà finn swann Ari-
matiya á jànn Yahudawa. Ku
ri shi kir àyúnn-à Shìdun
má na kùrwá. Ku zìm
fig jír-à àgbamká dang rag
abig gban Yesu níng bàna.
52 Mpìr-à níng yag mà byar
Bilatus, ku vig wàníng a
wàníng ya ku ki Yesu, jirà
aku jì. 53 Ku zìg tìg wann
wàníng mà bín-à ni n bing
kà wàníng jà ki á dìr-à ni, n
sìnn wàníng á shar ki zyun-
à big kab sig á mìr abàn, á
byar-à big jì fig mpìr màhàn
bàna. 54 Ayúnn-à níng, í
àyúnn-à kó ni ri sa swàm jirà
aku shi ngàng àyúnn Asabar
byar-à kyàr.

55 Uwàká bi sig ma ku
mà Galili níng, big bàg
yag mpìrká ma amir-à ni,
n myàng barà bá jì Yesu.
56 Uwà káníng í kàng bi rìg-
à á lu-à ni, n yag yàn kyann
tulare ma byìr ǹsàn.

Big shi ngàng àyúnn
Asabar àràg barà doka dang
sig.

24

Barà Yesu Dù Nann Zu Kàng Big Yonki
(Mat 28:1-10; Mar 16:1-8; Yoh 20:1-10)

1 Ayúnn Ladi í pyimbyau
byar kyàr fig ma bàna,
uwàká dù n yag mà amir-
à ni. Big zìg yag kwonn
sig ma tulare bá pàb Yesu
á dìr-à ni. 2 Barà big yag
fòr níng, big yag dìg big
tìr dù rìghing abàn-à á nu
amir-à ni. 3 Big kà yag, n
dìg fig dìr Shinn Luyí Yesu
bàna. 4 Barà big ri kyab bu-
à sa sig níng, sái mpìr pyànà
mìr gbìb zu mà amir-à ni
á pyànnbá ni. Jàbá ri ngìg
kpàin kpàin kpàin. 5 I byar-
à hi zinn pànn rìg big. Uwà
káníng í bìnn kir wann rìg-
à á jìnn ni. Mpìr jà mìmìg
káníng bib uwà káníng rag,
“Bu-à sa ning ri yàn kyann
mpìr-à shi sig ma yonkiwá
áyau ki káníng ni í jir kai rà?
6 Ai, ku bàna áyag. Ku dù
rìghing. Aning kyab bu-à ku
dinya sig ning sai-à ku rì á
Galili. 7 Wàníng í bu-à ku rì
dang sig, ku rag bá zìg ku, ku
Wun Mpìr Jíkwìnn. Bá ya kà
ku á vù mpìrká ri sa bu pyìr.
Káníng má zìg ku, má dab
bàg gbam ku átàm bín. Kwá
wu. Ayúnn su sara kwá dù
nann zu kàng ma yonki.”

8 I byar-à big í jírwá í
kyab pànn-à. 9 Uwà káníng
kàng bi mà amir-à ni, n
dinya yann sukà dwib ag-
ban zyun bu Yesu ma mpìr
kádà níng tai buká sa sig.
10 I Maryamu Magdaliya, ma

Yuwana, ma Maryamu na
Yakubu, ma uwàká káhi big
í àsàinká dinya sig yann
sukà Yesu big tai-à níng.
11 Ama yann sukàká big zìm
fig jir uwà káníng bàna n rag
uwà káníng ri dang jír átai.
12 Sái Bitrus dù ma shàu,
n shàr yag mà byar amir-à
ni. Ku bìnn kir wann, mi
ri dab myàng kà yag zuwá
mà amir-à ni. Ku myàng jà-à
big sìnn kà sig Yesu áni níng,
wan wìr wann sig màhàn.
Ku kàng yag mi ri kyab bu-à
sa sig.

Yesu Dìg Kwonn Ma Yann Sukàwá Big Pyànà á Gbìb-à Ni
(Mar 16:12-13)

13 Ayúnn-à hi, yann sukà
Yesu big pyànà, big dù á
Urushalima, mi ri yag mà
kauye zyun ni, big ri bar
Imuwasu. Pyunn gbìb-à hi
mel sùmpyànn. 14 Big ri
dang jírbá á gbìb-à ni bar
buká sa sig Yesu. 15 Barà big
ri dang jír á shinn buká sa
sig níng ni, í byar-à Yesu ma
shinnwá ku bi, mi ri kyann
ma big. 16 Big myàng hing
ku, ama big myàng yì fig wà
í ku bàna. 17 Ku bib káníng
rag, “Ning ri dang kai á gbìb-
à ni rà?”

Big sar wann, pìkyinnbá ri
bai. 18 Mpìr zyun áyaubá
ni, big ri bar ku Kiliyobas,
ku dang rag, “Asái áyau
kyìnnká bi sig á Urushalima,
íri wù wà áwinwú ni à yì
fig bu-à sa sig áyau su pyànà
káníng ni bàna rà?”

19 Yesu bib big, n rag, “I kai
sa síg nì rà?”

Big dinya ku rag, “I jir
Yesu mpìr-à á Nazarat. Ku
í mpìr-à rì dang kyann sig
jir Shìdun ma gbam á pyànn
mpìrká ni. 20 Ama àgbamká
buyí big ma mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun
ni, big zìg ku n ya á vù
gwamna, jirà abig gban ku
á atàm bín-à ni. 21 Yi rì wà
sig rag ku í àsàin-à má zìg
zu mpìr Israilaká á shwìn.
Kwonn ma wàníng, janá-à
níng su sara ma wà ku wu
sig. 22 Uwàká yi ma big ri
shi zyun níng, big sa yi bu
mamaki. Big yag sig mà
amir-à ni ḿbyau níng. 23 Big
dìg fig kiwá bàna, big kàng
bi n dinya yi n rag big dìg
yann aswamká bu Shìdun
mà wai màhàn. Yann
aswam Shìdun káníng dinya
uwà káníng n rag, ‘Yesu
dù nann zu kàng rìghing.
Wàníng shi sig ma yonki.’
24 Mpìrká yi ma big ri shi
zyun, big yag mà amir-à ni
tìnn, n kàng bi n dinya yi n
rag, ‘Barà uwàká dang níng,
í àjai.’ Ama mpìrká buyí
níng, myàng fig ku bàna.”

25 Yesu dang rag, “Ning
í mpìrká bàna ma kyinn.
Ning ri wib fig bu-à mpìrká
rìi dang kyann jir Shìdun
ri dinya ning bàna. 26 Jir
Shìdun dinya fig ning rag,
Almasihu má wa shwìn
ḿpyim, í wà kwá shi mpìr
ùwài íni bàna rà?” 27 Ku
dinya byann big bu-à big ba
sig á shinnwá ni á tarkada
Shìdun. Ku dang jag ma á

shinn bu-à Musa ba sig, ma
buká mpìrká rìi dang kyann
jir Shìdun káhi ba sig tìnn.
28 Barà big bi fòr á kauye
big ri zìm abig bi níng, í
byar-à hi Yesu sa shi shirag
kwá yag mà pyànn. 29 Big
vig ku n dang rag, aku tìg
á lu-à bá tìg níng ni, jir kai
bàna àyúnn-à kà rìghing.
Dà sig títi nímá fi má sìr. I
byar-à ku bàg yag big, ku ma
káníng shi síg zyun. 30 Big
shi í byar ńzyun bá ji buju.
Ku zìg brodi, ku yan Shìdun
n ngir gbànn gàfinn brodi-à
n ya big. 31 I nànn-à hi, zubá
í yar rìg-à. Barà bá myàng
yì í ku níng, ku í jànn rìg-
à áyaubá ni. 32 Big dinya
bar dìrbá n rag, "Yi fig hing
àjwár wàni, ku dinya byann
sig yi yìr jír á shinn tarkada
Shìdun ni á gbìb-à ni."
33 I byar-à big dù sa báb,
n kàng yag rìg mà Urushal-
ima, n yag dìg yann aswam
Yesu big dwib agban zyun-
à níng. Big shi sig í
byar ńzyun ma mpìrká káhi.
34 Bìr mpìrká dang rag, "Ajai,
Shinn Luyí Yesu dù kàng
rìghing ma yonki. Hár Bi-
trus myàng hing ku tìnn."
35 Sái mpìr pyànà káníng
dinya big bar bu-à sa sig
á gbìb-à ni, hár barà big
myàng yì wà í Yesu á sai-à
ku ngir gàb finn brodi n ya
big.

Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Ni

(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Yoh 20:19-23; Swàm Yann 1:6-8)

36 Barà mpìr pyànà káníng
ri dinya big bar bu-à sa sig,
sái Shinn Luyí Yesu mìr gbìb
zu áyaubá ni. Ku dang rag
abig shi ítau.
37 Ama dìrbá zwab, big
shàr zinn. Big wà sig rag
káhi big myàng sig í wàu.
38 Yesu dang rag, "Bu-à sa
ning ri shàr zinn níng í jir
kai rà? Bu-à sa ning ya
fig gwangga bàna í jir kai
rà? 39 Aning myàng vùmí
ma barmí. Ai, í mì ma
shinnmí. Aning pànn mì,
aning myàng. Wàu bàna ma
wi dìr ma akib àràg mì."
40 Barà ku dang àdòníng,
ku tìya káníng vùwá big ma
barwá big. 41 Big ri kyab kó
í ku rà? Ajwár sa rìg big.
Mamaki pànn rìg big tìnn. I
byar-à Yesu bib big n rag, big
shi sig ma buju áyag rà? 42 I
byar-à big ya ku agir jái-à big
wànn kà sig á pyìr. 43 Ku zìg
n zwam, big ri myàng.
44 Ku dinya big n rag,
"Wàníng í jír-à ǹ rì dinya sig
ning á sai-à yi ma ning rì
shi sig má í zyun. N dang
rag, bu-à big ba sig á tarkada
Musa, ma tarkada mpìrká ri
dang kyann jir Shìdun, ma
tarkada Zabura, bu káníng
má sa àràg barà big rì dang
sig á shinnmí ni."
45 Ku sa big abig kàng
mpìr yar, jirà abig yì jir
Shìdun. 46 Ku dang rag, "I
barà big ba sig áni, n rag,
'Almasihu má wa shwìn. Bá
gban ku. Ayúnn su sara
kwá dù nann zu kàng ma
yonki.' 47 Big ba sig n rag,

‘Mpìrká má dang jag jír-à
ǹsàn daka mà Urushalima
hár jànnká á dunyaru bidìm
pár bá fig vinn rìg. Bá
dinya mpìrká abig vim bìr
bi pìkyinnbá á byar Shìdun,
abig fim bu pyìrbá, jirà
Shìdun má yafa ya big á
zìnn Almasihu.’ 48 Ning
myàng hing bu káníng sa
hing. Aning dinya mpìrká.
49 Má swam ya bi ning bu-
à Shìdun rì dang sig, wato
í Awun Kyìkyàrwá. Ama,
aning shi má mà finn swann-
à ni ḿpyim, bá ya bi ning
gbam-à níng mà wai.”

Yesu Nai Yag Mà Wai
(Mar 16:19-20; Swàm Yann 1:9-11)

50 Yesu zìg zu big á finn
swann Urushalima, n zìg
yag big mà kauye Baitanya.
Ku bir vùwá á shinn káníng
ni, n vig Shìdun n dang rag
aku sàn ya big. 51 Barà
ku dang àdòníng, sái ku í
káníng í fim rìg-à, Shìdun
í ku í zìg rìg-à, n zìg yag
rìg ku mà wai. 52 Big
swam yan ku, n kàng yag
mà Urushalima ma pìkyinn
àjwár. 53 Kó ákaun big ri yag
mà lu Shìdun. Big ri swam
yan ku.

Jir Ajwár Zyun-à YOHANNA
Ba Sig

Yohanna ba sig tarkada-à níng jirà mpìrká zyun-à ma jangga hing abig bir pìkyinn áni rag Yesu í wùn Shìdun, Yesu í àsàin-à má pinn zu mpìrká, ku í zyun-à Shìdun rì gib sig nu rag kwá swam bi níng, jirà mpìrká zyun-à ma bir hing pìkyinn áni abig dìg yonki kinn kinn (Yoh 20:31). Tarkada-à hi ri dang rag mpìrká káhi bir pìkyinn áni n dìg yonki. Mpìrká káhi ngàng wà bá bir pìkyinn áni, big dìg fig yonki bàna. Yohanna ba sig jír nìnànn nímá áshinn barà Yesu ri ya mpìrká yonki kinn kinn. Yesu shí nì gbìb-à, ku shí nì àjai, ku shí nì yonki (Yoh 14:6). Tarkada Yohanna ri tìya yi barà Yesu sa sig swàmwá áyau jírká ku dang sig àràg zàpìr, brodi, àyar, awan bín, aza àdùn, ku dang sig jír káníng jirà ayi yì rag ku ri dang shinnwá.

Yìr Jír Kàng Mpìr, Yìr Jír-à Hi í Yesu Kristi

1 Sai-à Shìdun màm fig ma jànn-à bàna, mpìr zyun shi sig ma ku, zìnnwá í Yìr Jír. Ku ma Shìdun í bu ńzyun, Yìr Jír-à níng í Shìdun tìnn. 2 Sai-à big màm jag sig jànn-à á jìnn ni níng, Yìr Jír-à níng shi sig ma Shìdun. 3 Shìdun sìnn kà Yìr Jír, ku ma wàníng màm kó kai bidìm pár á bìr-à ni. Shìdun màm fig bu zyun ku áwinwá ni bàna, kó kai ku ma Yìr Jír. 4 Yìr Jír-à níng í àsàin-à shi sig ma yonki. Yonki-à níng ya bi sig mpìrká àyar. 5 Yonkiwá í àyar, àyar-à má yar kàng kwìb vinn rìg fi. Ayar-à níng, fi má sìr kan dim sar fig bàna.

6 Shìdun swam bi wùn aswamwá zyun, big ri bar ku Yohanna. 7 Ku bi sig aku dinya mpìrká jir àyar-à níng, jirà mpìrká abig fig, ma abig bir pìkyinnbá áni. 8 Yohanna ma shinn dìrwá ku í àyar-à hi bàna, ama ku bi sig jirà aku dang jír á shinn àyar-à hi ni. 9 Yìr Jír-à níng í àyar àjai, zyun-à bi sig á jànn-à ni, jirà aku yar kàng kwìb vinn rìg mpìrká bidìm pár.

10 Ku shi sig á jànn-à ni, wà zyun-à Shìdun màm sig jir shinnwá. Ama mpìrká á jànn-à ni myàng yì fig ku bàna. 11 Ku bi sig á jànnwá ni, ama mpìrká á jànnwá ni ngàng ku. 12 Ama mpìrká zyun-à shà ku n pànn sig ku vù pyànà, n bir sig pìkyinnbá á byarwá ni níng, ku ya sig big gbam abig shi yannká bu Shìdun. 13 Mpìr káníng kàng rìghing yann Shìdun. Ama big shi fig àràg barà big ri mà mpìr bàna. Shìdun ma shinnwá í Tabá.

14 Yìr Jír-à níng kàng rìghing mpìr, ku shi hing áyauyí ni. Ku í mpìr-à mònn sig ma pìkyinn sìsàn ma jír àbyann. Yi myàng hing

gbam swàmwá zyun-à ku sa sig. Swàm buká ku sa sig níng, í bu-à yi yì rag ku bi sig mà byar Tawá ni àjai.

15 Yohanna dang hing jír àbyann n rag, “Mpìr-à ma bi ásimmí ni níng, mpìr-à hi í àgbammí, jir kai bàna ku rì shi bab sig buwá áni, tun daka sai-à big mà fig ma mì bàna.”

16 Yi bidìm pár, yi dìg hing bu-à ǹsàn á shinnwá ni. Buká nìnànn nímá yi dìg hing, ku sa ya hing yi àsàn nìnànn nímá. 17 Shìdun ya sig dokawá big á vù Musa ni, ama àsànwá ma jír àbyannwá, ku ya kà sig kàhi á vù Yesu Almasihu. 18 Walai mpìr-à myàng sig Shìdun ma yìr zuwá, sái dái wùnwá yì sig ku í nì, kwá áwinwá ni. Ku ma Tawá í bu ńzyun. Ku í àsàin-à dinya sig yi barà Tayí shi sig áni.

Jir Shìdun Zyun-à Yohanna Asàin Batisma Dang Sig

(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luk 3:1-18)

19 Yahudawaká mà Urushalima swam yag àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma Lawiyaká, jirà abig yag bib byann Yohanna ku í ni rà.

20 I byar-à ku dang jírwá àjai, ku sa fig yipyàr bàna, n dang rag ku í Almasihu bàna.

21 Big bib ku n rag, ku í ni rà? Ku í Iliya rà?

Ku dang rag, a a! Ku í Iliya bàna.

Big bib jakàng ku n rag, ku í mpìr-à Shìdun má swam bi à byarbá ni rà?

Ku dang rag, “A a!”

22 I wà big bib jakàng ku, aku dinya big ku í ni rà. Bu-à sa níng, big ri zìm abig zìg kàng yag abig dinya kàng mpìrká swam bi sig big níng, aku dinya big, ku í swai mpìr kai rà.

23 Yohanna dinya big jír zyun-à Ishaya rì ba sig n rag,
“I nài abormí ri su bi mà awúnn-à ni
ri dang rag, abig gbar lafinn gbìb-à gwor sig níng,
jirà Shinn Luyí má kyann áni.”

24 Mpìr káníng big í Farisawaká swam bi sig big ínì. 25 I wà mpìr káníng bib ku n rag, “Wà wù má í Almasihu bàna, wù má í Iliya bàna, wù má í Wùn Aswam Shìdun zyun-à ku dang rag kwá swam bi níng bàna tìnn, bu-à sa wù ri wau dìr batisma í jir kai rà?”

26 I wà Yohanna dinya big n rag, “Bumí, mì ri wau dìr batisma ma zàpìr, ama mpìr zyun sar sig áyauná ni, ning yì fig ku bàna. 27 Ku í zyun-à má bi ásimmí ni, í zyun-à ǹ fòr fig wà má fìnn jùr tabarwá bàna.”

28 Bu káníng bidìm pár rì sa sig mà Baitanya mà Ning Urdun mà jann mà byar-à Yohanna ri wau dìr batisma.

Yesu í Adùn Shìdun

29 Na kyàr byar-à, sái Yohanna myàng Yesu ri bi, ku dang rag, “Aning myàng, wàníng í wùn àdùn Shìdun

zyun-à má zìg zu kó ni
á bu pyìrwá ni bidìm par.
30 Wàníng í mpìr-à ǹ dang
rag, kwá bi ásimmí ni, ku í
àgbammí, jir kai bàna ku rì
shi bab sig sai-à big rì mà fig
ma mì bàna. 31 N rì yì fig wà
í ku bàna, ama ǹ bi sig jirà
ń tìya ning ku, ning mpìrká
á Israila, í bu-à sa mì ri wau
dìr batisma ma zàpìr."

32 I byar-à Yohanna dang
rag, "N myàng hing barà
Awun Shìdun rì tìg wann
bi n kir wann á shinn Yesu
ni àràg àlàb. 33 N rì yì fig
wà í ku bàna. Sai-à Shìdun
swam bi mì n rag ń wau
dìr batisma níng, ku dinya
mì rag, mpìr-à ma myàng
Awun Shìdun ma tìg wann
bi á shinnwá ni, ma kir sig,
ku í àsàin-à má wau dìr
batisma ma Awun Shìdun.
34 N myàng hing, í bu-à má
bib fig abib bàna, wàníng í
Wùn Shìdun àjai."

Yann Sukà Yesu Big Wà Jijag

35 Na kyàr byar-à,
Yohanna sar sig ma yann
sukàwá big pyànà. 36 Sái
ku myàng Yesu ri wam zu
yag, ku dang rag, "Aning
myàng wàníng í Wùn Adùn
Shìdun."

37 Barà yann sukà pyànà
káníng myàng àdòníng, sái
big kan bàg yag rìg Yesu.
38 Yesu myàng vim bìr bi big,
big ri kan bàg yag ku ásim,
ku bib káníng n rag, "Ning ri
yàn kyann í kai rà?"

I byar-à big bib ku rag,
"Wù ri shi áni rà? Rabbi!"
(Yìr jír-à níng í Malam.)

39 Ku dinya big n rag, abig
bi myàng. Sai-à hi àyúnn-
à dab gang rìghing, àràg
àsháu yina. Big bàg yag ku n
yag myàng byar-à ku shi sig.
Ku ma káníng shi sig í zyun
hár fi.

40 Ayaubá big pyànà níng,
big fig hing jir Yohanna mi
ri bàg Yesu, zyun áyaubá ni
í Andarawus wunzà Siman
Bitrus. 41 I byar-à ku yag yàn
dìg bi shunwàuwá Siman,
ku dinya wàníng n rag, "Yi
dìg hing Almasihu zyun-à
Shìdun gib sig nu rag kwá
bi níng." (Yìr Almasihu í
Kristi.) 42 Sái ku í wàníng í
zìg yag rìg-à mà byar Yesu.

Yesu myàng ku n dang rag,
"Wù í Siman wùn Yohanna,
bá bar wù Kefas (Bitrus)."
Yìr jír-à níng í abàn.

Yesu Bar Filibus Ma Nataniel Abig Bàg Ku

43 Na kyàr byar-à, Yesu ri
zìm aku yag mà Galili. Ku
yag yàn dìg Filibus, n dinya
wàníng n rag a wàníng bàg
ku. 44 Filibus í mpìr-à mà
Batsaida, mà lu Andarawus
ma Bitrus tìnn. 45 I wà
Filibus yag dìg Nataniel, n
dinya wàníng rag, "Yi dìg
rìghing mpìr-à Musa rì ba
sig, n dang sig jír á shinnwá
ni á finn tarkada. Mpìrká
rìi dang kyann jir Shìdun
níng, big ba sig jír á shin-
nwá ni tìnn. Big ri bar ku
Yesu mpìr-à á Nazarat wùn
Yusufu."

46 Nataniel bib n rag, "Hár
bu-à ǹsàn má zu á Nazarat
ràu?"

I wà Filibus dang rag, “A
bi myàng.”
47 Barà Yesu myàng
Nataniel ri bi á byarwá ni,
ku dang n rag, “Mpìr-à níng
í mpìr-à á Israila àjai, ku í
mpìr gwangga.”
48 Nataniel bib ku n rag, “A
yì sig mì áshinn rà?”
I byar-à Yesu dinya ku n
rag, “Ai, ǹ myàng hing sai-
à wù nìm shi sig á mìr ating
zyun ni níng. I byar-à Fil-
ibus yag dìg sig wù màhàn.”
49 Sái Nataniel dinya kàng
Yesu n rag, “Shinn Luyí, wù
í wùn Shìdun, wá na kùr
mpìrká á Israila.”
50 Yesu bib ku n rag, “Jirà
ǹ dang rag, ‘N myàng hing
wù, à shi sig á mìr ating-à
ni’ níng, í bu-à sa à bir sig
pìkyinnwú á byarmí ni níng
rà? Ai, wá myàng buká má
kab wàníng.” 51 Yesu dinya
big n rag, “Mì ri dinya ning
jír àjai. Ná myàng waisháu
má pù finn rìg, yann aswam
Shìdun má nai yag, má tìg
wann bi á byar Wùn Mpìr
Jíkwìnn.”

2

Yesu Vim Bìr Zàpìr Kàng Zàn Inabi

1 Ayúnn su sara, big sìr
ban mpìr zyun mà swann
Kana á jànn Galili. Na Yesu
shi sig màhàn tìnn. 2 Big
dwim bar Yesu ma yann
sukàwá big tìnn. 3 Barà zàn
inabi ban-à big ya sig mpìrká
í vinn rìg-à níng, sái nàwá
dinya ku rag, “Ai, zàn inabi-
à bigbá vinn rìghing.”
4 Yesu dinya ku rag, “Ayáa
nàmí, kada á dinya mì bu-
à má sa bàna, jir kai bàna
àyúnnmí màg fig ma bàna.”
5 I byar-à na Yesu dinya
yann lu àsàin ban-à rag, “Bu-
à Yesu ma dang rag aning sa,
aning sa bu-à hi.”
6 Mà byar-à hi, par zànká
big mi sig ma abàn, shi
sig màhàn àkunn sùnnjin.
Yahudawaká ri zìm írì swai
par káníng hi, jir kai bàna
wà ba bar kwonn hing
mpìrká àdòníng, big ri
wìrkà zàpìr áni. Par káníng
wài hing ri ji finn yann
àkwìnn dìzyun, kó dìzyun
agban dwib. 7 I byar-à Yesu
dinya yann lu àsàin ban-à
rag, abig wìr mònn rìg par
káníng ma zàpìr. I byar-à
hi, big wìr mònn rìg, pák.
8 I wà ku dinya big rag, abig
kab abig ya jag ma àgbam-à
ri sa shang àsàin ban káníng
swàm. I byar-à big kab n
ya ku. 9 I byar-à àgbam-à
wa fig zàpìr-à níng, zàpìr-à
hi kàng rìghing zàn inabi.
Agbam-à níng yì fig byar-à
zàn inabi-à níng bi sig bàna.
Ama yann luká yì rìghing. I
byar-à hi àgbam-à bar àsàin
ban-à, 10 n dang rag, “Ai,
kó ni bidìm pár ri ya jag
zàn inabi ǹsàn m̀pyim, í wà
mpìrká ma wa màg hing,
big ri ya wà zyun-à dor sàn
fig bàna níng ásim. Ama
buwú à sìnn gbam rìghing
wà ǹsàn-à níng, sái tàma-à
níng.”
11 Yesu sa jag bu mamaki-à
níng mà Kana á jànn Galili.

I byar-à yann sukàwá big bir
pìkyinnbá n dang rag, “Asai
gbam mpìr-à níng bi sig mà
byar Shìdun ni àjai.” Hár
big bir swàb kà pìkyinnbá á
jírwá ni.
12 Asim ku dù n yag mà
Kafarnahum, ku ma nàwá
ma wunzàwá big ma yann
sukàwá big. Big shi kù
màhàn su pyànà.

Yesu Kan Zu Mpìrká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shìdun (Mat 21:12-13; Mar 11:15-17; Luk 19:45-46)

13 Ayúnn Pìm Wam Zu bu
Yahudawaká nyàan fòr, í
byar-à Yesu í yag rìg-à mà
Urushalima. 14 Sái ku kà yag
mà finn lu Shìdun n yag dìg
mpìrká ri wann tafinn nai
ma àdùn ma àlàb. Mpìrká ri
pyann bài má, shi sig màhàn
tìnn. 15 Yesu tà ashor jùr, n
kan zu rìg big á lu Shìdun
ni, ku za zu rìg nai káníng
ma àdùn káníng tìnn. Ku
gbar bir wann rìg tebur-à á
jìnn ni, bàiká yam finn rìg
awín awín tìnn. 16 Ku dinya
mpìrká ri wann tafinn àlàb
káníng rag, “Aning zà zìg
zu rìg bu káníng áyag, kada
aning sìnn kàng lu Tamí
aku shi í byar buati bàna.”
17 I byar-à yann sukàwá big
kyab pànn barà big ba sig
rag, “Pìkyinnmí ri zìm luwú
wàni.”
18 I byar-à Yahudawaká
bib ku rag, “I bu mamaki-
à wà áni wá tìya yi jirà ayi
yì wù ri sa swàm ma gbam
Shìdun àjai rà?”
19 I byar-à Yesu dinya big
n rag, “Aning mìb gbànn rìg
lu-à níng, má mi kàng rìg
áyau su sara.”
20 I byar-à big dang n rag,
“Aá, lu-à big mi sig áyau ji
dìpyànà, í wà big mi kinn síg
nì, í wà à dang rag, buwú
wá mi kinn rìg áyau su sara
rà?”
21 Ama lu Shìdun-à Yesu
dang sig níng, í dìrwá.
22 Sai-à ku dù nann zu
kàng ma yonki níng, yann
sukàwá big í kyab pànn-à
rag, Yesu rì dinya hing big
jír-à níng. I byar-à hi, big
bir pìkyinn á jir Shìdun barà
big rì dang sig á shinn Yesu
ni, ma buká Yesu rì dang sig
níng tìnn.

Yesu Yì Gban Rìg Bu-à Mpìrká Ri Kyab

23 Barà bu mamaki-à ku
sa sig mà Urushalima àyúnn
Pìm Wam Zu-à níng, mpìrká
nìnànn nímá fig àjwár, n wib
ku, hár n bir pìkyinn áni.
Big dang n rag, “Mpìr-à níng
í Almasihu àjai.” 24 Yesu
bir fig pìkyinnwá á byarbá
ni bàna, jir kai bàna ku yì
rìghing bu-à mpìr jíkwìnn ri
kyab á pìkyinnbá ni. 25 Mpìr
má dinya fig ku í nì bàna,
jir kai bàna ku ma shinnwá,
ku yì rìghing bu-à á pìkyinn
mpìrká ni bidìm pár.

3

Yesu Tàg Nikodimu Bu

1 Mpìr Farisawa zyun shi
sig áni, ku í àgbam áyau
Yahudawaká ni tìnn, big ri
bar ku Nikodimu. 2 Ku bi

á fi-à ni á byar Yesu ni, n
dang rag, “Shinn Luyí, yi
yì hing wù í malam zyun-
à Shìdun swam bi sig, jir
kai bàna mpìr má sa sar
fig bu mamakiká wù ri sa
níng bàna, sái mpìr-à gbam
Shìdun ma shi sig ma ku.”
3 Yesu dinya ku n rag,
“N dinya wù jír-à níng
àjai, sái ba mà kàng hing
mpìr jakàng, ma í nímá
bàna, kwá myàng fig byar-à
Shìdun má na kùrwá bàna.”
4 Nikodimu bib ku n rag,
“Sáshinn bá mà kàng mpìr
àwàutím rà? Mpìr-à hi má
kà kàng á finn nàwá ni, í wà
bá mà ku í ni rà?”
5 Yesu dinya ku n rag, “Bu-
à mì ri dinya wù níng í
àjai. Sái ba mà hing mpìr
ma zàpìr ma Awun Shìdun
m̀pyim, í wà kwá dìg byar-
à Shìdun na sig kùrwá. Ma
í nímá bàna, kwá kà fig
byar-à Shìdun na sig kùrwá
bàna. 6 Dìryí yi dìg sig á
byar mpìrká mà sig yi, ama
awunyí yi dìg sig á byar
Awun Shìdun. 7 Kada á
sa mamaki wà ǹ dang rag,
bá mà kàng wù níng bàna.
8 Wàu ri gbar yag agunn-à ku
ri zìm. Wá fig wàu ri gbar,
ama wá yì fig byar-à ku ri
bi bàna. Wá yì fig byar-à
ku ri yag bàna tìnn. Mpìr-à
Awun Shìdun mà sig, má shi
àdòníng.”
9 I byar-à Nikodimu bib
ku n rag, “Bu-à níng má sa
áshinn rà?”
10 Yesu dinya ku n rag,
“Wù zyun-à wù í àgbam
malam-à á jànn Israila, à yì
fig bu káníng bàna rà? 11 Mì
ri dinya wù jír-à níng àjai.
Yi yì hing bu-à yi ri dang, ma
bu-à yi myàng sig tìnn, ama
ning ngàng wà ná fig bu-à yi
ri dang. 12 N dinya rìghing
ning jir buká á jànn-à ni.
Ning bir fig pìkyinn ná áni
bàna, sáshinn wà má dinya
ning jír á shinn buká mà
wai, ná bir pìkyinn ná áni
rà? 13 Ama kó mpìr ńzyun
yag màg fig fig mà wai bàna,
sái Wùn Mpìr Jíkwìnn zyun-
à wann bi sig mà wai.

14 “Barà Musa gbar dù
nann sig bushùwí àsháu-à
níng n yab sig mà shinn
bín mà wai, sai-à big rì shi
sig mà awúnn-à ni níng,
í barà bá gbar dù nann
zu Wùn Mpìr Jíkwìnn áni
tìnn. 15 Mpìr-à ma bir hing
pìkyinnwá á byar wàníng ni,
kwá dìg yonki kinn kinn.
16 Shìdun ri zìm mpìrká á
jànn-à ni wàni, í bu-à sa ku
swam bi sig wùnwá ńzyun,
jirà mpìrká zyun-à ma bir
hing pìkyinn á byar wàníng
ni, bá wu fig ki bàna, bá
dìg yonki zyun-à má vinn fig
ávinn bàna. 17 Shìdun swam
bi fíg wùnwá á jànn-à ni,
dò jirà a wàníng wà kwonn
mpìrká bàna, ama a wàníng
shi mpìr-à má zìg zu mpìrká
á shwìn.

18 “Mpìr-à ma bir hing
pìkyinn á dìrwá ni, bá wà fig
ku kwonn bàna. Ama mpìr-
à ma bir fig pìkyinnwá bàna,
big wà rìghing kwonnwá
tun daka í janá-à níng bàna,
jir kai bàna ku ngàng wà

kwá wib zìnn Wùn Shìdun.
19 Wàníng í barà bá wà
kwonn-à hi áni, jir kai bàna
àyar bi á jànn-à ni, mpìrká
zìm kab sig fi ma àyar-à
níng, jir kai bàna buká big
ri sa sàn fig bàna. 20 Mpìr-
à ma ri sa bu-à bibai, ku
zìm fig àyar-à níng bàna.
Kwá bi fig á byar àyar-à hi
ni bàna, jir kai bàna kwá
zìm fig swàm bu-à bibaiká
ku ri sa níng aku zu á
myann bàna. 21 Mpìr-à ma
ri sa bu-à ǹsàn, kwá bi á
byar àyar-à níng, jirà abig
myàng swàmwá sàn sig í bu
Shìdun."

Yohanna Dang Jír Nsàn á Shinn Yesu

22 Nonn fig bàna, sái Yesu
ma yann sukàwá big í yag
rìg-à mà jànn Yahudiya, í
byar-à ku ma káníng shi
shi, ku ri wau mpìrká dìr
batisma. 23 Yohanna ri wau
dìr batisma mà Ainon byar-à
hi shi yàr sig ma jànn Salim,
jir kai bàna zàpìr shi sig
màhàn wùwài nímá. I wà
mpìrká nìnànn nímá ri yag
mà byarwá ni, ku ri wau big
dìr batisma. 24 Wàníng í sai-
à big kìg fig ma Yohanna á
tonn fi bàna.
25 Ayúnn su zyun, mpìr
Yahudawa zyun sa yipyàr
ma yann sukà Yohanna big
á shinn barà bá sa kyàr dìr.
26 I byar-à big kàng bi á byar
Yohanna, n dinya ku n rag,
"Shinn Luyí, mpìr-à wù nìm
dìg kwonn big ku mà Ning
Urdun mà jann, zyun-à wù
nìm bar ku Almasihu níng,
tàma-à níng ku ri wau dìr
batisma, mpìrká bidìm pár
ri yag mà byarwá ni."
27 Yohanna dang rag,
"Mpìr má dìg fig bu zyun
bàna, sái zyun-à Shìdun ma
ya hing ku. 28 Ning má,
ning fig hing buká ǹ dang
sig á numí ni n rag, 'Mì í
Almasihu bàna, big tìr bi sig
mì ń kà ku á pyànn átai.'
29 Sai-à mpìr ma zìg hing
uwà, jàuwá má fig àjwár.
Kwá fig hing nài jir mpìr-
à má zìg uwà-à níng, kwá
fig àjwár. Mì má, í barà mì
ri fig àjwár Almasihu áni
tìnn. 30 Gbamwá má shi
swàb kà, ama bigmí má shi
kàng ásim.

Yesu Wann Bi Sig Mà Wai

31 "Ku bi sig mà wai, ayìwá
kab bu mpìrká bidìm pár
íni. Gbamwá kab bu kó
ni tìnn. Ama bigmí mì í
mpìr-à á jànn-à ni, ayìmí
títi nímá, ama buwá ku
yì vinn rìghing bu bidìm
pár. 32 Buká ku fig sig, n
myàng sig ma zuwá níng, ku
dinya gban rìghing mpìrká.
Ama mpìrká zyun-à bir sig
pìkyinn á jírwá ni níng, big
nann fig bàna. 33 Ama ká
zyun-à ri bir pìkyinn á jírwá
ni níng, ri bir pìkyinn rag,
'Shìdun í Shìdun gwangga.'
34 Mpìr-à Shìdun swam bi sig
níng, ku ri dang kyann í jir
Shìdun, jir kai bàna Shìdun
ya sig ku awun-à bá màg
màg fig fig àmàg màg fig
bàna. 35 Ta ri zìm wùnwá,
jir kai bàna kó kai bidìm
pár ku ya sig á vù wùnwá
ni. 36 Mpìr-à ma bir hing

pìkyinn ma Wùn Shìdun,
ku shi sig ma yonki-à má
vinn fig ávinn bàna, mpìr-à
ma ngàng Wùn Shìdun, kwá
dìg fig yonki-à níng bàna.
Shìdun má sìnn kà ku á
shwìn-à má vinn fig ávinn
bàna.”

4

Yesu Dang Jír Ma Uwà Zyun

1 Mpìr Farisawaká fig
Shinn Luyí Yesu ri dìg swàb
kà yann sukà big kab bu
Yohanna rì níng, ku ri wau
káníng dìr batisma. 2 Yesu
ri wau fig nì dìr batisma
bàna. Yann sukàwá big ri
wau íni. 3 Barà Yesu fig bu-à
Farisawaká ri dang níng, ku
í fim rìg-à jànn Yahudiya, n
kàng yag mà jànn Galili. 4 Ku
myàng shi sig í dole aku zu
yag gbìb-à á jànn Samariya.
5 I byar-à hi, ku í zu rìg-
à gbìb-à á jànn Samariya á
finn swann zyun ni, big ri
bar Saikar, byar-à hi nonn
fig ma byar-à Yakubu rì
ya sig wùnwá Yusufu jànn
bàna. 6 Shar zàpìr Yakubu
shi sig màhàn. Yesu kyann
nì rìghing. I byar-à ku
shi sig á nu shar zàpìr-à hi
ni. Bu-à sa níng í kyonn
pyunn ninonn daka í pyim-
byau, hár àyúnn áyau shinn.
7 I byar-à uwà Samariya
zyun bi sig aku kab zàpìr.
I byar-à Yesu dang n rag,
a wàníng ya ku zàpìr aku
wa. 8 (Yann sukàwá big yag
rìghing mà finn swann-à ni,
jirà abig yag wann bi buju.)
9 I byar-à hi, uwà
Samariya-à níng dang n rag,
“Sáshinn wá vig mì zàpìr
rà? Wù zyun-à wù í wunù
Yahudawa, mì zyun-à mì í
uwà Samariya.” (Ai mpìr
Yahudiya ma mpìr Samariya
ri kyag fig dìr bàna.)
10 I byar-à hi, Yesu dinya
uwà-à níng n rag, “Wù nìm
ma yì hing bu-à Shìdun ri ya
mpìr, ma mpìr-à ri dinya wù
rag, á ya ku zàpìr aku wa
níng, wù nìm má vig ku aku
ya wù zàpìr-à ri ya yonki.”
11 Uwà-à níng dang n rag,
“Shinn Luyí, à bàna ma bu-
à wá kab zàpìr-à níng ma
kàhi, jir kai bàna shar zàpìr-
à níng zùzwàun. To, wá dìg
zàpìr-à ri ya yonki-à níng
áni rà? 12 Asái à kab síg nì
tayí Yakubu zyun-à fim ya
sig yi shar zàpìr-à níng rà?
Ku ma shinnwá ma yanká
buwá ma bu apyagká buwá
big bidìm pár, big wa hing
zàpìr-à níng, ama big wu
rìghing.”
13 I byar-à Yesu dinya uwà-
à níng n rag, “Mpìrká ri wa
zàpìr-à níng, ajor má gban
kàng rìg big. 14 Ama mpìr-
à ma wa hing zàpìr-à má
ya níng, kwá fig fig rag ajor
zàpìr bàna hár kinn kinn, jir
kai bàna zàpìr-à má ya níng,
má shi àràg barà abinn ri
gbìb zu, má ya mpìr yonki
kinn kinn.”
15 I byar-à hi, uwà-à níng
dang rag, “Shinn Luyí, á ya
mì zàpìr-à níng, jirà kada
ajor zàpìr aku gban rag mì

bàna ma àjirà kada ń bi kab
rag zàpìr áyág bàna.”
16 I byar-à Yesu dinya uwà-
à níng n rag aku yag bar bi
nùwá.
17 Uwà-à níng dang rag, ái
ku bàna ma wunù.
I wà Yesu dinya ku n rag,
“Ai, àjai, barà à dang níng, à
bàna ma wunù àjai, 18 jir kai
bàna à zu sig á lu wunù, hár
swana, tàma-à níng wunù-
à ning ma ku ri shi í zyun
níng, í nùwú bàna. A dinya
hing mì jír àjai.”
19 I byar-à uwà-à níng
dang n rag, “Shinn Luyí, ǹ
myàng yì hing wù, wù í wùn
aswam Shìdun. 20 Yàkúyí big
ri wib Shìdun á shinnkwìnn-
à níng ni, ama ning mpìr
Yahudawaká ning dang
n rag, byar-à mpìr má
wib Shìdun bàna, sái mà
Urushalima.”
21 Yesu dinya uwà-à níng
n rag, “A zìm jír-à ma
dinya wù níng. A myàng,
àyúnn zyun ri bi wà mpìrká
má wib fig rag Shìdun á
shinnkwìnn-à níng ni bàna,
kó mà Urushalima bàna
tìnn. 22 Ning mpìrká á
Samariya, ning yì fig bu-à
ning ri wib bàna. Buyí yi
mpìr Yahudawaká, yi yì hing
bu-à yi ri wib, jir kai bàna
jir Shìdun á shinn mpìr-à
má zìg zu mpìrká, zu bi
síg mà byar Yahudawaká
ni. 23 Ama àyúnn zyun ri
bi, ái àyúnn-à hi bi rìghing,
í àyúnn-à mpìr Shìdun má
wib ku ma pìkyinn ńzyun,
ma awunwá, jir kai bàna
Shìdun ri zìm mpìrká abig
wib ku àdòníng. 24 Shìdun
í Shìdun Awun Kyìkyàr.
Mpìrká ri wib ku níng, sàn
sig abig wib ku á kyinnbá ni
ma pìkyinn kyìkyàr tìnn.”
25 I byar-à uwà-à hi dinya
ku rag, “N yì hing big dang
rag, Kristi ri bi, zyun-à big
ri bar ku Almasihu. Ayúnn-à
kwa bi hing, kwá dinya vinn
rìg yi bu-à shi sig áni bidìm
pár.”
26 I byar-à Yesu dinya uwà-
à níng n rag, “Ai, í mì, mì ri
dang jír ma wù níng.”
27 Asai-à hi yann sukàwá
big í kàng bi-à. Sái big
sa mamaki wàni, barà big
myàng Yesu shi sig ma uwà-
à níng big ri dang jír. Ama
áyaubá ni kó mpìr ńzyun bib
fig uwà-à níng rag, ku ri yàn
kyann í kai rà níng, bàna.
Kó abig bib Yesu abig rag,
bu-à sa ku ri dang jír ma
uwà-à níng, í jir kai rà níng,
bàna tìnn.
28 I byar-à uwà-à níng fim
rìg par zàpìrwá màhàn, n
kàng yag rìg mà lu-à ni,
n yag dinya mpìrká n rag,
29 “Aning bi myàng mpìr-à
níng. Ku dinya vinn rìghing
mì buká ǹ rì sa sig daka á
ninonn. Kó ku í Almasihu
hi rà?” 30 I wà bìr mpìrká
dù rìg á finn swann-à ni, jirà
abig yag myàng Yesu.
31 Sai-à big bi fòr fig ma
bàna níng, yann sukàwá big
vig ku n dang rag, “Shinn
Luyí, á ji ma buju m̀pyim.”
32 I byar-à ku dinya káníng
n rag, “N shi sig ma buju-à
má ji, buju-à níng hi ning yì
fig bàna.”

33 I byar-à yann sukàwá
big bib bar dìrbá n rag, “I
ni ya bi sig ku buju íni áyag
rà?”
34 Yesu dinya big n rag,
“Bujumí shí nì ń wib jír
buká Tamí swam bi sig mì
ń sa, hár ń sa aku vinn
rìg. 35 Ning dang n rag,
sai-à bá binn kwonn buju-à
dà sig sònn yina. Ama mì
ri dinya ning, aning myàng
daká. Buju byann rìghing,
ri zìm mpìrká abig binn kìnn
kwonn. 36 Mpìr-à ri binn
kìnn kwonn buju, má dìg
lada á pyànn Shìdun, jir kai
bàna ku ri binn buju yonki
zyun-à má vinn fig ávinn
bàna. Jir wàníng mpìr-à ri
tàg buju ma mpìr-à ri binn
kìnn kwonn buju, sàn sig wà
abig shi í byar ńzyun, abig
fig àjwár shinnbá. 37 Big
dang ta sig yìr jír, yìr jír-à hi
í àjai, barà big dang sig rag,
‘Anam bu-à kim, mpìr-à má
binn buju-à kim.’ 38 N swam
yag sig ning, aning yag binn
buju mà byar-à ning nàm fíg
nì bàna, í mpìrká káhi nàm
síg ni byar-à hi. Ama ǹ ya
hing ning gbam aning yag
binn, í byafàn ná bàna, í
byafànbá.”
39 Mpìr Samariyaká
nìnànn nímá á finn swann-à
hi ni bir hing pìkyinn á byar
Yesu á jir bu-à uwà-à níng
dang sig n rag, “Ku dinya
vinn rìghing mì buká ǹ rì sa
sig daka á ninonn.” 40 Barà
mpìr Samariyaká fòr bi á
byarwá ni, big dang n rag, a
Yesu bi tìg á lubá ni. I byar-à
ku na màhàn su pyànà.
41 Mpìrká káhi nìnànn
nímá kab wà nìm níng, big
má big bir pìkyinn á byarwá
ni tìnn á jir shinn buká ku ri
dang. 42 I byar-à big dinya
uwà-à níng n rag, “Yi bir
hing pìkyinn tàma-à níng,
í jir bu-à wù nìm dang sig
níng bàna, jir kai bàna yi
ma shinnyí, yi fig hing tìnn,
yi myàng hing àjai. Ku í
mpìr-à má zìg zu mpìrká á
dunyaru bidìm pár.”

*Yesu Dàb Gbam Wùn Ag-
bam Zyun*

43 Barà Yesu shi màhàn su
pyànà, sái ku í yag rìg-à mà
jànn Galili. 44 Yesu ma shin-
nwá ku dang n rag, “Ajai,
mpìr-à ma ri dang kyann jir
Shìdun, big ri wib fig ku á
jànnwá ni bàna.” 45 Barà
ku fòr yag àdòníng mà jànn
Galili, sái mpìrká mà Galili
shà ku wàni, jir kai bàna big
shi sig mà Urushalima á sai-
à àyúnn Pìm Wam Zu, big
myàng hing bu-à ku rì sa sig
ma zubá.
46 I byar-à Yesu yag mà
Kana á jànn Galili, byar-à
ku vim bìr zàpìr kàng rìg
zàn inabi. Mpìr zyun shi
sig á ni, ku í àgbam-à ri
sa swàm gwamnati, wùnwá
na sig dor mà Kafarnahum.
47 Barà ku fig big dang n
rag, Yesu bi sig mà jànn
Yahudiya, tàma-à níng ku
shi sig rag á jànn Galili. I
byar-à hi, ku yag mà byar
wàníng ni, n vig wàníng n
rag, a wàníng bi dàb gbam
ya ku wùn wunùwá, jir kai
bàna wùnwá hi ri nyàan

wu. 48 Yesu bib ku n rag,
“Wato ná bir fig pìkyinn ná
á byarmí ni bàna, sái na
myàng hing bu mamaki ma
bu iko ḿpyim rà?”
49 Wunù àgbam-à níng
dang n rag, “Shinn Luyí, mì
ri zìm á bi á lumí ni, jirà á
dàb gbam ya mì wùnmí, dà
sig títi nímá kwá wu rìg.”
50 Yesu dinya wunù-à níng
n rag, a wàníng kàng yag.
Wùn wàníng gbam rìghing.
Wunù-à níng wib jírwá n
kàng yag. 51 Barà ku ri kàng
yag mà lu-à ni àdòníng, sái
ku ma yann luwá big dìg
kwonn á gbìb-à ni. Big dinya
ku n rag, “Ai wùnwú gbam
rìghing, ku shi sig ma yonki,
tàma-à níng ítau bu zyun
bàna.” 52 I byar-à ku bib
káníng n rag “Wùnmí gbam
sig ákaun rà?” Big dinya ku
n rag, “I nàníng àràg àsháu
zyun, í wà awàu-à hi fim
sig ku.” 53 Barà ta wùn-à
níng myàng sai-à Yesu dinya
ku n rag, aku kàng yag,
wùnwá gbam rìghing níng,
jír-à wàníng dang sig níng
sa hing àdòníng hi. I byar-
à hi, ku ma mpìrká á luwá
ni bidìm pár, big bir pìkyinn
á jir Yesu ni.
54 Wàníng í bu mamaki-
à Yesu sa sig wà wa pyànà,
ásai-à ku kàng bi mà jànn
Yahudiya n yag mà Galili.

5

Yesu Dàb Gbam Wunù Zyun

1 Ayunn zyun Yesu yag mà
Urushalima, jir kai bàna í
àyúnn ùwài bu Yahudawaká
bi síg nì. 2 Mà Urushalima
á nu nkyun byar-à big ri
kìg àdùnká níng, zàpìr zyun
shi sig áni, big ri bar rag,
í zàpìr Betsada. Big bar
sig zìnn-à hi á nu jir Yahu-
dawaká ni. Byar-à hi apig
swana shi kàng kwìb sig á
nu zàpìr-à ni. 3 A byar apig
káníng ni, mpìrká nìnànn
nímá ri na màhàn, àràg
mpìr àfau, mpìrká bàna ma
bar, ma mpìrká dìr-à wu
tag rìghing bidìm pár, big
ri na màhàn tìnn, [jir kai
bàna big ri shi kir zàpìr-
à aku ding. 4 Suká káhi,
wùn aswam Shìdun mà wai
ri tìg wann bi á zàpìr-à ni,
jirà aku wab zàpìr-à. Kwa
wab hing zàpìr-à, mpìr dor
káníng zyun-à ma bi jag síg
nì, dorwá má gbam rìg, kó
ma í dor kai bidìm pár.]
5 A byar-à hi, mpìr zyun
na sig dor má sa ji dìzyun
agban dwib agban-à zu áni
awinyin. 6 Barà Yesu myàng
wunù-à níng na sig, ku yì
rìghing wàníng nonn hing
ma dor-à níng. I byar-à ku
bib wàníng n rag, “Wù ri
zìm abig dàb gbam wù rà?”

7 I byar-à mpìr dìr wa-à
níng zìm n dang rag, bu-à
sa níng, ku bàna ma mpìr-à
má gbar dù nann zu ku. Kó
ba wab hing zàpìr-à, ku rag
aku yag fòr yag níng, mpìr
zyun yag fòr yag jag rìghing
ku. Ku sa àdòníng sa sa hár
tàma-à níng ku dìg fig pyù-à
abig dàb gbam ku bàna.

8 I byar-à Yesu dinya ku

n rag, “A sar dù nann zu
á wai, á pìnn syuwú, á
kyann kyonn.” 9 Big rag
abig myàng níng, wunù-à
níng gbam rìghing àjai. Ku
pìnn syuwá mi ri kyann ky-
onn. Ayúnn-à Yesu ri sa
bu-à níng, í àyúnn Asabar,
í àyúnn-à Yahudawaká ri
shi ngàng áni. 10 I byar-
à Yahudawaká dinya wunù-
à big dàb gbam sig níng n
rag, “Janá-à níng, í àyúnn
Asabar, í àyúnn dokayí, sàn
fig wà á pìnn syuwú áni
bàna.”
11 Sai ku dinya big n rag,
“Wunù-à dàb gbam sig mì
níng, dang rag, ń pìnn syumí
ń kyann kyonn.”
12 Yahudawaká bib ku n
rag, “Mpìr-à dinya wù rag, á
pìnn syuwú á kyann kyonn
níng, í ni rà?”
13 Ama wunù-à big dàb
gbam sig níng, yì byann
fig Yesu bàna, jir kai bàna
mpìrká nìnànn nímá, big
nànn kab gbam mà byar-à
hi. Yesu dù rìghing mà byar-
à hi ni tìnn.
14 Nonn fig bàna, sái Yesu
dìg kwonn ma wunù-à ku
dàb gbam sig níng mà lu
Shìdun. Ku dang n rag, “A
myàng tàma-à níng dìrwú
gbam rìghing, kada á sa
kàng bu bibai bàna. Wa sa
kàng hing bu-à bibai, bu-à
má dìg wù má kab wàrì.”
15 Sái wunù-à níng kàng
yag rìg mà byar Yahu-
dawaká ni, n dinya big rag, í
mpìr-à big ri bar Yesu níng
dàb gbam síg ku nì. 16 I
byar-à Yahudawaká nànn
àgùnn ma Yesu wàni. Big
ri swau ku, bu-à sa níng,
ku ri sa bu káníng àyúnn
Asabar. 17 I byar-à hi Yesu
dinya Yahudawaká n rag,
“Tamí Shìdun ri sa swàm
hár tàma-à níng, mì má mì
ri sa swàm tìnn.”
18 I byar-à Yahudawaká
yàn pyù-à abig gban rìg
Yesu, jirà ku ri sa swàm
àyúnn Asabar, ma jirà ku
dang rag ku í Wùn Shìdun
níng. Big rag ku ri mam
shinnwá ma Shìdun.

Gbam Wùn Shìdun

19 I byar-à Yesu dinya big
rag, “Bu-à ma dinya ning
í jír àjai. Wùn má sa fig
bu áwinwá ni bàna. Wùn
má sa bu-à ku myàng sig
Tawá ri sa. Swàm bu-à
Ta ma sa, í bu-à wùn má
sa tìnn, 20 jir kai bàna Ta
ri zìm wùnwá wàni. Kwá
tàg wùnwá buká ku ri sa
bidìm pár, kwá tìya wàníng
swàm, ká wài kab kàhi jirà
ná sa mamaki. 21 Barà Ta-
à ri dàb wìm mpìrká wu
rìghing ma yonki níng, í
gbìb ńzyun barà wùn má
dàb wìm mpìrká pìkyinnwá
ri zìm tìnn. 22 Ta má wà fig
kwonn bàna, jir kai bàna ku
ya kà rìghing gbam kwonn
wà bidìm pár á vù wùnwá
ni, 23 jirà kó ni aku wib wùn-
à àràg barà ku ri wib Ta-
à níng. Mpìr-à ma wib fig
wùn-à bàna, kwá wib fig Ta-
à zyun-à swam bi sig wùn-à
níng bàna tìnn.
24 “Jír-à mì ri dinya ning
níng, í jír àjai. Mpìr-à ma
fig hing jírmí ma bir hing

pìkyinn á dìr mpìr-à swam
bi sig mì níng, ku dìg hing
yonki-à má vinn fig ávinn
bàna. Bá ya fig ku shwìn
bàna, jir kai bàna ku kab
hing gbam ki, ku shi sig áyau
yonki kinn kinn. 25 Mì ri
dinya ning àjai, àyúnn zyun
má bi, hár àyúnn-à hi fòr bi
rìghing, mpìrká wu rìghing
níng, má fig nài jir Wùn
Shìdun. Mpìrká má fig nài
jírwá níng, bá dìg yonki-
à má vinn fig ávinn bàna.
26 Aràg barà Ta ri ya mpìr
yonki níng, í barà ku sìnn kà
wùnwá a wàníng ya yonki
tìnn. 27 Tawá ya sig ku gbam
aku wà kwonn, jir kai bàna
ku í Wùn Mpìr Jíkwìnn.
28 Aning shàr zinn bàna, jir
kai bàna àyúnn zyun ri bi,
mpìrká wu rìghing big jì sig
mà amir-à ni níng, bá fig
jírwá, 29 má nann zu bi kàng
mà amir-à ni ma yonkibá.
Ama mpìrká rì sa sig bu-à
bibai níng, bá dù nann zu
kàng, jirà Shìdun aku wà
kwonnbá.

Jir Shìdun á Shinn Wùnwá Yesu Ni

30 “Má wà sar fig kwonn
mì áwinmí ni bàna, sái bu-à
Shìdun ma dinya mì rag ń sa,
kwonn wà-à ma wà bidìm
pár, í kwonn wà ǹsàn, jir
kai bàna má wà fig kwonn-
à pìkyinnmí ri zìm bàna, sái
dái wà zyun-à àsàin-à swam
bi sig mì níng ma zìm hing.
31 “Wà ma dang hing jír
ma shinnmí, mpìrká má bir
fig pìkyinn bàna. 32 I bu-
à sa sàn sig mpìr zyun kim
aku dang nì jír á shinnmí
ni. N yì hing kó kai bu-à
mpìr-à níng ma dang sig á
shinnmí ni í àjai. 33 Ning
swam yag mà byar Yohanna,
ku dang hing jír á shinn gbìb
àjai-à hi ni. 34 Bu-à Shìdun
ma dang sig á shinnmí ni
kab hing bu-à mpìr má dang.
Ama mì ri dinya ning jír-à
Yohanna dang sig á shinnmí
ni, jirà aning bir pìkyinn
ná á byar Shìdun ma aning
dìg yonki. 35 Yohanna shi
sig àràg í pitila-à big mònn
bàg sig pyìr áni. Aràg barà
mpìrká ri zìm abig myàng
àyar pitila-à níng, í barà
big ri zìm jir Yohanna áni.
36 Ama shaida-à ǹ shi sig
ma kàhi níng, kab sig bu-à
Yohanna dang sig á shinnmí
ni. Tamí swam bi sig mì àjirà
ń sa bu mamaki, ma àjirà
ń sa vinn rìg swàmwá. I
bu-à mì ri sa tàma-à níng.
Bu mamaki-à mì ri sa, kab
gbam bu tàg Yahudawaká
íni. 37 Tamí àsàin-à swam bi
sig mì níng, ku dang hing jír
á shinnmí ni tìnn. Ama ning
myàng màg fig fig ku bàna,
ning fig fig nài jírwá bàna
tìnn. 38 Ning bir fig pìkyinn
ná á jírwá ni bàna, í bu-à
sa ning bir fig pìkyinn ma
mpìr-à ku swam bi sig níng
bàna. 39 Ning ri jangga jir
Shìdun jir kai bàna ning ri
kyab ná dìg yonki kinn kinn
áni. Jir Shìdun ri dang jír
á shinnmí ni. 40 Ama ning
ngàng wà ná bi á byarmí
ni, jirà aning dìg yonki kinn
kinn-à hi.
41 “Mì ri shi kir fig mpìrká

abig swam yan mì bàna. 42 N
yì hing ning zìm fig Shìdun á
pìkyinn ná ni bàna. 43 Bumí,
ǹ bi sig á zìnn Tamí ni, ama
ning ngàng mì. Mpìr zyun
nìm ma bi sig ma zìnnwá,
kàhi bó ning nìm má wib ku,
hár má zìm ku tìnn. 44 Barà
ning ri zìm mpìrká abig yan
ning, ama ning ri sa fig bu-
à Shìdun má yan ning bàna
níng, ná bir pìkyinn áshinn
rà? 45 Kada aning kyab rag
má wà ning kwonn á pyànn
Tamí ni bàna. I mì bàna, í
Musa zyun-à ning rì bir sig
pìkyinn á byarwá ni níng,
kwá wà ning kwonn á pyànn
Shìdun. 46 Ning nìm ma wib
hing Musa, ning nìm má wib
mì tìnn, jir kai bàna Musa ba
sig jír á shinnmí ni. 47 Na
wib fig bu-à Musa ba sig
bàna, sáshinn ná wib jírmí
rà?”

6

Yesu Ya Mpìr Dubu Swana Buju

(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luk 9:10-17)

1 I byar-à Yesu zu yag mà
Ayunn Galili, big ri bar rag,
í Tibariya. 2 I byar-à mpìrká
nìnànn nímá ri kan bàg yag
ku, jir kai bàna big myàng
sig bu mamaki, barà ku rì
dàb gbam sig mpìr dorká
níng.
3 I byar-à Yesu nai yag rìg
mà shinnkwìnn-à ni, ku big
yann sukàwá big. Big shi
sig màhàn. 4 Ayúnn ùwài
bu Yahudawaká nyàan fòr,
big ri bar rag í àyúnn Pìm
Wam Zu. 5 Sái Yesu gbar dù
nann zuwá, ku myàng yag
bìr mpìrká ri bàg bi ku. I
byar-à ku bar Filibus n bib
wàníng rag, “Yá dìg brodi
áni, jirà ayi wann ya mpìr
káníng abig ji rà?” 6 Yesu bib
Filibus jír-à níng, jirà aku
màg màg fig wàníng. Ama
ku yì rìghing bu-à kwá sa.
7 I byar-à Filibus dang
rag, “Wàníng bó, sái ya sa
hing swàm bài sònn awinyin
ḿpyim, í wà yá dìg bài-à yá
wann brodi, kó títi nímá, má
ya mpìr káníng abig ji.”
8 Sái mpìr zyun áyau yann
sukàwá big ni, zìnnwá í An-
darawus, ku í wunzà Bitrus,
ku dang rag, 9 “Ai wùn zyun
shi sig ma brodi áyag agir
swana, ma jái pyànà. Ama
bu káníng bidìm pár má
màg fig mpìr káníng bàna.”
10 Sái Yesu dang rag,
“Aning dinya mpìr káníng
abig shi wann á jìnn ni.”
(Byannká nìnànn nímá shi
sig màhàn.) Wunùká shi
wann sig áni níng, dubu
swana. 11 I byar-à Yesu zìg
brodi n sa Shìdun ísoko, n
gàb finn ya mpìrká shi wann
sig á jìnn ni níng, ku gàb
finn ya jái-à àdòníng tìnn.
Yesu ya mpìr káníng ùwài
nímá àràg barà kyinnbá
ri zìm. Bìr mpìr káníng
ji brodi-à níng, hár finnbá
zìr. 12 Barà big ji kinn í
kinn níng, sái Yesu dinya
yann sukàwá big rag, abig
zà kwonn rìg amig jáiká,
ma brodi-à dà sig níng,
kada aku shi bai átai bàna.
13 Barà yann sukà Yesu big

zà kwonn amig brodi káníng mònn gágsàg dwib agban pyànà, ma àkúnn brodi swana-à nìm níng.

14 Barà mpìrká myàng bu mamaki-à Yesu sa sig ma brodi-à níng, í nànn-à hi, sái big dang rag, “Lalle, wàníng í wùn aswam Shìdun zyun-à má bi á dunyaru níng àjai.” 15 Barà Yesu myàng mpìrká ri zìm abig wìr ku kùr, sái ku fim rìg big, n nai yag rìg mà shinnkwìnn-à ni áwinwá ni.

Yesu Kyann Kyonn á Shinn Zàpìr-à Ni

(Mat 14:22-33; Mar 6:45-52)

16 Barà fi sìr àdòníng, sái yann sukàwá big í yag rìg-à mà nu zàpìr-à ni. 17 Fi sìr rìghing, ama Yesu kàng bi fig ma á byarbá ni bàna. I byar-à yann sukàwá big yag kà á kòr-à ni, jirà abig yag mà jann, mà byinn-à mà Kafarnahum. 18 I byar-à hi, wàu shyù ri gbar wàni, afag zàpìr-à má ri gbar tìnn. 19 Barà big shi sig á finn kòr-à ni, mi ri ya ma gbam, n yag rìghing byar pyunn ninonn nímá, má sa àràg mel sara, kó yina. Sái big myàng Yesu ri kyann á shinn zàpìr-à ni, ku ri bi á byarbá ni, sái zinn pànn rìg big. 20 Ama Yesu dinya big rag, kada abig shàr zinn bàna, ái í ku. 21 Barà Yesu dang zu rag í ku àdòníng, sái yann sukàwá big dang rag aku kà. I nànn-à hi, barà ku kà á kòr-à ni, sái kòr-à dù ma shinnwá mì yag fòr rìg-à mà byar-à big nìm ri zìm bá yag níng.

Mpìrká Yàn Kyann Yesu

22 Na kyàr byar-à, mpìrká shi sig mà nu ayunn-à ni níng, big yì rìghing í kòr ńzyun nà shi síg nì màhàn. Big nà myàng yann sukà Yesu big nà yag rìghing mà jann. Ama Yesu nà yag fig bàna.

23 Kòrká káhi mà Tibariya bi n shi yàr sig mà byar-à Yesu nà ya mpìrká brodi-à ku swam yan sig zìnn Shìdun áni níng. 24 Barà bìr mpìr káníng myàng fig Yesu bàna, big myàng fig yann sukàwá big bàna tìnn, sái big kà á kòrká á nu ayunn-à ni, n yag rìg mà Kafarnahum, big ri yàn kyann Yesu.

Yesu í Brodi-à Ri Ya Yonki

25 I byar-à hi, bìr mpìrká yag yàn dìg Yesu shi sig mà jann. Big bib ku rag, “Malam, à bi sig áyág ákaun rà?”

26 Yesu dinya big n rag, “N yì rìghing, ning ri yàn kyann mì í jirà ning ji sig brodi, finn ná mònn sig níng. Ama í jir bu mamaki-à ǹ sa sig ning myàng sig níng bàna. 27 Kada aning wa shwìn á jir buju-à má swàr rìg níng bàna. Aning yàn buju-à má swàr fig àswàr bàna. Buju-à níng í buju-à má ya yonki kinn kinn, í wà zyun-à Wùn Mpìr Jíkwìnn má ya ning níng. Shìdun Tayí ri zìm ku wàni, í bu-à sa

wàníng kyag sig àràg í yir á
dìrwá ni.”
28 I byar-à big bib ku rag,
“Yá sa í swai swàm kai, zyun-
à Shìdun má zìm rà?”
29 I byar-à Yesu dinya big
rag, “Wàníng í bu-à Shìdun
ri zìm aning sa, ku ri zìm
aning bir pìkyinn ná á byar
mpìr-à ku swam bi sig.”
30 I wà big bib ku rag, “Wá
sa í bu mamaki kai jirà ayi
bir pìkyinn á byarwú ni rà?
Wá sa í kai rà? 31 Yàkúká
buyí big rì ji buju zyun-à
big ri bar rag í manna mà
awúnn-à ni, àràg barà big
ba sig áni á jir Shìdun, ‘Ku
dwim ya bi big brodi mà wai
abig ji.’ ”
32 Yesu dinya big rag, “I
jir àjai, Musa í mpìr-à ya sig
yàkúná big brodi-à bi sig mà
wai níng bàna, ama brodi-
à mà wai wann bi síg mà
byar Tamí ni. 33 Ai brodi
Shìdun í mpìr-à tìg wann bi
sig mà wai níng, í zyun-à má
ya mpìrká á jànn-à ni yonki
kinn kinn.”
34 I byar-à mpìr káníng
dang rag, “Shinn Luyí, á ya
kyann yi brodi-à níng kó
ákaun.”
35 I byar-à Yesu dang rag,
“Mì í brodi-à ri ya yonki,
mpìr-à ma bi hing á byarmí
ni, amor má gban fig rag
ku bàna. Mpìr-à ma bir
hing pìkyinn á byarmí ni,
ajor má gban fig rag ku bàna
tìnn. 36 N nìm dinya ning
rag, ning myàng rìghing mì,
ama ning bir fig pìkyinn á
byarmí ni bàna. 37 Mpìr-à
Tamí ma ya hing mì, mpìr-à
hi má bi á byarmí ni. Mpìr-à
ma bi hing á byarmí ni, má
kan fig ku bàna. 38 Bu-à zìg
bi sig mì mà wai níng, í jirà
ń sa swàm shinnmí bàna,
ama í jirà ń sa swàm àsàin-à
swam bi sig mì níng. 39 Jír-
à ku dinya sig mì níng, í
wàníng: Ayau mpìrká ku ya
sig mì níng, ń fim kó mpìr
ńzyun bàna, ama ń gbar dù
nann zu kàng mpìrká níng
hi bidìm pár àyúnn-à dun-
yaru má vinn áni. 40 Wàníng
í bu-à Tamí ri zìm. Mpìrká
ma myàng hing wùn-à níng,
ma wib hing, bá dìg yonki
kinn kinn. Má gbar dù nann
kàng big àyúnn-à dunyaru
má vinn áni.”
41 I byar-à Yahudawaká
zìnn swau ku, jirà ku dang
rag, ku í brodi-à wann bi sig
mà wai. 42 Big dang rag,
“Ama ku í Yesu, yi yì rìghing
nàwá ma tawá, ku í wùn
Yusufu, sáshinn kwá dang
rag, ku wann bi síg mà wai
rà?”
43 I byar-à Yesu dinya big n
rag, “Kada aning zìnn swau
mì bàna. 44 Tamí swam bi
síg mì nì. Mpìr má bi sar fig
á byarmí ni bàna, sái zyun-
à Tamí ma dang rag aku
bi. Mpìrká má bi á byarmí
ni níng, má dab wìm kàng
rìg big àyúnn-à dunyaru má
vinn áni. 45 Mpìrká ri dang
kyann jir Shìdun ba sìnn
sig á tarkada rag, ‘Shìdun
má tàg mpìrká bidìm pár.’
Mpìrká ma fig hing jir Tamí,
jirà abig yì swàb kà jírwá,
bá bi á byarmí ni. 46 Mpìr
myàng yag fig Shìdun kó

kàun ńzyun bàna. Sái mpìr-
à bi sig mà byarwá ni, ku
í àsàin-à myàng sig Ta-à.
47 N dinya ning jír-à níng,
í jír àjai. Mpìr-à ma bir
hing pìkyinn á byarmí ni,
ku shi sig ma yonki-à kinn
kinn. 48 Mì í brodi-à ri
ya yonki. 49 Yàku yàkúná
big, big ji brodi manna mà
awúnn-à ni, ama big wu
rìghing. 50 Brodi zyun-à rì
wann bi sig mà wai níng, í
brodi-à mpìr ma ji hing, kwá
wu fig bàna. 51 Mì í brodi-à
ri ya yonki, zyun-à wann bi
sig mà wai. Kó ni ma ji hing
brodi-à níng, kwá dìg yonki-
à má vinn fig ávinn bàna.
Brodi-à má ya ning níng, í wi
dìrmí, jirà kó ni á jànn-à ni
aku dìg yonki kinn kinn."

52 Sái Yahudawaká gbam
nài gbam bar dìrbá n dang
rag, "Sáshinn mpìr-à níng
má dang rag, kwá ya yi wi
dìrwá yá zwam rà?"

53 Yesu dinya big rag, "Mì
ri dinya ning àjai wà na
zwam fig wi dìr Wùn Mpìr
Jíkwìnn bàna, na wa fig
àsàwá bàna tìnn, ná dìg fig
yonki bàna sám. 54 Mpìr-à
ma ri zwam wi dìrmí, kwa ri
wa àsàmí tìnn, ku shi sig ma
yonki-à má vinn fig ávinn
bàna. Mì bó, má dab wìm
kàng ku àyúnn-à dunyaru
má vinn áni.

55 "Dìrmí í buju àjai,
àsàmí í bu-à bá wa àjai.
56 Wà mpìr-à ma zwam hing
wi dìrmí, ma wa hing àsàmí
tìnn, mpìr-à níng, yi ma ku
shi kwonn sig í zyun, ǹ shi
sig á dìrwá ni tìnn. 57 Tamí
dang rag, ń bi. Tamí shi sig
ma yonki, mì má mì ri dìg
yonki á byar Tamí ni. Mpìr-à
ma zwam hing wimí, ku má
kwá dìg yonki á byarmí tìnn.
58 Brodi-à níng, í brodi-à bi
sig mà wai. I swai brodi-
à yàkúná big rì ji sig, ama
n wu rìghing níng, bàna.
Mpìr-à ma ji hing brodi-à
níng, kwá dìg yonki kinn
kinn."

59 Sai-à Yesu ri dang bu
káníng, í sai-à ku ri tàg
mpìrká bu mà tonn bìr
kwonn-à ni, mà Kafar-
nahum.

Mpìrká Nìnànn Nímá Fim Wà Bá Bàg Yesu

60 Barà mpìrká ri kan bàg
ku níng, fig àdòníng, káhi
áyaubá ni dang rag, "Kai!
Jír-à níng tù hing, mpìr-à má
fig byann yìrwá í ni rà?"

61 Barà mpìrká ri bònn
dang jír á shinn bu-à Yesu ri
tàg níng, Yesu yì rìghing wà
big ri bònn dang jír áshinn
bu-à ku dang sig níng ni.
I byar-à Yesu dang rag, "I
jir shinn jír-à níng, í bu-à
sa ning ri zìm aning fim mì
níng rà? 62 Wà na myàng
Wùn Mpìr Jíkwìnn ma ri
nann yag mà byar-à ku rì
shi sig, tò kàhi ná sáshinn
rà? 63 Awun í zyun-à má ya
yonki, gbam mpìr má sa sar
fig bu zyun bàna. Jír-à ǹ
dinya sig ning níng, í jír-à
má ya ning Awun wà zyun-
à má ya ning yonki. 64 Hár
tàma-à níng, áyauná ni káhi
bir fig pìkyinn á byarmí ni

bàna.” (Tun daka á ni-
nonn Yesu yì rìghing mpìrká
zyun-à má bir fig pìkyinn
á byarwá ni bàna. Ku yì
rìghing mpìr-à má ya kà ku
á vù mpìrká zyun-à má gban
ku níng tìnn.) 65 Yesu dang
rag, “I bu-à sa, mì ri dinya
ning rag, mpìr má bi sar fig
á byarmí ni bàna, sái mpìr-à
Tamí ma zìm hing aku bi.”

66 Asai-à níng hi, yann
sukàwá big nìnànn nímá
kàng rìg ásim. Big zìm
fig rag wà abig bàg ku
bàna. 67 I wà Yesu bib
yann sukàwá big dwib ag-
ban pyànà káníng rag, “Ning
má, ning ri zìm aning kàng
yag tìnn rà?”

68 I wà Siman Bitrus dang
rag, “Shinn Luyí, yá kàng
yag mà byar ni rà? Ai à shi
sig ma jír-à má ya yi yonki
kinn kinn. 69 Tàma-à níng yi
yì hing n bir hing pìkyinnyí
rag, wù í wùn kyìkyàr bu
Shìdun.”

70 I byar-à Yesu dang rag,
“N shig zu sig ning mpìr
dwib agban pyànà bàna rà?
Ama zyun áyauná ni í mpìr
Shaitan.” 71 Ku ri dang
jír á shinn Yahuda wùn
Siman Iskariyoti, í zyun-à
áyau yann sukà dwib agban
pyànàká buwá ni, wàníng í
àsàin-à má zìg ku má ya kà
ku á vù mpìrká ni, jirà abig
gban rìg ku.

7

Yesu Ma Wunzàwá Big

1 I byar-à Yesu ri kyann á
jànn Galili, ku zu fig gbìb-
à á jànn Yahudiya bàna, jir
kai bàna Yahudawaká ri zìm
abig gban rìg ku. 2 Barà
àyúnn-à bá sa buki wà bá
dab apig-à nyàan fòr, 3 í
byar-à wunzàwá big dinya
ku rag, “A fim byar-à níng,
á yag mà jànn Yahudiya,
jirà yann sukàwú big abig
myàng bu mamaki-à wá sa.
4 Wà mpìr ma ri zìm mpìrká
abig yì ku, kwá tàm fig
swàmwá bàna. Kwá tìya
mpìrká á jànn-à ni, abig
myàng buká ku ri sa. To,
barà wù ri sa bu mamaki
káníng, sàn sig mpìrká abig
yì.” 5 Wunzàwá big má, big
bir fig pìkyinnbá ma jírwá
bàna.

6 I wà ku dinya káníng
rag, “Ayúnnmí màg fig ma
bàna, ama bigná kam, aning
yag. 7 Bigná dunyaru ngàng
fig ning bàna, ama bigmí
dunyaru ngàng mì, jirà mì
ri dinya mpìrká rag big ri
sa bu-à bibai níng. 8 Aning
yag mà byar-à big ri ji buju
àyúnn wùwài-à níng, má
yag fig ma màhàn bàna, jir
kai bàna àyúnnmí màg fig
ma bàna.” 9 Barà ku dang
jír-à níng, ku yag fig byar
zyun bàna, n shi sig buwá á
Galili.

*Yesu Yag Sig Mà Byar-à
Big Ri Ji Ayúnn Wùwài*

10 Barà wunzàwá big yag
nonn fig bàna, sái ku má ku
í yag rìg-à mà byar-à big ri
ji buju àyúnn wùwài-à níng
tìnn. Wà ku yag níng, ku

bònn yag síg, ábònn yagi
ku tàg fig shinnwá áyau
bìr mpìrká ni bàna. 11 Sái
Yahudawaká ri yàn kyann
ku áyau bìr mpìrká ni, mi ri
bib rag, “Ku shi sig áni rà?”

12 I byar-à bìr mpìrká kà
hing jír shàm dang á shinn
Yesu ni. Káhi dang rag,
“Yesu í mpìr-à sìsàn.” Káhi
big dang rag, “A á, ku í mpìr-
à ǹsàn bàna, jir kai bàna
ku ri tonn gban mpìrká.”
13 Kó mpìr ńzyun dang sar
fig jírwá á fir-à ni bàna, jir
kai bàna big ri shàr zinn
Yahudawaká.

14 Ayau buki-à big ri ji
níng, sái Yesu kà yag mà lu
Shìdun ni, mi ri tàg mpìrká
màhàn. 15 I byar-à Yahu-
dawaká sa mamaki á shinn
Yesu ni n dang rag, “Kai!
Mpìr-à níng yì hing bu wàni.
Sáshinn mpìr-à níng kà fig
makaranta bàna, mi ri tàg
bu ǹsàn nímá àdòníng rà?”

16 I byar-à Yesu dinya big
rag, “Ai bu-à mì ri tàg níng,
í bu tàgmí bàna, í bu àsàin-
à swam bi sig mì níng.
17 Mpìr-à ma ri zìm aku sa
bu-à Shìdun ri zìm, kwá yì
kó bu tàg-à níng í bu Shìdun
rà, kó í bu tàg shinn dìrmí
rà. 18 Mpìr-à ma ri dang í
jír á shinnwá ni, ku ri yan
í shinnwá. Ama mpìr ma
yan wà zyun-à swam bi sig
ku, ku í mpìr gwangga ku
tonn gban fig mpìr bàna.
19 Musa ba ya sig ning doka,
kó àdòníng bàna rà? Ama
áyauná ni kó mpìr ńzyun ri
wib fig doka káníng bàna.
Bu-à sa ning ri zìm aning
gban mì í jir kai rà?”

20 I byar-à hi, bìr mpìrká
dang jír ma gbam n rag, “Wù
í mpìr wàu, mpìr-à ri zìm
kwá gban wù áyauyí ni í ni
rà?”

21 Yesu dang rag, “N sa
ya ning bu mamaki í kàun
ńzyun, ama ning ri sa ma-
maki. 22 Musa ba sìnn sig
á shinn jur kyag, ama í ku
ku kyag jag fíg nì bàna.
Yàkúká buná rì kyag jag síg
nì. To, tàma-à níng, ning
ri kyag rag yanká buná big
kó àyúnn Asabar. 23 Wà
ba kyag hing wùnshái jur
àyúnn Asabar, í jirà abig wib
doka Musa, sáshinn ning
ri nànn àgùnn wà ma dàb
gbam mpìr àyúnn Asabar
rà? 24 Kada aning wà kwonn
á gbìb ǹsáng bàna, ama an-
ing wà kwonn á gbìb àjai.”

Mpìrká Bib Rag Yesu í Almasihu Rà

25 Mpìrká káhi mà
Urushalima bib rag,
“Wàníng í mpìr-à big ri
zìm abig gban níng bàna
rà? 26 Aning myàng, ku ri
dang jír áyau bìr mpìrká ni,
ama big sa fig ku bu bàna.
Wàníng àgbamká yì hing
wà ku í Almasihu rà? 27 Yi
yì hing byar-à mpìr-à níng
bi sig, ama Almasihu ma bi
hing, mpìrká má yì fig byar-
à ku bi sig bàna.”

28 Barà Yesu dang jírwá mà
lu Shìdun ni, ku dang ma nài
gbam, ku dang rag, “Ning yì
hing mì, ning yì hing byar-à
ǹ bi sig. N bi fig ma gbammí

bàna, wà zyun-à swam bi sig
mì níng, ku í mpìr gwangga.
Ning yì fig ku bàna. 29 Ama
ǹ yì hing ku, jir kai bàna í
ku, ku swam bi síg mì nì, ǹ
bi síg mà byarwá ni.”
30 Barà ku dang àdòníng
í nànn-à hi, mpìrká ri zìm
abig pànn ku, ama big pànn
sar fig ku vù á dìr bàna, jir
kai bàna àyúnnwá màg fig
ma bàna. 31 Mpìrká nìnànn
nímá bir pìkyinn á dìrwá
ni. Big dang rag, “Ayúnn-
à Almasihu má bi áni, kwá
sa bu mamaki-à má kab wà
mpìr-à níng ri sa níng rà?”

Big Swam Yag Abig Pànn Yesu

32 Barà Farisawaká fig bìr
mpìrká ri dang jír á shinn
Yesu ni àdòníng, sái àgbam
mpìrká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun, ma àgbam
Farisawaká swam yag yann
sukà big abig yag pànn bi
ku. 33 Sái Yesu dang rag, “Má
shi swàb kà ma áni títi nímá
ma ning mpyim, í wà má
kàng yag íni mà byar mpìr-à
swam bi sig mì níng. 34 Ná
yàn kyann mì, ama ná dìg
fig mì bàna. Byar-à má shi,
ná yag sar fig màhàn bàna.”
35 Sái Yahudawaká bib bar
dìrbá rag, “Mpìr-à níng má
yag áni rà? Byar-à ku dang
rag, yá dìg fig ku bàna
níng, kó kwá yag mà byar-
à Yahudawaká yam fim sig
awín awín á dunyaru níng,
jirà aku yag tàg káníng bu
màhàn rà? 36 Ku dang rag,
yá yàn kyann ku, ama yá
myàng fig ku bàna, yá yag
sar fig mà byar-à kwá yag
bàna. Wàníng bó, yìr jír-à
níng í kai rà?”

Zàpìr Yonki

37 Ayúnn-à buki má vinn
áni, í àyúnn wùwài, sái Yesu
sar dù nann n dang jír ma
gbam n rag, “Mpìr-à ma ri fig
ajor zàpìr bidìm pár, aku bi
á byarmí ni aku wa. 38 Mpìr-
à ma bir hing pìkyinnwá
á byarmí ni, àràg barà jir
Shìdun rì dang sig níng,
daka tàma-à níng, abinn
zàpìr-à ri binn gbìb zu sàu
sàu má ya yonki níng, má
binn gbìb zu á pìkyinnwá
ni.” 39 Yesu ri dang jír á
shinn Awun Kyìkyàr Shìdun,
wà zyun-à mpìr ma bir hing
pìkyinnwá á byarwá ni kwá
dìg. Ama sai-à hi, Shìdun ya
fig ma Awunwá bàna, jir kai
bàna Yesu wu fig n dù nann
zu kàng fig ma ma yonki
bàna.

Mpìrká Gàb Fim á Jir Shinn Yesu

40 Barà bìr mpìrká fig
jírwá àdòníng, sái mpìrká
káhi dang rag, “Mpìr-à níng
í mpìr adang jir Shìdun
àjai.”
41 Sái mpìrká káhi dang
rag, “Ai wàníng í Almasihu.”
Ama mpìrká káhi dang
rag, “Asái Almasihu má zu
bi á swai mpìrká á Galili
rà? 42 Ama jir Shìdun dang
rag, Almasihu má shi í swai
Dawuda. Bá mà ku mà
Baitalami, á kauye byar-à
Dawuda rì shi sig.” 43 I byar-
à hi, mpìrká gàb fim á jir
shinn Yesu. 44 Mpìrká káhi

ri zìm abig pànn ku, ama big
pànn yì sar fig ku bàna.

Agbam Yahudawaká Wib Fig Yesu Bàna

45 Mpìrká zyun-à big swam
yag sig rag abig yag pànn
bi Yesu níng, big kàng bi
vù átai. Sái Farisawaká ma
mpìrká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni, bib big rag,
“Bu-à sa ning pànn zìg bi fig
ku bàna, í jir kai rà?”

46 I byar-à hi big dang rag,
ai big taba fig fig jír zyun
àràg barà mpìr-à níng ri
dang níng bàna sám.

47 Sái Farisawaká dang
rag, “Asai ku dang lir ji
rìghing ning tìnn rà? 48 Ning
taba fig hing áyau àgbamká
ma Farisawaká taba wib
hing ku rà? 49 Ama bìr mpìr
káníng yì fig bu-à Musa ba
sig bàna níng, Shìdun màg
gban hing big.”

50 Nikodimu zyun-à rì yag
sig á fi mà byarwá ni níng,
ku shi sig áyau Farisawa
káníng ni tìnn. Ku dinya
káníng rag, 51 “Mpìr-à ma
ri wà kwonn, kwá fig bu-à
mpìr-à big ri wà ku kwonn-à
níng ri dang, jirà abig yì bu-à
ku sa sig.”

52 I byar-à hi, big bib ku
rag, “Wù má, wù í mpìr-à á
Galili rà? A myàng byann
ǹsàn nímá, ái walai mpìr-
à ri dang kyann jir Shìdun
zyun-à má zu bi á Galili.”

[53 I byar-à hi kó ni í yag
rìg-à mà luwá ni.

8

Uwà Zyun-à Big Pànn Ku Ma Ayái

1 Ama Yesu yag buwá mà
Wùn Mwir Zaitun. 2 Byar
kyàr í pyimbyau, ku kàng
yag mà lu Shìdun. Mpìrká
bidìm pár kwonn yag rìg mà
byarwá ni. A byar-à níng hi,
ku shi wann mi ri tàg big bu.

3 Malamká ma Farisawaká
zìg bi uwà zyun-à big pànn
sig ku ásai-à ku ri sa àyái,
n sìnn kà ku, ku sar áyaubá
ni. 4 Big dinya Yesu rag,
“Malam, á myàng uwà-à
níng yi pànn ku, ku ri sa
àyái. 5 A doka Musa ku
ba sig rag, ‘Uwà-à ba pànn
hing ku ma àyái sa, abig ta
ku abàn, sái kwa wu hing.’
Buwú wá dang kai á shin-
nwá ni rà?”

6 Big dang sig jír-à níng
àjirà abig màg màg fig Yesu,
ma abig swau ku. Ama ku
bìnn kir wann mi ri ba bu
á jìnn ni ma pwai vùwá.
7 Barà big sar sig mi ri bib ku
jír-à níng, ku sar dù nann á
wai n dinya big rag, “Ayauná
ni, mpìr-à ma taba sa fig bu
bibai bàna, aku zìg abàn ma
aku ta jag uwà-à níng.” 8 Ku
bìnn kir wann kàng, mi ri
ba buwá á jìnn ni. 9 Barà
big fig àdòníng, big dù zyun
zyun mi í yag rìg-à. Agbam-
à yag jag í ni, n fim Yesu ku
áwinwá ni ma uwà-à níng,
jir kai bàna big yì hing big
ri sa bu-à bibai. 10 Ku dù
nann zu n bib uwà-à níng
rag, “Ma mpìr káníng áni
rà? Kó mpìr ńzyun pànn fig
wù ma jír bàna rà?”

11 Uwà-à níng zìm kàng
n dinya ku rag, “Kó mpìr
ńzyun bàna.” A byar-à hi,
Yesu dinya ku rag, “Mì má
ǹ pànn fig wù ma jír bàna,
á yag kyonnwú, ama kada á
sa jakàng bu pyìr bàna.”]

Yesu í Ayar Bu Dunyaru

12 Yesu dinya jakàng
mpìrká rag, “N shi síg nì
àyar bu dunyaru. Mpìr-à ma
bàg hing mì, kwá dìg àyar
zyun-à má tìya ku yonki
kinn kinn, kwá kyann fig rag
á zufi-à ni bàna.”
13 Farisawaká dinya ku
rag, “Wù ri kà nu shinnwú.
Bu-à à dang sig níng, í àjai
bàna.”
14 Yesu dang rag, “I nímá
bàna, kó barà ǹ kà hing nu
shinnmí níng, bu-à ma dang
hing í àjai, jir kai bàna ǹ yì
hing byar-à ǹ bi sig ma byar-
à mì ri yag. Ning yì fig byar-à
ǹ bi sig bàna ma byar-à mì ri
yag bàna tìnn.
15 “Bigná, ning ri wà
kwonn ma mpìr, ama bigmí,
mì ri wà fig kwonn ma mpìr
bàna. 16 Kó ma ri wà kwonn
má, mì ri dang í àjai, jir
kai bàna mì áwinmí ni bàna,
ama mì ma Shìdun zyun-à
swam bi sig mì. 17 Big ba
sig áyau dokaná ni n rag,
‘Mpìr pyànà ma dang hing
jír ńzyun, jír-à níng í àjai.’
18 Mì í zyun-à ri dang jír
á shinnmí ni. Tamí zyun-à
swam bi sig mì níng, jírwá í
ńzyun ma bumí tìnn.”
19 Big bib ku rag, “Ma
Tawú á ni rà?”
Yesu dinya big n rag, “Ning
yì fig mì bàna, ning yì fig
Tamí bàna. Wà ning nìm ma
yì hing mì, ning nìm yì hing
Tamí zyun-à swam bi sig mì
níng tìnn.”
20 Yesu dang jír káníng mà
lu Shìdun ni, á byar-à big ri
sìnn kwonn bàiká. A sai-à
níng hi, kó mpìr ńzyun pànn
fig ku bàna, jir kai bàna
àyúnnwá màg fig ma bàna.

Yesu Dang Rag, “Ná Yag Sar Fig Mà Byar-à Mì Ri Yag Bàna”

21 Yesu dinya big rag, “Má
yag jànn rìg, ná yàn kyann
mì, ama ná dìg fig mì bàna.
Ná wu rìg á bu pyìrná ni.
Byar-à má yag, ná yag sar fig
bàna.”
22 Yahudawaká dang rag,
“Kwá gban rìg shinnwá rà?
Jir kai bàna ku dang rag,
byar-à kwá yag buyí yá yag
sar fig bàna.”
23 Yesu dinya big rag,
“Ning í bu á jìnn ni, ama
bigmí ǹ bi síg mà wai. Ning í
bu dunyaru-à níng, ama mì
í bu dunyaru bàna. 24 I bu-
à sa ǹ dinya ning rag, ná wu
á jir bu pyìrná ni. Wà na bir
fig pìkyinn rag, mì í ku bàna,
ná wu á bu pyìrná ni.”
25 Big bib ku rag, “Wù í ni
rà?”
Yesu dinya big rag,
“Wàníng í bu-à ǹ dinya jag
sig ning. 26 N shi sig ma
jírká nìnànn nímá wà má
dinya ning, ma buká nìnànn
nímá zyun-à má wà ning
kwonn á dò jir kàhi, ama
zyun-à swam bi sig mì níng,
ku í mpìr gwangga. Buká ǹ
fig sig á byarwá ni níng, í

buká mì ri dinya mpìrká á
dunyaru.”
27 Big yì fig wà Yesu ri
dinya big jír á shinn Tawá
ni bàna. 28 Yesu dinya big
rag, “A sai-à ná gbar dù nann
Wùn Mpìr Jíkwìnn mà atàm
bín-à ni, á byar-à níng hi
ná yì rag mì í ku, ná yì rag
mì ri sa fíg bu ma shinnmí
bàna, mì ri dáng bu káníng
àràg barà Tamí tàg sig mì.
29 Ku zyun-à ku swam bi sig
mì níng, ku shi kwonn sig
ma mì í zyun. Ku fim fig
mì awínmí ni bàna, jir kai
bàna mì ri sa kyann bu-à ku
ri zìm.”
30 Mpìrká nìnànn nímá bir
hing pìkyinnbá á byar Yesu,
sai-à ku dang sig jír-à níng.

Mpìr-à Ma í Mpìr Shìdun Kwá Fig Ajwár

31 Yesu dinya mpìr
Yahudawaká, ká bir sig
pìkyinnbá á byarwá ni n rag,
“Wà na wib hing jírmí, ning
í yann sukàká bumí àjai.
32 Ná yì jír àjai, jír àjai má
finn tafinn ning tìnn.”
33 Big dinya ku rag, “Yi
í yann ada Ibrahim, í barà
big màm sig yi, yi shi fig
fàu mpìr zyun bàna. Bu-à
sa à dang rag bá finn tafinn
yi níng, bá finn tafinn yi
áshinn rà?”
34 Yesu dinya kàng big rag,
“Mì ri dinya ning àjai, mpìr-
à ma sa bu pyìr, ku í fàu bu
pyìr. 35 Fàu ri shi kinn fig mà
lu bàna, ama í wùn á lu-à hi
ni ri shi nì kinn kinn. 36 Wà
Wùn Shìdun ma finn tafinn
hing ning, á byar-à níng hi,
big finn tafinn rìghing ning
àjai. 37 N yì hing ning í
yann ada Ibrahim, ama ning
ri zìm aning gban mì, jir kai
bàna ning ri zìm fig jírmí
bàna. 38 Mì ri dáng bu-à
Tamí tìya sig mì, ama bigná
aning sa bu-à taná tìya sig
ning.”
39 A byar-à níng hi,
big dinya ku rag, “Tayí í
Ibrahim.”
Yesu dinya big rag, “Wà
ning nìm ma í yann Ibrahim,
ning nìm má sa bu-à ku rìi
sa. 40 Mì ri dinya ning jír
àjai zyun-à ǹ fig sig á byar
Shìdun, ama ning ri zìm an-
ing gban mì. Ai Ibrahim rì
sa fig àdòníng bàna. 41 Ning
ri sa bu-à taná ri sa.”
Big dinya Yesu rag, “Yi í
yann sa bàna. Shìdun í Tayí
kwá áwinwá ni, í zyun-à yi
shi sig ma kàhi.”
42 Yesu dinya big rag,
“Shìdun nìm ma í Taná, ning
nìm má zìm mì, jir kai bàna
ǹ bi sig mà byar Shìdun ni.
Hár tàma-à níng mì áyag. N
bi fíg ma shinn dìrmí bàna,
ku swam bi síg mì nì. 43 Bu-
à sa ning fig yì fig jírmí bàna
níng, í jir kai rà? Kó í jirà
ning zìm fig aning fig bàna
rà? 44 Ning í yann Shaitan,
ning ri zìm aning sa bu-à
bibaiká ku ri zìm. Ku í mpìr
agban ki daka á ninonn, ku
ri dang fig jir àjai bàna, jir
kai bàna ku í mpìr gwangga
bàna. Sai-à kwa gim hing
ǹsáng, ku ri sa bu-à ku ri sa
kyann, jir kai bàna ku í ta
mpìrká ri gim ǹsáng. 45 Mì
ri dinya ning àjai, í bu-à sa

ning bir fig pìkyinn ná áni
bàna. 46 Ayauná ni, í ni pànn
síg mì nì ma bu pyìr rà? Wà
ma ri dinya ning jír àjai, bu-
à sa ning bir fig pìkyinn ná
áni bàna í jir kai rà? 47 Mpìr-
à ma í bu Shìdun, ku ri fig
jir Shìdun. Bu-à sa ning fig
fig bàna níng, í jirà ning í bu
Shìdun bàna."

Yesu Kab Hing Ibrahim

48 Yahudawaká dinya Yesu
rag, "Jír-à yi dang sig rag wù
í mpìr-à á jànn Samariya, à
shi sig ma wàu á dìrwú ni
níng, í àjai."
49 Yesu dang rag, "N bàna
ma wàu, mì ri wib Tamí,
ama ning ri wib fig mì bàna.
50 Mì ri yàn fig àgbam ma
shinnmí bàna. Ama mpìr
zyun shi sig áni ku í àsàin-à
ri sìnn mì ń shi àgbam. Ku
í mpìr-à ri wà kwonn ábibir
á dò shinnmí ni. 51 Mì ri
dinya ning àjai, mpìr-à ma
bàg jírmí, kwá wu fig bàna."
52 I byar-à hi, Yahudawaká
dang rag, "Tàma-à níng yi yì
hing wà à shi sig ma wàu!
Ibrahim wu rìghing, mpìrká
rìi dang kyann jir Shìdun big
wu rìghing tìnn, ama bidìm
pár wù ri dang rag, mpìr-
à ma wib hing wù, kwá wu
fig bàna. 53 A kab hing tayí
Ibrahim ma mpìrká rìi dang
jir Shìdun níng rà? Big wu
rìghing bidìm pár. Wù ri
zìg kàng shinnwú àràg í kai
rà?"
54 Yesu zìm n dang rag,
"Kó má gbar dù shinnmí má,
í bu zyun bàna. Tamí í
àsàin-à ri gbar dù mì, zyun-
à ning ri dang rag í Shìdun
ná. 55 Ning yì fig ku bàna,
ama bigmí ǹ yì hing ku. Wà
ǹ nìm ma dang rag, ǹ yì
fig ku bàna, ǹ nìm má shi
mpìr ǹsáng àràg ning. N
yì hing ku, hár mì ri wib
jírwá. 56 Taná Ibrahim fig
àjwár sai-à Shìdun dinya ku
rag, kwá myàng àyúnn-à má
bi áni. Ku myàng hing, ku
fig hing àjwár."
57 Big bib ku n rag, "A fòr
fig ji dìpyànà agban dwib
bàna, ama à dang rag, à
myàng hing Ibrahim rà?"
58 Yesu dang rag, "Mì ri
dinya ning àjai, sai-à big mà
fig ma Ibrahim bàna, ǹ shi
sig áni."
59 A byar-à hi big zìg abàn
jirà abig ta gban ku ma kàhi.
Sái ku dù mà lu Shìdun ni mì
bònn yag rìgwá.

9

Yesu Dàb Gbam Mpìr Afau

1 Barà Yesu ri wam zu
àdòníng, sai ku myàng mpìr
zyun big mà sig ku zu bàna,
ku í àfau. 2 Yann sukàwá big
bib ku n rag, "Malam, í bu
pyìr ni sa síg nì, wà big mà
sig ku í àfau níng rà? I bu
pyìrwá rà, kó í bu pyìr tawá
ma nàwá rà?"
3 Yesu dinya big n rag,
"Afau-à níng í jir bu pyìrwá
kó bu tawá ma nàwá bàna.
Ku í àfau, jirà Shìdun aku
tìya mpìrká gbamwá. 4 Ayi
sa swàm-à ku swam bi sig mì
ń sa níng, sai-à àyúnn-à dà
sig ma áni, jir kai bàna zufi
ri bi wà mpìr má sa sar fig

rag swàm bàna. 5 Sai-à mì ri
shi á dunyaru, mì í àyar bu
dunyaru."
6 Sai-à ku dang àdòníng,
ku tu wìr sháng á jìnn ni,
ku vù jànn àtag ma sháng-
à níng, n pàb wàníng á zu-
à ni. 7 A byar-à hi, ku
dinya wàníng rag, "A yag tu
zuwú mà shar zàpìr-à ni bu
Siluwam." (Yìr zìnn-à níng í
aswam). A byar-à hi, mpìr-à
níng yag, n tu zuwá, n kàng
bi ku ri myàng.
8 Ayor luwá big ma mpìrká
ká rì myàng sig ku sai-à
ku rìi vig kyann bu níng,
myàng ku àdòníng, n bib
rag, "Wàníng í mpìr zyun-
à rìi shi vig kyann bu níng
bàna rà?"
9 Mpìrká káhi dang rag, "I
ku." Káhi dang rag, "I ku
bàna, zu rìg dìr."
A byar-à hi, mpìr-à níng
dang rag, "I mì!"
10 Big bib ku rag, "A sa síg
ashinn mi ri myàng tàma-à
níng rà?"
11 Ku dinya big rag, "I
mpìr-à big ri bar Yesu níng
vù jànn àtag n pàb á zumí
ni, n dang rag ń yag mà zàpìr
Siluwam ń tu zumí. A byar-à
níng hi, barà ǹ yag tu zumí
àdòníng, zumí í pù finn rìg-
à."
12 Big bib ku rag, wàníng
áni rà?
Ku dang rag, "N yì fig
bàna."

*Farisawaká Bib Byann Jír
á Shinn Mpìr-à Yesu Dàb
Gbam Sig Níng*

13 Big zìg bi mpìr àfau-à
níng mà byar Farisawaká ni.
14 I àyúnn Asabar wà Yesu
vù jànn àtag n pù zu mpìr-à
níng ma kàhi. 15 Farisawaká
bib jakàng mpìr-à níng barà
ku sa hár mi ri myàng tàma-
à níng. Ku dinya big rag,
"Wunù-à níng zìg jànn àtag,
n pàb á zumí ni, ǹ yag tu
zumí, í wà tàma-à níng mì
ri myàng rag."
16 Farisawaká káhi dang
rag, "Mpìr-à níng í mpìr
Shìdun bàna, jir kai bàna ku
wib fig àyúnn Asabar bàna."
Ama káhi dang rag,
"Sáshinn mpìr-à ma í mpìr
bu pyìr má sa bu àdòníng
rà?" Ayaubá ni, pìkyinnbá í
gàb finn rìg-à.
17 Farisawaká bib àfau-à
níng n rag, "Barà ku pù finn
rìghing zuwú níng, wá dang
í kai á shinnwá ni rà?"
Ku zìm n rag, "Wàníng í
wùn aswam Shìdun."
18 Yahudawaká zìm fig jír-
à big ri dang rag, "Mpìr-à
níng rì í àfau, ama tàma-
à níng ku ri myàng rag ma
zuwá níng" bàna. Sai big
bar tawá ma nàwá, 19 n bib
big rag, "Wàníng í wùn ná
zyun-à ning dang rag ning
mà sig ku í àfau níng bàna
rà? Ma sáshinn tàma-à níng
ku ri myàng rag ma zuwá
rà?"
20 Tawá ma nàwá dang
rag, "Yi yì hing wàníng í
wùnyí, yi yì hing wà yi mà
sig ku í àfau, 21 ama tàma-
à níng barà ku sa mi ri
myàng níng, yi yì fig bàna,
yi yì fig mpìr-à pù finn sig
ku zuwá níng bàna tìnn.

Ku wài gbam rìghing, aning bib ku aku dang ma nuwá.” 22 Big dang àdòníng, jir kai bàna big ri shàr zinn Yahudawaká. Yahudawaká kwonn sig nubá rag, “Mpìr-à ma zìm hing rag Yesu í Almasihu, bá kan zu rìg ku á tonn bìr kwonn-à ni.” 23 I bu-à sa nàwá ma tawá dang rag, “Ku wài gbam rìghing, aning bib ku.”

24 A byar-à níng hi, big bar jakàng àfau-à níng, n dinya ku rag, “A dang jír àjai á pyànn Shìdun, jir kai bàna yi yì hing mpìr-à dàb gbam sig wù níng, í mpìr bu pyìr.”

25 Afau-à níng dinya kàng big n rag, “Kó ku í mpìr bu pyìr, kó bàna rà, ǹ yì fig bàna. Bu-à ǹ yì sig bàna, wàrì níng mì ri myàng fig bàna, ama tàma-à níng, mì ri myàng kyàr.”

26 Big bib ku rag, “Ku sa sig wù í kai rà? Ku pù sig zuwú hi áshinn rà?”

27 Ku dinya big rag, “N nìm dinya hing ning, ning fig fig bàna. Bu-à sa ning ri zìm aning fig jakàng í jir kai rà? Kó ning ri zìm aning shi yann sukàwá tìnn rà?”

28 Big swau ku n rag, “A shi síg nì wùn sukàwá, ama bigyí, yi í yann sukà Musa. 29 Yi yì hing Shìdun dang hing jír ma Musa, ama mpìr-à níng, yi yì fig byar-à ku bi sig bàna.”

30 Afau-à níng dang rag, “Jír-à níng í bu mamaki wà barà ning yì fig byar-à ku bi sig bàna, ama ku dàb gbam hing mì! 31 Yi yì hing Shìdun ri fig fig jir mpìr bu pyìr bàna, ku ri fig jir mpìr-à ri wib ku mi ri sa bu-à ku ri zìm. 32 Tun sai-à big màm jag sig dunyaru, yi fig fig tai zyun rag, mpìr pù finn rìghing zu mpìr-à big mà sig ku í àfau bàna. 33 Mpìr-à níng bi sig mà byar Shìdun ni. Nìm ma í àdòníng bàna, ku nìm má sa yì fig bàna.”

34 Big dinya ku n rag, “Big mà sig wù áyau bu pyìr, ama tàma-à níng wù ri tàg yi bu rà?” Big í kan zu rìg-à ku mà tonn bìr kwonn-à ni.

Mpìrká Fig Yì Fig Jir Shìdun Bàna Níng Shi Sig Aràg í Afau

35 Barà Yesu fig àdòníng, ku yàn dìg wàníng n bib wàníng rag, “A bir hing pìkyinnwú á byar Wùn Mpìr Jíkwìnn rà?”

36 Ku zìm n dang rag, “Shinn Lumí, á dinya mì mpìr-à níng hi, àjirà ń bir pìkyinnmí á byarwá ni.”

37 Yesu dinya ku n rag, “A myàng rìghing ku, ku í mpìr-à ri dang jír ma wù níng.”

38 I byar-à ku dang rag, “Shinn Lumí, ǹ bir hing pìkyinnmí áni.” Ku bi bìnn kir wann á jìnn ni, n wib Yesu.

39 Yesu dang rag, “N bi sig á dunyaru àjirà ń wà kwonn. Ká ri myàng fig bàna níng, abig myàng. Ká ri myàng níng, abig shi àfau.”

40 Farisawaká zyun-à shi sig ma ku níng, fig jírwá

àdòníng, big bib ku n rag,
“Asai yi í àfau rà?”
41 Yesu dinya big rag, “Wà
ning nìm má àfau, big nìm
má dang fig rag, ning shi
sig ma bu pyìr bàna. Ama
tàma-à níng, ning rag ning
ri myàng, í bu-à sa ning shi
sig á bu pyìrná ni.”

10

Tinn Jír á Shinn Mpìr Aza Adùn

1 Yesu dang n rag, “Mì ri
dinya ning í jir àjai, mpìr-
à ma kà fig áyau àdùnká
ni, ma bàg fig í nu nkyun-à
bàna, ma nann sig á agunn
gbìb zyun ni kim, mpìr-
à níng í ajwú, ku ri gbar
shwar bu ma gbam. 2 Mpìr-
à ma kà hing nu nkyun-
à, ku í mpìr aza àdùnká
àjai. 3 Mpìr-à ri shi myàng
nu nkyun àdùn káníng ri
pù nkyun-à àjirà aza àdùn-à
níng aku kà yag. Adùnká fig
yì rìghing nài jir anubá, ku
ri bar kó ni ma zìnnwá, mi ri
zìg zu bi big á myann. 4 Wà
kwa zìg zu rìghing káníng
á myann, kwá kà á pyànn, í
wà káníng má bàg ku ásim,
jir kai bàna big fig yì hing
nài jírwá. 5 Big ri kan bàg fig
kyìnn bàna, ba myàng hing
kyìnn, big í shàr rìg bá, jir
kai bàna big fig yì fig nài
jírwá bàna.”
6 Yesu dinya big tinn jír-à
níng, ama big fig yì fig bu-à
ku ri dang bàna.

Yesu í Aza Adùn Nsàn

7 Yesu dang jakàng n rag,
“Mì ri dinya ning í jir àjai,
mì í nu nkyun àdùnká.
8 Mpìrká bi jag sig mì níng,
big dang rag big í Kristi, ama
big í mpìr ajwú. Adùnká ma
fig fig jírbá bàna. 9 N shi síg
nì nu nkyun-à, mpìr-à ma
kà hing á agunnmí ni, kwá
dìg yonki, kwá kà bi, má zu
yag, má dìg buju. 10 Ajwú
ri bi àjirà aku jwi bu, ma
aku gban ki, ma aku sa bai
bu. Ama bigmí, ṅ bi síg àjirà
aning dìg yonki, àjirà ná sa
fig ashi bu zyun bàna.
11 “Mì í aza àdùn ṅsàn, jir
kai bàna aza àdùn ṅsàn ri
ya shinnwá á byar àdùnká
buwá ni. 12 Mpìr zyun-à ma
ri sa swàm bài, wà ku ma
í àsàin àdùn-à bàna, kwa
myàng hing jwànnzwam ma
ri bi, kwá shàr rìg má fim
rìg àdùnká, jwànnzwam má
pànn rìg big, kádàkí má shàr
yam rìg. 13 Ku í mpìr asa
swàm bài, ku ri kyab fig jir
àdùnká bàna. I bu-à sa ku ri
shàr níng. 14 Mì í aza àdùn
ṅsàn, ṅ yì hing buká bumí
big, buká bumí big yì hing
mì tìnn. 15 Barà Tamí yì hing
mì níng, mì má ṅ yì hing ku
tìnn. N ya hing yonkimí á
dò shinn àdùnká ni. 16 N shi
sig ma àdùnká káhi zyun-à
kà fig áyau káníng ni bàna.
Shi sig í dole ń zìg bi big
tìnn. Bá fig nài jírmí, má shi
í bu ńzyun bidìm pár. Má shi
àsàin lubá ńzyun.
17 “Tamí ri zìm mì wàni,
jir kai bàna mì ri wann
tafinn yonkimí àjirà ń dìg
jakàng. 18 Mpìr má zìg zu
fig yonkimí bàna, má ya big
shinnmí, jir kai bàna ṅ shi

sig ma gbam wà má ya átai,
kuma má zìg kàng. Wàníng
í bu-à Tamí dinya sig mì ń
sa.”
19 A byar-à níng hi, mpìr
Yahudawaká gbìb shùr n
gàfinn dìr á jir shinn Yesu
ni. 20 Mpìrká káhi nìnànn
nímá dang rag, “Ku shi sig
ma wàu, ku ri shàr ǹsáng.
Bu-à sa ning ri fig jírwá í jir
kai rà?”
21 Ama mpìrká káhi dang
rag, “Mpìr-à ma shi sig ma
wàu, má dang fig íri jír-à
níng bàna. Sáshinn mpìr
wàu má dàb gbam àfau rà?”

Big Ngàng Yesu

22 A sònn wàu-à ni,
Yahudawaká ri sa bùkí mà
Urushalima. Ayúnn-à níng
hi, í àyúnn-à wùwài wà big
ri kyab pànn sai-à big sa
kyàr sig lu Shìdun. 23 Yesu
ri kyann kyann mà byar
zyun á lu Shìdun ni. Byar-à
níng hi, big ri bar ku byar
Sulemanu. 24 Yahudawaká
sar kàng kwìb ku, n dinya ku
rag, “Sáshinn wá fim yi, yi ri
kyab jír pyànà á pìkyinnyí
ni rà? A dinya byann yi, wù
í Almasihu rà?”
25 Yesu dinya big n rag,
“N nìm dinya hing ning,
ama ning bir fig pìkyinn áni
bàna. Bu mamakiká mì ri
sa á zìnn Tamí ni níng, ri
tìya mpìrká shumí. 26 Ama
ning bir fig pìkyinn ná áni
bàna, jir kai bàna ning shi
fig áyau àdùnká bumí ni
bàna. 27 Adùnká bumí ri fig
jírmí, ǹ yì hing big, big ri
bàg mì tìnn. 28 Mì ri ya big
yonki kinn kinn. Bá wu fig
bàna, mpìr má gbar shwar
fig big á vùmí ni bàna tìnn.
29 Tamí zyun-à ya sig mì big
níng, kab hing kó ni bidìm
pár. Mpìr fòr fig wà kwá
gbar shwar big á vùwá ni
bàna. 30 Yi ma Tamí í bu
ńzyun.”
31 Yahudawaká zìg jakàng
abàn, jirà abig ta gban ku
ma kàhi. 32 Yesu dinya big
rag, “N sa hing bu mamakiká
nìnànn nímá á pyànn ná ni,
zyun-à Tamí dinya sig mì ń
sa. I jir swàm bu mamaki-
à wà áni, zyun-à ning ri zìm
aning ta gban mì jir kàhi
níng rà?”
33 Yahudawaká dinya
kàng ku n rag, “Wà yi ri zìm
ayi ta gban wù níng, í jir
shinn swàm bu mamaki-à à
sa sig níng bàna, ama í jirà
wù ri sa bai zìnn Shìdun.
Wù í mpìr jíkwìnn, ama wù
ri sìnn kàng shinnwú rag wù
í Shìdun.”
34 A byar-à hi Yesu dinya
big rag, “Big ba sìnn sig
á tarkada dokaná ni rag,
‘Shìdun dang rag, ning í
Shìdun.’ 35 Mpìrká zyun-à
Shìdun dinya sig big jírwá
níng, Shìdun bar big í
Shìdun. Yi yì hing jir Shìdun
í àjai. 36 Bigmí Shìdun shig
zu sig mì, n swam bi sig mì
á dunyaru. Bu-à sa ning
dang rag, mì ri sa bai zìnn
Shìdun níng, í jirà ǹ dang
rag, mì í Wùn Shìdun níng
rà? 37 Wà ma sa fig bu-à
Tamí ri sa bàna, kada aning
bir pìkyinn ná á jírmí ni
bàna. 38 Wà ma sa bu-à Tamí
ri sa, kó wà na bir fig pìkyinn

ná á jírmí ni bàna, aning bir
pìkyinn á bu-à mì ri sa, í
wà ná yì rag Tamí shi sig á
byarmí ni, mì má ǹ shi sig á
byarwá ni tìnn.”
39 Big ri zìm abig pànn
Yesu, ama ku í jànn rìgwá.
40 Ku kàng yag kàng mà
Ning Urdun ni mà jann, á
byar-à Yohanna rì sa jag sig
batisma, n yag shi màhàn.
41 Mpìrká nìnànn nímá bi á
byar Yesu ni n rag, “Kó barà
Yohanna sa fig bu mamaki
zyun bàna, tàma-à níng yi
yì hing jír-à ku dang sig
á shinn Yesu ni, í àjai.”
42 Mpìrká nìnànn nímá bir
hing pìkyinnbá á byarwá ni
màhàn.

11

Ki Liyazaru

1 Wunù zyun zìnnwá í
Liyazaru, ku na sig dor, ku í
mpìr-à mà Baitanya á kauye
Maryamu ma shunwàuwá
Marta. 2 Maryamu í zyun-
à wìr sig Yesu byìr tulare
á barwá ni, n tung kyàr
ma jinnwá. Liyazaru bó í
ajunù Maryamu wà na sig
dor-à níng. 3 Maryamu ma
Marta swam yag aswam á
byar Yesu ni n rag, “Shinn
Luyí, jàuwú zyun-à wù ri
zìm wàni níng, na sig dor.”
4 Barà Yesu fig àdòníng, ku
rag, wàníng í dor ki bàna,
ama í dor-à wà mpìrká má
swam yan zìnn Shìdun áni,
ma wà bá wib Wùn Shìdun
áni tìnn.
5 Yesu ri zìm Marta ma
wunzàwá ma Liyazaru.
6 Barà ku fig tai big rag,
Liyazaru na sig dor, sái ku
shi kàng mà byar-à ku nìm
shi sig níng su pyànà. 7 A
byar-à níng hi, ku dinya
yann sukàwá big n rag,
“Tàma-à níng ayi kàng yag
mà Yahudiya.”
8 Yann sukàká dinya Yesu
n rag, “Malam, sai-à nìm
níng, Yahudawaká ri zìm
abig ta gban wù ma abàn.
Ama tàma-à níng wù ri zìm
á kàng yag kàng màhàn rà?”
9 Yesu zìm n rag, “Ayúnn-
à ma nann zu hing, ri sa
awa dwib agban pyànà, í wà
ku ri kà í ni. Mpìr ma ri
kyann á yiyar-à ni, àsìu má
ta fig ku bàna, jir kai bàna
ku ri myàng kyàr byarká á
dunyaru. 10 Ama wà kwa
kyann á fi, àsìu má ta ku,
jir kai bàna àyar-à bàna.”
11 Yesu dang jír káníng n rag,
“Jàuyí Liyazaru ri na aná,
má yag bar finn zir ku.”
12 Yann sukàwá big dinya
ku rag, “Shinn Luyí, wà ku
ma ri na aná kwá gbam rìg.”
13 Yesu ri dang jír á shinn
ki Liyazaru, ama yann
sukàwá big ri kyab rag kó
wàníng ri na aná àjai.
14 Yesu dinya kyàr big àjai
n rag, “Liyazaru wu rìghing.
15 Mì ri fig àjwár, jir kai
bàna á sai-à níng hi ǹ bàna
màhàn. N nìm ma shi sig
màhàn, Liyazaru nìm má
wu fig bàna. Tàma-à níng
má tìya ning gbam-à ǹ shi sig
ma kàhi á shinn ki, jirà an-
ing bir pìkyinn ná á byarmí
ni. Tàma-à níng ayi yag mà
byarwá ni.”

16 Toma, zyun-à í wùn ǹtài
níng dinya jàuwá big n rag,
“Ayi yag kwonn ma malam í
zyun, àjirà ayi wu ma ku á
bìr-à ni.”

*Yesu í Asàin-à Má Gbar
Dù Nann Zu Ki Ma Yonki*

17 Asai-à Yesu bi níng,
Liyazaru wu rìghing big jì
dim rìghing ku hár su yina.
18 Swann Baitanya shi yàr
sig ma Urushalima, áyaubá
ni fòr fig mel pyànà bàna.
19 Yahudawaká nìnànn nímá
yag sig mà byar Marta ma
Maryamu, àjirà abig bib kà
big nài ki ajunùbá.
20 Barà Marta fig Yesu ri
bi àdòníng sái ku yag n yag
shà wàníng á gbìb-à ni. Ama
Maryamu shi sig buwá á lu-
à ni. 21 Marta dinya Yesu
n rag, “Shinn Luyí, wù nìm
ma áyag, wàníng ajunùmí
nìm wu fig bàna. 22 Ama ǹ
yi hing, kó tàma-à níng bu-
à wa vig hing, Shìdun má ya
wù.”
23 Yesu dinya Marta n rag,
“Ajunùwú má dù nann zu
ma yonki.”
24 Marta dinya ku rag, “N
yì hing kwá dù nann zu ma
yonki àyúnn-à dunyaru má
vinn áni.”
25 Yesu dinya ku n rag, “N
shi síg nì mpìr-à má gbar dù
nann zu mpìrká ma yonki,
ǹ shi síg nì yonki. Mpìr-
à ma bir hing pìkyinnwá á
byarmí ni, kó kwa wu hing,
kwá wìm kàng. 26 Mpìr-à
ma shi sig ma yonki, ma bir
hing pìkyinnwá á byarmí ni,
kwá wu fig bàna. A bir hing
pìkyinnwú áni rà, kó bàna
rà?”
27 Marta dinya Yesu n rag,
“I àjai, Shinn Luyí. N bir
hing pìkyinnmí rag, wù í Al-
masihu Wùn Shìdun àsàin-à
sai-à rì níng big rì shi kir ku
aku bi á dunyaru.”

Yesu Kig Mínn

28 Barà Marta dang
àdòníng, ku kàng yag n
yag shàm dinya wunzàwá
Maryamu n rag, “Malam
shi sig áyag, ku ri bar
wù.” 29 Barà Maryamu fig
àdòníng, ku dab dù kíni
n yag mà byar wàníng ni.
30 Yesu kà fig ma mà kauye
bàna, í barà ku shi sig ma
mà byar-à ku ma Marta
nìm dìg kwonn sig níng.
31 Yahudawaká ká bi sig abig
bib kà Maryamu nài ki-à
níng, big shi sig í zyun ma ku
mà lu-à ni. Barà big myàng
Maryamu dù nann zu kíni
àdòníng, mi ri zu yag mà
myànn níng, big bàg ku, jir
kai bàna big ri kyab rag kó
ku ri yag mà amir-à ni, àjirà
aku kig màhàn.
32 Barà Maryamu fòr yag
mà byar Yesu, n myàng
wàníng àdòníng, ku bìnn
kir wann á jìnn ni á bar
wàníng ni n rag “Shinn
Lumí, wà wù nìm ma áyag
ajunùmí nìm má wu fig
bàna.”
33 Barà Yesu myàng ku
ri kig àdòníng, Yahudawaká
ká bi sig ma ku níng ri kig
tìnn, sái pìkyinnwá í bai rìg-
à. 34 Ku bib big rag, “Ning jì
síg ku áni rà?”

Big dinya ku rag, “Shinn
Luyí, á bi ma á myàng.”
35 Yesu kig mínn.
36 Yahudawaká dang n rag,
“Aning myàng barà ku zìm
sig mpìr-à níng áni.”
37 Ama káhi áyaubá ni
dang rag, “Mpìr-à níng dàb
gbam hing àfauká, sáshinn
ku bàna ma gbam wà kwá
kan dim ki Liyazaru rà?”

Yesu Dab Wìm Kàng Liyazaru

38 Yesu yag fòr mà byar
amir-à ni, pìkyinnwá bai shi
nímá. Amir-à hi í ashòr
abàn. Big kìg dim rìghing
nu ashòr-à hi ma abàn.
39 Yesu dinya big rag, “An-
ing zìg dù rìg abàn-à níng.”
A byar-à hi, Marta zyun-
à ajunùwá wu sig níng,
dinya Yesu rag, “Shinn
Lumí, tàma-à níng ku swàr
rìghing, jir kai bàna suwá
sa hing yina á shar-à ni.”
40 Yesu dinya ku rag, “N
nìm dinya fig wù rag wà wa
bir hing pìkyinnwú á byarmí
ni, wá myàng gbam Shìdun
bàna rà?”
41 Big í abàn-à hi í zìg du
rìg-à.
Yesu myàng yag zuwá mà
wai, n dang rag, “Tamí, mì ri
sa wù ísoko barà à fig hing
jírmí. 42 N yì hing wù ri
fig jírmí kó ákaun bidìm pár,
ama tàma-à níng, á jir shinn
bìr mpìrká níng ni, mì ri zìm
á fig jírmí àjirà abig yì rag à
swam bi síg mì nì.”
43 Barà ku dang jír-à níng
àdòníng, ku bar nài abor ma
gbam n rag, “Liyazaru, á zu
bi.”
44 A byar-à hi, Liyazaru í
zu bi-à ma jà ki-à big sìr
dim sig vùwá ma barwá ma
mùnnpyànnwá áni.
Yesu dinya big rag, “Aning
fìnn zu ku, ma aning fim ku
aku yag.”

Big Gib Sig Nu Abig Gban Yesu
(Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luk 22:1-2)

45 Mpìrká nìnànn nímá
áyau Yahudawaká ká bi sig
abig bib kà Maryamu, big
myàng buká Yesu sa sig
níng, big bir pìkyinnbá á
byarwá ni. 46 Ama kádàkí
áyaubá ni, yag sig mà byar
Farisawaká, big dinya big
bu mamakiká Yesu sa sig.
47 Agbam malamká ma Fari-
sawaká bar kwonn ba dìrbá
mà tonn shinn kwonn n
dang rag, “Ma yá sa í kai
rà? Aning myàng bu ma-
makiká mpìr-à níng ri sa.
48 Wà ya fim hing ku átai
àdòníng, mpìrká bidìm pár
má bir pìkyinnbá á byarwá
ni. Mpìr Romawaká má bi
má sa bai rìg lu Shìdun má
zìg rìg jànnyí.”
49 Ama mpìr zyun big ri
bar ku Kayafa, ku í agbam
mpìrká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni, ku dinya
big rag, “Ning yì fig kó bu
zyun bàna. 50 Ning yì fig
wà sàn hing wà barà mpìr
ńzyun aku wu á jir shinnyí
ni, ma wà mpìrká nìnànn
nímá nìm má wu níng bàna
rà?”

51 Ku dang fig jír-à níng
ma shinnwá bàna, ama barà
ku í àgbam á ji-à níng ni,
Shìdun sìnn kà sig ku aku
dang rag, “Yesu má wu á
jir shinn mpìr Yahudawaká
ni.” 52 Ama kwá wu fig íri
jir shinn mpìr Yahudawaká
bàna, ama dò jirà aku bar
kwonn yanká bu Shìdun ká
yam sig níng.

53 Tunn àyúnn-à níng hi,
big kwonn nubá barà bá
gban ku áni. 54 Yesu tàma-
à níng ri kyann fig rag
á byar yiyar byar-à Yahu-
dawaká má myàng ku bàna.
Ku fim rìghing byar-à níng
hi, n yag sig mà jànn zyun
shi yàr sig ma awúnn, n yag
kà mà finn swann zyun-à big
ri bar Ifirayimu. A byar-à
hi, ku yag shi kwonn sig ma
yann sukàwá big.

55 Ayúnn wùwài bu Yahu-
dawaká, zyun-à big ri bar
rag, í àyúnn Pìm Wam Zu
nyàan fòr, tunn sai-à àyúnn-
à hi sa fig ma bàna, mpìrká
nìnànn nímá mà kauyeká ni
ká nann yag sig mà Urushal-
ima, àjirà abig sa kyàr dìrbá.
56 Big yàn kyann Yesu. Barà
big sar sig mà lu Shìdun ni,
mi ri bib ba dìrbá rag, “Ma
ning ri kyab kai tàma-à níng
rà? Kwá bi fig àyúnn Pìm
Wam Zu-à níng bàna rà?”
57 A byar-à níng hi, àgbam
mpìrká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni, ma Fari-
sawaká dang rag, mpìr-à ma
yì hing byar-à Yesu shi sig,
aku dang àjirà abig pànn
wàníng.

12

Big Pàb Yesu Byìr Nsàn Mà Baitanya
(Mat 26:6-13; Mar 14:3-9)

1 Barà àyúnn su Pìm Wam
Zu dà sig ma su sùnnjin,
Yesu yag mà Baitanya byar-
à Liyazaru shi sig, zyun-à
Yesu gbar dù mà amir-à ni.
2 A byar-à níng hi, big sa ya
Yesu buju, Marta ri gàfinn
ya mpìrká buju. Liyazaru
shi kà sig áyaubá ni, mi ri
ji buju. 3 Sái Maryamu zìg
byìr zyun ri ning swìnn ǹsàn
nímá, big ri bar rag nardi.
Byìr-à níng hi shi sig ma
bài wàni. Ku pàb á bar
Yesu ni n tùn kyàr ma jin-
nwá. Lu-à hi bidìm pár ning
gban rìg ma swìnn byìr-à
hi. 4 Ama Yahuda Iskariyoti
wùn sukà zyun áyau yann
sukàká bu Yesu, í zyun-à ri
zìm aku wann tafinn Yesu,
ku dang rag, 5 “Bu-à sa big
wann tafinn fig byìr-à níng
bài wùwài nímá, n zìg bài-
à níng n ya fig mpìr ashiká
bàna í jir kai rà? Byìr-
à níng bàiwá fòr hing bài
swàm ji zyun bu mpìr zyun.”
6 Ku dang sig jír-à níng átai,
ku zìm fig mpìr ashi káníng
bàna. Ku í mpìr ajwú. Barà
bàiká big shi sig ma kàhi
níng shi sig á vùwá ni níng,
ku ri tinn zu káhi mi ri ji.

7 Yesu dang rag, “Aning
fim uwà-à níng, ku sìnn
gbam sig byìr-à níng àjirà
aku wìr kà ya mì sai-à bá
jì mì. 8 Ná dìg kyann mpìr
ashiká áyauná ni kó ákaun,

ama bumí ná dìg kyann fig
mì bàna.”

Barà Big Gib Nu Abig Gban Liyazaru

9 Mpìr Yahudawaká
nìnànn nímá fig tai rag, Yesu
shi sig mà Baitanya, á byar-à
hi big yag màhàn. Big yag
fig íri jir Yesu bàna, ama
àjirà abig myàng Liyazaru
zyun-à Yesu bar wìm kàng
ku mà amir-à ni níng. 10 A
byar-à níng hi, àgbamká
áyau mpìrká ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni níng,
su kwonn nu àjirà abig
gban Liyazaru tìnn, 11 jir kai
bàna á shinn Liyazaru mpìr
Yahudawaká nìnànn nímá ri
ngàng jir àgbamká, mi ri bir
pìkyinn á byar Yesu.

Mpìrká á Urushalima Shà Yesu

(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luk 19:28-40)

12 Na kyàr byar-à, mpìrká
nìnànn nímá ká bi sig jir
àyúnn Pìm Wam Zu-à níng,
fig tai big rag Yesu má bi á
Urushalima. 13 Big zìg ayab
lí n yag shà ku, n gbam nài
gbam n rag, “Hosanna, ayi
swam yan ku zyun-à ri bi á
zìnn Shìdun, ayi swam yan
kùr Israila.”
14 Yesu yàn dìg wùn
aswannswánn zyun, n nann
zu áni àràg barà big ba sig á
tarkada Shìdun ni n rag,
15 “Kada aning shàr zinn
bàna, ning mpìrká á
finn swann Siyona.
Aning myàng kùrná ri bi,
ku nann shi sig á shinn wùn
aswannswánn.”

16 Yann sukàwá big yì fig
ma yìr buká ri sa níng bàna
sai-à wà jijag, ama ásim sai-à
Yesu dù nann zu mà amir-à
ni ma yonki níng, á byar-à
hi big kyab pànn bu-à big ba
sig á shinnwá ni. Asai-à níng
hi, big í yì byann rìg-à bu-à
hi sa hing àràg barà big rì ba
sig á jir Shìdun ni.
17 Mpìrká nìnànn nímá ká
zyun-à shi sig ásai-à Yesu
bar zu bi Liyazaru mà amir-
à ni ma yonki níng, myàng
àdòníng, big bir pìkyinnbá
áni, mi ri dinya mpìrká
nìnànn nímá tai bu-à sa sig.
18 I bu-à sa bìr mpìr káníng
bi sig á byarwá ni, jir kai
bàna big fig sig rag, ku sa sig
bu mamaki. 19 A byar-à níng
hi, Farisawaká dinya bar
dìrbá n rag, “Aning myàng,
yi dìg fig pyù bàna, kó títi
nímá. Mpìrká bidìm pár ri
bàg ku.”

Mpìr Helenawaká Ri Zìm Abig Myàng Yesu

20 Mpìr Helenawaká káhi
shi sig áyau mpìrká yag sig
mà Urushalima àjirà abig
wib Shìdun àyúnn Pìm Wam
Zu. 21 Big yag mà byar
Filibus, ku zyun-à ku í mpìr
Batsaida á jànn Galili, n dang
rag, “Malam, yi ri zìm ayi
myàng Yesu.”
22 Filibus yag n dinya An-
darawus. A byar-à níng hi,
big pyànà bidìm pár big yag
n dinya Yesu. 23 Yesu dinya
big n rag, “Ayúnn-à sa hing
wà bá swam yan mì Wùn
Mpìr Jíkwìnn. 24 Mì ri dinya
ning àjai, wà ya tàg fig yìr za

á jìnn ni bàna, má nga nann
zu fig barà má sa yìr bàna,
má shi áwinwá ni. Ama wà
ya tàg hing á jìnn ni, má
byann wàni. 25 Mpìr-à ma ri
zìm íri shinnwá, kwá dìg fig
yonki bàna. Ama mpìr-à ma
wann tafinn hing shinnwá
á dunyaru-à níng ni, kwá
dìg yonki wà zyun-à kinn
kinn. 26 Mpìr-à ma ri zìm ń
shi àsàin luwá, aku bàg mì,
àjirà byar-à ǹ shi sig níng,
fàumí aku shi màhàn tìnn.
Mpìr-à ma ri zìm ń shi àsàin
luwá, Tamí má sìnn kàng ku
mpìr ùwài.

Yesu Dinya Mpìrká Jír á Shinn Kiwá Ni

27 "Tàma-à níng pìkyinnmí
na tag fig bàna, má dang
í kai rà? Kó ń dang rag,
'Tamí, shwìn-à níng aku dìg
mì bàna,' rà? Ama bu-à sa
ǹ bi sig á jànn-à ni í jirà ń
wa shwìn-à níng. 28 Tamí, á
tìya mpìrká gbamwú."

A byar-à níng hi, nài jír zu
bi mà wai n rag, "N nìm tìya
rìghing big gbammí, ama
má tìya jakàng big."

29 Bìr mpìrká zyun-à sar
sig mà byar-à níng hi níng
fig àdòníng, big rag, "I shyù
ri kàn nì." Káhi dang rag, "I
wùn aswam Shìdun dang síg
nì jír ma ku."

30 Ama Yesu dinya big n
rag, "Nài jír-à níng, í jir shin-
nmí bàna, ama í jir shinn ná.
31 Tàma-à níng í sai-à bá wà
kwonn mpìrká á dunyaru,
bá kan zu rìg Shaitan, ku
zyun-à ku í kùr mpìrká ri
zìm fig Shìdun bàna. 32 Sai-à
ba gbar nann zu hing mì, má
gbar bi mpìrká nìnànn nímá
á byarmí ni." 33 Barà Yesu
ri dang àdòníng, ku ri tìya
mpìrká swai kiwá kwá wu.

34 Bìr mpìrká bib ku n rag,
"Yi fig hing jir Shìdun dang
rag, 'Almasihu má shi kinn
kinn,' bu-à sa wá dang rag,
'Bá gbar dù nann zu Wùn
Mpìr Jíkwìnn mà wai,' í jir
kai rà? Wùn Mpìr Jíkwìnn
hi í ni rà?"

35 Yesu dinya big rag,
"Ayar shi sig áyauná ni, ama
àyar-à hi má shi nonn fig
bàna. Aning kyann kyonn
áyau àyar-à hi ni, jirà kada
aning kyann kyonn á zufi
bàna. Mpìr-à ma ri kyann
kyonn á zufi-à ni, kwá yì
fig byar-à ku ri yag bàna.
36 Aning bir pìkyinn ná á
byar àyar-à hi ni, barà àyar-
à hi shi sig ma á byarná ni,
àjirà aning shi yann àyar."
Barà Yesu dang vinn rìg jír-à
níng, ku í bònn yag rìgwá.

Yahudawaká Bir Fig Pìkyinnbá á Byar Yesu Bàna

37 Kó barà Yesu sa bu
mamaki nìnànn nímá á
pyànn mpìr Yahudawaká ni
níng, big bir fig pìkyinnbá
á byarwá ni bàna. 38 Bu
káníng sa hing àjai, àràg
barà Ishaya rì ba sig. Ku
ba sig rag,

"Shinn Lumí, mpìr-à bir sig pìkyinnwá
á jír-à yi dang sig á shinnwú ni níng, í ni rà?
Shìdun tàg sig gbamwá á byar ni rà?"

39 Jir wàníng, big bir fig
pìkyinnbá áni bàna, jir kai
bàna Ishaya zyun-à rìi dang
kyann jir Shìdun níng, dinya
sig big rag,
40 “Shìdun bir dim rìghing
zubá,
n sa wu rìghing pìkyinnbá
àjirà abig myàng ma zubá
bàna,
ma abig kyab jír á pìkyinnbá
ni bàna,
hár abig kàng bi á byarmí ni,
àjirà ń dàb gbam big bàna.”
41 Ishaya dang jír káníng,
jir kai bàna ku myàng hing
gbam Yesu, n dang jír á
shinn wàníng ni.
42 Agbam mpìr Yahu-
dawaká nìnànn nímá bir
hing pìkyinnbá á byar Yesu
ni, ama big ri shàr zinn
Farisawaká, í bu-à sa big
ri dinya kyàr zu fig mpìrká
rag big bir hing pìkyinnbá
á byar Yesu ni bàna, jir kai
bàna kada abig kan zu big
mà tonn shinn kwonn-à ni
bàna. 43 Big ri zìm kab
mpìrká abig yan big, ma wà
Shìdun má yan big íni.

Yesu Ma Shìdun Asàin-à Swam Bi Sig Ku Níng, Big í Bu Nzyun

44 Yesu dinya big ma gbam
n rag, “Mpìr-à ma bir hing
pìkyinnwá á byarmí ni, ku
bir fíg íri wà á byarmí ni
bàna, ama ku bir sig á byar
mpìr-à swam bi sig mì níng
tìnn. 45 Mpìr-à ma myàng
hing mì, ku myàng hing
Tamí zyun-à swam bi sig
mì. 46 Bigmí ǹ bi sig àràg í
àyar á dunyaru. Mpìr-à ma
bir hing pìkyinnwá á byarmí
ni, kwá shi fig á zufi-à ni
bàna. 47 Wà mpìr-à ma ri
fig jírmí, ma wib fig bàna, í
mì má wà fig kwonnwá íni
bàna, jir kai bàna ǹ bi fíg
àjirà ń wà mpìrká á dunyaru
kwonn bàna, ama àjirà ń
pinn zu big. 48 Mpìr-à ma
ngàng mì, ma zìm fig jírmí
bàna, ku shi sig ma bu-à
má wà ku kwonn. Jírká
zyun-à ǹ dang sig níng, má
shi ínì kwonn wà àyúnn-à
dunyaru má vinn, 49 jir kai
bàna jír káníng, ǹ dang fig
ma shinnmí bàna, ama Tamí
zyun-à swam bi sig mì níng,
í ku dinya síg mì nì jír-à má
dang. 50 N yì hing jírká zyun-
à Tamí dinya sig mì ń dang
níng, ri ya yonki kinn kinn,
jir kai bàna buká mì ri dang
níng, í bu-à Tamí dinya sig
mì ń dang.”

13

Yesu Tu Kyàr Bar Yann Sukàwá Big

1 Sai-à àyúnn Pìm Wam Zu
sa fig ma bàna, dà sig su
zyun, Yesu yì hing wà sai-
à kwá fim dunyaru-à níng
má yag mà byar Tawá ni
sa hing. Ku ri zìm mpìrká
buwá zyun-à shi sig á dun-
yaru wàni, ku ri zìm big hár
àyúnn-à ku bi wu.
2 Asai-à Yesu ma yann
sukàká buwá ri ji buju
ákamzau, Shaitan sìnn kà
bab rìghing Yahuda Iskariy-
oti wùn Siman a wàníng
wann tafinn rìg Yesu. 3 Yesu
yì rìghing wà Tawá ya
rìghing ku gbam kó kai

bidìm pár, ku yì hing wà
ku bi sig mà byar Shìdun
ni, kwá kàng yag jakàng mà
byar Shìdun. 4 Ku dù mà
byar buju-à ni, n yag wan zu
rìg jàwá, n sìnn gbam. Ku
zìg jà zyun n sìr gbam dìrwá
ma kàhi. 5 A byar-à níng
hi, Yesu kab wìr kà zàpìr
á kwài-à ni, mi ri tu bar
yann sukàká buwá, n tùng
kyàr ma jà-à ku sìr gbam sig
dìrwá áni níng. 6 Barà ku bi
mà byar Siman Bitrus, Bitrus
dinya ku rag, “Shinn Luyí,
kada á tu barmí àdòníng
bàna.”

7 Yesu zìm n rag, “Wá yì
fig bu-à mì ri sa tàma-à níng
bàna, ama wá yì á pyànn.”

8 Bitrus dinya Yesu n rag,
“Wá tu fig barmí bàna hár
kinn kinn.” A byar-à níng hi
Yesu dinya ku rag, “Wà ma
tu fig barwú bàna, wá shi fig
rag wùn sukàmí bàna.”

9 Siman Bitrus dinya ku
rag, “Wà má àdòníng, á
tu íri barmí bàna, ama ma
vùmí ma shinnmí tìnn.”

10 Yesu dinya ku rag,
“Mpìr-à ma wau hing dìrwá,
kwá tu íri barwá, jir kai
bàna dìrwá shi sig ákyàr.
Ning bidìm pár, ning shi
sig ákyàr, ama dà sig mpìr
ńzyun.” 11 Ku yì hing mpìr-
à má wann tafinn ku, í bu-à
sa ku dang rag, “Ning shi
sig ákyàr, ama dà sig mpìr
ńzyun.”

12 Barà ku tu vinn rìg
barbá àdòníng, ku zìg jàwá
n wìr kà n kàng yag mà byar
shuwá ni. Ku bib káníng
n rag, “Ning yì hing bu-
à ǹ sa sig ning níng rà?
13 Ning ri bar mì rag, Malam
ma Shinn Luyí, ning bar sig
àjai, jir kai bàna ǹ shi sig
àdòníng hi. 14 Barà mì í
Shinn Luná, ma Malamná,
ǹ tu sig barná, ning tìnn
má, aning tu bar jàuná tìnn.
15 N sa sig ning àdòníng jirà
ning má aning yag sa mpìrká
káhi àràg barà ǹ sa sig ning
níng. 16 Mì ri dinya ning
àjai, fàu má kab fig àsàin
luwá bàna, wùn aswam má
kab fig mpìr-à swam sig ku
bàna. 17 Tàma-à níng barà
ning yì hing bu káníng, wà
na bàg hing, Shìdun má sa
sàn ya ning.

18 “Mì ri dang fíg jír-à níng
jir shinn ná bidìm pár bàna.
N yì hing írì swai mpìrká
zyun-à ǹ shig zu sig. Ama
àjirà jir Shìdun aku shi àràg
barà big ba sig rag, ‘Mpìr
zyun má wann tafinn mì, í
mpìr zyun-à yá ji buju ma
ku níng.’ 19 Mì ri dinya ning
tàma-à níng, barà sai-à níng
hi màg fig ma bàna níng, jir
kai bàna wà àyúnn-à níng
hi ma màg hing aning bir
pìkyinn ná rag í mì. 20 Mì
ri dinya ning àjai, mpìr-à
ma pànn hing kó ni zyun-à
ma swam bi sig vù pyànà,
ku pànn síg mì. Mpìr-à ma
pànn hing jírmí, ku pànn sig
í jir Shìdun zyun-à swam bi
sig mì.”

Yesu Dang Rag Mpìr Zyun Má Wann Tafinn Ku

(Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luk 22:21-23)

21 Barà Yesu dang àdòníng, pìkyinnwá í bai rìgwá, ku dinya kyàr big n rag, “Mì ri dinya ning àjai, mpìr zyun áyauná ni má wann tafinn rìg mì.”

22 A byar-à níng hi, yann sukàwá big myàng gbam ba dìrbá, mi ri kyab rag kó í ni áyaubá ni rà. 23 Mpìr zyun shi sig áni áyau yann sukàká ni, wà zyun-à Yesu ri zìm wàni, ku shi yàr sig ma Yesu. 24 Siman Bitrus pyar bar ku rag, “A bib Yesu rag mpìr-à níng hi í ni rà?”

25 A byar-à níng hi, ku zyun-à ku shi yàr sig ma Yesu níng, ku bib wàníng n rag, “Shinn Luyí, wù ri dang í ni rà?”

26 Yesu dang rag, “I mpìr-à má ngir brodi má swànn kà á byù, má ya ku aku ji níng.” A byar-à níng hi, Yesu swànn kà brodi á byù-à ni, n ya Yahuda wùn Siman Iskariyoti. 27 Barà Yahuda zìg brodi-à hi àdòníng, sai Shaitan kà rìg á pìkyinnwá ni. Yesu dinya ku rag, “Bu-à wù ri zìm á sa níng, á sa kíni.”

28 Ayaubá ni barà big shi kwonn sig á byar buju-à ni níng, big yì fig bu-à sa Yesu dinya Yahuda jír-à níng bàna. 29 Mpìrká káhi ri kyab rag, jirà bàibá shi sig á vù Yahuda ni, kó Yesu ri dang rag, a wàníng yag wann bi bujuká zyun-à bá sa bu àyúnn Pìm Wam Zu-à níng ma kàhi, kó a wàníng ya mpìr ashiká bài.

30 Yahuda ji agir brodi-à Yesu ya sig ku níng, mi í zu yag rìgwá mà myann á fi-à ni.

Doka Apyú

31 Barà ku zu yag àdòníng, sái Yesu dang rag, “Tàma-à níng, bá swam yan mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, bá swam yan Shìdun á jir shinn buká má sa. 32 Wà mpìrká ma myàng hing gbam Shìdun á jir shinnmí ni, Shìdun má sa mpìrká abig myàng gbammí tìnn. Kwá sa rìg tàma-à níng.”

33 Yesu dinya big rag, “Yanká bumí, má shi nonn fig ma ning bàna, ná yàn kyann mì, ama byar-à mì ri yag níng, ná yag sar fig bàna. Mì ri dinya ning àràg barà ǹ dinya sig àgbamká bu Yahudawaká. 34 N ya hing ning doka àpyú, aning zìm bar dìrná. Aning zìm bar dìrná àràg barà mì ri zìm ning. 35 Wà na ri zìm bar dìrná, í wà mpìrká má yì rag, ning í yann sukàmí.”

Yesu Dang Rag Bitrus Má Dang Rag Wàníng Yì Fig Ku Bàna
(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luk 22:31-34)

36 Siman Bitrus bib ku rag, “Shinn Luyí, wù ri yag áni rà?”

Yesu zìm ya ku n rag, “Byar-à mì ri yag tàma-à níng, wá yag yì sar fig bàna, sái àyúnn su zyun í wà wá yag ni màhàn.”

37 Bitrus bib ku rag, “Shinn Luyí, bu-à sa má bàg yag

sar fig wù tàma-à níng bàna
níng, í jir kai rà? N zìm hing
ma wu á jir shinnwú ni.”

38 A byar-à níng hi, Yesu
bib ku rag, “A zìm hing wà
á wu á jir shinnmí ni rà? Mì
ri dinya wù àjai, kwìnn má
dab fig aku bàna, wá dang
hár kàun sara má rag à yì fig
mì bàna.”

14

Yesu Shi Sig Gbìb-à á Byar Shìdun

1 Yesu dang rag, “Pìkyinn
ná aku bai bàna, aning
shi bir pìkyinn ná á byar
Shìdun, ma aning bir á
byarmí ni tìnn. 2 Mà lu Tamí
ni, byar shu shi sig nìnànn
nímá, wà nìm má àdòníng
bàna, ǹ nìm má dinya fig
ning bàna. Ma yag má sa
samyib ya ning byar shu.
3 Wà ma yag ma sa samyib
hing byar shuná, í wà má
kàng bi má zìg yag ning
mà byar-à ǹ shi sig. 4 Ning
yì hing gbìb-à byar-à mì ri
yag.”

5 Toma bib ku rag, “Shinn
Luyí, yi yì fig byar-à wù
ri yag bàna, sáshinn yá yì
gbìb-à rà?”

6 Yesu dinya ku rag, “N shi
síg nì gbìb-à, ǹ shi síg nì
àjai, ǹ shi síg nì yonki. Mpìr
má yag fig mà byar Tá bàna
sái kwa bàg hing mì. 7 Barà
ning yì hing mì níng, ná yì
Tamí tìnn. Tàma-à níng,
ning yì hing ku, n myàng
hing ku tìnn.”

8 Filibus dinya ku rag,
“Shinn Luyí, á tìya yi Ta-à hi,
í bu-à yi ri zìm.”

9 Yesu bib ku rag, “Mì
zyun-à ǹ shi nonn sig
áyauná ni, Filibus, à yì fig
mì bàna rà? Mpìr-à ma
myàng hing mì, ku myàng
hing Tamí. Bu-à sa wá dang
rag, ń tìya ning Ta-à hi níng,
í jir kai rà? 10 Filibus, à bir
fig pìkyinnwú rag, ǹ shi sig
á byar Shìdun, Shìdun tìnn
shi sig á byarmí ni bàna
rà? Jírká mì ri dinya ning
níng, í jírmí bàna, ama í bu
Tamí zyun-à shi sig á byarmí
ni níng ri sá nì swàmwá.
11 Aning bir pìkyinn ná á
byarmí ni, wà ma dinya ning
rag, ǹ shi sig á byar Shìdun,
Shìdun shi sig á byarmí ni
tìnn. Kó wà má àdòníng
bàna, aning bir pìkyinn ná
á shinn bu mamakiká ǹ sa
sig. 12 Mì ri dinya ning
àjai, mpìr-à ma bir hing
pìkyinnwá á byarmí ni, kwá
sa bu-à mì ri sa kyann. Kwá
sa buká zyun-à kab sig bumí,
jir kai bàna mì ri yag mà
byar Tamí ni. 13 Má sa ya
ning bu-à ning ri zìm wà
na vig hing á zìnnmí ni,
àjirà mpìrká abig myàng
gbam Ta-à á byarmí ni, mì
í wùnwá. 14 Wà na vig hing
mì kó kai bidìm pár á zìnnmí
ni, má sa ya ning.

Barà Yesu Gib Sig Nu á Shinn Awun Kyìkyàr

15 “Wà ning ma ri zìm mì,
aning wib jírká bumí. 16 Má
vig Tamí aku ya ning mpìr
zyun, zyun-à má sa shang

ning, má shi ma ning hár
kinn kinn. 17 Ku í Awun
Kyìkyàr àjai. Mpìrká á dun-
yaru ri zìm fig ku bàna, jir
kai bàna bá myàng yì sar fig
ku bàna. Ama bigná, ning
yì hing ku, jir kai bàna ku
shi sig áyauná ni, ku ri shi
kyann ma ning.

18 “Má fim fig ning áwin
ná ni àràg yann ki bàna.
Má kàng bi kàng á byarná
ni. 19 A pyànn áyag, mpìrká
á dunyaru má myàng fig
rag mì bàna, ama bigná ná
myàng mì. N shi sig ma
yonki, í bu-à sa ning má, ná
dìg yonki tìnn. 20 Wà àyúnn-
à níng hi ma màg hing, ná
yì rag ǹ shi sig á byar Tamí
ni, ning má ná shi áyaumí
ni, mì má má shi áyauná ni
tìnn.

21 “Mpìr-à ma pànn hing
jírmí, ma wib hing, í mpìr
azìmmí. Mpìr-à ma zìm hing
mì, Tamí má zìm ku, mì má
má zìm ku tìnn, hár má tàg
shinnmí á byarwá ni.”

22 A byar-à níng hi Yahuda
(zyun-à í Iskariyoti bàna
níng) bib ku n rag, “Shinn
Luyí, bu-à sa wá tàg shin-
nwú á byaryí ni, má tàg fig
á byar mpìrká á dunyaru
bàna, í jir kai rà?”

23 Yesu dinya ku n rag,
“Mpìr-à ma ri zìm mì, kwá
wib jírmí, Tamí má zìm ku,
yá bi á byarwá ni má shi
ma ku. 24 Mpìr-à ma zìm fig
mì bàna, kwá wib fig jírmí
bàna. Jírká ning fig sig níng,
jír-à hi í jírmí bàna, í jir
Tamí zyun-à swam bi sig mì.

25 “Jír káníng bidìm pár,
mì ri dinya ning á sai-à
yi ma ning shi sig ma í
zyun. 26 Shìdun má swam bi
Awun Kyìkyàrwá zyun-à má
sa shang ning, má tàg ning
kó kai bidìm pár, má kyab
pànn ya ning bu-à ǹ dinya
sig ning níng.

27 “N ya hing ning bu
àjwár, àjwármí aku shi á
pìkyinn ná ni. Ajwármí shi
fig àràg í bu dunyaru bàna,
aning kyab jír bàna, aning
shàr zinn bàna. 28 Ning fig
hing wà ǹ dinya ning rag, má
yag, ama má kàng bi jakàng
á byarná ni. Wà na zìm hing
mì, ná fig àjwár, jir kai bàna
mì ri yag mà byar Tamí ni,
zyun-à kab sig mì. 29 Mì ri
dinya ning tàma-à níng barà
sa fig ma bàna níng, jir kai
bàna wà àyúnn-à níng hi ma
màg hing, ná dang rag jírmí
í àjai. 30 Ma dinya fig rag
ning jír nìnànn nímá bàna,
jir kai bàna kùr dunyaru-à
níng ri bi, ku bàna ma gbam
á shinnmí ni. 31 Ama mpìrká
á dunyaru abig yì rag, ǹ zìm
hing Tamí, í bu-à sa mì ri sa
bu-à ku dinya sig mì.

“Aning dù nann zu ma ayi
yag ning.”

15

*Yesu Shi Sig Aràg Bin In-
abi*

1 Yesu dang rag, “N shi síg
nì bin inabi àjai, Tamí shi
síg nì àsàin da-à. 2 Tamí ri
tìg kìfinn ayab bín zyun-à ri
wan fig awan bàna. Ku ri
tìg samyib ayab bín-à ri wan

awan, jirà aku shi ákyàr ma
aku wan swàb kà. 3 Tàma-à
níng, ning shi sig rag ákyàr á
shinn jírká ǹ dinya sig ning
níng. 4 Aning shi á byarmí
ni, mì má má shi á byarná
ni tìnn, àràg barà ayab inabi
má wan fig awan awínwá ni
bàna, sái kwa bàg hing á dìr
murwá ni. I bu-à sa ning
má, ná shi sar fig awín ná ni
bàna, sái ma mì.

5 "N shi síg nì bin in-
abi, ning bó ning shi síg ni
ayabká. Mpìr-à ma shi sig
ma mì, mì má má shi ma
ku tìnn. Kwá wan awan
nìnànn nímá. Ná sa yì sar fig
bu zyun ma shinn ná bàna,
sái ma mì. 6 Mpìr-à ma
shi fig ma mì bàna, ku shi
sig àràg ayab bín-à big kyag
tafinn sig, wim rìghing. Bá
zà kwonn ayab bínká hi, má
takà mà pyìr-à ni, mà byar-à
bá swànn gban rìg. 7 Wà na
shi sig ma mì, jírmí ma shi
sig á pìkyinn ná ni tìnn, bu-
à ning ma ri zìm wà na vig
hing mì, má ya ning. 8 Aning
wan awan nìnànn nímá. A
byar-à níng hi, mpìrká má
swam yan zìnn Tamí, hár
bá myàng yì wà ning í yann
sukàmí big. 9 Barà Tamí
ri zìm mì níng, í barà mì
má, mì ri zìm ning áni tìnn.
Aning sìnn kà azìm-à mì ri
zìm ning níng á pìkyinn ná
ni. 10 Wà na wib hing jírmí,
ná gàb fig dìr ma azìmmí
bàna, àràg barà mì má ǹ
wib sig jir Tamí, ǹ gàb fig dìr
ma azìmwá bàna níng.

11 "Mì ri dinya ning
àdòníng, àjirà aning fig
àjwár àràg barà mì ri fig
níng. Ajwár-à hi aku shi
hár kinn kinn. 12 Wàníng
í jírmí, aning zìm ba dìrná
àràg barà mì ri zìm ning.
13 Mpìr-à ma ri zìm jàuwá
hár ma ya hing yonkiwá á
dò jir shinn jàuwá ni, azìm-
à má kab wàníng hi bàna.
14 Wà na sa hing bu-à ǹ dinya
sig ning níng, ná shi jàumí.
15 Má bar fig rag ning fàu
bàna, jir kai bàna fàu ri yì fig
bu-à shinn luwá ri sa bàna.
Ama má bar ning jàumí, jir
kai bàna bu-à ǹ fig sig mà
byar Tamí, ǹ dinya rìghing
ning. 16 Ning shig fíg mì
nì bàna, ama ǹ shig zu síg
ning nì, ǹ ya sig ning gbam
àjirà aning yag wan awan
nìnànn nímá, awan-à hi aku
shi nonn. A byar-à níng hi,
Tamí má ya ning bu-à ná vig
ku á zìnnmí ni. 17 Bu-à mì ri
zìm aning sa í wàníng, aning
zìm bar dìrná.

Mpìrká á Dunyaru Ri Zib Yann Sukà Yesu

18 "Kó mpìrká á dunyaru
ma zib hing ning, aning kyab
pànn rag big zib jag síg mì.
19 Wà ning nìm ma í bu
dunyaru, mpìr dunyaru nìm
má zìm ning. Ama jirà ning
í bu dunyaru bàna, í bu-
à sa mpìrká á dunyaru zìm
fig ning bàna. Mì í àsàin-
à shig zu sig ning. 20 Aning
kyab pànn bu-à ǹ dinya sig
ning, fàu má kab fig àsàin
luwá bàna. Wà ba du kà
mì shwìn, ning má bá du kà
ning shwìn tìnn. Wà ba wib
hing jírmí, bá wib jírná tìnn.
21 Mpìrká má ya ning shwìn

jir shinnmí, jir kai bàna big
yì fig mpìr-à swam bi sig mì
bàna. 22 Wà ǹ nìm ma bi
fig ma dinya fig big jír bàna,
wàníng big nìm bàna ma bu
pyìr, ama tàma-à níng big
bàna ma pyù-à bá dang pinn
zu shinnbá á jir bu pyìrbá
ni. 23 Mpìr-à ma ngàng mì,
ku ngàng hing Tamí tìnn.
24 Wà ǹ nìm ma sa fig bu-
à kab gbam wà mpìrká má
sa bàna, wàníng big nìm
bàna ma bu pyìr. Ama tàma-
à níng big myàng hing bu
mamaki-à ǹ sa sig, ama hár
tàma-à níng big ngàng mì
ma Tamí tìnn. 25 Big ngàng
mì àdòníng, àjirà bu-à big
ba sig á jir Shìdun ni aku
shi àjai. Big ba sig rag, 'Big
ngàng sig mì átai, ǹ sa fig bu
zyun bàna.'
26 "Ama má swam bi ya
ning Awun Shìdun mà byar
Shìdun. I Awun zyun-à má
dinya ning jír àjai, kwá bi
shang ning. Ku í àsàin-à
má dang jír á shinnmí ni.
27 Ning má, ná dang jír á
shinnmí ni tìnn, jir kai bàna
ning shi sig ma mì tìnn, sai-à
wà jijag hár tàma-à níng.

16

1 "N dinya sig ning bu
káníng àjirà kada aning fim
wà bir pìkyinn ná á byarmí
ni bàna. 2 Bá kan zu ning
mà tonn bìr kwonn-à ni.
Ayúnn zyun ri bi wà mpìrká
káhi má gban ning, bá kyab
rag big ri sa swàm Shìdun.
3 Mpìr káníng má sa bu
káníng, jir kai bàna big yì
fig Tamí bàna, big yì fig mì
bàna tìnn. 4 Ama ǹ dinya
sig ning bu káníng jirà wà
àyúnn-à bu káníng ma sa
hing, aning kyab pànn rag ǹ
dinya hing ning.

Swàm Awun Shìdun

"N dinya jag fig ning jír
káníng bàna, jir kai bàna
yi ma ning shi sig í zyun.
5 Tàma-à níng ma kàng yag
mà byarwá ni, ku zyun-à
swam bi sig mì. Ayauná ni,
kó mpìr ńzyun bib fig rag
ma mì ri yag áni rà níng
bàna. 6 Ama jirà ǹ dinya
sig ning àdòníng, í bu-à sa
pìkyinn ná bai. 7 Mì ri dinya
ning àjai, á jir shinn ná ni,
sàn hing ń kàng yag, jir kai
bàna wà ma yag fig bàna,
Awun Shìdun zyun-à má sa
shang ning níng, má bi fig
bàna. Ama wà ma yag hing,
má swam bi ku á byarná ni.
8 Wà kwa bi hing, kwá tìya
mpìrká á dunyaru bu pyìrká
big ri sa, ma buká Shìdun ri
zìm, ma barà Shìdun má wà
kwonnwá. 9 Jir bu pyìrká wà
mpìrká ri sa, í bu-à sa big
ngàng wà bá bir pìkyinnbá
á byarmí ni. 10 Big yì fig bu-
à Shìdun ri zìm bàna, í bu-
à sa ma kàng yag mà byar
Tamí ni, ná myàng fig rag
mì bàna. 11 Big yì byann
fig kwonn-à Shìdun má wà
níng bàna, í bu-à sa Shìdun
wà rìghing kwonn Shaitan
àsàin-à í kùr dunyaru.
12 "N shi sig ma jírká
nìnànn nímá, wà mì ri zìm
ń dinya ning, ama ná pànn
sar fig á pìkyinn ná ni bàna.
13 Ayúnn-à Awun Shìdun ma

bi hing, kwá tàg ning jir àjai. Kwá sìnn kà ning
aning yì gbìb àjai. Ku í
Awun zyun-à ri dang jír àjai.
Jírká kwá dinya ning níng,
í jírwá bàna, ama í jírká
ku fig sig mà byar Shìdun
ni. Kwá dinya ning buká
má bi á pyànn tìnn. 14 Kwá
sa mpìrká abig wib jírmí,
jir kai bàna kwá zìg bu-à
ǹ dang sig níng, má dinya
ning. 15 Buká Tamí shi sig
mà kàhi bidìm pár níng, í
bumí. I bu-à sa ǹ dang rag,
Awun Kyìkyàr-à níng má zìg
bu-à ǹ dang sig níng, má
dinya ning.

Pìkyinn Bai Má Kàng Bu Ajwár

16 "Tàma-à níng á pyànn
áyag, ná myàng fig rag mì
bàna, ama á pyànn títi nímá
ná myàng jakàng mì."
17 Yann sukàká káhi bib
bar dìrbá n rag, "Ma mpìr-
à níng ri dang í kai rà? Ku
dinya yi rag, á pyànn áyag
yá myàng fig ku bàna, ama
á pyànn títi nímá yá myàng
jakàng ku. Ku dang jakàng n
rag, í jirà ku ri yag mà byar
Tawá ni." 18 Big shi mi ri
kyab á pìkyinnbá ni n rag,
"A pyànn-à níng yìrwá í kai
rà? Yi yì fig bu-à ku ri dang
níng bàna."
19 Yesu yì rìghing big ri
zìm abig bib ku abib, í byar-
à ku dinya big n rag, "N
dang rag á pyànn áyag ná
myàng fig rag mì bàna, ama
á pyànn títi nímá, ná myàng
mì. Wàníng bu-à ǹ dang
sig níng, í bu-à sa ning ri
bib dìrná níng rà? 20 Mì
ri dinya ning àjai, pìkyinn
ná má bai hár ná kig mínn,
ama mpìrká á dunyaru má
fig àjwár. Ná bai pìkyinn,
ama pìkyinn bainá má kàng
bu àjwár. 21 Asai-à uwà
ma nyàan mà, kwá fig àwá
wàni, jir kai bàna ku nyàan
mà. Ama kwa mà hing, kwá
fig àjwár, kwá màm jànn
rìg shwìn-à ku rì wa sig, jir
kai bàna ku mà zu rìghing
wùnwá. 22 Wàníng í barà
ning shi sig áni. Ning tàma-
à níng, pìkyinn ná ri bai,
ama má myàng jakàng ning,
àjirà a pìkyinn ná fig àjwár.
Ajwár-à níng hi, mpìr má
zìg fig á byarná ni bàna.
23 "Ayúnn-à níng hi, ná vig
fig rag mì bu zyun bàna. Mì
ri dinya ning àjai, Tamí má
ya ning kó kai wà na vig hing
ku á zìnnmí ni. 24 Hár tàma-
à níng, ning vig fig ma bu
zyun á zìnnmí ni bàna. An-
ing vig, ná dìg àjirà pìkyinn
ná aku fig àjwár wàni.

Yesu Kab Rìghing Gbam Buká á Dunyaru

25 "Mì ri dinya ning jír
káníng àràg í tinn jír. Ama
àyúnn zyun ri bi wà má
dang fig rag ma tinn jír
bàna. Ayúnn-à níng hi, má
dinya byann ning jír á shinn
Tamí ni. 26 Ayúnn-à níng hi
ma sa hing, ná vig Shìdun á
zìnnmí ni. Ama mì ri dang
fig rag í mì má vig yá ning nì
bàna. 27 Tamí ma shinnwá,
ku ri zìm ning tìnn, jir kai
bàna ning ri zìm mì hár n bir
hing pìkyinn ná á byarmí ni

n rag, ǹ bi sig mà byarwá ni.
28 N bi sig mà byar Tamí ni, í
wà ǹ bi kà á dunyaru, tàma-
à níng má fim dunyaru má
kàng yag mà byar Tamí ni.”
29 A byar-à níng hi, yann
sukàká buwá dinya ku n rag,
“Tàma-à níng wù ri dang
byann jírwú, wù ri dang fig
rag tinn jír bàna. 30 Yi yì
hing tàma-à níng à yì hing
kó kai bidìm pár. A yì
hing bu-à mpìrká ri kyab á
pìkyinnbá ni, kó barà big
dang fig bàna níng. Wàníng
í bu-à sa yi yì rag à bi síg mà
byar Shìdun ni.”
31 Yesu bib big rag, “Tàma-
à níng, ning bir rag hing
pìkyinn ná rà? 32 Ayúnn
zyun ri bi, hár àyúnn-à hi
fòr bi rìghing, wà ning yann
sukàmí big ná yam fim rìg
awín awín bidìm pár, ná
kàng yag mà luná ni, ná fim
mì awínmí ni, ama ǹ shi
fig awínmí ni bàna, jir kai
bàna yi ma Tamí shi sig í
zyun. 33 N dinya rìghing
ning jír káníng, jir kai bàna
á jir shinnmí ni ná fig àjwár.
Ná wa shwìn á dunyaru-
à níng ni, ama aning shàr
zinn bàna, jir kai bàna ǹ
kab rìghing gbam buká á
dunyaru.”

17

*Yesu Vig Shìdun á Jir Shin-
nwá*

1 Barà Yesu dang vinn rìg
jír káníng àdòníng, sái ku
myàng yag zuwá mà wai,
n dang rag, “Tamí, àyúnn-
à màg hing wà wá swam
yan wùnwú, àjirà wùnwú
aku swam yan wù tìnn. 2 A
ya sig wùnwú gbam á shinn
mpìrká ni bidìm pár, àjirà
aku ya mpìrká zyun-à à ya
sig ku níng yonki kinn kinn.
3 Yìr yonki kinn kinn-à níng
í jirà mpìrká abig yì wù, abig
yì wù í Shìdun àjai, ma abig
yì mì í Yesu Kristi zyun-à à
swam bi sig. 4 N tìya hing
mpìrká gbamwú á dunyaru.
N sa vinn rìghing swàm-à
à ya sig mì ń sa. 5 Tamí,
tàma-à níng mì ri zìm á tìya
mpìrká gbammí, gbam-à yi
ma wù rì shi sig ma kàhi
á sai-à wù rì màm fig ma
dunyaru bàna níng.

*Yesu Vig Shìdun á Shinn
Yann Sukàwá Big Ni*

6 “N tìya hing mpìrká
buwú zyun-à à ya sig mì
á dunyaru níng big yì hing
wù. Big í buwú, à ya kà
sig big á vùmí ni. Big ri
wib jírwú. 7 Tàma-à níng
mpìr káníng yì rag hing rag,
buká à ya sig mì níng, bi
síg á byarwú ni. 8 N dinya
hing mpìr káníng jírká zyun-
à à dinya sig mì. Big fig
hing jírká hi, big zìm hing á
pìkyinnbá ni. Big yì hing í
àjai ǹ bi síg mà byarwú ni.
Big bir hing pìkyinnbá n rag,
í wù à swam bi síg mì nì.
9 “Tamí, mì ri vig wù á
shinnbá ni. Mì ri vig fig
wù á shinn mpìrká ri bàg
dunyaru bàna, ama á shinn
mpìrká zyun-à à ya sig mì,
jir kai bàna big í buwú.
10 Mpìrká ǹ shi sig ma kàhi
níng, í buwú. Buwú í bumí

tìnn. Mpìrká ri swam yan
mì á jir shinnbá ni. 11 Tàma-
à níng mì ri kàng yag mà
byarwú ni, má shi fig rag á
dunyaru bàna. Ama mpìrká
buwú shi sig á dunyaru.
Tamí wà kyìkyàr, á kang big
ma gbam zìnnwú zyun-à à
ya sig mì, àjirà abig shi í
bu ńzyun àràg barà yi ma
wù shi sig í bu ńzyun níng.
12 Asai-à ǹ shi sig ma big
níng, mì ri kang big ma
gbam zìnnwú zyun-à à ya sig
mì. Ayau mpìr káníng ni, kó
mpìr ńzyun jànn fig bàna,
sái mpìr àbai-à níng, zyun-
à má jànn á pyànn níng,
àjirà jírwú aku shi àràg barà
big ba sig. 13 Tàma-à níng,
mì ri yag á byarwú ni, ama
mì ri dang bu káníng ásai-
à ǹ shi sig má á dunyaru,
jirà abig fig àjwár wàni á
pìkyinnbá ni. 14 N dinya
hing big jírwú, mpìrká á
dunyaru ngàng big, jir kai
bàna big í bu dunyaru bàna,
àràg barà mì má, mì í bu
dunyaru bàna níng. 15 Mì
ri vig fíg wù àjirà á zìg zu
big á dunyaru bàna, ama
àjirà á kang big jirà kada a
Shaitan dìg big bàna. 16 Big
shi fig í bu dunyaru bàna,
àràg barà mì má, mì í bu
dunyaru bàna níng. 17 A sa
jírwú zyun-à í jir gwangga
níng, aku sìnn kà big abig
shi kyìkyàr. 18 Barà à swam
bi sig mì á dunyaru-à níng,
í barà mì má ǹ swam yag
sig big á byarká á dunyaru
tìnn. 19 A jir shinnbá ni, mì
ri ya kà shinnmí á byarwú
ni, àjirà abig shi mpìrká
kyìkyàr áyau gbìb àjai.

Yesu Vig Shìdun á Shinn Mpìrká Ri Bir Pìkyinn á Byarwá Ni

20 "Mì ri vig fíg wù íri
jir shinn yann sukàmí big
bàna, ama mì ri vig wù á
shinn ká má fig jírká zyun-
à yann sukàmí big má dang,
má bir pìkyinnbá áni. 21 Mì
ri vig wù jirà abig shi í bu
ńzyun àràg barà wù Tamí
à shi sig ma mì, mì má ǹ
shi sig ma wù níng. Abig
shi kwonn áyauyí ni àjirà
mpìrká á dunyaru abig yì
rag à swam bi síg mì nì. 22 N
ya hing big gbam-à à ya sig
mì àjirà abig shi í bu ńzyun
àràg barà yi ma wù í bu
ńzyun níng. 23 Mì áyaubá
ni, wù bó, wù áyaumí ni,
àjirà abig shi í bu ńzyun,
àjirà mpìrká á dunyaru abig
yì rag à swam bi síg mì nì
ma abig yì rag wù ri zìm big
àràg barà wù ri zìm mì níng.

24 "Tamí, mì ri zìm mpìrká
à ya sig mì níng, abig shi
kwonn ma mì mà byar-à
má shi, àjirà abig myàng
gbammí, gbam-à à ya sig
mì, jir kai bàna wù ri zìm
mì á sai-à big rì màm fig
ma dunyaru bàna. 25 Tamí,
wù í àsàin-à ri sa bu ǹsàn,
mpìrká á dunyaru yì fig wù
bàna, ama ǹ yì hing wù.
Ama big yì hing rag í wù à
swam bi síg mì ni. 26 N sa
big yì hing wù, má shi sa
àdòníng àjirà abig yì swàb
kà wù, jir kai bàna azìm-à
wù ri zìm mì níng, aku shi

á byarbá ni, mì má ń shi
áyaubá ni tìnn.”

18

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku
(Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luk 22:47-53)

1 Barà Yesu dang vinn
rìg jírwá àdòníng, sái ku í
pìm zu yag rìg-à ma yann
sukàwá big mà jann mà
asàu Kidurun, ku ma yann
sukàwá big yag síg zyun mà
da-à hi ni màhàn. 2 Yahuda
àsàin-à gib sig mìr Yesu
níng yì rìghing byar-à hi,
jir kai bàna Yesu ma yann
sukàwá big ri yag kyann
màhàn. 3 I byar-à Yahuda
zìg yag mpìrká mà da-à hi
ni, ku zìg yag sig kyau
mpìr nìnànn nímá. Ag-
bamká áyau mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun
ma Farisawaká swam yag
mpìrká ri sar myàng kwonn
ma lu Shìdun, abig bàg yag
Yahuda. Sojaká yag sig tìnn.
Big yag fòr màhàn, big pànn
kwonn sig ma pitila ma àkìm
yinn ma bu àsháu big í zyun
tìnn. 4 Yesu yì vinn rìghing
bu-à mpìr káníng má sa ma
ku, ku sar yag á pyànnbá
ni n bib big rag, big ri yàn
kyann í ni rà?
5 Big dang rag, big ri
yàn kyann í Yesu mpìr-à á
Nazarat. Ku dang rag, “Ai í
mì!”
Yahuda zyun-à wann
tafinn sig ku níng shi sig
áyau mpìr káníng ni tìnn.
6 Barà Yesu dinya big rag, ai í
ku, sái mpìr káníng kàng ma
kwìm mìr, n yag kù wann á
jìnn ni. 7 Sái ku bib jakàng
káníng jír wà wa pyànà, n
rag, “Ning ri yàn kyann í ni
rà?”
Big dang rag, “Yi ri yàn
kyann í Yesu mpìr-à á
Nazarat.”
8 Yesu dinya big n rag, “Ai
ǹ dinya ning rag í mì, wà na
ri yàn kyann í mì, aning fim
mpìr káníng abig kàng yag.”
9 Ku dang jír-à níng àjirà
buká ku rì dang sig níng má
shi àdòníng, barà ku rì dang
sig rag, “Tamí, áyau mpìrká
à ya sig mì níng, kó mpìr
ńzyun má jànn fig bàna.”
10 Sái Bitrus gbar wàm zu
kafai á pyirwá ni, n kyag
fàu-à níng, n kyag zu rìg
sung vìm nu wàníng ma
kàhi. Fàu-à hi àsàin luwá í
àgbam áyau mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun
ni. Zìnnwá í Malkus. 11 I
byar-à Yesu dinya Bitrus n
rag, “A du kà kàng rìg kafai-
à níng á pyirwá ni. A zìm fig
wà ń wa shwìn-à Tamí dang
sig níng bàna rà?”

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Hanana

12 I byar-à hi, sái kyau so-
jaká ma mpìrká ri sar kang
lu Shìdun pànn rìg Yesu, n
sìr ku ma jùr. 13 Big zìg
yag jag ku mà byar Hanana,
jir kai bàna wàníng í jwau
Kayafa zyun-à í àgbam áyau
mpìrká ri twìb swànn bu
á pyànn Shìdun ni á ji-à
níng hi. 14 Nonn fig bàna,
sái Kayafa dinya mpìr Yahu-
dawaká n rag, “Sàn sig wà

mpìr ńzyun aku wu á dò
shinn mpìrká bidìm pár.”

Bitrus Ngàng Yesu
(Mat 26:69-70; Mar 14:66-68; Luk 22:55-57)

15 I byar-à Bitrus ma wùn
sukà zyun kan bàg yag
Yesu. Wùn sukà zyun-à níng
hi, àgbam-à áyau mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni níng yì rìghing
ku. I byar-à ku kà yag ma
Yesu í zyun mà byar Kayafa.
Ama Bitrus shi sig á myann.
16 Wùn sukà zyun-à Kayafa
yì sig níng, ku zu yag mà
myann n yag bar bi Bitrus.
Ku dang jír ma wùn uwà-
à ri sa gadi-à á nu nkyun-
à ni níng, í wà wùn uwà-à
níng fim Bitrus í kà yag rìg-
à. 17 Uwà-à ri sa swàm á
nu nkyun lu-à ni níng, dinya
Bitrus n rag, “Wù má wù í
wùn sukà Yesu rà?”
Ku dang rag, ku í wùn
sukà Yesu bàna.
18 Sai-à hi, wàu ri tag.
Yann luká ma mpìrká ri sa
gadi níng tai swànn sig pyìr,
n sar kàng kwìb sig áni,
mi ri jwar. Bitrus sar sig
màhàn, mi ri jwar pyìr-à hi
ma big tìnn.

Agbam Zyun Bib Yesu Jír
(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Luk 22:66-71)

19 Sái àgbam áyau mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni, bib Yesu jír á
shinn yann sukàwá big, n
bib ku jír á shinn bu tàgwá
ni tìnn. 20 I byar-à Yesu
dinya ku n rag, “Ai mì ri
dinya bìr mpìrká jír, mì ri
dang tàm fig á dang tàm
bàna, mì ri dang á yiyar-à
ni. N nonn hing, mì ri tàg
mpìrká bu á lu Shìdun, mì
ri tàg mpìrká bu á tonn bìr
kwonn tìnn, mì ri dang tàm
fig kó kai bàna. 21 Bu-à sa wù
ri bib mì í jir kai rà? A bib
mpìrká mì ri dinya kyann
big jír-à níng, abig dinya wù
bu-à mì ri dinya kyann big.
Ai big yì rìghing bu-à mì ri
tàg kyann big.”

22 Barà ku dang àdòníng,
mpìr zyun-à ri myàng
kwonn ma lu Shìdun níng
dab ku gbàr n dang rag,
“Wàníng í barà wá zìm ya
àgbam áyau mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun ni
jír áni rà?”

23 I byar-à Yesu dinya ku n
rag, “Wà ma dang hing bu-à
ma sàn fig bàna, á dang bu-
à ǹ sa sig. Ama jírmí ma bai
fig bàna, to, bu-à sa à dab mì
níng í jir kai rà?”

24 I barà big sìr sig Yesu
á jùr, í wà Hanana tìr yag
ku mà byar Kayafa, wàníng í
àgbam áyau mpìrká ri twìb
swànn bu á pyann Shìdun
ni.

Bitrus Ngàng Jakàng Yesu
(Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luk 22:58-62)

25 Barà Bitrus sar sig mi ri
jwar pyìr, í byar-à big bib ku
n rag, “Wù má, wù í wùn
sukà Yesu rà?”
Ku sa yipyàr n dang rag,
ku í wùn sukà Yesu bàna.
26 Fàu àgbam áyau mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni níng, dang rag, “N

nìm myàng fig wù ma ku mà
da-à ni bàna rà?” Wàníng í
yiwai mpìr-à Bitrus kyag zu
bab sig sungwá níng.
27 Sái Bitrus sa jakàng
yipyàr n rag “Wíi!” Barà ku
dang àdòníng sái shi kwìnn
dab aku.

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna

(Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Luk 23:1-5)

28 I byar-à hi big zìg yag
Yesu mà lu Kayafa, n zìg
yag ku mà byar gwamna.
I pyimbyau Yahudawaká kà
fig mà tonn-à byar-à bá dang
jír-à hi bàna, jir kai bàna
gwamna-à hi í mpìr Yahu-
dawaká bàna, big ri shàr
kada abig sa bai shinnbá. Ba
sa bai hing shinnbá, bá ji
fig buju àyúnn Pìm Wam Zu
bàna. 29 I byar-à Bilatus zu
bi á myann n bib big rag,
“Ning zìg bi sig í jir kai á
shinn wunù-à níng ni rà?”
30 I byar-à big dinya ku rag,
“Mpìr-à níng nìm ma sa fig
bu-à bibai bàna, yi nìm má
zìg bi fig ku á pyànnwú ni
bàna.”
31 Sái Bilatus dinya big rag,
“Aning zìg yag ku ma shinn
ná, aning wà ku kwonn-à
ning ri zìm á gbìb dokaná
ni.”
I wà Yahudawaká dinya
ku rag, “Ai yi bàna ma gbam-
à yá wà kwonn á shinn
wà abig gban mpìr.” 32 Bu
káníng sa sig àràg barà Yesu
rì dang sig á shinn swai ki-à
kwá wu.
33 I byar-à Bilatus í kà kàng
yag rìg-à mà luwá ni, n bar
Yesu, n bib wàníng rag, “Wù
í kùr Yahudawaká rà?”
34 Sái Yesu bib ku rag, “Bu-
à wù ri dang níng, wù ri
dang nì ma shinnwú rà, kó
big dinya sig wù àdinya á
shinnmí ni rà?”
35 I byar-à Bilatus dinya ku
rag, “Mì í mpìr Yahudawa
bàna, í mpìrká buwú big
ma àgbam mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun
ni pànn zìg bi síg wù í ni
á pyànnmí ni, à sa sig í kai
rà?”
36 I byar-à Yesu dinya ku
rag, “Kùrmí má na níng,
shi fig àràg wà á dunyaru
bàna. Wà kùrmí má na níng
nìm ma shi síg àràg wà á
dunyaru, fàumí big nìm má
nu kànn, Yahudawaká nìm
má pànn sar fig mì bàna.
Ama bu-à sa níng, kùrmí í
kùr byar zyun kim.”
37 I byar-à Bilatus bib ku
rag, “Asái wù í kùr rà?”
I wà Yesu zìm n rag, “Aràg
barà à dang níng, mì í kùr
àjai, jir kai bàna ǹ bi sig
á jànn-à ni, jirà ń dinya
mpìrká jír àjai, jirà kó ni ma
ri bàg jír àjai, kwá fig jírmí.”
38 Sái Bilatus bib ku n rag,
“I kai má shi jír àjai rà?”

Big Gib Jir Yesu N Rag Bá Gban Ku

(Mat 27:15-31; Mar 15:6-20; Luk 23:13-25)

Barà ku bib jír-à níng, sái
ku í zu bi rìg-à á myann
á byar mpìr Yahudawaká
ni, n dinya big n rag, “N
pànn fig Yesu ma jír bibai
bàna. 39 Ama ning shi sig
ma àyúnn ùwài zyun, big

ri bar rag, ‘I àyúnn Pìm
Wam Zu,’ wà zyun-à sàn sig
àyúnn-à níng hi ń fìnn zu ya
ning mpìr pursina zyun àràg
barà yi ri sa kyann. Ning ri
zìm ń fìnn zu ya ning kùr
Yahudawaká rà?”
40 Big wa nài yán n dang
rag, “A fìnn tafinn zu Yesu
bàna, á fìnn tafinn zu
Barabas.” Barabas í mpìr-
à sa big nu kànn n gbam sig
ki wàni.

19

1 Sái Bilatus sìnn kà
mpìrká abig yang Yesu
ashor. 2 Sojaká tànn àkar sí,
àràg jà big ri kàm bu kàm
shinn kùr ma kàhi, n bir kà
Yesu á shinn-à ni. Big wìr
sig ku jà bá gbàinshìn àràg
ku í kùr. 3 I wà big màm
jwann ku, n dang rag, “Suwú
aku yag mà pyànn, wù kùr
Yahudawaká.” Big fam ku
vù sung kyìr.
4 I byar-à Bilatus zu yag
jakàng mà myann, n dinya
bìr mpìrká sar sig níng n
rag, “Aning myàng, má zìg
zu bi ku á myann áyag, àjirà
aning yì rag ku sa fig bu-
à bibai wà bá gban ku áni
bàna.” 5 Sái Yesu zu yag mà
myann ma bu kàm shinn sí-
à níng, ma jà bá gbàinshìn.
I byar-à Bilatus dinya big
rag, “Aning myàng wàníng í
wunù-à hi.”
6 Barà àgbamká áyau
mpìrká ri twìb swànn bu á
lu Shìdun ni, ma mpìrká ri
sar kang lu Shìdun myàng
ku, big dang rag, “A dab bàg
gbam ku, á dab bàg gbam ku
á bín-à ni.”
Bilatus dang rag, buwá
kwá dab bàg gbam fig Yesu
bàna, ama bigbá abig bi zìg
wàníng, ma abig dab bàg
gbam, jir kai bàna ku myàng
fig bu-à wàníng sa sig wà bá
gban wàníng bàna.
7 Sái Yahudawaká dinya
kàng ku, n rag, “Yi shi sig
ma doka zyun-à dang sig
rag, abig gban rìg ku, jir kai
bàna ku dang rag ku í Wùn
Shìdun.”
8 Barà Bilatus fig big dang
àdòníng, sái zinn pànn swàb
kà rìg ku tìnn. 9 Bilatus
kà kàng yag mà luwá ni,
n bib jakàng Yesu jír n rag
wàníng bi sig áni rà? Ama
Yesu dinya fig ku jír bu zyun
bàna.
10 Sái Bilatus bib ku rag,
“Wá dinya fig mì bàna rà?
Asai à yì fig wà ǹ shi sig
ma gbam á shinn bu-à má sa
bàna rà? Kó ma dang rag má
fim wù, má fim wù. Kó ma
dang rag má dab bàg gbam
rìg wù, má dab bàg gbam
rìg wù.”
11 Yesu dang rag, “A bàna
ma gbam á shinnmí ni, sái
Shìdun ma ya hing wù. Jir
wàníng mpìr-à ya kà sig mì
á vùwú ni níng, kab wù ma
bu-à bibai sa.” 12 Barà Bi-
latus fig àdòníng, ku ri zìm
aku sa pyù-à aku fìnn tafinn
Yesu. Ama Yahudawaká yan
nài yán n dang rag, “Wà wa
sa hing àdòníng, wù í jàu
kùr Kaisar bàna. Bara Yesu
dang rag ku í kùr níng, ku ri
sa kùr Kaisar yawari.”

13 Barà Bilatus fig àdòníng, ku zìg yag Yesu
mà myann mà byar-à big
dab jann sig, í byar-à big
ri gib jír, big ri bar byar-à
hi á nu jir Yahudawaká ni
rag, í Gabbata. 14 Ayúnn-
à níng hi, byar-à ma kyàr
hing í àyúnn Pìm Wam Zu.
Ayúnn-à fòr rìghing áyau
shinn, sái Bilatus dinya mpìr
Yahudawaká n rag, kùrbá
shi sig níng.
15 I byar-à hi, big wa nài
yán n dang rag, "Abig gban
rìg ku. Abig gban rìg ku.
Abig dab bàg gbam rìg ku á
bín-à ni."
Bilatus bib big rag, "Ning
ri zìm ń dab bàg gbam kùrná
rà?"
I byar-à hi, àgbamká áyau
mpìrká ri twìb swànn bu
á pyànn Shìdun ni zìm, n
dinya ku rag, "Yi bàna ma
kùr zyun, sái kùr Kaisar."
16 I byar-à hi ku zìg Yesu
n ya big, abig dab bàg gbam
wàníng á bín-à ni.

Big Dab Bàg Gbam Yesu á Bín
(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luk 23:26-43)

Sojaká ri sar myàng
kwonn ma ku í zyun. 17 Sái
big sìnn kà ku aku swann
zìg yag kwonn ma bín-à bá
dab bàg gbam ku ma kàhi
á byar-à big ri bar rag Akib
Shinn. (A nu jir Yahudawaká
ni big ri bar Golgota). 18 A
byar-à hi, big dab bàg gbam
kwonn ku ma mpìr pyànà.
Yesu shi kà sig buwá áyau-à
ni, mpìr zyun shi sig buwá
á agunn vìm nuwá ni, zyun
shi sig á agunn vìm súrwá
ni tìnn. 19 Bilatus ba sìnn sig
bu màhàn, n kànn bàg sig
mà byar-à big dab bàg gbam
sig Yesu níng, bu-à hi big
ba sig n rag, "Yesu í mpìr-à á
Nazarat, í kùr Yahudawaká."
20 Yahudawaká nìnànn nímá
jangga hing bu-à big ba sìnn
sig níng. Bu-à sa níng,
byar-à big dab bàg gbam sig
Yesu níng, nonn fig ma finn
swann-à bàna. Big ba sig
bu-à hi á nu jir Yahudawaká
ni, ma nu jir Romawaká, ma
nu jir Helenawaká. 21 Sái
àgbamká áyau mpìrká ri
twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni níng, big dinya
Bilatus rag, kada aku ba rag,
"Yesu í kùr Yahudawaká"
bàna, ama aku ba rag,
"Wàníng dang rag wàníng
í kùr Yahudawaká."
22 Bilatus dang rag, "Bu-à
ǹ ba sig níng, shi rìghing."
23 Barà sojaká dab bàg
gbam Yesu, big zìg jàwá, n
gàfinn kyau yina. Kyau zyun
í bu soja zyun, zyun í bu
soja zyun tìnn. Big gàfinn
àdòníng, shinnbá big yina
big dìg vinn rìg. Ama dà sig
í jà wùwài zyun-à big kwìb
fig á kwìb bàna, big zwàu
síg káhi á zwàu. 24 I byar-
à big dinya bar dìrbá rag,
"Kada ayi gbar ka jà-à níng
átai bàna. Ama bu-à sàn sig
ayi sa bàna, ayi dab shasha,
mpìr-à ma ji hing aku zìg jà-
à níng." Sa sig àràg barà jir
Shìdun dang sig n rag,
"Bá zìg jàmí má gàfinn ya
shinnbá,

bá dab shasha jirà abig dab
ji jà wùwàimí ni.”
Wàníng í bu-à sojaká sa sig.
25 Uwàká káhi sar sig á
pyànn byar-à big dab bàg
gbam sig Yesu níng, zyun
í na Yesu, ma nàtí Yesu,
ma Maryamu wà Kilofas,
ma Maryamu Magdaliya.
26 Barà Yesu myàng nàwá,
ma wùn sukàwá zyun-à ku
zìm kab sig, sar sig, ku
dinya nàwá rag, “Wàníng í
wùnwú!”
27 I wà ku dinya wùn
sukàwá n rag, “Wàníng í
nàwú!” I byar-à hi, wùn
sukà-à níng zìg yag na Yesu
mà luwá ni.

Barà Yesu Wu Kiwá
(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luk 23:44-49)

28 Yesu yì rìghing kó kai
sa n vinn rìghing. I wà ku
dang rag, ku ri fig ajor zàpìr.
Ku dang sig àdòníng àjirà jir
Shìdun aku shi àràg barà big
ba sig.
29 Akwìnn zyun shi sig
màhàn, big wìr mònn sig
zàn àban áni. I byar-à hi, big
lir kà sig soso áni, n pa kà
sig á bín zyun ni. Big zìg n
du kà Yesu á nu-à ni. 30 Barà
Yesu wa zàn àban-à níng, ku
dang rag, “Tàma-à níng kó
kai vinn rìghing.”
Sai ku í kab wann rìg-à
wàinwá. Ku í wu rìg-à.

Big Winn Yesu Sau á Gàu-à Ni

31 Barà big yì hing rag
byar-à kyàr í àyúnn wùwài,
í àyúnn shi ngàng, kada abig
fim ki mpìr káníng á bín-à ni
bàna. I wà Yahudawaká yag
n vig Bilatus abig ta kìm rìg
barbá, ma àjirà abig wu rìg
kíni, abig zìg tìg wann big
á jìnn ni. 32 I byar-à sojaká
bi, n ta kìm rìg bar mpìr
pyànàká big dab bàg gbam
sig ma Yesu. 33 Ama big bi
fòr á byar Yesu ni, n myàng
ku wu rìghing. Big ta kìm
fig barwá bàna. 34 Ayau soja
káníng ni, zyun zìg sau, n
winn Yesu ma kàhi á gàu-à ni, sái àsà ma zàpìr zu á
dìrwá ni. 35 Mpìr-à myàng
sig bu káníng, ku dinya hing
ning barà sa sig áni, jirà
aning bir pìkyinn ná áni.
Jírwá í jir àjai. Ku yì rìghing
bu-à ku dinya sig ning níng
í jír àjai. 36 Wàníng sa sig
àdòníng jirà jir Shìdun aku
sa àràg barà ku dang sig rag,
“Akibwá kó ńzyun abig ta
kìm bàna.” 37 Byar zyun
ku dang sig rag, “Mpìrká má
myàng mpìr-à big winn sig
níng.”

Barà Big Jì Ki Yesu
(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luk 23:50-56)

38 Mpìr zyun shi sig áni,
big ri bar ku Yusufu, ku í
mpìr-à mà finn swann Ari-
matiya. Ku ri bònn bàg Yesu,
bu-à sa níng ku ri shàr zinn
Yahudawaká. Ku vig Bilatus
ki Yesu. I wà Bilatus dang
rag tò aku yag zìg. I byar-
à ku yag zìg. 39 Ku ma
Nikodimu yag sig í zyun. I
Nikodimu zyun-à rì yag sig
mà byar Yesu ni á fi-à ni
níng. Nikodimu pànn yag
kwonn sig ma mur big vù

kwonn sig ma alu, í bu-à big
ri pàb ki á dìr. Bu-à hi má
sa àràg tasa dari zyun. 40 I
byar-à Yusufu ma Nikodimu
zìg ki Yesu, n pàb ku bu-
à níng hi á dìr-à ni, n bing
kà ku á jà mìmìg, àràg barà
Yahudawaká ri sa kyann sai-
à bá jì kibá. 41 Byar-à bá jì
ku níng, da shi sig màhàn,
mà da-à hi ni amir zyun shi
sig áni big jì fig ma mpìr
áni bàna. 42 Amir-à hi shi
yàr sig mà byar-à big shi sig.
Barà í àyúnn-à Yahudawaká
má sa vinn swàmbá áni,
jirà abig shi ngàng àyúnn
Asabar byar-à kyàr níng, í
byar-à big zìg ki Yesu n yag
sìnn kà áni.

20

Yesu Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki
(Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Luk 24:1-12)

1 Ayúnn Ladi í pyimbyau
yìyì nímá bu yar fig ma
bàna, sái Maryamu Mag-
daliya yag mà amir-à ni. Ku
myàng abàn-à á nu amir-à
ni big tìr dù rìghing. 2 Ku
shàr kàng bi mà shàu á byar
Bitrus ma wùn sukà Yesu
zyun-à Yesu ri zìm wàni. Ku
dinya káníng rag, “Big zìg zu
rìghing Shinn Luyí mà amir-
à ni, yi yì fig byar-à big sìnn
sig kiwá bàna.”
3 Sái Bitrus ma wùn sukà-
à hi dù n yag mà amir-à
ni. 4 Big pyànà bidìm pár,
big shàr yag ma shàu, ama
wùn sukà-à níng shàr kab
Bitrus í ni, n yag fòr jag
rìg ku mà byar amir-à ni.
5 Wùn sukà-à níng bìnn kir
wann, n da myàng kà yag
zuwá, ku myàng sig íri jà-
à big bing kà sig Yesu áni
níng, ama ku kà yag fig mà
amir-à ni bàna. 6 I byar-à
Bitrus bi ásimwá ni, n kà yag
mà shar amir-à ni, ku myàng
jà-à big sìnn kà sig Yesu
áni níng, wan wìr wann sig
mà yau mà finn amir-à hi
ni màhàn. 7 Jà-à big bing
kà sig shinn Yesu áni níng,
wan wìr wann fig á jà-à
big sìnn kà sig ku áni níng
bàna, ama wan wìr wann sig
byar zyun kim. 8 Wùn sukà
zyun-à nìm yag fòr jag sig
mà amir-à ni níng, kà yag
mà yau tìnn. Ku myàng n
bir pìkyinn. 9 A sai-à níng
hi, big yì byann fig wà jir
Shìdun dang rag, wàníng má
wu, má dù nann zu kàng ma
yonki níng bàna. 10 I byar-
à yann sukàwá big kàng yag
rìg mà lu-à ni.

Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn Maryamu Magdaliya
(Mat 28:9-10; Mar 16:9-11)

11 Maryamu sar sig mà nu
nkyun amir-à ni mà myann,
mi ri kig. Ku kir wann
n myàng kà yag amir-à.
12 I byar-à ku myàng yann
aswamká bu Shìdun mà wai
pyànà sar sig màhàn ma jà
mìmìg á byar-à big jì sig Yesu
Kristi. Zyun sar sig á agunn-
à và dun, zyun sar sig á
agunn-à và tài. 13 I byar-
à big dinya ku rag, “Uwà-à
níng, wù ri kig í kai rà?”

Ku dinya káníng rag, “Ai
big zìg rìghing Shinn Luyí,
ǹ yì fig byar-à big zìg yag sig
ku bàna.”
14 Barà ku dang jír-à níng,
n sar vim bìr bi àdòníng,
sái ku myàng Yesu sar sig
ásimwá ni, ama ku yì fig wà í
wàníng bàna. 15 Yesu bib ku
n rag, “Uwà-à níng, wù ri kig
í kai rà? Wù ri yàn kyann í
ni rà?”
Ku dang rag, “Wà wa zìg
sig dìr Yesu í ni, á tìya mì
byar-à à sìnn sig, jirà ń yag
zìg.” (Ku ri kyab rag, kó
wàníng í mpìr-à ri myàng
kwonn ma da-à hi.)
16 Yesu bar ku n rag,
“Maryamu!” Ku myàng
kàng bi zuwá, n bar wàníng
á nu jir Yahudawaká ni, n
rag, “Rabboni!” Yìr jír-à
níng í malam.
17 Yesu dinya ku rag, “A
pànn mì bàna, ǹ nai yag fig
ma mà byar Tamí ni bàna.
Ama á yag mà byar yann
sukàká bumí ni, á dinya big,
mì ri nai yag mà byar Tamí
ni, í Tabá tìnn. I Shìdunmí, í
Shìdunbá tìnn.”
18 I byar-à Maryamu Mag-
daliya yag, n dinya yann
sukàwá big n rag, ai ku
myàng hing Yesu, wàníng
dinya hing ku jír-à níng.

Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Ni

(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luk 24:36-49)

19 Ayúnn Ladi àkamzau
yann sukà Yesu big shi sig
mà tonn-à ni, n kìg dim
rìghing nu nkyun-à, jir kai
bàna big ri shàr zinn àgbam
mpìr Yahudawaká. I byar-
à Yesu bi n sar kà áyaubá
ni, n dinya big rag abig shi
ítau. 20 Barà ku dinya big
àdòníng, ku tìya big vùwá
ma gàuwá tìnn, sái yann
sukàwá big fig àjwár barà
big myàng yì wà í Yesu.
21 Sái Yesu dinya jakàng
big n rag, “Aning shi ítau.
Barà Tamí swam bi sig mì
níng, í barà má swam yag
ning àdòníng tìnn.” 22 Barà
ku dang àdòníng, sái ku
vinn yag káníng wàu, n
dang rag, “Aning zìg Awun
Kyìkyàr Shìdun. 23 Mpìrká
na yafa ya big bu bibaibá,
Shìdun yafa rìghing big,
ama mpìrká na yafa ya fig
big bu bibaibá bàna, Shìdun
má yafa ya fig big bàna
tìnn.”

Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn Toma

24 Toma, í wùn sukà zyun
áyau yann sukàká bu Yesu
Kristi, ku í wùn ǹtài, ku
bàna áyaubá ni sai-à Yesu bi
níng. 25 Sái jàuwá big dinya
ku n rag, big myàng hing
Yesu. Ku dinya káníng n rag,
sái kwa myàng hing àbànn
kusa-à big dab bàg gbam sig
wàníng á vù-à ni níng, kwa
du kà hing pwai vùwá áni
ḿpyim, kwa pàb hing gàu
wàníng tìnn, í wà kwá ni
zìm rag àjai. Wà ma í nímá
bàna, kwá bir fig pìkyinn áni
bàna.
26 Sai-à big dang jír-à níng
fòr hing su awinyin, í byar-
à yann sukàká kà jakàng
mà tonn-à ni. Toma kà
áyaubá ni tìnn. Big kìg dim

rìghing nu nkyun-à big shi
sig áni níng. I byar-à Yesu
kà bi á byar-à big shi sig
níng, ku ma káníng shi sig
í zyun. Ku dinya káníng
rag, abig shi ítau. 27 Ku
dang jír ma Toma, ku rag,
“A du kà pwai vùwú áyág, á
myàng wàníng í vùmí, á zìg
bi vùwú, á tib á gàu dìrmí,
kada á sa rag yipyàr bàna.
Ama bu-à mì ri zìm, á bir
pìkyinnwú á byarmí ni.”
28 I byar-à Toma dang rag,
“Wù í Shinn Lumí, wù í
Shìdunmí tìnn.”
29 I byar-à Yesu bib ku rag,
“I jirà à myàng sig mì, í bu-
à sa à bir sig pìkyinnwú á
byarmí ni rà? Shìdun má ya
mpìrká myàng fig mì bàna,
ama big bir hing pìkyinn á
byarmí ni, bu-à big ri zìm.”

Bu-à Sa Yohanna Ba Sig Tarkada-à Níng

30 Yesu sa hing bu nìnànn
nímá, á zu yann sukàká
buwá ni, ká zyun-à big ba kà
fig á tarkada-à níng ni bàna.
31 Ama big ba sig káníng
jirà aning bir pìkyinn á byar
Yesu ni barà ku í Almasihu
Wùn Shìdun. Wà na bir hing
pìkyinn á zìnnwá ni, ná dìg
yonki kinn kinn.

21

Yesu Mìr Gbìb Zu á Byar Yann Sukàwá Big Káhi

1 I byar-à Yesu mìr gbìb zu
jakàng á byar yann sukàwá
big mà Ayunn Tibariya.
Wàníng í barà ku mìr gbìb
zu sig áni: 2 Yann sukà Yesu
sùmpyànn shi kwonn sig í
byar ńzyun. Mpìr káníng í
Siman Bitrus ma Toma zyun-
à big ri bar ku rag wùn ǹtài,
ma Nataniel á finn swann
Kana á jànn Galili ma yann
Zabadi, ma mpìrká káhi
pyànà áyau yann sukàká ni.
3 Siman Bitrus dinya big rag,
buwá kwá yag gban jái.

A byar-à níng hi, big dinya
ku rag, “Yi ri zìm yá yag ma
wù í zyun.” Big zu n yag kà
á kòr-à ni, ama á fi-à níng hi,
big gban fig bu bàna. 4 Barà
byar-à bi kyàr, Yesu sar sig
mà nu zàpìr-à ni, ama yann
sukàwá big yì fig rag í ku
bàna. 5 Yesu bib big n rag,
“Jàumí big, ning pànn hing
jái rà?”

Big zìm n rag, “Yi pànn fig
kó bu ńzyun bàna.”

6 Ku dinya big rag, “Aning
vinn yag birginá á agunn
vìm nu kòr-à ni, ná pànn
jái.” Big vinn yag n pànn jái,
n gbar sar fig birgi-à bàna,
jir kai bàna jáiká mònn kab
gbam.

7 Wùn sukà zyun-à Yesu
ri zìm níng, dinya Bitrus
rag, “I Shinn Luyí!” Barà
Siman Bitrus fig àdòníng, ku
zìg jàwá n bir dim dìrwá
ma kàhi, jir kai bàna ku
sar sig mìr áyonn, n pìm
kù kà á zàpìr-à ni. 8 Yann
sukàká káhi bi á kòr, big
shi nonn fig mà nu zàpìr-à
ni bàna. Big bi gbar birgi
zyun-à mònn sig ma jái-à
níng. 9 Barà big nann zu
bi àdòníng, big myàng akan
pyìr ma jái á shinn pyìr-à ni,
ma agir brodi. 10 A byar-à

níng hi, Yesu dinya big rag,
“Ayau jáiká ning gban sig
níng, aning zìg bi káhi.”
11 Siman Bitrus nann yag á
kòr-à ni, n gbar zu bi birgi-à
á myann, mònn sig ma jáiká
ǹkwònn ǹkwònn nímá, àràg
àkunn 153. Kó barà jáiká hi
nànn sig wàni níng, birgi-à
ka fig bàna. 12 Yesu bar big
n rag “Aning bi ji buju.” A
byar-à níng hi, áyau yann
sukàká buwá ni, kó mpìr
ńzyun bib fig ku rag, “Ku í ni
rà?” bàna, jir kai bàna big
yì hing í Shinn Lubá. 13 Yesu
bi zìg agir brodi ma jái, n ya
big.
14 Kwonn ma wàníng í wà
wa sara wà Yesu bi á byar
yann sukàwá big, ásai-à ku
dù nann zu mà amir-à ni.

Yesu Bib Bitrus n Rag,
“Wù ri Zìm Mì Rà?”

15 Barà big ji vinn rìg
buju àdòníng, sái Yesu bib
Siman Bitrus rag, “Siman
wùn Yohanna, wù ri zìm mì
hár kab bu mpìr káníng rà?”
Bitrus zìm n dinya kàng
ku rag, “Shinn Lumí, à yì
hing àjai, mì ri zìm wù.”
A byar-à níng hi, Yesu
dinya ku rag, “A myàng
kwonn ma àdùnká bumí.”
16 Yesu bib ku bar kàun
pyànà, n rag, “Siman wùn
Yohanna, wù ri zìm mì rà?”
Ku zìm n dinya wàníng
rag, “Shinn Lumí, à yì hing
mì ri zìm wù.”
Yesu dinya ku rag, “A
myàng kwonn ma àdùnká
bumí.” 17 Yesu bib jakàng
ku kàun sara, “Siman wùn
Yohanna, wù ri zìm mì rà?”
A byar-à níng hi, pìkyinn
Bitrus í bai rìg-à, jir abib-à
Yesu bib ku kàun sara n rag,
“Wù ri zìm mì rà?” Sái ku
dinya Yesu rag, “Shinn Lumí,
à yì hing kó kai bidìm pár, à
yì hing mì ri zìm wù.”
Yesu dinya ku n rag, “A
myàng kwonn ma àdùnká
bumí. 18 Mì ri dinya wù àjai,
ásai-à wù í wùnsháí, wù ri
sa bu-à wù ri zìm, wù ri yag
byarká wù ri zìm. Ama á
sai-à wa kàng hing àwàutím,
wá du yag vùwú, bá gbar
dù nann zu wù, má zìg yag
wù mà byar-à à zìm fig bàna
níng.” 19 (Barà Yesu ri dang
àdòníng, ku ri tìya mpìrká
íri ki-à Bitrus má wu zyun-
à mpìrká má swam yan zìnn
Shìdun.) A byar-à níng hi,
Yesu dinya ku rag, “A bàg bi
mì.”

Bitrus Bib Yesu Abib á
Shinn Yohanna

20 Bitrus myàng kàng bi
zuwá, n myàng wùn sukà
zyun-à Yesu ri zìm, ri kan
bàg big. Wàníng í mpìr-
à shi yàr sig ma Yesu ásai-
à big ri ji buju, ku zyun-à
dang rag, “Shinn Luyí, mpìr-
à má wann tafinn wù í ni
rà?” 21 Barà Bitrus myàng
ku àdòníng, ku bib Yesu
rag, “Shinn Lumí, ma mpìr-à
níng má sa í kai rà?”
22 Yesu dinya ku rag, “Wà
ma ri zìm aku shi hár sai-à
ma kàng bi, bu-à du wù í kai
rà? Buwú dái, á bàg bi mì.”
23 Tai jír-à níng kàng kwìb
rìg mà byar mpìrká ri bàg
Yesu, n rag wùn sukà-à níng
má wu fig bàna. Ama Yesu

dang fig àdòníng bàna. Ku
dang rag, “Wà ma zìm hing
aku shi hár sai-à ma kàng bi,
bu-à du wù í kai rà?”
24 Mì Yohanna mì í wùn
sukà zyun-à fig sig jír-à níng
ma sungmí, ǹ myàng hing
ma zumí, mì í àsàin-à ba sig
jír-à á tarkada níng ni. Ayi
yì rag jír-à níng í jír àbyann.
25 Yi shi sig ma buká
nìnànn nímá wà Yesu sa sig.
Mì ri kyab wà big nìm ma
ba vinn rìg hing big bidìm
pár, byar-à yi nìm má sìnn
tarkada káníng á dunyaru-à
níng ni, nìm bàna.

Swàm Yann Aswamká Bu Yesu

Tarkada-à níng í Luka ba síg nì, mpìr àsàin-à ba sig, “Jir Ajwár-à Luka Ba Sig.” Bu-à ku ba sig á tarkada-à níng ni, í jirà aku tìya mpìrká barà mpìrká zyun-à bàg jag sig Yesu níng dang kyann sig jir àjwár-à níng mà Urushalima, ma Yahudiya, ma Samariya, ma byarká kádà á dunyaru (Swàm Yann 1:8). Tarkada-à hi ri dinya yi barà Awun Shìdun sa shang mpìrká zyun-à bir sig pìkyinnbá á byar Yesu ni barà bá dang jir àjwár á byarká á dunyaru, zinn bàna. Tarkada-à hi ri tàg yi barà Awun Shìdun kà á pìkyinn mpìrká ni, n myàng kwonn ma big áyau swàmbá ni. Tarkada-à hi ri tìya yi barà Jir Ajwár-à níng shi sig ma gbam barà má vim bìr shu mpìrká zyun-à ma bir hing pìkyinn á byar Yesu.

Yesu Dang Rag Awun Shìdun Má Bi

1 Tarkadamí níng mì ri ba ya wù Tiyafalas. Ayau tarkadamí wà jijag ǹ ba dinya sig wù bu-à Yesu rì sa sig, á sai-à ku kà jag swàmwá, ma jírwá ku rì tàg sig, 2 hár sai-à Shìdun bi zìg nann zu yag ku mà wai. Sai-à Shìdun zìg nann yag fig ma ku bàna níng, ku ri shi mi ri dang jír ma gbam Awun Shìdun, mi ri dinya vinn yann aswamwá big, ká ku shig zu sig níng, jírwá. 3 Sai-à ku wu rìghing, n dù nann zu kàng, ku shi su dìpyànà, ku ri zu á byarbá ni, mi ri tìya big shinnwá kàun nìnànn nímá á gbìb-à bá yì rag ku shi sig ma yonki. Ku ri dinya big jír barà Shìdun má na kùrwá. 4 To, sai-à big ri shi kwonn í byar ńzyun, ku dinya káníng rag, kada a káníng dù dà fim finn swann Urushalima bàna. Ku rag, a káníng shi màhàn sái wà Tawá Shìdun ma ya hing big Awunwá zyun-à ku rì dinya sig big rag, kwá ya big níng. Ku rag, “Bu-à Shìdun má ya ning níng, í bu-à ǹ rì dinya sig ning. 5 Wà Yohanna ri wau mpìr dìr batisma, ku ri wau ma zàpìr. Ama su má nonn fig bàna, Shìdun má wau ning dìr batisma ma Awunwá.”

Yesu Dà Fim Rìg Big n Yag Mà Wai

6 Barà yann sukàká ri shi kwonn ma Yesu, big bi bib ku rag, “To, Shinn Luyí, á dinya yi, tàma-à níng wá ya kàng mpìr Israilaká gbam abig na kùr á jànnbá ni rà?”

7 Sái Yesu rag, “I Tamí Shìdun yì sig sai-à hi ni. Ku í àsàin-à ri sìnn sai-à bu káníng má sa. Ama bu-à du ning ma kàhi bàna. 8 Sai-à Awun Shìdun ma bi hing á shinn ná ni, ná shi ma gbam, í wà ná dang jírmí á byar mpìrká shi sig á finn swann Urushalima, ma jànn Yahudiya, ma jànn

Samariya, hár ma agunn jànnká á dunyaru bidìm pár.” 9 Barà Yesu dang kinn rìg jírwá àdòníng, sái big rag abig myàng níng, ku zu rìghing áyaubá ni, mi ri nann zu yag mà wai, akor bi bir dim rìg ku, big myàng fig rag ku bàna.

10 Big shi, big ri myàng nann zu yag zubá mà wai. Barà Yesu ri nann zu yag àdòníng, sái big rag abig myàng níng, mpìr pyànà bi sar sig á pyànnbá ni. Mpìr káníng wìr sig jà mìmìg. 11 Big bib yann sukà káníng rag, “Ning mpìrká á Galili, sáshinn ning ri myàng nann zu yag zuná mà wai, í kai sa síg nì rà? Yesu zyun-à ning myàng ku dù á byarná ni, n yag sig mà wài níng, ná myàng kwá kàng bi kàng áyau akor-à ni àràg barà ning myàng ku yag sig níng.”

Big Shig Zu Mpìr-à Má Pyann Shinn Yahuda

12 Barà yann sukàká fig jír-à níng, big dù á Wùn Mwir Zaitun. Byar-à hi shi yàr sig mà finn swann Urushalima, fòr àràg mel zyun. To, big dù màhàn n kàng yag kàng mà finn swann-à ni. 13 Big fíg jirà yag mà tonn zyun-à big mi ta bàg kwonn sig mà wai, í tonn byar-à big ri shi kyann áni. Yann sukà káníng hi í Bitrus ma Yohanna ma Yakubu ma Andarawus ma Filibus ma Toma ma Bartalamawas ma Matiyu ma Yakubu wùn Halfa ma Siman Zaloti ma Yahuda wùn Yakubu. 14 Mpìr káníng bidìm pár big ri kwonn nubá, mi ri vig kyann Shìdunbá í byar ńzyun. Uwàká káhi shi sig màhàn tìnn. Ayau mpìrká shi sig níng, zyun í Maryamu na Yesu, ma wunzà Yesu big.

15 Ayúnn zyun mpìrká ri bàg Yesu big kwonn shi sig á byar-à big ri vig kyann Shìdun. Big fòr hing mpìr dìb-sùnnjin. Ayúnn-à hi Bitrus sar dù nann zu á wai, n dang jírwá. 16 Ku dang rag, “Wunzàmí big, shi sig àràg í tonn, jir Shìdun aku shi àjai àràg barà big ba sig, wà zyun-à Awun Shìdun rì dang sig á nu Dawuda á jir shinn Yahuda zyun-à sa sig gbìb big pànn sig Yesu. 17 Big rì wànn kà sig ku áyauyí ni, ku rì sa sig swàm-à níng tìnn.”

18 (Ku yag wann da ma bài-à ku wann tafinn sig Yesu ma kàhi, n yag kù wann bi á bín mà da-à hi ni n kàng kir ma shinn, finnwá kyìg, byaafigwá dònn zu rìg á myann. 19 Tai kiwá níng kàng kwib gban rìg finn swann Urushalima bidìm pár, big bar da-à hi á nu jírbá ni n rag Alkadama. Yìrwá í “Da àsà.”)

20 “Jir kai bàna big ba sig á tarkada Zabura rag,
‘Abig sìnn kàng luwá kànnfinn,
kada mpìr aku shi áni bàna.’
Big ba sig á byar zyun n rag,
‘Abig ya swàmwá á vù mpìr zyun kim.’

21 “To, barà sa sig àdòníng, ayi dìg mpìr zyun aku pyann

shinnwá. Mpìr-à níng hi ayi dìg í zyun-à rì shi sig áyauyí ni, n myàng sig bu-à Yesu rì sa sig big zuwá. 22 Wato mpìr zyun-à rìi kyann big Yesu sai-à Yohanna rìi wau mpìrká dìr batisma hár sai-à Shìdun bi zìg Yesu áyauyí ni, n zìg nann yag ku mà wai. I wà mpìr-à hi má dinya mpìrká barà Yesu dù nann zu kàng sig ma yonki, àràg barà yi ri dang níng."

23 Barà Bitrus dang kinn rìghing jírwá àdòníng, sái big bi dang jír á shinn mpìr pyànà. Yusufu zyun-à big ri bar ku zìnnwá Barsaba. Zìnn tawá í Yustus. Mpìr-à wà wa pyànà níng í Matiyas. 24-25 To. I wà big bi vig Shìdun rag, "Shinn Luyí, wù ri myàng pìkyinn mpìrká bidìm pár. To, áyau mpìr pyànà káníng ni, á tìya yi wà zyun-à à shig zu sig aku pyann shinn swàm-à Yahuda wùn aswamwú shàr tafinn, n yag wu sig níng." 26 I byar-à hi, big bi dab shasha. Shasha big dab sig níng pànn á shinn Matiyas. Sái big bi sìnn kà ku áyau kyau yann sukàká bu Yesu dwib agban zyun-à níng.

Awun Shìdun Bi Kà á Shinn Mpìrká Bu Yesu

2

1 Ayúnn ùwài zyun big ri bar rag í Pentikos, barà àyúnn-à níng hi fòr, sái mpìrká ri bàg Yesu big bidìm pár big kwonn shi sig í byar ńzyun. 2 Big ri shi, sái big rag abig fig níng, big fig nài gbam wàni, shi àràg í wàu zyun ngbam nímá ri gbár nì, wann bi mà wai, n gbar mònn lu-à big shi sig áni níng bidìm pár. 3 Sái big myàng bu shi àràg anam pyìr bi, n yam gàb fim rìg á shinnbá ni bidìm. 4 I byar-à hi Awun Shìdun bi kà á kyinnbá ni big bidìm pár. Big bi dang nu jírká káhi kim kim, nu jír-à big rì dang bab fig bàna. Big dang bar bu-à Awun Shìdun ya sig big abig dang.

5 Mpìr Yahudawaká káhi shi sig á finn swann Urushalima big í mpìrká ri wib Shìdun, big bi sig byar kim kim kó áni á dunyaru bidìm pár. 6 I byar-à big fig nài gbam mà wai àràg í wàu. Barà big fig àdòníng, big shàr kwonn bi gban rìg á byar káníng ni. Kó ni ri fig káníng ri dang nu jírbá. 7 Mamaki pànn rìghing big, big rag, "Mpìrká ri dang jír-à níng bidìm íri mpìr Galiliká bàna rà? 8 Sáshinn yi ri fig kó ni ri dang jír big nu jíryí rà? 9 Yi shi síg nì mpìr jànn kim kim. Yi mpìr Partiyawaká, mpìr Madayanawaká, mpìr Ilamawaká, mpìrká á jànn Bagadaza, ma jànn Yahudiya, ma jànn Kapadokiya, ma jànn Pantas, ma jànn Asiya, 10 ma jànn Pirijiya, ma jànn Pamfiliya, ma jànn Masar, ma jànn Turabus agunn finn swann Kurane, hár ma mpìrká á jànn Roma. 11 Yi bi sig yi

yann Yahudawaká big ká
í Yahudawaká bàna, ká ri
bàg Shìdun àràg barà mpìr
Yahudawaká ri bàg. Ayauyí
ni mpìrká káhi bi sig ma
Karita ma Arabiya. Yi bidìm
pár yi ri fig big ri dang jír big
nu jíryí, big ri dang bu ùwài-
à Shìdun sa sig." 12 Big sa
mamaki, jír-à hi vù rìghing
big átai, big bib bar dìrbá
rag, bu-à hi í kai rà?
13 Sái mpìrká káhi màm
jwann big, n dang rag, "Ai,
káníng wa pyann sig shin, í
bu-à sa níng."

Bitrus Dinya Big Yìr Bu-à Sa Sig

14 Sái Bitrus ma jàuwá
big dwib agban zyun big
sar dù nann á wai. Bi-
trus dang jír ngbam nímá.
Ku dinya mpìrká kwonn
shi sig níng rag, "Ning
wunzàmí big, mpìr Yahu-
dawaká ma mpìrká á finn
swann Urushalima, aning
shi akim, aning fig jírmí ń
dinya ning yìr bu-à sa sig
níng. 15 Mpìr káníng wa
pyann fíg shin àràg barà
ning ri dang níng bàna.
Tàma-à níng í àsháu ajun-
ndúbi, sa fig ma barà mpìr
má wa pyann shin bàna.
16 Bu-à ning myàng sig níng,
í bu-à Yoila mpìr-à rìi dang
kyann jir Shìdun, ku rì ba sig
n rag,
17 'Shìdun rag, sai-à dunyaru
ma nyàan vinn,
kwá wìr wann bi ya mpìrká
bidìm pár Awunwá
má kà á kyinnbá ni.
I byar-à yann wunùká bigná
big yann uwàká bigná
má dang jírwá.
I byar-à yann sukàká bigná
má myàng bu-à big
myàng bab fig á dun-
yaru bàna.
I byar-à àgbamká bigná má
la la.
18 Hár kwá wìr wann
ya fàuká buwá big
awunwá á àyúnn-à hi.
Kwá wìr ya wunù ma uwà
bidìm pár.
I wà bá dang jírwá.
19 Kwá sa swàm bu mamaki
mà waisháu-à ni,
kwá sa á jìnn ni tìnn,
barà mpìrká má myàng
gbamwá.
Bá myàng àsà ma pyìr ma
azunn pyìr.
20 Bá myàng àyúnn-à má
kàng rìg fi.
Bá myàng sònn-à má gbànn
shi àràg àsà,
í wà Shinn Luyí má bi,
àyúnn-à níng hi í
àyúnn-à ùwài.
21 I wà kó ni ma vig
hing Shinn Luyí
a wàníng myàng
ashiwá, wàníng má
zìg zu ku.'
22 "Ning mpìr Israilaká,
aning fig. Yesu mpìr á
Nazarat í zyun-à Shìdun shig
zu sig ma shinnwá. Ku sìnn
sig wàníng á pyànn ná ni,
ku sa swàm bu mamaki á
vù wàníng ni, jirà aning yì
rag í ku swam bi sig wàníng
ni. Ning má, ning yì hing
ku. 23 Shìdun ya kà sig mpìr-
à níng á vùná ni. Ku yì
rìghing bu-à ná sa wàníng.

Ku zìm síg nì àdòníng. Ning
zìg ku, n ya kà á vù mpìrká
ri sa bu-à bibai abig dab bàg
gbam ku á dìr bín, ku í wu
rìg-à. 24 Ama barà ning gban
rìghing ku níng, Shìdun bi
gbar dù kàng ku ma yonki.
Shìdun zìg zu rìg ku áyau
awa ki. Shar ki pànn sar fig
ku bàna. 25 I barà Dawuda
rì dang sig áni á shinnwá ni.
Ku dang rag,
‘N myàng yì rìghing Shinn
Lumí,
ku ri shi kyann á pyànnmí
ni,
ku ri shi á vim numí ni,
barà kwá sa shang mì, má
shàr fig kó bu zyun
bàna.
26 I bu-à sa pìkyinnmí ri fig
àjwár,
jírmí í jir àjwár.
Kó ma wu má, má bir
pìkyinnmí á dìrwú ni,
27 jir kai bàna ǹ yì hing wá
fim fig mì á shar ki
bàna.
Wá fim fig mì wùn sukà
kyìkyàrwú a dìrmí
aku swàr bai bàna.
28 A tìya sig mì gbìb yonki
zyun-à kinn kinn.
Barà yi ma wù ri shi zyun
níng, wá sa jwar
pìkyinnmí wàni.’
I jír bu-à Dawuda ba sìnn sig
níng.
29 “To, wunzàmí big, tàma-
à níng má dinya ning jír
àjai á shinn yàkúyí Dawuda
ni. Ku rì wu rìghing, big
jì rìghing ku. Hár tàma-à
níng, í barà amirwá shi sig
áni áyág. 30-31 Ama jírwá
ku dang sig níng, ku dang
sig jír á shinn Kristi. Ku
rag, wàníng í àsàin-à má dù
nann zu kàng ma yonki, jir
kai bàna Dawuda í mpìr-à
ri dang kyann jir Shìdun.
Shìdun rì dinya sig ku rag,
kwá sìnn kà mpìr zyun áyau
yiwaiwá ni, wàníng má na
kùr ásimwá ni. I bu-à sa
ku dang jír-à níng á shinn
Almasihu, n dang rag,
‘Bá fim fig wàníng á shar ki
bàna.
Dìr wàníng má swàr bai fig
bàna.’
32 Mpìr-à níng hi í Yesu,
Shìdun gbar dù kàng sig
ku ma yonki. Yi má yi
myàng hing. 33 I wà Shìdun
zìg yag ku mà wai. Ku
yag shi sig á agunn vìm
nu Shìdun. Tàma-à níng
Shìdun ya ku Awun Kyìkyàr
àràg barà Shìdun gib sig
nu rag kwá ya. To, bu-à
ning ri myàng janá-à níng
ma bu-à ning ri fig, í swàm
Awun-à ku wìr wann bi sig.
34 Dawuda nann zu yag fig
mà wai bàna. Ama ku í
àsàin-à dang sig rag,
‘Shinn Luyí Shìdun dinya
Shinn Lumí rag, a
wàníng shi agunn vìm
nuwá ni,
35 sái wà kwa sìnn kà
hing mpìr azíbká bu
wàníng á mìr bar
wàníng ni.’
36 “Jir wàníng, sàn sig
mpìr Israilaká bidìm pár
abig yì rag í Yesu zyun-à ning
dab bàg gbam sig á bín-à ni,
ku í zyun-à Shìdun shig zu
sig ku n sìnn sig ku Shinn
Luyí.”

37 Barà mpìrká shi sig níng
fig jir Bitrus àdòníng, í byar-
à kyinnbá gib. Big bib Bitrus
ma yann aswam kádà níng
n rag, “Yá sáshinn rà, jàuyí
big?”
38 Bitrus dinya big rag,
“Bu-à ná sa bàna, aning
fim bu pyìrná, kó ni bidìm
pár aku wau dìr batisma
á zìnn Yesu Kristi jirà a
Shìdun yafa ning bu pyìrná,
í wà kwá ya ning Awunwá.
39 Shìdun dang rag, kwá
ya ning Awunwá, ning ma
yanká bigná big. Hár ku rag
kwá ya mpìrká swaibá kim
kim, ká zyun-à kwá bar bi á
byarwá ni.”
40 I byar-à Bitrus dinya big
jír nìnànn nímá. Ku twìb big
byur rag abig zìg zu shinnbá
áyau shwìn-à Shìdun má tìr
bi á dunyaru. 41 Mpìrká fig
sig jírwá níng, big nìnànn
nímá big bir hing pìkyinn á
jírwá ni. I byar-à big wau
rìg big dìr batisma. Ayúnn-
à níng hi mpìr dubu sara
swàb kà mi ri bàg Yesu.
42 Mpìr káníng ri shwann
kyann buká yann aswamká
bu Yesu ri tàg big. Big
ri ji kyann buju bu-à big
ri kyab pànn barà Yesu wu
sig níng. Big ri vig kyann
Shìdun. I bu-à big ri sa
kyann kó ákaun.

Barà Mpìrká Ri Bàg Yesu Ri Shi Shubá Ani Ma Bar Dìrbá

43 Yann aswam káníng bó,
big ri sa swàm bu mamaki
nìnànn nímá. Hár bi sa
bìr mpìrká zinn wìr rìg big
bidìm pár. 44-45 Mpìrká ká
ri bàg Yesu big ri shi byar
ńzyun. Big zìg kwonn buká
big shi sig ma kàhi, big ri
wann tafim, mi ri gàb fim
ya kó ni bài-à bàkyinn barà
kwá sa bu-à ku ri zìm. 46 Su
ma su bidìm pár, big ri
kwonn yag mà lu Shìdun. A
lubá ni, big ri gàb fim buju-
à big ri kyab pànn Yesu barà
ku wu sig níng. Big ri ji buju
ábìr-à ni ma pìkyinn àjwár.
47 Big ri swam yan kyann
Shìdun. Mpìrká ri zìm big.
Su ma su Shìdun ri swàb kà
ya big mpìrká ku zìg zu sig
níng.

Big Dàb Gbam Mpìr Dor Zyun

3

1 Ayúnn zyun Bitrus ma
Yohanna yag mà lu Shìdun
àsháu sara àkamzau. I sai-à
mpìrká ri vig Shìdun. 2 Big
yag fòr á nu nkyun zyun-à
big ri bar rag, í Nu Nkyun-à
Sìsàn. Sái big myàng mpìr
bar àkáb zyun, big mà zu
kwonn sig ku big kàhi. Big
ri swann bi kyann ku á byar-
à hi. I wà ku ri vig kyann
mpìrká ri kà kyann á lu
Shìdun ni níng bu. 3 Barà
Bitrus ma Yohanna bi fòr
àdòníng, í wà ku myàng big
n vig big bài. 4 Barà big
myàng ku àdòníng, Bitrus
dinya ku rag, “A myàng yi.”
5 I wà ku myàng yag big, n
myàng gbam sig big kyarr
nímá. Ku ri kyab rag, kó bá
ya ku bài. 6 Sái Bitrus dinya
ku rag, “Bài kàm, yi bàna

big kàhi kó ńzyun. Ama bu-à ǹ shi sig big kàhi í bu-à má ya wù. A zìnn Yesu Kristi mpìr á Nazarat, á dù á kyann kyonn.” 7 Sái ku bi pànn wàníng á vìm nu-à ni, n gbar dù nann zu wàníng. Wàníng rag aku dù nann zu àdòníng, barwá í gbam rìg-à. 8 Ku pìm dù nann zu á wai, mi ri kyann rag kyonn. I wà ku ma káníng yag kà í zyun á lu Shìdun ni. Ku ri kyann, mi ri pìm kyann, mi ri yan Shìdun. 9 Barà mpìrká myàng ku ri kyann, mi ri yan Shìdun àdòníng, 10 big myàng yì rìghing í ku àsàin-à ri vig kyann bu á Nu Nkyun Sìsàn-à níng ni. Sái big sa mamaki wàni. Big kyab barà ku gbam sig áni, big yì fig bàna.

Bitrus Dang Jir Yesu

11 I byar-à hi big shàr kwonn bi á byarwá ni. Ku shi sig á Mìtàb Sulemanu. Ku pànn gbam sig Bitrus ma Yohanna. 12 Barà Bitrus myàng big shàr bi àdòníng, ku bib big jír n rag, “Mpìr Yahudawaká, sáshinn ning ri sa mamaki àdòníng rà? Ning ri kyab rag yi sa sig swàm bu mamaki-à níng big gbam shinnyí rà, kó ning ri kyab rag, í jirà yi mpìr sìsàn rà? 13 Swàm-à níng í Shìdun bu yàkúyí sa síg nì. I Shìdun bu Ibrahim bu Ishaku bu Yakubu, ku ya sig wùn sukàwá Yesu gbam bu ùwài-à níng íni. Yesu-à níng hi, ning zìg ku n ya kà ku á vù Bilatus. Bilatus ri zìm á pìkyinnwá ni aku fìnn tafinn Yesu a wàníng yag, ama ning ngàng. 14 Yesu í mpìr kyìkyàr, mpìr gwangga. Ama ning ngàng ku. Ning vig Bilatus aku fìnn tafinn ya ning mpìr agban ki-à níng. 15 I wà ning bi gban rìg àsàin-à ri ya mpìrká yonki-à níng. Ama Shìdun gbar dù kàng ku big yonki. Yi má, yi myàng hing ma zuyí. 16 I jir zìnn Yesu í bu-à sa mpìr-à níng dìg sig gbam dìrwá á dò jir pìkyinn bir á byar Yesu. Aning myàng, mpìr-à ning ri myàng shi sig níng, ning yì hing ku. Jir pìkyinn bir á byar Yesu ni, í bu-à sa ku dìg sig gbam dìrwá, ku shi sig ítau á pyànn ná ni.

17 “To, wunzàmí big, bu-à ning ma àgbamká buná sa sig Yesu níng, ǹ yì hing, í jirà ning yì byann fig wà ning ri sá bu-à bibai bàna. 18 Sai-à rì níng, Shìdun dang jír á nu mpìrká rì dang kyann sig jírwá n rag, kwá swam bi Almasihu, wàníng má bi wa shwìn. I wà tàma-à níng ku sa bu-à hi sa rìghing àràg barà ku rì dang sig. 19 Bigná tàma-à níng aning dà fim bu pyìrná, aning vim bìr bi á byar Shìdun, jirà aku tu kyàr bu pyìrká bigná pár, 20 jirà Shìdun aku sa tag wann pìkyinn ná. Kwá swam ya bi ning Almasihu zyun-à ku shig zu sig, wato í Yesu. 21 Wàníng má shi mà wai mà byarwá ni, sái àyúnn-à ma màg hing wà Shìdun má màm kàng kó kai bidìm

pár àpyú àràg barà ku rì
dang sig á nu mpìrká rì dang
kyann sig jírwá níng, í mpìr
kyìkyàrká. 22 I barà Musa
rì dang sig áni àdòníng.
Ku dang rag, 'Shinn Luyí
Shìdun má swam bi mpìr-à
má dang kyann jírwá. Kwá
swam bi wàníng àràg barà
ku swam bi sig mì níng.
Mpìr-à hi má zu áyau yi-
wainá ni. To sái aning
wib jír-à kwá dinya ning.
23 Mpìr-à ma wib fig jírwá
bàna, Shìdun má wun zu rìg
ku áyau mpìrká buwá ni, má
gban rìg ku.' 24 Mpìrká rì
dang kyann sig jir Shìdun,
kwonn ma Samaila, ma ká
bi dang jir Shìdun ásimwá
ni, big bidìm pár big dang
hing jír á shinn buká ri
sa tàma-à níng. 25 Ning í
àsàinká dìg sig bu-à Shìdun
rì dinya sig yàkúná big á
nu mpìrká rì dang kyann sig
jírwá. Shìdun dinya Ibrahim
rag, 'Ayau yiwaiwú ni, má sa
jwar pìkyinn mpìrká á dun-
yaru bidìm pár.' 26 Shìdun
shig zu wùn sukàwá Yesu
n swam bi jag wàníng á
byarná ni, jirà aku sa jwar
pìkyinn ná, jirà aning dà fim
bu-à bibaiká ning ri sa."

Agbamká Bar Bi Bitrus Ma Yohanna á Pyànnbá Ni

4

1 Barà Bitrus ma Yohanna
ri dang jír ma mpìrká
àdòníng, sái àgbamká ri
twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ma àgbam áyau
mpìrká ri myàng kwonn
big lu Shìdun, ma mpìr
Sadukiyawaká, big bi á
byar Bitrus ma Yohanna.
2 Pìkyinnbá bai rìghing barà
big fig yann aswamká ri
dinya mpìrká rag, Yesu dù
nann zu kàng rìghing big
yonki, mi ri tàg rag mpìr ma
wu hing kwá dù kàng big
yonki àdòníng tìnn. 3 Sái big
pànn yann aswam káníng n
kìg kà big á tonn fi-à ni. Bu-
à bir rìghing, bá dang jír-à
akìn. 4 Ama áyau mpìrká fig
sig jir yann aswam káníng,
mpìr nìnànn nímá, big bir
hing pìkyinn á byar Yesu
ni. Big fòr àràg mpìr dubu
swana.
5 Na kyàr byar-à, àgbam
Yahudawaká ma shun
àgbamká á finn swann-à ni
ma malamká, big kwonn bi
á finn swann Urushalima.
6 Big dìg Hanana àgbam
áyau mpìrká ri twìb swànn
bu níng, ku ma Kayafa ma
Yohanna ma Alizanda ma
mpìrká kádà, ká shi sig áyau
yiwai àgbam-à níng. 7 Barà
big kwonn bi àdòníng, sái
big bar bi yann aswam
pyànà káníng, n sìnn káníng
á pyànnbá ni, n bib káníng
jír. Big rag, "Swàm-à ma jír-
à ning ri dang níng, mpìr-à
ya sig ning gbam-à níng í ni
rà? Ning ri sa big zìnn ni
rà?"
8 Sái Awun Shìdun bi kà
Bitrus á kyinn-à ni. Ku dinya
big rag, "Ning àgbamká ma
shun àgbamká, 9 wà na ri
bib yi jír áshinn bu ǹsàn-
à yi sa sig níng, barà yi
dab gbam sig mpìr bar àkáb-
à níng, 10 ning bidìm pár

aning yì, mpìrká á Israila
bidìm pár abig yì tìnn. Mpìr-
à ning myàng sar sig á
pyànn ná ni níng, ku gbam
sig á zìnn Yesu Kristi, mpìr
á Nazarat, wà zyun-à ning rì
dab bàg gbam sig á dìr bín-à
ni. Shìdun gbar dù kàng sig
ku big yonki. 11 Yesu í mpìr-
à big ba sig jír á shinnwá ni
n rag,
'Abàn-à ning mpìr ami
tonnká,
ning myàng rag kinn fig bu
bàna níng,
í abàn zyun-à sàn kab sig
kádà níng.'
12 Zìnn Yesu í zìnn-à Shìdun
ya sig yi ayi wìm zu áni.
Ayau dunyaru bidìm pár,
walai zìnn-à Shìdun ya sig
yi, yá wìm zu áni bàna, sái
zìnn Yesu áwinwá ni."
13 I byar-à shun àgbamká
myàng barà Bitrus ma
Yohanna wim pìkyinn, mi
ri dinya big jír àdòníng, sái
big sa mamaki. Big rag, mpìr
káníng kà fig makaranta
bàna, big í mpìr ùwài big
bàna, sáshinn big ri sar mi ri
dang írì swai jir yar àdòníng
rà? I wà big yì byann wà
káníng rìi kyann ma Yesu.
14 Big bàna big gbìb barà
bá sa yipyàr, jir kai bàna
big myàng mpìr-à káníng
dàb gbam sig níng, sar sig á
pyànnbá ni. 15 Sái big dinya
káníng rag, a káníng zu yag
mà myann. I wà big dang
byann jír bar dìrbá. 16 Big
rag, "Yá sáshinn big mpìr
káníng rà? Kó ni bidìm pár
á finn swann Urushalima
yì rìghing bar bu-à big sa
sig níng. Yá sa sar fig
yipyàr bàna. 17 Ama ayi
twìb big byur rag, kada abig
dang jakàng jir Yesu á byar
mpìrká ni bàna, jirà kada a
jír-à hi yag mà pyànn bàna."
18 I byar-à big bar bi kàng
big n twìb big byur rag, daka
janá-à níng kada abig dang
jír á shinn Yesu ni bàna, abig
tàg mpìrká jír big zìnn Yesu
kó títi nímá bàna. 19 I byar-
à Bitrus ma Yohanna dinya
big rag, "Aning myàng, bu-à
sàn kab sig á pyànn Shìdun,
ayi sa bu-à Shìdun má zìm
rà, kó ayi sa bu-à ning ri
dinya yi rà? 20 Buyí kàm,
shi sig àràg í tonn ayi dinya
mpìrká buká yi myàng Yesu
sa sig, ma jír-à yi fig ku
dang sig." 21 I byar-à àgbam
káníng twìb jakàng big byur
wàni. I wà n fim big rag abig
yag. Big dìg fig pyù-à bá sa
káníng bu bàna, jir kai bàna
mpìrká bidìm pár ri swam
yan Shìdun á jir bu-à sa sig
níng ni. 22 Mpìr-à big dàb
gbam sig níng, jiwá kab hing
ji dìpyànà.

Yann Sukàká Vig Shìdun Jirà Aku Sa Abig Wim Kyinn

23 Barà àgbamká fim big
rag abig yag níng, í byar-à
big yag dìg jàubá, n dinya
káníng jír bu-à àgbamká
dinya sig big níng. 24 Barà
jàubá fig àdòníng, big bi vig
Shìdun ábìr-à ni. Big rag,
"Shìdun, wù í kùryí, à màm
sig waisháu-à íni ma jànn á
jinn ni, ma níngká ùwài ma
buká shi sig áni bidìm pár.
25 Jírwú yàkúyí Dawuda rì

dinya sig yi níng, Awunwú
dinya sig ku ínì jirà ku í
fàuwú. Ku rag,
‘Sáshinn mpìrká swai kim
kim nànn àgùnn
àdòníng rà?
Hár big zìm abig sa swàm-à
bibai, ama big sa yì fig
bàna.
26 Kùrká á dunyaru big
kwonn sig nubá,
àgbamká ri kwonn nu tìnn.
Big sa pyù-à bá nu kànn
big Shinn Luyí Shìdun
ma Almasihu mpìr-à
ku shig zu sig níng.’
27 Bu-à hi sa hing àjai. Yi
myàng á finn swànn-à níng
ni, kùr Hirudus ma Buntus
Bilatus big kwonn nu ma
mpìrká kim kim ma mpìr
Israilaká bidìm, jirà abig zib
wùn sukà kyìkyàrwú Yesu,
zyun-à à shig zu sig níng.
28 Big kwonn í byar ńzyun
n sa bu-à wù ma yarwú ma
gbamwú à dang sig rag bá
sa níng. 29 Tàma-à níng,
Shinn Luyí, á fig barà big
ri dang wìr yi zinn. To, á
ya yi, yi yann sukàwú gbam
ayi dinya mpìrká jírwú big
kyinn wim. 30 A sa ya yi
ayi sa swàm big gbamwú big
zìnn Yesu fàu kyìkyàrwú. A
du bi vùwú, á sa bu mamaki,
á dàb gbam mpìrká.”

31 Barà big vig kinn
rìghing Shìdun, sái lu byar-
à big kwonn shi sig níng,
ning yàng yàng, í wà Awun
Shìdun bi kà á pìkyinnbá
ni. Big wim kyinn n dang jir
Shìdun, zinn bàna.

Barà Mpìrká Bu Yesu Ri Shi Shubá

32 Mpìrká ri bir pìkyinn
á byar Yesu ni kyinnbá
ńzyun. Walai mpìr-à ri
dim jàuwá bu-à ku shi sig
ma kàhi, kó ni bidìm pár
ri sa swàm big bu jàuwá.
33 Yann aswamká ri dang
kyann jir Shìdun ma gbam
ùwài nímá n rag, àjai Shinn
Luyí Yesu dù kàng rìghing
big yonki. Shìdun wìr kà
ya big àsànwá. 34 Ayaubá
ni ashi bu zyun sa fig mpìr
zyun bàna, jir kai bàna
mpìrká ká shi sig big da, big
lu, big ri wann tafinn, big ri
zìg bi bài-à big wann dìg sig
níng, 35 big ri ya á vù yann
aswamká ni. I wà káníng
zìg, n gàb finn ya mpìrká
bàna ma bu á vùbá ni.
36-37 I byar-à mpìr zyun
zìnnwá í Yusufu, ku bi wann
tafinn rìg dawá àdòníng,
n zìg bi bài-à, n ya yann
aswam káníng. Mpìr-à hi
í mpìr á kyau yiwai Lawi.
Big mà sig ku á jànn Kubrus.
Big ri bar ku Barnabas, yìr
zìnn-à níng, í mpìr-à ri dang
gbam mpìrká pìkyinn.

5

Hananiya Ma Safiratu Gim Ya Shìdun Nsáng

1 Wunù zyun shi sig áni
zìnnwá í Hananiya. Wàwá
í Safiratu. Wunù-à níng bi
wann tafinn rìg dawá zyun,
n zìg bài-à n ya yag yann
aswamká bu Yesu. Ku rag
wàníng í nànn bài da-à ku
wann dìg sig bidìm. 2 Asái

ku tàm jànn rìghing bài-à agunn vù zyun, kwá sa swàm áni. Wàwá yì rìghing wà ku tàm sig bài-à níng. I byar-à ku zìg bài-à n bi ya yann aswam káníng. 3 I byar-à hi Bitrus bib ku rag, “Hananiya, sáshinn à fim Shaitan kà rìg á pìkyinnwú ni hár à bi gim ya Awun Shìdun ǹsáng, í jir kai rà? A bi tìya yi bài dawú à rag í nànn bài-à à wann dìg sig. 4 To, ń bib wù, sai-à à wann tafinn fig ma da-à hi bàna, í buwú bàna rà? To, wà à wann tafinn níng, bài-à í buwú, kó nímá bàna rà? To, ma bu-à sa wù á kyinnwú ni, à bi gim ǹsáng àdòníng í kai rà? A myàng. Nsáng-à níng à gim ya fig mpìr bàna, à gim ya síg Shìdun.” 5 Barà Hananiya fig jír-à níng àdòníng, sái ku kù wann á jìnn ni, mì wu rìg-à. Mpìrká fig sig jír-à níng, zinn pànn big wàni. 6 Yann wunù gbánnká dù bi, n bi zìg jà, n bing kà ku áni, n zìg zu yag ku mà myann, mì jì rìg-à.

7 Sái ásim, fòr àràg awa sara, í wà wàwá í kà bi-à á byar Bitrus ni. Ku fig fig tai bu-à sa sig nuwá bàna. 8 I wà Bitrus bib ku rag, “A dinya mì jír àjai. Wàníng í nànn bài da-à ning wann dìg sig rà?”

Sái wàwá dang rag, “Nn, í nànn bài-à hi bidìm.”

9 Bitrus dinya ku rag, “Bu-à sa ning ma nùwú su kwonn sig nu aning tonn gban Awun Shìdun, í jir kai rà? To, á myàng. Mpìrká jì sig nuwú níng big kàng bi rìghing, big sar sig á nu nkyun-à ni. Bá swann yag rìg wù, n má yag jì rìg wù tìnn.” 10 Sái big rag abig myàng níng, uwà-à níng kù wann á pyànn Bitrus ni mì wu rìg-à. I byar-à yann wunù gbánn káníng bi. Big myàng ku wu rìghing, í wà big swann zu yag ku mà myann, n yag jì kwonn ku big nùwá. 11 Mpìrká fig sig jír bu-à sa sig níng, zinn pànn rìg big bidìm pár, hár ma mpìrká ri bàg Yesu bidìm.

Yann Aswamká Sa Swàm Big Gbam Shìdun

12 Yann aswam káníng big ri sa swàm big gbam Shìdun kàun nìnànn nímá, áyau mpìrká ni. Mpìrká ri bàg Yesu big kwonn shi sig á Mìtàb Sulemanu á byar lu Shìdun. 13 Mpìrká ká ri bàg fig Yesu bàna níng, áyaubá ni walai mpìr-à wim kyinn n kà áyau ká ri bàg Yesu. Ama mpìrká bidìm pár ri wib big. 14 Bìr mpìrká nìnànn nímá ri bir pìkyinn á byar Yesu ni, big nànn kab wàrì. Wunù ma uwà bidìm pár. 15 A jir swàm-à yann aswam Yesu big ri sa níng, mpìrká ri swann bi mpìr dorká á syu ma á buná tìnn, mi ri sìnn á kur gbìb-à ni, jirà wà Bitrus ma bi wam zu yag, kó adìndínwá má wìr big á dìr-à ni, bá gbam. 16 Mpìrká na kàng kwìb sig finn swann Urushalima áni níng, big

nìnànn nímá big swann bi
sig mpìr dorká tìnn. Big ri
zìg bi ká wàu dab sig big. Big
bidìm pár big gbam rìghing.

Agbamká Pànn Yann Aswamká n Ya Káníng Shwìn

17 Barà àgbam áyau
mpìrká ri twìb swànn bu
á pyànn Shìdun, ku myàng
swàm yann aswamká
àdòníng, ku ma mpìrká
buwá ká shi sig áyau kyau
Sadukiyawaká, big ri sa
yann aswam káníng akyib.
18 I byar-à big bi pànn
káníng n kìg kà á tonn fi-
à ni. 19 Ayúnn-à hi á fi-
à ni, mpìrká na jànn gban
rìghing, sái wùn aswam
Shìdun mà wai bi pù rìg nu
nkyun tonn fi-à níng. Ku
bi zìg zu rìg yann aswam
káníng, í wà n dinya káníng
rag, 20 "Aning yag ma aning
sar mà lu Shìdun ni. Aning
dinya mpìrká jir yonki àpyú-
à Shìdun ri ya mpìr." 21 Barà
yann aswamká fig àdòníng
big dù í pyim byau yìì nímá,
n yag kà á lu Shìdun ni, mi
ri tàg mpìrká bu.

Agbam-à áyau mpìrká ri
twìb swànn bu á pyànn
Shìdun, ma mpìrká buwá
bar kwonn àgbamká ma
shun àgbamká bidìm pár, í
wà big swam yag aswam mà
tonn fi-à ni n rag, abig yag
zìg bi yann aswam káníng
á pyànnbá ni. 22 Mpìrká
yag fòr, big yag dìg fig
yann aswamká á tonn fi-à
ni bàna. Sái big kàng bi
á byar àgbambá ni. Big
dinya káníng rag, 23 "Yi yag
mà tonn fi-à ni, yi yag dìg
tonn-à shi sig ákúnn. Mpìr
gadiká ri sa gadi á nu nkyun-
à ni. Barà yi yag pù tonn-à
àdòníng, yi dìg fig kó mpìr
ńzyun áni mà yau bàna."
24 Agbam gadi-à níng, ma
àgbamká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun fig jír-à níng,
big kyab bu-à sa sig yann
aswam káníng, big yì fig
bàna. 25 Sái mpìr zyun kà
bi, n bi dinya big rag, "Aning
myàng, mpìrká ning du kà
sig á tonn fi-à ni níng, big shi
sig mà lu Shìdun ni tàma-à
níng. Big ri tàg mpìrká bu
màhàn." 26 Sái àgbam gadi-
à níng bi dù ma jàuwá big.
Big yag màhàn, big yag dìg
yann aswam káníng, n zìg
kàng bi káníng. Ama big
pànn fig káníng big gbam
bàna. Big ri shàr kada
mpìrká ma ta gban big ma
abàn.

27 Big zìg bi yann aswam
káníng á pyànn shun
àgbamká ni, í wà àgbam
áyau mpìrká ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni dinya
big rag, 28 "Yi twìb ning
byur ùwài nímá rag kada
aning dang jír á shinn Yesu
ni bàna. Aning myàng bu-
à ning sa sig. Jír-à níng
mpìrká á Urushalima fig
gban rìghing. Asái ning ri
zìm aning sìnn kàng yi abau
á jir ki-à Yesu wu sig níng ni
rà?"

29 Sái Bitrus ma yann
aswam kádà níng dinya big
rag, "Jír-à ning ri kan dim
yi níng, wà yá wib mpìr,
sàn kab sig ayi wib Shìdun.

30 Bigná ning dab bàg gbam
Yesu á bín-à ni, ning gban rìg
ku. Ama Shìdun bu yàkúyí
big gbar dù kàng rìghing ku
big yonki. 31 Shìdun gbar dù
nann zu ku, ku shi sig agunn
vìm nu Shìdun ni, ku shi síg
nì àgbam, ku í àsàin-à má
pinn zu mpìrká. I byar-à
mpìr Israilaká má dìg gbìb-
à bá dà fim bu-à bibaibá, bá
vim bìr bi kyinnbá á byar
Shìdun ni, í wà Shìdun má
yafa ya big bu-à bibaibá.
32 Yi yann aswam káníng, yì
àsàinká myàng sig bu-à sa
sig Yesu níng, yi big Awun
Shìdun zyun-à Shìdun ri ya
mpìrká ri wib ku."

33 Barà shun àgbamká fig
jír káníng àdòníng, big bai
pìkyinn wàni. Big nànn
àgùnn, big ri zìm abig gban
rìg yann aswam káníng.
34 Sái àgbam zyun sar dù
nann zu. Ku í malam.
Mpìrká bidìm pár ri wib
ku. Ku í mpìr Farisi, zìnnwá
í Gamaliyal. Ku sar dù
nann n rag, abig zìg zu
yag yann aswam káníng mà
myann. 35 I wà ku dinya
shun àgbamká ku rag, "Ning
mpìr Israilaká, aning sa han-
kali big bu-à ning ri zìm
aning sa mpìr káníng fa!
36 Sai-à rì níng yi myàng
mpìr zyun bi, zìnnwá í Tu-
das. Mpìr-à hi zìg kàng sig
shinnwá rag ku í mpìr ùwài.
Mpìrká kádà ri bàg ku, big
sa hing àràg mpìr dari yina.
Ama sai-à big bi gban rìg ku,
mpìrká ri bàg ku níng í yam
gàfinn vinn rìg-à, í nànn-à
hi. 37 Asimwá ni, mpìr zyun
á Galili bi kàng, zìnnwá í
Yahuda. Ku má, ku tonn
gban mpìrká kádà ri bàg ku
tìnn, á sai-à big ri ba wànn
mpìr. Sái big gban rìg ku,
mpìrká ri bàg ku níng í yam
gàfinn rìg-à tìnn. 38 Tàma-à
níng áyau jir mpìrká ri bàg
Yesu níng, bumí sàn kab sig
ayi zu rìg áyaubá ni. Wà
jírbá má í bu mpìr, má bai
big shinnwá. 39 Ama wà ma
í jir Shìdun, ná kan dim sar
fig big bàna. Wàníng má shi
àràg ning ri gbìb shùr big
Shìdun."

I byar-à big zìm jir
Gamaliyal. 40 Big bar kà
bi yann aswamká, n yang
káníng ashor, í wà n kan
dim káníng rag, kada a
káníng yag dang jir Yesu
bàna kó shwìyí nímá. I
byar-à big fim rìg káníng,
káníng yag. 41 Barà big zu
yag àdòníng, big fig àjwár
á pìkyinnbá ni. Big rag, big
fòr hing wà abig wa shwìn
jir shinn Yesu. 42 Big fim fig
wà dang kyann jir á shinn
Yesu ni bàna. Big ri yag su
ma su mà lu Shìdun ni, big ri
kà á lu mpìrká ni, mi ri tàg
mpìrká, mi ri dang jir àjwár
á shinn Yesu ni rag ku í wà
zyun-à Shìdun shig zu sig.

6

Big Shig Zu Mpìr Sùmpyànn Jir Swàm Zyun

1 Ayau suká bó ni mpìrká
nìnànn nímá ri bàg swàb kà
Yesu. Mpìrká ri dang nu
jir Helena ri zìnn swau ká
ri dang nu jir Ibraniyaká, n

dang rag big ya fig uwà kiká
bigbá buju bàna, ama big ri
ya uwà kiká bu Ibraniyaká
buju su ma su. 2 Sái yann
aswam dwib agban pyànà
káníng bar kwonn bi mpìrká
ri bàg Yesu, n dinya big
rag, “Sàn fig wà ayi fim
wà dang kyann jir Shìdun,
ma ayi kà áyau swàm buju
gàfinn bàna. 3 Jir wàníng,
wunzàyí big, aning shig zu
mpìr sùmpyànà áyauná ni.
Aning shig zu mpìrká Awun
Shìdun mònn sig á kyinnbá
ni ká zyun-à kó ni yì rìghing
big í mpìr sìsàn, big shi sig
big yar, ma ayi ya kà swàm-
à níng á vùbá ni. 4 Bu-
à yá sa kyann buyí bàna,
yá shi vig kyann Shìdun
má dang kyann jir Yesu
tìnn.” Yann aswamká dinya
mpìrká àdòníng.

5 Jírbá jwar ya hing
mpìrká bidìm pár. Sái
big bi shig zu mpìr
sùmpyànn. Zìnn mpìrká
hi, zyun zìnnwá í Istifanus.
Awun Shìdun mònn sig á
pìkyinnwá ni wàni. Ku
ri bir pìkyinnwá ńzyun á
byar Shìdun ni. Zyun í
Filibus, zyun í Burukoras,
zyun í Nikano, zyun í Timan,
zyun í Barminas, zyun í
Nikolas mpìr Antakiya. Ku
í mpìr Yahudawa bàna, ama
ku vim bìr mi ri bàg sù
Yahudawaká. 6 I byar-à
mpìrká big shig zu sig níng,
big zìg bi káníng á byar
yann aswamká ni. I wà yann
aswamká bi tib káníng vù á
shinn-à ni, n bi vig Shìdun á
shinn swàm-à káníng má sa
níng.

7 I byar-à jir Shìdun ri yag
mà pyànn. Mpìrká ri bàg
Yesu á finn swann Urushal-
ima big nànn swàb kà yag
mà pyànn, hár ma mpìrká
ri twìb swànn ya Shìdun bu
níng, big nìnànn nímá big ri
bir pìkyinnbá á jír-à hi tìnn.

Big Pànn Istifanus

8 Istifanus í mpìr-à Shìdun
shi sig á shinnwá ni, n ya
sig ku gbam. Ku ri sa
swàm bu mamaki á pyànn
mpìrká ni. 9 Barà ku shi sig
mi ri sa swàmwá àdòníng,
sái mpìrká kádà bi sa ku
yipyàr. Mpìr káníng, sai-
à rì níng big í fàu, ama
tàma-à níng big shi sig big
shinnbá. Big í mpìr Yahu-
dawaká, big bi sig mà jànn
Kurane ma jànn Iskandariya
ma jànn Kilikiya, ma jànn
Asiya. Big ri kà á tonn
bìr kwonn zyun-à big ri bar
rag, í tonn bìr kwonn bu
mpìrká shi sig ma shinnbá.
Big ri sa yipyàr big Isti-
fanus. 10 Sái Awun Shìdun
ya ku yar bar bu-à kwá
dinya káníng, hár káníng
sa sar fig barà bá sa ku
yipyàr bàna. 11 Sái big bònn
ya mpìrká káhi bài àjirà a
káníng dang rag, wàníng ri
dang sa bai zìnn Musa ma
zìnn Shìdun. 12 Barà mpìr
káníng dang àdòníng, sái
big gbar dù mpìrká kyinn,
í mpìrká á finn swann-à
ni ma shun àgbamká ma
malamká. I byar-à big bi
pànn Istifanus, n zìg yag ku

á pyànn àgbamká ni, 13 í wà
n zìg bi mpìrká kádà jirà
abig gim ǹsáng á shinnwá
ni. Káníng rag, “Mpìr-à níng
ri dang sa bai lu Shìdun byar
kyìkyàryí níng, mi ri dang sa
bai doka Musa tìnn. 14 Hár
yi fig ku dang rag, Yesu mpìr
á Nazarat má dab gbànn rìg
tonn-à níng, hár n má vim
bìr bu-à Musa rì dinya sig
yàkúyí big rag, ayi sa níng.”
15 Barà big dang àdòníng,
sái mpìrká màhàn bidìm pár
myàng gbam sig Istifanus
zu kyarr. Sái big myàng
mùnnpyànnwá shi sig àràg
í bu wùn aswam Shìdun mà
wai.

7

Istifanus Dang Jír Ma Agbamká

1 I byar-à àgbam áyau
mpìrká ri twìb swànn bu
á pyànn Shìdun níng, ku
bi bib Istifanus rag, “Bu-à
mpìrká dang sig á shinnwú
ni níng, í àjai rà?”
2 I byar-à Istifanus dang
rag, “Wunzàmí big ma
àgbamká, aning fig jírmí.
Sai-à rì níng Shìdun mpìr
ùwài mìr gbìb zu bi á byar
yàkúyí Ibrahim ni, á sai-à ku
shi sig mà jànn Bagadaza ku
yag fig ma mà jànn Harana
bàna. 3 I byar-à Shìdun bi
dinya ku rag, ‘Ibrahim, á dù
á jànn-à à shi sig áni níng,
á dà fim yiwaiwú big, á yag
shi mà jànn zyun, jànn-à má
tìya wù.’ 4 I byar-à Ibrahim
dù, n zu rìg á jànn Kaldiya,
n yag shi mà jànn Harana.
Sái tawá í wu rìg-à. I wà
Shìdun tìr yag ku á jànn
zyun ni, í jànn-à tàma-à níng
ning shi sig áni. 5 Shìdun ya
fig ku byar, byar-à má shi
buwá bàna. Shìdun ya fig
ku kó byar zyun shwìyí nímá
bàna. Ama Shìdun gib nu
ma ku rag, kwá ya wàníng
jànn-à má shi bu wàníng
ma bu yiwai wàníng ásim
wàníng ni. Sai-à Shìdun gib
nu ma ku níng, ku bàna ma
wùn. 6 Shìdun dinya ku rag,
‘Swaiká buwú má yag shi
kyìnn á jànn zyun ni, jànn-à
hi í jànnbá bàna. A jànn-à
hi ni, bá kàng í fàu àsàin
jànnká, káníng má ya big
shwìn hár ji dari yina. 7 Wà
ba shi hing màhàn ji dari
yina, í wà má ya pyann kàng
mpìrká ri ya big shwìn níng,
shwìn tìnn. I wà swaiká
buwú má zu á jànn-à hi ni,
n má bi wib mì á jànn-à
wà shi sig níng.’ 8 I byar-
à Shìdun tìya Ibrahim jur
kyag barà bá kyab pànn nu-
à ku gib sig níng. I byar-à
Ibrahim bi mà Ishaku. Su
wàníng fòr awinyin, í wà ku
kyag rìg wàníng jur. I wà
Ishaku bi mà Yakubu, n bi
kyag rìg wàníng jur-à tìnn.
I wà Yakubu bi mà yann
dwib agban pyànà, n bi kyag
rìg káníng jur àdòníng tìnn.
Yanká dwib agban pyànà
níng, í yàkúyí big.
9 “Ayau yann káníng ni,
sái big bi sa rìg wùntunbá
zyun akyib. Zìnnwá í
Yusufu. Shunwòwá big zìg
ku n wann tafinn yag rìg
ku mà jànn Masar, ku yag
shi shu fàu màhàn. Ama

Shìdun shi sig á shinnwá
ni. 10 Barà ku shi shu fàu
àdòníng, Shìdun bi zìg zu
ku áyau shwìn bu-à ku ri
wa níng. Sai-à big zìg bi
ku á pyànn kùr Firauna, kùr
ùwài-à á jànn Masar níng,
Shìdun sa jirà a Firauna zìm
Yusufu, a wàníng myàng
Yusufu mpìr yar. I byar-
à Firauna bi sìnn Yusufu
a wàníng shi àgbam áyau
luwá ni ma jànnwá bidìm
pár. 11 I byar-à amor bi kà á
jànn Masar ma jànn Kanana
á byar-à shunwòwá big shi
sig níng. Mpìrká ri sa shi dìr
wàni. Yàkúyí big big ri yàn
kyann buju-à bá ji, big dìg
fig bàna. 12 Barà Yakubu fig
big rag, buju shi sig mà jànn
Masar, í byar-à ku bi swam
yag yannwá big màhàn. I
yàkúyí big, í kyonn-à wà
wa zyun. 13 Kyonn-à wà
wa pyànà, sái Yusufu dinya
shunwòwá big n rag ku í
wùntunbá. Ku dinya Fi-
rauna jír á shinn shunwòká
buwá ni. 14 I byar-à Yusufu
swam dinya tawá Yakubu
rag, a wàníng bi á byarwá
ni á jànn Masar, wàníng
ma mpìrká á lu wàníng ni
bidìm pár. Mpìrká hi, big
yag hing mpìr dìb-sara ag-
ban dwib agban zu á myann
swana. 15 I byar-à Yakubu
ma mpìrká buwá big dù n
yag mà jànn Masar, n yag
shi màhàn. Hár ku shi
n wu rìg màhàn, kwonn
ma yàkúyí big, big wu rìg
màhàn. 16 Big zìg kàng
yag kibá mà Shakima á jànn
Kanana, n jì big mà amir-à
Ibrahim wann sig ma bài á
vù yannká bu Hamur.

17 “Barà su-à nyàan màg
rag wà Shìdun má sa bu-à
ku rì gib ya sig Ibrahim nu
níng, í byar-à mpìrká buyí
mà Masar big mà jwàr swàb
kà wàni. 18 Asim mpìr zyun
kim bi na kùr mà Masar.
Mpìr-à hi yì fig Yusufu bàna.
19 Ku lir ji mpìrká buyí, hár
n ya big shwìn ùwài nímá.
Ku du kà big rag, abig tafinn
rìg yann àjannká bigbá jirà
a káníng wu rìg. 20 Sai-
à níng hi, í sai-à big mà
Musa, í wùn zyun-à Shìdun
ri myàng shi sig wùn ǹsàn
nímá. Big ri myàng kwonn
ma ku mà lu-à ni hár ku
fòr sònn sara. 21 A byar-à
níng hi big zìg zu rìg ku á
lu-à ni. I byar-à wùn kùr,
í wùn uwà zyun ku bi zìg
Musa, n sìnn kàng wàníng a
wàníng shi wùnwá, n pyag
gbam wàníng. 22 I byar-à big
bi tàg Musa yar bu-à mpìr
Masar ri sa bidìm pár. Jírwá
ku ri dang ma swàmwá ku ri
sa bidìm, ri tìya mpìrká ku
shi sig ma yar.

23 “Sai-à Musa fòr ji
dìpyànà, sái bi kù kà ku á
kyinn-à ni aku yag bib kà
yiwaiwá big mpìr Israilaká.
24 Ku yag dìg mpìrwá zyun
ri wa shwìn á vù mpìr Masar
zyun ni. Barà ku myàng
àdòníng, ku kà nu mpìrwá
n dab pyann kàng mpìr
Masar-à níng, n bi gban rìg
wàníng. 25 Ku wà sig rag kó
yiwaiwá big yì hing wà barà
Shìdun ya sig ku gbam barà
kwá zìg zu big, ama káníng

yì fig bàna. 26 To, byar-à
bi kyàr, Musa yag dìg mpìr
Israila big pyànà, káníng ri
ngang ngain bar dìrbá. Ku
ri zìm aku gbar jùn kwonn
káníng. Ku rag, 'Aning
myàng, yiwainá ńzyun. Bu-
à sa ning ri ngang ngain bar
dìrná í jir kai rà?' 27 Sái
zyun-à ri ya jàuwá shwìn
níng, í tìr kann rìg-à Musa
akur, n rag, 'Mpìr-à sìnn
kà sig wù á shi àgbam má
á gib jír á shinnyí ni í ni
rà? 28 Kó wù ri zìm á gban
rìg mì àràg barà nà níng
wù nà gban sig mpìr Masar
níng rà?' 29 Barà Musa fig
jír mpìr-à níng àdòníng, ku
shàr dù rìg á jànn Masar ni,
n yag shi rìg kyìnn mà jànn
Madayana. A jànn-à níng
hi, ku bi mà yann wunù big
pyànà.

30 "Ku shi màhàn ji
dìpyànà. Su zyun ku yag
mà yau awúnn mà agunn
shinnkwìnn Sinai. I byar-à
wùn aswam Shìdun mà wai
bi tàg shinnwá á byarwá ni
áyau pyìr-à ri swànn akyar
bu. 31 Musa myàng pyìr-
à ri swànn níng, bu-à hi
ya rìg ku mamaki. Ku yag
yàr màhàn jirà aku myàng.
Barà ku nyàan fòr màhàn,
sái ku fig nài jir Shìdun.
32 Wàníng dinya ku rag, 'I
mì Shìdun bu Ibrahim ma
Ishaku ma Yakubu, yàkúká
buwú wàrì.' A byar-à hi, dìr
Musa zwab kàg kàg kàg. Ku
myàng yag fig zuwá mà byar
pyìr-à hi bàna. 33 I byar-à
Shìdun dinya ku rag, 'Musa,
á wan zu tabarwú. Byar-à à
sar sig níng, í byar kyìkyàr.
34 I bu jau bàna, mì ri myàng
mpìrká bumí mà jànn Masar
barà big ri kig shwìn-à big ri
wa níng, í bu-à sa ǹ wann bi
sig jirà ń zìg zu big áyau-à
ni. Mì ri zìm á bi ń swam
yag wù mà Masar.'

35 "Musa-à níng, í zyun-à
mpìr Israilaká rì ngàng sig
ku níng, big rì rag, mpìr-
à sìnn sig ku àgbambá ma
agib jírbá í ni rà? Musa-à
níng, í zyun-à Shìdun swam
yag sig ku aku shi àgbambá
aku zìg zu big áyau shwìnbá
ni, àràg barà wùn aswam
Shìdun-à níng dinya sig ku
jír áyau akyar bu rag aku sa
níng. 36 Ku sa bu mamaki
mà Masar, n zìg zu rìg big
á jànn Masar. Ku sa bu
mamaki á zàpìr zyun-à big ri
bar Zàn Gbàinshìn, n sa mà
awúnn-à ni hár ji dìpyànà.
37 Musa-à hi ku í àsàin-
à dinya sig mpìr Israilaká
rag, Shìdun má swam ya
bi big mpìr zyun àràg barà
wàníng swam bi sig ku níng.
Mpìr-à hi má shi ínì àsàin-
à má dang kyann jir Shìdun.
Mpìr-à hi má zu bi áyaubá
ni. 38 Musa í àsàin-à Shìdun
sìnn sig má myàng kwonn
ma mpìrká bu Shìdun ma
kyonnbá áyau awúnn. I
Musa-à wùn aswam Shìdun
dinya ku jír mà shinnkwìnn
Sinai. Ku shí nì Musa zyun-
à Shìdun rì dinya sig ku jir
yonki, hár ku zìg n ba sig jír-
à hi jir shinnyí, yi mpìrká wà
tàma-à níng.

39 "Ama yàkúyí big ngàng
wà bá fig jírwá. Big ngàng

rìghing ku, mi ri zìm abig
kàng yag kàng mà jànn
Masar. 40 I byar-à big vig
Haruna rag, a wàníng màm
ya big bu sìnnká bá wib,
buká má kà jag big à pyànn.
Big rag, jir kai bàna Musa
zyun-à zìg zu bi sig big mà
jànn Masar níng, big yì fig
bu-à sa sig ku bàna. 41 Asai-à
níng hi, í wà big bi yìg àsháu
zyun àràg í wùn nai, mi ri
twìb swànn bu á pyànnwá
ni, mi ri wib àsháu-à hi àràg
í Shìdun, big fig àjwár bu-
à big sa sig ma vùbá, big sa
buki, n sa àyán ma kàhi. 42 I
wà Shìdun bi ya big kwìb,
n zìg zu rìg vùwá áyaubá
ni abig wib asuswirká àràg
barà mpìrká rìi dang kyann
jir Shìdun ba sig á tarkada n
rag,

'Ning mpìr Israila, ji dìpyànà
ning shi sig mà
awúnn-à ni,
ning ri gib gban wi,
mi ri twìb swànn bu, ning ri
yá ni ra?
Ning ya fig mì bàna.
43 Ning swann sig apig-à ning
sa sig ma wau,
wà ning sìnn kà sig bu sìnn
ná Molek áni,
ma bu sìnn ná wà ning ri bar
Ramfan,
wà ning sa sig àràg asuswir.
Ning yìg sig bu káníng, mi
ri wib sòr big, n ngàng
wà ná wib mì.
Jir wàníng má du kà abig zìg
yag rìg ning mà jànn
Babila,
hár bá zìg wam zu yag ning
mà pyànn.'

44 "Yàkúyí big rì shi sig
mà awúnn-à ni nonn hing.
Big rìi swann kyann kwonn
ma apig wau, wà ri tàg rag
Shìdun shi sig mà byar-à
níng hi. Big sa sig apig-à hi
ábibir àràg barà Shìdun tìya
sig Musa aku sa. 45 Asim,
yàkúyí big í àsàinká zìg
pyann kàng sig apig-à níng
ásim tabá ni, big swann
kwonn ma kàhi á sai-à big
yag kwonn ma Joshuwa, n
zìg jànn-à Shìdun kan zu sig
mpìrká áni níng. Apig-à hi
shí mà jànn-à bó hi ni hár
sai-à Dawuda bi na kùrwá.
46 Dawuda bó, Shìdun ri fig
àjwárwá. Ku í àsàin-à yàn
sig gbìb-à kwá mi ya Shìdun
bu Yakubu tonn. 47 Ama
wùnwá Sulemanu í àsàin-à
mi ya sig Shìdun tonn-à hi.

48 "Shìdun ùwài, ku ri shi
fig á lu-à mpìr mi sig bàna. I
barà Ishaya mpìr-à rìi dang
kyann jir Shìdun níng, ku
dang rag,

49 'Shìdun dang rag, byar-à
mà wai shi sig í byar-à
má shi wann.
A jìnn ni bó, í byar-à má sìnn
wann bi barmí.
To, wà má àdòníng, í swai
lu-à wà áni, mpìr má
mi ya mì rà?
Byar-à má shi ngàng
awunmí shi sig áni rà?
50 Bu káníng bidìm pár í mì ǹ
màm fíg nì bàna rà?'

51 "Ning í mpìr sung
gbam big, ning í mpìr kyinn
kyìkyàr bàna. Ning í mpìr
sung àkúnn big. Ning ri
sa àràg barà yàkúná rì
sa sig, ning má, ning ri

ngàng kyann Awun Shìdun.
52 Mpìr adang kyann jir
Shìdun zyun-à yàkúná big
ya fig ku shwìn bàna í wà
áni rà? Yàkúná big gban
mpìrká Shìdun swam bi
sig, ká rì dinya sig big jír
á shinn Mpìr Sìsàn zyun-à
má bi. Tàma-à níng, ning
zib mìrwá n gban rìg ku.
53 Ning í àsàinká Shìdun
ya sig yàkúná dokawá á vù
yann aswamká buwá ni mà
wai, ama ning wib fig kàhi
bàna."

Big Ta Gban Istifanus Ma Abàn

54 Barà mpìr àgbamká fig
jír-à Istifanus dang níng, í
byar-à big nànn rìg àgùnn
wàni, n zwàm kà vù á
nginnbá ni, pìkyinnbá bai
rìghing. 55 I byar-à kyinn
Istifanus mònn rìg ma Awun
Shìdun. Ku myàng nann
zu yag zuwá mà wai, n
myàng barà Shìdun shi sig
ma awài. Ku myàng Yesu
sar sig águnn vìm nu Shìdun
ni. 56 I byar-à ku dinya
mpìrká rag, "Aning myàng,
mì ri myàng waisháu-à ri
pù finn, wùn mpìr jíkwìnn
sar sig águnn vìm nu Shìdun
ni."
57 Barà ku dang àdòníng,
shun àgbamká níng kinn
dang nài gbam, n zìg vù n
bir dim á sungbá ni, n shàr
kwonn yag mà byarwá ni sa
wáb. 58 Big gbar ta zu yag
ku mà kwìm lu-à ni, n ta
ku abàn. Mpìrká ta sig ku
abàn níng, big sìnn sig jàbá
á vù wùn sukà zyun big ri
bar zìnnwá Shawulu. 59 Big
ta Istifanus ta ta. I byar-à ku
dang rag, "Shinn Lumí Yesu,
á zìg rìg awunmí." 60 Ku
bìnn kir wann á jìnn ni, n
bar nài ngbam nímá n vig
Shìdun rag, "Shinn Lumí, á
sa pyann kàng mpìr káníng
bu á dò jir bu pyìr-à big sa
sig mì níng ni bàna." Barà
ku dang àdòníng, í byar-à
yonkiwá í zu rìg-à.

8

Shawulu Ya Mpìrká Bu Yesu Shwìn

1 Shawulu zìm hing barà
mpìrká gban sig Istifanus.
Ayunn-à níng hi shwìn
ùwài nímá dù á shinn
mpìrká ri bàg Yesu, ká shi
sig á finn swann Urushal-
ima. Big bidìm pár shwìn-
à hi kan yam gàb finn
yag rìghing big mà agunn
jànn Samariya, ma jànn
Yahudiya. Sái dà sig rag
yann aswamká. 2 Sai-à big
gban Istifanus mpìrká kádà
í mpìr awib Shìdun big bi jì
ku, hár n kig nài kiwá wàni.
3 Shawulu bi, mi ri sa bai
shu mpìrká ri bàg Yesu. Ku
bi, mi ri kà lu lu, mi ri gbar
zu wunù big uwà, mi ri kìg
kà big á tonn fi-à ni.

Big Dinya Mpìr Samariya Big Jir Yesu

4 Mpìrká big kan yam gàb
finn sig níng, big bidìm pár,
byar-à ba yag bidìm pár, big
yag mi ri dinya mpìrká jir
àjwár á shinn Yesu. 5 Mpìr
zyun big ri bar Filibus, ku
dù n yag mà finn swann

zyun á jànn Samariya, ku
dinya mpìrká màhàn jir
Kristi zyun-à Shìdun swam
bi sig níng. 6 Barà mpìrká fig
bu-à Filibus dang sig níng,
sái big gang sung, big zìg bi
pìkyinnbá abig fig jír-à ku ri
dang níng, jir kai bàna big
ri myàng bu mamakiká ku ri
sa níng. 7 Wàuká ri gàb dìr
big mpìrká big dab sig níng
mi ri yan yán. Mpìrká ká
barbá ri wúwa, big ká vùká
ma barká wu tàg rìghing
níng, bidìm pár big gbam
rìghing. 8 Sái mpìrká mà
finn swann-à ni big fig gban
rìg íri àjwár.

9 A finn swann-à níng hi,
mpìr zyun shi sig áni zìnnwá
í Siman. Ku í mpìr subu.
Swàm-à ku ri sa níng ri
ya mpìrká mamaki. Hár
ku gbar dù shinn rag, ku í
mpìr ùwài. 10 Mpìrká á finn
swann-à níng hi bir pìkyinn
á bu-à ku ri sa, àgbam ma
yann wùnshái bidìm pár.
Big rag bu-à níng í gbam
Shìdun. 11 Swàm subu-à ku
ri sa níng, mpìrká ri bàg
ku, jir kai bàna nonn hing
ku ri sa subu-à hi. 12 Ama
barà Filibus dinya big jír
barà Shìdun má na kùrwá,
n dinya big jir Yesu, í wà
big bir pìkyinn áni, wunù
big uwà bidìm pár, big wau
rìg dìr batisma. 13 Hár
Siman ma shinnwá má, ku
bir pìkyinn tìnn. I byar-à
big wau ku dìr batisma. I
wà ku bàg kyann Filibus. Ku
ri myàng swàm bu-à wàníng
ri sa kyann, hár ku ri sa
mamaki.

14 Sái yann aswamká bu
Yesu á finn swann Urushal-
ima big fig tai rag, mpìrká
mà finn swann Samariya
zìg rìghing jir Shìdun. Sái
big swam yag Bitrus ma
Yohanna mà byar-à hi ni.
15 Barà Bitrus big yag fòr
màhàn, big vig ya káníng
Shìdun rag Awun Shìdun
aku bi kà á shinnbá ni, 16 jir
kai bàna Awun Shìdun-à hi
bi fig ma á shinn mpìr zyun
áyaubá ni bàna. Sái dái big
wau sig big dìr batisma ma
zìnn Shinn Luyí Yesu. 17 I
byar-à Bitrus ma Yohanna
tib wann big vù á shinn-à
ni. I wà Awun Shìdun bi á
shinnbá ni.

18 Siman myàng barà big
ya Awun Shìdun á byar
mpìrká ri bàg Yesu á sai-
à káníng tib wann vùbá á
shinn mpìrká ni, sái ku bi
du ya káníng bài 19 n rag
buwá ku ri zìm a káníng ya
ku gbam-à big ri sa swàm ma
kàhi níng tìnn, àjirà wà kwa
tib hing mpìr vù á shinn-à ni,
a wàníng dìg Awun Shìdun.

20 Sái Bitrus dinya ku rag,
“Wù big bàiwú í zyun bidìm
pár aning bai rìg, jir kai
bàna à sìnn sig á pìkyinnwú
ni bu-à Shìdun ri ya átai,
buwú wá wann big bài.
21 Bu-à du wù ma swàm-
à níng bàna, jir kai bàna
pìkyinnwú shi fig ǹsàn á
pyànn Shìdun ni bàna. 22 A
dà fim rìg bu-à bibai-à wù ri
kyab á pìkyinnwú ni níng,
á vig Shìdun. Kó káhi kwá
yafa ya wù bu pyìrwú níng.
23 Mì ri myàng wù, wù í mpìr

akyib. Bu-à bibai pànn gbam
rìghing wù.”
24 Sái Siman rag, “Aning
vig ya mì Shìdun jirà kada
bu-à ning dang sig níng ma
pànn mì bàna.”
25 Bitrus ma Yohanna big
dinya mpìrká á Samariya
jírbá barà big myàng sig
Yesu, n dinya káníng jir
Shìdun bidìm pár. Sái big
dù, n kyann á kauyeká shi
sig á jànn Samariya, mi ri
dang jir àjwár á shinn Yesu.
Hár big kyann, n yag fòr mà
Urushalima.

Filibus Dang Jír Big Mpìr Habasha

26 Ayúnn zyun wùn aswam
Shìdun mà wai bi dìg Fil-
ibus, n dang jír ma ku. Ku
dinya Filibus rag a wàníng
dù a wàníng yag zu gbìb
zyun, gbìb-à zu sig mà
Urushalima, n yag sig mà
finn swann Gaza. I gbìb
awúnn zyun. 27 Sái Filibus
dù, n zu gbìb-à níng hi. Ku
ri yag á gbìb-à ni, sái ku yag
dìg kwonn big mpìr zyun,
í mpìr Habasha. Wàníng
bàna ma dìr. Mpìr-à hi shi
síg nì àgbam àsàin-à ri sìnn
gbam bài á jànn-à bó hi ni.
Ku ri sa swàm kùr-à màhàn,
kùr-à hi í uwà zyun big ri
bar ku Kandekatu. Wunù-à
níng hi yag sig mà Urushal-
ima jirà aku wib Shìdun
màhàn. 28 Wunù-à níng hi
shi kà sig áyau keke zyun
ni, vinnká ri gbar yag ku.
Ku ri kàng bi mà Urushal-
ima. Ku ri yag, ku ri jangga
jír-à Ishaya ba sig áyau jir
Shìdun ni. 29 I byar-à Awun
Shìdun dinya Filibus rag, a
wàníng yag dìg mpìr-à níng,
ma a wàníng kyann yàr
agunn keke-à ni. 30 Filibus
shàr yag shàu, n yag fòr
mà byar wàníng ni. Ku fig
wàníng ri jangga tarkada-à
hi. Sái ku bib wàníng rag,
bu-à wàníng ri jangga níng,
wàníng fig yì hing rà?
31 Wàníng rag, “Sáshinn
má fig yì rà? Wà mpìr zyun
ma tàg fig mì bàna, má yì
fig bàna.” I byar-à ku dinya
Filibus rag, a wàníng nann
kà, aku ma wàníng shi zyun
á vinn àkar-à ni. 32 Byar-à
wàníng ri jangga níng big ba
sig jír rag,

“Big ri gbar ya ku àràg àdùn
bá zìg yag mà byar-à
big ri gib gban.
Aràg barà big ri wann zu
wài àdùn, àdùn ri pù
fig nu bàna níng,
wàníng má, í barà ku pù fig
nuwá bàna tìnn.
33 Big zìg kàng rìg ku á sìm,
big sìnn kàng ku àràg
ku í mpìr bàna.
Byar-à big wà sig ku kwonn-
à níng, big wà fig ku
ábibir bàna.
Barà zuwá bàna á dun-
yaru níng, mpìr má
yì fig yann adawá big
bàna.”

34 Barà àgbam mpìr-à
níng jangga kinn rìg jír-à
hi, sái ku bib Filibus rag,
“Bu-à mpìr-à rìi dang kyann
jir Shìdun dang sig níng,
ku dang síg shinnwá rà, kó
ku dang síg mpìr zyun kim
rà?” 35 Sái Filibus dinya ku

yìr jír á shinn bu-à ku ri
jangga níng ni. N dinya rìg
ku jir àjwár-à á shinn Yesu
ni. 36 Barà big ri yag, sái
big yag dìg zàpìr á gbìb-à
ni. Agbam mpìr-à níng rag,
“Filibus, zàpìr shi sig níng,
bu-à má kan dim wà á wau
mì dìr batisma í kai rà?”
[37 Filibus dinya ku rag,
“Wà wa bir hing pìkyinn
ńzyun á byar Yesu ni, má
wau wù dìr batisma.”
Agbam-à níng rag, nn, ku
bir hing pìkyinn rag Yesu
Kristi í wùn Shìdun.]
38 I byar-à ku pànn sar
wann keke-à hi n bi tìg
wann, í byar-à ku wann kà
yag á zàpìr-à ni, ku ma
Filibus. I wà Filibus bi
wau rìg ku dìr batisma mà
byar-à níng hi. 39 Barà big
nann zu bi á zàpìr-à ni, sái
Awun Shìdun bi zìg rìg Fil-
ibus á byar-à hi. Agbam-
à níng myàng fig rag ku
bàna. Agbam-à níng ri yag
kyonnwá kyinnwá jwar shi
nímá. 40 Filibus rag aku
myàng níng, ku shi sig mà lu
ùwài zyun big ri bar Azota.
Sái ku dù kyonnwá, ku yag
swann kim kim, mi ri dinya
mpìrká jir àjwár bu Yesu.
Hár n yag fòr mà Kaisariya.

9

Barà Shawulu Vim Bìr Kyinnwá n bàg Yesu

1 A sai-à níng hi, Shawulu
shi sig mà finn swann
Urushalima. Ku ri ya mpìrká
ri bàg Yesu shwìn, mi ri
dang rag kwá gban rìg
big. 2 I byar-à ku yag
mà byar àgbam-à áyau
mpìrká ri twìb swànn bu
á pyànn Shìdun, n yag
vig wàníng a wàníng ya
ku tarkada, kwá zìg yag
mà tonn bìr kwonnká bu
Yahudawaká ni, mà finn
swann Dimashka. Ku ri zìm
tarkada-à hi jirà aku pànn
mpìrká ri bàg Yesu níng,
aku pànn bi big á tonn fi
á finn swann Urushalima.
Kwá sìr wunù ma uwà bidìm
pár.
3 Barà ku zìg tarkada-à hi,
ku ri yag á gbìb-à ni, ku
nyàan finn swann Dimashka
fòr, sái ku rag aku myàng
níng, ku myàng byar-à shim
yar kàng kwìb ku áni tain
tain, mà waisháu-à ni. 4 Ku
kù wann á jìnn ni, sái ku fig
nài jír wann bi mà wai ri bar
ku rag, “Shawulu, Shawulu,
sáshinn wù ri ya mì shwìn
àdòníng rà?”
5 Sái Shawulu rag, “Wù í ni
rà, wù Shinn Lumí?”
Wàníng rag, “I mì Yesu
àsàin-à wù ri ya mì shwìn
níng. 6 Ama á dù nann zu
á yag mà finn swann-à wù ri
yag níng. I byar-à bá dinya
wù bu-à wá sísa.”
7 Mpìrká nu yag sig ku á
gbìb-à ni níng, pànn shi sig
akim, jir kai bàna big ri fig
nài jír, ama big myàng fig
mpìr bàna. 8 I byar-à hi
Shawulu ngang dù nann zu.
Ku rag aku myàng finn zuwá
àdòníng, ku myàng fig rag
bàna. I wà big gbar yag
ku á vù, n zìg yag ku mà
finn swann Dimashka. 9 Ku
shi sig màhàn suwá sara, ku

myàng fig bàna, ku ji fig
bàna, ku wa fig bàna tìnn.
10 A finn swann Dimashka
mpìr zyun ri bàg Yesu shi sig
màhàn zìnnwá í Hananiya.
Ayúnn-à níng hi Shinn Luyí
Yesu bi dinya ku jír á la-à ni,
n rag, “Hananiya.”
Hananiya rag, “Shinn
Lumí, ǹ shi sig níng.”
11 Yesu rag, “A dù, á yag zu
á gbìb zyun-à big ri bar rag
Gbìb Vivonn. A yag bib lu
mpìr zyun zìnnwá í Yahuda.
Wá dìg mpìr-à big ri bar ku
Shawulu màhàn, ku í mpìr á
finn swann Tarsus. Ku ri vig
Shìdun. 12 Ku myàng mpìr
zyun kà bi ku á la-à ni, n tib
ku vù á shinnwá ni jirà aku
dìg aku myàng. Mpìr-à níng
hi í wù Hananiya.”
13 I wà Hananiya dang rag,
“Ayáa, Shinn Lumí, mpìr-
à wù ri dang níng, ku
ri ya mpìrká ri bàg wù
mà finn swann Urushalima
shwìn wàni. 14 Ku bi sig
mà byar àgbamká ri twìb
swànn bu mà Urushalima,
ku bi kwonn sig ma gbam
á finn swann-à níng ni jirà
aku sìr mpìrká ri bàg wù. I
wà à rag ń yag á byarwá ni
rà?”
15 Shinn Luyí rag, “A yag,
mpìr-à níng ǹ shig zu sig ku
aku shi wùn aswammí. Má
swam yag ku á byar mpìrká
swai kim kim. Kwá dinya
káníng ma kùrbá jír á shin-
nmí ni. Hár má, kwá dinya
yann Israila big bidìm pár
jírmí. 16 Má dinya ku shwìn-
à kwá wa á dò jir shinnmí
ni.”
17 Barà Yesu dinya kinn
rìg Hananiya àdòníng, sái
Hananiya dù, n yag fòr á
byar-à Shawulu shi sig, n yag
tib wàníng vù á shinn-à ni.
Ku rag, “Wunzàmí Shawulu,
í Shinn Lumí Yesu swam bi
síg mì nì á byarwú ni, àsàin-
à ning ku nìm dìg kwonn á
gbìb-à ni á sai-à wù nìm bi
níng. I ku swam bi síg mì
nì, ń bi ń tib wann wù vù
á shinn-à ni, àjirà á myàng.
Hár má, àjirà á dìg Awun
Shìdun.” 18 Barà ku dang
kinn jírwá àdòníng, sái bu
zyun àràg í akwàu jái kù zu
á yìr zu Shawulu ni, í wà ku
bi myàng rag. A byar-à hi
big wau ku dìr batisma. 19 I
wà ku ji buju, hár n dìg kàng
gbam dìrwá.

Shawulu Dang Jir Yesu

Shawulu na su pyànà á
finn swann Dimashka, mi
ri shi kwonn big mpìrká
ri bàg Yesu. 20 Gbìb fig
tá bàna, sái ku dù, n yag
kà á tonn bìr kwonnká bu
Yahudawaká ni, mi ri dang
jir Yesu rag, “Yesu í wùn
Shìdun.”
21 Mpìrká ri fig jírwá níng,
big sa mamaki á dò shin-
nwá ni. Big rag, “Wàníng í
mpìr-à rìi ya mpìrká ri bàg
Yesu shwìn mà finn swann
Urushalima níng bàna rà?
Ku bi sig áyág jirà aku
zìg yag káníng mà byar
àgbamká ri twìb swànn bu
mà Urushalima jirà abig wà
káníng kwonn rà?”
22 Shawulu dìg gbam n
dang jir Yesu wàni. Barà ku
ri dang rag Yesu í Almasihu

mpìr-à Shìdun swam bi sig
níng, bu-à hi vù rìghing
Yahudawaká shi sig mà Di-
mashka wàni. Bai wà bá sa
yipyàr.
23 Ku shi shi shi. I byar-
à Yahudawaká kwonn nubá
á shinnwá ni jirà abig gban
rìg ku. 24 Big sìnn kà sig
mpìrká a káníng shi kidim
nu nkyun-à á finn swann-
à ni fi ma àyúnn, jirà abig
sar gib Shawulu ma abig
gban rìg ku. Ama ku fig
rìghing wà káníng ri bònn
myàng byar-à kwá zu, àjirà
abig pànn ku, abig gban rìg.
25 Sái yann sukàwá big bi sa
yar zyun. Big zìg gágsàg
zyun ùwài nímá, n bi zìg
Shawulu á fi-à ni, n sìnn kà
ku áni, n dìnn kà jùr áni,
n du zu ku á pùr dan kinn-
à big mi kàng kwìb sig finn
swann-à áni.

Shawulu Kwonn Shinn Ma Mpìrká Bu Yesu Mà Urushalima

26 Barà ku zu á finn
swann Dimashka àdòníng,
ku yag mà Urushalima jirà
aku kwonn shinn ma mpìrká
ri bàg Yesu. Ku yag dìg
káníng àdòníng, big shàr
zinnwá. Big ri shàr, big yì
fig wà í àjai barà ku kàng
rìghing wùn sukà Yesu níng
bàna. 27 I byar-à Barnabas
kà nuwá n zìg yag ku á byar
yann aswamká bu Yesu, n
dinya big bar bu-à sa sig
wàníng, barà wàníng dìg
kwonn sig big Yesu á gbìb-
à ni. Yesu dinya sig wàníng
jír hár í wà wàníng ri dinya
mpìrká jír á shinn Yesu á
finn swann Dimashka hár
ma pìkyinn wim. 28 Sái
mpìr káníng zìg ku, ku ma
káníng shi í zyun. Ku ma
káníng ri kyann kyann á
finn swann Urushalima, mi
ri dinya mpìrká jír á zìnn
Shinn Luyí Yesu ma pìkyinn
wim. 29 Hár ku dang jír
big mpìr Yahudawaká ká ri
dang nu jir Helena. Ku ma
káníng ri sa yipyàr. Káníng
ri zìm abig gban rìg ku.
30 Barà mpìrká bu Yesu fig
àdòníng, big zìg yag ku mà
finn swann Kaisariya, í wà
n tìr yag ku mà finn swann
Tarsus.
31 I byar-à hi mpìrká ri
bàg Yesu níng, dìg barà
bá shi shubá ǹsàn nímá.
Shwìn-à big rìi wa níng sa
ma rìghing. Agunn jànn
Yahudiya ma jànn Galili ma
jànn Samariya mpìrká ri bàg
swàb kà Yesu. Awun Shìdun
ri myàng kwonn ma big.
Mpìrká ri wib Shìdun big
pìkyinn ńzyun.

Bitrus Dàb Gbam Mpìr Zyun, n Dab Wìm Kàng Ki

32 Barà Bitrus ri yag kó
áni, ku yag fòr á kauye zyun
big ri bar rag, Ludda. Ku
yag bib kà mpìrká ri bàg
Yesu màhàn. 33 A byar-à hi
ku dìg mpìr zyun màhàn,
mpìr-à vùwá wu tag rìghing
big barwá, wàníng na sig
á syu dìr wa ji awinyin,
wàníng dù nann zu fig áwai
bàna. Zìnn mpìr-à níng
hi í Iniyas. 34 Barà Bitrus
myàng ku àdòníng, ku rag,
“Iniyas, Yesu Kristi ri dàb
gbam wù. A dù nann zu, á

pìnn bunáwú.” Sái wàníng
í dù nann zu-à. 35 Mpìrká
á Ludda mà mpìrká á jànn
Sarona big myàng hing ku. I
byar-à big bidìm pár big bàg
Yesu.
36 A finn swann Jopa uwà
zyun shi sig áni big ri bar ku
Tabita. A nu jir Helenanci
big ri bar ku Dorkas, (yìr
zìnnwá níng í wikyínn). Ku
í mpìr-à ri sa kyann bu ǹsàn,
mi ri sa shang mpìr ashiká.
37 A sai-à níng hi ku bi na
dor n bi wu rìg. Big wau
ku dìr, n bi jag ku á tonn
zyun shi sig mà wai. 38 Jopa
shi yàr sig big Ludda. Barà
mpìrká ri bàg Yesu fig rag
Bitrus shi sig mà Ludda, í wà
big swam yag mpìr pyànà á
byarwá ni, n vig ku rag, aku
bi á byarbá ni kíni. 39 I byar-
à Bitrus dù, n bàg yag big.
Ku rag aku yag fòr níng, ku
yag dìg uwà kiká kwonn shi
sig á finn tonn-à ni byar-à
big jag sig Tabita. Big shi
sig, mi ri tìya ku swai jàká
Tabita rì kwìb ya sig big. Big
ri kig nài kiwá. 40 Bitrus bi
kan zu rìg mpìrká á tonn-
à ni bidìm pár, n kà yag
n bìnn kir wann á jìnn ni,
n vig Shìdun. I wà n bar
uwà-à níng rag, “Tabita, á
dù nann zu.” Sái Tabita
myàng finn zuwá, n myàng
Bitrus, n dù nann zu n shi
á wai. 41 Bitrus du yag vù,
n pànn ku n gbar dù nann
zu ku n bar mpìrká kwonn
shi sig níng, n zìg ku n ya
big, ku wìm kàng rìghing.
42 I byar-à mpìrká mà finn
swann Jopa ni bidìm pár big
fig jír bu mamaki-à Bitrus sa
sig níng. Hár big nìnànn
nímá big bir pìkyinn á byar
Yesu ni. 43 Bitrus shi su
nìnànn nímá á finn swann
Jopa, ku shi sig á lu mpìr
zyun big ri bar ku Siman.
Mpìr-à níng hi í àsàin-à ri sa
samyib wau wi.

10

Shìdun Swam Yag Bitrus á Byar Kaniliyas

1 Mpìr zyun shi sig áni big
ri bar ku Kaniliyas. Ku shi
sig á finn swann Kaisariya.
Mpìr-à níng hi í àgbam áyau
sojaká ni agunn swàmwá
big ri bar Italiya. 2 Ku ri
shàr Shìdun wàni. Ku ma
mpìrká mà luwá ni bidìm
pár big ri wib Shìdun. Ku
ri sa shang mpìr ashiká áyau
Yahudawaká ni, mi ri vig
kyann Shìdun. 3 Ayúnn zyun
àsháu sara wà àkamzau, sái
ku rag aku myàng níng,
wùn aswam Shìdun mà wai
bi á byarwá ni á la-à ni, n bar
ku rag, “Kaniliyas”.
4 Pìkyinnwá gib. Ku
myàng wàníng n rag,
“Sáshinn rà?”
Wàníng rag, “Shìdun fig
hing bu-à à vig sig níng.
Ku ri fig àjwár ma swàm
ǹsàn-à wù ri sa ya mpìr
ashiká níng. Ku myàng hing
hár mà wai. 5 A swam
mpìrká abig yag mà finn
swann Jopa abig bar bi mpìr
zyun màhàn zìnnwá í Siman
Bitrus. 6 I Siman zyun-
à shi sig kyìnn á lu mpìr
zyun àsàin-à ri sa samyib
wau. Zìnn mpìr-à níng hi

í Siman tìnn. Ku shi yàr
sig á nu zàpìr." 7 Barà wùn
aswam Shìdun-à níng dinya
Kaniliyas àdòníng, sái ku dù
dà fim rìg wàníng. I wà
Kaniliyas bar bi mpìr pyànà,
big í yann sukàká á finn
luwá ni. Ku bar kwonn
káníng ma soja zyun, mpìr-à
ri wib Shìdun, mi ri sa ya ku
swàm. 8 Mpìr sara káníng
ku bar bi big, n dinya byann
big bu-à wùn aswam Shìdun
dinya sig ku. I wà ku swam
yag big mà Jopa abig bar bi
Bitrus.
9 Na kyàr byar-à barà mpìr
káníng ri yag á gbìb-à ni,
àyúnn-à fòr áyau shinn, big
yag fòr mà Jopa. Bitrus shi
sig buwá á finn swann Jopa.
Ku nann zu yag sig á shinn
tonn-à ni mà wai jirà aku
vig Shìdun màhàn. 10 Amor
ri gban ku wàni. Barà big
ri sa buju-à, big sa kinn fig
ma bàna, sái ku la la. 11 Ku
myàng waisháu-à pù fim
rìghing. Ku myàng bu zyun
shi àràg jà zyun ùwài nímá
ri wann bi. Big pànn sig
sung jà-à, mi ri zìg tìg wann
bi. 12 Ku rag aku myàng
nann yag zuwá àdòníng, ku
myàng wiká kim kim, ma ká
ri bam kyann á jìnn ni, ma
ayinnbuká kim kim. Bidìm
pár big shi sig áyau jà-à hi ni.
13 Sái ku rag aku fig níng nài
jír wann bi mà wai, nài jír-
à hi dang rag, "Bitrus, á du
nann zu, á zìg bu káníng, á
gib gban ma á zwam."
14 Bitrus dang rag, "Shinn
Lumí, ǹ taba zwam fig bu-
à bibai, kó bu shìnn bàna,
sáshinn má zwam rà?"
15 Nài jír-à hi dinya jakàng
ku n rag, "Bu-à Shìdun sìnn
sig níng í bu ǹsàn, kada á
sìnn kàng bu-à hi rag í bu
bibai bàna." 16 Bu-à hi sa
àdòníng kàun sara, í wà big
zìg nann kàng yag rìg jà-à hi
mà wai.
17 Bitrus shi sig, mi ri kyab
yìr la-à ku la sig níng. I
byar-à hi mpìrká Kaniliyas
swam yag sig níng, big bib
dìg rìghing lu Siman n sar
sig á nu nkyun gbàdán-à ni.
18 Big bib rag, "Mpìr-à big ri
bar ku Siman Bitrus níng, ku
tìg sig kyìnn áyág rà?"
19 Barà Bitrus ri kyab la-à
ku la sig níng, í byar-à Awun
Shìdun dinya ku rag, "Bitrus,
á myàng, mpìr sara bi sig á
byarwú ni mi ri yàn kyann
wù. 20 A dù, á tìg wai yag
jirà aning ma big yág zyun.
A kyab jír bàna. I mì ǹ swam
bi sig big í nì." 21 A byar-à hi
sái Bitrus dù, n wann yag á
byar mpìr káníng ni, n dinya
káníng rag, "Mpìr-à ning ri
yàn kyann níng í mì. Bu-à
zìg bi sig ning í kai rà?"
22 Big rag, "I Kaniliyas
àgbam áyau sojaká swam bi
sig yi í nì. Ku í mpìr ǹsàn,
mpìr-à ri wib Shìdun. Hár
mpìr Yahudawaká big bidìm
pár big ri yan ku. Wùn
aswam Shìdun zyun bi á
byarwá ni, n dinya ku rag,
aku bar bi wù á luwá ni
jirà aku fig jír bu-à wá dinya
ku." 23 Big dang àdòníng, sái
Bitrus bar kà bi big á finn lu-
à hi. Big na kyàr byar-à.

Byar-à kyàr ku ma káníng
dù n yág zyun. Mpìrká
káhi áyau mpìrká ri bàg
Yesu á finn swann Jopa, bàg
yag big tìnn. 24 Byar-à
kyàr í wà big fòr yag mà
Kaisariya, byar-à Kaniliyas
ri shi kir ku. Kaniliyas
bar kwonn rìghing yiwaiwá
big ma jàuwá big, mi ri shi
kir Bitrus. 25 Barà Bitrus
kà yag mà lu-à ni àdòníng
sái Kaniliyas bi bìnn kir
wann á pyànnwá ni mi ri
wib ku. 26 Bitrus dinya ku
rag, “A dù nann zu. Mi
í Shìdun bàna. Mì í mpìr
àràg wù.” 27 Bitrus dang jír
ma Kaniliyas, big kà yag mà
finn lu-à ni. Ku yag dìg bìr
mpìrká kwonn sig nìnànn
nímá. 28 I byar-à Bitrus
dinya big rag, “Ning yì hing,
buyí yi mpìr Yahudawaká,
sàn fig wà ayi kà á lu mpìrká
zyun-à í Yahudawaká bàna.
Ama Shìdun dinya sig mì
rag, kada ń dinya mpìrká
swaibá kim rag big fòr fig
wà má kwonn shinn ma big
bàna. 29 Wàníng í bu-à sa
sai-à ning swam bi aswam á
byarmí ni, ǹ ngàng fig wà bí
bi bàna. Tàma-à níng aning
dinya mì bu-à sa ning bar bi
sig mì níng.”

30 A byar-à níng hi
Kaniliyas dinya Bitrus n rag,
“Kwonn ma wà janá-à níng,
sa hing su sara, á sai-à ǹ
vig sig Shìdun á finn lumí
ni, sai-à níng hi í àsháu
sara wà àkamzau. I wà ǹ
myàng mpìr zyun sar sig
á pyànnmí ni, jàwá ri ngìg
tain tain nímá. 31 Ku dinya
mì rag ‘Kaniliyas, Shìdun
fig hing bu-à à vig sig ku
níng, ku myàng hing vù
bu yawú tìnn.’ 32 Ku dinya
mì rag ń swam mpìrká abig
yag mà finn swann Jopa á
byar mpìr zyun ni zìnnwá í
Siman Bitrus, zyun-à tìg sig
kyìnn á lu Siman zyun-à ri sa
samyib wau. Luwá shi yàr
sig á nu zàpìr. 33 Gbìb fig
tá bàna, ǹ swam yag aswam
mà byarwú ni. A ngàng fig
bàna, à bi hing. Tàma-à
níng, yi kwonn shi sig níng,
yi ri zìm ayi fig bu-à Shìdun
dinya sig wù á dinya yi.”

Bitrus Dang Jir Yesu Kristi Mà Lu Kaniliyas

34 A byar-à níng hi Bi-
trus dinya big rag, “Tàma-
à níng ǹ myàng hing barà
Shìdun ri zìm mpìr zyun,
mi ri ngàng fig mpìr zyun
bàna. 35 Mpìr-à ma ri shàr
Shìdun n ma ri sa bu-à ǹsàn,
Shìdun má zìg ku, kó ku ma
í swai mpìr wà áni bidìm
pár. 36 Ning yì hing bu-à
sa sig á jànn Israila, barà
Shìdun swam dinya big jir
àjwár wà má sa tag pìkyinn
á jir shinn Yesu Kristi, zyun-
à í Shinn Lu kó ni bidìm
pár. 37 Ning yì hing bu-à
sa sig á jànn Israila, bu-à hi
sa jag sig á jànn Galili sai-à
Yohanna dang kinn rìg jírwá
á shinn batisma. 38 Ning
fig hing tai Yesu mpìr-à á
Nazarat barà Shìdun wìr kà
ya sig ku Awunwá kwonn
ma gbamwá. Ku kyann
kyann, mi ri sa swàm ǹsàn,

mi ri dàb gbam mpìrká ká
shi sig á vù Shaitan ta wàu
bibaiká, jir kai bàna Shìdun
shi sig big ku. 39 Yi yann
sukàwá big yi myàng hing
buká ku sa sig bidìm pár mà
jànn Yahudawaká ni hár big
wà á finn swann Urushal-
ima. Yi myàng hing barà
big zìg ku, n dab bàg gbam
rìg ku á bín n gban rìg ku.
40 Ku na su pyànà ámir-à ni,
í wà àyúnn-à wà wa sara
Shìdun bi gbar dù kàng rìg
ku mà amir-à ni. Sai-à ku
dù nann zu mà amir-à ni
níng, Shìdun sìnn ku aku
tàg shinnwá á byar mpìrká
ni. 41 Ku zu bi fig á pyànn
mpìrká ni bidìm pár bàna.
Ama ku zu bi sig á pyànnyí
ni, yi mpìrká Shìdun shig zu
sig níng. Yi ká, zyun-à yi
ji n wa ma ku, sai-à ku dù
nann zu kàng mà amir-à ni.
42 Ku dinya yi rag ayi tàg
mpìrká jírwá ma ayi dinya
mpìrká rag, Yesu í zyun-à
Shìdun sìnn sig ku àsàin-à
má wà kwonn mpìrká shi sig
ma yonki ma ká wu rìghing
níng. 43 Ku í zyun-à mpìrká
rìi dang kyann jir Shìdun
dang sig jír á shinnwá ni
n rag mpìrká ma bir hing
pìkyinn á byarwá ni, Shìdun
má yafa ya rìg big bu pyìr-à
big sa sig níng á jir zìnnwá
ni.”

Awun Shìdun Kà á Kyinn Kaniliyas Ma Mpìrká Ku Ma Káníng Shi Sig í Zyun

44 Barà Bitrus ri dang jírwá
àdòníng, sái Awun Shìdun
wann bi á shinn mpìrká ri
fig jírwá níng ni bidìm pár.
45 Mpìrká nu bi sig Bitrus
mà Jopa níng, big myàng
hár big sa mamaki. Mpìr
káníng hi big í mpìr Yahu-
dawaká. Big rag, “Asái,
Shìdun ya sig mpìrká swai
kim kim Awunwá tìnn.”
46 Big fig káníng ri dang nu
jír àpyú mi ri yan Shìdun
áni. 47 Sái Bitrus dang rag,
“Mpìr káníng dìg rìghing
Awun Shìdun àràg barà yi
mpìr Yahudawaká dìg sig
níng, mpìr-à má kan dim
sar big dìr batisma wau í ni
rà?” 48 A byar-à hi ku rag,
abig wau káníng dìr batisma
á zìnn Yesu Kristi. I wà
mpìrká níng rag a Bitrus shi
kù ma big su pyànà.

11

Bitrus Dinya Mpìrká Ri Bàg Yesu Mà Urushalima Tai Bu-à Sa Sig Níng

1 Mpìrká ri bàg Yesu mà
jànn Yahudiya ma yann
aswamká bu Yesu fig rag,
mpìrká ká í Yahudawaká
bàna níng, big zìg rìghing
jir Shìdun. 2 Barà Bitrus yag
mà finn swann Urushalima,
mpìrká ri ya ku laifi. Mpìr
káníng ri dang rag, wà mpìr-
à ma í Yahudawa bàna ma
ri zìm aku bàg Shìdun, sái
abig kyag ku jur. 3 I byar-
à big bib Bitrus rag bu-à sa
ku yag kyìnn á byar mpìrká
zyun-à í mpìr Yahudawaká
bàna n ji kwonn buju ma
káníng, í kai sá nì rà? 4 I
byar-à Bitrus dinya big jír
bu-à sa jag sig ku, ku dinya
byann big kó kai bidìm pár.

5 Ku rag, “Sai-à ǹ shi sig
á finn swann Jopa, mì ri vig
Shìdun, sái ǹ la la ǹ myàng
jà zyun yiya nímá big pànn
sig sungwá yina, wann bi n
bi tìg á pyànnmí ni. 6 Sái ǹ
rag ń myàng níng, ǹ myàng
wiká shi sig áni kim kim, wi
awúnn, ma bu apyagká, ma
ayinnbu, ma buká ri ngang
kyann á jìnn ni bidìm pár.
7 I byar-à ǹ fig nài jír wann
bi mà wai, mi ri bar mì
rag, ‘Bitrus, á dù nann zu,
á zìg á gib gban, á zwam.’
8 Mì í zìm-à n rag, ‘Shinn
Lumí, ǹ taba zwam fig bu-
à bibai, kó bu shìnn bàna.
Sáshinn má zwam rà?’ 9 I
byar-à ǹ fig jakàng nài jír
wà wa pyànà ri dinya mì
rag, Bu-à Shìdun sìnn kàng
sig í bu ǹsàn kada ń dang
rag í bu bibai bàna. 10 Bu-
à hi sa àdòníng hár kàun
sara, í wà big zìg nann kàng
yag rìg mà wai. 11 A byar-
à hi mpìr sara sar sig á nu
nkyun-à ni. Big swam bi sig
big mà Kaisariya abig bi bar
mì. 12 I byar-à Awun Shìdun
dinya mì rag, ń yag kwonn
ma mpìr káníng, ń kyab jír
bàna. I wà ǹ dù, mì yag-à.
Mpìr sùnnjin káníng nu yag
mì mà Kaisariya. Yi yag kà
á lu Kaniliyas. 13 Kaniliyas
dinya yi rag, wùn aswam
Shìdun mà wai bi á byarwá
ni n dinya ku rag, aku swam
yag aswam mà Jopa abig bar
bi mì, 14 ma àjirà ń yag dinya
ku jír zyun-à ku ma mpìrká á
luwá ni bidìm pár bá wìm zu
áni. 15 Barà ǹ kà mì ri dinya
big jír àdòníng, sái Awun
Shìdun wann bi á byar mpìr
káníng ni, àràg barà ku rì
wann bi sig á byaryí ni wàrì
níng. 16 I byar-à ǹ kyab pànn
bu-à Yesu rì dinya sig yi rag,
‘Yohanna wau sig mpìrká
dìr batisma ma zàpìr, ama
batisma wà mà pyànn níng,
Shìdun má wau ning ma
Awunwá’. 17 Barà Shìdun ya
sig mpìrká mà lu Kaniliyas
Awunwá àràg barà ku ya sig
yi á sai-à yi bir pìkyinn á
byar Yesu níng, sáshinn má
kan dim swàm Shìdun, má
rag big fòr fig wà Shìdun má
zìg big bàna rà?”

18 Barà mpìrká fig
àdòníng, big sa fig rag
yipyàr bàna, big swam
yan Shìdun, big rag, “Asái
Shìdun ri zìm mpìrká zyun-
à í Yahudawaká bàna níng,
abig dà fim bu pyìrbá jirà
abig wìm zu tìnn.”

Big Zìg Yag Jir Yesu Mà Antakiya

19 Sai-à big gban Istifanus
níng, mpìrká ri bàg Yesu big
shàr yam gàb fim rìghing á
jir shinn shwìn-à mpìrká ri
ya big níng. Kádà yag mà
jànn Finikiya, kádà yag ma
jànn Kubrus, kádà yag mà
jànn Antakiya. Byarká big
yag sig níng, big dinya fig
mpìr àtaiká jir Yesu bàna,
sái íri mpìr Yahudawaká.
20 Ama mpìrká ká ri bàg
Yesu, ká bi sig mà jànn
Kubrus ma Kurane, big yag
mà Antakiya, mi ri dinya
mpìr àtaiká jir àjwár áshinn
Yesu. 21 Gbam Shinn Luyí

shi sig á shinnbá ni. Mpìrká
nìnànn nímá bir pìkyinn á
byar Yesu ni, mi ri wib ku.
22 Tai bu-à sa sig á jànn
Antakiya níng yag kà á
sung mpìrká ri bàg Yesu
mà Urushalima. I byar-à
big swam yag Barnabas a
wàníng yag mà Antakiya.
23 Barà Barnabas yag fòr
màhàn àdòníng, ku yag
myàng barà Shìdun sìnn sig
àsànwá áshinn mpìrká ni.
Barà ku myàng àdòníng,
ku fig àjwár á pìkyinnwá
ni wàni. Ku dang gbam
big kyinn rag, abig bàg
Shinn Luyí Yesu ma kyinn
ńzyun. 24 Barnabas í mpìr-
à shi sig big pìkyinn sìsàn
á pyànn Shìdun. Awun
Shìdun mònn sig á kyinnwá
ni, ku ri bir kyann pìkyinn
á byar Shìdun wàni. Mpìrká
nìnànn nímá ri bàg swàb kà
Yesu á jir shinnwá ni.
25 I byar-à Barnabas yag
mà finn swann Tarsus jirà
aku yàn Shawulu màhàn.
26 Barà ku dìg wàníng
àdòníng, ku zìg yag wàníng
mà Antakiya. Big shi màhàn
ji zyun, mi ri tàg mpìrká ri
bàg Yesu jir Shìdun. Mà
Antakiya í byar-à big bar
jag mpìrká ri bàg Yesu zìnn
Krista.
27 A sai-à hi ni mpìrká
káhi mà Urushalima bi á An-
takiya. Big í mpìrká ri dang
kyann jir Shìdun. 28 Mpìr
zyun áyaubá ni zìnnwá í
Agabas. Ku sar dù nann
zu áyau mpìrká ni, mi ri
dinya big jír ma gbam Awun
Shìdun rag, suká ri bi níng,
amor má gban wàni á jànn-
à ni bidìm pár. Amor-à hi bi
gban hing á sai-à Kalaudiyas
na sig kùrwá. 29 Sái mpìrká
ri bàg Yesu mà Antakiya
níng kwonn bài jirà abig sa
shang mpìrká ri bàg Yesu
mà jànn Yahudiya. Kó ni
zìg bi bu-à gbamwá fòr sig.
30 Big zìg bàiká big kwonn
sig níng n ya á vù Barn-
abas ma Shawulu a káníng
zìg yag kwonn ma kàhi mà
byar àgbamká áyau mpìrká
ri bàg Yesu mà Urushalima.

12

Kùr Pànn Sìr Bitrus

1 Asai-à níng hi mpìrká
káhi áyau mpìrká ri bàg
Yesu níng, big wa shwìn á
vù kùr Hirudus ni. 2 Ku
du kà mpìrká big pànn
Yakubu wunzà Yohanna, n
kyag gban rìg wàníng ma
kafai. 3 Barà ku myàng
Yahudawaká ri fig àjwárwá
á dò jir bu-à ku sa sig níng ni,
í wà ku pànn Bitrus tìnn. Ku
pànn wàníng áyau suká big
ri ji brodi zyun-à bàna big
yisti. 4 Barà ku pànn wàníng
n du kà á tonn fi-à ni, ku ya
kà wàníng á vù sojaká ri sar
gadi. Big shi sig mpìr yina
yina, hár kyau yina tìnn. Ku
sìnn káníng jirà a káníng sar
myàng kwonn ma Bitrus í
zyun, jirà sai-à ba ji wam
zu rìghing buju àyúnn Pìm
Wam Zu, bá zìg bi Bitrus á
pyànn mpìrká ni jirà abig wà
ku kwonn. 5 I byar-à big
fim Bitrus mà tonn fi-à ni,
mpìrká ri bàg Yesu big ri vig

Shìdun á jir shinnwá ni, jirà
a Shìdun zìg zu ku.

Shìdun Pinn Zu Bitrus Mà Tonn Fi-à Ni

6 A fi-à ni Hirudus ri kyab
rag wà byar-à ma kyàr hing,
bá zìg zu bi Bitrus jirà abig
wà ku kwonn. Bitrus na
kà sig áyau soja pyànà, ku
na jànn kwonn sig ma kan
àsháu-à big wìr kà sig ku á
vù-à ni. Asar gadiká káhi
sar dim sig á nu nkyun-à
ni. 7 I byar-à hi wùn aswam
Shìdun mà wai kà yag mà
tonn-à ni, finn tonn-à í yar
rìg-à gbauu. Wùn aswam
Shìdun pànn Bitrus á fir vù-
à ni n dab finn zir wàníng.
Bitrus fìm finn zir. Wùn
aswam Shìdun dinya ku rag,
aku dù nann zu kíni. Sái
Bitrus dù. A byar-à níng hi
kan àsháu-à big wìr kà sig
ku á vù-à ni níng, í wan zu
rìg-à. 8 Wùn aswam Shìdun
rag, aku zir gbam byànntíwá
ma aku pag kà tabar. Bi-
trus zir gbam byànntíwá,
n pag kà tabarwá. Wùn
aswam Shìdun rag, "A bir
mayafiwú, ma á bàg bi mì."
9 Bitrus í mayafiwá í bir-
à, mì wàníng í bàg yag-à.
Barà ku kan bàg yag wàníng
níng, ku wà sig rag ku ri
la la. Ku yì fig wà bu-à hi
í àjai bàna. 10 Big dù, n
wam zu rìg mpìrká sar sig
gadi-à níng, n wam zu yag
kàng mà byar gadi-à wà wa
pyànà. Big bi fòr á byar nu
nkyun-à byar-à bá zu má kà
á finn swann-à ni. Agìr nu
nkyun-à níng hi big sa sig
big àsháu. Barà big fòr yag
àdòníng àgìr nu nkyun-à hi
í pù fim rìg-à ma shinnwá.
Big zu yag mà myann, n yag
bànn fù zu rìg mà gbìb-à
ni, mi ri yag. I byar-à wùn
aswam Shìdun-à níng dà fim
rìg Bitrus màhàn.

11 I byar-à Bitrus dang
rag, "Asái, ǹ yì rag hing
wà bu-à sa sig mì níng í
àjai. Shìdun swam bi wùn
aswamwá, n zìg zu rìghing
mì áyau shwìn-à Hirudus ya
sig mì níng. Bu-à mpìr Yahu-
dawaká ri zìm abig sa mì
níng, Shìdun zìg zu rìghing
mì áyau-à ni."

12 Barà ku yì rag bu-à sa sig
ku níng, í byar-à ku dù n yag
mà lu Maryamu na Yohanna
Markus, n yag dìg mpìrká
kwonn shi sig màhàn, big
ri vig Shìdun á shinnwá ni.
13 Ku yag kwìb nu nkyun-à
kwìb kwìb. Sái wùn uwà
zyun dù bi. Zìnn wùn uwà-
à níng hi í Roda. Ku bi aku
pù nu nkyun-à. 14 Sai ku
rag aku fig nài jír-à, í nài
jir Bitrus. Ku shàr kàng yag
mà finn lu-à ni ma àjwár á
pìkyinnwá ni. Ku pù fig nu
nkyun-à bàna, n yag dinya
mpìrká rag "I Bitrus!" 15 Big
rag, Kai! Kwá shàr ǹsáng
rà? Ama ku rag, "Ajai í
Bitrus." Sái big rag, "I ku
bàna, adìnwá bi síg nì."

16 Barà Bitrus shi sig, mi ri
kwìb nu nkyun-à, big bi pù
fim ya ku. Barà big myàng
ku àdòníng big sa mamaki.
17 I byar-à ku kà yag, n sa
nann zu big vù rag, abig shi
akim. Ku kan dinya big barà

Shìdun zìg zu sig ku áni mà
tonn fi-à ni. I wà ku dinya
káníng rag, a káníng dinya
Yakubu ma mpìrká ri bàg
Yesu bidìm pár bu-à sa sig
níng. Barà ku dang kinn
jírwá àdòníng, ku dù mà
byar-à hi, n yag rìg byar
zyun.
18 Byar-à bi kyàr. Mpìrká
ri sa gadi á tonn fi-à ni
níng, myàng fig Bitrus bàna.
Pìkyinnbá gib, jir kai bàna
big yì fig byar-à ku dù, n yag
sig bàna. 19 A byar-à hi kùr
Hirudus rag abig yàn kyann
ku. Big dìg fig ku bàna.
Sái big bi pànn àsàinká ri sa
gadiwá níng. Hirudus bib
big jír, í wà n dang rag abig
gban rìg big.

Daka á byar-à hi Hirudus
dù mà jànn Yahudiya, n yag
mà Kaisariya. Ku shi màhàn
su títi nímá.

Barà Hirudus Wu Kìwá

20 Hirudus ri dù kyinn
ma mpìrká á jànn Taya ma
Sidon. I byar-à mpìr káníng
kwonn shinn n yag mà byar
Hirudus. Big yag jag má
á byar àgbam swàm áyau
luwá ni, àgbam-à hi zìnnwá
í Bilastus. A byar Bilastus ni,
big dìg gbìb-à yág mà byar
Hirudus ni, n dang jír barà
bá jùn kwonn kàng ma ku,
jir kai bàna big ri dìg kyann
buju á jànnwá ni.
21 Ayúnn zyun ku wìr kà
sig jà kùrwá, n shi sig, mi ri
dang jír ma mpìrká bi sig á
byarwá ni. 22 Sai mpìrká ri
dài swam ku. Big rag, “Kai!
Wàníng í mpìr ri dang fíg nì
jír-à níng bàna, í Shìdun ri
dáng nì.” 23 A byar-à hi wùn
aswam Shìdun mà wai dab
ta wann Hirudus á jìnn ni,
jir kai bàna Hirudus wib fig
Shìdun bàna. Afirká zwam
gban rìg ku.
24 I byar-à hi jir Shìdun
swàb kà yag rag mà pyànn
á byar mpìrká nìnànn nímá.
25 Barnabas ma Shawulu
sa kinn rìg swàmbá zyun-
à mpìrká á Antakiya ri zìm
abig sa mà Urushalima, í
wà big kàng bi á Antakiya.
Big bi kwonn ma Yohanna
Markus.

13

Big Shig Zu Barnabas Ma Shawulu Jir Swàm

1 Ayau mpìrká ri bàg Yesu
mà Antakiya, mpìrká káhi ri
dang kyann jir Shìdun, káhi
ri tàg mpìrká jir Shìdun.
Mpìr káníng í Barnabas ma
Simiyan (zyun-à big ri bar
ku mpìr pìpìr), ma Lukiyas
(mpìr-à mà Kurane) ma
Shawulu ma Manayin, zyun-
à ku ma kùr Hirudus wài
gbam nann zu sig í zyun.
2 Barà big ri wib Shìdun, mi
ri sìnn nu, í byar-à Awun
Shìdun dinya big rag, “Aning
fim ya mì Barnabas ma
Shawulu, jirà abig sa swàm-
à ǹ ya sig big níng.”
3 A byar-à níng hi, big sìnn
nu, n vig Shìdun, n tib wann
káníng vù á shinn-à ni. I
byar-à big swam yag big.

Big Yag Mà Kubrus

4 Barà Awun Shìdun swam
yag Barnabas ma Shawulu
àdòníng, í byar-à big dù n

yag mà Salukiya. Big yag kà
á kòr zyun ni, n zu yag rìg
mà swàin Kubrus. 5 Big yag
fòr mà finn swann Salamis,
á swàin Kubrus, mi ri dinya
mpìrká jir Shìdun á tonn bìr
kwonn bu Yahudawaká ni.
Yohanna Markus shi sig ma
big mi ri sa shang big swàm.

6 Big kyann kyann á swàin
Kubrus, n yag fòr mà Bafas,
mà mìr swàin-à ni mà
tài. Mà byar-à níng hi,
big dìg kwonn ma mpìr
zyun màhàn zìnnwá í Bar-
Yashuwa. Ku í mpìr subu,
ku í mpìr Yahudawaká. Ku
gim ǹsáng rag ku í mpìr-
à ri dang kyann jir Shìdun.
7 Ku í jàu gwamna Sarjiyas
Bulus, gwamna-à níng hi yì
sig bu wàni. Gwamna-à hi
bar bi Barnabas ma Shawulu
jirà aku fig jir Shìdun á nu
káníng ni. 8 Jàu gwamna-à
níng hi ku í mpìr subu, ku ri
sa yipyàr ma jírbá. A nu jir
Helena big ri bar ku zìnnwá
Alimas. Ku ri zìm aku kan
dim gwamna a wàníng zìm
jir káníng bàna. 9 I byar-
à Shawulu zyun-à big ri
bar ku Bulus níng, Awun
Shìdun kà á pìkyinnwá ni,
ku myàng byann wàníng
myàng byann byann, 10 n
dinya wàníng rag, “Wù wùn
Shaitan, wù í mpìr-à mònn
sig ma bu-à bibai, wù í mpìr-
à ri ngàng bu-à sìsàn. Wù ri
kar ngang jirà á sìnn kàng
jir Shìdun àràg í jir ǹsáng.
11 Shìdun má tib wann vùwá
á shinnwú ni tàma tàma-à
níng, wá myàng kyàr fig rag
byar bàna, hár sái àyúnn
zyun.”

A byar-à níng hi, zuwá í
wan kinn rìg-à kùun. Ku
myàng kyàr fig rag bàna.
Ku ri ka kyann vùwá, mi
ri yàn mpìr-à má gbar ku.
12 Barà gwamna-à hi myàng
àdòníng, ku bir pìkyinn á jir
Yesu ni. Ku sa mamaki ma
jír-à big tàg sig á shinn Yesu
ni.

Big Yag Mà Finn Swann Antakiya á Jànn Bisidiya

13 Bulus ma jàu kyonnwá
big dù á finn swann Bafas,
n kà á kòr zàpìr, n yag
mà finn swann Barga, á
jànn Pamfiliya. I byar-à
Yohanna Markus dù dà fim
rìg big, n kàng yag rìg mà
Urushalima. 14 A byar-à
níng hi, Bulus ma Barnabas
dù màhàn, n yag mà An-
takiya, í finn swann zyun á
jànn Bisidiya. Ayúnn Asabar
big yag kà mà tonn bìr
kwonn bu Yahudawaká ni,
n shi wann màhàn. 15 Barà
àgbamká jangga kinn rìg
doka Musa, ma bu-à mpìrká
rìi dang kyann jir Shìdun ba
sig, í byar-à big bar Bulus
rag, “Ning wunzàyí big, wà
na shi sig ma jír zyun-à má
gbar gbam mpìrká pìkyinn,
aning bi dang.” 16 I byar-à
Bulus sar dù nann zu á wai,
n dang jírwá rag:

“To, ning mpìr Israilaká
ma mpìrká kim kim ká ri
wib Shìdun níng, aning gang
sung ma aning fig jírmí.
17 Shìdun bu mpìr Israilaká
rì shig zu sig yàkúyí big, jirà
ayi shi mpìrká buwá. Sai-
à big ri shi kyìnn á jànn

Masar, ku sa big big mà jwàr
wàni. Barà big mà jwàr
àdòníng, sái ku bi zìg zu yag
rìg big á jànn Masar ni ma
gbamwá ku shi sig ma kàhi.
18 Big ri kyann kyann áyau
awúnn-à ni hár ji dìpyànà.
Shìdun ri sa muyar ma big.
19 Shìdun bi gban rìg kyau
mpìr sùmpyànn, ká shi sig
á jànn Kanana, n bi ya rìg
yàkúyí jànn-à hi. 20 Big shi á
jànn Kanana ji dari yina big
dìpyànà agban dwib.

"I byar-à Shìdun bi sìnn
àgbamká zyun-à má gib
jír, hár sai-à Samaila zyun-
à í mpìr-à rìi dang kyann
jir Shìdun níng, bi shi
àgbambá. 21 Big vig Shìdun
rag a Shìdun wìr ya big
kùr. Shìdun bi wìr ya big
Shawulu wùn Kish yiwai
Banjamin. Ku na sig kùrwá
hár ji dìpyànà. 22 I wà
Shìdun gbar tìg wann rìg
ku, n bi sìnn pyann kàng
Dawuda, wà zyun-à Shìdun
dang sig jír á shinnwá ni
rag, 'Dawuda wùn Yassa í
swai mpìr-à mì ri zìm, jir
kai bàna kwá wib jírmí.'
23 Mpìr apínn-à Shìdun tìr bi
ya sig yi mpìr Israilaká níng,
í Yesu ku zìg zu sig áyau
yiwai Dawuda ni àràg barà
ku dang sig. 24 Sai-à Yesu bi
fig ma bàna níng, Yohanna
rì dinya mpìr Israilaká rag
abig fim bu pyìr sa, ma abig
wau rìg dìr batisma. 25 Barà
ku nyàan swàmwá sa kinn
àdòníng, sái ku bib mpìrká
rag, 'Ning ri kyab rag mì
í mpìr-à Shìdun rag kwá
swam bi níng rà? Mì í ku
bàna. Mpìr-à hi bi fig ma
bàna, kwá bi á simmí ni.
Mpìr-à hi, ǹ fòr fig wà má
wan zu tabarwá bàna.' "
26 Bulus rag, "Ning
wunzàmí big, yiwai Ibrahim
ma swai mpìrká kim kim
ká ri bàg Shìdun, jír-à má
pinn zu mpìr wà Shìdun tìr
bi sig níng, ku tìr bi síg á
dò shinnyí ni. 27 Mpìrká mà
Urushalima ma àgbamká
bigbá yì byann fig ku bàna.
Ayúnn Asabar big ri jangga
kyann bu-à mpìrká rìi dang
kyann jir Shìdun ba sig
á shinnwá ni, ama big yì
byann fig bàna. Big bi gban
rìg ku àràg barà káníng ba
sig. 28 Mpìr káníng pànn
fig Yesu ma laifi bàna, ama
big vig Bilatus rag a wàníng
dang rag abig gban rìg Yesu.
29 Barà big gban rìg ku
àdòníng, big zìg tìg wann ku
á bín-à ni, n jì kà ku á shar-à
ni. Bu-à big sa sig níng, í bu-
à mpìrká rìi dang kyann jir
Shìdun ba sig á shinnwá ni.
30 Shìdun gbar dù nann zu
kàng rìghing ku ma yonki.
31 Ku shi suwá nìnànn nímá,
mi ri tàg shinnwá á byar
mpìrká rì kyann sig ma ku
daka á jànn Galili, n nu
yag sig ku mà Urushalima.
Tàma-à níng big í àsàinká
ri dinya mpìrká bu-à big
myàng sig. 32 To, wàníng
í bu-à sa yi ri dinya ning jir
àjwár-à níng, jir kai bàna
bu-à Shìdun rì gib ya sig
yàkúyí big nu níng, yi yann
adaká bigbá yi myàng hing,
33 barà ku gbar dù nann zu

Yesu mà amir-à ni big yonki.
Bu-à Shìdun sa sig níng, í bu-à big rì ba sig áyau tarkada
Zabura sura pyànà n rag,

‘A shi nì í wùnmí,
janá-à níng ǹ kàng rìghing tawú.’

34 Barà Shìdun gbar dù kàng
ku ma yonkiwá n rag kwá
wu fig ki bàna níng, big ba
sig á jir Shìdun ni n rag,

‘Bu-à ǹ dinya sig Dawuda rag má sa níng,
í bu-à má sa ya wù.
Má sa ya wù bu ǹsàn nímá.’

35 Ayau tarkada Zabura byar
zyun big ba sig rag,

‘Shìdun má fim fig dìr wùn sukà kyìkyàrwá a wàníng swàr bai mà amir-à ni bàna.’

36 Barà Dawuda sa kinn rìg
bu-à Shìdun ri zìm aku sa
níng, ku í wu rìg-à. Big
jì kwonn ku ma yàkúwá
big, dìrwá í swàr bai rìg-à. 37 Ama mpìr zyun-à
Shìdun gbar dù kàng sig mà
amir-à ni níng, dìrwá swàr
fig bàna. 38 Wunzàmí big,
á jir shinn Yesu ni Shìdun
má yafa ya ning bu pyìrná.
39 A dò jir shinnwá ni mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá
kwá wìm zu áyau bu pyìrwá
ni. Doka Musa má pinn zu
sar fig mpìr bàna. 40 Barà
ning shi sig ma gbìb-à ná
wìm zu áni níng, aning
bir pìkyinn áni, kada aning
ngàng bàna. Kada bu-à big
ba sig á tarkada Shìdun ni
níng, aku sa ning bàna. Big
ba sig rag,

41 ‘Ning mpìrká ri ngàng bu-à Shìdun dinya sig ning níng,
ná myàng bu mamaki, hár ná wu kinn rìg.
Má sa bu zyun, ama ná bir fig pìkyinn áni bàna,
kó wà ba dinya byann hing ning má, ná ngàng.’ ”

42 Barà Shawulu ma Barn-
abas dang kinn rìghing jírbá
má zu á tonn bìr kwonn-à
ni àdòníng, sái mpìrká vig
big rag, abig bi dang jakàng
jír àyúnn Asabar zyun-à ri
bi bó. 43 Barà bìr mpìrká
ri zu á tonn bìr kwonn-à ni
àdòníng, mpìr Yahudawaká
nìnànn nímá ma mpìrká
swai kim kim ká ri kà kwonn
ma big á tonn bìr kwonn-à ni, big bàg yag Bulus ma
Barnabas. I byar-à káníng
dang gbam big pìkyinn n rag
abig shi áyau àsàn-à Shìdun
sa ya sig big.

44 Asabar zyun-à ásim
níng, mpìrká á finn swann-
à ni nìnànn nímá, big bi jirà
abig fig jir Shìdun. 45 Ama
barà Yahudawaká myàng
mpìrká kwonn bi sig nìnànn
nímá mi ri fig jir Bulus, sái
big sa ku akyib. Big ri sa
yipyàr ma bu-à ku ri dang
níng, mi ri swau ku. 46 I
byar-à Bulus ma Barnabas
wim kyinn n dinya big n rag,
“To, ning mpìr Yahudawaká
níng, shi ya sig yi àràg í tonn
ayi nìm zìg bi jag jir Shìdun
á byarná ni, ama ning ngàng
jír-à hi. Ning zìm fig wà
aning dìg yonki kinn kinn
bàna. To, yá fim ning, yá zìg
yag jír-à hi á byar mpìrká

zyun-à í Yahudawaká bàna.
47 Wàníng í barà Shìdun
dinya sig yi áni rag,
‘N sìnn sig wù á shi àràg
í bu-à má yar ya
mpìrká á dunyaru
bidìm pár
barà bá wìm zu áni.’ ”
48 Barà mpìrká ká í Yahudawaká bàna big fig barà Bulus dang àdòníng, big fig àjwár n swam yan jir Shinn Luyí. Mpìrká ká Shìdun shig zu sig big jirà abig dìg yonki kinn kinn níng, big bir pìkyinn á jír-à hi ni.
49 To, jir Shinn Luyí níng shan gban rìghing finn jànn-à màhàn bidìm pár. 50 Sái Yahudawaká bi kar zìng uwàká ká ri wib Shìdun big í àgbam, kwonn ma wunù àgbamká á finn swann-à ni, jirà abig kan zu Bulus ma Barnabas. Big sa káníng akyib n kan zu rìg káníng á finn jànn-à ni. 51 I byar-à yann aswam káníng dab pìg kyàr rìg avír á barbá ni jirà abig tàg rag, mpìr káníng sa sig big bu-à sàn fig bàna. Sái big yag mà finn swann Ikoniya. 52 Mpìrká ri bàg Yesu fig àjwár wàni, Awun Shìdun kà mònn sig á pìkyinnbá ni.

14

Bulus Ma Barnabas Yag Mà Ikoniya

1 To. A finn swann Ikoniya, í byar-à Bulus ma Barnabas yag kà á tonn bìr kwonn bu Yahudawaká ni àràg barà big ri sa kyann. Big dinya mpìrká jir Yesu. Hár Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna nìnànn nímá bir pìkyinn á jír-à hi ni. 2 Ama Yahudawaká ká bir fig pìkyinn á jir Yesu ni bàna níng, yag dìg mpìrká ká í Yahudawaká bàna, mi ri gbar dù káníng kyinn jirà a káníng bai dìr ma mpìrká ri bàg Yesu. 3 Sái Bulus ma Barnabas big shi rìg á finn swann-à ni, hár big shi nonn màhàn. Big ri dang jir Yesu kwonn ma àsànwá, zinn bàna. Big ri sa swàm bu mamaki kim kim ma gbam-à Shìdun ya sig big. Barà káníng myàng bu mamakiká big ri sa níng, káníng bir pìkyinn á jírbá ni. 4 Mpìrká á finn swann-à ni kyàb gàfinn rìghing kyau pyànà. Kádà ri bàg jir Yahudawaká, kádà ri bàg jir Bulus ma Barnabas.
5 Mpìrká swaibá kim kim kwonn ma Yahudawaká, ma àgbambá big bi, big ri zìm abig ya Bulus ma Barnabas shwìn, ma abig ta gban káníng ma abàn. 6 Barà Bulus ma Barnabas fig tai jír-à hi àdòníng, í byar-à big shàr zu rìg á finn swann-à ni, n yag rìg águnn jànn Likoniya. I byar-à big kà á finn swann Listra ma finn swann Darba ma kauyeká shi kàng kwìb sig áni níng.
7 Big ri dinya kyann mpìrká jir àjwár á shinn Yesu ni màhàn.

Big Dàb Gbam Mpìr Zyun á Listra

8 A finn swann Listra mpìr
zyun shi sig áni, barwá bàna
ma gbam. I barà big mà sig
ku, ku taba kyann fig kyonn
bàna. 9 Ayúnn-à Bulus big
bi kà á finn swann-à hi ni,
wunù-à níng ri shi mi ri fig
jírbá. Barà Bulus myàng ku,
ku shi sig ma pìkyinn barà
kwá dang rag a Shìdun dàb
gbam ku, 10 í byar-à Bulus
dinya ku ma gbam n rag, "A
dù nann zu á wai." Ku bi
pìm dù nann zu mi ri kyann
kyonn. 11 Barà bìr mpìrká
myàng àdòníng, big dang
á nu jir Likoniya ni n rag,
"Kai! I bu sìnn kà síg nì á
dìr mpìr káníng ni, n wann
bi síg nì áyág." 12 I byar-à
big bar Barnabas rag Zafas,
í zìnn bu sìnn zyun. Bulus
bó, jirà ku í àsàin-à ri dang
jír níng, big bar ku Hamis, í
zìnn bu sìnn zyun tìnn. 13 Lu
byar-à big ri wib Zafas shi sig
á nu nkyun finn swann-à mà
myann. Sái àgbam bu sìnn-à
níng hi zìg yann nai ma awu
bín, n rag bá wib káníng áni.
14 Barà Bulus ma Barnabas
myàng bu-à mpìr káníng ri
zìm abig sa níng, sái big
gbar ka jàbá n shàr kà yag
áyau bìr mpìrká ni, n dinya
mpìrká rag, 15 "Bu-à sa ning
sìnn kàng sig yi àràg yi í
Shìdun níng, í kai sá nì rà?
Yi í mpìr jíkwìnn àràg ning.
Yi bi sig áyág jirà ayi dinya
ning jir àjwár á shinn Yesu
ni, jirà aning fim bu sìnnká
ning ri wib níng, wà fòr fig
bu zyun bàna, ma aning vim
bìr kàng bi á byar Shìdun
àsàin yonki, zyun-à màm sig
waisháu-à ma dunyaru ma
zàpìr ma buká shi sig áni
bidìm pár. 16 Sai-à rì níng,
Shìdun rì fim sig kó ni aku
sa bu-à kyinnwá ma ri zìm
bidìm pár. 17 Ama Shìdun
ri tìya kyann ning pìkyinn-à
sìsàn, mi ri sa ya ning swàm
barà ná yì ku shi sig áni. Ku
ri ya ning shyù, ku ri ya ning
buju, ku ri sa byann ya ning
buká ning ri tàg á da-à ni.
Ku ri sa jwar pìkyinn ná."
18 Kó barà big dinya mpìr
káníng jír-à níng, ama big sa
dakyar í wà n kan dim bìr
mpìr káníng rag a káníng
wib big bàna.
19 I byar-à mpìr Yahu-
dawaká káhi mà Antakiya
ma Ikoniya big bi, n gbar dù
kyinn mpìrká á shinn Bulus.
Hár mpìrká ta ku ma abàn
ta ta, í wà n gbar swann yag
rìg ku mà kur lu-à ni. Big
ri kyab rag ku wu rìghing.
20 Sái mpìrká ká ri bàg Yesu
sar kàng kwìb sig ku áni, mi
ri myàng ku, í byar-à ku dù
nann zu, n kàng yag mà finn
swann-à ni. Ku ma Barnabas
bi na byar kyàr, í wà big dù
n yag mà finn swann Darba.

Big Kàng Bi á Finn Swann Antakiya

21 Big ri dinya mpìrká jir
àjwár á shinn Yesu ni á
finn swann Darba. Mpìrká
nìnànn nímá bir pìkyinn á
byar Yesu. A byar-à hi
big dù n kàng yag mà Lis-
tra, hár n yag mà Ikoniya
big Antakiya á jànn Bisidiya,
22 mi ri dang gbam mpìrká
ri bàg Yesu kyinn, abig

sar gbam á pìkyinn birbá
ni. Big dinya káníng rag,
“Sai wà ya wa hing shwìn
nìnànn nímá í wà yá kà
lu Shìdun íni.” 23 Byar-à
mpìrká ri bàg Yesu bidìm
pár ri shi kwonn, big shig zu
ya káníng àgbamká. Big vig
Shìdun á shinn káníng ni, n
sìnn nu n ya kà káníng á vù
Shìdun ni barà káníng bir
sig pìkyinn á byar wàníng ni
níng.
24 Bulus ma Barnabas
kyann kàng kwìb rìg jànn
Bisidiya, hár n fòr yag mà
jànn Pamfiliya. 25 Big dinya
mpìrká mà finn swann
Barga jir Yesu. I wà big dù n
yag mà finn swann Ataliya.
26 I byar-à big kà á kòr zàpìr
n kàng yag mà finn swann
Antakiya mà byar àsàinká
swam bi sig big níng, ká
rì vig sig Shìdun á shinnbá
ni, barà Shìdun má myàng
kwonn ma big áyau swàmbá
zyun-à big sa vinn sig tàma-à
níng.
27 Barà big yag fòr mà
Antakiya, big bar kwonn
mpìrká ri kwonn shinn mi
ri bàg Yesu n dinya káníng
jír bu-à Shìdun sa ya sig
big áyau swàmbá ni, barà
Shìdun pù ya mpìrká ká í
Yahudawaká bàna pyù barà
káníng bir pìkyinn á jir Yesu.
28 Big shi nonn màhàn ma
mpìrká ri bàg Yesu.

15

Mpìrká Kwonn Shinn Mà Urushalima

1 Mpìrká káhi mà
Yahudiya bi á Antakiya, mi
ri tàg mpìrká ri bàg Yesu
rag, “Wà na kyag fig jur
bàna, àràg barà doka Musa
dang sig níng, ná wìm zu
fig bàna.” 2 Barà Bulus ma
Barnabas fig àdòníng, sái
big bi sa yipyàr rag í nímá
bàna. I byar-à mpìrká ri
bàg Yesu rag, a Bulus ma
Barnabas kwonn ma mpìrká
káhi áyaubá ni abig yag mà
Urushalima abig yag dang
jír ma yann aswamká bu
Yesu, kwonn ma àgbamká
abig wà byann jír-à hi.
3 I byar-à mpìrká ri bàg
Yesu swam yag big. Barà
big ri yag mà Urushalima
big wam zu á jànn Finikiya
ma jànn Samariya. Sái big
dinya mpìrká á jànn káníng
ni barà mpìrká swai kim kim
vim bìr bi á byar Shìdun.
Hár mpìrká ri fig àjwár á
dò shinnwá ni. 4 Barà
big fòr yag mà Urushalima
àdòníng, mpìrká ri bàg Yesu
ma yann aswamká màhàn,
ma àgbamká shà big shà
shà. I wà big dinya káníng
barà Shìdun sa sig swàmwá
á byar mpìrká big rì dinya
sig káníng jir Yesu. 5 Sái
mpìr Farisawaká ká ri bàg
Yesu, big sar dù nann zu
n dang rag, “Mpìrká swaibá
kim kim ká ri bàg Yesu, shi
sig àràg í tonn abig kyag
jurbá, ma abig wib doka
Musa.”
6 I byar-à àgbamká ma
yann aswamká kwonn í byar
ńzyun jirà abig wà jír-à hi.
7 Barà big ri wà jír àdòníng,

sái Bitrus dù nann zu n dang
rag, “To, ning wunzàmí big,
aning shi kim, ń dinya ning
jír. Daka á ninonn Shìdun
shig zu sig mì áyauná ni, n
rag ń dinya byann mpìrká
swaibá kim jir àjwárwá, jirà
abig fig ma abig bir pìkyinn
áni. 8 Shìdun àsàin-à ri yì
bu-à shi sig á pìkyinn mpìr
níng, ya sig mpìrká zyun-
à í Yahudawaká bàna níng
Awunwá àràg barà ku ya sig
yi mpìr Yahudawaká níng,
jirà ayi yì rag ku ri zìm
mpìrká bó tìnn. 9 Ku gàfinn
fig yi rag yi kim, big kim
bàna, jir kai bàna ku tu kyàr
rìghing pìkyinnbá barà big
bir sig pìkyinn á byar Yesu ni
níng. 10 To, wà má àdòníng,
sáshinn ning ri zìm mpìrká
abig bàg gbìb wà zyun-à yi
ma yàkúyí big rì bàg sar
fig bàna níng rà? Ning ri
ya big swánn ùwài àdòníng,
ning ri màg màg fig muyar
Shìdun rà? 11 Yi má, yi
wìm zu sig á dò jir shinn
àsàn Shinn Luyí Yesu ni, jir
pìkyinn biryí á byarwá ni.
To, big má í àdòníng tìnn.”

12 Barà bìr mpìrká fig Bu-
lus ma Barnabas ri dinya big
bu mamakiká Shìdun sa sig
á vùbá ni áyau mpìrká swai
kim kim níng, í byar-à big
wìr shi sig yir yir. 13 Barà
big dang kinn rìghing jírbá
àdòníng, sái Yakubu sar dù
nann zu n dinya big rag,
“To, ning wunzàmí big, an-
ing fig. 14 Tàma-à níng yi
fig rìghing jir Siman Bitrus
barà ku rag, Shìdun shig zu
sig mpìrká kádà swai kim
kim jirà a káníng shi mpìrká
buwá. 15 Wàníng shi sig
àràg barà mpìrká rìi dang
kyann jir Shìdun dang sig á
tarkada jir Shìdun ni rag,

16 ‘A pyànn ná-à níng má
kàng bi,
má bi má sa bu-à ǹ gib
ya sig Dawuda nu rag
má sa níng.
Má sa wùn adawá zyun má
na kàng kùr
àràg barà mpìr ri mi kàng
lu-à wim wann sig,
17 jirà mpìrká swai kim kim,
ká ǹ shig zu sig big rag
abig shi mpìrká bumí
níng, abig yàn kyann
mì.
18 I mì Shìdun mì ri dáng nì
jír bu-à ǹ tàg sig daka
sai-à rì.’

19 “To, ámyàngmí, kada
ayi dukà mpìrká ri vim bìr
bi á byar Shìdun ni ma
gbam rag abig wib doka
Musa bàna. 20 Ama bu-à yá
sa bàna, ayi ba dinya big
wasika rag, kada abig ji bu-à
big ya sig bu sìnn bàna, abig
sa àyái bàna, abig zwam wi
zyun-à big sìm gban sig átai
bàna, abig ji àsà bàna, 21 jir
kai bàna daka sai-à rì níng,
big ri dinya kyann mpìrká
jir doka Musa, mi ri jangga
kyann á tonn bìr kwonnká
ni Asabar ma Asabar.”

Wasika Big Ba Ya Sig Mpìrká Ká í Yahudawa Bàna, Ká Ri Bàg Yesu

22 Barà Yakubu dang
kinn rìg jírwá àdòníng, sái
àgbamká bi shig zu mpìrká

má yag kwonn ma Bulus ma
Barnabas, jirà a káníng yag
dinya mpìrká mà Antakiya
jír bu-à big dang sig níng.
I byar-à big shig zu Yahuda
zyun-à big ri bar ku Barsaba,
ma Silas, í àgbamká áyau
mpìrká bu Yesu, mpìrká ri
yan kyinnbá wàni. 23 Big ba
wasika n ya big abig ya yag
káníng. Wasika-à hi big ba
sig rag:

"Wasika-à níng ri yag á
byarná ni, ning wunzàká
buyí ká swai kim kim á
finn swann Antakiya ma
jànn Suriya ma jànn Ki-
likiya. To, yi wunzàná, ma
àgbamká ma yann aswamká
á Urushalima yi ri bib kà
ning. 24 To, bu-à sa yi ba
ya sig ning wasika-à níng,
jir kai bàna yi fig big rag
mpìrká zu sig áyauyí ni n
yag gbar dù sig ning pìkyinn
á jírbá big ri dang. Ama buyí
yi swam fig big bàna. 25 Barà
yi fig àdòníng, í bu-à sa yi
myàng rag sàn sig ayi shig zu
mpìrká káhi ayi swam bi big
á byarná ni abig bi kwonn
ma Barnabas ma Bulus mpìr
azìmyí big, 26 ká zyun-à
wann tafinn sig yonkibá á dò
jir Shinn Luyí Yesu Kristi ni.
27 Yi ri swam bi kwonn ma
Yahuda ma Silas á byarná
ni, àjirà abig dinya gban rìg
ning jíryí, àràg barà yi ba
sig níng. 28 Awun Shìdun
kwonn ma yi tìnn, yi bidìm
pár yi myàng sàn fig wà ayi
ya ning doka nìnànn nímá
bàna. Bu-à ná sa bàna í
wàníng: 29 Kada aning ji bu-
à big ya sig bu sìnn bàna,
aning ji àsà bàna, kada an-
ing zwam bu-à big sìm gban
sig átai bàna, kada aning sa
àyái bàna. Wà na gàb hing
dìr ma bu káníng, ning sa
hing bu-à ǹsàn. Aning shi
ítau."

30 Mpìrká big swam yag
sig big níng, big dù n yag
fòr mà Antakiya. Big bar
kwonn mpìrká ri bàg Yesu
màhàn, n ya káníng wasika-
à big zìg yag sig níng.
31 Barà mpìr káníng jangga
àdòníng, big fig hing àjwár
wàni. Jír-à hi sa gbam
big kyinn. 32 Yahuda ma
Silas big í mpìrká ri dang
kyann jir Shìdun tìnn, big
dang nonn jír ma káníng,
n dang gbam káníng kyinn,
n gbar gbam káníng dìr.
33 Big na nonn màhàn títi
nímá, í wà mpìr káníng
dwim kàng bi big ítau, big
kàng yag mà Urushalima mà
byar àsàinká swam bi sig big
níng. [34 Ama Silas zìm
á kyinnwá ni n shi buwá
màhàn.]

35 Bulus ma Barnabas
shi mà Antakiya mi ri tàg
mpìrká jir Yesu, kwonn ma
mpìrká kádà nìnànn nímá,
big ri tàg bu, mi ri dang jir
Yesu tìnn.

Bulus Ma Barnabas Gàb Dìr

36 Ayunn zyun sái Bu-
lus bi dinya Barnabas rag,
abig dù abig yag myàng
kà mpìrká big rì dinya sig
káníng jir Yesu, abig myàng
barà káníng ri shi áni. 37 Sái
Barnabas zìm abig zìg yag
kwonn ma Yohanna Markus.

38 Ama Bulus zìm fig bàna,
jir kai bàna ku rag wàníng
rì ngàng sig wà wàníng má
kyann, má sa swàm ma big,
n dù dà fim rìg big á jànn
Pamfiliya sai-à big rì sa kinn
fig ma swàmbá bàna. 39 I
byar-à big kà mi ri sa yipyàr
hár bi sa big gàb rìg dìr.
Barnabas bi zìg Markus, big
yag kà á kòr zàpìr, n yag
mà swàin Kubrus. 40 Bulus
bó bi shig zu Silas. Ku ma
wàníng yag zyun. Mpìrká
ri bàg Yesu màhàn vig ya
big Shìdun rag a Shìdun sa
sàn ya big, ma a wàníng
myàng kwonn ma big. 41 I
byar-à big dù n yag mà jànn
Suriya ma jànn Kilikiya. Big
ri kyann á jànn káníng hi, mi
ri dang gbam mpìrká ri bàg
Yesu kyinn.

Timoti Bàg Yag Bulus Ma Silas

16

1 Bulus ma Silas yag mà
finn swann Darba big finn
swann Listra. Big yag
dìg wunù zyun ku í mpìr-
à màhàn, ku ri bàg Yesu,
zìnnwá í Timoti. Nàwá í
mpìr Yahudawa, tawá í mpìr
Helenawa. Nàwá í mpìr-à ri
bàg Yesu tìnn. 2 Mpìrká ri
bàg Yesu á finn swann Listra
big finn swann Ikoniya big
bidìm pár big ri yan kyinn
Timoti wàni. 3 Bulus ri zìm a
Timoti nu kyann ku á byar-à
kwá dang kyann jir Shìdun.
I wà ku bi gib wàníng jur,
í jirà a Yahudawaká zìm
wàníng, jir kai bàna káníng
bidìm pár yì hing wà ta Tim-
oti í mpìr Helena, í bu-à sa
big rì gib fig ku jur bàna
sai-à rì níng. 4 Bulus zìg
ku, big ri yag á finn swann
kim kim, mi ri dinya mpìrká
jír bu-à yann aswamká ma
àgbamká mà Urushalima ri
zìm mpìrká abig sa, mi ri
dinya big rag abig bàg jir
káníng. 5 Barà mpìrká hi
fig àdòníng pìkyinnbá gbam
swàb kà á jir Yesu ni. Su ma
su mpìrká ri nànn swàb kà
wàni.

Bulus La La Ashinn Mpìr Zyun Ni Mà Makidoniya

6 Big dù n yag mà jànn
Firijiya ma jànn Galatiya, big
wam zu rìg jànn Asiya, jir
kai bàna Awun Shìdun zìm
fig abig dang jir Yesu màhàn
bàna. 7 Barà big fòr á gàb
swann Misiya, big ri zìm
abig kà á finn swann Bi-
tiniya, ama Awun Yesu kan
dim big abig kà á byar-à hi
ni bàna. 8 I byar-à big wam
zu, n yag mà finn swann
zyun big ri bar Taruwasa.
9 A byar-à hi sái á fi-à ni
Bulus bi la la, mpìr zyun
sar sig í mpìr á jànn Maki-
doniya, wàníng vig ku rag,
“Wúshèní, á bi á jànnyí ni á
sa shang yi.” 10 Barà Bulus la
la-à níng àdòníng, sái yi ma
ku dù, n yag màhàn. Yi rag
Shìdun dang síg nì rag, ku ri
zìm ayi yag dang jir àjwárwá
màhàn.

Lidiya Bir Pìkyinn á Byar Yesu

11 A byar-à hi yi dù á
Taruwasa, n kà á kòr zàpìr,

n zu yag mà Samutaraki, n
na byar kyàr, í wà yi yag mà
Niyabolis. 12 Yi dù n yag fòr
mà finn swann Filibi á jànn
Makidoniya. Lu-à hi í lu
ùwài, í lu mpìrká bi sig mà
jànn Roma. To, yi bi n na kù
su pyànà màhàn. 13 Ayúnn
Asabar yi zu á finn swann-
à ni, n yag mà nu níng-à
ni, yi yag yàn kyann byar-à
Yahudawaká ri vig Shìdun.
Yi yag dìg uwàká kwonn shi
sig màhàn. I wa yi bi shi
wann n dinya big jir Shìdun.
14 Uwà zyun áyau-à ni ri fig
jír-à yi ri dinya big níng,
zìnnwá í Lidiya. Ku í mpìr-à
ri wann tafinn jà gbàinshìn
zyun-à shi sig ma bài wàni.
Ku í mpìr-à mà finn swann
Tiyatira. Ku í mpìr-à ri wib
Shìdun. I byar-à Shìdun pù
finn ya ku kyinnwá. Ku
zìm hing jír-à Bulus ri dang
níng. 15 Sái big bi wau ku
dìr batisma, ku ma mpìrká á
luwá ni. I byar-à ku bar yi
rag, "Wà na zìm hing rag ǹ
bir sig pìkyinnmí á jir Yesu
ni, aning bi shi á lumí ni."
Ku kar vig yi vig vig, hár yi
yag mà luwá ni.

Big Kìg Bulus Ma Silas á Tonn Fi Mà Filibi

16 Ayúnn su zyun yi dù
mi ri wai yag mà byar-à yá
vig Shìdun, sái yi dìg kwonn
ma wùn uwà zyun ku í fàu,
wàu shi sig á dìrwá ni, ku
ri vann akwonn. Akwonn-
à ku ri vann níng, ku ri dìg
bài ùwài nímá áni, mi ri ya
shinn luwá big. 17 To, wùn
uwà-à níng, ku ri bàg yi á
sim, yi ma Bulus. Ku ri dang
jír ma gbam, mi ri dang rag,
"Mpìr káníng í fàu Shìdun.
Big ri tàg ning gbìb-à ná wìm
zu áni." 18 Su ma su ku ri
dang kyann àdòníng. I byar-
à pìkyinn Bulus bai, ku vim
bìr bi n dinya wàu-à níng
hi n rag, "Mì ri dinya wù á
zìnn Yesu Kristi, á zu á dìr
wùn uwà-à níng ni." Gbìb
fig tá bàna wàu-à í zu rìg-
à n dà fim rìg wùn uwà-à
níng hi. 19 Barà shinn luká
bu wùn uwà-à níng myàng
bu-à big ri dìg bài áni jànn
rìg rag hing níng, sái big bi
pànn Bulus ma Silas, n zìg
yag big mà byar àgbamká ri
wà kwonn ma kasuwa-à ni.
20 Barà big zìg yag fòr big
àdòníng, sái big rag, "Mpìr
káníng í mpìr Yahudawaká,
big ri gbar dù kyinn mpìrká
á finn swannyí ni. 21 Big
ri tàg bu-à dokayí kan dim
sig. Buyí yi mpìr Romawaká
yi zìm fig bu-à big ri tàg
níng bàna, yá bàg fig bàna."
22 Barà big dang àdòníng, sái
bìr mpìrká kwonn dab Bulus
ma Silas.

Agbamká àsàinká ri gib
jír níng, wan zu big jà á
dìr-à ni, n du kà mpìrká
káhi abig dab káníng ashor.
23 Barà big dab kinn káníng
àdòníng, sái big zìg káníng
n kìg kà rìg á tonn fi-à
ni. Big dinya àsàin-à ri sa
gadi màhàn rag a wàníng
sar gadi ǹsàn nímá. 24 Barà
àsàin gadi fig àdòníng, ku bi
zìg big, n kìg kà big á finn
tonn-à wà mà yau n bi zìg
punn, n wìr kà big á barbá

ni.
25 Ayau fi-à ni, Bulus ma
Silas ri vig Shìdun mi ri yan
Shìdun ma jonn. Mpìrká
ká big kìg sig mà tonn fi-
à ni níng, ri fig. 26 Gbìb
fig tá bàna, jànn-à bi ning
yàng yàng. Tonn fi-à ning
hár ma mìrwá bidìm pár.
Nu nkyunká bidìm pár pù
fim rìghing. Punnká big sìr
kà sig á bar mpìrká big kìg
sig níng, wan zu rìghing.
27 Barà àsàin-à ri sa gadi-à
fim zir àdòníng, ku myàng
nu nkyunká pù finn rìghing.
Ku bi gbar wàm zu kafaiwá,
ku ri zìm aku gban shin-
nwá, jir kai bàna ku ri kyab
rag mpìrká shàr kyag zu
rìghing. 28 Sái Bulus bar ku
nài abor n rag, "A a, kada
á gban shinnwú bàna. Yi
bidìm pár yi shi sig áyág."

29 Asàin-à ri sa gadi-à níng
rag, abig zìg bi pitila. Ku
shàr kà yag á byar Bulus
ma Silas, n bìnn kir wann á
pyànnbá ni, dìrwá ri zwab
kàg kàg kàg. 30 Sái ku zìg zu
yag káníng mà myann n bib
káníng rag, "Agbamká, bu-à
má sa jirà ń wìm zu í kai rà?"

31 Big dinya ku rag, "A
bir pìkyinnwú á byar Shinn
Luyí Yesu ni. Ku í àsàin-à
má pìnn zu wù ma mpìrká
buwú bidìm pár." 32 I byar-
à hi big dinya ku jír á shinn
Yesu, ku ma mpìrká á luwá
ni bidìm pár. 33 A fi-à níng
hi ni, asa gadi-à níng bi zìg
big n bi tu rìg big yun byar-
à big dab pòr sig big níng.
I byar-à káníng wau ku dìr
batisma, ma mpìrká á luwá
ni bidìm pár. 34 Ku bi zìg
kà yag rìg káníng mà finn
luwá ni, n bi zìg buju n
ya káníng. Ku ma mpìrká
buwá ri sa àyán, jir kai bàna
big bir rìghing pìkyinn á
byar Shìdun.

35 Barà byar-à bi kyàr
àdòníng sái àgbamká bu Ro-
mawaká swam yag poliská n
rag, abig fìnn zu Bulus ma
Silas á tonn fi-à ni.

36 Sái àsàin-à ri sa gadi-
à níng yag dinya Bulus
rag, "To, àgbamká swam bi
aswam rag ń dà finn ning.
To, aning dù, aning yag
sìsàn."

37 Sái Bulus dinya poliská
n rag, "Aning myàng, yá yag
fig bàna. Big pànn fig yi ma
bu-à bibai bàna, í wà big bi
dab yi ashor átai áyau bìr
mpìrká ni. Yi má, yi í mpìr
Roma. Big kìg yi á tonn fi-
à ni, í wà tàma-à níng big ri
zìm abig bònn pù finn yi átai
rà? Yá yag fig bàna. Agbam
káníng abig bi ma abig zìg
zu yi ma shinnbá."

38 Polis káníng yag dinya
àgbamká jír bu-à Bulus dang
sig rag bá yag fig bàna
níng. Barà big fig rag Bu-
lus ma Silas í mpìr Roma
àdòníng, sái dìrbá í wu tàg
rìg-à. 39 Big dù bi n bi
dìg káníng n rag a káníng
yafa ya big. Hár big zìg
zu káníng á tonn fi-à ni, n
rag wúshèní a káníng dù á
jànnbá ni. 40 Barà big zu
mà tonn fi-à ni àdòníng, big
dù n yag mà lu Lidiya. Big
dìg kwonn ma mpìrká ri bàg

Yesu màhàn. Big dang gbam káníng pìkyinn. I wà mì wam zu yag rìgbá.

17

Big Yag Mà Tasalonika

1 Sái big yag, big wam zu á finn swann Amfibolis ma Aboloniya, n bi fòr á Tasalonika, í wà big bi dìg tonn bìr kwonn Yahudawaká màhàn. 2 A byar-à níng hi Bulus yag kà tonn bìr kwonn àràg barà ku ri sa kyann. Hár Asabar sara ku ri kà, mi ri tàg mpìrká bu-à shi sig áyau tarkada Shìdun. 3 Ku ri dinya káníng rag Yesu í Almasihu zyun-à Shìdun rì dang sig rag kwá swam bi níng. Ku rag tarkada Shìdun ri tìya big rag, Almasihu ma bi hing, wàníng má wa shwìn, hár má wu. Wà wàníng ma wu hing, wàníng má dù nann zu kàng ma yonki. 4 Yahudawaká káhi bir pìkyinn á jírwá ni. I wà big kà, mi ri bàg ku, ku ma Silas. Mpìr Helenawaká kádà, ká ri shàr Shìdun níng, big bir pìkyinn, hár uwàká, ká í mpìr àgbam má, big bir pìkyinn tìnn.

5 Sái mpìr Yahudawaká kádà níng sa akyib jirà mpìrká nìnànn nímá bi bàg Bulus big. Sái big bar kwonn yann àbínnká ká ri shi á kasuwa-à ni átai níng, n dinya big rag abig gbar dù pìkyinn mpìrká á finn swann-à ni á shinn Bulus ma Silas ni. Big kinn bi á lu Jason jirà abig zìg zu bi káníng á pyànn mpìrká ni ma abig wà big kwonn. 6 Ama big dìg fig káníng bàna. Sái big zìg zu bi Jason ma mpìrká ri bàg Yesu, n zìg yag káníng á byar àgbamká ri wà kwonn á finn swann-à ni. Big ri yan yán n rag, “Mpìr káníng byar-à ba yag bidìm pár, big ri gbar dù kyann pìkyinn mpìrká. Tàma-à níng big bi sig áyág. 7 I wà Jason zìg big n tìg sig big á luwá ni. To, barà big shi sig áyág níng big ri bàg fig doka kùryí Kaisar bàna, big dang rag kùr zyun shi sig áni zìnnwá í Yesu.” 8 Barà bìr mpìrká ma àgbamká fig àdòníng, pìkyinnbá fìb hing wàni. 9 Agbamká du kà Jason ma mpìrká kádà a káníng wa bài, jirà abig fìnn tafinn Bulus ma Silas, n dwim káníng rag a káníng yag.

Big Yag Mà Biriya

10 A fi-à ni mpìrká ri bàg Yesu níng, bi dwim Bulus ma Silas a káníng yag mà Biriya. Barà big fòr yag màhàn àdòníng, big kà á tonn bìr kwonn Yahudawaká ni. 11 Mpìrká á Biriya níng big zìg jir Yesu vù pyànà. Big kab hing mpìrká á Tasalonika, big ri jangga kyann jir Shìdun su ma su jirà abig myàng wà bu-à Bulus dang sig níng ma àjai. 12 Big nìnànn nímá big bir hing pìkyinn á byar Yesu ni. Mpìr Yahudawaká nìnànn nímá bir pìkyinn, kwonn ma mpìr Helenawaká wunùká ma uwà àgbamká tìnn. 13 Barà Yahudawaká mà Tasalonika

fig rag Bulus shi sig mà
Biriya, mi ri dang jir Shìdun
màhàn níng, sái big dù n
yag tàg mpìrká màhàn jirà
a káníng bai dìr ma Bulus.
14 I byar-à mpìrká ri bàg
Yesu níng tìr yag ku mà lu
zyun á nu níng ùwài-à ni
aku yag shi màhàn. Silas
ma Timoti big shi sig bigbá
mà Biriya, big yag fig bàna.
15 Mpìrká káhi nu fòr yag
Bulus mà Atina. I byar-à
hi ku dwim big rag abig
kàng yag, abig dinya Silas
ma Timoti a káníng yag kíni
abig yag dìg ku.

Bulus Dang Jir Shìdun Mà Atina

16 Barà Bulus ri shi kir
Silas ma Timoti á finn swann
Atina, sái ku bi myàng
mpìrká màhàn shi sig ma bu
sìnn wàni. Ku bai pìkyinn
wàni. 17 Su ma su ku ri dang
jír ma Yahudawaká á tonn
bìr kwonn-à ni á shinn Yesu
ni. Ku dang jír ma mpìrká
ká í Yahudawaká bàna, ká
ri wib Shìdun. Hár ku ri
yag mà kasuwa-à ni, mi ri
dang jír ma mpìrká màhàn.
18 Malamká kádà ri dang jír
ma ku tìnn, í malamká ká
big ri bar big Abikiriya ma
Sitokiya, big í àsàinká yì sig
bu á jànn-à ni. Mpìrká kádà
áyaubá ni ri dang rag, bu-à
mpìr awànn nu-à níng ri zìm
aku dang níng í kai rà?

Kádà bó, barà big fig ku ri
dang jír á shinn Yesu ni barà
wàníng dù nann zu kàng sig
ma yonki níng, big ri dang
rag, kó ku ri dang jír á shinn
bu sìnn mpìrká mà swann
kim kim. 19 I byar-à big zìg
yag ku mà wùn mwír zyun,
zìnn mwír-à hi í Arasa. I
byar-à big ri kwonn màhàn.
I wà big bib ku rag, “To, yi ri
zìm ayi fig bu tàg àpyú zyun-
à wù ri tàg níng. 20 Bu-à wù
ri dang áyau jírwú ni shi sig í
bu àpyú á byaryí ni, yi ri zìm
ayi fig yìrwá.” 21 (Mpìrká
mà Atina, wà ba fig hing jír
àpyú zyun, í bu-à big ri dang
kyann. Big ri sa fig bu zyun
bàna mi ri gang fig kyann íri
kàhi. Hár kyìnnká shi sig
màhàn bidìm pár big ri sa
àdòníng tìnn.)

22 I byar-à Bulus bi sar dù
nann zu áyaubá ni á Wùn
Mwir Arasa ni. Ku dinya big
jír, n rag, “Ning mpìrká á
Atina, mì ri myàng ning shi
sig ma gbìb bu sìnnká ning ri
wib nìnànn nímá. 23 Sai-à mì
ri kyann kyann á finn swann
ná ni, mì ri myàng byarká
ning ri wib bu sìnnká. Hár
ǹ myàng abàn zyun, big ba
sig á dìrwá ni rag, ‘Wàníng
í jir shinn Shìdun zyun-à
mpìr yì fig ku bàna.’ To,
Shìdun zyun-à mì ri dang
jír á shinnwá ni níng, ku
shí nì Shìdun zyun-à ning
ri wib ku, n yì fig ku bàna
níng. 24 Shìdun zyun-à mì ri
dang níng ku í Shìdun àsàin-
à màm sig dunyaru ma buká
shi sig áni bidìm pár. Ku shí
nì àgbam-à mà wai ma wà á
jìnn ni bidìm pár. Ku ri shi
fig á lu zyun-à mpìr mi sig
bàna. 25 Buwá ku ri yàn fig
bu zyun á byar mpìr bàna,
jir kai bàna walai bu zyun-
à kab sig gbamwá. Ku ya

sig mpìr awun í nì, ma buká
kádà. 26 Sai-à ku jag màm sig
mpìr á dunyaru, ku màm jag
síg mpìr ńzyun, í wà á byar
mpìr-à níng hi, swai mpìrká
bidìm pár bi jwàr. Ku rag
abig shi kó áni bidìm pár á
dunyaru. Ku ya sig big byar-
à bá shi tib, kwonn ma su-à
bá shi á dunyaru. 27 To, barà
ku màm sig mpìr káníng, ku
ri zìm abig yàn kyann ku jirà
kó bá dìg ku. Ama ku nonn
fig ma yi bàna. 28 Mpìr zyun
dang sig rag,

'Shìdun í àsàin-à sa sig yi
shi sig ma yonki ma
gbam.'

Aràg barà ning dài sig áyau
jonnká bigná ni n rag,

'Yi bidìm pár yi í yann
Shìdun.'

29 To, barà yi í yann Shìdun
níng, bu-à sa yi ri zìg àsháu
zinariya ma àsháu azurfa
ma abàn, mi ri kànn, mi ri
dang rag í Shìdun níng, í
kai sá nì rà? Shìdun shi fig
àdòníng bàna. 30 Sai-à rì
níng, mpìrká ri sa àdòníng,
jir kai bàna big yì fig bu
zyun bàna. Shìdun rì myàng
gbam sig big ma zu. Ama
tàma-à níng ku ri dinya yi
rag, kó ni bidìm pár aku
dà finn bu pyìr sa. 31 Ku
sìnn sig àyúnn-à kwá wà
mpìrká kwonn. Kwonn-à
kwá wà níng kwá wà á
gbìb gwangga. Ku sìnn sig
mpìr àsàin-à má wà kwonn
àyúnn-à níng hi. Mpìr-à
níng Shìdun gbar dù nann
zu kàng sig ku ma yonki
mà amir-à ni. Barà Shìdun
gbar dù kàng sig ku ma
yonki níng, í barà ku tìya sig
mpìrká rag, kwá wà kwonn-
à hi."

32 Barà mpìrká fig jír bu-à
Bulus dang sig áshinn barà
ki ma du nann zu kàng
ma yonki níng, mpìrká káhi
jwann ku. Ama mpìrká kádà
rag, bigbá big ri zìm abig
fig jakàng jír-à níng hi. 33 I
byar-à Bulus dù dà finn rìg
big. 34 Mpìrká kádà bàg
yag ku. Big bir pìkyinn
á jír-à ku dang sig. Zyun
áyaubá ni í Diyonisiyas, ku í
mpìr àgbam bu finn swann-
à níng hi. Zyun í uwà
zyun big ri bar ku Damaris,
kwonn ma mpìrká kádà.

18

Bulus Yag Mà Korinti

1 I byar-à Bulus dù á finn
swann Atina, ku yag mà
finn swann Korinti. 2 Ku
dìg kwonn ma mpìr zyun
zìnnwá í Akila, í mpìr Yahu-
dawa. Big mà sig ku á
jànn Pantas. Ku ma wàwá
Biriskila big rì shi hing á
jànn Italiya, í wà Kalaudiyas,
kùr-à màhàn dang rag, mpìr
Yahudawaká abig dù á finn
swannwá ni. Finn swann-
à hi í Roma. Sai-à Bulus
yag mà Korinti ku bib kà
big màhàn. 3 Ku myàng
swàmwá ku ma káníng í
ńzyun. Swàmbá big ri kwìb
wau zyun-à big ri sa apig
áni. I byar-à ku shi kwonn
ma big n sa swàm ma big.
4 Asabar ma Asabar ku ri yag
kyann mà tonn bìr kwonn-
à ni, mi ri kar zìng mpìr

Yahudawaká ma mpìr He-
lenawaká a káníng zìm jir
Yesu.
5 Barà Silas ma Timoti
dù á Makidoniya n yag
mà Korinti, big dìg Bu-
lus màhàn. I byar-à Bu-
lus dà fim rìg swàm wau-
à ku ri kwìb níng, mi ri
dang kyann jir Shìdun. Ku
ri dinya byann mpìr Yahu-
dawaká rag, Yesu shí nì Al-
masihu zyun-à Shìdun swam
bi sig. 6 I byar-à big zìm fig
jírwá bàna. Big ri sa yipyàr
ma jírwá, mi ri swau ku. I
byar-à ku pìm zu rìg avír-
à á jàwá ni á pyànnbá ni n
rag, “To, wà na sa Shìdun ma
ngàng ning, to í jírná, í vù
jírmí bàna. Tàma-à níng má
yag á byar mpìrká ká swaibá
kim kim.”
7 I wà ku zu á tonn bìr
kwonn-à ni, n dù n yag shi
á lu mpìr-à ri bàg Shìdun
big ri bar ku Titus Yustus.
Luwá shi yàr sig ma tonn
bìr kwonn-à hi. 8 Kirisbus
àgbam-à á tonn bìr kwonn-
à ni níng, ku fig jír-à hi, hár
ku bir pìkyinn á byar Yesu
ni, ku ma mpìrká mà luwá
ni bidìm pár. Mpìrká mà
Korinti nìnànn nímá big fig
jír-à hi, n bir pìkyinn áni. I
wà big wau big dìr batisma.
9 Ayúnn zyun á fi-à ni,
Shìdun bi dang jír ma Bulus
á la-à ni n rag, “A shàr zinn
mpìrká bàna, á dang kyann
jírmí, kada á fim bàna. 10 N
shi sig á shinnwú ni, walai
mpìr-à kinn sig barà kwá sa
wù bu. N shi sig ma mpìrká
nìnànn nímá á finn swann-
à níng ni.” 11 Bulus shi
màhàn hár ji zyun ma sònn
swìnnjin, mi ri tàg mpìrká
màhàn jir Shìdun.
12 Sai-à Galiyo shi síg nì
gwamna á jànn Akaya, sái
mpìr Yahudawaká bi pànn
Bulus n zìg yag rìg ku mà
byar àgbamká ni jirà abig
wà ku kwonn. 13 Big dinya
àgbamká rag, “Mpìr-à níng
tàg mpìrká rag abig wib
Shìdun á gbìb zyun-à dokayí
kan dim sig.”
14 Barà Bulus má kan dang
jírwá àdòníng, sái gwamna-
à hi dinya mpìrká rag, “Bu-
à ning ri dang níng, ning ri
zìg bi jír á shinn doka bu
Yahudawaká ni átai, ning ri
zìg bi fíg jír á shinn dokayí
ni bàna. Bulus nìm ma sa
sig bu-à bibai áyau dokayí
ni, ǹ nìm má gang sung
á jírná ni. 15 Ama barà í
jir shinn jír dang, ma zìnn,
ma dokaná, to, aning dang
ma shinn ná. Má dang fig
bu zyun á shinn íri buká
àdòníng bàna.” 16 I byar-à
ku kan zu rìg káníng á tonn
kwonn wà-à ni. 17 Barà ku
kan zu rìg káníng àdòníng,
sái big pànn àgbam zyun-à
shi síg nì shinn áyau tonn
bìr kwonn-à ni, zìnn mpìr-à
níng hi í Sastanisu. Big pànn
ku n dab ku dab dab. Big
ri dab ku á myann mà byar
tonn kwonn wà-à ni. Galiyo
bó bu-à du ku bàna.

Big Kàng Bi á Finn Swann Antakiya

18 Bulus shi nonn mà Kor-
inti ma mpìrká ri bàg Yesu.

I wà ku ri zìm aku yag
mà Suriya. Ku dù, ku
ma Biriskila ma Akila, big
í yag rìg-à. Barà big fòr
á Kankiriya, Bulus tun ya
Shìdun ki, n wann rìg jin-
nwá, í wà big kà á kòr-à
ni, mì yag rìg-à. 19 I byar-à
big yag mà finn swann Afisa.
Bulus fim Biriskila ma Akila
abig sa swàm màhàn. Ku
yag n kà á tonn bìr kwonn-à
ni, mi ri dang jír ma Yahu-
dawaká màhàn, mi ri tàg
káníng bu. 20 Yahudawaká
ká ri bàg Yesu ri zìm a Bulus
shi nonn ma big, ama ku zìm
fig bàna. 21 Ku dinya big
rag, “Sái wà Shìdun ma zìm
hing, í wà má kàng bi kàng
á byarná ni.” I wà ku dù ma
Afisa n kà á kòr, mì yag rìg-
à.
22 Barà ku fòr yag mà
Kaisariya, ku yag bib kà
mpìrká ri bàg Yesu mà
Urushalima. I wà ku dù
n yag mà finn swann An-
takiya. 23 Ku shi nonn
màhàn títi nímá, í wà ku
dù n yag mà jànn Galatiya
ma jànn Firijiya, mi ri dang
gbam mpìrká ri bàg Yesu
kyinn.

Apolos Dang Jir Yesu Mà Afisa

24 Mpìr Yahudawa zyun
big ri bar ku Apolos, ku bi
fòr á finn swann Afisa, big
mà sig ku mà finn swann
Iskandariya. Ku dang yì
hing jír wàni, hár ku yì hing
jír-à shi sig á tarkada Shìdun
ni wàni. 25 Big tàg hing ku
gbìb Shinn Luyí wàni. Ku
ri tàg mpìrká ma pìkyinn
ńzyun. Jírwá ábibir ma bu-à
shi sig áyau tarkada Shìdun,
ama batisma-à ku yì sig, ku
yì sig íri bu Yohanna, ku yì
fig ma barà big ri wau mpìr
dìr batisma áyau zìnn Yesu
bàna. 26 Ku wim pìkyinn mi
ri dang jir Yesu mà tonn bìr
kwonn-à ni. Barà Biriskila
ma Akila big fig àdòníng, sái
big zìg yag ku mà lubá ni,
mi ri tàg swàb kà ku gbìb
Shìdun wàni. 27 Apolos ri
zìm aku yag mà jànn Akaya.
I byar-à hi mpìrká ká ri bàg
Yesu sa shang ku bu zyun.
Big bi ba wasika, n dwim yag
mà byar mpìrká ri bàg Yesu
mà Akaya. Big rag a káníng
pànn ku vù pyànà. I byar-à
ku dù n yag màhàn. Barà ku
fòr yag màhàn àdòníng, ku
sa shang mpìrká ká zyun-à á
dò jir àsàn Shìdun ni, big bir
sig pìkyinnbá á byar Yesu ni.
28 Ku ri dang jír ma gbam mi
ri sa yipyàr ma Yahudawaká
áyau bìr mpìrká ni rag, jir
Shìdun ri tàg yi rag Yesu shí
nì Almasihu zyun-à Shìdun
swam bi sig.

19

Bulus Yag Mà Afisa

1 Sai-à Apolos shi sig buwá
á finn swann Korinti, sái
Bulus kyann kyann á finn
swannká á jànn Asiya, n yag
mà finn swann Afisa. Ku bi
dìg mpìrká káhi ri bàg Yesu
màhàn. 2 I byar-à ku bib big
rag, “Sai-à ning bir pìkyinn á
byar Yesu ni níng, ning dìg
hing Awun Shìdun rà?”

Big rag, big dìg fig bàna,
big taba fig fig bu-à big ri
dang rag í Awun Shìdun
níng bàna.
3 Sái ku bib big rag, “Big
wau sig ning írì dìr batisma
wà áni rà?”
Big rag big wau sig big
batisma àràg barà Yohanna
ri wau níng.
4 Bulus dinya big rag,
“Batisma bu Yohanna í dò jir
shinn mpìrká dà fim sig bu
pyìrbá. Buwá ku ri tàg mpìr
Israilaká rag, a káníng bir
kyinn á byar mpìr zyun-à má
bi á simwá ni. Mpìr-à níng
hi í Yesu.”
5 Barà mpìr káníng fig
àdòníng, sái big wau rìg
dìr batisma ma zìnn Shinn
Luyí Yesu. 6 Bulus tib big
vù á shinn-à ni, í wà Awun
Shìdun bi kà á kyinnbá ni.
Sái big bi dang jír big nu
jír kim kim zyun-à big taba
dang fig bàna. Big ri dang
bu-à Shìdun dinya sig big.
7 Mpìr káníng big fòr hing
mpìr dwib agban pyànà.
8 Bulus yag dang jír mà
tonn bìr kwonn-à ni. Ku
ri dang jír zinn bàna. Hár
sònn sara ku shi mi ri
dang jír big mpìrká á shinn
Yesu ni, mi ri zìng byafàn
jirà a káníng yì byann
barà Shìdun má na kùrwá.
9 Mpìrká kádà fig jír-à hi
big gbam sung, n zìg fig
bàna. Big bi dang jír àbai
á shinn jír gbìb Shìdun.
Big ri dang àdòníng á byar
bìr mpìrká ni. Barà Bulus
myàng àdòníng, sái ku zu
áyaubá ni, n zìg yag mpìrká
ri bàg Yesu, big yag kà á
tonn ùwài nímá byar-à big
ri tàg mpìrká bu. Tonn-à
hi í bu Tiranus. Bulus ri
dinya kyann káníng jír su
ma su. 10 Ji pyànà big ri sa
àdòníng. Hár bi sa mpìrká
shi sig mà jànn Asiya, big
nìnànn nímá big fig rìg jir
Yesu. Mpìr Yahudawaká
ma ká í Yahudawaká bàna
bidìm pár big fig rìghing jir
Shinn Luyí Yesu.

Mpìrká Tafinn Bu Subu Sa n Bàg Yesu

11 Shìdun ya sig Bulus
gbam barà kwá sa bu ma-
maki wà mpìr taba myàng
fig bàna. 12 Big zìg jàwá
zyun-à ku sa sig swàm ma
kàhi, n ya yag mpìrká na sig
dor big tib vù áni, dìrbá í
gbam rìg-à. Wàuká zu n dà
fim rìg big. 13 Yahudawaká
kádàkí bi, ká ri sa kyann
subu, big ri zìm abig kan zu
wàu big zìnn Yesu tìnn. Big
dang rag, “Yi ri dinya ning
á zinn Yesu zyun-à Bulus ri
dang kyann jírwá níng, an-
ing zu rìg á dìr mpìrká ni.”
14 Yann wunù sùmpyànn,
í yanká bu àgbam zyun-à
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun áyau Yahudawaká
ni, zìnnwá í Siba. Yanká bu
àgbam-à níng hi sa àdòníng
tìnn.
15 Wau-à hi dang rag, “N yì
hing Yesu, ǹ yì hing Bulus,
ama bigná kam, ning í ni
rà?”
16 Mpìr-à wàu-à dab sig
ku níng, bi pìm dù nann
zu n dab big. Hár ku dab

nauna big wàni. I byar-
à big shàr zu mà lu-à ni,
jàbá ka rìghing, big shàr zu
dìr áyonn kwonn ma àwá í
zyun, jir kai bàna gbamwá
kab hing gbambá. 17 Mpìr
Yahudawaká ma mpìrká
zyun-à í Yahudawaká bàna
shi sig mà finn swann Afisa
níng, big bidìm pár, big fig
rìg tai bu-à sa sig níng. Barà
big fig àdòníng, zinn pànn
rìg big. Mpìrká swam yan
zìnn Shinn Luyí Yesu kab
wàrì. 18 Ayau mpìrká zyun-à
bir sig pìkyinn, mpìr nìnànn
nímá bi dang zu bu bibaiká
big sa sig. 19 Big nìnànn
nímá big zìg bi tarkada
swàm subu-à big ri sa níng,
n bi twìb swànn rìg áyau
bìr mpìrká ni. Big dab lisafi
bài tarkada subu-à big twìb
swànn sig níng, bàiwá fòr
hing 50,000 á bài azurfa.
20 A jir bu-à sa sig níng ni,
mpìrká ri fig swàb kà yag jir
Shìdun mà pyànn ma gbam
kó áni bidìm pár.

Ngain Dù Mà Afisa Jir Shinn Yesu

21 Barà bu káníng sa rìg
àdòníng, sái Bulus ri zìm
á kyinnwá ni rag, kwá
kyann kyonn kwá yag mà
jànn Makidoniya big jànn
Akaya, hár kwá yag fòr
mà finn swann Urushalima,
á pyànn kwá yag mà finn
swann Roma. 22 I byar-
à ku bi swam yag Timoti
ma Arastas, a káníng yag
jág ku nì mà Makidoniya.
Káníng àsàinká ri sa shang
ku swàm. Ku shi swàb kà
tim buwá á jànn Asiya.

23 To, á sai-à níng hi ni,
ngain bi dù áyau mpìrká á
finn swann Afisa jir shinn
gbìb Yesu. 24 Mpìr zyun big
ri bar ku Dimitiriyas, ku í
mpìr ayìg bu. Ku ri yìg yann
tonnká ri zu àràg tonn bu
bu sìnn zyun-à big ri bar
Artamisa. Tonnká hi ku ri
yìg ma àsháu azurfa. Ku ma
mpìrká ri sa swàm á byarwá
ni níng, big ri dìg bài áyau
swàmbá ni wàni. 25 I byar-
à ku bar kwonn gban rìg
mpìrká ri sa swàm ma ku,
ma ká ri sa swàm àràg
bigbá níng n dinya big rag,
"To, aning myàng barà yi ri
dìg bài ùwài á jir swàmyí
ni. 26 Ama aning myàng
barà Bulus mpìr-à níng ri
kyann, mi ri tàg mpìrká
rag, bu-à mpìr ma yìg sig
ma vùwá, í Shìdun bàna.
Mpìrká nìnànn nímá á Afisa
áyág ma ká mà Asiya nìnànn
nímá zìm jírwá. 27 Wàníng
má du kà mpìrká má ngàng
swàmyí. Iri jir wà bá
ngàng swàmyí bàna má, bá
sìnn kàng tonn bu sìnnyí
Artamisa má shi fig rag í
bu zyun bàna, ku zyun-à
mpìrká mà Asiya ma mpìrká
bidìm pár ri wib ku níng, bá
sìnn kàng fig rag ku bu ǹsàn
bàna."

28 Barà mpìrká fig jir Dim-
itiriyas àdòníng, sái big bai
rìg pìkyinn áni. Big yan
nài yán n dang rag, "Ar-
tamisa zyun-à Afisawaká ri
wib níng, ku í bu ùwài."
29 A byar-à níng hi kyinn

mpìrká mà finn swann-à ni
dù. I byar-à mpìrká pànn
Gayus ma Aristarkus big í
mpìrká mà Makidoniya. Big
bi kwonn ma Bulus í zyun
mà Makidoniya. Mpìrká ri
gbar yag big ma gbam mà
fír-à ni. 30 Bulus ri zìm aku
kà nu mpìr pyànà káníng,
aku kan dim bìr mpìrká bu-
à bá sa káníng. Ama mpìrká
ri bàg Yesu kan dim ku rag,
kada aku yag màhàn bàna.
31 Agbamká káhi á jànn-à ni,
big í jàuká bu Bulus, big
má, big dwim yag big rag,
wúshèní kada a Bulus du
kà shinnwá áni bàna. 32 I
barà bìr mpìrká shi mi ri
yan yán. Kádà ri dang bu
zyun kim, kádà ri dang bu
zyun kim. Káhi nìnànn nímá
áyaubá ni big yì fig bu-à
zìg yag sig big mà byar-à
níng hi bàna. 33 Mpìr Yahu-
dawaká bi tìr yag Alizanda
mà pyànn, jirà aku dinya
mpìrká jír. Mpìrká wà sig
rag ku í àsàin-à sa sig big
ri bai dìr níng. I byar-à ku
sa nann zu vùwá n rag abig
shi kim, ku ri zìm aku dang
jír. 34 Barà mpìrká myàng yì
rìg ku, ku í mpìr Yahudawa
níng, í byar-à big bi yan
swàb kà nài yán, hár fòr awa
pyànà. Nài jírbá bidìm pár
yag rìghing ńzyun. Big rag,
“Artamisa zyun-à Afisawaká
ri wib níng, ku í bu ùwài.”

35 Mpìr àsàin-à ri ba sìnn
jir àgbamká á finn swann-à
ni, dinya bìr mpìrká rag abig
shi kim. I wà ku dang rag,
“To, ning mpìr Afisawaká,
aning gang sung. Kó ni
bidìm pár yì hing wà yi
í àsàinká ri myàng kwonn
ma bu sìnnyí Artamisa. Kó
ni yì hing wà yi shí nì
àsàinká ri myàng kwonn ma
abàn zyun-à kù wann bi sig
mà waisháu-à ni níng tìnn.
36 Walai mpìr-à má sa yipyàr
rag ku yì fig bu káníng bàna.
Kada aning sa bu asàr bàna.
37 Aning myàng. Ning zìg bi
sig mpìr pyànà káníng áyág,
big jwi fig bu áyau tonn bu
sìnnyí ni bàna. Big dang sa
bai fig zìnn bu sìnnyí bàna
tìnn. 38 Wà Dimitiriyas ma
mpìrká ri sa swàm ma ku ma
ri zìm abig bar kara mpìr,
abig yag mà tonn kwonn wà,
mà byar àsàinká ri gib jír,
jirà abig dang jírbá màhàn.
39 Wà ning ma ri zìm aning
dang jír zyun, aning shi kir
sái àyúnn-à mpìrká ma ri
kwonn shinn. 40 Barà bu-
à níng sa sig àdòníng, mpìr
Romawaká má ya yi laifi á
shinn ngain-à dù sig janá-
à níng. Bá rag, yi í mpìr
yawari, hár yá zu yì fig áyau
jír-à hi ni bàna.” 41 Barà
ku dang àdòníng, ku dwim
mpìrká rag abig kàng yag
mà lu-à ni.

20

Bulus Yag Mà Makidoniya

1 Barà ngain-à tag wann
àdòníng, sái Bulus bar
kwonn mpìrká ri bàg Yesu,
n dang gbam big kyinn, í
wà ku dwim káníng, n dù n
yag rìg mà jànn Makidoniya.
2 Byar-à kwa yag fòr bidìm
pár, ku ri bar mpìrká ri

bàg Yesu màhàn, mi ri dang
gbam káníng pìkyinn. I
byar-à ku dù màhàn n yag
mà Giris. 3 Ku shi màhàn
sònn sara. Ku ri zìm aku
yag rag mà Suriya. I byar-
à ku rag aku fig níng, big
rag Yahudawaká ri kwonn
nu á shinnwá ni barà bá
pànn ku má gban rìg. I
byar-à ku dù n kàng yag mà
jànn Makidoniya. 4 Mpìrká
ku ma káníng yag sig í
zyun níng, zyun í Subataras
wùn Burus, ku bi sig mà
Biriya. Káhi bó í Aristarkus
ma Sakundus mpìrká á
Tasalonika, ma Gayus mpìr
Darba, ma Timoti, kwonn
ma Tikikus ma Tarufimas,
mpìrká bi sig mà jànn Asiya.
5 Mpìr káníng big kà sig yi
kà pyànn n shi kir sig yi mà
finn swann Taruwasa. 6 Sái
yi dù á jànn Filibi á sai-à
big ji kinn rìghing àyúnn-à
ùwài zyun-à big ri ji brodi
zyun-à bàna ma yisti. Yi
kyann kyonn á kòr zàpìr-à
ni su swana, n bi dìg big á
Taruwasa. A byar-à hi yi shi
su sùmpyànn màhàn.

Bulus Dàb Wìm Kàng Mpìr Zyun Ma Yonki

7 Ayúnn Asabar á fi-à ni,
yi mpìrká ri bàg Yesu níng,
yi kwonn shinn jirà ayi ji
buju zyun-à yá kyab pànn
Yesu áni. Sái Bulus dinya
mpìrká jir Shìdun. Ku dang
jírwá hár yau fi, jir kai bàna
byar-à ma kyar hing kwá yag
rìg. 8 Big mònn bàg sig pitila
nìnànn nímá áyau tonn-à yi
shi sig áni níng, tonn-à hi big
mi sig hár mà wai. 9 Wùn
sukà zyun zìnnwá í Aftikos,
ku shi sig mà pùr tonn-à big
gib sig níng, ku ri dim aná.
I byar-à ku na jann màhàn.
I barà Bulus ri dang jírwá,
mi ri yag mà pyànn, sái wùn
sukà-à níng hi kù wann bi
mà pùr tonn-à ni mà wai.
Tonn-à hi big mi dann wann
sig zyun á shinn zyun ni,
zyun á shinn zyun ni. Wùn
sukà-à níng kù wann bi sig
daka mà pùr tonn zyun-à mà
wai níng, hár n kù wann bi á
jìnn ni. Big bi gbar dù nann
zu ku, ku wu rìghing. 10 Sái
Bulus wann bi n lab finn
dìrwá á dìr wùn-à níng hi
ni, n bi wau swann wàníng.
I wà n dinya mpìrká rag,
“Kada aning kig bàna, ku shi
sig ma yonki.” 11 Bulus nann
kàng yag kàng mà tonn-à
ni, n yag ngir gàfinn brodi-
à mi ri ji, mi ri dang swàb
kà jír ma big hár byar-à bi
kyàr. I wà ku dù mì yag
rìgwá. 12 I byar-à big zìg
yag wùn sukà-à níng mà lu-
à ni, ku wim kàng rìghing,
pìkyinnbá jwar hing wàni.

Big Dù Mà Taruwasa n Yag Mà Militus

13 Buyí yi dù á finn swann-
à ni, n bi kà á kòr-à ni n
ya zu yag mà finn swann
Asus, àràg barà Bulus dinya
sig yi ayi sa. Bulus kyann sig
buwá ma bar. 14 I byar-à hi
ku bi dìg yi màhàn. Ku kà
á kòryí ni, í wà yi yag mà
Mitilini. 15 Daka á Mitilini
yi kà á kòr-à ni n yag, byar-
à bi kyàr í wà yi bi yàr á
byar swàin zyun-à big ri bar

Kiyas. Byar-à bi kyàr íwà
yi yag fòr mà swàin Samos.
Byar-à bi kyàr jakàng í wà yi
yag fòr á finn swann Militus.
16 Bulus ri zìm fig aku sar
wann mà jann Afisa bàna,
jir kai bàna ku zìm fig aku
shi nonn mà Asiya bàna. Ku
ri zìm aku yàb yag fòr mà
Urushalima àyúnn Pentikos,
wà bu zyun ma kan dim fig
ku bàna.

Bulus Dang Jír Ma Agbamká Ri Bàg Yesu Mà Afisa

17 Ku swam aswam á Mil-
itus abig yag mà Afisa, abig
bar bi ya ku àgbamká ri
bàg Yesu màhàn. 18 Barà
big fòr bi àdòníng, ku dinya
káníng rag, “Ning ma shinn
ná, ning yì hing shu-à ǹ
shi sig áyauná ni sai-à ǹ tib
barmí n kà á jànn Asiya.
19 Mì ri sa swàm Shìdun ma
kyinn ńzyun, ǹ gbar dù fig
shinn bàna, mì ri wa zàn
mínn, mpìr Yahudawaká ya
hing mì shwìn kim kim, big
su kwonn nu áshinnmí ni,
jirà abig gban rìg mì. Ama
ǹ fim fig swàm-à hi bàna.
20 Ning yì hing wà bu-à ma
myàng ma í bu-à má sàn
ya ning, mì ri tàm fig ning
bàna, mì ri dinya ning. Mì
ri tàg ning, mì ri kà lu lu
mi ri dinya ning jir Shìdun,
mì ri dang jir Shìdun áyau
bìr-à ni tìnn. 21 Mì ri dinya
mpìr Yahudawaká ma ká í
Yahudawaká bàna rag abig
dà finn bu pyìrbá, abig bi
á byar Shìdun ma abig bir
pìkyinn á byar Shinn Luyí
Yesu ni. 22 To, tàma-à níng
í yagmí hi mà Urushalima.
Awun Shìdun ri tìr yag mì
màhàn. N yì fig bu-à má dìg
mì màhàn bàna. 23 Bu-à ǹ
yì sig bàna, finn swann-à ma
yag bidìm pár, Awun Shìdun
ri dinya mì rag, mpìrká má
ya mì shwìn wàni, bá kìg kà
mì á tonn fi-à ni. 24 Ama
ǹ wann tafinn shinnmí, jirà
ń sa vinn swàmmí, swàm-à
Shinn Luyí Yesu ya sig mì rag
ń dinya mpìrká jir àsàn-à
Shìdun shi sig ma kàhi níng.
25 “N kyann kyann hing
áyauná ni, ǹ dinya hing
ning jír barà Shìdun ri na
kùrwá. To, tàma-à níng
ǹ yì hing ná myàng fig
rag mì bàna. 26 Wàníng
í bu-à sa mì ri dinya ning
janá-à níng, wà mpìr zyun
áyauná ni ma nang jànn
hing gbìb Shìdun, kàhi í vù
jírmí bàna. 27 N dinya vinn
rìghing ning barà Shìdun ri
pinn zu mpìr mi ri ya mpìr
yonki áni. 28 Aning pànn
shinn ná, ma aning myàng
kwonn ma mpìrká ri bàg
Yesu. Awun Shìdun ya kà
sig big á vùná ni rag aning
myàng kwonn ma big í zyun.
Aning sa swàm Shìdun ǹsàn
nímá jir shinnbá. Ku swam
bi wùnwá Yesu wu sig á
dò shinnbá ni, jirà abig
shi mpìrká buwá. 29 N
yì hing wà ma yag hing,
mpìrká kádà má bi ásimmí
ni, bá kà áyauná ni, big
í mpìr pìkyinn pìpìr big.
Bá fim fig ning àsàn bàna,
bá sa mpìrká káhi má zu
á gbìb Shìdun. 30 Mpìrká
kádà áyauná ni má bi gim

ǹsáng, bá gbar vim bìr
kyinn mpìrká ri bàg Yesu
á byarbá ni. 31 Jir wàníng
aning na aná bàna, aning
kyab pànn barà jimí sara, fi
ma àyúnn mì ri tàg kyann
ning jir Shìdun, fi ma àyúnn
mì ri kig mínn.

32 “To, tàma-à níng, ǹ ya
kà sig ning á vù Shìdun ni
barà kwá myàng kwonn ma
ning. Jir àsànwá má du kà
ning ná sar gbam áyau gbìb
Yesu. Kwá sa sàn ya ning
àràg barà ku ri sa sàn ya
mpìrká bidìm pár ká ri bàg
ku. 33 N wìm fig bu zyun á
byarná ni bàna, kó bài, kó
zinariya, kó jà, ǹ wìm fig rag
aning ya mì bàna. 34 Ning
ma shinn ná, ning yì hing
mì ri sa swàm ma vùmí jirà
ayi ma jàu swàmmí big dìg
bu-à yi ri zìm. 35 To, bu-à
ǹ sa sig bidìm pár á byarná
ni níng, ǹ tìya sig ning rag
áyau swàm ùwàiká yi ri sa
níng ni, ayi sa shang mpìrká
bàna ma gbam níng. Aning
kyab bu-à Yesu rì dang sig
rag, ‘Mpìr-à ma ri ya vù, ku
fig káb nì àjwár ma mpìr-à
ri zìg bu á vù mpìr.’ ”

36 Barà Bulus dang kinn
jírwá àdòníng, sái ku ma
káníng bìnn kir wann á jìnn
ni n vig Shìdun. 37 Barà
ku dwim gàfinn dìr ma big
àdòníng, big kàm pànn ku
mi ri wìr mínn. 38 Bu-à sa
big ri kig níng, í jirà ku nìm
dinya sig big rag, bá myàng
fig rag ku bàna níng. I byar-
à big nu yag ku hár mà nu
níng-à ni, byar-à kòr shi sig
níng, n dwim gàfinn dìr ma
ku màhàn.

21

Kyonn Bulus Mà Urushalima

1 I byar-à yi dù màhàn n
yag kà á kòr-à ni, n bi yag
fòr á swàin zyun big ri bar
Kos. Byar-à bi kyàr, yi bi dù
mà n yag mà swàin zyun-à
big ri bar Rodusa. Yi dù mà
Rodusa n yag fòr mà swàin
zyun-à big ri bar Batara. 2 A
byar-à hi yi bi dìg kòr zyun-à
ri yag mà Finikiya. I wà yi kà
áni, mì yag rìg-à. 3 Yi bi fòr á
byar-à yi myàng swàin zyun-
à big ri bar Kubrus. Yi dà
fim sig swàin-à hi agunn vìm
súr-à ni, n yag fòr mà jànn
Suriya n bi tìg á finn swann
Taya, í byar-à bá wu wìr zu
swánnká á kòr-à ni màhàn.
4 Yi yag dìg mpìrká ri bàg
Yesu mà finn swann-à níng
hi, n shi su sùmpyànn ma
big. Mpìrká màhàn níng,
Awun Shìdun dinya big rag
abig dinya Bulus kada aku
yag mà Urushalima bàna.
5 Barà sai-à yá dù kyonnyí
màg àdòníng, í byar-à yi
dù, n yag. Mpìrká ri bàg
Yesu níng, wunù ma uwà
ma yann wùnsháí bidìm pár
nu wam zu yag yi á finn
swann-à ni. Hár yi ma big
bi fòr mà nu zàpìr ùwài-à
ni. Barà yi bi fòr màhàn, sái
yi bìnn kir wann á jìnn ni n
vig Shìdun. 6 Barà yi ma big
dwim gàfinn dìr àdòníng, yi
kà á kòr-à ni, í wà big í kàng
yag rìg-à ma lubá ni.

7 Yi dù á Taya n bi tìg á
finn swann Talamayas. A
byar-à hi yi yàn dìg mpìrká
ri bàg Yesu níng, n bib kà
big, n na su zyun ma big.
8 Byar-à bi kyàr, sái yi pànn
gbìb-à, mi í yagyí, í wà yi bi
fòr á finn swann Kaisariya.
Yi tìg á lu Filibus. Ku í àsàin-
à ri dang jir Yesu. Ku shi sig
áyau mpìr sùmpyànnká big
shig zu sig mà Urushalima
jirà abig sa swàm Shìdun
níng. 9 Ku shi sig ma yann
uwà yina, big bidìm pár big
zìg fig ma wunù bàna, big ri
dang kyann jir Shìdun. 10 To,
yi shi màhàn su pyànà, sái
mpìr zyun bi dìg yi màhàn.
Mpìr-à hi bi sig mà jànn
Yahudiya, zìnnwá í Agabas.
Ku í mpìr-à ri dang kyann
jir Shìdun. 11 Barà ku bi
dìg yi àdòníng, sái ku bi dìg
Bulus, n zìg bel wàníng n
sìr á barwá ni ma vùwá, n
dinya wàníng rag, "Wàníng
í bu-à Awun Shìdun dinya
sig mì rag àsàin bel-à níng,
mpìr Yahudawaká má pànn
ku má sìr ku àdòníng mà
Urushalima. Bá ya kà ku á
vù mpìrká ká í Yahudawaká
bàna."
12 Barà yi fig jir mpìr-à
níng àdòníng, yi vig Bu-
lus rag, kada aku yag mà
Urushalima bàna. 13 I byar-
à ku bib yi rag, "Sáshinn
ning ri dang, mi ri kig mínn
àdòníng rà? Ning ri sa gíb
mì kyinn rà? Bumí ǹ sìnn
sig á pìkyinnmí ni má yag.
Kó ba sìr mì mà Urushalima,
kó ba gban mì màhàn jir
zìnn Yesu, má shàr fig zinn
bàna."
14 Barà ku bàg fig jíryí
bàna níng, í byar-à yi fim ku
yi rag to, sái bu-à Shìdun ma
sa.
15 A byar-à hi yi shi
màhàn, í wà yi sìr kwonn
swánnyí n yag mà Urushal-
ima. 16 Mpìrká á Kaisariya
ká ri bàg Yesu, káhi nu yag
fòr yi, n zìg yag yi mà lu
Manason, byar-à yá tìg, ku
í mpìr-à ri bàg Yesu daka á
ninonn. Ku í mpìr á Kubrus.

Bulus Yag Mà Byar Yakubu

17 Barà yi yag fòr mà finn
swann Urushalima àdòníng,
sái mpìrká ri bàg Yesu big
shà samyib yi ǹsàn nímá.
18 Na kyàr byar-à Bulus yag
kwonn ma yi í zyun mà byar
Yakubu. Yi dìg àgbamká
bu mpìrká ri bàg Yesu big
shi sig màhàn big bidìm
pár. 19 Bulus bib kà big
n dinya big bu-à Shìdun
sa sig áyau mpìrká zyun-
à í Yahudawaká bàna, á
jir swàmwá ni. 20 Barà
àgbamká fig àdòníng, big fig
àjwár n swam yan Shìdun.
I byar-à big dinya ku n rag,
"Wunzàyí, à myàng hing
kó? Mpìr Yahudawaká big
dubu nìnànn nímá, big bir
sig pìkyinnbá á byar Yesu ni,
big ri sìnn gbambá á byar
doka. 21 Big fig hing barà
wù ri kyann á jànnká ni kim
kim. Mpìrká dinya hing big
rag wù ri tàg Yahudawaká
ká shi sig á jànn mpìrká ká
zyun-à í Yahudawaká bàna
rag, kada abig bàg doka
Musa bàna, big rag wù ri tàg

mpìr káníng rag abig kyag
yanká bubá jur bàna, ma
abig bàg bu sù Yahudawaká
bàna tìnn. 22 Bá fig taiwú
barà à bi sig níng. To, ma
yá sáshinn rà? 23 A sa bu-à
yá dinya wù. Yi shi sig ma
mpìr yina, big gib sig nu ma
Shìdun rag bá sa bu zyun.
24 A kà áyaubá ni ma aning
big sa bu-à bá sa níng ábìr-à
ni. A wa big bài-à bá wann
jinnbá ma kàhi. Wà wa sa
hing àdòníng, í wà kó ni ma
yì wà barà wù má, wù ri bàg
doka Musa tìnn, bá yì bar
jír-à big fig sig á shinnwú ni
níng, í àjai bàna. 25 Mpìrká
ká í Yahudawaká bàna, ká
bir sig pìkyinnbá á byar Yesu
ni níng, bigbá yi ba ya sig big
wasika rag kada abig ji bujuà big ya sig bu sìnn bàna.
Kada abig ji àsà bàna. Kada
abig zwam wi zyun-à big sìm
gban sig átai bàna. Kada
abig sa àyái bàna tìnn."
26 Barà Bulus fig jir àgbam
káníng àdòníng, ku í zìm-
à. Byar-à bi kyàr, sái ku
zìg mpìr yina káníng ku
ma káníng sa rìg nu bu-
à káníng gib sig. I byar-à
ku dù n yag mà lu Shìdun-
à ni, n yag dinya àgbamká
màhàn àyúnn-à bu-à big ri
sa níng má vinn áni, í
àyúnn-à kó ni áyaubá ni má
ya Shìdun bu.

Big Pànn Bulus Mà Lu Shìdun Ni

27 Barà su sùmpyànn
nyàan màg, sái mpìr
Yahudawaká bi sig mà jànn
Asiya, big myàng Bulus mà
lu Shìdun ni. I byar-à big tàg
gbam mpìrká pìkyinn n bi
pànn ku. 28 Big bar mpìrká
rag, "Ning mpìr Israilaká
aning bi sa shang yi. Mpìr-
à yi pànn sig níng, í mpìr-
à ri kyann kyann mi ri tàg
sa bai mpìrká á shinn bu-
à yi mpìr Yahudawaká yi
ri sa. Hár ku ri tàg sa
bai mpìrká á shinn doka
Musa, kwonn ma lu Shìdun-
à níng. Iri wàníng bàna
má, ku zìg bi sig mpìrká
zyun-à í Yahudawaká bàna,
n sa bai rìghing lu Shìdun
byar kyìkyàr-à níng." 29 Bu-
à sa big dang àdòníng,
big myàng Tarufimas, mpìr
Afisa, ma Bulus ri kyann
kyann í zyun á finn swann-
à ni. Big wà sig rag ku ma
wàníng kà bi sig í zyun á
finn lu Shìdun ni.

30 Barà mpìrká á finn
swann-à ni fig àdòníng, big
shàr bi vinn rìg ma shàu,
pìkyinnbá dù rìghing. Big
bi n pànn Bulus, n gbar
zu yag ku mà myann, gbìb
fig tá bàna, big bi kìg rìg
nu nkyunká bu lu Shìdun
á simwá ni. 31 Big ri kar
rág barà bá gban ku. Sái
tai bu-à big ri sa níng yag
fòr á byar àgbam sojaká ni
rag, mpìrká bidìm pár ri
ngang ngain á finn swann-
à ni. 32 I byar-à àgbam
soja-à níng zìg sojaká, ma
àgbam sojaká kádà, big yag
mà byar-à mpìrká shi sig.
Barà big yag fòr àdòníng, sái
mpìrká fim Bulus, n dab fig
rag ku bàna. 33 Agbam soja-à

níng yag yàr màhàn, n pànn
Bulus n rag abig sìr ku ma
sarka pyànà. Barà big sìr
wàníng àdòníng, sái ku bib
byann mpìrká rag wàníng í
ni rà? Abig dinya ku bu-à
wàníng sa sig. 34 Bìr mpìrká
kwonn sig níng, kó ni dang
buwá kim, kó ni dang buwá
kim, hár àgbam soja-à hi fig
yì fig yìr jír-à bàna. I byar-à
ku rag abig zìg yag Bulus mà
bariki. 35 Barà big zìg yag fòr
ku á nu nkyun-à ni mà byar
akyáb bu-à big ri tib bar áni
níng, sái mpìrká ri sa shi
rag shinnbá vinn rìghing. I
byar-à sojaká swann nann
zu ku á wai. 36 Mpìrká ri
bàg ku á sim níng, dang nài
ngbam nímá mi ri dang rag,
"Aning gban rìg ku."

Bulus Dinya Mpìrká Jír

37 Barà bá swann zìg kà
yag Bulus á finn bariki-à ni
àdòníng, í byar-à ku dinya
àgbam soja-à níng rag, "Mì
ri zìm ń dinya wù bu zyun."

Agbam soja-à níng hi bib
ku rag, "Asái wù ri dang nu
jir Helena rà? 38 Wù í mpìr
Masar zyun-à rì nu sig kànn
ma àgbam jànnyí n gbar zìg
yag sig mpìr agban ki dubu
yina mà awúnn-à ni níng
bàna rà?"

39 Bulus rag, "Wi, í mì
bàna, mì í mpìr Yahudawa.
Big mà sig mì á finn swann
Tarsus mà jànn Kilikiya,
í finn swann zyun ùwài.
Wúshèní á ya mì pyù, mì
ri zìm ń dinya mpìr káníng
jír."

40 I byar-à àgbam-à í zìm-
à. Bulus sar sig buwá á
nu akyáb bu-à mà wai, n
sa nann zu vùwá n dang
rag, mpìrká abig pànn shi
akim. Mpìrká í pànn shi rìg-
à. I byar-à ku dinya káníng
jír á nu jírbá ni, í nu jir
Yahudawaká.

22

1 Ku rag, "To, àgbammí big
ma jàumí big, aning shi akim
aning fig bu-à má dinya ning
barà ǹ sa fig bu-à bibai bàna
níng." 2 Barà big fig ku
dinya big jír á nu Yahu-
dawaká, wà í nu jírbá níng,
í byar-à big shi rìg yir. I wà
ku dang rag,

3 "Mì í mpìr Yahudawa, big
mà sig mì á Tarsus á jànn Ki-
likiya. N wài gbam sig áyág
á finn swann Urushalima.
Mì í wùn sukà Gamaliyal. Ku
tàg sig mì bu barà má bàg
doka yàkúyí big ábibir. Mì
má, ǹ sa hing swàm Shìdun
àràg barà ning ri sa níng
tìnn. 4 Wàrì níng mì ri ya
mpìrká ri bàg Yesu shwìn
wàni. Mì ri pànn wunù
ma uwà mì ri kìg kà big
á tonn fi-à ni, mì ri gban
big. 5 Bu-à mì ri dang níng,
àgbam zyun-à áyau mpìrká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun, ma àgbamká kádà
bidìm pár, bá zìm jírmí mì ri
dang níng rag í àjai. A byar
àgbamká ri twìb swànn bu
á pyànn Shìdun ni, ǹ dìg
sig wasika zyun jirà má yag
mà finn swann Dimashka, ń
pànn mpìrká ri bàg Yesu mà,
ń sìr big á sarka, n zìg kàng

bi big á Urushalima jirà abig
sìnn kà big á shwìn.

Bulus Dang Barà Ku Sa Mi Ri Bàg Yesu

6 “Barà ǹ shi áyau kyonn,
mì ri yag, ǹ nyàan á finn
swann Dimashka fòr, daidai
àyúnn áyau shinn. Í byar-à
àyar yar wann bi mà wai shi
àràg àbàin pyìr, n yar kàng
kwìb mì áni. 7 N kù wann
á jìnn ni, ǹ fig nài jír ri bar
mì rag, ‘Shawulu, Shawulu,
sáshinn wù ri ya mì shwìn
àdòníng rà?’ 8 I byar-à n bib
rag, ‘Wù í ni rà, wù Shinn
Lumí?’ I wà ku rag, ‘Mì í
Yesu mpìr á Nazarat zyun-
à wù ri ya mì shwìn níng.’
9 Mpìrká nu yag sig mì á
gbìb-à ni níng, big myàng
hing àyar-à hi, ama big fig yì
fig nài jír mpìr-à ri dinya mì
jír-à níng hi bàna. 10 I byar-
à ǹ bib ku rag, ‘Shinn Lumí,
má sa kai rà?’ Ku dinya mì
rag ń dù ń yag kà á finn
swann Dimashka, bá dinya
mì bu-à Shìdun ri zìm ń sa
màhàn. 11 Zumí bàg rìghing
jir àyar-à níng hi. I byar-à
jàu kyonnmí big bi pànn mì
á vù-à ni n zìg kà yag mì mà
finn swann Dimashka.
12 “To, mpìr zyun shi sig
á finn swann-à níng hi ni
big ri bar ku Hananiya. Ku
í mpìr-à ri wib Shìdun, ku
ri bàg dokayí. Mpìr Yahu-
dawaká á finn swann-à níng
hi ni bidìm pár ri yan ku
wàni. 13 Mpìr-à níng hi bi
sar yàr ma mì n dang rag,
‘Wunzàmí Shawulu, zuwú
aku yar finn.’ A byar-à níng
hi, zumí í yar finn rìg-à, ǹ
myàng ku. 14 I byar-à ku
dinya mì rag, ‘Shìdun bu
yàkúyí big shig zu sig wù jirà
á yì bu-à ku ri zìm á sa, ma
á myàng Mpìr Kyinn Sìsàn-
à níng ma á fig jír á nuwá
ni. 15 Wá shi àsàin-à má
dinya mpìrká bu-à à myàng
sig n fig sig á shinnwá ni.
16 To, kada á shi kir bu zyun
bàna, á dù, abig wau wù dìr
batisma, á bar zìnn Shinn
Luwú Yesu jirà a Shìdun tu
kyàr wù bu pyìrwú.’

Bulus Dinya Big Barà Shìdun Bar Ku Jirà Aku Dinya Mpìrká Zyun-à í Yahudawaká Bàna Jir Yesu

17 “I byar-à hi ǹ dù n kàng
yag kàng ma Urushalima.
Ayúnn su zyun ǹ yag kà á lu
Shìdun ni mi ri vig Shìdun,
í byar-à ǹ myàng bu shi
àràg mì ri la la. 18 A byar-
à hi ǹ myàng Shinn Luyí,
ku dinya mì rag, ‘A dù kíni
ma á fim Urushalima, jir
kai bàna wà wa dinya hing
mpìrká á Urushalima jír á
shinnmí ni, bá zìm fig bàna.’
19 I byar-à ǹ dinya ku rag,
‘Shinn Lumí, mpìr káníng yì
rìghing barà mì ri kà kyann
tonn bìr kwonn kim kim mi
ri kìg kà kyann mpìrká bir
sig pìkyinn á byarwú ni níng
á tonn fi, ma barà ǹ dab sig
big dab dab níng. 20 Sai-à big
gban Istifanus mpìr àsàin-à
dinya sig mpìrká jírwú níng,
ǹ shi sig màhàn, ǹ zìm hing
wàni, hár mì ri shi myàng
kwonn ma jà mpìrká ri gban
ku níng.’ 21 Sái Shinn Lumí

rag, ‘A yag, má swam yag
wù á byar mpìrká ká í Yahu-
dawaká bàna, wá yag pyunn
ninonn nímá, má yag dinya
big jírmí.’ ”
22 Mpìrká shi sig á byar-à
hi big ri shi, mi ri fig jir Bulus
barà ku dang rag Shìdun ri
swam yag ku á byar mpìrká
ká í Yahudawaká bàna. I
byar-à hi pìkyinnbá bai rìg.
Big gbam nài gbam n rag,
má sàn káb nì wà abig gban
rìg ku, sàn fig wà aku shi
á dunyaru bàna. 23 Big yan
nài yán n zìg jàbá mi ri
pìm nímá pìm nímá. Big
pyar avír mi ri fam yag mà
wai. 24 I byar-à àgbam soja-
à níng rag, abig zìg kà yag
Bulus mà finn bariki, abig
yang ku ashor jirà aku dinya
big bu-à ku sa sig mpìrká ri
yan yán àdòníng. 25 Barà
big ri sìr ku jùr bá dab
ku àdòníng, sái Bulus bib
àgbam soja-à níng n rag,
“Sáshinn wá dab mpìr Roma
barà à wà fig ma ku kwonn
bàna níng rà? Doka dang sig
àdòníng rà?”
26 Barà àgbam soja zyun-
à níng fig àdòníng, ku yag
dinya àgbambá n rag, “Bu-
à wù ri sa níng sàn hing rà?
Mpìr-à níng í mpìr Roma.”
27 I byar-à àgbam soja-à
níng bi bib Bulus rag “Ajai
wù í mpìr Roma rà?”
Bulus rag, nn, ku í mpìr
Roma àjai.
28 Agbam soja-à níng
dinya Bulus rag, “N wa sig
bài ùwài nímá, í wà big ya
mì pyù ń shi mpìr Roma.”
Bulus dinya ku rag, “Bumí
mì í wùn Roma, jir kai bàna
tamí í mpìr Roma.”
29 Gbìb fig tá bàna, sai
mpìrká ri zìm abig bib ku
jír-à níng, big dà fim rìg ku.
Agbam soja-à hi má, zinn
pànn rìg ku, jir kai bàna
ku yì fig wà wàníng í mpìr
Roma bàna, n sìr rìghing
wàníng ma sarka.

Big Zìg Yag Bulus Mà Pyànn Agbamká Ni

30 Agbam-à níng ri zìm
aku yì byann mìr jír bu-à sa
Yahudawaká ri ya Bulus laifi
níng. Byar-à kyàr í wà ku
pù finn wàníng á tonn fi-à
ni, í wà n bar kwonn àgbam
mpìrká ri twìb swànn bu
á pyànn Shìdun ni, ma ag-
bamká kádà, abig kwonn í
byar ńzyun. I byar-à ku zìg
bi Bulus n sìnn kà wàníng
áyaubá ni, jirà a wàníng
dang bu-à wàníng sa sig.

23

1 I byar-à Bulus myàng
àgbamká shi sig níng, n
dinya big rag, “To, yiwaimí
big, mì ri sa swàm Shìdun,
Shìdun yì hing kyinnmí barà
ń sa fig ku bu-à bibai
bàna, hár bi àyúnn-à jánn
níng.” 2 Barà Bulus dang
àdòníng, Hananiya àgbam-
à áyau mpìrká ri twìb swànn
bu níng, dinya ká sar yàr sig
ma Bulus n rag, abig dab ku
á nu-à ni. 3 I byar-à Bulus
dinya ku rag, “Shìdun má
dab wù tìnn, wù mpìr-à ri
dang jír nu pyànà. Wù ri
wà mì kwonn jir shinn doka.

Doka Musa dang rag abig
dab mpìr bàna, ama wù ri
kìm doka-à hi rag abig dab
mì.”
4 Mpìrká ká sar sig màhàn
níng bib ku rag, “Sáshinn
wù ri swau àgbam-à áyau
mpìrká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni níng rà?”
5 I byar-à Bulus rag, “Yi-
waimí big, ǹ yì fig wà ku í
àgbam áyau mpìrká ri twìb
swànn bu bàna. Jir Shìdun
ri dinya yi rag kada ayi dang
jír-à bibai á shinn mpìr-à shi
sig àgbam áyauyí ni bàna.”
6 Barà Bulus myàng
yì rag mpìrká kádà í
Sadukiyawaká, kádà í mpìr
Farisawaká níng, í byar-à
ku dang jírwá rag, “Yiwaimí
big, mì í mpìr Farisawa, mì
í wùn Farisawa tìnn. Big
ri wà mì kwonn jirà ǹ rag
mpìrká wu sig níng, má dù
nann zu kàng ma yonki.”
7 Barà ku dang àdòníng,
sái shùr gbìb bi kà
áyau Farisawaká ma
Sadukiyawaká ni, hár big
gàfinn rìg áni kyau pyànà.
8 (Sadukiyawaká dang rag
mpìr ma wu hing má dù
nann zu kàng fig ma yonki
bàna. Big ri dang rag yann
aswam Shìdun mà wai bàna,
adìn mpìr bàna tìnn. Ama
Farisawaká ri bir pìkyinn
á shinn bu sara káníng ni
bidìm pár.) 9 Barà big ri
gbìb shùr wàni àdòníng, í
byar-à malamká ká áyau
Farisawaká ni dù nann zu,
n dang rag “Haba, yi myàng
fig laifi bu zyun á byar mpìr-
à níng ni bàna. Káhi jirà ku
ri dinya mpìrká níng, í wùn
aswam Shìdun zyun dinya
síg ku nì, ma nímá bàna, í
adìn zyun dinya síg ku nì.”
10 Shùr gbìb-à hi bi kab rìg
gbam. Barà àgbam soja-à
níng myàng shi àràg mpìr
káníng má gbar yab gàfinn
Bulus áni níng, zinn pànn
rìg ku, í byar-à ku dang rag
a sojaká tìg wann yag abig
zìg zu bi Bulus mà yau bìr
mpìrká ni, ma abig zìg kàng
yag ku mà bariki.
11 A fi-à ni, Shinn Luyí bi á
byar-à Bulus shi sig, n dinya
ku rag, “A wim pìkyinn,
barà à dinya sig mpìrká á
finn swann-à níng ni jírmí
níng, í barà wá yag dinya
mpìrká mà jànn Roma jírmí
áni tìnn.”

Big Yàn Barà Bá Gban Bulus

12 Na kyàr byar-à mpìr
Yahudawaká bi tung ki ùwài
nímá n rag bá ji fig buju
bàna, bá wa fig zàpìr bàna,
sái wà ba gban rìghing Bu-
lus. 13 Mpìrká dinn kwonn
sig dìrbá níng, big kab hing
mpìr dìpyànà. 14 I byar-à
big yag mà byar àgbam-à
áyau mpìrká ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni, ma
àgbamká kádà, n dinya
káníng rag, big tung ki rag
sái wà ba gban rìghing Bu-
lus í wà bá ji buju í ni. 15 Big
dinya káníng rag, “Ning ma
àgbamká bigná bidìm pár,
aning yag vig àgbam soja-
à níng rag aku ya bi ning
Bulus. Aning sa shi rag ning
ri zìm aning bib swàb kà ku

jír, jirà wà kwa bi hing ayi
gban rìg ku á gbìb-à ni.”
16 Yar-à big ri sa jirà
abig gban Bulus níng, wùn
ajunwàwá fig rìghing. I
byar-à wùn ajunwàwá yag
mà bariki soja, n yag dinya
ku jír-à hi. 17 I byar-à Bulus
bar bi àgbam soja zyun n
dinya ku rag aku zìg yag
wùn sukà-à níng mà byar
àgbambá ni, jir kai bàna
wùn-à hi shi sig ma jír-à kwá
dinya àgbam-à níng. 18 Ku
zìg yag wùn-à níng hi mà
byar àgbambá ni n dang rag,
“Bulus zyun-à ning kìg sig
ku níng, ku bar mì n rag
ń zìg bi wùn sukà-à níng á
byarwú ni, ku shi sig ma jír-
à kwá dinya wù.”
19 I byar-à àgbam-à níng
hi bi pànn wùn-à hi á vù-à
ni n zìg kann ku agang n bib
ku rag, “To, bu-à wù ri zìm á
dinya mì níng, í kai rà?”
20 Wùn-à níng rag, “Mpìr
Yahudawaká kwonn sig nu
rag bá vig wù rag, akìn á
zìg wai yag Bulus á pyànn
àgbamká ni. Bá sa yar rag
big ri zìm abig bib Bulus
jír. 21 Ama kada á zìm bàna,
jir kai bàna mpìrká ri shi
kir ku á gbìb-à ni jirà abig
pànn ku á gbìb-à ni ma abig
gban rìg ku, big kab hing
mpìr dìpyànà. Big tung sig
ki ùwài nímá rag bá ji fig
buju bàna, bá wa fig zàpìr
bàna sái wà ba gban hing
ku. Big dinn kwonn kinn
rìghing dìrbá, big ri shi kir
ku á gbìb-à ni. Big ri shi kir
rág bu-à wá dang.”
22 I byar-à àgbam soja-à
níng dinya ku rag, “A yag,
kada á dinya mpìr zyun rag
à dinya sig mì jír-à níng
bàna.”

Sojaká Zìg Yag Bulus Mà Kaisariya

23 I byar-à àgbam soja-à
níng bar àgbam soja pyànà
n dinya big rag, “Aning zìg
soja dari pyànà, kwonn ma
ká má nann á vinn big dìb-
sara agban dwib, ká má
pànn sau big dari pyànà.
Aning dù àsháu ajunndúbi
á fi-à ni aning yag mà
Kaisariya. 24 Aning zìg bi
vinnká Bulus má nann áni,
aning zìg yag fòr ku mà
byar gwamna Filikus ítau.”
25 Agbam soja-à níng ba yag
gwamna wasika n rag:
26 “Wasika-à níng, í mì
Kalaudiyas Lisiyas mì ri ba
nì. Mì ri bib wù gwamna
Filikus. Mì ri bib wù bib
bib. 27 Bu-à sa ǹ ba ya
sig wù wasika-à níng, jir
kai bàna mpìr-à ǹ tìr bi sig
ku á byarwú ni níng, Yahu-
dawaká pànn ku big ri zìm
abig gban rìg ku. I byar-à ǹ
yag kwonn ma sojaká bumí,
yi zìg zu rìg ku á vùbá ni,
jir kai bàna ku í mpìr Roma.
28 Mì ri zìm ń yì bu-à sa big ri
dang ku jír níng. I byar-à ǹ
zìg yag ku á pyànn àgbambá
ni, jirà abig dinya mì bu-à ku
sa sig. 29 N dìg fig bu bibai-
à ku sa sig wà bá gban ku,
kó barà bá du kà ku á tonn fi
bàna. Big dang ku jír á shinn
dokabá ni. 30 Barà ǹ fig big
rag Yahudawaká káhi ri zìm

abig gban rìg ku níng, í bu-
à sa ǹ tìr bi sig ku á byarwú
ni. N dinya rìghing mpìrká
ri zib ku níng rag, wà ba zìm
jír dang, abig bi á byarwú
ni.”
31 I byar-à sojaká bi zìg
Bulus á fi-à ni n yag fòr mà
finn swann Antibaris àràg
barà big dinya sig big. 32 Na
kyàr byar-à sái sojaká fim ku
á vù sojaká ká nann sig á
vinn-à ni jirà a káníng zìg
yag ku mà Kaisariya. I byar-
à big í kàng yag rìg-à mà
bariki-à ni. 33 Káníng zìg yag
ku mà Kaisariya. A byar-
à hi big ya gwamna wasika-
à hi. Big zìg Bulus n sìnn
sig á vùwá ni. 34 Gwamna
bi jangga tarkada-à hi, n bib
Bulus rag, wàníng zu bi sig
áni rà? Bulus rag ku zu bi
sig á jànn Kilikiya. 35 Sái
gwamna rag, “To, wà mpìrká
tìr ya sig wù jír níng ma
bi hing, í wà má fig byann
jírwú.” I byar-à ku sìnn
sojaká sa gadi wàníng á finn
lu Hirudus ni.

24

Big Tìr Ya Bulus Jír

1 Na kù su swana, í byar-
à Hananiya àgbam-à áyau
mpìrká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni níng, yag
mà Kaisariya mà àgbamká
kádà, kwonn ma loya zyun
zìnnwá í Tartulus. Big
kwonn nubá n dang bai
Bulus á pyànn gwamna-à
ni. 2 Barà big bar Tartulus
àdòníng, ku kà mi ri tìr ya
Bulus jír. Ku dinya gwamna-
à hi rag,
“Wù Filikus àgbam-à
níng, mpìrká ri shi shu
pìkyinn na tag á dò shinnwú
ni. Wù ri sa ya mpìrká bu-à
ǹsàn á jànnyí ni. 3 Kó áni
bidìm pár mpìrká zìm hing
swàmwú. Nuyí kinn fig wà
yá sa wù ísoko bàna. 4 N zìm
fig ń sa bai wù nu swàmwú
bàna, ama mì ri zìm á tàg
kyinn ajun ma á fig jíryí títi
nímá. 5 Yi dìg mpìr-à níng
ri gbar wab kwonn mpìrká
shinn. Ku ri gbar dù ngain
áyau mpìr Yahudawaká ni,
kó áni bidìm pár. Ku má,
ku í àgbam áyau mpìrká ri
bàg mpìr zyun-à zu sig mà
Nazarat. 6 Ku ri zìm aku
sa bai rìg lu Shìdun, í bu-
à sa yi pànn sig ku níng.
[Yi ri zìm ayi wà ku kwonn
àràg barà dokayí dang sig.
7 Ama Lisiyas àgbam soja-à
níng, bi gbar shwar zu ku á
vùyí ni ma gbam. 8 Agbam
soja-à níng dang rag wà ya
zìm ayi dang jír, ayi zìg bi
á byarwú ni.] A bib Bulus,
wá fig byann jír-à yi zìg bi
sig níng á nuwá ni.” 9 Mpìr
Yahudawaká kà áyau jír-à hi
ni, n dang rag í àjai.

Bulus Dang Jírwá á Pyànn Gwamna

10 Gwamna-à hi sa nann
zu vùwá n rag a Bulus dang
jírwá. Bulus dang rag, “N yì
hing wà jiwú nìnànn nímá,
wù ri wà kyann kwonn. Jir
wàníng má dang jírmí ma
pìkyinn àjwár. 11 Sai-à ǹ yag
mà Urushalima jirà ń wib

Shìdun níng, kwonn ma wà
janá-à níng kab fig su dwib
agban pyànà bàna. Wà wa
bib hing má, bá dinya wù.
12 Mpìr Yahudawaká dìg fig
mì, mì ri sa yipyàr ma mpìr
zyun mà lu Shìdun ni bàna.
Big dìg fig mì, mì ri gbar wab
kwonn mpìrká shinn bàna,
kó mà tonn bìr kwonn, kó
mà byar zyun á finn swann-
à ni bàna. 13 Tàma-à níng
bá dinya fig wù yìr bu-à sa
big ri tìr ya mì jír níng bàna.
14 Má dinya wù yìr bu-à sa
sig. Mì ri wib Shìdun àsàin-à
yàkúyí big rìi wib níng, ama
mì ri wib Shìdun á gbìb-à
mpìr káníng ri dang rag bai
níng. Mì ri bir pìkyinn á
buká Musa ba sig á dokawá
ni, kwonn ma bu mpìrká
rìi dang kyann jir Shìdun.
15 N sìnn sig á pìkyinnmí ni
àràg barà big sìnn sig níng
rag mpìrká sa sig bu ǹsàn,
ma ká sa sig bu bibai bidìm
pár, bá dù nann zu kàng
mà amir-à ni. 16 Jir wàníng
í bu-à sa mì ri kar ngang
mì ri sa kyann bu-à ǹsàn
á pyànn Shìdun ni, ma á
pyànn mpìrká ni bidìm pár,
àràg barà kyinnmí ri zìm.

17 "To, barà jimí nìnànn
nímá ǹ yag fig mà Urushal-
ima bàna níng, ǹ zìg bài n
yag màhàn jirà ń sa shang
mpìr ashiká bumí màhàn,
ma ń ya Shìdun bu. 18 Big
dìg mì á lu Shìdun ni á sai-
à ǹ sa kinn rìghing swàm bu
ya-à níng, ma sai-à ǹ sa kyàr
rìghing dìrmí. Sai-à níng
hi bìr mpìrká bàna màhàn.
Mpìrká gbìb fig shùr bàna.
19 Ama mpìr Yahudawaká
káhi bi sig mà jànn Asiya shi
sig màhàn, sàn sig abig nìm
bi á byarwú ni, abig dang
bu-à ǹ sa sig, wà ba shi sig
ma jír zyun á shinnmí ni.
20 Kó ká shi sig áyág níng,
abig dang bu bibai-à big dìg
sig mì mì ri sa, sai-à ǹ sar
á pyànn àgbamká ni níng.
21 Bu-à ǹ dang sig màhàn
bàna, íri wà ǹ dang rag janá-
à níng ning ri wà mì kwonn
jirà ǹ sìnn sig á pìkyinnmí ni
rag, mpìrká wù rìghing má
dù nann zu kàng ma yonki
níng."

22 Filikus yì byann hing
Gbìb-à níng hi wàni, ku
dinya big rag, "Aning fim
ma jír-à hi, sái wà Lisiyas
àgbam soja-à níng, ma bi
hing í wà má wà kwonn-à í
ni." 23 Ku dinya àsàin-à ri
sar gadi-à níng rag a wàníng
sar myàng kwonn ma Bulus,
ma a wàníng ya Bulus pyù
barà Bulus má yàn finn dìr,
ma a wàníng ya jàuwá big
pyù barà bá ya bi ku bu-à ku
ri zìm.

Filikus Bar Bi Bulus á Pyànnwá Ni

24 Na kù su pyànà, Fi-
likus bi kwonn ma wàwá
Durusila, uwà-à hi í mpìr
Yahudawa. I byar-à ku
swam aswam rag, abig zìg
bi Bulus. Ku fig jir Bu-
lus barà wàníng ri dang jir
pìkyinn bir á byar Yesu ni.
25 Bulus ri dang jír á shinn
shu pìkyinn sìsàn, ma shinn
pànn samyib, ma àyúnn-à

Shìdun má wà kwonn. I
byar-à Filikus shàr rìg zinn,
n dinya Bulus rag, “Tàma-à
níng á dù rág. Sai-à ma dìg
hing pyù-à, má bar bi jakàng
wù.” 26 Ku wà sig rag Bulus
má ya ku bài, í bu-à sa ku ri
bar bi kyann wàníng, mi ri
dang jír ma wàníng.

27 Barà ji pyànà wam
zu àdòníng, Borikiya Festas
pyann kàng shinn Filikus n
shi kàng nì gwamna. Sai-à
Filikus tìg wann fig ma bàna
níng, ku fim Bulus á tonn fi-
à ni, jir kai bàna ku ri zìm a
mpìr Yahudawaká zìm ku.

25

Bulus Rag Kwá Zìg Yag Jírwá á Byar Kùr Uwài

1 Sai-à gwamna Festas bi
á Kaisariya byar-à kwá sa
swàmwá, ku shi màhàn
suwá sara, í wà ku dù n
yag mà Urushalima. 2 Barà
ku yag fòr àdòníng, àgbam
mpìrká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni, ma àgbam
Yahudawaká yag mà byarwá
ni, n zìg yag jírbá á shinn
Bulus ni. Big vig Festas 3 n
rag, wúshèní a wàníng sa
ya big bu, a wàníng dwim
ya bi big Bulus mà Urushal-
ima. Bu-à sa big vig gwamna
àdòníng, big ri zìm wà Bulus
ma bi hing, bá gban rìg ku
á gbìb-à ni. 4 Festas dinya
big rag, “Big kìg sig Bulus mà
Kaisariya mi ri sar myàng
kwonn ma ku. Mì ri zìm ń
yag màhàn su pyànà káníng.
5 Ayi ma àgbamká buná yág
zyun, abig dang jír-à màhàn
wà kwa sa sig bu-à bibai.”

6 Festas na suwá awinyin
kó dwib ma big, í wà ku
dù n kàng yag mà Kaisariya.
Byar-à kyàr ku shi wann
mà tonn kwonn wà-à ni, n
dang rag abig zìg bi Bulus
á byarwá ni. 7 Barà Bu-
lus fòr bi àdòníng, í byar-
à Yahudawaká ká bi sig mà
Urushalima níng, sar kàng
kwìb ku áni, n zìg bi jír
ùwài kim kim nìnànn nímá
á shinnwá ni, n rag ku sa
sig buká sàn fig bàna. Ama
big dang fig jír zyun-à má
tàg rag bu-à big ri dang níng
í àjai níng bàna. 8 Bulus
kan dang jírwá n rag, “N
sa fig bu bibai áyau doka
Yahudawaká ni bàna, kó mà
lu Shìdun ni, kó doka kùr
Roma bàna tìnn.”

9 Festas ri zìm Yahu-
dawaká abig fig àjwárwá, í
byar-à ku bib Bulus rag, “Wù
ri zìm abig zìg yag wù mà
Urushalima jirà abig wà wù
kwonn-à níng mà pyànnmí
ni màhàn rà?”

10 I byar-à Bulus rag, “Mì
ri zìm fig abig zìg yag mì
mà Urushalima bàna, jir kai
bàna ǹ sa fig Yahudawaká
bu bàna àràg barà wù ma
shinnwú à yì níng. Mì
ri zìm abig wà kwonnmí á
byar tonn kwonn wà bu kùr
Roma byar-à sàn sig abig wà.
11 N nìm ma sa hing bu-à
bibai wà zyun-à fòr sig wà
bá gban mì áni, má ngàng
fig wà abig gban mì bàna.
Ama wà jír-à big zìg bi sig á
shinnmí níng ma àjai bàna,

walai mpìr-à má ya kà sar
mì á vùbá ni. Bumí mì ri zìm
ń zìg yag jírmí mà byar kùr
Roma."
12 Festas bi wà jír-à big
mpìr swàmwá big jirà aku
fig bu-à bá dang á shinn jir
Bulus. I byar-à ku dinya
Bulus rag, "A dang rag wù ri
zìm á yag mà byar kùr Roma,
to, má tìr yag wù mà byar
kùr Roma."

Bulus Yag Mà Pyànn Agariba Ma Barniki

13 Ayunn zyun sái kùr
zyun-à big ri bar ku Agariba
níng, ku ma wàwá Barniki
bi kyìnn á Kaisariya jirà abig
shà Festas. 14 Big shi nonn
màhàn. Sái Festas zìg bi
jír Bulus á byar kùr-à hi
ni n dang rag, "Mpìr zyun
shi sig áni, big kìg sig ku
tunn sai-à Filikus shi sig á
gwamna, wàníng fìnn fig ku
bàna. 15 Sai-à ń yag mà
Urushalima, àgbam Yahu-
dawaká ma àgbamká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun ni
níng, zìg bi jír á shinnwá ni
n bi dìg mì. Big ri zìm ń
dang rag jír pànn hing ku,
jirà abig gban rìg ku. 16 Ama
ń dinya big rag, dokayí yi
Romawaká, sai-à ba gib fig
ma jír bàna, yá ya kà fig
mpìr á vù mpìrká ri dang
bai ku níng, jirà a pìkyinnbá
jwar bàna. Yá ya àsàin-à
big pànn sig níng pyù, aku
dang jír-à á nuwá ni á pyànn
mpìrká pànn sig ku. 17 Big
bi dìg mì áyág níng, ń jag
fig jau áni bàna, byar kyàr ń
shi mà byar tonn kwonn wà-
à ni, n dang rag abig zìg bi
mpìr-à hi. 18 Mpìrká zìg bi
sig jír á shinnwá ni, big sar
dù nann zu á wai, ama big
dang fig bu-à ku sa sig àràg
barà ń wà sig rag bá dang
níng bàna. 19 Big sa yipyàr
ma ku n yag zìg bi sòr jír á
shinn adinibá ni, kwonn ma
jír á shinn Yesu mpìr-à wu
sig níng, wà zyun-à Bulus ri
dang rag wàníng dù nann
zu kàng rìghing ma yonki
níng. 20 To, bumí, ń yì fig
barà má sa má fig byann jír-
à hi áni bàna. I byar-à ń
dinya Bulus rag wà kwa zìm
hing, aku yag mà Urushal-
ima jirà abig wà kwonn-à hi
màhàn. 21 Ama Bulus vig
rag abig fim ma ku, sái wà
kwa yag hing mà byar kùr
Roma. I byar-à ń rag abig sar
myàng kwonn ma ku sái wà
ma tìr yag hing ku mà byar
kùr-à ni."
22 I byar-à Agariba rag ku
ri zìm aku fig jír á nu Bulus
ni. Festas dinya ku rag,
"Akìn níng wá fig."
23 Byar-à kyàr sái Agariba
ma Barniki bi, mpìrká wib
big wàni. Big kà á tonn ùwài
byar-à mpìrká ri kwonn
shinn. Big kà bi kwonn ma
àgbam sojaká ma àgbam
mpìrká á finn swann-à ni. I
byar-à Festas dang rag abig
zìg kà bi Bulus áyau tonn-
à ni. 24 I byar-à Festas dang
rag, "To, Kùr Agariba kwonn
ma ning mpìrká bi sig áyág
níng, mpìr-à ning myàng sar
sig áyág níng, ku í mpìr-à

Yahudawaká ká mà Urushalima ma ká á finn swann-à
ning ni bidìm pár, big zìg
bi jír á shinnwá ni nìnànn
nímá n bi dìg mì. Big gbam
nài gbam n rag, big zìm fig
wà abig fim ku ma yonki
bàna. 25 To, bumí ǹ myàng
fig bu-à ku sa sig wà bá gban
ku bàna. Ama ku vig rag ku
ri zìm aku yag mà byar kùr
Roma jirà abig wà kwonnwá
màhàn. I byar-à ǹ dang rag
má tìr yag ku màhàn. 26 Ama
ǹ yì fig jír buká ku sa sig
wà má ba ya kùr Roma á
shinnwá ni bàna. I bu-à sa
ǹ zìg bi sig ku á pyànn ná
ni jirà aning sa shang mì.
N zìg bi sig á pyànnwú ni,
wù kùr Agariba. Wà ya fig
rìghing jírwá, í wà má yì
bu-à má ba ya àgbamyí kùr
Roma, í wà má tìr yag ku í ni.
27 A myàngmí ni, wà ya tìr
yag mpìr-à big kìg sig ning
á byarwá ni, wà ya pànn
fig mpìr-à ning ma bu bibai
bàna, kàhi sàn fig bàna.”

26

Bulus Kan Dang Jír á Pyànn Agariba

1 I byar-à Agariba dinya
Bulus rag, “N ya hing wù
pyù-à wá dang jírwú.” I
byar-à Bulus sa nann zu
vùwá n dang jírwá rag,
2 “Wù Kùr Agariba, ǹ pànn
hing sáà barà má zìg bi
jírmí á pyànnwú ni á shinn
bu-à Yahudawaká ri dang á
shinnmí ni ning. 3 A yì
rìghing bu sù mpìr Yahu-
dawaká wàni. A yì hing barà
big shi sig áni. Jir wàning mì
ri vig wù á sa muyar, ma á
fig jírmí ning.
4 “Mpìr Yahudawaká yì
hing bar shumí tunn sai-à
mì í wùnshái, ma sai-à ǹ shi
sig á byar mpìrká bumí ni á
jànnmí ni, kwonn ma shumí
wà á Urushalima. 5 Daka á
ninonn big yì hing mì. Big
yì hing wà sai-à rì ning mì
í Farisawa, mì ri shi shumí
àràg barà Farisawa ri shi.
Mì ri jag fig jau ma adini
bàna. Wà ba zìm hing bá
dinya wù. 6 To, tàma-à
ning bu-à sa big ri myàng
laifimí ning, big ri myàng
á jir shinn barà ǹ bir sig
pìkyinnmí á jir bu-à Shìdun
rì gib ya sig yàkúyí big nu
n rag kwá sa ning. 7 Bu-
à ning hi í bu-à yi swai
mpìr dwib agban pyànà, yi
ri bir pìkyinn áni, hár mi
ri wib kyann Shìdun fi ma
àyúnn. Wàning í bu-à sa
Yahudawaká myàng laifimí
áni. A fig, Agariba wù mpìr
àgbam. 8 Bu-à sa ning zìm
fig rag Shìdun má gbar dù
nann zu ki bàna ning, í jir
kai rà?
9 “Sai-à rì ning mì ma
shinnmí, mì ri zib zìnn Yesu
mpìr-à á Nazarat. N sa hing
mpìrká ri bàg ku ning bu-
à bibai kim kim, mì ri kyab
rag sàn hing ń sa àdòning.
10 Sai-à ǹ shi mà Urushalima,
ǹ sa hing àdòning. Agbam
mpìrká ri twìb swànn bu
á pyànn Shìdun ni ya mì
gbam n pànn mpìrká bu
Yesu nìnànn nímá n kìg kà
big á tonn fi. Wà mpìrká

ma ri zìm abig gban big, mì
má, mì ri zìm àdòníng tìnn.
11 Kàun nìnànn nímá mì ri
kà á tonn bìr kwonnká ni mi
ri ya big shwìn, mì ri kar
ngang jirà abig dang rag bá
bàg fig Yesu bàna. Mì ri
nànn àgùnn. Mì ri yag mà
swannká ni kim kim, mì ri
ya big shwìn.

Barà Bulus Sa n Bir Sig Pìkyinn á Byar Yesu

12 “Wàníng í yìr bu-à zìg
dù mì ǹ yag mà Dimashka.
Agbam áyau mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun
ni ya mì pyù rag ń yag.
13 Wù mpìr àgbam á fig.
Barà mì ri kyann á gbìb-
à ni àdòníng àyúnn áyau
shinn, sái bu zyun bi sa
mì. N myàng byar-à bi yar
daka mà waisháu-à ni hár
n kab rìg àyúnn-à ri fàn
níng. Ayar-à hi yar kàng
kwìb yi áni, yi ma jàu kyon-
nmí big. 14 Yi bidìm pár yi
kù wann á jìnn ni. I byar-
à ǹ fig nài jír zyun áyau
nu jir Yahudawaká dang rag,
‘Shawulu, Shawulu, sáshinn
wù ri ya mì shwìn rà? Bu-
à wù ri sa níng, wù ri yá
shinnwú shwìn átai.’ 15 I
byar-à ǹ bib rag, ‘Wù í ni
rà, Shinn Lumí?’ Ku rag,
‘I mì Yesu zyun-à wù ri ya
mì shwìn níng.’ 16 I byar-
à ku dinya mì rag, ‘A dù
nann zu ádun. Bu-à sa ǹ
bi sig á byarwú ni níng, í
jirà má sìnn kàng wù wá
shi fàumí, wá bi tàg mpìrká
bu-à à myàng sig níng, ma
buká má tàg wù mà pyànn
níng bidìm pár. 17 Má pinn
zu wù á vù mpìr Israilaká
ni, ma mpìrká swaibá kim
kim, ká má swam yag wù
mà byarbá ni níng. 18 Wá
pù ya big zubá, í wà bá vim
bìr kyinnbá n má ngàng zufi,
bá kàng bi á gbìb bu-à ǹsàn.
Wàníng í barà bá zu á vù
Shaitan má bir pìkyinnbá á
byarmí ni, í wà Shìdun má
yafa big bu pyìrká big sa sig,
kwá zìg big, má sìnn big bá
shi kwonn ma mpìrká buwá
ká ku shig zu sig níng.’

Bulus Dang Jír á Shinn Swàmwá Ku Sa Sig

19 “Agariba, wù kùr, ǹ
ngàng fig wà má wib jír-à
ǹ fig sig mà wai níng bàna.
N wib hing. 20 N dang jag
jir Shìdun mà finn swann Di-
mashka, í wà ǹ yag mà finn
swann Urushalima n dang
jir Shìdun màhàn, kwonn
ma jànnká shi kàng kwìb
sig finn swann Yahudiya
áni. Mì ri dinya mpìrká
ká í Yahudawaká bàna níng
tìnn. Mì ri dinya mpìrká rag
abig dà finn bu-à bibaiká big
ri sa, abig bir kyinnbá á byar
Shìdun, ma abig sa swàm-
à má tàg rag big ri bàg
Shìdun. 21 Wàníng í yìr bu-
à sa Yahudawaká pànn mì á
sai-à ǹ shi sig mà lu Shìdun
ni, mi ri zìm abig gban rìg
mì níng. 22 Ama Shìdun shi
sig á shinnmí ni, hár janá-à
níng, n shi sig ma yonki. Mì
ri dinya wùnsháì ma àgbam
bidìm pár. Jírmí mì ri dang
níng, mì ri dang fig bu zyun
kim bàna, mì ri dang bu-
à mpìrká rìi dang kyann jir

Shìdun ba sig, ma bu-à Musa
ba sig. Mì ri dang bu-à big
ba sig rag má sa. 23 Barà
big ba sig rag, wà Almasihu
ma bi hing, kwá wa shwìn,
ku í àsàin-à má dù nann zu
jag mà amir-à ni, í wà kwá
dinya mpìr Yahudawaká ma
ká í Yahudawaká bàna barà
bá wìm zu. Wàníng shi sig í
gbìb yiyar."

24 Barà Bulus dang jírwá
àdòníng, í byar-à Festas yan
ta ku ngbam nímá n rag,
"Haba, Bulus, shinnwú vinn
rìghing, à kàng rìghing
mpìr ǹsáng. Ilimiwú kab
gbam í bu-à sa shinnwú ri
zìm aku vinn níng."

25 I byar-à Bulus dinya
ku rag, "Wù gwamna, á
fig. Shinnmí vinn fig ávinn
bàna, jír-à mì ri dang níng
í àjai, shi sig ma yìr tìnn.
26 Kùr Agariba, má dinya
kyàr wù kyàr kyàr, má tàm
fig wù bàna, jir kai bàna à
yì rìghing bu káníng. Bu-
à mì ri dang níng big sa
tàm fig átàm bàna. 27 Kùr
Agariba, wù ri bir pìkyinn á
bu-à mpìrká rìi dang kyann
jir Shìdun ba sig níng ra?
N yì hing wù ri bir pìkyinn
áni."

28 Agariba bib Bulus rag,
"Wù ri kyab rag má bàg Yesu
á dò jir jír títi-à à dinya sig
mì níng ni rà?"

29 Bulus rag, "Kó wà ma í
jír títi, kó wà ma í jír ùwài,
mì ri vig Shìdun, wù ma
mpìrká shi sig áyág mi ri fig
jírmí janá-à níng bidìm pár,
aning nìm shi àràg mì. Ama
ǹ dang fig rag abig kìg kà
ning á tonn fi bàna."

30 A byar-à níng hi, kùr
ma gwamna, ma Barniki, ma
mpìrká kádà big dù nann zu.
31 Barà big dù àdòníng, big
yag wà jír, big rag Bulus sa
fig bu bibai zyun-à bá gban
rìg ku áni, kó wà bá sìr ku
áni bàna. 32 Kùr Agariba
dinya Festas rag, "Bulus nìm
ma dang fig ma shinnwá rag
kwá zìg yag jír mà pyànn
kùr Roma ni bàna, yi nìm
má gban rìg jír-à hi."

27

Big Tìr Yag Bulus Mà Roma

1 Barà big wà jír-à bi pànn
rag yá yag mà Roma á jànn
Italiya. I byar-à big sìnn
Bulus kwonn ma pursunaká
kádà á vù àgbam soja zyun-
à big ri bar ku zìnnwá
Juliyas. Ku shi sig áyau kyau
soja bu kùr Roma. 2 I byar-
à hi yi bi kà á kòr zyun
ni, zyun-à dù sig mà finn
swann Adramitiya, n bi fòr á
finn swann Kaisariya. Big ri
zìm bá yag má tìg áyau finn
swannká mà jànn Asiya. Yi
ma Aristarkus big yag sig í
zyun á kòr-à ni. Ku í mpìr-
à mà finn swann Tasalonika
á jànn Makidoniya. 3 Byar-à
kyàr yi bi fòr á finn swann
Sidon. Juliyas àgbam soja-
à níng hi sa ya Bulus àsàn,
n ya wàníng pyù, a wàníng
yag bib kà jàuká bu wàníng
á finn swann-à ni, jirà kó
káníng má ya wàníng bu. 4 I
byar-à yi dù á finn swann-à

níng hi ni yi ri yag á gbìb-
à ni. Wàu shyù ri gbar,
hár wàu gbar kàng yag yi
mà sim, yi sa sar fig barà
yá yag á gbìb-à yi ri zìm
níng bàna. I byar-à yi bi
wam zu á byar swàin zyun-
à big ri bar Kubrus. Yi bàg
yag á kurwá ni byar-à wàu-
à dù gbam fig bàna níng.
5 Yi wam zu rìg áyau zàpìr
ùwài-à shi sig águnn jànn
Kilikiya, n wam zu águnn
jànn Pamfiliya, n yag fòr á
finn swann zyun-à big ri bar
Mira á jànn Likiya. 6 A byar-
à níng hi àgbam soja-à níng
bi dìg kòr zyun bi sig mà
finn swann Iskandariya, mi
ri yag mà jànn Italiya. I
byar-à ku sìnn kà yi á kòr-à
níng hi ni.

7 Yi dù n yag ádàn ádàn
hár suyí nìnànn nímá, jir kai
bàna wàu ri gbar ma gbam
wàni. I byar-à yi bi yàr á
finn swann Nidas. Wàu kan
dim yi, bai wà yá yag mà
pyànn. Yi vim bìr, n bi bàg
zu yag águnn swàin zyun-
à big ri bar Karita, byar-à
hi shi yàr sig ma Salmoni.
8 Yi bàg á nu agunn jànn-
à ni, wàu gbar hár yi fòr á
byar jànn zyun ni ma shwìn.
Big ri bar byar-à níng hi
Agù Sìsàn. Byar-à hi shi yàr
sig mà lu ùwài zyun-à big
ri bar Lasiya. Byar-à níng
hi í byar-à kòr ri shi gbam
samyib màhàn.

9 Yi bi fòr mà byar-à níng
hi, n shi nonn màhàn. Wàu
gbar kab gbam, bai wà yá
yag rág mà pyànn. Ayúnn-
à ùwài zyun-à Yahudawaká
ri kyab pànn barà Shìdun
yafa ya sig big bu pyìrbá mi
ri sìnn nu áni níng, wam
zu rìghing. Bulus kyab kà
shang ya mpìrká ri ya kòr-à
níng jír n rag, 10 “Ning mpìr
káníng, bumí mì ri myàng
wà ya yag hing mà pyànn, yá
wa shwìn. Yá sa asàr kòryí
ma swánnká buyí big bidìm
pár, hár kwonn ma yonkiyí
tìnn.” 11 Ama àgbam soja-à
níng sìnn fig kyinnwá á jír-
à Bulus dang sig níng bàna,
n yag fig sòr rìg jir mpìr-
à ri ya kòr, ma jir àsàin
kòr-à. 12 Byar-à hi shi fig
í byar ǹsàn barà yá shi kir
hár sònn wau aku wam zu
bàna. Mpìrká kádàkí ri zìm
ayi yag mà pyànn, ma ayi
yag shi mà byar zyun ni big
ri bar Finikas, á jànn Karita,
jirà ayi shi ngàng màhàn sái
wà sònn wàu ma wam zu
rìghing, jir kai bàna byar-à
níng hi wàu má gbar vim bìr
fig kòr-à bàna.

*Big Wa Shwìn Ma Kyonn-
à*

13 Barà yi shi sig ma mà
Lasiya, wàu gbar bi águnn
vìm súr-à ni ádàn. I byar-
à mpìrká rag yá yag mà
pyànn, wàu má sa yá fòr
yag mà Finikas. I byar-à hi
big bi pànn jùr àsháu bu-
à big sìr gbam sig kòr áni,
n gbar zu rìg á zàpìr-à ni,
n takà á kòr-à ni, n dù n
bàg yag á kur nu jànn Karita.
14 Nonn fig bàna, sái wàu
dù bi ngbam nímá. Big ri
bar wàu-à hi í wàu águnn

vìm súr mà agunn àyúnn
sàn kyùr. Wàu-à hi dù bi sig
daka mà swàin-à ni. 15 Wàu
gbar ning kòr-à wàni, bai wà
yá yag mà pyànn. Yi fim
rìg vùyí, wàu ri gbar yag
rag kòr-à ínì mà byar-à ku
ri yag. 16 Barà yi bàg yag
águnn vìm súr á swàin zyun-
à big ri bar Kauda, í byar-à yi
kar kar n gbar dù nann zu
wùn kòryí zyun-à yi sìr bàg
sig á sim kòr ùwài-à ni níng.
17 Big gbar kà bi ku á dìr
kòr ùwài-à ni, n zìg bi jùr,
n sìr kàng kwìb kòr ùwài-
à áni. Big ri shàr wà wàu
ma gbar yag big mà vun-à
shi sig áyau zàpìr-à ni, wà
ma sa hing àdòníng, kòr-à
má gbànn. Byar vun-à hi shi
sig águnn jànn Libiya. Big
gbar wann rìg jà-à big sìnn
sig mà wai á kòr-à ni, n fim
rìg kòr-à wàu ri gbar yag rag
ínì. 18 Wàu ri gbar ngbam
nímá, hár na byar-à kyàr í
barà wàu ri gbar. I byar-à
big bi wu zu swánnká á kòr-
à ni, n ta kà rìg mà zàpìr-à
ni. 19 Ayúnn wà wa pyànà
wam zu rìg, wà wa sara wàu
ri gbar, big bi zìg buká ká big
ri sa kyann swàm ma kàhi
áyau kòr-à ni, mì í tafinn kà
rìg-à á zàpìr-à ni. 20 Yi na
su nìnànn nímá, yi myàng
fig àyúnn bàna, yi myàng fig
asuswir bàna. Yi kyab fig
rag wà yá wìm zu bàna, jir
kai bàna wàu-à ri gbar swàb
kà wàni.

21 Mpìrká á finn kòr-à ni
subá nìnànn nímá big ji fig
buju bàna. I byar-à Bulus
sar dù nann zu á pyànnbá
ni n dang rag, “To, ning
mpìrká, wà ning nìm ma
zìm hing jírmí, n nìm ma
dù fig á jànn Karita bàna, yì
nìm má wa fig írì shwìn-à
yi ri wa níng bàna. 22 To,
ama aning wim kyinn, ǹ yì
hing walai mpìr-à má wu
áyauyí ni. Ama íri kòr-à
má sib íni. 23 Bu-à sa ǹ
dang àdòníng, janá-à níng á
fi-à ni wùn aswam Shìdun
mà wai bi dang jír ma mì,
í Shìdun àsàin-à ǹ shi sig
buwá mì ri wib ku. 24 Ku
rag kada ń shàr zinn bàna,
mì Bulus. Má wu fig bàna,
má fòr á pyànn kùr Roma.
Shìdun sàn pìkyinn n rag jàu
kyonnmí big má, bá wu fig
bàna tìnn. 25 Aning wim
kyinn, mì ri bir pìkyinnmí
rag barà Shìdun dinya sig mì
níng, yá wu fig bàna. 26 Wàu
má gbar ta yag yi á swàin
zyun ni.”

27 Yi sa hing suyí dwib
agban yina, í barà wàu ri
gbar á zàpìr-à ni. Zìnn zàpìr
ùwài-à hi í Adariya. I byar-
à àyúnn-à níng, áyau fi-à
ni, mpìrká á kòr-à ni pànn
àbàin n rag, yi nyàan kur-
à fòr. 28 Big bi zìg jùr n
sìr gbam sarka áni, n ta kà
wann á zàpìr-à ni jirà abig
màg màg fig azwàunwá. Big
màg màg fig azwàun zàpìr-
à hi, big dìg gbar dìzyun. A
pyànn big màg jakàng, big
dìg gbar dwib agban swana.
29 Barà big myàng shi rag
wàu má gbar ta yag kòrbá
mà byar-à abànká shi sig, big
shàr zinn. Big zìg àsháu lìlìb
àkunn yina, n bi sa pànn

gbam á sim kòr-à ni, n ta
kà wann á zàpìr-à ni àjirà
kòr-à aku sar, kada aku yag
mà pyànn bàna. I byar-à
big vig Shìdun rag aku tìr bi
byar kyàr. 30 Mpìrká ri ya
kòr ùwài-à níng, big ri zìm
abig bònn zu rìg. I byar-à
big zìg kòr títi-à níng n sìnn
kà wann á zàpìr-à ni, í wà
big sa yar rag bá kà á kòr
títi-à ni, má zìg àsháu lìlìb
zyun, má sìr bàg á kòr ùwài-
à ni. 31 I byar-à Bulus dinya
soja káníng ma àgbambá n
rag, "Wà mpìr káníng ma zu
hing á kòr-à ni, ná wìm zu fig
bàna." 32 I byar-à sojaká bi
gib rìg jùr kòr títi-à níng, n
fim kòr-à hi í wann yag rìg-
à.

33 Byar-à ri kyàr rá àkyàr,
Bulus dinya mpìrká n rag,
"Ning shi sig suná dwib ag-
ban yina, ning ji fig buju
bàna. 34 To, tàma-à níng mì
ri vig ning, aning ji buju, jirà
aning dìg gbam, ma ayi wìm
zu. Kó bu zyun shwìí nímá
má sa fig ning bàna." 35 Barà
ku dang àdòníng, í byar-à
ku zìg brodi, n ngir gàfinn,
n vig Shìdun á zubá ni n
ji. 36 Barà mpìrká myàng
àdòníng, big wim kyinn mi
í ji-à, big bidìm pár. 37 Yi
mpìrká á finn kòr-à ni níng,
yi 276. 38 Barà big ji mònn
àràg barà big ri zìm, big zìg
bà alkamaká shi sig á finn
kòr-à ni, n ta kà rìg á zàpìr-à
ni jirà a kòr-à fim ma áni.

39 Byar-à kyàr, mpìrká ri
ya kòr-à níng, big myàng
jànn zyun, big yì fig jànn-à hi
bàna. Big myàng àgù zyun
shi sig áni íri vun. I byar-à
big rag, wà bá sa yì sar, bá
ya yag kòr aku pànn á vun-à
ni mà yau zàpìr-à ni. 40 Big
bi gib zu rìg àsháu yinaká á
kòr-à ni níng, n ta kà wann
á zàpìr-à ni. Big bi gib rìg
jùr bu-à big ri ya kòr ma
kàhi níng, n bir dù nann jà á
shinn kòr-à ni mà wai jirà a
wau kà áni, jirà a kòr-à yag
mà pyànn mà byar àgù-à ni.
41 Ama barà kòr-à ri yag, fòr
fig ma màhàn bàna, í byar-à
mìr kòr-à bi wab pànn gbam
rìg á mìr zàpìr-à ni. Afag
zàpìr dab á mìr kòr-à ni, kòr-
à í gbànn rìg-à.

42 Barà sojaká myàng
àdòníng, big rag kada
mpìrká big pànn sig níng
abig wau zu á zàpìr-à ni
abig shàr á vùbá ni bàna.
Big bi su kwonn nubá n rag
bá gban rìg káníng. 43 Ama
àgbam soja-à ri zìm aku zìg
zu Bulus, í byar-à ku kan
dim big rag abig sa àdòníng
bàna. Ku dang rag mpìrká
zyun-à ma wau yì hing zàpìr
abig pìm zu á kòr-à ni, abig
wau zu yag á nu zàpìr-à
ni. 44 Mpìrká kádà níng,
abig pànn àkag kòr-à gbànn
sig níng, jirà abig yag áni.
Wàníng í barà yi bidìm pár,
yi sa n wìm zu sig áni.

28

Kòr Uwài-à Níng Gbànn Shag Rìghing

Big Shi á Swàin Malta

1 Barà yi wìm zu á zàpìr-
à ni àdòníng, sái big dinya
yi rag, swàin-à hi zìnnwá í
Malta. 2 Mpìrká shi sig á
swàin-à níng hi ni big shà
yi wàni n sa ya yi bu ǹsàn
nímá. Sai-à yi bi fòr màhàn,
shyù ri tab, wàu ri tag, í
byar-à big tai ya yi pyìr.
3 Bulus yag wun bi yinnká n
tai kà á pyìr-à ni. Bushùwí
zyun shi sig áyau yinnká ku
wun bi sig níng ni, barà
bushùwí-à níng fig pyìr ri
fàn ku, í byar-à ku zu bi, n bi
zwàm pànn Bulus á vù-à ni.
4 Barà mpìrká shi sig màhàn,
big myàng àdòníng, big rag,
“Mpìr-à níng gban hing ki.
Ku wìm zu hing á zàpìr-à
ni, ama bidìm pár Shìdun
má fim fig ku ma yonkiwá
bàna.” 5 I byar-à Bulus bi
mi vùwá. Bushùwí-à bi kù
kà á pyìr-à ni. Bulus fig fig
àwá bàna. 6 Mpìr káníng ri
shi, big ri myàng ku. Big ri
kyab rag kó dìrwá má mònn,
kó kwá kù wann má wu rìg.
Big shi shi shi. Big myàng
bu sa fig ku bàna. I byar-à
big bi vim bìr kàng jírbá big
rag, “Mpìr-à níng shi àràg í
Shìdun.”

7 Agbam-à mà swàin-à
níng hi, zìnnwá í Babiliyas.
Luwá nonn fig mà byar-à
yi shi sig níng bàna. Ku bi
zìg yi, n tìg yi, yi shi sig í
kyìnnwá á luwá ni hár su
sara. 8 Ta Babiliyas na sig
mà buná, awàu pànn sig ku,
atini ri sa ku tìnn. Bulus
yag kà á tonnwá ni, n vig
Shìdun, n tib ku vù á dìr, mì
í ku í dàb gbam rìg-à. 9 Barà
mpìrká fig bu-à Bulus sa sig
níng, í byar-à mpìr dorká
kádà á swàin-à níng hi ni bi,
ku ri dàb gbam big. 10 Big ya
yi bu nìnànn nímá. Barà yi
dù á kòr-à ni má yag níng,
big swam yan yi, n kwonn
bu nìnànn nímá bar buká yi
ri zìm, n bi zìg n ya yi.

Big Dù Mà Malta n Yag Mà Roma

11 Yi shi á swàin-à hi sònn
sara. I wà yi bi kà á kòr
zyun-à sònn wàu wam zu
dìg sig ku màhàn. Kòr-à hi
bi sig mà finn swann Iskan-
dariya. Zìnn kòr-à hi big ri
bar rag, “Yann Tàin.” 12 Yi
fòr bi á finn swann Sirakusa,
yi na màhàn su sara. 13 Yi
dù jakàng màhàn, n bi fòr á
finn swann Rijiyum. Byar-à
kyàr, wàu gbar kann bi mà
gàu swann-à ni. Hár bi sa su
pyànà, í wà yi bi fòr á finn
swann Butiyoli, n tìg màhàn.
14 A finn swann-à níng hi ni,
yi dìg mpìrká ri bàg Yesu.
Big rag ayi na màhàn su
sùmpyànn. I byar-à yi sa
àdòníng yi dù n bi fòr á finn
swann Roma. 15 Mpìrká ri
bàg Yesu mà finn swann-à hi
fig rag yi bi hing, í wà big
bi, n bi shang yi á gbìb-à ni.
Kádà bi fòr á byar Kasuwa
bu Abiyus. Kádà bó bi fòr á
byar Tonn Kyìnn Sara. Barà
Bulus myàng mpìrká ri bi
abig shang yi á gbìb-à ni
àdòníng, sái ku yan Shìdun,
dìrwá gbam hing.

Big Fòr Yag Mà Finn Swann Roma

16 Barà yi bi fòr á finn
swann Roma ni, í wà big bi
ya Bulus tonn-à buwá, ku na
buwá áni ku áwinwá. Soja
zyun ri sar myàng ku jirà
kada aku shàr bàna.
17 Shi kù su sara, í byar-
à Bulus bar bi àgbam Yahu-
dawaká á finn swann-à ni.
Barà big kwonn àdòníng,
ku dinya big rag, “Wunzàmí
big, kó barà ǹ sa fig mpìrká
buyí bu bibai bàna, ǹ sa
bai fig gbìb sù bu yàkúyí
big bàna níng, ama mpìr
Yahudawaká mà Urushal-
ima pànn sìr mì n ya kà
mì á vù mpìr Romawaká ni.
18 Mpìr Romawaká bib mì
bu-à ǹ sa sig. Big dìg fig bu-
à ǹ sa sig wà fòr sig barà bá
gban mì bàna. Big ri zìm
abig fìnn tafinn mì. 19 Ama
Yahudawaká kar ngang jirà
kada a mpìr Romawaká fìnn
tafinn mì bàna. Wàníng
í bu-à sa ǹ rag má zìg bi
fòr jírmí á pyànn kùr Roma.
Ama ǹ bàna ma jír á shinn
mpìrká bumí ni. 20 Wàníng í
bu-à sa ǹ bar bi sig ning, jirà
ń dang jír ma ning. Sarka-à
big sìr sig mì níng, big sìr sig
mì dò jir mpìr zyun-à mpìr
Israilaká sìnn sig pìkyinnbá
á byarwá ni níng.”
21 I byar-à big dinya ku rag,
“Yi dìg fig wasika mà jànn
Yahudiya zyun-à má dinya
yi jír á shinnwú ni bàna.
Wunzàyí big bi sig màhàn
níng, big dinya fig yi bu
zyun á shinnwú ni bàna.
Walai bu-à bibai zyun-à yi fig
sig jir shinnwú. 22 To, buyí
yi ri zìm ayi fig jír á nuwú
ni. Yi yì hing mpìrká kó áni
bidìm pár, big ri dang jír-à
bibai á shinn gbìb-à wù ri
bàg níng.”
23 Big sìnn sig àyúnn-à bá
bi má fig jírwá áni. Ayúnn-à
níng bi màg rìghing, í byar-
à mpìrká nìnànn nímá bi dìg
ku á byar-à ku shi sig níng, í
wà ku dinya big jír á shinn
barà Shìdun na sig kùrwá.
Daka í pyimbyau hár á fi ku
ri dinya big jír. Ku ri zìg jír-
à Musa rì ba sig, kwonn ma
bu mpìrká rìi dang kyann
jir Shìdun rì ba sig, mi ri
tàg big rag Yesu í àsàin-à
Shìdun swam bi sig á byarbá
ni. 24 Mpìrká kádà bir hing
pìkyinn á jírwá ni, ama kádà
bir fig bàna. 25 Big ri sa
yipyàr bar dìrbá á shinn jír-
à hi ni. Big ri zìm abig dù
abig yag. Sai-à big dù fig ma
bàna níng, Bulus dinya big
jír zyun n rag, “Shi hing àràg
barà Awun Shìdun dang sig
jír á nu Ishaya mpìr-à rìi
dang kyann jir Shìdun, a
wàníng dinya yàkúná big.
Ku dinya wàníng rag,

26 ‘A yag dinya mpìr káníng
rag,
ná fig jír, ama ná fig byann
fig bàna.
Ná myàng myàng, ama ná yì
fig bàna,
27 jir kai bàna mpìr káníng
bàna ma kyinn,
big ri gbam sung,
big ri mikab zubá,
jirà kada abig myàng bàna,
kada abig fig bàna,

kada abig kyab jir Shìdun
jirà abig bir kàng bi
kyinnbá á byarwá ni,
ma aku dàb gbam big bàna.’
28 “Jir Shìdun á shinn barà
kwá pinn zu mpìr níng,
tàma-à níng ku zìg yag
rìghing á byar mpìrká ká í
Yahudawaká bàna. Bigbá bá
fig.” [29 Barà mpìrká fig
àdòníng, sái big dù n yag,
mi ri sa yipyàr bar dìrbá á
shinn jír-à hi ni.]
30 Bulus shi sig á finn
swann Roma hár ji pyànà.
Ku ri na á tonn-à big ri
wa bài. Wà mpìrká ma
yag hing á byarwá ni, ku
ri pànn káníng ma kyinn
ńzyun. 31 Ku ri dinya
káníng jir Shìdun á shinn
barà Shìdun ri na kùrwá. Ku
ri tàg mpìrká jir Shinn Luyí
Yesu Kristi, zinn pànn fig ku
bàna, bu zyun kan dim fig
ku jír dang bàna.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà ROMA

Bulus bib kà mpìrká mà Roma, ká ri bàg Yesu. Ku dinya big rag ku ri vig Shìdun á shinnbá ni, ku dinya big rag ku ba sig wasika-à níng jirà aku dinya big abig yì byann jir àjwár-à níng. Ku dinya big barà jir àjwár-à níng ri gbar jùn kwonn mpìrká ma Shìdun á jir pìkyinn bir á byar Yesu (Rom 1:7). Jírká ku ba ya sig Romawaká níng ri tàg rag mpìr Yahudawaká ma ká zyun-à í Yahudawaká bàna big shi sig áyau bu pyìr sa. Wà ba bir hing pìkyinn á byar Yesu, í wà bá jùn kwonn ma Shìdun. Mpìr-à ma bir hing pìkyinn á byar Yesu, kwá shi mpìr ǹsàn á zu Shìdun ni. Shìdun má zìg zu ku áyau bu pyìr. Kwá dìg pyù barà kwá shi shu mpìr Yesu. Pìkyinnwá má na tag. Bulus tàg sig á wasikawá ni rag, Awun Shìdun í àsàin-à ri sa mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn á byar Yesu ni abig shi shu àràg barà Shìdun ri zìm.

1 Mì í Bulus fàu Yesu Kristi,
wùn aswam Shìdun zyun-à Shìdun bar bi sig, jirà ń
dinya mpìrká jir àjwár.
2 Jir àjwár-à níng nonn
hing wà Shìdun gib sig nu
rag kwá dwim ya bi yi. Ku
gib sig nu á byar mpìrká
ri dang kyann jírwá, àràg
barà big ba sig á jir Shìdun.
3 Jir àjwár-à níng í á shinn
wùnwá Yesu Kristi Shinn
Luyí, zyun-à á wi dìr-à ni,
ku í wùn ada Dawuda, 4 ama
agunn Awun Kyìkyàr, ku
tìya sig yi rag ku í Wùn
Shìdun á shinn barà ku dù
nann zu mà amir-à ni ma
yonki níng. 5 A jir shinnwá
ni, Shìdun ya sig yi pyù ayi
kàng yann aswamwá àjirà
ayi dinya mpìrká á jànn-à ni bidìm pár abig wib
jírwá ma abig bir pìkyinnbá
áni. 6 Ning mpìrká á finn
swann Roma, ning má, ning
shi sig áyau mpìrká zyun-à
Shìdun bar bi sig jirà abig shi
mpìrká bu Yesu Kristi.
7 Mì ri ba ya ning, ning
mpìrká á Roma bidìm pár,
ká Shìdun ri zìm wàni, ǹ
bar bi sig ning jirà aning shi
mpìrká buwá.

Mì ri vig Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig sìnn ning ǹsàn, ma abig ya ning pìkyinn na tag.

Bulus Ri Kyab Barà Kwá Yag Mà Roma

8 Wà jijag, mì ri sa ya
Shìdun ísoko á jir shinn ná
ni, á zìnn Yesu Kristi, jir
kai bàna mpìrká á jànn-à ni bidìm pár ri fig barà
ning bir sig pìkyinn á byar
Shìdun. 9 Mì ri wib Shìdun
ma pìkyinn ńzyun, mì ri
dinya mpìrká jir àjwár á
shinn wùnwá ni. Shìdun yì
hing wà mì ri vig kyann ku
á dò shinn ná ni kó ákaun
bidìm pár. 10 Mì ri vig ku aku
zìm, ma aku ya rag mì pyù
barà má yag mà byarná ni.

11 Mì ri zìm ń myàng ning àjirà ń tàg ning jír á shinn Yesu Kristi ni, àjirà aning sar gbam á gbìb Shìdun. 12 Bu-à mì ri zìm bàna, mì ri zìm ayi kwonn shinn í byar ńzyun, ma ayi sar gbam á pìkyinn biryí ni, àjirà ń dìg gbam á byarná ni, ning má, aning dìg gbam á byarmí ni tìnn.

13 Wunzàmí big, mì ri zìm aning yì rag kó ákaun bidìm pár mì ri zìm ń yag mà byarná ni, ń bib kà ning, ama bu zyun kan dim rìghing mì wà yíyag. Mì ri zìm ń dinya mpìrká á byarná ni níng jir àjwár, àjirà abig bir pìkyinn áni, àràg barà ǹ dinya sig mpìrká zyun-à big má big í Yahudawaká bàna níng tìnn. 14 Swàm shi sig á shinnmí ni àràg í tonn, wà má sa ya mpìr Helenawaká ma mpìr asa bukiká, mpìr yarká ma ká zyun-à yar fig bàna. 15 I bu-à sa mì ri sa àtùtwài àjirà ń dinya ning jir àjwár-à níng tìnn, ningká ning shi sig mà Roma.

Jir Ajwár Shi Sig Ma Gbam

16 Mì ri sa fig zunái jir àjwár Kristi bàna, jir kai bàna jir àjwár-à níng í gbam Shìdun, àjirà aku zìg zu mpìrká bidìm pár ká má bir hing pìkyinn. Yahudawaká shi síg nì mpìrká bir jag sig pìkyinn, í wà ká zyun-à í Yahudawaká bàna ásim. 17 Jir àjwár-à níng dinya kyàr vinn rìghing yi rag, í jir pìkyinn bir, í bu-à sa Shìdun ri sìnn kà mpìrká abig shi sìsàn á pyànnwá ni. Jir Shìdun dang sig rag, mpìr-à ma kàng hing mpìr sìsàn á jir pìkyinn bir, kwá dìg yonki kinn kinn.

Shìdun Ri Nànn Agùnn Ma Mpìrká Jir Bu Bibai-à Big Ri Sa

18 Shìdun mà wai ri nànn àgùnn ma mpìrká ká ri sa bu pyìr ma bu-à bibaiká bidìm pár, jir kai bàna bu pyìrbá ri kan dim mpìrká wà bá yì gbìb àjai. 19 Bu-à mpìr ma yì á shinn Shìdun, shi sig á yiyar-à ni, jir kai bàna Shìdun tìya byann rìghing big. Ama big ngàng jírwá. 20 Tun bar sai-à Shìdun rì màm sig dun-yaru níng, mpìrká yì byann hing wà gbamwá má kìnn kà fig bàna, big yì hing wà ku í Shìdun kó barà mpìrká myàng fig Shìdun ma gbamwá á zu bàna níng, ama big yì hing wà ku í Shìdun á jir buká ku màm sig. Jír wàníng big bàna big pyù wà bá dang rag big yì fig ku bàna. 21 Big yì hing Shìdun, ama big ri wib fig ku bàna, mi ri sa fig ku ísoko bàna. Bu-à big ri kyab kyann bàna, sái jir àning. Pìkyinnbá mònn sig mà bu-à bibai. 22 Big ri sìnn kàng shinnbá àràg big í mpìr yar, ama big yì fig wà big í àning bàna. 23 Big ngàng wà bá wib Shìdun zyun-à shi sig hár kinn kinn, big ri wib sòr bu-à big màm sig àràg í mpìr jíkwìnn, ayinnbu, wiká, ma

buká zyun-à ri ngang kyann
á jìnn ni.
24 Jir wàníng, í bu-à sa
Shìdun gbar wàm zu vùwá
áyau mpìr káníng ni, n fim
big abig sa bu-à bibaiká
pìkyinnbá ri zìm, ma abig
sa bu zunái ma ba dìrbá.
25 Wà barà big nìm má bir
pìkyinn á jir Shìdun zyun-à
í àjai níng, big ngàng, mi ri
bir sòr pìkyinn á jir ǹsáng.
Big ri wib buká Shìdun màm
sig. Big ngàng wà bá wib
Shìdun àsàin-à màm sig bu
káníng hi, zyun-à yá swam
yan ku hár kinn kinn. Aku
shi àdòníng.
26 Jir wàníng í bu-à sa
Shìdun gbar wàm zu vùwá
áyau mpìr káníng ni, n fim
big áyau àzunái. Uwàká
kà mi ri na ma bar dìrbá
uwàká, ma wà big nìm má
na ma nùbá. 27 Wunùká
má, àdòníng tìnn, big ri fim
wàbá, mi ri na bar dìrbá
wunù. Big ri sa bu zunái-
à níng ma bar dìrbá. Jir
wàníng, Shìdun má sìnn kà
big á shwìn.
28 Barà big zìm fig abig yì
Shìdun bàna níng, Shìdun
gbar wàm zu vùwá áyaubá
ni, big bàna ma pìkyinn-
à wà bá kyab jír ǹsàn.
Ku fim big abig sa bu-à
bibai-à pìkyinnbá ri zìm.
29 Pìkyinnbá mònn sig ma
bu-à bibai àràg sunu sa, ma
abau wà, ma akyib sa, ma ki
gban, ma ngain ngang, ma
mpìr tonn gban, ma mpìr
zib, ma mpìr zìnn swau,
30 ma zyu bar mpìr gib, ma
Shìdun zib, ma yawari sa,
ma shinn gbar dù nann zu,
ma àshí gbar, ma bu-à bibai
kyab. Big ri sa tabá ma
nàbá yawari. 31 Big bàna ma
shinn, big ri bàg fig nu-à big
gib sig ma jàubá bàna, big ri
tàg fig kyinn ajun bàna, big
ri myàng fig ashi mpìr bàna.
32 Big yì hing jir Shìdun dang
rag, mpìr-à ma sa hing bu
káníng, kwá kà lu pyìr. Ama
á byarbá ni, íri wà big ri
sa níng bàna, big ri zìm a
mpìrká kim kim sa àdòníng
tìnn.

2

Kwonn-à Shìdun Má Wà Mpìr

1 Mpìr bàna ma gbam wà
kwá wà kwonn jàuwá, kó
ku í ni, jir kai bàna wà
wù ma ri wà kwonn jàuwú,
ma ri sa bu-à ku ri sa níng
hi, ái à gban rìghing shin-
nwú. 2 Yi yì hing Shìdun
sa sig ábibir, wà kwa wà
hing kwonn mpìrká zyun-à
ri sa íri buká àdòníng. 3 Wù
mpìr jíkwìnn wà wù ma ri
wà kwonn mpìr káníng, ma
ri sa bu-à big ri sa, wù ri
kyab wá pìm wam zu kwonn
wà Shìdun rà? 4 A yì hing
Shìdun sàn hing, jir kai bàna
ku ri zìm á fim rìg bu pyìr-
à wù ri sa. Ama à ngàng
rìg àsànwá, ma ashi-à ku
ri myàng wù, ma pìkyinn
tibwá zyun-à ku ri tib á shin-
nwú ni. 5 Ama jir shinn sung
gbamwú, ma pìkyinn bibai
zyun-à à shi sig ma kàhi, n
ngàng wà wá fim bu pyìr sa

níng, wù ri swàb kà yá shin-
nwú shwìn àyúnn-à Shìdun
ma wà kwonnwá, wà zyun-à
í kwonn gwangga. 6 Shìdun
má wa kó ni bidìm pár lada
swàm-à ku sa sig, kó wà
ǹsàn, kó wà bibai. 7 Mpìrká
káhi hár tàma-à níng, big ri
sa kyann bu ǹsàn àjirà abig
dìg swàb kà gbam á pyànn
Shìdun, ma abig shi shu
ǹsàn. Mpìrká ri sa àdòníng,
Shìdun má ya big yonki wà
kinn kinn. 8 Mpìrká zyun-
à ri zìm íri shinnbá, mi ri
zìm fig jir àjai bàna, sái bu-
à bibai níng, àgùnn Shìdun
ma kwonn wà Shìdun má
kinn á shinnbá ni. 9 Mpìrká
zyun-à ri sa bu bibai níng,
bá wa shwìn wàni. Mpìrká
má wa jag shwìn-à níng í
Yahudawaká, í wà ká zyun-à
í Yahudawaká bàna níng má
wa ásim. 10 Mpìrká zyun-
à ri sa bu ǹsàn, Shìdun má
sa sàn ya big, ma ya big
gbam, ma ya big pìkyinn
na tag. Mpìrká ká má dìg
jag bu ǹsàn káníng, í mpìr
Yahudawaká, í wà ká zyun-
à í Yahudawaká bàna níng,
má dìg ásim. 11 Shìdun ri
wà kwonn kó ni bidìm pár
á gbìb ńzyun.

12 Mpìrká zyun-à yì fig jir
Shìdun bàna níng, big bàna
ma doka Musa. Big ri sa bu
pyìr, hár bu pyìrbá gàfinn
rìghing big ma Shìdun.
Mpìr Yahudawaká yì hing
jir doka, ama big ri sa bu
pyìr tìnn. Kwonn wàbá má
shi á shinn doka-à ni. 13 Wà
mpìr ma ri fig jir doka, ma
wib fig bàna, mpìr-à hi má
shi fig mpìr ǹsàn á pyànn
Shìdun ni bàna, ama sai
kwa wib hing bu-à doka-à
hi dang sig. 14 Wà mpìrká
zyun-à yì fig jir Shìdun bàna,
n yì fig jir doka bàna níng,
ma pànn hing shinnbá, ma
sa hing bu ǹsàn àràg barà
doka dang sig, bu ǹsàn-à big
sa sig níng, shi sig nì doka
á byarbá ni, kó barà big yì
fig jir doka Musa bàna níng.
15 Swàm bu ǹsàn-à big sa sig
níng, tàg sig rag, bu-à doka
dang sig níng, big ba rìghing
á pìkyinnbá ni. Wà ba sa
bu-à bibai, pìkyinnbá ri gib
tíng. Wà ba sa bu ǹsàn,
pìkyinnbá ri fig àjwár. Ayau
bu pyànà káníng ni, big yì
rag hing bu ǹsàn ma bu-à
bibai, kó barà big bàna big
doka níng. 16 Ayúnn-à níng
hi, Shìdun má sìnn kà Yesu
Kristi aku dang kyàr vinn rìg
bu-à bibaiká mpìrká ri bònn
sa, ma aku wà kwonnbá
àràg barà jir Shìdun zyun-
à mì ri dang níng, dang sig.

Mpìr Yahudawaká Yì Hing Doka, Ama Big Wib Fig Bàna

17 Wà wù ma dang rag, wù
í mpìr Yahudawa, n ma rag
à bir sig pìkyinnwú á shinn
doka, n ma ri gbar dù nann
zu shinnwú rag à yì hing
Shìdun wàni, 18 n ma rag à
yì hing bu-à Shìdun ri zìm
á sa, n ma jangga rìghing
bu-à doka rag sàn hing, 19 n
ma yì hing rag, à shi síg nì
zu mpìr àfauká, á shi síg
nì àyar á byar mpìrká zyun-
à shi sig á zufi-à ni, 20 n
ma tàg mpìr àningká, ma

yanká, wù ri sá jirà à yì hing
jir doka á shinn bu-à bibai
ma bu-à ǹsàn, ma gbìb àjai.
21 Ama wù zyun-à wù ri tàg
mpìrká káhi, bu-à sa wá tàg
fig shinnwú bàna, í jir kai
rà? Wù ri dinya mpìrká rag,
kada abig jwi ajwú bàna,
ama bu-à sa wù ri jwi ajwú
í jir kai rà? 22 Wù zyun-à
wù ri dang rag, a mpìrká sa
àyái bàna níng, bu-à sa wù
ri sa àyái í jir kai rà? Wù
zyun-à wù ri zib buki níng,
bu-à sa wù ri jwi ajwú mà
lu buki, í jir kai rà? 23 Wù
zyun-à wù ri gbar dù nann
zu shinnwú á shinn doka-
à níng, doka-à wù ri kìm
níng, wù ri ya fig Shìdun
zunái bàna rà? 24 Jir Shìdun
dang sig rag, mpìrká zyun-
à í Yahudawaká bàna níng,
ri dang bai zìnn Shìdun á
jir shinn ná ni, ning mpìr
Yahudawaká.
25 Jur kyag sàn hing wà
mpìr ma wib hing doka.
Ama wà mpìr ma pìm wam
zu hing doka-à hi, jur kyag-
à ku kyag sig níng, bàna ma
yìr á byarwá ni. 26 Wà mpìr
ma kyag fig jurwá bàna,
ama ma wib vinn hing doka,
Shìdun má sìnn kàng mpìr-
à níng hi àràg í mpìr-à kyag
sig jur. 27 Ning mpìr Yahu-
dawaká, ning shi sig ma
doka Shìdun á vùná ni, n
kyag hing jurná tìnn. Ama
ning ri wib fig doka-à hi
bàna. Mpìrká zyun-à í Yahu-
dawaká bàna níng, sàn kab
sig ning í ni, kó barà big
kyag fig jurbá bàna níng,
jir kai bàna big ri wib doka
Shìdun. 28 Mpìr-à ma í mpìr
Yahudawa, big ri myàng yì
ku á zu-à ni, ná á wi dìr-à
ni bàna. Jur kyagbá, í jur
kyag-à wà àjai, í pìkyinn bir
á byar Shìdun, ná íri zyun-
à big kyag átai níng bàna.
29 Mpìr-à ma í mpìr Yahu-
dawa, big ri myàng yì ku á
pìkyinnwá ni. Jur kyagwá
má shi sig á pìkyinn-à ni
tìnn, wato í Awun Shìdun
zyun-à big ba fig dokawá
àba bàna. Mpìrká àdòníng,
í Shìdun ri yan big í nì, í
mpìr jíkwìnn bàna.

3

1 Wà má àdòníng, mpìr
Yahudawaká kab síg nì
mpìrká zyun-à yì fig jir
Shìdun bàna níng rà? Jur
kyag shi sig ma yìr rà? 2 Jur
kyag shi sig ma yìr wàni.
Jir Shìdun zu bi jag sig á
vù mpìr Yahudawaká ni.
3 Wà mpìrká káhi ma bir
fig pìkyinnbá bàna, í kai
má sá nì rà? Jirà big bir
fig pìkyinnbá bàna níng má
kan dim wà Shìdun má sa
bu-à ku gib ya sig yi nu níng
rà? 4 Má kan dim fig Shìdun
bàna kó títi nímá. Shìdun í
mpìr gwangga, kó barà mpìr
jíkwìnn bidìm pár í mpìr
agim ǹsáng níng. Jir Shìdun
dang rag,
“Wà Shìdun ma dang jír,
mpìrká má myàng bu-à ku
dang sig níng í àjai.
Walako mpìr-à má wà
kwonn Shìdun hár má
dang tir ku jír.”
5 Wà bu-à bibaiká yi ri sa
níng, má tàg byann hing

barà Shìdun sàn sig áni, yá
dang í kai rà? Wà Shìdun ma
sìnn kà hing yi á shwìn jir
bu pyìrká buyí, yá dang rag
bu-à ku sa sig níng bai rà?
(Bu-à mì ri dang níng, í barà
mpìr jíkwìnn ri dang áni.)
6 Shìdun nìm má mpìr ńsàn
bàna, ku nìm má wà sar fig
kwonn dunyaru bàna.

7 Mpìr zyun má bib
shinnwá rag, wà ma í jir
ńsángká bumí, í bu-à sa
gwangga Shìdun bi sig á
yiyar-à ni ma àsànwá, bu-
à sa big ri wà mì kwonn á
shinn bu pyìrká bumí í jir
kai rà? 8 Wà má àdòníng, yá
kà má sa íri bu-à bibai, jirà
bu ńsàn aku bi rà? Mpìrká
káhi ri swau mì rag, mì ri tàg
mpìrká bu káníng. Shìdun
má wà kwonn mpìr káníng.

Mpìr Gwangga Bàna

9 Yi mpìr Yahudawaká yi
sàn kab síg nì mpìrká zyun-
à í Yahudawaká bàna níng
rà? Yi kab fig big bàna kó títi
nímá, jir kai bàna yi mpìr
Yahudawaká ma ká zyun-à
yì fig jir Shìdun bàna, yi
bidìm pár yi shi sig áyau
bu pyìr, àràg barà ń dang
sig níng. 10 Big ba sig á jir
Shìdun rag,

"Mpìr gwangga bàna, kó
ńzyun.
11 Walai mpìr-à shi sig ma
yar,
walai mpìr-à ri yàn kyann
gbìb Shìdun, kó mpìr
ńzyun bàna.
12 Big bidìm pár, big fim
rìghing gbìb Shìdun,
n sa rìghing bu-à
bibai.
Walai mpìr-à ri sa bu ńsàn
kó ńzyun.
13 Anam jírbá bai, big ri gim
ńsáng,
jír-à ma zu á nubá ni shi
àràg í kyànn bushùwí
ri zu bí nì.
14 Jírbá bidìm pár mònn sig
íri shì.
15 Big í mpìrká ri gban ki.
16 Byar-à ba yag bidìm pár,
sái ba sa bai hing bu,
hár sai pìkyinn mpìr
ma bai hing.
17 Big ri sa fig bu-à má sa tag
pìkyinn bàna.
18 Big ri shàr fig Shìdun á bu-
à big ri sa bàna."

19 Tàma-à níng yi yì hing
bu-à doka ma dang bidìm
pár, ri dang ma mpìrká
zyun-à ri bàg á kwíbwá ni,
jirà aku kìm rìg ńsáng mpìr
jíkwìnn. Shìdun má wà
mpìrká á dunyaru bidìm pár
kwonn. 20 Doka ri sìnn kàng
fig mpìr aku shi mpìr sìsàn á
pyànn Shìdun ni bàna. Bu-
à doka ri sa bàna, ku ri tìya
mpìrká abig yì rag big ri sa
bu-à bibai.

Barà Shìdun Má Sìnn Yi Ayi Shi Mpìr Nsàn á Pyànnwá Ni

21 Tàma-à níng Shìdun
tìya hing yi gbìb zyun barà
mpìr má shi mpìr ńsàn á
pyànnwá ni. Gbìb-à níng hi,
bu-à du ku ma doka bàna.
Doka-à wà Musa ba sig, ma
bu-à mpìrká ri dang kyann
jir Shìdun ba sig níng, big
dang hing jír á shinn gbìb-
à níng hi ni. 22 Shìdun í

àsàin-à ri sìnn kà mpìr aku
shi ǹsàn á pyànnwá ni á
jir shinn pìkyinn bir á byar
Yesu Kristi. Shìdun ri sa
àdòníng ma mpìrká zyun-
à bir sig pìkyinnbá á byar
Kristi, jir kai bàna Shìdun
ri zìm zu fig íri mpìr ńzyun
bàna. 23 Mpìrká bidìm pár
sa hing bu pyìr, n kinn fig
bu zyun á pyànn Shìdun ni
bàna. 24 A jir shinn bu ǹsàn-
à Shìdun sa ya sig mpìr átai
níng, í bu-à sa mpìrká shi sig
mpìr ǹsàn á pyànn Shìdun,
jir shinn Yesu Kristi zyun-à
pinn zu sig big. 25 Shìdun
ya sig yi Yesu Kristi aku wu
á tàm bín-à ni, jir shinn bu
pyìrká buyí. Mpìr-à ma bir
hing pìkyinnwá á byar Yesu
Kristi, bu pyìrká zyun-à ku
sa sig níng, Shìdun má yafa
ya ku. Shìdun sa sig àdòníng
jirà aku tìya mpìrká rag ku
í mpìr kyìkyàr. Wàrì níng,
ku ri tib pìkyinnwá mi ri pù
fig nuwá á bu pyìrká zyun-
à mpìrká ri sa bàna, 26 ama
tàma-à níng ku ri fim fig
big abig sa bu pyìr bàna,
jirà aku tìya big rag ku í
mpìr kyìkyàr. Shìdun í mpìr
kyìkyàr, mpìr-à ma bir hing
pìkyinnwá á byar Yesu Kristi
ni, Shìdun má sìnn ku aku
shi mpìr kyìkyàr á pyànnwá
ni.

27 Wà má àdòníng, yi bàna
ma pyù barà yá gbar dù
shinn á shinn doka. Yi
bàna ma pyù, jir kai bàna
Shìdun má pinn zu fig yi jir
doka yi ri bàg níng bàna,
kwá pinn zu yi jir pìkyinn-
à yi ri bir á byar Yesu.
28 Yi yì hing Shìdun má sìnn
kàng mpìr aku shi ǹsàn á
pyànnwá ni, wà mpìr-à hi
ma bir hing pìkyinnwá á
byar Yesu Kristi, ná sai wà
kwa wib hing bu-à doka ma
dang. 29 Shìdun shi fig íri
bu mpìr Yahudawaká bàna.
Ku shi sig í bu mpìrká zyun-
à í Yahudawaká bàna níng
tìnn. 30 Shìdun í ńzyun, kwá
zìg zu mpìr Yahudawaká,
ká ma bir hing pìkyinnbá
á byarwá ni. Kwá zìg
zu mpìrká zyun-à í Yahu-
dawaká bàna, ká ma bir
hing pìkyinnbá á byarwá ni
tìnn. 31 Jirà yi dang rag,
ya bir hing pìkyinnyí á byar
Yesu Kristi, Shìdun má sìnn
kà yi mpìr ǹsàn á pyànnwá
ni níng, í bu-à sa yá tafinn
rìg rag doka wib rà? Ai
bàna, yá pànn samyib ku
ǹsàn nímá.

4

Ayi Shi Shu Aràg Ibrahim

1 Bu-à yá dang á shinn
yàkúyí Ibrahim ni í kai
rà? 2 Shìdun sìnn fíg
Ibrahim mpìr kyìkyàr á jir
swàm ǹsànwá ku sa sig níng
bàna. Wà nìm má í jir
swàm ǹsànwá, ku nìm má
gbar àshí. A jir shinn
wàníng ni, ku bàna ma
pyù wà kwá gbar àshí á
pyànn Shìdun. 3 Jir Shìdun
dang rag, Ibrahim bir hing
pìkyinnwá á byar Shìdun.
A jir shinn pìkyinn bir-
à Ibrahim bir sig á byar
Shìdun ni níng, í bu-à sa
Shìdun zìm ku n sìnn ku
mpìr kyìkyàr. 4 Mpìr-à ma

ri sa swàm bài, bài-à big
ya sig ku níng, big ya fig
ku átai bàna, í byafànwá.
5 Ama mpìr-à ma bir hing
pìkyinnwá á byar Shìdun,
ma sìnn fig kyinnwá íri jir
swàmwá zyun-à ku ri sa
bàna, Shìdun má pinn zu ku
àràg barà Shìdun ri pinn zu
mpìr bibaiká ri bir pìkyinn
á byarwá ni níng. 6 Dawuda
dang sig jir zyun n rag, mpìr
àjwár í mpìr-à Shìdun sìnn
sig ku mpìr kyìkyàr, ama í
jir swàm ǹsànwá bàna. 7 Ku
rag:

"Mpìrká zyun-à Shìdun yafa
ya rìghing big bu-à
bibaibá,
n tu kyàr rìghing bu pyìrbá
níng,
í mpìrká ma fig àjwár á
pyànn Shìdun.
8 Mpìrká Shinn Luyí ma wà
fig kwonn bu pyìrbá
bàna,
í mpìrká má fig àjwár á
pyànn Shìdun."

9 Ajwár-à níng íri bu mpìr
Yahudawaká rà? I àdòníng
bàna. Kwonn sig ma mpìrká
zyun-à í Yahudawaká bàna,
jir kai bàna jir Shìdun dang
rag, á jir shinn pìkyinn bir-
à Ibrahim bir sig á byar
Shìdun ni, í bu-à sa Shìdun
zìm ku, n sìnn ku mpìr
kyìkyàr. 10 Bu-à níng sa
sig ákaun rà? I á sai-à
big kyag sig Ibrahim jurwá
rà, kó á sai-à big kyag fig
ma ku jurwá bàna rà? I
á sai-à big kyag fig ma ju-
rwá bàna. 11 Jur kyag-à
big kyag sig ku níng, ri tàg
rag àsàn-à ku dìg sig á byar
Shìdun ni níng, í jir pìkyinn
bir-à ku shi sig ma kàhi á
sai-à ku kyag fig ma jurwá
bàna. Wàníng í jirà aku shi
yàkú á byar mpìrká bir sig
pìkyinnbá, àjirà big má abig
shi áyau mpìr kyìkyàrká ni,
kó barà big kyag fig jurbá
bàna. 12 Ku shi sig í yàku
mpìrká kyag sig jurbá níng
tìnn, ku shi fíg yàkúbá íri jir
wà big kyag sig jurbá níng
bàna, ama í jirà big ri bir
pìkyinn á byar Shìdun àràg
barà ku bir sig á sai-à ku
kyag fig ma jurwá bàna.

Ibrahim Dìg Bu-à Shìdun Gib Ya Sig Ku Nu á Jir Pìkyinn-à Ku Bir Sig á Byar Shìdun

13 Sai-à Shìdun gib ya sig
Ibrahim ma yiwaiwá big nu
n rag, Ibrahim má na kùr
á shinn mpìrká á jànn-à ni
níng, ku dang fíg jír-à níng
jirà Ibrahim ri wib doka
bàna, ama í jirà wàníng bir
hing pìkyinn, í bu-à sa ku
sìnn wàníng mpìr kyìkyàr á
byarwá ni. 14 Nu-à Shìdun
gib sig níng, wà ku nìm
ma gib síg dò jir mpìrká
ri wib doka, kàhi pìkyinn
bir-à mpìr shi sig ma kàhi
níng, nìm má shi fig bu zyun
bàna, nu-à Shìdun gib sig
níng, nìm bàna ma yìr tìnn,
15 jir kai bàna doka ri zìg
bi kwonn wà. Byar-à doka
ma bàna, mpìrká má kìm fig
doka-à hi bàna.

16 Nu gib-à Shìdun gib sig
níng, í jir shinn pìkyinn
bir Ibrahim, kwonn ma ká
ri bir pìkyinn àràg barà

Ibrahim bir sig, ku zyun-
à ku í yàkúyí bidìm pár.
Shìdun gib sig nu rag kwá
ya yi buká sìsàn nímá átai.
Shìdun gib fíg nu-à níng
íri jir shinn mpìrká ri bàg
doka bàna. 17 Shìdun dinya
rìghing Ibrahim n rag, “N
sìnn sig wù jirà wá shi yàku
mpìrká á jànnká ni nìnànn
nímá.” Nu-à Shìdun gib
sig níng, ku myàng sàn
hing, jir kai bàna Ibrahim ya
hing gwangga á byar Shìdun
zyun-à ri ya mpìrká wu
rìghing níng, yonki àpyú,
ku ri màm buká ma jír-à ri
zu á nuwá ni. 18 Ibrahim
bir pìkyinn á jír-à Shìdun
dinya sig ku, kó barà ku ma
wàwá wai rìghing àwàutím
níng, í wà ku kàng yàku
mpìrká á jànn-à ni nìnànn
nímá àràg barà jir Shìdun
dinya ku n rag, “Yann adaká
buwú má nànn ùwài nímá
àràg asuswirká mà wai.”
19 Pìkyinn birwá kàng fig mà
sim bàna, kó barà ku kàng
rìghing àwàutím, wàwá
Saratu í gbág níng. Sai-à
níng hi ji Ibrahim ri nyàan
fòr dìb-swana. 20 Ku fim
fig wà bir pìkyinn á byar
Shìdun bàna, ku kyab fig
kyinn pyànà á nu-à Shìdun
gib ya sig ku níng ni bàna,
pìkyinn birwá ri swàb kà
ya ku gbam, ku ri swam
yan Shìdun. 21 Ku yì hing
Shìdun shi sig ma gbam-à
wà kwá sa bu-à ku dang
sig. 22 A jir shinn pìkyinn
bir-à Ibrahim shi sig ma
kàhi níng, í bu-à sa Shìdun
ri zìm ku, n sìnn ku mpìr
kyìkyàr á pyànnwá ni. 23 Jír-
à big ba sig á shinnwá ni
rag, Shìdun ri zìm ku n
sìnn sig ku mpìr kyìkyàr á
pyànnwá ni níng, big ba fíg
íri jir shinnwá ku awínwá
ni bàna. 24 Big ba síg jír-à
níng á jir shinnyí ni tìnn, yi
ká zyun-à Shìdun sìnn sig yi
mpìr kyìkyàrká, jir kai bàna
yi bir hing pìkyinn á byarwá
ni, ku zyun-à ku gbar dù
nann zu sig Shinn Luyí Yesu
mà amir-à ni. 25 Shìdun tìr bi
Yesu Kristi jirà a wàníng bi
wu ki á jir shinn bu pyìrká
buyí ni. I wà ku gbar dù
nann zu wàníng ma yonki
àjirà a wàníng sìnn kà yi ayi
shi mpìr kyìkyàr á pyànn
Shìdun.

5

Shu Nsàn á Pyànn Shìdun

1 Tàma-à níng barà
Shìdun sìnn kà sig yi ǹsàn
á pyànnwá ni jir shinn
pìkyinn biryí níng, yi jùn
kwonn rìghing ma Shìdun
á jir shinn Shinn Luyí Yesu
Kristi. 2 I jir shinn pìkyinn
biryí á byar Kristi, í bu-à
sa Shìdun sa sàn ya sig yi.
Tàma-à níng yi shi kà sig
rag áyau àsàn Shìdun ni.
Yi ri fig àjwár á shinn shu
ǹsàn yá dìg á byar Shìdun.
Wàníng í bu-à yi ri kyab
rag yá dìg á pyànn. 3 Iri
wàníng bàna má, yi ri fig
àjwár ma shwìnká yi ri wa,
jir kai bàna yi yì hing shwìn
ri sa mpìr ri tib pìkyinn.
4 Pìkyinn tib ri zìg bi kyinn
ǹsàn, kyinn ǹsàn í bu-à ri

sa mpìr ri shi kir bu ǹsàn
á byar Shìdun. 5 Bu ǹsàn-
à yi ri shi kir níng, yá dìg
bu-à hi, jir kai bàna Shìdun
wìr mònn rìghing azìmwá
á pìkyinnyí ni á jir shinn
Awun Kyìkyàr zyun-à ku ya
sig yi.
6 Sai-à yi bàna ma gbam-à
wà yá zu áyau bu pyìryí ni,
Kristi wu á sai-à Shìdun sìnn
sig rag kwá wu. Ku wu á jir
shinnyí, yi mpìrká ri sa bu-
à bibai. 7 Walako mpìr-à má
zìm aku wu ki jirà aku pinn
zu jàuwá. Ama sái jàuwá
níng hi ma í mpìr sìsàn, í
wà kó kwá zìm aku wu jirà
aku pinn zu wàníng. 8 Ama
Shìdun ri tìya yi azìm-à ku
ri zìm yi, jir kai bàna á sai-à
yi í mpìr bu pyìr níng, Yesu
Kristi wu jir shinnyí. 9 A jir
ki-à Kristi wu sig jir bu pyìryí
níng, í bu-à sa yi í mpìr
ǹsàn á pyànn Shìdun. A jir
shinnwá ni, yá dìg pyù-à yá
zu áyau kwonn-à Shìdun má
wà níng ni. 10 Wàrì níng, yi
ri zib Shìdun, ama ku bi sa
hár yi kàng jàuwá á jir shinn
ki-à wùnwá wu sig. Tàma-
à níng barà yi í jàu Shìdun
níng, bá zìg zu yi á jir shinn
Yesu, barà ku wìm kàng sig
ma yonki. 11 Ama íri wàníng
bàna, yi ri fig àjwár á jir
shinn bu-à Shìdun sa ya sig
yi á jir shinn Shinn Luyí Yesu
Kristi. A dò jir shinnwá ni,
tàma-à níng yi jùn kwonn
kàng rìghing ma Shìdun.

Yi Ri Wu Ki á Jir Shinn Adamu, Ama Yi Ri Dìg Yonki Apyú á Jir Shinn Kristi

12 Bu pyìr kà sig á jànn-à
ni á jir shinn mpìr ńzyun,
mpìr-à níng hi í Adamu, í wà
bu pyìrwá níng gbar bi sig
ki. I bu-à sa ki tàma-à níng
ri gban kó ni bidìm pár, jir
kai bàna yi bidìm pár yi sa
hing bu pyìr. 13 Bu pyìrká
nìnànn nímá rì shi sig á
dunyaru á sai-à doka rì bi fig
ma bàna. Byar-à doka bàna
màhàn, big ri ba sìnn fig
bu pyìrká zyun-à mpìr ri sa
bàna. 14 Bu-à pànn sig á sai-
à Adamu ri shi sig áni hár bi
fòr Musa, ki ri gban mpìrká
nìnànn nímá. Walako mpìr-
à shàr zu sig ki, kó barà
big sa fig bu pyìr àràg barà
Adamu sa sig n wib fig jir
Shìdun níng bàna. Adamu
shi fig àràg Yesu Kristi zyun-
à má bi níng bàna. 15 Mpìr
pyànà káníng, big shi fig í
bu ńzyun bàna, jir kai bàna
bu-à Shìdun ya sig yi átai
níng, shi fig àràg bu pyìr
Adamu bàna. I àjai wà
mpìrká nìnànn nímá wu sig
ki á jir shinn bu pyìr mpìr
ńzyun, mpìr-à hi í Adamu.
Ama bu ǹsàn-à Shìdun ya
sig yi níng, kab sig kó kai
bidìm pár. Ku ya sig yi
bu ǹsàn átai-à níng á jir
shinn mpìr ńzyun, mpìr-à
hi í Yesu Kristi. 16 Tàma-à
níng, bu ǹsàn-à Shìdun zìg
bi sig níng, shi sig kim ma
bu zyun-à bu pyìr Adamu zìg
bi sig. Sai-à Adamu sa bu
pyìr níng, bu pyìr-à níng hi
í bu-à gbar bi ya sig mpìrká
bidìm pár ki. A jir shinn
bu pyìr zyun-à Adamu sa sig

níng, í bu-à sa Yesu Kristi wu
sig jir shinnyí. Wàníng í bu-
à sa Shìdun pànn sig yi vù
pyànà, n kyab fig bu pyìrká
buyí bàna. 17 Sai-à Adamu sa
bu pyìr, bu pyìr-à ku sa sig
níng í bu-à sa mpìrká bidìm
pár ri wu ki. Ama á jir shinn
bu-à Yesu Kristi sa ya sig yi
níng, í bu-à sa mpìrká ká dìg
sig àsàn Shìdun, n zìm sig
rag Shìdun sa kyàr rìghing
big níng, big ri dìg yonki.
18 Barà bu pyìr mpìr
ńzyun sa bai rìghing kó ni
bidìm pár níng, í barà mpìr
kyìkyàr-à níng má zìg zu kó
ni á bu-à bibai, má ya kó ni
yonki. 19 Mpìrká bidìm pár
kàng rìghing mpìr bu pyìr á
jir shinn Adamu, jir kai bàna
ku wib fig jir Shìdun bàna.
Ama Yesu Kristi sìnn kàng
mpìrká nìnànn nímá abig
shi mpìr kyìkyàr á pyànn
Shìdun, jir kai bàna ku wib
sig jir Shìdun.
20 Shìdun zìg zu bi sig
doka jirà kó ni bidìm pár aku
yì bu pyìrká ku ri sa, ama
byar-à bu pyìrká ma ri swàb
kà, àsàn Shìdun ri swàb kà
ùwài nímá á byar-à níng hi
tìnn. 21 A jir shinn bu pyìr-à
Adamu sa sig níng, í bu-à sa
mpìrká bidìm pár ri wu ki.
A jir shinn bu ǹsàn-à Yesu sa
sig níng, í bu-à sa mpìrká ri
dìg àsàn Shìdun ma yonki-à
Shinn Luyí Yesu Kristi ri ya
yi.

6

Bu Pyìr Ri Gban Mpìr,
Ama Bu Kristi Ku Ri Ya Mpìr
Yonki

1 To, jir wàníng, yá shi má
sa kyann íri bu pyìr, àjirà
àsàn Shìdun aku swàb kà
rà? 2 I àdòníng bàna, jir kai
bàna yi pànn hing jir Kristi
á pìkyinnyí ni, í bu-à sa bu
pyìr na fig rag kùr á shinnyí
ni bàna. Bu-à sa yá shi má
sa kyann íri bu pyìr níng, í
jir kai rà? 3 Ning yì fig rag
batisma big sa ya sig yi á
zìnn Yesu Kristi ni níng, shi
àràg yi wu síg ki àràg barà
Kristi wu sig níng bàna rà?
4 Sai-à big sa sig yi batisma,
batisma-à níng hi tàg sig rag,
yi wu kwonn sig ma Kristi,
big jì kwonn sig yi ma ku
àjirà gbam Shìdun aku gbar
dù nann zu yi ma yonki àpyú
àràg barà Kristi dù nann zu
sig ma yonki níng.
5 Barà yi shi sig í bu ńzyun
ma ku á ki-à yi wu sig àràg
barà ku wu sig níng, í barà
yá shi í bu ńzyun áni ma ku.
Barà ku dù nann zu sig ma
yonki mà amir-à ni níng, í
barà yi má yá dù nann zu ma
yonki áni tìnn. 6 Yi yì hing
bu bibaiká rì á pìkyinnyí
ni níng, big dab bàg gbam
rìghing mà atàm bín-à big
dab bàg sig Kristi áni níng,
àjirà gbam bu pyìrká abig
vinn rìg àjirà kada ayi shi
jakàng rag fàu bu pyìr bàna.
7 Mpìr ma wu hing, bu pyìr
má na fig rag kùr á shinnwá
ni bàna. 8 Tàma-à níng, barà
yi wu sig ma Kristi níng, yi
yì hing yá shi ma ku. 9 Yi
yì hing barà Kristi dù nann
zu rìghing mà amir-à ni ma
yonki níng, kwá wu kàng fig

rag bàna. Ki bàna rag ma
gbam á shinnwá ni. 10 Ki-
à ku wu sig níng, ku wu
síg jir shinn bu pyìr mpìrká
bidìm pár. Ku wu sig í kàun
ńzyun, jirà aku gban rìg
swàm bu pyìr. Shuwá zyun-
à ku ri shi níng, ku ri shi
shu bu Shìdun. 11 Aning sìnn
kàng shinn ná àràg ning wu
rìghing á jir shinn bu pyìrná
ni, ama á byar Shìdun, ning
shi sig ma yonki á jir shinn
Yesu Kristi.
12 Kada aning zìm swàm
bu pyìr aku na kùr á shinn
ná ni bàna, jirà kada aning
sa bu pyìr-à pìkyinn ná ri
zìm bàna. 13 Kada aning zìm
aning zìg kyau buká káhi á
dìrná ni aning sa swàm bu
pyìr ma káhi bàna. Wà na
sa hing àdòníng, ná kàng
fàu bu pyìr, ama bu-à ná sa
bàna, aning ya rag shinn ná
á byar Shìdun àràg í mpìrká
kàng bi sig mà ki-à ni ma
yonki. Aning zìg kyau buká
káhi á dìrná ni aku shi bu-
à má sa ya Shìdun swàm bu
ǹsàn ma kàhi. 14 Kada aning
zìm a bu pyìr shi àsàin luná
bàna, jir kai bàna tàma-à
níng ning shi fig rag á vù
doka bàna. I àsàn Shìdun
pànn síg ning nì.

Yi Shi Fig Rag í Fàu Bu Pyìr Bàna

15 Tàma-à níng barà yi ri
shi á vù àsàn Shìdun níng,
yá wib fig rag doka bàna, má
shi sa íri bu pyìr rà? Ai, sa
fig àdòníng bàna. 16 Ning
yì fig wà na sìnn kàng hing
shinn ná àràg í fàu á byar
mpìr zyun, ma wib hing ku,
ning shi sig í fàuwá níng
bàna rà? Wà na sìnn kàng
hing shinn ná rag ning í fàu
bu pyìr, gbìb-à ning sìnn kà
sig shinn ná áni níng, ma
gbar bi ya ning ki. Ama
na sìnn kàng hing shinn
ná àràg í fàu awib Shìdun,
gbìb-à níng hi má ya ning
yonki. 17 Tàma-à níng, aning
sa ya Shìdun ísoko, jir kai
bàna wàrì níng, ning rì í fàu
bu pyìr. Ama tàma-à níng
ning ri fig jírwá, mi ri wib
jír-à big tàg sig ning níng,
ma pìkyinn ńzyun. 18 Barà
big zìg zu rìghing ning á bu
pyìrká buná ni níng, ning
kàng rìg rag hing fàu bu
sìsàn. 19 Má ya ning mis-
ali, àjirà aning fig bíbyann.
Barà ning rì sìnn kàng sig
shinn ná n shi sig í fàu bu
pyìr mi ri sa íri buká sàn
fig bàna níng, tàma-à níng
aning sìnn kàng shinn ná
aning shi fàu bu ǹsàn, jirà
aning sa bu-à Shìdun ri zìm.

20 A sai-à ning rì í fàu bu
pyìr níng, ning ri kyab fig
bu ǹsàn sa á pìkyinn ná ni
bàna. 21 Swàm bu àzunáiká
ning rì sa sig wàrì níng,
ning dìg síg kai áni rà? Bu
káníng bidìm pár í bu-à má
gban mpìr. 22 Ama tàma-à
níng barà big zìg zu rìghing
ning á bu pyìrká buná ni
níng, ning kàng rìg rag hing
fàu Shìdun. Ná dìg shu
kyìkyàr á pyànn Shìdun, ma
yonki kinn kinn. 23 Bu pyìryí
má sìnn kà yi á ki. Ama
wà ya bir hing pìkyinnyí á

byar Shinn Luyí Yesu Kristi,
Shìdun má ya yi yonki wà
zyun-à má vinn fig ávinn
bàna.

7

Tinn Jír á Shinn Ban

1 Yiwaimí big, ning yì hing
doka, í bu-à sa ná fig byann
bu-à má dinya ning. Doka-
à hi shi sig ma gbam á
shinn mpìr hár sái kwa wu
hing. Sai-à mpìr-à níng ma
wu hing, doka-à hi shi fig
rag ma gbam á shinnwá ni
bàna. 2 Ayi zìg jír-à níng
àràg í uwà-à zìg sig wunù.
Uwà-à ma shi sig ma wunù,
doka ban shi sig ma gbam á
shinnwá ni. I bu-à sa kwá
zìg sar fig rag wunù zyun
bàna, sai wà nùwá níng ma
wu hing. 3 Ama wà nuwá ma
wu fig bàna, kwa zìg swann
hing wunù zyun kim, ku ri
sa àyái ma wunù-à níng hi.
Ama wà nuwá ma wu hing,
á byar-à níng hi kwá zìg rag
wunù zyun kim. Wàníng ku
ri sa fíg àyái bàna. 4 Yiwaimí
big, ning wu kwonn sig ma
Kristi, í bu-à sa tàma-à níng
doka bàna rag ma gbam á
shinn ná ni. Ning shi sig rag
í bu Kristi, zyun-à dù nann
zu sig mà amir-à ni, jirà ayi
shi mpìr kyìkyàr á pyànn
Shìdun. 5 Sai-à yi rì yì fig
ma Kristi bàna, yi ri sa bu-
à bibaiká zyun-à pìkyinnyí ri
zìm. Doka Shìdun sìnn kà yi,
yi ri sa swàb kà bu pyìrká.
Bu pyìr káníng hi ri sìnn kà
yi á ki. 6 Ama tàma-à níng,
yi zu rìg rag hing áyau doka,
jir kai bàna big zìg zu rìg
rag hing yi á bu-à rì sìr gbam
sig yi níng. Tàma-à níng
yá bàg rag Shìdun ma Awun
Kyìkyàr-à ku ya sig yi níng,
ma wà yá bàg doka zyun-à í
gbìb àkor níng.

Bu Pyìr Ri Ngang Ngain Ma Yi

7 Tàma-à níng yá dang rag
doka í bu bibai rà? Ai bàna
kó títi nímá. Nìm má í jir
doka bàna, ǹ nìm má yì
fig bu pyìrká mì ri sa níng
bàna. Doka nìm ma dang
fig rag, kada ń wìm bu-à
má í bumí bàna á pìkyinnmí
ni bàna, ǹ nìm má yì fig
rag, bu-à àdòníng í bu pyìr
bàna. 8 A jir shinn doka í
bu-à sa bu-à bibai dìg pyù
n kà rìg á pìkyinnmí ni jirà
aku tonn gban mì ń sa bu
pyìr àràg barà yi ri wìm bu
mpìr. Nìm ma í jir doka
bàna, bu pyìr nìm má dìg fig
gbam bàna. 9 Sai-à ǹ rì yì fig
doka bàna, ǹ rìi shi shumí
ǹsàn nímá. Ama barà ǹ yì
rag jir doka níng, á byar-à
hi bu pyìrká dìg rag gbam
á shinnmí ni, hár n sìnn kà
mì á ki. 10 Doka zyun-à mì ri
kyab á pìkyinnmí ni rag má
ya mì yonki níng, í zyun-à
gbar bi ya sig mì ki. 11 A jir
shinn doka, bu pyìr dìg pyù
hár n tonn gban mì, n sa ǹ
wu ki.

12 Kó barà bu-à níng shi
sig àdòníng, yi yì hing rag
doka bi sig á byar Shìdun,
doka-à hi í bu kyìkyàr, bu-
à doka dang sig bidìm pár í

bu sìsàn. 13 A jir gbìb ǹsàn-
à níng ni, í bu-à sa ǹ wu sig
níng rà? Ai í jir kàhi bàna. I
bu pyìr sa síg nì, í wà ǹ wu
ki á jir shinn doka zyun-à í
bu ǹsàn níng. Bu pyìr sa hár
ǹ wu ki jirà aku tìya mì rag
Shìdun ri bai pìkyinn wàni
ma bu bibaiká.

Bu Nsàn Ma Bu Bibai Ri Ngang Dìr á Pìkyinn Mpìr

14 Yi yì hing rag doka í
bu kyìkyàr, ama bumí, mì í
mpìr jíkwìnn, ǹ shi sig fàu
bu pyìr. 15 N yì fig bu-à mì
ri sa bàna, jir kai bàna bu-
à pìkyinnmí ma ri zìm ǹ sa,
mì ri sa fig bu-à hi bàna.
Ama sái bu-à pìkyinnmí ma
zìm fig bàna í bu-à mì ri sa.
16 Barà mì ri sa bu-à ǹ zìm
fig ń sa bàna níng, wàníng
tàg sig rag, ǹ zìm hing rag
doka sàn hing. 17 Barà ri sa
mì àdòníng, í mì ri sa fíg nì
bu káníng bàna, ama í bu
pyìrká zyun-à shi sig á dìrmí
ni. 18 N yì hing bu ǹsàn shi
fig á kyinnmí ni bàna, jir kai
bàna wà ma ri zìm ń sa bu
ǹsàn, mì ri sa yì sar fig bàna.
19 Mì ri sa fig bu-à ǹsàn mì ri
zìm ǹ sa níng bàna, sái bu-à
bibai wà ǹ zìm fig ń sa bàna
níng. 20 Bu-à ǹ zìm fig ń sa
bàna, wà ma ri sa bu-à níng
hi, í mì ri sa fíg nì bàna, ama
í bu pyìrká zyun-à shi sig á
kyinnmí ni níng, ri sá nì.

21 N myàng bu-à níng shi
sig àràg í bu su á byarmí ni,
jir kai bàna wà ma ri zìm
ń sa bu ǹsàn, sái ǹ rag ń
myàng níng, mì ri sa bu-à
bibai. 22 A pìkyinnmí ni, ǹ
zìm kab sig doka bu Shìdun.
23 Ama mì ri myàng í bu
zyun kim ri sá nì swàm á
dìrmí ni, ri nu kànn ma doka
Shìdun zyun-à pìkyinnmí ri
zìm, bu-à hi ri sa mì ń shi
fàuwá jirà ń sa bu pyìr. 24 N
shi sig áyau shwìn nìnànn
nímá. Mpìr-à má pinn zu mì
á shwìn-à níng ni, zyun-à má
sìnn kà mì á ki níng, í ni rà?
25 Mì ri sa ya Shìdun ísoko
á jir shinn Yesu Kristi Shinn
Luyí.

A jir shinn wàníng ni, mì
ri zìm ń wib doka Shìdun
ma pìkyinn ńzyun, ama bu
pyìrmí ri sìnn kà mì ń shi fàu
bu-à bibai.

8

Mpìr Aku Shi Shu Aràg Barà Awun Kyìkyàr Ri Zìm

1 Mpìr-à ma kwonn hing
shinnwá ma Yesu Kristi,
Shìdun má ta kà fig ku mà
lu pyìr-à ni bàna. 2 Awun
Shìdun í zyun-à má ya yi
yonki, wà ya kwonn hing
shinnyí ma Yesu Kristi.
Awun-à níng hi kab rìghing
gbam bu pyìr, n zìg zu
rìghing yi á bu pyìr zyun-
à nìm má sìnn kà yi á ki
níng. 3 Doka Musa kab fig
gbam bu pyìr bàna, jir kai
bàna mpìr bàna ma gbam-
à wà kwá wib doka-à níng
hi. Ama Shìdun swam bi
sig wùnwá á dunyaru àràg
í mpìr jíkwìnn, ku wu sig
jir shinn bu pyìryí, jirà aku
zìg zu yi á bu pyìryí ni. 4 A
jir shinn wàníng ni, tàma-à
níng yi ri sa kó kai bidìm pár
àràg barà Shìdun ri zìm ayi

sa ma pìkyinn ńzyun, àràg
barà doka dang sig. Bu-à
sa níng, í jirà tàma-à níng
yi shi sig àràg barà Awun
Shìdun ri zìm. Yi shi fig
rag àràg barà bu-à bibaiká
á pìkyinnyí ni ri zìm ayi shi
níng bàna. 5 Mpìrká zyun-à
ri sìnn kà pìkyinnbá á byar
bu-à bibai níng, big ri sa íri
bu bibai. Ama mpìrká ká
ma ri zìm Awun Shìdun aku
sìnn kà big abig sa bu sìsàn,
mpìr káníng hi í ká zyun-
à ri sa bu-à Awun Shìdun
ri zìm. 6 Bu-à bibai kyab
ri sìnn kà mpìr á ki, ama
mpìr-à Awun Kyìkyàr ma shi
sig á pìkyinnwá ni, kwá dìg
yonki, pìkyinnwá má na tag
tìnn. 7 Mpìr-à ma mònn sig
ma bu-à bibai á pìkyinnwá
ni, ku í mpìr-à ri zib Shìdun,
jir kai bàna ku wib fig bu-à
doka Shìdun dang sig bàna.
Kwá wib sar fig bàna tìnn.
8 Mpìr-à ma mònn hing ma
bu-à bibai á pìkyinnwá ni,
kwá sa sar fig bu-à Shìdun ri
zìm bàna.

9 Ama bigná, ning bàna
ma pìkyinn-à bibai, pìkyinn
ná kyàr shi nímá, jir kai
bàna Awun Shìdun shi sig
á pìkyinn ná ni. Mpìr-à
ma bàna ma Awun Kristi á
pìkyinnwá ni, mpìr-à níng
hi shi fig bu Kristi bàna.
10 Wà Kristi ma shi sig
á pìkyinn ná ni, Awun
Shìdun má sìnn kà ning an-
ing wìm zu ma yonki, kó
barà dìrná má wu á jir shinn
bu pyìr. Kristi má sa an-
ing wìm jakàng ma yonki,
jir kai bàna Shìdun sìnn sig
ning, ning í mpìrká ǹsàn á
pyànnwá ni. 11 Wà Awun
Shìdun zyun-à gbar dù nann
zu sig Yesu mà amir-à ni
níng, ma shi sig á pìkyinn ná
ni, í wà ku zyun-à gbar dù
nann zu sig Yesu mà amir-à
ni níng, kwá ya dìrná zyun-
à wu sig níng yonki jir shinn
Awunwá zyun-à shi sig á
pìkyinn ná ni níng.

12 Yiwaimí big, á jir shinn
wàníng ni, ayi sìnn kà shin-
nyí ma ayi sa bu ǹsàn zyun-à
Shìdun ri zìm, ma wà yá sa
bu-à bibai zyun-à pìkyinnyí
ri zìm. 13 Wà ning ma ri
sa bu-à bibaiká zyun-à kyinn
ná ri zìm, kyinn-à bibai-à
ning shi sig ma kàhi níng,
í bu-à má gban ning. Ama
wà Awun Kyìkyàr-à ning shi
sig ma kàhi á pìkyinn ná ni
níng, ma gban hing pìkyinn
bibai-à níng, ná dìg yonki
kinn kinn. 14 Mpìrká zyun-
à Awun Shìdun ma shi síg nì
zubá, mpìr káníng hi, í yann
Shìdun. 15 Awun Kyìkyàr-
à Shìdun ya sig ning níng,
ku ya fíg ning jirà aning shi
í fàu ma aning shàr zinn
bàna, ama jirà aning shi í
yanká buwá. Awun Kyìkyàr-
à ning shi sig ma kàhi níng,
sa síg nì í wà ning shi yann
Shìdun. Wàníng í bu-à sa yi
ri bar Shìdun, “Tayí, Tayí.”
16 Awun Shìdun kà sig á
pìkyinnyí ni, mi ri tàg yi rag
yì yann Shìdun. 17 Barà yi
shi síg yann Shìdun níng, yá
dìg bu ǹsàn-à ku sìnn ya sig
mpìrká buwá, ma bu ǹsàn-à
ku sìnn ya sig Kristi. Wà ya

wa hing shwìn á shinn Kristi,
Shìdun má swam yan yi ma
ku ábìr-à ni.

Buká Shìdun Má Ya Yi á Pyànn

18 A myàngmí ni, shwìn-à
yi ri wa tàma-à níng, yá màg
sar fig ma àsàn Shìdun, ma
àjwár-à Shìdun má ya yi á
pyànn níng bàna. 19 Buká
Shìdun màm sig á jànn-à
ni bidìm pár ri sa àtùtwài
abig myàng àyúnn-à Shìdun
má tìya big mpìrká zyun-
à í yanká buwá. 20 Buká
Shìdun màm sig níng, kàng
rìghing bu átai, bàna ma
yìr. Shìdun sìnn kàng
síg nì àdòníng, big zìm
fíg nì bàna. 21 Kó barà
sa sig àdòníng, big bir sig
pìkyinnbá rag àyúnn zyun
buká Shìdun màm sig níng,
má shi fig rag fàu bàna, má
swàr fig rag bàna, má dìg
gbam má shi shu shinn dìrbá
àràg yann Shìdun. 22 Yi yì
hing rag, hár tàma-à níng
buká Shìdun màm sig ri fig
àwá wàni, àràg barà uwà
ma ri mà wùn, ku ri fig
àwá níng. 23 Iri buká zyun-à
Shìdun màm sig níng ri fíg
nì àwá bàna, yi má zyun-
à Shìdun ya sig yi Awun
Kyìkyàrwá jirà aku tìya yi
rag yi í mpìrká buwá níng,
yi ri fig àwá-à hi tìnn. I
bu-à sa yi ri sa àtùtwài jirà
Shìdun aku sìnn kàng yi, ayi
shi yanká buwá, ma aku ya
yi dìr àpyú. 24 Yi sìnn sig
kyinnyí á dìr Shìdun, jirà
aku pinn zu yi. Ama wà
ya dìg hing bu-à yi sìnn sig
kyinnyí áni níng, yá shi kir
fig rag á kyinnyí ni bàna,
jir kai bàna yi dìg rìghing
bu-à yi ri zìm. 25 Wà ya
sìnn sig kyinnyí á shinn bu-
à ya dìg fig ma bàna, yá tib
pìkyinnyí, má shi kir jirà ayi
dìg.
26 Wàníng má, Awun
Shìdun ri shang yi á byarká
gbamyí fòr fig bàna, jir kai
bàna yi yì fig barà yá vig
Shìdun áni bàna. Awun
Shìdun í zyun-à má vig ya
yi Shìdun ma nài jír ngbam
nímá zyun-à yá dang yì sar
fig bàna. 27 Shìdun zyun-à
ri myàng pìkyinnyí níng yì
hing bu-à Awunwá ri zìm,
jir kai bàna Awun-à níng ri
vig Shìdun áshinn mpìrká
bu Shìdun ni. Ku ri vig bu-à
Shìdun ri zìm.
28 Yi ká yi ri zìm Shìdun
níng, yi yì hing rag bu-à
ma dìg yi bidìm pár, Shìdun
sìnn kàng bu-à hi jirà ayi
dìg bu ǹsàn áni, yi ká ku
bar sig yi ayi shi mpìrká
buwá. 29 Mpìrká zyun-à
Shìdun shig zu bab sig níng,
ku sìnn kann rìghing big
a kur àjirà abig shi àràg
í wùnwá Yesu, jirà Yesu
aku shí nì àgbam-à áyau
wunzàká buwá ni. 30 Mpìrká
zyun-à Shìdun sìnn kann rìg
big akur níng, í ká zyun-à ku
bar sig. Ká zyun-à ku bar sig
níng, í ká ku sìnn sig big rag
big í mpìr sìsàn á pyànnwá
ni, n sìnn sig big abig shi
mpìr ùwài àràg ku.

Barà Shìdun Ri Zìm Mpìr á Jir Shinn Yesu Kristi

31 Bu-à yá dang á shinn jír
káníng ni, í kai rà? Barà
Shìdun ri zìm yi àdòníng,
mpìr-à kinn sig wà kwá zib
yi íni ra? 32 Shìdun dim fig
yi wùnwá bàna, ku ya sig
yi wùnwá jirà a wàníng wu
jir shinnyí bidìm pár. Barà
ku ya sig yi wùnwá níng, í
barà kwá ya yi kó kai bidìm
pár átai áni. 33 Shìdun ma
shinnwá dang bai fig mpìrká
ku shig zu sig níng bàna,
mpìr-à má dang bai big í
ni rà? 34 Yesu Kristi zyun-
à wu sig, n dù nann zu sig
mà amir-à ni ma yonki níng,
shi sig mà agunn vìm nu
bu Shìdun, mi ri vig ya yi
Shìdun. A jir shinn wàníng
ni, walai mpìr-à má dang bai
yi. 35 Walai bu-à má gàfinn
yi ma Kristi zyun-à ri zìm yi
níng, kó fòr, kó shwìn, kó ba
kìg kà yi á tonn fi, kó amor,
kó ashi, kó ki. 36 Aràg barà
jir Shìdun dang sig rag:

"Jirà yi ri bàg Shìdun níng,
í bu-à sa mpìrká ri gban yi
kó ákaun bidìm pár.
Big ri sìnn kàng yi àràg
í àdùn zyun-à bá gib
gban."

37 Kó barà bu káníng bidìm
pár ri dìg yi níng, yi kab
rìghing gbambá, jir kai
bàna Yesu Kristi ri zìm yi
wàni. 38 Jir kai bàna ǹ
yì hing rag, walai bu-à má
gàfinn yi ma Kristi, kó ki, kó
yonki, kó yann aswam mà
wai, kó wàuká, kó kùrká,
kó buká zyun-à ri sa tàma-
à níng á jànn-à ni, kó ká
zyun-à má bi á pyànn, 39 kó
bu-à má bi sig mà wai, kó
á jìnn ni, kó áyau buká
Shìdun màm sig bidìm pár,
yi myàng fig bu-à má gàfinn
yi ma azìm-à Shìdun ri zìm
yi á jir shinn Yesu Kristi
Shinn Luyí níng bàna.

9

Shìdun Shig Zu Mpìr Israilaká Abig Shi í Buwá

1 Mì ri zìm ń dinya ning
bu zyun á shinn mpìr Yahu-
dawaká ni. Bu-à má dinya
ning níng, í jir àjai. Mì
ri gim fíg ǹsáng bàna, jir
kai bàna ǹ shi síg bu Kristi.
Awun Kyìkyàr-à shi sig á
pìkyinnmí ni níng yì hing
rag jír-à mì ri dang níng í
ǹsáng bàna. 2 Pìkyinnmí ri
bai wàni á jir shinn mpìr
Yahudawaká ni, big í yi-
waimí, big zìm fig jir Kristi
bàna, í bu-à ri wa mì á
pìkyinnmí ni. 3 Wà nìm
ma sa, ǹ nìm má rag a
Shìdun sìnn kà mì á shwìn
kó aku ta kà mì á pyìr-à ni
á jir shinnbá ni, wà big nìm
má kàng bi má bàg Yesu
Kristi. 4 Big shi síg nì mpìr
Israilaká. Shìdun sa sàn
ya rìghing big ǹsàn nímá,
n shig zu jag sig big í ni,
jirà abig shi í yanká buwá.
Shìdun tàg sig gbamwá á
byarbá ni, n gib ya big nu
rag, kwá sa sàn ya big. Ku
ya sig big doka. Ku tàg big
barà bá wib ku áni. 5 Israila
káníng í yann ada àgbamká
rì, ká yì jag sig Shìdun, sai-
à á ninonn. Sai-à Kristi bi á
jànn-à ni níng, ku bi sig àràg
í mpìr Yahudawa. Shìdun

shi síg nì kùr kó kai bidìm pár. Mpìrká bidìm pár abig
swam yan ku kó ákaun. Aku
shi àdòníng.
6 Barà mpìr Yahudawaká
káhi bàg fig Kristi bàna
níng, wàníng tàg sig rag
Shìdun bàg fig nu-à ku gib
ya sig mpìr Israila káníng
bàna rà? I àdòníng bàna,
jir kai bàna swai mpìr Yahu-
dawaká nìnànn nímá í mpìr
Yahudawa àjai á pìkyinnbá
ni bàna. 7 Ná í yann ada
Ibrahim bidìm pár shi síg
nì yann Shìdun. Shìdun
dinya Ibrahim n rag, "A byar
Ishaku, wá dìg yann ada
nìnànn nímá ká ǹ gib sig
nu rag, má ya wù níng."
8 Yanká big mà sig àràg barà
big ri mà yann níng, shi fíg
yann Shìdun bàna. Ama ká
zyun-à Shìdun gib sig nu rag
bá mà níng, shi síg nì yann
ada Ibrahim. 9 Nu-à Shìdun
gib sig bàna, ku rag su-à
ma màg hing, kwá kàng bi,
Saratu má mà wùn.
10 Iri wàníng bàna má,
yann Rifkatu àkunn pyànà
níng, tabá í yàkúyí Ishaku.
11-12 Rifkatu mà fig ma yann
ǹtài káníng bàna, Shìdun
shig zu rìghing wùn-à ku ri
zìm áyaubá ni. Ku sa sig
àdòníng jir kai bàna kada
zyun áyaubá ni ma dang rag,
í jir swàm ǹsànwá í bu-à sa
Shìdun shig zu sig ku níng. I
Shìdun ma shinnwá zìm síg
nì, í wà n shig zu síg ku ni. A
byar-à níng hi, Shìdun dinya
Rifkatu rag, wùnwá zyun-à
àgbam-à má sa ya zyun-à
àshái-à swàm. 13 Wàníng sa
sig àràg barà jir Shìdun rì
dang sig rag, Shìdun ri zìm
Yakubu, ama n ngàng Isuwa.
14 Tàma-à níng barà
Shìdun sa sig àdòníng, yá
dang í kai rà? Yá rag ku
sa sig bu ǹsàn rà, kó bu-à
bibai rà? Shìdun sa fig bu-à
bibai kó títi nímá bàna, 15 jir
kai bàna Shìdun dinya Musa
rag, mpìr-à ku ma ri zìm kwá
sa ya wàníng bu ǹsàn, kwá
sa. Mpìr-à ku ma ri zìm
aku myàng ashi wàníng,
kwá myàng. 16 Tàma-à
níng bu ǹsàn-à Shìdun ri
sa sàn ya mpìrká níng, ku
ri sa fíg jirà big zìm síg nì
ma pìkyinnbá, kó jir swàm
ǹsànká big sa sig bàna.
Mpìr má dìg fig àsàn-à níng
big gbamwá bàna, ama sái
mpìr-à Shìdun ma shig zu
sig, ma ri myàng ashiwá, í
wà kwá dìg àsàn Shìdun.
17 Jir Shìdun dinya Firauna
rag, "N ya sig wù kùr à jirà
ń tìya mpìrká rag ǹ shi sig
ma gbam á shinn kó kai
bidìm pár, ma àjirà mpìrká
á jànn-à ni abig yì mì á jir
shinnwú ni." 18 Wà Shìdun
ma ri zìm aku myàng ashi
mpìr, ku ri myàng. Wà ku
ma ri zìm aku fim mpìr a
wàníng gbam sung, ku ri fim
wàníng.

Barà Shìdun Ri Nànn Agùnn, Mi Ri Myàng Kàng Ashi Mpìr

19 Mpìr zyun áyauná ni má
bib mì rag, "Bu-à sa Shìdun
ri dang bai yi níng, í jir kai
rà? Mpìr-à má kan dim sar
Shìdun bu-à Shìdun ri zìm í

ni rà?” 20 Wù mpìr-à níng,
wù í ni hár wá dang pyann
jír ma Shìdun rà? Mpìr-à
ma mi sig par, par-à hi má
bib fig àsàin-à mi sig ku níng
rag, “Bu-à sa à mi sig mì
àdòníng í jir kai rà?” Par-
à hi má bib fig ku bàna.
21 Asàin-à mi sig par-à níng,
ma zìm hing, kwá zìg jànn
bu mi, má mi jakàng par
àpyú àkunn pyànà, jir kai
bàna zyun má shi í zyun-à
kwá sa buju bùkí ma kàhi,
zyun bó, í zyun-à kwá sa
buju áni kó ákaun bidìm pár.

22 Wàníng í bu-à Shìdun
sa sig, ku ri zìm aku tìya
mpìrká rag pìkyinnwá bai
hing wàni, ma aku tìya big
rag, ku shi ma gbam á shinn
kó kai bidìm pár. Ku myàng
mpìrká zyun-à sa bai rìg
ku kyinnwá níng, fòr hing
wà aku gban rìg big. Ama
ku tib pìkyinnwá. 23 Ku tib
sig pìkyinn jirà aku tìya yi
gbamwá ma àsànwá. Ku
ri myàng ashiyí, n ya yi
gbam-à ku shi sig ma kàhi.
Yi shi síg nì mpìrká zyun-
à ku shig zu sig rag kwá
sìnn yi ayi shi mpìr ùwài á
pyànnwá ni. 24 Yi shi síg nì
mpìrká zyun-à Shìdun bar
sig. Ku bar fig íri yi mpìr
Yahudawaká bàna, ama
kwonn ma mpìrká zyun-à
í Yahudawaká bàna tìnn.
25 Wàníng í bu-à Shìdun
dang sig á tarkada Hosea n
rag,

“Mpìrká zyun-à rì í mpìrmí
bàna níng, má bar rag
big í mpìrmí.
Mpìrká á jànn zyun-à ǹ rì
ma zìm fig bàna, í
ká zyun-à ma zìm rag
tàma-à níng.
26 Byar-à big dinya sig mpìr
káníng rag, mpìr
káníng í mpìr Shìdun
bàna níng,
í byar-à bá bar rag big yann
Shìdun àsàin-à shi sig
ma yonki.”
27 Ishaya dang jír á shinn
mpìr Israilaká n rag: “Kó
barà mpìr Israilaká nànn
hing wàni àràg í vun-à
mà níng-à ni níng, ama í
mpìrká títi nímá má wìm
zu nì. Bá nànn fig bàna.
28 Shinn Luyí má gib kinn rìg
jírwá á dunyaru, kwá gbar
lor fig á lor bàna.” 29 Aràg
barà Ishaya dang sig n rag,
“Wà nìm ma í jir shinn Shinn
Luyí zyun-à shi sig ma gbam
á shinn kó kai bidìm pár,
n fim sig swai mpìrká buyí
níng bàna, wàníng yi nìm
wu rìghing àràg mpìr Sad-
uma ma mpìr Gumarata.”

Mpìr Israilaká Ngàng Jir Ajwár-à Ashinn Yesu Ni

30 Yá dang í kai rà? Kó
barà mpìrká zyun-à í Yahu-
dawaká bàna kyab fig abig
shi shu ǹsàn á pyànn Shìdun
ni bàna níng, ama big dìg
hing yonki, jir kai bàna big
bir hing pìkyinnbá á byar
Kristi. 31 Ama mpìr Is-
railaká yàn doka-à bá bàg,
jirà abig shi shu ǹsàn á
pyànn Shìdun, ama big shi
fig bàna. 32 Bu-à sa big shi
fig shu ǹsàn bàna níng, í
jir kai rà? I jirà big bir

fig pìkyinnbá á byar Shìdun bàna, ama sái á byar swàm ǹsànká zyun-à big ri sa. Wàníng í bu-à sa big ta àsìu áshinn abàn-à ni, zyun-à í Kristi. 33 Aràg barà big ba sig á jir Shìdun ni n rag:

"N tib sig abànmí mà Siyona, zyun-à àsìu má ta kyann mpìrká áni, hár má sa mpìr má kù.
Ama mpìr-à ma ya hing gwangga á shinn abàn-à níng hi ni, kwá fig fig àzunái bàna."

10

1 Wunzàmí big, bu-à mì ri wìm á pìkyinnmí ni bàna, mì ri vig Shìdun jirà mpìrká bumí abig wìm zu ma abig dìg yonki kinn kinn. 2 N yì hing, big shi sig ma kyinn-à bá wib Shìdun, ama big yì byann fig barà bá wib Shìdun áni bàna. 3 Jirà big yì byann fig gbìb-à Shìdun ri sìnn mpìrká abig shi sìsàn á pyànnwá ni bàna níng, í bu-à sa big ri bàg gbìbbá zyun kim. Big ngàng wà bá bàg gbìb ǹsàn-à Shìdun pù finn ya sig big níng. 4 Yesu Kristi tìya sig mpìrká rag, jir shinn doka bàg má sìnn kàng fig big mpìrká sìsàn á pyànn Shìdun ni bàna. Jir wàníng mpìr-à ma bir hing pìkyinn á byar Kristi ni, Shìdun má sìnn mpìr-à hi aku shi sìsàn á pyànnwá ni.

Apínn-à Shìdun Tìr Bi Sig Níng í Bu Mpìrká Bidìm Pár

5 Musa ba sig jír á shinn mpìrká zyun-à ri kyab rag bá shi mpìr sìsàn á pyànn Shìdun jir shinn doka bàg. Ku ba sig rag: "Mpìr-à ma wib vinn hing doka-à níng hi, í zyun-à má wìm zu." 6 Bu-à jir Shìdun dang sig á shinn shu ǹsàn á pyànn Shìdun jir shinn pìkyinn bir í wàníng, jír-à hi dang sig rag, kada á bib shinnwú rag, mpìr-à má nann yag mà wai, jirà aku zìg tìg wann bi Kristi í ni rà? 7 Kada á kyab rag, ma mpìr-à má yag kà mà amir-à ni jirà aku gbar dù nann zu Kristi níng í ni rà? 8 Bu-à jir Shìdun ri dang bàna, í wàníng: "Jir Shìdun-à hi, shi yàr sig ma wù, shi sig á nuwú ni, n shi sig á pìkyinnwú ni tìnn." Jír-à hi í zyun-à yi ri tàg mpìrká rag abig bir pìkyinnbá á byar Yesu Kristi. 9 Wà wù ma dang hing ma nuwú rag, Yesu í Shinn Luwú, ma bir hing pìkyinnwú rag Shìdun gbar dù nann zu hing ku mà amir ki-à ni, Shìdun má pinn zu wù. 10 Sái wà ya bir hing pìkyinnyí á byar Shìdun ni, í wà Shìdun má sìnn yi mpìr ǹsàn á pyànnwá ni. Wà ya dang hing ma nuyí rag Yesu í Shinn Luyí, kwá pinn zu yi. 11 Jir Shìdun dang sig rag, "Mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá á byarwá ni, kwá fig fig zunái bàna." 12 Walai bu-à gàfinn mpìr Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í mpìr Yahudawaká bàna. Shìdun zyun-à ńzyun níng, shi síg bu kó ni bidìm pár. Kwá ya kó ni bidìm pár bu-à

ba vig hing ku. 13 Mpìr-à
ma bir hing pìkyinn ma vig
hing Shìdun á zìnn Yesu ni,
Shìdun má pinn zu ku àràg
barà jir Shìdun dang sig.
14 Mpìr káníng má vig
Shìdun áshinn, wà ba bir
fig pìkyinn á byarwá ni
bàna rà? Bá sáshinn má
bir pìkyinn wà ba fig fig
jir Shìdun bàna rà? Bá
fig jir Shìdun áshinn, wà
mpìrká ma dinya fig big
bàna rà? 15 Mpìrká ma
sáshinn má yag dang jir
Shìdun, wà ba tìr yag fig
big bàna rà? Jir Shìdun
dang sig rag, "Mpìrká ma
zìg yag hing jir àjwár, ma
dinya hing mpìrká, mpìrká
má fig àjwár, má pànn big vù
pyànà." 16 Ama í mpìr bidìm
pár zìm síg nì jir Shìdun
bàna. A byar-à hi Ishaya
dang rag, "Shinn Luyí, mpìr-
à bir sig pìkyinn á jír-à
yi dang sig níng í ni rà?"
17 Sái wà mpìr ma fig hing
jir Shìdun, í wà kwá bir
pìkyinn. Jir Shìdun ri zu bi á
nu mpìrká ri dang jir Kristi.
18 Mì ri zìm ń bib abib,
àjai mpìr Yahudawa káníng
fig fig jir Shìdun bàna rà?
Big fig hing, jir kai bàna jir
Shìdun dang sig rag,

"Nài jírbá kyann kàng kwìb
gban rìghing jànn-à
bidìm pár.
Jírbá fòr yag rìghing mà mìr
swann-à ni tìnn."

19 Mì ri bib jakàng abib,
mpìr Israilaká fig byann fig
bàna rà? Big fig byann hing.
Musa dang jír-à Shìdun dang
sig rag,

"Má sìnn kà ning aning sa
akyib á shinn mpìrká
zyun-à í mpìr Yahu-
dawaká bàna.
Má sìnn kà ning aning nànn
àgùnn big mpìrká
zyun-à ri fig byann fig
jír bàna."

20 Ishaya shàr fig zu mpìr
bàna n dang bu-à Shìdun
dang sig n rag,

"Mpìrká yàn fig gbìbmí bàna
níng, í ká dìg sig mì.
N tàg hing shinnmí á byar
mpìrká ká yàn bab fig
mì bàna."

21 A shinn mpìr Israilaká ku
dang rag, kó ákaun bidìm
pár ku ri du yag vùwá á byar
mpìrká ri wib fig ku bàna,
mi ri gbam sung big jírwá.

11

Shìdun Myàng Ashi Mpìr Israilaká

1 Mì ri bib abib, Shìdun ya
rìghing mpìrká buwá kwìb
rà? Bàna. Ku ya fig
mpìrká buwá kwìb bàna kó
títi nímá. Mì ma shinnmí
má, mì í mpìr Israila, mì í
wùn ada Ibrahim, mì í swai
Banjamin. 2 Shìdun ya fig
mpìrká zyun-à ku rì shig
zu jag sig níng kwìb bàna.
Ning yì hing bu-à jir Shìdun
dang sig á shinn Iliya, ku
dang bai mpìr Israilaká á
pyànn Shìdun. 3 Ku dang
rag, "Shinn Lumí, big gban
rìghing yann aswamká ri
dang kyann jírwú, n wab
gbànn rìghing byar-à big
ri twìb swànn ya wù bu.
Tàma-à níng dà kàng sig
rag mì áwinmí ni, big ri

zìm abig gban rìg mì tìnn.”
4 Shìdun zìm ya ku í kai rà?
Shìdun zìm ya ku rag, “N
shig zu rìghing mpìr dubu
sùmpyànn, ká ri bìnn kir
wann ya fig bu sìnn, zyun-
à big ri bar í Baal níng,
bàna.” 5 I barà shi sig áni
tàma-à níng tìnn, Shìdun
shig zu sig mpìrká káhi nànn
fig bàna, ká ku ri myàng
ashibá. 6 Shìdun ri shig fig
mpìr jir swàm ǹsàn bàna,
ama í jirà ku ri myàng ashi
mpìr. Shìdun nìm ma ri shig
mpìr jir swàm ǹsàn, ai ashi-
à ku ri myàng mpìr ma kàhi
níng, nìm bàna ma yìr.

7 Tàma-à níng yá dang í
kai rà? Mpìr Israilaká dìg
fig gbìb-à big ri yàn zyun-à
má sìnn kà big ǹsàn nímá á
pyànn Shìdun ni bàna. Sái
íri mpìrká ká Shìdun shig
zu sig títi nímá níng, dìg
síg nì. Mpìrká ká dà sig
mà sim níng, big gbam sung
n ngàng jir Shìdun. 8 Big
ba sig á jir Shìdun ni n
rag, “Shìdun gban rìghing
kyinnbá, bá kyab fig jír ǹsàn
bàna. Bu-à pànn sig wàrì
hár n bi tàma-à níng, big
kàng rìghing mpìr àfau, mi
ri gbam sung.” 9 Dawuda
dang jírwá n rag,

“Ajwár-à mpìr káníng ri fig
níng, a nìm shi kàng
àràg í ayàr, jirà abig
kù.
Bu-à bibai-à big ri kyab á
pìkyinnbá ni níng, a
nìm kinn á shinnbá ni.
10 A zubá nìm fag rìg,
abig myàng kyàr byar
bàna.
Abig nìm wa shwìn su big
su àràg big swann sig
swánn á shinnbá ni.”

11 Mì ri bib jakàng abib,
kù-à mpìr Yahudawaká kù
sig níng, bá dù nann zu
kàng fig bàna rà? Bá dù
nann zu kàng. Kù-à big
kù sig níng, gbar bi mpìrká
zyun-à yì fig jir Shìdun
bàna níng Shìdun pinn zu
big jirà a mpìr Israilaká sa
akyib. 12 A jir shinn bu
pyìr mpìr Yahudawaká ni,
í bu-à sa bu-à sìsàn yag
sig kó áni á dunyaru. Bu
sìsàn-à Yahudawaká zìm fig
abig dìg bàna níng, Shìdun
ya rìghing mpìrká zyun-à í
Yahudawaká bàna. Ayúnn-
à Yahudawaká bidìm par ma
wib hing Shìdun, bá myàng
àsàn Shìdun má kab wàrì.

Shìdun Pinn Zu Mpìrká Zyun-à í Yahudawaká Bàna

13 Mì ri dang ma ning,
ning ká zyun-à ning í mpìr
Yahudawaká bàna. Aràg
barà ǹ shi síg nì wùn aswam
Shìdun á byar mpìrká zyun-
à í Yahudawaká bàna níng,
má sa àyán ma swàmmí.
14 Kó barà sa áni bidìm pár,
mì ri zìm ń sa mpìr Yahu-
dawaká bumí abig sa akyib,
jirà abig bir pìkyinnbá ma
abig wìm zu. 15 Sai-à Shìdun
ya mpìr Israilaká kwìb níng,
á sai-à níng hi mpìrká á dun-
yaru kyab n bi jùn kwonn
rag ma Shìdun. Ama wà
kwa zìg rag hing mpìr Is-
railaká níng, má shi àràg big
dù nann zu sig mà amir ki-à
ni.

16 Agir brodi wà jijag-à
níng, wà ba ya hing Shìdun,
àkúnn-à níng shi sig buwá
tìnn. Wà ba zìg adinn bínká
ma ya Shìdun, ayab káníng
shi sig í buwá tìnn. 17 Ayab
bin zaitun ká káhi wan sig
awan ǹsàn nímá, ama big í
gib ta wann rìg-à. I wà n zìg
ayab bín zyun-à mà awúnn-
à ni, n sìr ban ma bín-à
wà ǹsàn-à níng. Wù zyun-à
wù í mpìr Yahudawaká bàna
níng, a shi sig àràg í ayab
bín-à mà awúnn-à ni, zyun-à
big sìr sig ban ma bín ǹsàn
níng. Tàma-à níng à shi sig
rag bu ńzyun ma adinn bín-
à níng, zyun-à ri ya yonki.
18 Kada á gbar dù nann zu
shinnwú rag à kab síg nì
ayab bín-à big gib ta wann
sig níng bàna. Wa sa hing
àdòníng, á yì rag à pànn
gbam fíg adinn bínká hi nì
bàna, ama í adinn bínká
pànn gbam síg wù nì.

19 N yì hing wá dang má
rag, big kyag kìfinn zu sig
ayab bín sìsàn káníng jirà
abig sìnn kà wù á pyann
kàng shinnbá. 20 Ajai, big
gbar kìm rìghing ayab bín
káníng, jir kai bàna big bir
fig pìkyinnbá á byar Shìdun
bàna. A jir shinn kyinn bir-
à à shi sig ma kàhi níng, á
sar gbam áni, kada á gbar
dù nann shinnwú bàna, ama
á shàr Shìdun. 21 Barà
Shìdun fim fig Yahudawaká
ká shi sig àràg ayab bín
ǹsàn káníng bàna níng, í
barà kwá fim fig wù áni
bàna tìnn. 22 A myàng barà
Shìdun sàn sig áni, n tù sig
áni tìnn. Ku ri nànn àgùnn
ma mpìrká zyun-à ri wib fig
jírwá bàna. Ama kwá tàg
àsànwá á byarwú ni, wà wa
wib hing ku, ma bir hing
pìkyinnwú á byarwá ni. Wà
wa wib fig ku bàna, kwá
gàb rìg dìr ma wù. 23 Wà
mpìr Yahudawa káníng ma
bir kàng bi hing pìkyinnbá,
Shìdun má sìnn kàng big
á byar-à big rì shi bab sig.
Shìdun shi sig ma gbam-à
kwá zìg kàng bi big. 24 Wù
zyun-à wù í mpìr Yahudawa
bàna níng, à shi sig àràg
í ayab bín-à mà awúnn-à
ni, zyun-à big kyag ta wann
sig, n sìr sig ban ma bin
zaitun ǹsàn-à níng. Wà má
àdòníng, ban-à bá sìr ya
mpìr Yahudawaká ma bin
zaitun ǹsàn-à níng, má fonn
káb nì.

Shìdun Má Pinn Zu Gban Rìg Mpìr Israilaká

25 Yiwaimí big, bu atàm
zyun shi sig áni, zyun-à mì
ri zìm aning yì. Bu-à níng
hi má kan dim ning wà ná
sìnn kàng shinn ná àràg
ning yar kab síg nì kó ni
bidìm pár. Bu-à hi bàna í
wàníng: Sung gbam-à mpìr
Israilaká ri gbam níng, má
shi nonn fig bàna. Ama má
nonn títi, jir kai bàna sái
wà mpìrká zyun-à í Yahu-
dawaká bàna má fig gban
rìghing jir Shìdun ma bi
hing á byarwá ni. 26 A byar-à
níng hi, Shìdun má pinn zu
gban rìg mpìr Israilaká àràg
barà big ba sig á jir Shìdun,
n rag,

"Asàin-à má pinn zu yi níng,
má bi mà Siyona.
Kwá zìg zu rìg bu bibaiká
á byar yann adaká bu
Yakubu.
27 Wàníng í nu-à má gib ma
big, á sai-à má zìg zu
big á bu pyìrbá ni."
28 Mpìr Yahudawaká kàng
rìghing mpìrká ri zib
Shìdun jir shinn barà
big ngàng sig jir àjwár-à
níng. Sai-à Shìdun ya mpìr
Yahudawaká kwìb níng,
ning ká zyun-à ning í mpìr
Yahudawaká bàna níng,
ning dìg pyù n wìm zu. Ama
á jir shinn barà Shìdun zìm
síg nì, í bu-à sa Yahudawaká
shi sig mpìrká bu Shìdun á
dò jir shinn yàkúbá ni. 29 Wà
Shìdun ma shig zu hing
mpìr, ku ri ngàng fig wàníng
bàna. Wà kwa dang rag,
kwá sa sàn ya mpìr, ku ri
vim bìr fig nu-à ku gib ya sig
mpìr bàna. 30 Ningká ning
rì ngàng sig jir Shìdun níng,
tàma-à níng Shìdun myàng
hing ashiná, n ya hing
ning pyù á jir shinn mpìr
Yahudawaká barà big wib fig
Shìdun bàna. 31 Barà Shìdun
myàng sig ashiná níng, í
bu-à sa mpìr Yahudawaká
ngàng wà bá wib Shìdun
jirà aku myàng ashibá tìnn.
32 Shìdun fim mpìrká bidìm
pár big gbam sung, n ngàng
wà bá wib jírwá. Ku sa
sig àdòníng, jirà aku tìya
big rag, ku ri myàng ashibá
bidìm pár.

33 Bu ǹsàn-à Shìdun ri sa
ya mpìr, kab hing gbam. Yar-
à Shìdun shi sig ma kàhi ma
bu-à ku yì sig, zwàun hing
wàni. Kwonn wà-à kwá wà
mpìr, mpìr má yì vinn sar fig
bàna tìnn. I ni má yì gbìb
swàmwá rà?
34 Jir Shìdun dang sig rag,
"Mpìr-à yì sig kyinn Shinn
Luyí í ni rà?
Mpìr-à má wà shang ku jír í
ni rà?
35 Mpìr-à taba ya sig Shìdun
bu í ni, hár kwá dang
rag a Shìdun ya kàng
ku,
mpìr-à hi í ni rà?"
36 Shìdun màm síg nì kó kai
bidìm pár, n sìnn kà ya sig
big yonki big ri shi. Kó kai
bidìm pár í buwá. Ayi swam
yan ku hár kinn kinn. Aku
shi àdòníng.

Barà Mpìrká Ri Bàg Yesu Má Shi Shu

12

1 Jir wàníng, mì ri vig
ning, ning yiwaimí big, á jir
shinn barà Shìdun ri myàng
ashiyí, aning ya ku kyinn
ná àràg í bu twìb swànn á
pyànnwá ni. Aning ya ku
kyinn ná kyìkyàr nímá, jir
kai bàna ku ri zìm mpìrká
abig sa àdòníng. Wàníng í
kyinn-à ná wib Shìdun áni.
2 Kada aning bàg gbìb buká
á dunyaru bàna, ama an-
ing zìm a Shìdun vim bìr
pìkyinn ná, jirà aning yì bu
sìsàn-à Shìdun ri zìm aning
sa. Bu-à kab wàníng bàna.

3 A jir bu sìsàn-à Shìdun
sa ya sig mì níng, mì ri twìb
kó ni áyauná ni byur, kada
aku myàng shinnwá àràg ku
kab sig kó ni bàna. Ama

aku kyab á kyinnwá ni rag
ku kinn fig bu zyun bàna.
Aku bib shinnwá kó ku ri shi
áyau pìkyinn bir-à Shìdun
ya sig ku. 4 Barà yi shi sig
ma kyau bu nìnànn nímá á
dìryí ni níng, í barà swàmbá
shi sig kim kim áni tìnn. 5 I
barà yi má, yi yab nànn zu
sig áni á dìr Yesu. Ama
bidìm pár, yi shi sig í bu
ńzyun. 6 Barà Shìdun ya sig
yi yar swàm kim kim níng,
sái ayi sa swàm ma yar-à
hi. Wà Shìdun ma ya hing
mpìr yar barà kwá dang jir
Shìdun, aku sa swàm-à hi
ábibir àràg barà ku bir sig
pìkyinnwá áni. 7 Wà wù ma
ri sa ya mpìrká swàm, á sa
ya big swàm sìsàn. Wà wù
má í mpìr atàg jir Shìdun,
á tàg samímyib. 8 Wà wù
má í mpìr-à ri dang gbam
pìkyinn, á dang sìsàn. Wà
wù má í mpìr-à ri ya mpìr
bu, á ya ma pìkyinn ńzyun.
Wà wù má í àgbam mpìr, á
pànn samyib mpìrká sìsàn.
Wà wù má í mpìr-à ri myàng
ashi mpìr, á sa ma pìkyinn
àjwár.

9 Aning zìm ba dìrná
ma pìkyinn ńzyun. Aning
ngàng bu-à bibai, aning zìm
bu-à ǹsàn. 10 Aning zìm
ba dìrná ǹsàn nímá, jir
kai bàna ning í bu ńzyun
á byar Kristi. Aning sa
àtùtwài barà ná wib ba
dìrná. 11 Kada aning sa dìjar
á swàmná ni bàna. Aning sa
swàmná ma kyinn ńzyun,
ma aning wib Shìdun.
12 Pìkyinn birná aku sìnn
kà ning aning fig àjwár, wà
shwìn ma dìg hing ning,
aning tib pìkyinn, aning vig
Shìdun kó ákaun.

13 Sai-à mpìrká bu Shìdun
ma ri zìm bu, aning ya
big, ma aning pànn samyib
kyìnnká.

14 Wà mpìrká ma swau
hing ning jirà ning ri bàg
Yesu, kada aning vig Shìdun
aku sa ya big bu-à bibai
bàna, ama aning vig ku aku
sa sàn ya big. 15 Aning fig
àjwár ma mpìrká ká ri fig
àjwár. Ká ri kig nàikitáu,
aning kig shang big tìnn.
16 Aning shi shu sìsàn ábìr-
à ni. Kada aning sìnn kàng
shinn ná rag ning í mpìr
ùwài bàna. Aning pànn jàu
ma mpìrká zyun-à káhi ri
myàng big àràg big í bu
zyun bàna. Kada aning kyab
rag ning yì gban rìghing bu
bidìm pár bàna.

17 Kada aning sa pyann
kàng mpìrká bu bibai-à big
sa sig ning bàna. Aning
sa bu-à mpìrká má myàng
rag ning ri sa bu ǹsàn.
18 Aning sa barà ná sa má
shi shu sìsàn big kó ni
bidìm pár. 19 Ning mpìr
azìmmí big, kada aning sa
pyann kàng mpìr bu-à bibai
bàna. Aning fim kó kai á vù
Shìdun, Shìdun í àsàin-à má
sa pyann kàng ya ning, àràg
barà big ba sig rag, “Mì í
àsàin-à má sa pyann kàng.”
Wàníng í bu-à Shìdun dang
sig. 20 Bu-à ná sa bàna, aning
sa àràg barà jir Shìdun dang
sig rag, “Wà amor ma ri gban
mpìr azíbwú, á ya ku bu-à

kwá jíji. Wà ajor ma ri gban
ku, á ya ku bu-à kwá wa.
Wà wa sa hing àdòníng kwá
fig zunái." 21 Kada aning
fim bu-à bibai aku gbam kan
ning bàna. Ama aning sa bu-
à ǹsàn, jirà aning gbam kan
bu-à bibai.

13

Aning Wib Agbam Jànnká

1 Kó ni bidìm pár aku
wib àgbam jànnká, jir kai
bàna àgbam bàna ma gbam-
à kwá sa bu, sái wà Shìdun
ma zìm hing. Shìdun í àsàin-
à sìnn sig àgbam jànnká
níng hi. 2 Jir wàníng, mpìr-
à ma sa ya hing àgbam jànn
yawari, ku sa ya síg Shìdun.
Mpìr-à ma sa hing àdòníng,
Shìdun má wà ku kwonn.
3 Mpìrká ri sa bu sìsàn má
shàr fig zinn àgbam jànnká
bàna. Ká ma ri sa bu bibai
í ká má shàr zinn àgbam
jànnká. Wà wa zìm fig wà á
shàr zinn àgbam jànn bàna,
á sa bu sìsàn, àjirà aku yan
wù, 4 jir kai bàna í Shìdun
sìnn kà síg nì àgbam jànn,
aku sa ya wù swàm sìsàn.
Ama wà wu ma ri sa bu-à
bibai, á shàr zinnwá, jir kai
bàna ku shi sig ma gbam-à
kwá ya mpìr shwìn. Ku í fàu
Shìdun, Shìdun sìnn kà sig
ku aku wà kwonn mpìr. 5 Jir
wàníng, sàn hing aning wib
àgbamká. Aning wib big,
ná íri jír wà kada abig nànn
ning àgùnn bàna, ama aning
wib big ma pìkyinn ná.

6 Wàníng í bu-à sa ning
ri wa bài jànn, jir kai
bàna àgbam jànnká í mpìr
swàmká bu Shìdun. Swàm-
à níng hi big ri sa kó ákaun
bidìm pár. 7 Aning ya kó ni
bu-à ma í bu nu swàmwá.
Wà mpìr azìg bài jànnká ma
bi hing, aning wa rìg big. Wà
ma í jir awib, aning wib big.

Aning Zìm Jàuná Jir Kai Bàna Ayúnn-à Nyàan Màg

8 Kada aning ji byafàn kó
ni bàna, ama aning zìm
jàuná, jir kai bàna mpìr-à
ma ri zìm jàuwá, ku wib
hing doka Shìdun. 9 Doka-
à níng zyun-à dang sig rag,
á sa àyái bàna, á gban ki
bàna, á jwi ajwú bàna, á
wìm bu jàuwú zyun bàna,
ma buká káhi níng, bidìm
pár big shi kà sig áyau
doka zyun-à dang rag, "Azìm
jàuwú àràg barà wù ri zìm
shinnwú." 10 Mpìr-à ma ri
zìm jàuwá, kwá sa bai fig
pìkyinn wàníng bàna. Mpìr-
à ma ri zìm jàuwá ku wib
vinn rìghing doka Shìdun.

11 Tàma-à níng, ning yì
hing barà shu dunyaru shi
sig áni. Ayúnn-à màg
rìghing wà ná fim zir á zu
ná-à ni. Ayúnn-à bá pinn zu
yi áni níng nyàan màg, su-
à dà fòr fig rag àràg sai-à yi
rì bir jag sig pìkyinnyí níng
bàna. 12 Fi sìr rìghing byar-
à nyàan kyàr. Ayi fim swàm
zufi. Ayi zìg bu àyar ma
ayi sa swàm ma kàhi. 13 Ayi
pànn samyib shinnyí sìsàn
nímá àràg í mpìrká zyun-à
shi sig á yiyar-à ni. Kada
ayi sa bu àràg í mpìr àning,
kó mpìr-à wa pyann shin,
kó mpìr àyái, kó mpìr sunu,

kó mpìr agbìb shùr, kó mpìr
akyib, bàna. 14 Aning zìg
kyinn Shinn Luyí Yesu Kristi,
kada aning kyab bu-à bibai á
pìkyinn ná ni, ma aning wìm
bu-à bibai bàna.

14

Kada á Dang Bai Jàuwú Zyun Bàna

1 Aning pànn samyib mpìr-
à pìkyinn birwá ma gbam
fig ma bàna. Kada aning
sa yipyàr ma jírwá bàna.
2 Mpìr zyun pìkyinnwá tìya
sig ku rag aku zwam kó wi-
à wà áni bidìm pár. Ama
mpìr zyun-à pìkyinn birwá
ma gbam fig bàna, ku ri
ming ji íri jì byù, jir kai
bàna ku ri kyab, sàn fig wà
aku zwam wi bàna. 3 Mpìr
zyun-à ri zwam buwá kó wi-
à wà áni bidìm pár níng,
kada aku jwann jàuwá zyun-
à ri zwam fig wi bàna níng,
bàna. Zyun-à ri ji buwá íri
jì byù níng, kada aku jwann
zyun-à ri zwam wi níng
bàna, jir kai bàna Shìdun
zìm hing, n pànn hing ma
vù pyànà. 4 Mpìr kinn fig
wà kwá wà kwonn fàu mpìr
zyun bàna. Asàin luwá shi
síg nì àsàin-à má wà kwon-
nwá má myàng kó fàuwá hi
sàn hing rà, kó sàn fig bàna
rà. Fàu-à hi má shi mpìr
sìsàn, jir kai bàna Shinn
Luwá má sá nì jirà aku shi
fàu ǹsàn.
5 Mpìr zyun ri kyab buwá
rag, àyúnn zyun sàn kab
ni wà aku wib Shìdun áni.
Ama mpìr zyun kyab buwá
rag, àyúnn bidìm pár í bu
ńzyun á byarwá ni. Kó ni ri
zìm kab bu-à pìkyinnwá ma
dinya sig ku. 6 Mpìr-à ma
shig zu sig àyúnn zyun aku
shi àyúnn ùwài á byarwá ni,
ku shig zu síg jirà aku wib
Shìdun áni. Mpìr-à ma ri ji
kó kai bidìm pár, ku ri wib
Shìdun, jir kai bàna ku ri sa
ya wàníng ísoko ma buju-
à wàníng ya sig ku. Mpìr-
à ma ngàng wà aku zwam
wi, ku ri sá jirà aku wib
Shìdun ma aku sa ya Shìdun
ísoko jir bu-à wàníng ya sig
ku. 7 Ayauyí ni bidìm pár
walako mpìr-à má rag buwá
ku ri shi íri shu shinn dìrwá
níng bàna. Walako mpìr-
à má dang buwá rag, ku ri
wu ki íri shinn dìrwá níng
bàna tìnn. 8 Wà ya shi sig
big yonki, yi ri shi shu bu
Shìdun. Wà ya wu rìghing
má, yi ri wu ya Shìdun. Kó
ayi sa kai má, yi shi sig bu
Shìdun. 9 Jir wàníng í bu-
à sa Kristi wu n dù nann
zu kàng ma yonki, àjirà aku
shi Shinn Lu mpìrká ká wu
rìghing, ma ká shi sig ma
yonki. 10 Bu-à sa wù ri
myàng abau jàuwú í jir kai
rà? Bu-à sa wù má, wù ri
sa jàuwú yawari í jir kai rà?
Yi bidìm pár, yá sar á pyànn
kwonn wà Shìdun. 11 Jir
Shìdun dang sig rag,
“N shi síg nì ma yonki,
kó ni bidìm pár má bìnn kir
wann á pyànnmí ni,
má dang á yiyar-à ni rag, ǹ
shi síg nì Shìdun.”
12 A jir shinn wàníng ni, yi
bidìm pár yá bìnn kir wann

á pyànn Shìdun ni, má dang
bu-à yi sa sig.

Kada á Sìnn Kà Jàuwú á Gbìb Ajànn Bàna

13 Kada ayi wà kwonn bar
dìryí bàna. Bu-à yá sa bàna,
ayi shi shu zyun-à má sàn
ya yi. Kada ayi sa bu-à má
sìnn kà jàuyí zyun aku sa
bu pyìr bàna. 14 Barà ǹ
kwonn sig shinnmí ma Kristi
níng, ǹ yì hing wi-à mpìr
ma ri zìm aku zwam bidìm
pár kwá zwam, jir kai bàna
sàn hing. Ama mpìr-à ma
kyab á kyinnwá ni rag wi-à
hi sàn fig bàna, jirà big ya sig
bu sìnn, to, kada aku zwam
bàna. 15 Wà wa ji hing bu-à
jàuwú ma dinya wù rag sàn
fig mpìr-à ri bàg Yesu aku ji
bàna, ama wa ji hing, à sa
bai rìghing pìkyinnwá. Wà
wa sa hing àdòníng, à tìya
sig ku rag à zìm fig ku bàna.
Kada á zwam wi-à má sa bai
pìkyinn jàuwú zyun-à Kristi
wu sig jir shinnwá níng,
bàna. 16 Bu-à wa myàng ma
sàn hing, kada á zìm mpìrká
abig dang bai bu-à hi bàna.
17 Wà mpìr ma ri dang jír
á shinn byar-à Shìdun na
sig kùrwá, ku ri dang fig íri
jir bu-à jíji ma bu-à wúwa
bàna. Ama ku ri dang á
shinn shu kyìkyàr á pyànn
Shìdun, ma shu ajun, ma
àjwár zyun-à Awun Kyìkyàr
ri ya mpìr. 18 Mpìr-à ma
ri wib Yesu Kristi àdòníng,
Shìdun má zìm ku, mpìrká
má zìm ku tìnn.

19 Jir wàníng, ayi sa bu-
à má sa mpìrká má shi shu
ajun, ma bu-à má gbar gbam
yi dìr. 20 Kada á sa bai
swàm Shìdun á jir shinn
buju bàna. Buju-à mpìr má
ji kà á nuwá ni bidìm pár í
swàm bu pyìr bàna. Ama
wà mpìr ma ji buju bu-à
má sìnn kà jàuwá aku sa
bu pyìr, kàhi sàn fig bàna.
21 Sàn kab síg nì mpìr aku
ngàng wi zwam, ma shin
wa, ma kó bu-à má sìnn
kà jàuwá a wàníng sa bu
pyìr. 22 Bu-à wa kyab sig
á pìkyinnwú ni á shinn wi
zwam, á fim á pìkyinnwú
ni wù ma Shìdun. Mpìr-
à ma ri kyab rag ku ri sa
bu ǹsàn, wa pìkyinnwá má
dinya fig ku rag bu-à hi bai
bàna, mpìr-à níng hi má fig
àjwár. 23 Bu-à kyinn mpìr
ma dinya ku rag aku ji bàna,
ama kwa ji hing buju-à hi,
aku yì rag ku sa hing bu
pyìr, jir kai bàna ku ji fig big
kyinn ńzyun bàna. Wà ya
kyab hing á pìkyinnyí ni rag,
bu zyun í bu bibai sàn fig wà
ayi sa bàna, ama wà ya sa
hing, to, ayi yì rag yi sa síg
bu pyìr.

A Sa Bu-à Jàuwú Big Má Fig Ajwár Ani, Kada á Fig Ajwár Iri Shinnwú Bàna

15

1 Yi ká yi shi sig ma gbam á
jir Shìdun ni níng, ayi shang
mpìrká ká bàna ma gbam,
kada ayi zìm íri wà fig àjwár
shinnyí bàna. 2 Kó ni bidìm
pár aku sa bu-à má jwar
ya jàuwá àjirà a wàníng shi
shu ǹsàn, ma a wàníng shi

á gbìb Shìdun ni ma gbam.
3 Yesu Kristi sa fig bu-à má
sa jwar pìkyinnwá bàna. Ku
sa bu-à mpìrká má fig àjwár
áni. Big ba sig á jir Shìdun
ni n rag, “Shì-à mpìrká ma
swau sig wù bidìm pár, big
swau síg mì.” 4 Buká big
rì ba sig níng, big ba síg
jirà abig tàg yi barà yá bir
pìkyinn, barà jir Shìdun ri
gbar gbam yi dìr, mi ri sa
yi ri tib pìkyinnyí. 5 Shìdun
àsàin-à ri gbar gbam yi dìr,
mi ri sa yi ri tib pìkyinnyí
níng, aku sa a nuná shi
ńzyun, jirà aning zìg bar ky-
onn Yesu Kristi, 6 àjirà nuná,
ma pìkyinn ná aku kwonn í
byar ńzyun, jirà aning swam
yan Shìdun Ta Shinn Luyí
Yesu Kristi.

Jir Shìdun-à Big Dinya Sig Mpìrká Ká Yì Fig Shìdun Bàna

7 Aning pànn bar dìrná vù
pyànà, àràg barà Yesu pànn
sig ning vù pyànà, àjirà a
mpìrká swam yan Shìdun.
8 Mì ri dinya ning àjai, Yesu
kàng rìghing fàu á byar
mpìr Israilaká ni, àjirà jir
Shìdun aku shi àràg barà big
ba sig, ma aku tìya mpìrká
rag buká Shìdun rì gib ya sig
yàkúyí big nu níng, í àjai,
9 jirà mpìrká swai kim kim
abig swam yan Shìdun jir
àsànwá. Big ba sig rag,

“Má swam yan wù áyau
swai mpìrká ni kim
kim.
Má dài swam yan zìnnwú
tìnn.”

10 Big dang jakàng n rag,

“Ning mpìrká swai kim kim,
ning ma Yahudawaká,
aning fig àjwár á bir-à
ni.”

11 Big ba sig n rag,

“Aning swam yan Shìdun,
ning mpìrká á jànn-à
ni bidìm pár.
Nu jírká bidìm pár, abig
swam yan ku.”

12 Ishaya dang sig rag,

“Wùn ada Yassa zyun má zu
bi,
zyun-à má na kùr á shinn
mpìrká zyun-à í Yahu-
dawaká bàna.
Bá bir pìkyinnbá á dìrwá
ni.”

13 Shìdun àsàin-à ri sa
mpìr ri bir pìkyinn níng,
aku ya ning pìkyinn àjwár
kinn kinn, ma aku sa ning
aning dìg pìkyinn na tag á jir
shinn pìkyinn birná ni, àjirà
Awun Shìdun aku ya ning
gbam ma aning bir swàb kà
pìkyinn.

Bulus Dinya Kyàr Big Yìr Bu-à Sa Ku Ri Ba Ya Big Wasika Níng

14 Ning yiwaimí big, ǹ bir
hing pìkyinnmí á byarná ni
rag, ning í mpìr ǹsàn big,
ning yì byann hing bu, ning
fòr hing barà ná tàg bar
dìrná. 15 A jírká ǹ ba ya
sig ning níng, byarká káhi
shi sig áni, wà ǹ dinya kyàr
sig ning wàni, àjirà ń kyab
pànn ya ning bu zyun. Mì
ri dinya kyàr ning, jir kai
bàna Shìdun bar kà bi sig
mì áyau àsànwá ni, 16 n sìnn
kà sig mì ń shi fàu Yesu
Kristi, àjirà ń dinya mpìrká
zyun-à í Yahudawaká bàna

níng jírwá. Mpìrká ma zìm
hing jír-à níng, má zìg bi big
á pyànn Shìdun àràg barà
àgbam ri twìb swànn bu
á pyànn Shìdun ni. Awun
Shìdun ri shig zu big, mi ri
ya Shìdun. I wà Shìdun ri
fig àjwár ma big. 17 Barà
mì ri kwonn shinn ma Yesu
Kristi níng, mì ri fig àjwár
á shinn swàm-à mì ri sa ya
Shìdun. 18 A jir shinn bu-
à ǹ dang sig ma bu-à ǹ sa
sig níng, ǹ sìnn kà mpìrká
zyun-à yì fig Shìdun bàna
níng, abig wib Shìdun. I
Kristi sìnn kà síg mì nì, ń
sa àdòníng. Má dang sar
fig bu zyun bàna, sái jír á
shinn swàm-à níng. 19 Awun
Shìdun ya sig mì gbam ń sa
bu mamaki nìnànn nímá. N
dù mà Urushalima n yag fòr
hár mà Ilirikun, n dang hing
jir àjwár á shinn Kristi kó áni
bidìm pár. 20 Mì ri zìm ń
yag dang jír àjwár á shinn
Kristi á byar-à big dang fig
ma jírwá bàna, ma wà ǹ nìm
má yag mà byar-à mpìrká fig
rìghing á byar mpìr zyun ni,
àjirà kada ń mi wann ton-
nmí á shinn mìr tonn mpìr
zyun ni bàna. 21 Má bàg bu-
à big ba sig rag,

"Ká big rì dinya bab fig big
jírwá bàna, bá yì.
Ká fig bab fig jírwá bàna, bá
fig yì byann."

Bulus Ri Zìm Aku Yag Mà Roma

22 Wàníng í bu-à sa ǹ nonn
hing ǹ dìg fig pyù-à má bi
á byarná ni bàna. 23 Jimí
nìnànn nímá, mì ri zìm ń bi
á byarná ni. Tàma-à níng
barà byar zyun dà fig rag
agunnmí ni bàna níng, má
bi. 24 Mì ri zìm ń myàng
ning á gbìb-à ni, ma ń shi
kù ma ning su pyànà sai-à
má yag mà jànn Asbaniya.
Má shi ma ning jirà ayi fig
àjwár ábìr-à ni. I wà aning
ya mì bu zyun á kyonnmí
ni. 25 Ama tàma-à níng, má
yag mà Urushalima àjirà ń
sa shang mpìrká bu Shìdun.
26 Mpìrká mà Makidoniya
big ká mà Akaya big fig
àjwár n kwonn bài àjirà
abig sa shang mpìr ashiká
bu Shìdun mà Urushalima.
27 Big fig hing àjwár wàni,
jir kai bàna shi sig àràg
í tonn á shinnbá ni abig
sa ya mpìr ashiká àdòníng.
To, barà mpìr Yahudawaká
zìg bi sig jir Shìdun á byar
mpìrká zyun-à í mpìr Yahu-
dawaká bàna níng, sàn sig
big tìnn má abig sa shang
Yahudawaká ma bu-à big shi
sig ma kàhi. 28 Má yag
mà Urushalima, wà ma ya
rìghing mpìrká bài-à bidìm
pár, í wà má dù mà As-
baniya. Má dìg ning á gbìb-à
ni. 29 N yì hing wà ma bi hing
á byarná ni, má bi kwonn
ma àsàn Kristi.

30 Yiwaimí big, á jir shinn
pìkyinn biryí á byar Shinn
Luyí Yesu Kristi ni, ma
azìm-à Awun Shìdun ya sig
yi níng, mì ri zìm aning
vig shang mì Shìdun áni.
31 Aning vig Shìdun àjirà
ń zu ítau áyau mpìrká mà
jànn Yahudiya ká ri bir
fig pìkyinn á byar Yesu ni

bàna. Aning vig Shìdun
jirà mpìrká ri bàg Yesu á
Urushalima abig fig àjwár
á shinn barà má ya bi big
bài níng. 32 Wà Shìdun ma
zìm hing rag ń kàng bi á
byarná ni ma pìkyinn àjwár,
kàhi má bi àjirà ayi fig àjwár
ábìr-à ni. 33 Shìdun àsàin-à
ri sa tag pìkyinn mpìr níng,
aku shi kwonn ma ning. Aku
shi àdòníng.

16

Bulus Ri Bib Kà Mpìrká Bu Shìdun

1 Mì ri vig ning aning
myàng kwonn ma ajunwàyí
Fibi, ku má, ku ri sa ya
mpìrká ri bàg Shinn Luyí
mà Kankiriya, swàm wàni.
2 Aning pànn samyib ku vù
pyànà á zìnn Shinn Luyí ni
ma pìkyinn sìsàn àràg barà
mpìrká bu Shìdun ri sa. Bu-
à ku ma ri zìm á byarná
ni bidìm pár, aning ya ku,
jir kai bàna ku má ku sa
shang hing mpìrká nìnànn
nímá hár ma mì tìnn.
3 Aning bib kà Biriskila ma
nuwá Akila. I ayorká bumí
zyun-à yi ma big ri sa swàm
Yesu Kristi í zyun. 4 Big
wann tafinn sig shinnbá á jir
shinnmí ni. Iri mì áwinmí
ni ri sá nì soko bàna, ama
kwonn ma mpìrká zyun-à ri
kwonn shinn, ká zyun-à í
Yahudawaká bàna níng ri sa
big ísoko tìnn. 5 Aning bib
kà kwonn ma mpìrká zyun-
à ri kwonn shinn mi ri vig
Shìdun mà lu Biriskila ma
Akila. Aning bib kà kwonn
ma mpìr azìmmí Abainitas.
Ku í mpìr-à bàg jag sig Kristi
mà jànn Asiya. 6 Aning bib
kà Maryamu zyun-à sa ya sig
ning swàm sìsàn nímá níng.
7 Aning bib kà Andaranikas
big Yuniyas big í yiwaimí big
ká big kìg kwonn sig mì ma
big í zyun á tonn fi-à ni. Big
í yann aswamká bu Kristi.
Mpìrká ri zìm jírbá wàni.
Big bàg jag síg mì nì Kristi.

8 Aning bib kà Amfiliyas
zyun-à mì ri zìm wàni á jir
zìnn Shinn Luyí ni. 9 Aning
bib kà Urbanas zyun-à yi ma
ku sa sig swàm Kristi í zyun
níng. Aning bib kà Istakis
ayormí zyun-à mì ri zìm.
10 Aning bib kà Abalis mpìr
zyun-à mpìrká ri myàng ku
í mpìr sìsàn zyun-à ri bàg
Kristi. Aning bib kà mpìrká
á lu Aristobulus. 11 Aning
bib kà yiwaimí Hirudiyan.
Aning bib kà mpìrká zyun-
à shi sig bu Shìdun á lu
Narkisas.

12 Aning bib kà Tarafina
ma Tarafusa, uwàká ri sa
swàm Shinn Luyí. Aning
bib kà Barsisa uwà kyinn
sìsàn zyun-à sa sig swàm
Shinn Luyí sìsàn nímá níng.
13 Aning bib kà Rufas, zyun-
à Shinn Luyí shig zu sig,
ma nàwá zyun-à shi sig àràg
í nàmí tìnn. 14 Aning bib
kà Asinkiritas, ma Filuguna,
ma Hamis, ma Baturabas
ma Hamasa, ma mpìrká
big káníng shi sig í zyun.
15 Aning bib kà Filulugusa,
ma Yuliya, ma Niriyas, ma
ajunwàwá, ma Ulumfas ma
mpìrká bu Shìdun ká shi sig

ma big bidìm pár.
16 Aning bib kà gban rìg
bar dìrná, ning mpìr Shìdun
bib bib bib. Mpìrká ri bàg
Kristi áyag bidìm pár ri bib
kà ning.

Jír-à Bulus Tàg Sig Wà Kinn Shinn

17 Mì ri vig ning, yiwaimí
big, aning pànn shinn ná ma
írì mpìrká zyun-à ri wànn
gàb ajun, ma buká big ri
tàg ning wà shi fig ábibir
bàna. Big ri tàg fig ning
bu-à ning fig bab sig bàna.
Aning gàb rìg dìr ma big.
18 Mpìrká zyun-à ri sa írì
buká àdòníng, big shi fig
bu Shinn Luyí Yesu Kristi
bàna. Big ri shi shu shinnbá.
Big ri dang dwor jír á nu-
à ni, jirà abig dang vim
bìr pìkyinn mpìrká ká yì fig
bu zyun bàna níng, jirà a
káníng kàng bi á byarbá ni.
19 Bigná kó ni bidìm pár yì
hing ning, ning í mpìr awib,
í bu-à sa mì ri fig àjwárná
wàni. Mì ri zìm aning sa íri
bu sìsàn, ma aning shàr bu-
à bibai sa. 20 Shìdun àsàin-à
ri sa tag pìkyinn má ya ning
gbam barà ná gbam kan rìg
Shaitan.

Asàn Shinn Luyí Yesu
Kristi aku shi kwonn ma
ning.

21 Timoti ayor swàmmí ri
bib kà ning. Lukiyas ma Ja-
son ma Susibitaras ká zyun-
à í yiwaimí big mpìr Yahu-
dawaká, big ri bib kà ning
tìnn.

22 Mì Tartiyas zyun-à ri ba
wasika bu Bulus níng, mì ri
bib kà ning tìnn á zìnn Shinn
Luyí ni.

23 Gayus zyun-à mì ri tìg
kyann kyìnn mà luwá ni,
ku ma mpìrká ri bàg Yesu
ri kwonn kyann shinn mà
luwá ni níng, big ri bib
kà ning. Arastas àgbam
àsàin-à ri sìnn gbam bài
bu finn swann-à, kwonn ma
wunzàyí Kawartas ri bib kà
ning. [24 Asàn Shinn Luyí
Yesu Kristi aku shi kwonn
ma ning. Aku shi àdòníng.]

Bulus Swam Yan Shìdun

25 Ayi swam yan Shìdun
barà ku sa sig hár ning sar
gbam sig á pìkyinn birná
ni, á jir shinn jir àjwár á
shinn Yesu Kristi ni, zyun-à
ǹ dinya sig ning níng. Jir
àjai zyun-à rì shi bab sig bu
atàm níng, tàma-à níng á jir
shinnmí ni, ning yì rìg rag
hing. 26 Jir àjai-à ri shi sig
í bu atàm níng, mpìrká rìi
dang kyann jir Shìdun dang
zu kyàr rìghing á myann
á tarkada Shìdun-à big ba
sig àràg barà Shìdun àsàin-
à shi sig hár kinn kinn níng,
dang sig, jirà mpìrká abig bir
pìkyinn á byar Yesu, ma abig
wib jírwá.

27 Shìdun àsàin-à shi sig
ma yar níng aku shi bu-à
mpìrká má swam yan hár
kinn kinn á jir shinn Yesu
Kristi ni. Aku shi àdòníng.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà KORINTI Wà Wa Zyun

Jírká kim kim kà sig áyau mpìrká ri bàg Yesu mà Korinti. Bulus ba ya big wasika jirà abig yì barà bá dang jír káníng áni. Mpìrká ri ngàng kwonn fig awun í byar ńzyun bàna, mpìrká káhi ri sa àyái, káhi ri sa yipyàr á shinn wi zwam wà mpìrká ya sig bu sìnn. Shìdun ya sig Bulus yar ùwài nímá barà kwá tàg big bu-à bá sa áyau jír káníng ni. Bulus dinya big rag azìm í bu ùwài-à Shìdun ya sig mpìrká ri bàg ku. Sura 13 ri dang jír á shinn azìm. Mpìrká nìnànn nímá á dunyaru ri dang sura-à níng ma shinn.

1 Wasika-à níng í mì Bulus
ǹ ba síg nì. I mì zyun-à
Shìdun zìm sig rag ń shi wùn
aswam Yesu Kristi. Mì ma
wunzàyí Sastanisu ba ya síg
ning nì.
2 Yi ri bib kà ning, ning
mpìrká ri bàg Shìdun á finn
swann Korinti. Ning shi síg
nì mpìrká ká Shìdun shig
zu sig ning, jirà aning shi
mpìrká kyìkyàr á pyànnwá
ni. Ning shí nì mpìrká buwá
á jir shinn Yesu Kristi. Ku
shig zu sig ning kwonn big
mpìrká kim kim á dunyaru,
ká bir sig pìkyinn á byar
Yesu, n kwonn sig ning ma
big í byar ńzyun á zìnn Yesu
Kristi. Yesu shí nì Shinn
Lubá ma Shinn Luyí tìnn.
3 Tayí Shìdun ma Shinn
Luyí Yesu Kristi abig wìr kà
ya ning àsànbá, ma abig sa
tag wann pìkyinn ná.

Bulus Sa Shìdun Isoko Jir Bu Nsànká Shìdun Ya Sig Mpìrká

4 Mì ri sa kyann Shìdun
ísoko barà ku sa ya sig ning
bu ǹsàn á jir shinn Yesu
Kristi. 5 Ku sa sàn ya sig
ning bu nìnànn nímá á jir
shinn Yesu ni. Wàníng í bu-
à sa ning dang yì hing jírwá
wàni, mi ri yì byann jírwá.
6 Bu-à yi dinya sig ning á
shinn Yesu Kristi ni níng,
tàma-à níng ning yì rag hing
wà í àjai, á jir barà shuná
ning shi sig tàma-à níng kim
ma wà sai-à rì. 7 Jir wàníng
Shìdun sa sàn ya sig ning
á gbìb nìnànn nímá, barà
ning ri sa àtùtwài, mi ri shi
kir àyúnn-à Shinn Luyí Yesu
Kristi má kàng bi. 8 Kwá
sìnn ning barà ná sar ma
gbam hár àyúnn-à Yesu má
kàng bi. Ayúnn-à níng hi,
bá dìg fig ning ma laifi bàna.
9 Shìdun zyun-à bar sig ning
n kwonn sig ning ma wùnwá
Yesu Kristi Shinn Luyí níng,
ku í mpìr gwangga.

Mpìrká Ri Bàg Yesu Gàfinn

10 Wunzàmí big, mì ri vig
ning á zìnn Shinn Luyí Yesu
Kristi, aning kwonn nuná
í byar ńzyun, kada aning
gàfinn bàna. Bu-à ná kyab,
ma bu-à na ri zìm á kyinn

ná ni bidìm pár, aku shí
bu ńzyun. 11 Wunzàmí
big, bu-à sa mì ri dinya
ning àdòníng, mpìrká mà
lu Kuluwu bi dinya mì rag
yipyàr kà hing áyauná ni
wàni. 12 Bu-à sa mì ri dang
àdòníng, jir kai bàna ning
ri yàng dang buká kim kim,
zyun ri dang rag ku í mpìr
Bulus, zyun rag ku í mpìr
Apolos, zyun rag ku í mpìr
Kefas, zyun rag ku í mpìr
Kristi. 13 Asái Kristi gàfinn
rìghing áni kyau kyau rà?
Mpìr-à big dab bàg gbam
sig á bín-à ni jir shinn ná
níng í Bulus rà? Big wau
sig ning dìr batisma ma zìnn
Bulus rà? 14 N gode hing
Shìdun barà ǹ wau fig kó
mpìr ńzyun áyauná ni dìr
batisma bàna, sái íri Kiris-
bus ma Gayus, í nànn-à hi.
15 Jir wàníng kó mpìr ńzyun
má dang fig rag, ǹ wau sig
ku dìr batisma á zìnnmí ni
bàna. 16 Sái ǹ wau sig Isti-
fanas, ku ma mpìrká á luwá
ni. Wà má í ku bàna, mì
ri kyab ǹ wau fig rag mpìr
zyun bàna. 17 Ning yì hing
Kristi swam bi fíg mì jirà ń
wau mpìr dìr batisma bàna.
Ama ku swam bi síg mì jirà
ń dinya mpìrká jir àjwárwá
níng. Ku dinya fig mì rag, ń
dang jírwá big yar shinnmí
bàna, jirà kada gbam jírwá,
barà ku wu sig mà atàm bín-
à ni níng, aku jànn kà átai
bàna.

Yesu Kristi í Yar Shìdun

18 Mpìrká ká má kà á lu
pyìr níng, big sìnn kàng
rìghing jir ki Yesu àràg í jir
àning. Ama yiká zyun-à bá
pinn zu yi níng, yi sìnn kàng
rìghing jír-à hi rag í gbam
Shìdun. 19 Aning myàng
barà big ba sig jír-à níng á
tarkada Shìdun. Ku dang
rag,

"Má sa yànn mpìr yarká. Ma
sa bai rìg yarbá."

20 Wà má àdòníng, bu-à
mpìr yar má sa kinn í kai rà?
Yarwá má zìg yag ku áni rà?
Shìdun sìnn kàng rìghing
yarká á dunyaru bidìm pár
í bu àning.

21 Shìdun ma yarwá ya fig
mpìrká barà bá yì ku ma
yarbá zyun-à big shi sig ma
kàhi níng bàna. Kwá pinn
zu mpìrká á jir shinn jir
àjwár zyun-à yi ri dinya big,
wà zyun-à mpìrká káhi sìnn
kàng sig àràg í jir àning.
22 Mpìr Yahudawaká ri zìm
abig myàng ma bu mamaki
ḿpyim, í wà bá bir pìkyinn
íni. Mpìr Helenawaká ri zìm
abig fig jir yar ḿpyim, í wà
bá bir pìkyinn íni. 23 Ama
buyí yi ri dinya mpìrká jir
barà big dab bàg gbam sig
Yesu. Wà á byar Yahu-
dawaká ni jír-à hi shi ya
sig big bu-à àsìu má ta big
áni. Mpìrká ká í Yahu-
dawa bàna ri myàng jír-à
hi shi sig í jir átai, í jír-
à bàna ma yìr. 24 Ama
mpìrká ká Shìdun shig zu
sig níng kó Yahudawaká kó
ká í Yahudawa bàna, barà
big fig sig jír-à níng, big
myàng Kristi í gbam Shìdun
big yar Shìdun. 25 Bu-à

Shìdun sa sig zyun-à mpìrká
ri sìnn kàng í bu átai níng,
bu-à hi kab síg nì yarbá.
Bu-à Shìdun sa sig níng,
big ri myàng rag bàna ma
gbam, ama bu-à hi kab síg nì
gbambá.

26 Wunzàmí big, aning
myàng barà Shìdun bar zu
sig ning áyau bu-à ning rì
shi sig áni. Asai-à níng hi,
ning rì yar nànn fig ma á
dunyaru bàna. Ning rì bàna
ma gbam tìnn. Ning rì í
mpìr ùwài bàna. 27 Ama
Shìdun shig zu mpìrká zyun-
à káhi ri kyab rag káníng
í àning níng, jirà abig sa
pànn mpìr yarká zunái. Ku
shig zu mpìrká zyun-à bàna
ma gbam, jirà abig sa pànn
mpìr gbamká zunái. 28 Ku
shig zu sig mpìrká zyun-à
káhi ri myàng rag kinn fig
bu bàna, mi ri sa káníng
yawari, ku shig zu káníng
jirà a káníng sa bai rìg bu-
à mpìrká á dunyaru ri kyab
rag í bu sìsàn, 29 àjirà kada
á mpìr zyun gbar dù nann
zu shinn á pyànn Shìdun ni
bàna. 30 Shìdun í àsàin-
à kwonn sig ning ma Yesu
Kristi. Shìdun sìnn sig Kristi
jirà aku tàg yar yi. A
jir shinn Kristi ni, í bu-
à sa Shìdun myàng yi rag
yi mpìrká sìsàn. Ku sìnn
kàng yi mpìrká kyìkyàr á jir
shinn Kristi. Kristi í àsàin-
à zìg zu sig yi. 31 Big ba
sig á tarkada Shìdun ni rag,
“Kada mpìr aku swam yan
shinnwá bàna, sái aku swam
yan Shìdun.”

2

Jír á Shinn Barà Yesu Kristi Wu Sig Mà Atàm Bín-à Ni

1 Ning wunzàmí big, sai-à
ǹ rì bi á byarná ni, n dinya
ning jír ǹzwàun bu Shìdun
níng, ǹ dinya fig ning jír ma
yar shinnmí bàna. 2 Sái-à ǹ
shi sig mà byarná ni ǹ kyab
á pìkyinnmí ni rag má dang
fig bu zyun kim bàna, sái íri
jir Yesu Kristi barà ku wu sig
ma atàm bín-à ni. 3 Sai-à ǹ
shi sig á byarná ni, ǹ yì fig
barà má dang jír áni bàna.
Mì ri shàr zinn, kwonn ma
dìr zwab. 4 Bu-à ǹ tàg sig
ning níng, ǹ tàg fíg ning
ma yar dunyaru bàna. Ama
àràg barà ning myàng ǹ tàg
sig ma gbam Awun Shìdun.
5 Bu-à sa ning bir sig pìkyinn
á byar Kristi níng í jir gbam-
à Shìdun shi sig ma kàhi, í dò
jir yar mpìr jíkwìnn bàna.

Shìdun Ya Hing Yi Yarwá

6 Ama mì ri dang jír ma
yar sai-à mì ri dinya mpìrká
ká yì sig swàm Shìdun wàni.
Ama yar-à mì ri dang ma
kàhi níng, í yar dunyaru
bàna. Mpìrká ká shi sig
ma gbam á dunyaru, bu-à
mì ri dang níng, shi fig yar
á byarbá ni bàna. Bubá
tàma-à níng big shi sig ma
gbam, ama á pyànn, gbambá
má vinn rìg. 7 Ama yar
Shìdun, zyun-à yi ri dinya
ning níng, Shìdun tàm jànn
rìghing kàhi, jir kai bàna
í yar dunyaru bàna. Yar-
à níng hi, Shìdun sìnn sig
daka sai-à ku màm fig ma

dunyaru bàna. Ku sìnn sig
rag, kwá ya yi. Ku dinya
fig mpìrká wàrì bàna, sái
yi. 8 Agbamká á dunyaru
myàng yì fig yar-à níng hi
bàna. Big nìm ma myàng
yì hing, big nìm má gban
fig Shinn Luyí zyun-à shi sig
ma gbam níng mà bín-à ni
bàna. 9 Ama buyí yi myàng
yì rìghing yar-à níng, jir kai
bàna big ba sig á tarkada
Shìdun ni rag,
"Bu-à mpìr taba myàng fig
ma zu bàna,
n fig fig ma sung bàna,
hár ma bu-à mpìr yì fig wà
kwá kyab dìg bàna,
í bu-à Shìdun tìya sig mpìrká
ri zìm ku."
10 Awun Shìdun í àsàin-à
tìya sig yi buká Shìdun ya sig
yi. Ku í àsàin-à ri yì bu bidìm
pár, ma bu tùtùká Shìdun
tàm sig. 11 Bu-à mpìr ma ri
kyab, jàuwá má yì fig bàna,
sái ku ma pìkyinnwá. I barà
mpìr má yì fig bu-à Shìdun ri
kyab bàna, sái íri Awunwá.
12 Awun-à yi shi sig ma kàhi
níng í awun-à wà á dunyaru
bàna, í wà zyun-à bi sig mà
byar Shìdun, jirà ayi yì buká
Shìdun ya sig yi.
13 Yi má, barà Awun
Shìdun shi sig á kyinnyí ni
àdòníng, í bu-à sa yi ri dinya
fig ning bu-à yi fig sig á byar
mpìr bàna. Yi ri dinya ning
bu-à Awun Shìdun dinya sig
yi á kyinnyí ni. I barà yi
ri tàg ning, ningká zyun-
à ning shi sig ma Awun
Shìdun á pìkyinn ná ni, yi
ri tàg ning ma yar-à Awun
Shìdun ya sig yi. 14 Mpìr-à
ma bàna ma Awun Shìdun á
kyinnwá ni, kwá zìg fig jír-
à Awun Shìdun ri tàg níng
bàna. Buwá kwá yì byann
fig bàna. Kwá myàng shi
àràg í bu átai. I bu-à sa kwá
yì byann fig jir Shìdun bàna,
wà Awun Shìdun ma tìya fig
ku bàna. 15 Ama mpìr-à ma
shi sig ma Awun Shìdun á
kyinnwá ni, kwá yì barà kwá
gàfinn bu-à sìsàn ma bu-à
bibai. Mpìr má dang pànn
fig ku ma jír bàna. 16 Jir
Shìdun dang sig rag:
"Mpìr má yì byann fig barà
kyinn Shìdun shi sig
áni,
má tàg ku bu bàna."
Ama buyí yi zìg sig kyinn
Kristi.

3

Mpìrká Ri Sa Swàm Shìdun

1 Wunzàmí big, ǹ dinya
fig ning jír àràg barà mì
ri dinya mpìrká ká shi sig
ma Awun Shìdun níng bàna.
Ama ǹ dinya sig ning àràg
barà mì ri dinya mpìrká ká
ri bàg íri dunyaru, ká shi
sig àràg í yann wùnshái títi
áyau gbìb Yesu. 2 Jír-à mì ri
dinya ning níng, shi sig àràg
mì ri ya ning myann. Ning
fòr fig barà ná ji buju bàna.
Hár tàma-à níng má, ning
fòr fig bàna. 3 Hár tàma-à
níng ning shi sig ma kyinn-
à ri bàg dunyaru. Ning ri
sa dìrná akyib, mi ri gbìb
shùr àràg barà mpìrká ri
bàg dunyaru ri sa níng, kó
nímá bàna rà? 4 Mpìr zyun
ri dang rag, ku í mpìr Bulus.

Mpìr zyun bó ri dang rag
ku í mpìr Apolos. Wàníng í
barà mpìrká ri bàg dunyaru
ri dang áni.
5 Aning myàng, Apolos í
ni rà? Bulus í ni rà? Yi
bidìm pár yi í fàu Shìdun,
yi wam zu fig wàníng bàna.
Yi fàu Shìdun, yi tìya síg
ning nì barà ná bàg Shìdun
áni. N shi sig ma swàmmí,
Apolos shi sig ma swàmwá
tìnn. Kó ni bidìm pár shi
sig ma swàm bu-à Shìdun
ya sig ku. 6 Bumí ǹ tàg sig
swai bu, Apolos í àsàin-à wìr
sig zàpìr áni. Ama Shìdun
í àsàin-à má sa wài buju-à.
7 To, mpìr zyun-à ma ri tàg
bu, ku fòr fig bu zyun bàna.
Zyun-à ma ri wìr zàpìr má,
ku fòr fig bu zyun bàna tìnn.
Shìdun àsàin-à má sa bu-à
má wài, í ku shi síg nì mpìr
ùwài. 8 Ayau mpìr-à ma ri
tàg bu ma mpìr-à ma ri wìr
zàpìr áni, big bidìm pár big
màg sig ábibir, zyun kab fig
jàuwá bàna. Ama Shìdun
má ya kó ni anì swàmwá bar
swàm-à ku sa sig. 9 Buyí yi
ri sá bu-à Shìdun ma dinya
yi. Buná ning shí nì da
Shìdun. Yi ri sa swàm áyau
da Shìdun.
Wàníng má, ning shi àràg
í tonn Shìdun. 10 Tonn-à
níng hi, mì Bulus ǹ jag síg
nì mìr tonn-à hi. N sa sig
swàmmí àràg mpìr-à mi yì
hing tonn wàni. I Shìdun
tìya síg mì nì, ǹ sa yì swàm-
à níng. I wà tàma-à níng
mpìr zyun bi, mi ri mi buwá
wà mími. Mpìr-à ma ri
mi tonn-à hi, aku hakyira
barà ku ri sa swàmwá áni.
11 Mìr tonn-à Shìdun jag sig
níng, mpìr má jag yì sar fig
zyun kim bàna, sái zyun-à
Shìdun jag bab sig níng. Mìr
tonn-à níng hi í Yesu Kristi.
12 Mpìr-à ma mi hing buwá
ma zinariya kó àsháu, kó
abàn, sàn hing. Ama mpìr-
à ma mi hing buwá ma bín,
kó byann, kàhi sàn fig bàna.
13 Ayúnn-à Yesu Kristi ma
kàng bi áni, Shìdun má tìr bi
pyìr àjirà aku màg màg fig
swàm-à kó ni sa sig. 14 Mpìr-
à swàmwá ma zu hing áyau
pyìr-à ni, kwá dìg ladawá.
15 Mpìr-à swàmwá ma zu fig
bàna, ku kù rìghing, kwá
dìg fig lada bàna. Ama kwá
wìm zu. Ama má shi àràg ku
wìm zu sig áyau pyìr.
16 Asái ning yì fig bàna rà?
Dìrná shi sig í lu Shìdun,
Awunwá shi sig á pìkyinn ná
ni. 17 Mpìr zyun-à ma sa bai
lu Shìdun, Shìdun má sa bai
ku tìnn, jir kai bàna Shìdun
sìnn sig luwá í bu kyìkyàr.
Ning bó, ning shi síg nì lu-à
hi.
18 Kada mpìr aku tonn
gban shinnwá bàna. Mpìr-
à ma dang rag ku í mpìr
yar á dunyaru-à níng ni, aku
sìnn kàng shinnwá àràg ku í
mpìr yar bàna, í wà kwá shi
mpìr yar á pyànn Shìdun.
19 Bu-à mpìrká á dunyaru ri
myàng àràg shi sig í bu yar,
Shìdun ri sìnn kàng shi sig
í bu àning, jir kai bàna big
ba sig á tarkada Shìdun ni
rag, “Mpìr-à ma shi sig big
yar, Shìdun má zìg yarwá
má tor pànn ku ma kàhi.”

20 Big ba sig rag, “Shìdun
yì hing rag bu-à mpìr yar
ri kyab bidìm pár, bàna ma
yìr.” 21 Jir wàníng kada an-
ing gbar dù shinn ma aning
yan mpìr jíkwìnn jir yarwá
bàna. Shìdun ya kà sig bu
bidìm pár á vùná ni. 22 Ku
ya sig ning Bulus ma Apolos
ma Kefas, ma dunyaru, ma
yonki, ma ki, ma buká tàma-
à níng, ma buká má bi á
pyànn. 23 Ning í bu Kristi.
Kristi í bu Shìdun.

4

Bulus Big Jàu Swàmwá Big, Big í Yann Aswamká Bu Kristi

1 Aning myàng yi àràg
yi í fàu Kristi, barà ku ya
kà sig swàm-à níng á vùyí
ni. Shìdun ya sig yi amana
rag ayi dinya mpìrká jírwá,
zyun-à ku tàm jànn sig.
2 Mpìr-à ma zìg hing amana
níng, aku sa swàmwá ma
kyinn ńzyun. 3 Wà má í
ning kó ma í mpìr zyun kim
ma rag kwá màg màg fig
swàmmí, wàníng shi fig í
bu zyun bàna. Kó mì ma
shinnmí má, má màg màg
fig fig swàmmí bàna, sái
Shìdun. 4 A kyinnmí ni ǹ
yì fig wà kó ǹ sa hing bu
bibai áyau swàmmí ni bàna.
Ama wàníng má sìnn kàng
fig mì mpìr gwangga bàna.
Wà ma sa hing bu-à sìsàn, kó
bu-à bibai, Shìdun í àsàin-
à má dang. 5 Jir wàníng
kada aning wà kwonn tàma-
à níng á shinn swàm-à mpìr
ma ri sa bàna. Ayúnn-à Yesu
ma kàng bi hing, ku í àsàin-à
má fù zu bu-à mpìr bònn sa
sig. Kwá dang kyàr vinn rìg
bu-à mpìr ri kyab á kyinnwá
ni, í wà Shìdun má swam
yan kó ni á jir swàm-à ku sa
sig.

6 Wunzàmí big, jir buká mì
ri dinya ning níng, mì ri sa
ya ning misali á shinnmí ni,
yi ma Apolos. N dang fíg
mpìr zyun kim bàna. Bu-
à sa níng, mì ri zìm an-
ing myàng bar bu-à yi ma
Apolos ri sa jirà aning yì
yìr jír-à big dang sig rag,
“Kada aning wam zu nu bu-
à big ba sig bàna,” jirà kada
aning yan malam zyun, ma
aning sa zyun yawari bàna.
7 Mpìr-à sìnn kà sig wù á shi
àgbam á shinn mpìrká kádà
ni í ni rà? Kó kai bidìm pár, í
Shìdun ya síg wù nì. To, ma
bu-à sa wù ri gbar dù shinn
mi ri swam yan shinnwú, í
jir kai rà?

8 Ning ri kyab ning kab sig
kó ni bidìm pár ma pìkyinn
ǹsàn. Ning ri kyab ning
shi sig mpìr sìsàn á pyànn
Shìdun ni. Ning ri kyab rag
ning kab síg yi nì, ning kàng
rìghing kùr. Mì ri zìm aning
na kùr àjai, àjirà ayi ma
ning na kùr ábìr-à ni. 9 A
byarmí ni, mì ri myàng shi
sig àràg í Shìdun sìnn síg
yi nì yann aswamká buwá
yi fòr fig mpìrká kádà bàna.
Buyí yi shi sig àràg mpìrká
bá gban rìg áyau bìr-à ni. Yi
shi síg bu-à mpìrká ma yann
aswamká bu Shìdun mà wai
má myàng. 10 Mpìrká ri

myàng yi àràg yi í àning,
jirà yi ri bàg Kristi. Ama
buná, ning ri kyab ning í
mpìr yar á byar Kristi. Buyí
yi bàna ma gbam. Ama buná
ning shi sig ma gbam. Ning í
mpìrká big ri wib ning, ama
buyí yi yann aswam Shìdun,
big ri sa yi yawari. 11 Hár
àràg tàma-à níng amor ri
gban yi, ajor zàpìr ri gban yi,
yi dìg fig jà-à yá wìr bàna.
Big ri dab yi gbàr wàni, hár
yi bàna ma byar shu. 12 Yi ri
sa swàm, mi ri ji ma gbamyí.
Wà mpìr ma swau yi shì má,
yi ri dang rag a Shìdun ya
ku. Wà ba ya yi shwìn yi ri
bà kyinn. 13 Wà ba dang jír-à
bibai á shinnyí ni, yi ri dinya
pyann kàng fig big bàna.
Hár tàma-à níng mpìrká ri
sìnn kàng yi àràg í bu-à mà
kwìm yinn.

14 Mì ri ba ya fíg ning bu
káníng jirà ń sa pànn ning
zunái bàna, ama ǹ ba síg
jirà ń twìb ning byur, jir kai
bàna mì ri zìm ning àràg
ning í yannmí big. 15 Kó barà
ning shi sig ma malamká
nìnànn nímá ká ri tàg ning
jir Kristi, ama ning shi sig
ma ta ńzyun, ta-à hi í mì.
I mì ǹ dinya síg ning nì jir
àjwár bu Shìdun. N kàng
rìghing taná á dò barà ǹ
tàg sig ning gbìb Yesu Kristi.
16 To, barà mì í taná, sái
aning sa àràg barà mì ri sa.
17 Wàníng í bu-à sa mì ri
swam yag Timoti á byarná
ni. Ku shí nì wùnmí á jir
shinn Yesu. Asàmí yi ma
ku kwonn hing wàni. Ku í
mpìr-à mì ri bir pìkyinnmí á
byarwá ni. Kwá kyab pànn
ya ning bar shumí á gbìb
Kristi ni, ma bu ùwàiká mì
ri tàg kyann mpìrká kó áni
bidìm pár á shinn Kristi ni.

18 To, mpìrká kádà áyauná
ni ri kyab rag má bi fòr fig
á byarná ni bàna, big kà mi
ri gbar dù shinn. 19 Ama
wà Shìdun ma zìm hing, má
nonn fig bàna mì ri bi. Má
fig fig íri jír-à ba dinya mì
bàna, ama má myàng wà
ba shi sig ma gbam áyau
Kristi. 20 Kùr Shìdun shi fig
íri jír dang átai bàna, sái ma
gbam-à mpìr ri bàg Shìdun
ma kàhi. 21 To, sai-à ma bi
hing, ning ri zìm ń yan ta
ning rà, kó ń bi ma kyinn
ajun rà? Bu-à ning ri zìm í
wà áni rà?

5

Mpìr Zyun Ayau Mpìrká Ri Bàg Yesu Sa Ayái

1 N fig big rag, mpìr zyun
áyauná ni ri sa bu-à sàn fig
bàna. Bu-à hi kó mpìrká ká
ri bàg fig Yesu bàna big ri sa
fig kàhi bàna. Big rag mpìr-
à hi ri sì wà tawá. 2 N fig big
rag ning kyab fig bu-à níng
hi bàna, mi ri gbar dù shinn.
Wàníng í bu-à ning nìm má
bai pìkyinn áni. Mpìr-à sa
sig írì bu-à níng, aning kan
zu rìg ku áyauná ni. 3 Kó
barà ǹ bàna mà byarná ni
níng, mì ri kyab bu-à níng
á kyinnmí ni. N wà rìghing
kwonn mpìr-à sa sig bu-à
níng á zìnn Shinn Luyí Yesu
ni, shi àràg ǹ shi sig màhàn.

4 Sái-à ning ma ri kwonn
shinn, pìkyinnmí shi sig mà
byarná ni, kwonn ma gbam
Shìdun. 5 Aning zìg mpìr-
à níng hi, aning pa kà á vù
Shaitan jirà a Shaitan sa bu-
à ku ri zìm ma dìr mpìr-à
níng, jirà yonkiwá má wìm
zu àyúnn-à Yesu má kàng bi.
6 Barà ning ri gbar dù
shinn àdòníng, sàn fig bàna.
Yìr sìg ńzyun í àsàin-à ri
sa bai kádà, àràg barà yisti
títi nímá ri sa lib brodi.
7 Aning kan zu rìg bu bibai-
à níng áyauná ni, jirà kada
aku swàb kà yag mà pyànn
bàna, jirà aning kàng mpìr
kyìkyàr. Shìdun sìnn kàng
sig ning mpìr kyìkyàr á jir
shinn barà Kristi wu sig á
dò jir shinn ná ni, àràg barà
big ri gib gban àdùn á pyànn
Shìdun ni àyúnn Pìm Wam
Zu. 8 Jir wàníng, sai-à yi ma
ri ji bùkí bu àyúnn Pìm Wam
Zu, kada ayi sa akyib ma
bu-à bibai àràg wàrì bàna,
jir kai bàna bu bibai-à níng
ri swàb kà àràg barà yisti
ri sa lib brodi. Kada ayi
shi kwonn ma yisti àkwor-
à níng bàna. Ayi shi àràg
brodi zyun-à bàna ma yisti.
Ayi shi mpìr gwangga ma
pìkyinn kyìkyàr.
9 Wàrì níng, ǹ rì ba ya sig
ning wasika rag, kada aning
bàg kyann dìr ma mpìrká
ri sa àyái bàna. 10 N dinya
fig ning rag aning gàb rìg
dìr ma mpìrká yì fig Shìdun
bàna, mi ri sa bu-à bibai
àràg àyái sa, ma sunu bu-
à bibai sa, ma ajwú jwi, ma
buki sa níng, bàna. Mpìrká
yì fig Shìdun bàna níng,
ning ma big shi kwonn sig
í zyun á dunyaru. Ning
bàna ma pyù-à ná gàb dìr
ma big. 11 Jírmí ǹ dinya sig
ning níng, ǹ dang síg áshinn
mpìrká ri dang rag big ri
bàg Yesu, ama big ri sa bu-à
bibai àràg àyái sa, sunu bu-à
bibai sa, buki sa, mpìr zìnn
swau, shin wa pyann, ajwú
jwi. Irì mpìr káníng, kada
aning kwonn shinn ma big
bàna. Buju má, kada aning
ji kwonn ma big bàna.
12-13 Mpìrká ká ri bàg fig
Yesu bàna, walai bu-à du
yi barà yá wà big kwonn.
Mpìr-à má wà big kwonn í
Shìdun. Ama ká ri bàg Yesu,
í ká zyun-à ná wà big kwonn.
To, mpìr-à sì sig wà tawá
níng, aning kan zu rìg ku
áyauná ni.

6

Kada Aning Bar Kara Bar Dìrná á Byar Ká Ri Bàg Fig Yesu Níng Bàna

1 Ayau níngká ning ri bàg
Yesu, wà mpìr zyun áyauná
ni ma shi sig ma jír ma
jàuwá, bu-à sa kwá zìg yag
jír-à hi á byar agib jírká,
ká ri bàg fig Yesu bàna, í
jir kai rà? Bu-à sa kwá
zìg bi fig á byar mpìrká ri
bàg Yesu bàna, í jir kai rà?
2 Ning mpìrká ri bàg Yesu,
ning í àsàinká má wà kwonn
mpìrká á dunyaru. To, wà
má àdòníng, bu-à sa ná wà
sar fig kwonn títi bàna, í jir
kai rà? 3 Ning yì fig wà yi
mpìrká ri bàg Yesu, yá wà

kwonn yann aswam Shìdun
ká mà wai bàna rà? Wà
má àdòníng, bu-à sa yá gib
yì sar jír á dunyaru bàna, í
jir kai rà? 4 Wà jír ma dù
hing áyauná ni, bu-à sa ná
zìg yag á byar mpìrká fòr
fig bu zyun áyau mpìrká bu
Shìdun ni bàna, í jir kai rà?
5 Bu-à mì ri dang níng, mì
ri zìm aning fig zunái. Asái
ning bàna ma mpìr yar kó
ńzyun áyauná ni zyun-à má
gib ya ning jír rà? 6 Bu-à sa
mpìr-à ri bàg Yesu má bar
kara jàuwá á byar mpìrká ká
yì fig jir Shìdun bàna, í jir
kai rà?

7 Wà wa bar hing kara
jàuwú, wàníng ri tàg rag wù
ri bàg fig Yesu bàna. Sàn
kab sig aning tib pìkyinn ná,
kó mpìrká ma lir ji ning, kó
wà ba jwi ning bu. 8 Ama
hár ning ri lir ji kàng bar
dìrná, mi ri jwi bar dìrná
ajwú, áyau ningká ning ri
bàg Yesu. 9 Kada aning
tonn gban shinn ná bàna.
Mpìr bibaiká má dìg fig pyù
barà bá kà á byar-à Shìdun
na sig kùrwá bàna. Mpìr-
à ma ri sa àyái, ma mpìr-
à ma ri sa buki, ma mpìr-
à ma sì wà jàuwá, mpìr-à
ma ri na ma jàuwá wunù,
10 mpìr-à ma ri jwi ajwú,
mpìr-à ma ri sa sunu, mpìr-à
ma ri wa pyann shin, mpìr-
à ma ri zìnn mpìr, mpìr-
à ma ri lir ji mpìr, mpìr-
à ma ri sa àdòníng, kwá
kà fig mà byar-à Shìdun na
sig kùrwá bàna. 11 Wàrì
níng mpìrká káhi áyauná
ni rì sa sig àdòníng tìnn.
Ama tàma-à níng Shìdun tu
kìfinn rìghing bu pyìrká á
pìkyinn ná ni, n sìnn kàng
rìghing ning mpìrká buwá.
I jir shinn swàm Shinn Luyí
Yesu Kristi í bu-à sa ning shi
sig ma kyinn ǹsàn àdòníng,
big jirà Awun Shìdun shi sig
á kyinn ná ni.

Dìryí í Bu Shìdun

12 Mpìr-à ma dinya shin-
nwá rag, “Bu-à mì ri zìm ń
sa níng, Shìdun kan dim fig
bàna,” to, í barà hi. Ama bu-
à wá sa níng, má swàb kà ya
wu bu zyun rà? Kó barà bu-
à mì ri zìm ń sa níng, Shìdun
kan dim fig bàna, ama ǹ zìm
fig ń sa bu-à má kàng fàu áni
níng bàna. 13 Mpìr zyun ma
dang rag buju í jir finn. Finn
bó, í jir buju. Ama Shìdun
má gban rìg big pyànà bidìm
pár. Ama Shìdun màm fíg
dìryí jirà ayi sa àyái ma kàhi
bàna. Ku màm síg jirà ayi
sa swàmwá áni. Dìryí shi sig
í bu Shìdun, Shìdun bó, ku
shí bu dìryí. 14 Barà Shìdun
gbar dù nann zu sig Shinn
Luyí mà amir-à ni níng, í
barà kwá gbar dù nann zu yi
áni ma gbamwá.

15 Aning myàng. Dìryí
shi sig í bu ńzyun ma dìr
Kristi. To, ma sáshinn má
zìg dìrmí wà zyun-à í bu
Yesu má na kwonn ma uwà
àyái rà? Wàníng má sàn
fig bàna. 16 Kó ning yì fig
bàna rà? Mpìr-à ma ri na
ma uwà àyái, ku ma wàníng
bidìm pár shi sig àràg dìrbá
ńzyun. Jir Shìdun dang sig

rag, big pyànà bidìm pár big
í bu ńzyun. 17 Ama mpìr-à
ma kwonn sig ma Shinn Luyí
Kristi, ku ma wàníng shi sig
áyau awun ńzyun.
18 Barà dìryí shi sig í bu
Shìdun níng, kada ayi sa
àyái bàna. Bu-à bibaiká
zyun-à mpìr ma ri sa, ri sa
bai fig dìrwá bàna. Ama
mpìr-à ma ri sa àyái, ku ri
sa bai dìrwá. 19 Asái, ning yì
fig bàna rà? Dìrná í lu Awun
Shìdun, ku shi sig á kyinn ná
ni. I Shìdun ya síg ning nì
Awunwá. Ning shi fíg shu
shinn dìrná bàna, ning shi
síg bu Shìdun. 20 Ku wann
sig ning ma àsà Yesu Kristi.
Aning sa barà ná wib Shìdun
ma dìrná.

7

Jír Ashinn Ban

1 Tàma-à níng má dinya
byann ning jír á shinn bu-
à ning ba n bib sig mì.
Sàn hing wà mpìr ma dang
rag kwá zìg fig uwà bàna.
2 Ama, á jir shinn àyái, sàn
hing mpìr aku zìg uwà, uwà
tìnn aku shi ma nù shinn
dìrwá. 3 Wunù ma zìg hing
uwà, wà abann wàwá ma ri
na ku, sàn hing wàwá aku
sa tag kyinn nùwá. Wà uwà
ma ri na abann nùwá, nùwá
má aku sa tag kyinn wàwá.
4 Uwà bàna ma gbam áshinn
dìrwá ni, sai nùwá. Wunù
má, bàna ma gbam áshinn
dìrwá ni, sai wàwá. 5 Kada
aning kan dim bar dìrná bu-
à dìrná ri zìm bàna. Sái
wà ná dang rag ná vig ma
Shìdun ḿpyim. Wà na vig
kinn rìghing, í wà aning kà
rag swàmná, jirà kada Shai-
tan ma màg màg fig ning
aning sa bu-à bibai, sai-à
abann ma na ning.
6 Jír-à ṅ dang sig níng, í
doka bàna. Mpìr-à ma ri
zìm aku zìg uwà, sàn hing
aku zìg. 7 Mì ri myàng
sàn kab síg nì mpìr aku shi
shu nùkyúnn àràg mì. Ama
kó ni shi sig ma írì kyinn-à
Shìdun ya sig ku. Káhi ri zìm
shu nùkyúnn, káhi big ri zìm
abig zìg uwà.
8 To, mì ri dinya ning, ning
ká ning zìg fig ma uwà bàna,
ma ningká ning zìg fig ma
wunù bàna, ma uwà kiká,
sàn hing aning shi shu átai
àràg mì. 9 Ama mpìr-à ma
yì hing rag kwá pànn yì sar
fig shinnwá bàna, sàn hing
aku zìg uwà, wà ku ma í
uwà, sàn hing aku zìg wunù.
Wà abann ma ri na wù wàni,
sàn kab sig á sìr ban.
10 Ning mpìrká zìg sig uwà
níng, ṅ shi sig ma doka
zyun-à bi sig á byar Shinn
Luyí. Doka-à hi ri dang
rag, kada uwà aku gàb dìr
ma nuwá bàna. 11 Uwà-à
ma gàb hing dìr ma nuwá,
to, sái aku shi átai, aku zìg
rag wunù zyun bàna. Wà
ma nímá bàna, to, sái aku
ma nùwá jùn kwonn kàng.
Wunù aku kan zu wàwá
bàna tìnn.
12 Ning mpìrká zìg sig
uwà níng, ma dinya ning jír
zyun, jír-à níng í mì mì ri
dáng nì. I jir Shinn Luyí
Yesu Kristi bàna. Mpìr-à ma
í bu Kristi, wà kwa shi sig ma

uwà zyun-à í bu Kristi bàna,
uwà-à níng hi ma ri zìm
ku, kada aku kan zu wàníng
bàna, abig shi shubá. 13 Uwà
zyun-à ma í bu Kristi, wà
kwá shi sig ma nùwá zyun-à
í bu Kristi bàna, wà wunù-à
hi ma ri zìm ku, kada aku zu
tafinn nùwá bàna, 14 jir kai
bàna wunù-à ri bàg fig Kristi
bàna níng, á jir shinn wàwá
ni kwá kàng mpìr-à Shìdun
ri zìm. Uwà zyun-à ma ri
bàg fig Kristi bàna, nùwá
ma ri bàg í ni, á jir shinn
nuwá ni kwá kàng mpìr-à
Shìdun ri zìm. Nìm ma nímá
bàna, yanká buná ning mà
sig níng, big nìm má shi kà
fig áyau mpìrká bu Shìdun
ni bàna. 15 Mpìr-à ma ri bàg
fig Yesu bàna, wà ku ma ri
zìm aku gàb dìr ma wàwá
jirà wàníng ri bàg Kristi,
to, aku gàb dìr ma wàníng.
Uwà-à ma ri zìm aku gàb
dìr ma nuwá jirà wàníng ri
bàg Yesu, to, aku gàb dìr ma
wàníng, jir kai bàna Shìdun
bar bi síg yi jirà ayi shi shu
ǹsàn. 16 Ning uwàká zyun-à
í bu Kristi, ning yì fig bàna
káhi nuná nìm má dìg yonki
àpyú á jir shinn ná ni. Ning
wunùká zyun-à í bu Kristi,
ning yì fig bàna káhi wàná
nìm má dìg yonki àpyú á jir
shinn ná ni.

A Shi Shuwú Aràg Barà Shìdun Sìnn Sig Wù á Shi

17 Kó ni bidìm pár aku shi
shuwá àràg barà Shinn Luyí
sìnn sig ku, ma barà Shìdun
bar bi sig ku. Wàníng í doka-
à mì ri tàg mpìrká ri bàg
Kristi kó áni bidìm pár.
18 Mpìr-à ma kyag fig ju-
rwá bàna ma zìg hing jir
Shìdun, kada aku kyag rag
bàna. Mpìr-à ma kyag
rìghing jurwá ḿpyim ma
zìg síg jir Shìdun nì, kada
aku dang rag ku kyag fig
jurwá bàna, 19 jir kai bàna
kó aku kyag, kó aku kyag
bàna má, bàna ma yìr. Bu-à
sàn sig bàna, mpìr aku wib
jir Shìdun. 20 Kó ni aku shi
shuwá àràg barà ku rì shi
sig á sai-à Shìdun rì bar sig
ku. 21 Wà mpìr rì ma shi
síg shu fàu á sai-à Shìdun
rì bar bi sig ku, kada aku
kyab bu zyun bàna. Ama wà
kwa dìg hing pyù barà kwá
shi shu shinn dìrwá, aku shi.
22 Mì ri dang jír-à níng, jir
kai bàna fàu-à Shìdun ma
bar bi síg ku nì jirà aku bàg
Shinn Luyí Yesu Kristi, ku
zu rìg rag hing áyau fàuká
ni, jir kai bàna ku kwonn
rìghing shinnwá ma Shinn
Luyí Yesu Kristi. Mpìr-à rì
ma shi fig fàu á sai-à Shìdun
bar bi sig ku bàna, tàma-à
níng ku shi síg rag fàu Kristi.
23 Aning yì rag Yesu Kristi
wann sig ning ma àsàwá jirà
aning shí buwá. Kada aning
kàng fàu mpìr jíkwìnn bàna.
24 Yiwaimí big, kó ni bidìm
pár aku shi á gbìb Shìdun ni,
aku shi shuwá àràg bar sai-
à ku rì shi sig, sai-à Shìdun
bar sig ku.

Jír á Shinn Mpìrká Sìr Fig Ma Ban Bàna Ma Uwà Kiká

25 Mì ri zìm ń dinya byann
ning jír áshinn mpìrká sìr
fig ma ban bàna. Shinn
Luyí dinya fig mì doka kó
jír zyun áshinn jír-à níng ni
bàna. N kyab síg nì jír-à
níng á kyinnmí ni, í wà mì ri
dáng ni. Aning fig jírmí, jir
kai bàna Shinn Luyí myàng
ashimí, ǹ fòr hing wà aning
sìnn kyinn á jírmí ni.
26 Mì ri kyab, sàn kab
síg nì uwà kó wunù aku
shi shuwá átai, ma wà kwá
sìr ban, jir kai bàna tàma-à
níng shwìn nànn kab gbam.
27 Mpìr-à ma shi sig ma uwà,
kada aku dang rag kwá kan
zu rìg wàníng. Mpìr-à ma
zìg fig ma uwà bàna, kada
aku rag kwá zìg uwà. 28 Ama
mpìr-à ma zìg rìghing uwà,
ku sa fíg bu pyìr bàna. Wùn
uwà sáb ma zìg rìghing
wunù, í bu pyìr bàna. Ama
aning yì rag mpìrká ká sìr
sig ban níng, bá wa shwìn
nìnànn nímá. I bu-à sa ǹ
dang rag, sàn kab síg nì mpìr
aku shi shu àtaiwá.
29 Yiwaimí big, yìr jír-à mì
ri dang bàna í wàníng, su-
à dà sig níng nonn fig bàna.
Bu-à pànn sig tàma-à níng,
mpìrká ká sìr sig ban níng,
abig shi shubá àràg big sìr
fig ban bàna. 30 Mpìrká ká ri
kig mínn, abig shi àràg big
ri kig fig mínn bàna. Ká ri
fig àjwár, abig shi àràg big
ri fig fig àjwár bàna. Ká ri
wann buká, abig shi àràg big
bàna ma bu. 31 Mpìr-à ma ri
fig àjwár bu dunyaru, kada
aku zìm àjwár-à níng zìg rìg
kyinnwá bàna, jir kai bàna
bu dunyaru má shi kinn fig
bàna.
32 Bu-à mì ri zìm bàna,
mì ri zìm aning shi shu
àjwár, kada bu zyun aku
sa shi ning bàna. Mpìr-à
ma zìg fig uwà bàna, kwá
sa swàm Shìdun ma kyinn
ńzyun jirà Shìdun aku fig
àjwárwá. 33 Ama mpìr-à ma
zìg hing uwà, pìkyinnwá má
kàng yag rìg á bu dunyaru,
jir kai bàna ku ri zìm a
wàwá fig àjwárwá. 34 A
byar-à níng hi pìkyinnwá
gàb finn rìghing byar pyànà.
Ama uwàká ká zìg fig wunù
bàna, ma yann uwà sábká,
big ri sìnn pìkyinnbá á byar
swàm Shìdun. Big ri zìm
a kyinnbá ma dìrbá bidìm
pár aku shi í bu Shìdun.
Ama uwà-à ma zìg rìghing
wunù, pìkyinnwá ma yag
rìg ma byar bu dunyaru, jir
kai bàna ku ri zìm a nuwá
fig àjwárwá.
35 Mì ri dinya ning bu
káníng, jirà ń sa shang ning.
N zìm fig ń kan dim ning
bu zyun bàna. Mì ri zìm
aning sa bu-à má sàn ya
ning, ma barà ná dìg pyù-
à má sa swàm Shìdun ma
kyinn ńzyun.
36 Wunù ma wùn uwà sáb
ma ri zìm abig sìr ban, wà ba
kyab kàng hing rag bá sìr fig
ban bàna, ama ásim wunù-
à hi ma kyab rag, sàn fig wà
aku fim wùn uwà-à hi bàna,
wà ku ma ri zìm abig sìr ban,
to, abig sìr. Big ri sa fig bu-à
bibai bàna. 37 Wà mpìr ma
kyab síg nì ma kyinnwá rag
kwá zìg fig uwà sáb-à ku ri

zìm níng bàna, wà ku ma
ri pànn shinnwá, kwa kyab
síg nì ma kyinnwá, kàhi sàn
hing wà kwa zìg fig uwà sáb-
à hi bàna. 38 Bu-à mì ri zìm
ń dinya ning bàna í wàníng:
mpìr-à ma zìg hing uwà sáb-
à ku ri zìm níng, ku sa sig wà
sìsàn, ama mpìr-à má zìg fig
uwà bàna, sàn kab síg nì.
39 Uwà-à má shi sig big
wunù, ku bàna ma gbìb-
à kwá gàb dìr ma nùwá.
Wà nuwá ma wu rìghing,
wà kwa zìm hing í wà kwá
zìg rag wunù zyun. Ama
kada aku zìg wunù-à ri bàg
fig Kristi bàna. 40 Ama a
myàngmí ni, mì ri myàng
wà kwa zìg fig rag wunù
zyun bàna, kwá fig káb nì
àjwár. Bu-à ǹ kyab sig níng,
mì ri kyab í Awun Shìdun
tìya síg mì nì.

8

Jír á Shinn Buju-à Big Ya Sig Bu Sìnn

1 Ning bib mì jír á shinn
buju zyun-à big zìnn sig bu
sìnn áni. Ning bib mì rag ná
ji rà kó ná ji fig bàna rà, àjirà
ń dinya ning.
Yi bidìm pár, yi shi sig
big yar. Ama yar ri du
kà mpìr barà kwá gbar dù
shinn. Ama azìm ri dang
gbam pìkyinn mpìr. 2 Mpìr-
à ma rag, ku yì hing bu, ku
yì byann fig ma barà sàn
sig aku yì bàna. 3 Mpìr-à
ma ri zìm Shìdun, Shìdun yì
rìghing ku.
4 To, jír á shinn buju-à big
ya sig bu sìnn níng, yi yì
hing wà bu sìnn kinn fig
bu zyun á dunyaru bàna.
Shìdun í àkúnn ńzyun, zyun
kim bàna. 5 Kó barà big ri
dang rag bu sìnnká nìnànn
nímá shi sig mà waisháu-à ni
ma wà á jìnn ni níng, 6 ama
buyí yi yì sig íri Tayí Shìdun
zyun-à màm sig buká bidìm
pár. Ku màm sig yi jirà
ayi shi mpìrká buwá. Shinn
Luyí íri Yesu Kristi áwinwá
ni, zyun bàna. Shìdun màm
sig bu bidìm pár á byar Yesu
ni. Yi ri shi shu á dò shinnwá
ni tìnn.
7 Ama mpìrká kádà
áyauná ni, big yì byann fig
bu-à níng bàna. Bigbá big
nonn hing big ri kyab bu
káníng. Hár tàma-à níng
big ri myàng rag buju-à big
zìnn sig bu sìnn áni níng í
bu bu sìnn. Big ri kyab wà
ba ji hing íri buju-à níng, má
sa bai rìg big. Jir kai bàna
pìkyinnbá gbam fig bàna.
8 Buju ji má gbar jùn kwonn
fig yi ma Shìdun bàna. Wà
ya ji kó wà ya ji fig bàna má,
má swàb kà ya fig yi bu zyun
bàna.
9 Bu-à sàn kab sig bàna,
barà ning yì sig rag Shìdun
kan dim fig írì buju-à níng
bàna níng, kada aning sa
mpìrká pìkyinnbá gbam fig
bàna níng, abig ji ma abig
kù kà á bu-à bibai bàna.
10 Wà mpìr-à pìkyinnwá
gbam fig bàna níng, ma
myàng wù zyun-à à yì
rìghing bu níng, wù ma ri ji
buju á lu bu sìnn, wàníng
má sa fig ku barà kwá ji
buju-à big ya sig bu sìnn

bàna rà? 11 Wà má àdòníng
wù mpìr-à yì sig bu níng,
wá sìnn kà mpìr-à níng hi
aku kù. Mpìr-à níng hi í
wunzàwú, sáshinn wá sa
bu-à má sìnn kà ku aku kù
barà Yesu wu sig dò shinnwá
níng rà? 12 Wà wa sa hing
àdòníng, à sa sig Kristi bu-à
bibai kwonn ma wunzàwú,
barà à du kà sig wunzàwú
sa sig bu-à ku ri kyab sàn
fig bàna níng. 13 Jir wàníng,
wà má ji buju-à má du kà
wunzàmí aku kù, kàhi má ji
fig rag buju-à hi bàna, jirà
kada wunzàmí aku kù á jir
shinnmí ni bàna.

9

Shu-à Wùn Aswam Kristi Má Shi

1 Mì í mpìr-à má sa bu-à
mì ri zìm. Mì í wùn aswam
Yesu. N myàng hing Shinn
Luyí ma zumí. Swàmmí ǹ
sa ya sig Shinn Luyí níng,
ning mpìrká mà Korinti ning
shi síg nì mpìrká zyun-à
mpìrká káhi má myàng àsàn
swàmmí á byarná ni. 2 Wà
mpìrká ma ri dang rag, mì í
wùn aswam Yesu bàna, ama
buná, ning yì rìghing mì í
wùn aswam Yesu àjai. Barà
ning ri bàg Yesu níng, í bu-
à má tìya mpìrká bá yì Yesu
swam bi síg mì nì.

3 To, wàníng í barà mì
ri dinya mpìrká áni wà ba
ri zìm abig màg màg fig
swàmmí: 4 Mì ri bib rag, àsái
bumí ǹ fòr fig barà mpìrká
mì ri sa ya big swàm níng,
bá ya mì bu-à má ji ma bu-
à má wa bàna rà? 5 Kó ǹ
fòr fig barà má zìg uwà zyun
áyau mpìrká ri bàg Yesu jirà
aku shi wàmí, ma aku nu
kyann mì á kyonnmí ni bàna
rà? Ai, wàníng í barà yann
aswamká bu Yesu kádà ri
sa áni. Wunzàká bu Shinn
Luyí Yesu big shi sig ma uwà
tìnn. Bitrus má, shi sig ma
wàwá tìnn. 6 Asai wato yi
ma Barnabas, yi íri ká má sa
swàm ma vùyí jirà ayi dìg
buju, ama yann aswamká
kádà níng, abig sa swàm ma
vùbá bàna rà? 7 Kó ning
taba fig hing byar-à soja má
wa bài bujuwá ma bài jàwá
àjirà aku yag nu kànn rà?
Bàna. To mpìr-à ma ri tàg
bu á da, kwá ji fig awan buká
ku tàg sig níng bàna rà? Ai
kwá ji sha. Kó mpìr-à ma ri
za kyann bu apyagká, kwá
wa fig myann bu apyagká
bàna rà? Kwá wa sha.

8 Tò, jir soja-à níng, ma jir
da-à níng, ma jir bu apyag
za-à níng, mì ri zìg bi misali
bar bu-à mpìr jíkwìnn má
dìg áyau swàmwá ni. Tò,
í barà shi sig áni áyau jir
doka Shìdun ni tìnn. 9 Big
ba sig rag, “Wà nai ma ri
sa ya àsàin da-à swàm, kada
aku sìr dim nu naiwá bàna.”
Ayau jír-à níng ni, Shìdun
ri dáng nai rà? 10 Kó ku ri
dáng yi mpìr jíkwìnn rà? Ai,
ku ri dáng yi mpìr jíkwìnn.
Jír-à hi ri tìya yi rag, sàn
hing mpìr-à ma nàm da, big
mpìr-à ri gib za, abig sìnn
kyinn barà bá dìg, n má ji
áni. 11 Wà mpìr ma tàg hing
swai bu, ku ri zìm aku dìg
zu kàng bu zyun áni. Barà

yi tàg sig ning jir Shìdun
níng, yá dìg zu kàng fig bu
zyun á byarná ni bàna rà?
12 Wà mpìrká ma ri dìg bu á
byarná ni, sàn fig wà ayi dìg
káb nì bàna rà?

Ama yi sìnn kà fig
pìkyinnyí ayi dìg bu á
byarná ni bàna. Yi tib sig
pìkyinn, jir kai bàna yi zìm
fig ayi sa bu-à má sìnn kàng
jir Yesu Kristi mà sim bàna.
13 Ning yì hing mpìrká ri sa
swàm á lu Shìdun ni ri dìg
bujubá áyau buká mpìrká
ri zìg kwonn yag màhàn.
To, mpìrká ri twìb swànn
ya Shìdun bu má, big ri dìg
áyau wi-à big ri twìb swànn
níng ni tìnn. 14 To, í barà
Shinn Luyí dang sig áni rag,
mpìrká ma ri sa swàmwá, n
ma ri dinya kyann mpìrká
jírwá, sàn sig mpìrká abig
ya big bu-à big ri zìm.

15 Kó barà Shìdun dang
rag abig ya mpìrká ri dang
kyann jírwá bu-à big ri zìm
níng, ama bumí ǹ vig fig
ning bu bàna. Wasika-à mì
ri ba ya ning níng, mì ri
ba fíg jirà aning ya mì bu
zyun bàna. Wà má vig ning
bu, ǹdíkà ǹ wu hing, jir kai
bàna kada mpìr zyun aku
dang rag ǹ vig sig ning bu
á jir swàmmí ni bàna. 16 N
kinn fig wà má gbar àshí á
jir shinn swàmmí barà mì
ri dang jir àjwár á shinn
Yesu ni níng bàna. Swàm-
à níng shi sig í dole ń sa.
Wà ma dang fig jir àjwár-à
níng bàna, má fig fig àjwár
bàna. 17 N nìm ma sìnn
kà síg shinnmí nì á swàm-
à hi ni, big nìm má wa mì
bài áni. Ama mì ri sa fíg
ma shinnmí bàna. Shìdun í
àsàin-à sìnn kà sig mì ń sa
swàm-à hi. 18 To, wà ma dìg
fig bài swàmmí bàna, lada
bu-à má dìg áni í kai rà?
Lada swàmmí shí nì àjwár-
à mì ri fig wà ma ri dinya
mpìrká jir Yesu átai, ǹ du kà
fig big jirà abig wa mì bài áni
bàna.

19 Kó barà mì í fàu mpìr
bàna níng, ama ǹ sìnn kàng
sig shinnmí àràg mì í fàu kó
ni bidìm pár, jirà ń gbar bi
mpìrká nìnànn nímá á byar
Yesu. 20 Sai-à mì ri dinya
mpìr Yahudawaká jir Shìdun
níng, ǹ sìnn kàng sig shin-
nmí àràg mì í mpìr Yahu-
dawa, jirà ń zìg bi big á byar
Kristi. Sai-à ǹ dinya mpìrká
ri bàg doka Musa, ǹ sìnn
kàng sig shinnmí àràg mì í
mpìr-à ri bàg doka Musa, kó
barà ǹ yì hing wà doka-à hi
bàna ma gbam á shinnmí ni
níng. N sa sig àdòníng jirà
ń gbar bi pìkyinn mpìrká
ri bàg doka, jirà ń zìg bi
big á byar Kristi. 21 Wàníng
má, áyau mpìr Helenawaká
ni, mì ri shi shumí àràg
í big, mi ri bàg fig doka
Musa bàna, jirà ń gbar bi
pìkyinnbá á byar Yesu. Barà
ǹ bàg fig doka Musa bàna
níng, wàníng tàg fig rag,
ǹ fim rìghing doka Shìdun
bàna. Mì ri bàg doka Kristi.
22 To, áyau mpìrká bir sàn
fig kyinn bàna, ǹ kàng rìg
àràg big, jirà ń gbar bi big
á byar Yesu. A byar mpìrká

ni bidìm pár ǹ kàng rìg àràg big, jirà ń sa barà má gbar bi big á byar Yesu.

23 Mì ri sa bu káníng bidìm pár á dò jir shinn jir àjwar Kristi, jirà ń dìg pyib sìsàn áyau jir àjwár-à níng hi ni. 24 Wà mpìr ma ri bàg Kristi, shi sig àràg barà big ri màg shàu. Wà ba ri màg shàu, mpìrká nìnànn nímá ri kà áni. Ama mpìr-à ma shàr kab sig, ku í àsàin-à má dìg bu á shàu-à hi ni. To, aning shàr shàu jirà aning ji. 25 Mpìr-à ma ri zìm aku shàr yì shàu, kwá màg màg fig dìrwá, má pànn samyib shinnwá tìnn. Big ri sa àdòníng mi ri dìg bu zyun-à má bai rìg. Ama yi ká yi ri bàg Yesu, yá dìg bu zyun-à má bai fig ábai bàna. 26 Mì ri bàg fig Kristi átai àràg barà mpìrká ri shàr shàu átai níng bàna, mì ri kar ngang jirà Kristi aku fig àjwármí. 27 Mì ri pànn samyib dìrmí jirà ń sa swàm áni. Mì ri pànn samyib shinnmí, àjirà wà ma dinya kinn hing mpìrká jir Shìdun, Shìdun má ngàng fig mì bàna.

10

Kada Mpìr Aku Sa Buki Bàna

1 To, wunzàmí big, mì ri zìm aning kyab pànn bu-à rì sa sig yàkúyí big ká rìi bàg Musa. Shìdun kang sig big ma akwor. Big bidìm pár, big wìm zu rìg áyau Zàn Gbàinshìn. 2 Zàn-à níng ma akwor-à níng shi sig àràg í àsàinká wau sig big dìr batisma, big kàng rìg mpìrká bu Musa áyau-à ni. 3 Bujubá, big bidìm pár big ri ji buju zyun-à Shìdun ri ya big níng. 4 Zàpìr má, big bidìm pár, big ri wa zàpìr zyun-à Shìdun ri ya big. Zàpìr-à níng big dìg sig áyau abàn zyun ni, abàn-à níng hi í Kristi. Kristi rì nu kyann hing big á byar-à big ri yag. 5 Ama bidìm pár, Shìdun fig fig àjwár ma kádà nìnànn nímá áyaubá ni bàna. Ku gban rìghing big mà awúnn-à ni. Kibá yam gàfinn rìghing áni awín awín.

6 Wàníng ri tàg yi rag kada ayi wìm bu-à bibai àràg barà big rì wìm sig níng bàna. 7 Kada aning sa buki àràg barà mpìrká kádà áyaubá ni rì sa sig níng bàna, àràg barà big ba sig á tarkada Shìdun ni rag, “Mpìr káníng ji buju n wa bu-à má pyann big, hár n dù nann zu, n gbìb jau.” 8 Wàníng má, kada ayi sa àyái àràg barà yàkúyí big rì sa sig níng bàna. Jir wàníng í bu-à sa mpìr dubu dìzyun agban sara áyaubá ni rì wu rìghing í àyúnn ńzyun. 9 Kada ayi màg màg fig Shìdun ma bu bibaiká yi ri sa níng, àràg barà mpìrká kádà áyaubá ni sa sig níng bàna. Barà big sa sig àdòníng, í wà bushùwíká bi zwàm gban rìg big. 10 Kada aning sa àràg barà mpìrká kádà rì sa

sig, n kig bu-à big ri zìm,
big dìg fig bàna. Hár wùn
aswam zyun-à ri gban ki
níng, bi n gban rìg big á
shinn bu-à níng ni.
11 To, bu-à Shìdun sa sig
big á shinn bu bibaiká big
ri sa níng, ku ri tàg yi bu
áni. I wà big ba sig á tarkada
Shìdun jir shinnyí, jirà ayi
myàng yì bu-à ku ri zìm fig
wà ayi sa bàna, jir kai bàna
tàma-à níng barà yi shi sig
á dunyaru níng, dunyaru ri
nyàan vinn.
12 Jir wàníng wà wù ma ri
kyab rag buwú à sar gbam
hing á gbìb Shìdun, sái á
pànn samyib shinnwú jirà
kada á kù bàna. 13 Buká
ri màg màg fig ning bidìm
pár, í buká ri màg màg fig
kó ni bidìm pár á dunyaru.
Shìdun í mpìr gwangga, kwá
fim fig ning bu aku màg màg
fig ning wà má kab gbamná
bàna. Sai-à bu ma màg màg
fig ning, kwá ya ning gbam
barà ná tib wann pìkyinn,
kwá sa gbìb-à ná zu áni.
14 Wunzàmí big, jir
wàníng, kada aning sa buki
bàna. 15 Ning í mpìr yar big.
Aning kyab bu-à mì ri dinya
ning níng, sàn hing rà, kó
sàn fig bàna rà? 16 Aning
myàng. Sai-à yi ri ji buju
wà kyab pànn Shinn Luyí
áni, wùn kwài zyun-à yi ri
yan Shìdun mà kàhi, wà
yi ri wa áni níng, yi ri
kwonn shinn ma àsà Yesu
Kristi. Brodi-à yi ri ngir
gàfinn mi ri ji níng, shi sig
àràg yi ri kwonn shinn ma
dìr Yesu Kristi. 17 Brodi-à
níng í akúnn ńzyun, yi mpìr
nìnànn nímá yi ri ji. I barà
yi shi sig í dìr ńzyun á byar
Yesu Kristi ni tìnn.
18 Aning myàng bu-à mpìr
Israilaká rì sa sig. Sai-à ba
ri twìb swànn ya Shìdun wi,
big ri zwam. Barà big ri
zwam wi-à níng shi sig àràg
big ri kwonn shinnbá ma
Shìdun. 19 Mì ri dinya fig
ning rag, bu sìnn kó bu-à big
ri gib gban ya bu sìnn, kinn
hing bu zyun bàna. 20 Ama
yìr jír-à mì ri dinya ning í
wàníng: Bu-à mpìrká ri gib
gban ya bu sìnn níng, big
ri ya fíg Shìdun bàna, big
ri gib gban yá wàuká. N
zìm fig aning kwonn shinn
ma wàu bàna. 21 Wà na
wa hing bu á wùn kwài
Shinn Luyí ni, ná wa sar fig
wà á wùn kwài wàuká ni
bàna. Wà na ji hing brodi bu
Shinn Luyí, kada aning ji bu
wàuká bàna. 22 Yi ri zìm ayi
sa bai kyinn Shìdun rà? Yi
kab sig ku ma gbam rà?
23 Mpìrká káhi ri dang rag,
bu-à ba sa bidìm pár íri bu-à
ǹsàn. Ama bu bidìm pár íri
bu-à ǹsàn bàna. Bu bidìm
pár íri wà ri sa tag pìkyinn
bàna. 24 Kada mpìr aku kyab
íri bu-à má sàn ya shinnwá
bàna. Ama aku kyab jàuwá
tìnn.
25 Wà na ri zìm aning
wann zwam wi-à big ri
wann tafinn mà fir ati-à ni,
to aning zwam, kada an-
ing bib bàna, jirà kada an-
ing kyab á kyinn ná ni rag
shìshàr, 26 jir kai bàna big ba
sig rag, “Dunyaru ma buká

shi sig áni bidìm pár, í bu
Shìdun.”
27 Wà mpìr-à ma ri bàg fig
Yesu bàna ma bar ning rag,
aning ji buju ma ku, wà na
zìm hing, aning yag ji, ama
kada aning bib rag wàníng í
bu shìshàr rà, bàna. 28 Ama
wà mpìr zyun ma dinya ning
rag buju-à níng big ya sig bu
sìnn, to, kada aning ji bàna,
aning fim jir shinn mpìr-à
dinya sig ning níng, kada
aku kyab jír á kyinnwá ni
bàna. 29 Aning fim buju-à
níng hi, ná wai í jirà ning
ri kyab á kyinn ná ni rag
bai bàna, ama aning fim
jir shinn barà mpìr-à níng
dinya sig ning rag bai níng,
jirà kada aku kyab jír bàna.

Mpìr zyun má dang rag,
“Bu-à sa má fim buju-à níng
hi á jir shinn bu-à jàumí ri
kyab í jir kai rà? 30 Wà ma sa
ya hing Shìdun ísoko á shinn
buju-à níng hi, bu-à sa mpìr
zyun má dang bai mì, í jir
kai rà?”
31 Bu-à ná ji, ma bu-
à ná wa, ma bu-à ná sa
bidìm pár, aning wib Shìdun
áni. 32 Aning shi shu barà
ná sa mpìrká má kù fig
bàna, kó Yahudawaká, kó
mpìrká í Yahudawaká bàna,
kó mpìrká ri bàg Yesu. Kada
aning du kà big á gbìb zyun-
à bá kù áni bàna. 33 Aning
sa àràg barà mì ri sa níng.
Bu-à ma sa bidìm pár, mì ri
zìm kó ni aku fig àjwár ma
kàhi, mì ri kyab fig bu-à má
sàn ya mì awínmí ni bàna.
Mì ri sa bu-à má sàn ya kó
ni, jirà aku wìm zu.

11

1 Aning bàg shumí àràg
barà mì ri bàg shu Kristi
níng.

Uwàká Abig Bir Dim Shinnbá Sai-à Mpìrká Ma ri Kwonn Shinn Ma Ri Wib Shìdun

2 Mì ri yan ning barà ning
ri kyab pànn kyann mì, mi
ri bàg buká ǹ tàg sig ning
níng. 3 Mì ri zìm aning yì rag
mpìr-à shi sig shinn wunùká
í Kristi. Wunùká shí nì shinn
uwàká. Mpìr-à shi sig shinn
Kristi bó, í Shìdun. 4 Wà
wunù ma ri vig Shìdun áyau
bìr mpìrká ni, kó wà kwa ri
dang jir Shìdun, ma bir sig
abishinn á shinnwá ni, ku ri
sa Shinn Luwá Kristi yawari.
5 Uwà ma ri vig Shìdun kó
wà kwa ri dinya mpìrká jir
Shìdun, ma bir dim fig bu
á shinnwá ni bàna, ku ri sa
nùwá yawari. Má shi àràg
ku wann kìfinn sig jinnwá.
6 To, wà kwa bir dim fig bu á
shinnwá ni bàna, ǹdíkà aku
wann kìfinn rìg jinnwá. Wà
kwa myàng rag í bu zunái
wà kwá wann jinnwá, ǹdíkà
aku bir dim shinnwá. 7 Kada
wunù aku bir dim shinnwá
bàna, jir kai bàna Shìdun
màm sig wunù àràg í ku.
Wunù ri tàg gbam Shìdun á
dìrwá ni. Uwà bó, ku ri tàg
gbam wunù. 8 Shìdun màm
zu fíg wunù á dìr uwà bàna,
ama ku màm zu sig uwà á
dìr wunù. 9 Ku màm fíg
wunù jir shinn uwà bàna,
ama ku màm sig uwà jir
shinn wunù. 10 Wàníng í
bu-à sa sàn sig uwà aku bir

dim shinnwá. Wàníng ri tàg ku ri wib nuwá. Wà
kwa sa hing àdòníng, yann
aswamká bu Shìdun mà wai
má fig àjwár. 11 Yi zyun-
à yi ri bàg Shinn Luyí Yesu
níng, yi yì hing wà uwà nìm
ma bàna, wunù nìm bàna.
Wunù nìm ma bàna, uwà
nìm bàna tìnn, 12 jir kai bàna
Shìdun màm zu sig uwà á dìr
wunù, ama bidìm pár, uwà
ri mà wunù. Shìdun bó, ku
shí nì byar-à kó kai bidìm ri
zu bi.
13 To, aning myàng. Sàn
hing uwà aku vig Shìdun,
wà kwa bir dim fig bu á
shinnwá ni bàna rà? 14 A
myàngná ni, wà jinn wunù
ma lor hing wàni í bu zunái
bàna rà? 15 Ama uwà wà
jinnwá ma lor hing, shwar
sig ku wàni. Jinnwá shi
sig àràg í bu-à bir á shinn.
16 Mpìr-à ma zìm fig jírmí
níng bàna, to, ǹ bàna ma jír
zyun. Kó mpìrká ri bàg Yesu
má, big bàna ma jír zyun
tìnn. Yi ma big ri wib Shìdun
í gbìb ńzyun.

Jir Buju-à Big Ri Kyab Pànn Yesu Ani

17 N shi sig ma jír zyun-
à má tàg ning. N fig big
rag sai-à ning ma ri kwonn
í byar ńzyun ma ri wib
Shìdun, wà barà ning nìm
má sa bu ǹsàn níng, ning ri
sa sòr bu bibai. A jir bu-à
níng ni, í bu-à sa má yan fig
ning bàna. 18 N fig big dinya
mì rag sai-à na kwonn hing
shinn, ning ri kyàb gàfinn
áni kyau kyau. Mì ri myàng
jír-à hi í àjai. 19 Ning ri
kyàb gàfinn jirà mpìrká abig
yì ká shi sig ma gwangga
áyauná ni rà? Bu-à ning
ri sa sàn fig bàna. 20 Sai-
à ning ma ri kwonn shinn
barà ná ji buju zyun-à ning
ri kyab pànn Yesu áni, ning
ri ji fig àràg barà sàn sig
aning ji níng, bàna. 21 Bu-
à sa ǹ dang àdòníng, jir kai
bàna káhi ri ji zìr bujubá,
ama káhi amor ri gban big,
káhi ri wa pyann. 22 Ning
bàna ma lu byar-à ná ji buju,
má wa shin màhàn rà? Bu-à
sa ning ri sa àdòníng, ning
ri zìm aning sa mpìrká ri
bàg Kristi yawari rà? Ning
ri zìm aning sa pànn mpìr
ashiká zunái rà? Barà ning
ri sa àdòníng, má yan fig
ning bàna.
23 Bu-à mì ri tàg ning á
shinn buju-à ning ri ji níng,
í bu-à Shinn Luyí tàg sig
mì. A fi-à bá wann tafinn
Yesu áni níng, ku zìg brodi
àkunn zyun, 24 n sa Shìdun
ísoko, n ngir sann gàfinn
áni, n ya yann sukàwá big, n
dang rag, “Brodi-à níng shi
sig àràg í dìrmí zyun-à má
ya á dò shinn ná ni. Aning
sa kyann àdòníng barà ná
kyab pànn kyann mì áni.”
25 To, barà big ji kinn brodi-
à hi àdòníng, sái ku bi zìg
wùn kwài zyun n rag, “Zàn-
à níng shi sig àràg í àsàmí
zyun-à má zìg zu ning áyau
bu pyìrná ni. Asàmí ri tàg
rag Shìdun má sa bu àpyú
zyun-à ku gib sig nu rag kwá
sa níng. Sai-à ning ma ri sa
àdòníng, aning kyab pànn
kyann mì áni.” 26 Sai-à ning

ma ri ji brodi-à níng, ma ri
wa zàn-à á wùn kwài-à níng
ni, ning ri tìya mpìrká barà
Shinn Luyí Yesu wu sig á
jir shinn ná ni, hár àyúnn-à
kwa kàng bi hing.
27 To, mpìr-à ma ji hing
brodi-à níng, ma wa hing
zàn-à níng á gbìb-à sàn fig
bàna, ku ri sa yá dìr Yesu ma
àsà wàníng bu pyìr. 28 Mpìr-
à ma ri zìm aku ji brodi-à
níng kwonn ma zàn-à níng,
aku màg byann ma dìrwá,
í wà aku zìg brodi-à níng,
aku ji ma aku wa zàn-à níng.
29 Mpìr-à ma ji hing brodi-
à níng, ma wa hing zàn-à
níng, wà kwa kyab fig dìr
Yesu bàna, ku ri gbar bi
yá shinnwá kwonn-à Shìdun
má wà níng. 30 Wàníng í
bu-à sa mpìrká káhi áyau
ná ni nìnànn nímá dìrbá
lìlìb, káhi dìrbá ri wa, káhi
wu rìghing. 31 Wà ya màg
byann hing dìryí ḿpyim, ma
ri ji íni, Shìdun má wà fig yi
kwonn bàna. 32 Wà Shìdun
ma du kà yi á shwìn, ku ri
tàg yi rag, ayi fim bu-à bibai
sa, jirà kada ayi kà á kwonn-
à kwá wà mpìrká kádà á
dunyaru níng bàna.
33 Jir wàníng sai-à na
kwonn hing shinn barà ná
ji buju zyun-à ná kyab pànn
Yesu áni, aning shi kir jàuná,
jirà aning ma big ji ábìr-à
ni. 34 Wà mpìr-à amor ma ri
gban ku, aku shi aku ji ma
bujuwá mà luwá ni, í wà aku
bi í ni, jirà kada aku gbar bi
ya shinnwá kwonn wà bàna.
Jírká wà dà níng, sai-à ma bi
hing í wà má dáng ni.

12

Gbam-à Awun Shìdun Ri Ya Yi

1 Ning wunzàmí big, mì
ri zìm ń dinya ning jír á
shinn barà Awun Shìdun ri
ya mpìrká gbam abig sa yì
swàm Shìdun, mì ri zìm an-
ing yì barà shi sig áni. 2 Ning
yì hing sai-à ning kà fig ma
á gbìb Kristi bàna, big ri
tonn gban ning, mi ri gbar
kyinn ná, ning ri wib bukiká
zyun-à bàna ma yonki níng.
3 Jir wàníng mì ri dinya ning
mpìr-à ma ri dang jír ma
Awun Shìdun, kwá dang fig
rag, “Shìdun màg gban hing
Yesu” bàna. Walako mpìr-
à ma dang rag, Yesu í Shinn
Luwá, sái wà Awun Shìdun
ma tìya hing ku.
4 To, yar-à Awun Shìdun
ri ya mpìrká barà bá sa
swàm áni, shi sig kim kim.
Ama Awun Shìdun àsàin-
à ri ya yar káníng, ku í
ńzyun. 5 Swàm buká yá sa
ya Shìdun shi sig áni kim
kim. Ama Shinn Luyí àsàin-
à yi ri sa ya ku swàm-à
níng í ńzyun. 6 Gbìb barà
mpìrká má sa swàm Shìdun
shi sig áni kim kim. Ama
bidìm pár, í Shìdun ńzyun
ya sig nì kó ni gbìb káníng.
7 Awun Shìdun ri tìya kó
ni bu-à kwá sa jirà kó ni
aku sa shang jàuwá ma kàhi.
8 Awun Shìdun ri ya mpìr
zyun yar barà kwá dang jir
Shìdun. Awun Shìdun ri ya
mpìr zyun aku tàg yì byann
jír ǹzwàunká bu Shìdun.
9 Awun Shìdun ri ya mpìr
zyun pìkyinn bir barà kwá

sa bu ùwài. Awun-à níng hi
ri ya mpìr zyun gbam barà
wàníng má dàb gbam mpìr.
10 Awun Shìdun ri ya mpìr
zyun gbam aku sa swàm bu
mamaki. Ku ri ya mpìr zyun
gbam barà wàníng má dang
yì jir Shìdun. Ku ri ya mpìr
zyun gbam barà wàníng má
gàfinn swàm Awun Shìdun,
ma swàm wàu. Ku ri
ya mpìr zyun gbam barà
wàníng má dang yì nu jír
kim kim. Ku ri ya mpìr zyun
gbam barà wàníng má dang
vim bìr nu jírká. 11 Awun
Shìdun ńzyun í àsàin-à ri ya
gbam káníng bidìm pár. Ku
ri ya kó ni bidìm pár bu-à ku
ri zìm a wàníng sa yì.

Mpìrká Bu Kristi Shi Sig Ayau Dìr Nzyun

12 Yi shi sig ma dìr ńzyun
ama buká shi sig áni kim
kim. Kó barà buká shi sig
áni kim kim níng, ama í
dìr ńzyun-à níng hi. To,
í barà yi shi sig áni á dìr
Kristi ni. 13 Wàníng má, í
barà shi sig áni, mpìr Yahu-
dawaká ma mpìrká zyun-à
í Yahudawaká bàna, mpìrká
zyun-à í fàu ma ká zyun-à í
fàu bàna, yi bidìm pár Awun
zyun-à Shìdun wau sig yi
dìr batisma ma kàhi níng, í
Awun ńzyun jirà ayi shi bu
ńzyun. Awun ńzyun-à níng
hi, í wà zyun-à Shìdun ya sig
yi.

14 Dìr í ńzyun, ama buká
shi sig áni kim kim. 15 Wà
bar nìm ma dang rag, “Bumí
mì í vù bàna, ǹ shi fig áyau
dìr bàna.” Kó ku nìm ma
dang àdòníng, ama bidìm
pár ku shi sig áyau dìr-à ni.
16 Kó sung nìm ma dang rag,
“Bumí mì í zu bàna, ǹ shi fig
áyau dìr-à ni bàna.” Ama
bidìm pár ku shi sig áyau
dìr-à ni. 17 Wà dìr nìm ma íri
zu, ku nìm má fig jír á shinn
rà? Kó nìm ma íri sung,
ku nìm má fig swìnn bu á
shinn rà? 18 Ama Shìdun
sìnn sig buká kim kim áyau
dìr àràg barà ku ri zìm.
19 Bu-à áyau dìr nìm ma í bu
ńzyun, dìr nìm má shi rag
áni rà? 20 Kyau bu nìnànn
nímá shi sig áyau dìr, ama
dìr í ńzyun-à níng hi.

21 Zu má dinya sar fig vù
rag, “Bumí bu-à du mì ma
wù bàna.” Shinn má dinya
sar fig bar rag, “Bumí bu-
à du mì ma wù bàna tìnn.”
22 Buká zyun-à yi ri myàng
rag big bàna ma gbam áyau
dìr, wà big nìm ma bàna, dìr
nìm bàna. 23 Ayau dìryí ni,
buká yi ri myàng kinn fig
bu bàna níng, kab sig buká
kádà áyau dìryí ni. Buká
yi ri zìm fig mpìrká abig
myàng bàna níng, í buká
yi ri myàng kwonn ma kàhi
wàni. 24 Buká yi ri zìm a
mpìrká myàng ma zu níng,
yi ri myàng kwonn fig ma
kàhi bàna. Shìdun sìnn sig
kyau buká yi ri myàng kinn
fig bu bàna á dìryí ni níng
jirà ayi wib big. 25 Shìdun
sa sig àdòníng, jirà kada á
dìryí gàfinn bàna. Ku ri
zìm a kyau buká á dìryí ni
abig myàng kwonn ma bar
dìrbá. 26 Zyun áyau-à ni
ma wa hing shwìn, kádà má

wa shwìn tìnn. Wà ba yan
hing zyun, kádà má fig àjwár
tìnn.

27 Ning bidìm pár, ning shi
sig dìr Kristi. Kó ni bidìm
pár shi sig í kyau áyau dìr
Kristi ni. 28 Ayau mpìrká ri
bàg Kristi, Shìdun sìnn ya
sig kó ni swàm-à kwá sa. Wà
wa zyun, ku sìnn kà sig káhi
abig shi yann aswam, wà wa
pyànà í ká ri dang kyann jir
Shìdun. Wà wa sara, í ká
ri tàg jírwá. Asim káníng
ni, ku ya sig káhi gbam barà
bá sa bu mamaki, káhi ku
ya sig big gbam barà bá dàb
gbam mpìr dor. Ku ya sig
káhi gbam barà bá sa shang
mpìr. Káhi ku ya sig big
gbam barà bá pànn kwonn
samyib mpìrká. Ku ya sig
káhi gbam barà bá dang nu
jír kim kim. 29 Yi bidìm pár,
yi íri yann aswam bàna. Yi
bidìm pár, yi íri mpìrká ri
dang kyann jir Shìdun bàna.
Yi bidìm pár yi íri mpìrká
ri tàg jir Shìdun bàna. Yi
bidìm pár, yi íri mpìrká ri
sa bu mamaki bàna. 30 Yi
bidìm pár yi íri mpìrká ri
dàb gbam mpìr bàna. Yi
bidìm pár, yi íri mpìrká ri
dang nu jír kim kim bàna.
Yi bidìm pár, yi íri mpìrká
ri dang vim bìr nu jír bàna.
31 Kó ni aku sìnn pìkyinn
rag, Awun Shìdun aku ya ku
gbam barà kwá sa bu-à kab
sig bu káníng.

Ama má tìya ning gbìb
zyun-à sàn kab sig bu káníng
bidìm pár.

13

Azìm Kab Síg Nì Bu Káníng

1 Wà ma dang yì hing nu
jír kim kim, kó nu jir yann
aswamká bu Shìdun mà wai,
ama wà ma zìm fig jàumí
zyun bàna, nu jírmí mì ri
dang níng, bàna ma yìr,
jírmí shi sig àràg mì ri mìb
jag àsháu. 2 Wà ma dang yì
hing jir Shìdun, ma yì byann
rìghing buká Shìdun sa sig
wà mpìr má yì fig bàna, hár
ma myàng yì rìghing buká
nìnànn nímá, ama wà ma
zìm fig jàumí zyun bàna, ǹ
fòr fig bu bàna. Wà ma shi
sig ma pìkyinn bir barà má
dinya shinnkwìnn rag aku
dù, kwá dù, ama ma bàna
ma azìm á kyinnmí ni, ǹ
fòr fig bu zyun bàna. 3 Wà
ma zìg buká ǹ shi sig ma
kàhi, ma ya vinn rìg mpìr
ashiká, kó wà ma rag, abig
zìg dìrmí abig twìb swànn
rìg, ama wà ma bàna ma
azìm á kyinnmí ni, má dìg
fig bu zyun bàna.

4 Aning myàng bu-à azìm
ri tàg. Mpìr ma shi sig ma
azìm á kyinnwá ni, kwá sa
muyar wàni. Kwá shi ma
pìkyinn ǹsàn. Kwá sa fig
akyib bàna, kwá gbar fig
àshí bàna, kwá gbar dù fig
shinn bàna tìnn. 5 Mpìr-
à ma shi sig ma azìm kwá
gbam fig sung bàna. Kwá
zìm fig íri shinnwá bàna.
Kwá nànn fig mpìr àgùnn
bàna. Kwá pànn fig mpìr
á kyinn bàna. 6 Kwá fig fig
àjwár ma bu bibaiká mpìrká

ri sa bàna. Ama kwá fig àjwár ma bu ǹsàn. 7 Kwá
sa pyann kàng fig bu-à mpìr
ma sa ku bàna. Kwá bir
pìkyinn á byar Shìdun. Kwá
sìnn pìkyinn rag jàuwá má
sa bu-à ǹsàn. Bu-à ma dìg
ku bidìm pár, kwá tib wann
pìkyinn.
8 Azìm má shi hár kinn
kinn, má vinn fig ávinn
bàna. Mpìr-à ma dang yì
hing jir Shìdun, jírwá ku
dang yì sig níng má wam zu
rìg. Mpìr-à ma dang yì nu
jír kim kim, nu jír káníng
má wam zu rìg tìnn. Bu-à
mpìr ma yì sig bidìm pár, má
wam zu rìg, 9 jir kai bàna bu-
à yi yì sig tàma-à níng, yi yì
kinn fig bàna. Jir Shìdun-à
yi ri dang níng, yi yì kinn
fig bàna tìnn. 10 Ayúnn-à
Shìdun má tìya hing yi buká
bidìm pár, ká yi yì vinn fig
bàna níng, yá yì rìg.
11 Sai-à mì í wùnshái, mì ri
sa bu àràg í wùnshái. Jírmí
mì ri dang í jir wùnshái.
Mì ri kyab jír àràg wùnshái.
Sai-à ǹ bi wài kinn rìghing,
ǹ dà finn rìghing kyinn
wùnshái-à níng. 12 To, bu-
à yi yì sig tàma-à níng, yi
yì byann fig bidìm pár bàna,
jir kai bàna shi sig àràg yi
ri myàng kà zuyí adìn zyun-
à kyàr fig bàna. Ama á
pyànn níng, yá myàng zu
ma zu. Tàma-à níng ǹ yì sig
bu áwai áwai. Sái á pyànná-
à níng, í wà má yì byann bu
bidìm àràg barà Shìdun yì
sig kyinnyí.
13 Bu sara káníng má shi
kinn kinn: pìkyinn bir, ma
kyinn sìnn, ma azìm. Ayau
bu sara káníng ni zyun-à
kab sig bàna, í azìm.

14

Gbam Buká Ayau Mpìrká Ri Bàg Yesu

1 Aning zìm jàuná big, ma
aning sìnn kyinn ná á gbam
buká Awun Shìdun ri ya jir
swàm Shìdun. Bu-à kab
sig áyau bu káníng ni í jir
Shìdun dang kyann. 2 Wà
mpìr ma dang hing nu jír
zyun kim, zyun-à ku shwann
fig bàna, ku ri dinya fig mpìr
bàna, ku ri dinya Shìdun. I
Awun Shìdun ri tìya ku jírwá
í ni, ama á byar mpìrká shi
sig í jir atàm. 3 Ama mpìr-
à ma dang kyann jir Shìdun,
kàhi mpìr má fig yì, kwá sa
shang big, kwá dang gbam
big kyinn, kwá ya big àjwár.
4 Mpìr-à ma dang nu jír zyun
kim, ku ri dinya kàng shin-
nwá ku áwinwá ni. Ama
mpìr-à ma ri dang kyann
jir Shìdun, ku ri sa shang
mpìrká bu Yesu bidìm pár.
5 Mì ri zìm aning dìg yar
barà ná dang yì nu jír kim
kim. Ama bu-à ǹ zìm kab sig
bàna, mì ri zìm aning dang
kyann jir Shìdun. Mpìr-à ma
ri dang kyann jir Shìdun, ku
kab síg nì mpìr-à ri dang nu
jír kim kim, jir kai bàna bu-
à mpìr zyun-à ri dang nu jír
kim kim níng ma dang sig,
sái wà mpìr zyun ma dang
vim bìr hing, í wà mpìrká
má shwann yì bu zyun áni.
6 Wà ma bi á byarná ni ma
dinya ning jír ma nu jír zyun

kim, wà zyun-à ning fig yì fig
bàna, jír-à ǹ dang sig níng
má sa shang ning rà? Bàna.
Sái wà ǹ ma ri dinya ning bu-
à Shìdun tàg sig mì, kó ǹ ma
ri dinya ning jir yar, kó ǹ ma
ri dinya ning jir Shìdun, kó
ǹ ma ri tàg ning jir Shìdun,
wàníng í bu-à má sa shang
ning.

7 Bu káníng mì ri zìg bi
ya ning misali áshinn buká
bàna ma yonki, àràg shàm,
kó garya, wà nàibá ma zu
kyàr fig bàna, mpìrká má fig
yì yìr jonn-à rà? Bá fig yì fig
bàna. 8 Wà sojaká ma winn
zu kyàr fig yur bàna, jàubá
má dù nann zu abig sìr gbam
dìr jir kànn nu rà? Bá sa fig
bàna. 9 To, wàníng í barà
shi sig áni tìnn, wà na dang
jír ma nu jír zyun-à mpìrká
fig yì fig bàna, sáshinn bá fig
yì yìr bu-à ning ri dang rà?
Wà ba fig yì fig bu-à ning ri
dang bàna, jír-à níng má shi
àràg ning ri dang wìr kà á
zàpìr. 10 Ning yì hing áyau
dunyaru, nu jír shi sig áni
nìnànn nímá, ama bidìm pár
big shi sig ma yìr. 11 Ama
mpìr-à ma dang nu jír zyun-
à ǹ fig yì fig bàna, ku shi
síg kyìnn á byarmí ni, mì
bó ǹ shi síg kyìnn á byarwá
ni tìnn. 12 To, barà ning ri
sa àtùtwài jirà aning dìg bu-
à Awun Shìdun ri ya níng,
aning yàn nu jír zyun átai
bàna, aning yàn kab bu-à
má tàg mpìrká bu Yesu bu
á kyinnbá ni, jirà abig bir
swàb kà pìkyinnbá.

13 Wà mpìr-à ma ri dang
nu jír zyun kim, aku vig
Shìdun rag a wàníng tìya
ku yìr bu-à ku ri dang níng,
àjirà aku dinya mpìrká.
14 Wà ma ri vig Shìdun ma
nu jír zyun kim, í adìnmí ri
víg nì, kyinnmí yì fig bu-à
mì ri dang bàna. 15 To, ń
sa áshinn rà? Sàn hing ń
vig Shìdun ma kyinnmí ni
ma adìnmí bidìm pár. Má
dài swàm yan Shìdun ma
adìnmí kwonn ma kyinnmí
tìnn. 16 Wà wù ma ri swam
yan Shìdun ma nu jír zyun
kim, jàuwú zyun-à yì fig
bàna níng, kwá sáshinn má
zìm rag “aku shi àdòníng”
rà? 17 Kó wù ma ri yan
Shìdun ǹsàn nímá ma nu
jír-à hi, ama jàuwú má fig yì
fig yìr bu-à wù ri dang bàna.

18 Mì ri sa Shìdun ísoko
barà ǹ dang kab ning nu jír
kim kim níng. 19 Ama áyau
bìr mpìrká bu Yesu ni, ǹ
zìm kab sig ń dang jír àkunn
swana, jirà abig yì byann bu-
à mì ri dang, ma wà má dang
jír nìnànn nímá ma nu jír
zyun kim, mpìrká má fig yì
fig bu-à mì ri dang bàna.

20 Aning kyab jír sìsàn
nímá. Kada kyinn ná aku shi
àràg yann wùnshái bàna.
Sái wà má í bu-à bibai, í
wà aning sìnn kàng shinn ná
àràg ning í yann wùnshái.
Ama buká kádà níng, kada
aning shi àràg ning í yann
wùnshái bàna. 21 Aning
myàng. Big ba sig á tarkada
Shìdun, big rag,

“Mì Shìdun, má zìg mpìrká
ri dang nu jír kim kim,

jirà abig dinya mpìrká bumí jírmí, ma nu kim kim.
I kyìnnká má dinya mpìrká bumí jírmí í nì.
Ama bidìm pár bá gbam sung, má fig fig jírmí bàna.”
22 To, wà mpìr Kristi zyun
ma ri dang nu jír zyun kim,
ku ri dang àjirà jír-à hi aku
tìya mpìrká ká bàg fig Yesu
bàna, gbam Shìdun. Ku ri
dang fíg jirà aku tàg mpìrká
ri bàg Yesu bàna. Ama wà
ku ma ri dang jir Shìdun, ku
ri dang jirà mpìrká ri bàg
Yesu abig fig byann bu áni.
23 Wà ningká ning ri bàg
Yesu na kwonn shi sig í byar
ńzyun barà ná wib Shìdun,
wà ning bidìm pár, ning ma
ri dang nu jír kim kim, mpìr
zyun-à fig fig jir Yesu bàna,
kó mpìr zyun-à ri bàg fig
Yesu bàna, wà kwa myàng
barà ning ri sa àdòníng, kwá
rag í ǹsáng ri sá ning nì.
24 Ama wà kwa kà, ma fig na
ri dang jir Shìdun barà kwá
fig byann, jír-à hi má vim bìr
pìkyinnwá, hár má tìya ku
bu-à bibai-à ku sa sig. 25 Bu
bibai-à ku ri kyab á kyinnwá
ni níng, kwá dang zu rìg á
myann, kwá fim bu bibai-
à ku ri kyab á kyinnwá ni.
Kwá bìnn kir wann á jìnn ni,
má wib Shìdun. Kwá dang
rag Shìdun shi sig áyauná ni
àjai.

Mpìrká Ri Bàg Yesu Abig Sa Bu Abibir

26 To, wunzàmí big, shinn
jírmí níng, sai-à na kwonn
hing í byar ńzyun barà ná
wib Shìdun, kó ni shi sig ma
bu-à kwá sa. Mpìr zyun má
dài jonn. Mpìr zyun má tàg
jir Shìdun. Mpìr zyun má
dang bu-à Shìdun tìya sig ku.
Mpìr zyun má dang nu jír
zyun kim, jàuwá zyun má
dang vim bìr yìr bu-à ku ri
dang. Aning sa bu káníng
bidìm pár ábibir barà má sa
gbam pìkyinn mpìrká ri bàg
Yesu. 27 Mpìrká ma dang
nu jír zyun kim, to, kada
abig wam zu mpìr pyànà kó
sara, ma abig dáng ni bàna.
Zyun ma ri dang, a zyun shi
ma akim, í wà a mpìr zyun
dang vim bìr nu jír-à hi. Big
bidìm pár abig sa yà zu rìg
àdòníng. 28 Wà mpìr zyun-à
má dinya byann ning yìr jír-
à hi ma bàna áni, mpìr-à ri
dang nu jír zyun kim níng,
aku pànn shi akim, ma aku
dang á kyinnwá ni, ku ma
Shìdun ḿpyànà. 29 To, mpìr
pyànà kó sara abig dang jir
Shìdun. Mpìrká dà níng
abig fig byann bu-à mpìr
sara káníng ri dang níng,
wà ma í jir àjai. 30 Mpìr-à
ma ri dang jir Shìdun, wà
Shìdun ma tìya hing mpìr
zyun bu àpyú, to zyun-à ri
dang jírwá níng aku pànn
shi ma akim. 31 Ning bidìm
pár, aning dang jir Shìdun
zyun, zyun, zyun, jirà kó ni
aku fig ma aku shwann bu
áni, ma àjirà a jír-à hi gbar
gbam ku pìkyinn. 32 Mpìr-à
Shìdun ma ya sig ku gbam
barà kwá dang jir Shìdun,
ku shi sig ma gbam-à kwá
shi kir, jirà abig ya ku pyù

aku dang jírwá. 33 Shìdun ri
zìm fig mpìr aku sa swàmwá
shan shan bàna. Ku ri zìm
mpìr aku sa swàm ábibir.
A byarká ni bidìm pár,
byar-à mpìrká bu Yesu ma ri
kwonn shinn, 34 uwàká abig
pànn shi akim, kada abig
dang jír bàna, jir kai bàna
big ba sig á tarkada Shìdun
ni rag, uwàká abig shi mpìr
wib. 35 Wà uwà ma shi sig
ma jír bib, sái aku bib nuwá
á lu-à ni. Kada aku bib á sai-
à mpìrká ma ri wib Shìdun
bàna, jir kai bàna í bu zunái.
36 Kó ning zìm fig jírmí
níng bàna rà? Ning ri kyab
rag jir Shìdun zu bi sig á
byarná ni rà? Kó ning ri
kyab rag jir Shìdun fòr yag
fig á byar mpìrká kádà ni
bàna sái íri ning rà? 37 Wà
mpìr zyun ma ri kyab rag
ku í mpìr-à ri dang kyann jir
Shìdun, kó wà Awun Shìdun
ma ya sig ku gbam, aku yì
rag bu-à mì ri ba ya ning
níng, í jir Shìdun. 38 Wà kwa
zìm fig bàna, aning zu rìg
áyauwá ni. 39 To, wunzàmí
big, áyau bu ǹsàn káníng
bidìm pár, sái aning yàn kab
barà ná dang yì jir Shìdun.
Ama mpìr-à ma dang nu jír
zyun kim, kada aning kan
dim ku bàna. 40 Bu-à na sa
bidìm pár, aning sa ábibir
bar gbìb-à sàn sig.

15

Barà Yesu Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki

1 Wunzàmí big, mì ri zìm ń
kyab pànn ya ning jir àjwár-
à ǹ rì dinya sig ning níng.
Ning rì zìm hing, n bir hing
pìkyinn áni ngbam nímá. 2 A
jir shinn jir àjwár-à níng ni,
Shìdun zìg zu rìghing ning
á bu pyìrná ni, wà na shi sig
ma pìkyinn bir ngbam nímá
á jir Shìdun. Wà ma nímá
bàna, ning fig sig jir àjwár-à
níng átai.
3 Jir àjwár-à ǹ fig sig á
shinn Yesu Kristi ni níng, í
wà zyun-à ǹ dinya sig ning.
Jír-à níng sàn kab sig kó wà
áni bidìm pár. Jír-à níng ri
tàg yi rag, Yesu Kristi wu
sig jir shinn bu pyìryí, àràg
barà big ba sig á tarkada
Shìdun ni níng. 4 Big jì
ku, áyau su sara Shìdun
gbar dù nann zu kàng ku
ma yonki àràg barà big ba
sìnn sig á tarkada Shìdun.
5 Sái ku bi tàg shinnwá á
byar Bitrus, n bi tàg shin-
nwá á byar yann aswamwá
big dwib agban pyànà níng.
6 I wà su zyun ku bi tàg
shinnwá á byar mpìrká ri
bàg ku, big kab hing dari
swana. Ayau mpìr káníng
ni, kádà shi sig ma áni. Kádà
wu rìghing. 7 To, ku tàg
shinnwá á byar Yakubu, hár
n bi tàg jakàng shinnwá á
byar yann aswamwá big ni
bidìm pár.
8 Barà ku tàg kinn rìghing
shinnwá á byar mpìr káníng
bidìm pár, í wà ku tàg shin-
nwá á byarmí ni. Kó barà
ǹ kinn fig bu bàna níng, ǹ
kà áyaubá ni tìnn. 9 Ai, ǹ
shi sig àràg mì í wùnshái
áyau yann aswamká buwá
ni bidìm pár. N fòr fig

wà bá dang rag, mì í wùn
aswamwá bàna, jir kai bàna
wàrì níng mì ri ya mpìrká ri
bàg ku shwìn wàni. 10 Ama
Shìdun ma àsànwá ku ya sig
mì swàm-à níng. Hár bu-
à ku sa sig mì níng, kàng
fig bu átai bàna. Bumí ǹ
sa swàm sa sa sa, hár ǹ sa
kab yann aswamká kádà í
nì. Ama ǹ sa fig ma shinnmí
bàna, í àsàn Shìdun shi síg
nì á kyinnmí ni. 11 To, ama yi
bidìm yi ri dang jírwá níng,
kó ma í mì, kó ma í big ma ri
dinya ning jir Shìdun, bidìm
par í bu ńzyun. Yi bidìm par
yi ri dang jír ńzyun á shìnn
Yesu Kristi ni zyun-à ning bir
sig kyinn áni níng.

Barà Mpìrká Wu Rìghing Má Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki

12 To, ń bib ning. Barà
Kristi dù nann zu kàng
rìghing mà amir-à ni, àràg
barà yi ri dinya kyann
mpìrká níng, bu-à sa mpìrká
kádà áyauná ni ri dang rag
mpìr má dù nann zu kàng fig
bàna, í jir kai rà? 13 Wà nìm
má àràg barà ning ri dang
rag, ki má dù nann zu kàng
fig ma yonki bàna níng, ai
Kristi nìm má dù nann zu
kàng fig ma yonkiwá bàna.
14 Wà Kristi nìm ma dù nann
zu kàng fig bàna, jír-à yi
ri dinya ning níng, nìm í
jír átai. Pìkyinn birná nìm
bàna ma yìr. 15 Wà Kristi
nìm ma dù nann zu kàng
fig ma yonki bàna, nìm má
shi àràg yi ri gim ǹsáng á
jir Shìdun ni, barà yi ri dang
rag, Shìdun gbar dù nann zu
rìghing Yesu mà shar amir-à
ni ma yonki níng. 16 Ning yì
hing wà mpìrká wu rìghing
níng nìm má dù nann zu
kàng fig ma yonki bàna,
to, Shìdun nìm má gbar dù
nann zu fig Yesu ma yonki
bàna. 17 Wà Kristi nìm ma
dù nann zu fig bàna, pìkyinn
birná nìm bàna ma yìr. Hár
tàma-à níng ning nìm shi sig
áyau bu pyìrná ni. 18 Mpìrká
rì bàg sig Yesu ká wu sig
níng, big nìm jànn kà kinn
rìghing. 19 Wà pìkyinn biryí
á byar Kristi nìm má í jirà
yá dù nann zu kàng fig ma
yonki bàna, ashiyí nìm má
kab bu kó ni bidìm pár.

20 To, yi yì hing í àjai
big gbar dù nann zu kàng
rìghing Kristi ma yonki. Ku
shí nì wà kà pyànn áyau
mpìrká má dù nann zu kàng
ma yonki. 21 Byar-à ki bi sig
níng, ki bi sig á dò jir bu-
à bibai-à mpìr zyun sa sig
níng. Byar-à yi dìg sig gbìb-
à yá dù nann zu kàng ma
yonkiyí má, yi dìg sig á byar
mpìr zyun ni tìnn. 22 Barà
yi bidìm pár yi ri wu ki á
jir shinn bu bibai-à Adamu
sa sig, í barà yá wìm zu á jir
shinn Yesu ni tìnn. 23 Kó ni
má dù nann zu kàng áyau
su-à Shìdun gib sig níng.
Zyun-à dù nann zu sig wà kà
pyànn-à níng, í Kristi. Ká
má dù nann zu ásimwá ni
níng, sái ká shi sig mpìrká
buwá. Shìdun má gbar dù
big á sai-à Yesu má kàng bi
kàng. 24 Sai-à ba dù nann
zu rìghing, í wà byar shu

dunyaru má vinn. A sai-à
níng hi, Kristi má shi shinn
kó kai bidìm pár. Kó kùr,
kó àgbam, kó wàu, bidìm
pár kwá sìnn kann káníng
agang, má zìg kùr má ya kà á
vù tawá Shìdun ni. 25 Shìdun
sìnn kà sig Kristi aku na kùr,
kwá gbar tìg wann rìg ká
ri ngàng wàníng bidìm pár,
má sìnn kà big á mìr bar
wàníng ni. 26 Bu-à kwá gbar
tìg wann wà kinn shinn-à
níng í ki. 27 Shìdun sìnn
sig kó kai bidìm pár á mìr
bar wàníng ni, àràg barà
big ba sig á tarkada Shìdun
ni. Yi yì hing Shìdun sìnn
fig shinnwá á mìr bar Kristi
ni bàna. Buwá ku í àsàin-
à sìnn kà sig bu bidìm pár
á mìr bar Kristi ni, kwá shi
fig á mìr bar Kristi ni bàna.
28 Wà Shìdun ma sìnn kà
gban rìghing kó kai bidìm
pár á mìr bar Kristi ni, í
wà Kristi ma shinnwá, kwá
sìnn kà shinnwá á mìr bar
Shìdun ni, jirà Shìdun aku
shi shinn kó kai bidìm pár.

29 Wà mpìr nìm ma dù
nann zu kàng fig ma yonki
bàna, bu-à sa mpìrká ri wau
dìr batisma jir shinn mpìrká
ká wu rìghing í jir kai rà?
Yìrwá nìm í kai rà? 30 Wà
mpìrká wu rìghing nìm má
dù nann zu kàng fig bàna,
bu-à sa yi ri wann tafinn
kyann shinnyí, mi ri dang jir
Shìdun, í jir kai rà? 31 Su ma
su mì ri wa shwìn àràg má
wúwu jir shinn Yesu. Bu-à sa
mì ri dinya ning barà mì ri
wa shwìn àdòníng, í jirà mì
ri fig àjwár á shinn ná ni jirà
ning ri sa swàm ma jir Shinn
Luyí Yesu Kristi. 32 Sai-à ǹ
mà finn swann Afisa ni, mì ri
gbìb shùr ma mpìrká big shi
sig ma kyinn àzwànn. Shi
àràg mì ri gbìb shùr big wi
awúnnká ri pànn mpìr. Wà
Shìdun nìm ma ri gbar dù
nann zu fig mpìr mà amir-
à ni bàna, buká ǹ sa sig
níng, nìm bàna ma yìr. Wà
mpìr nìm ma dù nann zu
kàng fig bàna, nìm má sàn
kab ayi ji buju, ayi wa shin,
ayi fig àjwár á dunyaru, jir
kai bàna yá wu rìg akìn hár
kinn kinn.

33 Kada aning zìm abig
tonn gban ning bàna. Ning
fig hing kó? Wù mpìr
kyinn sìsàn, wa ri bàg dìr
ma mpìr-à bibai, wù má,
wá kàng mpìr-à bibai tìnn.
34 To, aning kà kàng á
akironá ni, aning bàg gbìb
Shìdun ábibir, kada aning
sa kàng bu-à bibai bàna.
Mpìrká kádà áyauná ni yì
fig Shìdun bàna. Mì ri dang
àdòníng jirà a zunái pànn
ning.

Dìr Apyú Zyun-à Yá Dìg Níng Barà Má Shi Ani

35 To, mpìrká kádà ri bib
rag, “Mpìr-à ma wu rìghing,
bá gbar dù nann zu kàng ku
ma yonki á shinn rà? Irì dìr-
à bá gbar dù nann zu kàng
mpìr ma kàhi í wà áni rà?”
36 Kai, jír bibná bàna ma yìr.
Aning myàng. Wà mpìr ma
tàg hing bu á da-à ni, sái
wà yìrwá ma swàr hing, í
wà àpyú ri nga nann zu ni.
37 Bu-à wá tàg á jìnn ni, kó

amaun, kó za, ama à tàg sig í
yìrwá, à tàg fig maiwá bàna.
38 Shìdun ri yá nì bu-à ri
nann zu áni írì dìr-à ku ri
zìm. Kó wà áni shi sig buwá
kim kim.
39 Kó àràg wi má, big shi
sig ma dìr kim kim. Mpìr
jíkwìnn shi sig ma dìrwá
kim, wi awúnn shi sig ma
dìrwá kim, ayinnbu má shi
sig ma dìrwá kim, jái á zàpìr-
à ni má shi sig ma dìrwá kim.
40 To, buká mà wai, dìrbá
shi sig kim. Buká á jìnn ni,
dìrbá shi sig kim. Nsònn
buká shi sig mà wai shi
sig kim ma wà á jìnn ni.
41 Ayúnn shi sig ma nsònnwá
kim. Sònn-à shi sig ma buwá
kim tìnn. Asuswirká má shi
sig ma bigbá kim tìnn. Ayau
bar dìr big asuswirká ni má,
big shi sig áni kim kim.
42 To, wàníng í barà má
shi áni tìnn, á sai-à Shìdun
má gbar dù nann zu mpìrká
big yonki. Dìr mpìr-à big jì
kà sig ku mà amir-à ni níng,
ri swàr rìg. Ama wà zyun-
à bá gbar dù nann zu kàng
ku ma kàhi níng, má swàr
fig áswàr bàna. 43 Sai-à big
ri jì kà rìg dìr-à níng, ku
bàna ma gbam. Nsònnwá
bàna áni. Ama wà zyun-à
bá gbar dù nann zu kàng
ku ma kàhi níng, má shi
ma gbam. Má shi shèrá
nímá. 44 Dìr zyun-à big ri
jì níng, kàhi í bu dunyaru.
Wà bá gbar dù nann zu kàng
mpìr ma kàhi níng í dìr àpyú
zyun-à Awun Shìdun ri ya
mpìr. To, barà yi shi sig
ma dìr zyun-à má swàr rìg
níng, yi yì hing Shìdun má
ya yi dìr zyun-à má swàr fig
bàna. 45 Barà big ba sig á
tarkada Shìdun ni, big rag,
“Mpìr-à big rì màm jag sig
níng, í Adamu, ku shi sig
ma yonkiwá.” Ama Adamu
zyun-à ásim níng, buwá ku
shi síg nì mpìr àsàin-à ri
ya yonki, mpìr-à níng hi í
Yesu. 46 Dìr-à Awun Shìdun
ri ya níng, bi jag fíg nì
bàna, ama í bu zyun-à ri
swàr níng bi jag síg nì, í
wà bu Awun Shìdun bi sig
ásim. 47 Adamu zyun-à bi
jag sig níng, big màm sig
ku ma jànn. Adamu zyun-
à bi tib ku níng, bi sig
mà byar Shìdun ni mà wai.
48 Dìr mpìrká bidìm pár shi
sig àràg í dìr Adamu zyun-
à Shìdun màm sig ma jànn.
Mpìrká ri bàg Kristi bá dìg
dìr zyun-à mà wai àràg bu
Kristi. 49 Aràg barà dìryí zu
sig swai ńzyun big mpìr-à á
dunyaru níng, í barà dìryí
má zu kàng àràg bu mpìr
zyun-à bi sig á byar Shìdun
ni níng.
50 To, ning myàng hing kó?
Dìr-à íri wi ma àsà má fòr fig
barà kwá kà á byar-à Shìdun
na sig kùrwá bàna. Bu-à
ri wúwu má dìg sar fig bu
zyun-à ri shi kinn kinn bàna.
51 Aning fig jír-à níng. I
jír zyun-à Shìdun rì tàm
sig. Ayauyí ni, káhi má wu
fig bàna. Ama yi bidìm
pár, Shìdun má vim bìr rìg
dìryí. 52 Barà yi ri shi, mpìr
ri mikab zu, mi ri pù fim
níng, í barà yá fig bá winn

yur-à wà kinn shinn-à áni
tìnn. Wà ba winn hing, í wà
Shìdun má gbar dù nann zu
mpìrká rì wu sig níng ma
dìr àpyú zyun-à má shi kinn
kinn. Yi mpìrká shi sig ma
áni ma yonki níng, dìryí má
vim bìr rìg tìnn. 53 Dìryí
zyun-à ma swàr rìg níng,
má vim bìr kàng rìg zyun-
à má shi kinn kinn. Dìryí
zyun-à ri wu níng, má vim
bìr kàng rìg zyun-à má wu
fig áwu bàna. 54 Sai-à dìryí
ma vim bìr kàng rìghing,
ya wu fig rag ki bàna, í wà
bu-à big ba sig á jir Shìdun
níng má shi àràg barà big ba
sig n rag, “Shìdun gbam kan
rìghing ki.”
55 “Ki má gban fig rag mpìr
bàna.
Wù ki, gbamwú má shi rag
áni rà?”
56 Ki ri dìg gbamwá á byar
bu pyìr-à yi ri sa níng. Bu
pyìr bó ri dìg gbamwá á byar
doka. 57 To, buyí yi kab sig
gbam ki á jir shinn Shinn
Luyí Yesu Kristi ni. Ayi yan
Shìdun jir wàníng.
58 To, barà shi sig àdòníng,
sái aning sar gbam, ning
wunzàmí big, aning yag mà
pyànn ma swàm Shinn Luyí
Yesu, kada bu zyun aku tir
ning bàna, jir kai bàna ning
yì hing bu-à ning ri sa jir
shinnwá níng, má shi fig í bu
átai bàna.

16

Jír á Shinn Bài-à Mpìrká Bu Shìdun Ri Kwonn

1 To, jír á shinn bài-à
ning ri kwonn jirà ná sa
shang mpìrká bu Shìdun
á jànn Yahudiya, aning sa
àràg barà ǹ dinya sig mpìrká
bu Shìdun á jànn Galatiya.
2 Kó wane àyúnn Ladi aning
sìnn kwonn bài. Kó ni aku
tinn zu bi bu-à ku dìg sig
áyau su sùmpyànn, ma aku
zìg bi. Ama kada aning shi
kir mì, wà ma bi hing, í wà
aning kwonn bu íni bàna.
3 To, wà ma fòr bi hing, má
ya mpìrká ká ning shig zu
sig níng wasika, jirà abig
zìg yag bài-à ning kwonn sig
níng, mà Urushalima. 4 Wà
ya myàng má sàn kab síg nì,
ń yag tìnn, to, í wà yi big má
yag zyun.

Bu-à Bulus Má Sa Mà Pyànn

5 To, má bi á byarná ni,
ama sai wà ma yag rìghing
mà jànn Makidoniya, í wà
má bí ni. 6 Ama mì ri myàng
kó má shi nonn á byarná
ni hár sai wà sònn wàu ma
wam zu rìghing, í wà ná sa
shang mì á kyonnmí wà mà
pyànn. 7 N zìm fig wà ń
myàng ning ń wam zu kíni
bàna. Wà Shìdun ma zìm
hing, má shi nonn á byarná
ni.
8 Má shi ma á finn swann
Afisa hár àyúnn buki zyun-
à big ri bar Pentikos, 9 jir
kai bàna Shìdun ya sig mì
pyù barà má sa swàm ùwài
nímá áyág. Swàm Shìdun ri
yag mà pyànn. Ama mpìrká
kàhi nìnànn nímá ri zìm
abig kan dim mì.
10 Wà Timoti ma bi fòr
hing á byarná ni, aning pànn
samyib ku. Kada aku shàr

zinn kó títi nímá bàna. Ku
má, ku ri sa swàm Shinn
Luyí, àràg barà mì ri sa
níng tìnn. 11 Kada a mpìr
myàng rag Timoti kinn fig
bu bàna. Aning sa shang
ku á kyonnwá ni, ma an-
ing dwim kàng bi ku ítau á
byarmí ni. Mì ri shi kir ku,
ku ma wunzàká kádà níng.
12 Bu wunzàyí Apolos bó,
ǹ vig ku rag aku yag kwonn
ma wunzàká kádà, jirà aku
yag myàng kà ning. Ama
ku myàng, ku dìg fig ma
pyù barà kwá bi á byarná ni
tàma-à níng bàna. Sái wà
kwa dìg hing pyù, í wà kwá
bi má myàng kà ning.

Jír-à Wà Kinn Shinn

13 To, buná aning myàng
kwonn ma shinn ná, an-
ing sar gbam áyau pìkyinn
birná á byar Yesu. Aning
wim kyinn. Aning tib bàg
barná. 14 Bu-à ná sa bidìm
pár, aning sa ma kyinn azìm.
15 Ning yì hing Istifanas
ma mpìrká buwá big. Big
í mpìrká kà jag sig gbìb
Yesu á jànn Akaya. Big du
kà hing shinnbá rag bá sa
shang mpìrká ri bàg Shìdun.
16 To, íri mpìrká ri sa swàm
àdòníng, mì ri zìm aning
fig bu-à ba dinya ning, ma
aning wib jírbá. Ká ma ri
sa swàm àdòníng, aning fig
jírbá tìnn.
17 N fig hing àjwár barà
Istifanas ma Fartunatas ma
Akaikas bi á byarmí ni, jir
kai bàna big sa ya hing mì
bu-à ning dìg fig pyù-à ná
sa ya mì bàna. 18 Big sa
mì bu-à pìkyinnmí jwar áni,
àràg barà big rì sa jwar sig
ning pìkyinn ná. Iri mpìrká
àdòníng, big fòr hing wà ayi
yan big.
19 Mpìrká ri bàg Yesu á
jànn Asiya big ri bib kà ning.
Akila ma wàwá Biriskila má,
big ri bib kà ning bib bib
á zìnn Shinn Luyí Yesu ni.
Mpìrká ri kwonn shinn, mi
ri wib Shìdun á lubá ni, big
ri bib kà ning tìnn. 20 Mpìrká
ri bàg Yesu áyag bidìm pár,
ri bib kà ning.
Aning bib kà bar dìrná,
bib bib. 21 Mì Bulus, ǹ ba
síg nì jír-à níng. Mì ri bib
kà ning.
22 Mpìr-à ma zìm fig Shinn
Luyí Yesu bàna, a Shìdun ya
ku nài ya. Shinn Luyí, á bi.
23 Asàn Shinn Luyí Yesu
aku shi kwonn ma ning.
24 Mì ri zìm ning wàni, jir
kai bàna á gbìb Yesu Kristi yi
bidìm pár yi í bu ńzyun.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà KORINTI
Wà Wa Pyànà

Bulus ba ya mpìrká mà Korinti wasika wà wa pyànà á sai-à mpìrká káhi áyau mpìrká ni ri dang bai ku, mi ri gbìb shùr á shinnwá ni. Bulus tìya big rag ku ri zìm big. Ku ri zìm abig jùn kwonn kàng. Mpìrká káhi dang rag ku í wùn aswam Yesu Kristi bàna. Ama ku dinya káníng rag àjai ku í wùn aswam Yesu Kristi. Bulus dinya mpìrká ri bàg Yesu mà Korinti abig ya bài jirà abig shang mpìrká ri bàg Yesu Kristi mà Yahudiya, ká zyun-à amor-à ri gban big, big ri wa shwìn nìnànn nímá.

Bulus Bib Kà Mpìrká

1 Mì Bulus zyun-à Shìdun zìm sig rag, ǹ shi wùn aswam Yesu Kristi, mì ma wunzàyí Timoti, yi ri ba ya ning wasika-à níng, ning mpìrká ri bàg Yesu mà Korinti kwonn ma mpìrká bu Yesu mà jànn Akaya.

2 Mì ri vig Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig ya ning àsàn, kwonn ma pìkyinn na tag.

Bulus Sa Shìdun Isoko

3 Ayi sa Shìdun Ta Shinn Luyí Yesu Kristi ísoko. Ku ri myàng ashiyí, mi ri sa jwar pìkyinnyí tìnn. 4 Bu-à ma dìg yi bidìm pár, ku ri sa jwar pìkyinnyí jirà ayi sa jwar pìkyinn mpìrká ri wa shwìn kim kim àràg barà ku ri sa jwar pìkyinnyí níng. 5 Barà yi ri wa shwìn àràg bu Kristi níng, í barà Shìdun ri sa jwar yi pìkyinn áni á jir shinn Kristi ni tìnn. 6 Wà ya wa shwìn, yi ri wa jirà ayi sa jwar pìkyinn ná, ma aning wìm zu. Wà Shìdun ma sa jwar pìkyinnyí, wàníng ri tàg rag Shìdun má sa jwar pìkyinn ná. Kwá sa aning sa muyar, barà ná tib wann pìkyinn á jir shwìn-à yi ma ning ri wa. 7 Yá fim fig pìkyinn biryí á dìrná ni bàna, jir kai bàna barà ning ri wa shwìn àràg barà yi ri wa níng, í barà Shìdun má sa jwar pìkyinn ná áni àràg barà ku ri sa jwar pìkyinnyí níng.

8 Wunzàyí big, yi ri zìm ayi kyab pànn ya ning shwìn-à yi rì wa sig á jànn Asiya, shwìn-à hi rì kab hing gbamyí, pìkyinnyí rì gib rìghing, yi rì yì fig rag yá wìm zu bàna. 9 Yi ri kyab rag big wà sig kwonn barà bá gban rìg yi. Wàníng sa sig àdòníng jirà kada ayi sìnn kyinnyí á gbamyí ni bàna, sái bu-à Shìdun àsàin-à ri gbar dù nann zu ki níng, ma sa. 10 Ku í àsàin-à gbar kyag zu sig yi á fòr zyun-à yi nìm má wu ki áni. Kwá gbar kyag zu yi, yi ri bir pìkyinn rag kwá gbar kyag zu kyann yi àdòníng. 11 Aning vig shang yi Shìdun áni àràg barà mpìrká kádà nìnànn nímá ri sa, àjirà a Shìdun

zìm avigyí, ma aku sa sàn
ya yi. I wà mpìrká nìnànn
nímá má sa Shìdun ísoko á
jir shinnyí ni.

Bulus Wà Vim Bìr Kàng Jírwá á Shinn Bu-à Ku Ri Zìm Aku Sa

12 Bu-à sa yi ri gbar àshí
níng, í jirà pìkyinnyí ri tìya
yi rag yi ri shi shu ǹsàn á
dunyaru. Shuyí ma ning í
shu pìkyinn ǹsàn, àràg barà
Shìdun ri zìm. Yi ri tonn
gban fig mpìr bàna. Yi ri sa
fig swàm ma yar zyun-à yi
shi sig ma kàhi níng bàna, yi
ri sa ma gbam àsàn-à Shìdun
ya sig yi. 13 Buká yi ri ba ya
ning bidìm pár, íri buká ná
jangga má fig kyàr samyib.
Mi ri kyab ná jangga má fig
kyàr samyib wàni. 14 Tàma-
à níng, ning yì gban fig bu
bidìm bàna. Aning yì gban
rìg buká mì ri tàg ning, jirà
àyúnn-à Shinn Luyí Yesu ma
kàng bi hing, ná gbar àshí
á shinnyí ni, yi má, yá gbar
àshí á shinn ná ni tìnn.
15-16 Sai-à rì níng, mì ri
kyab rag na myàng hing mì,
ná fig àjwár, í bu-à sa mì ri
zìm ń bi á byarná ni kàun
pyànà, jirà ń sa shang ning
kàun pyànà. Mì ri zìm ń
bi á byarná ni sai-à má yag
mà Makidoniya, ma sai-à má
kàng bi. I wà ná sa jag
mì á kyonnmí má yag mà
Yahudiya. 17 Sai-à rì níng,
barà mì ri kyab rag má bi
á byarná ni, barà ǹ bi fig
bàna níng, ning ri kyab rag
mì ri dang jír nu pyànà rà?
Kó ning ri kyab rag, ǹ shi
síg àràg mpìrká zyun-à yì
fig Shìdun bàna, ká ri dang
jir rag “nn”, á pyànn big
rag “bàna” níng rà? 18 Barà
Shìdun ri dang vim bìr fig
nu bàna níng, í barà jír-à yi
dinya sig ning níng, yi dang
vim bìr fig nu bàna tìnn.
19 Yesu Kristi wùn Shìdun wà
yi ma Silas ma Timoti dinya
sig ning jírwá níng, ku ri
dang vim bìr fig nu bàna
tìnn. Bu-à kwa dang bidìm
pár, shi rìghing. 20 Nu-à
Shìdun gib ya sig mpìr bidìm
pár, ku ri sa á gbìb Yesu ni.
Wàníng í bu-à sa yi ri dang
rag “Aku shi àdòníng”, yi ri
swam yan Shìdun á jir shinn
Kristi. 21 Shìdun í àsàin-à ri
sìnn kà yi ma ning ayi yì rag
yi shi sig áyau Kristi. Ku í
àsàin-à shig zu sig yi, n sìnn
kàng sig yi mpìrká buwá.
22 Ku kyag sig yir á dìryí ni
rag yi í mpìrká buwá. Ku
wìr kà ya sig yi Awunwá á
pìkyinnyí ni jirà ayi yì rag
kwá ya yi buká ku gib ya sig
yi nu níng.
23 Shìdun í àsàin-à yì sig
kyinnmí. Bu-à sa ǹ bi fig
á Korinti bàna níng, í jirà
ǹ zìm fig ń sa pànn ning
zunái bàna. 24 Yi ri du kà fig
ning ma gbam rag aning bir
pìkyinn bàna, jir kai bàna
ning ri bir pìkyinn ngbam
nímá. Bu-à yi ri sa bàna,
yi ri sa swàm ma ning jirà
aning fig àjwár.

2

1 To, ǹ kyab á kyinnmí ni
rag má bi fig rag á byarná
ni bàna, jirà a pìkyinn ná
bai bàna. 2 Wà ma sa bai

hing pìkyinn ná, mpìrká má
sa jwar rag mì pìkyinn níng
bàna, sái íri ningká ǹ sa
bai sig ning pìkyinn níng.
3 Wàníng í bu-à sa ǹ rì ba
ya sig ning wasika n dinya
sig ning bu-à ná sa. N yì
hing rag ná sa àjai. N zìm
fig ningká ning nìm má sa
jwar pìkyinnmí níng, aning
sa bai sòr mì pìkyinn bàna.
N yì hing rag wà ma fig
hing àjwár, ning má ná fig
àjwár. 4 Sai-à ǹ ba ya sig
ning wasika níng, ǹ ba ya
síg ning ma pìkyinn bai, ma
jír kyab, ma zàn mínn. N
ba fíg jirà aning bai pìkyinn
bàna, ama í jirà aning yì
barà mì ri zìm ning wàni.

Aning Yafa Ya Mpìr-à Sa Sig Bu Pyìr

5 Mpìr-à gbar bi sig
pìkyinn bai-à níng, ku gbar
bi ya fig íri mì áwinmí ni
bàna, ama ku gbar bi ya
sig ning bidìm pár. 6 Wab
tag-à ning nìnànn nímá ning
wab tag sig ku níng, màg
rìghing. 7 Tàma-à níng
aning yafa ya ku, ma aning
dang gbam ku kyinn, jirà
kada a dìrwá wu tag, ma
aku fim gbìb Shìdun bàna.
8 Jír wàníng, mì ri vig ning
aning tìya ku rag hár tàma-
à níng ning ri zìm ku wàni.
9 Yìr wasika zyun-à ǹ rì ba
ya sig ning níng, í jirà mì
ri zìm ń màg màg fig ning,
wà ning ma ri wib bu-à mì
ri dinya ning. 10 Wà na yafa
ya hing mpìr, mì má ǹ yafa
ya rìghing ku tìnn. Wà bu-à
má yafa ya ku ma shi sig áni,
má yafa ya ku á pyànn Kristi
ni. Má sa àdòníng á jir shinn
ná ni. 11 Má sa àdòníng jirà
kada a Shaitan kab yi bàna,
jir kai bàna yi yì hing yarwá
ku ri sa.

Pìkyinn Bulus Na Tag Wann Fig Bàna

12 Sai-à ǹ yag mà Taruwasa
rag ma dang jír àjwár Kristi
níng, ǹ myàng hing barà
Shinn Luyí pù ya sig mì
pyù. 13 Ama pìkyinnmí na
tag wann fig bàna, jir kai
bàna ǹ dìg fig wunzàmí Ti-
tus màhàn bàna. Yi big
mpìrká màhàn dwim gàfinn
dìr, í wà ǹ dù n yag mà
Makidoniya.

Mpìrká Bu Yesu Má Gbam Kan Shaitan

14 Yi ri sa Shìdun ísoko
barà ku ri tìya yi gbìb á
dò shinn Kristi ni barà yá
kab gbam Shaitan. A dò
shinn barà yi ri dang jir
Kristi, Shìdun ri sa mpìrká
ri fig jírwá àràg barà swìnn
bu ǹsàn ri ning kàng kwìb
byar. 15 Barà yi ri dang jir
Kristi níng, á byar Shìdun ni
yi shi sig àràg í swìnn bu
ǹsàn á byar ká má wìm zu,
ma ká má wìm zu fig bàna.
16 A byar mpìrká má wìm
zu níng, jíryí shi sig àràg í
swìnn bu ǹsàn má ya yonki.
Ama á byar mpìrká má wìm
zu fig bàna níng, jíryí shi ya
sig big àràg í swìnn bu-à má
gban rìg big. Mpìr-à kinn
sig barà kwá dang jir Shìdun
àdòníng í ni rà? 17 Mpìrká
káhi nìnànn nímá ri dang jír
jirà a mpìrká ya big bu. Ama

yi ri sa fig àdòníng bàna,
jir kai bàna yi í mpìrká bu
Kristi. Yi ri dang jírwá ma
pìkyinn ńzyun, jir kai bàna
Shìdun í àsàin-à ri swam yi
ayi dang jírwá.

3

Mpìrká Ri Sa Swàm Bu Nu Apyú Zyun-à Shìdun Gib Sig

1 Ning ri myàng rag yi ri
gbar àshí rà? Ning ri zìm
abig ba dinya ning wasika
rag, yì mpìr sìsàn rà? Kó
ning ri zìm aning ba wasika
rag, yi mpìr sìsàn rà? Ning
ri zìm aning sa àràg barà
mpìrká káhi ri sa bigbá níng
rà? 2 Ning ma shinn ná,
ning í wasika zyun-à má
dinya mpìrká jír á shinnyí
ni. I wasika big ba sig á
pìkyinnyí ni. Kó ni má fig
yì. 3 Mpìrká má myàng ning
àràg í wasika zyun-à Kristi
ba sig ma shinnwá n ya sig
á vùyí ni. Wasika-à hi ku
ba fíg ma zàn bu-à big ri ba
bu áni bàna, ama ku ba sig
ma Awun Shìdun á pìkyinn
mpìr.

4 Yi ri dang wàníng, jir kai
bàna Kristi tàg sig yi barà ya
bir pìkyinn á byar Shìdun.
5 Yi kinn fig barà yá dang rag
yi sa yì hing swàm-à níng
bàna. Gbam-à yi ri sa ma
kàhi níng, í Shìdun ya síg
yi nì. 6 Barà Shìdun gib ya
sig mpìrká nu àpyú níng, ku
ya sig yi gbam rag ayi dinya
mpìrká jír nu àpyú-à ku gib
sig. Nu-à ku gib sig í doka
bàna, í jir Awunwá. Doka
má gban mpìr, ama Awun
Shìdun má ya mpìr yonki.

7 Big ba sig doka mà shinn
abàn. Asai-à Shìdun ya
mpìrká dokawá níng, ku wìr
wann bi àyarwá, kó barà
doka-à hi ri gbar bi ki níng.
Ayar-à níng sa mùnnpyànn
Musa yar wàni, kó barà
àyar-à hi ri wam zu rá wam
zu níng, mpìrká myàng
sar fig mùnnpyànnwá bàna.
8 Barà àyar Shìdun tàg sig
shinnwá á sai-à Shìdun ya
sig mpìrká doka, zyun-à ri
gban mpìr káníng, àyarwá
zyun-à kwá tàg á jir nu
àpyú-à ku gib ya sig mpìrká
á byar Awunwá níng, má
kab wàrì níng. 9 Barà àyar
Shìdun bi á jir doka zyun-à ri
gban ki níng, àyarwá zyun-
à má wann bi á jir nu àpyú-
à ku gib sig wà má pinn zu
mpìr níng, má shi áshinn
rà? 10 Ayar zyun-à Shìdun
rì wìr wann bi sig á sai-à
ku ya sig mpìrká doka níng,
kinn fig bu bàna, jir kai
bàna àyar zyun-à má wann
bi kwonn ma nu àpyú zyun-
à Shìdun gib sig níng, má
ya mpìr yonki. 11 Wà ba
sìnn kàng hing doka zyun-à
má wam rìg níng bu ùwài,
jir àjwár zyun-à má shi kinn
kinn níng, má wài káb nì.

12 Barà yi yì hing rag nu
àpyú-à Shìdun gib sig níng
má wam zu fig bàna, í bu-
à sa yi wim pìkyinn, mi
ri dang jírwá. 13 Yi shi
fig àràg Musa zyun-à zìg
jà n bir mùnnpyànnwá ma
kàhi, jirà kada a mpìr Is-

railaká myàng barà àyar-à
níng ri wam zu rá awam zu
níng bàna. 14 Pìkyinnbá wu
rìghing. Hár tàma-à níng,
sai-à big ma ri jangga jir
Shìdun, jà-à níng hi ri bir
dim kyinnbá. Big ri kyab yì
byann fig bu-à big ri jangga
bàna. Mpìr má wan zu sar
fig bàna, sai wà kwá bi hing
á byar Kristi. 15 Hár tàma-à
níng, sai-à big ma ri jangga
doka Musa, jà-à níng hi ri bir
dim big kyinn. 16 Ama wà
mpìr ma vim bìr bi hing á
byar Shinn Luyí Yesu ni, í wà
jà-à níng má zu á kyinnwá
ni. 17 Shinn Luyí shi síg nì
Awun. Byar-à Awunwá shi
sig màhàn, mpìrká má shi
yàn finn dìr. 18 Yi mpìrká
ri bàg Shinn Luyí Yesu, yi
shi fig á zu àkúnn bàna.
Mùnnpyànnyí shi sig àràg
í adìn ri tàg àyar Shìdun.
Shinn Luyí shi síg nì Awun,
Awunwá ri vim bìr swàb kà
tim yi ayi shi àràg ku.

4

Dìryí Shi Sig Aràg í Par Jànn

1 Shìdun myàng ashiyí, ku
bar sig yi jirà ayi dinya
mpìrká jir àjwárwá. Yá fim
fig swàm-à níng bàna. 2 Yi ri
sa fig bu atàm ma bu zunái
bàna. Yi ri tonn gban fig
mpìr bàna. Yi ri fim fig
jir Shìdun mi ri dang fig bu
zyun kim bàna. Yi ri dang
dikina íri jir Shìdun á yiyar-
à ni. Yi ri shi shuyí mi ri shàr
Shìdun, jirà kó ni ma myàng
hing yi, kyinnwá má dinya
ku rag yi í mpìr Shìdun. 3 Wà
jir àjwár-à yi ri dang níng
ma shi sig í bu atàm, kàhi shi
síg bu atàm á byar mpìrká
ri kà gbìb ajànn. 4 Big ri
bir fig pìkyinn á byar Kristi
ni bàna, jir kai bàna Shai-
tan kùr dunyaru-à níng, sa
wu rìghing pìkyinnbá. Ku
zìm fig abig myàng àyar
jir àjwár á shinn Kristi ni
bàna. Kristi shi sig àràg
í Shìdun. 5 Wà yi ma ri
dinya ning jir Shìdun, yi ri
dinya fíg ning jír á shinnyí
ni bàna, yi ri dinya ning jír
áshinn Yesu Kristi ni, barà
ku í Shinn Luyí níng. Yi
í fàuná á jir shinn Yesu ni.
6 Shìdun àsàin-à dang sig rag
àyar aku yar zu á fi-à ni
níng, ku í àsàin-à sìnn kà
sig àyarwá á pìkyinnyí ni,
jirà ayi myàng àyarwá zyun-
à ri ya mpìr yar, wà mpìr
má yì barà Shìdun wai sig
áni, àràg barà yi myàng sig
á mùnnpyànn Kristi ni.

7 Yi bàna ma gbam shinn
dìryí. Dìryí shi sig àràg par
jànn. Bu ǹsànká Shìdun
ya sig yi, wà yi shi sig ma
kàhi níng, shi sig àràg yi shi
sig ma kàhi á par jànn, jirà
mpìrká abig myàng gbam
Shìdun. 8 Mpìrká ri ya
kyann yi shwìn, ama yi fim
fig swàm-à yi ri sa níng
bàna. Pìkyinnyí shi sig áwai
áwai, ama yi fim fig pìkyinn
biryí bàna. 9 Mpìrká nìnànn
nímá ri zib yi, ama Shìdun
fim fig yi bàna. Mpìrká dab
yi dab dab, ama yi wu fig
bàna. 10 Mpìrká ri kar ngang

kyann yi jirà abig gban rìg yi àràg barà big gban sig Yesu.
Barà yi shi sig ma yonki hár
tàma-à níng, wàníng ri tìya
mpìrká rag Yesu shi síg á
shinnyí ni. 11 Yi mpìrká
shi sig ma yonki níng, yi ri
wann tafinn kyann shinnyí á
dò shinn Yesu ni, jirà mpìrká
abig myàng shu Yesu á dìryí
ni. 12 Yi ri wann tafinn
kyann shinnyí jirà aning dìg
yonki.

13 Big ba sig rag "N bir
hing pìkyinnmí, í bu-à sa
mì ri dang níng." Yi má, í
barà yi bir sig pìkyinnyí á jir
Shìdun ni tìnn, í bu-à sa yi
ri dang níng. 14 Yi yì hing
rag Shìdun zyun-à gbar dù
nann zu sig Yesu ma yonki
níng, kwá gbar dù nann zu
yi tìnn. Kwá zìg yi kwonn
ma ning, má sìnn kà á pyànn
Yesu ni. 15 Wàníng bidìm
pár í jir shinn ná, jirà àsàn
Shìdun aku kyann yà zu rìg
á byar mpìrká nìnànn nímá,
jirà abig sa ya Shìdun ísoko,
ma abig swam yan ku.

Pìkyinn Bir á Byar Shìdun

16 Jir wàníng í bu-à sa yi
ri wu tag fig dìr bàna. Kó
barà dìryí ri kwor níng, ama
su big su, kyinnyí ri vim bìr
kyann àpyú. 17 Shwìn títi-
à yi ri wa tàma-à níng, má
wam zu rìg. Shìdun ma ya yi
bu ǹsàn ùwài nímá wà zyun-
à má wam zu fig bàna. 18 Yi
ri sìnn fig pìkyinnyí á bu-à
mpìrká ri myàng bàna, sai
buká mpìrká ri myàng sar
fig bàna. Buká mpìrká ri
myàng má á zu níng wam
zu rìg, ama buká mpìrká ri
myàng fig á zu bàna níng,
má shi hár kinn kinn.

Yá Dìg Dìr Apyú Mà Wai

5

1 Yi yì hing rag dìryí zyun-
à yi shi sig áni tàma-à níng
má shi fig hár kinn kinn
bàna, jir kai bàna shi sig
àràg í apig. Wà dìryí ma
wim wann hing, yá dìg dìr
àpyú mà wai zyun-à Shìdun
sìnn ya sig yi. Dìr-à hi má shi
hár kinn kinn. 2 Jir wàníng,
í bu-à sa yi ri sa àtùtwài
jirà ayi dìg dìr àpyú mà wai,
àràg barà yi ri wìr jà àpyú
níng. 3 Wà ya dìg hing dìr
àpyú mà wai, má shi àràg yi
wìr síg jà àpyú. Yá shi fig
íri awun átai bàna. 4 Barà yi
shi sig áyau apig-à níng ni,
zyun-à í dìryí wà yi shi sig
mà kàhi á dunyaru níng, yi
ri sa àtùtwài barà yá dìg dìr
àpyú. Yi ri sa fíg jirà ayi wu
bàna, ama yi ri sa jirà ayi dìg
dìr àpyú mà wai. Wà ya dìg
hing dìr àpyú mà wai, yonki
má mann kà rìg ki. 5 Shìdun
màm sig yi jirà aku zìg yag
yi mà wai ma aku ya yi dìr
àpyú. Ku gib sig nu rag kwá
sa àdòníng. Ku ya sìnn sig yi
Awunwá jirà ayi yì rag kwá
sa bu-à ku dang sig.

6 Jir wàníng yi ri gbam
kyann pìkyinn. Yi yì hing
rag barà yi shi sig ma áyau
dìr-à níng ni níng, yi shi
kwonn fig ma big Shinn
Luyí Yesu á byarwá ni bàna.
7 Shuyí í shu pìkyinn bir, í
shu zu myàng bàna. 8 Yi

shi sig ma pìkyinn gbam.
Sàn sig ayi fim dìr-à níng,
ma ayi shi mà luyí ni mà
wai mà byar Shinn Luyí ni.
9 Ama àtùtwài bu-à yi ri sa á
kyinnyí ni bàna, yi ri zìm ayi
sa jwar pìkyinn Kristi, kó wà
ya shi sig áyau dìr-à níng ni,
kó wà ya shi sig ma byarwá
ni mà wai. 10 Yi bidìm pár,
yá shi á byar-à Yesu má wà
kwonn, jirà kó ni aku dìg bu-
à ku rì sa sig, kó wà sìsàn, kó
wà bibai, sai-à ku rì shi sig á
dunyaru.

Barà Mpìr Má Jùn Kwonn Ma Shìdun á Jir Shinn Yesu

11 Barà yi yì hing rag yi ri
shàr Shìdun níng, í bu-à sa
yi ri kar zìng mpìrká abig
bàg Yesu. Shìdun yì hing
barà kyinnyí shi sig áni. Mì
ri kyab rag ning má, ning yì
hing mì á kyinn ná ni tìnn.
12 Yi ri gbar ya fig ning àshí
bàna. Yi ri sa jirà aning dìg
gbìb-à ná gbar àshí á shinnyí
ni, ma aning dang tir mpìrká
ri dang kyann jír á nu átai,
ama big yì fig bu-à á pìkyinn
mpìr bàna níng. 13 Wà ya
shàr ǹsáng, yi ri shàr jir
shinn Shìdun. Wà ya shàr fig
bàna, í jir shinn ná. 14 Azìm-
à Kristi zìm sig yi níng, í
àsàin-à pànn gbam sig yi.
Wàníng í bu-à sa, yi yì hing
rag barà mpìr zyun wu sig
á dò shinn mpìrká ni bidìm
pár níng, shi sig àràg big
wu kwonn sig ma ku tìnn.
15 Ku wu sig dò shinn mpìrká
bidìm pár, jirà mpìrká shi
sig ma yonki níng, abig shi
rag shu àràg barà kyinnbá
ri zìm bàna, ama abig shi
shu àràg barà mpìr zyun-à
wu n dù nann zu kàng sig
ma yonki dò shinnbá níng,
ri zìm.

16 Jir wàníng, tàma-à níng
yi ri sìnn kàng fig rag mpìr á
sim rag ku kinn fig bu bàna.
Kó barà yi rì sìnn kàng sig
Kristi rag ku kinn fig bu zyun
bàna níng, ama tàma-à níng
yi ri sa fig àdòníng bàna.
17 Mpìr-à ma kwonn hing
shinnwá ma Kristi, ku shi sig
àràg big màm kàng sig ku
àpyú. Ku shi fig rag àràg
wàrì bàna. Ku kàng rag
hing mpìr àpyú. 18 Wàníng
bidìm pár, í Shìdun zyun-à
jùn kwonn sig shinnwá ma
yi á jir shinn Kristi ni níng,
sa síg nì. Ku ya sig yi swàm
rag ayi gbar bi mpìrká a
káníng jùn kwonn ma ku.
19 Ku ri zìm ayi dinya mpìrká
rag ku jùn kwonn rìghing
ma big á jir shinn Kristi ni.
Ku yafa rìghing mpìrká bu
bibai-à big sa sig. Ku sìnn fig
rag á kyinnwá ni bàna. Ku
ya sig yi swàm rag ayi gbar
bi mpìrká abig jùn kwonn
ma ku.

20 Yi í yann aswamká bu
Kristi. Barà yi ri vig mpìrká
rag abig bi jùn kwonn ma
Shìdun níng, shi sig àràg í
Shìdun ri vig nì. Yi ri vig
ning á zìnn Kristi ni, aning
bi jùn kwonn ma Shìdun.
21 Kristi bàna ma bu pyìr,
ama Shìdun sìnn kàng ku
àràg ku í mpìr bu pyìr á jir
shinnyí ni. Barà yi kwonn
sig shinn ma Kristi níng, í

bu-à sa ku sìnn kàng sig yi
mpìr sìsàn á pyànn Shìdun.

6

1 Barà yi ri sa swàm ma
Shìdun níng, yi ri vig ning
kada aning zìg kàng àsàn
Shìdun àràg í bu átai bàna.
2 Shìdun dang rag,
"N fig hing jírwú á sai-à ǹ
sa ya sig wù bu sìsàn
níng.
Ayúnn-à ǹ pinn zu wù áni
níng, ǹ sa shang hing
wù."
Mì ri dinya ning, tàma-à
níng í sai-à Shìdun má sa ya
mpìr bu ǹsàn. Jàná-à níng í
àyúnn-à Shìdun má pinn zu
mpìr.
3 Yi zìm fig á mpìr zyun kà
á gbìb ajànn á jir bu zyun-
à yi ri sa bàna. Yi ri zìm
mpìrká abig myàng swàmyí
í swàm ǹsàn. 4 Bu-à ya sa
bidìm pár yi ri tìya mpìrká
rag yi í fàuká bu Shìdun. Yi
ri tib wann pìkyinn sai-à yi ri
wa shwìn, ma sai-à mpìrká
ma sa yi bu-à bibai, ma sai-
à ya bàna ma bu. 5 Mpìrká
dab yi gbar, big kìg yi á tonn
fi, big kwonn dab yi, yi sa
swàm sa sa, yi na fig aná
bàna, amor gban yi gban
gban. 6 Yi ri tìya mpìrká
rag yi í fàuká bu Shìdun á
jir pìkyinn kyìkyàryí ni, ma
yaryí, ma pìkyinn tibyí, ma
kyinn ajunyí, ma barà Awun
Shìdun ri kyann kwonn ma
yi, kwonn ma barà yi ri zìm
mpìrká, 7 ma jir àbyannyí
yi ri dang, kwonn ma gbam
Shìdun. Asànyí shi sig àràg í
buká big ri nu kànn ma kàhi,
wà zyun-à yá pànn vù pyànà
má nu pinn zu shinnyí ma
kàhi. 8 Su zyun mpìrká ri
wib jíryí, su zyun big ri sa
yi yawari. Su zyun big ri tìr
ya yi jír, su zyun big ri swam
yan yi. Big ri myàng yi àràg
yi í agim ǹsáng big. Ama yi
í mpìrká ri dang jír àbyann.
9 Big ri sìnn kàng yi shi rag
big yì fig yi bàna, ama big
yì hing yi. Big ri sìnn kàng
yi àràg yi shi sig íri awain
átai, ama yi shi sig ma yonki.
Big dab yi dab dab, ama big
gban sar fig yi bàna. 10 Big
ri sa bai yi pìkyinn, ama yi
ri fig àjwár. Big ri myàng yi
àràg yi í mpìr ashi, ama yi
ri sa mpìrká nìnànn nímá ri
dìg bu. Big ri myàng yi àràg
yi bàna ma bu, ama kó kai
bidìm pár í buyí.
11 Mpìrká á Korinti, yi
dinya kyàr rìghing ning bu
bidìm pár. Yi tàm fig ning
bu zyun á kyinnyí ni bàna.
12 Yi ri tàg rag yi ri zìm ning
wàni. Ama ning í àsàinká
ri tàg rag ning ri zìm fig
yi bàna. 13 Mì ri dinya
ning tàma-à níng àràg ning
í yanká bumí. Aning zìm
yi àràg barà yi ri zìm ning.
Aning tìya yi rag ning ri zìm
yi.

Kada Aning Kwonn Shinn Ma Mpìrká Ri Bàg Fig Yesu Bàna

14 Kada aning kwonn
shinn ma mpìrká ri bàg fig
Yesu bàna. Mpìr kyinn sìsàn
má sa sar fig swàm ma mpìr
kyinn bibai bàna. Ayar ma
fi má sa kwonn sar fig swàm

í byar ńzyun bàna. 15 Kristi
ma Shaitan má kwonn sar
fig nu bàna. Bu-à má kwonn
mpìrká ri bàg Yesu ma ká ri
bàg fig ku bàna níng, bàna.
16 Bu-à má kwonn lu Shìdun
ma buki níng bàna. Yi í lu
Shìdun, àràg barà ku ma
shinnwá ku dang sig rag,
"Má shi kà áyau mpìrká
bumí ni.
Má kyann kyonn ma big.
Bá wib mì Shìdunbá. Bá shi
mpìrká bumí."
17 Shìdun dang sig rag,
"Aning zu áyaubá ni. Aning
gàb dìr ma big.
Kada aning sa bu-à má í bu
jín bàna, àjirà ń pànn
ning vù pyànà.
18 Má shi taná. Ná shi yanká
bumí, wunù ma uwà
bidìm pár.
Wàníng í bu-à Shìdun àsàin-
à kab sig kó kai bidìm
pár, dang sig."

7

1 Ning mpìr azìmmí big,
barà Shìdun gib ya sig yi
nu káníng níng, ayi pànn
sa myib shinnyí, kada ayi
sa bu-à má sa bai dìryí ma
kyinnyí bàna. Ayi shi shu
kyìkyàr, ma ayi shàr Shìdun.

Bulus Fig Ajwár Barà Mpìrká Zìg Jir Yesu

2 Aning tàg rag ning ri zìm
yi. Yi sa fig mpìr bu-à bibai
bàna. Yi sa bai fig mpìr
bàna. Yi lir ji fig mpìr bàna.
3 N dang fíg wàníng rag ning
sa sig bu-à bibai bàna. Mì
ri dang àràg barà ń rì dinya
sig ning rag, yi ri zìm ning
wàni níng. Kó ya wu, kó ya
shi sig ma yonki, yá gàb fig
dìr bàna. 4 Mì ri zìm jírná
wàni. Mì ri gbar àshí ma
ning wàni. Kó barà mì ri
wa shwìn níng, pìkyinnmí
gbam hing wàni. Pìkyinnmí
ri jwar wàni.

5 Sai-à yi bi á jànn Maki-
doniya, yi kyann yàn finn fig
dìr bàna. Yi ri wa shwìn kim
kim. Big gbìb yi shùr. Yi ri
shàr zinn wàni á pìkyinnyí
ni. 6 Shìdun àsàin-à ri sa
tag wann pìkyinn mpìrká
dìrbá ri wu tag níng, ku
sa tag wann pìkyinnyí, barà
ku tìr bi Titus á byaryí ni
níng. 7 Pìkyinnyí na tag fig
íri jirà yi myàng Titus níng
bàna, ama kwonn ma barà
ku dinya sig yi rag ning dang
gbam hing ku pìkyinn. Ku
dinya hing yi barà ning ri
sa àtùtwài aning myàng mì,
ma barà ning ri bai pìkyinn
á jir shinnmí ni, ma barà
ning ri kà numí. Mì ri fig
àjwár wàni.

8 Wasikamí zyun-à ń ba ya
sig ning wà jijag níng, barà
ń fig big rag wasika-à hi sa
wu tàg hing ning dìr níng,
ń kyab kàng rag ńdíkà ń
nìm ba fig bàna. Ama tàma-
à níng ń myàng barà ń ba
sig níng sàn hing. 9 Tàma-
à níng, mì ri fig àjwár. Mì
ri fig fíg jirà wasika-à hi
sa wu tag sig ning dìr níng
bàna. Ama mì ri fig àjwár
barà dìr wu tagná sa ning
vim bìr sig á bu pyìrná ni.
Pìkyinn bainá í Shìdun sa síg
nì aning sa àdòníng. To, jir
wàníng, yi sa fíg ning bu-à
bibai bàna. 10 Pìkyinn bai

zyun-à Shìdun ma sa síg nì,
má sa mpìr aku vim bìr á bu
pyìrwá ni, jirà a Shìdun pinn
zu ku. Pìkyinn bai zyun-à
Shìdun ma sa síg nì, í bu
átai bàna. Ama pìkyinn bai
zyun-à Shìdun ma sa fíg nì
bàna, ri gbar bi ki. 11 Aning
myàng barà pìkyinn bai-
à Shìdun sa sig ning bai
sig níng, sìnn kà sig ning
áyau gbìb ǹsàn. Ning ri sa
rag swàm ma kyinn ńzyun.
Ning ri sa àtùtwài jirà aning
dang pinn zu shinn ná. Ning
dù sig kyinn á jir bu-à sa
sig áyauná ni. Ning ri shàr
Shìdun. Ning ri sa àtùtwài
jirà aning jùn kwonn ma
mì. Ning ri zìm aning sa bu
ǹsàn. Ning ri zìm aning wab
tàg mpìr-à sa sig bu-à bibai
níng. Ayau bu-à níng ni,
ning zu rìghing áyau laifi.
12 Kó barà ǹ rì ba dwim
ya sig ning wasika níng, ǹ
ba fíg jir shinn mpìr-à sa sig
bu bibai-à níng bàna. N ba
fíg jir shinn àsàin-à big sa
sig ku bu bibai-à níng bàna
tìnn. N ba síg jirà aning yì
barà ning ri zìm yi á pyànn
Shìdun ni. 13 Jir wàníng í
bu-à sa pìkyinnyí gbam hing
wàni.

Iri jirà pìkyinnyí gbam sig
níng bàna, ama kwonn ma
barà yi myàng Titus fig sig
àjwár níng, yi má, yi fig
hing àjwár tìnn. Ku dinya yi
barà ning sa, ku wor fig rag
awor bàna. 14 N yan ning
á pyànnwá ni rag ning sàn
hing. Ning ya fig mì zunái
bàna. Barà bu-à yi ri dinya
ning bidìm pár í àjai níng,
í barà bu-à yi ri dinya Titus
á shinn ná ni, í àjai tìnn.
15 Ku ri kyab pànn barà ning
rì shà sig ku, n pànn sig ku
vù pyànà, mi ri wib jírwá,
kwonn ma barà ning rì sìnn
kàng sig ku àràg í mpìr ùwài
níng. Jir wàníng ku ri zìm
swàb kà ning wàni. 16 Mì ri
fig àjwár wàni, jir kai bàna
ning kinn hing barà má sìnn
pìkyinnmí á dìrná ni.

8

Bulus Tàg Mpìrká Barà Bá Ya Vù

1 Wunzàyí big, yi ri zìm
aning yì àsàn-à Shìdun sa ya
sig mpìrká ri bàg Yesu mà
Makidoniya. 2 Big wa shwìn
ùwài nímá. Ama bidìm pár
pìkyinnbá ri fig àjwár wàni.
Kó barà big í mpìr ashi níng,
big ri ya vù wàni. 3 N yì
hing big ya sig bu-à gbambá
fòr sig. Bu-à big ya sig níng,
kab wà gbambá fòr sig. Big
ya sig ma pìkyinn ńzyun,
mpìr du kà fíg big nì ma
gbam bàna. 4 Big vig yi rag
ayi ya big pyù tìnn jirà abig
sa shang mpìrká bu Shìdun
mà Yahudiya. 5 Big sa bu-
à kab wà barà yi ri kyab
rag bá sa. Big ya jag ma
shinnbá á byar Shìdun. I
wà big ya shinnbá á byaryí
ni, àràg barà Shìdun zìm
sig. 6 Barà Titus í àsàin-
à sa jag sig swàm bu ya-
à níng, í bu-à sa yi vig ku
rag aku yag mà byarná ni,
ma aku sa bànn rìg swàm-
à níng. 7 Ning kab síg nì
mpìrká bidìm pár áyau bu

káníng ni, àràg pìkyinn bir,
ma jir Shìdun dang, ma yar,
ma àtùtwài-à ning ri sa wà
ná sa shang mpìr, ma barà
ning ri zìm yi wàni níng.
Jir wàníng, yi ri zìm aning
kab kó ni áyau swàm bu ya-
à níng ni tìnn.

8 Mì ri dù kà fig ning ma
gbam rag aning sa àdòníng
bàna. Ama mì ri tìya
ning barà mpìrká káhi ri sa
àtùtwài mi ri ya vù, àjirà ń
yì wà na shi sig ma azìm àjai.
9 Ning yì hing àsàn Shinn
Luyí Yesu Kristi, ku shi sig
ma kó kai bidìm pár, ama
ku bi sìnn kàng shinnwá bu
ayànn bái ayànn kwìnn á jir
shinn ná ni, jirà aning dìg
kó kai bidìm pár jir shinn
barà ku kàng sig bu ayànn
bái ayànn kwìnn níng.

10 Wàníng í bu-à ǹ myàng
sàn sig aning sa. Aning sa
vinn swàm bu ya-à ning rì
kà sig ji-à rì níng. Ning
í àsàinká ya jag sig bu-à
níng. Ning sa sig àtùtwài
jirà aning ya vù. 11 Aning
sa àtùtwài ma aning sa vinn
rìg swàm-à níng àràg barà
ning rì kà jag sig ma àtùtwài
níng. Aning ya bu-à gbamná
ma fòr. 12 Wà mpìr ma ri
sa àtùtwài bu ya, Shìdun má
zìg bu yawá hi, jir kai bàna
ku ri ya bu-à gbamwá fòr sig.
Shìdun má dang fig rag aku
ya bu-à gbamwá fòr fig bàna
níng bàna.

13 N dang fig rag an-
ing ya bu-à gbamná fòr
fig bàna níng, bàna, jirà
kada mpìrká zyun-à ning ya
sig big níng abig dìg kab
ning, ma aning shi bigná vù
átai bàna. Mpìrká ká wun
kwonn sig títi níng, màg
hing big àràg barà big ri
zìm. 14 Ama mì ri zìm an-
ing dìg gàfinn ábibir. Barà
tàma-à níng ning shi sig ma
bu ùwài nímá níng, aning
ya ká bàna ma kàhi, àjirà
àyúnn-à na bàna ma kàhi
wà ba shi sig ma kàhi, bá ya
ning tìnn, jirà kó kai bidìm
pár aku shi ábibir. 15 Aràg
barà jir Shìdun dang sig rag,
“Mpìrká ká wun kwonn sig
ùwài níng, dà kàng ya fig
big kab gbam bàna. Mpìrká
ká wun kwonn sig títi níng,
màg hing big àràg barà big
ri zìm.”

Big Swam Yag Titus Mà Korinti

16 Mì ri sa Shìdun ísoko
barà ku sa Titus ri kyab ning
àràg barà mì ri kyab ning
níng. 17 Iri jir wà Titus zìm
sig avigyí níng bàna, ama
ku ri sa àtùtwài barà kwá bi
á byarná ni. 18 Yi ri swam
bi wunzàyí zyun-à mpìrká
ri bàg Yesu á swannká ni
kim kim ri yan ku wàni á
jir shinn barà ku dang sig
jir àjwár á shinn Yesu ni
níng, aku bi kwonn ma Titus
á byarná ni. 19 Iri wàníng
bàna má, mpìrká ri bàg Yesu
á swannká ni kim kim shig
zu sig ku aku kyann kwonn
ma yi barà yá zìg yag bu-à
ning ri kwonn má ya mpìrká
á Yahudiya, jirà a mpìrká
swam yan Shinn Luyí, ma
jirà ayi tàg rag yi ri zìm yá

sa shang mpìr káníng ma
kyinn ńzyun.
20 Yi ri sa fig bu barà
mpìrká má swau yi á shinn
bu ya-à yi ri zìg yag á byar
mpìr ashiká ni níng bàna.
21 A kyinnyí ni yi ri zìm ayi sa
kó kai ábibir. Yá sa fig íri wà
barà Shinn Luyí ri myàng yi
níng bàna, ama kwonn ma
barà mpìrká abig myàng yi
rag yi ri sa bu-à ǹsàn.
22 Yi ri swam bi wunzàyí
zyun, aku bi kwonn ma big.
Yi màg màg fig hing ku kàun
nìnànn nímá, n myàng hing
barà ku ri sa àtùtwài jirà aku
sa shang mpìrká. Ku ri zìm
jírná wàni, barà ku fig sig
tainá níng, í bu-à sa ku ri
sa àtùtwài wàni barà kwá sa
shang ning. 23 Bu Titus, ku í
ayor swàmmí zyun-à yi ma
ku sa sig swàm í zyun, jirà
ayi sa shang ning. Wunzàyí
big ká má bi kwonn ma ku
níng, í àgbam mpìrká ri bàg
Yesu swam bi síg big nì.
Mpìrká ri myàng Kristi barà
ku í mpìr ùwài á dò shinnbá
ni. 24 Aning tìya big rag ning
ri zìm big, àjirà mpìrká ri
bàg Yesu á finn swannká ni
kim kim abig yì rag àshí-à yi
ri gbar á shinn ná ni níng, í
àjai.

9

Ayi Shi Mpìrká Ri Ya Vù

1 Jir bu ya-à yá ya mpìr
ashiká bu Shìdun níng, í
bu-à má ba dinya fig ning
àdinya bàna. 2 N yì hing wà
ning ri sa àtùtwài barà ná
sa shang mpìr ashiká. Mì
ri gbar ya mpìrká á Maki-
doniya àshí á shinn ná ni
rag tun daka ji-à rì níng
ning mpìrká mà Akaya ning
ri zìm aning sa shang mpìr
ashiká. Atùtwàiná ning ri
sa níng, gbar bi mpìrká
kádà barà bá sa shang mpìr
ashiká tìnn. 3 Mì ri swam
bi wunzàyí big á byarná ni,
jirà àshí-à yi gbar sig á shinn
ná ni níng, aku shi ǹsáng
bàna. Aning sa àràg barà
ǹ dang sig rag ná sa shang
mpìr ashiká níng, 4 jirà wà
mpìrká mà Makidoniya ma
bi kwonn hing ma mì, abig
bi dìg àràg barà ǹ dinya sig
big níng, jirà a zunái pànn
ning bàna, ma aku pànn mì
bàna tìnn, jir kai bàna mì ri
yan kyinn ná. 5 N swam bi
sig wunzà káníng abig bi jág
mì nì á byarná ni àjirà abig
pànn bab bu-à ning dang sig
rag ná ya níng, àjirà sai-à
ǹ rag ǹ fòr bi níng, ning
kwonn kinn rìghing, ma an-
ing tàg rag ning ya sig ma
kyinn ná, í mpìr dù kà fíg
ning nì ma gbam bàna.

6 Aning kyab barà mpìr ma
tàg sig yìr bu á jìnn ni, wà
kwa tàg màg gban sig ma
kàhi, kwá dìg títi nímá, wà
kwa tàg sig ùwài nímá kwá
dìg ùwài nímá tìnn. 7 Kó ni
aku ya àràg barà kyinnwá
ri zìm, kada aku dang rag,
ku nìm yì nímá bàna. Kada
aku sa àràg big dù kà sig
ku ma gbam bàna. Shìdun
ri zìm mpìr-à ma ya vù ma
kyinn àjwár. 8 Shìdun shi
sig ma gbam-à kwá ya ning

wà kab barà ning ri zìm,
jirà bu zyun aku jànn ning
bàna, ma aning ya vù á
shinn swàm sìsàn bidìm pár.
9 Aràg barà big ba sig rag:

"Ku ri pù finn vùwá á byar
mpìr ashiká ni.

Asànwá í bu-à má vinn fig
ávinn bàna."

10 Shìdun àsàin-à ri ya anam
bu swai bu, mi ri ya mpìr
buju níng, kwá ya ning swai
bu bidìm pár. Ku í àsàin-à
má sa wài bujuná má byann
wàni, á jir vù bu yana ni.
11 Kwá ya ning kó kai bidìm
pár, jirà aning pù finn vù
wàni kó ákaun. Bu ya-à ning
ya sig yi rag ayi ya yag mpìr
ashiká níng, má sa mpìrká
nìnànn nímá má sa Shìdun
ísoko á jir shinn ná ni. 12 Bu
ya-à ning ri ya níng, íri jir
wà má sa shang mpìr ashiká
bu Shìdun bàna, ama má
gbar bi mpìrká nìnànn nímá
má sa ya Shìdun ísoko wàni.
13 Vù bu ya-à ning ya sig
níng, má tìya mpìrká rag
ning ri bàg Kristi. Mpìrká
nìnànn nímá má swam yan
Shìdun á jir barà ning tàg sig
rag ning bir hing pìkyinn á
jir àjwár Kristi ni, mi ri wib.
Bá swam yan Shìdun á jir
barà ning pù finn sig vùná á
byarbá ni ma mpìrká kádà.
14 Bá zìm ning wàni má vig
ya ning Shìdun dò jir shinn
barà ku sa ning pù finn sig
vùná níng. 15 Shìdun aku
shi í bu-à mpìrká má sa ku
ísoko, á dò shinn bu-à ku ya
sig yi wà nuyí fòr fig barà yá
dang sar bàna níng.

10

Bulus Dang Pinn Zu Swàmwá

1 Mì Bulus ma shinnmí, mì
ri vig ning bu zyun. Mpìrká
ri dang rag mì í mpìr wib
wà ma shi sig mà byarná
ni, ama wà ma bàna mà
byarná ni, big rag mì í mpìr
yipyàr. Mì ri vig ning á
dò jir shinn àsàn Kristi ma
pìkyinn ajunwá, 2 kada an-
ing sa bu barà má sa ning
yipyàr á sai-à ma bi hing
bàna. N yì hing má sa yipyàr
ma mpìrká ri dang rag yi ri
sa swàm bu dunyaru, í bu
Kristi bàna níng. 3 Kó barà
yi shi sig á dunyaru níng,
ama yi ri nu fig kànnyí àràg
barà mpìrká kádà á dunyaru
ri nu níng bàna. 4 Buká yi
ri nu kànn ma kàhi níng, í
sau ma kafai zyun-à mpìrká
ri myàng níng bàna. Bu-à
yi ri nu kànn ma kàhi níng í
gbam Shìdun. Gbam-à níng
í bu-à yi ri wab gbànn byar-
à Shaitan ri shi níng ma
kàhi. 5 Yi ri dang tir mpìrká
ká ri kan dim mpìrká barà
bá yì Shìdun, kwonn ma ká
ri gbar dù shinn á pyànn
Shìdun. Yi ri gbar bi pìkyinn
mpìrká jirà abig wib Kristi.
6 Wà ning ma ri wib kyann
jir Kristi wàni, í wà yá wab
tag mpìrká áyauná ni ká ri
wib fig jírwá bàna níng.

7 Aning kyab bu-à á pyànn
ná ni. Wà mpìr zyun ma
kyab sig á kyinnwá ni rag
ku í mpìr Kristi, aku kyab
rag yi má yi mpìr Kristi
tìnn. 8 Shinn Luyí Yesu Kristi

ya sig yi gbam á shinn ná
ni. Ku ya fíg yi jirà ayi sa
bai ning bàna, ama í jirà
ayi gbar dù nann zu ning
á wai. Kó barà ǹ rì gbar
sig àshí wàni á shinn gbam-
à Shìdun ya sig mì níng,
zunái pànn fig mì bàna.
9 Kada aning kyab rag mì
ri ya ning zinn á wasikaká
bumí ni bàna. 10 Mpìrká
káhi áyauná ni dang rag
wasikaká bumí zwàun hing,
n gbam hing tìnn, ama wà
ma shi sig mà byarná ni, ǹ
shi sig àràg ǹ kinn fig bu
bàna, jírmí mì ri dang níng,
kinn fig bu bàna tìnn. 11 Irì
swai mpìrká níng sàn sig
abig yì byann wà bu-à yi ri
ba á wasika-à ni níng, í bu-
à yá sa wà ya shi sig mà
byarná ni.

12 Mpìrká ká ri gbar àshí
mi ri wànn gàb ajun, mi
ri kyab rag big sàn kab sig
mpìrká kádà nì níng, buyí yi
ri sa fig àdòníng bàna. Bu-
à big ri sa níng í bu àning.
13 Buyí yá gbar fig àshí á
shinn bu zyun kim ni bàna,
sai yá gbar á shinn gbam
zyun-à Shìdun ya sig yi jirà
ayi sa swàm-à ku ya sig yi
rag ayi sa. Ning mpìrká á
Korinti, swàm-à hi yi sa hing
mà byarná ni tìnn. 14 Wà
ya gbar àshí rag yi shi sig
ma gbam á shinn ná ni, bai
fig bàna, jir kai bàna ning
shi sig áyau byarká Shìdun
ya sig yi jirà ayi sa swàmwá
màhàn. 15 Ashiyí yi ri gbar
níng, yi ri gbar wam zu
fig àshíyí á byar-à sàn sig
ayi gbar tib bàna. Swàm-
à mpìrká káhi ma sa síg nì,
yi ri gbar fig àshí rag í yi
sa síg nì bàna. Bu-à yi ri
sìnn kyinn áni bàna, yi ri
zìm á pìkyinn birná swàb kà
yag mà pyànn, ma a swàmyí
swàb kà yag mà pyànn tìnn.
16 I wà yá dang jir Kristi
mà agunn jànnká mà pyànn
níng ni. Yá gbar fig àshí á
shinn swàm-à mpìr sa sig á
byar-à Shìdun ya sig ku, má
rag í yi sa síg nì níng bàna.

17 Big ba sig á tarkada
Shìdun ni rag, “Kada mpìr
aku swam yan shinnwá
bàna, sai aku swam yan
Shìdun.” 18 Mpìr-à ma yan
shinnwá, Shìdun má zìm
fig bàna, sai mpìr zyun-à
Shìdun ma yan síg ku nì.

11

Bulus Dang Jír á Shinn Mpìrká Ri Gim Nsáng Rag Big í Yann Aswam Shìdun

1 Mì ri zìm aning sa muyar
big jír-à mì ri dinya ning,
àràg mì í àning. Wúshèní
aning nì ma mì bàna. 2 Mì
ri kyab ning wàni, àràg barà
Shìdun ri kyab ning níng.
Mì ri zìm aning sìnn kà íri
Yesu Kristi á pìkyinn ná ni,
àràg barà uwà sáb ri sìnn
kà íri wunù zyun-à kwá zìg
á pìkyinnwá ni, n yì fig ma
wunù bàna, hár sai àyúnn-
à kwá sìr hing ban. 3 Mì
ri shàr kada a Shaitan gbar
vim bìr pìkyinn ná, jirà kada
aning sìnn kà íri pìkyinn ná
á byar Kristi ni bàna, àràg
barà bushùwí zyun-à shi sig

ma yar tonn ta kà sig Hawa
áyau bu pyìr ku sa sig níng.
4 Wà mpìr zyun ma bi dinya
hing ning jír zyun kim á
shinn Yesu ni wà zyun-à yi
dinya fig ning àdòníng bàna,
ning ri zìm. Wà ba dinya
ning jír zyun kim á shinn
Awun Shìdun ni wà zyun-
à yi dinya fig ning àdòníng
bàna, ning ri zìm. Wà ba
dinya ning bu zyun kim á
shinn jir àjwár-à yi dinya sig
ning níng, ning ri zìm. Bu-à
ning ri sa níng, sàn fig bàna.
5 Amyàngmí ni, mpìrká
ning ri bar big rag big
í yann aswam ùwàiká bu
Kristi níng, big kab fig mì
bàna kó títi nímá. 6 Kó wà
ma ri dang dwor fig jír bàna,
ama ǹ shi sig ma yar. Kó
ákaun mì ri tìya ning rag ǹ
shi sig ma yar áyau buká mì
ri sa bidìm pár.
7 Sai-à ǹ bi dinya ning jír
àjwár bu Shìdun níng, ǹ yàn
fig bu á vùná ni bàna. N
sìnn kàng sig shinnmí ásim,
jirà ń gbar dù nann zu ning
áwai. Bu-à ǹ sa sig níng, bai
rà? 8 Sai-à mì ri sa swàm á
byarná ni níng, mpìrká ká
ri bàg Yesu mà agunn byar
zyun kim níng, í àsàinká
wa sig mì byafànmí. Shi
àràg mì ri gbar shwar bu
á vùbá ni jirà ń sa ya ning
swàm. 9 Sai-à ǹ shi sig mà
byarná ni níng, ashi bài sa
hing mì, ama ǹ sa shi fig
ning rag aning ya mì bàna.
Mpìrká ká ri bàg Yesu mà
Makidoniya ya bi hing mì
bu-à mì ri zìm. Barà ǹ rì sa
shi fig ning bàna níng, má
sa shi fig ning á pyànn áyag
bàna tìnn. 10 Barà Kristi
rìi dang kyann jírwá í jír
àbyann níng, í barà mì má
mì ri dang jír àbyann áni
tìnn, àràg barà mì ri dang
rag mpìr má kan dim sar
fig mì rag kada ń gbar àshí
mà jànn Akaya bàna níng.
11 Ning ri kyab rag barà ǹ
dang sig àdòníng, mì ri zìm
fig ning bàna rà? Shìdun yì
hing wà mì ri zìm ning.
12 Má sa swàmmí àràg
barà mì ri sa tàma-à níng,
àjirà kada mpìrká ri gim
ǹsáng, mi ri gbar àshí rag
big í yann aswam Shìdun
níng, abig dang rag yi ma
big ri sa swàm í zyun bàna.
13 Swai mpìr káníng, big
í yann aswam Shìdun àjai
bàna, swàmbá big ri sa
níng, big ri gim ǹsáng átai,
mi ri sìnn kàng shinnbá
àràg big í yann aswamká bu
Kristi àjai. 14 Wàníng í bu
mamaki bàna, jir kai bàna
Shaitan ma shinnwá ku ri
sìnn kàng shinnwá àràg ku í
wùn aswam àyar bu Shìdun.
15 Wàníng í bu mamaki bàna
wà yann aswamká buwá ma
sìnn kàng shinnbá àràg big
í mpìrká ri sa swàm ǹsàn.
Ayúnn-à wà kinn shinn bá
dìg kàng bu bibaiká big sa
sig.

Shwìn-à Bulus Wa Sig Jir Barà Ku í Wùn Aswam Kristi Níng

16 Mì ri dinya jakàng ning,
kada aning kyab rag mì í
àning bàna. Kó wà na
kyab hing rag mì í àning,

to, aning sìnn kàng mì àràg
í mpìr àning, ma aning fig
jírmí, jirà ń gbar àshí títi.
17 Bu-à mì ri dang níng,
í Shìdun dang fíg nì rag
ń dang bàna, ama mì ri
dang jírmí àràg barà àning
ri dang, mì ri gbar àshí.
18 Barà mpìrká nìnànn nímá
ri gbar àshí áshinn swàmbá
zyun-à í swàm Shìdun bàna
níng, mì má, má gbar àshí
tìnn. 19 Ning í mpìrká shi
sig ma yar, ama bu-à sa ning
ri bàg jír-à mpìr àningká ri
dang níng í jir kai rà? 20 Wà
mpìr ma var ning, kó wà
kwa lir ji ning, kó wà kwa
tonn gban ning, kó wà kwa
sìnn kàng ning àràg ning
kinn fig bu bàna, kó wà kwa
dab ning, ama bidìm pár
ning ri sa muyar. 21 Ning ri
myàng rag í bu zunái barà
ṅ sa fig ning àdòníng bàna
níng rà?

Má sa àràg mì í àning,
má gbar àshí áshinn buká
mpìrká ri gbar àshí ma kàhi
níng tìnn. 22 Wà big má í
mpìr Ibraniyawaká, mì má
mì í mpìr Ibraniyawa tìnn.
Wà big má í mpìr Israilaká,
mì má mì í mpìr Israila tìnn.
Wà big má í swai Ibrahim,
mì má mì í swai Ibrahim
tìnn. 23 Wà big má í fàuká
bu Kristi, ṅ kab hing big
shu fàu Kristi. Mì ri dang
àdòníng, shi àràg shinnmí
vinn rìghing. N sa kab sig
big swàm íni. Mpìrká pànn
kìg mì kìg kìg. Big dab mì
gbar dab dab. Kàun nìnànn
nímá mpìrká ri zìm abig
gban rìg mì. 24 Yahudawaká
dab mì ashor jànn ńzyun
nìm dìpyànà. Big ri sa
kyann mì àdòníng hár kàun
swana. 25 Kàun sara mpìr
àgbamká mà Roma dab mì
dab dab. Kàun zyun big ta
mì ma abàn ta ta, big ri zìm
abig gban mì. Kàun bar sara
ṅ kà á kòr, kòrká mì ri kà áni
níng sib kà wann á zàpìr-à
ni. Ayúnn kà, fi sìr í barà
mì ri wann á zàpìr hár byar
kyàr. 26 N kyann hing kyonn
wàni, níngká swann wann
dà hing mì, ṅ wa hing shwìn
á vù mpìr ajwúká ni, mpìrká
mà swannmí ni gban rìg dà
hing mì, mpìrká zyun-à í
Yahudawaká bàna níng big
gban rìg dà hing mì, mpìrká
á finn swannká ni gban rìg
dà hing mì. Dà sig títi nímá ṅ
wu rìg dà hing mà awúnn-à
ni. Gbànn yor swann wann
dà hing mì. Mpìrká ká ri
dang átai rag big ri bàg Yesu
níng, big gban rìg dà hing
mì tìnn. 27 N sa hing swàm
wàni, ṅ wa hing shwìn á
swàmmí ni, ṅ na fig aná
bàna. Amor ma ajor zàpìr
gban hing mì, ashi buju ri
sa kyann mì. Wàu tag mì,
ṅ bàna ma jà-à má bir á
dìr. 28 Buká káhi ṅ dang fig
bàna. Su ma su mì ri kyab
pànn mpìrká ri bàg Yesu mà
swannká ni kim kim, mì ri
wor wàni. 29 Wà mpìr zyun
ma ri wu tag dìr á pìkyinn
birwá ni, pìkyinnmí ri fig fig
àjwár bàna. Wà mpìr zyun
ma kù kà hing áyau bu pyìr
sa, ri wa mì wàni.

30 Wà má í bu àshí gbar,
má gbar á shinn barà
gbammí fòr fig bu zyun bàna
níng. 31 Shìdun ta Shinn
Luyí Yesu zyun-à shi sig í bu-
à mpìrká má swam yan hár
kinn kinn níng, ku yì hing
wà bu-à mì ri dang ning,
mì ri dang fig jír àmyànn
bàna. 32 Sai-à ṅ shi sig mà
Dimashka, gwamna zyun-à
shi sig á mìr bar kùr zyun-à
zìnnwá í Aretis níng, sìnn
kà mpìrká rag abig sar gag
dim nu nkyun finn swann
Dimashka, àjirà abig pànn
mì. 33 Ama mpìrká sìnn kà
mì á gágsàg n dù wann bi
mì á pùr kinn-à ni. I byar-à
ṅ shàr kyag zu rìg á vùwá
ni.

12

Bulus Dang La-à Ku La Sig

1 Má gbar àshí, kó barà
í swàm àning wà mpìr aku
gbar àshí níng. Má dinya
ning la-à ṅ la sig, bar buká
Shinn Luyí tìya sig mì. 2 N
yì hing wunù zyun ri bàg
Yesu, Shìdun zìg nann zu
yag ku mà wai á ji dwib
agban yinaká wam zu yag
sig bó ni. N yì fig wà kó
big zìg yag kwonn sig ma
dìrwá, kó ku la sig íri la
bàna. Ama íri Shìdun yì sig
íni. 3 Mì ri dang jakàng jír-à
níng, mpìr-à níng ṅ yì hing
big zìg yag sig ku mà wai
mà byar àjwár. N yì fig wà
kó big zìg yag kwonn sig ku
ma dìrwá, kó ku la sig la, ṅ
yì fig bàna. Shìdun í àsàin-
à yì sig. 4 Sai-à ku shi sig
mà byar-à níng hi níng, ku
fig hing jírká zyun-à mpìrká
á dunyaru má fig fig bàna,
bá dang yì sar fig bàna tìnn.
5 Má gbar àshí áshinn mpìr-
à níng ni, má gbar fig àshí
jir shinnmí bàna, ama má
gbar àshí jir barà gbammí
fòr fig bàna níng. 6 Kó wà
ma ri zìm ń gbar àshí, má
shi fig àràg í àning bàna, jir
kai bàna jírmí ma dang í jír
àjai. Ama má gbar fig àshí
áshinn la-à ṅ la sig níng ni
bàna, jir kai bàna ṅ zìm fig
mpìrká abig kyab rag ṅ kab
sig buká big myàng ṅ sa sig,
ma jírká big fig ṅ dang sig
níng bàna.

7 Shìdun ya sig mì dor
zyun àràg í sí ri twìb mì
nì, jirà kada ń gbar àshí
áshinn bu ùwàiká Shìdun
tìya sig mì á lamí ni níng
bàna. Dor-à hi ri wa mì
àràg í wùn aswam Shaitan
ri dáb mì nì. 8 Kàun sara ṅ
vig Shinn Luyí á shinn dor-
à dìg sig mì níng, jirà aku
zìg zu rìg dor-à hi. 9 Ku
dinya mì rag, àsànwá màg
gban hing mì, jir kai bàna
wà dìr mpìr zyun ma gbam
fig bàna í byar-à mpìrká
má myàng gbamwá màhàn.
Jir wàníng, kó barà dìrmí
gbam fig bàna níng, mì ri fig
àjwár, jirà ń dìg gbam á byar
Kristi. 10 Ajir shinn Kristi ni,
mì ri fig àjwár sai-à dìrmí
ma gbam fig bàna, ma wà
mpìrká ma swau mì, ma wà
ma bàna ma bu, ma wà ba ya
mì shwìn, ma wà bu asàrká
ma dìg mì, jir kai bàna sai-
à ma bàna ma gbam, Shìdun

ri ya mì gbam.

Bulus Kyab Mpìrká Bu Yesu Mà Korinti

11 Mì ri dang jír àràg mì í àning. Ning í àsàinká sìnn
kà sig mì ń dang àdòníng. Sàn sig ning nìm má gbár nì
àshí áshinnmí ni. Kó barà
ǹ kinn fig bu bàna níng,
mpìrká ning ri bar big rag
big í yann aswam ùwàiká
bu Shìdun níng, big kab fig
mì bàna. 12 N tib wann
sig pìkyinnmí ásai-à ǹ sa
sig swàm á byarná ni, ning
myàng hing bu mamaki kim
kim, ká tàg sig gbam Shìdun,
wàníng í buká tàg sig rag,
mì í wùn aswam Yesu àjai.
13 Gbìb-à ǹ myàng ning rag
ning fòr fig mpìrká kádà ká
ri bàg Yesu bàna níng, í
gbìb-à wà áni rà? Bu-à sa
ning dang àdòníng í jirà ǹ sa
shi fig ning rag aning ya mì
bu bàna níng rà? To wà má
í jir kàhi, aning yafa ya mì.

14 Mì ri zìm ń bi á byarná
ni wà wa sara. Má sa shi fig
ning bàna, jir kai bàna mì
ri zìm fig bàiná bàna. Ama
bu-à mì ri zìm bàna, í ning.
Yanká má yàn ya fig tabá
bu zyun bàna, ama taká í
àsàinká má yàn ya yanká bu.
15 Má fig àjwár má sa yam
kìfinn rìg bu-à ǹ shi sig ma
kàhi, má ya shinnmí jirà ń
sa shang ning. Ná zìm mì títi
nímá dò jirà mì ri zìm ning
wàni níng rà?

16 Ná zìm rag ǹ zìg fig bu
zyun á vùná ni jir swàmmí
bàna. Ama mpìrká káhi má
dang rag mì ri twor ayàr,
buká mì ri dang níng mì
ri gim ya ning ǹsáng, jirà
aning sa ya mì bu. 17 Mpìrká
ǹ swam yag sig mà byarná
ni níng, big lir ji hing ning
rà? 18 N vig Titus rag aku bi á
byarná ni, ǹ swam bi kwonn
sig ma wunzàyí zyun-à ri
bàg Yesu níng tìnn. Wà Titus
bi á byarná ni níng, ku lir
ji hing ning rà? Yi ma Titus
ri sa swàmyí í swàm ńzyun.
Bu-à ma kyab á kyinnmí ni,
í bu-à ku ri kyab tìnn.

19 Wunzàmí big, kó ning ri
kyab rag yi ri zìm ayi dìg
ya shinnyí bu á byarná ni
rà? I àdòníng bàna. Shìdun
yì hing kyinnyí. Yi ri dang
jír àjai barà yi í mpìrká ri
bàg Kristi níng. Bu-à ya sa
bidìm pár yi ri sá jirà ayi
sa shang ning. 20 Mì ri shàr
kada ǹ rag ń bi fòr á byarná
ni níng, ń bi dìg ning, ning
shi fig àràg barà kyinnmí ri
zìm bàna, ning myàng mì ǹ
shi fig àràg barà kyinn ná ri
zìm bàna. Mì ri shàr kada ǹ
rag ń bi níng, ń bi dìg ning,
ning ri sa yipyàr, kó akyib,
kó kyinn dù, kó ajun wànn
gàb, kó zìnn mpìr sa bai, kó
mpìr zìnn kyann, kó shinn
gbar dù nann zu, kwonn ma
wà nuná ma kwonn fig í
byar ńzyun bàna. 21 Mì ri
shàr kada sai-à ma bi jakàng
hing á byarná ni, Shìdun
aku sìnn kàng mi ásim barà
má fig zunái á dò shinn ná
ni bàna. Wà má àdòníng,
má kig mínn áshinn mpìrká
káhi áyauná ni, ká rì sa sig
bu pyìr n vim bìr kàng bi fig

á byar Shìdun bàna, mi ri sa
àyái mi ri sa sunu kim kim
kwonn ma bu pyìrká kádà.

Bulus Bib Kà Mpìrká Mà Korinti Wà Kinn Shinn

13

1 Wàníng í bimí wà má bi
rag wà wa sara. Wà jír ma
dù hing, kó barà sa áni bidìm
pár, má sàn wà mpìrká abig
fig á nu mpìr pyànà, kó sara.
Wàníng í barà big ba sig áni
á tarkada Shìdun ni. 2 N
twìb hing mpìrká ká rì sa
sig bu pyìr níng byur rag
abig sa rag bàna, kwonn ma
mpìrká kádà. Barà tàma-à
níng, ǹ bàna mà byarná ni
níng, mì ri twìb jakàng ning
byur àràg barà ǹ rì twìb sig
ning sai-à ǹ rì bi á byarná
ni wà wa pyànà níng, jirà
àyúnn-à ma bi hing á byarná
ni mpìr-à ma sa hing bu
pyìr, ma tafinn fig ku átai
bàna, má wab tag ku. 3 To,
barà ning ri zìm aning yì
rag, mì ri dang jír ma gbam
Kristi níng, ná myàng. Ná
myàng gbamwá. Kwá tafinn
fig ning átai bàna. 4 I àjai.
Kristi bàna ma gbam sai-à
big kànn bàg ku mà bín-à ni
níng. Gbam Shìdun í àsàin-
à sa ku dù nann zu kàng ma
yonki. Yi má yi bàna ma
gbam àràg barà Kristi rì shi
sig. Ama yá shi kwonn ma
Kristi sai-à ya bi wà yá tàg
ning bu, gbam Shìdun má
shi kwonn ma yi.

5 Aning màg màg fig shinn
ná ma aning myàng wà na
shi sig ma pìkyinn bir. Ning
yì hing rag Yesu shi sig á
pìkyinn ná ni rà? Wà na yì
fig bàna, to, kàhi sái wà ning
ma ri dáng átai rag ning í
bu Kristi. 6 N yì hing rag,
ning yì hing wà Kristi shi sig
á pìkyinnyí ni. Wà na yì fig
bàna, to, kàhi ning yì fig bu
zyun bàna. 7 Yi ri vig Shìdun
rag, kada aning sa bu-à bibai
bàna. I jirà mpìrká abig
myàng barà swàmyí zu sig
shinn níng bàna. Ama í jirà
aning sa bu-à ǹsàn, kó barà
big ri myàng yi àràg yi kinn
fig bu bàna níng. 8 Yá sa sar
fig bu-à má sa bai jir àjwár
bàna. Ama yá sa bu-à má sa
jir àjwár má yag mà pyànn.
9 Yi ri fig àjwár wà ya bàna
ma gbam, bigná na shi sig
ma gbam. Yi ri vig Shìdun
jirà aning shi swàb kà kyann
shu ǹsàn. 10 Wàníng í bu-
à sa mì ri ba ya ning bu-
à níng, barà ǹ bàna mà
byarná ni níng, jirà àyúnn-à
ma bi hing, kada aku shi bu-
à ma wab tag ning ma gbam-
à Shinn Luyí ya sig mì níng
bàna. Gbam-à ku ya sig mì
níng í jirà ń gbar dù nann zu
ning áwai, ku ya fíg mì jirà
ń gbar kàng ning ásim bàna.

11 To, wunzàmí big aning
shi ǹsàn, sai àyúnn zyun.
Aning shi shu ǹsàn, an-
ing fig bu-à ma vig ning,
aning ngàng kwonn awun
ná í byar ńzyun, aning shi
shu pìkyinn na tag, Shìdun
àsàin-à shi sig ma azìm
kwonn ma pìkyinn sa tag
wann níng, má shi kwonn
ma ning.

12 Aning bib kà bar dìrná
bib bib. 13 Mpìrká ri bàg
Yesu áyág bidìm pár big ri
bib kà ning. 14 Asàn Shinn
Luyí Yesu Kristi, ma azìm
Shìdun, kwonn ma shu ajun-
à Awunwá ri sìnn kwonn
yi níng abig shi kwonn ma
ning.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà GALATIYA

Mpìrká dang kyann jir Yesu wàni á byarká nìnànn nímá. Mpìrká nìnànn nímá bir pìkyinn áni. Mpìrká káhi nìnànn nímá áyaubá ni í mpìr Yahudawaká bàna. Mpìr Yahudawaká ká zyun-à bir sig pìkyinn níng, dinya mpìrká zyun-à í Yahudawa bàna níng n rag a káníng wib doka Musa, í wà káníng má wìm zu. Ama Bulus ba ya mpìrká mà Galatiya rag mpìr ma bir hing pìkyinn á byar Yesu í gbìb-à kwá wìm zu áni. Walai mpìr-à má wìm zu á jir doka. Ama mpìr-à ma ri zìm Shìdun ma ri sa àtùtwài aku wib Shìdun, mpìr-à níng í mpìr-à má wìm zu.

1 Mì í Bulus wùn aswam Yesu Kristi. Mpìr jíkwìnn swam bi fíg mì nì bàna, ama í Yesu Kristi ma Shìdun Tawá zyun-à gbar dù nann zu sig ku mà amir-à ni, swam bi síg mì nì. 2 Yi ma mpìrká zyun-à ri bàg Yesu áyág níng, yi ri bib kà ning, ning mpìrká ri bàg Yesu mà jànn Galatiya kyau kim kim.

3 Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya ning àsàn, ma abig ya ning pìkyinn na tag.

4 Yesu Kristi wu sig jir shinn bu pyìryí jirà aku zìg zu yi áyau bu-à bibaiká zyun-à shi sig tàma-à níng á dunyaru. Shìdun Tayí zìm síg nì rag aku sa àdòníng. 5 Mpìrká abig swam yan zìnn Shìdun hár kinn kinn, aku shi àdòníng.

Jir Ajwár Shìdun í Nzyun

6 Mì ri sa mamaki ma ning, barà ning ri shà fim gbìb Shìdun zyun-à bar bi sig ning ma àsàn Yesu Kristi, mi ri bàg gbìb zyun kim. 7 Mì ri dinya ning jir àjai, jir àjwár bu Shìdun shi fig pyànà bàna. Mì ri dinya ning àdòníng, jir kai bàna mpìrká káhi ri gbar nang jànn ning. Big ri zìm abig vim bìr jir àjwár á shinn Yesu Kristi ni, abig dang bigbá kim. 8 Ama kó nìm ma í yi, kó ma í wùn aswam Shìdun mà wai, ma dinya hing ning jir Shìdun zyun kim, wà ma shi fíg àràg buyí zyun-à yi dinya bab sig ning níng bàna, abig ta kà rìg mpìr-à níng hi mà lu pyìr-à ni. 9 Barà yi rì dinya bab sig ning níng, í barà yi ri dang tàma-à níng. Wà mpìr ma dinya ning jir àjwár Shìdun zyun kim, ma shi fíg àràg zyun-à ning fig sig níng bàna, abig ta kà rìg mpìr-à níng hi á lu pyìr-à ni.

10 Tàma-à níng, mì ri zìm ń sa bu-à mpìrká ri zìm rà, kó bu-à Shìdun ri zìm rà? Wà ǹ nìm ma rag, ń shi ń sa bu-à mpìrká ri zìm, ǹ nìm má shi fig fàu Kristi bàna.

Barà Bulus Kàng Wùn Aswam Shìdun

11 Wunzàmí big, mì ri zìm aning yì rag jir àjwár-à mì ri

dang níng, mì ri dang fíg jir
mpìr jíkwìnn bàna. 12 N zìg
fíg á vù mpìr zyun ni bàna,
mpìr zyun tàg fíg mì nì bàna
tìnn. Ama í Yesu Kristi ya síg
mì nì jir àjwár-à níng.

13 Big dinya sig ning barà
ǹ rì shi sig á doka bu Yahu-
dawaká ni, barà ǹ rì ya sig
mpìrká ri bàg Yesu shwìn
hár mì ri zìm ń gban big,
jirà kada kó ni aku bàg rag
Yesu bàna. 14 Ayau gbìb barà
Yahudawaká ri wib Shìdun,
ǹ rì shi síg nì mà pyànn
jàumí big. N rì wib hing
sù bu yàkúyí big ma gbam
wàni.

15 Ama Shìdun ma
àsànwá, ku shig zu sig mì
tunn sai-à big mà fig ma
mì bàna, n bar sig mì jirà
ń sa swàmwá. 16 Ku tìya
byann rìghing mì wùnwá
àjirà ń dinya mpìrká zyun-à
í Yahudawaká bàna níng, jir
àjwár á shinnwá ni. Mì ri
yag fig mà byar mpìr zyun
ni, jirà aku tàg mì yar bàna.
17 N yag fig mà Urushalima,
n yàn fig mpìrká zyun-à shi
jag síg mì nì yann aswamká
bu Yesu Kristi níng rag abig
tàg mì bu bàna. Ama ǹ
yag sig mà Arabiya, í wà
ǹ kàng bi á finn swann
Dimashka. 18 Asim ji sara
ǹ yag mà Urushalima àjirà
ń bib byann jír zyun á
byar Bitrus. N shi ma ku
màhàn hár su dwib agban
swana. 19 N myàng fig
yann aswamká kádà níng
mà byar-à níng hi bàna, sái
Yakubu wunzà Shinn Luyí.

20 Bu-à mì ri ba ya ning
níng, Shìdun má, ku yì hing
mì ri gim fig ǹsáng bàna.

21 A byar-à níng hi, ǹ yag
mà jànn Suriya ma Kilikiya.
22 A sai-à níng hi, mpìrká
zyun-à ri bàg Yesu kyau kim
kim mà jànn Yahudiya, big
myàng fig ma mì zu ma zu
bàna. 23 Big yì sig íri bu-
à mpìrká káhi rì dang jír á
shinnmí ni n rag, mì zyun-
à rìi ya mpìrká ri bàg Yesu
shwìn-à níng, tàma-à níng
mì ri dang rag jir Yesu zyun-
à ǹ rìi zìm ń sa bai níng. 24 A
byar-à níng hi big swam yan
Shìdun á jir shinnmí ni.

2

Yann Aswamká Bu Shìdun Pànn Bulus Vù Pyànà

1 A ji dwib agban yina
ká wam zu sig bó níng, ǹ
kàng yag kàng mà Urushal-
ima kwonn ma Barnabas, ǹ
zìg kwonn ma Titus í zyun
tìnn. 2 N yag sig, jir kai bàna
Shìdun tìya sig mì rag ń yag.
N yag dinya yann aswam
Yesu big, big awínbá ni jír á
shinn jir àjwár zyun-à mì ri
dinya kyann mpìrká zyun-à í
Yahudawaká bàna. N zìm fig
swàmmí zyun-à ǹ rì sa sig,
kó wà mì ri sa tàma-à níng
aku bai átai bàna. 3 Jàumí
Titus zyun-à yi ma ku ri shi
zyun níng, kó barà ku í mpìr
Helena níng, big bàg fig ku
ma gbam rag aku kyag jurwá
bàna, 4 kó barà mpìrká káhi
ri zìm aku kyag jurwá níng.
Mpìr káníng hi sa shi shirag
big í mpìr Yesu, ama big ri

kwonn shinnbá ma yi jirà
abig wonn myàng bu-à yi ri
sa. Big ri zìm abig yì bu-à
sa yiká yi ri bàg Yesu Kristi
níng, yi ri zìm fig ayi bàg
doka bu Yahudawaká bàna.
5 Yi ya fig big pyù kó títi nímá
bàna, jir kai bàna yi zìm fig
abig vim bìr jir àjwár á gbìb
zyun kim bàna. Wàníng nìm
má sa ná nang jànn rìg.
6 Mpìrká zyun-à mpìrká
káhi ri myàng rag big í bu
zyun níng, á byarmí ni mì
ri myàng big fòr fig bu zyun
bàna. Shìdun ri myàng
fig mpìr zyun kab zyun á
yìzuwá ni bàna. To, mpìr
àgbam káníng swàb kà ya
fig mì bu zyun á jir àjwár-
à mì ri dang níng ni bàna.
7 Ama big myàng hing barà
Shìdun ya sig mì swàm wà
ń dinya mpìrká zyun-à big í
Yahudawaká bàna níng, jir
àjwár àràg barà ku ya sig
Bitrus swàm a wàníng dinya
mpìr Yahudawaká. 8 I gbam
Shìdun sìnn kà síg mì nì, ń
dinya mpìrká zyun-à big í
Yahudawaká bàna, jir àjwár
àràg barà gbam Shìdun sìnn
kà sig Bitrus aku dinya
mpìr Yahudawaká. 9 Yakubu
ma Bitrus ma Yohanna ká
mpìrká ri myàng big àràg
big shi síg nì àgbamká níng,
big myàng yì hing wà í
Shìdun ya síg mì nì swàm-
à níng. Big zìm hing wà
ayi sa swàm-à níng, hár
big nàm kwonn vùbá ma
yi ma Barnabas tìnn. Big
zìm hing wà ayi sa swàm
áyau mpìrká zyun-à í Yahu-
dawaká bàna. Ama bigbá
bá sa swàm mà byar mpìr
Yahudawaká. 10 Bu-à big ri
zìm bàna, big ri zìm ayi kyab
pànn kyann mpìr ashiká.
Wàníng í bu-à kó mì má, mì
ri zìm ń sa.

Bulus Yan Ta Bitrus Mà Antakiya

11 Barà Bitrus yag fòr
mà Antakiya, ṅ yan ta ku
áyau bìr mpìrká ni, jir kai
bàna ku sa sig bu-à sàn fig
bàna. 12 Ku rìi ji buju ma
mpìrká big í Yahudawaká
bàna. A byar-à níng
hi, sái Yakubu swam yag
Yahudawaká màhàn, barà
big yag fòr àdòníng, Bitrus
ngàng wà kwá ji rag buju
ma mpìrká zyun-à í Yahu-
dawaká bàna. Ku ri shàr
zinn Yahudawaká zyun-à
dang rag abig kyag mpìrká
zyun-à í Yahudawaká bàna
jur. 13 Mpìr Yahudawaká
káhi kà mi ri shàr zinn àràg
barà Bitrus ri shàr níng. Hár
big sa n gbar ta kà Barnabas
áyau zinn shàr-à níng ni,
ku yì fig rag bu-à ku ri sa
bàna. 14 Barà ṅ myàng
big ri kyann fig kyonnbá
ábibir àràg barà jir Shìdun
dinya sig yi ayi sa níng bàna
níng, á byar-à níng hi, ṅ
dinya Bitrus á pyànnbá ni
n rag, “Wà wù zyun-à wù
í mpìr Yahudiya, wù ri sa
bu àràg í mpìrká zyun-à
í Yahudawaká bàna níng,
sáshinn wá dinya mpìrká
zyun-à í Yahudawaká bàna
abig sa àràg barà yi mpìr
Yahudawaká ri sa rà?”

Doka Yahudawaká Má Pinn Zu Fig Mpìrká á Bu Pyìrbá Ni Bàna

15 Ajai yi mpìr Yahudawaká, yi shi fig àràg
í mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, bigká zyun-
à big í mpìr bu pyìr níng.
16 Ama yi yì hing wà kó
mpìr ńzyun má wìm zu fig
á dò jir shinn doka ku ri
bàg níng bàna. Ama bu-
à mpìr má sa bàna, aku
bir pìkyinnwá á byar Yesu
Kristi, í wà kwá shi mpìr
ǹsàn á pyànn Shìdun. Yi bir
hing pìkyinnyí á byar Kristi
àjirà Shìdun aku myàng yi
í mpìrká sìsàn á pyànnwá
ni. Mpìr má wìm zu fíg
á jir shinn doka wib bàna.
17 Wà ya dang rag Shìdun
ri zìm yi jirà yi jùn kwonn
sig ma Kristi, ama ba myàng
hing rag, yi í mpìr bu pyìr,
wàníng tàg sig rag í Kristi
sìnn kà síg yi nì ayi sa bu
pyìr rà? Ai bàna. 18 Wà
ma dang rag, “Doka wib
má pinn zu fig yi bàna,”
ama ma bi jakàng má dinya
ning rag, “Doka wib má pinn
zu yi,” má shi àràg mpìr-
à dab gbànn rìg tonnwá,
n bi mi jakàng. Wà ma sa
hing àdòníng, má shi àràg
mì ri wib fig doka bàna.
19 N sìnn fig rag gbammí á
byar doka bàna, ǹ sa sig
àdòníng jirà ń shi mpìr sìsàn
á pyànn Shìdun. 20 Barà
big dab bàg gbam sig Yesu
Kristi mà atàm bín-à ni níng,
shi sig àràg ǹ wu kwonn
sig ma ku. Tàma-à níng
ǹ shi fig rag ma shinnmí
bàna. Yonki Kristi shi síg
nì á dìrmí ni. Yonki-à ǹ shi
sig ma kàhi tàma-à níng, í
jirà ǹ bir sig pìkyinnmí á
byar wùn Shìdun zyun-à zìm
sig mì, n ya sig yonkiwá á
dò jir shinnmí ni. 21 Barà
Shìdun pinn zu síg yi jir
shinn àsànwá níng, n màm
jànn fig bàna. Ku pinn zu fíg
yi dò jir shinn àsànyí bàna.
Wà mpìr nìm ma shi mpìr
Shìdun á jir shinn doka wib,
wàníng nìm má tàg rag ki-à
Yesu wu sig níng, ku wu sig
átai.

3

Shìdun Ri Pinn Zu Mpìrká Jir Shinn Pìkyinn Birbá, í Jir Shinn Doka Bàg Bàna

1 Ning mpìrká á Galatiya
ningká ning bàna ma yar
níng, í ni tonn gban sig
ning í ni rà? Ning zyun-à
big dinya kyàr vinn rìghing
ning tai á shinn Yesu Kristi,
barà big dab bàg gbam ku
mà atàm bín-à ni. 2 Mì ri
zìm ń bib ning abib ńzyun,
ning dìg sig Awun Shìdun
jir shinn doka bàg rà, kó
í jirà ning bir sig pìkyinn
ná á jir àjwár zyun-à ning
fig sig rà? 3 Ning í àning
rà? Awun Shìdun í àsàin-
à sìnn kà sig ning á gbìb
Shìdun, ama tàma-à níng
ning ri zìm aning shi rag
ma shinn ná rà? 4 Shwìn-à
ning wa sig níng, ning wa sig
átai rà? Ai má shi fig átai
bàna. 5 Shìdun ya sig ning
Awunwá ma gbam swàm bu
mamaki, jirà ning bàg sig

doka níng rà, kó í jirà ning
fig sig jir àjwár n bir sig
pìkyinn ná áni níng rà?

6 Aning myàng bu-à jir
Shìdun dang sig á shinn
Ibrahim, n rag: “Barà ku
bir sig pìkyinnwá níng,
Shìdun sìnn sig ku í mpìr
kyìkyàr.” 7 Mì ri zìm aning
yì rag mpìrká zyun-à bir
sig pìkyinnbá níng, bá bar
big yann Ibrahim. 8 Jir
Shìdun dang hing daka á
ninonn, n rag, Shìdun má
jùn kwonn ma mpìrká zyun-
à í Yahudawaká bàna, á
jir shinn pìkyinn birbá á
byarwá ni. Jir Shìdun dinya
Ibrahim jir àjwár n rag, “A
jir shinnwú ni má sa sàn ya
mpìrká bidìm pár á jànn-
à ni.” 9 Ibrahim bir sig
pìkyinnwá á jir Shìdun, í wà
Shìdun sa sàn ya ku. Mpìr-
à ma bir hing pìkyinnwá,
Shìdun má sa sàn ya ku tìnn.

10 Mpìr-à ma bir sig
pìkyinnwá á byar doka bàg,
Shìdun má ya ku nài ya, jir
kai bàna jir Shìdun dang sig
rag, “Mpìr-à ma bàg vinn
fig bu-à big ba sig á tarkada
doka ni bàna, Shìdun má
ya ku nài ya.” 11 Jir Shìdun
dinya kyàr hing yi rag, wà
mpìr ma ri bàg íri doka, kwá
shi fig mpìr sìsàn á pyànn
Shìdun ni bàna, jir kai bàna
jir Shìdun dinya hing yi rag,
“Mpìr ma bir hing pìkyinn
á byar Shìdun, í wà kwá shi
mpìr sìsàn, má dìg yonki.”
12 Doka shi fig í bu ńzyun
ma pìkyinn bir bàna, jir kai
bàna jir Shìdun dang rag,
“Sái wà mpìr ma bàg vinn
hing bu-à doka dang sig, í
wà kwá dìg yonki.”

13 Kristi wa zu rìghing nài
ya zyun-à nìm má pànn yi
á dò jir shinn doka níng,
jir kai bàna big ba sig rag,
“Mpìr-à ba dab bàg gbam
sig ku mà atàm bín-à ni,
Shìdun má ya ku nài ya.”
14 Kristi sa sig bu-à níng jirà
àsàn-à Shìdun gib sig nu rag
kwá ya Ibrahim níng, aku
ya mpìrká zyun-à í Yahu-
dawaká bàna níng, abig dìg
tìnn á jir shinn Yesu Kristi,
àjirà á jir shinn pìkyinn biryí
ni, ayi dìg Awun Kyìkyàr-à
Shìdun gib sig nu rag kwá ya
yi níng.

Doka Má Kan Dim Fig Shìdun Barà Kwá Sa Bu-à Ku Gib Sig Nu Níng Bàna

15 Yiwaimí big, mì ri zìm
ń dinya ning bu zyun, wà
mpìr pyànà ma gib hing nu
á jírbá ni, ma sìnn kà hing
vù á tarkada, walako mpìr-
à má wam zu nu jír-à big
gib sig níng má swàb kà bu
zyun áni. 16 Nu gib-à Shìdun
gib sig níng, ku gib ya síg
Ibrahim ma wùn adawá. Jir
Shìdun ri dang fíg á shinn
yann adawá ni bidìm pár
bàna, ama ri dang á shinn
wùn ada ńzyun, zyun-à í
Kristi. 17 Bu-à mì ri dang
bàna í wàníng: Shìdun rì
gib ya sig Ibrahim nu, ku
rag kwá sa bu-à ku dang sig.
Asim ji dari yina big dìzyun
agban dwib, í wà doka bi,
doka-à níng má kan dim sar

fig Shìdun barà kwá sa bu-
à ku gib sig nu níng bàna.
18 Bu-à Shìdun ri ya yi níng,
ku ri ya fíg yi jirà yi ri bàg
doka bàna. Ama í jirà ku gib
sig nu rag kwá ya yi. Shìdun
gib ya sig Ibrahim nu, n ya
hing wàníng bu-à hi, jir nu-
à ku rì gib sig níng.
19 Bu-à sa big ya sig doka-
à níng, í jir kai rà? Big ya
síg jirà aku tìya mpìrká rag
buká big ri sa í bu-à bibai.
Shìdun ya sig doka jirà a
doka sa swàm hár sái sai-à
Kristi wùn ada Ibrahim ma
bi hing, zyun-à Shìdun gib
sig nu á shinnwá ni níng.
Shìdun ya kà sig doka-à níng
á vù yann aswamká mà wai.
Yann aswamká ya kà á vù
Musa. Musa bi ya kà doka-à
hi á vù bìr mpìrká ni. 20 Sai-à
Shìdun gib ya sig Ibrahim nu
níng, ku swam wann bi fig
mpìr zyun a wàníng dinya
Ibrahim bàna. Shìdun ma
shinnwá dinya sig ku í ni.

Bu-à Sa Shìdun Ya Sig Doka

21 Ning ri myàng rag doka
ri tàg yi rag nu-à Shìdun gib
sig níng bai rà? Ai bàna.
Wà doka nìm ma ya mpìr
yonki kinn kinn, ai kó ni nìm
má jùn kwonn ma Shìdun
jir shinn doka bàg. 22 Ama
jir Shìdun dinya hing yi rag,
mpìrká á jànn-à ni bidìm pár
sa hing bu pyìr. Yonki-à
Shìdun gib sig nu rag kwá
ya mpìr jir shinn pìkyinn bir
á byar Yesu Kristi ni níng,
ku ya rìghing mpìrká zyun-à
bir sig pìkyinnbá níng.
23 Sai-à Kristi bi fig ma
bàna níng, doka kìg dìm
rìghing yi, àràg big kìg dim
síg yi mà tonn fi. Yi shi sig
á vù doka hár sái àyúnn-à
Shìdun bi ya yi pyù, í wà
yi bir pìkyinn á byar Yesu
Kristi. 24 Yi rì shi sig fàu
doka, hár sái sai-à Kristi bi
níng, í wà yi bi jùn kwonn
ma Shìdun jir shinn pìkyinn
biryí á byar Kristi. 25 Tàma-à
níng barà Shìdun ya rìghing
yi pyù ayi bir pìkyinn á byar
Yesu ni níng, yá shi fig rag á
vù doka bàna.
26 Ning bidìm pár, ning shi
síg yann Shìdun á jir shinn
pìkyinn bir-à ning bir sig á
byar Yesu Kristi. 27 Ning
zyun-à big wau sig ning
dìr batisma á zìnn Kristi ni
níng, pìkyinn ná shi sig àràg
bu Kristi. 28 Bu zyun gàb
fim fig mpìr Yahudawa ma
mpìr Helena, kó fàu ma mpìr
àtai, kó wunù ma uwà bàna.
Ning bidìm pár ning í bu
ńzyun á jir shinn Yesu Kristi.
29 Wà na shi sig bu Kristi,
ning shi sig yann adaká bu
Ibrahim, ná dìg bu-à Shìdun
gib sig nu rag kwá ya ning.

4

1 Bu-à mì ri zìm aning yì
í wàníng: Sai-à ta ma wu
tafinn hing wùnwá, wùnwá
ma í wùnshái títi, buká ku
shi sig ma kàhi níng, bá
ya fig ma wùnwá bàna, bá
sa wùnwá àràg í fàu, kó
barà buká tawá wu tafinn sig
níng, má shi í buwá níng.
2 Sai-à ku í wùnshái níng,
mpìrká káhi shi sig áni ká

ri myàng kwonn ma ku, hár
su-à tawá gib ya sig ku níng
bi màg. 3 Yi má, yi rì shi
sig àràg wùn-à níng tìnn.
Sai-à yi rì dìg fig ma gbam
á byar Yesu Kristi ni bàna
níng, yi rì shi síg fàu bu
dunyaru. 4 Ama barà su-
à màg wà Shìdun má zìg
zu yi níng, Shìdun swam bi
wùnwá zyun-à í uwà mà síg
ku nì níng, ku má, ku ri
bàg doka Yahudawaká. 5 Ku
bi àjirà aku zìg zu mpìrká
zyun-à shi sig á mìr bar doka
níng abig shi yann Shìdun.

6 Yi í yanká bu Shìdun. I
bu-à sa ku swam bi Awun
Yesu aku shi á pìkyinnyí
ni. Awun-à níng ri tàg yi á
pìkyinnyí ni yi ri bar Shìdun
rag: Tayí, Tayí. 7 Tàma-
à níng ning shi fig rag
fàu bàna, ning í yanká bu
Shìdun. Barà ning í yanká
buwá níng, kwá ya ning
buká ku shi sig ma kàhi.

Bulus Kyab Jír á Shinn Mpìrká á Galatiya

8 Sai-à wà jijag, ning rì
yì fig Shìdun bàna, ning rì
shi sig fàu buká á dunyaru.
9 Barà tàma-à níng, ning yì
rag hing Shìdun, Shìdun yì
rag hing ning, bu-à sa ning
ri zìm aning kàng yag mà
sim mà byar buká bàna big
gbam níng, í jir kai rà? Ning
ri zìm aning kàng jakàng
fàubá rà? 10 Ning ri sìnn
kàng àyúnnká káhi í àyúnn
ùwài ma sònnká káhi sònn
ùwài, jiká káhi ji ùwài, àjirà
aning wib Shìdun áni. Ning
ri kyab rag wà na sa hing
àdòníng, Shìdun má zìm
ning rà? Ai shi fig àdòníng
bàna. 11 Mì ri shàr kada
swàmmí ǹ sa sig áyauná ni
níng, aku shi átai bàna.

12 Mì ri vig ning yiwaimí
big, aning shi àràg í mì, jir
kai bàna ǹ shi sig àràg í
ning. Ning sa fig mì bu-à
bibai bàna. 13 Ning kyab
pànn hing bu-à sa ǹ rì dinya
sig ning jir àjwár sai-à jijag
níng rà? Bu-à sa níng, í
jirà ǹ rì na sig dor. 14 Kó
barà dormí níng ri ya ning
shwìn níng, ama ning ngàng
fig mì bàna. Ning pànn
mì vù pyànà àràg barà ning
nìm má sa ma wùn aswam
Shìdun mà wai, kó àràg barà
ning nìm má sa ma Yesu
Kristi. 15 Wàrì níng, ning rìi
fig àjwár, bu-à sa sig ning
tàma-à níng í kai rà? A sai-à
níng hi, wà ning nìm má sa
yì, ning nìm kpab zu zuná n
nìm ya rìghing mì. 16 Tàma-
à níng ǹ kàng rag hing mpìr
azíbná, jirà ǹ dinya sig ning
jír àjai-à níng rà?

17 Mpìr káníng sa shi rag
big ri zìm ning, ama big
bàna ma pìkyinn ǹsàn. Bu-
à big ri zìm bàna, big ri
zìm abig gàfinn ning ma mì,
jirà aning bàg big, kada an-
ing bàg mì bàna. 18 Sàn
hing mpìr aku zìm jàuwá
á pìkyinn-à ni. Aning sa
bu káníng kó ákaun, kada
aning sa íri jir wà ma shi sig
ma byarná ni bàna. 19 Yanká
bumí big, ning ri wa mì á
kyinnmí ni wàni àràg barà
àwá wùn ri wa nàwá. Sái
àyúnn-à ma myàng na shi

hing àràg barà Yesu shi sig,
í wà má fig àjwár. 20 Wà ǹ
nìm ma shi sig mà byarná ni,
ǹ nìm má vim bìr rìg jírmí,
jir kai bàna mì ri kyab ning
wàni. Mì ri zìm ń nìm ń shi
ma ning tàma-à níng, àjirà
ń dang jír ma ning zu ma zu,
ma wà ma ba ya ning aba,
jir kai bàna mì ri kyab ning
wàni.

Tinn Jír á Shinn Hajaratu Big Saratu

21 Aning dinya mì, ning ká
zyun-à ning shi sig á mìr
bar doka, ning yì fig bu-
à doka dang sig bàna rà?
22 Big ba sig rag, Ibrahim
shi sig ma yann pyànà, na
wùn zyun í fàu, na zyun í
fàu bàna. 23 Wùnwá zyun-à
fàu uwà-à níng mà sig níng,
ku mà sig àràg barà big ri
mà kyann wùn. Ama wùn
zyun-à wàwá zyun-à í fàu
bàna níng mà sig níng, ku
mà síg àràg barà Shìdun gib
ya sig ku nu. 24 Jír-à níng í
tinn jír, uwà pyànà káníng
shi sig àràg í nu-à Shìdun
gib sig. Uwà zyun-à mà sig
yanká buwá á fàu-à ni níng,
í Hajaratu. Ku shi síg nì àràg
nu gib-à Shìdun gib sig mà
shinnkwìnn Sinai. 25 Sinai
í shinnkwìnn zyun mà jànn
Arabiya. Byar-à hi shi sig
àràg í Urushalima tàma-à
níng. Mpìrká á Urushalima
ma yanká bigbá shi sig àràg í
fàu hár tàma-à níng. 26 Ama
Urushalima zyun-à mà wai
níng, shi fig fàu kó ni bàna.
Ku í nàyí. 27 Jir Shìdun dang
sig rag,

"Wù uwà zyun-à à mà fig ma
wùn bàna níng,
á fig àjwár,
á gbar azyúr ngbam nímá,
wù zyun-à à yì fig àwa wùn
mà bàna.
Uwà zyun-à nuwá kan zu sig
ku níng,
kwá mà kab yann í ni, ma
uwà ma shi sig ma lu
nùwá ni."

28 Wunzàmí big, buyí yi í
yann Shìdun zyun-à Shìdun
gib sig nu á shinnyí ni àràg
barà ku gib sig nu á shinn
Ishaku ni níng. 29 A sai-à
níng hi, wùn Hajaratu zyun-
à big mà sig ku àràg barà big
ri mà kyann wùn níng, sìnn
kà Ishaku, zyun-à big mà sig
ku ma Awun Shìdun níng, á
shwìn. Wàníng í barà shi sig
áni hár tàma-à níng. 30 Jir
Shìdun ri tàg yi í kai rà? Jír-
à níng dang rag, á kan zu rìg
uwà fàu-à níng ma wùnwá,
jir kai bàna wùn-à níng má
dìg fig bu ki tawá àràg barà
wùn wà lu-à níng má dìg
níng bàna. 31 Wunzàmí big,
jir wàníng, yi shi fig yann
uwà fàu-à níng bàna, ama yi
í yanká bu wà lu-à níng.

5

Bulus Dinya Mpìrká Rag Kada Abig Shi Fàu Doka Bàna

1 Kristi zìg zu rìghing yi.
Aning sar gbam ǹsàn nímá,
kada aning zìm aning kàng
jakàng fàu bàna. 2 Mì Bulus
mì ri dinya ning aning gang
sungná aning fig. Wà na
zìm hing bu-à big ri dinya
ning ma kyag hing jurná,

wàníng tàg sig rag, bi Kristi
á byarná ni bàna ma yìr.
3 Mì ri dinya jakàng ning
jír-à níng, mpìr-à ma zìm
hing rag kwá jùn kwonn ma
Shìdun á jír jur kyag, to, sái
aku wib vinn rìg bu-à doka
dang sig bidìm pár, wà ma
nímá bàna, kwá wìm zu fig
bàna. 4 Ning mpìrká zyun-
à ning ri kyab rag ná shi
mpìr ǹsàn á pyànn Shìdun
á jir doka wib níng, ning
gàb rìghing dìr ma Kristi.
Shìdun má sa sàn ya fig
ning bàna. 5 Awun Shìdun
í àsàin-à ri sa yi yi ri sa
àtùtwài rag Shìdun má sìnn
yi mpìrká sìsàn á pyànnwá
ni jir shinn pìkyinn-à yi ri
bir á byarwá ni. 6 Wà ya
kwonn hing shinn ma Yesu
Kristi, kó wà ya kyag juryí,
kó ya kyag fig bàna má, shi
fig í bu zyun á byarwá ni
bàna. Bu-à ku ri zìm bàna,
í pìkyinn biryí ma azìm.

7 Wàrì níng, ning rì bàg
gbìb ǹsàn. Ama tàma-à
níng, í ni ri kan dim ning nì
wà aning bàg gbìb àjai rà?
8 Shìdun zyun-à bar bi sig
ning níng, kan dim fig ning
í ni bàna. 9 Aràg barà yisti
títi nímá má sa brodi má lib
swàb kà ùwài nímá níng, í
barà mpìr ńzyun áyauná ni
má sa bai ning. 10 Yi bir hing
pìkyinn á byar Shinn Luyí
ni, í bu-à sa ǹ yì hing ná
kyab fig jír zyun kim bàna,
sái wà zyun-à ǹ dinya sig
ning. Mpìr-à ma gbar nang
jànn hing pìkyinn ná, kó ku
í ni, Shìdun má sìnn kà ku á
shwìn.
11 Wunzàmí big, wà ǹ nìm
ma ri dinya mpìrká rag, sái
ba kyag hing jurbá, í wà
Shìdun má zìg zu big í ni,
ái mpìr Yahudawaká nìm má
ya fig mì shwìn hár tàma-
à níng bàna. Wà nìm má
àdòníng, barà mì ri dinya
mpìrká jír á shinn barà big
dab bàg gbam sig Yesu Kristi
mà atàm bín-à ni níng, nìm
bàna ma yìr. 12 Mì ri zìm
mpìrká zyun-à ri sa shi ning
rag aning kyag jurná níng,
wà ba zìm hing, abig nìm
shann pyanbá.
13 Ning jàumí big, big bar
sig ning àjirà aning dìg pyù
wà ná sa bu shinn dìrná.
Kada pyù-à hi aku shi gbìb
wà ná sa ya jàuná bu-à bibai
bàna. Ama aning sa ya
jàuná bu-à ǹsàn ma pìkyinn
azìm. 14 Dokaká bidìm pár,
shi kwonn rìghing í byar
ńzyun, shi kà sig áyau zyun-
à big dang sig rag, “A zìm
jàuwú àràg barà wù ri zìm
shinnwú.” 15 Wà ning ma
ri zìnn swau jàuná, ma ri
ngang ngain, aning sa ma
aning yì, jir kai bàna wàníng
í gbìb-à ná gban vinn ba
dìrná.

Aning Bàg Bu-à Awun Shìdun Ri Tàg Ning

16 Bu-à mì ri zìm ń dinya
ning bàna í wàníng: an-
ing fim Awun Shìdun aku
sìnn kà ning á gbìb ǹsàn kó
ákaun, kada aning bàg bu-
à bibaiká pìkyinn ná ri zìm
bàna, 17 jir kai bàna bu-à
pìkyinn mpìr jíkwìnn ri zìm

níng, Awun Shìdun ri zìm
fig bàna. Bu-à Awun Shìdun
ri zìm, pìkyinn mpìr jíkwìnn
ri zìm fig bàna tìnn. Kada
aning sa bu-à pìkyinn ná ri
zìm bàna. 18 Wà ning ma ri
bàg Awun Shìdun, ná shi fig
rag fàu doka bàna.

19 Swàm pìkyinn bibai shi
sig á yiyar-à ni, àràg àyái,
bu sabai, ma bu zunái, 20 ma
swàm bu ki, ma swàm ǹdàr,
ma azíb, ma ngain, ma zu
bibai, ma àgùnn, ma sunu,
ma wà kyab gàfinn kyau
kyau, 21 ma akyib, ma shin
pyánn, ma sa yàn, ma buká
káhi. Mì ri gbar sungná
tàma-à níng àràg barà ǹ rì
gbar sig níng rag, mpìrká
zyun-à ma ri sa bu káníng,
bá kà fig lu Shìdun bàna.

22 Ama Awun Shìdun
í àsàin-à ri sa mpìr ri
shi ma pìkyinn azìm, ma
pìkyinn àjwár, ma pìkyinn
na tag, ma pìkyinn tib wann,
ma ashi mpìr myàng, ma
bu ǹsàn sa, ma pìkyinn
gwangga, 23 ma barà mpìr
má sìnn kàng shinnwá ásim,
ma barà mpìr má pànn
shinnwá. Mpìrká zyun-à
ma ri sa bu káníng, kwonn
wà Shìdun má pànn fig big
bàna. 24 Ká zyun-à shi sig
í bu Yesu Kristi, big tafinn
gban rìghing bu bibaiká, ma
abann bu bibaiká ri na mpìr.
25 I Awun Shìdun ya síg yi
nì yonki-à níng, jír wàníng
ayi bàg gbìb Awun Shìdun.
26 Ayi shi mpìr a gbar dù
shinn bàna, ayi yàn nu ma
mpìr bàna, ayi sa jàuyí big
akyib bàna tìnn.

6

Aning Sa Ya Kó Ni Bu Nsàn

1 Ning jàumí big, wà mpìr
zyun ma kù kà hing áyau
bu-à bibai sa, ningká zyun-
à Awun Kyìkyàr shi sig á
pìkyinn ná ni níng, aning
tìya ku gbìb ǹsàn ádàn. An-
ing myàng kwonn ma shinn
ná tìnn, àjirà kada aning kà
áyau bu bibai sa bàna. 2 Wà
jàuná big ma ri wa shwìn,
aning sa shang big. Wà na
sa hing àdòníng, tàg sig rag
ning ri wib jir Kristi. 3 Wà
mpìr ma sìnn kàng shinnwá
rag ku fòr hing bu zyun, ama
wà kwá fòr fig bu zyun bàna,
ku ri tonn gban shinnwá.
4 Kó ni aku myàng swàm-à
ku ri sa. Wà ma sàn hing, á
byar-à hi kwá gbar dù nann
zu shinnwá, ama kada aku
màg màg fig shinnwá ma
mpìr zyun bàna. 5 Kó ni
bidìm pár aku yì barà kwá
pànn samyib shinnwá.

6 Mpìr-à ma ri tàg ning
jir Shìdun, aning ya mpìr-à
níng hi bu ǹsàn.

7 Kada aning kyab rag
mpìr má tonn gban sar
Shìdun. Bu-à mpìr ma tàg
sig í bu-à má nga. 8 Mpìr-
à má tàg sig bu bibai á
pìkyinnwá ni jirà aku fig ya
shinnwá àjwár, bu bibai-à
ku tàg sig níng, í bu-à má
gban ku. Ama kwa tàg sig
Awun Kyìkyàr á pìkyinnwá
ni, Awun Kyìkyàr-à níng
má ya ku yonki kinn kinn.

9 Kada ayi nì ma swàm ǹsàn
sa bàna. Wà ya fim fig bàna,
àyúnn zyun ri bi wà yá dìg
lada. 10 Kó ákaun sai-à ya
dìg hing pyù, ayi sa ya kó ni
bu ǹsàn, àràg ká zyun-à yi
ma big shi kwonn sig í zyun
á gbìb Shìdun ni bàna níng
má.

Jír-à Bulus Ba Sig Wà Kinn Shinn

11 Aning myàng jírká
zyun-à mì ri ba dwim ya bi
ning ma vù bubamí ǹkwònn
nímá níng. 12 Mpìrká zyun-
à ri sa shi rag big í mpìr
ǹsàn níng, big ri zìm abig du
kà ning ma gbam rag aning
kyag jurná. Bu-à sa big ri sa
àdòníng, big ri shàr wà ba
dang hing jír á shinn barà
Yesu wu sig kiwá, mpìrká
má ya big shwìn. 13 Kó ká
zyun-à kyag sig jurbá níng
má, big ri wib fig doka bàna.
Ama big ri zìm aning kyag
bigná jirà abig gbar àshí á
shinn ná ni. 14 Bigmí, àshí-
à má gbar bàna, má gbar
á shinn Yesu Kristi zyun-à
big dab bàg gbam sig mà
atàm bín-à ni. A jir shinn ki-
à ku wu sig mà atàm bín-à ni
níng, í bu-à sa bu dunyaru
shi fig bu zyun á byarmí ni
bàna, mì bó, ǹ shi fig bu
zyun á dunyaru bàna. 15 Kó
mpìr aku kyag jurwá, kó aku
kyag bàna má, wàníng shi
fig í bu zyun bàna. Bu-à sàn
sig bàna, Shìdun aku ya yi
pìkyinn àpyú. 16 Shìdun aku
ya mpìrká zyun-à ri bàg bu-à
mì ri dang níng pìkyinn na
tag ma aku myàng ashibá,
hár ma mpìr Israilaká zyun-
à ri bàg Shìdun níng.

17 Bu-à pànn sig tàma-à
níng, ǹ zìm fig mpìr zyun
aku sa shi rag mì bàna,
jir kai bàna ǹ shi sig ma
àbànn yun á dìrmí ni, zyun-
à mpìrká dab sig mì, wà ri
tàg rag mì í fàu Yesu.

18 Wunzàmí big, àsàn
Shinn Luyí Yesu Kristi aku
shi á shinn ná ni, ning bidìm
pár. Aku shi àdòníng.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà AFISA

Wasika-à Bulus ba ya sig mpìrká mà Afisa níng ri tàg yi rag Yesu Kristi shí nì shinn kó kai bidìm pár áyau buká Shìdun màm sig. Ku kab síg nì. Mpìrká bidìm pár abig kwonn shinn ma Yesu Kristi abig shi í bu ńzyun, Kristi shí nì shinn-à. Wà mpìrká ma sa hing àdòníng, Shìdun má fig àjwár. Mpìrká zyun-à bir fig ma pìkyinn bàna níng má myàng barà gbìb-à hi sàn sig áni.

Bulus Bib Kà Mpìrká Mà Afisa

1 Wasika-à níng í mì Bulus ba síg nì, mì zyun-à Shìdun zìm sig rag ń shi wùn aswam Yesu Kristi. Mì ri ba ya ning, ning mpìrká mà finn swann Afisa, ningká zyun-à ning ri bàg Yesu Kristi ma pìkyinn ńzyun áyau shuná ni. 2 Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya ning àsàn kwonn ma pìkyinn na tag.

Shìdun Sa Sàn Ya Sig Yi Dò Jir Shinn Kristi

3 Ayi swam yan Shìdun Ta Shinn Luyí Yesu Kristi, jir kai bàna ku wìr kà ya sig yi àsàn á jir barà yi ri bàg Kristi. Ku ya sig yi Awunwá, n sìnn kàng rìghing yi mpìrká buwá mà wai. Ku wìr kà ya rìghing yi àsànwá bidìm pár. 4 Sai-à Shìdun rì màm fig ma dunyaru bàna níng, ku shig zu rìghing yi ayi shi mpìrká buwá, á jir shinn Kristi ni, àjirà ayi shi mpìr kyìkyàr, ma ayi shi mpìr asa bu bibai á pyànnwá ni bàna. 5 A jir azìm-à Shìdun ri zìm yi níng, í bu-à sa ku sìnn sig yi rag ayi shi yanká buwá á jir shinn Yesu Kristi ni. Ku sa sig wàníng ma àsàn-à ku shi sig ma kàhi, àràg barà ku ri zìm. 6 Ayi swam yan ning Shìdun á jir àsàn ùwài-à ku shi sig ma kàhi, barà ku ya sig yi Wùnwá átai, zyun-à ku ri zìm wàni níng.

7 A jir barà Kristi wu sig á dò jir shinnyí ni níng, Shìdun zìg zu rìghing yi n yafa ya rìghing yi bu pyìryí. Asànwá kab síg nì bu kó ni bidìm pár. 8 Shìdun wìr kà ya rìghing yi àsàn-à níng ùwài nímá, ku ya sig yi átai.

Ku ya rìghing yi yar bu bidìm pár. 9 Ku dinya rìghing yi bu-à ku rì dinya fig mpìrká wàrì níng bàna. Ku dinya rìghing yi yìr bu-à sa ku swam bi sig wùnwá Kristi á dunyaru, jirà swai mpìrká bidìm pár ma bir hing pìkyinn á byarwá ni bá wìm zu. 10 Bu-à Shìdun ri zìm aku sa níng, wà àyúnn-à hi ma màg hing, kwá sa vinn rìg bu-à hi. Kwá sìnn kwonn buká ku màm sig bidìm pár, ká mà wai ma ká á jìnn ni í byar ńzyun. Kwá sìnn kà Kristi má shí nì shinn kó kai bidìm pár.

11 Shìdun ri sa kó kai bidìm pár àràg barà ku rì sìnn sig rag kwá sa. Ku

shig zu sig yi rag ayi shi
mpìrká buwá ma ayi kwonn
shinn ma Kristi. Wàníng
í bu-à Shìdun rì sìnn sig á
kyinnwá ni rag kwá sa sai-
à ku màm fig ma dunyaru
bàna. 12 Barà yi í mpìrká bir
jag sig pìkyinn á byar Kristi
ni níng, to ayi swam yan
Shìdun, ma ayi yì rag Shìdun
í mpìr ùwài.
13 Ning tìnn má, sai-à ning
fig jag sig jir Kristi wà zyun-
à í jir àjwár barà ná wìm zu
níng, ning bir hing pìkyinn
á byar Kristi. Barà ning
bir pìkyinn á byar Kristi ni
níng, í wà Shìdun ya ning
Awunwá wà ku gib ya sig
ning nu níng. Barà ku sa
sig àdòníng, shi sig àràg ku
kyag sig yir á dìrná ni jirà
aning yì rag ku í Shinn Luná.
14 Shìdun ya sig yi Awunwá
àjirà ayi yì rag kwá ya yi bu-
à ku gib ya sig mpìrká buwá
nu rag kwá ya níng. Awun
Shìdun ri sa yi, yi ri yì rag
Shìdun má zìg zu rìg yi. Ayi
swam yan Shìdun, ma ayi yì
rag Shìdun í mpìr ùwài.

Bulus Vig Shìdun

15 Jir wàníng barà ǹ fig
tai big rag ning bir pìkyinn
á byar Shinn Luyí Yesu ni,
ma barà ning ri zìm mpìrká
bu Shìdun níng, 16 mì ri
sa kyann Shìdun ísoko á
jir shinn ná ni. Sai-à ma
vig Shìdun bidìm pár, mì ri
kyab pànn kwonn ma ning,
mì ri vig ku á shinn ná ni.
17 Mì ri vig kyann Shìdun
bu Shinn Luyí Yesu Kristi,
Shìdun àsàin-à shi síg nì
Tayí wà ùwài-à. Mì ri vig
ku rag aku ya ning Awunwá
àsàin-à má sìnn kàng ning
aning shi mpìr yar, jirà an-
ing yì byann ku. 18 Mì ri vig
Shìdun rag aku sa àyarwá
aku kà á kyinn ná ni àjirà
aning yì bu-à ning ri bir
kyinn áni, wà ku bar sig
ning à byar kàhi níng, ma
aning dìg àsàn-à ku gib sig
nu rag kwá ya mpìrká buwá
níng. 19 Gbamwá ri sa swàm
wàni á kyinnyí ni, yi ká yi
bir sig pìkyinn níng. Gbam-
à ri sa swàm á kyinnyí ni
níng, 20 í gbam-à ku gbar
dù nann zu kàng sig Kristi
ma kàhi mà amir-à ni, n
sìnn wàníng a wàníng shi
agunn vìm nuwá ni mà wai.
21 Kristi ri na kùr mà wai á
shinn àgbamká mà wai ni,
ma á shinn buká shi sig ma
gbam, ma kùrká. Gbamwá
kab síg nì gbam buká shi sig
á dunyaru-à níng ni, ma ká
mà wai. 22 Shìdun sìnn kà
kó kai bidìm pár á mìr bar
Kristi ni, Shìdun ya ku rag
aku shí nì shinn kó kai bidìm
pár. Ku shi síg nì shinn
mpìrká ri bàg ku bidìm pár.
23 Mpìrká ri bàg Kristi bidìm
pár big í dìr Kristi. Mpìrká
ri bàg Kristi níng, pìkyinnbá
shi sig á byarwá ni. Ku í
àsàin-à ri sa kó kai bidìm pár
ri shi ábibir.

2

*Yi Rì Wu Rìghing, Tàma-
à Níng Yi Wìm Kàng Ma
Yonki*

1 Sai-à rì níng, ning rì shi
sig àràg ning wu rìghing jir

shinn bu pyìrná, ma barà
ning rì wib fig Shìdun bàna
níng. 2 A sai-à níng hi, ning
rìi bàg bu bibaiká shi sig
á dunyaru, ning rì wib kùr
wàu àsàin-à tàma-à níng ku
ri sa swàm á kyinn mpìrká
ri wib fig Shìdun bàna níng.
3 Sai-à rì níng, yi bidìm pár
yi rì shi sig àdòníng. Yi rì shi
sig shuyí àràg barà kyinnyí
ri zìm, yi rì sa sig buká dìryí
ma kyinnyí ri zìm. Yi rì
í mpìrká bibai àràg mpìrká
kádà níng. Buká yi rì sa sig
níng fòr hing wà Shìdun nìm
má ya yi shwìn.

4 Ama Shìdun ri myàng
ashi mpìr wàni, azìmwá kab
gbam. 5 Yi rì shi sig àràg
yi wu rìghing jir bu bibaiká
yi sa sig á pyànn Shìdun
ni. Ama Shìdun ya sig yi
yonki àpyú, yi ma Kristi.
Shìdun pinn zu síg ning á jir
àsànwá ku shi sig ma kàhi.
6 Shìdun gbar dù nann zu
kwonn sig yi ma Kristi n ya
sig yi byar shu ma ku mà
wai. 7 Shìdun sa sig àdòníng
jirà aku tàg àsàn ùwàiwá á
byar mpìrká bá mà á pyànn.
Shìdun tìya rìghing yi barà
ku ri zìm yi wàni, barà ku
swam bi sig wùnwá Yesu
Kristi níng. 8 Shìdun pinn
zu rìghing ning ma àsàn-
à ku shi sig ma kàhi á jir
shinn pìkyinn birná ni. Ning
pinn zu fíg nì shinn ná bàna.
Shìdun pinn zu síg ning átai.
9 Shìdun pinn zu fíg ning
jir swàm ǹsànká buná ning
ri sa bàna, kada mpìr aku
gbar àshí bàna. 10 Shìdun
màm sig yi ma vùwá. Barà
yi kwonn sig shinn ma Yesu
Kristi níng, Shìdun màm
kàng rìghing yi mpìr àpyú
big, jirà ayi sa swàm ǹsàn.
Swàm ǹsàn káníng sai-à wà
jijag Shìdun rì sìnn sig rag
ayi sa àdòníng.

Mpìr Yahudawaká Ma Mpìrká Ká í Yahudawaká Bàna, Big Shi Sig í Bu Nzyun Ayau Gbìb Kristi

11 Ningká big mà fig ning
áyau Yahudawaká ni bàna
níng, aning kyab pànn rag
sai-à rì níng, ning rì shi sig
kim. Yahudawaká rìi bar
ning, “Mpìrká ri kyag fig
jur bàna.” Big bar shinnbá
rag, “Mpìrká ri kyag jur.”
12 Aning kyab pànn barà
ning rì shi sig. Sai-à rì níng,
ning rì kwonn fig shinn ma
Kristi bàna. Ning rì í mpìr
Israila bàna. Ning rì kà fig
áyau mpìrká Shìdun shig zu
sig níng bàna. Ning rì yì
fig nu-à Shìdun gib ya sig
mpìrká buwá bàna. Ning
rì yì fig nu-à Shìdun gib
sig rag kwá zìg zu mpìrká
buwá níng bàna. Ning rì
bir fig pìkyinn bàna, ning rì
yì fig Shìdun bàna. 13 Sai-à
rì níng, pyunn ná rì nonn
hing ma Shìdun. Ama tàma-
à níng, á jir shinn Yesu
Kristi ni, ku zìg bi yàr
rìghing ning á pyànnwá
ni. Shìdun zìg kàng bi
síg ning dò jir shinn àsà-
à Kristi kìfinn sig. 14 Kristi
í àsàin-à gbar jùn kwonn
sig yi. Ku sìnn kwonn
Yahudawaká ma mpìrká

zyun-à í Yahudawaká bàna
níng í bu ńzyun. A jir
ki-à Kristi wu sig níng,
ku gban rìghing akyib
áyaubá ni. 15 Kristi kan
rìghing akyib áyau mpìr
Yahudawaká ni ma mpìrká
zyun-à í Yahudawaká bàna.
Ku kìm rìghing gbam doka
Yahudawaká á jir shinn ki-à
ku wu sig. Wàníng í barà ku
sa n gbar jùn kwonn sig mpìr
Yahudawaká ma mpìrká
zyun-à í Yahudawaká bàna,
abig shi í bu ńzyun. I wà
ku gbar bi big á byarwá
ni. 16 Barà Kristi wu sig
dò jir mpìrká níng, ku kan
rìghing akyib áyau mpìr
Yahudawaká ma mpìrká
zyun-à í Yahudawaká bàna
níng. Ku sìnn kwonn sig
big abig shi í bu ńzyun,
n gbar jùn kwonn hing
big ma Shìdun. 17 Kristi
bi n dinya ning jir àjwár
wà ri ya pìkyinn na tag,
ning mpìrká zyun-à ning
í mpìr Yahudawaká bàna
níng, wàrì níng ning rì
nonn hing ma Shìdun. Ku
dinya mpìr Yahudawaká
bi yàr sig á byar Shìdun
níng jir àjwár-à níng tìnn.
18 I jir shinn Kristi í bu-à
sa yi bidìm pár, kó mpìr
Yahudawaká, kó mpìrká
zyun-à í Yahudawaká bàna
níng, yi dìg sig Awun
Shìdun, í wà yi ri bi rag á
pyànn Shìdun.

19 To tàma-à níng ning
mpìrká zyun-à ning í mpìr
Yahudawa bàna níng, ning
shi fig rag mpìr kim big
bàna. Tàma-à níng, ning ma
mpìrká bu Shìdun shi sig í
bu ńzyun. Ning shi sig áyau
lu Shìdun ni tìnn. 20 Ning
mpìrká bir sig pìkyinn ná
níng, ning shi àràg í lu-à
Shìdun mi sig. Lu-à hi í
yann aswamká bu Shìdun
ma mpìrká rìi dang kyann
jir Shìdun, jag síg nì mìr-
à. Kristi ma shinnwá ku í
abàn zyun-à kab sig abànká
kádà áyau lu-à ni. 21 Lu-à
hi bidìm pár, Kristi í àsàin-
à pànn kwonn sig lu-à hi.
Ku í àsàin-à ri sa wài lu-à
hi, í wà lu-à hi ri wài mi ri
kàng lu kyìkyàr bu Shìdun.
22 Barà ning kwonn sig shinn
ma Kristi níng, big mi kà
kwonn sig ning ma mpìrká
kádà níng áyau lu Shìdun ni,
byar-à Shìdun má shi áyau
Awunwá ni.

3

Swàm-à Bulus Sa Ya Sig Mpìrká Zyun-à í Yahudawa Bàna

1 To, mì Bulus, zyun-à
big kìg sig mì á tonn fi
dò jir barà mì ri dinya
ning jir Yesu, ningká ning
í mpìr Yahudawaká bàna
níng. 2 Mì ri kyab ning
fig rìghing wà Shìdun ya
rìghing mì swàm-à níng ń
sa. Swàm-à ku ya sig mì
níng ku rag ń dinya ning,
ning mpìrká zyun-à ning í
mpìr Yahudawa bàna níng,
ń dinya ning jír á shinn
àsànwá ku shi sig ma kàhi.
3 Sai-à rì níng, Shìdun rì
dinya fig mpìrká barà kwá
pinn zu mpìrká zyun-à í

Yahudawa bàna níng, áni
bàna. Ama ku tìya hing mì,
àràg barà ǹ ba ya sig ning.
4 Wà na jangga hing bu-à ǹ
ba sig níng, ná yì byann bu-
à ǹ yì sig barà Kristi ri pinn
zu mpìrká áni. 5 Wàrì níng
Shìdun rì dinya fig mpìrká
barà kwá pinn zu mpìrká
áni bàna. Ama tàma-
à níng ku dinya rìghing
yann aswamwá ma mpìrká
ri dang kyann jir Shìdun
áyau Awunwá ni. 6 Bu-à
mì ri dang rag wàrì níng
Shìdun dang fig bàna níng, í
wàníng: sai-à mpìrká zyun-
à í Yahudawa bàna níng bir
pìkyinn á jir àjwár bu Kristi
ni, big dìg àsàn Shìdun àràg
barà mpìr Yahudawaká dìg
sig níng. Big kàng rag agunn
dìr Kristi, àràg mpìr Yahu-
dawaká. Big tìnn má, big
dìg bu-à Shìdun gib sig nu
rag kwá ya mpìrká bir sig
pìkyinn á byar Yesu Kristi
ni, àràg barà ku ya sig mpìr
Yahudawaká.

7 N kàng sig mpìr-à ri
dang kyann jir àjwár-à
níng ásai-à Shìdun wìr kà
ya mì àsànwá kwonn ma
sai-à gbamwá sa swàm á
pìkyinnmí ni. 8 Mì í àsàin-à
àsànmí zwau kab sig àsàn
mpìrká bu Shìdun. Ama
bidìm pár Shìdun ya mì pyù
rag ń sa swàm wà ku ya sig
mì rag ń dinya mpìrká zyun-
à í Yahudawa bàna níng jír
bu ùwàiká á shinn Kristi ni.
9 Shìdun àsàin-à màm sig
kó kai bidìm pár níng ya
sig mì rag ń tìya mpìrká
bidìm pár gbìb-à ku sìnn
sig, àjirà mpìrká bidìm pár
abig yì byann bu-à ku rì tìya
fig mpìrká wàrì níng bàna.
10 Ku sa sig wàníng, àjirà á
dò jir mpìrká bir sig pìkyinn
á byar Yesu ni, àgbamká mà
wai ma bu gbamká shi sig
mà wai, abig yì yar Shìdun
barà shi sig gbìb kim kim.
11 Ku sa sig àdòníng á byar
Yesu Kristi ni, àràg barà ku
kyab sig daka sai-à ku màm
fig ma dunyaru bàna, n rag
kwá sa. 12 Tàma-à níng yi
kwonn rìghing shinnyí ma
Kristi. Dò jir pìkyinnyí yi
bir sig á byarwá ni níng,
yi dìg sig pyù-à yá kà mà
byar Shìdun ni, zinn bàna.
13 Jir wàníng, mì ri vig ning
kada aning wor awor jirà mì
ri wa shwìn á shinn ná ni
níng bàna. Shwìn-à mì ri
wa níng, mì ri wá jirà aning
dìg bu ǹsàn.

Bulus Vig Shìdun Rag, Mpìrká Ri Bàg Yesu Mà Afisa Abig Zìm Mpìrká

14 Jir wàníng, mì ri bìnn
kir wann á pyànn Shìdun
Tayí ni, mi ri vig ku. 15 Ku í
Ta mpìrká bidìm pár, ká mà
wai ma ká á jìnn ni. Big dìg
sig zìnnbá á byarwá ni. 16 Mì
ri vig ku rag áyau awàiwá
ni, aku ya ning gbam á byar
Awunwá ni, aku ya ning
pìkyinn wim. 17 Mì ri vig
Shìdun, Kristi aku shi kà á
pìkyinn ná ni wàni, á jir
pìkyinn birná ni. Mì ri vig
Shìdun rag ná zìm swàb kà
mpìrká wàni, 18 àjirà ning
ma mpìrká bu Shìdun bidìm
pár aning yì byann barà

azìm-à Kristi ri zìm yi níng,
wài sig áni, n zwàun sig
áni tìnn, azìmwá ri kìnn kà
fig bàna, azìmwá shi sig kó
áni bidìm pár. 19 Wà má
àdòníng, ná yì barà Kristi ri
zìm yi áni, wà kab sig gbam
barà yá yì byann. To, jir
wàníng, àsàn Shìdun aku kà
mònn á kyinn ná ni.
20 Shìdun ri sa sar bu-à kab
wà yi ri vig ku ma wà yi ri
kyab, ku ri sa wàníng á byar
gbamwá ni, wà ri sa swàm
á pìkyinnyí ni. 21 Mpìrká
abig swam yan kyann ku kó
ákaun bidìm pár, hár kinn
kinn á dò jir shinn mpìrká
ká ri bàg ku, ma dò jir
shinn Yesu Kristi. Aku shi
àdòníng.

4

Mpìrká Ri Bàg Kristi Bidìm Pár Big í Bu Nzyun

1 Jir wàníng, mì zyun-à big
kìg sig á tonn fi dò jir Shinn
Luyí níng, mì ri vig ning, an-
ing shi shu àràg barà Shìdun
bar sig ning aning shi níng.
2 Aning shi mpìr agbar dù
shinn bàna, aning shi mpìr
wib, ma aning sa kyann mu-
yar. Aning tàg azìm áyau
buká na sa shang bar dìrná.
3 Aning kar ngang ma aning
shi í bu ńzyun àràg barà
Awun Shìdun sìnn kwonn
sig ning aning shi, aning
gàfinn bàna. Pìkyinn na tag-
à Shìdun ya sig ning níng í
bu-à pànn kwonn sig ning.
4 Yi bidìm pár yi shi sig í
dìr ńzyun áyau Kristi ni. Yi
shi sig áyau Awun ńzyun
tìnn, àràg barà bu-à yi ri
sìnn kyinnyí áni shi sig í bu
ńzyun wà zyun-à Shìdun bar
sig yi jir kàhi. 5 Shinn Luyí
í ńzyun. Pìkyinn biryí á
byarwá ni í gbìb ńzyun. Dìr
batisma-à big ri wau yi níng,
í gbìb ńzyun tìnn. 6 Shìdun
í ńzyun. Ku í tayí, yi bidìm
pár, ku í Shinn Lu kó ni
bidìm pár. Ku ri sa swàmwá
á vù mpìrká ni bidìm pár.
Ku shi sig áyau mpìrká ni
bidìm pár.
7 Yi shi sig ma swàm kim
kim zyun-à kó ni má sa
àràg barà Kristi ya sig yi.
8 Wàníng shi sig àràg barà
big ba sig á jir Shìdun ni n
rag:

"Sai-à ku nann zu yag mà
wai níng,
ku zìg kwonn ma mpìrká big
kìg kà sig á tonn fi-à
ni.
Ku ya mpìrká swàm-à
káníng má sa."

9 Yìr bu-à sa big dang rag,
"Ku yag mà wai níng", í kai
ra? Yìr bu-à sa big dang
rag ku yag sig mà wai níng,
í jirà ku rì wann bi sig á
dunyaru. 10 Mpìr-à àsàin-à
wann bi sig mà wai níng,
ku í wà zyun-à yag sig mà
wai, jirà aku shi mà wai
ma byar-à á jinn ni bidìm
pár. 11 Ku sìnn kà sig mpìrká
kákí abig shi yann aswam,
mpìrká kákí abig shi mpìrká
ri dang kyann jírwá, mpìrká
kákí abig dinya mpìrká bir
fig pìkyinn bàna níng jir
àjwár á shinnwá ni, mpìrká
kákí abig shi Pasto, mpìrká
kákí abig tàg mpìrká. 12 Ku
sa sig wàníng, jirà mpìrká

buwá abig sa yì swàmwá,
ma abig sa mpìrká abig bir
swàb kà pìkyinn á byar Yesu
ni. 13 Wà má àdòníng yi
bidìm pár pìkyinn biryí má
shi yag í gbìb ńzyun. Yá yì
wùn Shìdun má fòr mpìrká
bu Kristi má shi àràg barà
Kristi shi sig. 14 Wà ya shi
hing àdòníng bá tonn gban
fig yi bàna. Yá shi fig rag
àràg yann wùnshái bàna, ká
big ri tonn gban big mi ri
gbar vim bir pìkyinnbá, mi
ri tàg big yar bu-à shi sig í
yar á finn mpìr. 15 Bu-à ya
sa bàna, ayi dang jír àjai bu
Shìdun. Ayi zìm mpìrká. Wà
ya sa hing àdòníng, yá shi
àràg barà Kristi shi sig, ku
zyun-à ku í shinnyí. 16 To,
barà Kristi shi sig í shinnyí
níng, yi shi sig í dìrwá. Yi
shi sig í bu ńzyun. Kó
agunn dìr-à wà áni bidìm
pár shi sig ma swàm-à kwá
sa. Swàm-à kó agunn-à wà
áni ri sa níng, í bu-à sa dìr-à
ri wai. Wàníng í barà yi ri yì
swàb kà jir Kristi áni, mi ri
zìm bar dìryí.

Yonki Apyú á Gbìb Kristi Ni

17 Mì ri dinya ning, mì ri
twìb ning byur á zìnn Shinn
Luyí ni, kada aning shi kàng
shu àràg barà mpìrká yì fig
jir Shìdun bàna ri shi níng.
Bu-à big ri kyab á kyinnbá
ni, sàn fig bàna. 18 Big ri
shi á zufi-à ni. Big yì fig bu
bàna, big ri gbam sung. Big
dìg fig yonki-à Shìdun ri ya
mpìrká níng bàna. 19 Big ri
sa fig zunái ma bu-à bibaiká
big ri sa bàna, big ri sa swàb
kà yag bu-à bibai mà pyànn.
Big ri zìm kyann íri bu-à
bibai sa.

20 Barà ning fig jir Kristi
níng, big tàg fig ning
àdòníng bàna. 21 Ning fig
hing jír á shinnwá ni, ning
bàg hing ku. Big tàg hing
ning jír àjai á shinnwá ni.
22 Aning fim rìg shu àkor-à
ning rì shi sig, shu zyun-à ri
sa bai ning á jir bu bibaiká
ri tonn gban ning. 23 Aning
vim bìr kàng kyinn ná aku
shi àpyú. 24 Aning zìg kyinn
àpyú, zyun-à Shìdun màm
sig àràg kyinnwá, wà shi
sig ǹsàn n kyàr hing. 25 Jir
wàníng, aning fim ǹsáng
gim. Kó ni bidìm pár aku
dinya jàuwá jír àbyann, jir
kai bàna yi bidìm pár yi í
dìr Kristi. 26 Wà na dù hing
kyinn, kada aning fim kyinn
dùná aku gbar ya bi ning bu-
à bibai sa bàna. Kada aning
dù kyinn hár àyúnn aku
kà dìg ning ma kàhi bàna.
27 Kada aning ya Shaitan
pyù bàna. 28 Mpìr-à rì ma
ri jwi ajwú aku fim ajwú
jwi, ma aku sa rag swàm
ǹsàn ma vùwá jirà aku sa
shang mpìr ashiká. 29 Kada
aning dang jír-à bibai á nuná
ni bàna, aning dang jír-à
ǹsàn barà má gbar gbam
mpìrká dìr, hár mpìrká má
zìm abig fig, àjirà bu-à na
dang bidìm pár má sàn ya
mpìrká má fig. 30 Kada
aning sa bai kyinn Awun
Shìdun bàna, jir kai bàna
Awun Shìdun shi sig àràg í

yir á dìrná ni, jirà aning yì
rag, ning í bu Shìdun ma
aning yì wà àyúnn-à ma
màg hing Shìdun má pinn
zu ning. 31 Aning fim kyinn
àzwànn, ma kyinn dù, ma
àgùnn nànn. Aning yan ta
mpìr bàna, aning swau mpìr
bàna. Aning zib mpìr bàna,
aning sa mpìr akyib bàna.
32 Bu-à ná sa bàna, aning sa
jàuná big bu-à ǹsàn, aning
myàng ashi jàuná, aning
yafa ya jàuná àràg barà
Shìdun yafa ya sig ning á
dò jir shinn Kristi ni.

5

Aning Shi Shu Ayau Ayar

1 To, barà ning í yanká bu
Shìdun níng, sai aning shi
shu àràg ku. 2 Aning shi shu
azìm, àràg barà Kristi zìm
sig yi, n ya sig yonkiwá á dò
shinnyí ni níng. Barà ku ya
sig yonkiwá á dò shinnyí ni
níng, shi sig àràg ku twìb
swànn ya sig Shìdun bu-à ri
ning swìnn ǹsàn, àràg barà
Shìdun ri zìm.
3 To, barà ning í mpìrká
bu Shìdun níng, sàn fig
wà aning kà áyau àyái sa
bàna, ma swàm bu-à bibai
ma sunu sa, bu káníng sàn
fig wà a mpìr kyìkyàrká bu
Shìdun sa bàna. 4 Kada
aning dang jír àbai bàna,
jír-à ma bàna ma yìr kada
aning dang bàna, aning sa
bu jonn àning bàna. Bu-à
ná sa bàna, aning sa Shìdun
ísoko. 5 Sàn sig aning yì jír-à
níng. Mpìr-à ma ri sa àyái,
ku ma ri sa bu bibai, ku ma
ri sa sunu, kwá kà fig mà
byar-à Kristi ma Shìdun má
na kùrbá bàna. Mpìr-à ma
ri zìm aku dìg gban rìg bu
bidìm pár, ku ri wib bu-à í
Shìdun bàna.
6 Kada aning zìm a mpìr
zyun tonn gban ning ma jír-à
bàna ma yìr. A jir shinn bu
káníng ni, í bu-à sa Shìdun
ri nànn àgùnn ma mpìrká
ri wib fig ku bàna. 7 Swai
mpìrká àdòníng, kada an-
ing kwonn shinn ma big
bàna. 8 Ning má, ning rì
shi sig á zufi-à ni, ama barà
ning kàng rìghing mpìrká
bu Shinn Luyí níng, ning shi
sig rag á yiyar-à ni. Aning
shi shu-à má tàg rag ning í
mpìrká shi sig á yiyar-à ni.
9 Ayar í àsàin-à ri zìg bi bu
ǹsàn, ma shu ǹsàn, ma bu
àjai. 10 Aning sa bu-à má
jwar ya Shìdun. 11 Kada an-
ing sa bu-à mpìrká shi sig á
zufi-à ni ri sa bàna, buká big
ri sa í bu zufi. Aning gbar zu
bi big á yiyar-à ni. 12 Wàníng
shi sig í bu zunái wà ba dang
bu-à bibaiká mpìrká ri bònn
sa. 13 Wà ba zìg zu bi rìghing
bu á yiyar-à ni, í wà mpìrká
má myàng wà má í bu ǹsàn,
kó bu bibai. 14 Bu-à àyar
ma kà hing áni, mpìrká má
myàng kyàr bu-à hi. Wàníng
í bu-à sa big dang sig rag,

“Wù zyun-à wù ri na aná
níng,
á fim zir, á dù nann zu kàng
ma yonki.
Kristi má yar kà á dìrwú ni.”

15 Aning pànn shinn ná,
ma barà ning ri shi shuná.

Kada aning shi àràg mpìrká
shi sig á zufi-à ni níng bàna.
Ama aning shi mpìr yar big.
16 Aning sa bu ǹsàn á pyù-
à ning ri dìg, jir kai bàna
swann-à tàma-à níng bai
rìghing. 17 Kada aning shi
shu àning bàna, aning yì bu-
à Shìdun ri zìm aning sa.

18 Aning shi mpìr awa
pyann shin bàna, shin wa
pyann má sa bai dìrná. Ama
Awun Shìdun aku kà mònn
nì á pìkyinn ná ni. 19 Aning
dài ya jàuná jonn Shìdun
bu Zabura, ma aning dài
jonn-à swam yan Shìdun,
aning dài swam yan Shinn
Luyí ma jonn Zabura, aning
swam yan ku á kyinn ná
ni. 20 Aning sa kyann Shìdun
Tayí ísoko á shinn kó kai ni
bidìm pár, á zìnn Shinn Luyí
Yesu Kristi ni.

Barà Wunù Ma Wàwá Má Shi Shu

21 Aning wib bar dìrná, jir
kai bàna ning ri wib Kristi.

22 Ning uwàká, aning wib
nùná big, àràg barà ning ri
wib Shinn Luyí. 23 Wunù
shi síg nì shinn wàwá àràg
barà Kristi shi síg nì shinn
mpìrká ri bàg ku níng.
Kristi ma shinnwá ku í
àsàin-à má pinn zu mpìrká
ri bàg ku, káníng shi sig í
dìrwá. 24 Jir wàníng, uwàká
abig wib nùbá, àràg barà
mpìrká bu Kristi ri wib ku
níng.

25 Ning wunùká, aning zìm
wàná big àràg barà Kristi
zìm sig mpìrká ri bàg ku n
ya sig yonkiwá á dò shinn
káníng ni. 26 Ku sa sig
wàníng jirà aku sa kyàr
mpìrká ri bàg ku, barà ku
dang sig jir àjwár, n tu
kyàr sig mpìrká ma zàpìr.
27 Ku sa sig àdòníng jirà aku
sìnn kàng mpìrká abig shi
buwá, abig shi ǹsàn nímá,
abig shi kyìkyàr, ma abig
shi mpìrká bàna ma bu pyìr.
28 Sàn sig wunùká abig zìm
wàbá àràg barà big ri zìm
shinnbá. Wunù-à ma ri zìm
wàwá, ku ri zìm shinnwá.
29 Walai mpìr-à ri ngàng
dìrwá. Kó ni ri ya dìrwá
buju, mi ri myàng kwonn
ma dìrwá àràg barà Kristi ri
myàng kwonn ma mpìrká ri
bàg ku, 30 jir kai bàna yi í
dìrwá. 31 Jir Shìdun dang sig
rag, “Jir wàníng, wunù má
fim tawá ma nàwá, má shi
ma wàwá, big pyànà bidìm
pár bá shi í bu ńzyun.”
32 Mpìrká nìnànn nímá yì
byann fig yìr jír-à níng bàna.
Bu-à ǹ yì byann sig bàna, jír-
à níng ri dang á shinn Kristi
ma mpìrká ri bàg ku. 33 Jír-à
níng ri dang big ning tìnn.
Kó ni aku zìm wàwá àràg
barà ku ri zìm shinnwá, uwà
aku wib nùwá tìnn.

6

Barà Yanká Má Shi Shu Ma Asàinká Mà Sig Big

1 Ning yanká, barà ning ri
bàg Kristi níng, aning wib
àsàinká mà sig ning, jir kai
bàna wàníng í bu-à sàn sig
aning sa. 2 Doka jijag wà
Shìdun gib sig nu big kàhi
í wàníng, ku rag: “A wib
tawú ma nàwú, 3 àjirà á shi

shu ǹsàn ma á shi nonn á jànn-à ni.”
4 Ning ta yanká ma na
yanká, kada aning yan ta
yanká bigná barà bá bai
kyinn bàna. Bu-à ná sa
bàna, aning tàg samyib big
ǹsàn nímá ma aning tàg big
jir Kristi.

Fàuká Ma Asàin Lubá

5 Ning fàuká, aning wib
àsàin luká bigná, ká á jànn-à
ni. Aning wib big ma aning
shàr big, aning wib big ma
pìkyinn ńzyun, àràg barà
ning ri wib Kristi. 6 Kada
aning sa wàníng íri jirà big
ri myàng ning, jirà aning dìg
bu á vùbá ni bàna. Ama
aning sa ma pìkyinn ńzyun
àràg barà Shìdun ri zìm,
barà ning í fàuká bu Kristi
níng. 7 Aning sa swàmná ma
pìkyinn àjwár, jir kai bàna
ning ri sa yá Shinn Luyí,
ning ri sa ya fíg íri mpìr
bàna. 8 Ning yì hing swàm
ǹsàn mpìr ma sa sig bidìm
pár, kó ku ma í fàu, kó ku
ma í fàu bàna, Shinn Luyí
má wa ku.
9 Ning mpìrká shi sig big
fàu, aning sa ya fàuná big
bu-à ǹsàn, kada aning dang
gib big kyinn bàna. Aning
yì rag, ning ma fàuká bigná
bidìm pár ning shi sig ma
Shinn Luná mà wai. Ku ri
shig fig zyun, mi ri fim fig
zyun bàna.

Yi ri Ngáng Ngain Ma Shaitan

10 Aning sar gbam á gbìb
Shinn Luyí ni, ku í àsàin-à
ri ya yi gbam-à ku shi sig
ma kàhi. 11 Aning wìr kà jà
àsháu bu kànn nu-à Shìdun
ya sig ning, àjirà aning gbam
kan Shaitan àsàin-à ri tonn
gban mpìr níng. 12 Yi ri
ngang fíg ngain ma mpìr
bàna, yi ri ngáng ngain ma
yann sukàká bu Shaitan, ká í
mpìr bàna, àsàinká pànn sig
waisháu, n pànn sig mpìrká
á dunyaru-à níng ni, mi ri na
kùr á shinnbá ni. 13 To, jir
wàníng, tàma-à níng aning
wìr kà jà àsháu kànn nu bu
Shìdun, jirà àyúnn-à Shaitan
ma ri zìm aku pànn ning, ná
gbam kan ku. Wà na gbam
kan rìghing ku ná shi kàng
shuná.
14 Aning shi sa mímyib ma
aning sìr gbam dìrná ma jir
àjai dang. Shu ǹsàn aku shí
bu-à ná sìr á gwàin pìkyinn
ná ni, àràg barà soja ri sìr
bàg jà àsháu bu kànn nu.
15 Tabar-à ná pag á barná
í jir àjwár bu Kristi dang
kyann, wà ri ya pìkyinn na
tag níng. 16 Barà soja ri gag
dim shinnwá ma àkì níng,
ning má aning gag dim shinn
ná ma pìkyinn bir tìnn. Wà
na sa hing àdòníng, ná gag
dim rìg àtíkà bu Shaitan wà
ri swànn pyìr wà ku ri ta
ning ma kàhi níng. 17 Barà
soja ri bir kà abishinn kànn
mi ri gag dim shinnwá ma
kàhi níng, ning má aning
kang shinn ná ma jír kyab
á shinn barà Shìdun pinn
zu sig ning. Barà soja ri sa
swàm ma kafai níng, ning
má aning sa swàm ma jir
Shìdun wà Awunwá ri ya
ning àràg í kafai. 18 Aning

vig kyann Shìdun àràg barà
Awunwá ri tàg ning. Bu-
à ma nì ning bidìm pár an-
ing vig Shìdun. Jir wàníng,
aning shi sa mímyib, an-
ing wu tag dìr bàna, aning
vig kyann Shìdun á shinn
mpìrká ri bàg ku bidìm pár.
19 Mì má, aning vig ya mì
Shìdun tìnn àjirà sai-à ma
ri zìm ń dang jírwá aku ya
mì bu-à má dang, àjirà ń
dang ma pìkyinn wim, àjirà
mpìrká ká yì fig jir àjwár
bàna níng, abig yì. 20 Mì
í mpìr aswam bu jir àjwár
áshinn Kristi ni, tàma-à níng
big kìg kà sig mì á tonn fi-à
ni. Aning vig Shìdun rag ń
wim kyinn ń dang jir àjwár-
à níng, àràg barà sàn sig ń
dang.

Jír-à Bulus Dang Sig Wà Kinn Shinn

21 Tikikus wunzà azìmyí,
zyun-à ri sa swàm Shinn
Luyí ma pìkyinn ńzyun, kwá
dinya ning tai kó kai bidìm
pár á shinnmí ni, jirà aning
yì barà ǹ shi sig áni áyág.
22 Wàníng í bu-à sa mì ri
swam yag ku á byarná ni,
jirà aku dinya ning barà yi
shi sig áni, ma aku dang tag
wann ning pìkyinn.
23 Shìdun Tayí ma Shinn
Luyí Yesu Kristi, abig ya ning
pìkyinn na tag ma pìkyinn
barà ná zìm jàuná big, ma
barà ná bir pìkyinn. 24 Asàn
Shìdun aku shi á pìkyinn
mpìrká ri zìm Shinn Luyí
Yesu Kristi, azìm zyun-à má
vinn fig ávinn bàna.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà FILIBI

Bulus yag mà Filibi n dang jir àjwár á shinn Yesu Kristi ni (Swàm Yann 16). Mpìrká káhi bir pìkyinn áni. Mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn áni níng, big í àsàinká bir jag sig pìkyinn á byar Yesu mà agunn jànn Makidoniya. Big ri dwim ya kyann Bulus bài á sai-à ku ri kyann mi ri dang jir àjwár-à á shinn Yesu ni, jirà aku dìg bu-à kwá pànn kwonn ma kàhi á kyonnwá ni. Bulus ba sig wasika-à níng n sa ya big ísoko jir bàiká big ya sig ku. Ku dinya big rag abig shi àràg barà Yesu shi sig, abig sa sunu bu-à bibai bàna. Ku tìya big barà Shìdun ri ya àjwár ma pìkyinn na tag á byar mpìrká zyun-à ri bàg Yesu Kristi.

1 I mì Bulus ma Timoti, yi ká ri sa swàm Yesu Kristi, mì ri ba ya ning, ning mpìrká á finn swann Filibi, ningká zyun-à ning í mpìrká bu Shìdun á jir barà ning ri bàg Yesu Kristi, ma àgbam iklisiyaká ma dikonká tìnn.

2 Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya ning àsàn ma pìkyinn na tag.

Bulus Vig Shìdun á Shinn Mpìrká Ri Bàg Yesu Kristi á Finn Swann Filibi

3 Mì ri sa ya Shìdun ísoko sai-à ma kyab pànn hing ning kó ákaun bidìm pár. 4 Kó ákaun sai-à ma vig Shìdun á shinn ná ni, mì ri vig ma pìkyinn àjwár. 5 Mì ri sa àdòníng dò jir shinn barà ning rì sa shang sig mì swàm jir àjwár-à níng áni, daka sai-à rì hár bi fòr tàma-à níng. 6 N yì hing Shìdun àsàin-à sa jag sig swàm sìsàn á pìkyinn ná ni níng, kwá sa kyann swàmwá hár sái àyúnn-à Yesu Kristi má kàng bi áni. 7 Mì ri myàng, sàn hing ń kyab àdòníng, jir kai bàna mì ri kyab pànn kyann ning á pìkyinnmí ni, barà ning sa shang hing mì á swàm jir àjwár-à níng ni. Sai-à big kìg kà mì á tonn fi-à ni, ning sa shang hing mì, sai-à mì ri tàg mpìrká rag jir Yesu í àjai abig bir pìkyinn áni níng, ning sa shang hing mì. 8 Mì ri zìm ning wàni àràg barà Yesu Kristi ri zìm ning níng. Shìdun yì hing bu-à mì ri dang níng í àjai.

9 Mì ri vig Shìdun rag aning zìm swàb kà mpìrká, ma aning dìg swàb kà yar, ma aning yì barà ná gàfinn bu-à sìsàn ma bu-à bibai, 10 jirà aning shig zu bu-à sìsàn. I wà ná shi mpìr pìkyinn-à kyìkyàr, jirà àyúnn-à Yesu Kristi má kàng bi hing, kwá dìg fig ning ma bu-à bibai bàna. 11 I wà Yesu Kristi ku awínwá ni kwá sa ning ná shi mpìr sìsàn á buká ná sa bidìm pár. Wà na shi hing mpìr ǹsàn, mpìrká má swam yan Shìdun.

Bulus Shi Sig Shu Yesu

Kristi

12 Wunzàmí big, mì ri zìm
aning yì rag buká dìg sig
mì níng, sa jir Shìdun yag
rìghing mà pyànn. 13 Sojaká
ri sar gadi á lu kùr-à ni, ma
mpìrká bidìm pár yì hing
rag big sìr sig mì á jir shinn
Kristi. 14 Barà big kìg sig
mì mà tonn fi-à ni níng sa
mpìrká ri bàg Yesu Kristi
níng bir swàb kà pìkyinnbá,
hár mi ri wim kyinn, mi
ri dang swàb kà jir Shìdun,
zinn bàna.

15 Káhi ri sa akyib mi ri
dang jir Kristi dò jirà jàubá
ri dang. Ama káhi ri dang
ma pìkyinn-à mìmìg. 16 I
ká ri zìm mì. Big yì hing
Shìdun sìnn sig mì jirà ń
dinya mpìrká jir àjwárwá.
17 Káhi ri dang fig jir Kristi
ma pìkyinn ńzyun bàna, big
ri zìm shinnbá. Big ri zìm
abig swàb kà ya mì shwìn,
barà ǹ shi sig mà tonn fi-à ni.

18 Mì ri myàng, bai fig
bàna, mì ri fig àjwár wà
ba ri dang jir Yesu Kristi
kó áni bidìm pár. Kó ba
dang jir Kristi ma pìkyinn-
à mìmìg, kó ma pìkyinn-à
mìmìg bàna, mì ri fig àjwár.
19 N yì hing bá zìg zu rìg
mì, jir kai bàna ning ri vig
Shìdun á shinnmí ni. Awun
Yesu Kristi ri sa shang mì
tìnn. 20 Bu-à mì ri sa àtùtwài
á pìkyinnmí ni bàna, kó
ákaun mì ri zìm ń sa bu-à
Yesu Kristi ri zìm. Mì ri zìm
ń wim kyinn tàma-à níng
àràg wàrì, jirà ń sar gbam
á swàm Kristi ni, jirà abig
swam yan ku, kó ma shi sig
ma yonki, kó ma wu rìghing.
21 Bu-à sìnn sig mì ǹ shi sig
níng, mì ri shi shu Kristi. Kó
ma wu hing, sàn hing. 22 Wà
ma shi hing ma yonki á jànn-
à ni, ma sa shang mpìrká.
Wà ǹ nìm má shig zu sar, ń
shig zu wà áni rà? N shi á
jànn-à ni rà, kó ń shi mà wai
rà? Ama ǹ yì fig bàna. 23 N
wà sig jír pyànà á kyinnmí
ni, mì ri zìm ń fim dunyaru-
à níng, ń shi ma Kristi, wà
zyun-à kab sig bu dunyaru
bidìm pár. 24 Ama á dò jir
shinn ná ni, sàn kab sig ń
shi ma ning ma yonki, 25 jir
kai bàna ǹ yì hing má shi ma
yonki, àjirà ń sa shang ning,
aning bir swàb kà pìkyinn
ná, ma àjirà aning fig àjwár.
26 Wà ma bi hing á byarná
ni, ná fig àjwár wàni á jir
shinnmí ni, barà ning ri bàg
Yesu Kristi níng.

27 Bu-à mì ri zìm á byarná
ni, aning shi shuná àràg
barà jir àjwár á shinn Kristi
ni dang sig, jirà kó yi ma
ning ma shi sig í zyun, kó
ma shi sig byar pyunn ni-
nonn, má yì rag nuná ńzyun,
ning ri sar gbam, ning ri
dang tir mpìrká á jir Shìdun.
28 Aning shàr zinn mpìrká
ri zib ning bàna, aning wim
kyann pìkyinn. Wà na sa
hing àdòníng, bá yì rag ná
wìm zu, ama bigbá bá wìm
zu fig bàna, jir kai bàna í
Shìdun ri yá ning gbam-à nì.
29 Big ya fíg ning gbam jirà
aning bir íri pìkyinn á byar
Kristi ni átai bàna, ama jirà
aning wa shwìn á shinnwá

ni tìnn. 30 Sai-à yi ma ning
shi síg zyun, ning myàng
hing shwìnká ǹ wa sig. Ning
ri fig swai shwìn-à mì ri wa
hár tàma-à níng. Ning ma
shinn ná, ning ri wa írì swai
shwìn-à mì ri wa.

2

Barà Yesu Sìnn Kàng Shinnwá á Sim

1 Pìkyinn birná á byar
Kristi ni, ri sa ning ning ri
dìg gbam rà? Azìmwá fòr
hing á byarná ni rà? Ning
ri jùn kwonn ma Awunwá
rà? Ning ri zìm mpìr, mi
ri myàng ashibá tìnn rà?
2 Wà má àdòníng, aning sa
ya mì bu zyun. Aning shí
bu ńzyun. Aning zìm bar
dìrná. Bu-à na ri kyab aku
shí bu ńzyun. Bu-à na ri
zìm á pìkyinn ná ni aku shí
bu ńzyun. 3 Aning sa bu-
à ná zìm íri shinn ná bàna.
Aning gbar dù shinn bàna.
Aning wib mpìr, kada aning
kyab rag ning kab mpìr zyun
bàna. 4 Kada kó ni aku
kyab íri bu-à kyinnwá ri zìm
bàna. Ama aku kyab bu-
à jàuwá big má zìm tìnn.
5 Pìkyinn ná aku shi àràg bu
Yesu Kristi:
6 Ku shi sig àràg í Shìdun.
Ama ku sìnn kàng fig shin-
nwá rag ku ma Shìdun
màg sig ábibir bàna.
7 Ku sìnn kàng rìg shinnwá á
sim àràg ku í bu zyun
bàna.
Ku sìnn kàng shinnwá àràg
ku í fàu.
Ku sìnn kàng shinnwá àràg
ku í mpìr jíkwìnn.
8 Ku sìnn kàng shinnwá á
sim.
Ku wib Shìdun hár n zìm
aku wu ki.
Ku wu ki átàm bín-à ni.
9 Jir wàníng, í bu-à sa
Shìdun gbar dù ku n
ya ku gbam,
n ya ku zìnn zyun-à kab sig
zìnnká kádà,
10 jirà mpìrká bidìm pár abig
bìnn kir wann abig
wib zìnn Yesu,
mpìrká mà wai ma mpìrká
á jìnn ni, ma kó áni
bidìm pár.
11 Mpìrká bidìm pár má
dang rag, Yesu Kristi í
Asàin Lu.
Bá dang àdòníng má swam
yan Tayí Shìdun mà
wai.

Aning Mìg Ayau Mpìrká Ni Aràg í Asuswirká Ri Mìg Mà Wai

12 Ayormí big, ká mì ri
zìm, barà ning rì wib sig
jírmí sai-à yi ma ning rì shi
síg zyun níng, barà tàma-
à níng ǹ bàna mà byarná
ni níng, má sàn aning wib
jírmí wàni. Aning shi sa bu-
à sìsàn. Aning wib Shìdun
ma aning shàr ku jirà aku
pinn zu ning hár kinn kinn.
13 Shìdun í àsàin-à ri sìnn kà
ning jirà aning zìm wà ná sa
bu-à ku ri zìm. Ku í àsàin-à
ri ya ning gbam jirà aning sa
bu-à ku ri zìm.
14 Bu-à na sa bidìm pár,
aning yàng dang jír bàna,
aning gbìb shùr bàna tìnn,
15 jirà kada mpìrká abig
dang rag ning mpìr asa bu-
à bibai bàna, jirà aning
shi yanká sìsàn á pyànn

Shìdun. Ning shi kwonn sig
ma mpìrká ri sa bu-à bibai á
jànn-à ni. Aning mìg áyaubá
ni àràg barà asuswirká ri
mìg mà waisháu-à ni, 16 á
sai-à na dinya big jir Shìdun
zyun-à ri ya yonki. Wà na
sa hing àdòníng, wàníng má
tàg rag swàmmí ǹ sa sig
áyauná ni níng, í swàm átai
bàna. Wà má àdòníng má
fig àjwár àyúnn-à Kristi ma
kàng bi hing.
17 Ning yì sig Shìdun á jir
shinnmí ni. Kó big nìm ma
gban mì á dò jir barà ning
bir sig pìkyinn ná á byar
Yesu, n nìm má fig àjwár ma
ning á dò jir shinn barà ning
bir sig pìkyinn. 18 Ning tìnn
má, aning fig àjwár, ayi ma
ning fig àjwár ábìr-à ni.

*Swàm Timoti Ma Abafar-
oditas*

19 Wà Shinn Luyí Yesu
ma zìm hing, mì ri zìm ń
tìr ya yag ning Timoti, jirà
wà ma fig hing tai á shinn
ná ni má fig àjwár. 20 N
bàna ma mpìr zyun-à shi sig
ma pìkyinn-à sìsàn àràg ku,
zyun-à má myàng kwonn
ma ning. 21 Kó ni bidìm pár
ri kyab íri jir shinnwá, í jir
shinn bu Yesu Kristi bàna.
22 Timoti shi fig àràg mpìrká
kádà níng bàna. Sai-à yi ma
ku ri dang kyann jir àjwár,
ku ri sa swàm wàni. Yi ma
ku shi sig àràg í ta ma wùn.
23 I bu-à sa ǹ rag má swam
yag ku á byarná ni kíni, ama
sái ma myàng byann hing
bu-à má sa mì. 24 Mì má mì
ri bir pìkyinnmí á byar Kristi
ni rag, mì ma shinnmí má
dìg pyù-à má bi á byarná ni,
má nonn fig bàna.
25 Mì ri kyab sàn hing ń
swam kàng ya bi ning Aba-
faroditas wunzàmí zyun-à
ning swam bi sig aku sa
shang mì. Yi ma ku dab
kar sig swàm Shìdun í zyun.
26 Ku ri wìm á kyinnwá
ni aku bi myàng ning.
Pìkyinnwá gib, jir kai bàna
ku yì hing ning fig hing tai
dorwá. 27 Ajai ku rì í dìr wa.
Shi shirag kwá wu rìg. Ama
Shìdun myàng hing ashiwá,
n myàng hing ashimí tìnn,
n dàb gbam rìghing ku,
jirà kada a shwìnmí wài
bàna. 28 I bu-à sa ǹ dang
rag sàn hing ń tìr yag ku
á byarná ni, jirà aning fig
àjwár wà na myàng kàng
hing ku, àjirà pìkyinnmí aku
na tag. 29 Aning shà ku,
aning pànn ku vù pyànà
àràg ku í wunzàná á jir
shinn Yesu Kristi, aning wib
írì swai mpìr àdòníng. 30 Bu-
à sa níng, ku wann tafinn
hing shinnwá á jir shinn
swàm Kristi, ku wu rìg dà
hing. Ku sa shang hing mì,
jir kai bàna bigná ning sa
sar fig bàna.

3

*Bu-à Má Sìnn Kàng Yi
Ayi Shi Mpìr Sìsàn á Pyànn
Shìdun, í Pìkyinn Bir á Byar
Yesu*

1 Wà kinn shinn-à,
wunzàmí big, aning fig
àjwár ma Shinn Luyí. Barà
mì ri ba ya jakàng ning

bu-à ǹ rì ba rìghing níng,
amyàngmí ni bai fig bàna,
jir kai bàna í bu-à má sàn ya
ning. 2 Aning pànn shinn
ná ma mpìrká ri sa bu-à
bibai. Big shi sig àràg í
bái. Big dang rag, mpìr
ma kyag fig jur bàna, kwá
dìg fig yonki bàna. 3 Yi í
àsàinká ri wib Shìdun ma
pìkyinn ńzyun. Wàníng í
jur kyag-à wà Shìdun ri zìm,
jir kai bàna Awunwá ri tàg
yi á pìkyinnyí ni ayi wib
ku. Yi ri fig àjwár ma shuyí
áyau gbìb Yesu Kristi. Yi ri
sìnn fig pìkyinnyí á dìr bu
zyun ni rag kwá pinn zu yi
bàna. 4 Wà yi nìm ma ri
sa àdòníng, mì má, ǹ nìm
má sìnn kyinnmí á dìr bu
zyun ni rag bu-à hi má pìnn
zu mì. Wà mpìr zyun ma
ri kyab rag wà kwa sìnn kà
hing kyinnwá á buká ku ri
sa, í wà kwá wìm zu íni, mì
má sai-à rì níng ǹ sa kab
hing àdòníng. 5 Asai-à big
mà mì, sumí awinyin big
kyag jurmí. Big mà sig mì
á nu jir Israila. Mì í swai
mpìr Banjamin. Mì í swai
mpìr Ibraniyaká, mì í Farisa,
sai-à rì níng ǹ wib hing
doka Shìdun wàni àràg barà
Farisawaká ri wib níng. 6 N
rì fig àjwár wàni wà ma
gban hing mpìrká ri bàg
Yesu. N wà sig rag, mì ri wib
Shìdun. Wà mpìr nìm ma
wib hing doka Shìdun ma shi
hing mpìr ǹsàn, mpìr-à níng
hi nìm má shi í mì. 7 Buká
mì ri myàng sai-à rì níng
rag í bu ùwài níng, tàma-
à níng barà ǹ yì rag Kristi
níng, ǹ sìnn kàng rìghing
bu káníng í bu zyun bàna.
8 Barà ǹ yì rag Yesu Kristi
níng, ǹ sìnn kàng rìghing
kó kai bidìm pár í bu zyun
bàna, jir kai bàna gbìb Yesu
yì kab síg nì kó kai bidìm
pár. N sìnn kàng rìghing
kó kai bidìm pár àràg buká
big ri kìfinn mà kwìm yinn-
à ni jirà ń dìg Kristi, 9 ma ń
jùn kwonn ma Kristi. N yì
hing íri doka Shìdun wib má
sìnn kàng fig yi mpìr ǹsàn
á pyànn Shìdun bàna. Ama
sai wà ya bir hing pìkyinnyí
á byar Kristi í wà kwá zìg
zu yi. Shìdun má sìnn yi
ayi shi mpìr sìsàn wà ya bir
hing pìkyinnyí á byar Kristi.
10 Bu-à mì ri zìm bàna, mì
ri zìm ń yì Kristi ma gbam-à
gbar dù nann zu sig ku mà
amir-à ni. Mì ri zìm ń wa
shwìn á dò jir shinnwá ni
àràg barà ku wa sig. Mì ri
zìm ń wu á dò jir shinnwá ni
àràg barà ku wu sig. 11 Mì
má, ǹ sìnn sig á pìkyinnmí
rag ma wu hing, má dù kàng
ma yonki tìnn.

Ayi Yag Mà Pyànn Ma Wà Bàg Buká Shìdun Tàg Sig Yi

12 N zìm fig wà ń rag ǹ fòr
hing bu zyun bàna. N fòr fig
ma bu-à Kristi ri zìm ń fòr
níng bàna. Ama mì ri yag
mà pyànn mà pyànn, jirà ń
fòr bu-à Yesu Kristi zyun-à
zìg zu sig mì níng, ri zìm
ń fòr. 13 Wunzàmí big, ǹ yì
hing ǹ fòr fig ma bàna. Ama
mì ri zìm ń màm jànn rìg wà
ásim, ń kyab wà mà pyànn,
barà má fòr bu-à Yesu Kristi

ri zìm ń fòr. 14 Mì ri yag
mà pyànn mà pyànn, jirà ń
dìg yonki àpyú zyun-à mà
wai wà Shìdun gib sig nu rag
kwá ya mpìrká á jir shinn
Yesu Kristi.
15 Yi mpìrká yi pànn gbam
sig jir Shìdun á pìkyinnyí ni
níng, ayi kyab àdòníng tìnn.
Wà mpìrká káhi áyauná ni
ma ri kyab bubá kim, Shìdun
má tìya byann big jirà abig
yì. 16 Ayi yag mà pyànn mà
pyànn àràg barà yi rì bàg
jag sig buká Shìdun tàg sig
yi níng.
17 Wunzàmí big, aning shi
shuná àràg barà mì Bulus mì
ri shi níng. Aning myàng
shu mpìrká ri bàg mì níng,
big ri shi shu ǹsàn àràg
barà mì ri shi. 18 Mpìrká
nìnànn nímá dang rag big ri
bàg Kristi, ama big í mpìr
azib Kristi àsàin-à wu sig
mà atàm bín-à ni. N dinya
rìghing ning bu káníng tun
daka á ninonn, tàma-à níng
mì ri dinya ning hár ma zàn
mínn. 19 Mpìr káníng má kà
pyìr, jir kai bàna bu-à big ri
zìm á pìkyinnbá ni big sìnn
sig àràg í Shìdun. Big ri
gbar dù shinn á shinn bu-
à big nìm ma fig zunái áni.
Big ri kyab íri bu dunyaru.
20 Ama buyí, finn swannyí
shi sig mà wai. Yi ri sa
àtùtwài mi ri shi kir àyúnn-
à Yesu Kristi má wann bi mà
wai, ku zyun-à kwá zìg zu
yi níng. 21 Kwá vim bìr rìg
dìryí zyun-à bàna ma gbam,
kwá ya yi dìr àpyú àràg
dìrwá, zyun-à í dìr sìsàn.
Kwá vim bìr rìg dìryí ma
gbamwá zyun-à ku shi sig
ma kàhi wà zyun-à kwá sìnn
kàng kó kai bidìm pár má
shi á mìr barwá ni.

4

Aning Fig Ajwár á Byar Kristi

1 Ning wunzàmí big ká mì
ri zìm wàni, mì ri zìm ń
myàng ning kó ákaun. Ning
ká zyun-à mì ri fig àjwárná,
mi ri swam yan kyann ning.
Aning sar gbam á gbìb Shinn
Luyí ni.
2 Mì ri dang jír ma uwà
pyànà, Afodiya ma Sintiki,
mì ri vig big abig jùn kwonn
kàng, ma abig zìm bar dìrbá
á zìnn Shinn Luyí Kristi.
3 To, ayormí, mì ri zìm á sa
shang uwà káníng, jir kai
bàna big wa shang hing mì
shwìn á dò shinn swàm jir
àjwár kwonn ma Kiliment
ma mpìrká yi ma big ri sa
swàm í zyun, ká big ba kà sig
zìnnbá á tarkada yonki.
4 Aning fig àjwár kó ákaun
áyau shuná barà ning ri bàg
Shinn Luyí Kristi, mì ri dinya
jakàng ning rag, aning fig
àjwár.
5 Aning tìya kó ni bidìm
pár pìkyinn ajun, jir kai
bàna ning yì hing Shinn Luyí
nyàan kàng bi. 6 Kada an-
ing wor awor á shinn bu
zyun ni bàna, ama bu-à na
ri zìm bidìm pár aning vig
Shìdun, aning sa kyann ku
ísoko. 7 I wà Shìdun má ya
ning pìkyinn na tag, zyun-
à kab gbam wà mpìrká má
yì. Pìkyinn na tag-à níng má

sa pìkyinn ná má shi sìsàn á
gbìb Yesu Kristi.
8 Wà kinn shinn-à mì ri
zìm aning kyab buká ǹsàn á
pìkyinn ná ni, wà má jwar
ya mpìrká, àràg bu á gbìb
àjai, kyinn ǹsàn, bu ǹsàn sa,
shu kyìkyàr, shu azìm, ma
bu-à mpìr má yan. 9 Aning
shi sa buká ning shwann sig
á byarmí ni, buká ǹ tàg sig
ning, ma buká ǹ dinya sig
ning, ma buká ning myàng ǹ
sa sig. I wà Shìdun zyun-à ri
sa tag pìkyinn má shi kwonn
ma ning.

Bulus Sa Isoko

10 Mì ri fig àjwár wàni, mì
ri sa Shinn Luyí ísoko barà
ning ri dwim ya bi rag mì
bu, ning ri zìm mì. N yì
hing ning ri zìm mì, ama su
ninonn nímá ning bàna ma
pyù-à ná dwim ya bi mì bu.
11 Mì ri dang fíg jir ashi bu
bàna. Big tàg rìghing mì ń
pànn samyib wà títi-à ǹ shi
sig ma kàhi. 12 N yì hing barà
má shi shu ashi ma barà má
shi shu áni wà ma shi sig ma
bu ùwài. N yì hing barà má
shi shu àjwár kó áni bidìm
pár, kó ákaun tìnn, kó ma
shi sig ma buju, kó ma bàna
ma buju, kó ma shi sig ma
ùwài, kó ma shi sig ma títi.
13 N shi sig ma gbam-à Yesu
Kristi ri ya mì. Má sa kó kai
bidìm pár ma kàhi.
14 Ama sàn hing barà ning
sa shang sig mì á shwìn-à
mì ri wa. 15 Ning mpìrká
á Filibi, ning yì hing sai-à
ǹ rì dù dà fim Makidoniya,
á sai-à ǹ rì dinya mpìrká
jir àjwár-à níng, kó iklisiya
ńzyun sa shang fig mì bu
bàna, sái ning, ning sa shang
síg mì nì, ning ya sig mì
bài. 16 Sai-à ǹ shi sig á
Tasalonika, wà ma ri zìm bu,
ning ri dwim ya bi mì bu, í
kàun ńzyun bàna, ama kàun
nìnànn nímá. 17 Mì ri fig
àjwár íri dò jir buká ning ri
ya mì níng bàna, ama mì ri
fig àjwár jir barà bá swàb kà
ya ning á shinn wà ná dìg
mà wai níng. 18 N zìg hing
bài ùwài nímá, hár màg
rìghing mì, bài-à ning dwim
ya bi sig mì á vù Abafarodi-
tas. Bu-à ning ya sig mì níng,
shi sig àràg í bu twìb swànn
á pyànn Shìdun ni, ku zìg
hing, ku ri fig àjwár ma kàhi.
19 Shìdunmí, àsàin-à shi sig
ma kó kai bidìm pár, má ya
ning bu-à ning ri zìm bidìm
pár á jir shinn Yesu Kristi.
20 Shìdun Tayí aku shi bu-
à mpìrká má swam yan hár
kinn kinn. Aku shi àdòníng.

Nài Bib-à Wà Kinn Shinn

21 Aning bib kà mpìrká tu
kyàr sig pìkyinnbá, mi ri bir
pìkyinnbá á byar Yesu Kristi.
Wunzàmí big, ká yi ma big
shi síg zyun áyág níng, ri
bib kà ning. 22 Mpìrká tu
kyàr sig pìkyinn áyág níng,
big bidìm pár big ri bib kà
ning, àràg mpìrká á lu kùr
Kaisar ni bàna má.
23 Asàn Shinn Luyí Yesu
Kristi aku shi kwonn ma
ning bidìm pár.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà KOLOSI

Bulus ba sig wasika-à níng, jir kai bàna ku fig big rag mpìrká ri bàg Yesu mà Kolosi mpìrká káhi áyaubá ni ri tàg jir ǹsáng, mi ri sar gbam mi ri dang rag sàn sig mpìrká abig wib buká zyun-à shi sig ma gbam, abig wib íri Shìdun áwinwá ni bàna. Big tàg mpìrká rag wà ba zìm abig wìm zu, to, abig ji buká káhi bàna. Bulus ba sig wasika-à níng jirà aku dinya big rag buká big ri tàg níng í àjai bàna. Ku dinya big rag gbìb Yesu íri gbìb-à mpìr má wìm zu áni.

Bulus Bib Kà Mpìrká Mà Kolosi

1 Wasika-à níng í mì Bu-
lus ǹ ba síg nì, mì zyun-
à Shìdun zìm sig rag ń shi
wùn aswam Yesu Kristi. Yi
ma wunzàyí Timoti 2 ri bib
kà ning, ning mpìrká ri bàg
Kristi ma pìkyinn ńzyun mà
finn swann Kolosi. Ning shí
nì mpìrká bu Shìdun.

Tayí Shìdun aku wìr kà ya ning àsàn, ma aku ya ning pìkyinn na tag.

Bulus Vig Shìdun á Jir Shinn Mpìrká Ri Bàg Yesu

3 Yi ri sa kyann Shìdun
Ta Shinn Luyí Yesu Kristi
ísoko, sai-à yi ma ri vig ku
á jir shinn ná ni, 4 jir kai
bàna yi fig big rag, ning
shi sig ma pìkyinn bir á jir
Yesu Kristi ni, ning ri zìm
mpìrká bu Shìdun tìnn. 5 Yìr
bu-à sa ning ri gbar gbam
dìrná, mi ri zìm mpìrká bu
Yesu àdòníng, í jirà ning ri
kyab pànn kyann ma bu-à
Shìdun sìnn ya sig ning mà
wai níng. Ning fig rìghing
bu-à shi sig áni sai-à big
dinya sig ning jir àjwár-à á
shinn Yesu ni, wà zyun-à í jir
àjai. 6 Jír-à big dinya sig ning
níng, ri sa swàm bu-à ǹsàn
kó byar wà áni á dunyaru
bidìm. Mpìrká ri fig, mi ri
bir pìkyinn áni. Ning má,
sai-à ning fig jag sig jír-à hi
barà Shìdun ri sa mpìr wà
ǹsàn níng, hár jír-à hi zìg
bi swàm bu ǹsàn á kyinn ná
ni tìnn. 7 Jír-à hi í Abafaras
jàu swàmyí zyun-à yi ri yan
kyinnwá níng, ku í àsàin-à
dinya sig ning jír-à hi. Buwá
ku ri sa swàm Yesu ma kyinn
ńzyun dò jir shinn ná. 8 I ku
dinya síg yi í nì rag, Awun
Shìdun ri sa swàm á kyinn
ná ni, hár ning ri zìm mpìrká
bu Shìdun.

9 Barà yi ma Timoti fig
big rag, ning ri sa wà ǹsàn
àdòníng, í bu-à sa yi ri vig
kyann Shìdun jir shinn ná.
Yi ri vig ku rag, aning yì vinn
rìg kó kai bidìm pár bu-à
ku ri zìm aning sa. Yi ri
vig ku rag, aning shi mpìr
yar, aning yì bu-à Awun
Shìdun ri tàg ning, 10 jirà
aning shi shu àràg barà
Shinn Luyí ri zìm, ma aning
sa kyann bu-à kyinnwá má
jwar áni, jirà swàm-à ná
sa bidìm pár aku zu shinn,

ma aning yì swàb kà tim
jir Shìdun. 11 Barà Shìdun
í àsàin-à shi sig ma gbam
níng, aku ya ning gbamwá,
jirà aning bà kyinn, ma an-
ing tib wann pìkyinn, ma
aning fig àjwár. 12 Aning sa
Tayí Shìdun ísoko barà ku
sìnn kà sig yi ayi kà áyau
mpìrká buwá zyun-à shi sig
áyau àyar mà byar kùrwá
ni. 13 Ku zìg zu sig yi á
byar zufi. Tàma-à níng yi shi
fig rag áyau gbam Shaitan
bàna. Ku zìg bi yi á byar-
à wùn azìmwá ri na kùrwá
níng. 14 Wùnwá níng wa zu
rìg yi á vù Shaitan, hár n
sa ku yafa ya rìghing yi bu
pyìrká yi sa sig.

Kristi Kab Síg Nì Bu Bidìm Pár

15 Kó barà mpìr ri myàng
fig Shìdun á zu bàna níng,
Kristi ri tìya mpìrká barà
kyinn Shìdun shi sig áni, ku
zu síg Shìdun. Kristi shi sig
áni daka sai-à big màm fig
ma kó bu zyun bàna. Ku
kab síg nì bu bidìm pár. 16 I
ku Wùn Shìdun ma Tawá
Shìdun màm sig bu bidìm
pár, bu-à mà wai, kó bu-
à á jìnn ni, kó bu-à big
ri myàng ma zu, kó bu-
à big ri myàng fig ma zu
bàna, bidìm pár ku màm síg
nì, àràg yann aswamwá mà
wai, ma àgbamká mà wai,
ma kùrká, ma mpìrká shi sig
ma gbam. Buká big màm
sig bidìm pár í buwá tìnn.
17 Ku kà síg nì kó kai bidìm
pár á pyànn. Ku í àsàin-
à ri myàng kwonn ma buká
bidìm pár. 18 Ayau mpìrká
ri bàg Shìdun bidìm, ku shí
nì àgbam-à. Big shi àràg í
dìrwá, ku shí nì shinn-à. Ku
í àsàin-à ri ya yonki. Ayau
mpìrká wu sig níng, ku dù
jag síg nì mà amir-à ni, àjirà
aku shí nì àgbam-à áyau
mpìrká ni. 19 Shìdun sìnn
kà shinnwá ma gbamwá ma
nsònnwá á dìr Yesu ni, ku
zìm sig àdòníng. 20 Wàníng
má, á jir shinn wùnwá ni,
Shìdun jùn kwonn ma kó kai
bidìm pár, bu-à á jìnn ni, kó
bu-à mà wai, barà wàníng
wu sig ki mà atàm bín-à ni.
Jir wàníng í bu-à sa yi dìg
gbìb n bi á byar Shìdun.

21 Wàrì níng, ning ri jùn
kwonn fig ma Shìdun bàna.
Ning rì í mpìr azíbká buwá
á jir bu bibai-à ning ri kyab,
mi ri sa níng. 22 Ama tàma-
à níng Shìdun jùn kwonn
hing ma ning á jir shinn ki-
à Kristi wu sig, jirà aku sìnn
kàng ning mpìr kyìkyàr ma
aning shi mpìrká bàna ma
bu pyìr, jirà kada a mpìr
dang bai ning á pyànnwá ni
bàna. 23 Aning sar gbam á
pìkyinn birná ni, ma aning
tib bàg barná. Kada aning
zìg zu pìkyinn ná á jir àjwár-
à ning fig sig níng ni bàna.
Jir àjwár-à níng big dinya
rìghing mpìrká bidìm pár
á dunyaru. Mì Bulus mì
ri dinya mpìrká jir àjwár-à
níng.

Swàm Bulus á Jir Shinn Mpìrká Bu Shìdun

24 Tàma-à níng, mì ri fig
àjwár á jir shwìn-à mì ri

wa á jir shinn ná ni, jir kai
bàna Kristi wa jag síg nì
shwìn á shinnyí ni. Barà
mì ri wa shwìn níng, yi ma
ku í zyun tìnn. Mpìrká ri
bàg ku, big shi sig àràg í
dìrwá. Jir wàníng í bu-à
sa mì ri fig àjwár barà mì
ri wa shwìn á shinn ná ni.
25 N kàng rìghing mpìr-à ri
sa swàm Shìdun barà ku ya
kà sig swàmwá á vùmí ni jir
shinn ná, jirà ń dinya gban
rìg mpìrká jírwá. 26 Bu-à
Shìdun rì tàm sig á ninonn
níng tàma-à níng ku tìya
rìghing mpìrká buwá. 27 Ku
ya sig mpìrká buwá gbam
abig dinya mpìrká kádà jír
bu-à ku tàm sig níng. Bu-à
ku tàm sig níng, í Kristi barà
wàníng shi sig á pìkyinn ná
ni, ná na kwonn kùr ma
wàníng. 28 To, yi ri dinya
kó ni bidìm pár jir Kristi. Yi
ri twìb big byur, mi ri tàg
big jir Shìdun ma yar-à yi
shi sig ma kàhi, jirà kó ni
ma kwonn hing ma Kristi,
aku kinn mpìr Kristi. 29 Jir
wàníng, í bu-à sa mì ri sa
swàm ùwài nímá, mi ri kar
ngang ma swàm-à níng, bar
gbam-à Kristi ri ya mì.

2

1 Mì ri zìm ń dinya ning jír
á shinn swàm ùwài-à mì ri
sa á dò shinn ná ni, kwonn
ma mpìrká ri bàg Yesu
mà finn swann Lawudikiya,
kwonn ma mpìrká ri bàg
Yesu ká myàng fig mì ma
zu bàna. Mì ri sa swàm
á jir shinnbá ni. 2 Bu-à sa
mì ri kar ngang àdòníng, í
jirà mì ri zìm abig sar ma
gbam áyau gbìb Yesu ni, ma
abig zìm bar dìrbá, ma abig
yì byann wà bu-à Shìdun rì
tàm sig níng, í Kristi. 3 Ning
yì hing í Kristi ya síg yi nì
yar. Ku í àsàin-à tìya sig yi
gbìb barà yá yì bu-à Shìdun
tàm sig.

4 Mì ri dinya ning àdòníng,
jirà kada abig zìg bi jír zyun
àràg í jír yar, ma abig tonn
gban ning ma kàhi bàna. 5 N
bàna á byarná ni, ama bidìm
pár mì ri kyab pànn ma ning
àràg ń shi sig mà byarná ni.
Barà ń myàng ning yag mà
pyànn, mi ri bir pìkyinn á
byar Kristi ni níng, mì ri fig
àjwár ma ning wàni.

Jír á Shinn Shu Mpìrká Bu Kristi

6 Barà ning pànn sig Yesu
Kristi rag ku í Shinn Luná
níng, sái aning sar gbam á
byarwá ni. 7 Aning tib bàg
barná, aning sìnn swàb kà
pìkyinn ná á gbìbwá ni, jirà
pìkyinn bir-à big tàg sig ning
níng, aku swàb kà yag mà
pyànn, ma aning swam yan
kyann Shìdun, aning sa ku í
soko.

8 Aning pànn shinn ná, jirà
wà mpìr zyun ma zìg bi jír-
à bàna ma yìr mà byar mpìr
zyun ni, ma tonn gban ning
rag í jir yar, wà má í jir dun-
yaru, má í bu Kristi bàna,
aning fig bàna. 9 Shìdun
shi sig á dìr Kristi ni, á
byar Kristi ni yá myàng barà
Shìdun shi sig áni. 10 Ning
dìg rìghing yonki á byar
Kristi zyun-à shi sig í shinn

kó kai bidìm pár. Ku kab síg nì gbam buká shi sig ma
gbam bidìm pár.

11 Aràg barà big ri kyag
jur níng, í barà Kristi kyag
kìfinn sig bu bibaiká á dìrná
ni. 12 Sai-à big rì wau ning
dìr batisma, shi àràg big ri jì
kwonn ning ma Kristi. Hár á
sim ning bi dù nann zu kàng
rìg ma yonki, á jir shinn
pìkyinn birná á byar Shìdun
àràg barà Shìdun gbar dù
nann zu kàng sig Kristi mà
amir-à ni. 13 Wàrì níng,
ning rì shi sig àràg mpìrká
wu rìghing á jir bu pyìrká
buná ni. Ning rì í mpìrká
bu Shìdun bàna. Tàma-
à níng Shìdun ya sig ning
yonki àràg bu Kristi, n yafa
ya rìghing yi bu pyìrká yi sa
sig. 14 Ku kìm rìghing gbam
bu pyìr-à pànn sig yi, ma
gbam doka pànn sig yi níng,
n kànn bàg rìghing mà atàm
bín-à ni. 15 Ku bi, n bi zìg rìg
gbam mpìr gbamká, n kab
rìghing gbambá á bín-à big
gban sig ku áni, n sa pànn
big àzunái á pyànn kó ni.

16 Kada aning zìm mpìr
zyun aku dinya ning jír á
shinn buju-à ning ri ji, kó bu-
à ning ri wa, ma jir àyúnn
ùwài wib, kó sònn àpyú
wib, kó àyúnn Asabar wib,
kada aning zìm bàna. 17 Bu
káníng bidìm pár ri tàg yi
buká má sa á pyànn, ama
ning shi sig ma Kristi zyun-
à kab sig bu káníng. 18 Kada
aning wib jir mpìrká ri tàg
ning jir ǹsáng bàna. Mpìr
káníng ri gbar dù shinn,
ama big ri tàg shinnbá rag
big ri gbar dù fig shinn bàna.
Big ri dinya ning rag an-
ing wib yann aswamká bu
Shìdun mà wai. Big ri dinya
ning rag aning wib jir la-
à big la sig. Kyinn bibai-à
big shi sig ma kàhi níng, ri
sa big big ri kyab àdòníng.
Kada aning zìm abig tonn ta
kà ning á gbìb ajànn bàna.
19 Big kwonn fig rag ma
Kristi, zyun-à í shinn kó kai
níng bàna. Barà shinnyí
pànn kwonn sig dìryí níng,
í barà Kristi pànn kwonn sig
mpìrká ri bàg ku. Wàníng
í barà Shìdun ri zìm mpìrká
abig yì swàb kà Kristi áni.

Kada Aning Bàg Jír-à Big ri Yàng Dinya Ning Atai Níng Bàna

20 Ning ya rìghing yonkiná
á byar Kristi. Ning zìg zu
rìghing shinn ná áyau buká
big ri yàng dinya ning á
dunyaru. Wà má àdòníng,
bu-à sa hár tàma-à níng ning
ri bàg jír buká big ri yàng
dang, mi ri tàg ning bu-
à bàna ma yìr níng, í jir
kai rà? 21 Big ri tàg ning
rag, “Kada aning pànn bu-
à níng bàna, kada aning ji
bu-à níng bàna, kada aning
nìm vù á bu-à níng ni bàna.”
22 Wàníng í bu tàg átai, í
jír-à bàna ma yìr. To, buká
big ri kan dim ning níng
wà mpìr ma sa hing, bai
fig bàna, jir kai bàna mpìr
jíkwìnn kan dim síg nì bu
káníng átai. 23 Big ri myàng
doka káníng shi ya sig big
àràg í bu yar áni. Big ri

dang rag a mpìr wib yann
aswamká bu Shìdun mà wai,
mi ri dang átai rag, mpìr aku
sìnn kàng shinnwá á sim.
Big ri dang rag a mpìr ya
dìrwá shwìn. Ama dokabá ri
sa shang fig mpìr barà kwá
fim kyinn bibai-à ku shi sig
ma kàhi níng bàna.

3

1 Bigná, Shìdun gbar dù
nann zu kwonn rìghing ning
ma Kristi, hár n ya rìghing
ning yonki. Barà ning shi
sig ma yonki zyun-à Kristi
shi sig ma kàhi níng, sái
aning sìnn kyinn ná á buká
shi sig mà wai, byar-à Kristi
na sig kùrwá agunn vìm nu
Shìdun. 2 To, aning kyab
buká shi sig mà wai, kada
aning kyab buká shi sig á
dunyaru bàna. 3 Ning wu
kwonn rìghing ma Kristi.
Shìdun sìnn kwonn sig yonk-
iná ma Kristi. Wàníng í bu-
à mpìrká má myàng sar fig
bàna. 4 Barà Kristi í yonkiyí
níng, sai-à kwa kàng bi hing,
ná shi kwonn ma ku, ná dìg
awàiwá tìnn.

Aning Fim Shu Akor-à,
Ma Aning Shi Shu Apyú

5 Kada aning na abann bu
dunyaru bàna, àràg àyái sa,
ma sunu uwà, ma bu dìr
jín sa, ma bu-à bibai wìm,
ma sunu sa. Mpìr-à ma ri
sa sunu, ku ri wib bu-à í
Shìdun bàna. 6 Ning yì hing
íri buká àdòníng, Shìdun
má wà mpìr kwonn jir kàhi.
7 Bigná wàrì níng, ning rì sa
sig bu káníng. Ning rì shi kà
sig áyau bu bibai wìm.
8 Ama tàma-à níng an-
ing fim rìg bu káníng àràg
àgùnn nànn, ma akyib sa,
ma mpìr zib, ma mpìr zìnn
swau, ma jír-à bibai dang.
9 Kada aning gim ǹsáng
bàna, jir kai bàna ning
tafinn rìghing kyinn-à bibai
zyun-à ning rì shi sig ma
kàhi, n fim rìghing swàm bu
bibaiká ning rì sa sig. 10 I
wà ning dìg sig kyinn àpyú
ǹsàn nímá. I kyinn zyun-
à Shìdun ri vim bìr jirà a
kyinn ná shi àràg kyinnwá,
jirà aning yì byann ku áni.
11 Mpìrká ri bàg Yesu má
kyàb gàfinn sar fig dìrbá rag,
wàníng í mpìr Yahudawaká,
wàníng í mpìr Yahudawaká
bàna, wàníng í mpìr-à shi
sig á zufi, wàníng í kyìnn,
wàníng í fàu, wàníng í fàu
bàna, mpìrká bu Yesu má sa
fig àdòníng bàna. Kristi kab
síg nì. Ku shi sig áyauyí ni
bidìm pár.

12 Shìdun shig zu ning, n
sìnn kàng ning mpìr kyinn-à
kyìkyàr. Ku ri zìm ning. Jir
wàníng, aning zìg íri kyinn
àdòníng, aning myàng ashi
mpìr. Aning shi ma kyinn-
à mìmìg, aning sìnn kàng
shinn ná á sim, aning bàg kó
kai ádàn, ma aning tib wann
pìkyinn. 13 Aning sa muyar
áyau bar dìrná ni. Mpìr
zyun ma sa hing ning bu-à
bibai, aning yafa rìg dìrná
àràg barà Shinn Luyí yafa ya
sig ning bu pyìrná. 14 To, bu-
à kab sig áyau bu káníng ni
bàna, aning zìm bar dìrná.
I wà ná sa yì buká ǹsàn

níng bidìm pár. 15 Wàníng
má, aning ya Kristi pìkyinn
ná, jirà a pìkyinn ná na tag
wann, jir kai bàna Shìdun
bar kwonn sig ning aning shi
í bu ńzyun, jirà a pìkyinn
ná na tag wann, ma an-
ing sa kyann Shìdun ísoko.
16 Jir Kristi aku kà mònn
á pìkyinn ná ni, ma aning
dìg yar barà ná tàg jàuná
big sìsàn nímá, ma aning
twìb jàuná byur. Aning dài
kyann jonn, kó jonn Zabura,
kó jonn àpyú, kó jonn zyun-
à Awun Shìdun ri wìr kà ya
ning á pìkyinn ná ni, ma
aning dài swam yan kyann
ku á kyinn ná ni, ma aning
sa ku ísoko. 17 Bu-à ná sa,
ma bu-à ná dang bidìm pár,
aning sa á zìnn Shinn Luyí
Yesu ni, ma aning sa Tayí
Shìdun ísoko á jir shinnwá
ni.

Bar Bu-à Mpìr Kristi Má Sa á Luwá Ni

18 Ning uwàká, aning wib
nuná big. Ning yì hing
wàníng í barà uwà-à ma ri
bàg Shinn Luyí, í barà kwá
sa áni.
19 Ning wunùká, aning zìm
uwàká buná, kada aning shi
nànn big àgùnn bàna.
20 Ning yanká, aning wib
jir taná ma nàná kó ákaun
bidìm. Wàníng í barà
Shìdun má fig àjwár ma
ning.
21 Ning ta yanká, kada an-
ing yan ta kyann yanká buná
barà bá bai kyinn bàna.
22 Ning fàuká, aning wib
shinn luná á kó kai ni bidìm
pár. Kada aning sa swàm íri
jirà big ri myàng ning bàna.
Ama aning sa swàmná ma
kyinn ńzyun, ma aning shàr
Shinn Luyí mà wai. 23 Bu-
à na sa bidìm pár, aning sa
ma kyinn ńzyun, jir kai bàna
ning ri sa yá Shìdun, ning ri
sa ya fíg mpìr bàna. 24 Ning
yì hing Shinn Luyí má wa
ning byafàn ná á jir swàm-
à ning sa sig. Ná dìg bu-
à ku gib sig nu rag kwá ya
mpìrká buwá níng. Asàin-à
yi ri sa ya ku swàm-à níng, í
Kristi. 25 Mpìr-à ma sa sig wà
bibai, Shìdun má ya kàng ku
wà bibai-à ku sa sig. Ku ri
shig zu fig mpìr zyun, mi ri
ngàng zyun bàna.

4

1 Ning mpìrká shi sig ma
fàu níng, aning sa ya big
bu-à kyinnbá má bai fig áni
bàna, jir kai bàna ning yì
hing ning má, ning shi sig
ma Shinn Luná zyun-à mà
wai tìnn.

Bulus Dinya Big Bu-à Bá Sa

2 Aning sar gbam ma aning
vig kyann Shìdun. Aning
na aná ma Shìdun vig bàna,
ma aning sa kyann ku ísoko.
3 Wà na ri vig Shìdun, an-
ing vig ku á jir shinnyí ni
tìnn. Aning vig ku rag, aku
pù ya yi gbìb-à ayi dinya
mpìrká jir Kristi, barà shi sig
í bu atàm á byarbá ni níng.
Bigmí, big kìg kà sig mì á
tonn fi jirà ǹ rì dinya sig
mpìrká jír-à níng. 4 Aning
vig kyann ku àjirà ń dang

byann jír-à hi, àràg barà sàn
sig ń dang.
5 Aning shi shu ǹsàn ma
shu yar á byar mpìrká ri
bàg fig Yesu bàna. Sai-à na
dìg hing pyù, aning dang jir
Kristi. 6 Jír-à má zu á nuná
ni, aku shi í jír-à ǹsàn, jirà
wà mpìr ma bib ning abib,
aning yì barà ná zìm ya ku.

Bulus Bib Kà Mpìrká

7 Tikikus má dinya ning
taimí. Ku í wunzàyí á
jir shinn Yesu ni. Ku ri
sa swàm Shinn Luyí ma
pìkyinn ńzyun, yi ri zìm ku
wàni. Ku má, ku í fàu
Shinn Luyí Yesu Kristi tìnn.
8 Bu-à sa mì ri swam bi
ku á byarná ni níng, mì ri
swam bi ku jirà aku dinya
ning bu-à yi shi sig áyau-à
ni, ma aku dang gbam ning
pìkyinn. 9 Ku ma Unisimus
má bi zyun. Unisimus í
wunzàyí zyun-à dù bi sig á
jànn ná ni. Yi ri zìm ku. To,
wà ba bi hing, bá dinya ning
bu-à ri sa yi bidìm.
10 Aristarkus zyun-à yi ma
ku shi sig í zyun á tonn fi-
à ni níng, ri bib kà ning.
Markus zyun-à yàkúwá ku
ma Barnabas í ńzyun níng,
ri bib kà ning. N rì dinya
sig ning rag wà kwa bi fòr
hing á byarná ni, aning pànn
samyib ku. 11 To, Joshuwa
zyun-à big ri bar ku Yustus,
ku má, ku ri bib kà ning.
Mpìr sara káníng í nànn
mpìr Yahudawaká zyun-à ri
sa swàm ma mì á kùr Shìdun
ni. Big sa pìkyinnmí na tag
wann rìghing.
12 To, Abafaras zyun-à dù
bi sig mà jànn ná ni níng,
ku ri bib kà ning. Ku í
wùn sukà bu Yesu Kristi
wàni. Ku ri vig kyann
Shìdun á shinn ná ni rag,
aning sar gbam, aning kinn
mpìr Shìdun, aning pànn jir
Shìdun ma pìkyinn ńzyun,
aning zìm bu-à Shìdun ri zìm
bidìm. 13 N yì hing ku sa sig
swàm ùwài nímá jir shinn
ná, ma jir shinn mpìrká mà
finn swann Lawudikiya, ma
mpìrká mà finn swann Hi-
rapolis. 14 To, Luka mpìr-à
ri dàb dor níng, ku má, ku
ri bib kà ning. Yi ri zìm ku.
Dimas má, ku ri bib kà ning
tìnn.
15 Aning bib kà mpìrká
mà finn swann Lawudikiya.
Aning bib kà uwà zyun-à
big ri bar ku Nimfa, kwonn
ma mpìrká ri kwonn shinn
mi ri wib Shìdun mà luwá
ni bidìm pár. 16 Wà na
jangga kinn rìghing wasika-
à níng, aning dwim yag mà
byar mpìrká mà finn swann
Lawudikiya, abig jangga
tìnn. Ning má, aning jangga
wasika zyun-à mì ri ba ya
big níng tìnn. 17 Aning dinya
Arkibus, aning rag aku sa
vinn rìg swàm-à Shìdun ya
sig ku níng.
18 To, í mì Bulus ǹ ba síg nì
ma vùmí. Mì ri bib ning bib
bib. Kada aning màm jànn
rìg barà ǹ shi sig á tonn fi
níng bàna.
Asàn Shìdun aku shi
kwonn ma ning.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà TASALONIKA Wà Wa Zyun

Bulus ba sig wasika-à níng jirà aku dang gbam pìkyinn mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn á byar Yesu Kristi ni mà Tasalonika. Ku sa Shìdun ísoko barà ku fig tai big rag káníng ri bir pìkyinn á byar Yesu ni wàni. Big ri zìm Shìdun mi ri sa swàm wàni. Ku dinya big jír á shinn abib-à big bib sig ku á shinn barà Yesu má kàng bi. Ku dinya big rag abig sa kyann swàm áyau barà big ri shi kir àyúnn-à Kristi má kàng bi níng.

1 I mì Bulus ma Silas ma
Timoti ri ba yá ning nì,
ning mpìrká á Tasalonika,
ká zyun-à ri kwonn shinn á
zìnn Shìdun Tayí ma Shinn
Luyí Yesu Kristi. Shìdun aku
sa sàn ya ning, ma aku ya
ning pìkyinn na tag.

Bulus Swam Yan Shìdun á Shinn Mpìrká Ri Bir Pìkyinn

2 Kó ákaun bidìm pár, yi
ri sa ya Shìdun ísoko á jir
shinn ná ni. Sai-à yi ma ri
vig Shìdun, yi ri vig ku á
shinn ná ni. 3 Sai-à yi ma ri
vig Shìdun Tayí, yi ri kyab
pànn swàm-à ning ri sa á
jir shinn pìkyinn birná ni,
ma bu ǹsàn-à ning ri sa á
jir shinn barà ning ri zìm
Kristi, ma barà ning sìnn sig
zuná á dìr Shinn Luyí Yesu
Kristi ni, n sar gbam sig áni.
4 Wunzàmí big, Shìdun ri
zìm ning wàni. Yi yì hing ku
shig zu sig ning jirà aning shi
í buwá, 5 jir kai bàna sai-à yi
bi n dinya sig ning jir àjwár-
à níng, yi dang fíg ma nu
átai bàna, ama í Shìdun ya
síg yi nì gbamwá ma Awun
Kyìkyàrwá, í wà ku sìnn kà
yi, yi bir sig pìkyinnyí ng-
bam nímá á jir Shìdun zyun-
à yi dang sig. Ning yì hing
írì swai shu-à yi shi sig ma
ning níng, í shu-à má tàg
ning barà ná shi shu ǹsàn.
6 Kó barà ning ri wa shwìn
níng, ning zìg hing bar ky-
onnyí ma bu Shinn Luyí.
Ning zìg hing jir Shìdun ma
pìkyinn àjwár, àjwár zyun-à
ri bi á byar Awun Kyìkyàrwá
ni. 7 A jir shinn wàníng
ni, í bu-à sa ning shi sig
í yìzu á byar mpìrká ká
bir sig pìkyinnbá á jànn
Makidoniya ma Akaya. 8 A
jir shinn ná ni, í bu-à sa
jir Shinn Luyí Yesu kàng
kwìb gban rìghing jànn-à.
Mpìrká kó áni bidìm pár fig
hing wà ning bir sig pìkyinn
ná. Mpìrká fig sig níng
íri mpìrká á Makidoniya ma
Akaya bàna. Jir wàníng í
bu-à sa yá dang fig rág nì
bàna. 9 Big ma shinnbá,
big ri dinya mpìrká rag sai-
à yi bi sig kyìnn á byarná
ni níng, ning bir sig pìkyinn
ná á jir Shìdun zyun-à yi
dinya sig ning. Ning fim
rìghing buki-à ning ri sa, n
bi rìghing á byar Shìdun. Ku
í Shìdun àjai, ku shi sig ma

yonki. 10 Big ri dinya mpìrká
rag, ning ri shi kir àyúnn-à
wà wùn Shìdun má wann bi
á jànn-à ni. Wùn Shìdun-à hi
í Yesu. Shìdun gbar dù nann
zu rìghing ku mà shar amir-
à ni. Ku shi síg nì mpìr-à má
pinn zu yi á kwonn wà zyun-
à ri bi níng.

2

Swàm-à Bulus Sa Sig á Tasalonika

1 Wunzàmí big, bigná ning
yì hing swàm-à yi rì sa sig
á sai-à yi shi sig á byarná
ni níng, zu hing shinn, jir
kai bàna ning zìg hing jir
Shìdun zyun-à yi dinya sig
ning. 2 Ning fig hing barà
mpìrká á swann Filibi ya sig
yi shwìn, hár n swau sig yi.
Mpìrká káhi ya sig yi shwìn
á swann ná ni tìnn. Kó barà
bu-à níng sa sig àdòníng,
Shìdun ya sig yi pìkyinn wim
wà ayi dinya ning jir àjwár-
à ku ya sig á vùyí ni. 3 Sai-à
yi bar bi sig ning rag aning
bi bàg Shìdun níng, yi gim
ya fig ning ǹsáng bàna. Yi
dinya sig ning jír-à níng ma
pìkyinn-à kyìkyàr. Yi tonn
gban fig ning à tonn gban
bàna. 4 Shìdun màg màg fig
hing yi, n myàng hing rag yi
kinn hing wà aku ya sìnn jir
àjwárwá á vùyí ni. Wàníng í
bu-à sa yi ri dinya mpìrká jir
àjwár-à níng. Yi ri dinya fíg
mpìrká jír-à níng, jirà abig
fig àjwár bàna, ama í jirà
Shìdun zyun-à ri màg màg
fig pìkyinnyí níng aku fíg nì
àjwár. 5 Ning yì hing sai-à
yi bi n dinya ning jir Shìdun
níng, yi bi n sa ya fíg ning
jwár bàna. Sai-à yi dinya
ning jir Shìdun níng, yi dang
fíg jirà aning ya yi bu zyun
bàna. Shìdun ma shinnwá
má, ku yì hing. 6 Yi zìm fig
mpìr jíkwìnn aku swam yan
yi bàna, kó ning kó mpìrká
káhi. 7 Yi í yann aswam
Kristi, í bu-à sa yi dìg sig
gbam. Wà yi nìm ma zìm
hing, yi nìm má sìnn kà ning
aning ya yi buká ning shi
sig ma kàhi. Ama yi ri bàg
kó kai ádàn àràg barà ná ri
kyab mi ri myàng kwonn ma
yanká buwá. 8 Yi ri zìm ning
wàni, í bu-à sa yi ri dinya
ning jir àjwár-à Shìdun ya
sig yi níng. Iri wàníng bàna
má, yi zìm hing yá wu ki á
jir shinn ná ni, jirà aning dìg
bu-à ǹsàn. 9 Wunzàyí big,
ning yì hing rag, sai-à yi rì
shi sig á byarná ni yi rìi sa
swàm fi ma àyúnn. Yi ri sa
àdòníng jirà ayi dìg bu-à yá
jíji. Yi rì zìm fig aning pyag
yi á sai-à yi ri dinya ning jir
àjwár-à Shìdun swam bi sig
níng bàna.

10 Ning yì hing shuyí yi
rì shi sig áyauná ni níng, í
shu kyìkyàr. Yi ri sa buká
zyun-à Shìdun ri zìm ayi sa.
Kó mpìr ńzyun dang bai fig
shuyí bàna. Shìdun ma shin-
nwá má, ku yì hing. 11 Yi
ri myàng kwonn ma kó ni
bidìm pár áyauná ni, àràg
barà ta ri myàng kwonn ma
yannká buwá. 12 Yi ri tàg
ning buká ǹsàn, mi ri dang
gbam pìkyinn ná, mi ri kar
zìng ning jirà aning shi shu-à

má sàn ya Shìdun. Shìdun í
zyun-à ri bar ning jirà aning
kà á byar-à ku ri na kùrwá,
ma aning shi mpìr ùwài.
13 Yi ri sa ya Shìdun ísoko
jir yonki-à ning shi sig ma
kàhi. Yi ri sa jakàng ísoko
jir kai bàna sai-à yi dinya sig
ning jir Shìdun níng, ning
fig hing hár n pànn hing ma
vù pyànà. Ning zìg fig jír-à
níng rag í jir mpìr jíkwìnn
bàna, ama ning zìg sig jír-à
níng rag í jir Shìdun zyun-
à ri sa swàm á pìkyinn ná
ni. 14 Wunzàmí big, bu-
à dìg sig ning níng, í bu-
à dìg sig mpìrká bu Shìdun
mà Yahudiya ká ri kwonn
shinn á zìnn Yesu Kristi.
Mì ri dang jír-à níng, jir
kai bàna shwìn-à mpìrká
mà swann ná ni ri ya ning
níng, shi sig àràg í shwìn-à
mpìrká bu Shìdun wa sig á
vù mpìrká bigbá ni, ká zyun-
à í Yahudawaká. 15 Mpìr
Yahudawaká gban mpìrká ri
dang kyann jir Shìdun wàni,
í wà big bi gban jakàng
Shinn Luyí Yesu. Big kan
zu rìg yi á swann ná ni hár
big ri sa bai kyinn Shìdun,
mi ri zib kó ni bidìm pár.
16 Yi ri zìm ayi dinya mpìrká
zyun-à í Yahudawaká bàna
níng jir Shìdun, jirà Shìdun
aku pinn zu big. Ama mpìr
Yahudawa káníng kan dim
yi. Big sa sig bu pyìrká
nìnànn nímá, hár tàma-à
níng big ri sa swàb kà, mi ri
yag mà pyànn. Tàma-à níng
kwonn wà Shìdun shi sig rag
á shinnbá ni.

Bulus Ri Zìm Aku Yag Bib Kà Jakàng Mpìrká Ri Bàg Yesu Mà Tasalonika

17 Wunzàmí big, sai-à
mpìrká kan zu sig yi á
byarná ni níng, yi fig fig
àjwár bàna, jir kai bàna yi
ma ning gàb rìghing dìr.
Kó barà pyunnyí ma ning
nonn hing níng, ning shi
sig á pìkyinnyí ni. Yi ri zìm
ayi yag bib kà jakàng ning.
18 Mì Bulus ǹ kar ngang kàun
nìnànn nímá, jirà ayi yag
myàng kà ning, ama Shaitan
kan dim rìghing yi, yi dìg
fig pyù bàna. 19 Yá fig ning
àjwár wàni, àyúnn-à Yesu
Kristi má kàng bi jakàng.
Jir kai bàna yi sìnn sig zuyí
á dìrná ni rag, Yesu má dìg
ning, ning sar gbam sig á
jírwá ni. Wà má àdòníng, yá
fig ning àjwár wàni. 20 Ning
shi síg nì ká yi sìnn sig zuyí
á dìrná ni, mi ri fig àjwárná.

3

1 To barà yi myàng fig
ning bàna níng, yi bà sar
fig rag kyinn barà yá shi
bàna. I bu-à sa yi swam yag
sig Timoti mà byarná ni. I
wà yi shi sig buyí mà Atina.
2 Yi swam yag ku á byarná
ni. Ku í wunzàyí, ku ri sa
swàm ma yi á jir Shìdun, ku
ri tàg mpìrká jir àjwár-à á
shinn Kristi. Yi swam yag ku
jirà aku dang gbam pìkyinn
ná jirà aning bir swàb kà
pìkyinn ná á byar Shìdun,
3 jirà kada kó mpìr ńzyun
áyauná ni ma fim rìg wà
kwá bir pìkyinn á byar Kristi
ni jir shwìn-à mpìrká ri ya

ning níng. Ning yì hing
Shìdun dang sig rag, yi ká yi
bir sig pìkyinnyí á byarwá ni
níng, yá wa shwìn àràg barà
yi ri wa níng. 4 A sai-à yi
ma ning rì shi sig ma í zyun
níng, yi rì dinya sig ning rag,
yi ma ning má wa shwìn jir
shinn pìkyinn bir-à yi bir sig
á byar Kristi. Tàma-à níng,
ning myàng hing ma zuná.
5 A jir shinn shwìn-à ning ri
wa níng, í bu-à sa ǹ bà sar
fig kyinnmí bàna, ǹ swam
yag sig Timoti á byarná ni
jirà aku yag myàng kà ning,
ma aku kàng bi aku dinya
mì tai á shinn barà ning
bir sig pìkyinn ná. Kyin-
nmí gib rìghing, jir kai bàna
mi ri kyab kada Shaitan ma
tonn gban ning, ná fim rìg
wà ná bir pìkyinn á byar
Shìdun, kàhi swàmmí má zu
fig shinn bàna.

6 Ama Timoti kàng bi n
dinya hing yi tai àjwár zyun-
à sa tag wann pìkyinnyí.
Ku dinya yi rag hár tàma-
à níng í barà ning ri sar
gbam á jir Shìdun, ning ri
zìm bar dìrná wàni. Ku rag,
kó ákaun bidìm pár ning ri
kyab pànn yi, ning ri zìm
aning myàng jakàng yi, àràg
barà yi má, yi ri zìm ayi
myàng ning níng. 7 Kó barà
mpìrká ya sig yi shwìn wàni
níng, yi ri fig àjwár, jir kai
bàna hár tàma-à níng í barà
ning ri bàg Yesu. 8 Sai-à
rì níng, pìkyinnyí rì na tag
wann fig bàna. Ama barà yi
bi fig rag ning ri sar gbam
á jir Shinn Luyí ni níng,
pìkyinnyí í na tag rìg-à. 9 Yi
ri sa ya Shìdun ísoko á jir
shinn ná ni. Yi ri sa ya ku
ísoko jir àjwár-à ku ya sig
yi barà ning sar gbam sig
á gbìb Shìdun. Nuyí kinn
fig barà yá sa ya ku ísoko
bàna. 10 Yi ri vig Shìdun fi
ma àyúnn jirà ayi dìg pyù-à
yá yag má myàng kà jakàng
ning, ma ayi tàg vinn rìg
ning jir Shìdun zyun-à yi tàg
fig ning bàna níng. Ya sa
hing àdòníng, pìkyinn birná
á byar Yesu má gbam swàb
kà.
11 Yi ri vig Shìdun Tayí
ma shinnwá, ma Shinn Luyí
Yesu rag, àyúnn zyun ayi
nìm dìg pyù jirà ayi yag mà
byarná ni. 12 Shinn Luyí
Yesu aku sa aning zìm swàb
kà ba dìrná. Aku sa aning
zìm swàb kà mpìrká káhi mà
myann àràg barà yi ri zìm
ning níng. 13 Aku gbar gbam
pìkyinn ná jirà aning shi shu
ǹsàn, jirà kada mpìr zyun
ma dang bai ning á pyànn
Shìdun Tayí àyúnn-à Shinn
Luyí Yesu ma kàng bi hing
ma mpìrká buwá.

4

Shu-à ma Jwar Ya Shìdun

1 Yi tàg hing ning barà
ná shi shu ǹsàn zyun-à má
jwar ya Shìdun. Yi myàng
hing ning ri shi àràg barà
yi tàg sig ning. Yi ri vig
ning á zìnn Shinn Luyí Yesu,
aning shi swàb kà írì shu-à
níng. 2 Buká yi tàg sig ning
rag aning sa níng, yi tàg sig
ning á zìnn Shinn Luyí Yesu.

3 Shìdun ri zìm aning shi shu
kyìkyàr á pyànnwá ni. Ku
zìm fig aning sa àyái bàna.
4 Kó ni bidìm pár áyauná ni
aku shi shu kyìkyàr ma aku
zìg wàwá á gbìb-à sàn sig
aku zìg àràg barà Shìdun ri
zìm. 5 Kada aku sa sunu
àràg barà mpìrká ká yì fig
Shìdun bàna níng ri sa níng.
6 Shìdun ri zìm fig mpìr aku
sí wà jàuwá bàna, mpìr-à
ma sa hing àdòníng, ku ri
lir ji jàuwá, mi ri sa bai
wàníng pìkyinn. Mpìr-à ma
sa hing bu àdòníng, Yesu
má wà ku kwonn. Yi dinya
hing ning bu káníng, n gbar
hing sungná á sai-à yi ma
ning rì shi sig í zyun níng.
7 Shìdun bar bi fíg yi jirà
ayi shi shu àyái á pyànnwá
ni bàna, ama ayi shi shu
kyìkyàr. 8 Jir wàníng mpìr-à
ma ngàng hing jír-à níng, ku
ngàng fíg jir mpìr bàna, ku
ngàng síg jir Shìdun àsàin-à
ya sig ning Awun Kyìkyàrwá
níng.

9 Yi bàna ma jír àpyú
wà yá ba ya ning á shinn
barà ná zìm ba dìrná, jir
kai bàna Shìdun tàg rìghing
ning barà ná zìm ba dìrná.
10 Ning zìm vinn rìghing
mpìrká zyun-à ri bàg Yesu
ká shi kàng kwìb sig jànn
Makidoniya áni. Ama bidìm
pár yi ri vig ning aning
zìm swàb kà big ùwài nímá.
11 Aning shi shu ǹsàn, kada
aning kà áyau jír-à ma zu fíg
gbìbná bàna, aning sa swàm
ma vùná, àràg barà yi dinya
sig ning. 12 Wà na sa hing
àdòníng, mpìrká mà myann
má wib ning, ná yàn fig bu
zyun á vù mpìr bàna.

Ayúnn-à Shinn Luyí Má Kàng Bi Ani

13 Yi ri zìm aning yì bu-
à má dìg mpìrká wu sig,
ká bir sig pìkyinnbá á byar
Yesu ni, jirà kada na shi ma
pìkyinn-à pìpìr á shinnbá ni
àràg barà mpìrká ká bir fig
pìkyinnbá á byar Yesu bàna
ri sa níng. 14 Barà yi bir
sig pìkyinnyí rag Yesu wu n
dù nann zu kàng mà shar
amir-à ni níng, í barà yi bir
sig pìkyinnyí áni rag, Shìdun
má zìg yag mpìrká bir sig
pìkyinnbá á byarwá ni, ká
wu sig níng, mà waisháu-à
ni.

15 Bu-à yi ri dinya ning
níng, í bu-à Shinn Luyí Yesu
rì dang sig. Ayúnn-à Shinn
Luyí Yesu má kàng bi áni
níng, yi ká yi shi sig ma
yonki níng, yá yag jag fig
ká wu bab sig níng bàna.
16 Shinn Luyí má bar nài
abor ngbam nímá, àgbam
yann aswamká mà wai má
dang jír, í wà mpìrká má fig
bá winn yur má su nài wàni,
wà í yur-à Shìdun má bar
kwonn mpìrká áni. A byar-
à hi, Shinn Luyí Yesu ma
shinnwá má wann bi, ká bir
sig pìkyinnbá á byarwá ni n
wu sig níng, má dù nann zu
mà amir-à ni. 17 A byar-à hi
yiká yi shi sig ma yonki níng,
Shìdun má sìnn kwonn yi
í byar ńzyun kwonn ma
mpìrká wu sig, í wà kwá zìg

nann zu yag yi mà waisháu-à ni. Mà byar-à níng hi,
í byar-à yá dìg kwonn ma
Shinn Luyí. Yá shi kyann rag
ma ku. 18 Aning dinya ba
dìrná jír-à níng, jirà pìkyinn
ná aku fig àjwár.

5

Aning Shi Azír Ayúnn-à Shinn Luyí Má Bi

1 Wunzàmí big, yi bàna ma
jír àpyú zyun-à yá ba ya ning
á shinn àyúnn-à Shinn Luyí
má kàng bi, 2 jir kai bàna
ning ma shinn ná, ning yì
bab rìghing rag Shinn Luyí
má bi á sai-à mpìrká kyab
fig rag kwá bi bàna. Kwá
bi àràg barà ajwú ri kà dìg
mpìr á fi. 3 A sai-à mpìrká
ma ri dang rag, tàma-à níng
yi ri fig àjwár, bu zyun bàna.
Sai-à níng hi, í sai-à shwìn
má bi dìg big sa báb, í
kàun ńzyun àràg barà wùn
ri wa uwà-à shi sig ma finn.
Ayunn-à níng hi, kó mpìr
ńzyun má shàr zu fig bàna.
4 Ama bigná, ning wunzàmí
big, ning shi fig á zufi-à ni
bàna, jir kai bàna ning yì
rìghing bu-à má sa àyúnn-
à níng hi. Ayunn-à Shinn
Luyí má bi áni níng má shi
fig bu mamaki á byarná ni,
àràg barà mpìrká ri sa ma-
maki mpìr ajwú níng bàna.
5 Yi ma ning bidìm pár, yi í
mpìrká shi sig á yiyar-à ni.
Yi shi fig á zufi bàna. 6 A
jir shinn wàníng ni, kada
ayi shi ma ayi na íri aná
àràg barà mpìrká káhi ri na
níng bàna. Ayi shi àzír ma
ayi pànn shinnyí. 7 Mpìrká
ri na aná á sai-à fi ma sìr
hing. Sai-à fi ma sìr hing,
í sai-à mpìrká ri wa pyann
shin. 8 Ama barà buyí yi
í mpìr àyar níng, ayi pànn
shinnyí. Ayi bir pìkyinnyí
á byar Shinn Luyí ma ayi
zìm ba dìryí. Wà ya sa
hing àdòníng, yi ri kang
shinnyí àràg barà sojaká ri
kang shinnbá ma àkì. Ayi
sìnn zuyí á byar Shinn Luyí
jirà àyúnn-à kwa bi hing,
kwá pinn zu rìg yi. Ya
sa hing àdòníng yi kang sig
shinnyí àràg barà sojaká ri
kang shinnbá ma abishinn
kànn. 9 Shìdun shig zu fíg yi
jirà aku nànn zu àgùnnwá á
shinnyí ni bàna, ama jirà ayi
dìg yonki àpyú á jir shinn
Yesu Kristi. 10 Ku wu sig
jir shinnyí, jirà kó ya wu
hing, kó ya wu fig bàna,
ayi yag shi kwonn ma ku í
byar ńzyun. 11 A jir shinn
wàníng ni, aning gbar gbam
ba dìrná, ma aning shang
jàuná, jirà aning yag mà
pyànn àràg barà ning ri sa
tàma-à níng.

Bulus Ba Vinn Jírwá

12 Wunzàmí big, mì ri vig
ning, aning wib àgbamká ká
ri sa swàm áyauná ni, àràg
ká shi síg nì shinn-à á swàm
Shinn Luyí ni, mi ri tàg ning
barà ná shi shu. 13 Aning
sa ya big ísoko kó ákaun
bidìm pár, aning zìm big á
jir swàm-à big ri sa. Aning
shi shu ǹsàn ma kó ni bidìm
pár.

14 Yi ri vig ning, aning
dinya mpìr àbínn káníng,
abig sa swàm. Aning gbar
gbam mpìrká ká dìrbá wu
tag rìghing. Aning gbar
gbam mpìrká ká pìkyinn
birbá wu tag rìghing. Aning
bà kyinn ma kó ni bidìm
pár. 15 Kada aning zìm
mpìr zyun áyauná ni aku sa
pyann kàng jàuwá bu bibai-
à wàníng sa sig ku bàna.
Ama kó ákaun bidìm pár
bu-à ná sìnn á pìkyinn ná
ni bàna, aning sa ya ba
dìrná bu ǹsàn ma mpìrká
mà myann.

16 Kó ákaun bidìm pár an-
ing fig íri àjwár. 17 Aning vig
Shìdun kó ákaun bidìm pár.
18 Kó kai ma dìg sig ning,
aning sa ya Shìdun ísoko.
Wàníng í bu-à Shìdun ri zìm
á pìkyinn mpìr-à ma shi síg
bu Yesu Kristi.

19 Kada aning kan dim
Awun Kyìkyàr aku sa swam
á pìkyinn ná ni bàna. 20 Wà
mpìr zyun ma dinya hing
ning bu-à Awun Kyìkyàr ma
dinya sig ku, kada aning
ngàng jír-à hi bàna. 21 Aning
màg màg fig jír-à hi. Wà jír-
à hi ma sàn hing, aning zìm
ma aning sa swàm ma kàhi.
22 Aning gàb dìr ma bu-à
bibai kó írì wà áni bidìm pár.

23 Mì ri vig Shìdun ma
shinnwá, zyun-à ri sa tag
pìkyinn mpìrká níng, aku
sa aning shi mpìr kyìkyàr,
kwonn ma pìkyinn ná, ma
dìrná, ma awun ná, jirà
àyúnn-à Yesu ma bi hing,
kwá dìg fig ning ma bu-à
bibai kó írì wà áni bàna.
24 Shìdun zyun-à bar bi sig
ning rag aning bi bàg ku
níng, kwá sa bu-à ku dinya
sig ning rag kwá sa, jir kai
bàna ku í mpìr gwangga.

25 Wunzàyí big, aning vig
ya yi Shìdun.

26 Aning bib kà jàuná big
ká ri bàg Yesu níng bib bib.

27 Mì ri vig ning á zìnn
Shinn Luyí Yesu ni, aning
jangga bu-à ǹ bà sig níng
á byar mpìrká ri bàg Yesu
bidìm pár.

28 Shinn Luyí Yesu Kristi
aku ya ning bu ǹsàn-à ning
ri zìm. Aku shi àdòníng.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà TASALONIKA Wà Wa Pyànà

Mpìrká mà Tasalonika kyinnbá shi rìghing shan shan nímá á shinn wà barà àyúnn-à Yesu Kristi má kàng bi á dunyaru. Mpìrká káhi dang rag Kristi kàng bi rìghing. Bulus ba ya big wasika wà wa pyànà jirà aku tàg big jír á shinn barà Yesu Kristi má kàng bi. Ku dinya big rag sai-à Yesu Kristi ma nyàan kàng bi, mpìrká má sa swàb kà bu-à bibai kim kim. Ku dinya big abig sa swàm Yesu Kristi ma abig shi shu sìsàn.

1 I mì Bulus ma Silas ma Timoti ri ba ya ning, ning mpìrká á Tasalonika, ká zyun-à ri kwonn shinn á zìnn Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi.
2 Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig sa sàn ya ning, ma abig ya ning pìkyinn na tag.

Sai-à Kristi Ma Bi Hing, Shìdun Má Wà Kwonn

3 Wunzàyí big, sàn hing ayi sa ya Shìdun ísoko, jir kai bàna ning ri bir swàb kà pìkyinn ná á byar Yesu, mi ri zìm swàb kà ba dìrná wàni. 4 Wàníng í bu-à sa yi ri swam yan ning á sai-à ya kwonn shi sig ma mpìrká ri bàg Shìdun. Yi ri dinya big rag, hár tàma-à níng í barà ning wim pìkyinn, n bir sig pìkyinn ná á byar Yesu, kó barà mpìrká ri ya ning shwìn níng.

5 Pìkyinn birná zyun-à ning shi sig ma kàhi á sai-à ning ri wa shwìn níng, tàg hing yi rag sai-à Shìdun má wà kwonnwá níng, kwá ya ning bu-à ning kinn sig wà aning dìg. Ning kinn hing wà aning kà mà byar-à ku na sig kùrwá, jir kai bàna shwìn-à ning ri wa ning, ning ri wa jirà aning dìg byar-à níng hi. 6 Shìdun má wà kwonnwá á gbìb gwangga. Kwá ya pyann kàng mpìrká ri ya ning shwìn níng shwìn tìnn. 7 Ning ká ning ri wa shwìn tàma-à níng, kwá ya ning byar shu ǹsàn byar-à ná shi ngàng ma yi í byar ńzyun, á sai-à Shinn Luyí Yesu ma wann bi hing mà wai, àràg í anam pyìr, kwonn ma yann aswamká buwá. 8 Ayúnn-à níng hi, kwá ya mpìrká ngàng sig jir Shìdun níng shwìn, àràg ká zìg fig jir àjwár-à big dinya sig big á shinnwá ni bàna níng. 9 Mpìr káníng má wa shwìn-à má vinn fig á vinn bàna. Bá jànn rìg hár kinn kinn. Byar shubá má nonn ma Shinn Luyí. Bá myàng fig gbam Shìdun bàna. 10 Bu-à níng má sa àyúnn-à Shinn Luyí má kàng bi áni. Kwá kàng bi àyúnn-à níng hi, jirà mpìrká buwá abig swam yan ku á jir shinn bu-à ku sa ya sig mpìrká buwá big. Mpìrká ká bir sig pìkyinn

á byarwá ni níng, bá wib
ku. Ná shi áyaubá ni, jir kai
bàna ning bir sig pìkyinn ná
á jír-à yi dinya sig ning níng.
11 Wàníng í bu-à sa yi ri
vig Shìdun Tayí á jir shinn
ná ni. Yi ri vig ku, aku sa
ma aning shi íri mpìrká ku
ri zìm, aning shi àràg barà
ku bar bi sig ning aning shi
mpìrká buwá níng. Yi ri vig
ku aku ya ning gbamwá jirà
aning shi dikina mpìr ǹsàn
ma aning sa kyann bu ǹsàn
kó ákaun àràg barà ning ri
zìm aning sa níng. Shìdun
aku sa aning sa swàm zyun-
à ning ri zìm aning sa jir
pìkyinn bir-à ning bir sig á
byar Yesu. 12 Na sa hing
àdòníng, mpìrká má swam
yan Shinn Luyí Yesu dò jir
shinn ná. Bá wib ning dò jir
shinnwá jir kai bàna Shìdun
Tayí ma Shinn Luyí Yesu
Kristi sa sàn ya rìghing ning.

2

Mpìr Bibai Má Zu Bi

1 Wunzàmí big, má dinya
ning jír á shinn àyúnn-à
Shinn Luyí Yesu Kristi má
kàng bi áni. Ayúnn-à níng
hi, yi bidìm pár yá kwonn
shi á pyànnwá ni. Mì ri
vig ning, 2 kada aning kyab
jír shan shan á pìkyinn ná
ni bàna, kada aning shàr
zinn jirà mpìrká ri dang rag
àyúnn-à Shinn Luyí má kàng
bi áni níng, fòr rìghing níng
bàna. Yi yì hing mpìrká káhi
má dinya ning rag, í Awun
Kyìkyàr tìya síg big nì, kó
yi dang síg nì, kó yi ba sig
á tarkada. Kada aning bir
pìkyinn ná áni bàna. 3 Kada
aning zìm mpìr zyun aku
tonn gban ning bàna sám.
Mì ri dang fig jír bu jonn
bàna. Shinn Luyí má kàng
bi fig ma bàna, sai àyúnn-à
mpìrká nìnànn nímá ma ri
sa Shìdun yawari. Ayúnn-à
níng hi, Mpìr Bibai má zu bi,
zyun-à bá takà mà lu pyìr-
à ni. 4 Mpìr Bibai-à níng
má zib jir Shìdun ma kó kai
bidìm pár zyun-à mpìrká ri
bìnn kir wann á pyànnbá
ni. Kwá kan dim mpìrká
kada abig vig Shìdun bàna.
Kwá kà mà lu Shìdun má
shi wann àràg í kùr. Hár
kwá dang rag ku shi síg nì
Shìdun.
5 Sai-à ǹ rì shi sig á byarná
ni, ǹ rìi dinya kyann ning
jír-à níng. Ning kyab pànn
fig bàna rà? 6 Tàma-à níng,
ning yì hing bu zyun-à shi
sig áni wà ri kan dim Mpìr
Bibai-à níng barà kwá tàg
shinnwá. Wà àyúnn-à ma
màg hing, í wà kwá zu bi
má tàg shinnwá. 7 Hár
tàma-à níng mpìrká nìnànn
nímá ri sa bu pyìr, mi ri sa
yipyàr ma jir Shìdun. Big
ri sa àdòníng, jir kai bàna
Mpìr Bibai zyun shi sig áni,
zyun-à ri bònn tàg big abig
sa àdòníng. Mpìr Bibai-à
níng má zu bi fig ma bàna,
sái wà Shìdun ma zìg zu
rìghing mpìr-à ri kan dim
ku aku zu bi bàna níng. 8 A
byar-à níng hi, Mpìr Bibai-
à níng má tàg rag shinnwá.
Ama sai-à Shinn Luyí Yesu
ma bi hing ma gbam, mpìr-

à níng má dìg fig gbam-à
kwá sar á pyànnwá ni bàna.
Shinn Luyí Yesu má gban rìg
ku ma nu jír átai. 9 Sai-à
Mpìr Bibai-à níng má zu bi
jag, kwá bi kwonn ma gbam
Shaitan ùwài nímá, jirà aku
tonn gban mpìrká. Kwá sa
buká zyun-à má ya mpìrká
zinn hár bá sar má ngan finn
íri nu átai. 10 Kwá sa gban
rìg bu bibaiká bidìm pár,
jirà aku tonn gban mpìrká
ká nang jànn sig. Kwá tonn
gban big, jir kai bàna big
ngàng wà abig bàg gbìb àjai,
jirà abig wim zu. 11 Barà
big ngàng sig jir àjai-à níng,
Shìdun má sìnn kà big abig
kyab íri bu-à bàna ma yìr,
jirà abig bir pìkyinnbá á jir
ǹsángká ni.
12 Shìdun sa sig àdòníng
jirà kwonn-à kwá wà níng,
aku pànn mpìrká ká ngàng
sig jír àjai, mi ri fig kab
àjwár bu-à bibai.

Aning Sar Gbam

13 Wunzàmí big, sàn hing
ayi sa ya Shìdun ísoko, yiká
Shinn Luyí Yesu ri zìm yi
níng. Ayi sa Shìdun ísoko
jir kai bàna Shìdun shig zu
sig ning á sai-à ku màm fig
ma dunyaru bàna. Ku shig
zu ning jirà aku pinn zu
ning. Ku pinn zu sig ning
á sai-à ku sìnn kà sig ning
áyau mpìrká buwá ni ma
gbam Awun Kyìkyàr. Ku
sa sig àdòníng jir kai bàna
ning bir sig pìkyinn ná á jir
àjai. 14 Ku bar bi sig ning,
aning shi mpìrká buwá á sai-
à ning fig sig jir àjwár-à yi
dinya sig ning níng. Ku bar
bi sig ning jirà aning dìg
awài àràg barà Shinn Luyí
Yesu Kristi shi sig mpìr ùwài
níng. 15 Wunzàmí big, á jir
shinn wàníng ni, aning sar
gbam ǹsàn nímá á jir Yesu,
ma aning bir pìkyinn ná á
jírká big tàg sig yi, ká zyun-
à yi tàg sig ning níng, ká yi
dang sig ma nu, ma ká yi ba
sig á tarkada, kada aning fim
bàna aning bir pìkyinn ná
áni.
16 Mì ri vig Shinn Luyí
Yesu Kristi ma shinnwá, ma
Shìdun Tayí zyun-à zìm sig
yi, n sa ya sig yi bu ǹsàn,
n ya sig yi pìkyinn wim hár
kinn kinn, n sa sig yi sìnn sig
zuyí á bu ǹsàn-à ku dang sig
rag kwá ya yi níng, 17 abig ya
ning pìkyinn wim, jirà aning
dìg gbam ma aning sa bu
ǹsàn kwonn ma jír-à ǹsàn
dang.

Bulus Rag Abig Vig Ya Ku Shìdun

3

1 Wunzàyí big, aning vig
ya yi Shìdun jirà mpìrká
kó áni bidìm pár abig fig
jír á shinn Shinn Luyí Yesu
ni ǹsàn nímá, jirà abig
bir pìkyinnbá, ma abig wib
àràg barà ning ri sa níng.
2 Aning vig ku jirà aku
kang yi á byar mpìr bibaiká,
jir kai bàna ning yì hing
mpìrká nìnànn nímá zìg fig
jir Shìdun bàna.
3 Shinn Luyí Yesu ri sa
ya mpìr bu-à kwa gib sig
nu rag kwá sa. Kwá gbar

gbam ning dìr, má kang ning
jirà Shaitan aku sa ning bu-
à bibai bàna. 4 Shinn Luyí
sa sig yi, yi bir sig pìkyinnyí
á byarná ni. Yi yì hing rag
ning ri wib jírká yi rì dinya
sig ning níng. Yi yì hing
rag ná shi má wib kyann jír
káníng hi.
5 Shinn Luyí Yesu Kristi
aku sa aning yì rag Shìdun ri
zìm ning wàni. Aku sa aning
ba kyinn àràg barà Kristi ma
shinnwá ba sig kyinn níng.

Sàn Sig Kó Ni Aku Sa Swàm

6 Wunzàyí big, yi ri vig
ning á zìnn Shinn Luyí Yesu
Kristi, aning gàb dìr ma
mpìrká zyun-à ri bàg Yesu,
ama big ri shi shu àbínn, mi
ri bàg fig buká yi tàg sig ning
bàna níng. 7 Ning yì hing
sai-à yi ma ning rì shi kwonn
sig í zyun níng, yi rì sa fig dìr
jar bàna. Ning má, aning sa
swàm ma gbamná tìnn. 8 Yi
ri bir fig pìkyinnyí á dìr mpìr
jirà aku ya yi bu-à yá ji ji
bàna. Yi ri sa swàm fi ma
àyúnn, jirà ayi dìg bu-à yá ji,
jir kai bàna yi zìm fig ayi ya
ning shwìn wà ná ya kyann
yi buju bàna. 9 Yi shi sig ma
gbam-à yá dang rag aning ya
yi buju. Ama yi sa sig swàm,
jirà ning má, aning shwann
barà ná sa swàm tìnn. 10 Sai-
à yi rì shi sig mà byarná ni,
yi rì dang sig jír-à níng kàun
nìnànn nímá n rag, mpìr-à
ma zìm fig swàm bàna, kada
abig ya ku buju bàna.
11 Yi dang sig jír-à níng,
jir kai bàna yi fig sig rag
mpìrká káhi áyauná ni ri
zìm fig swàm sa bàna. Bu-
à big sìnn sig á pìkyinnbá ni
bàna, big ri kà kyann áyau
jír-à má zu fig gbìbbá bàna.
12 Yi ri dinya írì swai mpìrká
níng, á zìnn Shinn Luyí Yesu
Kristi, abig pànn shinnbá,
ma abig sa swàm jirà abig
dìg bu-à bá ji.
13 Ama bigná wunzàmí
big, kada aning nì bàna,
aning shi sa ya mpìrká bu
ǹsàn. 14 Wà mpìr zyun
áyauná ni ma wib fig bu-à
yi ba sig á tarkada-à níng
ni bàna, aning myàng gbam
ku ma yìzu, ma aning zu
rìg áyauwá ni jirà aku yì
rag bu-à ku sa sig níng, sàn
fig bàna. 15 Kada aning
sìnn kàng ku àràg í mpìr
azíbná bàna. Ama aning
gbar sungwá, jir kai bàna ku
í wunzàná.

Jir Bulus Wà Kinn Shinn

16 Yi ri vig Shinn Luyí
ma shinnwá zyun-à ri sa
tag pìkyinn mpìrká níng,
aku ya ning pìkyinn na tag
kó ákaun bidìm pár, áyau
shuná ná shi. Aku shi kwonn
ma ning.
17 Mì Bulus, mì ri ba
ya ning wasika-à níng ma
vùmí, mi ri bib kà ning.
N sìnn kà sig zìnnmí áyau
wasika-à hi ni, jirà aning yì
í mì bà síg nì.
18 Asàn Shinn Luyí Yesu
Kristi aku shi kwonn ma
ning bidìm pár.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig
TIMOTI
Wà Wa Zyun

Sai-à Timoti zìg Yesu Kristi á pìkyinnwá ni, n kà mi ri dang kyann jir Shìdun ku ma Bulus níng, sai-à níng hi ku í wùnshái, ku í wùn sukà. A wasika-à níng ni Bulus dinya sig Timoti rag, kada aku zìm wà mpìrká ri tàg jir ǹsáng níng abig tàg mpìrká bir sig pìkyinn á byar Yesu ni níng, bàna. Ku dinya Timoti rag, àgbamká áyau mpìrká ri bàg Yesu abig shi shu kyìkyàr. Ku dinya wàníng barà wàníng má shi mpìr asa swàm Yesu ǹsàn nímá áni.

1 I mì Bulus, mì ri ba yá wù nì. Shìdun zyun-à ri zìg zu yi á bu pyìr níng, ku í àsàin-à bar sig mì rag ń shi wùn aswam Yesu Kristi zyun-à yi bir sig pìkyinnyí á dìrwá ni níng.
2 A byar Timoti, wà zyun-à í wùnmí á jir pìkyinn bir á byar Yesu.

Tayí Shìdun ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya wù àsàn, abig myàng ashiwú, abig ya wù pìkyinn na tag.

Bulus Twìb Byur á Shinn Mpìrká Ri Tàg Jir Nsáng

3 Sai-à ǹ fim wù mì ri yag mà Makidoniya ǹ vig wù n dang rag á shi á Afisa, jirà á kan dim mpìrká ri tàg jir ǹsáng. 4 A kan dim big bu ǹsáng-à big ri tàg níng, ma bu tàg-à big ri tàg áshinn bu yàkúká rì. Buká big ri tàg níng ri gbar bi yipyàr, ri tàg fig mpìrká barà bá sa bu-à Shìdun ri zìm níng bàna, bu-à Shìdun ri zìm níng hi wà mpìr ma bir hing pìkyinn á byar Yesu í wà kwá yì. 5 Bu-à mì ri zìm bàna, mì ri zìm mpìrká bu Kristi abig shi mpìrká ri zìm mpìr ma pìkyinn ńzyun, ma abig shi ma pìkyinn kyìkyàr, ma abig bir pìkyinn á dìr Kristi ngbam nímá. 6 Mpìrká káhi fim rìghing gbìb-à níng n bàg rìghing gbìb ajànn, mi ri dang jírká zyun-à bàna ma yìr. 7 Big ri zìm abig tàg doka Shìdun, ama big yì fig bu-à big ri dang bàna. Big sìnn sig á pìkyinnbá ni rag big yì hing bu-à big ri tàg, ama big yì fig bàna.

8 Yi yì hing rag doka Shìdun sàn hing, wà mpìr ma sa hing swàm ma kàhi àràg barà Shìdun ri zìm. 9 Yi yì hing rag Shìdun sìnn fíg doka á dò jir shinn mpìr sìsàn bàna. Ku sìnn síg á dò jir shinn mpìrká ri wib fig jír bàna, mpìrká ri sa yawari, mpìrká ri bàg fig Shìdun bàna, mpìrká ri sa bu pyìr, mpìrká ri shi fig shu kyìkyàr bàna, mpìrká ri wib fig Shìdun bàna, mpìrká ri gban nàbá ma tabá, mpìr agban kiká, 10 ma mpìrká ri sa àyái, ma mpìrká ri na ma jàubá wunù, ma mpìrká ri jwi mpìr jíkwìnn, ma

mpìrká ri gim ǹsáng, ma
mpìrká ri kà nu mpìr agim
ǹsáng, ma mpìrká ri sa bu-
à shi fig ábibir àràg bu jír
àjai-à níng bàna. 11 Jír àjai-
à níng shi sig ábibir àràg tai
àjwár zyun-à Shìdun ùwài
ya kà sig á vùmí ni rag ń
dinya mpìrká.

Bulus Ri Sa Shìdun Isoko

12 Mì ri sa Yesu Kristi
Shinn Luyí ísoko, ku zyun-
à ya sig mì gbam, n myàng
mì rag ǹ kinn hing wà ń sa
swàmwá, n sìnn kà sig mì
rag ń sa swàmwá, 13 kó barà
sai-à rì níng ǹ dang hing jír-à
bibai á shinnwá ni, ǹ ya hing
mpìrká buwá shwìn, ǹ sa
bai hing zìnnwá. Ama bidìm
pár, Shìdun myàng ashimí,
jir kai bàna ǹ yì fig bu-à
mì ri sa bàna, ǹ bir fig ma
pìkyinn á byarwá ni bàna.
14 Shinn Luyí Yesu Kristi sa
ya mì àsàn ùwài nímá, n
tàg mì barà ń bir pìkyinn á
byarwá ni, ma ń zìm ku ma
pìkyinn ńzyun. 15 Jír-à ma
dang níng í jir àjai, sàn sig
kó ni aku pànn vù pyànà, jír-
à hi í wàníng: Yesu Kristi bi
sig á jànn-à ni àjirà aku zìg
zu kó ni á bu pyìr, bu pyìrmí
kab síg nì bu kó ni bidìm pár.
16 Bu-à sa Shìdun myàng sig
ashimí níng, í jirà Yesu Kristi
aku tìya mpìrká rag ku ri sa
muyar ma mì, mì zyun-à bu
pyìrmí kab bu kó ni níng,
jirà aku tìya mpìrká zyun-
à má bir pìkyinn á byarwá
ni níng rag kwá yafa ya big
bu pyìrbá tìnn, bá dìg yonki
kinn kinn. 17 Kùr zyun-à má
shi hár kinn kinn, kwá wu
fig bàna, mpìrká ri myàng
fig ku á zu bàna níng, ku í
Shìdun, aku shi bu-à mpìrká
má wib ku hár kinn kinn, má
swam yan zìnnwá. Aku shi
àdòníng.

18 Timoti wù wùnmí, buká
mì ri zìm ń dinya wù níng
í wàníng: Mì ri vig wù á
shi àzír, á sa swàm Shìdun
àràg í soja ri nu kànn, í
barà mpìrká ri dang kyann
jir Shìdun rì dang sig á shin-
nwú ni rag wá sa. 19 A
shi bir kyann pìkyinn á byar
Yesu. A shi ma pìkyinn-à
kyìkyàr. Mpìrká bàna ma
pìkyinn-à kyìkyàr níng, big
fim rìghing pìkyinn birbá á
byar Yesu Kristi. 20 Ayaubá
ni í Himanayas ma Alizanda,
í ká ǹ ya kà sig á vù Shaitan
aku du kà big á shwìn jirà
abig kyab jír, jirà kada abig
sa bai zìnn Shìdun bàna.

2

Bu-à Ná Sa Bàna, Aning Vig Shìdun

1 Bu-à mì ri zìm aning
sa bàna í wàníng: Aning
vig Shìdun á shinn mpìrká
bidìm pár, ma aning vig ku
aku myàng ashi mpìrká, an-
ing sa ya ku ísoko á shinn
bu-à ku ri sa ya mpìrká.
2 Aning vig Shìdun á shinn
kùrká ni ma mpìr àgbamká
bidìm pár, àjirà ayi shi shu
àjwár, pìkyinnyí aku na tag
ma ayi bàg Shìdun big kyinn
ńzyun. 3 Wàníng í bu-à
sìsàn, í bu-à Shìdun zyun-
à má zìg zu yi á bu-à bibai

níng ri zìm. 4 Shìdun ri zìm
a kó ni wìm zu, ma a kó
ni yì gbìb sìsàn. 5 Shìdun
í ku kwá awínwá ni. Mpìr
zyun shi sig áni, ku í mpìr-
à ri gbar jùn kwonn Shìdun
ma mpìr, ku í Yesu Kristi.
6 Yesu wann tafinn sig shin-
nwá àjirà aku wa zu mpìrká
ri sa bu-à bibai á jànn-à ni
bidìm pár. Shìdun ri zìm
mpìrká abig dìg yonki. I bu-
à sa ku swam bi sig Yesu á
su-à ku ri zìm. 7 Wàníng
í bu-à sa Shìdun swam bi
sig mì, ń dinya mpìrká jir
àjwár, ku shig zu sig mì ń shi
wùn aswamwá. Bu káníng
bidìm pár mì ri dinya ning
í jír àjai. Mì ri gim fíg
ǹsáng bàna. Ku shig zu sig
mì jirà ń tàg mpìrká zyun-
à í Yahudawaká bàna níng,
abig bir pìkyinn á jír zyun-à
í àjai.

8 Mì ri zìm wunùká kó
áni bidìm pár abig vig
Shìdun, abig gbar dù nann
vùbá mà wai, ma pìkyinn-à
kyìkyàr. Abig shi mpìrká ri
nann àgùnn bàna, abig shi
mpìrká ri sa yipyàr bàna.

9 Mì ri zìm uwàká abig zir
jà barà sàn sig abig zir, abig
zir jà á gbìb-à má tàg rag
big í mpìr wib. Kada abig
sìnn pìkyinnbá íri jinn bìr
bàna, kó bu-à ri ngìg kpàin
kpàin àràg zinariya, kó bu
zyun àràg buká big ri pag á
wàin, kó íri wà áshinn jà bài
bàna, 10 ama abig shi mpìr
kyinn sìsàn, àràg barà sàn
sig uwàká ri wib Shìdun abig
shi. 11 Uwà aku shwann bu,
aku pànn shi akim, aku shi
gang sung aku fig jír ma aku
wib. 12 N zìm fig uwàká abig
tàg bu ma abig shi shinn
wunùká bàna, abig pànn shi
akim, 13 jir kai bàna big màm
jag sig Adamu, í wà big màm
sig Hawa. 14 Big tonn kà
fíg Adamu bàna, ama big
tonn kà síg uwà hár ku sa
bu pyìr. 15 Ama uwà má
dìg yonki á jir shinn wùn
mà, bá dìg yonki wà ba shi
ma ri bir pìkyinnbá, ma zìm
hing mpìr, ma shi hing shu
kyìkyàr, ma pànn shinnbá.

3

Mpìr Agbam Iklisiyaká Abig Shi Mpìr-à Nsàn

1 Jír-à níng í jír àjai, wà
big dang sig n rag: Mpìr-
à ma ri mam á kyinnwá
ni rag kwá shi àgbam ik-
lisiya, ku ri mam bu-à ǹsàn.
2 Sàn sig mpìr-à ma shi
àgbam iklisiya aku shi mpìr-
à ri sa fig bu-à bibai bàna,
aku shi ma uwà ńzyun, aku
shi mpìr-à ri pànn shinnwá,
aku shi àzír, aku shi mpìr-
à mpìrká ri yan kyinnwá,
aku shi mpìr-à ri pànn kyìnn
vù pyànà á luwá ni, aku shi
mpìr-à má tàg yì mpìrká bu,
3 aku shi mpìr awa pyann
shin bàna, aku shi mpìr-à
má swau pyann shí bàna,
ama aku shi mpìr kyinn
ajun, aku bai dìr ma mpìr
bàna, aku shi mpìr azìm bài
bàna. 4 Aku yì barà kwá bàg
ma mpìrká á luwá ni sìsàn
nímá, ma aku tàg yar yanká
buwá big, jirà abig wib ku.
5 Mpìr-à ma pànn yì fig luwá

bàna, sáshinn kwá pànn yì
bìr mpìr iklisiya rà? 6 Mpìr-
à hi kada aku shi mpìr-à kà
sig ma àpyú á gbìb Yesu ni
bàna, jirà aku gbar dù shinn
bàna, ma aku kù kà á kwonn
wà-à bá wà Shaitan níng
bàna. 7 Aku shi mpìr-à ǹsàn,
jirà mpìrká zyun-à ri bàg fig
Yesu bàna níng, abig yan ku
tìnn, jirà kada abig bar bai
zìnnwá bàna, ma aku kàng
bu-à bá tor pànn ku jirà aku
kà á vù Shaitan bàna.

Jír-à Bulus Ba Sig á Shinn Dikonká

8 Dikonká abig shi mpìrká
shi sig ma pìkyinn-à sìsàn,
abig shi mpìr gwangga.
Kada abig shi mpìr awa
pyann shin bàna, kada abig
shi mpìr sunu bàna. 9 Abig
bir pìkyinnbá á jírká Shìdun
tìya byann sig big á shinn
barà bá bàg Yesu, ma abig
shi mpìr kyinn kyìkyàr.
10 Abig màg màg fig ma
big ḿpyim. Wà ba myàng
kyinnbá ma sàn hing, í wà
abig ya big swàm-à hi abig
sa. 11 Uwàká bigbá abig
shi ma pìkyinn-à sìsàn tìnn.
Kada abig zìnn swau mpìr
bàna, ama abig pànn shinn,
ma abig shi mpìr gwangga.
12 Dikonká abig shi ma uwà
ńzyun ma abig shi mpìr-
à ma pànn samyib yanká
bubá ma mpìrká á lubá ni.
13 Mpìrká ma ri sa swàm-à
sìsàn, bá dìg zìnn-à sìsàn á
pyànn mpìrká ni. Bá dang
jír ma gbam á shinn pìkyinn
birbá á byar Yesu Kristi.

Jír Zùzwàun á Shinn Yesu Kristi

14 Mì ri kyab á kyinnmí ni,
má bi myàng wù má nonn
fig ánonn bàna. 15 Mì ri
ba ya wù wàníng, jirà kó
ma yag fòr fonn fig bàna,
wá yì bu-à Shìdun ri zìm
mpìrká á luwá ni abig sa,
wato í bìr mpìrká á iklisiya
bu Shìdun, àsàin-à shi sig
ma yonki. Mpìr iklisiyaká í
mpìr gwangga. I mpìrká ri
tàg jir Shìdun á gbìb àjai.
16 Buká Shìdun sa ya sig
yi bidìm pár, yi yì gban
fig bàna, zwàun hing wàni,
buká hi í wàníng:

Yesu bi á jànn-à ni n nga wi
dìr mpìr jíkwìnn.
Awun kyìkyàr tìya hing
yi rag ku í mpìr
gwangga.
Yann aswam Shìdun mà wai
myàng hing ku.
Jir àjwár á shinnwá ni big
dinya rìghing mpìrká
á jànn-à ni.
Hár mpìrká bir hing pìkyinn
á byarwá ni.
I wà big zìg yag rìg ku mà
wai.

4

Jír á Shinn Malamká Ri Gim Nsáng

1 Awun Kyìkyàr dinya kyàr
hing yi n rag àyúnn-à dun-
yaru ma nyàan vinn mpìrká
má fim rìg wà bá wib
Shìdun, bá wib sòr wàuká
zyun-à ri gim ya big ǹsáng,
bá bàg bu-à wàuká ri tàg.
2 Swai bu tàg káníng ri bí mà
byar mpìrká ri gim ǹsáng,
mi ri tonn gban mpìrká.

Kyinnbá wu rìghing àràg big twìb wu síg ma akan pyìr. 3 Mpìr káníng ri tàg mpìrká rag sàn fig wà mpìr aku sìr ban bàna. Big ri tàg mpìrká rag bujuká káhi shi sig áni, kada mpìr aku ji bàna. Ama Shìdun màm sig buju abig ji. Mpìrká ri bir pìkyinn á jir Shìdun, n yì hing gbìb àjai níng, wà ba sa hing Shìdun ísoko, bá ji buju-à hi. 4 Bujuká Shìdun màm sig bidìm pár, sàn hing. Mpìr aku ngàng bàna. Mpìr aku zìg ma vù pyànà, aku swam yan Shìdun, 5 jir kai bàna jir Shìdun, ma Shìdun vig ri sìnn kàng bu aku shi ǹsàn á pyànn Shìdun.

Fàu Sìsàn Bu Yesu Kristi

6 Wà wa kyab pànn ya hing jàuyí big buká ǹ dinya sig wù níng, wá shi í fàu sìsàn bu Yesu Kristi, wá bir pìkyinnwú ngbam nímá á bu àjai-à big tàg sig wù, wù ri bàg níng. 7 Kada á bàg jir ǹsáng-à big ri tàg níng bàna. Ama á tàg shinnwú barà wá wib Shìdun. 8 Mpìr-à ma sa swàm ma dìrwá, dìrwá má gbam wàni. Wà àdòníng, sàn hing. Ama mpìr-à ma bàg Shìdun, sàn kab síg nì, jir kai bàna gbìb-à níng hi ri ya mpìr yonki-à wà tàma-à níng ma wà á pyànn. 9 Buká ǹ dang sig níng í àjai, í jir bu jau bàna, kó ni aku bir pìkyinn aku zìm. 10 Bu-à sa yi ri kar ngang, mi ri sa swàm wàni níng, í jirà yi bir sig pìkyinn á byar Shìdun àsàin-à shi sig ma yonki, ku zyun-à ku zìg zu mpìrká á jànn-à ni bidìm pár, àràg mpìrká bir sig pìkyinn á byarwá ni níng bàna má.

11 Buká ǹ tàg sig wù níng, á tàg mpìrká àdòníng tìnn. 12 Kada á zìm mpìr zyun aku myàng rag à fòr fig bu zyun bàna, jirà wù í wùnshái níng. A shi shu-à mpìrká ri bàg Yesu má myàng, má shi àràg wù. Jír-à wá dang aku shi jír-à shi sig ma gbìb. A shi shu pìkyinn ajun, á zìm mpìr, á bir pìkyinn, ma á shi shu kyìkyàr. 13 A shi jangga kyann ya mpìrká jir Shìdun, á dinya big jírwá, jirà abig fig. A gbar gbam big dìr, ma á tàg big. A shi sa bu káníng hár àyúnn-à má bi. 14 Sai-à àgbamká tib wann wù vù á shinn-à ni, á sai-à mpìrká ri dang kyann jir Shìdun dang jír á shinnwú ni níng, Shìdun ya sig wù yar. Kada á ngàng yar-à hi bàna. A sa swàm Shìdun ma kàhi. 15 A shi sa àdòníng ma á bir pìkyinnwú jirà á sa bu káníng hi, jirà mpìrká abig myàng rag swàmwú ri yag mà pyànn. 16 A pànn shinnwú, ma á yì buká wù ri tàg. A sa kyann bu káníng, jir kai bàna wa sa hing àdòníng, wá zìg zu rìg shinnwú kwonn ma mpìrká wù ri tàg níng tìnn.

5

Jír á Shinn Uwà Kiká Ma Agbamká Ma Fàuká

1 Kada á yan ta shun àgbam bàna. Ama á dang
jír ma ku ádàn àràg í tawú.
A sìnn kàng yann sukàká
abig shi àràg í wunzàwú
big. 2 A sìnn kàng uwà shun
àgbamká àràg í nàwú big. A
sìnn kàng yann uwàká àràg
í ajunwàwú big. A shi shu
kyìkyàr ma big.

3 A wib uwàká nùbá wu
rìghing níng, ká bàna ma
mpìrká má myàng kwonn
ma big níng. 4 Uwà ki-à
ma shi sig ma yann kó yann
ada, sàn sig yanká hi abig
myàng kwonn ma ku, àràg
barà jir Shìdun tàg sig. Abig
myàng kwonn ma mpìrká á
lubá ni, ma abig sa shang
tabá ma nàbá tìnn. Wà ba sa
hing àdòníng, má shi àràg
big ri wa pyann kàng bu-à
káníng rì sa ya sig big níng.
Wàníng í bu-à Shìdun ri fig
àjwár ma kàhi. 5 Wà uwà ki
ma shi sig áwinwá ni, kwa
dìg fig mpìr-à má myàng
kwonn ma ku bàna, ku ri
zìm a Shìdun myàng kwonn
ma ku. Kwá vig Shìdun fi
big àyúnn a wàníng myàng
kwonn ma ku. 6 Ama uwà
ki-à ma ri kyab íri àjwár
bu dunyaru, shi àràg ku wu
rìghing, kó barà ku shi sig
ma yonki níng. 7 A dinya
mpìrká ri wib jir Shìdun
abig sa bu káníng, jirà kada
mpìrká abig dang bai big
bàna. 8 Mpìr-à ma myàng
kwonn fig ma yiwaiwá big
bàna, àràg ká á luwá ni
bàna má, to mpìr-à níng shi
sig àràg mpìr-à ngàng sig jir
Shìdun, n bir fig rag pìkyinn
áni bàna. Shuwá bai kab
hing bu mpìrká zyun-à ri
bàg fig Yesu bàna níng.

9 Ayau tarkada zìnn uwà
kiká, zyun-à iklisiya má
myàng kwonn ma big níng,
kada abig ba kà zìnn uwà
zyun átai bàna, sái kwa fòr
hing ji dìb-sara, wà ku rì
ma zìg sig wunù ńzyun, 10 n
rì ma sa hing bu-à ǹsàn,
ma pyag samyib hing yanká
buwá, wà ku rì ma ri pànn
kyìnnká vù pyànà á luwá ni,
n ma sìnn wann hing shin-
nwá á jinn ni, ma sa ya hing
mpìrká bu Shìdun swàm ma
sa shang hing mpìrká shi
sig áyau shwìn, ma sa hing
swàm ǹsàn kó wà áni bidìm
pár, í wà abig ba kà zìnnwá.

11 Ama kada aning sìnn
kà zìnn uwà kiká zyun-à í
yann wùnshái níng bàna,
jir kai bàna wà ba wìm á
kyinnbá ni rag bá sìr ban,
bá fim rìg nu-à big gib ya
sig Kristi níng. 12 Wà ba
sa hing àdòníng, big ri gbar
bi yá shinnbá kwonn wà bu
Shìdun, jir kai bàna big bàg
fig nu-à big gib ya sig Shìdun
níng bàna. 13 Yann uwà
ki káníng ri sa fig bu zyun
bàna. Big ri kà kyann á lu
mpìrká ni, mi ri zìnn swau
mpìrká. Jír-à ma zu fíg big
bàna, big ri kà áyau-à ni.
Big ri dang jír ká sàn fig wà
abig dang bàna. 14 I bu-à sa
ǹ zìm kab sig wà yann uwà
ki káníng abig zìg wunù,
ma abig mà wùn, ma abig
pànn samyib lubá. Wà ba
sa hing àdòníng, mpìr azíbyí

big, má dìg fig pyù-à bá
dang jír-à bibai á shinnyí ni
bàna. 15 Uwà ki káníng káhi
vim bìr rìghing pìkyinnbá,
tàma-à níng big ri bàg rag
í Shaitan. 16 Wà mpìr zyun-
à ma ri bàg Kristi ma shi
sig ma uwà kiká á luwá ni,
aku ya káníng bu-à big ri
zìm, kada aku fim kà ya íri
iklisiya bàna, jirà a iklisiya
myàng kwonn ma uwà kiká
zyun-à bàna ma mpìrká ma
myàng kwonn ma big.

17 Agbamká ma ri sa swàm
Shìdun sìsàn nímá, sàn sig
abig wa big bài lìlìb nímá,
àràg mpìrká ma ri tàg jir
Shìdun, ma ri dinya mpìrká
jir àjwár níng bàna má, 18 jir
kai bàna jir Shìdun dang
rag, “Kada abig bir dim nu
nai-à ma ri sa swàm bàna.”
Jir Shìdun dang jakàng n
rag, “Mpìr-à ma ri sa swàm,
sàn hing abig wa ku anìwá.”
19 Kada á zìm wà abig zìg
bi kwonn wà á shinn àgbam
iklisiya zyun á byarwú ni
bàna, sái mpìr pyànà kó sara
ma zìg bi síg jír-à hi ni.
20 Mpìrká ma sa bu-à bibai, á
yan ta big áyau bìr-à ni, jirà
mpìrká dà níng abig shàr
zinn.

21 N kwonn hing wù ma
Shìdun ma Yesu Kristi, ma
yann aswam Shìdun mà wai,
á bàg buká ǹ dinya sig wù
níng, ma pìkyinn ńzyun, á
wà kwonn kó kai ábibir.
22 Kada á síg kìr kìr wà
wá tib wann mpìr zyun vù
áshinn-à ni, jir swàm Shìdun
sa bàna. Kada á sa bu pyìr
àràg barà mpìrká kádà ri
sa níng bàna. A shi shu
kyìkyàr.

23 A wa íri zàpìr bàna, ama
á wa zàn inabi títi nímá jirà
buju aku na bàg á finnwú ni,
jir kai bàna suká káhi wù ri
fig fig àjwár finnwú bàna.

24 Mpìrká káhi ri sa bu
bibaibá á yiyar-à ni. Kó ni
yì rìghing rag bá wà big
kwonn. Ama mpìrká káhi
bu-à bibaibá big ri bònn
sísa. Ama má mìr gbìb zu
àyúnn zyun. 25 Wàníng má
í barà shi sig áni, swàm-à
ma í swàm ǹsàn, mpìrká má
myàng yì rìg. Swàm ǹsànká
zyun-à mpìrká ri myàng fig
bàna níng, má mìr gbìb zu
rìg àyúnn zyun.

6

1 Mpìrká zyun-à má í fàu,
abig wib àsàin lubá ma
pìkyinn ńzyun, jirà kada
mpìrká abig dang bai zìnn
Shìdun ma bu tàgyí bàna.
2 Fàuká zyun-à ma shi sig ma
àsàin lubá ká ri bàg Yesu,
kada abig sa káníng yawari
jirà káníng í wunzàbá á gbìb
Yesu ni bàna. Bu-à bá sa
bàna, abig wib àsàin lubá
wàni, jir kai bàna àsàinká
zyun-à má dìg bu áyau
swàmbá big ri sa níng hi ni, í
mpìrká ri bàg Yesu, ká zyun-
à big ri zìm. Wàníng í buká
mì ri zìm á dinya mpìrká ma
á tàg big.

A Bàg Shìdun Ma Pìkyinn Nzyun

3 Mpìr-à ma tàg hing bu
zyun kim, ma ngàng hing
jír á shinn Shinn Luyí Yesu

Kristi ni, wà zyun-à í jir àjai
níng, ma zìm fig bu-à gbìbyí
ri dang níng bàna, 4 mpìr-
à níng hi í mpìr agbar dù
shinn, kwá yì fig bu zyun
bàna. Ku ri zìm aku sa
yipyàr á shinn buká zyun-
à bàna ma yìr. Ku ri zìm
shùr gbìb, zyun-à ri gbar
bi akyib, ma ngain, ma wà
tìr ya mpìr jir átai, 5 má
wà gbar wab kwonn mpìrká
abig sa yipyàr, mpìrká shi sig
ma pìkyinn-à bibai, ká zyun-
à bàna rag ma jir gwangga á
pìkyinnbá ni, big ri kyab rag
gbìb Shìdun bàg í gbìb swàm
bài.
6 Ama mpìr-à ma ri bàg
Shìdun ma pìkyinn ńzyun,
kwá fig àjwár ma bu-à ku shi
sig ma kàhi. 7 Yi zìg bi fig bu
zyun á dunyaru bàna, yá zìg
kàng yag fig bu zyun bàna
tìnn. 8 Wà ya shi sig ma buju
ma jàká yá wìr, wàníng màg
hing yi. 9 Ama mpìrká ma
ri zìm abig shi mpìr bài, bá
sa bu bibaiká kim kim. Bá
wìm bu-à bibai kim kim. Bu-
à bibaiká big ri wìm níng,
má tonn kà big á gbìb ajànn,
má sa bá kà á pyìr. 10 Bài
zìm í bu-à ri sìnn kà mpìrká
abig sa bu-à bibai kim kim.
A jir shinn bài zìm, í bu-
à sa mpìrká nìnànn nímá
fim rìghing gbìb Shìdun, big
sìnn kà rìghing shinnbá á
shwìn.

Buká Sàn Sig á Kyab Pànn

11 Ama wù, Timoti, wù í
mpìr Shìdun, á shàr bu bibai
káníng. A shi á gbìb-à sìsàn.
A wib Shìdun, ma á sa bu-
à sìsàn ma á bir pìkyinnwú
á byarwá ni, ma á zìm mpìr,
ma á tib pìkyinnwú, ma á
sa kó kai bidìm pár ádàn-
à. 12 A kar ngang barà wá
sar gbam á pìkyinn birwú
ni. A pànn yonki zyun-
à má vinn fig ávinn bàna.
I dò jir yonki-à níng hi, í
bu-à sa Shìdun bar sig wù,
jir shinn pìkyinn birwú à
bir sig, wà zyun-à mpìrká
nìnànn nímá yì hing. 13 N
kwonn hing wù ma Shìdun
zyun-à ri ya kó kai bidìm pár
yonki, ǹ kwonn hing wù ma
Yesu Kristi, zyun-à rì dang
byann sig jír àjai á pyànn
Buntus Bilatus, 14 á sa vinn
rìg kó kai bu-à Shìdun dang
sig rag á sa, hár àyúnn-à
Shinn Luyí Yesu Kristi má
kàng bi áni, jirà kó ni aku
dang bai wù bàna. 15 Kwá
kàng bi á sai-à Shìdun sìnn
sig rag kwá kàng bi. Shìdun
zyun-à í kùr kó ni bidìm pár,
Shìdun zyun-à mpìrká má
swam yan ku, ku í Shinn
Lu kó ni bidìm pár. 16 Ku
shi síg nì àsàin-à má wu
fig ki bàna, ku shi sig áyau
àyar zyun-à mpìrká má bi
fòr sar fig màhàn bàna. Kó
mpìr ńzyun taba myàng fig
ku bàna. Mpìr má myàng
sar fig ku bàna. Mpìrká abig
swam yan ku hár kinn kinn.
Abig yì rag, ku í kùrbá wà
ùwài. Aku shi àdòníng.

17 A dinya mpìrká shi
sig ma bài abig gbar dù
shinn bàna, kada abig sìnn
pìkyinnbá á bàibá ni bàna,
zyun-à má shi nonn fig
bàna níng. Ama abig bir

pìkyinnbá á byar Shìdun
zyun-à ri ya yi kó kai, jirà
ayi fig àjwár. 18 A dinya big
abig sa bu-à sìsàn ma bàibá,
ma abig sa swàm sìsàn,
ma abig ya vù. 19 Ba sa
hing àdòníng, big ri sìnn ya
shinnbá ashìkáun mà wài,
í bu shinn dìrbá hár kinn
kinn. I wà bá dìg yonki
zyun-à kinn kinn.
20 Wù Timoti, á pànn bu-
à Shìdun ya sig wù àràg
í amana níng, ma á zu
rìg áyau mpìrká ri dang jír
yipyàr ma jír zyun-à í jir
gbìb Shìdun bàna. Big dang
rag í jir yar, ama í jír-à bàna
ma yìr. 21 Mpìrká káhi kyab
rag big shi sig ma yar, í bu-à
sa big fim rìghing wà bá bir
pìkyinnbá á byar Shìdun.
Asàn Shìdun aku shi
kwonn ma ning.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig
TIMOTI
Wà Wa Pyànà

Ayau wasika-à níng ni, Bulus dang gbam Timoti pìkyinn rag, aku bà kyinn áyau shwìn-à ku ri wa á dò shinn Yesu Kristi, aku dang kyann jir Yesu, aku bàg bu tàg àjai. Bulus ri zìm a Timoti shi shu àràg ku barà ku ri bir pìkyinn, mi ri sa muyar, mi ri zìm mpìrká, mi ri wa shwìn. Sai-à Bulus ba sig wasika-à níng, suwá nyàan màg barà kwá wu.

1 Wasika-à níng í mì Bulus ǹ ba síg nì, mì í àsàin-à
Shìdun sìnn sig mì ń shi
wùn aswam Yesu Kristi. Ku
swam bi síg mì àjirà ń dinya
mpìrká jir yonki zyun-à kwá
ya káníng. Yonki-à níng hi
yi ri dìg á byar Yesu Kristi ni.
2 To, mì ri bib kà wù,
Timoti, wùn zyun-à mì ri zìm
wàni. Tayí Shìdun ma Shinn
Luyí Yesu Kristi abig wìr kà
ya wù àsàn, abig myàng
ashiwú, abig ya wù pìkyinn
na tag.

Bulus Dang Gbam Timoti Kyinn

3 To, Timoti, barà à shi
síg nì wùnmí á gbìb Yesu
ni níng, mì ri swam yan
Shìdun. Mì ri sa swàm
Shìdun ma kyinn-à mìmìg
àràg barà yàkúmí big rì sa
sig wàrì. Mì ri kyab wù fi
ma àyúnn, mì ri vig Shìdun
á shinnwú ni. 4 Mì ri kyab
barà yi ma wù rì gàb sig dìr,
wù rì kig sig mínn níng. Mì
ri zìm ń myàng zuwú jirà ń
fig àjwár. 5 Mì ri kyab barà
à bir sig pìkyinnwú ńzyun á
dìr Shìdun. Wàníng í barà
yàkúwú Luwisa ma nàwú
Afiniki big má, big rì bir
sig pìkyinnbá ńzyun á dìr
Shìdun ni tìnn. N yì hing
wù má, à bir sig pìkyinnwú
àdòníng tìnn. 6 Jir wàníng,
mì ri kyab pànn wù, Timoti,
kada á màm jànn rìg swàm
zyun-à Shìdun ya sig wù sai-
à ǹ tib sig wù vù á shinn-
à ni níng bàna. A kyab
pànn swàm-à hi, á sa. 7 A
yì hing barà Shìdun ya sig
yi Awunwá níng, ku ya fíg
yi Awunwá jirà ayi shàr zinn
bàna. Ama ku ya síg yi
jirà ayi shi ma gbam, ma
ayi zìm mpìrká, ma ayi pànn
shinnyí.
8 To, kada á shàr zunái
barà wá dinya mpìrká jir
Shinn Luyí Yesu bàna. Kada
á shar zunái jirà ǹ shi sig
á tonn fi-à ni jir Shinn Luyí
Yesu bàna tìnn. A wim
pìkyinn á dang jir Yesu, kó
wa shi sig á shwìn àràg
barà mì má, mì ri wa shwìn
níng. A sìnn pìkyinnwú rag,
Shìdun má ya wù gbam barà
wá sar gbam áyau shwìn-à
hi ni. 9 A yì hing Shìdun zìg
zu sig yi áyau bu pyìryí ni,
jirà ayi shi mpìr kyìkyàrká
buwá. Ku zìg zu fíg yi jir
bu ǹsànká yi sa ya sig ku
níng bàna. Ku zìg zu síg yi
á dò jir àsànwá ma pìkyinn
azìmwá. Bu-à ǹsàn ku sa ya

sig yi níng, ku sa síg á sai-
à ku màm fig ma dunyaru
bàna. Ku sa sig bu-à níng á
jir shinn swàm bu-à Yesu sa
ya sig yi níng. 10 Ama buyí
kàm, yi rì yì fig ma wàníng
bàna, sái wà ku tìr bi wùnwá
Yesu Kristi á dunyaru, jirà
aku zìg zu yi, í wà yi myàng
yì swàm bu ǹsàn-à Shìdun
sa sig. Kristi bi n kan dim
rìghing barà ki má na kùr á
byaryí ni. Ku tìya sig yi jir
àjwárwá á shinn yonki zyun-
à má vinn fig ávinn bàna hár
kinn kinn.
11 To, jir shinn jir àjwár-
à níng, Shìdun sìnn kà sig
mì ń shi wùn aswam Yesu,
ń dinya kyann mpìrká jír-à
hi, ma ń tàg big. 12 Tàma-à
níng, mì ri wa shwìn á dò jir
shinn swàm Yesu. Ama ǹ gib
fig kyinn bàna, jir kai bàna ǹ
yì hing mpìr-à ǹ bir sig kyin-
nmí á dìrwá ni níng, kwá
myàng kwonn ma bu-à ku
ya kà sig á vùmí ni níng, hár
àyúnn-à kwá kàng bi. 13 To,
Timoti, á bàg jír-à ǹ tàg sig
wù níng ma kyinn ńzyun. A
bir pìkyinn á dìr Yesu ni, á
zìm mpìrká, jir kai bàna bu
káníng í buká shi sig á gbìb
Yesu Kristi ni. 14 Wàníng má,
á sa swàm ma bu ǹsànká
Shìdun ya sìnn sig á vùwú ni
níng. Awun Shìdun zyun-à
shi sig á kyinnyí ni níng, á
sa swàmwú ma gbamwá.
15 A yì hing mpìrká ri
bàg Yesu mà jànn Asiya
big bidìm pár big dà fim
rìghing mì. Hár Fijalas ma
Harmajanas bidìm, big dù
dà fim rìg mì. 16 Shinn Luyí
aku myàng ashi mpìrká á
lu Unasifaras, jir kai bàna
ku dang tag wann rìghing
pìkyinnmí kàun nìnànn
nímá. Ku sa fig zunái barà ǹ
shi sig mà tonn fi-à ni níng
bàna. 17 Barà ku bi fòr á
finn swann Roma ni, ku bi
yàn kyann mì kyann kyann,
hár n bi dìg mì. 18 Shìdun
aku myàng ashiwá àyúnn-à
Yesu má kàng bi. A yì hing
barà ku rì sa sig mì bu ǹsàn
nìnànn nímá mà finn swann
Afisa.

Bulus Dinya Timoti Rag Aku Bà Kyinn á Shwìn-à Ku Ri Wa

2

1 To, wùnmí, barà Shìdun
tìya sig yi àsànwá á jir shinn
Yesu Kristi ni níng, sái á
gbam pìkyinn, á bàg ku.
2 Jír buká à fig ǹ tàg sig
á pyànn mpìrká ni nìnànn
nímá níng, á zìg jír-à hi,
á yag tàg mpìr gwanggaká,
jirà abig tàg mpìrká kádà
níng tìnn.
3 To, wàníng má, á bà
kyinn ma írì shwìn-à yi ri
wa. A shi àràg wù í soja
ǹsàn bu Yesu Kristi. 4 A yì
hing mpìr-à ma ri sa swàm
soja, buwá ku ri kà fig áyau
swàm zyun bàna, jir kai
bàna ku ri zìm aku sa jwar
pìkyinn àgbamwá. 5 To,
wàníng má, á myàng barà
big ri màg shàu jirà abig
myàng mpìr-à ma shàr kab
jàuwá. Mpìr-à ma bàg fig
doka shàu-à níng bàna, kwá
ji fig bàna. 6 Anàm bu-à ma
sa hing swàm wàni, kwá ji

jág nì bujuwá. 7 To, á kyab
jír-à mì ri dinya wù níng,
Shinn Luyí má tìya byann
wù yìrwá bidìm pár.
8 Aning kyab pànn Yesu
Kristi wùn ada Dawuda barà
ku wa sig shwìn níng tìnn.
Shìdun gbar dù nann zu
kàng sig ku mà amir-à ni,
àràg barà jir àjwár-à mì ri
dang kyann níng, dang sig.
9 Dò jir shinn jir àjwár-à mì
ri dinya mpìrká níng, í bu-à
sa mì ri wa shwìn níng, big
pànn sìr mì àràg mì í mpìr-
à sa sig bu-à bibai. Ama big
sìr sar fig jir Shìdun níng
bàna. 10 Wàníng í bu-à sa ǹ
bà kyinn, mì ri sa kó kai á
dò shinn mpìrká Shìdun shig
zu sig big jirà a Yesu Kristi
pinn zu big, jirà abig shi mà
byar shu ùwài-à kinn kinn
mà wai níng. 11 Jír-à big ba
sig níng shi sig àjai, big rag,
"Wà ya wu kwonn hing ma
Kristi, yá shi kwonn
ma ku ma yonki.
12 Wà ya tib hing kyinnyí á
shwìn-à yi ri wa níng,
yá na kwonn kùr ma
ku.
Ama, wà ya sa yipyàr rag yi
yì fig ku bàna, ku má,
kwá rag ku yì fig yi
bàna tìnn.
13 Wà yi má mpìr gwangga
bàna, ku í mpìr
gwangga,
jir kai bàna bu-à kwá dang
sig rag kwá sa, ku ri sa
bu-à hi."

Mpìr Asa Swàm-à Wà Shìdun Ri Zìm

14 Timoti, á kyab pànn
ya mpìrká buwú jír-à níng.
A twìb big byur á pyànn
Shìdun, kada abig sa yipyàr
áshinn jír zyun ni bàna.
Yipyàr sa á shinn jír ri sa
shang fig mpìr bàna, sái
ri sa bai mpìrká zyun-à ri
fig. 15 A sar gbam ma á shi
mpìr asa swàm wà Shìdun
ri zìm, àràg mpìr asa swàm
zyun-à ri sa fig zunái ma
swàmwá bàna, mi ri tàg jir
Shìdun ábibir. 16 Kada á shi
kwonn ma mpìrká ri dang
jír àning níng bàna. Jír
àning ri sa mpìrká ri tafinn
gbìb Shìdun. 17 Mpìrká ri
tàg jír àning níng, jírbá ri
nann àràg í kyànn. Mpìr
pyànà áyau mpìrká tàg sig
jír àning níng, í Himanayas
ma Filitus. 18 Mpìr káníng
tafinn gbìb àjai, mi ri dang
rag Shìdun gbar dù nann zu
rìghing mpìrká wu sig níng.
Big gbar vim bìr rìghing
kyinn mpìrká káhi, áyau ká
bir sig kyinn á byar Shìdun.
19 Jir Shìdun í àjai shi sig
àràg mìr kinn-à big jag sig
ngbam nímá byar-à mpìrká
ba sig rag, "Shinn Luyí yì
hing mpìrká buwá," ma wà
big ba sig rag, "Mpìr-à ma
rag Shìdun í Shinn Luwá, to,
aku fim bu-à bibai sa."
20 N dinya wù tinn jír zyun.
Mpìr zyun shi sig ma lu ùwài
nímá, ku shi sig ma tasa kim
kim. Tasaká káhi big sa sig
ma zinariya, káhi big sa sig
ma azurfa, káhi big sa sig
ma bín, káhi big sa sig ma
jànn. Tasaká wà big sa sig
ma zinariya ma wà big sa sig
ma azurfa níng, káníng í ká
big ri sa swàm ma kàhi sai-à

bìr ma kwonn hing. Tasaká
kádà níng big ri sa swàm
ma kàhi kó ákaun. 21 Wà
mpìr ma fim hing bu-à bibai
sa, kwá shi mpìr-à má sa
ya Shìdun swàm ǹsàn. Kwá
shi àràg tasa big sa sig ma
zinariya, ma wà big sa sig
ma azurfa, wà àsàin-à ri zìm
wàni. Asàin-à má ya ku
swàm sìsàn kó wà áni bidìm
pár. 22 To, jir wàníng kada
á zìm bu-à bibai wà sukàká
ri zìm kyann níng bàna, á sa
bu-à ǹsàn, ma á bir pìkyinn
á bu tàg ǹsàn, á zìm mpìrká,
á shi shu pìkyinn na tag
kwonn ma mpìrká shi sig
ma pìkyinn kyìkyàr mi ri
vig Shìdun rag a wàníng sa
shang big níng. 23 Kada á
sa yipyàr á shinn jírká zyun-
à bàna ma yìr. A yì hing
yipyàr sa á shinn jírká bàna
ma yìr níng, ri gbar bi shùr
gbìb. 24 Fàu Shinn Luyí má
shi fig mpìr agbìb shùr bàna.
Kwá shi shu kyinn ajun big
kó ni bidìm pár. Kwá shi
mpìr-à ri tàg jir Shìdun sìsàn
nímá, má shi mpìr muyar.
25 Kwá shi shu kyinn ajun
áyau bu-à kwá tàg mpìrká
ri zib ku. Wà kwa sa hing
àdòníng, kó Shìdun má ya
big pyù barà bá fim bu pyìr
sa, má yì gbìb àjai. 26 I
wà bá kyab jír á kyinnbá
ni má shàr kyag zu á tarko
bu Shaitan, àsàin-à pànn sig
big, big ri wib ku níng.

3

Buká Má Sa Ayúnn-à Wà Kinn Shinn

1 Sàn sig á yì buká má sa
wà àyúnn-à wà kinn shinn
ma nyàan fòr. Mpìrká má
wa shwìn wàni. 2 Kó ni
má zìm íri shinnwá, bá shi
mpìr sunu bài, bá gbar àshí,
bá gbar dù shinn, bá swau
shí, bá wib fig tabá ma nàbá
bàna, bá sa fig godiya bàna,
bá wib fig Shìdun bàna.
3 Bá shi fig shu pìkyinn ajun
bàna, bá myàng fig ashi
mpìr bàna, bá zìnn swau
mpìr, bá pànn fig shinn
bàna, bá shi mpìrká ri dù
pìkyinn kíni, bá ngàng bu
ǹsàn. 4 Bá shi mpìrká ri
ji amana, bá rag bu-à du
big ma mpìr bàna, bá yan
shinnbá, wà barà big nìm
má zìm Shìdun níng, bá zìm
sòr àjwár fig. 5 Bá dang rag
big ri bàg Kristi àràg barà yi
ri bàg níng, ama bá ngàng
gbamwá. Kada á shi kwonn
ma írì mpìr káníng bàna.
6 Káhi áyaubá ni ri kà yag
mà lu lu, mi ri tonn gban
uwàká yì fig bu bàna níng.
Uwà káníng big ri bai kyinn
á jir bu pyìrbá big ri sa. Big
ri pànn fig shinnbá bàna,
mi ri sa sunu bu-à bibai
kim kim. 7 Uwà káníng ri
zìm abig yì jir Shìdun, ama
big yì byann fig gbìb àjai
bàna. 8 Aràg barà Yanisu
ma Yambarisu rì ngàng sig
jir Musa níng, í barà wunù
káníng ri ngàng jir àjai áni
tìnn. Kyinnbá bai, big ngàng
gbìb àjai. 9 Ama bá yag
fig mà pyànn bàna, jir kai
bàna mpìrká má yì rìg wà
kyinnbá bai àràg bu Yanisu
ma Yambarisu.

Bulus Dinya Timoti Bu-à Wàníng Má Sa

10 Ama wù Timoti, à bàg
hing bu tàgmí ma shumí ma
barà mì ri zìm á kyinnmí ni
ń sa jwar pìkyinn Kristi. A
myàng hing pìkyinn birmí,
ma barà mì ri tib pìkyinn,
ma barà mì ri zìm mpìrká,
ma barà ǹ bà sig kyinn. 11 A
myàng hing barà mpìrká ya
mì shwìn, barà ǹ wa sig
shwìn áni. A yì hing buká
sa sig mì mà Antakiya bidìm
pár, ma wà mà Ikoniya, ma
wà mà Listra, ǹ bà hing
kyinn á shwìnká mpìrká ya
sig mì bidìm pár. Ama
Shinn Luyí pinn zu rìg mì á
shwìnká níng ni bidìm pár.
12 Mpìr-à ma ri bàg Yesu, ma
ri zìm aku shi shu ǹsàn àràg
barà Yesu Kristi ri zìm, bá
ya ku shwìn. 13 Ama mpìr
bibai ma mpìrká ri tonn
gban mpìr níng, bá sa swàb
kà yag mà pyànn. Bá tonn
zu rìg mpìrká á gbìb Shìdun,
Shaitan má tonn gban big
tìnn. 14 Ama buwú á bàg
kyann gbìb àjai wà big tàg
sig wù níng, á sar gbam
áni. A yì rìghing shu mpìrká
tàg sig wù. 15 Tun sai-à
wù í wùnsháí à yì hing jir
Shìdun-à big ba sig á tarkada
ni, wà ri tìya wù yar-à wá
wìm zu á jir pìkyinnwú à
bir sig á byar Yesu Kristi.
16 Buká big ba sig á jir
Shìdun ni bidìm pár í Awun
Shìdun tàg síg nì abig ba
àdòníng. Jírká hi ri tàg
mpìrká gbìb àjai, ri twìb
mpìrká byur, ri tìya mpìrká
bu bibaiká big ri sa, mi ri
tàg mpìrká barà bá shi shu
ǹsàn, 17 àjirà mpìr-à ma ri
wib Shìdun aku yì byann
gbìb Shìdun, ma àjirà aku
shi shu barà kwá sa swàm
ǹsàn kó wà áni bidìm pár.

4

1 Mì ri kwonn wù ma
Shìdun ma Yesu Kristi àsàin-
à má wà mpìrká kwonn, ká
shi sig ma yonki ma ká wu
rìghing. A dò jir barà kwá
kàng bi má na kùrwá níng,
mì ri dinya wù, 2 á dinya
mpìrká jir Shìdun, ma á sar
gbam á dang kyann, kó wà
mpìrká ma ri zìm abig fig, kó
wà ba zìm fig abig fig bàna.
A kar bàg big abig yì gbìb
àjai, ma á tàg big abig fim
bu pyìr sa, á dang gbam big
pìkyinn, á tib wann pìkyinn
ma á tàg big. 3 Ayúnn zyun
má bi wà mpìrká má ngàng
wà abig fig jír àjai. Bá bàg
sunu bu bibaiká. Bá fig íri
jir mpìrká ri tàg big bu-à big
ri zìm abig fig. 4 Bá ngàng
bu tàg àjai, má fig jir bu
tàg ǹsáng. 5 Ama buwú wù
Timoti, á pànn shinnwú á kó
kai ni bidìm pár. Shwìn-à
wa wa bidìm pár á bà kyinn,
á sa swàm jir àjwár dang
kyann-à níng, á sa kó kai
bidìm pár àràg barà sàn sig
wùn aswam Shìdun aku sa.
6 Bumí sumí dà fig rag àbìr
bàna, sumí fòr hing barà má
fim dunyaru. 7 N sar gbam
n sa hing swàm Shinn Luyí,
hár ǹ sa vinn hing, ǹ bir
hing pìkyinnmí á byarwá ni
hár fòr bi sai-à sumí màg

barà tàma-à níng má fim
dunyaru. 8 Ayúnn-à níng hi
Shinn Luyí àsàin-à má wà
kwonn ábibir níng, kwá wa
mì anì swàm bu ǹsàn ku ya
sig mì rag ń sa. Kwá wa fig
íri mì áwinmí ni bàna, kwá
wa mpìrká ká ri shi kir ku,
mi ri wìm aku bi níng.

Bulus Ba Ya Timoti Jír-à Shi Sig á Pìkyinnwá Ni

9 A sa barà wá sa má
bi á byarmí ni pyar pyar.
10 Dimas buwá dò jir barà
ku ri zìm bu dunyaru, ku
fim wa mì n yag rìghing mà
Tasalonika. Karaskas yag
rìghing mà jànn Galatiya,
Titus yag rìghing mà jànn
Dalmatiya. 11 Mpìr-à yi ma
ku shi sig í zyun íri Luka
áwinwá ni. Timoti, aning big
Markus bí zyun, jir kai bàna
kwá sa shang mì swàm. 12 N
swam yag rìghing Tikikus
mà Afisa. 13 Sai-à wa bi hing
á zìg bi kwonn ma jà wàumí
ǹ fim sig mà Taruwasa á vù
Karbus, á zìg bi kwonn ma
tarkadaká bumí í zyun, àràg
ká big sa sig ma wau níng
bàna má.
14 Alizanda mpìr-à ri yìg
bu níng, ku sa mì bu-à bibai
wàni. Shinn Luyí má sa
pyann kàng ku bu-à ku sa sig
mì níng. 15 A kang shinnwú
ma ku, jir kai bàna ku kar
ngang hing wàni, jirà aku
kan dim jir àjwár-à yi ri
dang kyann níng.
16 Sai-à ǹ sar jag á pyànn
agib jír n dang jír níng,
walai mpìr-à kà numí, kó ni
bidìm pár fim rìghing mì.
Ama a Shìdun yafa ya big.
17 Shinn Luyí shi kwonn ma
mì n ya mì gbam, àjirà ń
dinya mpìrká zyun-à í Yahu-
dawaká bàna níng jir àjwár-
à níng ǹsàn nímá jirà abig
fig. Ku pinn zu rìghing mì á
nu wiyir. 18 Shìdun má pinn
zu rìg mì áyau bu-à bibai,
má zìg yag mì ítau mà byar-
à ku na sig kùrwá mà wai.
Shìdun aku shi mpìr ùwài
á byar kó ni bidìm pár hár
kinn kinn. Aku shi àdòníng.

Bulus Bib Kà Mpìrká Nài Bib-à Wà Kinn Shinn

19 Mì ri bib kà Biriskila ma
Akila, kwonn ma mpìrká mà
lu Unasifaras. 20 Arastas shi
sig ma buwá mà Korinti. N
fim sig Tarufimas mà finn
swann Militus, dìrwá jwar
fig bàna. 21 A sa ma á bi daka
sai-à shyù kù fig ma bàna
níng.
Aubulus ma Budis, ma
Linas ma Kalaudiya kwonn
ma wunzàká kádà níng, big
bidìm pár big ri bib kà wù.
22 Shinn Luyí aku shi á
pìkyinnwú ni. Asànwá aku
shi kwonn ma ning, ning
bidìm pár.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig TITUS

Titus í mpìr Yahudawa bàna, ku kà mi ri bàg Yesu. Ku ma Bulus ri kyann rag í zyun ábìr-à ni. Bulus fim Titus mà byar-à big ri bar Karita jirà a wàníng sa swàm jir àjwár-à níng màhàn. Bulus dinya Titus barà àgbamká áyau mpìrká ri bàg Yesu má shi shubá áni. Bulus dinya Titus barà wàníng má tàg mpìrká kyau kyau: Wunù àgbamká kim, uwà àgbamká kim, yann wunùká kim, yann uwàká kim, ma ká zyun-à í fàu. Ku dinya wàníng rag a wàníng shi shu pìkyinn na tag ma mpìrká. Aku shi shu jàu ma mpìrká, aku sa akyib bàna, aku gbìb shùr bàna, aku wànn gàb ajun bàna.

1 Mì í Bulus fàu Shìdun ma wùn aswam Yesu Kristi.

Big shig zu sig mì n swam bi sig mì ń sa shang mpìrká Shìdun shig zu sig níng, abig bir swàb kà pìkyinnbá á byar Shìdun, ma ń tìya big gbìb àjai bu-à Shìdun ri zìm ayi bàg. 2 Gbìb àjai-à níng ri ya yonki kinn kinn. Shìdun zyun-à ri gim fig ǹsáng bàna níng, á sai-à ku màm fig ma dunyaru bàna níng, ku rì gib sig nu rag kwá ya yi yonki-à níng. 3 A sai-à Shìdun rìi zìm aku tàg mpìrká jírwá níng, ku shig zu sig mì, mì í wùn aswamwá. Mì ri dang jírwá àràg barà ku dinya sig mì, ku í mpìr-à zìg zu sig yi.

4 Mì ri ba ya wù Titus wùnmí wà àjai. Yi pyànà níng, yi ri bir pìkyinnyí á byar Shìdun wàni.

Mì ri vig Tayí Shìdun ma Yesu Kristi wà zyun-à zìg zu sig yi níng, abig sa ya wù bu-à ǹsàn, ma abig ya wù pìkyinn na tag.

Swàm Titus á Karita

5 Bu-à sa ǹ fim sig wù á Karita níng, í jirà á dang samyib buká káhi zyun-à sàn sig abig sa, ma á sìnn àgbamká má sa swàm áyau mpìrká ri kwonn shinn á zìnn Yesu ni, kó á swann-à wà áni bidìm pár, àràg barà ǹ dinya sig wù níng. 6 Mpìr-à ma ri sa swàm áyau mpìrká ri kwonn shinn á zìnn Yesu ni, mpìr-à níng hi aku shi mpìr ǹsàn, aku zìg uwà ńzyun. Yannká buwá abig shi yannká ri bàg Shìdun ma kyinn ńzyun, kada abig shi yann sung gbam big kó yann yawari big bàna. 7 Agbam-à má sa swàm Shìdun níng, aku shi mpìr ǹsàn, kada aku shi mpìr-à ri gbar dù shinn, kó mpìr-à ri dù pìkyinn kíni, kó mpìr awa pyann shin, kó mpìr-à ri yàn ngain, kó mpìr-à ri zìm bài wàni bàna. 8 Ama aku shi mpìr-à ri pànn samyib kyìnnká ǹsàn nímá, mpìr-à ri zìm bu-à ǹsàn, mpìr-à ri tib pìkyinnwá, mpìr-à ri sa bu ǹsàn, aku shi mpìr kyìkyàr, mpìr-à ri pànn shinnwá.

9 Aku shi mpìr-à ri pànn jir
Shìdun ma pìkyinn ńzyun.
Aku shi mpìr-à ri sa bu-à
Shìdun ma dang rag ayi sa.
Kwa sa hing àdòníng, kwá
dìg gbam-à kwá tìya mpìrká
gbìb ǹsàn bu-à Shìdun ri
zìm ayi sa, kwá gbar vinn
pìkyinn mpìrká zyun-à ri
zìm fig jir Shìdun bàna.

10 Tàma-à níng, mpìr
yawari big nìnànn nímá shi
sig áni, big ri dang jírká
zyun-à bàna ma yìr. Big
ri tonn gban mpìrká. Big
í mpìr Yahudawaká zyun-
à dang rag big ri bàg Yesu.
11 Sàn sig abig kan dim rìg
íri mpìr káníng, jir kai bàna
big ri kà lu lu, mi ri tàg sa
bai mpìrká ma jírká zyun-à
sàn fig abig dang bàna. Bu
káníng bidìm pár big ri sa
àjirà abig dìg bài ùwài nímá.
12 Wùn aswam zyun áyaubá
ni ku má ku í Karita, ku dang
rag, “Karitawaká kó ákaun
bidìm pár, big í mpìr agim
ǹsáng, big í mpìr àbai, big í
mpìr àbínn, big í mpìr finn.”
13 Jír-à níng í jir àjai. Tàma-
à níng bu-à wá sa bàna,
á yan ta big wàni, àjirà
abig shi mpìr ǹsàn á pyànn
Shìdun, 14 ma wà big nìm
má bàg bu tàg Yahudawaká
zyun-à sàn fig bàna níng,
ma bu tàg mpìrká zyun-à
ri zìm fig àjai bàna. 15 A
byar mpìr pìkyinn ǹsàn big,
swàmbá í swàm ǹsàn, ama
mpìr pìkyinn bibai, swàmbá
í swàm bu-à bibai. Big bir
fig pìkyinnbá á byar Shìdun
bàna, jir kai bàna bu-à bibai-
à big ri kyab á kyinnbá ni
níng sa bai rìghing kyinnbá.
16 Big ri zìg kàng shinnbá
àràg big yì hing Shìdun,
ama swàmbá í swàm mpìr
Shìdun bàna. Big ri zìm
fig jàubá bàna, mi ri gbam
shinn, bá sa sar fig bu ǹsàn
bàna.

2

Bulus Dinya Titus Bu-à Wàníng Má Tàg Mpìrká

1 Ama buwú á tàg bu-
à jir Shìdun dang sig níng
ma pìkyinn ńzyun. 2 A tàg
wunù àwàutímká abig shi
mpìr akyab jír, abig shi mpìr
yar, abig shi mpìr apànn
shinn, abig shi mpìr abir
pìkyinn á byar Shìdun, abig
zìm mpìrká, abig shi mpìr
atib pìkyinn. 3 Bu uwà
àwàutímká, á tàg big barà
bá shi uwà pìkyinn ǹsàn.
Kada abig shi mpìr nu bàna,
kó awa pyann shin bàna
tìnn. Abig tàg bu ǹsàn
àràg barà jir Shìdun dang
sig. 4 A byar-à níng hi,
bá tàg yann uwàká ká zìg
sig wunù barà bá zìm nùbá
ma yannká bubá, 5 jirà abig
pànn shinnbá, ma abig shi
shu ǹsàn, ma abig sa swàm
lu, ma abig bir pìkyinnbá á
byar nùbá ni, jirà kada mpìr
zyun aku dang bai big á jir
shinn jir Shìdun ni bàna.

6 Bu wunù gbánnká, á tàg
big abig pànn shinnbá. 7 Bu-
à wa sa bidìm pár, á sa bu
ǹsàn jirà mpìrká abig yì gbìb
ǹsàn. A tàg àjai ma á sa
swàmwú ma pìkyinn ńzyun.

8 A dang kyann íri jír ǹsàn
jirà kada mpìrká abig dìg jír
bibai á shinnwú ni bàna. I
wà mpìr azíbwú big má fig
zunái, jir kai bàna big dìg fig
bu-à bibai á shinnyí ni bàna.
9 Fàuká abig wib àsàin
lubá, abig sa bu-à wàníng
ma dinya sig big abig sa.
Kada abig gbam nu ma àsàin
lubá bàna. 10 Abig jwi àsàin
lubá ajwú bàna tìnn. Bu-
à ba sa bidìm pár, abig tàg
gwangga á byar àsàin lubá
ni, jirà mpìrká abig bàg bu
tàg-à big ri tàg big á shinn
Shìdun zyun-à pinn zu sig yi.
11 Shìdun tìya sig yi
àsànwá jirà aku zìg zu
mpìrká bidìm pár á bu
pyìrbá ni. 12 Asàn-à Shìdun
sa ya sig yi níng, ri tàg
rag kada ayi bàg Shìdun
ma pìkyinn-à bibai bàna,
kada ayi na abann buká
á dunyaru bàna, ayi pànn
shinnyí, ayi shi shu ǹsàn
áyau mpìrká á dunyaru,
ayi bàg Shìdun ma kyinn
ńzyun, 13 á sai-à yi ri shi kir
àyúnn-à ùwài wà Yesu Kristi
zyun-à má zìg zu yi níng, má
mìr gbìb zu bi. Ku í Shìdun.
Ayúnn-à níng hi, yá myàng
gbamwá ma àsànwá. Yi ri
zìm àyúnn-à níng hi aku fòr
bi kíni. 14 Ku ya sig shinnwá
jir shinnyí àjirà aku zìg zu
yi á bu-à bibai, jirà ayi shi
mpìr ǹsàn á pyànnwá ni, ma
ayi shi sa íri bu-à ǹsàn kó
ákaun.
15 A tàg mpìrká bu káníng,
á dang gbam pìkyinnbá ma
á yan ta big ma gbam. A sa
kyann bu-à sìsàn jirà kada
mpìrká abig myàng wù rag
à kinn fig bu zyun bàna.

3

Mpìr Aku Sa Bu-à Nsàn

1 A kyab pànn ya mpìrká
buwú abig wib àgbamká ma
kùrká, abig fig jir káníng ma
abig sa ya káníng bu-à ǹsàn.
2 A dinya big, kada abig dang
bai zìnn mpìr bàna, ama
abig shi shu pìkyinn na tag,
abig shi shu ǹsàn ma jàubá.
Abig sìnn shinnbá á sim. 3 Yi
ma shinnyí má, wàrì yi rì sa
hing buká zyun-à bàna ma
yìr, yi gbam hing sung, yi
sa hing sunu bu-à bibai, hár
sunuyí sìnn kàng yi fàu bu-
à bibai. Yi rì sa íri akyib.
Yi rì sa hing buká bibai, hár
mpìrká zib yi, yi má yi ri zib
big tìnn. 4 Ama á sai-à azìm
Shìdunyí zyun-à má zìg zu
yi, ma àsànwá wann bi á
byar mpìrká ni níng, 5 í wà
ku zìg zu yi á bu-à bibaiká
ni. Ku sa fíg àdòníng jirà
yi sa sig bu ǹsàn bàna, ama
jirà ku ri myàng ashiyí, n tu
kyàr yi ma Awun Kyìkyàrwá
zyun-à ri ya yi yonki àpyú.
6 Shìdun wìr wann bi ya sig
yi Awun Kyìkyàrwá wùwài
nímá jir shinn Yesu Kristi
zyun-à zìg zu sig yi, 7 jir
shinn àsànwá, í bu-à sa ku
sìnn sig yi rag yi í mpìr sìsàn
á pyànnwá ni. Kwá ya yi
yonki kinn kinn, zyun-à yi ri
shi kir níng. 8 Jír-à níng í jir
àjai.
Mì ri zìm á dang jír
káníng ma gbam ǹsàn nímá,
jirà mpìrká zyun-à bir sig

pìkyinnbá á byar Shìdun
níng, abig sa bu-à ǹsàn
zyun-à má sàn ya mpìrká
bidìm pár. 9 A dinya mpìrká
buwú, kada abig sa yipyàr
bàna, kada abig kan wànn
jir yàkúká jirà abig bìr
pìkyinnbá áni bàna. Kada
abig gbìb shùr, ma abig
ngang ngain jir shinn doka
bàna. Bu káníng bidìm
pár, í bu átai sàn fig bàna.
10 Mpìr-à ma ri kwonn ngain,
á gbar sungwá kàun pyànà.
Wà kwá ngàng hing, á fim
ku. 11 A byar-à níng hi, wá yì
rag íri mpìr-à níng í mpìr bu
pyìr. Bu pyìrwá má, má tìya
ku rag bu-à ku sa sig níng
bai.

Jír-à Kinn Shinn

12 Sai-à ma swam bi Arti-
mas á byarwú ni, kó Tikikus,
á sai-à hi á sa kíni á bi á
byarmí ni mà jànn Nikopo-
lis, jir kai bàna í byar-à ǹ
zìm sig dí aku dìg mì màhàn.
13 Mì ri zìm á sa barà wá sa
jirà á sa shang Zinas loya-
à níng, ma Apolos barà bá
yag kyonnbá. A ya big bu-
à big ri zìm. 14 Mpìrká
buyí zyun-à ri bàg Shìdun
níng, abig shwann barà bá
sa swàm ǹsàn, jirà abig sa
shang mpìrká zyun-à bàna
ma bu á vù. Kada abig shi
shu átai bàna.

15 Mpìrká zyun-à shi sig
ma mì bidìm pár ri bib kà
wù. A bib kà jàuyí big ká
zyun-à bir sig pìkyinnbá á
byar Yesu Kristi.

Shìdun aku sa sàn ya ning
bidìm pár.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig FILIMON

Filimon í mpìr àgbam. Mpìrká yì hing wà ku ri bàg Yesu Kristi. Ku shi ma fàu zyun zìnnwá í Unisimus. Fàu-à hi shàr tafinn rìghing àsàin luwá Filimon. Fàu-à níng ma Bulus dìg kwonn. Bulus dinya ku jir Yesu Kristi. Ku kà mi ri bàg rag Kristi. I byar-à Bulus ba ya Filimon áyau wasika-à níng ni n vig wàníng rag a wàníng jùn kwonn kàng ma Unesimus. Ku rag a wàníng zìg Unesimus àràg í wunzà wàníng á jir shinn Yesu Kristi ni, ná wai jirà wàníng í fàu níng bàna.

1 Wasika-à níng í mì ba síg
nì, yi ma wunzàyí Timoti. Mì
í Bulus zyun-à big kìg kà sig
mà tonn fi-à ni á jir shinn
Yesu Kristi.
Yi ri ba ya wù mpìr azìmyí
ma ayor swàmyí wù Filimon,
2 ma mpìrká ri kwonn mà
luwú ni á zìnn Yesu, ma
ajunwàyí Aufiya, ma Ark-
ibus ayoryí zyun-à ri sa
swàm Yesu àràg yi.
3 Shìdun Tayí ma Shinn
Luyí Yesu Kristi abig wìr kà
ya ning àsàn ma pìkyinn na
tag.

Bulus Ri Fig Ajwár á Shinn Filimon

4 Kó ákaun bidìm pár, mì
ri vig Shìdun á shinnwú ni,
wù Filimon, mì ri sa Shìdun
ísoko. 5 N fig hing tai á shinn
barà wù ri zìm mpìrká bu
Shìdun bidìm pár, ma barà
wù ri bir pìkyinn á byar
Shinn Luyí Yesu. 6 Bu-à mì ri
vig Shìdun bàna, mì ri zìm
shu ajun-à yi ma ning shi
sig í zyun níng, má sa ná yì
byann bu ǹsànká yi dìg sig á
jir shinn Kristi. 7 Wunzàmí,
azìmwú níng sa jwar hing
mì pìkyinn, n sa gbam hing
mì dìr. A sa jwar hing
pìkyinn mpìrká bu Shìdun
tìnn.

Bulus Vig Filimon á Shinn Unisimus

8 Mì í shunwàuwú á dò jir
shinn Kristi ni. Jir wàníng,
ǹ nìm má wim kyinn, n nìm
má du kà wù á sa bu-à mì
ri zìm á sa. 9 Ama jirà mì
ri zìm wù, má du kà fig wù
ma gbam bàna. Kó barà mì
Bulus mì í shun àgbam níng,
má víg wù avig. Big kìg kà
sig mì á tonn fi dò jir shinn
Yesu Kristi. 10 To, mì ri vig
wù avig á jir shinn fàuwú
Unisimus, zyun-à í wùnmí á
jir shinn Kristi ni, ǹ kàng
tawá á sai-à big kìg kà sig
mì mà tonn fi-à ni. 11 Sai-
à rì níng, ku rì kinn fig bu
zyun bàna á byarwú ni, ama
tàma-à níng ku kinn hing bu
zyun á byaryí ni, yi ma wù.
12 Mì ri tìr kàng yag ku mà
byarwú ni, kyinnmí shi sig á
dìrwá ni. 13 N zìm sig ń nìm
ń fim ku á byarmí ni áyag,
jirà aku sa shang mì àràg
barà wù nìm má sa shang mì
wà wù nìm ma shi sig áyág,
barà big kìg kà sig mì á tonn
fi á dò jir shinn jir àjwár.

14 Ama ǹ zìm fig ń du kà wù
ma gbam rag á sa shang mì
bàna. Ama mì ri zìm á sa
shang mì ma kyinnwú. Má
du kà fig wù ma gbam rag
á sa shang mì bàna, sái wà
kyinnwú ma zìm hing.
15 Ma sai bàna, bu-à sa
ning ma Unisimus gàb sig dìr
níng, í jirà kwá kàng bi á
byarwú ni má shi í buwú hár
kinn kinn. 16 Tàma-à níng
ku íri fàu átai bàna rag, ku
kab hing fàu. Mì ri zìm ku
wàni, ǹ yì hing azìm-à wá
zìm ku níng má kab bumí.
Kó barà ku í fàu níng, ku í
wunzàwú á jir shinn Shinn
Luyí ni.
17 To, wà wa zìg sig mì rag
mì í ayorwú, to, á pànn ku
vù pyànà, àràg barà wù nìm
má pànn mì níng. 18 Wà kwa
sa hing wù bu bibai, kó wà
wù ma ri bàg ku bu zyun, á
pànn mì. 19 I mì Bulus, mì ri
ba wàníng ma vùmí, má wa
kàng wù. Ama kada á màm
jànn barà í mì ǹ tàg sig wù
jír á shinn Yesu ni, jirà á dìg
yonki kinn kinn níng bàna.
20 To, wunzàmí, wúshèní, á
pànn samyib Unisimus ǹsàn
nímá á jir shinn Shinn Luyí
ni, barà wù í wunzàmí á jir
shinn Kristi ni níng, á sa
jwar pìkyinnmí.
21 N yì hing rag barà mì ri
ba ya wù tarkada-à níng, bu-
à wá sa má kab wà zyun-à ǹ
vig sig wù níng. 22 Wúshèní,
aning sa samyib ya mì tonn-
à ná pag mì kyìnn áni, jir kai
bàna mì ri kyab Shìdun má
fig avigná, má ya mì pyù ń
kàng bi á byarná ni.

Ayor Swàmká Bu Bulus Bib Kà Filimon

23 Abafaras zyun-à big kìg
kwonn sig mì ma ku á tonn
fi jir shinn Kristi níng, ku ri
bib kà wù. 24 Ayor swàmmí
big, Markus, ma Aristarkus,
ma Dimas, ma Luka, big ri
bib kà wù tìnn.
25 Shinn Luyí Yesu Kristi
aku wìr kà ya ning àsàn.
Aku shi àdòníng.

Wasika-à Big Ba Ya Sig Mpìr IBRANIYAWAKA

Asàin-à ba sig tarkada-à níng, ku ba síg jirà aku dinya mpìrká zyun-à ri bàg Yesu n bir sàn fig rag pìkyinnbá á byar Yesu bàna. Mpìr-à àsàin-à ba sig tarkada-à níng dang gbam big pìkyinn n rag abig sar gbam á pìkyinn birbá big bir sig á byar Yesu ni. Ku dang rag Yesu, Wùn Shìdun, wib Shìdun áyau shwìnká big ya sig ku. Yesu kab síg nì mpìrká zyun-à rì dang sig jir Shìdun. Ku kab síg nì mpìrká zyun-à ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun. Ku kab síg yann aswamká mà wai. Ku kab síg Musa íni. Mpìr-à má zìg zu mpìrká á bu pyìrbá ni, íri ku kwá áwinwá ni. Yi yì fig àsàin-à ba sig tarkada-à níng bàna, ama àsàin-à ba sig tarkada-à níng ri dinya mpìrká ri bàg Yesu abig sìnn zubá á dìr Yesu ni.

Shìdun Dang Jírwá á Nu Wùnwá Ni

1 Sai-à rì níng, Shìdun rì dang jírká buwá kim kim kàun nìnànn nímá á nu mpìrká ri dang kyann jir Shìdun jirà abig dinya yàkúyí big. 2 Ama tàma-à níng, ku ri dinya yi jírwá á nu wùnwá ni, wùnwá í zyun-à ku ma wàníng màm sig dunyaru, í zyun-à ku sìnn kà sig á wàníng na kùr á shinn kó kai ni bidìm pár. 3 Àyarwá shi sig í bu-à mpìrká má swam yan Shìdun áni. Ku zu síg Shìdun. Ku ri pànn sa myib kó kai bidìm pár ma jírwá zyun-à shi sig ma gbam níng. Barà ku wu n tu kyàr rìg mpìrká bu pyìrbá, í byar-à ku nann zu yag mà wai n shi sig mà byar gbam ùwài mà agunn vìm nù Shìdun ni.

Yesu Kab Hing Yann Aswamká Bu Shìdun Mà Wai

4 Ku kab hing yann aswamká mà wai. Zìnn-à Shìdun ya sig ku níng, kab hing bigbá. 5 Shìdun taba dinya fig yann aswamká mà wai kó ńzyun n rag:

"Wù í wùnmí, jana-à níng ǹ kàng hing Tawú,"

ku dang fig bàna. Ku dinya fig wùn aswamwá n rag:

"Má shi Tawá. Kwá kàng wùnmí,"

ku dang fig bàna tìnn. 6 Sai-à Shìdun zìg bi jag sig wùnwá á dunyaru, ku dang rag, yann aswamká buwá mà wai bidìm pár abig wib wàníng. 7 Bu-à Shìdun dang sig á shinn yann aswamká buwá mà wai ni bàna í wàníng: Ku rag ku ri sìnn kàng yann aswamká mà wai àràg í wàu ri gbar nì. Mpìrká ri sa swàmwá ku ri sìnn kàng káníng àràg í anam pyìr. 8 Ama á shinn wùnwá ni, ku dang rag,

"Wù Shìdun, kùrwú má vinn fig ávinn bàna.
Wá na kùrwú má sa bu sìsàn.

9 Wù ri zìm bu-à sìsàn, mi ri
ngàng bu-à bibai.
Wàníng í bu-à sa Shìdun ya
sig wù àjwár wà kab
sig bu mpìrká bidìm
pár níng.”
10 Ku dang jakàng n rag,
“Wù Shinn Lu kó ni sai-
à jijag á màm síg nì
jànn-à,
n màm waisháu ma vùwú.
11 Bu káníng bidìm pár má
bab jànn rìg, ama
buwú wá shi rìg.
Big bidìm pár, bá kor rìg
àràg í jà.
12 Wá pìnn nann zu rìg big
àràg í borgo,
bá kàng rìg àkor àràg í jà,
ama buwú wá shi àràg barà
wù ri shi kyann.
Wá kàng fig àwàutím bàna.”
13 Shìdun taba dinya fig yann
aswamká mà wai kó ńzyun n
rag:
“A shi agunn vìm numí ni,
sái wà má sìnn kà hing
mpìr azíbká buwú á
mìr barwú ni.”
14 To. Yann aswamká mà
wai big í yanká bu Shìdun
bàna. Big í fàuwá big. Ku ri
swam bi big jirà abig myàng
kwonn ma ká Yesu má pinn
zu big níng.

2

Jir Bu Uwài-à Yi Dìg Sig

1 Ayi pànn gbam samyib
buká yi fig sig, jirà ayi nang
jànn bàna. 2 Jír-à big dang
sig á nu yann aswamká bu
Shìdun mà wai níng í àjai.
Mpìrká ká rì wib fig jír-
à níng bàna, n rì sa sig
yawari níng, big wa hing
shwìn. 3 To. Yi má wà ya
ngàng wà ya wib jír ùwài-
à níng, sáshinn yá wìm zu
rà? Shinn Luyí big shinnwá
í àsàin-à dang jag sig jír
barà mpìr má wìm zu níng.
Mpìrká ká fig sig jírwá, í
àsàinká tìya sig yi rag í àjai.
4 Shìdun tìya hing mpìrká
rag jír á shinn Yesu ni í àjai,
á byar gbamwá ku tàg sig.
Ku sa hing bu mamaki kim
kim. Ku sa sig Awunwá ri ya
mpìrká yar kim kim abig sa
swàm ma kàhi, àràg barà ku
ri zìm.

Yesu í Mpìr Apínnyí

5 Shìdun sìnn kà fig yann
aswamká buwá mà wai abig
na kùr á dunyaru àpyú
zyun-à yi ri dang jír á shin-
nwá ni níng bàna. 6 Big
dang sig á jir Shìdun ni rag,
“Wù Shìdun, mpìr jíkwìnn
kinn fig bu á pyànnwú
ni bàna,
ama yi ri sa mamaki barà
wù ri sa shang mpìr
jíkwìnn.
7 Su títi nímá à sìnn kàng
ku gbamwá fòr fig
bu yann aswamká mà
wai bàna.
I wà à zìg ku, n sìnn kàng ku
mpìr ùwài.
8 A sìnn kà sig ku aku na
kùr á shinn kó kai ni
bidìm pár.”
Big dang sig á jir Shìdun
ni rag, Shìdun sìnn kà ku
aku na kùr á shinn kó kai
ni bidìm pár. Shìdun sìnn
kann fig bu zyun akur bàna.
Ama tàma-à níng yi myàng
fig ma barà mpìr ri na kùr
á shinn buká ni bidìm pár

bàna. 9 Ama yi ri myàng
barà Yesu ri na kùr á shinn
kó kai ni bidìm pár. Sai-à
rì níng, su títi nímá Shìdun
rì sìnn kàng ku gbamwá fòr
fig bu yann aswamká mà
wai bàna, jirà aku wu rìg
á dò shinn mpìrká ni bidìm
pár. Jir àsàn-à Shìdun shi
sig ma kàhi níng, í bu-à
sa Yesu wa shwìn n wu ki
níng. I wà Shìdun sìnn ku
kùr, jirà mpìrká abig wib
ku. 10 Sàn hing wàni barà
Shìdun àsàin-à màm sig kó
kai bidìm pár, sìnn kà sig
àgbamyí Yesu zyun-à pinn
zu yi, a wàníng wa yà zu
rìg shwìn bu bidìm pár, jirà
mpìrká nìnànn nímá abig
kàng bi, abig shi yanká
buwá níng.
11 Yesu àsàin-à ri sìnn
kàng mpìrká abig shi
kyìkyàr á pyànn Shìdun ni
níng ma mpìrká ká ku sìnn
kàng sig kyìkyàr níng, ku
ma káníng bidìm pár, tabá í
ńzyun. Wàníng í bu-à sa ku
ri sa fig zunái bàna, sai-à ku
ma ri bar káníng wunzàwá
big. 12 Ku dinya Shìdun rag,
"Shìdun, má dinya wunzàmí
big jírwú.
Má swam yan wù á pyànn
bìr mpìrká ni."
13 Ku dang jakàng n rag,
"Má sìnn kyinnmí á dìr
Shìdun ni."
Ku dang jakàng n rag,
"Yanká Shìdun ya sig mì
níng, yi ma big shi sig
í zyun."
14 Barà yanká buwá shi
sig ma wi dìr ma àsà níng,
ku bi kàng rìg àràg káníng
n wu ki, jirà aku gban rìg
gbam Shaitan, zyun-à ri sa
mpìrká ri wu ki níng. 15 Ku
sa mpìrká ká rìi shi shu fàu
jirà big ri shàr ki wu, tun
sai-à big mà sig big níng,
tàma-à níng big ri shi rag
shu shinn dìrbá. 16 Wàníng
í àjai barà big ba sig rag,
"Ku ri sa shang fíg yann
aswamká mà wai bàna, ama
ku ri sa shang yann adaká
bu Ibrahim." 17 Ku kàng
n shi àràg wunzàwá big,
jirà aku shi àràg àgbam
bu twìb swànn, zyun-à má
sa ya Shìdun swàm. Ku í
mpìr ńsàn, ku ri myàng ashi
mpìrká. Ku gbar jùn kwonn
sig mpìrká ma Shìdun, jirà
a Shìdun yafa ya big bu
pyìrbá. 18 Ku kinn hing
barà kwá sa shang mpìrká
bu ri màg màg fig big, jir
kai bàna ku ma shinnwá big
màg màg fig hing ku, ku wa
hing shwìn.

3

Yesu Kab Sig Musa

1 Wunzàmí big, ká zyun-
à Shìdun shig zu sig ning
jirà aning shi mpìrká buwá
níng, aning kyab jir Yesu á
pìkyinn ná ni. Ku í zyun-
à Shìdun swam bi sig jirà
aku shi àràg àgbam zyun-à
má twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni, dò jir shinn ná.
Ku í mpìr-à yi ri bir pìkyinn
á dìrwá ni. 2 Yesu sa sig
swàmwá ma kyinn ńzyun á
pyànn Shìdun zyun-à shig
zu sig ku jirà aku sa ya
wàníng swàm níng. Ku sa

sig àràg barà Musa rì sa sig
swàm ma kyinn ńzyun mà
lu Shìdun ni níng. 3 Yesu
kab síg nì Musa àràg barà
mpìr ami lu ri kab lu-à hi
níng. 4 Kó lu-à wà áni bidìm
pár shi sig ma àsàin-à mi sig
ku. Ama Shìdun màm síg nì
kó kai bidìm pár. 5 Swàm-
à Musa sa sig á lu Shìdun
ni bidìm pár, ku sa sig ma
kyinn ńzyun. Ama ku shi sig
íri shu fàu. Swàmwá í bu-
à tìya sig mpìrká buká má
sa á pyànn. 6 Bu Kristi ku
shi sig àràg í wùn zyun-à ri
myàng kwonn ma lu tawá.
Ta Kristi í Shìdun. Ku ri
sa swàm á lu Tawá ni ma
kyinn ńzyun. Yi í mpìrká
á lu Shìdun ni, wà ya fim
fig wà wim kyinn bàna, ma
ri bir kyann pìkyinn á buká
Shìdun gib ya sig yi nu níng
ni.

Mpìrká Ma Zìg Hing Jir Shìdun Bá Shi Ngàng

7 To. Awun Shìdun dang
sig rag:
"Wà na fig hing jir Shìdun
jana-à níng,
8 kada aning gbam sung
bàna, àràg barà sai-à
ning rì sa sig Shìdun
yawari ma awúnn-à
ni,
n rì màg màg fig sig ku níng.
9 Shìdun dang rag, yàkúná
big rì màg màg fig sig
ku màhàn, mi ri zìm
abig myàng bu-à kwá
sa,
kó barà big myàng hing
bu-à ku sa sig hár ji
dìpyànà níng, ama big
gbam hing sung.
10 Wàníng í bu-à sa ku
nànn àgùnn ma mpìr
káníng,
n dang rag big ri kyab fig ku
á pìkyinnbá ni bàna.
Big ngàng wà bá wib jírwá.
11 Barà ku nànn àgùnn
àdòníng, í wà ku tung
ki rag
bá bi fig á byarwá ni jirà abig
shi ngàng bàna, hár
kinn kinn."

12 Ning wunzàmí big, an-
ing pànn shinn ná, kada
mpìr zyun áyauná ni aku
fim pìkyinn birwá, ma aku
shi ma kyinn bibai, ma aku
dà fim gbìb Shìdun àsàin-à
shi sig ma yonki níng bàna.
13 Bu-à ná sa bàna, aning
dang gbam kyann bar dìrná
big kyinn su ma su, jirà kada
abig tonn takà mpìr zyun
áyauná ni á bu-à bibai, ma
aku kàng mpìr sung gbam
bàna. Su ma su aning sa
kyann àdòníng barà su-à da
sig ma áni níng. 14 Wà ya sar
gbam hing á pìkyinn biryí ni
àràg barà yi rì bir jag sig
níng hár àyúnn-à wà kinn
shinn, yi kwonn hing shin-
nyí ma Kristi. 15 Jir Shìdun
dang sig rag:
"Jana-à níng wà na fig hing
jir Shìdun,
kada aning gbam sung bàna,
àràg bar sai-à ning rì sa sig
Shìdun yawari níng."

16 Mpìrká fig sig jir Shìdun
n sa sig ku yawari níng, big
bidìm pár í mpìrká Musa
zìg zu bi sig mà jànn Masar
níng. 17 Mpìrká sa sig
Shìdun nànn àgùnn hár ji

dìpyànà níng, í mpìrká sa
sig bu pyìr n wu sig mà
awúnn-à ni níng. 18 Sai-à
Shìdun tung sig ki rag mpìr
káníng má bi fig á byarwá
ni jirà abig shi ngàng bàna
hár kinn kinn níng, ku tung
sig á shinn mpìrká wib fig
jírwá bàna níng. 19 A byar-à
níng hi yi myàng yì rag í jirà
big bir fig pìkyinnbá á byar
Shìdun bàna, í bu-à sa big
kà sar fig byar Shìdun bàna
níng.

4

1 Barà Shìdun gib ya sig
yi nu rag, yá shi ngàng á
byarwá ni níng, ayi pànn
shinnyí jirà kada mpìr zyun
áyauná ni aku sa bu-à má
kan dim ku barà kwá kà fig
byar-à níng hi bàna. 2 Jir
àjwár-à big dinya sig big
níng, big dinya hing yi tìnn.
Big fig hing jir àjwár ama jír-
à big fig sig níng sa ya fig
big bu bàna, jir kai bàna big
bir fig pìkyinn áni bàna. 3 Yi
ká zyun-à yi bir sig pìkyinnyí
áni níng, íri yi áwinyí ni yá
kà má shi ngàng ma Shìdun.
Ku dang sig n rag, barà ku
nànn àgùnn ma mpìrká bir
fig pìkyinn á byarwá ni bàna
níng, í wà ku tung ki rag
bá bi fig á byarwá ni jirà
abig shi ngàng bàna, hár
kinn kinn. Ku dang sig jír-
à níng kó barà ku sa kinn
rìg swàmwá á sai-à ku màm
sig dunyaru. 4 A byar zyun
á jir Shìdun ni big dang sig
jír á shinn àyúnn-à wà wa
sùmpyànn n rag, “Shìdun sa
swàmwá n shi ngàng àyúnn-
à wà wa sùmpyànn.” 5 I
byar-à ku dang jakàng rag,
“Bá bi fig á byarwá ni jirà
abig shi ngàng bàna, hár
kinn kinn.” 6 Mpìrká zyun-
à fig jag sig jir àjwár-à níng,
big kà fig mà byar Shìdun
ni jirà abig shi ngàng mà
byarwá ni bàna, jir kai bàna
big bir fig pìkyinn á byarwá
ni bàna. Ama mpìrká ká bir
sig pìkyinnbá níng, kà síg nì
n shi ngàng mà byarwá ni.
7 Asim ji nìnànn nímá, ku
sìnn àyúnn zyun n bar rag
“jana-à níng”. Ku dang jír á
nu Dawuda ni, àràg barà big
ba bab sig níng, n rag, “Wà
na fig hing jir Shìdun jana-à
níng, kada aning gbam sung
bàna.”

8 Joshuwa nìm ma zìg
yag rìghing mpìr káníng mà
byar Shìdun byar-à bá shi
ngàng, Shìdun nìm má dang
fig rag sái su zyun bàna. 9 Jir
Shìdun ri tìya yi rag, hár
tàma-à níng, byar-à mpìrká
bu Shìdun má shi ngàng shi
sig áni, àràg barà Shìdun
shi ngàng sig àyúnn wà
wa sùmpyànn níng. 10 To.
Mpìr-à ma kà hing á byar
Shìdun jirà aku shi ngàng,
kwá shi ngàng á swàmwá
ni, àràg barà Shìdun shi
ngàng sig buwá níng. 11 Jir
wàníng, ayi sar gbam jirà
ayi kà mà byar Shìdun ni jirà
ayi shi ngàng. Kada mpìr
zyun aku gbam sung àràg
barà mpìr káníng rì gbam
sig n kà fig byar-à bá shi
ngàng níng, bàna.

12 Jir Shìdun shi sig ma
yonki, n shi sig ma gbam, ji
kab síg nì kafai zyun-à ri ji
nu-à pyànà bidìm pár. Jír-
à hi ri kà mà byar-à kyinnyí
ma adìnyí shi sig àràg í kafai
ri kà í nì, mi ri kà mà akib
dìr hár mà byar-à swab shi
sig. Jír-à hi ri tìya mpìr
barà kwá yì bu-à ku ri kyab
á kyinnwá ni. 13 Mpìr má
tàm sar fig Shìdun bu bàna.
Buká ku màm sig bidìm pár,
walai zyun-à má tàm jànn
sar shinnwá á pyànnwá ni
níng, bàna. Ku í àsàin-à yá
sar á pyànnwá ni, má dinya
ku bu-à yi sa sig àyúnn-à
kwá wà kwonn.

Yesu í Agbam Atwìb Swànn Bu Wà Uwài

14 To. Barà yi shi sig ma
àgbam atwìb swànn bu wà
kab sig kádà níng, wà zyun-
à í Yesu Wùn Shìdun àsàin-
à yag sig mà byar Shìdun
níng, ayi sar gbam á pìkyinn
biryí ni. 15 Agbam bu twìb
swànn zyun-à kab sig kádà,
wà yi dìg sig níng, wà shwìn
ma dìg hing yi, ku ri myàng
ashiyí, jir kai bàna ku wa
hing shwìn, big màg màg fig
hing ku, ama ku sa fig bu
pyìr bàna kó títi nímá. 16 Jir
wàníng, ayi wim kyinn, ma
ayi bi á byar Shìdun àsàin-à
ri myàng ashi mpìr, ajirà a
Shìdun sa sàn ya yi, ma aku
sa shang yi sai-à yi ma ri zìm
bu.

5

1 Big ri shig zu àgbam
atwìb swànn bu wà ùwài
áyau mpìrká buwá ni. Big ri
sìnn kà ku aku sar á pyànn
Shìdun ni á dò shinnbá ni.
Wà mpìrká ma zìg bi hing
bu, ku í àsàin-à ri zìg yag
mà pyànn Shìdun ni. Ku
í àsàin-à ri twìb swànn bu
á dò shinn bu pyìr mpìrká
ni. 2 Barà ku í mpìr jíkwìnn
mi ri wà dà buká nìnànn
nímá níng, ku ri myàng ashi
mpìrká ká shi sig á zufi-à ni,
barà big ri sa bu pyìr níng.
3 Jir wàníng, bu twìb swànn-
à ku ri twìb swànn níng,
ku ri twìb swànn fíg íri dò
shinn bu pyìr mpìrká bàna,
ku ri twìb swànn jir shinn bu
pyìrwá tìnn. 4 Walai mpìr-à
ma dang ma shinnwá rag ku
í àgbam atwìb swànn bu wà
ùwài, sai mpìr-à Shìdun ma
sìnn kà hing ku, àràg barà
Shìdun rì sìnn kà sig Haruna
níng.

5 Wàníng í barà Kristi
shi sig áni tìnn. Ku sìnn
kà fíg nì shinnwá rag ku
í àgbam atwìb swànn bu
bàna. Shìdun í àsàin-à sìnn
kà sig ku, n dinya sig ku rag,

“Wù í wùnmí,
jana-à níng ṅ kàng hing
Tawú.”

6 Mà byar zyun ni, ku dang
sig rag,

“Wù í mpìr atwìb swànn bu
zyun-à kinn kinn.
Wá bàg gbìb-à Malkisadik
bàg sig.”

7 Sai-à Yesu shi sig á dun-
yaru, ku vig Shìdun wàni,
n bar nài ngbam nímá, n
wìr ya Shìdun àsàin-à má
zìg zu sar ku á ki-à kwá wu
níng ni, mínn wàni. Barà ku

í mpìr-à ri sìnn kàng shin-
nwá ásim mi ri wib Shìdun
níng, Shìdun fig ya hing ku
avigwá. 8 Kó barà ku í Wùn
Shìdun níng, Shìdun sìnn kà
ku ku wa shwìn. Shwìn-à ku
wa sig níng í gbìb-à ku wib
sig Shìdun áni. 9 Sai-à ku
sa vinn swàmwá á dunyaru,
ku kàng àsàin-à má pinn zu
mpìrká ri wib ku níng, má
ya káníng yonki kinn kinn.
10 Shìdun sìnn kà ku aku shi
àgbam atwìb swànn bu, ma
aku bàg gbìb-à Malkisadik
bàg sig.

Byur Twìb á Shinn Barà Mpìr Aku Nang Jànn Gbìb Yesu Bàna

11 Yi shi sig ma jírká yá
dinya ning á shinn Yesu ni,
ama shi sig ma shwìn wà
yá dinya byann ning, jir kai
bàna ning ri fig yì fonn fig
jír bàna. 12 Su-à màg hing
barà ná tàg mpìrká, ama hár
tàma-à níng, ning yì fig ma
bu zyun kó títi nímá á shinn
jir Shìdun ni bàna. Wà barà
ning nìm má ji buju níng,
ama ning ri mam sòr myann.
13 Ning shi sig àràg í yanká
ri mam íri myann, mi ri ji
fig buju bàna. Big yì fig barà
bá gàfinn bu-à ìsàn ma bu-
à bibai bàna. Ning shi sig
àràg í big tìnn. 14 Mpìrká má
ji buju í mpìrká wài gbam
rìghing. Big yì hing barà bá
kyab jír ma barà bá gàfinn
bu-à sìsàn ma bu-à bibai.

6

1 Jir wàníng, ayi yag ning
mà pyànn á jir shinn bu
tàg Yesu ni, àjirà ayi yì
zwàun jírwá. Kada ayi tàg
íri bu àkorká yi yì rìghing
níng bàna, àràg jír á shinn
barà mpìr má dà finn bu
pyìr sa, ma barà mpìr má
bir pìkyinn á byar Shìdun,
2 ma jir batisma, ma barà bá
tib wànn mpìr vù á shinn,
ma barà mpìr má dù nann
zu kàng ma yonki, ma jir
kwonn wà zyun-à má shi hár
kinn kinn. Wà ya yì sig íri
bu káníng í barà yi shi sig
àràg wàrì, yi yì byann fig
ma gbìb Yesu bàna. 3 Ayi yì
swàb kà yag buká kádà mà
pyànn. Wàníng í bu-à yi ri
zìm ayi sa wà Shìdun ma zìm
hing.

4 Mpìrká ma yì hing
gbìb àyar bu Shìdun, àsàn
Shìdun bi rìghing á byarbá
ni, big zìg rìghing Awun
Shìdun, wà ba tafinn hing
gbìb Shìdun, mpìrká má zìg
kàng bi sar fig big jirà abig
vim bìr á bu pyìrbá ni bàna.
5 Big yì byann hing rag jir
Shìdun sàn hing. Kyinnbá
dinya hing big gbam bu-à má
bi àyúnn-à dunyaru má vinn
áni. 6 Wà ba tafinn hing gbìb
Shìdun shi sig àràg big ri
dab bàg gbam jakàng Wùn
Shìdun mà atàm bín-à ni, mi
ri sa pànn ku zunái áyau bìr-
à ni. Mpìrká má zìg kàng bi
sar fig big jirà abig vim bìr á
bu pyìrbá ni bàna.

7 Jànn-à shyù ma ri tab
wann kyann áni, wà jànn-
à hi ma ri byann, jànn-à hi
bu má nga nann zu áni sìsàn
nímá, àràg barà àsàinká tàg
sig níng ri zìm, Shìdun má

sa sàn ya jànn-à hi. 8 Ama
wà sí ma byann-à bibai ma
ri nga nann zu í ni á jànn-à
hi ni, jànn-à hi í jànn-à bibai.
Shìdun má ya ku nài ya, pyìr
má swànn bai rìg ku.
9 Jàumí big, kó barà yi ri
dang àdòníng má, yi yì hing
rag ná bàg gbìb ǹsàn jirà
aning wìm zu. 10 Shìdun ri
sa fig mpìr bu-à bibai bàna.
Kwá màm jànn fig swàm-à
ning sa sig ku bàna. Kwá
màm jànn fig azìm-à ning
tìya sig ku n sa shang sig
mpìrká buwá á dò jir shin-
nwá ni níng bàna. Yi yì hing
rag hár tàma-à níng, ning ri
sa shang big.
11 Yi ri zìm kó ni áyauná
ni aku sar áyau àtùtwài
sawá ni hár àyúnn-à wà
kinn shinn, àjirà aning dìg
buká ning bir sig pìkyinn áni
níng. 12 Yi zìm fig aning
kàng mpìr àbínn big bàna,
ama yi ri zìm aning shi àràg
mpìrká bir sig pìkyinn, mi ri
tib wann pìkyinnbá á jìnn ni,
jirà abig dìg bu-à Shìdun gib
sig nu rag kwá ya níng.

Bu-à Shìdun Gib Sig Nu Ani, Kwá Sa Bu-à Hi

13 Sai-à Shìdun gib ya
Ibrahim nu níng, ku tung ki
rag kwá sa bu-à ku gib sig nu
rag kwá sa níng. Barà bu-
à kab Shìdun bàna níng, ku
tung sig ki ma zinnwá. 14 Ku
dinya Ibrahim rag, “N gib
ya sig wù nu rag má sa sàn
ya wù, má sa jwàr swaiwú
nìnànn nímá.” 15 Ibrahim
tib wann hing pìkyinnwá á
jìnn nì, í bu-à sa ku dìg sig
bu-à Shìdun gib ya sig ku nu
níng. 16 Wà mpìr ma tung
hing ki, kwá tung zìnn bu-
à wài kab sig ku jirà mpìrká
abig sa yipyàr bàna, abig yì
rag jírwá í àjai. 17 Shìdun
ri zìm mpìrká má dìg bu-à
ku gib sig nu áni níng, abig
yì rag kwá vim bìr fig nuwá
ku gib sig níng bàna. I bu-à
sa ku tung sig ki ma zìnnwá
níng. 18 Bu pyànà shi sig
áni ká má vim bìr fig ávim
bìr bàna. Bu pyànà káníng
í nu-à Shìdun gib sig ma ki-
à ku tung sig níng. Kwá
gim fig ǹsáng á shinnbá ni
bàna. Jir wàníng, yi ká yi
bi sig á byar Shìdun jirà aku
kang yi níng, yi wim hing
pìkyinn. Yi ri sìnn kyinn
rag yá dìg bu-à ku gib ya
sig yi nu níng. 19 Bu-à yi
ri sìnn pìkyinn áni níng ri
sa yi ri wim kyinn, àjirà ayi
sar gbam. Yá wam zu jà-
à shi sig á nu nkyun tonn
zyun-à í tonn kyìkyàr níng
má yag mà byar-à Shìdun
shi sig. 20 Yesu kà jag síg
yi nì mà byar-à bó hi ni,
á dò shinnyí ni. Ku kàng
sig àgbam atwìb swànn bu
á pyànn Shìdun ni hár kinn
kinn àràg Malkisadik.

7

Malkisadik, Agbam Atwìb Swànn Bu á Pyànn Shìdun

1 Mpìr-à big ri bar Malk-
isadik níng, ku rì í kùr
mà byar-à big ri bar Sal-
ima. Ku í mpìr atwìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni tìnn.
Sai-à Ibrahim rìi kàng bi

mà byar-à ku yag gban sig
kùrká níng, Malkisadik yag
mà byarwá ni n dìg kwonn
ma ku á gbìb-à ni, n dang
rag a Shìdun sa sàn ya ku.
2 Ibrahim gàfinn buká ku
zìg bi sig mà byar-à ku
ma mpìrká buwá gban sig
ki níng, áyau bu dwib, ku
tinn zu zyun n ya Malk-
isadik. (Yìr zìnn Malkisadik
í "Kùr Sìsàn." Barà ku í
kùr-à mà Salima níng, yìr
zìnnwá í "Kùr Pìkyinn Na
Tag.") 3 Walai mpìr-à yì tawá
ma nawá, mpìr yì fig byar-à
mìrwá zu bi sig bàna. Mpìr
yì fig sai-à big mà ku bàna,
mpìr yì fig kiwá bàna. Ku
shi sig àràg í wùn Shìdun.
Ku í mpìr atwìb swànn bu
hár kinn kinn.

4 Aning myàng barà mpìr-
à níng í mpìr ùwài. Hár
Ibrahim zyun-à í yàkúyí
níng, gàfinn buká ku zìg bi
sig mà byar-à ku gban sig ki
níng, áyau bu dwib, ku tinn
zu zyun n ya Malkisadik.
5 Doka dang sig rag yiwaiká
bu Lawi ká ri twìb swànn bu
á pyànn Shìdun ni níng, abig
zìg bu àkunn zyun áyau bu
dwib wà mpìr Israilaká ma
dìg. Bu-à yi yì sig á shinn
wàníng ni bàna, big ri zìg
zu bu káníng á vù yiwaibá
ni, kó barà big bidìm pár,
big í yann ada Ibrahim níng.
6 Malkisadik í yiwai Lawi
bàna, ama Ibrahim ya ku
bu zyun áyau bu dwib. Ku
dinya Ibrahim rag a Shìdun
sa sàn ya wàníng, kó barà
wàníng í mpìr-à Shìdun gib
ya sig nu níng. 7 Wàníng í
àjai barà mpìr-à ma ri dang
rag a Shìdun sa sàn ya jàuwá
ku kab síg jàuwá nì. 8 Bu
mpìrká ri twìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni ká ri zìg zu
bu zyun áyau bu dwib wà
mpìrká ma dìg hing níng,
big ri wu rìg. Ama bu
Malkisadik àsàin-à ri zìg zu
bu zyun áyau bu dwib wà
mpìrká ma dìg hing níng,
ku í mpìr-à má wu fig áwu
bàna, àràg barà big ba sig á
jir Shìdun ni. 9 Sai-à Ibrahim
rì ya Malkisadik bu zyun
áyau bu dwib níng, shi sig
àràg í Lawi ya síg nì. Kó
barà tàma-à níng í yiwaiká
bu Lawi ri zìg í ni. 10 Bu-
à sa yá dang àdòníng níng,
jir kai bàna sai-à Malkisadik
yag n dìg kwonn ma Ibrahim
níng, Lawi shi sig ma á dìr
Ibrahim ni, big mà fig ma ku
bàna.

11 Sai-à swaiká bu Lawi
rìi twìb swànn bu á pyànn
Shìdun níng, Shìdun ya sig
mpìr Israilaká dokawá. Ama
swaiká bu Lawi, ká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun
ni níng, big sa kyàr sar fig
mpìrká á bu pyìrbá ni bàna.
Wà big nìm ma sa sar hing,
Shìdun nìm má swam bi
fig rag Yesu àsàin-à í mpìr
atwìb swànn bu zyun kim
níng bàna. Ku shi sig àràg
Malkisadik, ku kab síg nì
swai Haruna. 12 Wà Shìdun
ma sìnn kà pyann kàng hing
swai mpìr atwìb swànn bu
zyun kim, doka má vim bìr
tìnn. 13 Shinn Luyí Yesu,
àsàin-à big ri dang jír á shin-
nwá ni níng, swaiwá kim, ku

í swai Lawi bàna. Mpìrká
buwá kó ńzyun shi fig mpìr
atwìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni bàna. 14 Wàníng í
bu yipyàr bàna, Shinn Luyí í
swai Yahuda. Musa dang fig
jír á shinn swaiká bu Yahuda
ni rag bá shi mpìr atwìb
swànn bu bàna.

Yesu Shi Sig Aràg Malkisadik

15 Jír-à zu kyàr hing kyàr
kyàr. Mpìr atwìb swànn bu
á pyànn Shìdun ni zyun kim
bi hing, zyun-à shi sig àràg
Malkisadik. 16 Mpìrká sìnn
kà fíg ku nì rag aku shi mpìr
atwìb swànn bu àràg barà
big ri bàg á doka níng bàna.
Ama ku kàng sig mpìr atwìb
swànn bu á byar gbam yonki
zyun-à ku shi sig ma kàhi
wà má vinn fig ávinn bàna.
17 Big ba sig á jir Shìdun
ni á shinnwá ni rag, "Wá
shi mpìr atwìb swànn bu á
pyànn Shìdun ni hár kinn
kinn. Wá bàg gbìb Malkisadik." 18 Doka àkworká
rì níng, Shìdun sìnn kann
rìghing agang, jir kai bàna
dokaká hi bàna ma gbam, bá
sa shang sar fig mpìr bàna.
19 Dokaká Musa ba sig níng,
má sìnn kàng sar fig mpìr
aku shi ńsàn á pyànn Shìdun
ni bàna. Bu-à yá bir pìkyinn
áni bi rìghing tàma-à níng í
wà zyun-à yá bi yar á pyànn
Shìdun ni à dò shinnwá ni.

20 Shìdun tung rag Yesu
má shi mpìr-à má twìb
swànn ya ku bu hár kinn
kinn. Sai-à big rì sìnn kà
mpìrká barà bá twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni níng,
walai mpìr-à tung sig ki.
21 Ama bu Yesu, Shìdun
dinya ku rag,

"Mì Shìdun ń tung sig ki rag
wá shi mpìr-à má twìb
swànn bu hár kinn
kinn.
Má vim bìr fig jírmí ń dang
sig níng bàna."

22 Jir ki-à Shìdun tung sig
níng, Yesu shi í bu-à ri tìya
yi rag nu-à Shìdun gib sig wà
tàma-à níng sàn kab wàrì í
nì.

23 Swai mpìrká bu Lawi ká
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni níng big nann
hing, jir kai bàna ki wu rì
kan dim sig big barà bá sa
vinn swàmbá. 24 Ama bu
Yesu ku í mpìr-à má wu fig
áwu bàna, í bu-à sa kwá
twìb swànn ya Shìdun bu
hár kinn kinn níng. Mpìr
má zìg pyann kàng fig nu
swàmwá bàna. 25 Wàníng í
bu-à sa kó ákaun bidìm pár,
ku shi sig ma gbam barà kwá
pinn zu mpìrká ma ri bi á
byar Shìdun ni, á zìnnwá ni.
Ku shi sig hár kinn kinn, kwá
vig ya kyann káníng Shìdun.

26 Yesu í àgbam bu twìb
swànn àsàin-à má tu kyàr bu
pyìryí. Ku í mpìr kyìkyàr
ku ri sa fig bu bibai bàna.
Shìdun sìnn kann sig ku
akur, ku kà fig áyau mpìrká
ri sa bu pyìr níng bàna. Ku
shi sig mà byar ùwài byar-
à Shìdun shi sig. 27 Ku
shi fig àràg àgbam bu twìb
swànnká kádà bàna. Agbam
bu twìb swànnká kádà ri
twìb swànn bu su ma su jir

bu pyìrbá ma bu mpìrká.
Ama bu twìb swànn Yesu
shi sig kim. Ku ri twìb
swànn fig bu jir bu pyìrwá
bàna. Ku twìb swànn sig
bu í kàun ńzyun, í nànn-
à hi, màg rìghing. Ku zìg
shinnwá n twìb swànn bu
ma kàhi. 28 Mpìrká ri twìb
swànn ya Shìdun bu á gbìb
doka Musa ni níng, big í
mpìrká ri sa bu pyìr. Ama
mpìr zyun-à Shìdun tung sig
ki á shinnwá ni níng, ku í
wà zyun-à pyann sig shinn
doka Musa. Ku í mpìr atwìb
swànn bu zyun-à ri sa fig bu
pyìr bàna, hár kinn kinn.

8

Yesu í Agbam Atwìb Swànn Bu á Dò Shinnyí Ni

1 Yìr jírká yi dang sig níng
í wàníng: Yi shi sig ma
swai mpìr zyun kim zyun-
à í àgbam atwìb swànn bu
á pyànn Shìdun ni. Mpìr-
à níng hi í Yesu àsàin-à shi
sig mà byar ùwài mà agunn
vìm nu Shìdun ni mà wai.
2 Ku í àsàin-à ri sa swàm mà
tonn kyìkyàr mà lu Shìdun
ni, tonn-à hi shi sig mà wai í
byar-à Shìdun sa sig, í mpìr
sa fíg nì bàna.
3 Mpìrká big sìnn kà sig
big abig shi mpìr atwìb
swànn bu níng, big bidìm
pár big ri ya Shìdun bu, mi
ri twìb swànn ya Shìdun bu.
Wàníng í barà Yesu àgbam
bu twìb swànn zyun-à ri
twìb swànn bu dò shinnyí
ni níng, ri ya Shìdun bu áni
tìnn. 4 Wà Yesu nìm ma shi
sig á dunyaru, ku nìm má
shi fig mpìr atwìb swànn bu
bàna, jir kai bàna mpìrká
ri twìb swànn bu á dunyaru
níng, big ri bàg gbìb-à doka
Musa dang sig. 5 Swàmbá
big ri sa níng shi sig àràg í
adìndín, í bu-à ri tàg swàm-à
Shinn Luyí ri sa mà wai. Lu-
à big sa sig níng, shi sig àràg
adìndín, lu-à hi ri tàg byar-à
Shìdun shi sig. Sai-à Musa rì
nyàan lu-à hi sa níng, byar-à
mpìr atwìb swànn buká má
twìb swànn bu màhàn níng,
Shìdun dinya ku rag, "A sa
kó kai bidìm pár àràg barà
ǹ tàg sig wù mà shinnkwìnn
Sinai ni níng." 6 To. Shìdun
sìnn kà sig Yesu a wàníng
shi mpìr atwìb swànn bu.
Swàmwá kab bu mpìr atwìb
swànn buká kádà íni. Nu-
à Shìdun gib ya sig mpìrká
á jir shinn Yesu ni níng sàn
kab sig wàrì íni. Nu gib
àpyú-à níng hi ri gbar bi
buká ǹsàn.
7 Nu-à wà jijag zyun-à
Shìdun rì gib ya sig mpìrká
níng, wà mpìrká nìm ma sa
fig bu bibai bàna, ku nìm má
gib fig wà wa pyànà bàna.
8 Ama ku myàng mpìrká
buwá ri sa bu-à bibai, í bu-
à sa ku dang rag,

"Ayúnn zyun ri bi wà má
gib ya mpìr Israilaká
nu àpyú, kwonn ma
mpìrká bu Yahuda.

Wàníng í bu-à Shìdun dang
sig.

9 Nu-à má gib ya big níng,
má shi fig rag àràg
barà ǹ rì gib ya sig
yàkúbá níng bàna,
bar sai-à ǹ zìg zu yag

big mà jànn Masar níng.
Big ri bir fig pìkyinn á nu-à ǹ gib ya sig big bàna,
í bu-à sa ǹ zu rìg áyaubá ni níng.
Wàníng í bu-à Shìdun dang sig.
10 Wà àyúnn-à ma màg hing, nu àpyú zyun-à má gib ya mpìr Israilaká bàna í wàníng:
Má sìnn kà big abig kyab dokaká bumí.
Má ba sìnn dokaká bumí á pìkyinnbá ni.
Má shi Shìdunbá, bá shi mpìrká bumí tìnn.
Wàníng í bu-à Shìdun dang sig.
11 Shi fíg bu-à bá tàg mpìrká ma swannbá ni rag a káníng yì Shìdun níng, shi fíg í bu-à bá tìtàg bàna.
Shi fíg bu-à bá tàg jàubá rag a káníng yì Shìdun níng, shi fíg í bu-à bá tìtàg bàna,
jir kai bàna big bidìm pár bá yì mì,
yann wùnsháí ma àgbam bidìm pár.
12 Má yafa ya big bu pyìrbá big sa sig,
má kyab fig rag bu pyìrbá bàna.”
13 Barà Shìdun dang jír á shinn nu-à ku gib sig n rag í nu àpyú níng, ku sìnn kàng rìghing wà jijag níng kàng rìghing àkwor. Bu-à ma kwor hing sàn fig rag bàna, bu-à hi má bab jànn rìg.

9

Kristi Kab Síg Nì Agbam Atwìb Swànn Bu

1 Nu gib-à wa jijag níng, jir doka barà mpìr má wib Shìdun shi sig áyau nu gib-à níng hi ni. Mpìrká sa samyib sig byar-à bá wib ku. 2 Byar-à hi big sa sig tonn màhàn, byar-à big ri twìb swànn ya Shìdun bu, finn tonn-à wà á myann, zyun-à big bar tonn kyìkyàr níng, pitila ma tebur ma brodi-à big ya sig Shìdun níng, bidìm pár shi sig màhàn. 3 Finn tonn-à wà mà yau níng í tonn zyun-à big ri bar rag í wà zyun-à kyàr kab sig byar bidìm pár. 4 Mà yau tonn-à níng hi ni, bagadi-à big sa sig ma zinariya mi ri bìm bu bìm áni níng, shi sig màhàn. Akwati nu gib zyun-à big bir dim sig dìrwá bidìm pár ma zinariya níng, shi sig màhàn. A finn akwati-à hi ni, brodi zyun-à big ri bar manna níng shi sig áni. Brodi-à hi shi sig á finn wùn par zyun-à big sa sig ma zinariya. Tung Haruna zyun-à jìbu twìb zu áni níng, shi sig mà finn akwati-à hi ni. Abàn pyànàká Shìdun ba sig dokawá áni níng shi sig áni tìnn. 5 Big dàb sig bu pyànà àràg í yann aswamká mà wai, n sìnn kà sig big á shinn akwati-à hi ni, jirà abig tìya mpìrká rag Shìdun shi sig màhàn. Bu káníng pù fim sig asàbá mà shinn akwati byar-à big ri yafa ya mpìrká bu pyìrbá níng. Tàma-à níng í sai-à yá dang

zu kyàr kó kai bidìm pár
kyàr kyàr bàna.
6 Barà big sa sig tonn-à
hi, finn-à wà á myann ma
wà mà yau ning, kó ákaun
bidìm pár mpìrká ri twìb
swànn bu níng, big ri kà á
tonn-à wà á myann mi ri
sa swàmbá màhàn. 7 Ama
mpìr-à ri kà mà finn tonn-à
wà mà yau níng, íri àgbam
áyau mpìrká ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni. Ku
ri kà mà tonn-à hi ni í kàun
ńzyun á ji. A sai-à níng hi
ni ku ri zìg àsà wi mi ri ya
Shìdun dò jir bu pyìrwá ma
bu mpìrká ri sa bu pyìr, n
yì fig wà big ri sa bu pyìr
bàna níng. 8 Awun Shìdun
ri tàg yi rag sai-à tonn àkwor
zyun-à mpìrká mi sig í ni, shi
sig ma áni níng, mpìrká dìg
fig ma gbìb-à bá kà yag fòr
mà byar tonn kyìkyàr-à níng
bàna. 9 Tonn-à wà á myann
níng shi sig í bu-à ri tàg yi
mpìrká tàma-à níng rag dò
jir wà ya Shìdun bu, ma wà
twìb swànn bu á pyànnwá ni
má sìnn kàng fig mpìr àsàin-
à ri ya bu káníng aku shi
mpìr sìsàn á pyànn Shìdun
ni bàna. 10 Bu káníng íri
jir buju, ma bu-à mpìr má
wa, ma barà mpìr má tu bu
kim kim. Bu káníng shi sig
àràg í bu sù átai, sai àyúnn-
à Shìdun ma vim bìr hing kó
kai bidìm pàr àpyú.
11 Tàma-à níng Kristi bi n
tìya rìghing yi gbìb sìsàn, ku
í àgbam mpìr atwìb swànn
bu. Ku ri sa swàmwá mà
tonn byar-à kab sig tonn bu
twìb swànn wà á dunyaru.
Tonn-à hi í mpìr jíkwìnn mi
fíg nì bàna. Tonn-à hi bàna
á dunyaru. 12 Sai-à Kristi rì
kà mà tonn kyìkyàr-à níng
hi níng, ku kà sig í kàun
ńzyun, í nànn-à hi. Sai-à ku
kà mà tonn-à níng hi níng,
ku zìg fíg àsà byínn bàna, ku
zìg fíg àsà shi nai bàna tìnn.
Ku zìg síg àsàwá n gbar kyag
zu bi síg yi ma kàhi á vù
Shaitan, jirà ayi wìm zu hár
kinn kinn. 13 Sai-à rì níng,
big ri zìg àsà byínn ma àsà
shi nai, mi ri mi wìr mpìrká
dìrbá kyàr fig bàna, jirà abig
shi mpìr kyìkyàr. Big ri twìb
swànn yann nai, mi ri pyar
sún-à mi ri sa àdòníng tìnn.
14 To barà àsà wi káníng ri
sìnn kàng mpìrká abig shi
kyìkyàr níng, àsà Kristi shi
sig ma gbam n kab síg nì.
Asàwá ri tu kyàr pìkyinnyí.
Ku zìg shinnwá barà ku sa
fig bu pyìr bàna níng, n
twìb swànn bu ma kàhi áyau
gbam Awun zyun-à shi sig
hár kinn kinn bu Shìdun.
Asàwá má tu kyàr pìkyinnyí
jirà ayi bàg Shìdun àsàin-à
ri ya yonki.
15 Jir wàníng, Kristi í
àsàin-à sa sig Shìdun ma
mpìrká jùn kwonn sig. Ku
í àsàin-à sa sig gbìb àpyú-
à níng jirà mpìrká Shìdun
bar sig big níng, abig dìg bu-
à ǹsàn wà kinn kinn zyun-
à Shìdun gib ya sig big nu
níng. Bu-à sa wàníng má sa
àdòníng níng, í jirà ku wu
sig jirà aku zìg zu mpìrká
áyau bu bibaiká big sa sig á
sai-à big rì shi sig á nu gib-à
wà jijag níng.

16 Wà mpìr ma ba sìnn sig
jír á shinn barà bá zìg buká
buwá sai-à kwa wu hing,
mpìrká má zìg buká buwá
má gàfinn níng, abig yì rag
ku wu hing, í wà abig zìg í ni.
17 Wà àsàin-à ba sìnn sig jír-à
níng ma wu fig ma bàna, jír-
à ku ba sìnn sig níng bàna
ma yìr. Wà kwa wu hing í wà
jírwá níng má shi àràg barà
ku ba sìnn sig. 18 Wàníng í
bu-à sa nu-à Shìdun gib sig
wà jijag níng bàna ma gbam,
sai wà mpìrká rì ma ri gban
wi, ma ri ya Shìdun àsà, í
wà shi sig ma gbam. 19 Sai-à
Musa rì dinya jag ma mpìrká
jir dokaká Shìdun dang sig
rag abig wib níng, ku zìg tun
zyun big gib samyib sig ma
bín zyun-à big ri bar hisop
níng, n bing wai gbàinshìn
áni, n du kà mà àsà shi nai
kwonn ma zàpìr, n mi wìr
á tarkada-à big ba sig doka
áni, n mi wìr mpìrká bidìm
pár. 20 Barà ku mi wìr kinn
big àdòníng, ku dang rag
“Asà-à níng shi sig í bu-à ri
tìya mpìrká rag Shìdun má
sa bu-à ku gib sig nu rag kwá
sa, wà zyun-à ku rag aning
wib níng.” 21 Musa bi sa
kàng í gbìb ńzyun-à níng n
zìg àsà n mi wìr á tonn byar
bu twìb swànn n wìr á buká
big ri wib Shìdun áni. 22 I
àjai fa, doka dang sig rag
big ri tu kyàr buká ma àsà.
Buká big ri tu kyàr fig ma
àsà bàna níng, dà fig àbìr
bàna. Shìdun ri ya yafa ya
fig mpìrká bu pyìrbá bàna,
sai wà àsà ma kìfinn hing.

Kristi Wann Tafinn Shin-
nwá Jirà Aku Zìg Zu Rìg Bu
Pyìr

23 Bu káníng ri tàg buká
shi sig mà wai. Bu káníng
sàn sig abig sa kyàr ma àsà
wi. Ama buká shi sig mà
wai níng, big ri zìm abig sa
kyàr big ma bu twìb swànn-
à sàn kab sig wà á myann
níng. 24 Kristi kà fig mà
tonn kyìkyàr-à mpìr sa síg nì
níng bàna, wà zyun-à zu sig
tonn kyìkyàr-à mà wai níng.
Ku yag sig mà wai, n shi
sig mà pyànn Shìdun á dò
shinnyí ni. 25 Agbam atwìb
swànn ya Shìdun bu, ku ri
kà mà tonn kyìkyàr-à ni ji
ma ji, mi ri zìg yag kwonn
ma àsà wi wà zyun-à í àsàwá
bàna níng, mi ri wìr màhàn.
Kristi kà mà tonn kyìkyàr-à
mà wai níng í kàun ńzyun,
n zìg shinnwá n twìb swànn
bu ma kàhi, ku sa bìnn fig
rag bàna. 26 Wà ku nìm
ma sa sig àdòníng sai-à big
màm jag dunyaru níng í
barà ku nìm ri wa shwìn
kàun nìnànn nímá. Ama
ku bi sai-à dunyaru nyàan
vinn n zìg shinnwá n twìb
swànn bu ma kàhi í kàun
ńzyun jirà aku zìg zu rìg
bu pyìr. 27 Kó ni bidìm pár
má wu í kàun ńzyun, wà
kwa wu hing, Shìdun má wà
ku kwonn. 28 Kristi wu í
kàun ńzyun jirà aku pinn
zu mpìrká áyau bu pyìr sa.
Kwá kàng bi wà wa pyànà á
dunyaru. Kwá bi fig rág jirà
aku pinn zu mpìrká áyau bu
pyìr sa bàna. Kwá kàng bi
jirà aku zìg yag mpìrká ri shi

kir ku níng mà byarwá ni.

10

1 Dokaká Shìdun ya sig
mpìr Yahudawaká níng, shi
sig í bu-à ri tìya mpìrká
bu ǹsànká má bi á pyànn.
Dokaká níng má tìya vinn
sar fig mpìrká barà buká má
bi á pyànn níng, má shi
áni bàna. Mpìrká ri twìb
swànn bu á pyànn Shìdun ni
níng, big ri twìb swànn ji ma
ji. Swai bu twìb swànnbá
big ri twìb swànn níng, má
sìnn kàng sar fig mpìrká ri
bi yàr á byar Shìdun níng,
abig shi kyìkyàr bàna. 2 Wà
swai bu twìb swànnbá nìm
ma shi sig ma gbam barà
má sìnn kàng mpìrká abig
shi kyìkyàr, mpìrká nìm má
twìb swànn kyann fig rag
bu bàna. Big nìm má kyab
fig rag big sa hing bu pyìr
bàna tìnn. 3 Bu twìb swànn-
à mpìrká ri twìb swànn ji ma
ji níng, í bu-à rì sa big ri
kyab pànn rag big sa hing bu
pyìr. 4 Asà yann naiká ma bu
byínnká bàna ma gbam barà
bá zìg zu bu pyìr.

5 Wàníng í bu-à sa sai-à
Kristi ri nyàan bi á dunyaru
níng, ku dinya Shìdun rag,

"Wù ri zìm fíg bu twìb
swànn ma bu ya bàna.

A ya sig mì wi dìr jirà ń wu
dò jir shinn bu pyìr
mpìrká.

6 Wà mpìrká ma zìg wi ma
ri twìb swànn ya gban
rìg wù,

kyinnwú ri jwar ya fig wù
bàna.

Wà big ma ri twìb swànn ya
wù bu jir bu pyìrbá,

kyinnwú ri jwar ya fig wù
bàna.

7 I wà ǹ dang rag, 'Shìdun,
mà mì níng

ǹ bi rìghing jirà ń sa bu-à wù
ri zìm ń sa,

àràg barà big ba sig á
tarkada doka-à ni á
shinnmí ni níng.' "

8 Ku dang jag n rag, "Wù ri
zìm fíg í bu twìb swànn ma
bu ya bàna. Wù ri zìm fíg
wi-à big ri twìb swànn ya wù
jir bu pyìrbá níng bàna." Ku
dang jír-à níng kó barà big ri
twìb swànn bu á gbìb doka
Musa ni níng. 9 Ku dang
rag, "Shìdun, mà mì níng
ń bi rìghing jirà ń sa bu-à
wù ri zìm ń sa." Wàníng ri
tìya yi rag Shìdun sìnn kàng
rìghing bu twìb swànn kinn
fig bu bàna, ku sìnn kà Yesu
wu ki jirà a wàníng zìg zu
rìg bu pyìr mpìrká. 10 Dò jir
barà Yesu Kristi sa sig bu-à
Shìdun ri zìm aku sa, n ya sig
shinnwá í kàun ńzyun, big
gban sig ku níng, í bu-à sa
yi kàng sig mpìr kyìkyàr big
níng.

11 Mpìrká ri twìb swànn
bu á pyànn Shìdun ni níng,
kó ákaun bidìm pár big ri
twìb swànn í swai bu twìb
swànn í ńzyun. Swai bu
twìb swànn-à big ri twìb
swànn níng má zìg zu fig bu
pyìr bàna. 12 Ama bu Kristi
ku twìb swànn bu ńzyun, wà
shi sig ma gbam barà má zìg
zu bu pyìr hár kinn kinn,
í wà ku shi sig mà agunn

vìm nu Shìdun ni. 13 Tàma-
à níng ku ri shi kir rág sai-
à Shìdun má sìnn kà mpìr
azíbká buwá á mìr barwá ni.
14 Ku twìb swànn bu í kàun
ńzyun n zìg zu rìghing bu
pyìr mpìrká ku sa kyàr sig
níng hár kinn kinn.
15 Awun Shìdun ri tìya
kyàr yi rag bu káníng í àjai.
Ku dang jag n rag,
16 “Shìdun dang rag,
nu-à má gib ya big á suká
ri bi mà pyànn níng,
í wàníng:
Má sìnn kà dokamí á
pìkyinnbá ni,
má ba sìnn kà á pìkyinnbá ni
jirà abig kyab kyann.”
17 I wà ku dang rag, “Má
kyab fig rag bu pyìrká big
sa sig ma bu bibaiká big
sa sig níng bàna.” 18 To,
barà Shìdun yafa ya rìghing
mpìrká bu pyìrbá níng
mpìrká má twìb swànn fig
rag bu jirà a Shìdun zìg zu
bu pyìrbá bàna.

Ayi Bi Yàr á Byar Shìdun

19 Wunzàmí big, á dò jir
àsà-à Kristi kìfinn sig níng,
yi dìg rag hing gbìb-à yá kà
yag mà byar-à Shìdun shi
sig. 20 A dò jir dìrwá ni,
ku pù ya sig yi gbìb àpyú,
í gbìb-à yá dìg yonki áni,
barà ya kà, má wam zu jà-à
big gag dim sig nu nkyun-à
áni. 21 Yi shi sig ma àgbam
atwìb swànn bu, ku í àsàin-à
ri myàng kwonn ma mpìrká
bu Shìdun. 22 Jir wàníng
ayi bi á byar Shìdun ni ma
pìkyinn ńzyun, ma ayi bir
pìkyinnyí ńsàn nímá. Ayi bi
ma pìkyinn kyìkyàr á byar
Shìdun ma dìr-à big tu kyàr
sig ma zàn kyìkyàr. 23 Ayi
yag mà pyànn ma wà sar
gbam á pìkyinnyí yi sìnn sig
á buká má bi, jir kai bàna
yi yì hing Shìdun má sa bu-
à ku gib sig nu níng. 24 Ayi
kyab jàuyí big, ayi sa shang
bar dìryí big, jirà ayi zìm
bar dìryí ayi sa bu-à ńsàn.
25 Kada ayi fim wà kwonn
shinn àràg barà mpìrká káhi
ri fim níng bàna. Ayi dang
gbam bar dìryí kyinn, barà
yi yì hing rag àyúnn-à Shinn
Luyí má kàng bi áni nyàan
fòr níng.
26 Barà yi yì rìghing gbìb
àjai níng, wà yi ma ri
gbam sung ma ri sa bu
pyìr, yi bàna ma bu twìb
swànn zyun-à má zìg zu bu
pyìryí. 27 Wà yi ma ri sa
àdòníng ayi gib kyinn, jir kai
bàna Shìdun má wà kwonn
mpìrká ri sa bu pyìr, pyìr
zyun-à fàn kab gbam níng
má swànn gban rìg mpìrká
ri zib Shìdun. 28 Sai-à rì
níng mpìr-à ma kìm hing
doka Musa, wà mpìr pyànà
kó sara ma myàng hing bu
bibai-à ku sa sig, mpìrká
ri myàng fig ashiwá bàna,
mi ri gban rìg ku. 29 Wà
má àdòníng mpìr-à ma ri sa
wùn Shìdun yawari n ma ri
kyab rag àsà-à big tu kyàr
sig ku áni, wà Shìdun gib
sig nu níng, kinn fig bu
bàna, n ma ri swau Awun
Shìdun zyun-à ri sa yi bu-
à ńsàn níng, shwìn-à bu
mpìr-à níng má kab gbam.
30 Yi yì hing Shìdun í àsàin-
à dang sig rag, “Mì í àsàin-

à má sa pyann kàng, má
wa kàng mpìr bu-à ku sa
sig." Ku dang jakàng n rag,
"Mì Shìdun má wà kwonn
mpìrká bumí." 31 Wà mpìr
ma kù kà hing á kwonn-
à Shìdun má wà níng ni,
wàníng í bu zinn títi bàna.

32 Aning kyab pànn barà
àyar Shìdun rì kà jag sig á
pìkyinn ná ni. Asai-à níng
hi, kó barà ning rì wa hing
shwìn wàni níng, ning tib
wann hing pìkyinn, n sar
gbam hing. 33 Suká káhi,
mpìrká rìi swau ning áyau
bir-à ni, big ri ya ning shwìn.
Suká káhi ning ri kwonn
shinn ná ma mpìrká ká ri wa
shwìn àdòníng tìnn. 34 Ning
myàng hing ashi mpìrká big
kig kà sig á tonn fi-à ni. Sai-
à mpìrká gbar shwar zu ning
buká buná níng, ning bai fig
pìkyinn bàna, jir kai bàna
ning yì hing ning shi sig ma
bu-à sàn kab sig, wà zyun-
à má vinn fig ávinn bàna.
35 Jir wàníng kada aning fim
wà bir pìkyinn bàna, jir kai
bàna mpìrká ri bir pìkyinn
níng, Shìdun má ya big bu
ùwài. 36 Aning tib wann
pìkyinn jirà aning sa bu-à
Shìdun ri zìm, ma aning dìg
bu-à ku gib ya sig ning nu
níng. 37 Big ba sig á jir
Shìdun ni rag,

"Su dà fig rag àbìr bàna,

mpìr-à má bi níng, kwá shi
nonn fig bàna, kwá bi.

38 Mpìr kyìkyàrká bumí má
bir pìkyinn á byarmí
ni bá shi ma yonki,
ama wà mpìr zyun áyaubá
ni ma tafinn hing
gbìbmí,
má fig fig àjwár mpìr-à níng
hi bàna."

39 Buyí yi shi fig àràg
mpìrká ri tafinn gbìb Shìdun
mi ri nang jànn níng bàna.
Yi ri bir pìkyinnyí á byar
Shìdun àjirà ayi shi hár kinn
kinn.

11

Pìkyinn Bir

1 Yìr pìkyinn biryí í jirà
yi yì hing rag yá dìg bu-à
yi sìnn sig pìkyinn áni, ma
buká yi ri myàng fig á zu
bàna níng, yi yì hing rag shi
sig áni àjai. 2 I jir pìkyinn
bir, í bu-à sa mpìrká wàrì
níng Shìdun sìnn kàng big
abig shi mpìrká buwá níng.

3 I jir pìkyinn bir, í bu-
à sa yi yì rag Shìdun màm
sig dunyaru ma jír-à ku dang
sig. Buká yi ri myàng á zu
níng, Shìdun màm zu bi sig
á buká yi ri myàng fig á zu
bàna.

4 I jir pìkyinn bir, í bu-
à sa Habila ya Shìdun bu-à
sàn kab sig bu Kayinu. A
jir pìkyinn birwá ni, Shìdun
sìnn kàng ku rag ku í mpìr
ǹsàn. Shìdun ri tàg yi rag
Habila í mpìr ǹsàn, í bu-à sa
ku zìg rìg bu-à wàníng ya sig
ku níng. A jir pìkyinn birwá
ni í barà Habila ri dang jír
ma yi hár tàma-à níng, kó
barà ku wu rìghing níng.

5 I jir pìkyinn bir, í bu-à
sa Enok wu fig bàna níng,
Shìdun zìg yag sig ku mà
wai. Mpìr myàng fig rag ku

bàna, jir kai bàna Shìdun
zìg yag rìghing ku mà wai.
Big ba sig á jir Shìdun ni
rag, sai-à big zìg nann zu
yag fig ma Enok bàna níng,
Shìdun fig hing àjwár ma ku.
6 Wà mpìr ma bir fig pìkyinn
á byar Shìdun bàna, kwá
sa jwar fig pìkyinn Shìdun
bàna. Mpìr-à ma ri zìm aku
bi á byar Shìdun, to aku bir
pìkyinnwá rag Shìdun shi
sig áni, Shìdun ri sa sàn ya
mpìrká ri yàn gbìbwá.
7 I jir pìkyinn bir, í bu-à
sa Nuhu fig sig jír-à Shìdun
dinya ku á shinn buká má
sa mà pyànn kó barà ku
myàng fig ma buká hi á zu
bàna níng. Ku wib bu-à
Shìdun dinya sig ku n dàb
kòr ùwài nímá wà zyun-à ku
ma mpìrká buwá má kà áni,
jirà abig wìm zu áyau yor-à
má bi níng ni. Bu-à ku sa sig
níng, ku tìya sig mpìrká rag
big í mpìr bibai big. Shìdun
sìnn zu ku rag ku í mpìr
kyìkyàr á jir pìkyinn birwá
ni.
8 I jir pìkyinn bir í bu-
à sa Ibrahim wib sig jir
Shìdun sai-à wàníng bar ku
n dinya ku rag aku yag mà
byar jànn-à wàníng má ya
ku, má shi í buwá. Ku
dù n fim jànn-à ku shi sig
áni, kó barà ku yì fig byar-
à kwá yag bàna níng. 9 I
jir pìkyinn bir, í bu-à sa ku
shi mà jànn-à Shìdun gib ya
sig ku nu rag wàníng má
ya ku níng. Ku yag shi mà
apig àràg ku í kyìnn, ku
ma wùnwá Ishaku ma wùn
adawá Yakubu. Káníng í ká
Shìdun gib ya sig big nu níng
tìnn. 10 Ku ri shi kir finn
swann-à Shìdun sa sìnn ya
sig ku mà wai. Finn swann-à
hi má shi hár kinn kinn.

11 I jir pìkyinn bir Ibrahim,
í bu-à sa Saratu yìm finn,
kó barà Ibrahim í àwàutím,
Saratu í àwàutím tìnn, ama
Ibrahim bir pìkyinn rag
Shìdun má sa bu-à wàníng
gib sig nu níng. 12 Sai-à níng
hi Ibrahim í àwàutím wàni,
ama bidìm pár barà mpìrká
nànn sig wàni wà wùwànn
àràg í asuswir ma vun-à wìr
na yag sig gbàa ma níng-à
ni níng, mpìrká níng bidìm
pár í yann ada Ibrahim.

13 Ibrahim ma mpìrká
buwá wu kwonn ma pìkyinn
birbá í zyun. Sai-à big wu
níng, big dìg fig bu-à Shìdun
gib ya sig big nu níng bàna.
Ama big sar pyunn nunonn
nímá n myàng hing, big fig
hing àjwár ma káhi. Big
dang ma shinnbá rag big
í kyìnn, dunyaru-à níng í
lubá bàna. 14 Mpìrká dang
sig íri jír-à níng, big dang
zu kyàr hing rag, big ri yàn
kyann jànn zyun-à bàna á
dunyaru-à níng ni. 15 Big
kyab kàng fig rag jànn-à big
fim sig níng bàna. Wà big
nìm ma ri kyab kàhi, big
nìm má kàng yag á byar-à hi.
16 Big zìm síg swann zyun-à
sàn kab sig, í swann-à shi
sig mà wai. Zunái ri pànn
fig Shìdun bàna wà ba bar
ku rag ku í Shìdun mpìrká
níng, jir kai bàna ku sa sìnn
ya sig big byar shu.

17 I jir pìkyinn bir, í bu-
à sa Ibrahim zìg wùnwá
Ishaku n rag kwá twìb
swànn ya Shìdun bu áni, á
sai-à Shìdun màg màg fig
ku níng. Ibrahim í mpìr-
à Shìdun gib ya sig ku nu,
ama ku ri zìm aku twìb
swànn ya Shìdun wùnwá
àràg barà wàníng dinya sig
ku. 18 Kó barà Shìdun dang
sig rag, swai Ibrahim má
zu bi á dìr Ishaku ni níng.
19 Ibrahim bir hing pìkyinn
rag, Shìdun má sa sar barà
kwá sa wìm kàng Ishaku á
ki-à ni. Wàníng shi sig àràg
Ishaku zu sig á nu ki.
20 I jir pìkyinn bir, í bu-à
sa Ishaku dang rag a Shìdun
sa sàn ya Yakubu ma Isuwa
á shinn bu ǹsànká má bi dìg
big á pyànn.
21 I jir pìkyinn bir, í bu-
à sa sai-à Yakubu nyàan wu
níng, ku dang rag a Shìdun
sa sàn ya yanká bu Yusufu.
Asai-à níng hi ku sar gbam
sig á tungwá ni, mi ri wib
Shìdun.
22 I jir pìkyinn bir í bu-
à sa sai-à Yusufu nyàan wu
níng ku dang jír á shinn barà
mpìr Israilaká má zu dà finn
jànn Masar. Ku tàg mpìrká
barà bá sa ma dìrwá áni, wà
kwá wu hing.
23 I jir pìkyinn bir, í bu-
à sa ta Musa ma nàwá zìg
ku n tàm jànn ku hár sònn
sara sai-à big mà sig ku. Big
myàng ku í wùn sìsàn. Big
shàr fig zinn bàna, n wam zu
rìg nu jír-à kùr dang sig.
24 I jir pìkyinn bir, í bu-à sa
Musa zìm fig wà mpìrká abig
bar ku rag, ku í wùn uwà Fi-
rauna níng bàna. 25 Ku zìm
kab sig aku wa shwìn ma
mpìrká bu Shìdun í zyun,
ma wà kwá fig àjwár ma bu
pyìr. Ku yì hing àjwár bu
pyìr má wam zu rìg kíni.
26 Ku rag sàn kab síg nì aku
wa shwìn á shinn Kristi ni
ma wà kwá dìg gban rìg
buká mà Masar, jir kai bàna
ku sìnn sig zuwá á lada-à
kwá dìg mà pyànn.
27 I jir pìkyinn bir, í bu-
à sa Musa fim jànn Masar
n shàr fig wà kùr má nànn
ku àgùnn bàna. Ku wim
pìkyinn, jir kai bàna ku
myàng hing Shìdun zyun-à
mpìrká ri myàng fig á zu
bàna níng. 28 I jir pìkyinn
bir, í bu-à sa ku gbar zu
jag sig àyúnn zyun-à big
ri bar àyúnn Pìm Wam Zu
níng. Ku dinya mpìr Is-
railaká rag abig mi wìr àsà á
nu nkyunbá ni àjirà wà wùn
aswam Shìdun mà wai zyun-
à ri gban ki níng, ma bi hing
aku gban yanká wà jijag bu
Israilaká bàna.
29 I jir pìkyinn bir, í bu-à
sa mpìr Israilaká zu yag sar
zàpìr ùwài zyun-à big ri bar
Zàn Gbàinshìn níng. Big zu
yag á byar àwun. Mpìrká
mà Masar ri zìm abig zu yag
tìnn, ama big í wà wu vinn
rìg-à.
30 I jir pìkyinn bir, í bu-
à sa sai-à mpìr Israilaká
kyann kàng kwìb dán kinn-à
mà Yariko hár su sùmpyànn
níng, dán-à hi í kù wann rìg-
à. 31 I jir pìkyinn bir, í bu-
à sa uwà àyái, wà zyun-à

big ri bar ku Rahab níng, ku
wu fig bàna á sai-à mpìrká
ri wib fig Shìdun bàna níng,
big wu rìg.
32 Má dang swàb kà rag
í kai rà? Su-à má màg
fig mì barà má dinya ning
jír áshinn Gidiyon ma Barak
ma Samson ma Yefta ma
Dawuda ma Samaila ma
mpìrká rìi dang kyann jir
Shìdun níng bàna. 33 I jir
pìkyinn bir, í bu-à sa big nu
kànn ma swannká káhi ni,
n gban rìg swannká hi. Big
sa bu ǹsàn, í wà big dìg bu-
à Shìdun gib ya sig big nu
rag kwá ya big níng. Big kìg
dim rìg nu wiyirká. 34 Big ta
kà big áyau anam pyìr-à ri
swànn yùyù, ama swànn sar
fig big bàna. Big shàr wìm
zu áyau kànn-à mpìr azíbbá
zìg kafai n rag bá gban rìg
big níng. Big rì bàna ma
gbam, ama big dìg gbam, big
kàng mpìr anu kànn n kan
tafinn rìg sojaká bi sig kyìnn
níng. 35 Uwàká káhi bir sig
pìkyinn á byar Shìdun ni, í
bu-à sa big myàng mpìrká
bigbá ká wu sig níng, sai-à
káníng dù nann zu kàng ma
yonki níng.
Mpìrká káhi wa shwìn
ùwài nímá á vù mpìr azíbká
bigbá ni, ama big fim fig
gbìb Shìdun jirà abig shàr
kyag zu níng, big fim fig
bàna. Big myàng àzing
myàng myàng hár n wu rìg
jirà abig dìg yonki wà zyun-
à sàn kab sig. 36 Káhi wa
shwìn wa wa, mpìrká màm
jwann big, n dab big n sìr
big n kig kà big á tonn fi.
37 Mpìrká ta gban big ma
abàn n kyag sann gàfinn big
áni pyànà. Mpìrká gban big
ma kafai, big í mpìr ashi, big
wìr sig wau àdùn ma wau
byínn. Big wa shwìn á vù
mpìr azíbbá ni. 38 Dunyaru
sàn fig barà bá shi áni bàna.
Big shàr n yag mà awúnn ma
shinnkwìnn, n yag shi mà
mìr ashòr big shar.
39 Mpìr káníng sa jwar
Shìdun pìkyinn, jir kai bàna
big bir hing pìkyinnbá á
byarwá ni, kó barà big dìg
fig ma bu-à Shìdun gib ya
sig big nu rag wàníng má ya
big níng bàna. Big dìg fig
bàna, 40 jir kai bàna Shìdun
sa sìnn ya sig yi gbìb zyun-à
sàn kab sig. Ku rag kwá zìg
big ma yi, má sìnn kwonn yi
bidìm pár ayi shi mpìr sìsàn
á pyànnwá ni.

12

Shìdun Ri Wab Tag Yanká Buwá

1 Mpìr káníng bir hing
pìkyinn á byar Shìdun. Big
bidìm pár big ri tàg yi bu-à
mpìr ri dìg á byar pìkyinn
bir. Jir wàníng, ayi zu rìg
áyau buká ri kan dim yi ma
bu pyìrká ri pànn gbam yi.
Ayi wim kyinn ma ayi màg
dìr ma buká ri bi á pyànnyí
ni. 2 Ayi sìnn zuyí á dìr
Yesu àsàin-à sa sig yi ri bir
pìkyinn á byarwá ni. Ku í
àsàin-à má zìg yag pìkyinn
biryí àyúnn-à wà kinn shinn.
Ku zìm n wu ki ayànn bái
ayànn kwìnn mà atàm bín-
à ni, ku sìnn kàng shi rag í

bu zyun bàna, jirà aku dìg àjwár-à Shìdun sìnn ya sig ku. Tàma-à níng ku shi sig mà byar ùwài mà agunn vìm nu Shìdun ni.
3 Aning kyab Yesu barà ku sa muyar n wa shwìn á vù mpìrká ri sa bu pyìr. To, kada aning jar dìr bàna ma aning fim gbìbwá bàna. 4 Ngain-à ning ri ngang ma bu pyìr níng, su-à fòr fig ma barà mpìrká má gban ning bàna. 5 Ning màm jànn rìghing barà Shìdun dang gbam sig ning kyinn níng rà? Barà ku dang rag,

"Wùnmí, wà Shìdun ma wab tag wù, á gang sung á bu-à kwá dang,
wà kwa yan ta wù, kada á bai kyinn bàna.
6 Shìdun ri wab tag mpìr-à ku ri zìm,
mpìr-à kwa sìnn kàng sig wàníng wùnwá, í mpìr-à ku ri yan ta."

7 Aning tib wann pìkyinn á shwìn-à ning ma ri wa dò jir bu pyìrná, jir kai bàna shi sig àràg barà ta ri wab tag wùnwá jirà a wàníng yar. Shwìn-à níng ri tìya ning rag Shìdun zìg sig ning àràg í yanká buwá. Wùn zyun-à tawá ri wab tag fig ku bàna, í wà áni rà? 8 Wà na wa fig shwìn á jir bu pyìrná ni àràg barà yanká buwá ri wa níng bàna, kàhi ning í yanká buwá bàna, ning í yann sa. 9 Wà taká buyí á dunyaru-à níng ni ma wab tag yi jir bu bibaiká yi ri sa, yi ri wib jírbá. To, sàn sig ayi wib Tayí zyun-à shi sig mà wai jirà ayi wìm zu. 10 Taká buyí ri wab tag yi títi nímá bar byar-à kyinnbá tib, ama bu Shìdun, ku ri wab tag yi jirà ayi shi mpìr kyìkyàr àràg ku. 11 Wà ya wa hing shwìn, yi ri bai pìkyinn mi ri fig fig àjwár bàna. Asim, mpìrká ma wa sig íri shwìn-à níng, shwìn-à hi ri sa big ri sa bu ǹsàn, mi ri shi shu pìkyinn na tag.

Byur Twìb á Shinn Wà Mpìr Ma Ri Ngàng Shìdun

12 Dìrná wu tag rìghing, aning gbam kà nann zu dìr áni. 13 Aning kyann á gbìb vuvonn jirà kada a dìr wu tagná sa ning aning nang jànn bàna, ma aning wìm zu.
14 Aning sa barà ná shi shu ǹsàn ma kó ni bidìm pár. Aning shi shu kyìkyàr. Mpìr má myàng fig Shìdun bàna, sai wà kwa shi hing íri swai shu-à níng. 15 Aning pànn shinn ná, jirà kada mpìr zyun áyauná ni aku ngàng àsàn Shìdun níng bàna. Aning pànn shinn ná, jirà kada mpìr zyun aku shi ma kyinn àzwànn. Iri swai mpìrká àdòníng, big ri sa bai shu mpìrká nìnànn nímá. 16 Aning pànn shinn ná, jirà kada mpìr zyun áyauná ni aku sa àyái bàna, aku myàng buká bu Shìdun àràg kinn fig bu bàna, àràg barà Isuwa rì sa sig dò jir buju níng. Ku zìg byar shuwá barà ku í wùn àyì níng, n wann tafinn ya rìg wunzàwá. 17 Ning yì hing,

ásim Isuwa ri zìm a tawá
dang ya ku nu-à sìsàn, ama
tawá ngàng. Ku dìg kàng
fig rag byar shuwá ku wann
tafinn sig níng, bàna, kó
barà ku yàn hing ma zàn
mínn níng.
18 Aning kyab byar-à ning
sar sig. Ning sar fig mà byar-
à mpìr Israilaká rì sar sig á
sai-à Shìdun ya big dokawá
níng bàna. Big sar yàr
mà shinnkwìnn zyun-à big ri
bar Sinai wà zyun-à mpìr ri
zìg vù mi ri tib áni. Asai-à
níng hi, anam pyìr ri swànn,
byar-à sìr fi kùun, wàu gbar
wàni. 19 Big fig nài yur, ma
nài jír ngbam nímá. Barà
big fig àdòníng, big shàr rìg
zinn. Big vig Musa n rag big
zìm fig abig fig jakàng nài
jír-à níng bàna. 20 Big dang
àdòníng, jir kai bàna bu-à
nài jír-à níng dinya sig big
níng kab hing gbambá. Nài
jír-à hi rag, “Kó wà ma í wi
ma tib íni vù á shinnkwìnn-à
níng ni, mpìrká abig ta gban
rìg ku ma abàn.” 21 Buká big
myàng sig màhàn bó níng,
zinn pànn hing big. Musa
ma shinnwá ku dang rag,
“Dìrmí zwab, zinn sa rìg
mì.”
22 Ama bigná ning fòr
bi hing á byar shinnkwìnn
Siyona, mà finn swann
Shìdun zyun-à shi sig ma
yonki, mà Urushalima zyun-
à shi sig mà wai, byar-à
yann aswamká mà wai shi
sig màhàn nìnànn nímá.
23 Ning bi hing á byar-à yann
àyìká bu Shìdun ri kwonn
shinn mi ri fig àjwár, ká big
ba sig zinnbá mà wai. Ning
bi hing á byar Shìdun àsàin-
à má wà mpìrká kwonn.
Kyinn ná shi rìghing kyìkyàr
àràg barà kyinn mpìrká bu
Shìdun shi sig. 24 Ning bi
rìghing á byar Yesu àsàin-à
gib ya sig yi nu àpyú n kìfinn
sig àsàwá á jir bu pyìryí ni.
Asàwá níng ri tàg yi bu-à
sàn kab sig bu-à àsà Habila
ri tàg yi.
25 Aning pànn shinn ná,
kada aning ngàng Yesu
àsàin-à ri dinya ning jír-à
níng bàna. Mpìrká rì ngàng
sig wà bá fig jir Shìdun á
dunyaru níng, big wìm zu
fig bàna. Barà big wìm zu
fig bàna níng, yi má wà
ya ngàng jir mpìr-à bi sig
mà wai níng, ya wìm zu
buyí áshinn rà? 26 Sai-à rì
níng, nài jírwá ri sa jànn-à á
jìnn ni ning yàng yàng, ama
tàma-à níng ku gib sig nu
rag: “Má gbar ning jakàng
jànn-à á jinn ni, kó waisháu
má, má gbar ning ku tìnn.”
27 Jír-à ku dang sig rag kwá
gbar ning jakàng níng, ri
tìya yi rag, kwá sa buká ku
màm sig níng má ning yàng
yàng, kwá sa bab jànn rìg
big, jirà buká ká ma ning fig
bàna, bá dà kàng.
28 Ayi sa Shìdun ísoko, jir
kai bàna ku ya sig yi byar
kùr, byar-à má ning fig aning
bàna. Ayi sa ísoko, ma ayi
swam yan Shìdun á gbìb-à
kyinnwá má jwar, ma ayi
wib ku ma ayi shàr ku, 29 jir
kai bàna Shìdunyí shi sig
àràg í pyìr-à ri swànn vinn

bu.

13

Shu-à Má Jwar Ya Shìdun

1 Aning shi zìm kyann bar
dìrná, jir kai bàna ning shi
sig shu shunwàu ma wunzà
á gbìb Kristi ni. 2 Kyìnnká
ma bi á byarná ni, aning
pànn samyib big ǹsàn nímá.
Mpìrká káhi pànn samyib
kyìnnká, big ri kyab káníng
í mpìr big, ama big yì fig
wà káníng í yann aswamká
mà wai bàna. 3 Aning kyab
mpìrká big kìg kà sig mà
tonn fi á kyinn ná ni àràg
big kìg síg ning. Aning kyab
ká ri wa shwìn á kyinn ná ni
àràg í ning ri wa íni.
4 Kó ni aku wib shu ban,
wunù ma wàwá abig shi shu
ma pìkyinn ńzyun. Mpìrká
ri sa àyái níng, Shìdun má
wà big kwonn.
5 Kada aning sìnn pìkyinn
ná á bài bàna. Buká ning shi
sig ma kàhi níng, aning rag
màg hing ning, jir kai bàna
Shìdun dang sig rag, kwá fim
fig ning bàna, kwá ngàng fig
ning bàna tìnn. 6 To. Ayi
wim kyinn ma ayi dang rag,
“Shìdun í mpìr ashangmí,
má shàr fig zinn bàna.
Mpìr jíkwìnn bàna ma
gbam-à kwá sa mì bu-
à bibai.”
7 Aning kyab àgbamká
bigná wàrì, ká rì dinya jag
sig ning jir Shìdun. Aning
kyab kàng bar shubá big shi
sig ma barà big wu sig, ma
aning bir pìkyinn àràg barà
big bir sig. 8 Yesu Kristi
ri vim bìr fig bàna. Ku í
wà nà níng, ku í wà jann-
à níng, ku í wà kinn kinn.
9 Kada aning zìm mpìrká ri
tàg bu àpyú níng abig tonn
kà ning á gbìb ajànn bàna.
Ama bu-à sàn sig bàna, àsàn
Shìdun aku sa gbam ning
kyinn. Doka shi sig á shinn
barà mpìr má ji buju níng,
fòr fig bu zyun bàna, mpìrká
ká ri bàg doka níng, doka
káníng ri sa shang fig big
bàna.

10 Kristi wann tafinn shin-
nwá n wu dò jir bu pyìr
mpìrká. Mpìrká ri zìg wi
hár tàma-à níng, mi ri twìb
swànn á pyànn Shìdun ni
n rag big ri sa dò jir bu
pyìrbá níng, bá dìg fig gbìb
Kristi àràg barà yi dìg sig
níng bàna. 11 Agbam-à áyau
mpìrká ri twìb swànn bu
níng, ku ri zìg kà yag àsà
wi mà byar-à wà kyàr kab
sig, mi ri wìr màhàn á dò
jir bu pyìr mpìrká ni, ama
dìr wiká mpìrká ri zìg yag,
mi ri twìb swànn mà kur
finn swann-à ni. 12 Wàníng
í barà Yesu wu mà kur finn
swann-à ni, jirà aku tu kyàr
mpìr bu pyìrká ma àsàwá.
13 Jir wàníng yi má, ayi yag
mà kur finn swann-à ni mà
byarwá ni, ma ayi kàng bu
ayànn bái ayànn kwìnn àràg
ku. 14 Yi bàna big finn
swann-à wà má shi hár kinn
kinn á dunyaru, yi ri yàn
wà zyun-à má bi mà pyànn.
15 Jir wàníng á jir shinn
Yesu ni, ayi swam yan kyann
Shìdun, wà yi ma ri swam
yan kyann ku, má shi àràg

yi ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun ni, barà yi ri swam
yan zìnnwá níng. 16 Kada
aning màm jànn wà ná sa
bu ǹsàn má sa shang jàuná
bàna, jir kai bàna wàníng í
bu twìb swànn-à Shìdun ri
fig àjwár ma kàhi.
17 Aning wib àgbamká
bigná, aning bàg bu-à ba
dinya ning, jir kai bàna big
í àsàinká ri myàng kwonn
ma ning. Bá dinya Shìdun
swàmbá big sa sig. Jir
wàníng, aning wib big àjirà
abig sa swàmbá ma àjwár.
Wà ma nímá bàna bá wor
awor, swàmbá hi má sàn ya
fig ning bàna.
18 Aning vig ya kyann yi
Shìdun. Yi yì hing yi shi sig
ma kyinn ǹsàn, jir kai bàna
yi ri zìm ayi sa kyann bu
sìsàn kó ákaun bidìm pár.
19 Mì ri vig ning, wúshèní
aning vig rag Shìdun aku zìg
kàng bi mì á byarná ni kíni.

Ku Vig Shìdun

20 Shìdun gbar dù nann zu
rìg Shinn Luyí Yesu á ki-à
ni, àsàin-à í mpìr ùwài zyun-
à ri myàng kwonn ma yi
á jir kiwá ku wu sig, àràg
barà aza àdùn ri myàng
kwonn ma àdùnká buwá
níng. Asà Yesu í bu-à sa
sig nu-à Shìdun gib sig níng
shi sig ma gbam hár kinn
kinn. 21 Shìdun àsàin-à ri sa
tag pìkyinn ná, aku ya ning
bu ǹsànká ning ri zìm, àjirà
aning sa bu-à ku ri zìm. Aku
sa swàmwá áyauyí ni á dò jir
Kristi ni, jirà ayi shi shu barà
má jwar ya ku. Kristi aku
shi bu-à mpìrká má swam
yan hár kinn kinn. Aku shi
àdòníng.

Jír-à Wà Kinn Shinn

22 Wunzàmí big, mì ri zìm
aning sa muyar ma jírmí.
Jírká ǹ ba sig níng wài fig
bàna. 23 Mì ri zìm aning yì
rag big fìnn tafinn rìghing
wunzàyí Timoti mà tonn fi-
à ni. Wà kwa bi hing kíni, yi
ma ku má bi í zyun á sai-à
má bi á byarná ni.
24 Aning bib kà àgbamká
bigná ma mpìrká bu Shìdun
bidìm pár. Mpìrká ri bàg
Kristi mà Italiya níng ri bib
kà ning.
25 Asàn Shìdun aku shi
kwonn ma ning, ning bidìm
pár.

Wasika-à YAKUBU
Ba Sig

Yakubu ba ya sig mpìrká bu Shìdun bidìm pár ká yam gàfinn yag sig á dunyaru (Yak 1:1). Ku ba sig rag ayi shi shu kyìkyàr, kada ayi zìm bu zyun aku màg màg fig yi bàna, ayi myàng kó ni bidìm pár í bu ńzyun á byaryí ni, ayi myàng ashi mpìr ashiká, ayi gbar dù nann shinn bàna, ayi vig kyann Shìdun. Ku dinya yi rag íri wà yi ri bir pìkyinn níng màg hing bàna, ama ayi sa swàm-à má tàg rag yi ri bir pìkyinn á byar Yesu Kristi. Jír-à yá dang bidìm pár aku shi jír-à sìsàn.

1 I mì Yakubu fàu Shìdun
ma fàu Shinn Luyí Yesu
Kristi. Mì ri ba ya ning, ning
mpìrká á Israila, ká yam gàb
fim sig awín awín á jànn-à
ni. Mì ri bib kà ning.

Aning Vig Shìdun Aku Ya Ning Yar

2 Wunzàmí big, sai-à
shwìn nìnànn nímá ma bi
hing á pyànn ná ni, kada
aning gib kyinn bàna. Aning
sìnn kàng rìg bu káníng aku
shi í bu àjwár, 3 jir kai bàna
ning yì hing wà shwìn ma
dìg hing ning jirà aku màg
màg fig ning barà ning bir
sig pìkyinn ná á byar Yesu
ni, sái ná myàng shwìn-à
hi má sa ning barà ná tib
swàb kà pìkyinn ná. 4 Sái dái
aning fim muyar aku sa kinn
swàmwá á kyinn ná ni jirà
aning shi shu sìsàn, aning
kinn mpìr jíkwìnn, kada bu
zyun aku dà ning bàna.

5 To, áyauná ni mpìr zyun
ma bàna ma yar barà kwá
sa bu zyun, aku vig Shìdun
rag, a wàníng tìya ku barà
kwá sa. Shìdun ri tìya kó ni
ma kyinn ńzyun, ku ri bib fig
abau bàna. 6 To, ama mpìr-à
ma vig Shìdun, kada aku gàb
fim pìkyinnwá pyànà aku
kyab rag, kwá dìg rà, kó kwá
dìg fig bàna rà. Aku kyab
àdòníng bàna. Barà ku vig
ma kyinnwá pyànà níng, ku
shi sig àràg í zàpìr-à wàu ri
gbar ning. 7-8 Mpìr-à ma sìnn
fig pìkyinnwá ńzyun áyau
bu-à ku ri sa bàna, kada aku
bir pìkyinn rag, kwá dìg bu
zyun á byar Shìdun ni bàna.
Kwá pànn fig shinn bu-à kwá
sa bàna.

Bu Dunyaru Má Vinn Rìg

9 To, mpìr ashi zyun-à ri
bàg Yesu, ku shi fig mpìr
ùwài á dunyaru bàna, ama
aku sa àyán barà Shìdun
sìnn sig ku mpìr ùwài á
pyànnwá ni. 10 Mpìr bài, aku
sa àyán wà Shìdun ma sìnn
kàng ku mà sim á byarwá ni,
jir kai bàna bàiwá má vinn
rìg kíni, àràg awu buká.
11 Ayúnn-à ma nann zu bi
hing, má fàn gban awúnnká
má wu vinn rìg, hár awu
buká hi má jwag kìfinn vinn
rìg tìnn. Asànwá má vim
bìr rìg. Wàníng í barà mpìr
bài má, kwá wu rìg áyau

swàmwá ku ri sa jirà aku dìg bài.

Byar-à Shwìn Bi Sig

12 Mpìr-à ma ri tib pìkyinnwá á shwìn, á sim
kwá fig àjwár, jir kai bàna
wà kwa sar gbam hing, í
wà kwá bi dìg ladawá, wà
í yonki zyun-à Shìdun gib
sig nu rag kwá ya mpìrká
ri zìm ku níng. 13 Sai-à bu
ma màg màg fig mpìr jirà
aku sa bu-à bibai, kada aku
dang rag, bu-à hi bi sig á
byar Shìdun, mi ri màg màg
fig ku í ni bàna. Shìdun
kyinnwá kim, bá màg sar
fig ku ma bu-à bibai bàna.
Ku bó, kwá màg fig mpìr ma
bu-à bibai bàna tìnn. 14 Ama
bu-à ri màg màg fig mpìr í
bu-à bibai zyun-à ku ri zìm
á kyinnwá ni. Bu-à hi shi ya
sig ku àràg ayàr ri pànn ku.
15 Mpìr-à ma na hing abann
jirà aku sa bu-à bibai, bu-
à hi má zìg bi ya ku swàm
bu pyìr. Swàm bu pyìr bó,
sai-à ma wài hing, í wà má
zìg bi ki. 16 Wunzà azìmmí
big, kada abig tonn gban
ning bàna. 17 Bu-à ri bi mà
byar Shìdun ni, íri bu-à ǹsàn
bidìm, bu-à bibai bàna áni.
Ku Shìdun àsàin-à màm sig
buká ri yar á dunyaru bidìm.
Buwá ku vim bìr fig ávim bìr
bàna, byar-à ku shi sig, zufi
bàna. 18 Ku ma shinnwá ku
kyab síg nì, n sìnn kà sig yi
ma jírwá zyun-à shi sig ma
gwangga, jirà ayi shí nì buká
wà jijag áyau bu-à ku màm
sig bidìm pár.

Mpìr Aku Sa Swàm Ma Jir Shìdun

19 Wunzà azìmmí big, wà
mpìr ma dang hing jír an-
ing fig kíni, ama kada an-
ing dang kíni bàna. Aning
nànn àgùnn kíni bàna tìnn,
20 jir kai bàna swàm sìsàn-
à Shìdun ri zìm níng, ri
zu bi fig áyau àgùnn bàna.
21 Jir wàníng, aning dà fim
rìg kyinn-à bibai kó wà áni,
ma swàm bu pyìr. Sái jír-
à Shìdun tàg kà sig á kyinn
ná ni níng, aning zìg í kyinn
ńzyun, aning wib ku. Jír-à
hi shi sig ma gbam barà kwá
pinn zu yonkiná. 22 Mpìr-
à ma ri fig jir Shìdun ma
sung átai, ku ri tonn gban í
shinnwá. Sái aku sa swàm
ma kàhi. 23 Mpìr-à ri fig ma
sung átai àdòníng, shi sig
àràg mpìr-à pànn sig adìn
ku ri myàng barà zwánnwá
shi sig áni. 24 Kwa myàng
hing myàng myàng, í nànn-
à hi ku dù mì yag rìg-à, n
màm jànn rìghing barà ku
nìm myàng sig áni. 25 Ama
mpìr-à ma fig hing doka
Shìdun wà zyun-à má zìg zu
ku á bu pyìrwá ni, n ma ri
sa swàm ma kàhi, kwá shi
fig àràg mpìr-à ri fig átai,
mi ri màm jànn níng bàna.
Mpìr-à níng swàmwá má zu
shinn.

26 To, wà mpìr zyun-à ma
ri sìnn kàng shinnwá ku í
mpìr-à ri wib Shìdun, ama
ku ri mib fig nuwá bàna, ku
ri dang bu-à kyinnwá ri zìm,
to, buwá ku tonn gban sig
shinnwá átonn gban, Shìdun
bàgwá níng ku ri bàg átai.

27 Irì bàg-à Tayí Shìdun ri
zìm a mpìr bàg ku níng, í
àràg wàníng, wato mpìr aku
myàng kwonn ma uwà kiká,
ma yann kiká bàna ma mpìr-
à má sa shang big, aku bi
sa shang big. Hár ma aku
zìg zu rìg shinnwá áyau bu-
à bibai á dunyaru tìnn.

2

Kada Mpìr Aku Kyab Rag Mpìr Ashi Fòr Fig Bu Zyun Bàna

1 Wunzàmí big, barà ning
shi síg nì mpìrká bu Shinn
Luyí Yesu zyun-à shi sig ma
gbam Shìdun níng, kada an-
ing myàng jàuná zyun kab
zyun á yìzuná ni bàna. 2 Kó
àràg mpìr-à wìr sig jà zìnn,
n pag sig ta zinariya á vùwá
ni, n kà bi á tonn byar-
à ning ri kwonn shinn. I
wà mpìr zyun wìr àka jàwá,
mi ri kan bàg bi ku tìnn.
3 Bigná, wà na myàng hing
àdòníng, ning ri dinya zyun-
à sìng samyib sig dìrwá níng
rag, “Awànmí, á kà bi, á
shi wann áyag áyauyí ni.”
Zyun-à yab sig àka jà-à níng
bó, ná dinya ku rag, “He! A
yag sar màhàn bó, kó á shi
wann avír-à ni áyag.” 4 Wà
na sa hing àdòníng, á sai-à
níng hi ning myàng rìghing
jàuná zyun-à kab sig zyun
á yìzuná ni, har ning kàng
rìghing mpìrká ri wà jàuná
kwonn zyun-à shi fig í barà
bàna.

5 Ning fig hing, wunzà
azìmmí big, Shìdun shig zu
sig mpìr ashiká íni, mpìrká
bàna ma bu á dunyaru, ku
shig zu big, n sìnn kàng
rìghing big mpìr ùwài á
byarwá ni. Big dìg gbìb barà
bá bir pìkyinn á byarwá ni,
hár ku ya big byar shu á
byar-à ku ri na kùrwá. I bu-
à ku gib sig nu rag kwá sa ya
mpìrká ri zìm ku níng. 6 To,
í wà bigná ning ri myàng
mpìr ashiká fòr fig bu zyun
bàna. Aning myàng, mpìrká
ri lir ji kyann ning níng ma
mpìrká má zìg yag ning mà
pyànn mpìr agib jírká í ni
rà? Nda í mpìr bài big, kó
nímá bàna rà? 7 Bigbá big
í àsàinká ri swau zìnn Yesu
zyun-à ning ri bàg ku níng,
kó nímá bàna rà?

8 To, sàn hing wà aning sa
bu-à má sàn wàni, aning bàg
doka Kùrná Shìdun. Ku rag,
“A zìm jàuwú àràg barà wù
ri zìm shinnwú.” 9 Wà ning
ma ri myàng jàuná zyun
ma ri kab zyun á yìzuná
ni, kàhi ning ri sá bu pyìr.
Ning sa bai sig doka Shìdun.
10 Mpìr-à ma ri bàg doka
Shìdun, ama kwa wib fig
zyun áyaubá ni bàna, to,
shi sig àràg ku bàg fig kó
àkúnn ńzyun bàna. 11 Aràg
barà Shìdun dang rag, kada
a mpìr sa àyái bàna, aku
gban ki bàna. Ayau bu
pyànà káníng ni, wà wa sa
fig àyái bàna, ama wà wù
ma gban hing ki, bidìm pár
à shi sig àsàin-à ri sa bai
doka Shìdun. 12 Ama bigná
kàm, sàn hing wà swàmná
bidìm pár ma jír dangná
abig shi ábibir ma doka
wà zyun-à má zìg zu ning,

13 jir kai bàna mpìr-à ma
myàng fig ashi jàuwá zyun
bàna, kwonn wà Shìdun má
myàng fig ashiwá bàna tìnn.
Ama mpìr-à ma myàng ashi
jàuwá, buwá kwá shàr fig
kwonn wà bu Shìdun bàna.

Mpìr-à Ma Bir Pìkyinn Aku Tàg á Byar Swàmwá Ni

14 To, wunzàmí big, wà
mpìr-à ma rag ku ri bir
pìkyinn á byar Shìdun, ama
kwa sa fig swàm bu-à má
tàg pìkyinn birwá bàna, ma
pìkyinn birwá hi shí nì rà?
Bàna. Mpìr-à ma bir pìkyinn
átai, wàníng má zìg zu ku
rà? Bàna. 15 Wàníng kó
jàuwú zyun ning ma ku ri
bàg Shìdun ńzyun, ku má,
ku shi sig áyau ashi, kó bu-
à jíji ku bàna ma kàhi, kó jà
ku bàna ma kàhi, 16 í wà à
bi, n dinya ku rag, "Awàn!
A shi ǹsàn, a Shìdun ya wù
bu-à wá jíji ma bu-à wá sa
kà á dìrwú ni." I nànn-à
hi, kó bu zyun à ya fig ku
bàna. Kàhi yìr bu-à jírwú
má sa ya ku í kai rà? Bàna.
17 To, wàníng má, í barà wà
mpìr ma bir pìkyinn átai, shi
sig áni àdòníng. Wà mpìr
ma sa kwonn fig pìkyinn
bir ma swàm zyun-à má tàg
pìkyinn birwá bàna, kàhi í
pìkyinn bir átai.

18 Ama mpìr zyun ma rag,
"Buwú wù ri bir pìkyinn,
bumí mì ri sa swàm." To, á
tìya mì pìkyinn birwú barà à
sa fig swàm bàna níng, bumí
má tìya wù pìkyinn birmí
ma swàmmí tìnn. 19 Wù
ri bir pìkyinn rag Shìdun í
ńzyun. To, sàn hing. Kó
wàuká má, big ri bir pìkyinn
rag Shìdun í ńzyun tìnn. Kó
barà big bir sig pìkyinn áni
níng, bidìm pár zinn Shìdun
ri pànn big, hár dìrbá ri
zwab. 20 Wù mpìr-à bàna
ma yar, á myàng. Sái wà
ba tìya wù rag pìkyinn bir
á byar Shìdun ma kwonn fig
ma swàm bàna, í átai rà?
21 Yàkúyí Ibrahim á jir shinn
swàmwá ni, Shìdun zìg zu
rìg ku hing áyau bu pyìrwá
ni, kó nímá bàna rà? Sai-
à ku bi zìg wùnwá Ishaku
n zìg yag wàníng jirà aku
gib gban wàníng á pyànn
Shìdun. 22 Wato bu-à ku
sa sig níng pìkyinn birwá
ma swàmwá bidìm pár ri
yag ábibir. Bu-à ku sa sig,
shi sig ábibir ma pìkyinn
birwá. 23 I barà jír zyun
big ba sig á tarkada Shìdun
shi sig áni rag, "Ibrahim bir
hing pìkyinn á dìr Shìdun.
Bar pìkyinn bir-à ku bir sig
níng, sái Shìdun zìg kàng
bi rìg ku mpìr-à bàna ma
bu pyìr á byarwá ni." I
byar-à hi big bar Ibrahim
rag ku í jàu Shìdun. 24 Yi
mpìr jíkwìnn bidìm pár, á
dò shinn swàmyí ni Shìdun
sìnn kàng bi yi mpìrká bàna
ma bu pyìr á byarwá ni. Ku
zìg zu fíg yi jir shinn pìkyinn
bir awínwá ni bàna.

25 Aning myàng barà Ra-
hab uwà-à ri sa àyái-à níng
wìm zu sig áni. Buwá ku zìg
yann aswamká bu Israilaká
n tàm jànn rìg, n tìya big
gbìb zyun kim abig bònn zu
rìg á finn swann-à ni. I bu-à
sa Shìdun sìnn kàng sig ku

mpìr-à bàna ma bu pyìr á
byarwá ni.
26 Mpìr-à ma bir pìkyinn,
ma sa fig swàm áni bàna,
pìkyinn birwá í bu átai.
Aràg barà dìr mpìr-à bàna
ma awun kàng rìg ki, í barà
pìkyinn bir awínwá ni bàna
ma yìr tìnn.

3

Nuyí Ri Du Kà Yi á Shwìn

1 Wunzàmí big, kada aning
zìm aning kà tù íri mpìrká ri
tàg jir Shìdun bàna, jir kai
bàna yi mpìrká ri tàg buká
níng, wà ya bir fig pìkyinn
áni bàna, kwonn wàyí má
wài kab bu mpìrká dà níng
íni. 2 Ning yì hing yi bidìm
pár yi ri ta àsìu á shinn
bu nìnànn nímá. To, ama
mpìr-à ma ri dang fig jír bu-
à bibai bàna, ku bàna ma
laifi, í mpìr-à má ta fig àsìu
áyau jírwá ni bàna. Mpìr-
à níng hi yì hing barà kwá
pànn samyib dìrwá bidìm
pár, 3 àràg barà mpìr ma du
kà hing kan á nu vinn-à ni,
ma gbar hing jùr-à, vinn-à ri
bàg ábibir. 4 Aning myàng
barà kòr-à á zàpìr, barà big
wài sig áni bidìm pár, wunn
kòr títi nímá, kó wàu ma ri
gbar má, sái agunn-à wunn
kòr-à ma yag, í agunn-à kòr-
à má bàg áni. 5 To, barà
wunn shwìyí nímá ri zìg
kyann kòr ùwài-à níng, í
barà nuyí shi sig áni á byaryí
ni tìnn. Nuyí í bu shwìyí
nímá, ama yi ri dang jír
bu ùwài ma kàhi. Aning
myàng, pyìr shwìyí nímá ri
dù, n mi ri swànn awúnn
ùwài nímá. 6 I barà nuyí shi
áni àràg í pyìr. Ayau dìryí
ni bidìm pár í nuyí zyun-à yi
ri dang jír áni níng, ri wab
dù pìkyinn mpìr, pìkyinn ri
fàn, hár ri sa bai gban rìg
shinnyí bidìm. Jír-à hi bó
í pyìr Shaitan ri gbar dù
íni, hár ri sa bai shuyí àràg
pyìr ri swànn bai bu. 7 Wi
awúnnká ma ayinnbuká ma
buká ri ngang kyann á jìnn
ni níng bidìm, ma buká
á zàpìr, mpìr jíkwìnn shi
sig ma gbam á shinnbá ni.
8 Ama nuyí shi sig níng,
walai mpìr-à shi sig ma
gbam á shinnwá ni. Ku í
bu-à bibai. Nuyí ri shi fig
akim bàna. Ku ri sa bai dìryí
bidìm pár. Nuyí bidìm pár
mònn sig íri kyànn-à bibai.
9 Aning myàng, nuyí í bu-à yi
ri yan Tayí Shìdun ma kàhi.
I bu-à yi ri swau mpìrká
Shìdun màm sig zu àràg ku
níng, ma kàhi. 10 Jír ǹsàn
ma jír-à bibai bidìm pár yi
ri dang ma nu ńzyun. Kai!
Wunzàmí big, írì bu àdòníng
sàn fig bàna. 11 Byar abinn
zàpìr ńzyun má sa yì barà
kwá binn zu bi zàpìr àswíb
ma zàpìr ǹsàn bidìm pár í
byar ńzyun rà? Wàníng kam
bàna. 12 Wàníng má, bin
ating má sa yì barà kwá wan
awan ṭáb rà? Bàna. Bin
táb má sa yì fig barà kwá
wan awan ating bàna. Kó
zàn àswíb má, má sa yì fig
barà kwá binn zu kwonn ma
zàpìr àdór bàna.

Wàníng í Swai Yar-à Bi

Sig á Byar Shìdun

13 Ayauná ni mpìr-à shi sig
ma yar zyun-à Shìdun ri ya
níng í ni rà? Wà ma áni,
tò, byar shuwá ma swàmwá
aku shi sìsàn. Kada aku gbar
dù shinn áyau-à ni bàna,
aku sa swàm ma yar. Kwa
sa hing àdòníng mpìrká má
myàng yarwá. 14 Ama wà
mpìr ma ri sa akyib kó ku
ma ri zìm shinn á kyinnwá
ni, kada aku gbar dù shinn
aku rag ku í mpìr yar bàna.
Kada aku gim ǹsáng á shinn
jir àjai bàna. 15 Wà kwa ri
sa akyib, ma wà kwa ri zìm
shinnwá, yar-à níng bi fig á
byar Shìdun bàna. I bu-à á
kyinnwá ni átai, í bu dun-
yaru, í bu Shaitan. 16 Byar-
à big ri sa akyib ma byar-
à big ri zìm shinn, í byar-
à shùr gbìb ma bu-à bibai
bidìm pár shi sig. 17 Mpìr-
à ma shi sig ma yar zyun-à
wann bi sig mà byar Shìdun,
mpìr-à níng hi shi sig ma
pìkyinn kyìkyàr. Ku ri jùn
kwonn mpìrká. Kyinnwá ri
ya fig mpìr shwìn bàna. Ku
ri myàng ashi mpìr. Ku shi
sig ma pìkyinn-à ri sa swàm
bu ǹsàn nìnànn nímá. Ku
ri myàng fig mpìr zyun kab
jàuwá zyun á yìr zuwá ni
bàna. Ku ri dang fig jír
nu pyànà bàna. 18 Mpìr-à
ri gbar jùn kwonn mpìrká,
ku ri sa swàm ǹsàn, ku shi
sig àràg mpìr-à tàg sig buju,
í wà n binn kwonn buju-à
ùwài nímá.

4

Aning Pànn Jàu Ma Shìdun, Kada Aning Pànn Jàu Ma Dunyaru Bàna

1 N bib ning, ma shùrká
ning ri gbìb big bar dìrná
níng, ri zu bi á ni rà? Ri
zu bi á kyinn ná ni. Mpìr
ma ri zìm bu á kyinnwá ni,
bu-à ku ri zìm níng ri gbar
dù ku pìkyinn. 2 Aràg sai-à
ning ma ri yàn bu, na dìg fig
bu-à ning ri zìm níng bàna,
ning ri gban ki, ning ri sa
akyib, ning ri nu kànn, ama
bu-à ning ri zìm níng, ning
dìg fig bàna, wato ning vig
fig Shìdun aku ya ning bàna,
í bu-à sa níng. 3 Kó na ri
vig ku, kwá ya fig ning bàna,
jir kai bàna bar kyinn-à ning
shi sig ma kàhi, n mi ri vig
ku níng, sàn fig bàna. Ning
ri vig ku jirà aku ya ning
aning fig àjwár shinn ná áni
átai. 4 Ning mpìrká ri ji
amana Shìdun káníng, àsai
ning yì fig wà big rag, mpìr-à
ma pànn jàu ma buká á dun-
yaru, ku í mpìr azib Shìdun
níng, ning yì fig bàna rà? To,
n dinya ning, mpìr-à ma ri
zìm aku pànn jàu ma dun-
yaru, ku ri zìg kàng shinnwá
í mpìr azib Shìdun. 5 Kó
ning myàng àràg jir Shìdun-
à níng, ku dang sig átai rà?
Barà ku dang rag, “Awun-
à ku sìnn sig á pìkyinnyí
ni níng, ri nànn àgùnn ma
bu-à bibai wàni.” 6 Ama
Shìdun ri sa ya yi àsànwá
nìnànn nímá. I barà big ba
sig n rag, “Shìdun má shi
shu wà afu ma mpìrká ri
myàng shinnbá big í mpìr

ùwài, ama mpìrká ri sìnn
kàng shinnbá big í bu zyun
bàna níng, kwá sa ya big bu-
à ǹsàn.”
7 To, aning ya Shìdun
gbamná, ma aning kan dim
swàm Shaitan á kyinn ná
ni, kada aning zìm bàna.
Wà na kan hing ku, í wà
kwá shàr zinn ná. 8 Aning
jùn kwonn ma Shìdun, í
wà ku má, kwá jùn kwonn
ma ning tìnn. Ning mpìr
pìkyinn-à bibaiká, aning fim
bu pyìrná. Ning mpìr kyinn
pyànàká, aning dà fim kyinn
pyànàná tìnn. 9 Na kyab
hing bu pyìrná, aning bai
kyinn áni, aning yan nài
yán, aning kig mínn. Jonn
ná aku kàng rìg nàikitáu,
àjwárná aku kàng kyinn bai.
10 Aning sìnn kàng shinn ná
mà sim á pyànn Shìdun. I ku
kwá sìnn ning ínì mà pyànn.

Kada á Tìr Ya Jàuwú Jír Bàna

11 To, wunzàmí big, kada
aning zìnn swau jàuná zyun
bàna. Mpìr-à ma ri zìnn
swau jàuwá, n ma ri tìr ya
wàníng jír, ku ri sa bai doka
Shìdun, n mi ri tìr ya doka
Shìdun jír. To, wà wa tìr
ya hing doka Shìdun jír, à
kàng rìghing mpìr-à ri wà
doka Shìdun kwonn, à shi
fig rag mpìr-à ri bàg kàhi
bàna. 12 Ama àsàin-à shi
sig ma gbam kwá ya doka-à
níng, í Shìdun ku awínwá ni.
Ku í àsàin-à má wà kwonn
tìnn. Ku í àsàin-à má zìg
zu mpìr, má gban mpìr tìnn.
To, wù mpìr jíkwìnn, ń bib
wù, buwú à shi sig á nu kai,
hár wá tìr ya jàuwú zyun jír
rà?

Kada Mpìr Aku Gbar Ashí Bàna

13 Ning mpìrká ri dang rag,
“Janá-à níng kó akìn níng,
yá yag shi mà jànn zyun
hár ji zyun. Yá wann tafinn
buká buyí màhàn, jirà ayi
dìg swàb kà bu áni.” 14 Wà
ning ri dang àdòníng, ning
yì fig bu-à má dìg ning janá-
à níng, kó akìn níng bàna.
Aning myàng yonki mpìr í
kai rà? Yonki mpìr shi sig
àràg àbyìm shyù-à nim dim
sig á jìnn ni. Ning yì hing
àbyìm shyù ma nim hing á
pyànn títi nímá ku í yar rìg-
à. I barà yonki mpìr shi sig
áni, má nonn fig bàna tìnn.
15 Sàn sig aning dang rag,
“Wà Shìdun ma zìm hing, wà
yonki ma áni, yá sa bu nímá,
ma bu nímá.” 16 Ama ning
ri dang fig rag “Wà Shìdun
ma zìm hing,” bàna. Ning ri
gbar àshí, n mi ri dang átai.
Barà ning ri dang àdòníng,
sàn fig bàna.
17 To, ning fig hing kó?
Mpìr ma yì hing bu ǹsàn,
ama kwa sa fig bàna, ku sa
hing bu pyìr.

5

Mpìr Bài Má Wa Shwìn

1 To, ning mpìr bài, aning
kig mínn, aning yan nài yán,
jir kai bàna shwìn nìnànn
nímá má bi dìg ning. 2 Bàiná
bidìm pár má bai rìg. Jàná
bó, ayìg má yìg bai rìg.
3 Bài zinariyaná má da bai
rìg jì, azurfaná má da bai

rìg jì. Jì-à hi bó tàg sig
barà ning rì myàng kwonn
fig ma mpìr ashi bàna. Jì-à
hi má zwam dìrná àràg barà
pyìr ri swànn. Wà dunyaru
nyàan vinn, í wà ning zìg
bàiná, n sìnn samyib sig, mi
ri tù kiwá. 4 Mpìrká rì sa
hing swàm bài á daná ni,
ning wa fig big bàna. To, an-
ing fig, big ri kig ya Shìdun
nàikitáu, Shìdun àsàin-à shi
sig ma gbam kó kai bidìm
pár. Nàikitáubá ri kà ku á
sung-à ni. 5 Bigná ning shi
sig ma byar shuná á dun-
yaru, ning ri fig àjwár. Bu-à
ning ri zìm bidìm pár, ning
ri dìg. Ning shi sig àràg nai
zyun-à ri ji mònn finnwá,
hár dìrwá ri kwònn jirà abig
gib gban ku. 6 Ning ya sig
mpìrká ká sa fig ning bu
bàna shwìn átai, hár ning
gban rìg big. Big bó, big
ngàng fig bàna.

Aning Tib Pìkyinn Ná

7 Aning tib pìkyinn ná,
wunzàmí big, hár àyúnn-à
Shinn Luyí Yesu má kàng bi.
Aning myàng barà àsàin da-
à ri sa, mi ri tib pìkyinnwá
barà kwá myàng írì bu-à
kwá dìg mà dawá ni. Ku
ri shi kir bu-à ku tàg sig
níng hár sai-à shyù má fa
wann, ma sai-à shyù má bi
tab kinn shinn-à. 8 To, ning
má, sái aning sa àdòníng,
aning tib pìkyinn ná, jir
kai bàna sai-à Shinn Luyí
má bi níng, ri nyàan fòr.
9 Kada aning zìnn kyann bar
dìrná bàna, ning wunzàmí
big, jirà kada a Shìdun wà
ning kwonn bàna. Ku í
àsàin-à má wà kwonn-à ri
bi níng. 10 Aning myàng
barà mpìrká ri dang kyann
jir Shìdun níng, big tib sig
pìkyinnbá. Shwìn ma dìg
big, big ri tib pìkyinnbá. To,
ning má, aning sa àdòníng
tìnn. 11 Mpìr-à ma ri tib
pìkyinnwá, yi ri myàng ku
í mpìr-à ri fig àjwár. Ning
yì hing írì pìkyinn-à Ayuba
tib sig áyau shwìn-à ku wa
sig. Hár ning yì hing barà
Shìdun sa ya sig ku bu ǹsàn
ásim. Shìdun sa shwìn-
à ku wa sig níng kàng bu
àjwár, ku màm jànn rìghing
shwìnwá bidìm pár, í bu-
à sa yi yì rag ku tib sig
pìkyinn áyau shwìn-à ku wà
sig. Shìdun ri myàng ashi
mpìr. 12 To, mì ri dinya ning
jír ǹsàn zyun-à má sàn ya
ning, wunzàmí big. Kada
aning tung ki ma bu-à mà
wai kó ma bu-à á jìnn ni
bàna. Kó írì ki-à wà áni,
kada aning tung bàna. Wà
ma àjai bàna, aning rag,
“àjai bàna.” Wà ma àjai, an-
ing dang rag, “í àjai.” Kada
aning tung ki bàna, àjirà
kada a kwonn wà Shìdun
pànn ning bàna.

13 Wà mpìr zyun áyauná
ni ma ri wa shwìn, aku vig
Shìdun àjirà a wàníng sa
shang ku. Wà mpìr zyun ma
ri fig buwá àjwár, sái aku dài
junn, aku swam yan Shìdun.
14 Wà mpìr zyun áyauná ni
dìrwá ma ri wúwa, aku bar
kwonn àgbam aduaká abig
vig Shìdun á shinnwá ni,
abig pàb ku byìr á dìr-à ni á

zìnn Shinn Luyí ni. 15 Mpìr-
à ma ri vig Shìdun, wà kwa
kyab hing á pìkyinnwá ni
rag, mpìr-à níng má gbam
rìg, Shìdun má fig jírwá,
má dàb gbam rìg mpìr dor-
à níng. Kó wà mpìr dor-
à níng ma sa sig bu pyìr,
Shìdun má yafa ya rìg ku
bu pyìrwá. 16 Aning dinya
bar dìrná laifiná jirà aning
vig Shìdun, ma aning shi
ítau. Mpìr-à bàna ma laifi
ma vig Shìdun, jírwá shi
sig ma gbam wàni á byar
Shìdun. 17 Aning myàng
Iliya í mpìr àràg yi, ama ku
vig Shìdun ma kyinn ńzyun
rag, kada a shyù tab bàna.
Hár ji sara ma sònn sùnnjin,
shyù tab fig bàna kó shwìyí
nímá. 18 Sái á sim ku bi vig
kàng Shìdun mà wai, í wà
shyù bi tab kàng, hár buju
bi byann wàni. 19 Wunzàmí
big, áyauná ni wà mpìr zyun
ma dà fim rìghing gbìb-à
sìsàn, jàuwá zyun ma gbar
kàng bi hing ku áni, 20 aning
yì rag wàníng gbar zu sig
ku áyau ki, hár wàníng sa
sig Shìdun má yafa ya ku bu
pyìr nìnànn nímá.

Wasika-à BITRUS Ba Sig Wà Wa Zyun

Bitrus ba sig wasika-à níng jirà aku dang gbam pìkyinn mpìrká yam gàfinn sig á jir shwìn-à big ya sig big á dò shinn Kristi. Ku dinya big rag abig bir pìkyinn á shinn barà Yesu wu n dù nann zu kàng rìghing ma yonki, ma barà Yesu má kàng bi á dunyaru. Shwìnká big ri wa níng, àyúnn-à Yesu Kristi ma kàng bi hing, Shìdun má ya kó ni lada.

1 Mì Bitrus wùn aswam Yesu Kristi, mì ri ba ya ning mpìrká zyun-à Shìdun shig zu sig, ning yag sig àràg í kyìnn n yam sig awín awín mà Pantas, Galatiya, Kapadokiya, Asiya, ma Bitiniya. 2 Shìdun Tayí shig zu sig ning tun sai-à á ninonn. Ku yì hing rag ná shi yannká buwá. Ku sìnn kà Awunwá á kyinn ná ni, Awunwá sa ning ri shi shu kyìkyàr, jirà aning wib Yesu Kristi ma aku tu kyàr ning ma àsàwá.

Asàn Shìdun ma pìkyinn na tag abig kà mònn á pìkyinn ná ni.

Pìkyinn Bir Zyun-à Má Vinn Fig á Vinn Bàna

3 Ayi swam yan Shìdun zyun-à í Ta Shinn Luyí Yesu Kristi jir shinn barà ku myàng sig ashiyí wàni, n ya sig yi yonki àpyú á jir shinn barà Yesu dù nann zu kàng sig ma yonki mà amirà ni níng. A jir wàníng ni, yi ri kyab rag yá dìg bu-à ǹsàn. 4 Tàma-à níng yi ri shi kir yonki àpyú zyun-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya yi mà wai. Kwá sa sàn ya yi bu nìnànn nímá. Bu-à kwá sa ya yi níng, má swàr fig bàna, má bai fig bàna tìnn. 5 Bigná, ning ká ri bir pìkyinn, gbam Shìdun shi sig á shinn ná ni, ku ri myàng kwonn ma ning hár àyúnn-à wà kinn shinn, kwá zìg zu ning.

6 Wàníng í bu-à sa ning ri fig àjwár tàma-à níng, kó barà ning ri wa shwìn kim kim su títi nímá. 7 Bu-à big ri zìm bàna, big ri zìm abig yì rag pìkyinn birná í àjai. Zinariya zyun-à ma bai rìg níng má, big ri màg màg fig ma pyìr. Pìkyinn birná zyun-à ning bir sig, wà sàn kab sig zinariya níng, í barà bá màg màg fig ku áni jirà abig myàng wà ning ma ri bir pìkyinn àjai. Wà ma àdòníng Yesu Kristi má swam yan ning má sìnn ning mpìr ùwài àyúnn-à kwá kàng bi áni. 8 Kó barà ning myàng fig ku ma zuná bàna níng, ning ri zìm ku. Ning ri bir pìkyinn ná á byarwá ni, kó barà ning myàng fig ma ku bàna níng. Wàníng í bu-à sa ning ri fig àjwár wàni, àjwár-à hi kab sig gbam wà dídang, 9 jir kai bàna á jir shinn pìkyinn birná ni, Shìdun pinn zu rìghing ning.

10 Sai-à rì níng mpìrká rìi
dang kyann jir Shìdun níng,
big dang sig jír á shinn àsàn-
à Shìdun dang sig rag kwá
ya níng. Big yàn barà bá yì
byann jír á shinn àsàn-à má
bi á byarná ni níng. 11 Big
ri zìm abig yì sai-à àyúnn-à
hi má sa, ma barà bu-à hi
má sa áni. Wàníng í sai-
à Awun Yesu Kristi ri tìya
big írì shwìn-à Yesu má wa
ma àjwár zyun-à má bi ásim.
12 Shìdun tìya byann big rag
swàm zyun-à big ri sa níng,
big ri sa fíg jir shinnbá bàna,
ama í jir shinn ná, àràg barà
big dang sig á shinn buká
zyun-à ning fig sig mà byar
yann aswamká. Big dang
sig jír ǹsàn á shinn gbam
Awun Kyìkyàr zyun-à bi sig
mà wai. Bu káníng bidìm
pár yann aswam Shìdun mà
wai ri zìm abig yì byann.

Aning Shi Shu Pìkyinn-à Kyìkyàr

13 Aning sa shiri wà ná
sa swàm Shìdun. Aning shi
ázír ma aning bir pìkyinn ná
á shinn àsàn-à ná dìg sai-à
Yesu Kristi má bi. 14 Aning
wib Shìdun, kada aning zìm
abann bu zyun aku tonn
gban ning àràg á sai-à ning
rì yì fig bu zyun bàna
níng. 15 Barà ku zyun-à
bar sig ning shi sig shu ma
pìkyinn-à kyìkyàr níng, ning
má aning shi shu pìkyinn-
à kyìkyàr á buká zyun-à na
sa bidìm pár. 16 Jir Shìdun
dang sig rag, “Aning shi
shu pìkyinn-à kyìkyàr, jir kai
bàna mì í Shìdun pìkyinn-à
kyìkyàr.”

17 Ning ri bar ku Taná á
sai-à ning ri vig ku, ku zyun-
à ri wà kwonn swàm mpìrká
bidìm pár ábibir. Aning
shi shu kyinn ná ma zinn,
aning wib Shìdun, 18 jir kai
bàna ning yì hing bu-à big
wa sig jirà abig zìg zu ning
á byar bu-à bibaiká zyun-
à shi sig á vù yàkúká buyí
big. Buká zyun-à zìg zu sig
ning níng, í bu-à má bai
fig ábai bàna, àràg azurfa
kó zinariya, 19 ama ku zìg
zu ning ma àsà kyìkyàr bu
Kristi zyun-à mpìr má wann
sar fig bàna. Kristi shi sig
àràg wùn àdùn zyun-à sa fig
bu-à bibai bàna. 20 Shìdun
shig zu sig ku tun sai-à big
màm fig ma dunyaru bàna.
Ama barà dunyaru nyàan
vinn tàma-à níng, ku bi n
tìya big dìrwá dò jir shinn
ná. 21 I dò jir shinnwá, ning
bir sig pìkyinn ná á byar
Shìdun zyun-à gbar dù nann
zu sig ku mà amir ki-à ni, n
ya ku àgbam. I bu-à sa ning
bir sig pìkyinn ná á byar
Shìdun, mi ri sìnn zuná á bu-
à Shìdun má ya ning.

22 Barà ning wib sig jír
àjai-à níng, ning sa kyàr
rìghing shinn ná, ning
zìm rìghing jàuná. Aning
zìm bar dìrná ma pìkyinn
ńzyun. 23 Barà Shìdun mà
kàng rìghing ning níng,
ning shi fig rag àràg yanká
zyun-à tabá má wu níng
bàna. Ning dìg sig yonki
zyun-à má vinn fig ávinn

bàna á byar jir Shìdun zyun-
à kinn kinn. 24 Jir Shìdun
dang sig rag,
“Mpìr jíkwìnn bidìm pár shi
sig àràg í byann.
Nsònnbá shi sig àràg í awu
byann,
byann-à ma wim hing, awu-
à í jwag kìfinn rìg-à.
25 Ama jir Shìdun shi sig hár
kinn kinn.”
Jír-à níng, í jir àjwár zyun-à
big rì dinya sig ning.

2

Shìdun Shig Zu Sig Ning Jirà Aning Shi Mpìrká Buwá

1 Kada aning sa rag bu-
à bibai bàna, aning tonn
gban mpìr bàna, aning gbar
dù nann zu shinn bàna, an-
ing sa akyib bàna, ma an-
ing bònn swau mpìr bàna
tìnn. 2 Barà wùn àjann ri
zìm myann nàwá níng, ning
má aning zìm jir Shìdun
àdòníng tìnn, jirà aning yì
swàb kà jírwá ma aning wìm
zu. 3 Tàma-à níng, ning màg
màg fig hing ma shinn ná,
ning yì hing rag Shinn Luyí
sàn hing.

4 Aning bi á byar abàn
zyun-à shi sig ma yonki,
wà zyun-à í Shinn Luyí
níng. Abàn-à níng hi
mpìrká ngàng ku, ku í wà
sìsàn zyun-à Shìdun shig zu
sig ku. 5 Ning má, ning
shi sig àràg í abàn-à shi sig
ma yonki. Ning shi sig lu-
à Awun Shìdun mi sig. An-
ing shi àràg mpìrká zyun-à
ri twìb swànn bu á pyànn
Shìdun. Aning shi mpìr
kyìkyàr ká má twìb swànn
bu wà zyun-à Shìdun má
zìg bu twìb swànn ná á dò
jir shinn Yesu Kristi. 6 Jir
Shìdun dang sig rag,
“N shig zu rìghing abàn
ìnsàn zyun-à mì ri zìm
wàni.
Má sìnn abàn-à hi mà kur
tonn-à ni mà Siyona.
Mpìr-à ma ya hing gwangga
á byarwá ni, kwá fig
fig àzunái bàna.”
7 Abàn-à níng í bu ùwài á
byar mpìrká zyun-à ya sig
gwangga á byarwá ni. Ká
zyun-à ya fig gwangga bàna
níng, má shi àràg barà jir
Shìdun dang sig rag,
“Abàn zyun-à ami buká
ngàng sig níng, kab
síg nì kó kai bidìm
pár.”
8 Jir Shìdun dang jakàng n
rag,
“Abàn-à níng má sa mpìrká
káhi àsìu má ta big,
hár bá kù.”
Asìu-à níng ta sig, jir kai
bàna big ngàng wà bá
ya gwangga á jir Shìdun.
Wàníng í bu-à Shìdun ri zìm
aku sa ya big.

9 Ama buná Shìdun shig
zu rìghing ning, ning shi
sig kyau mpìr atwìb swànn
bu á pyànn Shìdun. Ning
shi sig mpìr kyìkyàrká bu
Shìdun, jirà aning dinya
mpìrká jir Shìdun barà ku
zìg zu rìghing ning mà zufi-
à ni, tàma-à níng ning shi
sig rag á byar yiyar-à ni.
10 Sai-à rì níng, ning í mpìr
Shìdun bàna, ama tàma-à

níng, ning í mpìrwá. Sai-à rì níng, ning ri yì fig rag Shìdun ri myàng ashiná bàna. Ama tàma-à níng, ning yì hing wà ku ri myàng ashiná.

Ning í Fàu Shìdun

11 Jàumí big, ning bi síg kyìnn á dunyaru-à níng ni. Bu bibaiká dìrná ri zìm níng, ri nu kànn ma bu ǹsànká pìkyinn ná ri zìm. Kada aning zìm aning sa bu-à bibai bàna. 12 Aning shi shu ǹsàn á byar mpìrká zyun-à yì fig jir Shìdun bàna. Kó ba swau ning shí má, bá myàng swàm ǹsàn ná àyúnn-à Shìdun má wà kwonn mpìrká.

13 A jir shinn Shinn Luyí aning fig jir àgbamká bu-à ba dinya ning, kó kùr ana swann-à, 14 kó àgbam jànnká ma àgbamká buná bidìm pár, ká zyun-à Shìdun sìnn kà sig big abig ya mpìrká ri sa bu-à bibai níng shwìn, ma abig swam yan ká ri sa bu ǹsàn níng. 15 Shìdun ri zìm aning sa bu-à ǹsàn jirà kada mpìrká abig dang jír-à bàna ma yìr á shinn ná ni bàna. 16 Aning shi shu shinn ná, kada shu shinn ná aku sa aning sa bu-à bibai bàna, aning shi àràg í fàu Shìdun. 17 Aning wib kó ni bidìm pár, aning zìm ba dìrná, ning ká ri bàg Yesu, aning wib Shìdun ma aning wib kùr-à ana swann.

18 Ning fàuká, aning fig jir àsàin luná, ma aning wib big. Kada aning wib íri mpìr ǹsànká bàna, ama ma ká zyun-à pìkyinnbá bai tìnn. 19 Shìdun má sa sàn ya ning, wà na tib hing pìkyinn ná á shwìn-à ning wa sig á jir shinnwá ni. 20 Wà mpìrká ma dab ning á jir shinn bu-à bibai-à ning sa sig, ná dìg fig lada bàna, ama wà mpìrká ma dab ning á dò jir shinn bu ǹsàn-à ning sa sig, Shìdun má ya ning lada. 21 Wàníng í bu-à sa Shìdun bar sig ning, jir kai bàna Kristi ma shinnwá má, ku wa hing shwìn á jir shinn ná ni. Ku tìya sig ning gbìb barà ná bàg áni àràg barà ku bàg sig. 22 Ku sa fig bu pyìr bàna, ku ri gim fig ǹsáng á nuwá ni bàna. 23 Mpìrká swau ku shí, ku swau pyann kàng fig big bàna. Ku wa shwìn, ku sa pyann kàng fig bàna, ama ku bir pìkyinnwá á byar Shìdun àsàin-à ri wà kwonn á gbìb àjai. 24 Sai-à Kristi rìi wa shwìn mà atàm bín-à ni, ku zìg gban rìghing bu pyìrká buyí á dìrwá ni, àjirà kada ayi sa bu pyìr bàna, sái bu-à ǹsàn. A jir shinn shwìn-à ku wa sig níng í bu-à sa ning dìg sig yonki. 25 Ning rì shi sig àràg àdùnká zyun-à nang jànn sig gbìb, ama tàma-à níng ning kàng bi rìghing á byar á nuná ni. Ku í àsàin-à ri myàng kwonn ma yonkiná tìnn.

3

Barà Wunù Ma Wàwá Má Shi Shu

1 Uwàká, aning wib jir
nùná, jir kai bàna kó áyaubá
ni, wà ba wib fig jir Shìdun
bàna, shuná má tìya big abig
bir pìkyinn á byar Shìdun,
kó wà na dang fig ma nu
bàna. 2 Nùná má myàng
írì shu kyìkyàr-à ning shi
sig. Bá myàng barà ning ri
wib Shìdun. 3 Kada aning
myàng íri nsònn jinn ná, ma
zinariya-à ning ri pag níng
bàna, kó jir jà ǹsànká ning
ri wìr níng bàna. 4 Ama
nsònn ná aku shi á pìkyinn
ná ni, nsònn pìkyinn ajun.
Nsònn-à hi má jànn fig
bàna, í zyun-à Shìdun ri
zìm wàni. 5 Wàníng í barà
uwàká wàrì shi sig áni, big ri
bir pìkyinnbá á byar Shìdun,
mi ri sìng dìrbá, mi ri wib
jir nùbá, 6 àràg barà Saratu
fig jir nùwá Ibrahim n bar
wàníng rag shinn luwá. Wà
ning ma ri sa bu-à ǹsàn, ma
shàr fig zinn bàna, ning shi
sig yanká bu Saratu tàma-à
níng.

7 Ning wunùká, aning shi
shu ǹsàn ma wàká buná big,
aning wib big. Gbambá fòr
fig àràg bu ning wunùká
bàna. Ama Shìdun ri sa sàn
ya big àràg barà ku ri sa sàn
ya ning, àsàn zyun-à ri ya
yonki. Aning sa àdòníng jirà
wà na vig hing Shìdun, aku
fig ning.

Shwìn á Shinn Bu-à Nsàn

8 To. Ning bidìm pár aning
shi shu ǹsàn ábìr-à ni. An-
ing myàng ashi jàuná, aning
zìm jàuná, jir kai bàna Taná
í ńzyun, aning sa ya big
bu ǹsàn. Aning sìnn kàng
shinn ná àràg í wùnshái.
9 Kada aning sa pyann kàng
mpìr-à ma sa ning bu-à bibai
bàna, kada aning swau kàng
mpìr-à ma swau sig ning shí
bàna. Mpìr-à ma sa sig ning
bu káníng bidìm pár, aning
sa sàn ya big. Bu-à sa Shìdun
bar sig ning níng, ku bar síg
ning jirà aku sa sàn ya ning.
10 Jir Shìdun dang sig rag,

"Mpìr-à ma ri zìm aku shi
shu ǹsàn
ma aku fig àjwár
kó ákaun bidìm pár,
sái aku fim jír-à bibai dang
ma ǹsáng gim.
11 Aku fim bu-à bibaiká, aku
shi sa íri bu-à ǹsàn.
Aku zìm shu ajun ma kó ni
bidìm pár.
12 Shinn Luyí ri myàng mpìr
ǹsànká,
ku ri fig bu-à big ri vig ku.
Ku ri zib mpìrká zyun-à ri sa
bu-à bibai."

13 I ni ma sa ning nì
bu-à bibai wà ning ma ri
sa àtùtwài barà ná sa bu-à
ǹsàn rà? 14 Wà ning ma ri
wa shwìn á shinn bu-à ǹsàn,
aning fig àjwár. Kada aning
shàr zinn mpìr bàna, aning
kyab bu zyun bàna tìnn.
15 Aning wib Yesu Kristi á
pìkyinn ná ni, ku zyun-à ku
í Shinn Luná. Aning shi ma
shiri barà kó ni ma bib ning
abib, ná dinya byann big bu-
à sa ning bir sig pìkyinn á
byar Shìdun ni. 16 Aning zìm
ya big ádàn-à ma aning wib
mpìrká. Pìkyinn ná aku shi
ákyàr ma kó ni bidìm pár,
àjirà wà mpìrká ma swau

ning shí, ma dang bai ning
á jir shinn Yesu Kristi, abig
fig àzunái á jírbá ni. 17 Wà
Shìdun ma zìm síg nì, wà
ning ma ri wa shwìn á shinn
bu-à ǹsàn ning ri sa, ná dìg
lada. Ama wà ning ma ri wa
shwìn á jir bu bibai-à ning
ri sa, ná dìg fig lada bàna.
18 Yesu Kristi ma shinnwá
wu ki í kàun ńzyun. Kó
barà ku sa fig bu pyìr bàna
níng, ku wu sig á jir shinn
mpìr bu pyìrká ni bidìm pár.
Ku wu sig àjirà aku zìg yag
yi á pyànn Shìdun. Big
gban rìg wi dìrwá, ama ku
dù nann zu kàng ma dìr
àpyú, 19 ku yag n dinya adìn
mpìrká zyun-à wu sig, big
kìg sig big mà tonn fi-à ni
níng, jir Shìdun. 20 Káníng
í adìn mpìrká zyun-à rì wib
fig Shìdun bàna á sai-à ku ri
tib pìkyinnwá mi ri shi kir
big, sai-à Nuhu rì dàb kòr-à
níng. A sai-à Nuhu rì dàb
kòr-à níng mpìr awinyinká
zyun-à shi kà sig mà kòr-à
ni níng big wìm zu rìghing
á zàpìr-à ni. 21 Zàpìr-à hi
shi sig àràg í batisma zyun-à
tàma-à níng zìg zu sig ning
níng. Batisma shi fig àràg
barà yi ri wau kyàr dìr jínyí
bàna. Batisma shi sig àràg
mpìr gib síg nu ma Shìdun
ma pìkyinn ǹsàn. Batisma ri
tàg yi rag yi wìm zu rìghing
á jir barà Yesu dù nann zu
sig ma yonki. 22 Tàma-à níng
Yesu nann yag rìghing mà
wai, ku shi sig mà agunn vìm
nu Shìdun. Ku ri na kùr á
shinn yann aswamká ni mà
wai, ma mpìr àgbamká mà
wai, ma kó kai bidìm pár.

4

Aning Shi Shuná Aràg Barà Shìdun Ri Zìm

1 Yesu Kristi wa hing
shwìn á dò jir shinnyí ni, á
sai-à ku rì shi sig á dunyaru.
Ning má, aning tib pìkyinn
ná, ma aning kyab jir bu-
à Yesu sa sig, jir kai bàna
mpìr-à ma wa hing shwìn,
kwá fim bu pyìr sa. 2 Tàma-
à níng aning tib pìkyinn
ná àjirà aning shi shuná á
dunyaru àràg barà Shìdun
ri zìm. Kada aning sa bu-
à bibai zyun-à mpìrká ri
zìm níng bàna. 3 A sai-à
wàrì, ning shi nonn hing,
ning ri sa bu-à bibai, ning
rìi bàg gbìb-à mpìrká zyun-
à yì fig Shìdun bàna níng ri
bàg. Ning rìi sa bu-à bibai
kim kim, ning rìi sa àyái,
ning rìi wa pyann shin, ning
rìi kàng àning, mi ri wib
bukiká. 4 Mpìr asa bukiká
ri sa mamaki barà tàma-à
níng ning ri kwonn fig rag
shinn ma big, mi ri sa fig rag
bu-à bibai-à big ri sa níng
bàna. I bu-à sa big ri swau
ning shí. 5 Mpìr káníng má
dang kyàr vinn rìg buká big
sa sig. Bá dinya Kristi bu
bibaiká big sa sig, ku zyun-à
má wà kwonn mpìrká zyun-
à shi sig ma yonki ma ká
wu sig. 6 Bu-à sa Yesu yag
dinya mpìrká zyun-à rì wu
sig, big rì wà sig big kwonn
níng jir àjwár níng, í jirà
adìnbá aku shi wìm zu, abig
shi àràg barà Shìdun shi sig.

Ayi Sa Swàm Ma Yar-à Shìdun Ya Sig Yi

7 Ayúnn-à nyàan fòr wà kó
kai má vinn rìg, aning pànn
shinn ná, aning shi àzír àjirà
aning vig Shìdun. 8 Bu-à sàn
kab sig bàna, aning zìm kó
ni bidìm pár á pìkyinn ná
ni wàni, jir kai bàna sai-à
ya zìm hing ba dìryí yá yafa
ya ba dìryí. 9 Aning pànn
kyìnnká ma pìkyinn ńzyun.
10 Kó ni shi sig ma írì yar-
à Shìdun ya sig ku. Kó ni
aku zìg yar-à Shìdun ya sig
ku ma aku sa shang jàuwá
ma kàhi ma pìkyinn ńzyun.
11 Mpìr-à ma ri dang jir
Shìdun, aku dang jír zyun-à
bi sig mà byar Shìdun. Mpìr-
à ma ri sa ya mpìrká bu, aku
sa ma gbam-à Shìdun ya sig
ku. Aning sa bu káníng àjirà
abig swam yan Shìdun á jir
shinn Yesu Kristi. Ku shi síg
nì zyun-à mpìrká má swam
yan ku hár kinn kinn. Ku
shi síg nì zyun-à shi sig ma
gbam hár kinn kinn. Aku shi
àdòníng.

Shwìn-à Mpìr Ri Wa Jirà Ku í Bu Kristi

12 Jàumí big, kada aning
gib kyinn á shwìn ùwài-
à ning ri wa níng bàna.
Bu káníng ri màg màg fig
pìkyinn birná. Kada aning
kyab rag í bu àpyú zyun dìg
síg ning nì bàna. 13 Aning fig
àjwár, jir kai bàna ning ri wa
shwìn-à Yesu Kristi rì wa sig.
Ná fig àjwár á sai-à Kristi
má sa sàn ya ning. 14 Aning
fig àjwár á sai-à mpìrká ma
swau ning shí jirà ning ri
bàg Kristi. Wàníng tàg sig
rag, gbam Awun Shìdun shi
sig á dìrná ni. 15 Kada
mpìr zyun áyauná ni aku wa
shwìn jirà ku í mpìr agban
ki, kó mpìr ajwú, kó mpìr-
à ri sa swàm bu-à bibai, kó
mpìr-à ri pìm kù kà á jír.
16 Wà ning ma ri wa shwìn
jirà ning í bu Kristi, kada
aning fig àzunái bàna, ama
aning sa Shìdun ísoko wà
barà big ri bar ning rag ning
í bu Kristi níng.
17 Ayúnn-à màg rìghing
wà bá wà rag kwonn-à. Bá
wà jag ma mpìrká zyun-à
ri bàg Shìdun. Wà ba wà
jag rìg kwonn-à níng ma
mpìrká ri bàg Shìdun, ká
zyun-à ri bàg fig jir Shìdun
bàna níng, bigbá má shi
áshinn rà? 18 Jir Shìdun
dang sig rag,

"Shi sig ma shwìn wà mpìr
ǹsàn má wìm zu.
Wà má àdòníng, bu-à má
sa ma mpìrká zyun-à
ngàng jir Shìdun, mi
ri sa bu-à bibai níng,
í kai rà?"

19 Mpìrká zyun-à Shìdun ma
zìm síg nì rag abig wa shwìn,
abig bir pìkyinnbá á byar
Shìdun àsàin-à màm sig big,
zyun-à ri sa swàm ma bu-à
ku dang sig, abig shi sa bu-à
ǹsàn.

5

Aning Myàng Kwonn Ma Mpìrká Bu Shìdun

1 Mì zyun-à mì í àgbam
ma shinnmí, mì ri ba ya
àgbamká áyau mpìrká ri
bàg Yesu. N myàng hing

Kristi ma zumí, ku rì wa
hing shwìn. Sai-à kwa kàng
bi hing, kwá sìnn mì ń shi
mpìr ùwài àràg ku. 2 Aning
myàng kwonn ma yanká bu
Shìdun zyun-à shi sig mà
byarná ni àràg barà aza
àdùnká ri myàng kwonn ma
àdùnbá níng. Aning sa
swàmná ma pìkyinn ńzyun,
kada a mpìr sìnn kà ning ma
gbam bàna. Shìdun ri zìm
aning sa ma azìmná. Kada
aning zìm íri bài bàna, ama
aning sa àtùtwài aning sa
swàm. 3 Kada aning tàg
gbam á shinn mpìrká zyun-
à shi sig á mìr barná ni níng
bàna. Ama aning tìya big
gbìb ǹsàn á bar shuná ni. 4 A
sai-à Yesu kùr aza àdùnká
ma mìr gbìb zu hing, ná
dìg bu kàm shinn ǹsàn nímá
zyun-à má kor fig ákor bàna.

5 Ning sukàká, aning wib
jir àgbamká zyun-à shi sig
á pyànn ná ni. Ning bidìm
pár aning sìnn kàng shinn
ná ásim, aning sa ya bar
dìrná bu-à ǹsàn. Shìdun
ri zìm fig mpìr-à ri gbar
dù nann shinn bàna, ama
ku ri sa ya mpìrká zyun-
à ri wib mpìrká bu-à ǹsàn.
6 Aning gbar dù nann zu
shinn á pyànn Shìdun ni
bàna, ku àsàin-à shi sig ma
gbam níng, ku í àsàin-à má
gbar dù nann zu ning á wai
á sai-à ku ri zìm. 7 Bu-à ma
ri wa kyinn ná bidìm pár,
aning fim ya Shìdun, jir kai
bàna ku í àsàin-à ri myàng
kwonn ma ning bidìm pár.

8 Aning tib pìkyinn ná,
aning shi àzír, jir kai bàna
azíbná Shaitan ri kyann
kyann àràg í wiyir zyun-à
ri yàn kyann mpìr-à kwá
pànn zwam. 9 Aning ngàng
ku, aning sar gbam wàni
á pìkyinn birná ni, jir kai
bàna jàuná big, ká ri bàg
Yesu nìnànn nímá á jànn-
à ni ri wa írì shwìn-à ning
ri wa níng. 10 Shìdun í
mpìr-à ri sa bu ǹsàn, ku
bar sig ning jirà aning jùn
kwonn ma Kristi hár kinn
kinn, sai-à na wa hing shwìn
títi nímá, ku ma shinnwá
kwá zìg zu rìg shwìn ná,
kwá pànn gbam ning, má ya
ning gbam. 11 Kwá ná nì kùr
á shinn kó ni bidìm pár hár
kinn kinn. Aku shi àdòníng.

Bitrus Bib Kà Big

12 Mì ri ba ya ning àkìm
wasika zyun-à yi ma Silas ba
sig, ku zyun-à yi ri myàng
ku, ku í wunzàyí zyun-à ri
bàg Yesu. Mì ri gbar gbam
ning dìr, mì ri dinya ning rag
wàníng í bu ǹsàn bu Shìdun
àjai. Aning sar gbam áni
wàni.

13 Uwà zyun-à shi sig mà
Babila, zyun-à Shìdun shig
zu sig ma ning níng, ri bib kà
bi ning, kwonn ma wùnmí
Markus tìnn. 14 Aning bib
kà ba dìrná bidìm pár, aning
kàm pànn ba dìrná.

Shìdun aku ya ning
pìkyinn na tag, ning ká zyun-
à ning í bu Kristi.

Wasika-à BITRUS Ba Sig Wà Wa Pyànà

Bitrus ba wasika-à níng wà wa pyànà jirà aku twìb mpìrká ri bàg Yesu byur jirà kada abig bàg bu tàg ǹsáng bàna. Mpìrká ri tàg jir ǹsáng níng, big ri dinya mpìrká rag, wà mpìr ma sa àyái, bai fig bàna. Mpìrká káhi áyaubá ni dang rag Yesu Kristi má kàng bi fig á dunyaru bàna. Bitrus dinya mpìrká rag bu-à sa Yesu kàng bi fig bàna hár tàma-à níng, jir kai bàna Shìdun zìm fig mpìrká abig wu kwonn ma bu pyìrbá bàna, ama abig fim bu pyìr-à big ri sa (2 Bit 3:9). Bitrus dang rag àyúnn-à má màg hing, Yesu Kristi má kàng bi.

1 Mì Siman Bitrus mì í fàu Yesu Kristi, mì í wùn aswamwá tìnn. Mì ri ba ya ning, ning mpìrká zyun-à Shìdun sa sig ning bir sig pìkyinn ná á byar Yesu Kristi àràg barà yi bir sig níng. Shìdun ri ya mpìrká bidìm pár pyù jirà abig bir pìkyinn á byarwá ni, ku ri shig fig mpìr bàna.

2 Asàn Shìdun ma pìkyinn na tag abig kà mònn á pìkyinn ná ni, barà ning yì sig Shìdun ma Shinn Luyí Yesu níng.

Shìdun Bar Mpìrká n Shig Zu Ká Ku Ri Zìm

3 Gbam Shìdun ya sig yi kó kai bidìm pár, bu-à yi ri zìm á shuyí ni, jirà ayi bàg gbìb Shìdun ǹsàn, ma ayi yì Kristi zyun-à bar sig yi jirà ayi dìg awàiwá ma àsànwá. 4 Shìdun ya sig yi bu ùwài-à ku rì gib sig nu áni rag kwá ya yi níng, jirà aning jùn kwonn ma ku, ma aning zìg zu rìg shinn ná á bu-à bibaiká zyun-à mpìrká kádà á jànn-à ni ri zìm. 5 Jir wàníng aning bir pìkyinn ná ma aning sa bu-à ǹsàn á gbìb Shìdun, ma aning yì swàb kà jírwá. 6 Aning pànn shinn ná, aning tib pìkyinn ná, ma aning shi shuná àràg barà Shìdun ri zìm. 7 Aning shi sa ya jàuná bu-à ǹsàn. Aning zìm mpìrká bidìm pár. 8 Wà na sa hing bu káníng wàni, ná yì Shinn Luyí Yesu Kristi wàni, swàmná má jànn kà fig átai bàna. 9 Ama wà mpìr-à ma sa fig bu ǹsàn káníng bàna, ku shi sig àràg mpìr àfau, ku màm jànn rìghing wà Shìdun tu kìfinn rìghing bu pyìrwá.

10 Jàumí big, aning ji-jau bàna, aning sa swàm-à Shìdun bar sig ning, n shig zu sig ning jir kàhi níng. Wà na sa hing bu káníng, ná kù fig bàna. 11 Wà má àdòníng, bá pù ya ning pyù-à ná kà lu Shìdun, byar-à Shinn Luyí Yesu Kristi, mpìr apínnyí má na kùrwá hár kinn kinn níng.

12 Má shi má kyab pànn kyann ya ning bu káníng, kó barà ning yì byann rìghing,

n pànn hing ma pìkyinn
ńzyun níng. 13 Mì ri kyab
má sàn ń kyab pànn ya ning
bu káníng á pìkyinn ná ni,
barà ǹ wu fig ma bàna níng.
14 N yì hing má nonn fig
bàna, má wu rìg àràg barà
Shinn Luyí Yesu Kristi dinya
kyàr sig mì. 15 Bu-à sa mì ri
ba ya ning wasika-à níng, í
jirà sai-à ma wu hing, aning
kyab pànn bu káníng.

Yi Myàng Hing Gbam Yesu Ma Zuyí

16 Buká yi ri dinya ning
á shinn barà Yesu Kristi má
kàng bi níng, yi ri dang
fíg bu-à mpìrká dinya sig yi
bàna, ama yi ri dang bu-à
zuyí myàng sig. Yi myàng
hing gbam Shinn Luyí Yesu
Kristi ma zuyí. 17 Sai-à
Shìdun Tayí ri swam yan ku,
nài jír wann bi á byarwá
ni mà byar Tayí Shìdun ni
níng, yi shi sig màhàn, nài
jír-à hi dang rag, “Wàníng í
wùnmí zyun-à mì ri zìm á
pìkyinnmí ni wàni.” 18 Yi
ma shinnyí, yi fig hing nài
jír-à níng ri wann bi mà
wai, sai-à yi shi sig ma
ku mà shinnkwìnn byar-à
zwánnwá vim bìr níng.

19 Barà yi fig sig nài jírwá
mà wai níng, yi bir swàb kà
tim pìkyinnyí á jírká zyun-
à mpìrká ri dang kyann jir
Shìdun rì dang sig níng. Ná
sa bu-à ǹsàn wà na bir hing
pìkyinn ná á jír-à ning fig
sig, jir kai bàna jírká hi shi
sig àràg í pitila zyun-à ri
yar wann bi á byar zufi-à
ni hár byar kyàr. Ayar-à hi
má yar á pìkyinn ná ni àràg
barà asuswir byar kyàr ri
yar gbau níng. 20 Bu-à sàn
sig aning yì bàna í wàníng:
Walai mpìr-à má fig byann
jir Shìdun má dang zu yì yìr
jír-à hi ma shinnwá. 21 Buká
mpìrká rì dang kyann jir
Shìdun rì ba sig níng, big ba
fíg ma shinnbá bàna. Ama
big ba sig àràg barà Awun
Shìdun tàg sig big.

2

Malamká Ri Tàg Jir Nsáng

1 Barà mpìrká káhi rì
gim ǹsáng rag big í yann
aswam Shìdun, big rì zu bi
sig áyau mpìrká ni níng, í
barà mpìrká káhi má zu bi
áyauná ni má dang rag big í
mpìrká ri tàg jir Shìdun. Bá
bònn tàg mpìrká jir ǹsáng
hár bá sa yipyàr á shinn
Shinn Luyí àsàin-à zìg zu
sig big á bu pyìrbá ni. Bá
gbar bi ya shinnbá bu-à má
gban big. 2 Mpìrká nìnànn
nímá má bàg bu-à bibaiká
big ri sa. A buká big
ri sa níng ni, mpìrká má
swau gbìb Shìdun. 3 Mpìr
káníng big ri sa sunu bài,
bá tonn gban ning jirà abig
dìg bàiná. Shìdun dang
rìghing rag kwá wà big
kwonn. Kwonnbá hi nyàan
fòr.

4 Shìdun rì fim fig yann
aswamká buwá mà wai, ká
rì sa sig bu pyìr níng bàna.
Ku rì sìr gbam big, n takà
big á pyìr-à ni, n sìnn kà
big mà byar zufi, byar-à bá

shi kir kwonn wà. 5 Wàrì
níng Shìdun fim fig mpìr
bibaiká á dunyaru bàna. Ku
tìr bi sig yor n gban vinn
rìg big bidìm pár. Ama
ku zìg zu sig Nuhu zyun-
à rìi dinya kyann mpìrká
rag abig sa bu-à Shìdun
ri zìm, ma mpìrká káhi
àkunn sùmpyànn. 6 Shìdun
twìb swànn rìg finn swann
Saduma ma Gamurata kàng
rìg súng. Ku sa bai rìg
swannká hi ma pyìr jirà aku
tìya mpìrká bu-à má sa big
mpìrká ká ri bàg fig ku
bàna. 7 A sai-à níng hi,
ku pinn zu rìg Lutu mpìr
ǹsàn-à níng, barà pìkyinn
wàníng bai sig wàni á sai-à
wàníng myàng mpìrká ri sa
bu pyìr. 8 Lutu shi sig á finn
swann-à mpìr bibai káníng
shi sig áni. Su ma su ku ri
myàng írì bu-à bibaiká big
ri sa. Ku fig jír-à bibaiká
ri zu á nubá ni. Barà ku í
mpìr ǹsàn níng, bu-à mpìr
bibaiká ri sa níng ri wa
ku wàni. 9 Shìdun yì síg
nì barà kwá pinn zu mpìr
ǹsànká buwá áyau shwìn,
ma barà kwá sìnn kà mpìr
bibaiká á shwìn hár àyúnn-
à Shìdun má wà kwonnbá,
10 àràg mpìrká zyun-à ri sa
bu-à bibaiká pìkyinnbá ri
zìm, mi ri gbam sung ma
Shìdun níng bàna má.

Big ri myàng fig mpìr
ma jinn á shinn bàna, big
ri shàr fig zinn buká shi
sig ma gbam mà wai níng
bàna, mi ri swau káníng shí.
11 Aning myàng yann aswam
Shìdunká zyun-à shi sig ma
gbam, gbambá kab sig bu
malamká ká ri gim ǹsáng
níng, ama big ri swau fig
buká shi sig ma gbam mà
wai níng shí á pyànn Shinn
Luyí ni bàna. 12 Malam agim
ǹsáng káníng shi sig àràg í
wi awúnn. Big ri kyab fig bu
ǹsàn á pìkyinnbá ni bàna,
big ri sa bu-à big ri zìm. Kó
barà big yì fig bu zyun bàna
níng, big ri swau mpìrká shí.
Shìdun má gban big àràg
barà big ri gban wi awúnn
níng. 13 Big sa mpìrká wa
hing shwìn wàni. I bu-à sa
Shìdun má sa pyann kàng
big, má sìnn kà big á shwìn
tìnn. Kó wà má àyúnn má,
big ri sa bu-à bibaiká big ri
wìm á pìkyinnbá ni kim kim.
Big ri tonn gban ning, mi ri
ji buju ma ning kó sai-à big
ri sa bu-à bibai. Big ri fig
àjwár ma bu pyìr-à big ri
sa. 14 Bu-à big ri zìm abig
myàng bàna, sái uwà àyái,
jir kai bàna zubá í zu àyái.
Abann bu pyìrbá ká big ri
sa níng màg fig big bàna.
Big ri sìnn kà mpìrká zyun-à
yì byann fig jir Shìdun bàna
níng, á gbìb bu-à bibai. Big
í mpìr sunu. Shìdun má
sìnn kà big á shwìn. 15 Big
fim rìghing gbìb vuvonn, mì
nang jànn rìg-à, mi ri bàg
gbìb-à Balamu wùn Basura
zyun-à rì zìm sig bài-à big
rag bá ya ku wà kwa dang
sa bai hing jir Shìdun níng.
16 Aswannswánnwá dang jír
ma ku àràg í mpìr jíkwìnn,
hár sa ku fim rìg bu pyìr-à
ku nìm ri zìm aku sa níng.

17 Malam agim ǹsáng
káníng shi sig àràg í abinn
zàpìr zyun-à wim sig. Big
shi sig àràg í shyù-à pìr
sig wà wàu gbar yam sig.
Shìdun dang rag kwá sìnn
kà big áyau zufi-à wà kab
gbam. 18 Malam agim ǹsáng
káníng ri gbar dù shinnbá,
mi ri dang jírká zyun-à bàna
ma yìr. Big ri tonn gban
mpìrká zyun-à kà sig àpyú
á gbìb Shìdun ni ma bu-à
bibaiká dìr mpìrká ri wìm.
19 Big ri dinya mpìrká rag,
bá fìnn zu káníng a káníng
shi shu shinn dìrbá, ama big
ma shinnbá big í fàu bu-
à bibai. Bu-à bibai-à mpìr
ma ri sa kyann, ku kàng
rìghing fàu bu bibai-à níng
hi. 20 Wà mpìr ma zu rìghing
áyau bu bibai sa dò jirà ku
yì sig Shinn Luyí zyun-à í
Mpìr Apínnyí Yesu Kristi
níng, ama wà kwa kà ma
sa jakàng hing bu bibai, wà
bu bibai ma pànn kà hing
ku kwá bai kab wà sai-à ku
rì shi sig. 21 Nìm má sàn
káb nì, aku nìm yì jir Shìdun
bàna, ma wà kwá yì, ama á
pyànn títi nímá ku í ngàng
rìg-à jir Shìdun. 22 Big shi
sig àràg barà tinn jír-à níng
dang sig rag, “Bái ma wàu
hing bu, ku ri ji kàng. Wà ba
wau hing zyù dìr, kwá bing
kà kàng dìrwá áyau azwàr.”

3

Shinn Luyí Gib Sig Nu Rag Kwá Kàng Bi

1 Jàumí big, wàníng í
wasika wà wa pyànà zyun-
à mì ri ba ya ning. A
wasika káníng ni, ǹ ba sig
jirà ń dang gbam pìkyinn
ná, ń kyab pànn ya ning
bu káníng jirà aning kyab
íri bu-à ǹsàn. 2 Mì ri zìm
aning kyab pànn jírká zyun-
à mpìrká rìi dang kyann jir
Shìdun níng dang sig, ma
aning wib jir Shinn Luyí
Yesu Mpìr Apínnyí, zyun-
à yann aswamká dinya sig
ning níng. 3 Bu-à mì ri zìm
ń dinya ning tàma-à níng
bàna, àyúnn-à dunyaru ma
nyàan vinn mpìr bibaiká
káhi má zu bi, shubá í shu
abann àjwár bu dunyaru. Bá
màm jwann ning, ning zyun-
à ning shi sig á gbìb Shìdun.
4 Bá bib rag, “Yesu zyun-à
gib sig nu rag, kwá kàng bi
níng, tàma-à níng kwá áni
rà? Yàkúká buyí wu rìghing
á ninonn, ama hár tàma-à
níng, í barà ku kàng bi fig
bàna. I barà kó kai bidìm
pár ri yag àràg barà big rì
màm sig dunyaru.” 5 Mpìr
káníng yì rìghing rag, wàrì
níng, í Shìdun màm síg nì
jànn-à níng ma nu jír-à ku
dang sig. Ku màm sig jànn-
à á jìnn ni áyau zàpìr, jànn
á jìnn ni shi kà sig á zàpìrká
ni. Ama mpìr káníng sa shi
rag big yì fig bàna. 6 Bu-à ku
rì gban sig mpìrká wàrì níng
ma kàhi í zàpìr, í yor-à ku
rì tir bi sig níng. 7 Ma jírwá
níng hi, ku sìnn sig waisháu
ma jànn-à á jinn ni jirà aku
du swànn ma pyìr. Ku sìnn
gbam sig sái àyúnn-à kwá

wà kwonnwá. Ayúnn-à níng
hi, mpìrká zyun-à ngàng sig
jir Shìdun níng, má kà lu
pyìr.

8 Jàumí big, á byar Shìdun,
àyúnn ńzyun shi sig àràg ji
dubu zyun. Ji dubu zyun
á pyànnwá ni shi sig àràg í
àyúnn ńzyun. Kada aning
màm jànn bu-à níng bàna.
9 Shinn Luyí ri wu tag fig
dìr ma nu-à ku gib sig, àràg
barà mpìrká káhi ri kyab
níng bàna. Ku ri bàg ning
ádàn, jir kai bàna ku zìm fig
mpìrká abig wu kwonn ma
bu pyìrbá bàna, ama abig
fim bu pyìr-à big ri sa.

10 Barà ajwú ri kà á luyí
ni, yi ri yì fig bàna níng, í
barà àyúnn-à Shinn Luyí má
bi áni níng, má shi áni tìnn.
Ayúnn-à níng hi, waisháu
má bab jànn rìg ma nài yán
ngbam nímá. Buká shi sig
mà waisháu-à ni bidìm pár
má swànn gban rìg. Jànn-
à á jìnn ni ma buká shi sig
áni bidìm pár má bab jànn
rìg tìnn. 11 Barà bu káníng
bidìm pár má bab jànn rìg
níng, sàn sig aning shi írì
swai shu-à wà áni rà? An-
ing shi shu kyìkyàr á pyànn
Shìdun. 12 Barà ning ri shi
kir àyúnn bu Shìdun níng,
aning bir pìkyinn ná áni jirà
àyúnn-à níng hi aku bi kíni.
Ayúnn-à níng hi, waisháu
má pànn rìg pyìr, àyúnn big
asuswirká bidìm pár má zir
kìfinn rìg. 13 Buyí, bu-à yi
ri shi kir bàna, yi ri shi kir
àyúnn-à waisháu àpyú ma
jànn àpyú má zu bi, byar-
à mpìr ǹsànká má shi àràg
barà Shìdun gib sig nu níng.

14 Jàumí big, aning myàng
barà ning ri shi kir àyúnn-
à níng hi níng, aning kar
sa barà ná shi shu ǹsàn ma
shu kyìkyàr á pyànn Shìdun
jirà aning jùn kwonn ma
ku. 15 Aning myàng bu-à
sa Shinn Luyí bi fonn fig
bàna níng, ku ri zìm aku
zìg zu ning á bu pyìrná ni
ḿpyim, àràg barà Shìdun ya
sig jàuyí Bulus yar aku ba ya
ning níng. 16 Wàníng í bu-à
Bulus ri ba kyann kó ákaun
wà ku ma ri zìm aku ba
á shinn bu-à sa Shinn Luyí
bi fonn fig bàna. Yìr buká
ku ri ba níng, wà dàkí tù
hing wàni. Mpìrká zyun-à
yì fig bu zyun bàna níng, ri
vim bìr bu-à ku ba sig níng,
á gbìb zyun-à shi fig bàna,
àràg barà big ri sa kyann
á buká ká big ba sig á jir
Shìdun ni. Wàníng big ri
gbar bi yá shinnbá ki.

17 Ama ning jàumí big,
barà ning yì rìghing rag,
mpìr bibai káníng ri zìm
abig tonn gban ning níng,
aning sar gbam wàni, jirà
kada abig gbar ta kà ning á
gbìb ajann, jirà kada aning
fim gbìbná zyun-à ning shi
sig áni níng bàna. 18 Aning
yì swàb kà Shinn Luyí Yesu
Kristi Mpìr Apínnyí níng,
ma àsànwá. Mpìrká abig
swam yan ku tàma-à níng
hár kinn kinn. Aku shi
àdòníng.

Wasika-à YOHANNA Ba Sig Wà Wa Zyun

Wasika-à Yohanna ba sig wà wa zyun níng, ri dinya mpìrká bir sig pìkyinn á byar Yesu Kristi ni, abig kwonn shinn ma Shìdun ma wùnwá Yesu Kristi. Ku rag, kada abig bàg bu tàg ǹsáng bàna. Ayau wasika-à níng ni, Yohanna dang jír nìnànn nímá á shinn azìm. Shìdun zìm mpìrká wàni n swam bi wùnwá a wàníng wu á dò shinn bu pyìrká buyí ni. Jir wàníng ayi zìm Shìdun, ma ayi zìm mpìrká tìnn. Ku ba sig rag, "Mpìr-à ma dang rag ku ri zìm Shìdun, ama wà kwa zìm fig jàuwá bàna, ku ri gim ǹsáng" (1 Yoh 4:20). Yohanna ba sig wasika-à níng jirà ayi yì rag, yi shi sig ma yonki wà má shi kinn kinn (1 Yoh 5:13).

Jír-à Ri Ya Yonki

1 Mì ri ba ya ning jír-à níng
á shinn mpìr zyun, big ri bar
ku jir Shìdun. Mpìr-à níng
shi sig ma yonki sai-à big
màm fig ma jànn-à bàna. Yi
myàng hing ku ma zuyí. Yi
fig hing ku ri dang jír. Yi tib
hing ku ma vùyí. Ku í àsàin-
à ri ya yi yonki. 2 Asàin-
à ri ya yonki kinn kinn-à
níng, zìnnwá í Yesu Kristi.
Ku ma tawá í bu ńzyun. I
wà ku bi á jànn-à ni, n tìya yi
shinnwá. Yi myàng hing ku.
Jír-à yi ri dinya ning níng í
jír á shinnwá ni. 3 To, bu-
à yi myàng sig ma zuyí, n
fig sig ma sungyí níng, í bu-
à yi ri dinya ning tìnn, jirà
ayi ma ning shi í bu ńzyun
ma tayí Shìdun, ma wùnwá
Yesu Kristi. 4 Yi ri ba ya ning
wàníng jirà ayi ma ning fig
àjwár ùwài-à níng á bìr-à ni.

Ayi Shi Ayau Ayar

5 Wàníng í jír-à yi fig sig
á byar Yesu Kristi ni, yi
ri dinya ning. Jír-à hi í
wàníng: Shìdun kyinnwá
kyìkyàr hawu, fi bàna áni,
kó títi nímá. 6 Wà ya dang
rag yi ri bàg Shìdun, ama
wà ya shi sig á zufi-à ni,
yi ri gim ǹsáng, yi ri bàg
fig gbìb àjai bàna. 7 Wà ya
bàg hing ma shi hing á byar
kyìkyàr hawu-à níng, àràg
barà Shìdun shi sig áni níng,
yi shi kwonn rìghing í bu
ńzyun, àsà wùnwá Yesu ri tu
kyàr ya yi bu pyìrká buyí.
8 Wà ya dang rag yi í
mpìr bu pyìr bàna, yi ri
tonn gban shinnyí, yi bàna
ma gwangga á pìkyinnyí ni.
9 Ama ya dinya hing Shìdun
bu pyìryí big, kwá yafa ya yi,
kwá tu kyàr rìg yi bu pyìrká
yi sa sig, jir kai bàna ku ri sa
swàm ma buká ku dang sig.
10 Wà ya dang rag yi sa fig bu
pyìr bàna, yi ri bar Shìdun
agim ǹsáng, jírwá bàna á
pìkyinnyí ni.

2

Kristi Ri Kà Nuyí

1 Yanká bigmí big, mì ri
ba ya ning bu-à níng, jirà
aning sa bu-à bibai bàna.
Ama mpìr-à ma sa hing bu-
à bibai, yi shi sig ma mpìr-à
má kà nuyí á pyànn Shìdun,
mpìr-à níng í Yesu Kristi.
Ku í mpìr gwangga. 2 A jir
shinnwá ni Shìdun ri yafa
ya yi bu pyìryí. Ama íri bu
pyìryí bàna, ku ri zìm aku
yafa bu pyìr mpìrká á jànn-à
ni bidìm pár.
3 Ya wib hing bu-à Shìdun
ri dang, yi yì hing yi í
mpìr Shìdun. 4 Mpìr-à ma
dang rag ku yì hing Shìdun,
ama kwa wib fig jír wàníng
bàna, ku ri gim ǹsáng,
ku yì fig gwangga Shìdun
bàna. 5 Mpìr-à ma ri wib
jir Shìdun, kwá zìm Shìdun
í kyinn ńzyun. Wàníng í
barà yá yì rag, yi shi sig ma
Shìdun. 6 Mpìr-à ma dang
rag ku shi sig ma Shìdun,
aku shi mpìr ǹsàn àràg Yesu.

Mpìrká Bu Kristi Abig Zìm Bar Dìrbá

7 Ayormí big, jír-à mì ri
dinya ning, aning wib níng,
í jír àpyú zyun bàna. I jír-
à big rì dinya sig ning daka
á ninonn, í jir Shìdun-à ning
rì fig sig níng. 8 Ning yì
rag hing Yesu Kristi tàma-
à níng, í bu-à sa jírwá shi
shirag í jír àpyú á byarná
ni. Yesu Kristi zìm sig mpìr
ḿpyim. I wà tàma-à níng,
ning ri zìm mpìr tìnn. Shi
àràg zufi ri wam zu, í wà
àyar zyun-à í àjai ri yar.
9 Mpìr-à ma dang rag, ku
shi sig áyau àyar, ama ku ma
ri zib jàuwá zyun, hár tàma-
à níng ku shi sig áyau zufi.
10 Mpìr-à ma ri zìm jàuwá,
ku shi sig áyau àyar bu Kristi
ni. Bu-à má du kà ku áyau
bu pyìr bàna. 11 Mpìr-à ma
ri zib jàuwá zyun, ku shi sig
áyau zufi, ku ri kyann á zufi-
à ni. Ku yì fig byar-à ku ri
yag bàna, jir kai bàna zufi
bir dim rìghing zuwá kùùn.
12 Mì ri ba ya ning, yanká
bigmí big, jir kai bàna big
yafa ya rìghing ning bu
pyìrná á jir shinn Yesu ni.
13 Mì ri ba ya ning, ning shun
àgbamká, jir kai bàna ning
yì hing ku, ku zyun-à shi jag
sig sai-à big màm sig jànn-à.
Mì ri ba ya ning, ning yann
sukàká, jir kai bàna ning
gbam kan rìghing Shaitan
mpìr azíbná.
14 Mì ri ba ya ning, yanká
bigmí big, jir kai bàna ning
yì rìghing Tayí Shìdun. Mì
ri ba ya ning, ning shun
àgbamká, jir kai bàna ning
yì hing ku, ku í zyun-à shi
jag sig sai-à big màm fig ma
jànn-à bàna. Mì ri ba ya
ning, ning yann sukàká, jir
kai bàna ning shi sig ma
gbam, jir Shìdun shi sig á
pìkyinn ná ni, ning gbam
kan rìghing Shaitan mpìr
azíbná.
15 Aning sìnn pìkyinn ná
á bu dunyaru bàna. Mpìr-à
ri zìm bu dunyaru, kwá zìm
fig Tayí Shìdun á pìkyinnwá
ni bàna, kó títi nímá. 16 Bu
dunyaru káníng í bu-à bibai
bidìm pár, àràg mpìr-à ma
sìnn sig jir àyái á pìkyinnwá

ni, àràg mpìr-à ma ri dab
zu bu-à kwa myàng ku ri
zìm aku dìg, àràg mpìr-à ma
ri gbar dù nann shinn. Bu
káníng í bu Shìdun bàna,
í bu dunyaru. 17 Aning
myàng. Dunyaru-à níng
má vinn rìg, kwonn ma bu
bibaiká shi sig áni tìnn. Ama
mpìr-à ma ri sa bu-à Shìdun
ri zìm, kwá shi hár kinn
kinn.

Mpìrká Zyun-à ri Zib Yesu Kristi

18 Yanká bigmí big,
dunyaru-à níng ri vinn rá
vinn. Ning fig hing mpìr azíb
Yesu Kristi má bi. Tàma-à
níng, ning myàng rag hing
barà mpìr azíbká bu Yesu
Kristi big nìnànn nímá shi
sig á dunyaru. Jir wàníng yi
yì rìghing dunyaru ri vinn
rá vinn. 19 Mpìr azíbká bi
sig níng, big í mpìrká buyí
big bàna, í bu-à sa big zu
rìghing áyauyí ni. Wà big
nìm ma í mpìrká buyí big,
big nìm má zu fig áyauyí ni
bàna. Ama big zu rìghing
áyauyí ni. I bu-à sa mpìrká
má yì rag big shi fig mpìrká
buyí bàna.

20 Ama bigná, ning shi
fig àràg mpìr káníng bàna.
Kristi wìr kà ya sig ning
Awun Kyìkyàrwá. I bu-à sa
ning yì rìghing jir àjai. 21 Mì
ri ba ya ning í jirà ning yì
hing jír àjai. Ná wái í jirà
ning yì fig bàna. Ning yì
hing jír àbyann má mà fig
ǹsáng bàna.

22 Agim ǹsángká í ni big
rà? I mpìrká ri dang rag
Yesu í Shìdun swam bi fíg
ku nì bàna níng. Mpìr
káníng ri ngàng Tayí Shìdun
ma wùnwá Yesu Kristi, big
í mpìr azíb Kristi. 23 Mpìr-
à ma ngàng wùn Shìdun, ku
zìm fig Ta wàníng bàna tìnn.
Mpìr-à ma zìm hing Yesu, ku
zìm sig Ta wàníng tìnn. Bá
gàb finn sar fig Ta ma Wùn
bàna.

24 Bu-à ning fig jag sig
níng, aning pànn gbam á
pìkyinn ná ni. Na sa hing
àdòníng, í barà ná shi ma
Wùn Shìdun ma Tawá áni.
25 Nu-à Yesu gib sig ma yi í
wàníng, ku dang rag kwá ya
yi yonki kinn kinn.

26 Mì ri ba ya ning wàníng
á shinn mpìrká ri zib Kristi.
Big ri zìm abig tonn gban
ning. 27 Ama bigná, Yesu
Kristi sìnn kà ya rìghing
ning Awun Shìdun á pìkyinn
ná ni. Barà Awun Shìdun
shi sig á pìkyinn ná ni níng,
ná yàn fig rag mpìr aku tàg
ning bàna. Bu-à sa níng,
Awun Shìdun ri tàg ning kó
kai bidìm pár. Bu-à kwa tàg
ning bidìm pár, í àjai. Aning
shi bir kyann pìkyinn ná á
dìr Kristi ni àràg barà Awun
Shìdun tàg sig ning níng.

28 To. Yanká bigmí big,
aning shi kyann ma Kristi,
jirà kwa bi hing, yá shà ku
ma àjwár, yá sa fig zunái má
shàr fig ku bàna. 29 Ning
yì hing, Yesu Kristi í mpìr
asa bu-à ǹsàn. Ning yì hing
mpìr-à ma ri sa bu-à ǹsàn,
ku í mpìr Shìdun.

3

Yi í Yanká Bu Shìdun

1 Aning myàng barà Tayí
Shìdun ri zìm yi wàni. Ku
ri zìm yi, hár ku ri bar
yi rag yi í yanká buwá.
Wàníng í àjai, í barà yi shi
sig áni. Mpìrká ri bàg fig
Shìdun bàna níng, big yì fig
yi bàna. Bu-à sa níng, big
yì fig Shìdun bàna. 2 Ning
mpìr azìmmí big, yi kàng rìg
rag hing yann Shìdun tàma-
à níng. Yi yì fig ma bu-
à yá kàng á pyànn bàna.
Ama yi yì hing, àyúnn-à Yesu
Kristi ma kàng bi hing, yá
shi àràg ku, jir kai bàna yá
myàng barà ku shi sig áni.
3 Mpìr-à ma ri kyab àdòníng
á pìkyinnwá ni, kwá shi shu
kyìkyàr àràg barà Yesu shi
sig mpìr kyìkyàr níng.
4 Mpìr-à ma ri sa kyann
bu-à bibai, buwá ku ri wib
fig doka Shìdun bàna. Bu-
à bibai shí nì wà mpìr ma
ri wib fig doka Shìdun bàna.
5 Ning yì hing bu-à sa Yesu
Kristi bi sig á dunyaru níng,
í jirà aku zìg zu bu-à bibaiká
yi ri sa. Ning yì hing buwá
ku taba sa fig bu-à bibai
bàna. 6 Mpìr-à ma shi sig
ma Yesu, kwá sa swàb kà fig
bu pyìr mà pyànn àràg wàrì
bàna. Ama mpìr-à ma ri sa
swàb kà bu pyìr mà pyànn,
ku yì fig wàníng bàna. Ku
myàng fig wàníng bàna.
7 Kada aning zìm abig tonn
gban ning bàna, ning yanká
bigmí big. Mpìr-à ma ri sa
bu-à ǹsàn, ku shi síg nì ma
pìkyinn-à kyìkyàr, àràg barà
Yesu Kristi shi sig ma kyinn-
à kyìkyàr níng. 8 Mpìr-à
ma ri sa bu-à bibai, ku í
mpìr Shaitan, jir kai bàna
Shaitan í mpìr-à asa bu-à
bibai á sai-à big màm fig
ma jànn-à bàna. Bu-à zìg
bi sig Wùn Shìdun á byar á
myann níng, í jirà aku gban
rìg swàm bu bibaiká Shaitan
ri sa.
9 Mpìr-à ma í mpìr Shìdun,
kwá sa swàb kà fig bu-à
bibai bàna, jir kai bàna ku ri
shi àràg barà Shìdun ri shi.
Kwá sa fig bu pyìr bàna, jir
kai bàna ku í wùn Shìdun.
10 Mpìr-à ma sa fig bu-à ǹsàn
bàna, kó wà kwa zìm fig
jàuwá zyun bàna, ku í mpìr
Shìdun bàna. Wàníng í barà
yá gàb fim mpìr Shìdun ma
mpìr Shaitan áni.

Ayi Zìm Bar Dìryí

11 Ayi zìm bar dìryí.
Wàníng í jír-à yi rì fig sig
wà jijag. 12 Kada ayi shi
àràg Kayinu bàna, ku í
mpìr Shaitan. Ku gban
rìg wunzàwá. Ku gban
sig wàníng í jirà pìkyinn
wàníng kyìkyàr. Buwá
pìkyinnwá bai.
13 To, ning wunzàmí big,
ning myàng hing kó? Wà
mpìrká á byar á myann ma
ri zib ning, í bu mamaki
bàna. 14 Yi yì hing yi wam
zu rìghing byar ki, yi dìg rag
hing yonki, jir kai bàna yi ri
zìm jàuyí big. Mpìr-à ma zìm
fig jàuwá bàna, ku ri shi shu
ki wu. 15 Mpìr-à ma ri zib
jàuwá zyun, ku í agban ki.
Ning yì hing mpìr agban ki

má dìg fig yonki kinn kinn
bàna. 16 Yesu wu sig dò
jir shinnyí. Wàníng í barà
yi yì sig mpìr ri zìm jàuwá
áni. Yi má ayi zìm jàuyí big
àdòníng. Kada ayi ngàng
jirà yá wu ki á shinnbá ni
bàna. 17 Mpìr-à ma shi sig
ma bài, kwa myàng mpìr
ashi zyun ma ri zìm bài, wà
kwa ya fig wàníng bàna, í
wà yá yì rag ku ri zìm fig
Shìdun bàna. 18 Ning yanká
bigmí big, kada ayi dang ma
nu átai rag yi ri zìm mpìr,
bàna. Ayi sa bu-à má tàg rag
yi ri zìm mpìr.

Ayi Kyab Kyinn Pyànà á Pyànn Shìdun Ni Bàna

19 Wà ya ri zìm mpìr, í wà
yi yì hing yi í mpìr gwangga.
I wà yá kyab fig kyinn pyànà
bàna á pyànn Shìdun. 20 Wà
pìkyinnyí ma dinya yi rag
yi ri sa bu-à bibai, Shìdun
kab síg pìkyinnyí ni. Ku
yì hing kó kai bidìm pár.
21 Ayormí big, wà pìkyinnyí
ma dinya fig yi rag yi ri sa
bu-à bibai bàna, yá kyab fig
kyinn pyànà á pyànn Shìdun
ni bàna. 22 I wà yá dìg bu-
à yi ri vig ku, jir kai bàna
yi ri wib jírwá, yi ri sa bu-à
ku ri zìm. 23 Ku ri zìm ayi
bir pìkyinn á zìnn wùnwá
Yesu Kristi, ma ayi zìm bar
dìryí. Wàníng í bu-à ku ri
zìm ayi sa. 24 Mpìr-à ma ri
wib jir Shìdun, ku í mpìr
Shìdun àjai. Shìdun ri shi
ma ku. Awunwá ku sìnn sig
á pìkyinnyí ni níng, í bu-à ri
tàg yi ku shi sig ma yi í zyun.

4

Aning Màg Màg Fig Mpìrká, Aning Myàng Wà Ba Shi Sig Ma Awun Shìdun

1 Ayormí big, kada aning
bàg jir mpìrká ri dang átai
rag big shi sig ma Awun
Shìdun níng bàna. An-
ing màg màg fig big aning
myàng káhi kó big ri bàg
jir Shìdun àjai, jir kai bàna
mpìrká nìnànn nímá ri gim
ǹsáng rag big í yann aswam
Shìdun, kó áni bidìm pár.
2 Mpìr-à ma zìm hing rag
Yesu Kristi dù bi síg mà
lu Shìdun, n bi á byar á
myann àràg mpìr, mpìr-à
níng hi shi sig ma Awun
Shìdun. Wàníng í barà yá yì
kó mpìr-à níng hi shi sig ma
Awun Shìdun. 3 Mpìr-à ma
ngàng hing jír á shinn Yesu,
ku bàna ma Awun Shìdun.
Awun-à ku shi sig ma kàhi
í awun mpìr zyun-à ri zib
Kristi. Ning fig hing big dang
rag mpìr azíb Kristi má bi.
Tàma-à ning ku shi sig rag á
jànn-à ni.

4 Yanká bumí big, ning
í mpìrká bu Shìdun, ning
gbam kan rìghing mpìrká ri
gim ǹsáng rag big í yann
aswam Shìdun, jir kai bàna
Awun-à wà shi sig á pìkyinn
ná ni níng kab wà á dun-
yaru ma gbam. 5 Mpìrká ri
gim ǹsáng rag big í yann
aswam Shìdun níng, big í
mpìr Shìdun bàna. Big í
mpìrká á dunyaru. Big ri
dang jír àràg mpìrká á dun-
yaru. I bu-à sa, mpìrká
à dunyaru ri gang sung á

byarbá ni. 6 Ama buyí, yi
shí nì mpìr Shìdun. Mpìrká
ma ri wib Shìdun, big ri fig
jíryí. Ama mpìrká ma ri wib
fig Shìdun bàna, big ri fig fig
jíryí bàna. Wàníng í barà
yi ri gàb fim jír àjai ma jir
ǹsáng.

Shìdun í Mpìr Azìm

7 Ning yanká bigmí big, ayi
zìm bar dìryí. Ning yì hing
í Shìdun sa síg nì wà mpìr
ri zìm jàuwá big. Mpìr-à ma
ri zìm jàuwá, wàníng tìya
sig yi ku í mpìr Shìdun, ku
yì hing Shìdun. 8 Mpìr-à
ma ri zìm fig jàuwá bàna,
ku yì fig Shìdun bàna sám,
jir kai bàna Shìdun í mpìr
azìm. 9 Shìdun swam bi sig
wùnwá ńzyun á jànn-à ni,
jirà ayi dìg yonki kinn kinn
á dò shinnwá ni. Wàníng í
barà Shìdun tìya sig yi barà
ku ri zìm yi wàni. 10 I yi,
yi zìm fig Shìdun í nì bàna.
Ama, í Shìdun zìm síg yi
nì, n swam bi sig wùnwá
ńzyun, á wàníng wu á shinn
bu pyìrká buyí ni.
11 Ning yanká bigmí big,
barà Shìdun zìm sig yi
àdòníng, yi má ayi zìm
bar dìryí. 12 Walako mpìr-
à myàng sig Shìdun á zu.
Ama, wà ya ri zìm bar dìryí,
yi yì hing Shìdun shi sig á
pìkyinnyí ni, kwá du kà yi
ayi zìm bar dìryí.
13 Shìdun sìnn kà sig
yi Awun Kyìkyàrwá á
pìkyinnyí ni. Wàníng í bu-à
sa yi yì hing rag ku shi sig
ma yi, yi shi sig ma ku. 14 Yi
myàng hing wùn Shìdun wà
zyun-à ku swam bi sig á
jànn-à ni, jirà a wàníng zìg
zu mpìr á bu pyìr. Wàníng
í bu-à yi ri dinya mpìrká.
15 Mpìr-à ma zìm hing rag
Yesu í wùn Shìdun, mpìr-à
níng hi shi sig ma Shìdun,
Shìdun shi sig á pìkyinnwá
ni. 16 To. Buyí yi yì hing barà
Shìdun ri zìm yi. Yi sìnn sig
á pìkyinnyí ni rag Shìdun ri
zìm yi.

Pìkyinn Shìdun í kyinn
azìm. Mpìr-à ma ri zìm
jàuwá àràg barà Shìdun ri
zìm ku, ku ri shi kyann ma
Shìdun, Shìdun bó shi sig á
pìkyinnwá ni. 17 Shìdun ri sa
yi ayi zìm mpìr, wàníng í bu-
à sa yá shàr fig zinn á àyúnn-
à kwá wà kwonn á dunyaru
bàna. Bu-à sa níng, yi ri zìm
mpìr àràg barà Yesu Kristi ri
zìm níng. 18 Mpìr-à ma shi
sig ma azìm á pìkyinnwá ni,
kwá shàr fig zinn bàna. Wà
ya ri zìm Shìdun wàni, yá
shàr fig zinnwá bàna. Wà
ya ri shàr zinnwá í jirà yi
ri kyab rag kwá du kà yi á
shwìn.
19 Shìdun zìm jag sig yi í
nì, í wà yi ri zìm ku tàma-à
níng. 20 Mpìr-à ma dang rag
ku ri zìm Shìdun, ama wà
ku ma ri zib jàuwá zyun, ku
ri gim ǹsáng. Sáshinn mpìr
má zìm Shìdun zyun-à ku ri
myàng fig wàníng bàna, ma
ngàng jàuwá zyun-à ku ri
myàng rà? 21 Mpìr-à ma ri
zìm Shìdun, aku zìm jàuwá
tìnn. Wàníng í bu-à Shìdun
dinya sig yi.

Yá Gbam Kan Bu Bibaiká

á Byar á Myann Níng

5

1 Mpìr-à ma bir hing pìkyinn rag Yesu Almasihu
í wà zyun-à Shìdun swam
bi sig, mpìr-à níng hi í mpìr
Shìdun. Mpìr-à ma ri zìm
Tayí Shìdun, kwá zìm yanká
bu Shìdun tìnn. 2 Wà ya zìm
hing Shìdun, ma bàg hing
jírwá, yi yì hing yi ri zìm
yanká buwá big tìnn. 3 Mpìr-
à ma ri zìm Shìdun, kwa wib
jír wàníng. Jírwá bàna ma
shwìn kó títi nímá, wà yá
wib ku. 4 Mpìrká zyun-à ma
í yanká bu Shìdun bidìm pár,
big ri gbam kan bu bibaiká
á byar á myann. Wà ya bir
hing pìkyinn á byar Yesu ni,
í wà yá gbam kan bu bibaiká
á byar á myann. 5 Mpìr-à má
gbam kan bu bibaiká á byar
á myann í ni rà? Sái dái
mpìr-à ma dang rag, "Yesu í
wùn Shìdun."

Bu Saraká Dinya Sig Yi Jír á Shinn Yesu

6 Yesu Kristi í zyun-à bi
kwonn sig ma zàpìr ma àsà.
Zàpìr-à hi í zàpìr dìr wau
batisma. Asàwá í kiwá. Iri
dìr batisma wau bàna, ku
bi wu ki. Awun Shìdun
dinya yi àdòníng, jir kai
bàna Awun Shìdun ri dinya
yi àjai. 7 Bu sara dinya
sig yi jír á shinn Yesu. 8 I
Awun Shìdun, ma zàpìr-à
ma àsàwá. Bu sara káníng í
jír ńzyun. 9 Mpìr ma dinya
yi jír, yi ri zìm rag í àjai.
Ayi zìm kab jir Shìdun, zyun-
à dinya sig yi jír á shinn
wùnwá ni níng. 10 Mpìr-
à ma sìnn hing pìkyinn á
byar wùn Shìdun ni, kwá
yì á kyinnwá ni rag buká
Shìdun dang sig níng í àjai.
Mpìr-à ma bir fig pìkyinn á
buká Shìdun dang sig níng
bàna, shi àràg ku ri bar
Shìdun mpìr agim ǹsáng, jir
kai bàna ku zìm fig jír bu-
à Shìdun dang sig á shinn
wùnwá ni bàna. 11 Wàníng
í bu-à Shìdun dang sig,
Shìdun rag ku ya sig yi yonki
wà má vinn fig bàna jir
shinn Wùnwá. 12 Mpìr-à ma
shi sig ma Wùn Shìdun á
pìkyinnwá ni, ku shi sig ma
yonki-à níng. Ama mpìr-à
ma bàna ma Wùn Shìdun,
ku bàna ma yonki.

Yonki-à Má Shi Kinn Kinn

13 Mì ri ba ya ning, ning
mpìrká sìnn sig pìkyinn á
byar Wùn Shìdun, jirà aning
yì rag, ning shi sig ma yonki
wà má shi kinn kinn. 14 Yi yì
hing yá shàr fig zinn wà vig
Shìdun bàna, jir kai bàna wà
ya vig ku bu-à ku ri zìm aku
ya yi, ku ri fig jíryí, ku ri ya
yi. 15 Yi yì hing ku ri fig jíryí
sai-à yi ma ri vig ku. To, barà
yi yì hing í àjai ku ri fig jíryí
níng, yi yì hing bu-à ya vig
ku, ku ri ya yi.

16 Mpìr-à ma myàng jàuwá
ma ri sa bu-à bibai zyun-
à má du kà fig wàníng
á ki bàna, aku vig ya
wàníng Shìdun, Shìdun má
ya wàníng yonki. Ama, bu
pyìr zyun shi sig áni, mpìr
ma sa hing, má du kà ku á
ki. Wa myàng jàuwú zyun

ma ri sa írì bu pyìr àdòníng,
ǹ dang fig rag á vig ya ku
Shìdun bàna. 17 Bu-à bibai
wà áni bidìm pár í bu pyìr.
Ama bu bibai káhi shi sig
áni, má du kà fig mpìr á ki
bàna.
18 Yi yì hing mpìrká zyun-
à ma í yann Shìdun big ri sa
kyann fig bu-à bibai bàna, jir
kai bàna Yesu Wùn Shìdun ri
kang big. I bu-à sa Shaitan
mpìr azíbbá má dìg fig pyù
barà kwá sìnn kà big abig sa
bu bibai bàna.
19 Shaitan pànn kà sig
mpìrká á byar á myann á
vùwá ni. Ama bigyí yi yì
hing yi í yann Shìdun.
20 Yi yì hing Yesu Wùn
Shìdun bi sig, n tàg yar
rìghing yi. Ku sa sig
àdòníng jirà ayi yì rag
Shìdun í mpìr gwangga. Yi
shi sig ma Shìdun, ku í mpìr
gwangga. Yi shi sig ma
wùnwá Yesu Kristi tìnn, ku
í Shìdun àjai, zyun-à ri ya
yonki-à má vinn fig á vinn
bàna.
21 Yanká bumí big, an-
ing wib bu zyun bàna, sái
Shìdun awinwá ni.

Wasika-à YOHANNA Ba Sig Wà Wa Pyànà

Akim wasika-à wà wa pyànà níng, Yohanna ri dang jír á shinn barà mpìrká abig zìm bar dìrbá. Kada abig zìm bu tàg ǹsáng bàna.

1 Mì Yohanna shun àgbam-à níng, mì ri ba ya ning, ning mpìrká ri shi kwonn í byar ńzyun á zìnn Yesu. Mì ri zìm ning wàni. Iri mì mì ri zìm fíg ning ni awínmí ni bàna. Mpìrká yì sig jir àjai bidìm pár ri zìm ning, 2 jir kai bàna jir àjai-à níng shi sig á kyinnyí ni, má shi kinn á kyinnyí ni.

3 Tayí Shìdun ma wùnwá Yesu Kristi bá wìr kà ya yi àsàn, bá myàng ashiyí, bá ya yi pìkyinn na tag, jir kai bàna yi ri bir pìkyinnyí á jir àjai, yi ri zìm jàuyí big.

Aning Bàg Bu-à Yesu Tàg Sig Níng

4 Mì ri fig àjwár, jir kai bàna ning nìnànn nímá ning ri bàg jir àjai barà Tayí Shìdun dinya sig yi. 5 Tàma-à níng mì ri vig ning ayi zìm bar dìryí, í jír zyun-à yi ri shi bab sig ma kàhi sai-à á ninonn. 6 Wà ya ri zìm bar dìryí, yi ri bàg jir Shìdun. Barà ning rì fig jag sig níng, jírwá dang rag ayi zìm bar dìryí.

7 Mpìrká ri gim ǹsáng shi sig rag á jànn-à ni nìnànn nímá. Big ri tonn gban mpìrká rag Yesu Kristi Wùn Shìdun bi fig á jànn-à ni bàna. Big í mpìr azíb Yesu Kristi. 8 Aning pànn shinn ná. Aning zìm abig tonn gban ning bàna. Na zìm hing àdòníng, ná dìg fig bu-à Tayí mà wai má ya ning jir shinn swàmná bàna.

9 Mpìr-à ma tàg fig bu-à Yesu ri tàg mpìrká bàna, kwá tàg bu zyun kim, ku bàna ma Shìdun á pìkyinnwá ni. Mpìr-à ma bàg hing bu tàg Yesu níng, ku dìg hing Ta-à ma Wùnwá bidìm. 10 Mpìr-à ma bi hing á byarná ni, ma zìg bi fig jir bu tàg Yesu bàna, wà kwa zìg bi jir bu tàg zyun kim, aning zìm aku bi á luná ni bàna. Aning shà ku bàna. 11 Mpìr-à ma shà hing ku, shi àràg mpìr-à níng hi ri sa jag ku bu bibai-à ku ri tàg níng.

Jír-à Wà Kinn Shinn

12 N shi sig ma bu-à má dinya ning nìnànn nímá. Ama ǹ zìm fig ń ba ya ning á wasika bàna. Ama mì ri zìm ń yag dìg ning, ń dinya ning zu ma zu, jirà yá fig àjwár wàni.

13 Mpìrká ri bàg Yesu áyág ri bib kà ning.

Wasika-à YOHANNA Ba Sig Wà Wa Sara

Wasika-à wà wa sara níng, Yohanna ba ya sig mpìr zyun-à big ri bar ku Gayus. Yohanna yan Gayus, jir kai bàna wàníng sìnn sig pìkyinnwá ńzyun á jír àjai bu Shìdun (3 Yoh 1:3). Yohanna yan Gayus, jir kai bàna Gayus ri sa shang mpìrká ri bàg Yesu.

1 Mì àgbam-à, mì ri ba ya wù, Gayus wù zyun-à mì ri
zìm wù wàni.
2 Jàumí, mì ri vig Shìdun
à shi áyau àjwár, dìrwú aku
shi ítau tìnn, àràg barà ǹ yì
sig pìkyinnwú ri fig àjwár á
pyànn Shìdun. 3 Mì ri fig
àjwár á jir barà jàuyí big
bi dinya mì rag wù ri sìnn
kyinnwú ńzyun á jir àjai bu
Shìdun, àràg barà wù ri shi
kyann. 4 Ajwármí kab gbam,
barà ǹ fig big dang rag yanká
bumí big shi sig á gbìb àjai.

Yohanna Yan Gayus Jir Swàm Wàníng

5 Ayormí, wù ri sa ya
jàuká buyí swàm big pìkyinn
ńzyun, kó barà big í kyìnn
á byarwú ni níng. 6 Big
dinya hing mpìrká ri bàg
Yesu áyág rag, wù ri zìm
mpìrká, wù ri pànn sàn big.
A sa jag big barà Shìdun ri
zìm. A ya big bu-à bá yag
kyìnnbá mà pyànn ma kàhi.
7 Bu-à sa níng, kyìnnbá big
ri yag níng, big ri yag á zìnn
Yesu. Big ri zìm fig bu á
vù mpìrká ri bàg fig Shìdun
bàna. 8 Wà má àdòníng, ayi
pànn mpìrká àdòníng ma vù
pyànà, jirà ayi ma big sa
swàm jir àjai-à níng á bìr-à
ni.

Yohanna Twìb Mpìrká Byur á Shinn Diyotarifis

9 N ba ya sig mpìrká ri
bàg Yesu wasika. Ama Diy-
otarifis ngàng yi. Ku ri
gbar dù shinn, ku ri zìm
shu àgbam. 10 Ma bi hing,
má dinya ning bu-à ku ri sa.
Ku ri dang jír á shinnyí ni
nìnànn nímá. Ku ri dang
bai yi. Ku ri gim ǹsáng á
shinnyí ni. Wàníng màg fig
ku bàna. Hár tàma-à níng
ku ri ngàng mpìrká ma bi
abig dang jir Shìdun. Ku ri
kan dim mpìrká ma ri zìm
abig shà káníng. Mpìrká
ma ri shà káníng, ku ri kan
zu rìg big áyau mpìrká ri
kwonn shinn á zìnn Yesu.
11 Ayormí, á bàg bu-à
bibai bàna, á bàg bu-à ǹsàn.
Mpìr-à ma sa bu-à ǹsàn, ku
í mpìr Shìdun. Mpìr-à ma sa
bu-à bibai, ku yì fig Shìdun
bàna.
12 Kó ni ri dang jír á shinn
Dimitiriyas, big rag ku í mpìr
ǹsàn. Buká ku ri sa bidìm
pár ri tàg rag ku ri bàg
Shìdun àjai. Yi má, yi dang
hing àdòníng tìnn. A yì hing
bu-à ya dang í àjai.

Jír-à Wà Kinn Shinn

13 N shi sig ma buká má
dinya wù nìnànn nímá. Ama
ǹ zìm fig ń ba ya wù á wasika

bàna. 14 Mì ri zìm ń bi dìg
wù kíni, jirà ayi dang zu ma
zu.
15 A shi ítau. Jàuwú big ri
bib kà wù nài áni. A bib kà
jàuyí big màhàn.

Wasika-à YAHUDA
Ba Sig

Yahuda ba sig wasika-à níng jirà aku twìb mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn á byar Yesu ni byur, kada abig gang fig jir nsángká mpìrká ri tàg níng bàna. Ku gbar gbam big dìr jirà abig sar gbam á jir Shìdun zyun-à big bir sig pìkyinn áni (Yah 1:3).

1 I mì Yahuda mì ri ba
ya ning wasika-à níng, mì í
fàu Yesu Kristi, mì í wunzà
Yakubu.
Mì ri ba ya ning, ning
mpìrká zyun-à Shìdun Tayí
bar sig ning, mi ri zìm ning,
ningká Yesu Kristi ri kang
ning jirà kada bu zyun aku
dìg ning bàna.
2 Asàn Shìdun, ma pìkyinn
na tag, ma azìmwá aku shi
yà zu gban rìg ning bidìm
pár.

Kwonn Wà á Shinn Malam Agim Nsángká

3 Jàumí big, sai-à rì níng,
mì ri zìm ń ba ya ning
wasika á shinn barà Shìdun
pinn zu sig yi bidìm pár. I
wà ǹ bi kyab kàng rag, sàn
kab síg nì, ń ba ya ning,
ń gbar gbam ning dìr jirà
aning sar gbam á jir Shìdun
zyun-à ning bir sig pìkyinn,
wà Shìdun ya kà sig á vù
mpìrká buwá ni. Jír káníng
má vim bìr fig bàna, má shi
àràg barà shi sig. 4 Mì ri
dang àdòníng, jir kai bàna
mpìrká káhi shi sig áni, big
ri zìm fig abig wib Shìdun
bàna. Big kù kà sig áyauná
ni. Mpìr káníng big ri zìm
abig sa bai rìg jír á shinn
barà Shìdun sa ya sig yi àsàn
níng, jirà abig dìg pyù abig
sa bu bibaiká big ri zìm. Big
ri zìm fig Yesu Kristi zyun-à
í Asàin Luyí ma Shinn Luyí
níng bàna. Wàrì níng, big
ba sig á jir Shìdun ni barà
Shìdun má wà kwonn írì
swai mpìr káníng.
5 Mì ri zìm ń kyab pànn
ya ning bu káníng kó barà
ning rì yì rìghing níng. Sai-
à rì níng, Shìdun pinn zu
sig mpìrká buwá, ká ri shàr
zu sig mà jànn Masar. Ama
ásim, ku bi gban rìg mpìrká
káhi áyaubá ni, ká bir fig
pìkyinn á byarwá ni bàna
níng. 6 Yann aswamká bu
Shìdun mà wai ká ri zìm
fig abig shi mà byar shu-
à Shìdun sìnn sig big bàna
níng, Shìdun zìg big n ta kà
rìg mà tonn fi-à ni, n sìr rìg
big ma sarka hár kinn kinn,
sái àyúnn ùwài-à Shìdun má
wà kwonn dunyaru áni níng
ma fòr hing. 7 Aning kyab
pànn jir Saduma ma Gamu-
rata ma swannká ká shi yàr
sig ma big. Mpìrká ká shi
sig mà swann káníng ni rì
sa àyái, big rì sa bu bibaiká
kim kim. Big ri wa shwìn
mà pyìr-à ni zyun-à má dim
fig ádim bàna. Wàníng ri
tàg yi barà Shìdun má sa ma
mpìrká ri wib fig jírwá bàna
níng áni.
8 Mpìrká ká kà bi sig
áyauná ni níng, ri sa íri bu-
à bibai-à níng tìnn. Big ri

la la á shinn bu-à bibai, big
ri sa àyái. Big zìm fig a
Shìdun shi kùrbá bàna, big
ri swau yann aswamká ká
shi sig ma gbam mà wai.
9 Mikailu zyun-à ku shi síg
nì àgbam yann aswamká mà
wai, ku ma shinnwá ku swau
fig Shaitan bàna. Asai-à rì
níng hi, Shaitan rì sa yipyàr
ma ku á shinn awain Musa.
Mikailu gbar dù nann zu fig
shinnwá n dang fig jír bibai
á shinn Shaitan bàna. Bu-
à ku dang sig bàna, ku rag,
"Shìdun aku yan ta wù."
10 Mpìr káníng big ri swau
buká big myàng yì byann fig
bàna. Big shi sig àràg í wi
awúnnká, ká ri kyab fig bu
ǹsàn á kyinnbá ni bàna. Big
ri sa bu-à pìkyinnbá ri zìm.
Barà big ri sa àdòníng, big
ri gbar bi yá shinnbá kwonn
wà. 11 Mpìr káníng bá wa
shwìn wàni, jir kai bàna big
bàg sig bar kyonn Kayinu,
big ri sa bu bibai jirà abig
dìg bài ùwài nímá àràg barà
Balamu rì sa sig. Big ri gbam
sung, mi ri sa Shìdun yawari
àràg barà Kora rì sa sig,
Shìdun rì gban sig ku níng. I
bu-à sa big má, bá wa shwìn
wàni. 12 Sai-à ning ma ri ji
buju zyun-à yi ri kyab pànn
Shinn Luyí áni níng, mpìr
káníng big ri ya ning zunái.
Big ri shi shu, mi ri wa bu
á bìr-à ni, mi ri kyab íri
shinnbá, big ri sa fig zunái
bàna. Big shi sig àràg í shyù-
à pìr sig wà wàu ri gbar wam
zu jirà shyù aku tab bàna.
Big shi sig àràg bín zyun-
à ri wan fig awan bàna, kó
barà sònnwá màg hing wà
aku wan áni níng. Big shi sig
àràg bín zyun-à mpìrká gbìb
dù rìghing adinnwá, wà wu
sig hár kinn kinn. 13 Mpìr
káníng shi sig àràg í afag
zàpìr. Swàm bu zunáiká big
ri sa níng shi sig àràg jín
zyun-à zàpìr swann bi sig.
Big shi àràg asuswirká fim
sig byar shubá. Shìdun sa
samyib sig byar zufi byar-à
mpìr káníng má shi màhàn
hár kinn kinn.
14 Sai-à rì níng Enok zyun-
à í nomba sùmpyànn á byar
Adamu níng, rì dang sig jír
á shinn mpìr káníng, n rag:
"Aning fig, Shinn Luyí má
bi ma yann aswamká buwá
nìnànn nímá mà wai, hár
mpìrká má wànn sar fig big
bàna. 15 Kwá bi jirà aku wà
kwonn mpìrká bidìm pár.
Kwá gban vinn rìg mpìrká
zyun-à wib fig ku bàna, n sa
sig bu-à bibai, n dang sig jír
bibai á shinnwá ni níng."
16 Mpìr káníng, kó ákaun
big ri tìr ya mpìr jír, mi ri
dang bai mpìr. Big ri sa bu-
à bibaiká kyinnbá ri zìm, mi
ri gbar dù shinn. Mpìr bibai
káníng ri tonn gban mpìrká
ma nu jir àdwór jirà abig dìg
bu á vù mpìrká ni.

Aning Shi Shu Sìsàn á Gbìb Yesu

17 Jàumí big, aning kyab
pànn jírká zyun-à yann
aswamká bu Shinn Luyí
Yesu Kristi rì dinya sig ning
rag má sa níng. 18 Big rì
dinya sig ning rag, àyúnn-
à dunyaru ma nyàan vinn,

mpìrká káhi má bi má màm
jwann ning. Mpìr káníng yì
fig Shìdun bàna. Bá sa íri
bu-à bibai zyun-à pìkyinnbá
ri zìm. 19 Mpìr káníng ri
sá nì mpìrká ri gàb finn
kyau kyau, jir kai bàna bu-à
big ri zìm á pìkyinnbá ni í
bu dunyaru, Awun Shìdun
bàna á kyinnbá ni. 20 Jàumí
big, bigná aning sar gbam,
aning shang bar dìrná jirà
aning sar gbam á buká ning
bir sig pìkyinn ná áni, zyun-
à bi sig mà byar Shìdun ni.
Aning shi vig kyann Shìdun
ma gbam Awun Shìdun kó
ákaun bidìm pár. 21 Aning
shi shuná àràg barà Shìdun
ri zìm barà ning ri shi kir
àyúnn-à Shinn Luyí Yesu
Kristi má myàng ashiná má
ya ning yonki kinn kinn.

22 Mpìrká káhi shi sig áni
ká pìkyinnbá gàfinn rìghing
pyànà. Aning myàng ashi írì
mpìr káníng. 23 Mpìrká káhi
shi sig áni, aning gbar wìm
zu big á pyìr-à ni jirà aning
pinn zu big. Káhi shi sig áni,
aning myàng ashibá, ama
aning sa ádàn jirà kada abig
zìg yag ning á gbìb ajànn
bàna. Kada aning kwonn
shinn ma big á bu pyìrbá big
ri sa níng bàna. Sunu bu
pyìrbá shi sig àràg í jà jín.

Yahuda Swam Yan Shìdun

24 Ayi sa ya Shìdun ísoko
barà ku shi sig ma gbam,
mi ri myàng kwonn ma yi
jirà kada ayi nang gbìbwá
bàna. Kwá tu kyàr rìg bu
pyìrká bigná bidìm pár, má
zìg bi ning jirà aning shi á
byar àyarwá ni jirà aning
fig àjwár. 25 Ayi swam yan
Shìdun, ku zyun-à kab sig kó
kai bidìm pár. Ku shi síg nì
àsàin-à sìnn sig Shinn Luyí
Yesu Kristi a wàníng pinn
zu yi. Mpìrká abig bìnn kir
wann ma abig swam yan ku,
aku shí nì kùryí, kùrwá aku
shi hár kinn kinn. Ku shi
síg nì wà jijag ma wà tàma-
à níng, kwá shí nì hár kinn
kinn. Aku shi àdòníng.

Buká Yesu Tìya Sig Yohanna

Yohanna ba sig tarkada-à níng á sai-à mpìrká ri bàg Yesu ri wa shwìn á vù mpìrká ni. Ku ba sig jirà aku dang gbam pìkyinn mpìrká ri bàg Yesu. Tarkada-à hi ri dinya mpìr jír á shinn laká Yohanna la sig nìnànn nímá. La káníng hi shi sig ma shwìn wà mpìr má yì byann. Ayau la káníng ni, byarká káhi dinya kyàr hing yi barà Shìdun sa Yesu gbam kan rìghing mpìr azíbká buwá. Ayúnn-à wà kinn shinn kwá ya mpìrká buwá byar àpyú, byar-à káníng má shi màhàn hár kinn kinn, byar-à shwìn bàna, dìr wa bàna, amor bàna, mpìr má wìr fig zàn mínn bàna, ki wu bàna. Jir wàníng ayi swam yan Shìdun.

1 Tarkada-à níng í jír bu-à Yesu Kristi dang sig, í jír-à Shìdun ya sig ku aku tìya fàuká buwá big, bar buká má sa tàma tàma-à níng. Yesu Kristi swam bi wùn aswam mà wai, wàníng bi tìya rìghing mì Yohanna bu káníng. 2 Wàníng í bu-à mì Yohanna ba sig á shinn buká ǹ myàng sig wà Yesu Kristi tìya sig mì, kwonn ma jír-à Shìdun tìya sig mì. 3 Mpìr-à ma jangga hing jir Shìdun-à mì ri ba á shinn buká má sa á pyànn, ma mpìrká ma fig hing ma wib hing, bá fig àjwár, jir kai bàna àyúnn-à buká mì ri ba ya ning níng ma sa áni níng, nyàan màg.

Yohanna Bib Kà Iklisiya Sùmpyànnká

4 I mì Yohanna, mì ri ba ya ning, ning iklisiya sùmpyànnká á jànn Asiya.

Shìdun aku wìr kà ya ning àsàn ma aku ya ning pìkyinn na tag. Shìdun wà shi sig tàma-à níng, ku í wà rì shi bab sig áni, ku í wà á pyànn. Awun sùmpyànnká shi sig á pyànn Shìdun ni níng, abig wìr kà ya ning àsàn ma pìkyinn na tag. 5 Yesu Kristi aku wìr kà ya ning àsàn ma pìkyinn na tàg. Jírwá ku dang sig á shinn Shìdun ni í jir àjai. Ku í zyun-à Shìdun gbar dù nann zu jag sig mà amir-à ni. Ku í zyun-à ri na kùr á shinn kùrká á jànn-à ni bidìm pár.

Ku ri zìm yi wàni. Ku zìg zu rìghing yi á bu pyìryí ni á jir kiwá ku wu sig. 6 Yesu Kristi sìnn kàng rìghing yi kùr jirà ayi shi àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma ayi sa ya Shìdun Tawá swàm. Yesu Kristi aku shi bu ùwài ma gbam á byar kó ni bidìm pár, hár kinn kinn. Aku shi àdòníng.

7 Aning myàng, kwá bi áyau akor-à ni. Kó ni bidìm pár má myàng ku, ká twìb pòr sig ku dìr níng, má myàng ku tìnn. Swai mpìrká á jànn-à ni bidìm pár má kig nàikitáu á shinnwá ni. Bu káníng má sa àdòníng. Aku shi àdòníng.

8 Shinn Luyí Shìdun dang
rag, “Mì í Alfa, mì í Omega,
mì í wà jijag, mì í wà kinn
shinn.” Shìdun wà shi sig
tàma-à níng, ku í wàrì shi
bab sig áni, ku í wà á pyànn.

Yohanna Myàng Yesu Kristi á La-à Ni

9 Mì í Yohanna shunwòná
á jir shinn Yesu ni. Mì ri wa
shwìn àràg ning. Yi ma ning
ri bà kyinn. Mpìrká pànn mì
n sìnn kà mì á swàin-à big
ri bar Bartamusa, dò jirà mì
ri dinya mpìrká jir Shìdun,
ma jir àjai-à Yesu tìya sig mì.
Yi ma ning shi sig í zyun, jir
kai bàna Shìdun shi síg nì
kùryí. 10 Ayúnn Ladi, wà í
àyúnn bu Shinn Luyí, Awun
Shìdun bi tìya mì bu zyun á
la-à ni. N fig nài jír ngbam
nímá á simmí ni. Nài jír-à hi
su àràg í yur. 11 Nài jír-à hi
dang rag, “Buká wá myàng
níng bidìm pár á ba kà á
tarkada, ma á dwim yag mà
iklisiya sùmpyànn. A dwim
yag mà Afisa, big Simirna,
big Birgamas, big Tayatira,
big Sardisu, big Filadalfiya,
kwonn ma Lawudikiya.”

12 I wà ǹ vim bìr jirà
ń myàng mpìr-à ri dang
jír ma mì níng. Barà ǹ
vìm bìr àdòníng, ǹ myàng
pitila àkunn sùmpyànn big
sa sig ma zinariya. 13 Ayau
pitila káníng ni, ǹ myàng
mpìr zyun àràg Wùn Mpìr
Jíkwìnn. Ku wìr sig jà lilor
nímá hár mà barwá ni, n
sar sig. Ku sìr gbam sig
gwàin pìkyinnwá ma bu sìr
dìr-à big sa sig ma zinariya.
14 Shinnwá ma jinnwá mìg
shi karr nímá àràg í shwam.
Zuwá shi àràg anam pyìr.
15 Barwá gbàinshìn nímá,
shi àràg í àsháu-à big gbar
zu sig á pyìr yìu. Nài
jírwá shi àràg í zàpìr ri
bìnn nì. 16 Ku pànn sig
asuswir àkunn sùmpyànn
á vìm nuwá ni, kafai jiji
nímá wà ri ji nu-à pyànà
bidìm pár zu á nuwá ni.
Mùnnpyànnwá ri yar àràg
barà àyúnn ma fàn fòr hing
áyau shinn ri yar níng.
17 Barà ǹ myàng ku àdòníng,
n kù wann á jìnn ni á
pyànnwá ni, shi rag ǹ wu
rìghing. Ama ku tib mì vìm
nuwá n rag, “Kada á shàr
zinn bàna, mì í wà jijag, mì í
wà kinn shinn. 18 N shi síg nì
ma yonki. Wàrì níng ǹ rì wu
rìghing, ama tàma-à níng ǹ
shi sig ma yonki hár kinn
kinn. N kab hing gbam ki,
kwonn ma amir. 19 To, buká
wù ri myàng níng á ba, buká
tàma-à níng ma buká má sa
á pyànn. 20 Walai mpìr-à
yì yìr asuswir sùmpyànnká
à myàng sig á vìm numí ni,
ma pitila sùmpyànnká níng.
Má dinya wù yìrbá. Yìr
asuswir sùmpyànn káníng í
yann aswamká mà wai bu
iklisiya sùmpyànn. Yìr pitila
sùmpyànn káníng í iklisiya
sùmpyànn.”

2

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Afisa

1 Yesu dinya mì Yohanna
rag ń ba dwim yag wùn
aswam Shìdun áyau mpìrká
ri bàg Yesu mà Afisa, ń ba
jírwá rag,

"Jír-à níng í jírmí mì mpìr-
à ri pànn asuswir sùmpyànn
á vìm numí ni, mì zyun-
à mì ri kyann áyau pitila
sùmpyànn. 2 N yì hing bu-
à à sa sig, ǹ yì hing barà
à sa sig swàmwú wàni, n
tib wann sig pìkyinnwú. N
yì hing rag wá zìm fig bu-à
bibaiká mpìrká ri sa bàna.
A màg màg fig rìghing ká ri
dang rag big í yann aswam
Shìdun, ama big ri dang
átai. A yì rìghing wà big
í agim ǹsáng big. 3 A tib
wann hing pìkyinn, à wa
hing shwìn kim kim á jir
shinnmí ni, ama à fim fig
gbìbmí bàna. 4 Ama bu-à mì
ri bai pìkyinn ma wù áni í
wàníng: à zìm fig mì àràg
barà wù rì zìm sig mì wàrì
níng bàna. 5 A kyab barà
tàma-à níng à kàng rìghing
mà sim, á fim bu-à bibai sa,
á sa bu ǹsàn àràg barà wù
rì sa sig wà jijag. Wà ma
nímá bàna, má bi á byarwú
ni má zìg dù rìg pitilawú
níng mà byar-à ku shi sig.
6 Ama bu ǹsàn à sa sig bàna í
wàníng: à ngàng bu-à mpìr
Nikolatawaká ri sa àràg barà
ǹ ngàng sig níng.

7 "Mpìr-à ma shi sig ma
sung-à kwá fig jír, aku fig
bu-à Awun Shìdun ri dinya
iklisiyaká.

"Mpìr-à ma gbam kan
hing Shaitan, má ya ku gbam
barà kwá ji awan bín-à ri ya
yonki, wà ri wài á da Shìdun
ni."

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Simirna

8 Yesu dinya mì rag ń
ba dwim yag wùn aswam
Shìdun áyau mpìrká ri bàg
Yesu mà Simirna, ń ba jírwá
rag,

"Jír-à níng í jírmí mì mpìr-
à shi sig wà jijag ma wà kinn
shinn, mì zyun-à wu rìghing
n wìm kàng sig ma yonki
níng. 9 N yì hing shwìn-
à à wa sig, ǹ yì hing wù í
mpìr ashi, ama wù í mpìr
ashi bàna. N yì hing jir
bibaiká mpìrká dang sig á
shinnwú ni. Big ri dang rag
big mpìr Yahudawaká jirà
abig tàg rag big í bu Shìdun,
ama big í bu Shaitan. 10 Kada
á shàr zinn shwìn-à wá wa
bàna, Shaitan má màg màg
fig ning, bá kìg kà mpìrká
káhi áyauná ni á tonn fi, ná
wa shwìn su dwib, í nànn-
à hi. Aning bir pìkyinn ná
ńzyun á byarmí ni, kó wà ba
rag bá gban ning má, má ya
ning yonki wà ùwài.

11 "Mpìr-à ma shi sig ma
sung-à kwá fig jír, aku fig
bu-à Awun Shìdun ri dinya
iklisiyaká.

"Mpìrká ma gbam kan
hing Shaitan, bá wu bìnn fig
kàun pyànà bàna."

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Birgamas

12 Yesu dinya mì rag ń
ba dwim yag wùn aswam
Shìdun áyau mpìrká ri bàg
Yesu mà Birgamas, ń ba
jírwá rag,
"Jír-à níng í jírmí, mì
mpìr-à shi sig ma kafai-à
ri ji nu-à pyànà bidìm pár.
13 N yì hing byar shuwú,
wù ri shi á byar-à Shai-
tan ri na kùrwá. Ama
bidìm pár à sar gbam hing
á gbìbmí ni, à fim fig wà bir
pìkyinn á byarmí ni bàna,
kó barà sai-à níng hi mpìrká
gban rìghing Antipas mpìr-
à bir sig pìkyinnwá ńzyun
á byarmí ni níng, á dò jir
barà ku ri dang kyann jírmí
mà byar-à Shaitan ri shi.
14 Ama buká káhi shi sig títi
nímá wà mì ri bai kyinn ma
wù. Mpìrká káhi áyauná ni
big ri bàg bu tàg Balamu
mpìr zyun-à tàg sig Balak
rag a wàníng du kà mpìr
Israilaká a káníng sa bu-à
bibai abig ji bujuká mpìrká
ya sig bu sìnn, ma abig sa
àyái. 15 Wàníng má, à shi
sig ma mpìrká ká ri bàg bu-
à Nikolatawaká ri tàg. 16 A
fim bu-à bibai sa. Ma nímá
bàna, má bi á byarwú ni
tama tàma-à níng, má ngang
ngain ma mpìr káníng, má
gib kìfinn big ma kafai-à shi
sig á numí ni níng.
17 "Mpìr-à ma shi sig ma
sung-à kwá fig jír, aku fig
bu-à Awun Shìdun ri dinya
iklisiyaká.
"Ká ma gbam kan hing
Shaitan, má ya big buju-à big
ri bar manna wà mpìrká yì
fig bàna níng. Má ya big
abàn mìmìg wà ǹ ba sig zìnn
àpyú áni, wà zyun-à mpìr yì
fig bàna, sái íri àsàinká má
ya big níng má yì nì."

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Tayatira

18 Yesu dinya mì rag ń
ba dwim yag wùn aswam
Shìdun áyau mpìrká ri bàg
Yesu mà Tayatira, ń ba jírwá
rag,
"Jír-à níng í jírmí, mì
wùn Shìdun, mì zyun-à zumí
shi sig àràg í anam pyìr,
mì zyun-à barmí shi sig
àràg í àsháu-à big gbar zu
sig á pyìr yìu. 19 N yì
hing swàmwú, ma pìkyinn
azìmwú, ma kyinnwú à bir
sig á byarmí ni, ma muyar-à
wù ri sa. N yì hing swàmwú
wù ri sa tàma-à níng, à sa
kab nì ma sai-à wù rì sa jag
sig. 20 Ama bu-à mì ri bai
kyinn ma wù bàna, à fim sig
uwà big ri bar ku Yezebel
zyun-à ri bar shinnwá rag
ku í mpìr adang kyann jir
Shìdun níng, ku ri tàg bu-
à kyinnwá ri zìm. Ku ri tàg
mpìrká bigmí rag a káníng
sa àyái, ma a káníng ji bu-
juká mpìrká ya sig bu sìnn.
21 N ya ku su-à aku fim bu-
à bibai-à ku ri sa, ama ku ri
zìm fig aku fim àyái-à ku ri
sa níng bàna. 22 To, barà ku
ngàng níng, má ta kà ku á
buná kwonn ma mpìrká ri sa
àyái ma ku, ku ma káníng
má wa shwìn wàni, sái wà
ba fim hing írì bu-à big ri sa
ma ku níng. 23 Má gban rìg

mpìrká ri bàg bu-à ku ri tàg
níng, í wà mpìrká ri bàg mì
níng, bá yì rag mì í àsàin-
à ri yì bu-à shi sig á kyinn
mpìrká ni. Swàm bu-à na sa
sig bidìm pár, í bu-à má ya
kàng ning.
24 “Ama ning kádà á Tay-
atira níng, ning bàg fig bu
tàg bibai-à níng bàna. Ning
bàg fig bu-à big ri dang rag
í bu atàm ùwài bu Shai-
tan níng bàna tìnn. To, í
nànn-à hi, má dinya fig rag
ning aning sa bu zyun bàna.
25 Ama aning pànn gbam
samyib gbìb-à ning pànn jag
sig, hár àyúnn-à má kàng
bi. 26 Mpìrká ma gbam kan
hing Shaitan, ma sa hing bu-
à mì ri zìm, àyúnn-à wà kinn
shinn, má ya big gbam á
shinn mpìrká ni bidìm pár.
27 Bá na kùr á shinn mpìrká
ni. Bá tàg gbam wàni á
shinn mpìrká zyun-à wib fig
jir Shìdun bàna, bá twìm
káníng wàni àràg barà mpìr
ri zìg tun, mi ri mìb gbànn
par jànn. Má ya big gbam
àràg barà ǹ dìg sig gbam á
byar Tamí ni níng. 28 Má ya
big asuswir byar kyàr.
29 “Mpìr-à ma shi sig ma
sung-à kwá fig jír, aku fig
bu-à Awun Shìdun ri dinya
iklisiyaká.”

3

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Sardisu

1 Yesu dinya mì rag ń
ba dwim yag wùn aswam
Shìdun áyau mpìrká ri bàg
Yesu mà Sardisu, ń ba jírwá
rag,
“Jír-à níng í jírmí,
mì mpìr-à pànn sig
Awun sùmpyànn bu
Shìdun kwonn ma asuswir
sùmpyànn. N yì hing bu-à
wù ri sa. A dang rag à shi sig
ma yonki, àsái à yì fig bàna à
wu rìghing. 2 A fim zir, ma á
sar gbam swàb kà á pìkyinn
bir títi-à à shi sig ma kàhi,
jir kai bàna ri nyàan zu. N
myàng fig bu-à wù ri sa wà
sàn sig á pyànn Shìdunmí ni
bàna. 3 Jir wàníng, á kyab
pànn bu-à big tàg sig wù ma
bu-à à fig sig, ma á wib, á
fim bu bibai sa. Wà wa fim
zir fig bàna, má bi á byarwú
ni àràg ajwú, wá yì fig sai-à
má bi bàna. 4 Ning mpìrká á
finn swann Sardisu, áyauná
ni mpìrká káhi sa bai fig
shinnbá ma buká bibai á
jànn-à ni bàna. Bá shi ma
mì, bá wìr jà mìmìg, jir kai
bàna big fòr hing barà bá
shi àdòníng. 5 Mpìrká ma
gbam kan hing Shaitan, bá
wìr jà mìmìg. Má tùn bab
fig zìnnbá mà tarkada yonki
bàna. Má dinya Tamí ma
yann aswamká buwá mà
wai rag, káníng í mpìrká
bumí.
6 “Mpìr-à ma shi sig ma
sung-à kwá fig jír, aku fig
bu-à Awun Shìdun ri dinya
iklisiyaká.”

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Fi-ladalfiya

7 Yesu dinya mì rag ń
ba dwim yag wùn aswam
Shìdun áyau mpìrká ri bàg
ku mà Filadalfiya, ń ba jírwá
rag,

"Jír-à níng í jírmí, mì
zyun-à shi sig kyìkyàr, mì ri
sa bu á gbìb àjai, mì àsàin-
à pànn sig kíi bu nu nkyun
byar-à Shìdun ri na kùrwá,
mì í àsàin-à ma pù hing nu
nkyun-à, mpìr má kìg sar
fig bàna, ma kìg hing, mpìr
má pù sar fig bàna tìnn.
8 N yì hing swàmwú. N yì
hing rag à shi sig ma gbam
títi, ama bidìm pár à bàg
hing bu tàgmí, à pànn hing
gbìbmí ma pìkyinn ńzyun.
N pù ya sig wù nu nkyun wà
zyun-à mpìr má kìg sar fig
bàna. 9 To, á myàng, má sa
mpìrká zyun-à ri dang rag
big í mpìr Yahudawaká jirà
abig tàg rag big í bu Shìdun,
ama big í bu Shaitan níng,
bá bìnn kir wann á pyànnwú
ni. Big bidìm pár bá yì rag
mì ri zìm wù. 10 To, barà à
wib jírmí wà zyun-à ǹ dinya
sig wù rag á sa muyar níng,
sai-à shwìn-à má bi á shinn
mpìrká á dunyaru má màg
màg fig mpìrká níng, ma bi
hing, mì má, má sìnn wù
ítau. 11 Mì ri bi tàma tàma-
à níng. A pànn samyib bu-à
à shi sig ma kàhi, jirà kada
mpìr zyun aku tonn zu wù á
gbìb ǹsàn, ma àjirà kada á
dìg bu-à Shìdun ri zìm aku
ya wù níng bàna. 12 Mpìr-à
ma gbam kan hing Shaitan,
má sìnn kà ku kwá shi kyann
mà byar Shìdun. Kwá fim
fig byar Shìdun bàna. Má
ba zìnn Shìdunmí á dìrwá
ni, má ba zìnn finn swann
ùwài bu Shìdunmí á dìrwá
ni wà zyun-à í Urushalima
àpyú wà zyun-à má wann
bi mà byar Shìdunmí ni mà
wai. Má ba zìnn àpyúmí á
dìrwá ni tìnn.
13 "Mpìr-à ma shi sig ma
sung-à kwá fig jír, aku fig
bu-à Awun Shìdun ri dinya
iklisiyaká."

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Lawudikiya

14 Yesu dinya mì Yohanna
rag ń ba dwim yag wùn
aswam Shìdun áyau mpìrká
ri bàg ku mà Lawudikiya, ń
ba jírwá rag,

"Jír-à níng í jir àjai, í jírmí
mì zyun-à zìnnmí í Aku Shi
Adòníng, mì zyun-à shi sig
ma gwangga, buká Shìdun
màm sig bidìm pár, yi ma ku
màm sig zyun. 15 N yì hing
swàmwú. A zìm fig mì bàna,
à ngàng fig mì bàna tìnn.
Mì ri zìm a wù nìm ngàng
mì, kó a wù nìm zìm mì.
16 To, ama barà à shi tafinn
sig átai n ngàng fíg mì bàna
n zìm fíg mì bàna níng, má
ngàng wù àràg barà mpìr ri
tu tafinn bu. 17 Wù ri dang
rag wù í mpìr-à yì sig gbìb
Shìdun wàni, à dìg sig kó
kai bidìm pár, ama à yì fig
wà á pyànn Shìdun ni, wù
í mpìr ashi níng bàna. Wù
í mpìr ashi, wù í àfau, wù
ri kyann mìr áyonn. 18 Mì
ri wà shang ya wù jír rag, á
wann zinariya á byarmí ni
wà kyìkyàr nímá, jirà á shi

mpìr ashi bàna. A wann jà
mìmìg ma á wìr dim rìg mìr
àyonnwú ma kàhi. A wann
gantí ma á wìr kà á zuwú
ni jirà á myàng. 19 Mpìrká
zyun-à mì ri zìm big, mì ri
yan ta big, mì ri wab tag
big. Jir wàníng á sa àtùtwài
barà wá shi ǹsàn má fim bu-
à bibai sa. 20 N sar sig á nu
nkyun-à ni mì ri kwìb, mpìr-
à ma fig hing nài jírmí, ma
pù hing nkyun-à, má kà yag
mà byarwá ni, má ji buju ma
ku, kwá ji buju ma mì tìnn.
21 Mpìr-à ma gbam kan hing
Shaitan, má ya ku gbam-à
kwá shi á byar-à ǹ na sig
kùrmí, àràg barà n gbam
kan Shaitan, tàma-à níng ǹ
shi sig á byar Tamí ni byar-à
ku na sig kùrwá.

22 "Mpìr-à ma shi sig ma
sung-à kwá fig jír, aku fig
bu-à Awun Shìdun ri dinya
iklisiyaká."

4

Barà Mpìrká Má Wib Shìdun Mà Wai Ani

1 Barà ǹ myàng kinn rìg
bu káníng, sái ǹ myàng nu
nkyun zyun mà wai pù finn
sig áni, nài jír-à ǹ fig jijag
wà shi àràg big ri winn yur
níng, dang rag, "A nann bi
áyág, má tìya wù bu-à má
sa á pyànn." 2 Gbìb fig tá
bàna, Awun Shìdun myàng
kwonn ma mì. I byar-à ǹ
myàng bushu kùr shi sig mà
wai, mpìr zyun shi sig áni.
3 Mùnnpyànnwá ri ngìg tain
tain, àràg í abànká zyun-à
shi sig ma bá nìnànn nímá,
ká zyun-à big ri bar jaspa ma
karineliyan. Akungór zyun-
à báwá shi àràg í ba zumu-
rudu níng, kàng kwìb sig
bushu kùr-à hi áni. 4 A byar-
à bushu-à níng shi sig níng,
bushuká kádà shi kàng kwìb
sig màhàn dìzyun agban
yina. Shun àgbamká dìzyun
agban yina big shi sig á
bushu káníng ni. Big wìr sig
jà mìmìg nímá, n kàm sig
bu kàm shinn wà big sa sig
ma zinariya. 5 Byar-à bushu-
à níng shi sig níng, byar-
à màhàn shyù ri zwàm zu
sàu sàu, shyù ri dìng gbùrr.
Pitila sùmpyànn ri swànn
á pyànn bushu-à níng hi.
Pitila sùmpyànn káníng í
Awun sùmpyànn bu Shìdun.
6 A pyànn bushu-à hi ni, bu
zyun shi sig áni àràg í byinn
zàpìr zyun-à kyàr shi jwang
jwang nímá àràg í adìn, shi
kàng kwìb sig bushu-à níng
hi áni.

Buká káhi àkunn yina shi
sig ma yonki, big shi sig ma
zu nìnànn nímá, big nga sig
zu á pyànn n nga sig mà
sim. Big shi kàng kwìb sig
bushu kùr-à hi áni. 7 Zyun-
à jijag níng shi sig àràg í
wiyir, wà wa pyànà níng shi
àràg í wùn nai, wà wa sara
níng zwánnwá shi sig àràg
í zwann mpìr, wà wa yina
níng shi àràg í awíb ri pim
kyánn nì. 8 Bu yina káníng
kó wà áni áyaubá ni shi
sig ma asà sùnnjin sùnnjin.
Dìrbá bidìm pár, íri zu, fi ma
àyúnn bidìm pár big ri dài
swam yan Shìdun, big rag,

"Shinn Luyí Shìdun, mpìr ùwài, wù í mpìr kyìkyàr, wù í mpìr kyìkyàr, wù í mpìr kyìkyàr.
Wù í zyun-à rì shi bab sig áni, wù í wà tàma-à níng, wù í wà á pyànn."

9 Kó ákaun bidìm pár, bu yinaká shi sig ma yonki níng, big ri dài jonn mi ri swam yan mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng, mi ri sa ku ísoko, ku zyun-à ku shi sig hár kinn kinn. 10 I wà shun àgbam dìzyun agban yina káníng bìnn kir wann á pyànn mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng. Big ri swam yan ku, ku zyun-à shi sig ma yonki kinn kinn. I wà big wan sìnn wann rìg bu kàm shinnbá, n sìnn á pyànnwá ni, mi ri dài jonn, n rag,
11 "Wù Shinn Luyí Shìdun, à shi sig ma gbam,
à fòr hing barà mpìrká má swam yan wù, má wib wù,
jir kai bàna à màm síg nì kó kai bidìm pár.
Wù í àsàin-à zìm sig rag abig shi shu, ma abig dìg yonki."

5

Yohanna Myàng Wùn Adùn Ma Tarkada-à Big Ri Pìpìnn

1 N myàng tarkada-à big ri pìpìnn níng, mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng pànn sig tarkada-à hi á vìm nuwá ni. Tarkada-à hi big ba sig bu áni finn-à ma kwíb-à bidìm pár, big nà bàg sig nu-à byar sùmpyànn. 2 I byar-à ǹ myàng wùn aswam ùwài nímá. Ku dang jír ma gbam n rag, "Mpìr-à fòr sig barà kwá gbar pù dù buká big nà bàg sig níng, má pù tarkada-à hi má jangga í ni rà?" 3 Ama walai mpìr-à mà wai kó mpìr-à á jìnn ni, kó mpìr-à wu sig, wà fòr sig barà kwá pù tarkada-à níng má jangga. 4 I byar-à ǹ kig nàikitáu wàni, jir kai bàna mpìr-à fòr sig barà kwá pù tarkada-à níng má jangga níng bàna. 5 I byar-à shun àgbam zyun áyau àgbamká ni dinya mì rag, "A kig bàna, á myàng. Wiyir zyun-à zu sig á swai Yahuda ni, wà í wùn ada Dawuda níng, ku gbam kan rìghing Shaitan. Ku fòr hing barà kwá zìg dù rìg bu-à big nà bàg sig níng, má pù tarkada-à hi."

6 I byar-à ǹ myàng Wùn Adùn sar sig mà byar bushu kùr-à ni. Bu àkunn yina káníng kwonn ma shun àgbamká sar kàng kwìb sig ku áni. Wùn Adùn-à hi mì ri myàng í wà zyun-à big gban sig níng. Yurwá sùmpyànn, zuwá sùmpyànn, wà í Awun sùmpyànn bu Shìdun wà ku swam bi sig á dunyaru kó áni bidìm pár. 7 Wùn Adùn-à hi yag n zìg rìg tarkada-à shi sig á vìm nu mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng. 8 Barà ku yag zìg rìg tarkada-à hi àdòníng, í byar-à bu àkunn yina káníng kwonn ma shun

àgbam dìzyun agban yina káníng bìnn kir wann á
pyànnwá ni. Big bidìm pár
big shi sig ma garya kwonn
ma tasa zinariya, tulare
mònn sig áni. Tulare-à hi í
avig-à mpìrká ri vig Shìdun
níng. 9 Big dài jonn àpyú n
rag,
“A fòr hing barà wá zìg
tarkada-à níng,
má pù dù rìg bu-à big nà dim
sig á nu-à ni.
Big rì gban rìghing wù, jir
kiwú à wu sig níng,
à wann sig mpìrká ma
àsàwú n zìg bi big á
byar Shìdun,
kó swai mpìr-à wà áni, kó nu
jír-à wà áni, kó jànn-à
wà áni.
10 A sìnn big abig shi kùr,
abig shi mpìr atwìb
swànn bu big,
ma abig sa ya Shìdun swàm,
ma abig na kùr á
shinn mpìrká á dun-
yaru.”
11 I byar-à ǹ myàng
jakàng, ǹ fig nài jir yann
aswamká bu Shìdun mà wai
nìnànn nímá, big sar kàng
kwìb sig bushu kùr-à hi áni.
Big sar kàng kwìb sig bu
àkunn yinaká shi sig ma
yonki níng áni, ma shun
àgbamká. 12 Big bidìm pár,
big ri dài jonn nài ngbam
nímá, big rag,
“Adùn-à big rì gban sig níng,
ku shi sig ma gbam,
ku í mpìr-à shi sig ma kó kai,
ku shi sig ma yar, ku
shi sig ma gbam dìr,
ku fòr hing barà mpìrká má
wib ku, má sìnn ku
mpìr ùwài, má swam
yan ku.”
13 I byar-à ǹ fig buká mà wai,
ma buká á jìnn ni, ma buká
á mìr jànn-à ni mà jìnn, ma
buká shi sig mà zàpìr-à ni
bidìm pár, big ri dài jonn, big
rag,
“Mpìr-à shi sig á bushu kùr-
à ni, ma Adùn-à níng,
abig shi àsàinká mpìrká má
swam yan, má wib
big, má sìnn big mpìr
ùwài,
má sìnn big rag big shi sig
ma gbam, hár kinn
kinn.”
14 Bu yinaká shi sig ma
yonki níng, big zìm n rag,
“Aku shi àdòníng.” Shun
àgbam káníng bìnn kir
wann á jìnn ni n wib ku.

6

Wùn Adùn-à Pù Tarkada-à

1 I byar-à ǹ myàng barà
Wùn Adùn-à níng pù finn bu
sùmpyànnká big nà bàg sig
níng wà jijag. I byar-à ǹ fig
bu yinaká shi sig ma yonki
níng, zyun áyaubá ni dang
nài jír ma gbam su àràg í
shyù ri dìng nì, n rag, “A
bi.” 2 I byar-à ǹ myàng vinn
mìmìg màhàn. Mpìr-à nann
sig áni níng pànn sig tàu, big
ya sig ku bu kàm shinn. Ku
zu aku gbam kan mpìr.
3 I byar-à Wùn Adùn-
à níng pù finn bu
sùmpyànnká big nà bàg sig
níng wà wa pyànà. I byar-à
ǹ fig bu yina káníng wà wa
pyànà níng dang rag, “A bi.”

4 I wà vinn zyun zu bi, zyun-
à gbàinshìn, big ya sig mpìr-
à nann sig áni níng gbam
aku zìg bi kànn á dunyaru,
ma aku sa mpìrká abig gban
bar dìrbá. Big ya sig ku kafai
ùwài nímá.
5 I byar-à Wùn Adùn-
à níng pù finn bu
sùmpyànnká big nà bàg sig
níng wà wa sara. I byar-
à ǹ fig bu yina káníng wà
wa sara níng dang rag, “A
bi.” I byar-à ǹ myàng vinn
pìpìr. Mpìr-à nann sig áni
níng, pànn sig bu-à big ri
màg màg fig alìb bu ma kàhi
á vùwá ni. 6 N fig bu zyun su
àràg í nài jír ri bí nì, áyau bu
yina káníng ni, bu-à hi dang
rag, “Za tasa zyun í bu swàm
su zyun, jímyànn tasa sara í
bu swàm su zyun. Ama kada
á sa bai byìr zaitun ma zàn
inabi bàna.”
7 I byar-à Wùn Adùn-
à níng pù finn bu
sùmpyànnká big nà bàg sig
níng wà wa yina. I byar-à ǹ
fig bu yina káníng wà kinn
shinn-à dang rag, “A bi.” 8 N
myàng vinn zyun mìg shi
fáin nímá. Mpìr-à nann sig
áni níng, zìnnwá í ki wu.
Shar amir ri bàg ku ásim.
Big ya sig big gbam abig
gban mpìrká nìnànn nímá
á dunyaru kó áni bidìm pár.
Mpìr yina abig gban zu mpìr
zyun áyau-à ni, abig gban ki
ma kafai, ma amor, ma dor,
ma wi awúnnká á dunyaru.
9 I byar-à Wùn Adùn-à
níng pù bu sùmpyànnká
big nà bàg sig níng wà
wa swana. N myàng adìn
mpìrká big gban sig dò jir
shinn barà big dinya sig
mpìrká jir Shìdun, n zìm
sig jir Shìdun ma pìkyinn
ńzyun, ń myàng adìnbá
á mìr bu-à big ri twìb
swànn ya Shìdun bu áni.
10 Big dang ma gbam n rag,
“Shìdun mpìr ùwài, àsàin-
à shi sig kyìkyàr, n shi sig
ma gwangga, wá wà kwonn
mpìrká á dunyaru ká gban
sig yi níng ákaun rà?” 11 Big
bidìm pár, big ya sig big jà
mìmìg, big dinya sig big abig
shi kir ma títi, sái wà mpìrká
ma gban rìghing jàubá kádà
ká ri bàg Yesu, àràg barà big
gban sig big níng.

12 N myàng Wùn Adùn-
à níng pù finn bu
sùmpyànnká big nà bàg
sig níng wà wa sùnnjin,
jànn-à á jìnn ni ning wàni,
àyúnn-à kàng rìg pìpìr wì wì
wì. Sònn-à gbànn shi nímá
àràg í àsà. 13 Asuswirká
kù wann bi á jìnn ni àràg
í awan ating àmyànnká wàu
ri gbar kìfinn. 14 Waisháu
bab jànn rìg àràg barà big ri
pìnn syu. Shinnkwìnnká ma
swàinká dù rìg mà byarká
big shi sig. 15 I wà kùrká
á dunyaru, ma àgbamká,
ma àgbam sojaká, ma mpìr
bàiká, fàuká ma ká í fàu
bàna, àgbam ma wùnshái
bidìm pár, big bònn kà á mìr
ashòr, n shi kà á mìr abànká
mà shinnkwìnn. 16 Big bar
shinnkwìnnká n rag, “Aning
kù wann bi á shinnyí ni, ma
aning tàm jànn rìg yi jirà
kada mpìr-à shi sig á bushu

kùr-à ni níng aku myàng yi
bàna, jirà kada a Wùn Adùn-
à níng wà yi kwonn bàna.
17 Wàníng í àyúnn-à bá wà
kwonn áni, mpìr-à má wìm
zu níng bàna.”

7

Big Ba Zìnn Shìdun á Mùnnpyànn Mpìrká Buwá Ni

1 Asim buká ǹ myàng sig
níng ni, ǹ myàng yann
aswam akunn yina sar kàng
kwìb dunyaru áni. Big pànn
gbam rìg wàu-à ri gbar, jirà
kada a wàu gbar á jànn-
à ni bàna, aku gbar kà á
zàpìr-à ni bàna, aku gbar
ning bín bàna. 2 I byar-à ǹ
myàng wùn aswam Shìdun
zyun bi mà agunn àyúnn
sàn kyùr, ku bi kwonn sig
ma bu-à Shìdun ya sig ku
kwa bàg hing á dìr mpìr
ri tàg rag mpìr-à níng hi í
mpìr Shìdun, Shìdun àsàin-
à shi sig ma yonki. Wùn
aswam-à níng bar nài abor
ngbam nímá, ku bar yann
aswam yinaká Shìdun ya sig
káníng gbam a káníng sa
bai jànn-à á jìnn ni ma a
káníng sa bai zàpìr ùwàiká.
3 Wùn aswam-à níng bar
big n rag, “Kada aning sa
bai jànn-à bàna, aning sa
bai zàpìr ùwàiká bàna, an-
ing sa bai bínká bàna, sái
wà ya bàg hing bu nà
bàg-à níng á mùnnpyànn
mpìrká bu Shìdun ni.” 4 I
byar-à big dinya mì mpìrká
big bàg sig káníng bu nà
bàg-à bu Shìdun níng á
mùnnpyànnbá ni. Mpìrká hi
nànn fòr hing 144,000, big zu
sig á swai mpìr dwib agban
pyànà bu Israila. 5 A swai
Yahuda ni, big bàg mpìr
12,000 bu nà bàg-à níng, á
swai Rubainu big bàg mpìr
12,000, á swai Gad big bàg
mpìr 12,000, 6 á swai Ashiru
big bàg mpìr 12,000, á swai
Naftali, big bàg mpìr 12,000,
á swai Manase big bàg mpìr
12,000, 7 á swai Simiyan big
bàg mpìr 12,000, á swai
Lawi big bàg mpìr 12,000,
á swai Isaka big bàg mpìr
12,000, 8 á swai Zebuluna
big bàg mpìr 12,000, á swai
Yusufu big bàg mpìr 12,000,
á swai Banjamin big bàg
mpìr 12,000.

Bìr Mpìrká Wìr Sig Jà Mìmìg

9 Asim wàníng ni, ǹ
myàng bìr mpìrká wàni,
walai mpìr-à má wànn sar
big. Big bi sig ma swann kim
kim, swai kim kim, ma nu jír
kim kim. Big sar sig á pyànn
bushu kùr-à ni, kwonn big
byar-à Wùn Adùn-à shi sig.
Big wìr sig jà mìmìg, n pànn
sig jì lí á vùbá ni. 10 Big dang
ma gbam n rag, “Shìdun Tayí
àsàin-à shi sig á bushu kùr-à
ni níng, ku ma Wùn Adùn-
à níng, big í àsàinká pinn
zu sig yi.” 11 Yann aswamká
mà wai bidìm pár sar kàng
kwìb sig bushu kùr-à hi áni,
n sar kàng kwìb sig shun
àgbamká áni, n sar kàng
kwìb sig bu yinaká shi sig
ma yonki níng áni. I byar-à
big bìnn kir wann á jìnn ni n

wib Shìdun. 12 Big dang rag,
“Shìdun í àsàin-à mpìrká
má swam yan ku, ku í mpìr
ùwài, ku í mpìr yar, mpìrká
má sa ya ku ísoko, bá wib
ku, ku shi sig ma gbam, hár
kinn kinn. Aku shi nímá.
Aku shi nímá.”
13 Shun àgbam zyun bib
mì rag, “Mpìrká wìr sig jà
mìmìg níng í ni big rà? Big
bi sig áni rà?”
14 I byar-à ǹ dinya ku rag,
“Agbam, ǹ yì fig bàna, á
dinya mì.”
I byar-à ku rag, “Káníng
í ká wìm zu sig ítau áyau
shwìn ùwài-à ni. Big tu
rìghing jàbá, n sa mìg
rìghing ma àsà Wùn Adùn-
à. 15 Wàníng í bu-à sa big
ri sar á byar bushu Shìdun
ni, big ri sa ya ku swàm, fi
ma àyúnn mà luwá ni. Mpìr-
à shi sig á bushu kùr-à ni
níng, má kang big. 16 Bá fig
fig rag amor bàna, ajor zàpìr
má gban fig rag big bàna,
àyúnn má fàn fig rag big
bàna, byafàn má sa fig rag
big bàna. 17 Wùn Adùn-à shi
kà sig mà yau mà byar bushu
kùr-à ni níng, kwá shi àsàin-
à má myàng kwonn ma big
àràg barà mpìr ri myàng
kwonn ma àdùn. Kwá zìg
yag big mà byar zàpìr-à ri
ya yonki, má shi àràg barà
abinn ri gbìb zu. Shìdun
má tùn wim rìg zàn mínnbá
bidìm pár.”

8

Wùn Adùn Pù Finn Bu Sùmpyànnká Big Nà Bàg Sig Níng Wà Kinn Shinn

1 Sai-à Wùn Adùn-à níng
pù finn bu sùmpyànnká
big nà bàg sig níng wà
kinn shinn, byar-à mà wai
pànn shi sig yirr fòr àràg
minti dìzyun agban dwib.
2 I byar-à ǹ myàng yann
aswamká bu Shìdun mà wai
big sùmpyànn, big sar sig
á pyànn Shìdun ni. Big ya
sig big yur àkunn sùmpyànn
abig winn.

3 Wùn aswam zyun bi, ku
pànn sig tasa zinariya wà
big wìr kà sig tulare áni.
Ku sar á byar-à big ri twìb
swànn ya Shìdun bu. Big
ya sig ku tulare ùwài nímá
jirà aku vù kwonn ma adua-
à mpìrká bu Shìdun ri sa, ma
aku sìnn kà á byar-à big ri
twìb swànn ya Shìdun bu,
wà big sa sig ma zinariya,
shi sig mà byar-à bushu kùr-
à shi sig. 4 Azunn tulare-
à níng, kwonn ma adua-
à mpìrká bu Shìdun ri sa
níng, dù á vù wùn aswam-
à níng ni, n nann zu yag
mà byar Shìdun. 5 I byar-à
wùn aswam-à níng zìg tasa
tulare-à níng, n wìr mònn
pyìr áni mà byar bu twìb
swànn-à ni, n fam wìr bi á
dunyaru, í byar-à shyù dìng
wàni gbùrr, byar-à su nài
wàni, shyù zwàm zu wàni,
jànn-à á jìnn ni ning wàni.

Yann Aswam Shìdun Winn Yur Sùmpyànn

6 I byar-à yann aswam
sùmpyànnká pànn sig yur
sùmpyànn níng, big ri zìm
abig winn rá awinn.

7 Wùn aswam-à wà jijag níng, winn yur-à buwá, í byar-à akan shyù ma pyìr kwonn ma àsà, big wìr wann bi á dunyaru, big gàfinn sig dunyaru áni kyau sara, kyau zyun swànn rìghing, big gàfinn sig bínká kyau sara, kyau zyun swànn rìghing. Awúnn àtagká bidìm pár swànn rìghing tìnn.

8 I wà wùn aswam wà wa pyànà níng, winn yur-à buwá. Bu zyun shi àràg í shinnkwìnn ri swànn pyìr, big tìr ta kà rìg mà zàpìr-à ni, big gàfinn zàpìrká kyau sara, kyau zyun kàng rìg àsà. 9 Big gàfinn bu àwùnká shi sig mà zàpìr-à ni kyau sara, kyau zyun wu rìghing. Big gàfinn kòr zàpìrká kyau sara, kyau zyun sib kà wann rìghing.

10 Wùn aswam wà wa sara níng winn yur-à buwá. I byar-à asuswir ùwài zyun-à ri swànn àràg í pyìr, dù mà waisháu-à ni n kù wann bi á zàpìr-à ni. Big gàfinn sig zàpìrká kyau sara, ku sa bai rìg kyau zyun, n sa bai rìg byar-à abinn zàpìrká ri gbìb zu. 11 (Zìnn asuswir-à níng í "Azwànn".) Kyau zàpìr sara káníng, kyau zyun áyau-à ni vim bìr kàng rìg àzwànn, mpìrká nìnànn nímá ká wa sig zàpìr-à hi big wu rìghing, jir kai bàna zàpìr-à hi kàng rìghing àzwànn.

12 I byar-à wùn aswam wà wa yina níng winn yur-à buwá. Big gàfinn sig àyúnn-à byar sara, big sa bai rìghing zyun. Big gàfinn sig sònn-à byar sara, big sa bai rìghing zyun. Big gàfinn sig asuswirká kyau sara, big sa bai rìghing kyau zyun. Su big su, àyúnn-à ri yar fig bàna hár awa yina. Byar-à shi sig kùùn. Fi big fi, sònn-à ma asuswirká ri mìg fig bàna hár awa yina. Byar-à shi sig kùùn.

13 I byar-à ǹ fig nài jir awíb zyun ri pim kyann mà wai, awíb-à hi dang ma gbam n rag, "Ná myàng àzing! Ná myàng àzing! Ning mpìrká shi sig á dunyaru, wà yann aswam sara káníng ma winn hing yur-à big ri zìm abig winn níng, ná myàng àzing."

9

1 Wùn aswam-à wà wa swana níng, winn yur-à buwá, í byar-à ǹ myàng asuswir zyun-à kù wann bi sig á jànn-à ni daka mà wai níng, big ya sig ku bu-à kwá pù nu nkyun shar ǹzwàun-à ma kàhi. 2 Ku pù nu nkyun shar-à hi, í byar-à azunn ùwài nímá shi sig àràg í byar-à pyìr ri swànn ùwài nímá. Azunn-à mà shar-à níng hi ni, zu bi n nim dim rìg àyúnn-à mà waisháu-à bidìm pár kùùn. 3 Apibká zu bi áyau azunn-à níng ni, n kà á dunyaru, big ya big gbam abig ta mpìr àràg barà naiká ri ta mpìr níng. 4 Big dinya big rag kada abig sa bai byannká bàna, abig sa bai buká mpìrká tàg

sig bàna, abig sa bai bín
bàna. Ama abig ta mpìrká
bàna ma bu nà bàg bu
Shìdun á mùnnpyànnbá ni.
5 Big dinya big rag kada abig
gban mpìrká bàna, ama abig
ya mpìrká shwìn hár sònn
swana. Shwìn-à mpìrká má
wa níng má shi àràg barà
nai ri ta mpìr. 6 A su káníng
hi, mpìrká má yàn ki, ama
bá dìg fig bàna, bá zìm abig
wu, ama bá wu fig bàna.

7 Apib káníng hi shi sig
àràg í vinnká shi sig barà bá
nu kànn, buká á shinnbá ni
shi sig àràg bu kàm shinn
wà big sa sig ma zinariya.
Mùnnpyànnbá shi sig àràg
í bu mpìr. 8 Jinnbá shi sig
àràg í jinn uwà, nginnbá
shi sig àràg í nginn wiyir.
9 Big shi sig ma bu á gwàin
pìkyinnbá ni shi sig àràg í
àsháu-à big ri gag dim gwàin
pìkyinn áni. Asàbá ri su
àràg barà vinn big ri shàr
yag mà byar kànn nu. 10 Big
shi sig ma shann ma sòr
àràg nai, á sòrbá ni big ya
sig big gbam abig ta mpìrká
ma kàhi hár sònn swana.
11 Apib káníng shi sig ma kùr
àsàin-à pànn sig big, kùr-
à hi í wùn aswam zyun-à
ri myàng kwonn ma shar
ǹzwàun-à níng. Zìnnwá á
nu jir Yahudawaká ni big
ri bar ku Abada, á nu jir
Helena ni big ri bar ku
Apoliyon. (Yìr zìnn-à níng í
agban ki.)

12 Azing-à wà jijag wam zu
rìghing, dà kàng sig àzing
pyànà ká bi fig ma bàna.

13 I byar-à wùn aswam
wà wa sùnnjin níng, winn
yur-à buwá, í byar-à ǹ fig
nài jír bi mà àgù yinaká á
bu-à big ri twìb swànn ya
Shìdun bu, wà big sa sig
ma zinariya, wà shi sig á
pyànn Shìdun. 14 Nài jír-à
hi dinya wùn aswam-à wà
wa sùnnjin zyun-à pànn sig
yur-à níng n rag, “A fìnn
zu rìg yann aswam yinaká
ká big sìr gbam sig ma níng
ùwài Yufiretis.” 15 Big fìnn
tafinn rìghing yann aswam
yinaká. Big sìnn sig big dò jir
su-à níng, ma dò jir àyúnn-
à níng, ma dò jir sònn-à
níng, ma dò jir ji-à níng, jirà
abig gban zu kyau mpìr zyun
áyau kyau sara kó áni bidìm
pár á dunyaru. 16 Big dinya
rìghing mì sojaká nann sig
vinn káníng, barà big nànn
sig áni, big nànn fòr hing
miliyon dari pyànà. 17 Bu-
à ǹ myàng sig á lamí ni,
ǹ myàng vinnká ma mpìrká
nann sig áni. Big shi sig ma
bu-à bir á gwàin pìkyinnbá
ni, bu-à hi gbàinshìn nímá
àràg í pyìr, n shi sig shúdì
nímá, n shi sig túlì nímá.
Shinn vinnká hi shi sig àràg
í shinn wiyir. Anam pyìr ma
azunn, ma pyìr túlì ri zu á
nubá ni yùyù. 18 Big gban
zu kyau mpìr jíkwìnn zyun
áyau kyau sara. Big gban sig
ma bu sara káníng: pyìr, ma
azunn, ma bu túlì-à zu sig
á nu vinn káníng ni níng.
19 Vinnká níng hi, gbambá
shi sig á nubá ni, n shi sig
á shannbá ni tìnn. Shannbá

shi sig àràg í bushùwí, big
shi sig ma shinn á shannbá
ni byar-à bá kwìb mpìr ma
kàhi.
20 Mpìrká kádà kàng sig
níng, ká pyìr ma azunn, ma
bu túlì gban fig big bàna
níng, big fim fig wà wib bu-
à big màm sig ma vùbá níng
bàna. Big fim fig wà wib
wàuká bàna, big ri wib bu
kiká big sa sig ma zinariya,
ma ká big sa sig ma azurfa,
ma ká big sa sig ma àsháu
gbàinshìn, ma ká big sa sig
ma abàn, ma ká big sa sig ma
bín. Bu káníng bidìm pár
ri myàng fig bàna, big ri fig
fig jír bàna, big ri kyann fig
kyonn bàna. 21 Mpìr káníng
fim fig ki gban bàna, big fim
fig subu sa bàna, big fim
fig àyái sa bàna, big fim fig
ajwú jwi bàna.

10

Wùn Aswam Shìdun Zìg Bi Tarkada Títi Wà Big Ri Pìpìnn

1 I byar-à ǹ myàng wùn
aswam zyun ùwài nímá ri
wann zu bi mà wai. Ak-
wor nim dim rìghing ku.
Akungór shi sig á shinnwá
ni. Mùnnpyànnwá shi sig
àràg í àyúnn, barwá shi sig
àràg í pyìr-à ri nann zu yag
turrr. 2 Ku pànn sig tarkada
títi nímá wà big ri pìpìnn
níng á vùwá ni. Ku pù
fim sig áni. Ku sìnn kà sig
bar vìm nuwá á níng-à ni,
n sìnn sig bar vìm súrwá á
myann. 3 Ku bar nài abor
ngbam nímá shi àràg í wiyir
ri tìm nì. Barà ku bar kinn
rìghing í byar-à shyù dìng
nài byar sùmpyànn. 4 Barà
big dìng àdòníng, mì ri zìm
ń ba rá àba, ama ǹ fig nài
jír mà wai dang rag, “A wìr
gbam bu-à shyù-à dìng sig
byar sùmpyànn níng dang
sig níng mà kyinnwú ni,
kada á ba bàna.”
5 I byar-à ǹ myàng wùn
aswam-à tib kà sig bar vìm
nuwá á níng-à ni, n sìnn
sig bar vìm súrwá á myann
níng, ku gbar dù nann
zu vùwá mà waisháu-à ni.
6 Wùn aswam-à níng tun
shinnwá ma Shìdun, àsàin-
à shi sig hár kinn kinn,
àsàin-à màm sig waisháu ma
buká áni bidìm pár, àsàin-à
màm sig jànn-à á jìnn ni ma
buká áni bidìm pár, àsàin-
à màm sig níngká ma buká
áni bidìm pár. Wùn aswam-
à níng tun shinnwá ma zìnn
Shìdun n rag, “Muyar bàna
rag. 7 Ayúnn-à wùn aswam-
à wà wa sùmpyànn níng ma
winn hing yur-à buwá, í wà
bu-à Shìdun tàm sig níng
má sa àràg barà ku rì dinya
sig mpìrká rìi dang kyann
jírwá.”
8 I byar-à nài jír-à ǹ fig sig
mà waisháu-à ni níng dinya
jakàng mì n rag, “A yag zìg
tarkada-à pù finn sig áni wà
shi sig á vù wùn aswam-à
tib kà sig barwá ma zàpìr-à
ni, n sìnn sig barwá zyun á
myann níng.”
9 I byar-à ǹ yag mà byar
wùn aswam-à hi ni, n vig
ku aku ya mì tarkada títi-à
níng hi. Ku dinya mì rag ń

zìg ń zwam, wà ma kà hing
á finnmí ni má bíban, ama
á numí ni má dwor shi yàb
yàb nímá àràg í dain.
10 I byar-à ǹ zìg tarkada-à
á vù wùn aswam-à níng ni
n zwam rìg, dwor shi yàb
yàb nímá àràg í dain á numí
ni. Ama barà n zwam mann
kà rìghing, í nànn-à hi í ban
rìg-à mà finnmí ni. 11 I byar-
à big dinya mì rag, “A dinya
jakàng mpìrká bu-à Shìdun
dang sig á shinn mpìrká á
swannká ni bidìm pár, ma
swai mpìrká kim kim, ma
mpìr nu jírká kim kim, ma
kùrká bidìm pár.”

11

Shaida Pyànàká Bu Shìdun

1 Big ya sig mì tun-à big
ri màg bu ma kàhi. Big
dinya mì rag, ń dù nann zu
ń màg lu Shìdun, kwonn ma
byar-à big ri twìb swànn ya
Shìdun bu. Big rag ń wànn
mpìrká ri wib Shìdun mà
luwá ni. 2 Ama kada ń màg
kur lu-à á myànn bàna, jir
kai bàna big ya sig mpìrká
ká í Yahudawaká bàna. Bá
tib wann barbá á finn swann
kyìkyàr, hár sònn dìpyànà
agban pyànà. 3 Shìdun má
swam yag shaida pyànàká
buwá, bá wìr àka jà, má
wor awor. Bá dinya mpìrká
jir Shìdun hár su 1,260.
4 Mpìr pyànà káníng hi í
bin zaitun pyànàká ma pitila
pyànàká sar sig á pyànn
Shinn Luyí Shìdun àsàin-à
pànn sig dunyaru. 5 Mpìr-à
ma ri zìm aku sa mpìr pyànà
káníng bu-à bibai, pyìr má
zu bi á nubá ni, má gban
mpìrká ri zib big. Jir wàníng
mpìr-à ma ri zìm aku sa bai
big, bá gban rìg mpìr-à níng
hi. 6 Big shi sig ma gbam-à bá
kan dim shyù aku tab bàna
á sai-à bá dang jir Shìdun.
Big shi sig ma gbam-à bá sa
abinn zàpìrká ri gbìb zu má
kàng rìg àsà. Big shi sig
ma gbam-à bá wìr wann bi
ya mpìrká á dunyaru shwìn
ásai-à big ma ri zìm.
7 Wà ba dang kinn rìghing
jir Shìdun, wi zyun-à má
zu bi á shar ǹzwàun-à ni
níng, má ngang big ngain,
kwá gbam kan big, má gban
rìg big. 8 Awainbá má na
á gbìb á finn swann ùwài-
à ni, byar-à mpìrká kànn
bàg gbam sig Shinn Lubá
á bín-à ni níng. Mpìrká
káhi ri bar finn swann-à hi
big tinn jír n rag, í Saduma
ma Masar. 9 Mpìrká mà
swannká ni kim kim, ma nu
jírká kim kim, ma swaiká, bá
myàng awainbá, hár su sara
ma aswàb, bá zìm fig abig jì
big bàna. 10 Mpìrká shi sig á
dunyaru má fig àjwár barà
mpìr pyànà káníng má wu
níng. Bá sa bùkí á shinnbá
ni, bá ya jàubá bu, jir kai
bàna mpìr pyànà káníng
ya hing mpìrká á dunyaru
shwìn wàni. 11 Asim su sara
ma aswàb, í byar-à awunbá
kà kàng bi, wà bi sig mà byar
Shìdun, big sar dù nann zu
á wai. Mpìrká ká myàng sig
big níng big shàr rìg zinn
wàni. 12 I byar-à mpìr pyànà
káníng fig nài jír mà wai,

nài jír-à hi rag, “Aning bi
áyag.” Big dù nann zu n
nann zu yag áyau akwor-
à ni, mpìr azíbká bubá ri
myàng big. 13 A byar-à níng
hi, jànn á jìnn ni ning yàng
yàng. Jànn-à ning sig yàng
yàng níng gban mpìr dubu
sùmpyànn. Ayau lu dwib
dwib, lu zyun zyun bai zu
áyau-à ni. Mpìrká kádà
kàng sig níng shàr rìg zinn,
n swam yan Shìdun àsàin-à
shi sig mà wai níng barà ku
í mpìr ùwài níng.
14 Azing-à wà wa pyànà
wam zu rìghing, wà wa sara
má bi tàma-à níng.

Wùn Aswam Shìdun Wà Wa Sùmpyànn Winn Yur-à Buwá

15 I byar-à wùn aswam-à
wà wa sùmpyànn níng winn
yur-à buwá. I byar-à nài
gbam ùwài nímá su wann
bi mà waisháu-à ni. Nài
gbam-à hi dang rag, “Mpìr-
à shi sig ma gbam tàma-
à níng barà kwá na kùr á
dunyaru í Shinn Luyí Shìdun
ma Almasihuwá. Kwá na
kùr hár kinn kinn.” 16 Shun
àgbam dìzyun agban yinaká
shi sig á bushu kùr-à ni á
pyànn Shìdun ni níng, big
bìnn kir wann á jìnn ni n wib
Shìdun. 17 Big dang rag,

“Shinn Luyí, Shìdun Mpìr
Uwài, wù í àsàin-à shi
sig tàma-à níng, n shi
bab sig áni.
Yi ri sa wù ísoko barà à tàg
sig gbamwú, mi ri na
kùrwú níng.
18 Mpìrká á jànn-à ni ri dù
kyinn.
Kwonn-à wá wà níng
fòr rìghing, wá wà
kwonn mpìrká wu
rìghing.
Wàníng í sai-à wá ya mpìrká
ri sa swàmwú, mi
ri dang kyann jírwú
níng, lada.
Wá ya mpìrká buwú lada, ká
ri shàr wù, àgbam ma
wùnshái bidìm pár.
Wàníng í sai-à wá sa bai
mpìrká sa bai sig dun-
yaru.”
19 Lu Shìdun mà wai pù
finn rìghing. Akwati nu
gib zyun-à Shìdun gib sig
shi sig màhàn níng, mpìrká
myàng hing ma luwá ni. I
byar-à shyù zwàm zu, byar-
à su nài wàni, shyù dìng
wàni, jànn-à á jìnn ni ning
wàni. Akan shyù wìr wann
ǹkwònn ǹkwònn nímá.

12

Uwà Zyun Ma Bushùwí

1 I byar-à ǹ myàng bu
mamaki ùwài nímá mà
waisháu-à ni. Uwà zyun
shi sig áni, jà-à ku wìr sig
á dìrwá ni, í àyúnn, ku tib
wann sig barwá á sònn, ku
kàm sig bu kàm shinn ma
asuswir dwib agban pyànà.
2 Ku yìm sig finn, sai-à ku
nyàan mà, ku kig nàikitáu
jir àwá wùn-à ri wa ku.
3 Bu mamaki àpyú zyun
sa jakàng mà wai. Bushùwí
zyun ùwài gbàinshìn nímá
zu bi. Shinnwá sùmpyànn,
yur á shinnwá ni dwib.
Bu kàm shinn sùmpyànn
shi sig á shinnká buwá
ni. 4 Shannwá zà kìfinn

wann bi asuswir kyau zyun
áyau kyau sara á jànn-à ni.
Bushùwí-à hi sar á pyànn
uwà-à hi ni, àjirà wàníng
ma mà zu hing wùn-à aku
zwam rìg. 5 I byar-à uwà-
à hi mà wùn wunù, zyun-à
má na kùr á shinn mpìrká
ni bidìm pár ma tun àsháu.
Ama big zìg rìghing wùn-à
uwà-à níng hi mà sig níng,
n zìg yag rìg ku mà byar
Shìdun byar-à Shìdun na sig
kùr. 6 Uwà-à hi shàr yag
rìg mà awúnn-à ni, ma byar-
à Shìdun sa sìnn ya sig ku
byar-à bá myàng kwonn ma
ku hár su 1,260.

7 I byar-à big nu kànn
mà wai. Wùn aswam zyun
big ri bar ku Mikailu ma
yann aswamká buwá big
ri nu kànn ma bushùwí-
à hi. Bushùwí-à ma yann
aswamká buwá ri nu kànn
tìnn. 8 Mikailu ma yann
aswamká buwá gbam kan
rìghing bushùwí-à níng ma
yann aswamká buwá bidìm
pár. Big dìg fig rag byar shu
mà wai bàna. 9 I byar-à big
ta wann bi bushùwí ùwài-à
níng ma yann aswamwá á
jìnn ni. Bushùwí-à níng í wà
zyun-à rì shi sig áni daka á
nunonn. Ku í wà zyun-à big
ri bar Kùr Wàu kó Shaitan,
ku zyun-à ku ri tonn gban
mpìrká á dunyaru. Big ta
wann bi ku á jìnn ni ma
yann aswamká buwá.

10 I byar-à ǹ fig nài jír mà
wai ngbam nímá ri dang rag,
“Sai-à Shìdun má pinn zu
mpìrká fòr hing. Ku tàg rag
hing gbamwá barà ku í kùr
níng. Almasihuwá tàg hing
gbam-à ku shi sig ma kàhi.
Asàin-à shi sig mà pyànn
Shìdunyí ni, mi ri dang bai
jàuyí big á pyànn Shìdun ni
fi ma àyúnn níng, Shìdun ta
wann bi rìghing ku á jìnn
ni. 11 Jàuyí big gbam kan
rìghing ku á jir àsà Adùn-à
ni, ma jir àjwár-à big dang
kyann sig. Big zìm hing n
wann tafinn hing yonkibá
dò jir shinn jir àjwár-à hi.
12 Ning mpìrká mà wai aning
fig àjwár, ning bidìm pár.
Ama mpìrká á jànn-à á jìnn
ni ma zàpìrká bá myàng
àzing. Kùr wàu wann bi
rìghing á byarná ni, kyin-
nwá ri fìb wàni, jir kai bàna
ku yì hing rag suwá dà nonn
fig bàna.”

13 Barà bushùwí-à níng
yì hing rag big kan wann
bi rìghing ku á dunyaru
níng, í byar-à ku kà mi
ri kar bàg uwà-à mà sig
wùn wunù níng. 14 Big ya
sig uwà-à níng hi asà awíb
ùwài nímá àkunn pyànà,
jirà aku pim yag mà byarwá
ni mà awúnn-à ni, byar-
à bá myàng kwonn ma ku
hár ji sara ma aswàb, jirà
kada a bushùwí-à níng kar
ngang ku bàna. 15 Bushùwí-
à níng pim wìr zu zàpìr á
nuwá ni á sim uwà-à níng
ni, àjirà zàpìr-à níng aku
binn swann rìg uwà-à níng.
16 Ama jànn á jìnn ni sa
shang uwà-à níng, n dig pòr
shar, zàpìr-à zu bi sig á nu
bushùwí-à ni níng, wìr kà
rìg á shar-à ni. 17 I byar-à

bushùwí-à níng nànn àgùnn
ma uwà-à níng, n yag jirà
aku ngang ngain ma yanká
bu uwà-à níng ká dà sig
níng, ká ri wib doka Shìdun,
n bir sig pìkyinn ńzyun ma
jír àjai-à Yesu dinya sig big.
18 I byar-à bushùwí-à níng
sar á vun-à ni.

13

Yohanna Myàng Wi Awúnn Pyànà

1 I byar-à ǹ myàng wi ri
nann zu bi á zàpìr-à ni. Wi-
à níng nga sig yur dwib,
shinnwá sùmpyànn. Yurká
buwá bidìm pár shi sig ma
bu kàm shinn. Shinnká
buwá bidìm pár shi sig ma
zìnnká ri swau Shìdun. 2 Wi-
à hi shi àràg í shwài, barwá
shi àràg í bar wi zyun big ri
bar beyar. Nuwá shi sig àràg
í nu wiyir. Bushùwí-à níng
ya sig wi-à níng gbamwá
n ya sig wàníng byar shu
kùrwá ma awàiwá. 3 Shinn
wi-à níng hi zyun shi àràg
big dab pòr síg àpòr, shi
àràg kwá wu rìg, ama yun-à
tag rìghing. Mpìrká á jànn-
à ni bidìm pár sa mamaki, n
bàg wi-à hi. 4 Kó ni bidìm
pár wib bushùwí-à níng, jir
kai bàna bushùwí-à níng ya
rìghing wi-à níng gbamwá.
Big wib wi-à níng hi tìnn.
Big dang rag, “Mpìr-à shi sig
àràg wi-à níng í ni rà? Mpìr-
à má ngang sar ku í ni rà?”

5 Big ya sig wi-à níng hi
pyù aku gbar àshí, ma aku
swau Shìdun. Big zìm ya
sig ku rag aku dìg gbam hár
sònn dìpyànà agban pyànà.
6 Wi-à níng ri swau Shìdun,
ku swau zìnn Shìdun, n
swau byar-à Shìdun ri shi, n
swau mpìrká shi sig mà wai.
7 Big zìm ya sig ku rag aku
ngang ngain ma mpìrká bu
Shìdun, ma aku gbam kan
big. Big ya sig ku gbam á
shinn mpìrká ni bidìm pár,
á shinn swai mpìrká ni kim
kim, á shinn jànnká ni kim
kim, á shinn nu jírká ni kim
kim. 8 Mpìrká á dunyaru
bidìm pár, bá wib wi-à níng,
ká má wib fig wi-à níng bàna
níng, íri ká big ba sig zìnnbá
á tarkada yonki tun sai-à big
màm fig ma dunyaru bàna.
Tarkada yonki-à níng hi í
bu Wùn Adùn-à big gban sig
níng.

9 Mpìr-à ma shi sig ma
sung-à kwá fig jír aku fig.
10 Mpìr-à Shìdun ma dang
rag bá du kà ku á tonn
fi, bá du kà ku. Mpìr-à
Shìdun ma rag bá gban ku
ma kafai, bá gban ku ma
kafai. Wàníng ri tàg rag
mpìrká bu Shìdun abig tib
wann pìkyinn, ma abig bàg
ku ma pìkyinn ńzyun.

11 I byar-à ǹ myàng wi
zyun nann zu bi á jìnn ni,
wi-à hi nga sig yur pyànà
àràg yur àdùn, wi-à hi dang
jír àràg í bushùwí-à níng.
12 Wi-à hi sa swàm ma gbam
wi-à wà jijag níng á pyànn
wàníng ni. Wi-à níng du
kà mpìrká á dunyaru bidìm
pár abig wib wi-à wà ji-
jag, wà yunwá tag sig níng.
13 Wi-à wà wà pyànà níng
sa bu mamaki wàni, ku sa

pyìr wann bi daka mà wai
hár á jìnn ni, kó ni bidìm
pár myàng. 14 Wi-à níng
tonn gban mpìrká shi sig á
jànn-à ni bidìm pár á jir
bu mamaki-à big zìm ya sig
ku rag aku sa á pyànn wi-
à wà jijag níng. Wi-à níng
dinya mpìrká rag abig màm
bu zyun aku zu àràg wi-à
big dab pòr sig shinnwá ma
kafai, ama í barà ku shi sig
ma yonki níng, jirà abig wib
bu-à big màm sig àràg ku
níng. 15 Wi-à wà wa pyànà
níng, big zìm ya sig ku rag
aku vinn kà ya bu-à big màm
sig zu sig wi-à wà jijag níng
awun, àjirà a wàníng dang
jír. Wi-à níng du kà abig
gban rìg mpìrká ká zìm fig
abig wib bu-à big màm sig zu
sig àràg wi-à wà jijag níng
bàna. 16 Ku du kà abig ta
kó ni bu á vìm nu-à ni, kó
á mùnnpyànnbá ni, àgbam
ma wùnsháí bidìm pár, mpìr
bàiká ma mpìr ashiká ma
fàuká, ma ká í fàu bàna.
17 Walai mpìr-à má wann bu
kó aku wann tafinn bu, sái
wà kwa shi sig ma bu-à big
ta sig níng, wà í zìnn wi-à
níng, kó nomba zìnnwá.

18 Jír-à níng í jir yar.
Mpìr-à ma shi sig ma yar
aku wànn nomba wi-à níng,
nomba-à hi í nomba mpìr
zyun. Nomba-à níng í 666.

14

Mpìrká Shìdun Pinn Zu Sig Big Níng, Big Dài Jonn Mà Wai

1 I byar-à ǹ myàng Wùn
Adùn-à níng sar sig á shinn
shinnkwìnn Siyona, mpìr
144,000 shi sig ma ku, ká
big ba sig zìnnwá ma zìnn
Tawá á mùnnpyànnbá ni. 2 I
byar-à ǹ fig nài jír mà wai
shi àràg í zàpìr ri bìnn nì,
su àràg í shyù ri dìng nài.
Nài jír-à hi su àràg big ri
gbà garya. 3 Mpìr 144,000
big ri dài jonn àpyú á pyànn
Shìdun ni, big ri dài jonn
àpyú á pyànn bu yinaká shi
sig ma yonki níng, big ri dài
jonn á pyànn shun àgbamká
ni. Walai mpìr-à shwann yì
sig barà kwá dài jonn-à big ri
dài níng, sái í mpìr 144,000
níng dài yì síg nì, bigká
Shìdun pinn zu sig big áyau
mpìrká á dunyaru. 4 Mpìr
káníng taba sa fig àyái bàna,
big í mpìr kyìkyàr big. Big
í àsàinká ri bàg Wùn Adùn-
à níng byar-à kwa yag bidìm
pár. Big í mpìrká big pinn zu
bi sig big áyau mpìrká kádà
ni, jirà abig sìnn big abig shi
kyìkyàr á pyànn Shìdun ma
Wùn Adùn-à níng. 5 Big gim
fig ǹsáng bàna. Big sa fig bu-
à bibai bàna.

Yohanna Myàng Yann Aswamká Bu Shìdun Mà Wai Sara

6 I byar-à ǹ myàng wùn
aswam zyun ku ri pim
kyann mà wai. Ku bi kwonn
sig ma jir àjwár wà má shi
hár kinn kinn jirà aku dinya
mpìrká á jànn-à ni jir àjwár-
à hi, aku dinya mpìrká swai
kim kim, ma nu jír kim
kim, ma jànnká kim kim.

7 Ku dang ma gbam n rag, “Aning shàr Shìdun, aning
swam yan ku barà ku í mpìr
ùwài, jir kai bàna su-à kwá
wà kwonn áni fòr rìghing.
Aning wib ku, ku àsàin-à
màm sig waisháu ma jànn-
à á jìnn ni, ma níngká, ma
abinn zàpìrká.”

8 I byar-à wùn aswam-à
wà wa pyànà bàg bi ku
n dang rag, “Ku kù wann
rìghing. Finn swann Ba-
bila ùwài-à níng kù wann
rìghing. Ku sa mpìrká wa
zàn inabi ǹzwànnwá wà í
sunu àyái sa.”

9 Wùn aswam-à wà wa
sara bàg bi wà wa pyànà, ku
dang ma gbam n rag, “Mpìr-
à ma wib hing wi-à níng, ma
bu-à big màm sig zu àràg wi-
à níng hi, n ma ta hing zìnn-
à níng á mùnnpyànnwá ni,
kó á vùwá ni, 10 kwá wa zàn
inabi bu Shìdun wà í àzing-
à Shìdun má tìya mpìrká
níng. Mpìr-à ma zìg hing
zìnn-à níng, bá twìm ku
ma pyìr twìm twìm áyau
abànká pyìr ri swànn áni.
Twìm-à bá twìm ku níng,
bá twìm ku á pyànn yann
aswamká bu Shìdun ni, ma á
pyànn Wùn Adùn-à ni tìnn.
11 Azunn pyìr-à má twìm big
níng, má shi hár kinn kinn.
Mpìrká ri wib wi-à níng, ma
mpìrká ma zìm hing rag abig
ta big zìnn wi-à níng, bá
wa shwìn wàni, fi ma àyúnn
bidìm pár.”

12 Wàníng ri tàg rag
mpìrká bu Shìdun, ká ri wib
jir Shìdun, mi ri bir pìkyinn
á byar Yesu ni níng, abig tib
wann pìkyinn.

13 I byar-à ǹ fig nài jír mà
wai ri dang rag, “A ba jír-à
níng á tarkada. Mpìrká ri
wu dò jirà big í bu Yesu níng,
bá fig àjwár.”

Awun Shìdun zìm n rag, “I
àdòníng hi, jir kai bàna bá
shi ngàng á jir swàm ùwài-à
big sa sig. Shìdun má wa big
byafànbá.”

Shìdun Má Sìnn Kwonn Mpìrká Buwá í Byar Nzyun; Mpìrká Má í Buwá Bàna Kwá Tìya Káníng Azing

14 I byar-à n myàng ak-
wor zyun, bu zyun shi sig
áni àràg í mpìr. Ku kàm
sig bu kàm shinn zinariya
á shinnwá ni. Ku pànn
sig lauje jiji nímá á vùwá
ni. 15 Wùn aswam zyun
zu bi mà lu Shìdun ni, ku
ri dang jír ngbam nímá ma
mpìr-à shi sig áyau akwor-
à ni n rag, “A zìg laujewú
á gib, jir kai bàna sai-à wá
gib áni màg rìghing, buju
á dunyaru byann rìghing.”
16 I byar-à mpìr-à shi sig
áyau akwor-à ni níng du bi
laujewá á dunyaru, n gib rìg
bujuká á dunyaru.

17 Wùn aswam zyun wann
bi mà lu Shìdun ni mà wai,
ku má, ku pànn sig lauje jiji
nímá tìnn.

18 I byar-à wùn aswam
zyun zu bi mà byar-à big
ri twìb swànn ya Shìdun
bu, wùn aswam-à níng hi
í àsàin-à ri pànn pyìr-à hi,
ku dang jír ma gbam ma
wùn aswam zyun-à pànn sig

lauje jiji-à níng n rag, “A du
kà laujewú á gib rìg awan
inabi bu dunyaru, jir kai
bàna byann rìghing.” 19 I
byar-à wùn aswam-à níng
du kà laujewá á jànn-à ni,
n gib rìg awan inabiká, n
ta yag big mà byar-à big ri
pinn zàn inabi, wà í àzing-
à Shìdun má tìya mpìrká.
20 Big tib wann bar á shinn
awan inabiká ni, mà kwìm
lu-à ni. Asà dù bi mà byar-à
big ri pinn zàn inabi-à níng
àràg í gbànn yor. Asà-à
hi fòr hing mel dari pyànà,
azwàun-à má fòr á pìkyinn.

15

Yohanna Myàng Yann Aswamká Sùmpyànn Ri Ya Mpìrká Shwìn

1 I byar-à ǹ myàng bu
mamaki zyun mà waisháu-
à ni. N sa mamaki wàni.
N myàng yann aswam
sùmpyànn ri zìg bi shwìn
sùmpyànn. Shwìn káníng
í shwìnká wà kinn shinn,
jir kai bàna shwìn káníng
hi í shwìnká wà kinn shinn
wà Shìdun má ya mpìrká.
2 I byar-à ǹ myàng bu zyun
shi sig àràg í byinn zàpìr zu
sig adìn, big kwonn sig ma
pyìr. N myàng mpìrká gbam
kan sig wi-à níng ma bu-à
big màm sig àràg wi-à níng,
ma nomba zìnnwá níng, big
sar sig mà nu byinn zàpìr-à
hi ni. Big pànn sig garya-
à Shìdun ya sig big. 3 Big
dài jonn Musa mpìr adang
kyann jir Shìdun, ma jonn
Wùn Adùn-à. Big dài rag,

“Shinn Luyí Shìdun mpìr
ùwài, swàmwú í
swàm ùwài, í swàm
bu mamaki tìnn.
Wù í kùr mpìrká bidìm pár.
Gbìbwú í gbìb ǹsàn, í
gbìb àjai.
4 Mpìr-à má shàr fig wù bàna
í ni rà?
Mpìr-à má swam yan fig
zìnnwú bàna í ni rà?
Mpìr kyìkyàr íri wù áwinwú
ni.
Mpìrká bidìm pár má bi
má wib wù. A tìya
hing mpìrká swàm
ǹsànwú.”

5 I byar-à ǹ myàng lu
Shìdun mà wai pù finn,
n myàng finn tonn byar-à
Shìdun ri shi. 6 I byar-
à yann aswam sùmpyànnká
zìg bi sig shwìn sùmpyànn
níng, zu bi mà lu Shìdun
ni, big wìr sig jà lilor nímá
ri ngìg tain tain. Big sìr
sig gwàin pìkyinnbá ma bu-
à sìr dìr wà big sa sig
ma zinariya. 7 Bu yi-
naká shi sig ma yonki níng,
zyun áyau-à ni ya yann
aswam sùmpyànn káníng
tasa sùmpyànnká big sa sig
ma zinariya. Tasa káníng
hi shwìn-à Shìdun má ya
mpìr káníng mònn yà zu
sig áni, Shìdun àsàin-à shi
sig ma yonki hár kinn kinn.
8 I byar-à lu Shìdun mònn
rìg ma azunn zyun-à ri
zu bi ma gbam Shìdun
ma awàiwá. Walai mpìr-
à kà sar lu Shìdun, sái sai-
à shwìn sùmpyànnká yann
aswam sùmpyànn káníng

zìg bi sig níng wam zu rìg
ma ḿpyim.

16

Azing Sùmpyànn-à Shìdun Má Tìya Mpìrká

1 N fig nài jír ùwài nímá
mà lu Shìdun ni. Nài jír-
à hi ri dinya yann aswam
sùmpyànn káníng rag, “An-
ing yag wìr wann tasa shwìn
sùmpyànnká Shìdun má ya
mpìrká níng, á dunyaru.”
2 Wùn aswam-à wà jijag
níng yag n wìr wann tasa
shwìn-à buwá á dunyaru. I
byar-à yun àwá-à kab gbam
zu á dìr mpìrká ta sig nomba
wi-à níng, ma ká wib sig bu-
à big màm sig zu àràg wi-à
níng.
3 I byar-à wùn aswam-
à wà wa pyànà níng wìr
kà wann tasa shwìn-à buwá
á zàpìr ùwàiká ni, zàpìrká
kàng rìg àràg í àsà mpìr-
à wu sig. Buká shi sig ma
yonki mà níngká ni bidìm
pár wu rìghing.
4 I byar-à wùn aswam-à
wà wa sara níng wìr kà
wann tasa shwìn-à buwá á
níngká ni, kwonn ma byar-
à abinn zàpìrká ri gbìb zu,
big kàng rìg àsà. 5 N fig
wùn aswam àsàin-à pànn sig
zàpìr-à hi dang rag, “Kwon-
nwú à wà sig níng shi sig
á gbìb ǹsàn, wù í mpìr
kyìkyàr, wù zyun-à shi sig
tàma-à níng, n shi bab sig
áni. 6 Big gban sig mpìrká
buwú kwonn ma mpìrká rì
dang kyann sig jírwú, àsàbá
kìfinn wann sig á jànn-à ni.
I wà tàma-à níng à ya sig
àsàinká gban sig big níng
àsà abig wa, jir bu-à big sa
sig.” 7 I byar-à ǹ fig nài
jír bi mà byar-à big ri twìb
swànn ya Shìdun bu, nài jír-
à hi dang rag, “Shinn Luyí
Shìdun Mpìr Uwài, kwon-
nwú wá wà níng, wá wà á
gbìb àjai ma gbìb ǹsàn.”
8 I byar-à wùn aswam-à
wà wa yina níng wìr wann
tasa shwìn-à buwá á shinn
àyúnn-à ni, Shìdun zìm hing
rag aku swànn gban mpìrká
ma àfànwá. 9 Afàn-à níng
fàn mpìrká wàni, í byar-à
big swau zìnn Shìdun àsàin-
à shi sig ma gbam á shinn
shwìn káníng ni. Big fim fig
bu-à bibaiká big ri sa bàna,
n swam yan fig Shìdun barà
ku í Mpìr Uwài níng bàna.
10 I byar-à wùn aswam-à
wà wa swana níng wìr wann
tasa shwìn-à buwá á bushu
kùr-à wi-à níng na sig níng
ni. Zufi sìr kà á kùr-à wi-à
níng na sig níng ni. Mpìrká
zwàm kà vù á nginn jir àwá-
à ri wa big. 11 Big swau
Shìdun àsàin-à shi sig mà
wai jir àwá-à ri wa big ma jir
yunká zu sig á dìrbá ni níng.
Ama bidìm pár big fim fig
bu-à bibaiká big ri sa níng
bàna.
12 I byar-à wùn aswam-à
wà wa sùnnjin níng wìr kà
wann tasa shwìn-à buwá á
zàpìr ùwài Yufiretis, í byar-
à zàpìr-à í wim rìg-à, jirà
aku ya kùrká má bi mà
àyúnn sàn kyùr-à ni níng
gbìb. 13 I byar-à ǹ myàng
wàu sara, big shi sig àràg

í azwìnn, big zu bi á nu
bushùwí-à ni, ma nu wi-à ni,
ma nu mpìr-à ri gim ǹsáng
rag ku í mpìr adang kyann
jir Shìdun. 14 Bu káníng
í wàuká ri sa bu mamaki.
Bu sara káníng í buká ri
yag á byar kùrká á dunyaru,
jirà abig bar kwonn káníng
jirà abig nu kànn àyúnn-à
Shìdun Mpìr Uwài má tàg
shinnwá á byar mpìrká ni.
15 “Aning fig. Mì ri bi
àràg í mpìr ajwú. Mpìr-à
ma shi sig azír, ma ri myàng
kwonn ma jàwá, kwá kyann
fig mìr áyonn bàna, kwá fig
fig zunái áyau bìr mpìrká ni
bàna, buwá kwá fig àjwár.”
16 I byar-à wàu káníng
zìg kwonn bi kùrká í byar
ńzyun mà byar-à big ri bar
Armagadan á nu jir Yahu-
dawaká ni.
17 I byar-à wùn aswam-
à wà wa sùmpyànn-à níng
wìr wann tasa buwá mà
waisháu-à ni. Nài jír ngbam
nímá bi mà byar bushu kùr-
à ni mà lu Shìdun ni. Nài jír-
à hi dang rag, “Sa rìghing.”
18 I byar-à ǹ myàng shyù
zwàm zu wàni, byar-à su nài
wàni, shyù dìng nài wàni,
jànn-à á jìnn ni ning wàni
kab gbam. Tun barà Shìdun
màm sig dunyaru, jànn-à á
jìnn ni taba ning fig àdòníng
bàna. 19 Babila finn swann
ùwài-à níng gàfinn rìg áni
byar sara. Shìdun kyab
pànn finn swann Babila, jirà
aku sìnn kà mpìrká á jànn-
à níng hi ni abig wa shwìn-
à ku ya sig á shinn barà
kyinnwá dù sig níng. Finn
swannká á jànn-à ni bai
rìg. 20 Swàinká bab jànn kà
rìg, shinnkwìnn ùwàiká bab
jànn kà rìg, mpìrká myàng
fig rag big bàna. 21 Akan
shyùká ùwài nímá lìb hing
wàni àràg í wann bu wau,
kù wann bi daka mà wai, n
kù wann á shinn mpìrká ni,
hár mpìrká swau Shìdun jir
akan shyùká kù wann bi sig
níng. Akan shyùká níng hi
ya mpìrká shwìn wàni.

17

Tinn Jír á Shinn Uwà Ayái

1 Yann aswam sùmpyànnká
pànn sig tasa sùmpyànn
níng, zyun áyau-à ni bi á
byarmí ni n dinya mì rag, “A
bi ń tìya wù barà Shìdun má
wà uwà àyái-à níng kwonn
áni, ku í finn swann zyun-
à shi sig mà nu zàpìrká ni.
2 Kùrká á dunyaru sa àyái
ma ku. Mpìrká á dunyaru
bidìm pár ri sa àyái ma ku
wàni.”
3 Awun Shìdun myàng
kwonn ma mì, wùn aswam-à
níng zìg yag mì mà awúnn-à
ni. I byar-à ǹ myàng uwà-
à níng shi sig á shinn wi
zyun ni gbàinshìn nímá, wi-
à níng hi big ba sig zìnnká
ri swau Shìdun á dìrwá ni,
wi-à hi shinnwá sùmpyànn,
yurwá dwib. 4 Uwà-à hi wìr
sig jà gbàinshìn nímá, ku
sìng sig dìrwá ma buká big
sa sig ma zinariya, ma luulu,
ma abànká ri ngìg tain tain.
Ku pànn sig kofi-à big sa
sig ma zinariya, bu àzingká
mònn sig áni, í àyáiká ku sa

sig. 5 Big ba sig zìnn-à yìr-
à shi sig atàm n rag, “Ba-
bila finn swann ùwài, kùr
mpìrká ri sa àyái, ma bu
àbaiká shi sig á dunyaru.”
6 N myàng uwà-à níng hi wa
pyann rìghing àsà mpìrká
bu Shìdun, ma àsà mpìrká
big gban sig jirà big dang
kyann sig jir Yesu.

Barà ǹ myàng ku àdòníng,
ǹ sa mamaki wàni. 7 Wùn
aswam-à níng bib mì rag,
“Bu-à sa wù ri sa mamaki
níng í jir kai rà? Má dinya
wù yìr jir atàm-à á shinn
uwà-à níng, kwonn ma wà
á shinn wi-à swann sig ku,
wi-à shinnwá sùmpyànn,
yurwá dwib níng. 8 Wi-à
à myàng sig níng, wàrì níng
ku shi sig ma yonki, ama
tàma-à níng ku bàna. Kwá
nann zu á shar-à ni jirà aku
wu. Mpìrká á dunyaru ká
big ba fig zìnnbá á tarkada
yonki bàna, tun sai-à Shìdun
màm sig dunyaru níng, bá
myàng wi-à níng má sa
mamaki. Wàrì níng ku shi
sig ma yonki, kwá shi nonn
fig bàna, ama kwá mìr gbìb
zu jakàng.

9 “Wàníng sái mpìr-à ma
shi sig big yar í wà kwá yì
byann. Shinn sùmpyànn
káníng í shinnkwìnn
sùmpyànnká uwà-à níng
shi sig áni. 10 Big í kùr
sùmpyànn tìnn, kùr swana
wu rìghing, ama í barà
kùr zyun ri na kùrwá, kùr
zyun bi fig ma bàna, kwa
bi hing, kwá na kùrwá su
títi nímá. 11 Wi-à shi sig
ma yonki níng, tàma-à níng
ku bàna rag, ku í kùr-à
wà wa awunyin áyau kùr
sùmpyànn káníng ni. Kwá
zu bi má wu rìg.

12 “Yur dwibká à myàng
sig níng, í kùr dwib ká big
shig fig ma bàna. Bá ya big
pyù abig na kùr awa ńzyun
ma wi-à níng. 13 Kùr dwib
káníng hi kyinnbá ńzyun,
bá ya wi-à níng gbambá ma
kùrbá. 14 Bá nu kànn ma
Wùn Adùn-à, Wùn Adùn-à
hi má gbam kan rìg big, ku
ma mpìrká buwá, ká ku bar
sig, n shig zu sig, ká ri bàg
ku ma pìkyinn ńzyun. Ku í
Shinn Lu mpìrká, ku í kùr
mpìrká bidìm pár.”

15 I byar-à wùn aswam-à
níng dinya mì rag, “Zàpìrká
à myàng sig byar-à uwà
àyái-à níng shi sig níng, í
swai mpìr kim kim, í jànnká
kim kim, í nu jir kim kim.
16 Yur dwibká à myàng sig
níng ma wi-à níng, bá zib
uwà àyái-à níng, má zìg rìg
buká ku shi sig ma kàhi,
má fim ku mìr áyonn, bá
zwam wiwá má twìb swànn
rìg ku ma pyìr. 17 Shìdun sa
kùr dwib káníng a kyinnbá
shi ńzyun, abig sa bu-à ku
ri zìm. Big zìm n ya hing
wi-à níng gbambá aku na
kùr. Kwá na kùr sái wà buká
Shìdun dang sig níng ma sa
hing.

18 “Uwà-à à myàng sig
níng í finn swann ùwài-à
ri na kùr á shinn kùrká á
dunyaru.”

18

Mpìrká Mà Finn Swann

Babila Má Wa Shwìn Wàni

1 Asim wàníng ǹ myàng
wùn aswam zyun ri wann
zu bi mà wai. Ku shi
sig ma gbam. Ayar zu
bi mà byarwá ni n yar
kà á dunyaru. 2 I byar-
à ku bar nài ngbam nímá
n rag, "Ku kàng rìghing
kànnfinn. Babila finn swann
ùwài-à níng kàng rìghing
kànnfinn. Ku kàng rìghing
byar shu wàuká. Ku í àsàin-
à bar kwonn sig wàuká
bidìm pár. Ku ri bar kwonn
ayinnbu bibaiká. 3 Mpìrká
á jànnká ni bidìm pár sa
hing àyái ma ku, kùrká á
dunyaru sa hing àyái ma ku.
Mpìr bàiká á dunyaru dìg
bài wàni á dò jir sunu bu-à
bibaiká ku ri sa."

4 I byar-à ǹ fig nài jír zyun
mà wai ri dang rag,

"Aning zu bi, ning mpìrká
bumí, aning dù mà
byarwá ni,
kada aning kà áyau bu
bibaiwá ni bàna.
Kada shwìn-à kwá wa níng
ma dìg ning.
5 Bu bibaiwá ku sa sig níng
yag fòr hing mà wai.
Shìdun myàng hing bu-à
bibaiká ku sa sig.
6 Aning sa pyann kàng ku
àràg barà ku sa sig
ning níng.
Aning wa ku bar swàmwá ku
sa sig.
Shwìn-à ku ya sig ning, ning
wa sig níng, aning
ya kàng ku hár kàun
pyànà.
7 Barà ku fig ya sig shinnwá
àjwár àràg barà ku ri
zìm níng, ning má an-
ing ya ku shwìn.
Aning ya ku shwìn á
jir shinn àjwár bu
bibaiká ku fig sig.
Ku dang á kyinnwá ni rag,
ku í kùr, ku í wà
ki bàna, kwá bai fig
kyinn bàna hár kinn
kinn.
8 Jir wàníng shwìnwá má bi
í àyúnn ńzyun.
Kwá bai kyinn, amor má
gban ku, kwá wu ki.
Shìdun má sa abig twìb
swànn rìg ku.
Shinn Luyí Shìdun àsàin-à
ri wà ku kwonn níng,
í mpìr-à shi sig ma
gbam."

9 Kùrká á dunyaru àsàinká
sa sig àyái ma ku, n dìg sig
bu-à kyinnbá ri zìm bidìm
pár ma ku níng, bá kig
mínn, má yan yán wàni sai-à
ba myàng hing azunn pyìr-
à ri swànn ku níng. 10 Bá
sar pyunn ninonn nímá, bá
shàr zinn shwìn-à kwá wa.
Bá dang rag, "Wàníng í
shwìn ùwài, wàníng í bu
zinn ùwài! Babila finn
swann ùwài-à níng, Shìdun
ya rìghing wù shwìn ùwài
nímá áyau awa ńzyun, ku sa
abig twìb swànn rìg wù ma
pyìr."

11 Mpìrká ri wann tafinn
bu á jànn-à ni má kig mínn
má bai kyinn dò jir shin-
nwá, jir kai bàna walai
mpìr-à má wann rag buat-
ibá. 12 Buatiká hi í zinariya,
ma azurfa, ma abànká shi
sig ma bài, ma luulu, ma
jà sìsànká, ma jà kùr, ma

jà siliki, ma jà gbàinshìn,
ma bínká ri ning swìnn kim
kim, ma buká big sa sig big
bínká shi sig ma bài wàni,
ma buká big sa sig big nginn
támkwíná, ma àsháu pìpìr,
ma buká big sa sig ma abàn,
13 ma kirfa, ma buká big ri
sa yaji ma kàhi, ma tulare,
ma mur, ma lubann, ma zàn
inabi, ma byìr, ma mìg, ma
alkama, ma nai, ma àdùn,
ma vinn ma kekeká big ri
sìr bàg á vinn, ma mpìr
jíkwìnn big ká big ri wann
káníng fàu. 14 Mpìr awann
tafinn buká dinya swann Ba-
bila n rag, “Buká à sìnn sig
kyinnwú áni níng, big bai
rìghing bidìm pár. Bu bàiká
à shi sig ma kàhi níng bai
rìghing. Wá dìg fig rag
big bàna.” 15 Mpìrká kàng
sig mpìr bài á jir buká big
ri wann tafinn mà swann-à
níng hi níng, bá sar pyunn
ninonn nímá, jir kai bàna
big ri shàr kada abig wa
shwìn-à kwá wa níng. Bá
kig mínn má wor awor dò
jir finn swann-à níng. 16 Bá
dang rag, “Finn swann-à
níng má wa shwìn, kwá shàr
zinn wàni. Ku ri wìr kyann
jà bài ma jà gbàinshìn, ma
jà kùr, ku ri sìng kyann
dìrwá ma buká big sa sig
ma zinariya, ma abànká shi
sig ma bài, ma luulu. 17 Bu
bài káníng bidìm pár bai rìg
áyau awa ńzyun á vù Babila
ni.”

Agbam àsàinká ri myàng
kwonn ma kòr-à níng, ma
mpìrká ri kà áni, ma àsàinká
ri ya, ma mpìrká ri wann
tafinn bu mà nu zàpìr-à ni,
big bidìm pár big sar pyunn
ninonn nímá, 18 big myàng
azunn pyìr-à ri swànn Ba-
bila níng, big kig n dang rag,
“Walai finn swann zyun-à
fòr sig finn swann Babila.”
19 Big wìr avír á shinnbá ni,
mi ri kig big ri bai pìkyinn,
big ri ya jonn ki, mi ri dang
rag, “Ayáa, àyáa, finn swann
ùwài-à níng ri wa shwìn. Ku
zyun-à mpìrká shi sig ma
kòr níng, big kàng mpìr bài
dò jir buká ku shi sig ma
kàhi. Ku bai rìghing áyau
awa ńzyun.”

20 Mpìrká mà wai, aning
fig àjwár jir barà big sa sig
ku àdòníng. Ning mpìrká bu
Shìdun, ma yann aswamká
bu Yesu ma mpìrká ri dang
jir Shìdun aning fig àjwár,
Shìdun gban rìghing ku jir
buká ku sa sig ning níng.

21 I byar-à wùn aswam
ùwài nímá mà wai wun
nann zu abàn shi àràg wann
bu wau, ku ta kà á zàpìr-
à ni n dang rag, “Wàníng í
barà bá vinn tafinn Babila
finn swann ùwài-à níng áni.
Mpìr má myàng fig rag finn
swann-à hi bàna. 22 Mpìr
má fig fig rag nài garya mà
finn swann Babila bàna, bá
fig fig nu jír mpìr bàna, bá
fig fig nài shàm bàna, bá fig
fig nài yur bàna. Bá dìg
fig mpìr asa swàm á finn
swann Babila bàna. Bá fig
fig byar-à mpìr ri wau bu
bàna. 23 Mpìr má myàng fig
rag byar-à pitila ri yar bàna.
Mpìr má fig fig byar-à big
ri sìr ban áyauwú ni bàna.

Mpìrká rì wann tafinn bu shi
sig áyauwú ni í mpìrká rì
kab sig mpìrká á dunyaru
ma bài. Mpìrká shi sig
áyauwú ni sa hing subu, n
tonn gban mpìrká á dunyaru
bidìm pár."
24 Bu-à sa Shìdun ya
mpìrká mà swann Babila
shwìn níng, í jirà big gban
sig mpìrká bu Shìdun, ma
mpìrká rìi dang jir Shìdun
mà finn swann-à níng hi ni,
ká big gban sig á dunyaru.

19

1 Asim wàníng ni ǹ fig nài
jir bìr mpìr ri su wann bi
mà wai ngbam nímá, nài jír-
à hi ri dang rag, "Ayi swam
yan Shìdun, ku í àsàin-à
ri pinn wìm zu mpìr, ku í
mpìr ùwài, ku í mpìr-à shi
sig ma gbam. 2 Kwonnwá
kwa wà bidìm pár ku ri wà
á gbìb àjai, ma gbìb ǹsàn.
Ku gban rìghing uwà àyái
ùwài-à sa bai sig mpìrká
á dunyaru ma àyáiwá ku
ri sa níng. Shìdun ya ku
shwìn, jir kai bàna ku gban
rìghing mpìrká ri sa swàm
Shìdun." 3 Big gbam jakàng
nài gbam mà wai n dang
rag, "Ayi swam yan Shìdun,
azunn pyìr-à ri swànn finn
swann Babila níng má shi
hár kinn kinn." 4 Shun
àgbam dìzyun agban yina
káníng, ma bu yinaká shi
sig ma yonki níng, big bìnn
kir wann á jìnn ni, n wib
Shìdun, ku zyun-à ku shi sig
á bushu kùr-à ni níng. Big
dang rag, "Aku shi àdòníng,
ayi swam yan Shìdun."

Yohanna Fig Jír á Shinn Buki Ban Wùn Adùn

5 Nài jír bi mà byar bushu
kùr-à ni n dang rag, "Aning
swam yan Shìdunyí, ning
mpìrká buwá, ningká ri
shàr ku, wùnshái ma àgbam
bidìm pár." 6 I byar-à ǹ
fig bu zyun su àràg í bìr
mpìr, su àràg í zàpìr ri bìnn
nì, su àràg í shyù ri dìng
nài. Nài buká ǹ fig sig níng
dang rag, "Ayi swam yan
Shìdun. Shinn Luyí Shìdun
Mpìr Uwài, ku í kùr. 7 Ayi
sa àyán ma ayi fig àjwár,
ayi swam yan ku, ku í mpìr
ùwài. Su-à fòr hing wà Wùn
Adùn-à níng má sìr banwá.
Amaryawá sa kinn rìghing
shiri. 8 Big ya sig ku jà
kyìkyàr zyun-à ri ngìg tain
tain aku wìr." (Jà kyìkyàr-à
hi í swàm ǹsànká mpìrká bu
Shìdun sa sig.)
9 Wùn aswam-à níng
dinya mì rag, "A ba jír-
à níng: Mpìrká big dwim
bar sig big abig ji buju buki
ban Wùn Adùn-à níng, bá
fig àjwár." Wùn aswam-à
níng dinya jakàng mì rag,
"Wàníng í àjai, í jir Shìdun."
10 N bìnn kir wann á
pyànnwá ni jirà ń wib ku,
ama ku dinya mì rag, kada
ń wib ku bàna. Ku í mpìr
asa swàm Shìdun àràg mì
kwonn ma mpìrká bumí, ká
pànn gbam sig jir àjai-à Yesu
dinya sig big. Shìdun í àsàin-
à má wib.
Jir àjai-à Yesu dinya sig
mpìrká níng, í bu-à ya
sig mpìrká gbam abig dang
kyann jir Shìdun.

Mpìr Zyun Nann Sig á Vinn Mìmìg

11 N myàng waisháu pù finn ǹ myàng vinn mìmìg màhàn. Mpìr-à nann sig ku níng, zìnnwá big ri bar ku Mpìr Nsàn ma Mpìr-à ri Bàg Gbìb Ajai. Ku ri wà kwonn á gbìb ǹsàn, ku ri nu kànn. 12 Zuwá shi sig àràg í anam pyìr, ku kàm sig bu kàm shinn nìnànn nímá á shinnwá ni. Big ba sig zìnn á dìrwá ni, walai mpìr-à yì zìnn-à níng hi, sái ku awinwá ni. 13 Jà-à ku wìr sig á dìrwá ni íri àsà. Zìnnwá í "Jir Shìdun." 14 Sojaká mà wai bàg ku ásim, big nann sig á vinn mìmìgká ni, big wìr sig jà kyìkyàr mìmìg nímá. 15 Kafai jiji nímá zu á nuwá ni, í bu-à kwá gbam kan mpìrká á jànn-à ni ma kàhi. Kwá na kùr á shinnbá ni ma tun àsháu. Kwá ya mpìrká ri bàg fig Shìdun bàna níng shwìn wàni, kwá sa àràg barà mpìr ri pinn zu zàn inabi, jir kai bàna Shìdun Mpìr Uwài ri nànn àgùnn ma mpìrká ri bàg fig ku bàna níng. 16 Big ba sig zìnn á jàwá ni n ba sig á saunwá ni, big ba sig rag, "Ku í kùr mpìrká na sig kùr, ku í Shinn Lu mpìrká shi sig shinn lu."

17 I byar-à ǹ myàng wùn aswam Shìdun sar mà àyúnn-à ni mà wai. Ku bar ayinnbuká ri pim kyann mà waisháu-à ni ma nài gbam n rag, "Aning kwonn bi í byar ńzyun, aning bi ji buju ùwài-à Shìdun ya sig ning. 18 Aning bi ma aning zwam wi dìr kùrká, aning zwam wi dìr kùr anu kànnká, aning zwam wi dìr anu kànnká, aning zwam wi vinnká, ma wi dìr mpìrká nann sig big, aning zwam wi dìr mpìrká bidìm pár, fàuká ma ká í fàu bàna, wùnsháí ma àgbam bidìm pár."

19 I byar-à ǹ myàng wi-à níng ma kùrká á dunyaru ma sojaká bubá kwonn í byar ńzyun jirà abig nu kànn ma mpìr-à nann sig á vinn-à ni níng ma sojaká buwá. 20 I byar-à big pànn rìg wi-à níng, kwonn ma mpìr-à gim sig ǹsáng rag ku í mpìr adang kyann jir Shìdun, ku àsàin-à sa sig bu mamaki á pyànn wi-à ni níng. Mpìrká ta sig nomba zìnn wi-à níng, ma ká wib sig bu-à big màm sig àràg wi-à níng, ku tonn gban síg káníng ma bu mamakiká ku sa sig. Wi-à níng ma mpìr-à gim sig ǹsáng rag ku í mpìr adang kyann jir Shìdun níng, big ta kà rìghing big ma yonkibá mà shar pyìr-à ri swànn yù yù. 21 Kafai-à zu bi sig á nu mpìr-à nann sig á vinn-à ni níng, gib gban rìghing sojaká bigbá, ayinnbuká zwam wi dìrbá bar byar-à kyinnbá tib.

20

Buká Má Sa Ayau Ji Dubu Zyun

1 I byar-à ǹ myàng wùn aswam Shìdun mà wai ri wann bi, ku pànn sig kíi bu

nu shar ǹzwàun-à, n pànn
sig anko ùwài nímá á vùwá
ni. 2 Ku pànn bushùwí-à
níng zyun-à rì shi bab sig
áni tun sai-à rì, zyun-à big
ri bar Kùr Wàu kó Shaitan,
wùn aswam-à níng pànn ku
n sìr ku hár ji dubu zyun.
3 Wùn aswam-à níng ta kà
ku mà shar-à ni, n kìg dim
rìg nu shar-à, n nà bàg sig
bu áni, àjirà bushùwí-à níng
aku tonn gban rag mpìrká
bàna, hár sái wà ma fòr
hing ji dubu zyun. Wà ji
dubu zyun ma wam hing, bá
pù tafinn ku aku shi su títi
nímá.
4 I byar-à ǹ myàng bushu
kùrká, mpìrká shi sig áni
níng, Shìdun ya sig big gbam
abig wà kwonn mpìrká. N
myàng adìn mpìrká big rì
gib kìm sig shinnbá dò jirà
big dang kyann sig jír àjai-
à Yesu dinya sig big, ma
jir Shìdun. Mpìr káníng hi
wib fig wi-à níng bàna, big
wib fig bu-à big màm sig
àràg wi-à níng bàna. Big
ta fig nomba wi-à níng á
mùnnpyànnbá ni bàna, ma
á vùbá ni bàna. Big wìm
kàng ma yonki n na kwonn
kùr ma Kristi ji dubu zyun.
5 Wàníng í barà mpìrká wu
sig níng, má dù nann zu jag
ma áni. Ayau mpìrká wu
sig níng, kádà níng big dù
nann zu kàng fig ma yonki
bàna, sái wà ji dubu zyun-
à níng wam zu ma ḿpyim.
6 Mpìrká shi sig áyau mpìrká
ká má dù nann zu wà ji-
jag níng bá fig àjwár wàni.
Shìdun má sìnn big á byar
sìsàn. Bá wu bìnn fig áni
kàun pyànà bàna, bá shi
mpìrká má twìb swànn ya
Shìdun ma Kristi bu, bá na
kùr ma ku hár ji dubu zyun.

Bá Ta Kà Shaitan á Pyìr

7 Wà ji dubu zyun ma wam
zu rìghing, bá fìnn tafinn
zu rìg Shaitan mà tonn fi-
à ni. 8 Kwá zu má tonn
gban mpìrká yam gàfinn sig
á jànn-à ni, ká ri zib Shìdun.
Zìnn jànn káníng hi í Goga
ma Magoga. Shaitan má
bar kwonn big í byar ńzyun,
jirà abig nu kànn, bá nànn
wàni àràg í vun-à mà níng-
à ni. 9 Big yam gàfinn á
dunyaru n sar kàng kwìb
byar-à mpìrká bu Shìdun shi
sig, ma finn swannká ku ri
zìm. Ama pyìr wann bi mà
wai, n swànn gban rìg big.
10 I byar-à big ta kà rìg Shai-
tan àsàin-à tonn gban sig big
níng mà shar pyìr yù yù-à ni,
byar-à big ta kà sig wi-à níng
ma mpìr-à gim sig ǹsáng rag
ku í mpìr adang kyann jir
Shìdun níng. Bá wa shwìn
màhàn fi ma àyúnn hár kinn
kinn.

Barà Shìdun Má Wà Mpìrká Kwonn-à Wà Kinn Shinn

11 I byar-à ǹ myàng bushu
kùr ùwài mìmìg nímá, ma
mpìr-à shi sig áni níng.
Jànn-à á jìnn ni ma waisháu
dù rìg á pyànnwá ni, mpìr
myàng fig rag big bàna.
12 I byar-à ǹ myàng mpìrká
wu sig níng, wùnshái ma
àgbam bidìm pár sar sig mà
pyànn bushu kùr-à ni. Big

pù finn tarkadaká, big pù
finn tarkada zyun, wà zyun-
à í tarkada yonki. Big wà
mpìrká kwonn á bar buká
káníng sa sig, àràg barà shi
sig á tarkadaká hi ni. 13 I
byar-à zàpìrká zìg nann zu
bi mpìrká wu sig áyaubá
ni níng. Shar amirká zìg
nann zu bi mpìrká big jì
sig áyaubá ni níng. Big
wà mpìrká kwonn bar bu-à
káníng sa sig. 14 I byar-à big
zìg ki-à ri gban mpìr níng
ma shar amir, n ta kà rìg á
shar pyìr-à ni. Shar pyìr-à hi
í ki-à wà mpìr má wu bìnn
kàun pyànà. 15 Mpìrká ká
big ba fig zìnnbá á tarkada
yonki bàna níng, big ta kà
rìghing big mà shar pyìr-à
ni.

21

Yohanna Myàng Waisháu Apyú Ma Jànn Apyú

1 I byar-à ǹ myàng
waisháu àpyú ma jànn àpyú.
Waisháu wà jijag ma jànn-
à wà jijag níng, bab jànn
rìghing. Zàpìrká bab jànn
rìghing tìnn. 2 I byar-à ǹ
myàng finn swann kyìkyàr
wà í Urushalima àpyú níng,
ri wann bi mà wai mà byar
Shìdun, shi samyib kinn
rìghing àràg í amarya-à
sìng sig dìrwá jirà aku yag
mà byar nuwá. 3 N fig nài
jír ngbam nímá ri dang mà
byar bushu kùr-à ni rag,
“Shìdun má shi ma mpìrká.
Kwá shi ma big, bá shi
mpìrká buwá. Shìdun ma
shinnwá kwá shi áyaubá ni,
kwá shi Shìdunbá. 4 Kwá
tùn wim rìg zàn mínnbá. Bá
wu fig rag bàna, bá bai fig
rag kyinn bàna, bá kig fig
rag bàna, àwá má wa fig rag
big bàna. Bu àkworká má
jànn kà rìg.”

5 I byar-à mpìr-à shi sig
á bushu kùr-à ni níng dang
rag, tàma-à níng ku sa kó
kai bidìm pár kàng rìghing
àpyú. Ku dinya mì rag,
“A ba wàníng, jír káníng
í àjai, í jir bu jau bàna.”
6 I byar-à ku dinya mì rag,
“Sa rìghing, mì í Alfa, mì í
Omega, mì í wà jijag, mì í
wà kinn shinn. Mpìr-à ajor
zàpìr ma ri gban ku, má ya
ku pyù aku wa abinn zàpìr-à
ri ya yonki. Kwá wa fig bài
bàna. 7 Mpìr-à ma gbam kan
hing Shaitan, bu-à kwá dìg á
byarmí ni í wàníng: Má shi
Shìdunwá, kwá shi wùnmí.
8 Ama mpìrká ri shàr zinn
wà bá bàg mì, ma mpìrká
ngàng sig wà bá bir pìkyinn
á byarmí ni, ma mpìrká ri
sa bu-à bibai, ma mpìrká
ri gban ki, ma mpìrká ri
sa àyái, ma mpìrká ri sa
subu, ma mpìrká ri sa buki,
ma agim ǹsángká bidìm pár,
mpìr káníng má kà lu pyìr
yùyù. Wàníng í ki-à wà bá
wu bìnn kàun pyànà.”

Yohanna Myàng Urushalima Apyú

9 Yann aswam sùmpyànnká
pànn sig tasa shwìn
sùmpyànn ká kinn shinn
níng, zyun áyau-à ni bi
á byarmí ni n dinya mì
rag, “A bi ń tìya wù

amarya, wà Adùn-à níng.”
10 Awun Shìdun myàng
kwonn ma mì, wùn aswam-
à níng zìg yag mì mà
shinn shinnkwìnn zyun
ùwài nímá. Ku tìya mì
Urushalima finn swann
kyìkyàr ri wann bi mà byar
Shìdun ni mà wai. 11 Awài
Shìdun ri yar kà áni. Finn
swann-à hi ri ngìg tain tain
àràg í abàn zyun-à shi sig
ma bài wàni, shi àràg jaspa,
ri ngìg àràg abàn-à shi sig
àràg adìn. 12 Finn swann-
à hi, big mi kàng kwìb sig
áni ma dan kinn. Dan kinn-
à hi sìnn hing, n dù hing
tìnn. Gbà dán-à hi dwib
agban pyànà. Yann aswam
dwib agban pyànà í àsàinká
ri myàng kwonn ma gbà dan
káníng. Big ba sig zìnn swai
mpìr dwib agban pyànà bu
Israila á gbà dan káníng ni.
13 Gbà dan káníng hi big
gàfinn sig áni. Sara shi sig
mà agunn àyúnn sàn kyùr,
sara shi sig mà agunn àyúnn
kamzau, sara shi sig agunn
vìm nu, sara shi sig agunn
vìm súr. 14 Dan kinn-à big mi
kàng kwìb sig finn swann-
à níng ma kàhi níng, big
jag síg mìrwá ma abàn dwib
agban pyànà. Big ba sig zìnn
yann aswam dwib agban
pyànà bu Wùn Adùn-à níng
áni.

15 Wùn aswam-à dang sig
jír ma mì níng, ku pànn sig
tun-à big ri màg bu ma kàhi
wà big sa sig ma zinariya,
ku pànn sig tun-à hi jirà
aku màg finn swann-à ma
gbà dán-à, ma dan kinn-à
hi. 16 Aya finn swann-à hi
ma alórwá màg sig ábibir.
Wùn aswam-à níng màg
finn swann-à hi ma tun-à big
ri màg bu ma kàhi, alórwá
fòr hing mel dubu zyun ma
dari swana, ayáwá ma adù-
à àdòníng tìnn. 17 Wùn
aswam-à níng hi màg dan
kinn-à hi tìnn, adù-à fòr
hing dab vù 144, wato àràg
bar tun-à ku màg sig ma
kàhi. 18 Dan kinn-à hi big
mi sig ma jaspa, finn swann-
à hi big mi sig ma zinariya
kyìkyàr nímá, kyàr shi nímá
àràg adìn. 19 Big jag sig mìr
kinn-à ma swai abàn kim
kim. Abàn-à big sìnn jag sig
mà jìnn ni í jaspa, wà wa
pyànà í safaya, wà wa sara
í agat, wà wa yina í emeral,
20 wa wà swana í onikis,
wà wa sùnnjin í karniliyan,
wà wa sùmpyànn í kirisolat,
wà wa awunyin í beril, wà
wa ajunndúbi í tafaz, wà
wa dwib í kirisofaras, wà
wa dwib agban zyun í jasin,
wà wa dwib agban pyànà í
amisisti. 21 Gbà dan dwib
agban pyànà káníng í luulu
dwib agban pyànà, kó wane
gbà dan big sa sig ma luulu
akunn zyun. Gbìb-à á finn
swann-à níng hi big sa sig
ma zinariya, kyàr shi nímá
àràg adìn.

22 N myàng fig tonn byar-
à bá wib Shìdun ma finn
swann-à ni bàna, jir kai
bàna Shinn Luyí Shìdun
Mpìr Uwài, ku ma shinnwá
ku í tonn-à hi, kwonn ma
Wùn Adùn-à níng. 23 Finn
swann-à hi ri yàn fig àyúnn

aku yar màhàn bàna, ri
yàn fig sònn aku yar màhàn
bàna tìnn, jir kai bàna
awài Shìdun í bu-à ri yar
màhàn. Pitila-à ri swànn
màhàn í Wùn Adùn-à níng.
24 Mpìrká má kyann kyonn
áyau àyarwá ni. Kùrká á
dunyaru má zìg kà yag bu
bàiká big shi sig mà kàhi mà
finn swann-à hi ni. 25 Nkyun
gbà dánká má shi àyor, bá
kìg dim fig bàna, jir kai bàna
fi má sìr fig màhàn bàna.
26 Mpìrká má zìg yag kwonn
ma bu bàiká big shi sig ma
kàhi, bá zìg kà yag mà finn
swann-à hi ni. 27 Bu jín má
kà fig mà finn swann-à hi
ni bàna, mpìr-à ma ri sa
bu zunái, kó ku ma ri gim
ǹsáng, kwá kà fig màhàn
bàna. Mpìrká má kà mà finn
swann-à níng hi íri ká big ba
sig zìnnbá á tarkada yonki.

22

1 Wùn aswam-à níng tìya
mì zàpìr-à ri ya yonki, ri
ngìg tain tain ri binn zu bi
mà byar bushu Shìdun ma
Wùn Adùn-à níng. 2 Zàpìr-
à hi ri binn yag áyau gbìb-
à mà finn swann-à ni. Kur
zàpìr-à bidìm pár, bínká ri
ya yonki shi sig màhàn, wà
ri wan awan kàun dwib ag-
ban pyànà á ji, áyau sònn ri
wan awan kàun zyun. Jìwá
í bu-à ri dàb gbam mpìrká.
3 Bu-à Shìdun ma ya sig ku
nài ya, bá myàng fig bu-à
níng hi mà finn swann-à hi
ni bàna.

Bushu Shìdun ma Wùn
Adùn-à níng má shi mà finn
swann-à hi ni. Mpìrká sa sig
swàmwá má wib ku. 4 Mpìr
káníng hi má myàng ku,
bá ba zìnnwá á mùnnpyànn
mpìr káníng hi ni. 5 Byar-à
níng hi fi má sìr fig bàna, bá
yàn fig pitila bàna, bá yàn
fig àyúnn bàna, jir kai bàna
Shinn Luyí Shìdun í àsàin-à
má shi àyarbá. Bá na kùr
hár kinn kinn.

Yesu Dang Rag Kwá Kàng Bi

6 I byar-à wùn aswam-à
níng dinya mì rag, “Jír-à
níng í jir àjai, í jir jau bàna.
Shinn Luyí Shìdun àsàin-à
ri ya mpìrká ri dang kyann
jírwá Awunwá níng, ku
swam bi sig wùn aswamwá
jirà a wàníng tìya mpìrká ri
sa swàmwá bu-à má sa tàma
tàma-à níng.”

7 Yesu ri dang rag, “Aning
fig. Mì ri bi tàma tàma-
à níng. Mpìrká ri wib jir
Shìdun-à shi sig á tarkada-à
níng ni níng, bá fig àjwár.”

8 Mì Yohanna, ǹ fig hing
bu káníng, ǹ myàng hing
ma zumí. Asai-à ǹ fig
kinn rìghing, n myàng kinn
rìghing bu káníng, ǹ bìnn
kir wann á pyànn wùn
aswam-à tìya sig mì bu
káníng, mì ri zìm ń wib
ku. 9 Ama ku dinya mì rag,
“Kada á wib mì bàna, mì má
mì í mpìr asa swàm Shìdun
àràg wù ma wunzàwú big,
ká ri dang jir Shìdun, ma
mpìrká ri wib jír-à shi sig
á tarkada-à níng ni. Mpìr-à
wá wib bàna, á wib Shìdun.”
10 Wùn aswam-à níng dinya

mì rag, “Jír-à Shìdun dinya
sig wù rag á ba á tarkada-
à ni níng, kada á tàm bàna,
jir kai bàna su-à fòr hing wà
bu káníng má sa. 11 Mpìr-
à ma ri sa bu bibai aku shi
á wà sísa. Mpìr-à ma ri sa
bu jín, aku shi á wà sísa.
Mpìr-à ma ri sa bu-à ǹsàn
aku shi á wà sísa. Mpìr-à ma
í mpìr kyìkyàr aku shi shu
kyìkyàr.”

12 Yesu dang rag, “Aning
fig, mì ri bi tàma tàma-à
níng, má bi má ya kó ni
ladawá á bar swàmwá ku sa
sig. 13 Mì í Alfa, mì í Omega.
Mì í wà jijag, mì í wà kinn
shinn.”

14 Mpìrká tu kyàr sig jàbá
n shi sig ma pyù-à bá ji
awan bín-à ri ya yonki, má
kà á gbà dan finn swann-
à ni níng, bá fig àjwár.
15 Ama mpìrká má shi mà
kur finn swann-à ni mà
myann níng, í ká ri sa
bu-à bibai, ma mpìrká ri
sa subu, ma mpìrká ri sa
àyái, ma mpìrká ri gban ki,
ma mpìrká ri sa buki, ma
mpìrká ri gim ǹsáng á jírbá
big ri dang ma swàmbá big
ri sa.

16 “Mì Yesu, ǹ swam bi
sig wùn aswammí aku dinya
ning jír káníng á byarká
ning ri kwonn shinn. Mì
í wùn ada Dawuda, mì í
asuswir byar kyàr zyun-à ri
yar wàni.”

17 Awun Shìdun ma
amarya Yesu ri dang rag, “A
bi.”

Mpìr-à ma fig hing
wàníng, ku má aku dang
rag, “A bi.”

Mpìr-à ajor zàpìr ma ri
gban ku, aku bi, ma aku zìg
zàpìr-à ri ya yonki níng átai,
wà ku ma ri zìm.

Jír-à Wà Kinn Shinn Wà Yohanna Ba Sig

18 Mì Yohanna, mì ri twìb
kó ni byur á shinn jír-à
Shìdun dinya sig mì ǹ ba sig
á tarkada-à níng ni, mpìr-à
ma swàb kà hing bu zyun á
shinn-à ni, Shìdun má ya ku
shwìnká big dang sig áyau
tarkada-à níng ni. 19 Mpìr-
à ma zìg zu hing bu zyun á
jir Shìdun wà shi sig áyau
tarkada-à níng ni, Shìdun
má ya fig ku awan bín-à ri
ya yonki wà big dang sig
áyau tarkada-à níng ni níng
bàna, mpìr-à níng hi má kà
fig mà finn swann kyìkyàr-à
big dang sig á tarkada-à níng
ni níng bàna.

20 Yesu Kristi, àsàin-à dang
sig rag jír káníng í àjai níng,
ku rag, “Mì ri bi kíni.”

Aku shi àdòníng. Shinn
Luyí Yesu, á bi.

21 Asàn Shinn Luyí Yesu
aku shi ma mpìrká ri bàg ku
bidìm pár. Aku shi àdòníng.